SALY ÁRPÁD

NY. MIN. O. TANÁCSOS

TÜZIFA- ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

S/4911

Méltóságos
Nagyságos

Dr. Sz

SZÁ

193 2. december *hó* 20*n szállított* 1.-

0.2

1 d

Fizetendő: készpénzben.

Érvényes fizetések csak hivatalos nyugtánk ellenében, vagy a M. kir. Posta útján eszközölhetők. Fizetési késedelmek esetén, bármily csekélyek is legyenek, havi 1 százalék kamatot számítunk.

"ÉLET" IRODALMI ÉS

Romek Árpád

kol. kiáll

Pécs 1940

Katalógusa a pécsi

katalógusok előtt

Műkereskedelmi

anyagnak látszik

és a kiállítás

nem nemétyes

akcióju

Romek Árpád

Vacsorázunk találkozni Szabadkán szombaton!

Vacsorázunk találkozni Szabadkán szombaton!

Vacsorázunk találkozni Szabadkán szombaton!

Romek

Műcsarnok téli kiállításán szerepelt.

Csendéletben *Romek* ismert jelentkezésén kívül új fejlődésről számol be *Gyenes* Lajos két szép kompozicióval. *Benczur* Ida, *Gymes* Lajos, *Jármay* Edit, *Réthy* Zsuzska, *Csapó* Jenő és *Deák* Adrienne dolgoztak még hasonló témakörben.

BÓU.929.XII.22.

Romek Árpád

Téli kiállitás

Tizenhárom teremben közel 600 képzőművészeti alkotásból állitotta össze az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat eziei téli kiállitását. Egészen pontosan meghatározhatjuk, hogy ebben a hatszáz müalkotásban egyetlenegy haladó művészeti kisérlet sem található. A társulat zsürije, ugy látszik, céltudatosan és pontosan elhatárolta az akadémikus művészetet attól az irányzattól, amelyet az uj iránykeresésnek vagy haladó művészetnek nevez a közfelfogás. *Ez nyilt elszakadás azoktól az irányzatoktól, amelyeknek nem egyike zsákutcába vezeti az egyébként tehetséges művészeket.* A kiállitott anyagot teremsorrendben szemlélve, nem mint feltünő, de művészi értékben figyelemreméltó alkotásokat kapunk *Romek* Árpád, *Vidovszky* Béla, *Boznay* István, a bravuros *Karlovszky* Bertalan és a finom *László* Fülöp Elek kezéből.

Ek 1929. XII. 22

EK. 929. XII. 22.

Romek Árpád

Gyűjteményes kiállitáda a Kárpáti Képszalonban

Sz.U.N. 930.X.24.

— **Romek Árpád képei.** Ki ne tudná — ujságot olvasó és tárlatokat látogató ember — hogy ennek a névnek a birtokosa már régen fogalommá vált a magyar pikturában. Romek Árpád a csendéletfestésben ugyanolyan jelentőségü, mint Baló Ede a portréban, Szinyei-Merse a tájképben, Dudits Andor a freskóban vagy Rauscher Lajos a rézkarcban. Hogy csendéletet festőnek született ezt már 25 évvel ezelőtt megjósoltam neki, mikor még együtt a Képzőművészeti Főiskolát jártuk, mikor még a szemeszteri kiállitásokon kiállitottuk a napokban elhunyt szegény Szentistványi Gyulával a tabáni tájképeinket és bohém örömünkben nem tudtunk hova lenni, ha egy-egy képünk 20—25 koronáért elkelt. Hogy jövendölésem régen beteljesedett, azt most már mindenki tudja. Romek Árpád természetes eredeti meglátásu müvész, de lehetetlen észre nem venni, hogy Pentelei Molnár János hatása alatt áll. Felfogása azonos Molnárnak a sötét háttér elé állitott csillogó tárgyak hatásos beállitásával, arról tanuskodnak nemcsak konyha csendéletei, hanem a többi is. Az anyagszerüség visszaadásában, különösen a fémek csillogó vibrálása van nagyszerüen a kezeügyében, amit a 21. számu Magyar mükincsek és a 18. számu Ötvösmüvek bizonyitanak legjobban. De nem kevésbbé sikerült neki a puhaság visszaadása a 3. számu Pulykákban, a napfény derüje a 10. számu Muskátlis ablakban és a porcellán sima, hideg csillogása a 29. számu csendéletben. És hogy milyen nagy mester Romek a szin, a vonal és a tömegkompozicióban azt legjobban mutatja a 34. számu Szenvedélyek. Lehetne itt még remek plasztikai hatásokról irni, mint amilyen a 4. számu Agarászat után, vagy az előkelőség parfömjét árasztó kitünő izlésről, mint a 25. számu Rózsák, stb. Ezt a kiállitást azonban mégis minden kulturbarátnak meg kell nézni, örülnünk kell, hogy ilyet nemcsak mindig Pesten láthatunk, hanem most már Szegeden is és boldognak érezheti majd magát az, *aki ezekből a* mütárgyakból, ha mindjárt csak legszerényebbet is a magáénak vallhatja. Aki Romek képet vesz, az valódi ékszert vesz, melynek értéke folyton emelkedik. **Pfeifer Elek**

Szegedi uj Nemzedék
930X.22

egy orvos házában nagymennyiségü robbanó anyagot talált. Az orvost családjával együtt letartóztatták.

Bombay-ban a nacionalisták a rendőri tilalom ellenére nagygyülést tartottak. A tömeg féktelen magatartása miatt a rendőrség ismételten sortüzet adott le, amelynek során azonban senki sem sebesült meg. A tömeg erre kőzáport zuditott a rendőrökre. A rendőrök ekkor ujra sortüzet adtak le, majd szétverték a tüntetőket. Husz tüntető megsebesült. Miss Semjét, a haditanács uj elnökét, aki a gyülésen beszédet mondott és négy társát letartóztatták.

A bukaresti sziguranca osztályfőnökét letartóztatták

Bukarest, október 21.

A szovjet kémkedési ügyében kedd reggel letartóztatták Popescu Sebastiant, a bukaresti sziguranca osztályfőnökét, aki ellen sulyos gyanukok merültek fel, valamint egy tényleges állományu magasrangu katonatisztet, akinek nevét azonban még egyelőre a nyomozás érdekében nem hozták nyilvánosságra. Bár a kihallgatások megszakitás nélkül éjjel-nappal folynak, a vizsgálat mégis csak lassan halad előre. A vádiratot minden valószinüség szerint a hadbiróság fogja elkésziteni.

Römer András

Vas Ujs. 1879-78. l.

[illegible] ujság?

Römer András arczképét és életrajzát közölvén mai lapunk, érdekesnek tartjuk fölemliteni, hogy derék tudósunk, dr. Römer Flórishoz számos helyről érkeztek tudakozódások, hogy regényes multu névrokona nem rokona-e vér szerint is? Alkalmunk levén ez irányban biztos értesülést szerezhetni, tudomásra hozhatjuk, a kiket érdekel, hogy Römer András és Römer Flóris nem rokonok, mind a kettő más családból származván. Römer Flórisnak volt ugyan egy testvéröcscse, a ki 1848/9-ben mint honvéd szolgált, s azóta hirét sem hallották; eleshetett vala mely csatában, a nélkül hogy a kimutatásokba bejutott volna a neve, a mi az akkori zavaros időben bizony nem egy esetben megtörténhetett. Sokáig azt hitték, hogy az amerikai és keleti kalandjairól gyakran emlegetett Römer András, Römer Flórisnak talán csakugyan a szabadságharczban elzüllött fivére lesz, — de kiderült, hogy nem az. Annak neve különben nem András volt, hanem Károly. Érdekesnek artjuk még fölemliteni, hogy midőn Römer András elfogatásának hire jött, ennek nővére, egy mérnök neje Teschenből levelet irt Römer Flórisnak, kérve, hogy „rokona“ kiszabaditására használja föl befolyását.

FÉRFI-AKT, TUSRAJZ

ROMER *Flóris*, régészeti és műtörténetíró, * Pozsony 1815 ápr. 12, † Nagyvárad 1889 márc. 8. Bencéspap volt. 1845. jogakadémiai tanár Pozsonyban, 1848—49. mint utászkapitány résztvett a szabadságharcban s ezért háromévi börtönre ítélték, 1854. kiszabadult Josefstadtból s nevelő lett, 1858 óta tanár, 1868. a pesti egyetemen a régészet tanára, majd a Nemzeti Múzeum régiségtárának őre. 1877. nagyváradi kanonok, 1861—65. a győri Történeti és Régészeti Füzetek, 1864—1873. az Archaeológiai Közlemények s 1868—72. az Archaeológiai Értesítő szerkesztője volt. Más folyóiratokba is igen sok cikket és tanulmányt irt, műemlékeink érdekében hatalmas agitációt fejtett ki s a régészetnek számos munkást nevelt. Önálló művei: Díszlapok a római könyvtárakban őrzött négy Corvin Codexről (1871), Műrégészeti Kalauz I. rész, Őskori műrégészet (1866), A régi Pest (1873), A magyar Nemzeti Múzeum római feliratos kövei (Desjardins hasonló című francia művének kiegészített fordítása, 1873). Régi falképek Magyarországon (1874). — Irodalom: *Hampel*, R. emlékezete (akadémiai emlékbeszéd, 1891). *Kumlik* F., R. élete és működése (Pozsony, 1907).

8. G. II. 387 l

V I R A G É

Megkaptuk f. hó 2-é

leg a részünkre küldött

30.000-t, mely össz

mai napon folyósz

Orvosok, ügyvédek, tudósok, zongoraművészek, mint bűvészek

Minden esztendőben csemegéje a napilapoknak az amatőr-mágusok estje a Fészekben. Az amatőr-mágusok ugyanis civilben mind komoly és előkelő állású urak, akik kizárólag maguk és társaságuk szórakoztatására tanulták meg és gyakorolják a mágusság komplikált és különös tehetséget igénylő mesterségét. A dolog természeténél fogva — irtóznak a nyilvánosságtól. *Most történt első ízben, hogy fotografálógéppel is sikerült őket meglesni...* reméljük, nem haragusznak meg érte!

A nézőtéren a pesti társaság és művészvilág különösen érdekes kivonata van együtt. A hölgyek, remek stílusérzékkel, ezúttal mind álomszerűvé, titokzatosra stilizálták magukat. A varázsjelekkel borított függöny széthúzódik, olajbarna arcú maharadzsa tiszta vízzel telt tálból előbb zöld, majd piros száraz port emel ki — *(a maharadzsa kórházi főorvos).* Majd új produkció következik, nyílt színen hófehér szellemcsuhában, mely azonban legújabb szellemdivat szerint zippzárral csukódik, nagyszakállú igazi szellemet varázsol elő dr. *Battai Battha* László, a szellemburokból pedig valószínűtlenül szép szőke leány kerül elő, *Heiningen Bucika — az első nő, akinek kilátása van, hogy az amatőr-mágusok közé beléphessen.* Tehetsége kétségtelen. Most már csak az a kérdés, hogy a mágusok hallgatási fogadalmának betartására képesnek bizonyul-e? A színpadon, a nézők által egymás közt titokban kiválasztott bármely zongoradarabot azonnal játszani kezdi a zongoránál ülő bekötött szemű bűvész. Ami idáig még csak csoda. De ahogy játszik! Az nem csalás, nem ámítás, sőt még csak nem is csoda, hiszen a bűvész több: művész... — és dr. *Herz Ottónak* hívják. Egy szőke fiatalember pillanatonként a legváratlanabb módon varázsol éppé elszakított köteleket (a hölgyközönség körében ennél a produkciónál feszült figyelmet észleltünk.) A »sza-

A Mágus-est nézőközönsége. Az első sorban: dr. Kemény Győző kormánytanácsos, az Amatőr Mágusok elnöke József főherceg, Auguszta főhercegnő és Puky Endre a közigazgatási bíróság elnöke. (Foto Halmi)

filmben az ő házasságuk játsza a címszerepet. A történet házassággal kezdődik — és hat hónap mulva kiderül, hogy a házasság valamilyen formahiba miatt érvénytelen. Az ifjú párnak újra fel kellene mennie az anyakönyvvezetőhöz, de *Kabos Gyula* mindent megtesz *Csortos Gyulánál*, hogy ez ne történjék meg. Az ifjú pár így szétválik, anélkül, hogy *ténylegesen* házasok lettek volna.

A filmet *Nóti Károly* írta és *Székely István* rendezi; de Ráday felvételei előtt Erdélyi Mici rendszerint félretólja *Kurzmayert*, a bécsi operatőrt és megnézi a felvevőgépben, hogy elég előnyös-e Imre beállítása?

Előfordult, hogy egyikük délben végzett, a másik késő este. Mindaddig megvárták egymást, amíg a filmben meg nem történt a válás. Ezen a napon Erdélyi Mici egyedül ment el a műteremből.

— Csak a pénzemért akartál elvenni — mondta haragosan és hazament.

Ami a pénzt illeti, mindkettőjük fizetését Ráday Imre veszi fel.

Két szomszédos öltözőt kaptak, de Rádayt mindig Erdélyi Mici öltözőjében látni. Általában, mindenki, aki valami jót tud, ebben az öltözőben meséli el. Most a következők vannak benn: Nóti Károly, Baloghné, a kosztümtervező, Csepreghy, a Hollywoodból hazatért magyar rendező és három ujságíró. A Ráday-házaspár kiszorult a folyosóra.

Megkérdezem Székely Istvánt, hogyan viselkedik a házaspár első együttes szereplésük alatt.

— Beleszerettek egymásba — feleli lakonikusan.

Ráday Imre és Erdélyi Mici három jelenete a felvevőgép előtt
(Foto Hajnal Phöbus)

Silian Z. Harry tanár

dr. Battai Battha László és Heiningen Buci

Dr. Farkas Lóránd

kítás« helyét egyetlen cirogatással eltüntetni — ezt a trükket tudni — valóban irígylésreméltó tudomány lehet! Volt olyan ifjú bűvész, névszerint dr. *Janoviczi* Aurél is, aki könnyed eleganciával számlálatlan égő cigarettát szedett ki — egyenesen a levegőből, ami aztán, nemre való tekintet nélkül irígységet kelthet a dohányos publikum körében. *Romek* Árpád, a festő, pedig ez alkalommal nem gyöngyházfényeket varázsol zöld jadefaragványokra, amint ezt csendéletein szokta, hanem selyemkendőket igazi felüthető sárgabelü tojásokba.

Műsor után egyik főmágus elmagyarázza még, hogy kétféle mágia van: fekete és fehér. A fekete az ördöngösség. Ők azonban a fehér mágiának hódolnak.

Lóránd László

Romek Árpád a *Mágus-est* bűvészei (Halmi fotók)

Az amatőr-mágusok szerte a világon majdnem úgy összetartanak, mint például a rotariánusok. Hogy annak, aki közéjük be akar lépni, vizsgáznia kell — s hogy ezen szabály alól *VIII. Edward, illetve Windsor hercege, akkor még walesi herceg, sem volt kivétel — aki néhány évvel ezelőtt kétórás »székfoglalóban« nyerte el a mágusi címet.* (Ez megmaradt neki.)

Es hogy a magyarországi mágusok büszkesége, dr. *Kiss* Elemér törvényszéki bíró zseniális mágustanítványa, aki nem más, mint: — *Károlyi grófné, Horthy* Polett.

Színházi Élet 1937. 17. sz.

A SZINHÁZI ÉLET TELEVIZIÓJA

Csitáry G. Emil, Székesfehérvár polgármestere »Az országépítő király városáról« tart előadást 23-án

Bartók Ilonka, Bartók Bélának, a magyar zenei élet büszkeségének unokahúga, zongoraművésznő. Ő a bergeni rádió Polgár Tiborja. Eddig háromezerszer szerepelt az ottani studióban. Jubiláris fellépésének műsorát kizárólag Bartók Béla műveiből állította össze

Sóhár Vilma zongoraművésznő legutóbb nagyszabású csehszlovák turnét bonyolított le. A pesti rádióban nagy tetszést aratott játékával

Andersen Felicia Kárpáthy Aurél előadását illusztrálta versekkel. Őszinte sikere volt.

Alvári Lőrinc magyar származású svájci operaénekes. Nagy sikerrel szerepelt a pesti rádióban. Ezt a portrét Márk Lajos festette róla

Romek Árpád.

„Téli tájlat a Műcsarnokban"

Magyarság, 1924. d

Romek Árpád pompázó őszi csendélete, *Gaál* Ferenc misztikus templominterieurje különös figyelemre érdemesek.

Poll Hugó intim összhatású kis kollekciójában (VII. terem) teljes fényében csillogtatja meg a pasztelltechnikában ugyszólván utólérhetetlen kivételes tudását. A 61 éves művész, kinek invencióbeli frisseségét s még egyre feljebb ivelő eredményeit ez a kiállitás is igazolja, ezuttal a legutóbbi év folyamán Franciaországban, Boulogneban (Piac, Napozás, Boulognei plage) és itthon, a Balaton napsütötte partvidékén (Balatonmenti parasztember, Naplemente után) és a Duna festői dömösi kanyarulatánál készült legujabb munkáit mutatja be (Pásztorlányka, Cigánycsalád). Fölényes technikai tudásával derüs plein air-jeiben a tüző nyári napfényben vibráló levegő és szinek lágy harmóniájának visszaadására törekszik kedves népéletből vett képein csakugy, mint önálló tájképein.

A *IX. terem* szép anyagát szintén nehéz kivonatolni. *Szlányi* Lajos havas felvidéki részletei és különösen kis Jánoshegyi képe friss természettanulmányok. *Vidovszky* Béla kristálytiszta levegője, *Barkász* Lajos irredenta tárgyu képe (a trianoni határt mutató cserkészfiu), *Márton* Ferenc ködös téli liget-részletei mellett *Kövér* Gyula nagy aktja, *Vigh* Bertalan dekorativ szinpompája, *Gachal* József parasztlegénye a figurális festés terén jeleskednek. *Komáromi Kacz* Endréné pompázó virágcsendélet-akvareljei és *Gy. Sándor* József havas téli utcája minden figyelmet megérdemel.

A *X. teremben Komáromi Kacz* Endre két sikerült portréja közül is kiemelkedik a „dr. H. G." cimü, amely a ruha és a *háttér indifferens letompitásával* fokozza az arc életteljességét. *Barkász* Lajos és *Pádly* Aladár tájképei mellett különösen kiemeljük *maróthy Major* Jenő három pasztelljét és a „Homokos ut"-at, mely mély perspektivájával s levegősségével hat. *Kiss* Kálmán két budai részlete sok költészettel adja vissza a hervadás pompáját. *Kövér* Gyula olasz tájának archaizáló modora érdekes utánérzése a régi olasz tájképfestészetnek. *Huber* Ist-

egy kerékpárkölcsönzőtől biciklit kölcsönzött ki, s a géppel együtt eltünt. A kisdiák eltünésekor fekete nadrágot, szürke télikabátot és hátizsákot viselt.

Karácson
gyermekkacagás és Dr

x **A legrégibb pesti órásbolt jubilál.** Négy emberöltővel ezelőtt megnyitották egy órásboltot Pesten s ma 120 éves jubileumát ünnepli ugyanez a bolt: *Lechner* órásboltja, a ragyogó

ROMEK ÁRPÁD :

223. Régiségek. - Olajf., v. 70.5 x 80.5 cm. Jelz.l.b.: "Romek Árpád".

Székesfov. Kept. jub. kiill.

1944.

Romek Árpád

62. Szent István kiűzeti szövetséget a horvátokkal és a velenceiekkel. - Olajf., v. 53 x 110 cm. Jelz.l.j.:"Döbrentey Gábor 1940".

DUDITS ANDOR :

63. Klasszikus tájkép. - Olajf., v. 111 x 102 cm. Jelz.a.j.s.:"Dudits Andor 911".

DURAY TIBOR :

64. Önarckép. - Olajf., v. 45.5 x 55 cm. Jelz. nélkül.

Romek Árpád

archeje Makoldy
Józseftől
Repr.
Makamint
51. l.

Az edények kicsi fenekének a peremé
két-két pontszerű benyomásból négy-né
kettős vonal indul ki. A négy vonalpár
felületet négy egyenlő részre tagolja s
vonalpárok pontszerű benyomásokban vé
ződnek. A közbülső felületrészeket hat-h
illetve három-három pontszerű benyom
díszíti. Az első kettőnek a fenekét is benyo

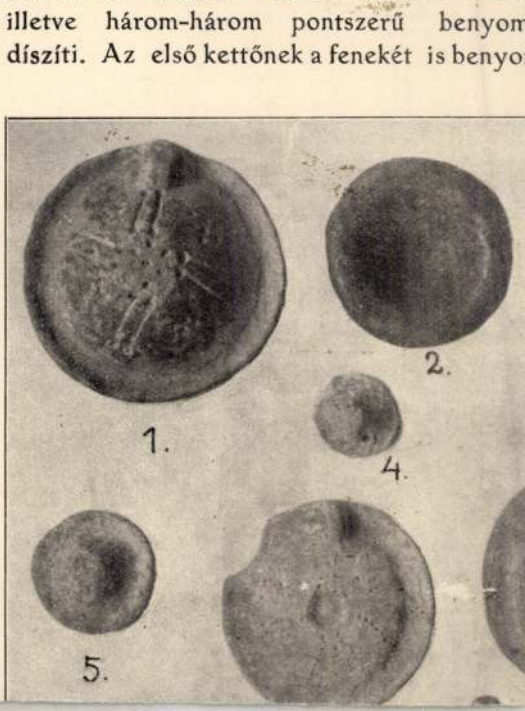

Romek Árpád

festő -

művésznövendék a mutarajt
iskolában 1903/4 ben. III osztt.

Értesítő. 1903/4. 13. l.

Romek Árpád

festő

1904. nemzeti szalon őszi

tárlat

ROMEK ÁRPÁD: Csendélet.

Képzőm. Tan.
1914. Jav. Kiáll.

Vesztróczy Manó: Feleségem.

Romek Árpád

Magyarság képes mell.

1934. ápr. 29.

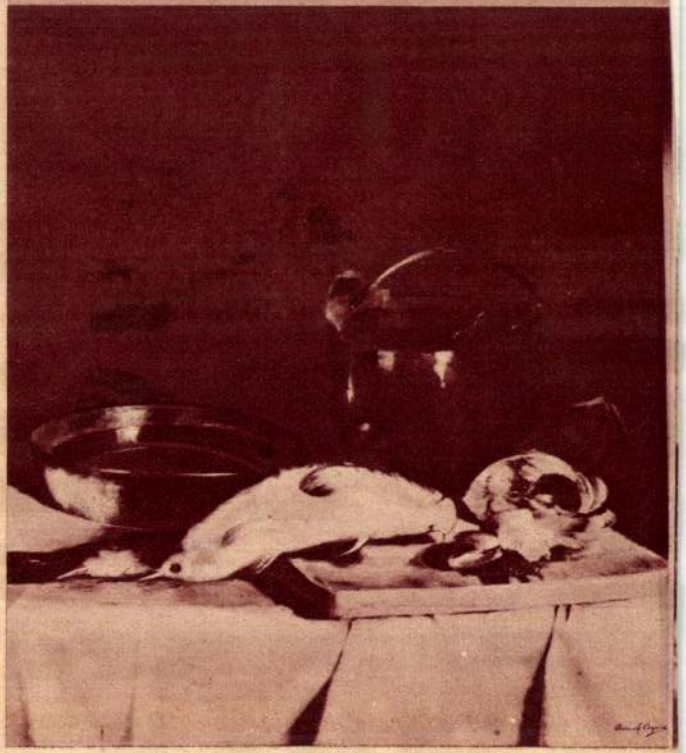

Romek Árpád: Hal-csendélet

HARTMANN, [illegible]
oktav.Leinen. /

SCHOPENHAUER, DIE WELT ALS WILLE UND VORSTELLUNG. 2 Bände.
Vollst.Ausgabe.d.G.Müller Vlg.Leinen /

TIEFRENGER, GRAFOLOGISCHE CHARAKTERFORSCHUNG. Praktisches Han
buch f.grafologische Charakterbeurteilung M.240 A
/

URBANTSCHITSCH, PRAKTISCHE LEBENSKUNDE. Vom Weltall zum Ich. Le
benserkentniss-Selbsterkentniss. 1931. Leinen /

VALIER, Max DER STERNE BAHN UND WESEN. Gemeinverständliche Ei
rung in d.Himmelskunde. M.110 Abb. im Text u.60 Bi
/

VORLAENDER, VOLKSTÜMLICHE GESCHICHTE D. PHILOSOPHIE. Leinen /

WENDEL, H. HEINRICH HEINE. Ein Lebens u. Zeitbild m. einem Bil
Leinen /

WERLE, Fritz WESEN U. ETHIK DER ASTROLOGIE. Umwälzende Schicksa
tung. Altindische Weisheit, chaldäischer Geheimdie
/

Romek Árpád

KMTáv 1927. őszi Kiáll.

ROMEK ÁRPÁD: NYIRŐNÉ UDVARA

ta be, az legközelebb a hittanórán

Teendők diákok és diákleányok

megszervez

1./ Minden középfoku fiu
szólitsa fel tanitványait a leg
utcájába, vagy annak környékére
szóló nagy boritékot, amelyben
egyházmegye elnöksége, hogy a
lévő csekklapon küldjék be.

2./ A buzditó szóra jeler
kik átnyujtandó jelentkező lap
azon az órán pontosan kitöltve
kat akár postán, akár személye
déli 12 óráig eljuttatja az egy

3./ A kiküldendő boritéko
előre elkészitve és összecsomag
között kezei közé juttatjuk /cs
az óra elején a hitoktató bekü
hitoktatójának kiviszi; villamo

4./ A képes tájékoztató
ják fel a cimeket a boritékokho
május 12-17 között délután 1/2
/Vasárnap a 12-1/2 2 órai idő
öltöznek s mikor az ajtón beboc
nék a levelet a cimzettnek magy
gyon fontos üzenetet tartalmaz
ják meg, hogy nagyon szerettek
velet neki okvetlen adják át.
hogy követségbe jöttek a gimnáz
den meg van irva, olvassák el.
nem fogadhatnak el pénzt. A gyo
sek, találékonyak, biztassák a

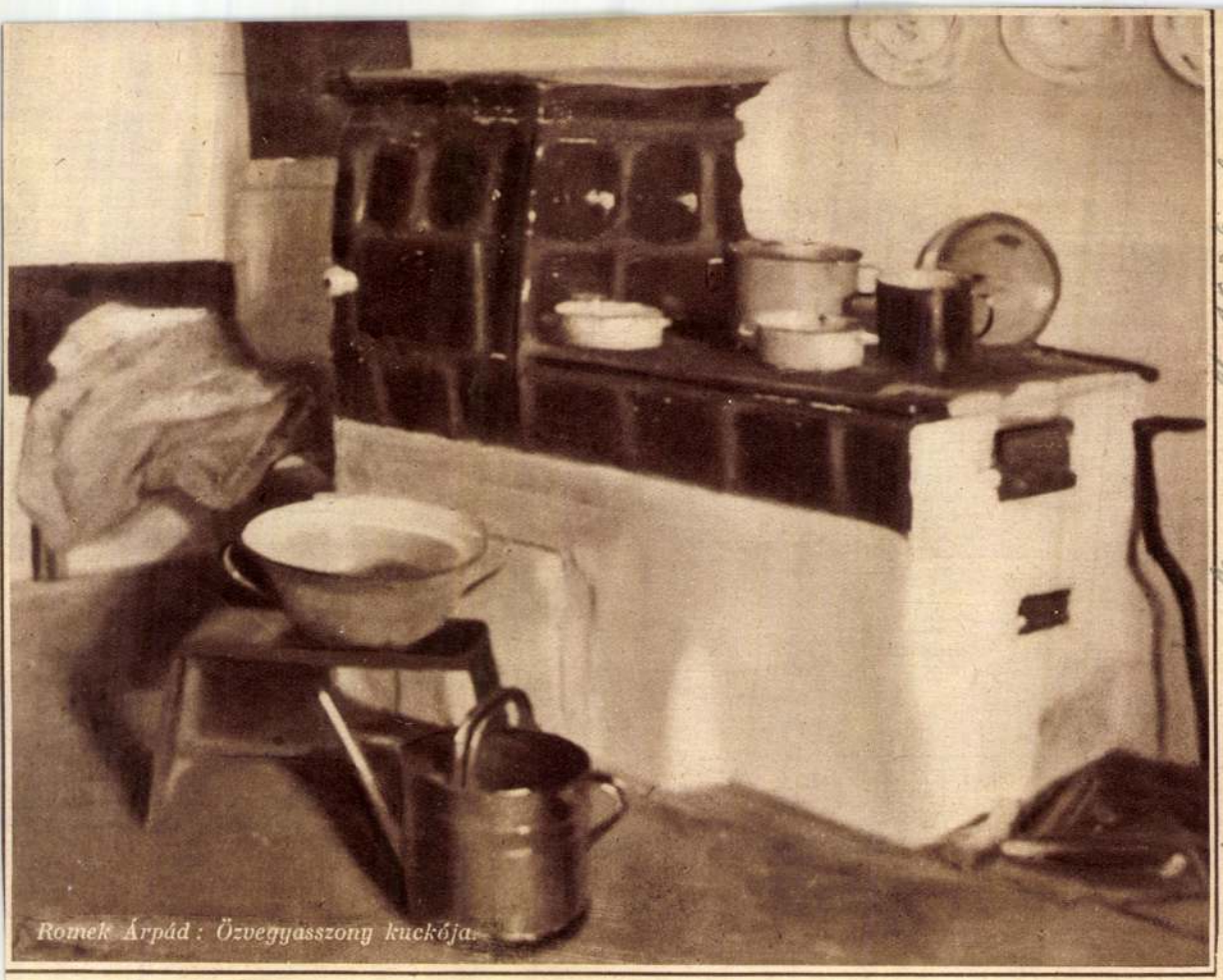

Romek Árpád: Özvegyasszony kuckója.

Magyarság Képes Heti 1928. dec. 25

«Földönfutók.»
Az orosz emigránsok drámája.

Harry Liedtke uj filmje:
«Szerelem a hó alatt».

Cecil B. de Mille uj
«Chicago.»
(Várkonyi Mihály és Phy

Romek Árpád
Vas. Ujs. 1914. 270. l.

Romek Árpád: Rózsák porczellán figurákkal.

ÖTVENHARMADI

190

ROMEK ÁRPÁD: KONYHACSENDÉLET

KMTársl 1929. tav. kiáll

Romek Árpád

CASSANDRA

Burány Nándor f. Miskolc, Művésztelep. (196.)
Chiovini Ferenc f. Szolnok, Művésztelep. (204.)
Dala József István f. Mezőkövesd. (185.)
Dietrich Adolf f. Orlay-utca 2/b. (222.)
Dörre Tivadar f. Szondy-utca 42/c. (256.)
csallóközi Farkas Lőrinc f. Aréna-út 17. (236.)
Fayl Frigyes f. Salgótarján. (202.) H.
Fried Pál f. Síp-utca 6. (215.) KE.
Gebhardt István f. Vörösvári-út 116. (218.)
Gosztonyi Alice sz. Csanádi-utca 21. (152.)
Gulyás János f. Pannonia-utca 12/a. (205.)
Gyertyányi Németh Gyula f. Víg-utca 18. (227.)
Halasi Horváth István f. Tégla-utca 16. (208.)
Halmágyi István sz. Tavaszmező-utca 6. (158, 158/a.)
Hessky Iván f. Tata, Reálgimnázium. (260.) KE.
Homonnay Jenő sz. Lendvay-utca 3. (160.)
Horváth G. Andor f. Bimbó-utca 105. (214.)
Horváth József f. Sopron, Széchenyi reáliskola. (224.) E.
palocsai Horváth Margit f. Horánszky-utca 13. (189.)
Jálics Ernő sz. Andrássy-út 71. (156.) KE.
gaádi Kayser Lajos sz. Stefánia-út 1/a. (146.)
Kende István f. Horthy Miklós-út 37. (211.)
Kóbor G. Elek sz. Visegrádi-utca 43. (151.)
vitéz Komárnoky Klaudy Gyula f. Remetehegy 2173.
z. (186.)
Kopeczky Raul f. Rákóczi-út 40. (190.)
Korányi Felicitas sz. Riadó-utca 8. (150.)
Kreesmár István f. Dévényi-út 6. (195.)
Krem Mátyás f. Országház-utca 22. (199.)
Lakos Alfréd f. Lehel-utca 14. (200.)
Lőrincz István sz. Gyep-utca 4. (173.)
illyefalvi Lőte Éva sz. Lenke-út 49/a. (154.)
Mendly Gyula f. Lónyai-utca 7. (187.)
Moldvai Krajna János f. Horthy Miklós-út 10—12.
3.)
Molnár Gyula sz. Sopron, Rákóczi-reál. (153.)

Romek Árpád festőművész

Magyarság 1931.XII.20.

Téli tárlat

A Mücsarnok téli tárlatán jeles csendéletfestönk, *Romek* Árpád, egy finom kis képet állitott ki, amely mottója lehetne a müvészet külön válságának a mai nagy világkrizisben. A müvész, aki az arany, ezüst, gyöngyök, porcellánok és selymek királyi anyagpompáját szokta müvészi egységbe foglalni csendéletein, — most zálogcédulák, ásitó pénztárcák és üres ékszertokok sivár együttesében mond őszinte véleményt és koppant fricskát a világpolitika orrára a müvésztársadalom nevében. Képének cime találó: *„1931"*.

Ki mondja, hogy a müvész elszakadt a korától, mikor még a mának ihletbénitó tespedése is alkotásra inditja a fantáziáját?

★

Néhány szám a téli tárlat statisztikájából: 870 beérkezett festményből, szoborból, épitészeti tervből elfogadtak 432-t; a kiállitók száma 226; a nütárgyak 90%-ban eladók. Gondolkodásra késztető adatok... Ki fogja ezeket megvásárolni ma? És mi magyarázhatja ezt a *csodálatos alkotókedvet* és hozzá ezt a *megnyugtató nivót* a müvészetre elképzelhető legrosszabb viszonyok között, amikor jó esetben az ebédjegy jelenti a hatósági szubvenciót a müvészetnek? Csak a hivatás vigasztnyujtó szeretete és az őrtálló katona hajthatatlan kitartása az egyedüli inditék, amely előtt a közönség és a tárgyilagos kritika egyaránt kalapot emelhet.

★

Itt van például *Karlovszky*, a *portrénak* csak a legnagyobbakkal összemérhető mestere. Ha gazdag nemzet fia, fejedelmi udvarok festője lenne, sem emelhetné magasabb fokra az emberábrázolást, mint ma egyik férfiarcképén (10), amely a formák analizisének és mégis egységes benyomásának, az igazmondás, szinizlés és előadás választékosságának eseményszerü megjelenése. Ujabb portréfestő-generációnk, ha más-más nyelvet is használ, komolyságában méltó követője a nagy mesternek, akit vezérének tart. Igy *Kukán* férfiarcképeiben a bravuros szélességet, a formák mozgását, *Szüle* női portréjában az idegélet rajzát, *Prohászkában* a robusztus szinérzéket, *Komáromi Kacz* gazdag arcképsorozatában a szinte nőies finomságok zeneiségét méltányoljuk. *Szabó* Béla Leó kitünően rajzol, *Merész* finoman előkelő, *Müller* Ágost a tónusban érez, *Nyáray* porcellánosan gyengéd. *Szabó* Dezső és *Vigh* egy-egy jó gyermekportréján kivül szivesen időzünk még *Szablyáné Lohwag* Ernesztin, *Wellmann*, *Tury*, *Bors*, *Kampis*, *Mányai* arcképei előtt. Mindnyájan elmélyedéssel dolgozó, finom hatásokat kereső, élethüségre törekvő müvészek, akiknek arcképei hasonlitanak. Ami talán még ebben a modern világban is szükséges, ha portréról van szó.

★

A *figurális* egyéb fajaiban *Benkhardt* Ágoston szabadtéri aktcsoportja csupa finom megfigyelés, fény és mozgás. *Mérő* szép aktja a tónusok kellemes harmóniája. *Czencz* a szinek miliőjében, *Szánthó* Mária plasztikai vonalkozásban nézi az aktot. *Mihalovits* két erőteljes formakészségü kifejező tanulmányfeje. *Krusnyák* pompás imádkozó asszonya, *Csóka* finom gyermektanulmánya, *Hüllenkremer* öreg varrónője, *Haranghy* és *Unghváry* komponáló tervei és vázlatai első sorban kötik le a figyelmet. De jóizü *Fayl* dudáló tótja, *Gachal* öreg bérese is; szinesek *Udvary* Pál palóc lánykái és megkapóan igaz *Csébi Pogány* István „Félkegyelmü"-je, érdekes *Somogyi* István sötéttónusu portréja is.

★

Rengeteg *tájkép!* Ahány festő, annyi állásfoglalás a természettel szemben. De ez az állásfoglalás ezen a helyen egyiknél sem ellenséges — dicséretére legyen mondva a téli tárlatnak. A természethez hódolattal és nem fondorlattal közelednek. *Barkász* a hervadás szines pompájának emlékét idézi nagy képén. *Burghardt* most is markáns és temperamentumos. *Bosznay* őszi tájának rőt melankóliája, *Háry* gyöngyháztónusai, a nagybányai *Mikola* monumentális, dekorativ előadása, *Sárdy* téralkotó tudása, *Zombory* magyar levegője, *Márton* laurénai szögleteinek romantikája, *Györffy* finom objektivitása, *Szabó* Béla Leó két eseményszámba menő finom tájhangulata: lényegében egyazon témának, a teremtés egészének sokszinü vetületei a müvész lelkéből. A mindig előkelő és megragadó *Edvi Illés* Aladár (274, *Áldor* (11), *Benkhardt* *Kövesdy* (47), *Katona* (66), *Szüle* (9), *Förstner* (337), *Viski* (72), *Gy. Sándor* (243), *H. Horváth* (362), *gy. Takách* (388), *Csizik* (389), *sz. Horváth* (229), *Horváth* Béla (73) egy-egy különösen szerencsés, ihletett pillanat emlékét hozzák tájképeiken. De számos más, régibb és ujabb jeles tájképfestőnk is nyomatékkal adta le névjegyét, mint *Szlányi*, *Pállya*, *Major*, *Nádler*, *Dörre*, *Dietrich*, *Wágner*, *Páris*, *Gál*, *Gaál*, *Szabó Dezső*, *Kövér*, *cs. Farkas*, *cz. Szüts*, *Gulyás Sándor*, *Rökk*, *Clauder* Margit, *M. Kisfaludy* Mária stb.

★

A belső tér minden müvészileg kiaknázható finomságát megtaláljuk *Vidovszky*, *Rakssányi*, *Aradi Edvi*, *Spányik* és *Nagy* Vilmos választékos interieurjein. Izléses *csendéleteket* állitottak ki: *Romek*, *Szabó* Dezső, *cs. Wágner*, *Kunffy*, *Bánovszky* és *Csapó*. A *grafikai részben* *Lühnsdorf* Károly nagy tehnikai ügyeséggel és valóságérzettel megoldott ceruzarajz-portrésorozata mellett *Györffy* és *Haranghy* munkái keltenek feltünést. Az *épitészeti anyagban* *Szabolcs* Ferenctől az uj Horthy Miklós szerelőotthon részleteit, *Baráth* L.-tól egy kellemes térhatásu interieurt, *Kiucsik* Vilmostól pedig egy borháznak magyar motivumokkal átszőtt, előkelő nagytermét látjuk. Érdekes és a mai idők szükségletébe vág dr. *Bierbauer* Virgil fejleszthető családiház tervsorozata.

★

A terjedelmes *szobrászati részben* *Siklódy* Lőrincnek a Károly király emlékére állitott tihanyi kálváriája dominál. A főcsoport megmintázásában a müvész finoman disztingvált: a Megváltó teste nemesen idealizált, kifejezése áhitatgerjesztő, szemben a két lator reális felfogásával. A stációsképek finom reliefkezelésükkel s a térkitöltés problémáinak sikerült megoldásával illeszkednek a keretbe. Számos nemes plasztikai izléssel mintázott jó portrét látunk *Markup* (131), *Visnyovszky* (155), *Hadzsy*, *Lux*, *Damkó*, *Bódy*, *Sóváry*, *Ambrózy* keze alól. *Farkas* Béla (155), *Schrotta*, *Somló* Sári és *Farkas* András egy-egy szépen felépitett aktkompozicióval szerepel. A *kisplasztikában* *Mátray*, *Cserhalmy*, *Menyhért*, *Martinelli*, *Kaiser*, *Nagy* Kálmán és két tehetséges hölgy: *Lőte* Éva és *Vastagh* Éva jeleskednek. *Tecsy*, *Madarassy* és *Szőcs* érmeket és plakelteket állitottak ki. A szoborcsarnok falain láthatók azok a képek, amelyeket a *Képzőmüvészeti Társulat* ez év tavaszi és őszi tárlatán vásárolt a müvészek támogatására és tagjai között való karácsonyi kisorsolásra. Ezeknek értéke a téli kiállitáson vásárolt müvek hozzászámitásával 30.000 pengőt tesz ki, ami jelentős segitség a mai időkben müvészeinknek.

★

A kiállitás, amelynek izléses elrendezését külön ki kell emelnünk, vasárnap, december 20-án nyilik a nagyközönség számára és 1932 január 17-ig naponta fél 10 és 2 óra között tekinthető meg.

Pipics Zoltán, dr.

A könyv lap-száma	Számlázás

Romek Árpád: Csendélet.

Romek Árpád: Dans la boudoire.

Gróngrósy 86. l.

Romek Árpád K

Schulhof Aranyka: Hárman...

céd -

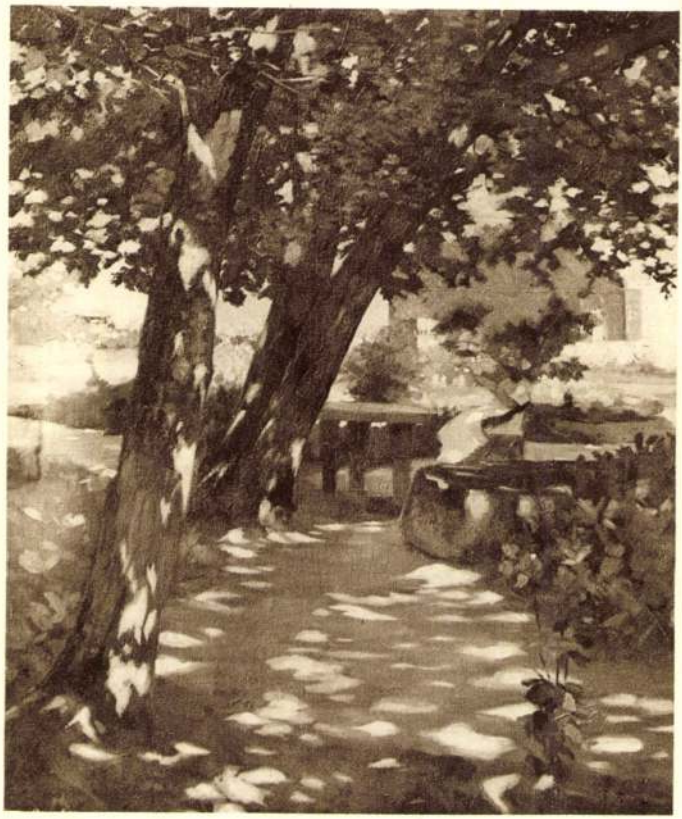

ROMEK ÁRPÁD: KERTBEN.

Egyk. Műt. 1928. 198. 1

KÉMÉNDY JENŐ: EGY KIS VIHAR.
(Photographische Union, München.)

Nemzeti Képzőm. Kiáll. 1934

ROMEK ÁRPÁD: HAL-CSENDÉLET

MOLNÁR C. PÁL: SZÁRNYASOLTÁR

Romek Árpád

Pesti Hírlap

1942. máj. 6.

cédula

— **Romek Árpád nyerte el a Képzőművészeti Társulat nagydíját.** A Műcsarnok tavaszi tárlatának a Képzőművészeti Társulat által kitűzött díjai fölött most döntött a bírálóbizottság. A Képzőművészeti Társulat nagydíját *Romek Árpád* kapta „Ötvösmunkák a XVI. századból" című csendéletéért. A nagydíj kitüntető elismerését *Juszkó Béla* nyerte el „Jön a vihar" című művével. A Halmos-életképdíjat *Gulyás Sándor* „Beszélgetések" című olajfestményének, a kisplasztikai díjat *Orbán József* „Az ajándék" című szoborművének ítélte oda a bírálóbizottság.

.....

.....

meg : hol és miről .....

.....

k,körnek a tagja .....

.....

tá sa,elnöke,titkára : minek ....

.....

onló munkája,beosztása,rangja....

.....

méltó adatok : .....

.....

ódjára és rövidségére nézve megné-
végén kiadott ÉVKÖNYVünk.

május 20-ig beadandó IRÉNKÉHEZ!!!!

Romek Árpád: Ötvösmunkák a XVI. századból

KMTárs 1942. tav. tárl.
kat.

Radnóti Kovács Árpád: „Laudate pueri ...“

Romek Árpád

K

Kohner-féle ösztöndíjat kapott ifj. Glatter Gyula, Romek Árpád és Zádor István.

Művészet. 1908. 271. l.

z aranygyapjas-rend öltözetében van ábrá-
ules-lábú asztalra támaszkodik, hol egy
jógar és két országalma van. Mellét a Má-
-rend nagy keresztje díszíti. A háttérben ~~[illegible]~~ a pár-
nehéz függöny lóg, mig az oszlopokon s pilléréken
ról dombormives váza köti le figyelmünket.
sorban:

. IMPERATOR
. REX ARCHIDVX AVSTRIÆ ETC. ETC.
inkt."
Pichler schupt."
e apud Artaria Societ."

ei a réilapnak 73·9 : 50·7 cm.

140/95 No 181.

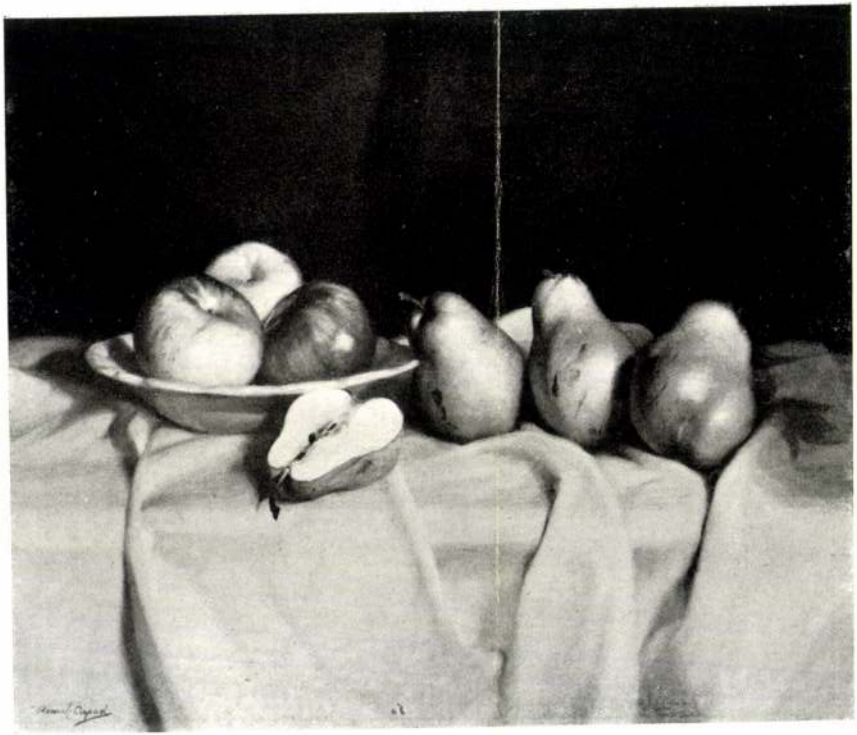

Romek Árpád: Körték, almák

Romek Árpád K

Szlányi Lajos: Erdei lak

ROMEK RÁPÁD

Lussinpiccoloi öböl. Olajf.

KMT 1911.tav.kiáll.kat. 32.oldal

MDK

Romek Árpád

Udvar Lussinpiccolóban. Olajf.

Képzőm. kars. 1910/11. téli kiáll. kat. 52.1.

Romek Árpád MDK

Udvar Lussinpiccolóban, olf.

Mücsarnok 1910/11 téli kiállitás

Romein de Hooghe

Opening en slaen der Turken aent Weener Wald N. 7. Ouverture du Grand Bois de Vienne et defaicte des Turcqs

Rezin Ki folio Magyar huszárokkal.

Jeb R de H. in

Kiadta Peeters I. Antv.

Megcsúlitan Bécs ostromárol Eszült metszet sorozatát kiadta Peeters I.

Romek Árpád

1000 K-ás Fészek-
díj 1917-ben. Bál
utan c. képére
Művészet 1917. 92. l.

Romek Árpád

Magyar művészek. Romek Árpád. A Nép, ápr. 19.
Írta: F. S.

1925

Magyar Művészet
1926. 59-60.

(összeállította Viski Károly) és a XI., mely a *Nagykúnsági szűrhímzések* címet viseli.

Romek Árpád

festő

Arad

Mabi

Romnek Árpád

1906/1 II. - 1904/5,
1905/6 II.

Ferképzomfoiskávk

127. l.

Velencei mesterek képei, köztük Palma Vecchiótól Fr. Querini és felesége arcképe, Catena arcképe, több XVIII. sz. fontos arckép.

— — *Galleria d'Arte Moderna* a Palazzo Pesaróban. Olasz és külföldi festők a XIX—XX. sz.-ból. Több magyar művész is képviselve van.

VELENCEI CSIPKE. XVII. sz.-ban készült, aszimmetrikus, de igen bájos rajzú és meglehetősen lapos reliefcsipke, melynek szabálytalanul elhelyezett pálcikáit apró rózsák vagy pikók díszítik. Ezek a csipkék nem kizárólag Velencében készültek és ezeken kívül ott a XVI. és XVII. sz. folyamán sok más csipkefaj is készül. Így a punto tagliato, a punto tirato és az 1500 táján készült pompás Roslin-csipke. Hogy milyen nagy volt a csipkeipar Velencében, bizonyítja a számos ebben az időben kiadott mintakönyv. A XVIII. sz.-ban hanyatlik a csipkekészítés Velencében, francia minták után dolgoznak, anélkül azonban, hogy azoknak finomságát utólérnék. Most is készülnek Velencében csipkék; újabban a régi mintákat elevenítik fel.

VELENCEI MAJOLIKA. Velencében az első fajanszok a IX. sz.-ban készültek és bizonyos, hogy a XIV. sz.-ban is volt fajanszgyártás, de az első ránkmaradt darabok a XV. sz. végéről valók; azóta a gyártás nem szünetelt. A korai munkákon gyakori a szürke és szürkéskék máz, halványkék, néha fehérrel élénkített festéssel. Érdekesek a XVIII. sz. készítményei, melyeknek formái trébelt fémtárgyakra emlékeztetnek és a feketemázú, arannyal festett darabok. Díszítésük keleti hatásokra vezethető vissza. Úgy látszik, sok közepes áru is készült Velencében.

VELENCEI PORCELLÁN. Az első porcellángyárat egy meisseni aranyozó, Cristoph Conrad Hunger alapította

Romek Árpád

Kopp 1939/40. Herm. II

ROMEK ÁRPÁD :

197. Régiségek. - Olajf., v., 70.5 x 80.5 cm.
Jelz.l.b."Romek."

109. Duzzogók. - Olajf., fa, 79.5 x 100 cm. Jelz. nélkül.

110. Erdő szélén. - Olajf., v., 85.5 x 62.5 cm. Jelz.l.j. "Karlovszky Bertalan".

111. Női akt. - Olajf., fa, 35 x 26.5 cm.Jelz. l. j. "Karlovszky B".

112. Női akt a müteremben. - Olajf.,/befejezetlen/ fa, 36,5 x 46.5 cm. Jelz.l.j. " Farkasházy barátomnak Karlovszky B."

113. Női tanulmányfej. - Olajf., d., 49 x 61 cm. Jelz.l.j. "Karlovzsky Bertalan".

114. Önarckép. - Olajf., fa, 18 x 24 cm. Jelz.

Ronek Árpád

Csendélet, olaj-.

Művészeti Hotek Pécs
1941.

(167-től 790-ig.)

—

ban, hol ~~egy~~ terebélyes akácfa is
ember levett kalappal és állva tesz
t kávájáu ülő leánynak. A hátra
u kalapját tarja; jobbját szivére
bátot meg pantallót hord. A leány
baljában pedig fehér zsebkendő van;
világos szalagcsokrokkal, fehér nyak-
nagas ruha szűk ujakkal. Az ócska ház
világítva és a háttérben a régi vár
i az esti homályból. Jelzése jobbra:

etei 84: 122·5 cm.

901: I. 3-án kelt 99318 ex 900 ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ 8083 sz. leiratok alapján 2400 koro-
ott 1901: VII. 19-én (90/901.)
ogadta az 1901: IX. 23-i 64907 sz. rendelet.
i 59519 számú leirattal (694/902) kiada-
jteménynek (697/902)

Vid. Muz.

ROMEK ÁRPÁD

117 Csendélet 1400.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 febr-marc

Ronek Árpád

Csendélet, olaj.

Nemzeti Szalon
1917. május
tav. tárl.

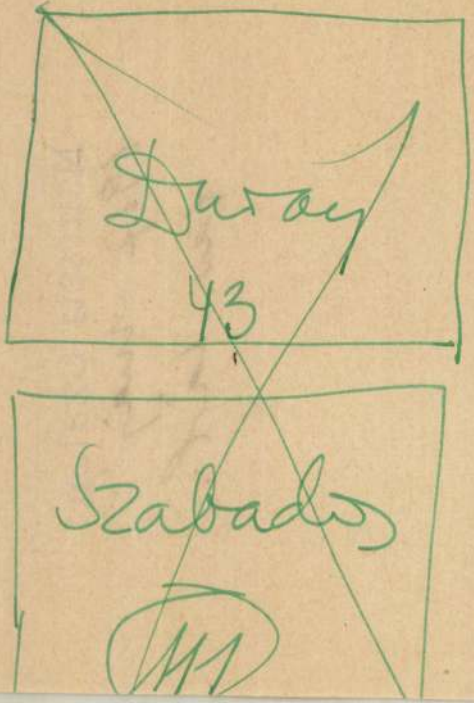
Duray
43
Szabados

Romek Árpád

A pannonhalmi
könyvtár c. kéje
repr –

KMTárs. Szent István
kiáll. 1938

A MŰVÉSZET BARÁTAINAK FIGYELMÉBE!

A Képzőművészeti Társulat 20 P-t fizető

rendes tagjai

személyükre szóló jegyükkel a Társulat kiállításait egész évben korlátlanul látogathatják; ezenkívül 10 darab családjegyet kapnak és résztvesznek a műtárgysorsolásban.

A Képzőművészeti Társulat 10 P-t fizető

látogató tagjai

személyükre szóló jegyükkel a Társulat kiállításait egész évben korlátlanul látogathatják és ezenkívül még 3 darab családjegyet kapnak.

BELÉPÉS BÁRMIKOR!

1938. 22398. LÉGRÁDY TESTVÉREK, BUDAPEST

Ronek Árpád

Régi kompa, olaj.

Trnbp 1932

1934 JÚN NYÁR

A MAGYARSÁG

4 KÖTET, FÉLBŐRKÖTÉS

PÉN

A Magyar Könyvbarátok ezévi nagyszerű illetménykönyvei közül is kimagaslik *Szekfű Gyulának*, a jelenkori történetírás mesterének új

Romek Árpád

festői naturalizmus

Múcs á. 10.
Pipics 47.l

Romek Árpád

Csendélet son-
kával c. képe
repr

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 180. l.

Romek Árpád

Befőttesüvegek
c. festmenye repr.

KUTárs jeb. kiáll.
1936. máj. – jun.

Romek Árpád

1. Régi komfra
2. Könyvcsendélet

1932 fév új szerzem.kiá.l Műcsarnok

Romek Árpád

Csendélet c. képe
repr.

KUSTárs 1937. téli
kiáll. Eat.

Romek Árpád

Ötvösmunkák a XVI. századból, c. képe repr.

KMTárs. tav. tárl. kat.
1942. ápr. – máj.

58

lyozta a német-magyar külpolitikai barátság fontosságát és a kormány helyzetét támogatta, amikor olvasóinak eszélyes érvelésű cikkekkel bizonygatta, hogy azok a szélsőséges mozgalmak, amelyek a diktatúrás és totális belkormányzati módszereket szeretnék belpolitikai életünkben nemzeti hivatásunk ellenében túllicitálni, éppen a német-magyar megértést veszélyeztetik. Tényként megállapítjuk, hogy amikor azok a szélsőséges lapok, röpiratok, amelyeket a »sajtódzsungel ellen irányuló sajtórendelkezések« mai napig életben hagytak, valóban dzsungeli módszerű hadjáratokat indítottak a nehéz külső helyzetben levő kormányzat megingatására, hitelének lefokozására, a *Korunk Szava* önként állt a kormány mellé. Vajjon miféle titokzatos erők azok, amelyeknek támogatása értékesebb és biztatóbb lehet, mint annak a független keresztény értelmiségnek a szellemi-erkölcsi támogatása,

nyek utolsó európai méretű tudósát és közíróját. De, hogy ne maradjunk az emlékezetnél: a Korunk Szava egyik szerkesztőbizottsági tagságát Szekfű Gyula neve márkázza: benne új magyar történetíróink tanítómesterüket tisztelik, de tanítómestere ő ma szellemi világhírnevétől is függetlenül magyar értelmű fiatalságunk egyetemének. Sem Szekfű Gyula, sem a mögötte álló alkotó magyar értelmiség nem érdemli meg, hogy vele szemben megkockáztassák az erkölcsi tekintélyrombolást s azt a keresztény magyar folyóiratot, melyet az ő felelős neve is márkáz, mint a folyóirat szerkesztőbizottsági tagja, indokolás nélkül a »halálnak« adják át. De Szekfű Gyulán kívül még két nagy erkölcsi tekintélyű tudós garantálta a Korunk Szava magas keresztény szellemű értékrendjét. Egyik név Molnár Kálmán pécsi közjogi professzor neve, a magyar katolikus világiak egyik legerkölcsibb élő neve. A törzsökös bihari katolikus magyar Molnár Kálmán

Romek Árpád

Kacsapár c. Lépe
repr.

KMTárs. Horthy
jub. kiáll.
1939-40.

Romek Árpád

lásd életr. arck.

Pipics Szár

24, 25. C.

Romek Árpád

Árverési Csarnok aukciókat.

32. sz. 1926. ápr.
34. sz. 1926. okt.
39 sz. 1927 okt.

Codex irodalom, magyar

X. 100

Bonner Árpád

életrajz

irod.

Csokonay 128. l.

T. 4846.

ben részint gyalog, részint ko-
kat, kik közül egy bekötött fejü
pedig hegyes vidék. Felirata:

SZATERÖK.

INT. met. VALLA J.

fentartatik.
léklete.

l, melynek mér. 23.2:33.4 cm.

Romek Árpád

festő

l.

Révai XX 789. l.

Les Frontières de l

M. *François d'Olay*, professeur à l'Uni
de haute valeur, intitulé „Les Frontières d
au lecteur la tragédie sans exemple de la
mération de faits, mais une oeuvre inspirée d
dans l'âme de toute la nation hongroise
des grandes puissances européennes n'apport
L'auteur fait défiler les nombreux faits et
qui amenèrent au crucifiement du peuple ho
dant tirer de cette oeuvre est que ne saurait
ment la foi inébranlable dans un avenir meil
rieuse résurrection.

Se fondant sur des documents recueilli
connaître les événements qui ont précédé imm
de Trianon, ainsi que l'acte arbitraire, fond
exemple dans l'histoire universelle, par lequel,
les parties intéressées, les Puissances occident
historique, culturelle, économique, naturelle et
possibilité réelle d'existence fut enlevée à
sa population, les 67.2% de son territoire et
étrangère, en créant des frontières absolume
lignes de chemins de fer et par un grand nom
brochure nous démontre avec quelle légèreté
a anéanti les frontières millénaires de la Hong
frent pas même la sécurité la plus élémentai
d'importants avantages stratégiques aux pet
territoires arrachés au corps de la Hongrie.
réseau ferroviaire de la Hongrie, on lui a
que les 42.2%. Le cas est le même pour son

Romék Árpád.

Könyvcsendélet.

Olaf

Tm. Bp. 1932.

)

...keretben van II. Ferdinánd mellképe e körirattal:
...mo, qui timet Dominum. Psalmo 127." Felette a
... olvasható s a két (gaty szétagazó)
...ről nyolca ellenfél bukik le, kiknek kilenca
...kszik a fa alatt, melynek tövében három angyal
...) Legfölül pedig három koronás alak térdel és
... S. Jacobus szavaira. Körülöl II. Ferdinánd
...elyn fölé mondat-szalag csavarodik e szavakkal:
...ellen Wir Regieren." Kissé feljebb az Úr angyala
...al, a melyek egyikén a szentségtartó zagyog. Ol-
... czimerrel. Az allegoria keretét képező oszlopok
...cap. 17. Vers: 7 et 8., Psalmo 26. vers 1. vmd
...Vers. 2. német szövege és VENI-VIDI-DEVS-VICIT
...szalagon: VIVAT IMPERATOR FERDINANDVS
AVSTRIACA ET RESPONDIT OMNIS POPVLVS
...e. cap. 8. vers. 6. talált elhelyezésre. Felirata leg-

...stendiger griner baum Kaÿsers Ferdinandi
... Villen feinden Wellen
...ber zů schanden Worden.
Reimetszet, meretei a vonalkeretnek 35·9 : 27·2 cm

Sz. N. 312/98 — 205-98-7.

Romek Árpád

Fészek díj 1917

Székesfővárosi díja 1920.

Kitüntetési oklevél

1922.

Ronek Árpád

Művészet 1914. 176

Magyar Művészet
1925. 169
1926. 60
1927. 166

Császár Ferenc kéziratai V. 145.

Romek Árpád, Jestö, stb. marad,

l. 689. old. —

Romek Árpád

Műcsarnok

1908. tav. kiáll. - 206

1909. tav. kiáll. 139

1909-10. téli kiáll. 73, 139

1910-11. téli kiáll. - 435, 593

1911. tav. kiáll. 130, 396, 558

1911-12 jub. kiáll. 104, 252, 636, 671, 698.

1912. tav. kiáll. 12, 13, 17, 456, 486

1912-13. téli kiáll. 21, 23, 187, 504 772, 774, 787, 789, 791

1913 tav. kiáll. 102, 104, — 108, 110, 111.

1913-14. téli kiáll. 448, 531, 535, 541, 559, 569.

Gnadányi József gr. (1725

Derékon alól, hétnyolc
fodritott, szemöldöke barna, s
fekete s arcza leberetvált. Jo
ját, melyet ékköves forgó s k
kardjának markolatát fogja.
ját s uganiken fehér prémes bekecsét
zsinorból való.

Olajfestés, vászonra, mére
Gr. Degenfeld Lajos ajan

M. Kepi 351

Romek Árpád

Műcsarnok

1914 tav. kiáll. 112, 363-367

1915. tav. kiáll. 154, 158, 162

1915-16. téli kiáll. 53, 165, 188

1916. tav. kiáll. 53, 120, 159

1916-17. téli kiáll. 291, 396, 397

1917. tav. kiáll. 20, 28, 316

1917-18 téli kiáll. 37, 45, 67

1918. tav. kiáll. 327, 357

1918-19. téli kiáll.

1919. hadviselt műv. kiáll.
162, 165
harcteren nem volt.

1919-20. téli kiáll.

1920-21. téli kiáll. 6, 43, 52, 54

1921. tav. kiáll. 8, 14, 18, 247

1921. őszi kiáll. 67, 69, 327, 333

1922. jub. kiáll. 75, 81, 345.

1922. őszi kiáll. 94, 96

1923. tav. kiáll. 105, 111, 328

Szék, bíró, 1810-ből VI. 156.

Romek Árpád

Műcsarnok

1924. tav. Kiáll. 8, 12, 51, 53

1924. őszi Kiáll. 19, 29

1925. tav. Kiáll. 71, 77, 79

1926. angol-magy. Kiáll. 341, 343.

1926. téli Kiáll. 1, 7, 32, 43, 75

1927. tav. Kiáll. 1, 8, 12, 16, 70

1927. őszi Kiáll. 1, 7, 16, 17

1928. tav. Kiáll. 25, 26, 55

1928/29. téli Kiáll. 293, 430, 382

1929. tav. Kiáll. 31, 35

Ifjúsági Könyvtárak Központjának
Kikérése VI-67.

Romer Árpád

1917 - Fészek díj
Bál utam c. olaff-

Mürvénet 1917. 92

Komárom vármegyei általános
tanitótestület IX. 69

Romek Árpád

Művészeti lex. 689. l.

festő, szül. 1883 IV. 22. Budapesten. Itt tanult s azután a szolnoki művésztelepen dolgozott. Budapesten él, hol esendéletkepjeivel több díjat nyert.

(12

JUNIUS

7

Ronek Árpád

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 169
1926. 60
1927. 166
1929. 359

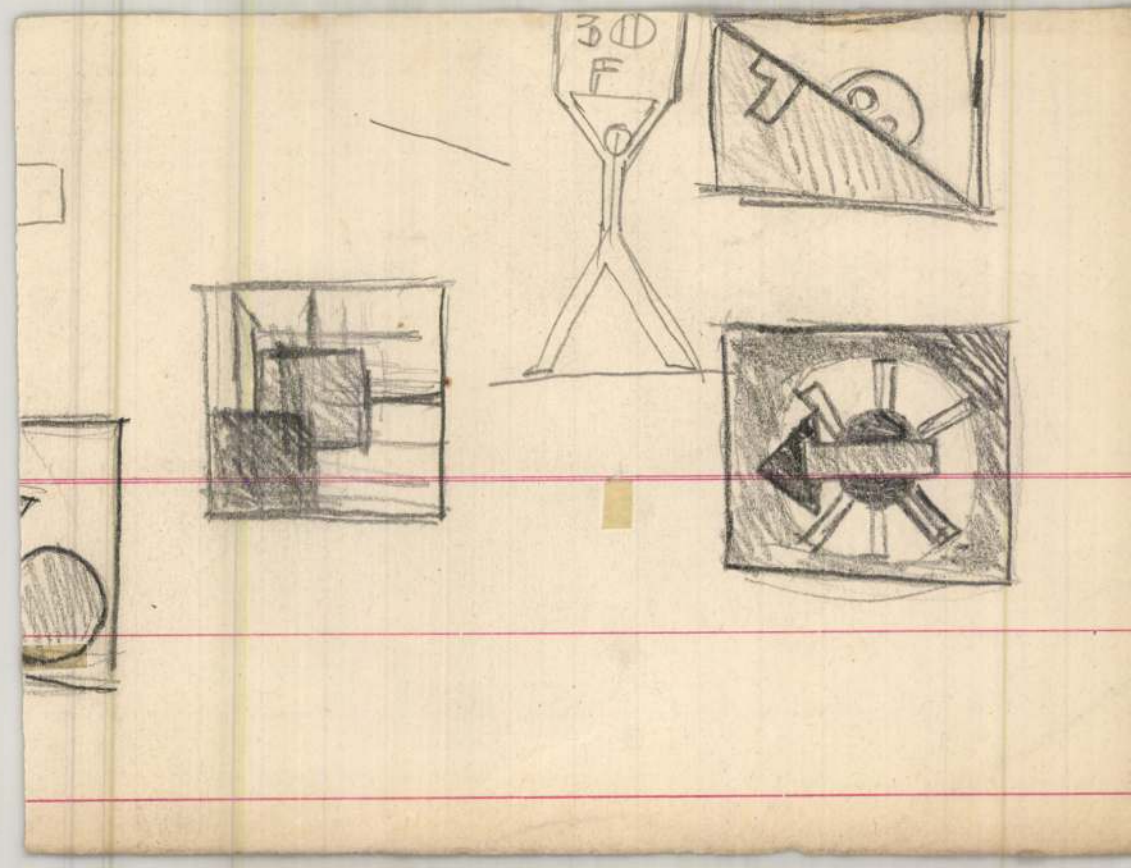
30
F

Romek Árpád

Irod

F. S. Magyar művészek

Romek Árpád. A Nép

1925. ápr. 19

a ..... szakosztály

elnökén.

Romek Árpád

U. 315

Romek Árpád

festő szül. 1883 ápr. 22.

Budapest.

Irod

Krück. II. 440. l.

~~Ásatás, erősdi VIII. 103~~

Romek Árpád

Tagja volt a szol-
noki mintiskolap-
nak

Pongrácz Klára, szentmiklósi V. 292.

Romek Árpád

Kolt. kiáll. Nagyvá-
radon.

Nagyvárad

1912. szept. 8.

U. 315.

A XIX.

1306. *Gróf Majláth*

Mellig van ábrázolva,
néz. Jobb kezében kari
melyet jobbján nyugtat,
haja, szemöldöke és baj
arcza leberetvált. Öltözet
nyakkendő, vállravetett c
kabát lehajtott gallérral.

Vászon, méretei 71 : 58
az 1911 április 7-iki felterje
100 K-án (638–911). — Kifiz
számoltatott 1911 május 10-é
nézve lásd a 26101–911 szvs

Romek Árpád

Urod

Gondola Béla úr

A Zolnoki művésztelep.

Budapesti Hirlap

1913. maj. 22

Romek Árpád

festő

Műcs. kiáll. 1908 tól
Fipics 119. l.

KISMAROS

Migazzi-kastély

Guttenberg-ünnep. VV 1860, 327 l

Romek Árpád

Kakas c. képe

repr.

Vas. Lap. 1920. 102 l.

Romek Árpád

társulati törzstag-

KMTÁRS művcsoptok
1931. feb-márc, kiáll.

I. 15, VII. 14
1931, tav. társ. 55, 59, 60
1931/32. téli kiáll. 1, 60, 101, 230
1932. febr-márc. kiáll. 180
1933. nemz. képzm. kiáll.
512, 513.

SCHOOL OF EDUCATION
JUN 12 1916
LIBRARY

Romek Árpád festő

Szűz-utca 5–7. Műcsarnok

1930. tav. kiáll. 10, 16.

1930/31. pub. kiáll. 78, 141, 149, 151, 310

1934. téli kiáll., 25, 58

1934. nemz. keprm. kiáll. 217.

F1, SzF, KÉ, JJ, KE

Erzsébet magyar Királyné emléktárgyai

a Komáromi Kulturházban VIII. 5.

Romel Árpád

Thieme Becker

XXVIII. 561. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Romek Árpád
festő
VIII. Szűz u. 5/7

MKSz 1947

ROMEK ÁRPÁD

/ Bp. 1883 - /

Arpád Romek: Stilleben.
Öl auf Leinwand, 80x60 cm. Sign.

ld. WIEN, DOROTHEUM
443. Kunstversteigerung.
15. bis 18. Mai 1979.
Katalogus Nr. 1259., S. 135.

Romek Árpád

"A Képzőművészeti Társulat őszi tárlata a Műcsarnokban" cimmel Mátrai Vilmos számol be a művészek munkájáról:
Romek Árpád: csendéletei a megszólalásig hüek,
Komáromi Kacz Endre: "Ilbak Ella táncosnő arcképében gyönyörüt alkotott",
Gách István: bibliai szoborcsoportja klasszicizáló stilusában elsőrangu alkotás,
Mérő István: "Kukorica fosztás" c. festményén a szinek tulzottan lilák"-mondja szószerint a kiállitást ismertető beszámoló.

Fenti cimü kritikában feltüntetett teljes művésznévsort lásd: Knopp Imre nevénél.

Élet, Bp. 1922. nov. 12. XIII.évf. 23. sz. 557-558. lap.

[redacted]

Ronek Árpád

festő

arcképe

Makoldy Józsefről

Amint ő láttam.

Riportrajzok

Bp. 1926. 57. l.

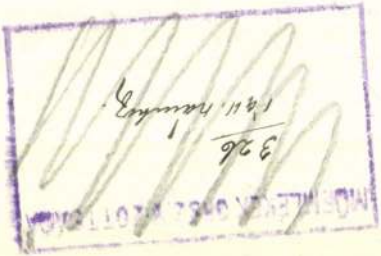

„MERKÚS" Magyar Altalános Farcsatziós Részvényvarsaság.
DOROTTYA-UTCAI FIÓKPÉNZTÁR. V., DOROTTYA-UTCA 8.

Méltóságos
báró Forsz
„Műemlékek sz

Ezennel igazoljuk, hogy dr
előleg maradva

Kettőczerhat

fizet ott le pénztárunknál, mely
f hó 13 értékkel b/.

K 2600·70

Romek Árpád

Élet

Ernst Múzeum
aukciói. 38. sz.
Budapest. 1928.

ROMEK *Árpád*, festő, * Budapest 1883 ápr. 22. Budapesten tanult s itt és Szolnokon festette gondos szabatossággal csendéletképeit (virágok, porcellánok, üvegek stb.). 1917. Bál után c. olajfestményével megnyerte a Fészek-díjat, 1920. a székesfőváros díját kapta, 1922. kitüntető elismerésben részesült a Műcsarnokban. Könyvcsendélet és régi konyha c. képei a Fővárosi Múzeumban.

Ec. Gy. II. 387 l

20000-P-t átut

Pesti Magyar Kereskedelmi Ba

Reméljuk, hogy

elégedve.

Az összeg elisme

Romek Árpád

Pulyka c. festménye

repr.

Művészet 1916. 75. l.

Budapesti II. ker. állami főreális –

Mola IX. 86.

Romek Árpád

Porcellánok c. festménye

repr.

Művészet 1914. 176. l.

Romek

Márton Ferenc, Haranghy Jenő, Conrád Gyula és Baransky László a grafikusok között elsőrangu müveket mutatott be,-irja dr. Szemess Miklós: "A Képzőművészeti Társulat 60 éve a Műcsarnokban" c. kritikájában a jubiláris tárlaton résztvevő művészekről.

Csendélet-festményekkel tünt fel: Poll Hugóné, Bükkerti Mariska, Romek, Jávor Pál és a kiváló Pentelei Molnár János.

A magyar stilussal kisérletező Lechner Jenő és Lechner Lóránd, valamint / Hikisch Rezső és Lux Kálmán épitészek figyelemreméltó müveket mutattak be.

A fenti c. kritikában szereplő teljes művésznévsort lásd: Stróbl Alajos nevénél.

Élet, Bp. 1922. május 28. XIII. évf. 11. sz. 269-270. lap.

Ronek Árpád

lásd

=

Lex Magyarország

476. b. l.

Romek Árpád

Erüstök c. képe
repr.

KMTárs 1943. tav.
Kiáll. Eat.

Romek Arpád MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Romek Árpád

festőművész

A Képzőművészeti Társulat műtárgysorsjáték húzásán
a Műcsarnokban kisorsolták képét.
Kotor Zsuzsa udvara

Pesti Hirlap
.1930.XII.24.

Romek Árpád

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Mücsarnokban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1930.XII.20.

Romek Árpád

MDK

29-es honvédek hangversenye, é.n.

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Romek Árpád festő

Magyar Életrajzi Lexikon

Romek Árpád

Szerepel a Műcsarnok
téli tárlatán

Pesti Napló 1937 I. 24.

Ramek Árpád

Csendéletekkel szerepel a
művészek téli Tárlatán

Magyarság 1926 II. 27

Romek Árpád

„Kandahós interieur" c. képe
nezepel a Műcsarnok
téli Tárlatán (emlitve)

Ujság 1926 II. 28

Romek Árpád

Csendéletekkel szerepel a
műcsarnok tavaszi tárlatán

Az Est 1925 V. 16

Romek Árpád

Csendéletekkel szerepel a hűsarnok téli tárlatán

Új Magyarság 1937 I. 24

Romek Árpád

Kezepel a hűcsarnok
téli tárlatán

Az Esi 1926 II. 28

Romek Árpád

6 1930 október 24. péntek SZEGEDI UJ

Romek Árpád a legkiválóbb magyar cse
Kárpáti Képszalonban (Oroszlán-utcai bejárat)

Szegedi Uj Nemzedék, 1930. Okt. 24.

P. K. 929. [illegible]

Romer Árpád

szerepelt a Múcsarnok tavasi tárlatán.

PH 1930. II. 15.

Romek Árpád

szerepelt az I. nemzeti tarlatan.

M. 1933. IV. 20.

Romek Árpád

Szerepelt a Mücsarnok Tavasi tárlatán.

BH. 1930. III. 15.

Romek Árpád

Műcsarnok téli tárlatának sorozatában "Parasztablak" c. műve szerepelt.

PH. 929. XII. 22.

Romak Árpád

Képzőművészeti Társulat téli kiállításain a Műcsarnokban rendeléleivel szerepelt.

BH. 929. XII. 22.

Romek Árpád

Pulykák
Muskátli ablak
Agarászat után
Rózsák
c. művei szerepelnek a Kárpáti Képszalonban
megrendezett gyűjteményes ,kiállitásán

Sz.U.N. 93e.X.22

Romek Árpád

Műcsarnok téli tárlatain szerepelt.

Csendéletképekben és intérieur-ben első helyre *Romek Árpád* nagyszerű technikával megfestett régi ötvösmű-csoportjait, *Aradi-Edvi Illés* artisztikus szobarészleteit a hellbrunni kastélyból. —

PH.929.XII.24.

Romek Árpád

Műcsarnok téli tárlatain csendé-
letei szerepeltek.

M.929. XII. 22.

Romek

Műcsarnok téli kiállításán szerepelt.

Az Est 929. XII.22.

Romek Árpád

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Romek Árpád

Szerepelt a Műcsarnok Tavani tárlatán.

EK 1930. III. 15.

Remer Árpád

Szerepelt az I. nemzeti fárlaton.

EK 1933. IV. 20.

Romer Árpád

szerepelt a nemzeti kiállításon.

PH 1933. IV. 20.

Romek Árpád

Festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Vadász csendélet.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Romek Árpád

Gyümölcsök

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Biedermeier

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Romek Arpád MDK

Meisseni porcelánok

Mücsarnok 1944 Tavaszi kiállitás

Romek Árpád

szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PJC 1927. IV. 2.

Romek Árpád

szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

NU 1926. X. 24.

Kanek Árpád

Szerepelt a Műcsarnok Őrni tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Romek.

A Szolnoki Művészeti Egyesület 25. évi fennállása alkalmából a művésztelepen kiállított rendez, melyen munkái szerepelnek, a kolónia régi mesterének műtei körött.

Esti Kurir, 1927. szept. 20.

Romek Árpád
festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
Csendélete izléses

Magyarság
1930.XII.20.

Romek.

Műve szerepel a Műcsarnok téli
tárlatán.

A Reggel, 1928. dec. 17.

Romek

Művével nevepel a Műcsarnok jubiláló kiállításán

Uj M. 936 V.3

Cézanne

MDK

Romek Árpád

Bál után, of.

/Kiállítások/ Művészet. 1. 1917. 91, 92 l.

M.D.K.

Romek

Petris Brunó tánctanár, tánctermeiben rendezett kiállitásán szerepel a müvész alkotása.

"Petris Brunó a müvészekért"c.
Szinházi Magazin, Bp. 1942. okt. 28-nov.3.
V.évf. 45. sz. 28 . lap

Römer Ferenc Flóris

életrajzában többször említve, hogy szorgalmasan rajzolgatott és tájképeket is festett.

Kumlik Emil. Römer Ferenc Flóris élete és működése. Pozsony, 1907.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

FEBRUÁR

29 nap — 7. hét

9 Vasárnap	
10 Hétfő	
11 Kedd	
12 Szerda	
13 Csütörtök	
14 Péntek	
15 Szombat	

Ferenc

Rómer Flóris, archeologus

Művészeti lexikon 689 l.

szül. 1815. IV. 12. Pozsonyban, meph. 1889 III. 8. Nagyváradon. Pappá szentelteté után tanár volt Győrben, és Pozsonyban, A szabadságharcban való részvétele miatt ~~négy évi börtönt szen~~ Josefstadtban négy évig rabokodott. Kiszabadulva a tanári pályán mukodott; 1868. a bpesti egyetemen az archeologia tanára, 1869. a ~~M~~. Nemzeti Múzeum végigegtárának őre, 1877. nagyváradi kanonok lett. A hazai régészet egyik uttörője volt. Szerkesztette 1868–72. az Archaeologiai Értesítőt, 1864–73. az Archaeologiai Közlemények. Főbb művei: Művégészeti kalauz (1866), A régi Pest (1873), A ~~Magy~~. Nemz. Múzeum római feliratos emlékei (1873), Régi falképek Magyarországon (1874).

(13

JUNIUS

6

Rómer Flóris

Életrajz, archép.

Vas. Ujs

1861. 5 sz.

Romer (Flóris Ferenc)

a Pozsonyi Városi Múzeum az olmützi és josefstadti börtönökben készített több rajzat és festmények is őrzi.

Kumlik Emil: Rómer Ferenc Flóris élete és működése. Pozsony, 1907. 61. l.

zet

/1822-37./

g-

az

o-

ek,

sz,

i-

zet-

ó-

b-

pe-

Fi-

Lipót és Kohlmann (Videky) Károly

Vigyázz! A divat-
– lapok sokszor redeli
párisi lapok voltak!

Okt. 22. 1948.

I.

Kinek a fia ez a fiú? Én a szüleim fia vagyok. Kinek a leánya ez a leány? Ő az anyjának és az apjának a leánya. Tamás szüleinek egyetlen gyermeke. Tamás nagybátyjának gyermekei az ő unokatestvérei. Nekem is van három unokatestvérem. A fiú neve Róbert.

Rónek Árpád

l.

Végvári Szolnok

58. l.

Romek Sipád

Művével szerepel a Műcsarnok
Téli Tárlatán. .

P. H. 929. XII. 24.

«Földönfutók.»
Az orosz emigránsok drámája.

Harry Liedtke uj filmje:
«Szerelem a hó alatt».

Cecil B. de Mille uj
«Chicago.
(Várkonyi Mihály és Ph

Romek Árpád: Özvegyasszony kuckója.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Romek (nem Romek?)

Árpád

munkásnövendék

6 polg.

4 hónap, jó eredm.

Tanár Prenosil Sándor

Igazgató 1901.

Romek Árpád.

Műve szerepel a Műcsarnok téli kiállításán.

Lett, 1928. dec. 16.

Tomek Ágnád.

Nincs szerepel

MDK

Romek Arpád

Kacsapár, repr.

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

Romek Árpád

MDK

Kacsapár, /Herendi/

Herendi-porcelánok

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

Romek Árpád.

A Műcsarnok téli tárlatán „Az ősz" c. gyümölcs és virágképét állítja ki.
(említve.)

Pesti Hirlap, 1928. dec. 19.

Romek Árpád

Pulyka, olaj
Diási vasut mentén, olaj

Körték, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 5 l.

MAGYAR
VÉSZETI
LAT
PEST N
TELEFON JÓZSEF 6-78.

ZOTTSÁGA ELNÖKSÉGÉNEK

BUDAPEST.

60.szám alatt kelt becses átiratára van
a Petrik-féle hagyatékból megvásárolt le-
, előzetes áttekintés céljából Társula-
apon" délelőtt 9-2 óra közt rendelkezésre

Romek Árpád
festő

Vass Albert festő mesterre roll

Dr. Vatáhsi Gmond: Egy erdélyi festőművész halála
Művészet, 1970. felszám – 15 lap

MDK

Romek Árpád

Csendélet, of.

7. nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

Romek Árpád

Szerepel a Művasarnok tavaszi kiállításán.

Az Est, 1926. V. 16.

M.D.K.

Romer Árpád

"Szürke hangulat" c. művét kiemeli Tarkeövi "A hadviselt művészek kiállitása a Mücsarnokban" c. kritikájában.

Szinház és Divat, Bp. 1919. márc. 16. IV. évf. 11. sz. 24-25. lap

Romek Árpád,
Csendélet, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 3 l.

golja. Födéme hevederek k

Az egykori lépcs

tödik pillérköteg között

oldalszárnyban helyezkedi

Rákóczi fejedelem-utja 3

XVIII. század kö

teljesen átalakitva. A ho

gyengén előreugrik. Itt h

kerets kapu, zárókövén 2

üzlethelyiség. Az emelet

A kapu felett e

földszinttől az emeletet

ről a rizalit két szélén

teljes toszkán koronázópá

Az ablakok kere

rom metope.

A kapualj donga

ja ketté, az utca felöli

Az üzlethelyisé

cső vezet az emeletre.

Romek Árpád

Zöldség, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 8 l.

Romek Árpád
Csendélet, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 15 ~~12~~ l.

Romek Árpád
Gyümölcs, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 15 l.

Romek Árpád
Gyümölcsök, olaj

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 9 l.

Romek Árpád

Paradicsomok, paprikák, olaj

Őszi Tárlat kiállitása. Műcs. 1922. nov. 9 l.

Romek Árpád, sz. Bp. 1883

Interieur

Egri Kaszinó kiáll. Eger, 1924. 2o 1.

Nemzeti Szalon XLI. csop. kiáll. 1924. nov.

1.

Romek Árpád
Fogoly, olaj

O.M.K.T. 1925. május. 7 1.

Romek Árpád festőmüvész
Csendélet
Tárkányi Jenő gyüjt. pótkatalógusa, ~~191~~
1919

Sankciójának

693/917
MŰ. MLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA

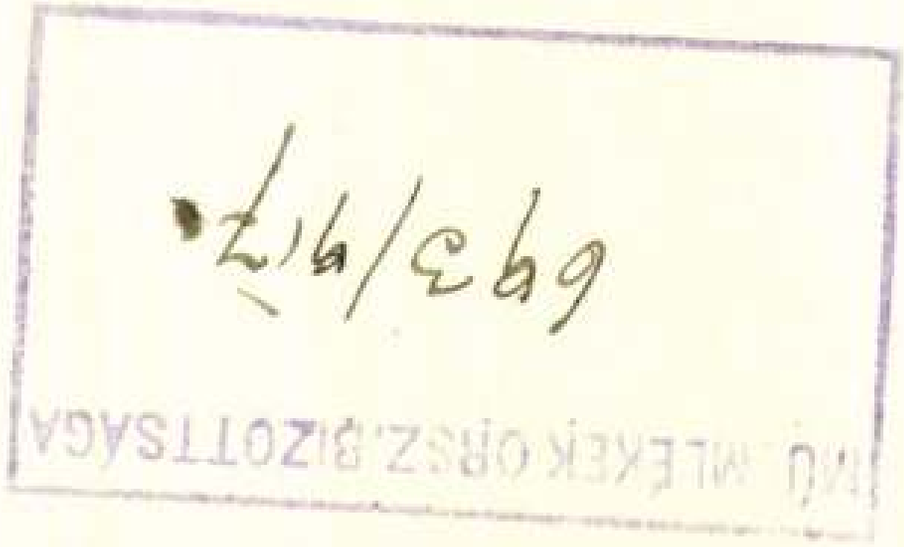

adka szab.kir.város Tanácsának.Szabadka.
i miniszternek 22190/eln.20.b.1916.évi
adka szab.kir.város tulajdonát képező vá-
edését tekintettel azok diszes kiviteié-
gyi miniszter urral egyetértőleg a hadi
em. A városházának többi rézzel fedett
réz templom, a kelebiai kastély-templom
alamint az evangelikus templom tornyai-
ét, minthogy ezeknek sem müvészettörté-
ntból különösebb értékük nincsen, a hadi
n elhatározásomról a budapesti cs.és kir
eg értesitettem. Budapest,1917.évi julius

Romek Árpád
Gonda B: Szolnok a müvészetben
Bpest, 1927, 46 l.

Kir. Magy. Egyetemi Nyomda Budapest
Könyvesbolt és „Magyar Könyvbarátok“ Buc
Levélcím : Budapest IV, Postafiók 242. Posta

BÉLYEGMENTES
11858/1879. P. M. sz. rendelettel megállapított személyes illetékmentesség folytán

Nyu

20. *P* -- *fill.*,

- - - - - - - - - - - - - - -

*mely összeget az 193*6. október

számlánk ellenértéke fejében a

Romek Árpád

Nyul és fogoly

Csendélet

Nemz. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1933. ápr.

4o 1.

Romek Árpád, sz. 1883

Csendélet vázákkal

Ernst Múz. 55. sz. 1937. 32 l.

MDK

Romek Árpád, festő.

Muskátlis tornác, of.

Könyvesendélet, "

Alk.-Művészház.-XIX. Kiall.-1943 okt.-Magy.

Mesterek.-Jegyz.

MDK

Romek Árpád, festö
szül.1883

Csendélet. Jelezve. Karton.

Rózsacsendélet. " Vászon.

gr. Almásy-Teleki Éva müv.int. /v.Ernst-Muz./
IX.Müvészeti aukció. 1942.máj.lo.ától kiáll. 18.-án
Kat. 34. l. aukció.

MDK

Romek Árpád

Vásár, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. aukc.

29 l.

MDK

Romek Árpád, sz. 1883.

Csendélet vázákkal, festm.

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. ápr.

32 l.

MDK

Romek Árpád

Dinnye és szőlő, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
16 l.

MDK

Romek Árpád

Mucs. tav. kéli. Vasárnapi Ujság, 1914.
14.sz. 269-71. l. képpel.

MDK

Romek Árpád

Kukoricaszár-kupac, of.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 24 l.

Romek Árpád
festő

M.D.K.

Romek Árpád festőművész
március 22-én meghalt.

Napi krónika. 6l.
Magyar Nemzet, 1960. március 25

M.D.M.

Romule Tripod
Jesus

Romule Tripod Jesus
mars 22 in Nuphar

Nepal Kronikus Tel
Kaiser Wenzel 1880 mars 25

MDK

Romek Árpád, Bp. 1883-

Interieur

Az Egri Kaszinó kiáll.kat. Eger, 1924. aug.

20. 1.

MDK

Romek Árpád, festö

Gyümölcsök. Olf.

Tavaszi tárlat.1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. 26.1.

MDK

Romek Árpád, festő.

Édességek. Olf.
Poulard. "

Tavaszi Tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat.11.1

MDK

Romek Árpád

Szürke hangulat, of.

Hadviselt művészek kiáll. Mics. 1919. márc.

16 l.

MDK

Romek Árpád

Csendélet, of.

Árverési közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

36 l.

MDK

Romek Árpád

Rózsák porcellán figurákkal, repr.

Műcs. tav. kiáll. Vasárnapi Ujság, 1914. 14.sz. 269-71 l. képpel

MDK

Romek Árpád, festö

Kakas. Olajfestm.

Az Andrássy alapitvány kamataiból megvásárolt müvek között van.

Müvészet 1916. 92.1.

MDK

Romek Árpád, festő.

Képek, figyelemre méltók)

Jeles művészek kiállítása a Vigadóban. – „Dunántul"
St.-É. 1928 XI. 3.-6. l. (Pécs.?)

MDK

Romek Árpád

Kacsapár /Herendi/

Horthy jub.kiáll. Műcs. 1939. dec. 8. 1.

MDK

Romek Árpád

Csendélet, of.

Horthy jub.kiáll. Mücs. 1939. dec. 8. 1.

MDK

Romek Árpád

Herendi porcelánok

Horthy jub.kiáll. Műcs. 1939. dec. 8. 1.

MDK

Romek Árpád

Régiségek, of.

Magy. Művészetért kiáll. r.Mcs. 1940. febr.

17. 1.

MDK

Romek Árpád

Csendélet, of.

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96. aukc.

32 l.

MDK

Romek Árpád, festö

Nyul és fogoly.
Csendélet.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.-
és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 4o.l.

MDK

Romek Árpád

Csendélet, of.

Árv.Csarnok, 1940. jun. 94.sz. 38 l.

MDK

Romek Árpád, festö

Üveg és réz.

OMKT. Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
BP.1937. apr.29.-jun.20. Kath. 15.1.

MDK

Romek Árpád

Gyümölcscsendélet, of.

Virágcsendélet, "

Csendélet, of.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.sk rk.sz. 29 l.

Romek Árpád MDK

festő meghalt 196o. márc. 22.

Népszava 196o. márc. 25.

Romek Árpád

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel.-
szép csendélete: A multak emlékei.

Pesti Hirlap 1931.XII.19.

Romek Árpád

festőművész

Téli tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel -

" Parasztkonyha"

Pesti Hirlap 1931.XII.19.

Romek Árpád

MDK

Körték, almák, repr.

Mücsarnok 1942-43 téli kiállitás

Romek Árpád

Szerepett a dűcsarnok Téli tárlatán.

N. U. 1939. XII. 17.

Romek Árpád

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1931. IV. 25.

MDK

Romek Árpád

Fajgyümölcsök

Nyul

Ezüstök

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Romek Árpád
festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarország 1931.XII.20.

Romék Árpád

Nemzeti Szalon emlékkiállításán szerepelt.

Esti Kurir 932. II. 21.

Romek Árpád festő

Műcsarnokban a nagy magyar kiállításon neve szerepel.

EK. 932 II. 21.

Romek Árpád

M DK

Körték, almák

Műcsarnok 1942-43 téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Gyümölcsök

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Romek Arpád MDK

Napsütés, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Romek Arpád MDK

Ezüstök, repr.

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

ROMEK ÁRPÁD

Paradicsomok. Olajf.
Cantalup-dinnyék. Olajf.

KMT 1912/13: téli kiáll.kat: 38.oldal:

Romek Árpád festőművész

Régi konyha

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa. 1934.

MDK.

Romek Árpád: "Toilette" /festőművész/
/:Műcsarnok tavaszi tárlat:/

Ország-Világ 1912. 527. l.

Romek Árpád festőművész

Japán tárgyak

A pannonhalmi főapátság könyvtárterméből

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Micsarnok 1934.

Romek Árpád

MDK

Ötvösmüvek a XVI. században

Mücsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Romek Árpád

MDK

Befőttesüvegek

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Romek Árpád f.

Tsv. kiáll. Műcs. 1925. máj. 37. l.

MDK

Romek Árpád

Fogoly, of.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj.

7 l.

MDK

Romek Árpád, festöm.

Pentelei Molnár Jánossal vetekedö
csendéleteivel szerepel.

KpM.T. téli kiállitása. - Vasárnapi Ujs. 1912. 59 évf.
46 sz. 928.l.

ROMEK ÁRPÁD

593. Csendélet. Olajf.

Képzőm.Társ.1910/11.téli kiáll.kat. 58.oldal

ROMEK ÁRPÁD

Csendélet. Olajf. 8ox6o

Árverési Közlöny 194o.okt.4.rendk.sz. 35.oldal
95.aukcio

Romek Árpád

NDK

Japán tárgyak

Műcsarnok 1934 dec. 1935 jan.
Jubileumi kiállitás

Romek Árpád MDK

A pannonhalmi főapátság könyvtárteréből

Műcsarnok 1934 dec. 1935 jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Romek Árpád, f.

A Műcsarnok Tev.Tárl. /M. Képzőm.Egy./ Képzőművészet 1927, I.évf. 8. l.

MDK

Romek Árpád

Szent István évi gondolatok

KMTárs. Szt. István kiáll. 1938.

MDK

Romek Árpád, festöm.

nélkül ilyen kiállitás el sem képzelhetö.
Ö a hivatásos csendéletfestö.

Boross Mihály: ..a magyar festök csendélet kiállitás
Képzömüvészet.1952. 48.sz. 67.l.

MDK

Romek Árpád

Részlet a pannonhalmi főapátság könyvtárából

KMTárs. Szt. István kiáll. 1938.

MDK

Romek Árpád

Nemz.Szalon IV.aukc.17 l.

M. D. K

ROMEK Árpád festő

(1883-)

kn. arúcsarnoki festő

Genthon-Németh-Végvári-Z ádor:Magyar müvés zet 1800-1945

Bp. 1962. 406.

MDK

Romek Arpád

Befőttesüvegek.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936.máj-jun. 13.1.

MDK

Romek Árpád

Ötvösművek a XVI-ik szazadban.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 12.1.

Romek Árpád

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Csendélet.

Pesti Hirlap
1934.I.12.

Romek

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
A legszebb csendéletet állitotta ki.

Magyarság
1934.I.14.

Romek Árpád

Vadászcsendélete nézegel a
műcsarnok őszi tárlatán
(emlitve)

Pesti Hirlap 1927 okt 29.

Romek Árpád MDK

Régiségek, olf.

Mücsarnok 1944.Székesfőv.Képtár Jub.Kiáll.

Romek Árpád

festőművész

Téli Kiállitás - Mücsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Romek Árpád MDK

Almák

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Fogoly

Műcsarnok 1925. tavaszi kiállitás

KomekÁrpád MDK

Zöldség

Mücsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Görögdinnyék és almák, olf.
Cantalup dinnyék, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Romek Árpád, festőm.

a telep medénművésze, volt Kohner-ösztöndíjas.

dr.Lázár Béla: A törzstagok és a telep többi művésze. Szolnok a művészetben.c.Emlékkönyv/ifj Gonda Béla szerkesztésében/ a 25 éves jzb.alkalmából. 1927.szept.

MDK

Romek Árpád, festö

Tehenek a Balatonban. 80x70 Olf.
Szüz-utcai udvar. 90x80 "
Gyümölcscsendélet. 33x27 "

Áll. Árv. Csarnok.-M.Képzöm.Egy.kiáll. 1922.dec.15.-17.
Kat. 13.1.

Romek Árpád

MDK

Reggeli napfény

Miccarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Romák Árpád MDK

Gyümölcsök

Műcsarnok 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

Romek Árpád

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.
/Tónusos hangulat/

Esti Kurir
1930.VII.20.

Romek Árpád

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Anyaghü pompás vadászcsendélete.

Magyarság
1930.VII.21.

Romek Árpád

Koll. Kiill. Pécs

1940.

a katalogus

Áldor Jenő Lánk

csomagsaban

KIÁLLÍTÁSI TÁRGYMUTATÓ

Romek Árpád

MDK

Reggeli napfény

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Romeh Árpád

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításán.

M N 1931. II. 22.

Romek Árpád . MDK

Visszaemlékezés szolnoki tartozkodására.

Csendéletei.

Gyomai György: Művésztelep.

"SZOLNOKMEGYEI NÉPLAP". 1956. jul. 29.

Romek Árpád, festö

MDK

Napsütés. Olajf.

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért". 1943. máj.16-3o. Kat. 6.l.

Romek Árpád

MDK

Hágai m.képzm.kiáll. Haagsche Courant, 1921.ápr.

MDK

Romek Arpád

"Befőttesüvegek" c.kép repr.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiall.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun.

MDK

Romek Arpád

"Kacsapár"c.kép repr.

KMTárs Horthy jub.kiáll. 1939-40.

MDK

Romek Arpád

"Gyümölcsök" és a "Fogoly" c.képei a Műcsarnok tav.tárlatán.

/Kézdi./ :Tav.tárlat a Műcsarnokban.

Pesti Hirlap 1927.ápr.1. 4.l.

ROMEK ÁRPÁD

Amsterdami és hágai magy.kiáll.kat. 1921.

ROMEK ÁRPÁD

Verőczei Dunaág. Olajf.

Műcsarnok 1909/10. téli kiáll.ka t. 40.oldal

Romek Árpád MDK

Gyümölcsök, olf.

Műcsarnok 192o-21. Téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Galambok, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

ROMEK ÁRPÁD

Csendélet.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

M.D.K.

Romek Árpád

Festményét bemutatták a Műcsarnok tavaszi tárlatán, ahol 443 kép és szobor került kiállitásra.

Képek, szobrok--festők, szobrászok c. közl.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni 26. juli 2.
X. évf. 26. sz. 18. lap.

MDK

Romek Árpád

Zöldség, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 8. l.

MDK

Romek Árpád

Almák, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 8. l.

Romek Árpád MDK

Biedermeier

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

M.D.K.

Romek Árpád

Neve szerepel a "Tavaszi tárlat" c. közlemény által felsorolt kiállitó müvészek nevei mellett. Müvét nem nevezi meg, de kiemeli.

A kiállitás helyét és megnyitásának idejét a cikk nem közli.

Kárpát: Tavaszi tárlat c.
Szinházi Élet. Bp. 1917. ápr. 1-8. VI. évf. 14. sz. 8. l.

Romek Árpád

MDK

Csendélet, olf.
Gyümölcs, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Képzőművészet, 1932. VI. 48.sz. 67. l.

MDK

Romek Árpád

Udvar Lussinpiccolóban, of.

KMT 1910-11. téli kiáll. 52.

Romek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1909/10. téli kiáll.

Romek Árpád MDK

Sárga- és vörösréz

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Német és magyar ötvösmunkák a XVI.századból
Hegyikristály,elefántcsont és achát

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Tükörponty és báránycomb, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Romek Árpád MDK

Ötvösmunkák a XVI. században, repr.

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Romek Árpád
festőművész

Tavaszi kiállítás – Műcsarnokban – képével
szerepel

Ds Est

1924 III. 3

Romek Árpád
festőművész

Tavarsi kiállítás - Műcsarnokban - bronzos -
bronzhe csendélettel szerepel

Magyarság
1929 III. 3

Romek Árpád MDK

Fehér virágok, olf.

Mücsarnok 1926. Őszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Kakas, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Cynerariák, olf
Agarászat után, olf
Gyümölcsök, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi tárlat

MDK

Romek Árpád, festöm.

Paprikák, paradicsomok.	olf.
Peoniák.	"
Tükörponty.	"

Mücs.-OMKT. Tav.kiáll.1921. Kat. 3.1.

MDK

Romek Árpád

"Kék hangulat" c. kép repr.

KMTárs. 1918.tav.kiáll.

MDK

Romek Árpád, festőm.

Arvácskák. Olf.

Műcs.-OMKT 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 13.1.

MDK

Romek Árpád, festöm.

761. Csendélet. Olf. 5ex4e. J.l.b.

Árv. Közl. 1933. dec.hó 4.kk.sz. 68.aukció. 32.l.

MDK

Romek Árpád

"Csendélet" c. kép repr.
"Dans la boudoire" c. kép repr.

Gyöngyösy 86.l.

MDK

Romek Arpád

"Körték, almák" c. kép repr.

KMTárs. téli kiáll. 1942.dec.- 1943.jan.

MDK

Rómek Arpád

"Bál után" c.kép repr.

KMTárs.1917.tav.kiáll.

MDK

Romek Arpád

"Kertben" c. kép repr.

Képzőm.Társ.1927.tav.kiall.kat.

Конец отрез

"Кентавр" с. Кер тер.

Керкюм.тав.1927.тав.Кіеіі.Кет.

MDK

Romek Árpád

"Kertben" c. kép repr.

Évk.KMT. 1928. 198.l.

MDK

Romek Arpád

"Zsellérudvar" c. kép repr.

KMTárs. 1931.tav.kiáll.

MDK

Romek Árpád

"Kék hangulat" c.festm.repr.

Művészet, 1918. 10.1.

Romek Arpád

A Műcsarnok háborus kiállításon szerepelt.

Cikk: Háborus kiállítás.

Művészet, 1914. 543-546.l.

MDK

Romék Árpád

"Csendélet" c.kép repr.

Műcsarnok, 1930/31. jub.kiáll.

MDK

Romek Árpád

1.
Velencei Biennale, 1932. 301.l.

MDK

Romek Árpád

Toilette. Olajf.
Csendélet. "
Azalea. "

KMT 1912.tav.kiáll.kat. 36.1.

Romeo Arpad

Toilette.Via]I.
Usandiet. "
Azalea. "

AMP 1912.Tav.XLII.Fot. 36.1.

MDK

Romek Árpád

Dobos Márton udvara. Olajf.
Boris néni tornáca. "
Unitárius paróchia Szőkefalván. Olajf.
Cincog Minya házeleje. Olajf.
Sári Pista udvara. "

KMT 1912/13 téli kiáll.kat. 90.l. és 89.l.

MDK

Romek Árpád

Cincog Minya házeleje. Olajf.
Sári Pista udvara. "
Dobos Márton udvara. "
Boris néni tornáca. "
Unitárius paróchia Szőkefalván. Olajf.

Képzőm. Társ. 1912/13 téli kiáll. kat.
89, 90. l.

MDK

Romek Arpád

"Csendélet" c. kép repr.

Műcsarnok, 1930/31. jub.kiáll.

MDK

Romek Árpád

"Csendélet" c.kép repr.

Műcsarnok 1917/18.téli kiáll.

Конек Аурад

"Сеанделет" с.кеф хефх.

Рефератион 1917/18.гейт клайд.

MDK

Romek Árpád

"Fácán és gyöngytyúk" c. kép repr.

Műcsarnok, 1915/16. téli kiáll.kat.

MDK

Romek Árpád, festöm.

F., SzF., KE., JJ., KE.: Fészek-dij.
Székesfövárosi -dij.
Két izben kitüntetö el-
ismerés.
Jendrássik Janö-dij.

Kitüntetések, dijak.
Müos.-OMKT.1931-32.évi téli kiáll. Kat. 3[illegible].old.

MDK

Romek Árpád

választmányi tag lett

A Magyar Képzőművészek Egyesülete közgyülése. Képzőművészet 1929.19.sz. 1o4.l.

MDK

Romek Árpád, festö

Fogoly.	Of.	
Zöldség.	"	8.1.
Almák.	"	8.1.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925.máj.-junius.

Kat. 7.1. és 8.1.

MDK

Romek Árpád

Csendélet, of.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 23. l.

Angol-magyar kiáll. Műcs. 1926. máj. 23. l.

Kassa, Muzeum
Szt. Borbála

MDK

Romek Árpád

Öreg emléktárgyak, of.

Angol-magyar kiáll. Mücs. 1926. máj. 23. l.

MDK

Romek Árpád, festö

Csendélet. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt. 4. rk. sz. 41. l.

Romek Árpád /1883- /

"29-es honvédek hangversenye" é.n.

MIK

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
36.1.

MDK

Romek Arpád

Marechal Niel rózsák.Olajf.

KMT 1912/13. téli kiáll. 50.1.

MDK

Romek Árpád

Csendélet.Olajf.80x60./Jelzett./

Arverési Közlöny.94.aukció. 38.1.

MDK

Romek Árpád

Vásár.Olajf.20x26./Jelz./

Árverési Közlöny.1938.dec.8.rk.sz.
88.aukció.29.l.

MDK

Romek Árpád, festöm.

A multak emlékei.	5.l.
"1931"	7.l.
Parasztkonyha.	9.l.

Mücs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. Dec.2o-jan.17. Kat. 5,7,9.l.

Romek Árpád MDK

Halcsendélet, olf.

Mücsarnok 1940/41 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Romek Árpád, festö

Csendélet. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv. Kiáll. 1914.nov.-dec. Kat. 3.1.
Szépm.Muz.

MDK.

Romek Árpád festő

"Csendélet" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.
45.l.

MDK

Romek Árpád, festö

217. Hal-csendélet. Olf.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934. ápr. 29.-
Kat. 12.1. jun. 17.

Romek Árpád, festö
1883-...

MDK

Zöldségcsendélet. Jelezve. Olf. Lemez.

v.Ernst Muzeum VI.müvészeti aukció. Kiáll. 1947.okt. 12-19.
Kat. 26.1.

MDK

Romek Árpád, festő

25. Tükörponty és bárány comb. Olf.

Bp.Műcs.- "A Magyar Müv.-ért." képzőm.kiáll. 1942.
Jun.6.-22. Kat. 5.l.

Romek Árpád MDK

Herēndi porcelán madarak

Sárgaréz és üveg

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

—

Ramer István

A Műcsarnok 1927-es
tavasri tárlatán a Képzőművészek
Egyesületének tagjaként szerepelt.

? 1927. IV. 1.

Romek Árpád

A Műcsarnok 1927-es tavasi tárlatán szerepelt.

M. 1927. IV. 1.

Romek Árpád

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

M. N. 1942. XII. 8.

Renate Kropid

Romek Árpád

A Tücsarmat 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

Romek Árpád

M DK

A pannonhalmi könyvtár, repr.

Műcsarnok 1938 Szent István kiállitás

Romek Árpád festő

Magyar Müvészet 1925.169.o.

adász Miklós festő

Népszava XXXVIII.1910 évf.20.
93 sz. 7 - 8 lap.
Nemzetközi humorisztikus kiállitás.

Romek Árpád festö.

Katol.Szemle.1932.I.289-95.l.

Romek Árpád festő

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
235-237.
"Szegeden..."

MDK

Romek Árpád, festöm.

1931.évi tavaszi áll. őszi kiállitásából az 31-32.évi téli kiáll. keretében kiállitott csoportra kijelölt mü: Édességek.

Műcs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.20.-jan.17. Kat. 13.1.

MDK

Romek Árpád

Rábeszélés, of.

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. 66.l.

MDK

Romek Árpád, festőm.

Csendélet. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1940.1.rk.sz. 35.l.

MDK

Romek Árpád

Ötvösmunkák a XVI. századból, repr.

KMTárs 1942. tav. tárl. kat.

MDK

Romek Arpád

1.

Pécsi kiáll.1927.márc.

MDK

Romek Árpád

A pannonhalmi könyvtár, repr.

KMTárs.1938. Szent István kiáll.

MDK

Romek Arpád

"Dans la boudoire" c. kép repr.

Képzőm.Társ.1912/13. téli kiáll.kat.

MDK

Romek Arpád

"A levél" c. kép repr.

KMT 1913.tav.kiáll.

MDK

Romek Árpád

Kohner-féle ösztöndijat kapott.

Művészet, 1908. 271.l.

MDK

Romek Arpád

"Toilette" c. kép repr.

KMT 1912.tav.kiáll.

MDK

Romek Árpád

"Az ősz" c. kép repr.

KMTárs. 1928/29. téli kiall.

MDK

Номер журнала

"Аз сам" с. Кёр гёрт.

Хмелёв. 1929/29. 1611 Хмелёв.

cca. D. K.

ROMEK Árpád festő
(1883–)

műcsarnoki festő

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945, Bp. 1958. 406. l.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945

Romek Árpád MDK

Meisseni porcellánok

Műcsarnok 1944.márc-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Romek Arpád

"Ötvösművek a XVII.századból" c. kép repr.

KMTárs.1929/30. téli kiáll.

MDK

Romek Árpád

"Bál után" c. kép repr.

KMT. 1917.tav.kiáll.

MDK

Romek Arpád

"Hal-csendélet" c. kép repr.

Nemzeti Képzőm.Kiáll.1934.

MDK

Romek Árpád

"Ötvösmunkák a XVI.századból". c. kép repr.

KMTárs.1942.tav.tárl.kat.

MDK

Romek Árpád

A Képzőművészeti Társulat nagydiját Romek Árpád kapta "Ötvösmunkák a XVI.századból" című csendéletéért.

Pesti Hirlap, 1942.máj.6.

Romek Árpád

MDK

Ugorkák
Mezei virágok

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállítás

Romek Árpád MDK

Pulyka, olf.
Diási vasut mentén, olf.
Körték, olf.

Műcsarnok 1919-20. Téli kiállitás

Romek Áprád - MDK

Műteremből

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Csendélet

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Fenster mit Blumen

Wien, Kunstlerhaus 1924 Mai-Juni

Romek Árpád

MDK

Mezei virágok, olf.

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

R o m e k A r p a d festo:

Porcellanok

- illusztráció -

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
176.

R o m e k Á r p á d festő
1883 -

Csendélet
Csendélet
Rózsák
/Vásárlás a téli kiállitson,
1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Romek Árpád

Zsellérudvar, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállítás

Remek Árpád

MDK

Zsellérudvar, repr.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Mütermemből, olf.

Micsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

M.D.K.

Romek Árpád

"Pazarul csillogó ezüst csendélet"-ét dicséri a lap /kozma/ sign.-val "Tavasz Tárlat" cimmel megjelent beszámoló.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. márc. 31.-ápr.6.
VI. évf. 15. sz. 2.lap

Romek Árpád

MDK

A Balaton Keszthelynél, olf.

Mücsarnok 1931 Müvészcsoportok kiállitása

Romek Árpád

MDK

Csendélet

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Romek Árpád MDK

Fehér virágok, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

MDK

Romek Árpád

Gyöngyösy Nándor: A mai magyar müvészet. Bpest. 1916. 2o.l.

Romek Árpád MDK

Ősz

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
176.

Péczely

R o m e k A r p á d :

Porcellánok

Festmény

Fényképi soksz.

MDK

Romek Árpád

Fácán és fogoly csendélet, of.

Árverési Csarnok aukció kat. 1933. okt. 3. sz.
33.l.

Romek Árpád

MDK

Agarászat után

Mlesarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Romek Árpád MDK

Csendélet, repr.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

BARTA ERNŐ.

782 Az első szülött. Pastell. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.

783 Egy szőke nő. Olajf. Eladó.

BARTA ERNŐ.

784 A kék előszoba. Olajf. Eladó.

VIDOVSZKY BÉLA.

785 Eső után. Olajf. Eladó.

KEMÉNYFFI JENŐ.

*786 Interieur. Pastell. Eladó.

ROMEK ARPÁD.

787 Dobos Márton udvara. Olajf. Eladó.

JUSZKÓ BÉLA.

788 Homokhordás Stambulban. Olajf. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.

789 Boris néni tornáca. Olajf. Eladó.

BÁNSÁGHI VINCE.

790 Lila csendélet. Olajf. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.

791 Unitárius paróchia Szőkefalván. Olajf. Eladó.

HALÁSZ-HRADIL ELEMÉR.

792 Virágos mező. Olajf. Eladó.

SZMRECSÁNYI ÖDÖN.

793 Nyári nap. Olajf. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.

794 Anyám arcképe. Olajf. Eladó.

SZMRECSÁNYI ÖDÖN.

795 Június. Olajf. Eladó.

Romek Árpád

XVII. TEREM.

CONRAD GYULA.
767 Mult idők emléke. Olajf. Eladó.

FESZTY J. RÓZA.
768 Anya és leánya. Olajf. Magánt.

CONRAD GYULA.
769 Bidermeier interieur. Olajf. Eladó.

GÓTH NÓRIC.
770 Napsütés. Olajf. Eladó.

LITKEI ANTAL.
771 Női képmás. Pasztell. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.
772 Cincog Minya házeleje. Olajf. Eladó.

JUSZKÓ BÉLA.
*773 Tóvárosi részlet. Olajf. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.
774 Sári Pista udvara. Olajf. Eladó.

KÜMMERLE PÁL.
775 A kis hű kisérő. Olajf. Eladó.
776 A munkába. Vizf. Eladó.

VESZTRÓCZY MANÓ.
777 Szilfák a Balaton mellett. Olajf. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.
778 Terraszon. Olajf. Eladó.

VESZTRÓCZY MANÓ.
779 Szerzetes. Olajf. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.
*780 Lenke. Olajf. Eladó.
781 Kékszemű leány. Olajf. Eladó.

Képzőm. Társ. 1912/13
Téli Kiáll

MDK

Romek Árpád, 1883--

29-es honvédek hangversenye

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Romek Árpád MDK

Szent István-évi gondolatok

Részlet a pannonhalmai főapátság könyvtárából

Műcsarnok 1938 Szent István kiállítás

Romek Árpád

MDK

Csendélet

Műcsarnok 1937 Téli Kiállitás

Romek Árpád MDK

Csendélet, repr.

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

MDK

Romek Árpád

Verőczei Dunaág.Olajf.

Képzőm.Társ.1909/10.téli kiáll.kat.40.l.

MDK

Romek Árpád

Marechal Niel rózsák.Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13.téli kiall.kat. 50.l.

MDK

Romer Árpád, festőm.

Déry B.: Kulturpropagandánk a külföldön. 1921.ápr.30.
De Hofstad. Amsterdam. 25.-27.1.

MDK

Romek Árpád, festöm.

Virágos udvar. Olf.

Mücs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.20.-jan.17. Kat. 16.l.

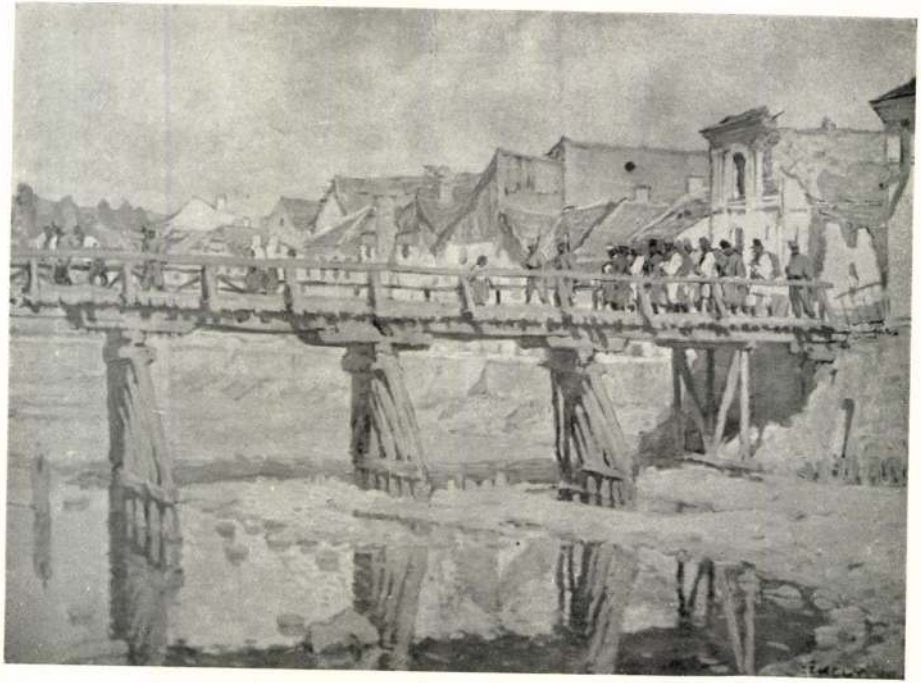

13 Dobai Székely Andor: A Kolubara hídja.

Romek Árpád

20 Romek Árpád: Bál után.

KMT 1917. dav. Erdl

Romek Árpád

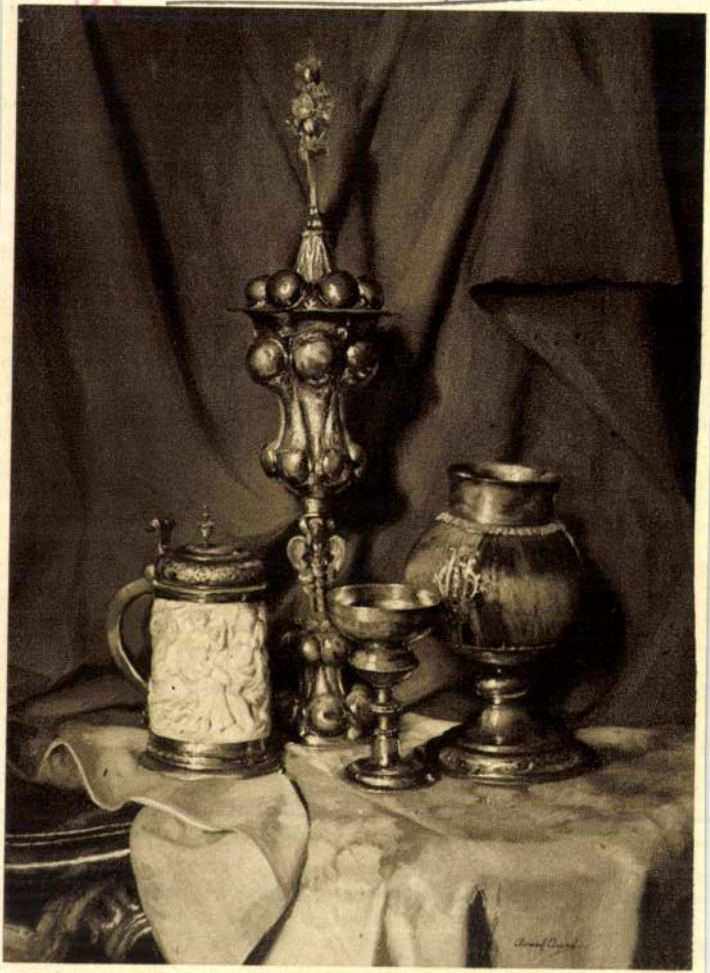

ROMEK ÁRPÁD: ÖTVÖSMŰVEK A XVII. SZÁZADBÓL

KMTársz. 1929/30. téli kiáll.

NYILASSY SÁNDOR: SÁRKÁNYEREGETŐK

BARKÁSZ LAJOS: ŐSZI VIRÁGSZEDÉS

ROMEK ÁRPÁD: ZSELLÉRUDVAR

ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: NAPLEMENTE

Romek Árpád

ROMEK ÁRPÁD: AZ ŐSZ

RM Tan. 1928/29. őszi kiáll.

42 Koszkol Jenő: Könyvtár.

Romek Árpád K

327 Romek Árpád: Kék hangulat.

KM Tan. 1918. tan. Eidl

Romek Árpád K

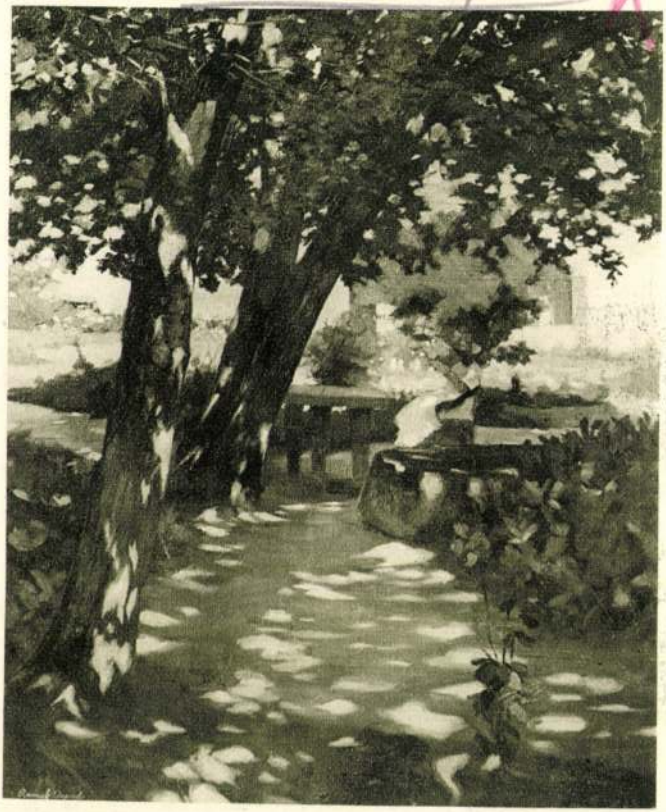

ROMEK ÁRPÁD: KERTBEN

Képzm. Társ. 1927. Tav.
Kiáll. Cat.

SZABLYA-FRISCHAUF FERENC: ARCKÉP

Burghardt Rezső

366 Burghardt Rezső: Beckói Biró Károly úr arcképe.

KMTárs. 1917. tav. Eiáll

Romek Árpád

20 Romek Árpád: Bál után.

76 Kazacsay Gerőné: K. Médike arcképe.

Romek Árpád K

107. Romek Árpád: A levél

KMT 1913. Sav. Eráll.

359 Kallós Árpád: Dr. K. E.-né úrhölgy arcképe.

K Romek Árpád

12 Romek Árpád: Toilette.

KMT 1912. tav. Eiák

32 Rudnay Gyula: Arató asszony.

K Romek Árpád

504 Romek Árpád: Dans la boudoire.

Képrőm. Tais, 1912/13
Acti Kiáll Ent.

79. Vidovszky Béla: Interieur.

Romek Árpád

165. Romek Árpád: Fácán és gyöngytyúk.

Művaink 1915/16. évi kiad.

K Romek Árpád

67 Romek Árpád: Csendélet.

Műcsarnok 1917/18. téli tárlat

376 Juszkó Béla: A 30. honv. gy.-ezr. föltartja az orosz túlerőt Kirlibabánál.

K Romek Árpád

Rudnay Gyula

202. tábla

Say Géza

Szlányi Lajos

Szőnyi István

Szűle Péter

Tury Gyula

Kovács

l.

Velencei Biennale

1932. 301. l.

2077. Bruck Lajos:

A régi esküvői vásár. (Va

A sorjában elhelyez
leányok nyüzsögnek. Középütt, a zöldsé
tó leányt, egy előrehajolva alkudozó p
nyőt tartó uri nőt egy pettyes sá
jobbra pedig a kel-káposztát és
egy világos ruhás és fekete fátyolk
szik a várral és a Láncz hiddal,
égbolt derült és könnyen felhőzött. J

Vászon, méretei 65: 93 czm.
Vétetett az 1901: XII. 23-i

BURGHARDT REZSŐ: AKT

ROMEK ÁRPÁD: CSENDÉLET

Romek Árpád

V. Romek Árpád

ROMEK ÁRPÁD.
*12 Toilette. Olajf. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.
13 Csendélet. Olajf. Eladó.

MÁNYAI JÓZSEF.
*14 Vöröshajú leány. Olajf. Eladó.

DUDITS ANDOR.
15 Szent Gellért martiriuma. Olajf. Eladó.

KUNWALD CÉZÁR.
*16 Női arckép. Olajf. Magánt.

ROMEK ÁRPÁD.
17 Azalea. Olajf. Eladó.

BOSZNAY ISTVÁN.
*18 Kéklő messzeség. Olajf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.
*19 Az iga. Olajf. Eladó.

KANDÓ LÁSZLÓ.
*20 Női arckép. Olajf. Eladó.

GLATZ OSZKÁR.
21 Pappenheim Sándor gróf arcképe. Olajf. Magánt.

BOSZNAY ISTVÁN.
22 Kertben. Olajf. Eladó.

VESZTRÓCZY MANÓ.
23 Meztelen férfi. Olajf. Eladó.

FERENCZY VALÉR.
*24 S. Pietro (Venezia). Olajf. Eladó.

BASCH ANDOR.
*25 Fésülködés. Olajf. Eladó.

CSÁNKI DÉNES.
26 Az inaktelki kőfejtőben. Olajf. Eladó.

KMT 1912. tav. Kiáll

I. TEREM.

SZLÁNYI LAJOS.

1 Havazás. Olajf. Eladó.

VÁRADY GYULA.

2 Gellérthegy az épülő fürdővel. Olajf. Eladó.

SÁNDORNÉ KALIVODA KATA.

3 Arckép. Olajf. Magánt.

SZLÁNYI LAJOS.

4 Áradás. Olajf. Eladó.

SZLÁNYI LAJOS.

5 Behavazott háztetők. Olajf. Eladó.

BENCZÚR GYULA.

*6 Ikervári Chrisanthemumok. Olajf. Magánt.

GLATTER GYULA.

7 Arckép. Olajf. Magánt.

KUNWALD CÉZÁR.

8 Csendélet. Olajf. Eladó.

UDVARY GÉZA.

*9 Dante Alighieri. Casein f. Eladó.

DUDITS ANDOR.

*10 Romok. Olajf. Eladó.

GLATTER GYULA.

*11 Br. Wernhardt Pál altábornagy, Budapest katonai parancsnoka, a német lovagrend komturjának egyenruhájában. Olajf. Magánt.

Romek Árpád

BARTA ERNŐ.

782 Az első szülött. Pastell. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.

783 Egy szőke nő. Olajf. Eladó.

BARTA ERNŐ.

784 A kék előszoba. Olajf. Eladó.

VIDOVSZKY BÉLA.

785 Eső után. Olajf. Eladó.

KEMÉNYFFI JENŐ.

*786 Interieur. Pastell. Eladó.

ROMEK ARPÁD.

787 Dobos Márton udvara. Olajf. Eladó.

JUSZKÓ BÉLA.

788 Homokhordás Stambulban. Olajf. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.

789 Boris-néni tornáca. Olajf. Eladó.

BÁNSÁGHI VINCE.

790 Lila csendélet. Olajf. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.

791 Unitárius paróchia Szökefalván. Olajf. Eladó.

HALÁSZ-HRADIL ELEMÉR.

792 Virágos mező. Olajf. Eladó.

SZMRECSÁNYI ÖDÖN.

793 Nyári nap. Olajf. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.

794 Anyám arcképe. Olajf. Eladó.

SZMRECSÁNYI ÖDÖN.

795 Június. Olajf. Eladó.

KMT 1912/13 évi kiáll

XVII. TEREM.

CONRAD GYULA.

767 Mult idők emléke. Olajf. Eladó.

FESZTY J. RÓZA.

768 Anya és leánya. Olajf. Magánt.

CONRAD GYULA.

769 Bidermeier interieur. Olajf. Eladó.

GÓTH NÓRIC.

770 Napsütés. Olajf. Eladó.

LITKEI ANTAL.

771 Női képmás. Pasztell. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.

772 Cincog Minya házeleje. Olajf. Eladó.

JUSZKÓ BÉLA.

*773 Tóvárosi részlet. Olajf. Eladó.

ROMEK ÁRPÁD.

774 Sári Pista udvara. Olajf. Eladó.

KÜMMERLE PÁL.

775 A kis hű kísérő. Olajf. Eladó.

776 A munkába. Vízf. Eladó.

VESZTRÓCZY MANÓ.

777 Szilfák a Balaton mellett. Olajf. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.

778 Terraszon. Olajf. Eladó.

VESZTRÓCZY MANÓ.

779 Szerzetes. Olajf. Eladó.

BEDNÁR JÁNOS.

*780 Lenke. Olajf. Eladó.

781 Kékszemű leány. Olajf. Eladó.

Romek Árpád

Fajbarackok, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállítás

Romek Árpád MDK

Konyhacsendélet, repr.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Ötvösmüvek a XVII.századból, repr.

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Japán keramika, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Rõmek Árpád

MDK

Jade kristály, selyem, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Magyar mükincsek /165o-17oo/, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Ötvösmüvek a XVII.századból, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Özv. Boárinné udvara, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Falusi udvar napsugárban, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Özvegyasszony kuckója, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Roman Ardad

Csendélet, olaj.

MDK

Romek Árpád

Dans le boudoire, of.

KMT. 1912/13. téli kiáll. kat. 71.l.

Romek Árpád

MDK

Nyirőné udvara, repr.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Pipacsok, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Az ősz repr.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

Romek Árpád

MDK

Az ősz, olf.

Műcsarnok 1928/29 téli kiállítás

Romek Árpád

MDK

Parasztablak, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Konyhacsendélet, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Öreg konyha Zalában, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Romek Árpád

Egyszer volt, hol nem volt, olf.

Édességek, olf.

Miccarnok 1931 tavaszi kiállitás

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Bé'rescsaba

1971 JUL 13

KULTURÁLIS MELLÉKLET

1971

Pomvári Etelka

Pomvári Etelka

Város

ijus 1. Ter-
ttes üzem-
lájában öt
eti egymást
rmadik gép
ött Bagi Já-
í, barnára
A tábla vé-
percre kiáll
kában meg-
dtsággal ke-

ötvenöt óta
A legnehe-
zerint mint
akkor még
Gazdaság-
kora hőség
hogy a ve-
égy órától
ünket nye-
után a nap

s elmondta,
atott. A mű-
z idén azon-
gy ne üljön
a kormány-

an az, hogy
stolt ebbe a
r-Pál után
falak között,
nt az idén
nbájnos dol-

ves. Munka-
égyzetméter
ésénél. Alat-
-fokos út-
ék, felülről

Alighogy be
tészta felső ké
máris ott áll
szájánál. Felem
lás takaró lem
kiáramló mele
cipókat puhasz
kefével simítja
kenyér héja cs

Kiürült az a
Varga Lajos vetőlapátján már ismét friss kenyértészta van. Nézem a pék karjain s hátán az izmok játékát. Ütemes mozgásában ott érzem a csepelf vasolvasztár, a tanyai tanító, a traktoros és a szövőnő kenyeret teremtő munkáját.

***

Már édesapja is ebben az üzemben dolgozott, innen ment nyugdíjba. Fia azonban már nem ezt választotta. Milecz M. Endre 44 éves. Tizenhat éves kora óta dolgozik a Tégla- és Cserépipari Vállalat békéscsabai gyárában. Volt gyárvezető, párttitkár, üzemvezető, most brigádvezető. Amikor találkoztam vele, éppen az égetőkemencébe tolja be a nyersárukocsit, telerakva agyagtéglával. Hogy mennyi lehet a súlya, nem tudom, de Milecz M. Endre igencsak nekifeszül. A kemencében 35 fok körül lehet a hőmérséklet.

— Mostmár nagyjában — mondja a berakó — ez már elviselhető. Mielőtt azonban az égetést nem állították át gáztüzelésre, a kemencékben, amikor a berakást megkezdtük, sokszor meghaladta az 50 fokot is.

Lehet, hogy azoknak, akik megszokták ezt a meleget, már elviselhető, de nekem őszintén szólva nagyon nehéz. Ki is megyünk, s egy cigarettaszünet erejéig beszélgetünk. A brigád tagjai csökkentett munkaidőben

Vagyis vasolvasztár. Az Erőmű Javító és Karbantartó Vállalat békéscsabai vasöntődéjében dolgozik már tíz éve. Előtte bognár volt az egyik termelőszövetkezetben. Csapoláshoz készül, de mielőtt hozzákezdene, mégegyszer ellenőrzi a kémlelő lyukon az izzó vas minőségét. Arcát vörösre festi a kiáramló fény.

— Naponta három órát töltök el a csapolással, és két órát a kemencejavítással. Amikor csapolok, a hőmérséklet sokszor megközelíti az 50 Celsius-fokot.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1971 AUG 19

KÖRÖSTÁJ

KULTURÁLIS MELLÉKLET

Romvári Etelka
021

Házak

Romvári Etelka

napnál az átadás u

ság a Kner Nyomdában?

Kép az ofszet teremből

elén, de még
az országhatá-
a tudják hol
Európa hajdan
De ha vala-
hondja, mint
azt a szót,
már biztos a
Ahol szere-
et, a szépen
s hódolattal
lának, ott a
uzsika a fül-

kifejezve

-futballpálya
neket. Bő-
beleissza ma-
és a festék
ők ügyet sem
szokták már
potló, kérde-
Hol van
nket is fel-
naív örö-

an az idén

a növekedés 1967-ben 121,1; 1968-ban 115,1; 1969-ben 143,8; 1970-ben 119,3; 1971-ben 165 százalék. Imponáló fejlődésre utalnak ezek az adatok. De mi van a számok mögött?)

— A csomagolóanyag gyártás, már ami a dobozokat és a címkéket illeti, ma már nem szűk keresztmetszete a nyomdaiparnak. A Kner beruházása megoldotta a főbb gondokat, s így lehetővé vált, hogy az igényeket a nagyrészt import csomagolóanyagok helyett megfelelő minőségű és választékú hazai termékkel elégítsük ki. A grafikai részleg szakszerűen tudta kihasználni a három technológia adottságait, s éppen ezért új, bátran merem mondani művészi kivitelű dobozok születtek. A Budapesti Csokoládégyár például félmillió darab konyakmeggyes dobozt rendelt, ám ezt a rendelést hamarosan egy újabb követte, egyszerűen azért, mert az üzletekből igen gyorsan el-

amelyeket a rekonstrukció termelést bővítő és korszerűsítő hatása szükségképpen rótt rá. A feladatunk most még kettős: az egyik csak gazdasági, a másik viszont jóval összetettebb ennél. Úgy kell dolgoznunk, hogy egyrészt vissza tudjuk fizetni a beruházási kölcsönt, másrészt teljesítenünk kell a magyar csomagológyártás színvonalának emelésében vállalt feladatainkat. Ez az értelme és célja ennek a beruházásnak.

Négybetűs felségjel

A Kner ablaknélküli, légkondicionált csabai üzemében készül a doboz és a cimke, Gyomán születik a könyv.

Micsoda könyvek és micsoda dobozok!

Kellér Dezső memoár-kötete és baromfiipari prospektus. Pausztovszkij Északi története és a Chinoin üdvözlőkártyája. Apuleius könyve és étlapborító. Göre Gábor újabb kalandjai és a Camea kozmetikai cikkek doboza.

Talán furcsa ez a párosítás. Most mindenesetre még annak tűnhet. De kérdezzenek meg egy szakembert, melyik a nagyobb kunszt; olcsón, nagy szériában, több színnyomással előállítani a kölni Krüger cég celofán-ablakos édességdobozát, vagy Homérosz műveinek bibliofil kiadását elkészíteni?!

Ne töprengjünk a válaszon, de tény az, hogy amennyire a könyv-csinálás művészete iparszerűvé vált, olyan mértékben lett művészi tevékenységgé a csomagolóanyag gyártás. Legalábbis a Knerben. A csabai grafikusok műhelyéből került ki például a Bio és Tomi mosószer család, valamint a mirelit áruk dobozának terve. Itt készül csaknem valamennyi gyógyszer, igen sok édességáru, kávé, tea csomagolóanyaga, s a négy betűs felségjelet viseli a Tokaji Szamorodni címkéje is.

Trimetal

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1021

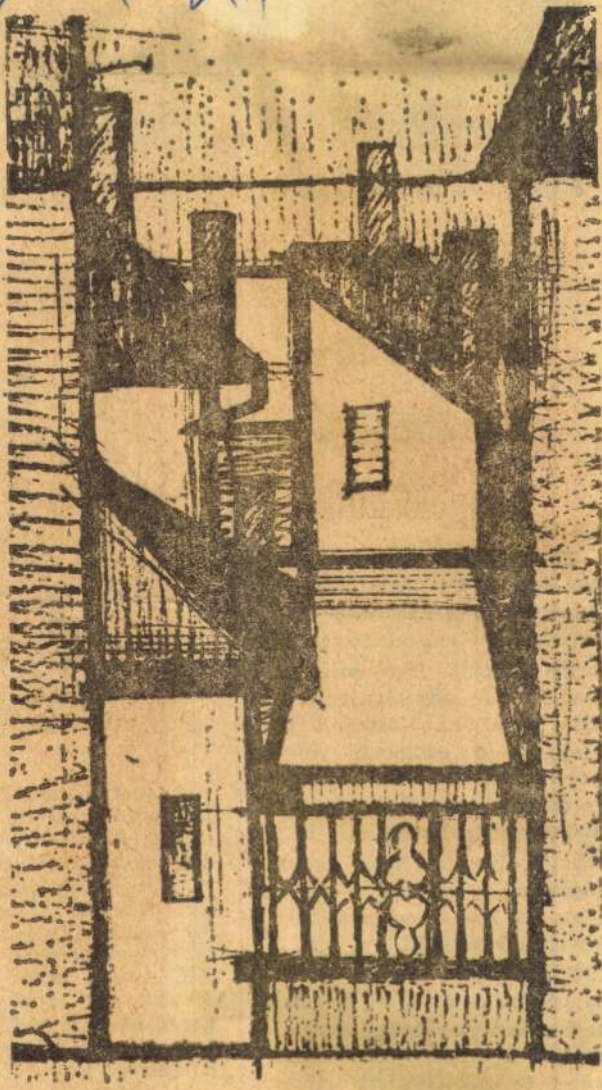

Romvári Éta

Falak

Egy tészta-recept

Lángoló kifli

Nyolc darab egynapos kiflit kb. két cm-es darabokra vágunk. Majd a darabokat villára szúrva egy másodpercre forró tejbe mártjuk. Egy sort lerakunk belőle, egy kivajazott tűzálló tál aljára. Közben 5 tojás sárgáját, 5 evőkanál vaniliás porcukorral habosra keverünk és az első sor kiflire két-három evőkanálnyit locsolunk belőle. Ezután olvasztott vaj következik (összesen 10 dkg vajat használunk fel hozzá) és rárakjuk a következő sor kiflit is. Ezt addig ismételjük, amíg a kiflik, a tojáskrém és a vaj elfogy. A tetejére kiflisor kerül, erre locsoljuk a megmaradt olvasztott vajat és előmelegített sütőben mintegy fél óra hosszat kis lángon sütjük(Utána kivesszük, a tetejét megkenjük az időközben

Kötött

A mai korszerű di
jersey és kötöttruhák
legnagyobb helyet. Mi
nek kedvenceivé válta
rű, kényelmes viselet
tött, hurkolt anyagból
ruha, és ma már a l
sabb alkalmi ruha is
tött. A gépi kötés épp
divatos, mint a kézi kö
horgolás. Elmondhatju
a régi szenvedéllyel k
horgolnak a nők. Ezt
nos „szórakozást" mé
levízió sem irtotta ki,
kötésminta van, amel
kell

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 135-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1971 ÁPR 25

1021

Romvári Etelka

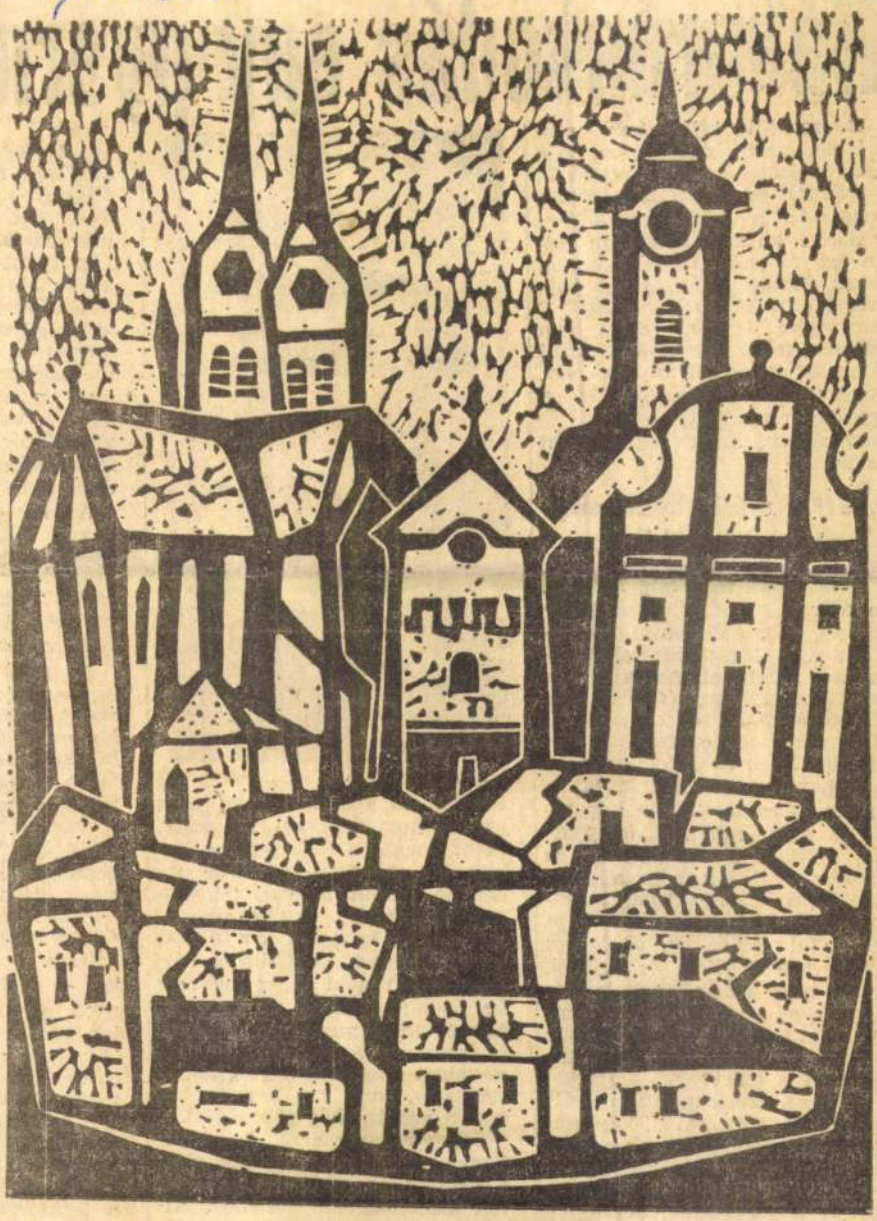

Romvári Etelka — Békéscsaba

Háborúsk

Bevezetőül kijelentem, sem rokona, sem barátja, de mé csak jó ismerőse sem vagyok F. Istvánnak és feleségének. Talán soha nem is tudtam volna létezésükről, ha nem hallottam volna egy megrázó történetet, ami róluk, jobban mondva egy hatéves kisfiú kálváriájáról szól. E bevezetőre pedig azért van szükség, mert már első, falubeli látogatásomkor olyan vád ért, hogy valami rokonság fűz a „másik" családhoz, vagyis F. Istvánékhoz, azért foglalkozom velük.

Kisért a múlt: házasság anyagi érdekből

F. Istvánka még alig hatéves, de már annyi fájdalmas emléke van, hogy elég lenne egy felnőttnek. A legutóbbit talán soha nem felejti el. Azóta is tele van szorongással, félelemmel. Mi történt? Az édesapjától és új anyukájától erőszakkal vitték el. Jöttek az idegenek, meg a nagymama. Kiabáltak, vitatkoztak és azután hiába kapaszkodott anyu nyakába, kiragadták, elvitték a másikhoz, az édeshez, akit jóformán alig ismer. Nem érti, miért van mindez, miért nem engedik vissza oda, ahol szerették, ahol jól érezte magát. Nem is értheti, hiszen még a felnőttnek is érthetetlen az a háborúskodás, ami két család között folyik immár két éve a gyermekért. Vagy talán nem is azért?

Az előzmények messzire nyúlnak vissza. Két család, két testvér elhatározta, hogy a nehezen szerzett földet, egyetlen vagyonukat nem aprózzák el, hanem inkább nagyobbítják. Az egyik családban élt a fiú, a másikban egy örökbefogadott lány. Vérségi akadálya tehát nem is volt a házasságnak. A fiúnak — mi-

sik család elviszi. Ezt rótták fel később az apa bűneként, meg azt is, hogy amikor munkába ment, magával vitte a lovas kocsin (az apa fuvaros), vagy pedig ha otthon hagyta, felesége lelkére kötötte; egy lépésre se engedje maga mellől. Az új asszony szívesen vállalta a kisfiút, hiszen neki nincs gyermeke. Istvánka és az új anyuka hamar igazi jóbarátok lettek. Nem sokáig. A viszonylagos boldogságot megzavarta az a háborúskodás, amely a két család között ezután még fokozódott.

Sokszor írunk arról, hogy milyen szerencsétlen sorsúak azok a gyermekek, akik válás után egy szülőnek sem kellenek. Állami gondozásba, vagy nevelőszülőkhöz kerülnek és közülük sok még felnőtt korában sem tudja kiheverni a gyermekkori

és

Istvánka mind
félszegség van
az idegenektől
már játékhoz
szorongás, a fé
a szemében. N
tehát, annál töl
aki szenvedély
szereti az unol
mektartásról is
hogy nála leh
gondja viszont
visszatérő mot
szélgetésben —
ezek után kire

Az anya csi
szony. A gyer
beszél, annál t
milyen szerenc
csak őt bántja,
zavonán kilkész
Nem csoda...

A másik a
ugyanabban a
zett konyhában
ka neve elhan
könnyei. A fén
falon, a kis rác
tékai, s játéko
rokban. Istvánk
Erről bárki m
beszélget a ké
gyon hiányzik

A faluban so
tem. Sokak véle
gattam — érve
ket — reálisnal
gyon nehéz. B
két család vis
igazságot akar
lehetetlent váll
mégis tanulságu
ni: ha igazán
meket, akkor r
ni ezt a hábor
éppen az sínyli
a legszeretettel
lesz az áldozat,
meg visszavon
érvényesen.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1971 FEB 7

1021

Romvári Éta

Romvári Éta

Tornyok

etőség
ek kapott otthont
is segítik Gyomán
zat nyomában

at óta a háziipari
tett a legtöbbet az
ltak megvalósításá-
üzemben dolgozó
például 120-szal
en a szövetkezet-
tt az átlagkereset
an termékek előál-
kedtek, melyek úgy
int a külföldi pia-
k. Ezenkívül a sík-
körkötőre álltak
emcsak a nők mun-
ik, hanem nagyobb
etőséget is biztosí-
eredménye, hogy
—1200 forintos havi
ben ma már 1560
ak átlagosan az itt

napköziben a ta-
zat nyomán két új
sített, erre volt
, csupán az alkal-
tését kellett dotál-
unkahelyek anya-
hozzá, a háziipari

munkát tudnak vállalni. Ide tartoznak tehát a kismamák, az idős asszonyok is. Az így biztosított összegből már eddig is bővítették a szövetkezetet, új munkalehetőségeket biztosítottak, de a negyedik ötéves tervben további elképzelésük van hasonló bővítésekre. Erre az elkövetkezendő években összesen mintegy 13,3 millió forintot fordítanak.

Természetesen a nagyközség többi üzeme is erőfeszítéseket tesz a nők munkájának megkönnyítésére, új műhelyek létesítésére. Ide sorolhatnánk a Kner Nyomdát, mely a negyedik ötéves tervben hatmillió forintot fordít ilyen célokra. Ebben az üzemben a szakképzéssel is sokat törődnek. Jelenleg az 5—6 éve itt dolgozó betanított munkásoknak szerveztek tanfolyamot, s a hallgatók között 13 nő van. Az ÁFÉSZ a háztartási munkák megkönnyí-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Romvári Etelka

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1961 OKT 27.

1021

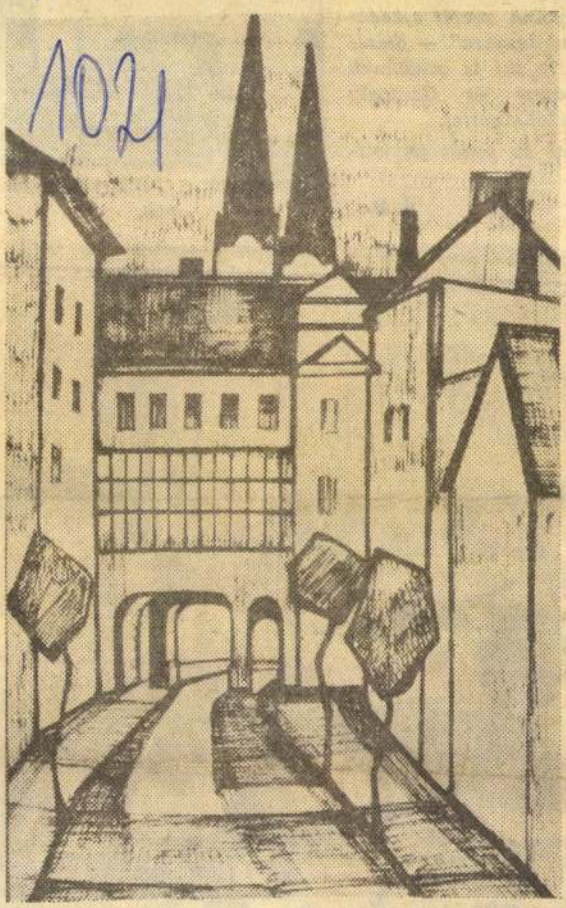

Romvári Etelka Szombathelyi városkép

Romvári Etelka

az iskolánk, nem is volna szebb ajándék jubileumra" — összemire mi is gondolunk tvánné és Garaguly zgatóhelyettes.

umi év tehát jól kez-

S. E.

Berregnek villanyvarrógépek,

lati óra a fiúknál. **Fotó: Demény**

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1968. 06. 17.

BÉKÉS MEGYEI NEPÚJSÁG
Békéscsaba

1024

Romvári Etelka Út

Romvári Etelka

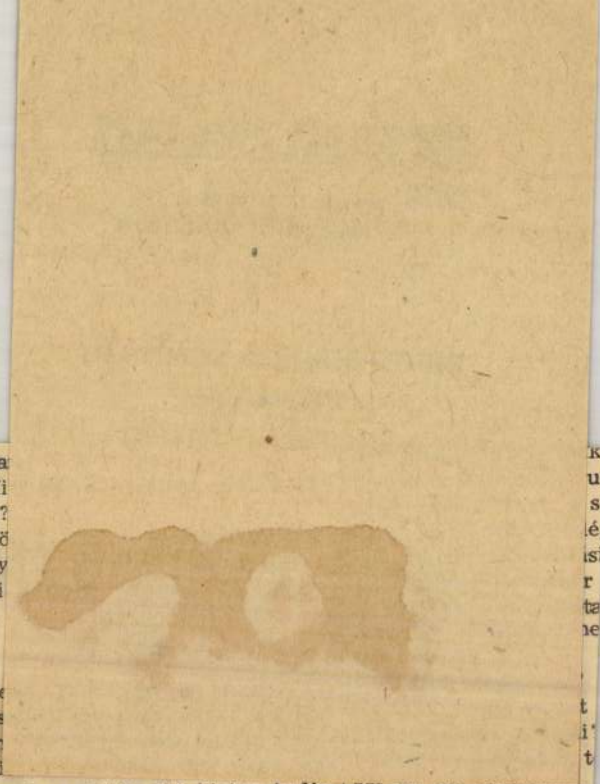

rítenek valakit, aki biztos tudja. Kiss Sándor járlatkezelő készségesen elmond mindent, amit tud erről a kis település-szigetről, amelyről később kiderül: alig néhány kilométerre van a községtől. Szélső házától kitűnően látni a kéményeivel pipáló cukorgyárat, és idelátszik a református templom tornya is.

Kiss Sándor figyelmeztet minket, hogy „a TÜZÉP után, a széles földúton menjenek mindenütt, aztán jobbra lesz egy ér, balra meg az első ház, ráismernek, behorpadt tetejű, nádfedeles. Senki se lakja".

Megtaláljuk. A szomszédos portán kopogunk, az asszony, aki kinéz a zajra, Diószegi Sándorné. Mondja, hogy a férje éjjeliőr a téeszben, most is oda van, valahol a százas istállónál segít. Nem tud ő semmit Ósipusztáról, igaz, hogy itt él régóta, de hát mit tudja ő. Persze, nem érti hirtelen, mit is

pusztul az ilyen, mint tanya, ott kinn tovább nak az emberek. De i zösségek nem kellen kinek. Csak az van i ideköt a szükség.

„Megyünk mi is b ségbe, vettünk bent e oda. Már a bútor fele hagyjuk a Mihály nyáját... Pedig ami töztünk, ifjú házasan taroztuk, csinosítottul fel kellett kelni, hog gyük az ágyat, mert

Emlékezik. Az as megy, rakja a tűzre kémény istentelenül szag, az már a papri

„Sár volt itt, meg gis tartottuk a rend világban is minden rend van. Aki dolg valahogy. Ha meg még jobban élt."

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 XII 6

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Romvár Etelka

Romvár Etelka 1021 Emlék

. 17. Összekev...
ya. 22. Női becenév
ólítás ívásra. 26. I
ieje! 27. Behord.
30. Jó és rossz is
a tartozéka. 32. D
ve. 33. Fűtőtér. 35.
a Dunába. 37. A
.. Tivadar, Kossuth
űvész (i=y) . 40.
. 41. Latin és. 43.
laminek a netováb
iedán holdnaptár ki
a. 48. Aromája. 49.
50. Megbénít, ide
igyázó. 53. A kecske
ialomcsillapító. 56.
esz. 61. 1966-ban bo
a holdra repült. 64.
ékhelye. 66. Szamár, né-
reg. 68. Római császár.
1961-ben emlékedett az
tok—1 űrhajóval a világ
a. 74. Király, latinul. 75.
ári hegység, kolosto-
77. Kukorica, németül.
egyjele. 80. Pengetős
81. Várpalotához csatolt
ismeretlen. 84. Morze-
. 87. Francia király! 89.
vány 92. Amerikai tá-
94. Tengerentúli nagy-
Verdi operája. 98. Ci-
. 100. Keserű ellentéte.

bor. 57. ... tituló, joggal, latinul. 58. Ady nagy szerelme (+'). 60. Ráma. 62. Ezzel a léccel számolnak. 63. Finn síkfutó-bajnok. 65. Rostand egyik nőalakja. 70. Cigarettamárka. 71. Helyhatározószó. 72. IAN. 73. A halott gyermekeit sirató anya jelképe. 76. Fél ritmus! 78. Orosz kérdőszó. 83. Fekete, franciául. 86. Lop. 88. IDI 90. A Volga mellékfolyója. 91. A sav tulajdonsága. 92. Felsőfok jele. 93. Fejetlen meló! 94. Idegen férfinév. 95. Római pénz. 97. Vissza: kalcium vegyjele. 99. 1500 római számmal. 100. Vissza: kiejtett betű.

Rejtvényszelvény
1970. december 6.

1

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NEPÚJSÁG
Békéscsaba

1969 NOV 16

1041

Romvári Etelka

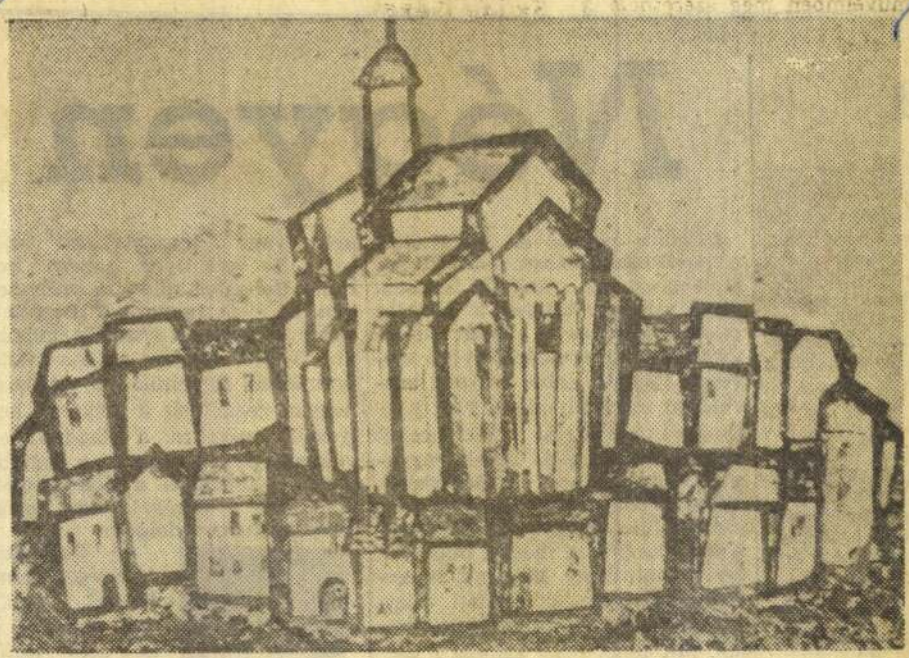

Romvári Etelka kamarakiállítása a Népújság szerkesztőségében

November 6-án a Népújság szerkesztősége harmadik emeleti folyosóján kedves, hangulatos ünnepség keretében nyitotta meg Püski Gábor, a Megyei Művelődési Ház igazgatója Romvári Etelka kamarakiállítását.

Romvári Etelka neve nem ismeretlen — hiszen rajzaival gyakran találkozunk a Köröstáj számában, sőt egy-egy képével megyei kiállításokon is —, mégis meglepetést okozott a most kiállított tizenhat művével.

Mint rajzpedagógus, több ízben részt vett nyári művésztelepi táborozáson az ország különböző városaiban (Győr, Veszprém, Keszthely, Tapolca stb.), ahol az évi pedagógiai munkától felszabadultan rajzolt, festett és szinte észrevétlenül fejlődött, nőtt festővé. A most kiállított zománcfestékkel festett kis méretű képei egy rendkívül szívós, következetes munka eredményei. Formailag a látvány lényegét keresi, távol áll tőle a szolgai másolás. Elsősorban a dolgok szerkezete köti le figyelmét, városrészlet, csendélet vagy táj szigorú szerkezeti rendben, a geometriai formákhoz közelítve alakult át ecsetje nyomán képpé. A szerkezeti keménységet tudatosan harmonizált színei oldják fel. Kedveli a zsúfolt motívumú városrészleteket, ahol sikátorrá szűkül a tér, ahol a város házai, tornyai, ablakai teret kiszorítva borítják be a kép felületét. A vízparton is talál dús motívumot, amikor hajót, uszályokat, csónakokat vagy csavart formájú fákat fest. Képei frissek, lendületesek, árad belőlük a fiatalság, néha azonban a csillogó felületű, zsíros zománcfesték és a túlhajtott szerkezeti formák a pillanatnyi érdekességnél nem nyújtanak többet. Képei közül azok a legszimpatikusabbak, legsikerültebbek — és talán előremutatóak —, ahol megtalálja a helyes mértéket színben, formában és érzelmi elhihető erővel tudja megtölteni a játékos felületet. Szép példája ennek egy különös hangulatú, a kék szín különböző változataira felépített városrészletet ábrázoló kép, amelyen egy dombon emelkedő templomot látunk házakkal körülvéve. Vagy egy veszprémi utcarészlet, telt, vörösesbarna színeivel, izgalmasan komponált házaival. A határozott fomák szépen stilizált megjelenítése jól érvényesül egy korsókat ábrázoló, finom lírájú sárga virágos csendéletén, a hazai táj, az otthont adó város szeretete a csabai városképeken.

Koszta Rozália

Fenti képünk Romvári Etelka Veszprém című alkotása, a kiállítás egyik kiemelkedő darabja.

ka

métert tesz meg
olába. Ilyenkor
képzelje el ezt
lába — int „tök-
an tévénk. A ko-
it még nincs vil-
lenkező irányba.
Fakultatív.
lő már 2 éve új.
hiba az előbbi
lőt és az orvosi
a járási tanács
ne már két éve
r lesz készen?
János tanácsel-
alán még a kivi-
néhány határ-
ár kért a tanács-
évben. Az em-
nül a közmondás
a jut eszébe:
több idő kell",
dő-tologatásokat.
ség van az or-
nert a jelenlegi
ak sem felelne
gügyi intézmény-

irodájában né-
kerekasztalnál.
cigaretta kékes
os, a medgyes-
ottlakai Egyet-
üzemegységének
a beszéddel,
percre ér rá.
ép a mi tagsá-
gcsinál, ha em-
ek vele. Önér-
berek. Kétezer-
holdon van a
áromszáz dolgo-
as tagunk van
erméseink? Va-
hét mázsa bú-
kukorica termett.
mázsa az átla-
en fejős tehe-
ékmarhánk, 100
n. Évente 1500
baromfit adunk
egy tagra eső
ezer forint.
Kucsera János
Ezek a számok
en a község szé-
összegek. Kutak,
út, villamosítás,
uszgarázs, hús-

N

Címünk persze ez is lehetett volna: Próba közben. Achard Bolond lányának próbája közben. Négy színész, ízlelgeti a franciás pikantériájú és az angol krimi fordulatainak erényeit ötvöző szöveget. Valamit abból a nyelvi bravúrokat, raffinált késleltetett gageket, dramaturgiai bukfenceket ismerő színházból, amely egyaránt táplálkozik Moliéreből, Shawből, de Chandlerből és Shestertonból is. Hogy milyen színvonalon? Ez persze megint más kérdés, s minthogy helyünk is kevés, alighanem az eredeti ötletnél kell maradjunk. A színészeknél. Mit tehet négy színész a Bolond lányért, és egyáltalán a színházért?

Szabó Éva

— Achard különös író, amíg csak arról volt szó, hogy játszom a Bolond lányban, valamiért könnyű feladatnak könyveltem el. De most... elolvastam a szövegkönyvet és megijedtem. Nehéz. És izgalmas is éppen azért, mert a vártnál sokkal inkább próbára tesz, új lehetőségeket kínál és követel.

— A megoldás?

— Sikerült. Azt hiszem legalább is, de hát üljön le, nézze végig a próbát és eldöntheti... az a fontos, hogy jó a kollektíva, hiszen hallatlan jelentősége van annak, hogy a dialógusok és mozgás hajtszálpontosan csatlakozzon. A rendezőm Miszlay István konok ember, nagyon határozott, önmagában már lejátszotta az egyes jeleneteket és ennek megfelelő játékot kér tőlem is. Én is konok vagyok. Képzelje csak el, két csárdában... És a leg- az, hogy kettőnk „vi- l" valami harmadik születik, ami jobb, osabb.

— A Bolond lány rendhagyó darab. Nem műfajilag, hiszen sok ilyen van, de ilyen biztosan megírt, frappáns és helyenként kel vagy igazgatókkal volt hiba, ha volt ilyen, hanem velünk. Rengeteg múlik a színészeken, és most ragyogó a hangulat, olyan közeg, ahol érdemes dolgozni... Tudja, amikor az évadnyitó premieren figyeltük a nézőket, hogyan reagálnak a székekre helyezett virágokra, a köszöntő levelekre, akkor éreztük a legjobban... Kontaktus a kollégákkal, kontaktus a nézővel, mert ugye, összefüggnek a dolgok.

Csernák Árpád

— Debrecen és Szeged érintésével kerültem Csabára, s az első impressziók alapján mondom; összehasonlíthatatlanul jobb itt, mint bármelyik monstre méretű társulatnál. Amellett, bár nem hiszem, hogy összeférhetetlen lennék, idáig még nem volt szerencsém az igazgatókkal. Vagy nekik velem, mindegy. Csabán ez a pont is rendben van.

— Mi a véleménye a Bolond lányról?

— Tetszik és úgy érzem, hogy jó alkalom a bemutatkozásra is. Erre koncentrálok, nagyon fontosnak tartom a közönség véleményét.

Gonda György

— Miskolcon töltött öt év után kerültem ide és csatlakozom az Árpi véleményéhez: tapasztalom, látom, érzem azt a nagyszerű, friss szellemet, ami áthatja a maroknyi társulatot. Az „aklimatizálódás" éppen a kollégák segítőkészsége révén sikerült.

— A Bolond lányban vizsgálóbírót játszik. Mi a véleménye erről a szerepről?

— A próbák legelején láttam a görög politikai gyilkosságot rekonstruáló francia filmet, a „Z"-t és egyik kedvencemet, Jean Louis Trintignant. Ráadásul ő is vizsgálóbírót alakít... Nagyon oda-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

BÉKÉS MEGYEI NEPÚJSÁG
Békéscsaba

1021 1969 NOV 2

Romvári Etelka

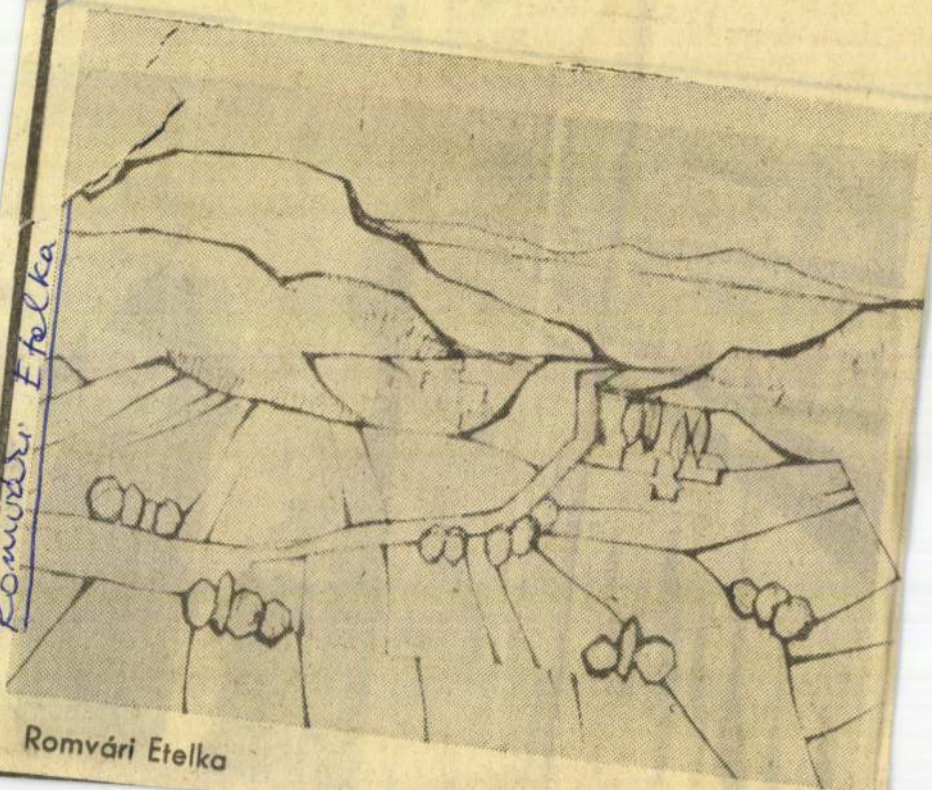

Romvári Etelka

Balatoni táj

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba
NÉPSZABADSÁG
-A NÉP
LAPIA

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1985 MÁR 24

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

Romvári Etelka

1021

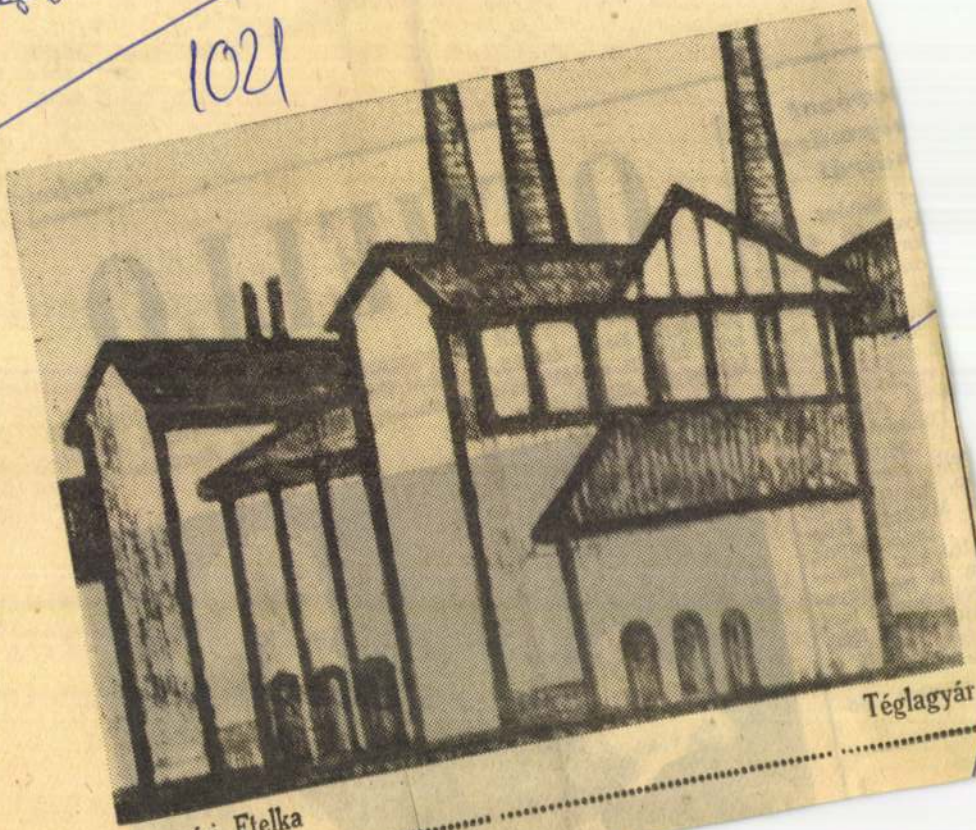

Romvári Etelka ..... Téglagyár

OTHELLO

Pénteken este volt Shakespeare Othello című tragédiájának premierje Békéscsabán, a Jókai Színházban. Felvételeink az előadás három emlékezetes pillanatát örökítik meg. Rendezte: Miszlay István Jászai-díjas.

orozat
népművelés
náiról

ei tanács mű-
lya és a TIT
ervezete közös
om előadásból
lít a népműve-
éseiről. Az első
26-án, délelőtt
Békéscsabán, a
épületének ta-
aróti Andor, az
Tudományegye-
a népművelés
reit elemzi. A
n, április 19-én
z MSZMP Köz-
tudományos,
ulturális osztá-
sa. A népműve-
ései címmel tart
nájus 7-én Kiss
ságos titkára a
tterjesztés for-
részletezi elő-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 JUN 16
BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1968 JUN 16

1021

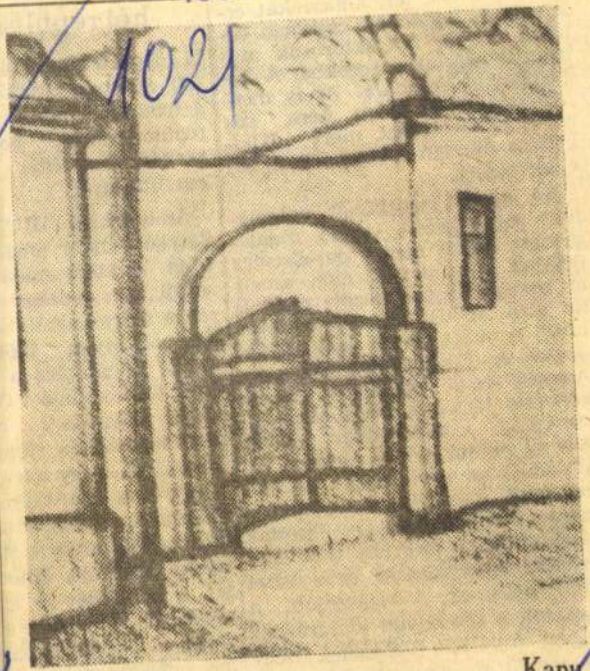

Romvári Etelka

Kapu

Romvári Etelka

árpák vastag,
lelnek. A kuk
rékig érnek,
trágyát szórta
gárinvázió elő
jelentek, de a
reménységük
gyóson minden készen áll a baj elhárítására.

Az egyik megállónál valamelyik szövetkezeti vezető megjegyezte: Békés megye parasztsága örülhet a szép határnak, amely az ország megyéi között most is az első helyen áll. Elmondotta, hogy a múlt héten járt Budapesten és Észak-Magyarországon. Amerre ment mindenütt lesült, koravén kalászos vetéseket, kukoricákat, cukorrépákat látott. Bár az utóbbi időben sokan hiányolták az esőt, mégis el kell mondjuk, legalábbis a pénteki határszemle alkalmával látottak alapján, hogy megyénk déli körzetében aggodalomra nem lehet különösebb ok. A kalászosok, a kapások a rendkívüli időjáráshoz képest fejlettek. Valószínű, hogy az elmúlt tíz esztendő átlagának megfelelő termést takaríthatunk be. Ez a terméseredmény igazán jó lenne.

pülős

ra hajn
egymás
nevezett
l, hog
termést megvédje
pusztításaitól.

Az orosházi Uj Él
Zatykó Sándor tanár,
telep vezetője család
seiből igen érdekes a
sélt a szárazságról. Sz
ban volt olyan időjá
most. (Legalábbis a
erről tanúskodnak.) Cs
akkori természeti cs
nagy mértékben sújtot
lakosságot, hogy télen
házakról a zsupszalmá
almoztak a jószágok al
nem volt alomja és ta
tehene szarvára kötött
tot, a kötőféket és kik
udvarból. A technika
sával a mezőgazdasági
ma lényegesen nagyo
105 esztendővel ezelőtt
kori állapotok mostan
lődése szinte lehetet

Romvári Etelka

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 SZEP 18
BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1021

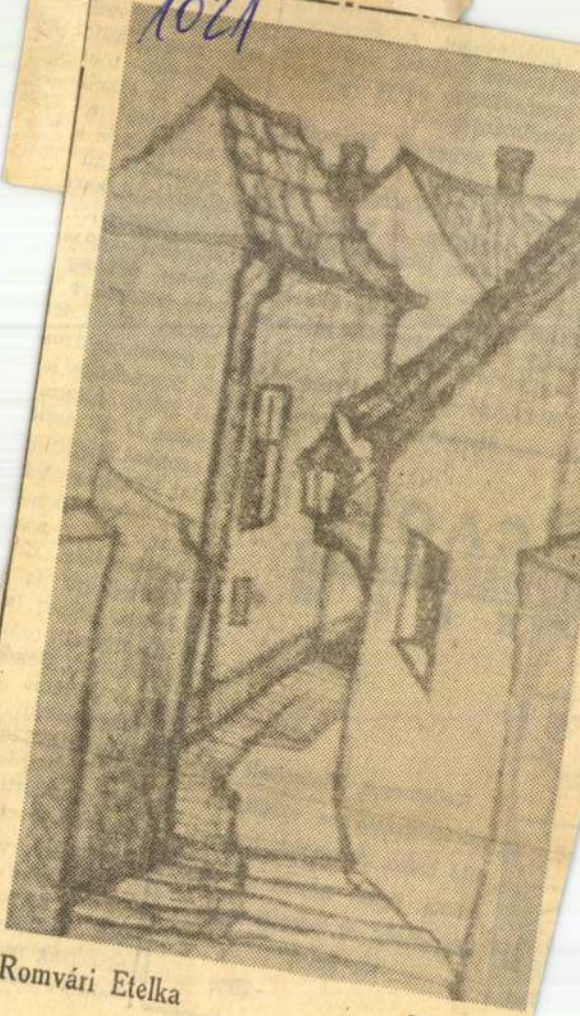

Romvári Etelka

Kis utca

...ne- hoz alapanyag
...mű- és a tanszék d
...965- az atomsugárz
...első is tanulmányo
...esu-
...ki- Amikor nyu
...kü- van a sugárfo
...dték a munka a föl
...nagy épített területe
...len- lyák Erzsébet laboráns és Gal-
...ren- bavi István technikus Geiger—
...lítá- Müller-féle műszerrel ellenőrzi,
...a je- hogy a nyárfacsemeték mekkora
...táj- sugárdózist kaptak.
...eme- MTI-fotó — Bereth Ferenc felv.

latok képviselői
örömével tapas
bizony néhány
kért, modellért k
utazni, mivel azo
a gyulai, az oros
si üzemekben is
A Körös Állami
éltek is az alk
azonnal tárgyalás
lai Kötőipari Vá
vel, amely jó né
lepte meg a sza
fogyasztókat. Ha
kat másutt is
Juhász József, a
RO műszaki oszt
vezetője a Békés
ipari Vállalat eg
a magánszemély
nek gyártott tö
igen kedvezően
mint mondotta:
piacokon is van

Nehéz vál
lamiféle
sorolást
lító vállalatok
bizottság megtet
lami vállalatok

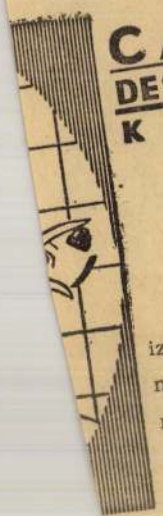

CAOLA
DESODORÁLÓ
KRÉM

Kellemesen illatosított izzadtsággátló és szagtalanító krém, amelynek használata egész napon át a jólápoltság és üdeség érzetét kelti.

2933

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Romváry Etelka

1967 OKT 29.

1021

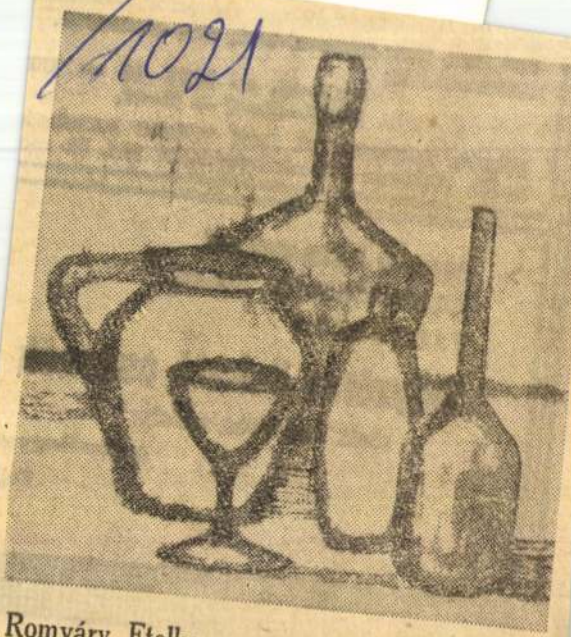

Romváry Etelka

Csendélet

ÁLLAMI GAZDASÁGOK,
MEZŐGAZDASÁGI TSZ-EK
FIGYELEM!

Súlyzáras önitató csészék

rövid határidőre vállalja
a **Mezőhegyesi**
Fels

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 MÁJ 18

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

Kamocsai Ethelka

Kiállítás a KISZÖV bemutatótermében

Május 19-én, vasárnap délelőtt 11 órakor nyílnak meg Békéscsabán, a KISZÖV bemutatótermében a Képzőművész Stúdió két tagjának, Rumvári Etelka festőnek és Vágó Ferenc fafaragó népművésznek a kiállítását. A megnyitó beszédet Püski Gábor, a Megyei Művelődési Ház igazgatója tartja.

nulmányait. A zöldségtermesztő és hajtató szakmában ugyanakkor akad még üres hely. Így iskolánk várja a jelentkező és tanulni vágyó fiatalokat.

Timkó Béla
igazgató

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 JUL 16

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Romvári Etelka

1021

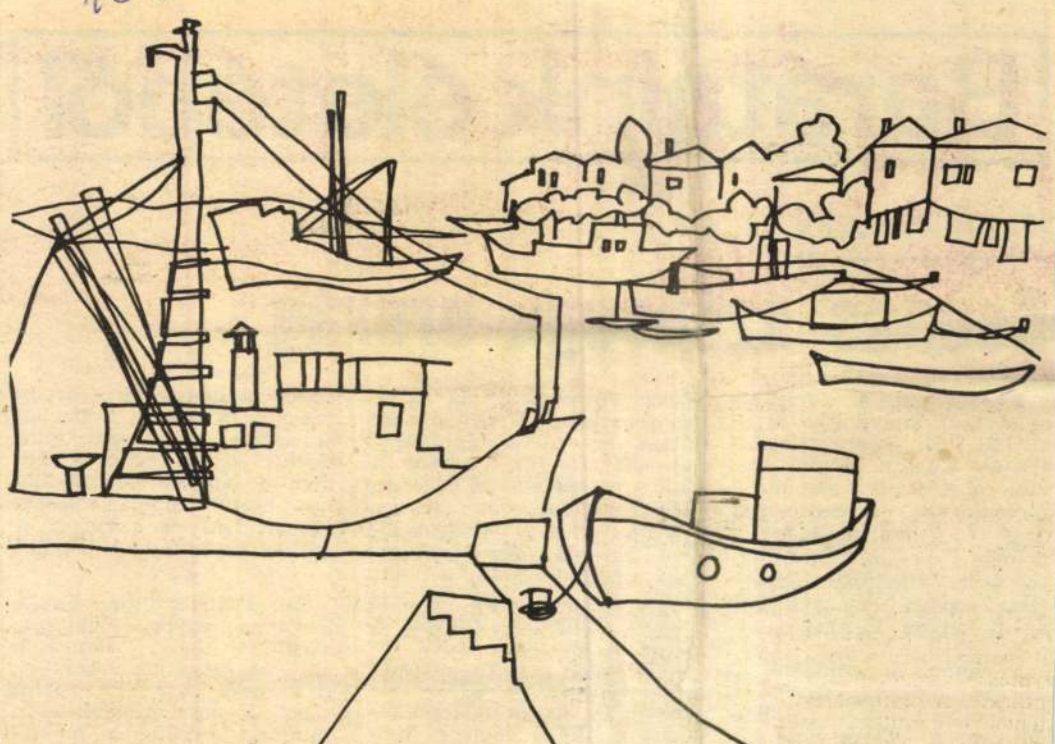

Romvári Etelka: Tengerpart

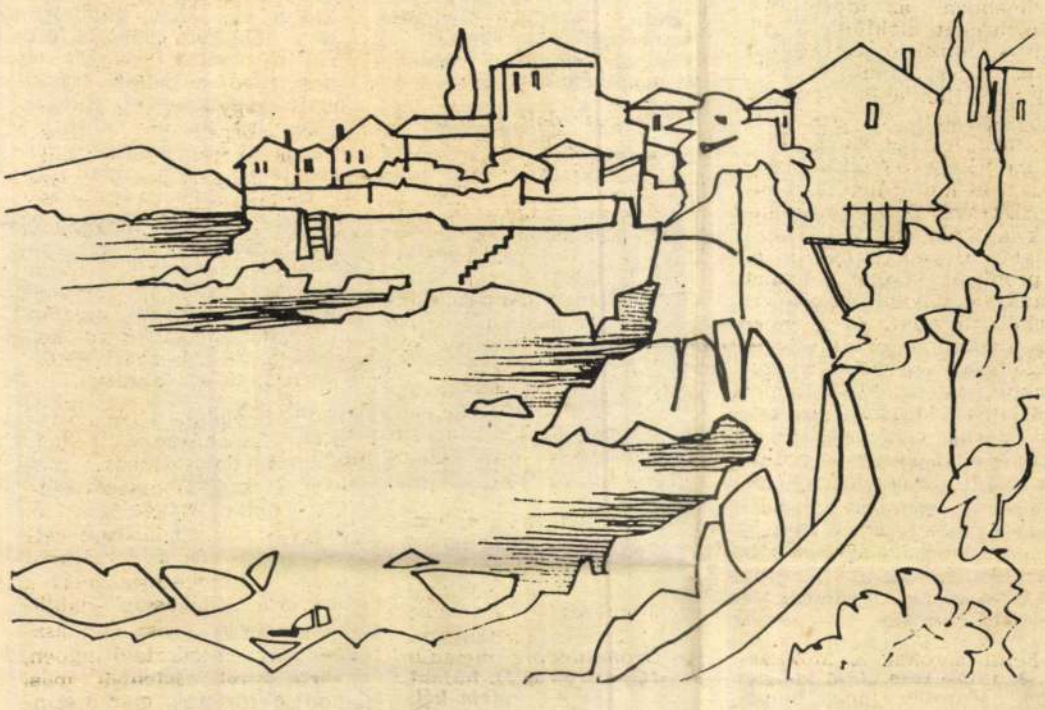

Szozopol

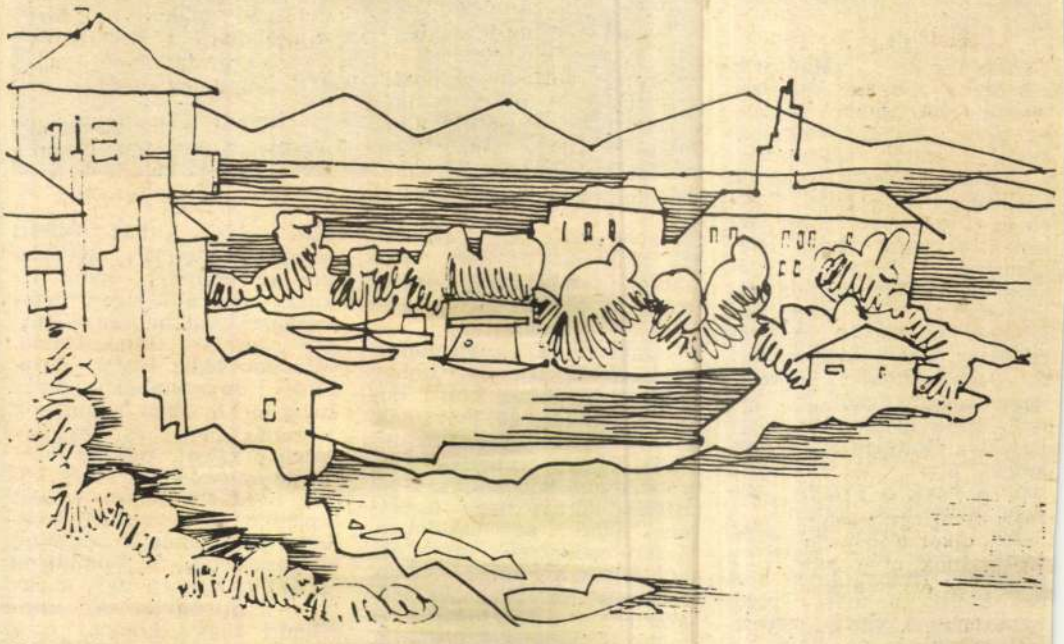

Neszebár

Barátaink életéből

Kubai mozaik

Csodás szépségű ország

Tizenöt nap az Antillák gyöngyén. Ennyi jutott az IBUSZ 17 napos útjából tisztán Kubára, a mai utazási lehetőségek szerint. A csehszlovák légitársaság nagy interkontinentális gépjén a prágai átszállással és a montreáli kiszállással együtt sem volt több az út kétszer 16 óránál.

***

Havanna. A pálmákon és felhőkarcolókon kívül a legszembetűnőbb, hogy mindent a VIT-re való készülődés jelez. Az épületek ormán a XI. Világifjúsági Találkozó jegyében folyó évet hirdető feliratok forradalmi tettre, a jobb munkára és a még nagyobb népi összefogásra serkentenek. A több száz éves óváros Kuba történelmét idézi, a tengerparton emelt három erődjével. De a régi házak is nem egyszer kis erődöknek tűnnek, emlékeztetve a hajdani kalóztámadásokra. Az árkádos épületek belsejében udvarok, kertek nyújtanak enyhet a trópusi meleg ellen, a huzatos belső folyosókkal együtt. Az óvár: főterén áll a XVIII. században épült katedrális, melyben egy ideig Kolumbusz hamvai nyugodtak. A Fegyverek tere is történelmet lehel, akárcsak a többi kis tér, amelyből egy sem hasonlít a modern Havanna tágas, szépen gondozott, parkosított tereihez. Az ellentétek igazán akkor látszanak, ha az új Havanna hipermodern épületeit, a felhőkarcolókat nézzük, melyeket villaszerű kertes házak szegélyeznek. Körös-körül fával, virággal töménytelen mennyiségben. S a város bármely pontján kedves, vidám, mosolygó emberekkel és szíves útbaigazítással.

***

Cienfuegos. Magyarul száztűz a neve a százezer lakosú városnak. Ugyanaz, mint a kubai forradalom egyik legendás harcosának, a fiatalon elesett Camilo Cienfuegosnak, Fidel Castro és Che Guevarra hű társának. A város ipari létesítménye a hatalmas, egészen a kikötőig húzódó cukorberakodó, ami tulajdonképpen egy óriási szállítórendszer, ahová vagonokban és teherautókon érkezik négy tartományból a homok színű nyerscukor, hogy hajókon elhagyja az országot. Mert a finomítás már a vevő, a fogadó ország gyáraiban történik. A cukor egy részét így értékesíti Kuba, mert kevés a meglevő finomítógyár. A cukor útja a több lépcsős kombinátban végig gépesített, attól kezdve, hogy a sínek közti szállítóberendezésre ürítik, egészen a hajóig békés társbérletet az ágakra tekeredve. Nem messze hozzá a tűzvirágfa lángol pirosba borulva, arrébb a kolbászfa és egy 10 méteres átmérőjű hatalmas fikusz. Levelei közt a bazsarózsához hasonló rózsaszín bimbók gömbölyödnek, a kinyílt virágok pedig lilásba játszó tulipának tűnnek. A 23-fajta bambusz közös tulajdonsága, hogy 50—70 éves élete során egyszer virágzik és egy gyümölcsöt terem. S míg a végleges magasságot eléri, naponta 30 centimétert nő, vagyis szemlátomást fejlődik. Cocafa, mexikóifa, kaucsukfa, földig érő levelű pálma, parfümfa, colafa. Gyapotfa, amely több száz évet él és könnyű fájából csónakot építenek. A jellegzetes, kimagasló királypálma mellett kínai, madagaszkári, afrikai pálma. És a parafapálma, az igazi kubai fajta, amelyből már az egész országban csak öt található. És több nem is lesz, nem tudják szaporítani, mert mind az öt nőnemű.

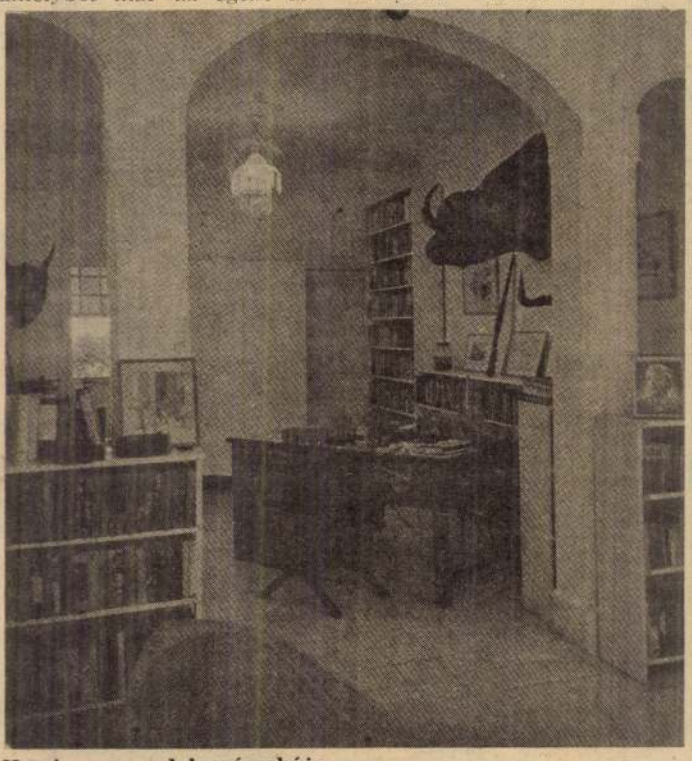

Hemingway dolgozószobája

***

Santa Clara, szivarmanufaktúra. Egyike a nagy múltú, világhíres kubai dohány feldolgozó helyeinek. Ötféle szivart gyártanak itt, ebből négyet exportra. Kétszázhatvanként munkásából hetven nő. A nagy teremben, akár az iskolában, hosszú padszerű asztaloknál folyik a munka, ügyes, érzékeny kezekkel. Az előkészített finoman vékony és kellő nedvességtartalmú, könnyen formálható levelekből többféle művelet után

nőket rendszeresen orvosi vizsgálatra küldik. A fizetett szabadság itt is, mint mindenütt az országban 1 hónap, a táppénz 50 százalékos, kórházi ápolás esetén viszont csak 40 százalék. A szülési szabadság 3 hónap.

***

San Francisco de Paula. Havanna egyik elővárosa, kicsinyke hely, főutcáján egy- és kétszintes házakkal. A városka szélétől földút vezet a nevezetességhez: a Hemingway-villához. A birtokot 1939-ben vásárolta az író, s ide tért meg minden útjáról. Dús, buja növényzet közül bukkan elő a fehér földszintes épület. Előtte egy már dűlőfélben levő hatalmas gyapotfa. Körül a dombos, völgyes tágas parkban pálmák magasodnak ki karcsún az egzotikus fák-bokrok közül. A ház előtt oszlopos, piros téglás terasz, mely oldalt keskenyebb körbefutó folyosóvá válik. A ház melletti emelkedőn torony, tövében két emeletnyire nyúlt fikusz. Lent a kertben úszómedence, partján az elhantolt négy kedvenc kutyával. Mindent végig lehet járni, csak a múzeumházba nincs belépés. A nagy ablakok viszont tárva és éppúgy látni mindent, mintha bent lenne az ember. A vörös köves ebédlő háromra terített asztallal az alkovszerű hallból nyílik, akár a kétrészes dolgozószoba. Túloldalon a hálók. Minden úgy, ahogy az író otthagyta, és mindenütt könyv, könyv, csak úgy tarkállnak a falak tőle, mert nem elegáns sorozatok ezek, amikot díszes

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Romvári Etelka
BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG
1966 AUG 2 8

1021

Romvári Etelka Veszprém

sen meglepő, hogy a veteránok milyen fá-anul járják be a kon- területét, minden eklődnek. A hűtőház tése után pedig az pédlőjében jó hideg nellett beszélgetnek, ak.

k a találkozónak egy hogy csak egy napig aurinyecz János 71 zemüveges bácsika

kat, és
gyobb

Este
öregek
csúzna
tól. L
szuk,
áltana
ságos szo
nyomait lelkükben és testukön, de megkapják elismerésünket, szeretetünket és a legfontosabbat — látják, nem volt hiába harcuk.

Ternyák Ferenc

Petőfi-szobrot kap Marosvásárhely

Bukarest

A marosvásárhelyi néptanács határozata értelmében a magyar autonóm tartomány székhelyének egyik közterén a közeljövőben felállítják Petőfi Sándor szobrát.

A nagy magyar költő rövid itttartózkodása alatt innen írta utolsó levelét feleségéhez és innen indult el 1849. július 30-án a segesvári csatába. A házat, ahol annak idején lakott, emléktáblával jelölték meg. (MTI)

Ch. Romstet. 1172

Stieffler János.

Derékig, kissé jobbra fordultan és állva van ábrázolva. Papi ruhát visel s mögötte felcsapott drapéria lóg. Balkezével az asztalon lévő könyvet lapozgatja. Felirata a lép alatt:

Johann Stieffler, von Kheisen,
Vor der Unruhe wohlberüffener Stadt-Prediger
zu Caschau und Leben in Ober Ungarn ꝛc.
Anno 1686. Ætat: 52.

jobbról felmagasságban: Symb ψ 118 V. 6.
JEHOVA STAT MECUM.

s legalól jobbra: Christian Romstet sculp.

Rézmetszet, mérete 15·5 : 14·5 cm.

Ltn. 1424.
Kahlert. 142-914.
510-914-82.

3 K.

Mit Andacht im Gebet, im Creütz mit Heldenmuthe,
Mit Demuth, Gottesfurcht, Gedult in Ungemach,
Mein Naumburg dencke Dran und folg dem Guten nach
Joh: Caspar Müller Medic. D.

alol jobbra: Christian Romstet sculpsit.

Rézmetszet, méretei 28·7 : 18·2 cm.

Felt. n. 14216.
Stabl. 144-g14.
570-g14-84.

3 K.

Chr. Romstet. 11 7 14.

A. Günther.

Derékig, kissé jobbrafordultan s talapzatra helyezett palmalevél keretben van ábráiolva. Kereiben könyvet tart, parókát és papi ruhát visel. Felirata a négy apróbb képpel, czimerrel és koronával diszitett kereten,

M. Andreas Günther Hungarus.
erstlich Pastor zu Kabsdorff in Ober=
Ungarn, darauff fünff jähriger Evulant,
hernach 31 Jahr Diac. und Archidiac. bey der
Stadt Kirche zu Naumburg an der Saal.
Gebohren d. 29 Aug. 1634. Gest. d. 6 Nov. 1709.
Æt 75.

a talapzat elején:

Diß ist der treüe Knecht, den Gott gecrönt mit Güte:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 SEP 14
Békésmegyei Népújság
Romvári Etelka

1021

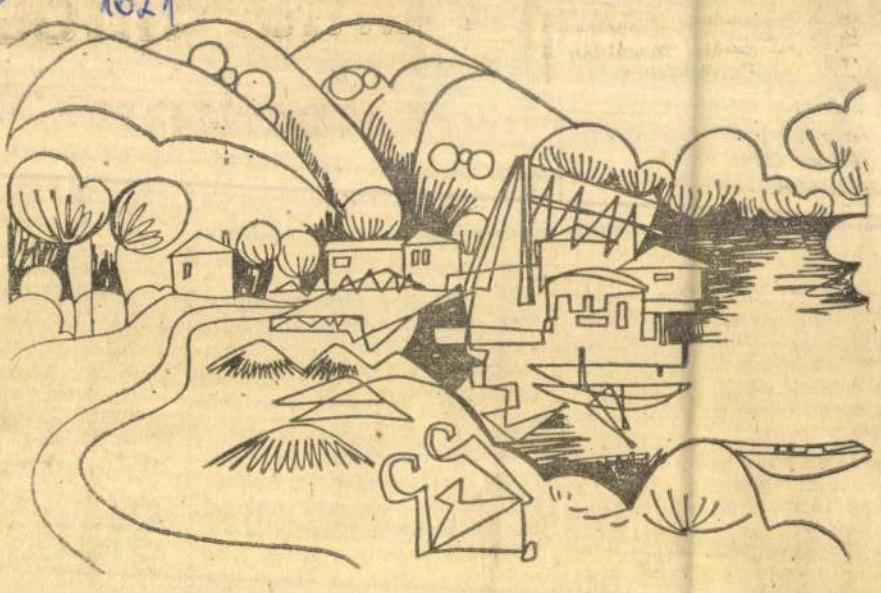

Romvári Etelka — **Vízpart**

Kikötő

Toth Judit mutatja be.

Januártól *Németh László* művészetével *Szalay Edit, Déry Tibor* műveivel *Schütz Ila* és *Dégi István, Darvas József, Szabó Pál* és *Timár Máté* szociográfiai és szépirodalmi tevékenységével *Bencze Ilona* ismerteti meg a közönséget.

tanulólétsz
nári státus
— *Mi a*
— Tíz
fejlődött a
a tanulólét
kevés, m
harminc t
jelentkezőt kellett elutasítanunk, helyhiány miatt. Kilenc főhivatású és két mellékfoglal-

ketten pedig nyug
Perényi Pál he
1925. szeptemberé
lyáját a szegedi
idén ünnepli n
fél évszázados ju

— *Hogyan lehe*
vázolni az iskola
ténetét?

— Azt hiszem,
bizonyítják, hogy
fontosabb célunk
tani: Békésen n

— Akkor jól vagyon — és az alacsony termetű zsivány leugrott lováról. — Látom, vagyon zabod a szekéren. Ha megkérnélek, adnál belőle ezeknek a szegény páráknak? — bökött a lovára.

— Merítsetek belőle — készségeskedett Györk; a szép szó, amivel illették, szívessé tette a fiút.

— Köszönjük — mondta a zsivány, lerántotta a lapos zabtarisznyát a nyeregből, és félig telemerte Györk szekeréről.

— Messziről jöttök? — érdeklődött a gyerek.

— Nem, de bekószáltuk a környéket. Nagyot kellett kerülnünk Ugod emberei miatt.

— Üldözének benneteket?

— Koslatnak utánunk, de mindig elvesztik a szagot. — Harsányan nevetett. — De most már jöhetnek, oszt üthetik botal a nyomunkat. — Fürgén visszaugrott a lóra, aztán rá-unyorított a gyerekre. — Ha kérdeznék tőled, nem láttál senkit, nem beszéltél senkivel, érted-é?

— Értem hát — komolyodott el Györk. — Tudom én, mi a becsület.

— Na, nevetett rá a köpcös —, azért mondom!

Megugratták lovukat, elporottak, a templom mellett balra vágtak, és vágtázni kezdtek. A körös kanyarulata felé a zöld rengeteg hamarosan el is nyelte ket.

Györk ezután kikocsizott a földekre, és csak alkonyat után köcögött vissza a szekerével. Talán már el is felejtette a fajnali két lovast. Amikor bekerdult a kunyhójuk elé, három fegyveres férfit pillantott meg. Lovaik béklyóba csapva, abrakoltak Györkék istállószárnyékában, ők pedig a ház ajtaja előtt ácsorogtak, beszélgettek.

— Itt vagyon ni, az ebfajzatja! — rikkantott fel egyikőjük. Györk nem vette magára, bár megsejtette, hogy az ő érkezését jelezte ez a kiáltás. Leszállt a bakról, a lovak elé ment, oldozni kezdte a kötelet a hámfáról, majd a hámkötelet rávetette a bal rudas hátára.

— No hát, kölyök, megjöttél? — ragadta meg a vállát egy kemény kéz, és megpenderítette. Györk majdnem elesett, de visszanyerte egyensúlyát, megvetette lábát.

Hirtelen parázslott fel szemében a harag. Meggörnyedt, két kis karját maga elé tartotta, ahogyan a korcsma előtt huzakodó, öklözésre készülő legényektől látta. Eszébe villant, hogy a zsiványok pajtásnak szólították, ezek meg itt kölyöknek gúnyolják, és se szó, se beszél, vállon csapják. Honnan a bús fenéből jöttek, kik ezek, mi a jó istent akarnak tőle? Úgy állt velük szemben, mint egy erdei vadmacska, ugrásra, iramodásra készen. A három fegyveres lenvászon inget, posztónadrágot, báránybőr süveget hordott; az egyiknek az övcsatján meghajlított testű hal volt kimunkálva. Erről a fiú tudhatta, hiszen látta elégszer a földesúr címerét, hogy Barsa nembéli Ugod úr fegyvereseivel áll szemben.

(Folytatjuk)

Statisz

A LAKOSSÁG

A kiadvány bem
ság jövedelmi he
növekvő jövedeln
lásában bekövetke
Elemzi a fogyaszt
nak, illetve a fog
zetének változását
lakosság lakásépít
kiadásainak és p
tásának alakulásá

SZÁMÍTÓGÉP —

A kibernetika,
elmélet alapjait
pekkel és ábrákk
lusztrált kiadvány
stílusával, találó

ÉPÍTKEZŐK

közületnek is

K a p h a t

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1978 JUL 16

Romvári Etelka

NÉPÚJSÁG

1021

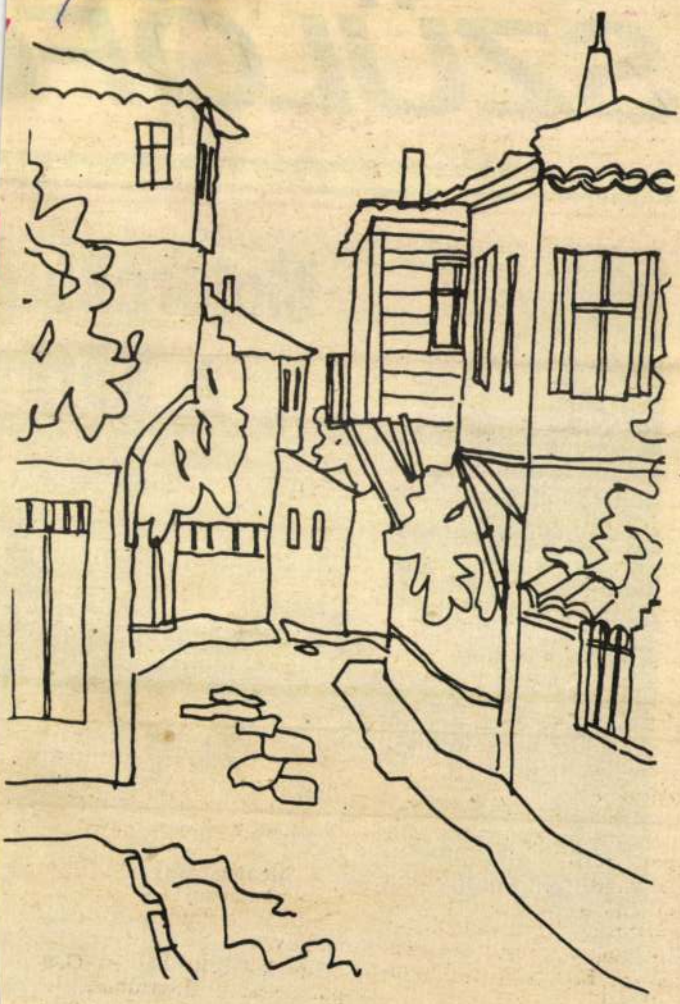

Romvári Etelka: Szozopoli házak

NÉPÚ

SZOLNO

Motorcsóna a Körös

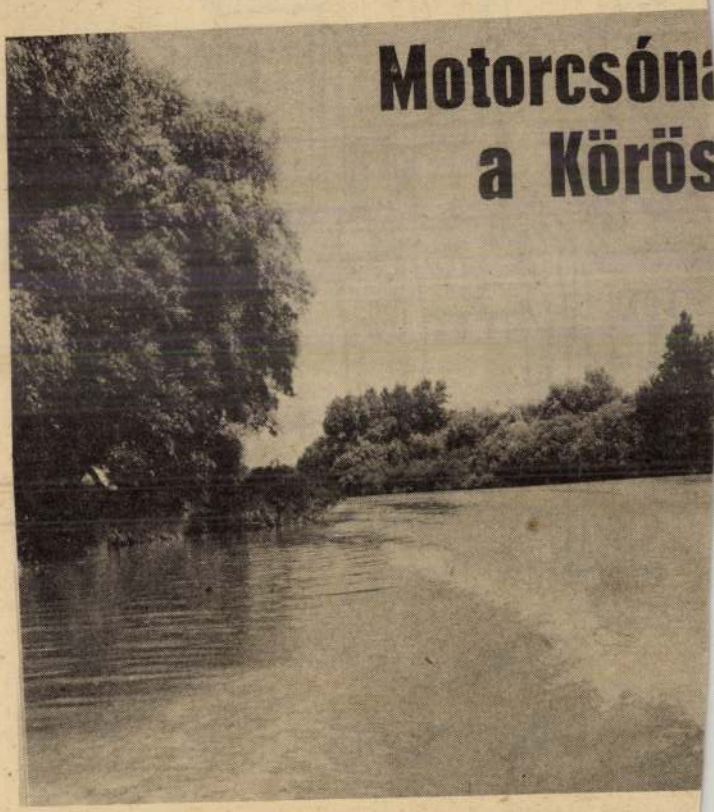

A Tiszántúl déli részén ka-
nyargó hat folyó — a Fehér-

Körös torkolata között 37
kilométer a távolság

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 SEP 14
Békésmegyei Népújság
Romvári Etelka

1021

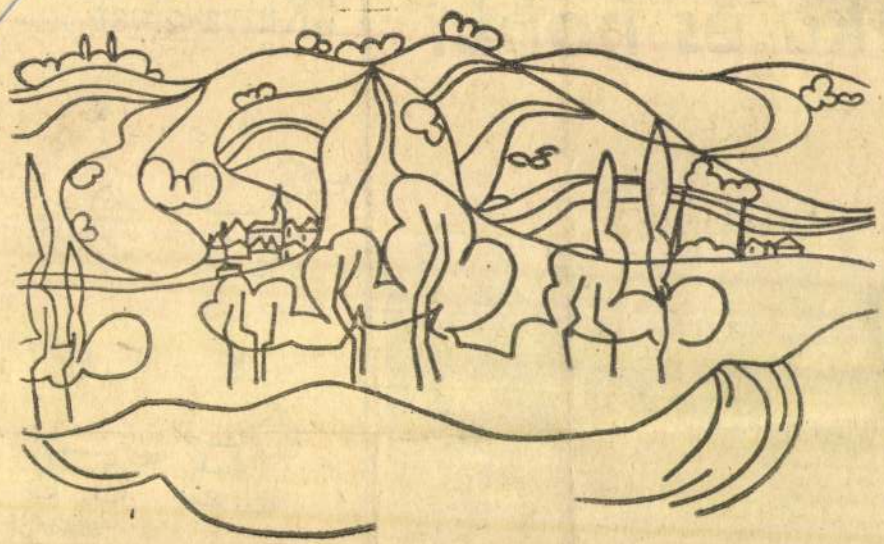

Romvári Etelka — Táj

nka és hobbi

„Kutya-divat"...

1. Bakfis. 2. Hippi. 3. Szemérmes. 4. Miniszoknya

(Kallus rajzai)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5L
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1976 SEP 12

Romvári Eta

1021

Romvári Eta Tornyok

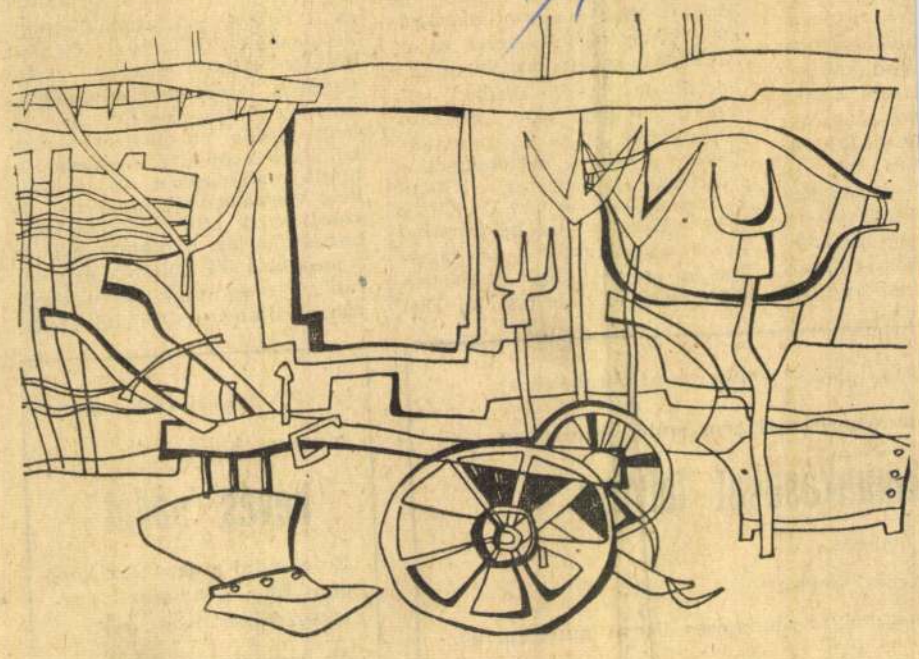

Skanzen I

...és ezen túl-
...mológépet eredé-
...ének megfelelően
...álni. (Csak záró-
...mítóközpont szak-
...em ez az első, sa-

...P-ügyelet, helyszíni ...t- és kisgépvásárlás árveréssel

...gye bemutatójára készülnek Orosházán

...etekben Üllőn és ...agyszabású állat- ... kisgépbemutatót, ...rendezett a MÉM. ...ágok, termelőszö- ...FÉSZ-szakcsoport- ...rtékes állatokat a ...tóknek, ugyanak- ...kaptak hasznos ...sokat a jószágtar- ..., a kisgépek al- ...időszerű kérdései- ...tt bemutatók a ...yobb sikert arat- ...MÉM, az Országos ...Felügyelőség és ...gyelőségek közre- ...z orosházi Új Élet ... szeptember 18—19-én bemutatót és vásárt rendez.

...helynéz min- ...adta.

...gra vitték az ...ldolgozásokat ...kezdődött az ...ttatás. Ennek ...onti gazdál- ...leményhiva- ...ták fel. Az ...i 7 költség- ...gnagyobb és ... számítógép- ...árhuzamosan ... is elvégez-

Békés, Csongrád, Hajdú és Szolnok megye állami gazdaságai, termelőszövetkezetei és az ÁFÉSZ-ek szakcsoportjai mutatják be a legszebb üszőket, süldőket, anyajuhokat, jerkéket, húsgalambokat és házinyulakat. Többek között a mezőhegyesi, a hidasháti, a Szarvasi Állami Gazdaság, az orosházi Új Élet, a gyomai Győzelem, a békéscsabai Lenin, az újkígyósi Aranykalász Tsz és számos más nagyüzem vesz részt az orosházi Új Élet Tsz lovaspályája mellett megrendezésre kerülő bemutatón.

A medgyesbodzás-pusztaottlakai Egyetértés Tsz tablók, grafikonok, makettek segítségével mutatja be: mennyire vált a háztáji gazdaság a közös gazdaság szerves részévé, hogyan segíti a kisállattartók munkáját a háztáji bizottság.

A helykijelölés megtörtént, hamarosan épülnek a pavilonok, valamint a kétezer férőhelyes csibeház.

A négy megye összefogásával rendezendő kiállítás és vásár érdekessége lesz: az OTP helyszíni ügyeletet tart. OTP-hitellel is megvásárolhatók — árverés útján — az értékes sertések, szarvasmarhák, juhok, kisállatok és a háztáji gazdaságokban alkalmazható kisgépek. Kiemelt kölcsön vehető igénybe 25 000 forintig tenyészállat-vásárláshoz. Lehetőség nyílik arra is, hogy férőhelyek építésére újabb kölcsönt kapjon a tenyésztő. A hitelt maximálisan öt év alatt kell visszatéríteni, a kamat 8 százalék. A hitel lebonyolításához szükséges nyomtatványokat a vásárolni szándékozók már kofában megkapják a lakhely szerint illetékes OTP-fiókoknál.

...ákóczi Mgtsz gyakorlattal rendelkező

mezőgazdasági gépszerelő, autószerelő

...kmunkásokat felvesz

... előnyöen

...gyezés szerint

...unkahelyre rendszeres üzemi autóbusz köz-

A Biharugrai Halgazdaság eladásra kínál

kévés nádat

Érdeklődni a gazdaság központjában a halászati ágazatvezetőnél lehet.

Ár megegyezés szerint.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 OKT 18

Békésmegyei Népújság

Romvári Etelka festő

1021

Őszi tárlat Gyulán

A művésznek valami olyat kell felmutatnia, amit csak ő vesz észre környezetünkben. Nem könnyű a feladata. Érzelmi és gondolati tapasztalatainak lényegét egyetlen pillanatba kell sűrítenie, úgy, ahogyan az még sohasem volt együtt, de minden létező pillanatból fellelhető benne valami.

Vannak témák, amelyek megelevenítésére különösen alkalmatlan lenne a puszta másolás. Nem fejezhetné ki például, mit jelentett egy nép ezeréves nyomora után a szabadság, az újjáépítés, az alkotó emberi élet. Ezért van, hogy a gyulai felszabadulási kiállítás képein nem azt látjuk az első pillanatban, amiről szólnak. A 16 Békés megyei festőművész valamennyi alkotása jelképes vallomás a felszabadulásról.

Romvári Etelka Romok című temperája e jelbeszéd egyik legszebb „hangja". A széthullott, elpusztult város romjainak közepén egyetlen épségben megmaradt, apró rács a biztató, amin keresztül utat tör magának a szabadság. Mladonyiczki Béla plakettjén a sarkából kifordúló rácson röppen ki egy madár, Póka György olaján vörösen izzó napkorong hozza a várva várt Hajnalt, egy vaskos, áttörhetetlennek látszó kerítés mögül. Vágréti János Felszabadulás című munkája egy színeiben tündöklő, emelt fejű pávát örökített meg. Gaburek Károly „Békési táj"-án lüktető színek, lendületes ecsetvonások vallanak a szinte megfiatalodott szülőföldről. É. Kovács József tusrajzai a kovácsműhelyben, Lipták Pál hangulatteremtő temperái az utcákon meginduló munkás hétköznapoknak állítanak emléket. Koszta Rozália krétarajza a közösségi erőről, V. Kiss Margit Család című temperája a jövőről beszél.

A megemlített és a meg nem említett képek mindegyike művészi tisztelgés a felszabadítók emléke előtt, őszinte dicsérete az azóta eltelt szocialista hétköznapoknak.

lménye — 1269 négy üzemben 30-án tanácsülés

járda épült a közelmúltban. Ez évben a Május 1. és a Lenin Tszben épül kétezer forint költséggel ugyancsak járda. A kulturális ellátás terén is javulás tapasztalható. Fényesen ifjúsági klub működik, Csabaszabadinak könyvtára van.

A végrehajtó bizottság elfogadta a jelentést, majd határozatot hozott, hogy ki kell dolgozni a tanyaközpontok távlati fejlesztési tervét. A megszűnt tanyai iskolákat pedig egészségügyi és kulturális célra kell felhasználni.

Utolsó napirendi pontként a testület bejelentéseket tárgyalt meg, majd Araczki János javaslatot tett a tanácstagok és a tanácsi apparátus kapcsolatának erősítésére. Indítványozta, hogy a szakigazgatási szervek vezetői kerületenként összegezzék a tanácstagok javaslatait, s a jövő év fejlesztési és költségvetési tervét ezek figyelembevételével készítsék el. Ugyancsak javasolta, hogy január 1-től a szakigazgatási szervek vezetői rendszeresen tartsanak ügyfélfogadást a város négy nagy üzemében, így a tégla- és cserépgyárban, a kötöttárugyárban, a konzervgyárban és a Kner Nyomdában. Az ilyen jellegű ügyfélfogadást később a kerületekre is célszerű kiterjeszteni. A javaslatot a testület elfogadta.

Ezután a tanácselnök átnyújtotta a végrehajtó bizottság ajándékát *dr. Bácsmegi Gábornak*, a városi rendőrkapitánynak, nyugdíjba vonulása alkalmából.

(Serédi)

tási térképén

árás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, [illegible] ÚLLŐI ÚT 31
Telefon: 387-[illegible] 210-72
1977 AUG 14

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Romvári Éta

1021

NÉPÚJSÁG

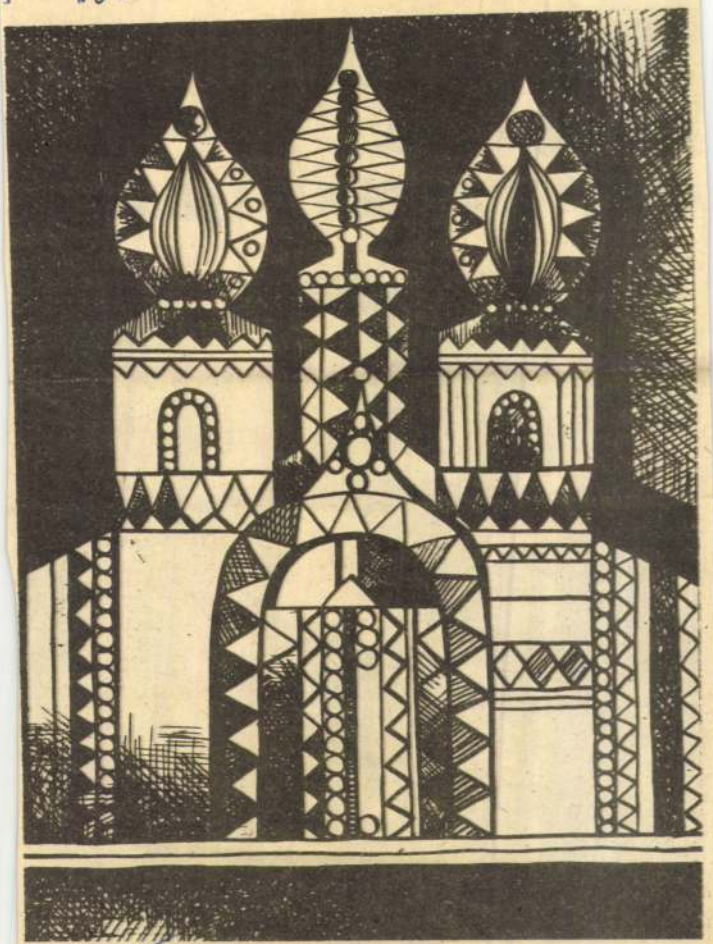

Romvári Eta: Fatemplom

NÉP

Piaci jelentés

Újdonság a szőlő, olcsóbb lett a paprika és a paradicsom

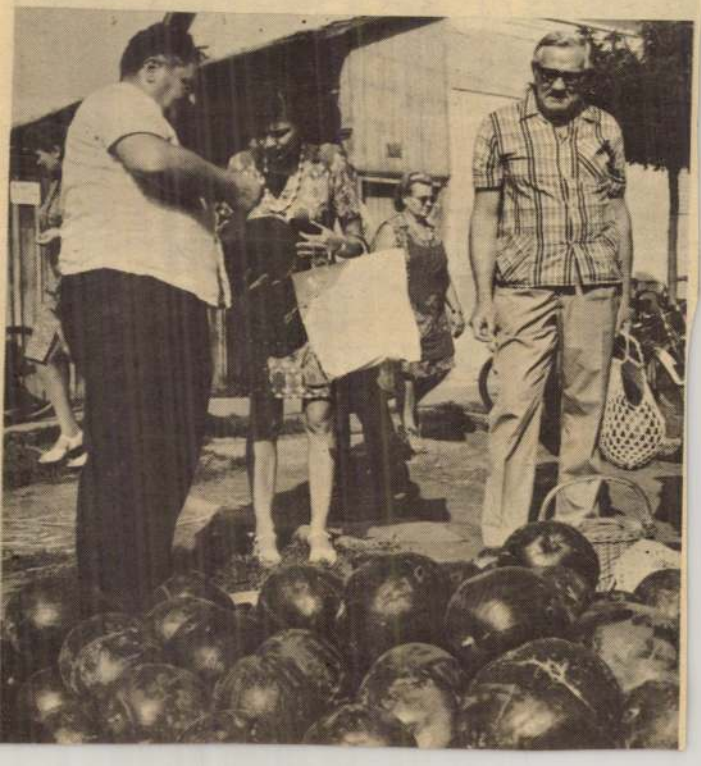

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

75 JAN 26

Békésmegyei Népújság

Romvári Etelka

1021

Romvári Etelka

Dunántúli táj

...ta ki a kereket?

hogy az őkorban a mai űrra... tákhoz hasonló forradalmi fe... dést jelentett a kerék feltalál... Valószínű, hogy nem is egy ember műve, hanem több helyen egymástól függetlenül jöttek rá, hogy gurítani könnyebb, mint csúsztatni.

A legrégibb ránk maradt fából készült kocsikereket a mezopotámiai Úr város romjai közti ásatások során találták meg. Ezt a rendkívül értékes leletet (képünkön) ma a milánói Technikai Múzeumban őrzik. Innen, Úr városából származik a kerék első művészi ábrázolása is. A kőből készült dombormű egy babilóniai katonát ábrázol harci kocsijával, amelyen világosan kivehető a milánói múzeumban őrzött eredetivel való hasonlósága.

K. A.

...te bizonyos, ...k megkapni ...iszont tényi...

éled, ahogy szavai nyomán újból életre kelnek ezek az évek. Tekintete még fénylőbb lesz. Mindig szeretett tanítani. Tőkés Gyula igencsak viaskodott önmagával, amikor otthagyta a pályát. Aki pedig így cselekszik, annál majdhogynem törvényszerű a konfliktus. Nem másokkal, hanem önmagával. S ez a nehezebb, a keservesebb. Most ötödik éve, hogy a szövetkezeti mozgalomba került. Hetvenkettő óta az Ipari Szövetkezetek békéscsabai városi bizottságának titkára, a Gyopár Klub rendezvényeinek lelkes szervezője. Mert nála különös szerelem ez a tevékenység. Hinteni a kultúrát, közel férkőzni az emberek lelkéhez. S ezt csak az értheti, aki nemcsak a szaladgá-

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1977 AUG 1

Romvári Éva

1021

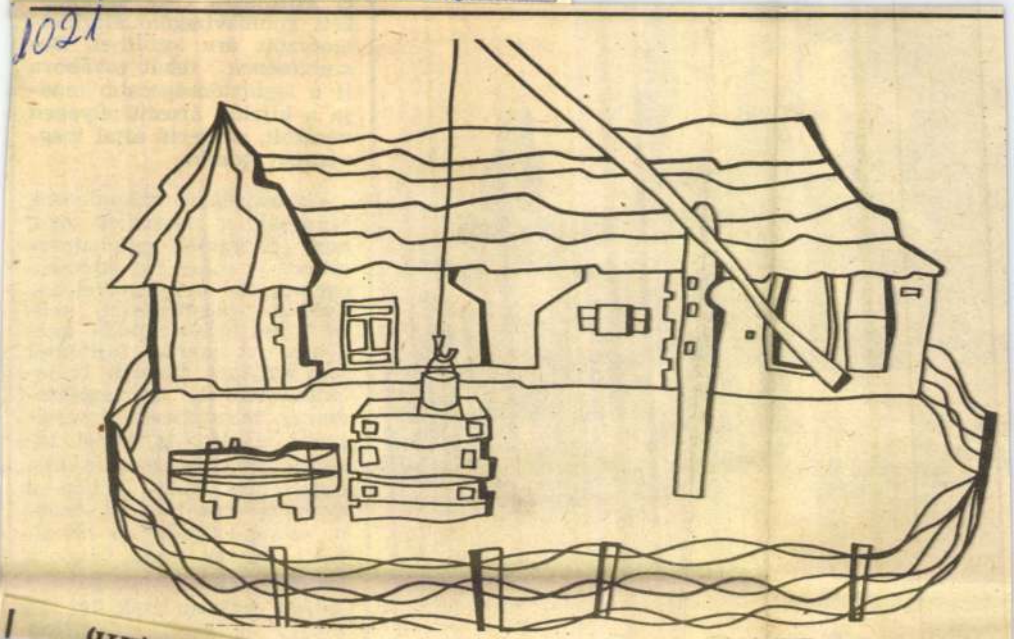

gatója volt a kiállításnak

Kép, szöveg: Balkus Imre

Egészségügyi szakemberek felhívják a figyelmet arra, hogy a legtöbb gombamérgezés — mint az ételmérgezések — hányingerrel, hányással, hasmenéssel, gyomor- és bélgörcsökkel kezdődik. A gomba fajtájától függően más tünetek is jelentkezhetnek, így szájszárazság, bőrvörösség, verejtékezés, nyálfolyás, látási zavarok stb. Ha gombás étel fogyasztása után valaki a gyomorrontás tüneteit észleli, azonnal forduljon orvoshoz. Fontos tudni, hogy a legtöbb halált okozó gyilkos galóca gyakran csak hat, tíz órával a fogyasztás után okoz panaszokat.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 DEC 17

Békés m. Népújság

1021

Romvári Etelka

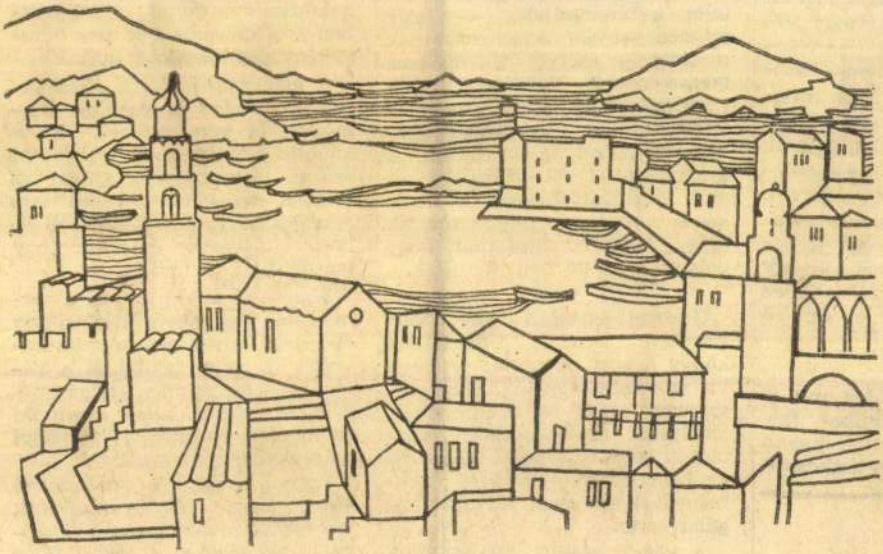

Romvári Etelka

Dubrovnik, kikötő

osi tanács el-
an talált egy
washingtoni
ársai küldtek.
ák, hogy ők
ív tisztvise-
rutazást ten-
n, hogy meg-
ovjethatalom
ruktúrájával,
s összetételé-
telességével.
ánytisztvise-
a őket a ta-
oljon néhány
kérdésük ez
ott el ön a
be?"

. Még ma is
borúban fel-
ára: a házak
, a tankcsap-

EGYEI VILÁGOSSÁG

BER 17.

gadja, hogy diploma nélkül
mészetesen nem lett volna
lye erre a posztra?

— Meg kell jegyeznem —
lelte a tanácselnök, — h
minden szovjet állampolgár
megvan az esélye a dipl
megszerzésére. Nem kell m
szire menni példáért. A har
városi tanács 815 tanácsta
nak 70 százaléka munkás. A
gyárigazgatók 92 százaléka —
akik korábban maguk is mun-
kások voltak — úgy szerezték
meg a mérnöki diplomát, hogy
dolgoztak, s közben tanultak.

* * *

Gurovoj asztalán egy New Yorkban nemrég megjelent könyv hevert. A címe: „Amerikai szövetségi vezető". Ebben olvashatók azok az eredmények, amelyeket egy amerikai szociológus csoport szedett csokorba az USA államapparátusa állományának körében tartott vizsgálat során.

A könyv szerzői kiemelik: A munkások és farmerek gyermekei nincsenek kellő arányban képviselve a szövetségi hivatalokban, mert e csoportok képvi-

kuldöttek igyekeznek teljesíteni ezeket, természetesen abban az esetben, ha a kérések reálisak. A választók például javasolták, hogy a városban építsenek egy mesterséges víztárolót.

Ebben az évben abban a természetes katlanban, ahol silány épületek álltak (ezeket lerombolták, s az itt lakóknak a városi tanács minden ellenszolgáltatás nélkül lakást utalt ki az új épületekben) a Harkovi tenger vize hullámzik.

Ezek a példák a néphatalmi szerv igazi demokratizmusát, szocialista humanizmusát tükrözik, amelyeket ez a jelszó fejez ki: Mindent az emberért, mindent az ember javára.

Anatolij Torcsinszkij,
Nyikolaj Nyeszvityenko

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Békés m. Népújság
1973 JUN 24

Romvári Etelka

1021

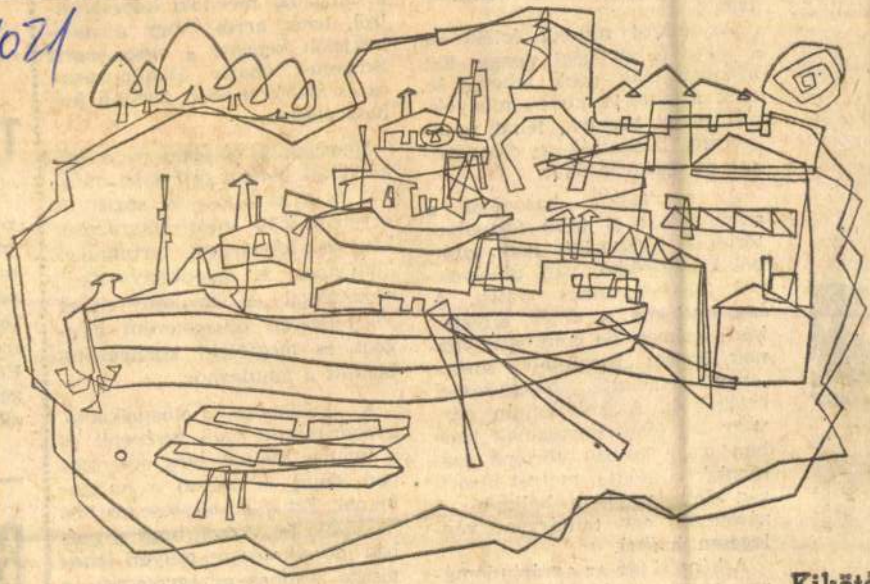

Kikötő

Romvári Etelka

meg.
iumokon
sztályok-

okoznak az anyag feldolg
ban.

Az évközi munka érté
a félévi és év végi vizsg
azonban csak azok tehe
akik a tantervi követelmé
nek eleget tesznek, tehát
szeresen látogatják az előadáso-
kat és gyakorlatokat.

Az oktatáshoz hasonlóan a számonkérés is több formában történik. Gyakorlati jegy azokból a tárgyakból van, amelyekből félévben nincs vizsga. A beszámolókon a félév anyagát kérik számon, de nem osztályoznak, hanem „megfelelt", illetve „nem megfelelt" bejegyzéssel értékelnek. A kollokvium egy vagy két félév anyagának írásban vagy szóban történő számonkérési módja, melyet bizottság előtt tesz le a hallgató. A záróvizsga egy tantárgyat véglegesen értékel.

A képzési idő az agrártudományi egyetem mindkét karán öt

Nemcsak a vizsgára való felkészülést, hanem az évközi munkát és a kutatást is segíti az egyetem több mint kétszázezer könyvet folyóiratot tartalmazó könyvtára. A segédkönyvekkel, szótárakkal és kézikönyvekkel jól felszerelt olvasóterem nyugodt és megfelelő környezetet biztosít a tanuláshoz.

A különböző előadásokon, gyakorlatokon való részvétel és a tanulás mellett elég sok szabad idejük is marad a hallgatóknak. Ezt ki-ki tetszése szerint használja fel. Arról, hogy a szabad idő eltöltésére milyen lehetőségek vannak az egyetemen, a következő számunkban szólunk.

A
zeté
rosi
mun
rébe
teki
eredi
Ebb
300
zika

8

György

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1972 JÚL. 2

1021 Romvári Etelka

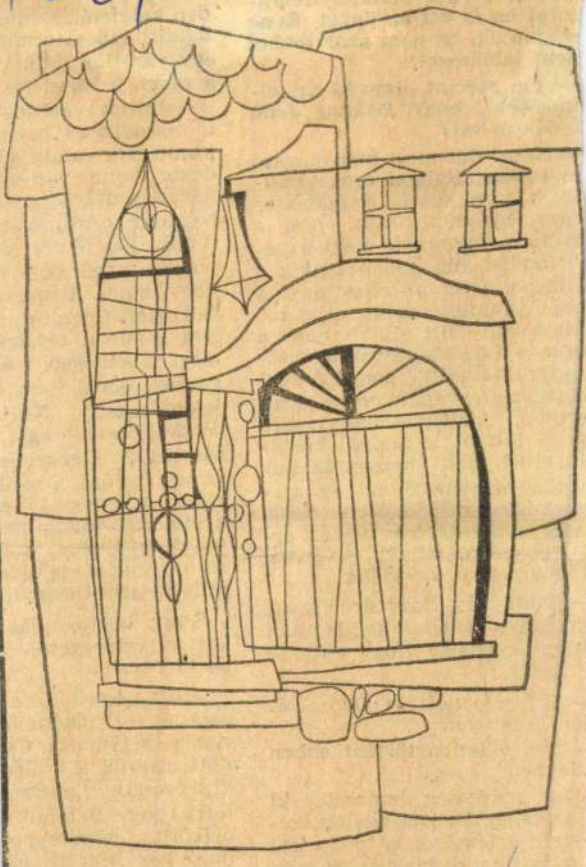

Romvári Etelka

Kapu

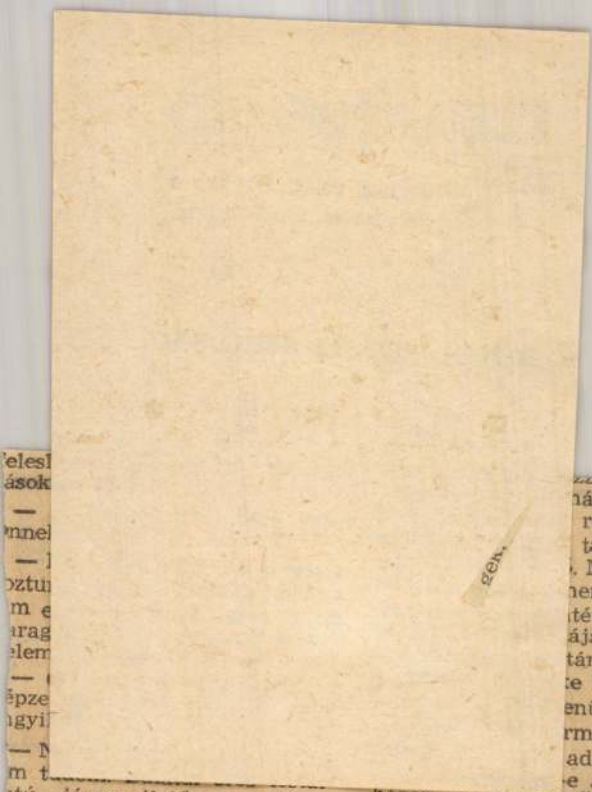

...atú, józan életű, magabiztos kemény ember volt. Még a ...rt-kutatványainak elárverezé... után is, ami gyakorlatilag a ...oldusbotot és a teljes anyagi ...ődöt jelentette neki, teljes bi... ...kodó volt. Hitt abban, hogy a ...úria, a Legfelső Bíróság visz... ...aadja több millió pengő értékű ...rületeit. Ugyanakkor valóban ...morrá, kedélytelenné vált. ...ár ez inkább a családi körül... ...ényeivel volt magyarázható. ...agyon szerette ő azt az asz... ...onyt és mindenáron vissza ...arta szerezni. Nem beszélt er... ..., de szavai mögül világosan ...vehető volt a szándéka:

— Tudta Ön, hogy dr. Váriék ...elédlánya Balátai halála után ...ntén meghalt? Hogy elütötte ...y autó?...

— Ezt nem tudtam. De ez vé... ...len is lehetett.

— Sok véletlen történt ebben ügyben.

...Szász mérgesen kapcsolta ki ...készüléket. Tovább kellett vol... ...erről a témáról, a haláleset... faggatnia. Sajnos az öreg és ...eg ember olyan hamar elfá... ...t, kénytelen volt ötször-hat... ...házon, amelyben Ö... harminc centiméter ...tűből álló, félkör ala... ...lyezett felírás, m... hogy nincs. Lehet e... Dénessel folytatott ... ...ben is olyan részlet, most különösen ér... ...aminek eddig nem t... jelentőséget?... Kúria ...zártkutatmányi ügy, ...tás, majd fellebbezés, ...címei. Borbás, a belü... elkéri a boncolás e... a régi stáb átadja az ...mind szándékot, meg... ...tó szándédot jelölne... mindig nem bizonyít...

Szász bekapcsolta ...ket, visszapergette a... szóló részt.

...— Borbás látta a ...gatások jegyzőkönyvé... Azt nem láthatta. Cs... ...dött azoktól a kollég... ...kint voltak. Lehetség... ...totta, hogy Balátaiva... másfajta, töményebb... ...ható gáz végzett, és ...gedték rá a fürdőszob...

(Folytatjuk)

FARKAS BÉLA

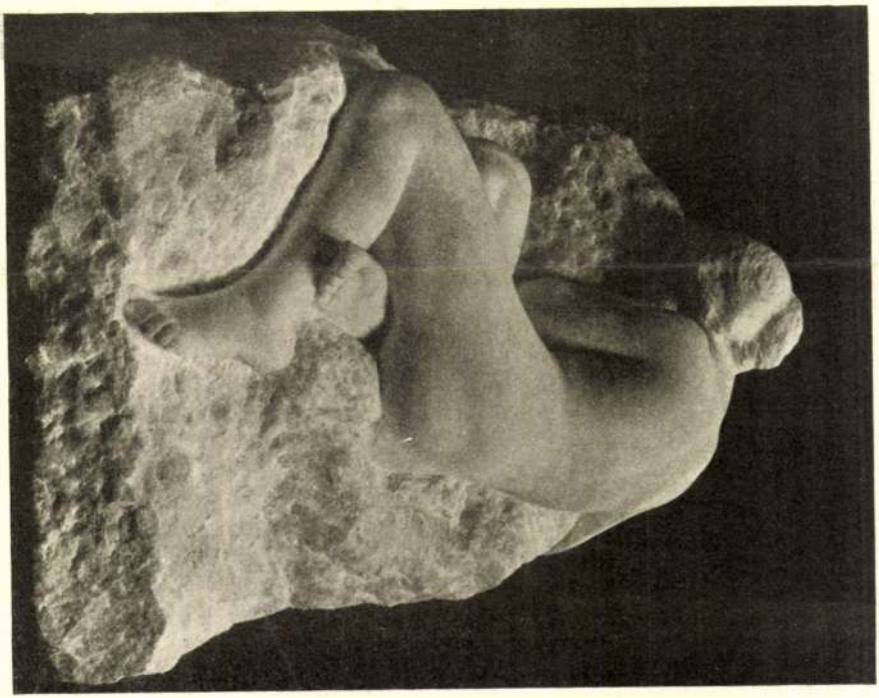

NŐI AKT

Romek árpád

Művészet 1916. 76. l.

kép

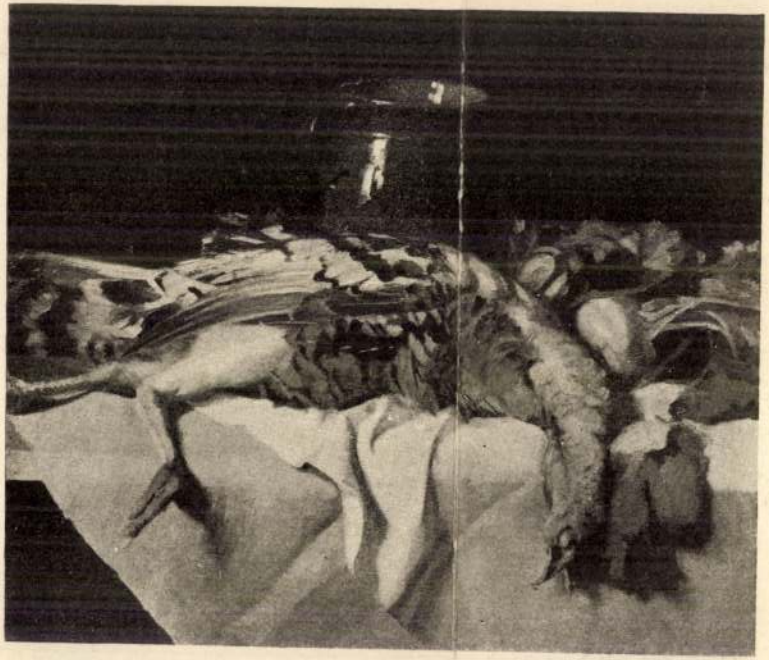

ROMEK ÁRPÁD

PULYKA

még a helyi kiállítások látogatását is megnehezítette s végre lehetetlenné tette s szemé gyöngültével már olvasni sem tudott: a művészeti tanulmányokkal vaió kapcsolatról még sem mondott le egészen. Naponkint felolvastatott magának s ha alkor alkor akadt

e nagy mesternek egész sor egykorú magyar hírességről készített arcképét rajzolta köre.

Maszák Húgó hosszú időt élt, nyolcvanöt éves volt (született Nagy-Enyeden 1831-ben), s nagy időket látott, helyesebben aktiv részt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

Romvári Etelka

1021

1972 APR 23

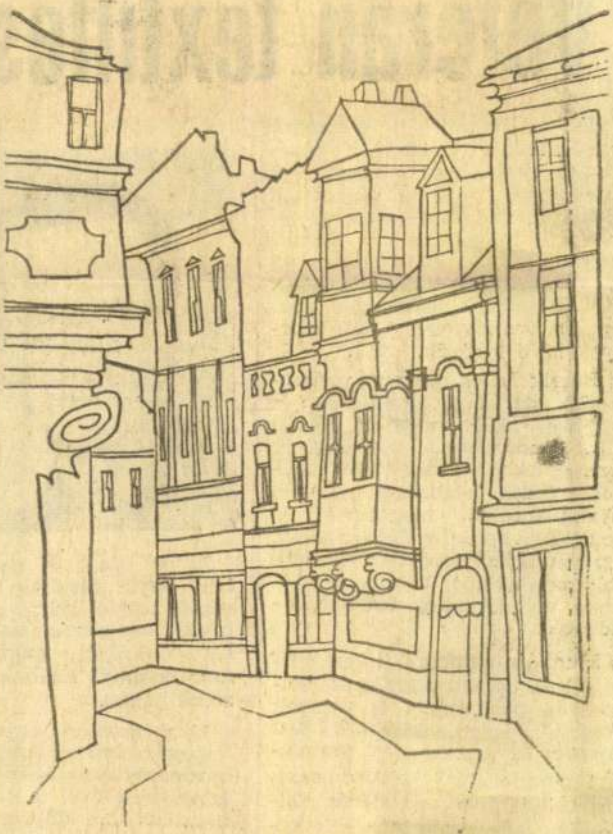

Romvári Etelka

Győri utca

V

Barázdált arcáról évtizedek nehéz munkája, sok megpróbáltatása tükröződik. Harmincöt évet ugyanannál a vállalatnál dolgozni, már önmagában is dicséretes teljesítmény. Kiváltképpen, ha számbavesszük, hogy a Békéscsabai Kötöttárugyár festőüzeme az egészségre nem éppen veszélytelen munkahelyek közé tartozik.

Bócsik Lajos mégsem panaszkodik, derűs életszemléletű és 57 éves korát meghazudtolóan fürge mozgású. Kérdésemre pontos dátumot mond: 1937. október 5 óta dolgozik a gyárban. Fiatal korában megszerezte a textilfestő segédlevelet (ez a mai szakmunkás bizonyítványnak felelt meg akkor), 14 évig mintafestő volt, jelenleg festékmérő-adagoló.

Munkája nemcsak fizikai erőkifejtést, hanem nagy szakértelmet és pontosságot is igényel. Hogyne, hiszen a különféle festékeket és vegyszereket grammnyi pontossággal kell adagolni, mert különben színeltérés, foltosság, vagy egyéb hiba keletkezik s ez — úgymond — a minőség rovására menne. Ám Lajos bácsi a szigorú festési recepturák nagyobb hányadát szinte betéve ismeri. Pedig nem könnyű a mintegy 250 féle fes-

Lajos bácsinak más
hona ez, a páratlan lev
gépek zajától szinte mi
börgő, zeg-zugos üzem
kás mosollyal mondj
már behunyt szemmel
zodik benne.

Megbízhatóan egyen
teljesítményű szakmun
háromezerháromszáz
átlagkeresetével is elég
mindjárt hozzáfűzi, ho
jól meg is kell dolgoz
alkalommal részesült
ban, 1968-ban pedig Kiv
gozó kitüntetést kapott
ge is a gyár dolgozója,
nőtt fia már megnősült

Romsauer Lajos dr., okl. középiskolai tanár, bölcsészettudományi doktor, az ábrázoló geometria ny. r. tanára, a M. Kir. József Nádor Műegyetem mérnöki és építészmérnöki karának az 1935/36—1936/37. tanévekben volt dékánja, a Budapesti Állami Középiskolai Tanárvizsgáló Bizottság tagja. Nyilvános rendkívüli tanári címet kapott 1922. május 16-án, nyilvános rendes tanárrá kineveztetett 1924. július 29-én. XI., Sasadi-út 21. Távbeszélő a tanszéken: 259—652.

Pr József mű egy 1938/39. II.

G. l.

Romsauer Lajos

5003. — M. Kir. József Nádor Műegyetem, Mech. Techn. Intézet nyomdája. Budapest, 1939

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 AUG 11
Dunántúli Napló
Romvári Etelka

1021

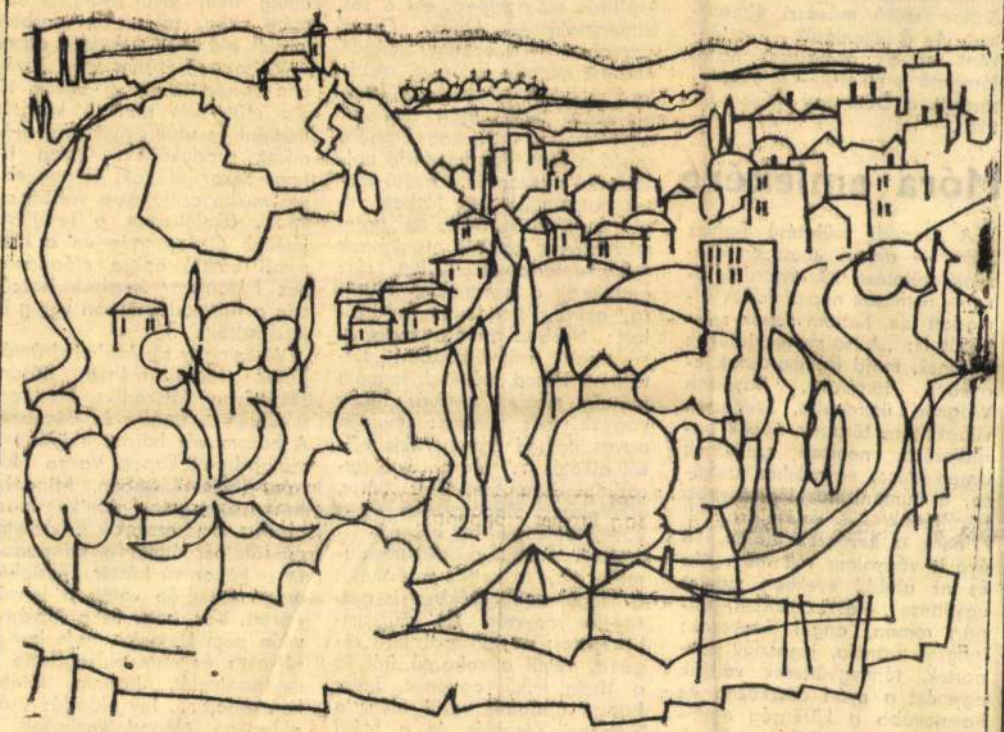

Romvári Etelka: Tettye

akik itt, Szegeden látnak először operát, balettot vagy drámai alkotást; akik itt találkoznak először a színházi kultúrával. Számukra is *elérhető* a belépőjegy ára, mellyel a magyar színművészet élgárdájának előadásában jutnak birtokába egy örökre szóló művészi élménynek. Az ő jelenlétük — esténként ez az öt-hatezer hazai látogató jelenléte — is meghatározza a Dóm téri műsorpolitikát.

Móra emlékére

A szegedi születésű Balázs Béla, — akinek most emlékezünk születése 90. évfordulójára — nemcsak népszínházat álmodott ide, hanem népek színházát is: „A salzburgi játékok Bécsnek, majd Reinhardtnak jegyében történtek, Bayreuth Wagnert ünnepelte, Szegeden világkultúra történik, népek barátkozása, nemzeti szellemek ismerkedése, egymáshoz szokása, a humanizmus legnagyobb ideáljának valósulása . . ." Mindez a kezdetek idején, 16 éve is vágyálom volt még. Ma és az utóbbi években szovjet együttesek, olasz, amerikai, bolgár, román, angol énekesek; lengyel, francia, jugoszláv csoportok, táncegyüttesek váltják egymást a nyári deszkákon és hovatovább a közönség egytizede is mind inkább európai. Szeged arculatához ez is hozzátartozik.

Csakúgy, mint a program kifogyhatatlan gazdagsága. A kiegészítő programoké is. Ösz-

tehetjük, hogy Szeged „a tudomány, az írás, magasabb rendű i jesztés nagy alakjává, nulni még a messzi zarándokolni fognak" tam a kiállítás vezet kiállítás ezt a Mórát, dimenziójú — Juhá szavaival — „ezeregy életű embert mutatja be. Első részében a szülői házra, a szülőkre emlékező tárlók után a fiatal egyetemistát és segédtanárt, majd a Szegeden kezdődő hallatlanul gazdag és sokrétű életet bemutató anyag látható itt, a fiatal újságíró és a fiatal muzeológus kezdeti munkáinak dokumentumaival. Külön rész emlékezik a gyermekíró Mórára, akiről Pósa Lajos így szólott: „Nyelved zamatos magyarságában gyönyörködöm; tartalmas írásod művészi formája mindig meglep, ámbár hozzá vagyok már szokva: minden egyes dolgod egy-egy kis költői alkotás . . ." Mórának a forradalmakban tanúsított bátor, elkötelezett magatartása és a következményei is eléggé ismerték. Ennek a dokumentumait, majd a kettős intézményt a legnehezebb időkben is gyarapító könyvtár- és múzeumigazgatót; az európai hírű régészt, végül a sokarcú írót és a tiszta lelkű, egyenes, bátor hangú újságírót vetíti elénk a Somogyi Könyvtár és a Móra Ferenc nevét viselő múzeum közös kiállítása.

Nincs „esőnap"

Volt, hogy ¾ tízkor még javában zuhogott, de a bűvös 10 óra előtt két perccel kezdett tisztulni és utána gyönyörű előadást produkáltak. Olyan is, hogy tízkor lefújták, és negyedóra múlva csillagosra váltott az ég . . . (Emlékszem, a felújított játékok első premierjén a Hunyadi László opera előadásához háromszor kezdtek hozzá, míg a harmadik napon végig is játszhatták . . .)

Vörösmarty történelmi drámájának főcselekménye három színhelyen játszódik: Nándorfehérvárott, Budán és Bécsben. A három vár három különböző színpadteret kapott Varga Mátyás díszletvilágában. Mindehhez a tömegek dinamikus mozgatása, a fénycsóvák és árnyak csodálatos játéka a színpadon és a kéttornyú háttér kőcsipkés ornamentikáján valóban lenyűgözött. Kár, hogy ez a látványvilág nem kiemelte, nem hangsúlyozta és nem elősegítette a mondanivalót, hanem fölébe kerekedett . . . Így előadás után alaposan elgondolkozhatott a néző: mit is látott valójában, miről is szólt és hol is volt ez a dráma. Sinkovits Imre (Czillei), Szersén Gyula (H. László), Maróti Gábor (Mátyás), Szacsvay László (V. László), Váradi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 OKT 15

Békés m. Népújság

Romvári Etelka

1021

Romvári Etelka

Dubrovnik, erőd

lagyar kultúra — külföldön

arsó

A varsói magyar intézet új, éhány hónapja felavatott repre-entatív székházában megkezd_ e kulturális és oktatási évadját. Az új székház az eddigieknél jó-al kedvezőbb feltételeket te-emt hazánk szocialista építése redményeinek ismertetéséhez, a nagyar nyelv tanításához, a két rszág és nép hagyományos ba-átsága ápolásához, további erő-ítéséhez.

Most először nyílik alkalom rra, hogy az intézetben vendé-ül lássák a lengyel nagyüzemek üldöttségeit, baráti találkozó-at szervezzenek. A varsói ál-alános és középiskolák diákjai zámára rendszeres filmvetítése_ et tartanak. Előadás-sorozat in-ul az MSZMP ifjúságpolitikájá-ól, valamint gazdaságpolitikájá-ól.

Petőfi Sándor születésének 150. vfordulójáról gazdag program-nal emlékeznek meg. Nagy ér-

Diákparlame

Fórum, ahol mindenki elmo a véleményét

Diákparlament. Nem új az el-nevezés, már tavaly is lehetett hallani. Akkor a KISZ-alapszer-vezetek szervezték a diákparla-menteket, az idén a Művelő-désügyi Minisztérium. Az ifjúsá-gi szövetségnek most az osztály-gyűlések és az iskolai diákparla_ mentek tartalmi munkáját kell előkészíteni. Összeírni a problé-mákat, csoportosítani a gondol-tokat, aztán jöhetnek az okos szavak. Megkezdheti munkáját az osztály, az iskolai, majd az országos fórum, ahol mindenki elmondhatja a véleményét.

●

Aznap délután, amikor a leg-utóbbi országgyűlésen a más-odik napirendi pont megvitatása következett, a békéscsabai Ke-mény Gábor Szakközépiskola IV. B. osztályában is összeült a parlament". Az „elnök" az is-

maradhatnak. Egészségügyi sok, de nincs ta megismerhetnék szereléseket é azok használatá ja, hogy a kül sák be a gyak tályzatába. Eze a szakmai tud mindenki egyet kerül a KISZ pasztalatok: a de a fiúkkal n szívesen vállal Az úttörőcsapa jellemzést kül olyan jó" aztán rül, hogy nem felszólaló elmo te a KISZ VB semmit sem csi

— Az üzem lehetne közös tákat rendezni. vaslat. Egy ve

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Romvári Etelka.

1972 OKT 22

Békés m. Népújság

1021

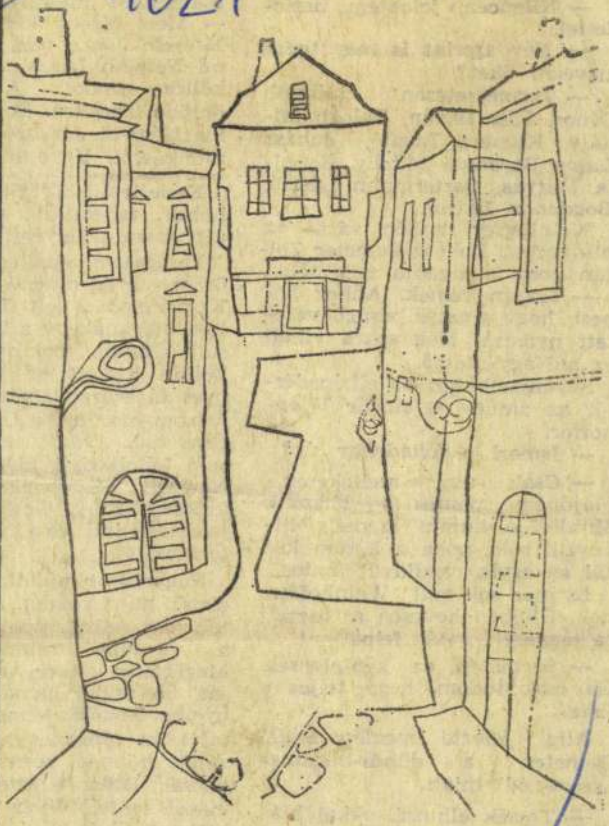

Romvári Etelka

Győr

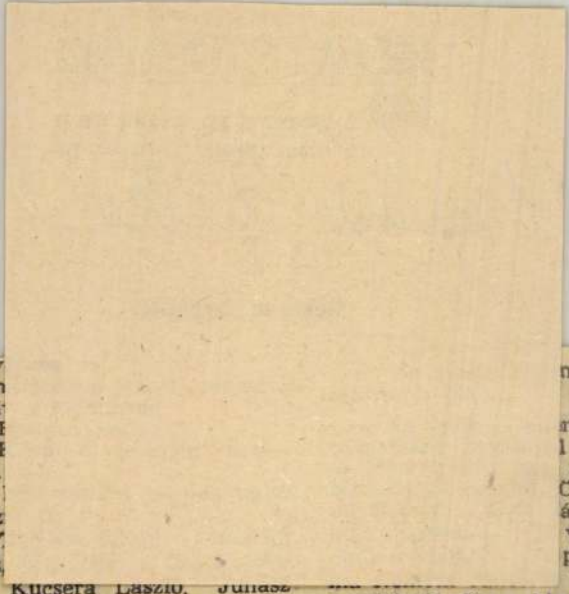

göngy
Hon
figyel
— I
— I
lettel.
—
nevez
—
János,
hály, Kucsera László, Juhász Lajos, Baranyai Mihály, Kurella Mátyás, Osztermann László, Bogdanov István.

Weinhoffer mohón várta az elismerést. Doktor Demeter Zoltán nem is tagadta meg tőle.

— Igazán remek. Ahhoz képest, hogy amatőr besúgó vezetett nyomra. Még sokra viheti ez a Nagy Rezső.

Soványabb lett az elképedéstől az amúgy is cingár Wienhoffer.

— Ismeri a főhadnagy úr?...

— Csak úgy mellékesen... Majdnem pontos a létszám. Mindössze három személy hiányzik róla, noha a három közül az egyik rendkívül fontos.

Ez már sok volt Weinhoffer nek. Ültében hevesen az asztal ra tenyerelt, aztán felpattant.

— Szomszéd, ez képtelenség. Én csak tudom, hogy teljes a lista.

Alig jelezte meglepettségét Demeter a dühös-bizalmas „szomszéd" miatt.

— Tessék elhinni, okkal hiányolom a további három nevet. Hiányzik a listáról Németh Já-

ne
n
l
a
Ö
ár
v
p
l
munkásról. Ugye hisz

Kelletlenül hátrált m
hoffer, mogorva po
ült vissza a helyére.

Faragóban viaskodot
öröm a dermesztő fé
Kedvére való volt főnö
lése, ugyanakkor a hid
sott a hátán doktor
Zoltán kimért, szerény
nyes tájékozottságától.
bebizonyosodott, a Gest
dent tud. Mert egy
sem kételkedett abban
Nemzeti Számonkérő
kulcsembere a Gestapo
jelentéseinek köszönhe
tesültségét.

Nagyobb rémülettel
életét, mint valaha. A
től sem rettegett anny
a Gestapo minden
Megértette, akkor védl
ját, ha minél hamara
gyeibe férkőzik ennek
udvarias főhadnagynak
zéjük csöppent rettene
mával. Egész egyszerű
másul vette, hogy g
kell maradnia.

(Folytatjuk)

1973 FEB 23

Békés m. Népújság

Romvári Etelka
1021

Romvári Etelka

Zebegény

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szegha...

Hosszú hetek vizsgálódása is kevés lenne ahhoz, hogy Szeghalom közművelődési helyzetét feltérképezzük De még ez is csak a dolgok kezdete lenne, hiszen a feltérképezés csak bizonyos fokú megismerést jelent, utána pedig a következtetések összegzése lenne a legfontosabb. Az, hogy miként és merre, hogyan tovább?

Állítom, hogy közművelődésünk gordiusi csomója ez: miként, nogyan és merre tovább? Nem az a probléma, hogy nem tudjuk miféle általános célok felé törekszünk, hiszen az világos, de a megvalósítás, az már nem olyan egyszerű.

Egyelőre 1973-ban vagyunk és Szeghalmot választottuk vizsgá-

sunk." Nem mondja, de én tudom, hogy ez a „tiszta lap" mást is takar. Majdnem azt, hogy előlről kell kezdeni. Hogy meg kell vizsgálni az alapokat, mindent, ami eddig bázistevékenység, klub, szakkör, tanfolyam, művészeti munka ügyében volt. Mi a jó, használható, mi a semmit nem érő. Az igazi folytatás lehet csak olyan, mintha előlről kezdenének mindent. Persze Szeghalom ma, és Szeghalom akárcsak tegnapelőtt — már ég és föld. De a lehetőségek ,amelyek sorra-rendre fuccsba mentek, azok fájnak. Fájnak a kívülállónak is (ki itt a kívülálló?!) és százszorosan fájnak azoknak, akik hitük, szeretetük, hovatartozásuk nagy érzéseiben ezt a vidéket, a Sárrétet tekintik éltető terrénumuknak.

És az igazgatónő mégis bizakodó. A második meglepetés pedig az, hogy nem ringatta magát a jó érzésű bizakodás

hatósugara: a
kési és a szarv

A harmadik:
bázistevékenysé
legjobb, legaktí
ják ezért a legk
tást, évi 10 ezer
Jenő (ma má
központ munka
vezetője. Terjed
jelentésben össz
esztendőt. Tava
gezte az első t
a három járás t
a bázismunka i
orientálódik. M
„a művelődési
számban haszná
meret körébe
lehetőségeket...
többféleképpen
oldani. Volt rá
gyei könyvtár
kértük föl mag
magánautóval,
míg az elérhető

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JUN 2 3
Békésmegyei Népújság

Romvári Etelka

1021

Romvári Etelka Csendélet hegedűvel

1

Ifipark nyílt Békésen

Mindenütt gond a fiatalság nyári szórakozásának biztosítása és erre a legjobb megoldás talán az ifjúsági park. Nem könnyű egy ilyet létrehozni, sok szervező munka szükséges hozzá. Békésen ez megvolt.

Inokai János, a városi pártbizottság titkára javasolta, hogy vasárnaponként adja át az ÁFÉSZ a fiataloknak a parkban levő kerthelyiséget. A javaslat nyomán hamarosan megállapodott egymással a városi KISZ-bizottság és az ÁFÉSZ, hogy minden vasárnap 18—22 óráig ifipark lesz Békésen.

Azóta már két táncestet tartottak nagy sikerrel. Minden alkalommal több mint 300 fiatal hallgatta a békéscsabai Family együttes játékát. A megyében több ifjúsági parknak bizonytalan a sorsa, mert az üzemeltetők között nincs egyetértés. Békésen ez a veszély nem fenyeget.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Romvári Eta

1976 SEP 12

1021

Romvári Eta Skanzen II

ma...

...lme volt, ápri-
...ozatosan köve-
...kményeket Bé-
...és Szarvas kö-
...nyákon. Még a
...áltoztatott. Ki-
...emberek hiszé-
...zhelyellenőrnek
Természetesen
...t, mint egy el-
...ott fellépése s
...nyerő modora
...em sejtette a
...helyeket apró-
...álta és szakszé-
...látta el a tu-
...nósága azonban
Sohasem volt
...elentős összegű
...szert a javítási
...égeredményben
...s fel a gáztűz-
...a 28 éves csa-

...rásbíróság Va-
...atrendbeli csa-
...ap szabadság-
...s 2 ezer fo-
...kbüntetéssel is
...ül két évre el-
...ek gyakorlásá-
...vesztést börtön-
...nie. Feltételes
...n bocsátható.

S. J.

gyarázzuk nekik, hogy mikor, mire ügyeljenek. Ez a módszer azonban csak akkor eredményes, hog... dós...

Ipari vállalatok

Mezőgazdasági üzemek

Raktá...

eladó

2 db AGROBER „B" típusú cs...
vasszerkezete 12x24x3,8 m (főta...
1 db AGBOBER „A" típusú cs...
vasszerkezete 12x24x3,00 m (főta...

Érdeklődni lehet:

Alföldi Kőolaj- és Gázipari Gép...
Bajcsy-Zs. u. 41—43.
Beruházási osztály: Rozsnyai J...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPMŰVELÉS

1968 DEC
Romhányi László

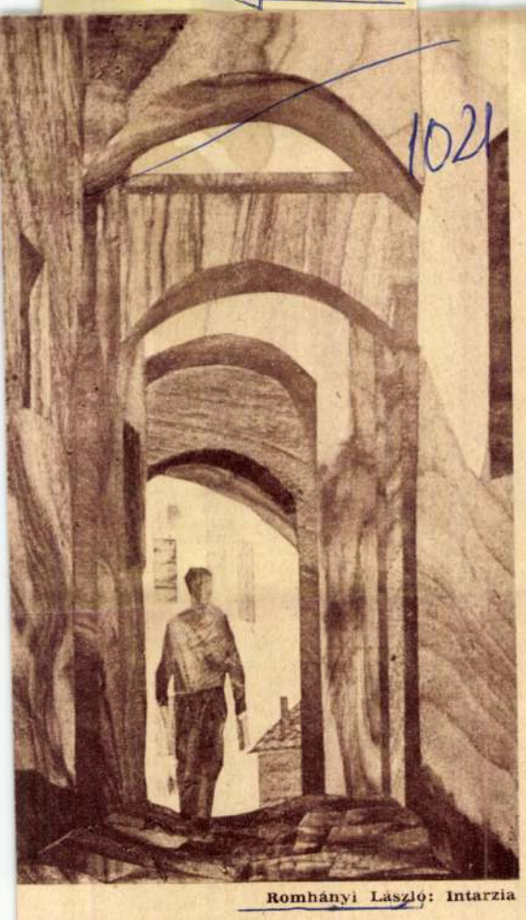

Romhányi László: Intarzia

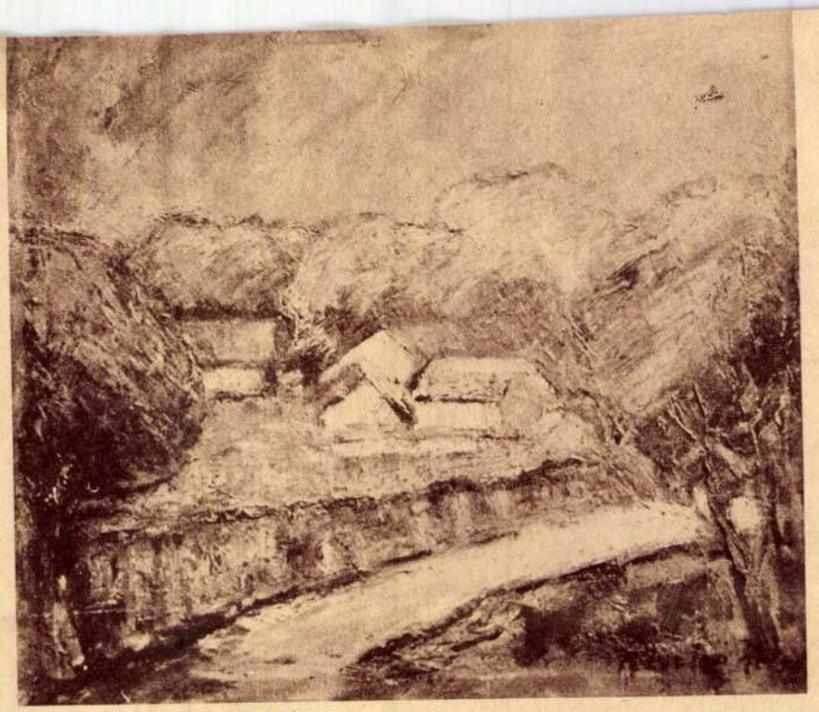

Keszler Rezső: Mohácsi cigánysor

A VASAS
központi
művészegyüttes
KÉPZŐMŰVÉSZ
KÖRÉNEK
KIÁLLÍTÁSA
1968 november 1-14 ig
naponta 10-20 óráig!!!

Schmidt István: Szűk utca

Katona Katalin: Éva

Biró Ferenc: Dunapart

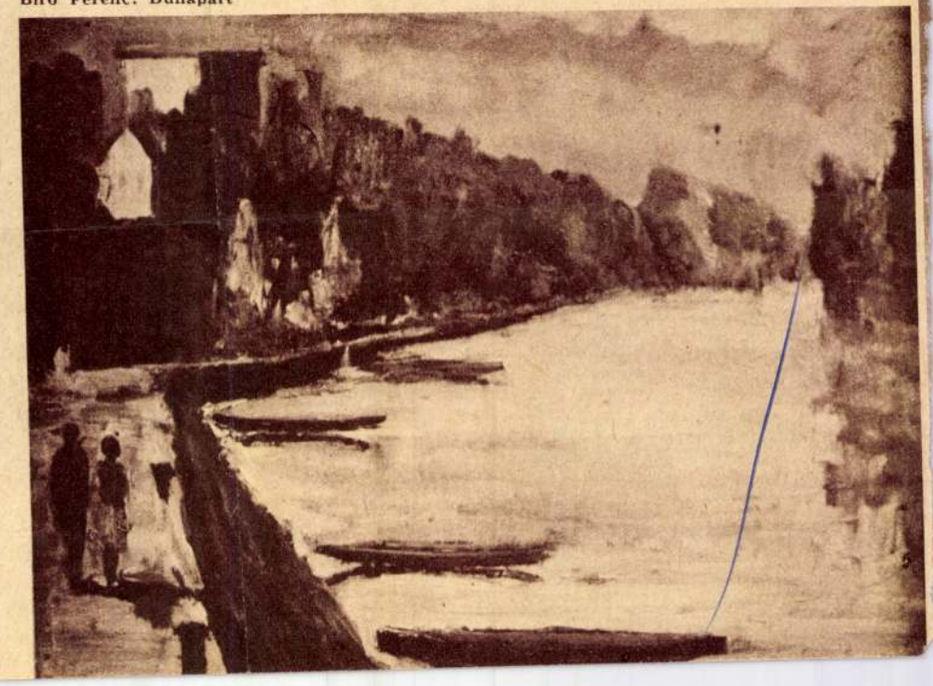

Népművelés

XV. ÉVF. 12

ÁRA: 4,— Ft

MUNKAJOGI TANÁCSADÁS

TÁNCOKTATÓK SZERZŐDTETÉSÉNEK KÜLÖNÖS FELTÉTELEI

Balett- és társaságitánc-oktatók kérdezik, hogy mely esetekben lehet az őket egész évadra szerződtető járási, illetve városi művelődési otthonnal munkaszerződésbe foglaltatni a környékbeli községekben tartott tánctanfolyamokat, és megtéríthetők-e ezekkel kapcsolatban a kiküldetési költségek?

Válasz: A 133/1961. (M. K. 12.) MM számú utasítással módosított 105/1961. (M. K. 1.) MM számú utasítás 5. számú mellékletének II. fejezete EGYÉB BÉRMEGÁLLAPÍTÁSI FELTÉTELEK című részének 2. pontja szerint

„Balett- és társaságitánc-oktatókkal munkaviszonyt (megbízást) az előírt tanfolyamok számának és időtartamának alapulvételével kell létesíteni. A járási és városi művelődési otthonok igazgatói — különösen akkor, ha saját intézményükben a balett-, illetve a társaságitánc-oktatót folyamatosan foglalkoztatni nem tudják —, a munkaszerződésben (megbízási szerződésben) az irányításuk alá tartozó községi művelődési otthonokban tanfolyamok tartására kötelezhetik.

Az alkalmazó művelődési otthonnak ebben az esetben intézkednie kell, hogy a községekben megtartott tanfolyamok után járó munkabért (díjat) és kiküldetési költségeket az illetékes községi otthonok a tánctanfolyam bevételéből utalják át a szerződtetőnek. A tanfolyami bevétel nettó összegének 80%-a a községi, 20%-a pedig a munkáltató járási (városi) otthont illeti meg.

E rendelkezések értelmében a járási (városi) művelődési otthon igazgatója nála alkalmazott táncoktató szerződésébe — a községi otthonokkal kötött megállapodások alapján — az évad elején külön munkakötelezettségként belefoglalhatja az egyes községekben előre megtervezett tanfolyamok megtartását, a részletes feltételek (a havi foglalkozási órák száma, az oktató alapbére, jutaléka stb.) megjelölésével. Annak sincs akadálya, hogy a szerződő felek az egyes községi otthonokban évad közben megszervezésre kerülő tanfolyamokat **pótlólag felvegyék a szerződésbe.** A munkaszerződést ugyanis a felek — a Munka Törvénykönyve (Mt.) 24. §-ának (1) bekezdése szerint — közös megegyezéssel módosíthatják.

A szerződés alapján a községi tanfolyamokat a táncoktató minden esetben **hivatali kiküldetésben** látja el, ennélfogva a jogszabályok szerint járó utazási, szállás, illetve élelmezési költségek elszámolására jogosult.

TOVÁBBTANULÓ DOLGOZÓK KEDVEZMÉNYEI

Több helyről érdeklődtek aziránt, hogy a művelődési otthonok dolgozóit milyen tanulmányok esetén és milyen feltételekkel illetik meg az új Munka Törvénykönyve alapján különféle kedvezmények (tanulmányi szabadság, munkaidőkedvezmény stb.)?

Válasz: A munkájuk mellett továbbtanuló dolgozók kedvezményeit — a Munka Törvénykönyve végrehajtási rendelete (Mt. V.) 60. §-ának rendelkezése alapján — a munkaügyi miniszter 15/1967. (XI. 18.) MüM számú rendelete (megjelent a Művelődésügyi Közlöny 1967. évi december 1-i 21. számában is) szabályozza.

A rendelet értelmében a munkaviszonnyal összefüggő kedvezményekre azok jogosultak, aki alsó-, közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény esti, illetve levelező tagozatán tanulnak. További általános feltétele a kedvezményekre való teljes jogosultságnak, hogy a dolgozó a munkakörére jogszabály által előírt szakképzettséget szerzi meg a továbbtanulással, vagy hogy az intézménnyel tanulmányi szerződést kötött.

A művelődési otthonok egyes vezetői és ügyintézői munkaköreiben szükséges népművelési szakképesítéseket a 181/1963. (M. K. 23.) MM számú utasítás, a könyvtárosi munkakörökre pedig a 148/1962. (M. K. 15.) MM számú, illetve a 106/1964. (M. K. 3.) MM számú utasítás határozza meg. Az adott munkakörre előírt szakképesítésért folytatott iskolai tanulmány jogosít a kedvezményekre.

A 15/1967. (XI. 18.) MüM számú rendelet részletesen szabályozza, hogy a továbbtanuló dolgozókat iskolatípus és tagozat szerint mely kedvezmények milyen mértékben illetik meg:

— munkaidő-kedvezmény,
— tanulmányi szabadság és szabadidő (szabadnap),
— az előbbi kedvezmények teljes tartamára az átlagkereset,
— meghatározott feltételek mellett a tanulással kapcsolatos utazások költségeinek megtérítése.

A tanulmányi szabadság — az új rendelkezés szerint — a dolgozónak az őt megillető **rendes** (alap- és pót-) **szabadságon felül jár.** Nem adható ki utólag a tanulmányi szabadságnak az a része, amelyet a dolgozó a tanévre vonatkozó vizsgái sikeres letételéhez nem vett igénybe.

Bizonyos mértékű kedvezmény azt a továbbtanuló dolgozót is megilleti, akinek a tanulmányi kedvezményekre az általános feltételek szerint nincs jogosultsága, mégpedig

— esti tagozaton tanulás esetén a gimnázium esti tagozatán,
— levelező tagozat esetén a gimnázium levelező tagozatán

járó kedvezmények. Az ezt meghaladó időre a munkaidő-kedvezmény, illetve a tanulmányi szabadság **nem fizetett szabadidőként jár.**

Dr. Ferencz Győző

Iroda
mester
tott es
könyvs
nevekre pillantottam meg: **A. Dumas, Ch. Dickens.** De más kiadványainkon is meglehetősen gyakori az **A. Sz. Puskin-, H. G. Wells-, Th. Hardy**-féle írásmód. Szórakoztató rejtvény ez az olvasónak: találgathatja, milyen nevet is takar az **A. Ch., A. Sz., H. G., Th.** betű, betűcsoport.

Idegen nyelvekben általános az a szokás, hogy a személyeknek csak vezetéknevét (családnevét) írják ki, mondják ki, a másik nevét csak kezdőbetűkkel, névbetűkkel jelzik: **V. I. Lenin, G. B. Shaw, C. F. Meyer** stb. Ez annyira általános szokás, hogy a sajtóban, a könyvek címlapján is így használják: **N. V. Podgornij, J. Mc Carthy, A. A. Ahmatova** stb. Mi azonban rendszerint csak alkalmi rövidítésben, kényszerből használjuk a kezdőbetűs rövidítést — ha pl. túl keskeny a névsor készítéséhez elővett macskanyelv, vagy ha nagyon siettünk.

A magyar nyelvre fordított munkák címlapján éppen ezért szokatlan, helytelen a nevek megcsonkítása: **J. Verne, B. L. Paszternak,** a **E. T. A. Hoffman** stb., hiszen meglepő, sőt bántó volna ilyen címlappal piacra adni egy-egy magyar művet is: **Arany J.: Toldi; Jókai M.:** Az aranyember; **Gelléri A. E.:** Vasvirág; **Tamási Á.:** Ábel. Ugye, milyen furcsán hat? Nem különben a külföldi írók esetében, ahol még tetézi a bajt a kiejtés. Mert hogy is mondjuk ki pl. a **H. G. Wells,** a **G. B. Shaw, Ch. Maurras, J. Cocteau** névalakot? A „há gé velsz", „gé bé só", „cé há morra", „jé koktó" ejtés az angol, ill. francia ábécé szerint helytelen. Írjunk tehát nyugodtan **George Bernard Shaw-t, Herbert George Wells-t, Charles Maurras-t, Jean Cocteau-t,** vagy egyszerűen csak **Shaw-t, Wells-t, Maurras-t, Cocteau-t.** Nyelvszokásunknak inkább ez felel meg, s a kiejtési gondokat is megkönnyítjük vele.

Sz. F.

A TARTALOMBÓL

SIPOS ZSUZSÁNNA: A téeszek és a művelődési intézmények 3
KISS JENŐ: A megyei népművelési tanácsok 5
MARÓTI LÁSZLÓ: A kollektív szerződések és a kulturális ellátottság 6
KORMOS SÁNDOR: 831 klubkönyvtár 8
DEMÉNY JÁNOS: Bartók Béla 10
SCHNEEMANN JÓZSEF: Barkácsoljunk! 12
ZOMBORY LÁSZLÓ: Az elektron — a mindentudó részecske 14
DR. VIGH KÁROLY: Az őszirózsás forradalom emlékkiállítása 16
T. DOBOSI VIOLA: A legkorábbi emberek 18
SYLVESTER ANDRÁS: Televízió és ismeretterjesztés II. 20
MARÓTI GYULA: Kell-e a népdal? 22
HONTI KATALIN: Színházszerető városok — Kecskemét 24
VITÁNYI IVÁN: Fejezetek a művészet szociológiájából II. 27
FÁBIÁN IMRE: Szokolay: Hamlet 29
FÜLEKI JÓZSEF: A játékfilmszemle jó fordulata 30
SZEKERES PÉTER: Napjaink filmművészete III. 32
GARAMI LÁSZLÓ: Egyetemi színházi esték 35
DR. KAPOSI EDIT: Társastánc-koreográfiák 37
L. S.: Murillo és kortársai 38
SELMECZI TÓTH JÁNOS: A Várkert szobrász-műtermeiben 38
Kiállításról kiállításra 40
FEUER MÁRIA: Tóth Aladár 42
VÖRÖS MÁRIA: Ajándékkönyvek fiataloknak 44
Eseménynaptár, munkajogi tanácsadás, Nyelvművelés 46

SZERZŐINK

Sipos Zsuzsánna, a Népművelési Intézet munkatársa, **Kiss Jenő,** az ONT titkára, **Maróti László,** a SZOT munkatársa, **Kormos Sándor,** az MM munkatársa. **Deményi János** zenetörténész, **Schneemann József** technikus, **Zombory László** adjunktus, Műszaki Egyetem, **dr. Vigh Károly** történész, **T. Dobosi Viola** muzeológus, **Maróti Gyula,** a Népművelési Intézet főosztályvezetője, **Fábián Imre** zenekritikus, **Füleki József,** a Társadalmi Szemle munkatársa, **Garami László** szerkesztő, Debrecen.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 DEC 15

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Romvári Etelka, festő, rajztanár

— KIÁLLÍTÁS Romvári Etelka rajztanár, festő munkáiból nyílt kiállítás tegnap Békéscsabán, a kereskedelmi és vendéglátóipari szakmunkásképző iskolában.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 JUN 2 3

Békésmegyei Népújság

Romvári Etelka

1021

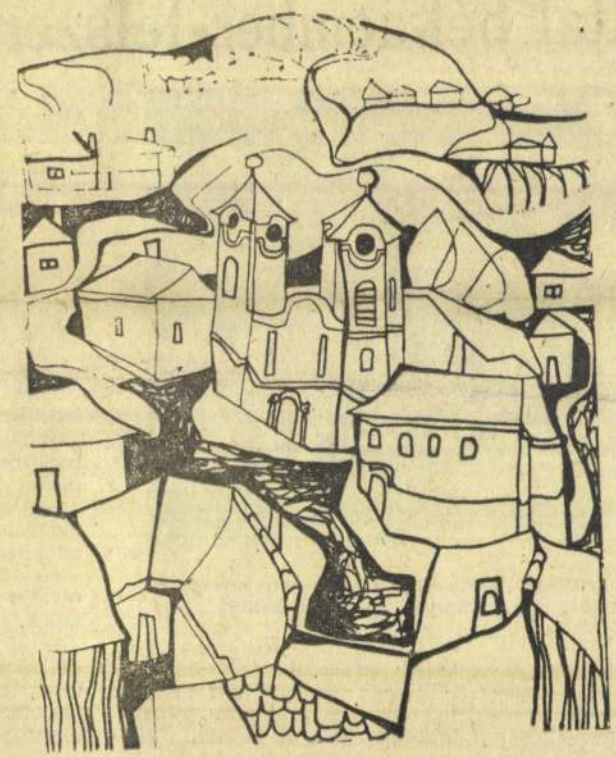

Romvári Etelka

Egri utcák, tornyok

MINI AGAZIN

Kiváló katonák

A közelmúltban a leszerelés előtt álló katonák a XI. kongresszus tiszteletére vállalták: becsülettel helytálltak az utolsó percig és a katonák versenyében kiváló, vagy élenjáró címet nyertek.

A kiskunhalasi határőrségtől minap leszerelt Békés megyei fiúk teljesítették vállalásukat és többen a határőrség kiváló ka-

Mindennapjaink forradalma — ezúttal békaember-felszere

Az iskolaudvaron gyerekek hada kéri a könnyűbúvárokat: ismertessék meg őket különös felszerelésükkel

Ha egy, a mindennapjaink forradalmáról szóló írást azzal kezdene valaki, hogy nevezettek vastag matracon heverészve keresztrejtvényt fejtenek — az olvasó kinevetné a cikkezőt. Az alábbiak éppen így kezdődnek majd — kérjük azonban az olvasót, várjon néhány szempillantásnyit, mielőtt dőit nélkülük lehetetlen lett volna elvégezni.

S hogy pontosan mit tettek? Egyikük így fogalmaz: robosztus meló volt. A másikuk: eh-

— A t
tárgyakat
— Mert
dudacső
juthat a
— Mos
mit nem
centiméte
gig a v
Csak az
tak"-ból
— Azt
pogatva
réseket,
kat. Erre
mokzsáko
leg újra
mokzsák.
— Egy
megvan,
az embe
— A v
nünket
tanak.
— Szív
csak bel
érzés az,
az embe
segítségé

...JTÓFIGYELŐ

...DAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
...lefon: 337-748, 340-726

1979 JAN 28

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Romvári Etelka,

1021

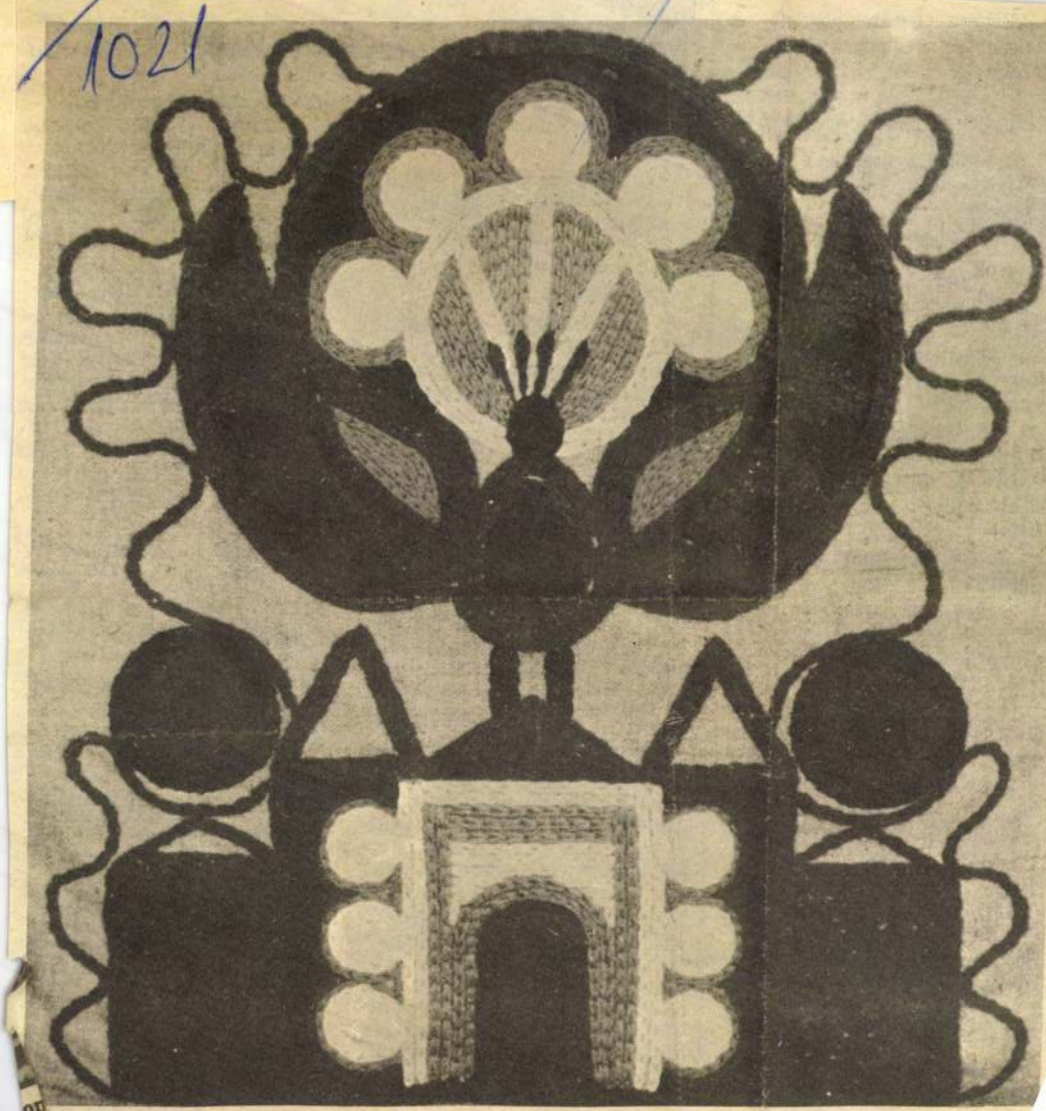

...mvári Etelka: Fölszállott a páva

Miként lehet eljutni a szovjet embereknek a Moszkvai Olimpiai Játékokra? Hol lehet vásárolni olimpiai lottószelvényeket?

Az olvasók kérdéseire az Olimpia '80 szervezőbizottságának lottó-osztályvezetője, V. Burgyin válaszolt:

A XXII. Olimpiai Játékokra a Szovjetunióban jegyeket a szakszervezeti és Komszomol-szervezeteken keresztül lehet szerezni a vállalatoknál, intézményeknél, kolhozokban és szovhozokban. De jegyekkel és szállodai elhelyezéssel beutalót lehet nyerni a Nemzetközi Olimpiai Sportlottó húzásain is, amelyeket Bulgáriában, Magyarországon, NDK-ban, Lengyelországban, Szovjetunióban és Csehszlovákiában rendeznek meg. Mind a 8 húzás alkalmával 250 beutalót sorsolnak ki a szovjet résztvevők számára. Ezeknek a birtokosai 8 napos utazáson vehetnek részt valamelyik olimpiai városba és ott 5—6 versenyt nézhetnek meg.

Eddig már két húzásra került sor. A harmadik húzás 1979. február 14-én, Budapesten lesz.

A harmadik húzás szelvényeit a Szovjetunióban már — utcai árusoknál, újságosoknál, takarékpénztárakban — meg lehet vásárolni.

Próbagödör,

lon elkészíte
nyolultabb
is.

— Ugye, a p... készítő üzemre kíváncsi? — fogadott a tröszt központjának kapujában Vladislav Kratky sajtótitkár.

Bólintottam.

— A reaktorcsarnokban már várnak bennünket. Bizonyára Magyarországon is elsősorban a személygépkocsira gondolnak, ha a Skoda nevét hallják — nézett rám kérdően, amikor elindultunk úticélunk felé. — Pedig ez a tröszt Csehszlovákia legrégibb és legnagyobb gépipari vállalata, termékeit valamennyi kontinensen, nyolcvan országban ismerik, vásárolják szívesen. Így például az energetikai berendezéseket, villanymozdonyokat, különböző szerszámgépeket, trolibuszokat, stb. Az atomenergetikai ágazat kifejlődése az ország első ilyen erőművéhez kapcsolódik szorosan. Az erőművet 1972 végén avatták Jaslovské Bohunicében. Még átadása után két-három évvel sem mertük volna remélni, hogy egyszer majd a világ tíz atomerőművi berendezéseket gyártó üzeme közé sorolnak bennünket. Látja, ott az a hatalmas épület a reaktorcsarnok — még épül. Ha elkészül, Európa egyik legnagyobb ilyen jellegű létesítménye lesz. Aki integet, az üzem vezetője, Jiri Köllner mérnök, legjobb szakembe-

Majd a r... oly fontos hibátlan, pontos, kiváló minőségű munkáról beszélt...

— Számomra éppen ezért a legfantasztikusabb itt — mondtam —, hogy miközben még épül ez az üzem, már reaktorokat gyártanak. Nemcsak Magyarországnak, más országoknak is. Ahogy hallottam, a reaktor az egész erőmű „lelke". Nem fél, hogy valahol hiba csúszik a munkába?

— Nem! — válaszolt nagyon határozottan és kemé-

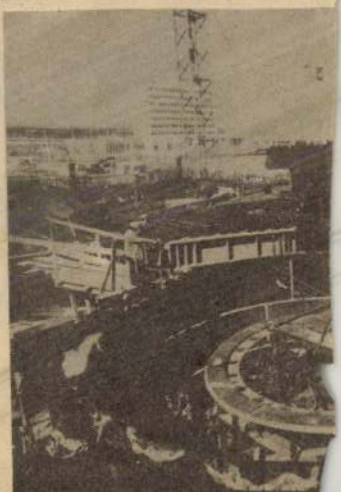

Épül az I. reaktorbox Paks
(MTI-fotó,

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Romvári Etelka
1979 JAN 28

1021

NÉPÚJSÁG

Romvári Etelka: Napsütötte házak

NÉP

SZÜLŐF

A fürdő, amelyet Arnaut pasa építtetett a XVII. század elején Egerben, hamarosan ismét régi fényében pompázik a strand és reumakórház szomszédságában. Természetesen korszerű berendezéssel, hogy megfe-

Az első ilidzsát, vagyis a mohamedán felfogás szerinti gyógyfürdőt Arnaut egri pasa építtette 1610 és 1617 között. A fürdők gyógyhatásáról először Evlia Cselebi tudósított. Az 1664 és 65-ben Egerben járt híres török [illegible] Egernek

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JAN 28

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Romvári Etelka

1021

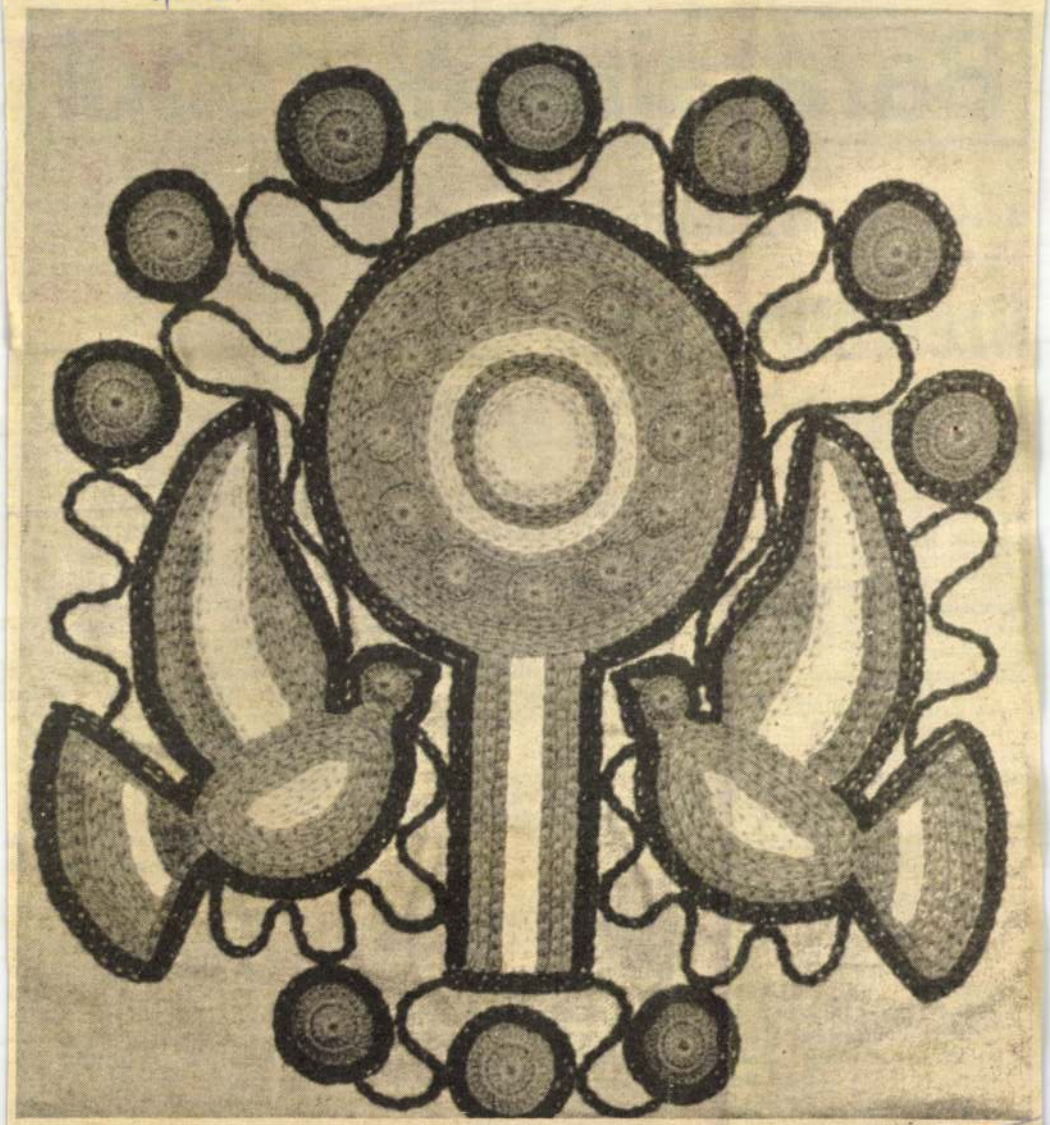

Romvári Etelka: Madárka, madárka...

Barátaink életéből

A szovjet orvoskutatás eredményei

Szervátültetés, mesterséges szervek

Mindazt, ami a szervátültetéssel és a mesterséges szervek felhasználásával kapcsolatos, feszült figyelemmel kíséri a világközvélemény. A Szovjetunióban több mint száz tudományos kutató kollektívában foglalkoznak ezekkel a problémákkal.

Az ezen a területen szerzett tapasztalatokról a Szovjetunió Egészségügyi Minisztériuma moszkvai Szerv- és Szövetátültetési Intézetének vezetője, az Állami-díjas Valerij Sumakov professzor, az orvostudományok doktora tájékoztatta Oleg Poliscsukot, az APN tudósítóját.

— A specialisták többsége úgy véli, hogy a szervátültetés további fejlődésének útján a szövetösszeférhetetlenség problémájának megoldatlansága a fő akadály. Egyetértenek-e a szovjet tudósok ezzel a véleménnyel?

— A veseátültetés immár meghonosodott a szovjet orvosi gyakorlatban, és az ország 14 tudományos központjában alkalmazzák. Eddig már több mint 1500 átültetést hajtottak végre, s az első betegek egyike, aki új vesét kapott, már több mint tizenegy éve életben van.

— Hogyan oldják meg a szovjet tudósok a szervek, egyebek közt a donor vesék tartósításának problémáját?

— A szovjet tudósok a vesetartósítás több módját használják. Sikeresen alkalmazzák a perfuzió nélküli módszert, amikor is mérsékelten lúgos hatású speciális oldatot (sejtközi folyadékot) használnak. Ehhez nincs szükség bonyolult berendezésre, a donor szerv nagy távolságokra szállítható, és 24—30 óráig megtartható. A tartósítás másik módja a perfuzión hűtőoldatokkal a alkalmaztak mesterséges hasnyálmirigyet.

Fokozott munka folyik a legmegfelelőbb műszív létrehozására. A szovjet tudósok e munka két irányát emelik ki: az első a természetes szervet viszonylag rövid ideig, néhány napig vagy hétig pótolni képes műszív létrehozása. Véleményem szerint ilyen szív már a nyolcvanas évek elején rendelkezésre fog állni.

A másik feladat olyan beültetett szív megalkotása, amely hosszú éveken át dolgozni tud. Ez a probléma megoldható, munkálkodunk rajta és azt hiszem, hogy a siker a XX. század végére várható. A megvalósítás útjában azonban még sok, bonyolult orvosi-műszaki akadály van.

— Min dolgozik most a vezetése alatt álló intézet kollektívája?

— A szovjet orvostudományban hagyomány, hogy az új módszereket hosszú időn át, gondosan tanulmányozzák állatokon. Csak ezután kerül sor klinikai bevezetésükre. Ma már az állatkísérletek során csaknem minden szervet és szövetet át tudunk ültetni. E kísérletek célja a szervek, elsősor-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Romvári Etelka
1979 JAN 28

1021

Romvári Etelka: Tulipános kapu

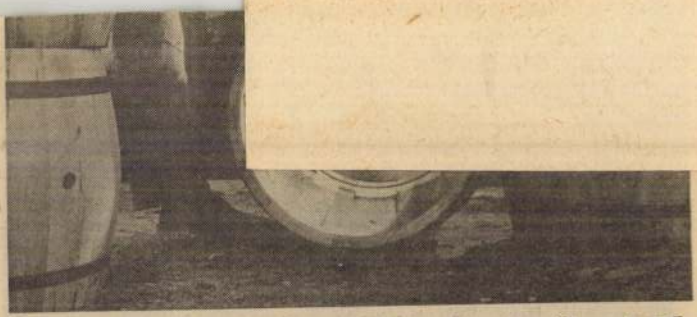

A hordókat már a gépek készítik, nagyüzemi módon. A szőlőtermelő vidékeken még szükség van a kádárokra is

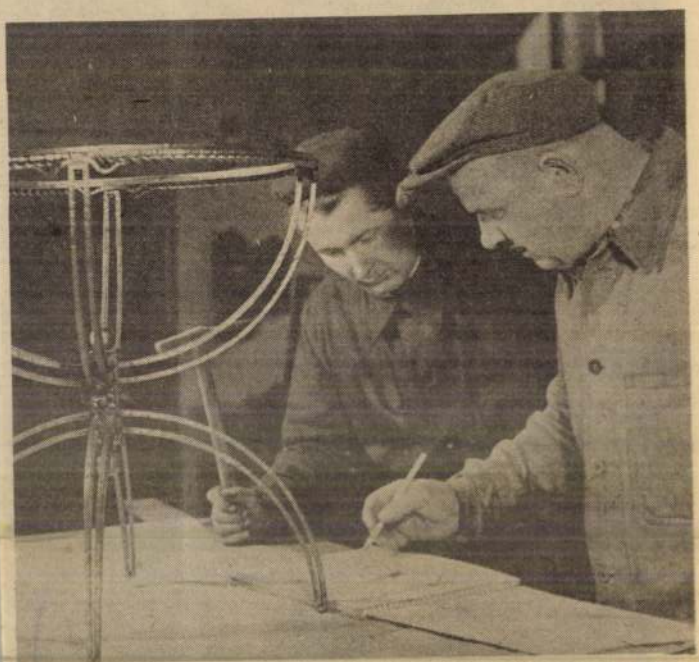

Ritka, de szép mesterség a díszítőkovácsé. Minden darabon meglátszik a mester kezemunkája. Talán ez a szakma még talál utánpótlást, hiszen divat a kovácsoltvas csillár, virágállvány, kapu...

(Fotó: MTI — KS)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1975 JUL 13

Romhányi Elemér

8 1021

Alkotók Pest megyében

Pusztavacs festője – Romhányi Elemér

Az ország földrajzi közepe — Pest megye széle Pusztavacs. A Coburg herceg birtokán zsellérek éltek a Ferdinánd, Antónia, Viktória, Csett, Péter, Pál majorokban. A török pusztítás után telepesek érkeztek az északi megyékből és Galíciából. A természet drámai csöndje és harmóniája valamit megéreztet ma is a századok summásainak szegénységéből; erről tudósítanak a romok és az erdőben meghúzódó temető kopjafái is. Korunk lendülete a hernádi tsz korszerűen művelt szőlőültetvényeiben és az új központi iskolában szerkeszt látható jeleket. Fák, nyájak, őzek zsúfolódnak a romtemplom átlyuggatott tornya köré, ahonnan a híres pusztavacsi *paraszt-Krisztus* került budapesti közgyűjteménybe.

Ezt az ősi forrásokból és napjaink heroizmusából szerveződő nagyon szép vidéket, madárdalos tájat, vaddisznók túrta erdőket, emberi munkával épülő új orvosi rendelőt alakítja *festészetté* pusztavacsi sorozatában *Romhányi Elemér* tanár. Imponáló szorgalommal örökíti meg a romokra vetkőző majorok egyedi környezetét, a történelem és a táj épületekben és tárgyakban fennmaradt üzenetét. A *Tél* itt varjúeső, tőlük feketéllik a fehér táj, a *Romkereszt* bogáncsok között rozsdásodik, Rakita bácsi *Parasztportré*-ja a pusztavacsi sors és magatartás hordozója, a tekintet józanságot, bölcsességet sugároz. Romhányi Elemér Pusztavacs Canalettója; sürgős gyorsasággal feljegyzi e viharosan átalakuló táj ősi szerkezetét, s ezzel akarva-akaratlan képekben ír történelmet a jövendőnek. Ilyen buzgalmában festette meg az ország földrajzi középpontjának pusztavacsi tuskóját, s az onnan felderengő falu házsorának színes plasztikáját.

Romhányi Elemér Monoron született 1924-ben. Monori, vasadi tárgyú képeihez most rangosan sorakozik fel pusztavacsi sorozata, melyben átélve érzékeli a hajdani cselédek emberré növekvő gyermekeit, unokáit. Alkotásában a táj, a környezet segíti, a *Nagy István csoportban* eltöltött évek, művésztelepek emlékei és az a tény, hogy édesapja néhai *Ragula Nándor* patkoló- és géplakatos kovács volt, akinek fia, Romhányi Elemér most tesz kísérletet arra, hogy a monori, vasadi, pusztavacsi tájat képein megörökítse a boldog és szegénységet nem ismerő utókornak.

L. M.

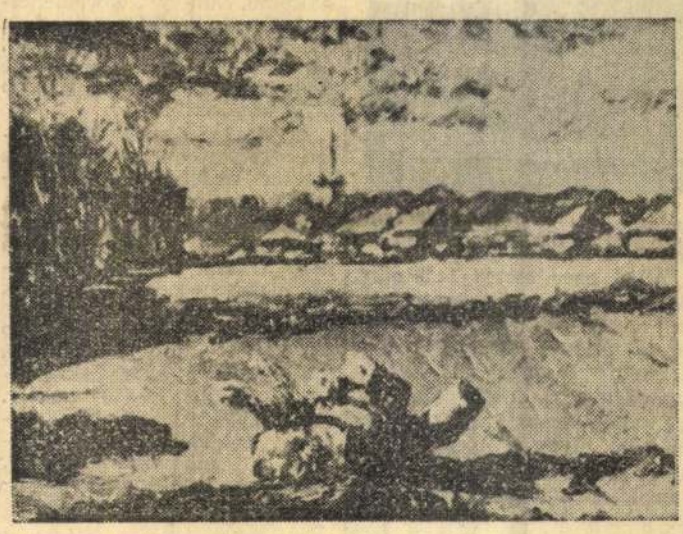

Pusztavacsi táj — tuskóval

Parasztportré

A Szovjetunióból érkeznek

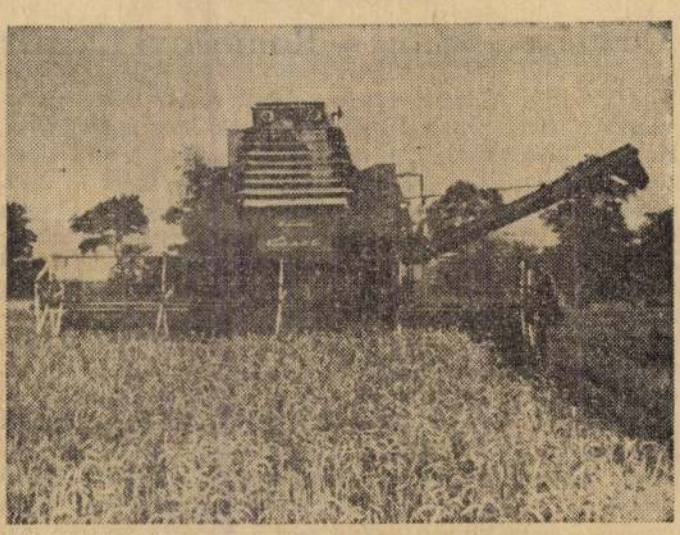

Munkában az SZK—6— II Kolosz kombájn.

Néhány hete rövid híradásban közöltek lapjaink, hogy számos nagy teljesítményű mezőgazdasági gép érkezik az idén a Szovjetunióból hazánkba. Elsősorban az MTZ és a K—700 traktorok, valamint az SZK—5 „Nyiva" és az SZK—6—II „Kolosz" kombájnok behozatala várható. Közülük kettő, az SZK—6—II jelű arató-cséplő gép és a K—700 traktor még úgyszólván újdonságnak számít. E gépeket a gödöllői Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézetben az elmúlt években már vizsgálták, ezért az intézet szakembereitől kaphattunk bővebb tájékoztatást róluk.

Negyven hektár fölött...

A K—700 traktor a leningrádi Kirov Művek gyártmánya. A traktorban nyolchengeres, turbófeltöltéses, vízhűtéses Diesel-motor van. Névleges teljesítménye, 1700 percenkénti fordult 215 LE. Sebességváltója négycsoportos hajtómű, amely előremenetben tizenhat, hátramenetben nyolc sebességfokozatot ad. Legkisebb haladási sebessége 5,93 km/óra, a legnagyobb 31,76 km/óra.

A Mezőgazdasági Gépkísérleti Intézetben nemcsak a traktor vizsgázott. A kísérleteknél azt is megállapították, hogy melyik az a legkisebb táblaméret, amelynél ez a nagy traktor már gazdaságosan üzemeltethető. Javaslatuk szerint, a kedvező műszakteljesítmény eléréséhez legalább 800 méter hosszú tábla kell, illetve akkora, amelynek területe legalább 40—50 hektár. Ennél kisebb táblákon, a táblavégi fordulók miatt, csökken a műszakteljesítmény, romlik a traktor kihasználtsága.

A komplex gépsor tagjai

Az intézetben az elmúlt évek során kidolgozták a kalászos gabonák termesztésének nagy teljesítményű géprendszerét. Ez azt jelenti, hogy meghatározták a kereskedelemben kapható, vagy a közeljövőben sorozatgyártásra, beszerzésre kerülő gépekből azt a komplex gépsort, amely a gabona termesztéséhez — a talaj-előkészítéstől a betakarításig — minden munkafolyamatra nagy teljesítményű gépet jelöl ki. Ennek a K—700-as traktor éppoly fontos gépe, mint az ugyancsak a Szovjetunióból érkező SZK—6—II „Kolosz" kombájn.

A „Kolosz" kombájnt a taganrogi kombájngyár gyártja. Elődeitől — az SZK—4 és az SZK—5 típusoktól — a kalászos gabonák betakarításában elért nagyobb teljesítményében is különbözik. Az egyik legfontosabb szerkezeti részét, a cséplődobot tekintve az az újdonsága, hogy kétdobosra alakították ki. (Ezt jelzi a típus jelében található II-es szám is.) A gép elsősorban a nagyobb hozamú, 45 mázsás hektáronkénti átlagot elérő gabonák betakarítására alkalmazható. Áteresztő képessége másodpercenként 7,5 kg. A cséplődobok fordulata fokozat nélkül állítható. A gép nagy áteresztő képessége miatt tisztító felülete is nagyobb, mint a korábban már megismert, jól bevált SZK típusú aratócséplő gépeké. Az is újdonság rajta, hogy vágóasztala négy különféle méretűre cserélhető.

Fehér István

...értéshizlalda

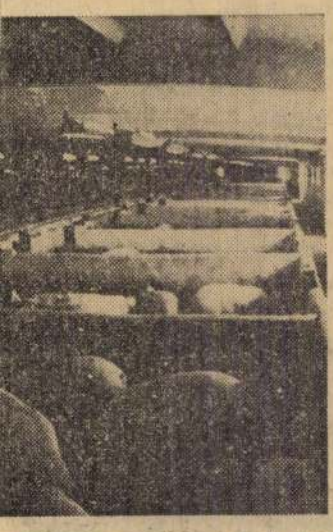

valamint szabályozza a helyiségek mikroklímáját.

A 15 ezer sertés 14,5 ezer négyzetméternyi alapterületen nevelődik (tehát mindegyik állatra közel 1 négyzetméter férőhely jut). A változatos és nagy tápértékű takarmánytól az állatok naponta több mint fél kilót gyarapodnak. Negyvenöt kilósan kerülnek az üzembe és körülbelül száz nap múlva, súlyuk meghaldja az egy mázsát. Egy év alatt 300 tonna kiváló minőségű sertéshúst termel az automatikus hizlalda, ahol minden száz kilogramm súlygyarapodáshoz csupán egyetlen dolgozó félórai munkaideje szükséges, ami rendkívül kedvezően alakítja az előállítás önköltségét.

Gépesített cukorrépa-vizsgálat

Mennyi a cukorrépa cukortartalma? Csak most tudjuk első ízben gyorsan és abszolút pontossággal megállapítani. A szovjet „Ramonszkaja—100" fajta pl. több mint húsz százalék cukrot tartalmaz — ez az arány a világ valamennyi cukorrépa-fajtája között a legmagasabb. De az is bebizonyosodott: a répatestek cukortartalma nemcsak a biológusok érdeme. A szakmájához kitűnően értő cukorrépa-termesztő a gondos növényápolással, a betakarítási idő szigorú betartásával másfél-két százalékkal növelni tudja a répa cukortartalmát.

A Szovjetunióban az „Agropribor" tudományos-termelési egyesülés félautomata, szalagszerű gépsort szerkesztett a cukorrépa cukortartalmának a megállapítására. A berendezés egy óra alatt 180 elemzést végez.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1979 NOV 18

Romvári Etelka

1021

Romvári Etelka: Kompozíció II.

kézlegyi
vaival v
nok, s a
nek vég
jezést t
érlelt, e

Ezek voltak az első kérdések, amelyek Fidel Castro könyvének olvasásakor felötlöttek bennem, és amelyekre a kötet lapjain megkaptam a választ. A gyűjtemény a kubai forradalom kezdetétől ad válogatást a párt első titkárának beszédeiből és a vele folytatott beszélgetésekből. Napjainkban, amikor az amerikai imperializmus — szovjet dandár állítólagos kubai jelenlétére hivatkozva — hecckampányt indított a szigetország ellen, az olvasó különös figyelemmel reagál a forradalom hősi útjára és a nemzetközi életben elfoglalt helyére. A szocialista Kuba, létezésének első pillanatától kezdve célpontja az amerikai imperializmusnak. Ez a tény a legszembetűnőbb módon húzódik végig a kötet egészén. Képet kapunk az Egyesült Államok Kuba elleni lépéseinek gyökereiről és szörnyű valóságáról. Megidéződik a történelem, a forradalom megbuktatására tett számtalan kísérlet, a Playa Gironban történt, amerikaiak támogatta ellenforradalmi partraszállás, a hatvanas évek kubai „rakétaválsága", a napjainkban is tartó gazdasági blokád, és a forradalom vezetői ellen kitervelt, de leleplezett merényletek sora.

géről. Így a gazdaságról, a nyersanyagszállításról, az élelmiszer- és gyógyszerküldésekről, az üzemanyag és pótalkatrész biztosításáról, a cukorvásárlásról. De beszél a katonai segítségnyújtásról is: „az, hogy az Egyesült Államok közvetlen agresszióval nem követhetett el tömeges gyilkosságokat Kuba ellen, nagyrészt a Szovjetunió szolidaritásának és támogatásának köszönhető."

Kuba népe — ahogy a beszédekből is kitűnik — nagyra értékeli az internacionalizmust. De saját politikája sarkkövének is tekinti. Történelmi hagyományai vannak Kubában a segítségnyújtásnak. Beszél Fidel Castro arról, hogy ezer kubai harcolt a Spanyol Köztársaság védelmében, hogy kubaiak segítették Algéria, Angola és Etiópia függetlenségi harcát. Nem védekezik az afrikai né-

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MÁR 10

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

Romvári Etelka

1021

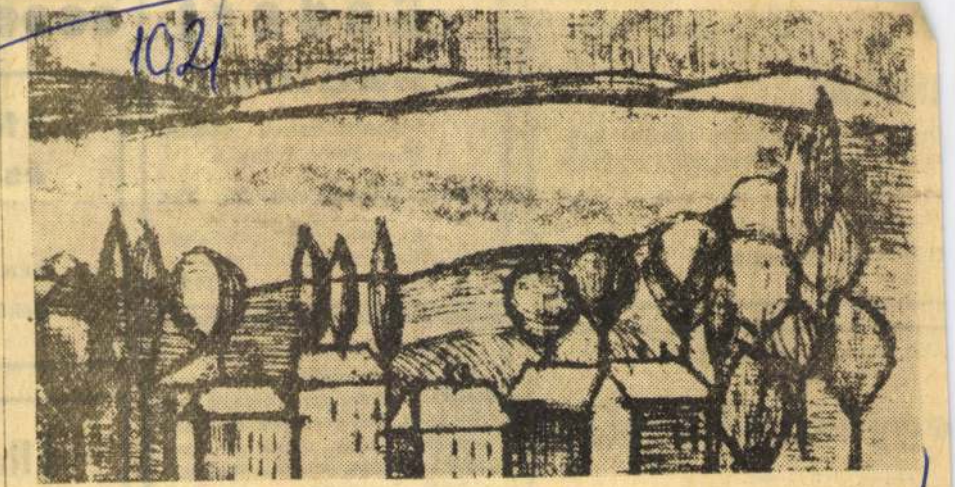

Romvári Etelka

Balaton

...mában jártas betanított

...isokat

...tos dolgozók részére utazási ked-
...avi 610,— Ft külszolgálati átalányt

... vagy írásban a
Gépjavító Állomáson.

187154

...ATÓ KTSZ ÚJ EGYSÉGE, A

...egytisztító Szalon

TELEFON: 12—806.

...gyermekruhákat, szőrme, műszőrme, la-
...ytisztítását, vasalását.
...:

...kent
9..,— Ft-os árban a

dunavarsányi Petőfi Mg Tsz.

A sóder agyagtartalma
3 százalék alatt van.

172

Köszönetnyilvánítás

Fájdalomtól megtört szívvel mondunk köszönetet mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek és szomszédoknak, akik drága jó édesanyánk, nagymamánk, dédnagymamánk, testvérem,

özv. BARÁNYI JÁNOSNÉ

temetésén megjelentek, sírjára virágot és koszorút helyeztek. Külön

I ...
és ...

BÉ...
Bék...

Áll...
ter...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SOMOGY MEGYEI
NÉPLAP
1967 DEC 16.

Megjelent a Jelenkor decemberi száma

A folyóirat lírai anyagából Gyorba Győző és Bárdosi Németh János versei emelkednek ki. A fiatalabb nemzedékből Galambosi László, Pécsi Gabriella és Szepesi Attila szerepel versekkel.

A szépprózában Csongor Rózsa és Kende Sándor jelentkezik újabb novellájával.

Az Élet és kultúra rovatban Csányi László Ozora helyzetéről, fejlesztési lehetőségeiről ír színes riportot. Balogh László József Attila-monográfiájából közöl részletet a Tanulmány rovat; Czine Mihály a két világháború közti romániai magyar szocialista irodalomról ad áttekintést. A képzőművészeti rovatban Romváry Ferenc az I. Magyar Kisplasztikai Biennálét értékeli.

A folyóirat műmellékletete a Kisplasztikai Biennálé néhány alkotását mutatja be.

k.
ounod
s Ilo-
Frank'
s ját-
zene-
l.
nle.
Jerry
wrenco
a: Rá-
iójáték.

K CSÜTÖR

8.22: Astrid Varnay ének
9.10: Tánczene.
9.44: Rádió Gyermekkór
zetközi Fesztiválja.
10.10: Zongoramuzsika.
10.59: A véletlen játékai.
12.15: Esztrádzene.
13.03: A madarász. Részl
operettjéből.
13.49: Törvénykönyv.
14.04: Kamarazene.
15.15: Zengjen dalunk.
15.45: Magyar nóták.
16.18: Magyarországon el
ridov: Hat dal.
16.37: Karácsony mai m
vári Grandpierre
szélése.
17.20: Szófiai ritmusok.
17.45: Mikrofórum.
18.00: Operabarátoknak.
18.40: Népi zene.
19.30: Elisabeth Schwa
rettdalokat énekel
19.50: Fenyő István kö
20.00: Liszt-Schumann

ROMVÁRI ETELKA

Békéscsabán született.

A szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán szerzett rajztanári diplomát. Pedagógusi tevékenysége mellett Békés megyében szerepelt egyéni kamarakiállításokon és a térség csoportos tárlatain. A Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének tagja. Jelenleg tűzzománc technikával foglalkozik.

1. VIRÁGOK I.	tűzzománc,	10x15 cm
2. VIRÁGOK II.	tűzzománc,	10x15 cm

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1974 JUN 2 3
Békésmegyei Népújság

Romvári Etelka

1021

Romvári Etelka — **Pusztuló tanya**

Július 1-től hét fő
és csütörtökön egész nap
nyitva tart a Csillag Áruház...

AZ OROSHÁZI ÁFÉSZ ÉRTESÍTI KEDVES VÁSÁRLÓIT, hogy CSILLAG ÁRUHÁZA 1974. július 1-től az alábbiak szerint tart nyitva:

Élelmiszer ABC-osztályunk: hétfőtől péntekig: 7.00—20.00,
szombaton: 7.00—18.00,
óráig

Iparcikkosztályok az I. és II. emeleten és a papírosztály:

hétfőn és csütörtökön: 8.00—18.00,
kedd, szerda, péntek: de.: 8.00—12.00,
du.: 15.00—18.00,
szombaton: 8.00—12.00,
óráig

A CSILLAG ÁRUHÁZBAN
MINDENT EGY HELYEN MEGVÁSÁROLHAT

74537

(Csak az a font
leljen az érettsé
többi a felvétel
eredményeitől f
tés volt. A tar
viszont egyelőre
lent. Új könyve
ség. Nem elég
anyagot kihagy
helytelenül.
hagytam volna
ből az imperial
latos részeket.
tartanám tanan
mén, hogy éss
sítva gyakorlat
a tanárok. A lé
zák, és azt köv
diáktól.

A harma
óra bevezet
semmit sem
Eggyel több v
ez nem lényege
lenne szükség.
órákat délután
nem az órák k
kizökkenti a c

2. — Neke

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 SZEP 30
DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1021

Kisplasztikai biennálé

Az I. Országos Kisplasztikai Biennálét, amely vasárnap nyílik meg, a közelmúltban elhunyt Ferenczy Béni emlékének is szentelik. A mester egy szobra és 21 rajza is szerepel a kiállításon, a rajzok teszik a Biennálé grafikai anyagát. A díjakért 40 művész közel 110 alkotása verseng. Két tárló érem mellett igen sokoldalú és változatos a kiállítás szoboranyaga, amelyet ezekben a napokban rendez Romváry Ferenc, a Janus Pannonius Múzeum művészettörténeti osztályának munkatársa.

A Képző- és Iparművészeti Lektorátus, valamint a rendező szervek képviselőiből alakuló zsüri szombaton délben ül össze és dönt a díjak odaítéléséről. Három első díjat adnak ki, ez pénzjutalmat, diplomát és egy plakettet jelent (Kis Nagy András szobrászművész alkotása). Különdíjként megvásárolnak egy további kiemelkedő alkotást, ami majd a Játékfilm Szemle fődíja lesz. A díjakat az ünnepélyes megnyitón adják át, majd további vásárlásokra kerül sor.

Érdekessége lesz még a Biennálénak egy Pécsett szokatlan forma, amely azonban másutt már tért hódított a társművészetek rokonságának szellemében. Antal György szervezésében négy alkalommal lesz kamara-muzsikálás a kiállítás helyszínén. A megnyitón Bánky József zongoraművész játszik majd.

ntések az o

mezésügyi miniszter válaszolt az elhangzott kérdésekre, majd az országgyűlés egyhangulag elfogadta a törvény javaslatot.

e

eiktatása
vetlen érd

— Most, amikor Eu
kosságának többsége
cialista államokban él
gat-európában is n
nek a fasiszta-ellenes
keszerető erők, alka
nálkozik az európai
biztonság megtere
Ehhez persze az s
hogy megfékezzük az agresszív imperialista erőket, köztük nem utolsó sorban a nyugatnémet militaristákat. Minden békeszerető embert nyugtalanít az a tény, hogy a legutóbbi tíz év alatt a bonni kormány több, mint 150 milliárd márkát fordított hadi kiadásokra, 1968-tól 1971-ig pedig újabb 83,6 milliárdot irányzott elő. Ékesen bizonyítja ez a német militarizmus feltámadását és a vele járó háborús veszélyt. Ezeknek az erőknek a megzabolázásához nagy hozzájárulást jelent annak az NDK-nak a létezése és elszánt harca, amellyel kapcsolatainkat már eddig is az együvé tartozás tudata jellemezte, mostani megállapodásuk pedig új kiindulópont országaink és népeink még szorosabb összefogásának megteremtéséhez.

A külügyi bizottság nevében javasolom, hogy az országgyűlés a törvényjavasla-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Romváry Ferenc
1987 MÁJ 28

1021

Képzőművészeti szakkörök bemutatkozása

Május 21-én nyitottak meg Soltra Elemér festőművész a képzőművészeti szakkörök kiállítását a Tanácsi Ház nagytermében. Sügyi rosi Tanács Műnyezése Osztályának kezdet sor a nyomán kerül „esti iskoképzőművészeti tevékenykedők lájában" munkáságának bemutatására.

Pécsen négy, kultúrházak keretén belül működő szakkör gyűjti egybe azokat a felnőtt érdeklődőket, akik a munka utáni szabad idejüket rajzolással, festéssel kívánják kitölteni. Itt módjuk nyílik arra, hogy megfelelő szakmai irányítás mellett, manuális tevékenységgel is növeljék látás-kultúrájukat és ezzel a szép befogadásának a képességét, az esztétikum fokozott érzékelését sajátíthassák el. Az esztétikum sok oldalról is megközelíthető. Van olyan, akit az érzelmi momentum ragad meg elsősorban, van, akit racionális érvek győznek csak meg. És vannak olyanok — mint az itt kiállítók példája is mutatja —, akik aktív tevékenység révén, a mesterségbeli ismeretek, a mívesség felől kerülnek a művészet közelébe. Olyanok ők, mint az önfeledten, kedvtelésből zenélő, vagy éneklő emberek, akik a zeneművek interpretálásának folyamatában szinte azonosulnak a zenével. A kép befejezett egész, végleges, tovább nem folytatható. A néző készen kap mindent s csupán a reagálás, a kontaktus megteremtése marad meg a számára. Az alkotás folyamatából, vagy annak reprodukálásából tehát kívülreked. Ezzel szemben viszont a műalkotás észlelése, értékelése, belső feldolgozása, vagyis az aktív reagálás, a nem ismétlő, hanem rezonáló továbbfejlesztés lehetősége kárpótolja a nézőt. Absztrakt eszközök, mint például a vonal állnak csupán a rajzoló rendelkezésére, valamint a cerusa és a papír. Vonalak, foltok segítségével kell kifejezni gondolatait, műalkotást létrehozni, valami újat teremteni. A jelenséget, a tárgyat, az eseményt, a különböző dolgok viszonylatát kell meghatározott szempontból feldolgozni. A *mit* és a *hogyan* ábrázolni kérdéseire keresik a megoldás módozatait a képzőművészeti szakkörök tagjai is.

A kettő, ha úgy tetszik nevezhetjük tartalomnak és formának is, szorosan összefügg egymással. Az ábrázolhatóság köre pedig rendkívül tág. Tulajdonképpen nézőpont kérdése az, hogy például természeti táj, különböző kellékekből tudatosan megrendezett csendélet, vízben megcsillanó kavics, három beszélgető szomszédaszony, épületek geometriája, vagy csak egyszerűen egy közönséges kis bogáncs a kép témája — ha mondanivalójának célja és rendeltetése van. Az egyik feldolgozás általánosabb, a másik inkább konkrét, a valóság kifejeződésének más-más léptékű szemléletéből eredően. A reneszánsz óta a valóság egyfajta látványszerűségét szokta meg a néző és az izmusoktól megriadt széplelkek döbbenten álltak szembe a művészeknek az útkeresésével. Minden kor törekedett arra, hogy művészetében is kifejezze önmagát. A változásoknak megfelelően a kifejezési eszközök is állandóan módosultak. Ma a művészetekben nincs egyértelmű, egyedül üdvözítő korstílus, mint volt például az ideológiai téren is kevéssé differenciált századokban. Egymással párhuzamosan sokféle szemléletmód él együtt a képzőművészetben.

A sokféleséget tükrözi ez a szakköri kiállítás is, ahol a legkülönbözőbb korú, előképzettségű és foglalkozású emberek szerepelnek alkotásaikkal. Szándékuk, céljuk sem azonos irányú. Legtöbbjük azzal a meggondolással látogatja szakkörét, hogy ismereteit tágítsa, szabad idejét nemes szórakozással tegye tartalmassá. Közös kirándulások baráti légkörében keresik fel a természet szépségeit, az élményeket feldolgozzák, megvitatják a művészet számukra oly izgalmas problémáit. Tárlatokat látogatnak és képzőművészeti előadásokat hallgatnak meg együtt

A szakköri tagok másik csoportját azok alkotják, akik az alkotás alfájának elsajátítása után magasabb művészi célok felé is törekszenek. Ezek egy része a Tanárképző Főiskola hallgatója vagy pedig a Művészeti Gimnáziumba jár és önképzéssel is fejlesztik tudásukat. Mások, a legtehetségesebbek, vagy a legtöbb ambícióval rendelkezők a Képzőművészeti Főiskola felé orientálódnak és előzetes studiumnak tekintik a szakköröket. Elmélyült munkát végeznek, ugyanis rengeteg ujjgyakorlat, vázlat, tanulmány fejleszti a művészi látást és a kifejező-készséget egyaránt.

Rendhagyó tárlatismertetésünkből hiányzik az alkotók név szerinti bemutatása, mivel igazságtalan dolog volna egyesek kiemelése a nem azonos feltételek mellett. A szándék a fontos és ez egyértelműen csak dicsérhető. A szakkörvezetők jó munkát végeztek, ezt a kiállítás összképe is igazolja. Az ő bemutatásukkal azonban már nem maradhatunk adósak: Haraszti Pál, Horváth Olivér, Lantos Ferenc és Remecz Béla.

Romváry Ferenc

Hamos György:

MIKOR TÉVÉZN... Z ISZ...

Úgy érzem, meg kell védenem a tv-t. Méghozzá két legkedvesebb kollegi-
námmal szemben. Két nagy lapjukban írtak
kritikát az Alkohol című kisfilmről. Egyi-
kük elemzően, elismeréssel; másikuk lelke-
sedéssel és meghatóan. Egy dolgot azonban
mindketten szemére vetettek a tv-nek
(egyikük külön cikket is írt róla), miért
mutatták be este tíz óra öt perckor ezt az
iszákosság ellen készült kisfilmet. Tehát
olyan időben, amikor az iszákosok éppen a
kocsmában vannak. Nem tudom, van-e meg-
bízható felmérés arról, mikor isznak az
iszákosok. Azt hiszem, nincsen. De nem is
ez nyugtalanít engem kritikus társaim
szemrehányásában. Félek attól a „haszon-
szemlélettől", amely egy műalkotástól (s egy
jó dokumentumfilm kétségtelenül az), ilyen
direkt hatást remél. Valósággal kárba ve-
szettnek érzi az alkoholizmus ellen küzdő
művet, ha azt az alkoholisták nem tekintik
meg minél nagyobb számban.

Előre is elnézést kérek minden iszákostól
a hasonlatért, de készített már a televízió
kitűnő dokumentumfilmet a fiatalkorúak
bűnözéséről és a titkos prostitúcióról is.
Ezeket milyen időpontban kellett volna su-
gározni? Mikor nézik a tv-t a fiatalkorú
bűnözők? Hát még a titkos prostituáltak?
Estefelé már nem; ez majdnem biztos. Reg-
gel sem valószínű, hiszen aludni is kell.
Mégis fontos feladatot teljesítettek a do-
kumentumfilmek. Részben azokon az átté-
teleken keresztül, melyek révén a művészet
hat a valóságos életre. Közérzetet, köz-
hangulatot, társadalmi ellenállást vált ki;
nyugtalanságot kelt, illetékes szervezeteket
és hatóságokat ösztökél fokozottabb tevé-
kenységre stb. A nevelő célú dokumentum-
film, természetesen nem elégedhet meg

ere... ny, egy ...
mít ... elrelmet... megsem ... szá-
abbahagye törekszik; hogy hatására a bűnözők
ivást, a pre... bűnözést, az iszákosok az
dol, akik m... ak... Inkább azokra gon-
tuáltak és nem ... bűnözők, nem prosti-
van tv-nézésre, s ... ak. Tehát több idejük
a látottak megfontol... ellemi szabadságuk

Nagyon gyenge lenne ... dokumentum-
film, mely egyenesen érintetteket
akarná meggyőzni szenvedély... utálatos-
ságáról. Csak az elrettentés mo... szerével
kísérletezhetne. De a tv-nézés nem köte-
lező. Az iszákos tehát bármilyen időpontban
mutatják is be, hogy ő milyen utálatos, ha
iszik; felkelhet a székről és elmehet a kocs-
mába. S a kocsmában mit lát? Azt, hogy
aki sokat iszik, bamba lesz, ostobán be-
szél, emberi rangjához méltatlanul visel-
kedik, elterül a földön. Nap nap után ezt
láthatja a kocsmában. Mégsem változik meg.
Miért változna hát meg, ha a képernyőn
látja ugyanazt? S ha leissza magát a kocs-
mában, beviszik a kijózanító állomásra. Ott
gyomormosást kap, ami roppant kínos pro-
cedúra. S ezalatt otthon a képernyőn
ugyancsak gyomormosást mutatnak be. De ő
bezzeg nem látja. S így nincs módja rá,
hogy elborzadjon a dologtól... Tanulság: a
tv folytassa tovább ezt az értékes, szen-
vedélyes művészi munkát az alkoholizmus
ellen, de a műsoridőket ne igyekezzék a
kocsmákkal egyeztetni.

(A szerzőnek „Pótkötettel a halhatatlan-
ságba" c., könyvhétre megjelent kötetéből.)

Vészi Endre:

ŐSZI RUDI

Mondom, csavarogtam és
így közben betértem egy hegyi
vendéglőbe. A kertben vakí-
tóan fehér, zúzott kavics, az
asztalokon illedelmesen tisz-
ta terítők és a virágok körül
fiatal darazsak kicsiny mo-
torjainak zúgása. Ünnepi hét-
köznapok délelőtt.

Leültem és várakoztam.

A pincér nem jött. Ez amo-
lyan gebines kiskocsma, ta-
lán nem is volt itt pincér.
Rajtam kívül még egy másik
asztalnál ültek. Éreztem, va-
laki figyel. Ketten volt...

nes úrinő már majdnem le-
szerződtetett a bandával,
amikor jöttél te. Nahiszen, ez
kellett ennek a maszek nő-
személynek. Ahogy te bete-
szed ide a lábad, pajtás...
már ne haragodj, hogy így
beszélek, de te is művészem-
ber vagy, én is az vagyok...
szóval ahogy meglát téged,
azt mondja: — sok a gázsi,
amit követelek, pedig isten
engem úgy segéljen, nemrég
nősültem, most lesz gyerek...
szóval már ott tartottunk.

szerencséje. Pedig már a cí-
mem is fölírta, miegymás. És
itt a gyerek, ami lesz, meg
az új ruha, kérlek, amit csi-
náltattam, mert ide új ruha
kell...

Fényes volt a homloka, a
szeme is gyanusan fényes.
Nagy, sötét, több ezeréves
szeme van.

— Mert ha megtennél ne-
kem valamit, pajtikám, te is
művészember vagy, én is az
lennék, egyszer fel, egyszer
le, ki tudja kinek, mikor és
hogy... és te nagy prímás
vagy, a rádióból közismert.

Nézett, nézett, immár a
leendő újszülött félel-
mével a tekintetében.

Romváry Ferenc

ROMVÁRY FERENC

AZ ALFÖLDI FESTÉSZET A PÉCSI KÉPTÁRBAN

Alföldiek – ezzel az összefoglaló névvel szokás illetni azokat a festőket, akik hosszabb vagy rövidebb ideig valamelyik alföldi civisvároshoz kötötték életüket és akiknek művészetét népi szemléletmód jellemzi elsődlegesen. Szolnok, Hódmezővásárhely, Szentes, Kecskemét, Debrecen, Szeged és Baja nyújt ma is otthont a parasztság életét fokozott figyelemmel kísérő festőknek.

Az alföldi rónaság természetélménye Petőfit és Barabás Miklóst egyaránt magával ragadta és id. Markó Károly, Munkácsy Mihály, valamint Lotz Károly művészetén keresztül napjainkig ható erővel állandósult az Alföldnek, a végtelen pusztának ez a soha el nem múló varázsa.

A nép életének színesen kavargó világa kiapadhatatlan forrása lett a romantikus témát kedvelőknek. Ugyanakkor – a népszínművek népieskedő modorával rokon, életképszerű zsánerfestészet mellett megjelenik egy másfajta, a valóság belső összefüggései felé mutató szemléletmód is. Munkácsy kritikai realizmusa áttételeken keresztül is elindítója lett annak a folyamatnak, amely a nép valóságos életének bemutatására törekedett, romantikus zsáner helyett vérbeli népi típusok születtek.

Fényes Adolf, Tornyai János, Koszta József, Nagy István, Holló László és *Rudnay Gyula* művészete önmagában is jelentős értéket képvisel, bár festészetük eredője és végcélja is sokban eltér egymásétól. Azonban a topográfiai összetartozáson túl lényeges közös vonások is jellemzik művészetüket, amelyek elhatárolják őket akár a nagybányaiak művészetétől, akár más képzőművészeti társulástól, csoportosulástól: egyfajta plebejus szemléletből fakadó kritikai hangvétel, amelynek közvetlen indítéka maga a paraszti valóság, annak felismerése, hogy a nincstelenek helyzete teljesen kilátástalan, hogy a szegények élete rendkívül nyomorúságos. Ennek a fojtott, feszültséggel terhes társadalmi állapotnak bemutatására vállalkoztak, ehhez keresik a megfelelő kifejezési eszközöket, nem naródnyik ellágyulásból, hanem a belső együvétartozás vállalásával. A társadalmi problémákra való reagálás az, ami elsősorban meghatározza és egyúttal jellemzi is művészetüket. Munkácsy realizmusának példáján felbuzdulva, a már kipróbált festői eszközök birtokában igyekeztek kifejezni mondanivalójukat. Formai megkötöttségük következtében nem tették magukévá az új festői tanulságokat. Közben a fejlődés megoldotta azokat az égető társadalmi problémákat, amelyek a századfordulótól kezdve oly nyersen jelentkeztek, és Kosztát s Tornyait súlyos szavak kimondására késztették. S mivel a feudális viszonyokat, a megkésett fejlődésből fakadó visszásságokat egy múlt századira hangszerelt stílusban fejezték ki, nyugodtan állítható, hogy formai konzervativizmusuk nem követendő, legfeljebb kritikai szellemiségük lehet példamutató a ma festőjének.

A *Modern Magyar Képtár* az elmúlt években az alföldiek műveivel is jelentősen gazdagodott. Most már a vezető mesterek mindegyikét méltó művek képviselik a múzeumban. A Tamás Henrik hagyatékából származó 30 Rudnay és 3 Koszta képezte a magot. Ezt egészítette ki a Tompa Kálmán gyűjteményében szereplő gazdag együttes: Aba Novák Vilmos, Endre Béla, Fényes Adolf, Holló László, Iványi Grünwald Béla, Kohán György, Nagy István, Révész Imre, Rudnay Gyula és Tornyai János képei, valamint a Kürtös Sándor tulajdonából a múzeumba kerülő 60 darabból álló Nagy István kollekció. Ezt a sort a kismesterek művei, valamint a mai alföldiek néhány alkotása zárja le.

Sokrétűségében is leggazdagabb a *Rudnay*-anyag (Nagy István műveinek bemutatása külön tanulmányt kíván). Művészete jelentős alkotásokon kísérhető figyelemmel. Az évek során alig változó, érett stílusának jellemzője, hogy a sötét háttérbe olvadt figurákat éles fénycsíkokkal villantja meg, a sötét-világos kontrasztját hangsúlyozza. Festői világa, tematikája egyre inkább képzeletivé légiesült, miközben palettája megszínesedett. A 30-as években Nagybábonyban festett tájképei viszont már derűsen világosak, ugyanakkor realisztikusak.

A 10-es évekből származó műveit elsősorban a háború keltette riadalom és döbbenet jellemzi. 1917-ből való az *Anya gyermekével* című képe, amely a *Menekülő asszony* lecsendesült, megbékélt változata. Festészetének jellemzői e képről is pontosan leolvashatók. A kép egész terét a gyermeket lágy mozdulattal átkaroló anya figurája tölti be. A háttér puha barna, bársonyosan fekete, a ruha szinte egybeolvad a háttérrel. A fejkendő lágy vöröse és a testek meleg barnája élesen kiemelődik a homlokra simuló kendő szegélyén, a kézelőn, a blúzon és a galléron megcsillanó fehér intenzív világosságából. Ebben az időben fordul a *Szegénylegények*, a betyárok és a kuruckor világához, romantikus hevületű *Lovascsatát* fest (1920. k.) és *Tinódit* is megidézi (1920. k.). Múltbanézése a menekülést jelentette, azzal a tudatos törekvéssel párosulva, hogy egy sajátosan magyar szellemű festészetet munkáljon ki. Ezzel magyarázható az is, hogy Rudnay számára az új művészeti áramlatok mindvégig idegenek maradtak, éppúgy, mint a társadalmi problémák őszinte feltárásának vállalása. Festészetének zaklatott feszültségű, a fekete-fehér kontrasztját kiemelő drámaisága idővel teljesen megcsendesült, miként Tornyai is feladta korábbi harcosságát szentendrei megnyugvásában, vagy akár Fényes Adolf példája is idézhető, aki évtizedeken keresztül biblikus mesevilágba révedt. *Kirándulók* és *Lovasok* című képeinek beállítása teátrális, a fák és a házak kulisszaként keretezik az eseménytelen, életképszerűen mesterkélt kosztümös jelenetet. Önarcképeinek egész során a lélekábrázolás mélységeit külsőséges eszközökkel álcázta, romantikus kellékkel felruházva *(Kozákfej* 1916, *Próféta* 1922, *Önarckép* 1927 és *Bacchus)*. Női arcmásai érzelemmel átszőtt gyengédséggel festettek *(A művész felesége, Böske kendővel)*. Az 1941-ből származó *Böske*-portré viszont már sejtelmes, egyúttal archaikus hangulatot áraszt. *Interieur*je egy intim hangulatú szoba sarokrészletét örökíti meg. A biztonságot nyújtó polgári jómódot súlyosan sötét, zsírosan puha festőiséggel mutatja be. A tompa sárga és meleg téglavörös színeket sötétbarna tónus fogja össze. Leíró jellegű az *Udvar* című képe. Jobboldalt fehér falú paraszthház, baloldalt düledező fészer, az udvaron eke, szekerek. Borús, felhős az ég, a szórt fények egyhangú szürkeségét néhol éles árnyék szakítja meg. Sehol egy teremtett lélek, egy kapirgáló tyúk, mélységes csend mindenütt. *Csőszházak* és *Csűr* című festményei tájképfestészetének kiemelkedő darabjai. Szalmatetős csűr, kazal, sövénykerítés, kévébe kötött kukoricaszár: a köznapi látvány művészien átköltött megfogalmazása. A fák kopárak, lombtalanok, mégis tele van a kép élettel; a színek vonzóan megkapó melegbarnák. A festőien derűs világot át- meg átszövi az ég ragyogóan tiszta kékje.

Rudnayhoz hasonlóan *Fényes Adolf* is rokonszenves kívülállónak tekinthető. Festészete, mely a századfordulón a szegényemberek sorsa iránti meleg együttérzésének és felelősségvállalásának adott kifejezést, a dekorativitás irányába fejlődött tovább. Városi ember lévén, ő sem tudott azonosulni azzal a paraszti világgal, amelynek típusait elsőnek teremtette meg festészetünkben. Az 1910-es évekből származik a *Csendélet porcelánórával* című műve. A kép rálátással ábrázol, dúsan mintázott terítővel takart szekrény lapját látjuk. Középen emberi figurákkal és rózsákkal díszített rokokó porcelánóra terpeszkedik, jobbról-balról figurális nyelű gyertyatartó csavart gyertyákkal megtűzdelve, két oldalt szimmetrikusan egy-egy porcelán-páva, az előtérben ovális cukortartó zárja a kompozíciót. A színek világosak és keveretlenek, ugyanakkor tompítottak. Az acélszürke és a csontfehér hideg kimértsége ellensúlyozza némileg a kontúrok vadul burjánzó játékát, a vonalak, a mustrák zsúfolt kacskaringóját.

Egészen más intenzitású *Koszta József* festészete. Nála a föld, a természet uralkodik az emberen is, szorosan magához láncolva igázza le. *Rőzsés lánya* vésztjóslóan komor tájban áll. A háttér tintakék, a föld melegbarna. Parázslóan izzó a ruha sárgafehér-vörös színskálája. A háttér tüzes kékjeinek reflexei az árnyékokban válnak vibrálóvá. *Piroskendős lány* és *Fehérkendős nő* című két másik képe jóval harmonikusabb, a sötét háttérből kivilágló fehérek ellentéte letompított.

Kosztával rokon szemléletű *Tornyai János* piktúrája. Mindketten lázadoztak a maguk módján, mindketten tiltakoztak a valóság embertelensége ellen. Beleszülettek és benne éltek abban a paraszti világban, amelynek szorítása őket is fojtogatta. Kettejük közül Koszta volt az, aki látszatra kevesebbet vállalt. Az ő hangja mégis erőteljesebb. A festői kifejezés határát sohasem lépte át. Tornyai szimbólum-kereső szándéka csak akkor vezetett eredményre, amikor nem akart többet a festészetnél. Azonban nem mindig sikerült következetesen a korlátokon belül maradnia. Ugyanis Tornyai művészete a zsánerfestésből indult ki és innen jutott el a kifejezésnek arra a magas fokára, amit a *Bús magyar sors, Önéletrajz,* vagy a *Gémeskút (Délibáb)* képvisel. (Mindkettő a Tornyai Múzeum tulajdonában). Kevés, de igazi festői eszközzel, jelképek segítségével sikerült Tornyainak a ‚bús magyar sorsot' szimbolizálni. Eredendő hajlandóságát a zsáner iránt az 1896-os keletkezésű *Népoktatás tanyán* című műve alapján is megítélhetjük. A kép szobabelsőt ábrázol, paddal, asztallal, ablak előtt széthúzott függönnyel és székre helyezett mázas csuporral. Az interieur harmonikus elrendezése előre jelzi késői korszakának oldott festőiségét. A kép előterében alacsony zsámolyon idős, fejkendős asszony ül és átkarolva tartja az előtte álló kislányt, aki a székre tett nyitott könyvből olvas és kinek kezét az öreg szüle gyengéden vezeti a könyv sorain. Idillikus a jelenet, illusztratív jellegű. Hasonlóan ehhez egész eseménysort, novellisztikus, vagy még inkább egy valóságos drámát akart festőileg megragadni akkor is, amikor a jusson marakodókat festette évtizedeken át, megrekedvén a vázlat befejezetlenségénél. A téma: a nyomorúságtól lealjasodott emberi indulatok szenvedélyességig fokozott extázisa – meghaladta festői lehetőségeit, képességeit. A Tompa gyűjteményből Pécsre származott *Juss vázlat* (110x 148 cm) leginkább az 1930-as *Nagy juss*-sal rokonítható (Tornyai Múzeum tul.). A kép bal oldalán magábaroskadtan ülő idős férfi, mellette a nyitott láda és emögött a három marakodó asszony alakja. A jobb sarokban hátul elmosódott kucsmás figura látszik. Sötét tónusba vesző barnás színekkel festett drámai mozdulatok töltik meg a nagy vásznat.

Aba Novák Vilmos és Kohán György stílusa merőben eltér az alföldi mesterek hagyománytisztelő kifejezésmódjától.

*Aba Novák*nak az 1927-es *Itatás gémeskútnál* című festménye sorolható ebbe a kategóriába. A gémeskút a kompozíció középtengelyében áll és vízszintes rúdjával negyedeli a képet. Az izzó nap fénye szinte geometrikusan összesűríti a felkavart porfelhőn keresztültörő sugarakat. Még a házak homlokfalának háromszöge is bele tartozik a geometrikus komponálásba.

Kohán monumentális hangvételű *Csellózóján* a hangszer átlósan metszi a kompozíciót és térkitöltőként, kép a képben, a bal felső sarkot petróleum-lámpás csendélet gazdagítja.

Holló László 1933-as kalapos *Önarcképe* visszavezet a „hagyományos" alföldiekhez. Ő a nagy alföldiek élő reprezentánsa. Stílusa az expresszív tanulságokon edződött, színkezelése drámai feszültséget robbant.

Holló László működésével tulajdonképpen lezárul a magyar festészetnek egy jelentős történelmi korszaka, amely maradandó értékei mellett számos tanulságot is hagyott az utókorra.

Az elmúlt évtizedekben kitágult, szélessé terebélyesedett az alföldiek tábora. Rájuk is jellemző az Alföldön hagyománnyá vált realista szemléletmód. Az elevenen élő hagyomány kötöttségei mellett azonban már legalább annyi új elem is gazdagítja piktúrájukat.

Munkásságuk új fejezetet nyitott a magyar festészet történetében.

ÁGH ISTVÁ

Felejthetetlen

Kifényesednek magukban a kilincsek,
levetett zoknim esettsége megszűnik,
mert itt van, hóna alatt napraforgó-kalappal
ruhája májusi dombocska oldala,
testére repült s becsavarta,
s idehozta, pedig nincs köze hozzám,
idejött, bár nem akarta,
megjelenik, s a menyezetre vetkezik,
cipői, harisnyakötői, ruhái
szilveszteri lampionja közé
csipkenadrágban lefekszik,
ikrei térdén isznak tejesüvegből,
tekintget, mint anyarigó a diófán,
alászáll, mintha vizpartra jönne le hozzám,
asztalomra ül, olvassa leveleimet,
kisajátítja tollamat, könyvem utolsó lapját,
ingembe bújik, függönnyé és huzattá változik,
ébresztőórám lesz, éjféli cigarettám.
érte fizetni nem kell, nem kell szerelmet vallani,
nem kell esketők, birók elé vezetni,
nem csal, nem karmol, nem csapja földhöz magát,
én teremtettem, bennem létezik,
megunhatatlan és felejthetetlen.

Valaki járt itt

Rabló és lópatája van
és nem lop mert bánatra talál
nagyvad de nőhajszálat hullató
dohányzó szirtisas füstölve köröz
Ezékiel kerekes angyala
csönd csönd a suhogás után
valaki járt itt valami hajszálhullató
falamba vájta patkónyomát
szétpukkant árnya a homály
morzsává bitangolt kenyér maradt utána
száradó papir-hólyagok
szemetes madáretető ez a lakás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 FEB 1

Romvári Etelka

1021

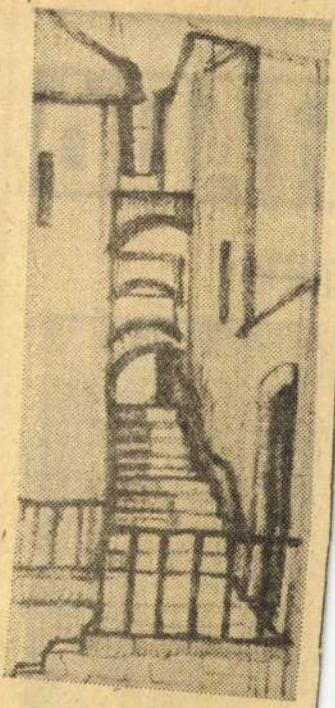

Romvári Etelka Sikátor

RADÓ

áték

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1979 NOV 18

Romvári Etelka

1021

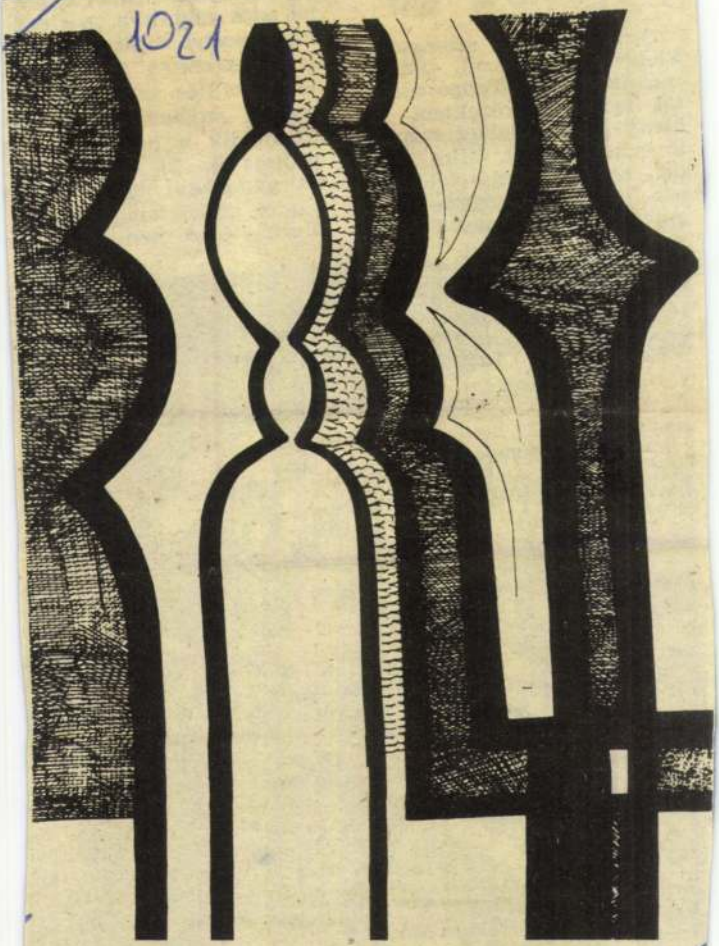

Romvári Etelka: Kompozíció II.

Gyulár
Elekről a
csabáról
tal lehet
ötezer-ké
ló nagyközséget. Mint minden alföldi, kisebb településen, itt is a mezőgazdaság a gazdasági meghatározó.

milliója is. Az állattenyésztés gondokkal küzd. Ezt a gondot gümőkórnak nevezik. S amíg nem mentesítik az

Szinte minden található az ABC-áruház gondoláin

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1979 NOV 18

Romvári Etelka

NÉPÚJSÁG

1021

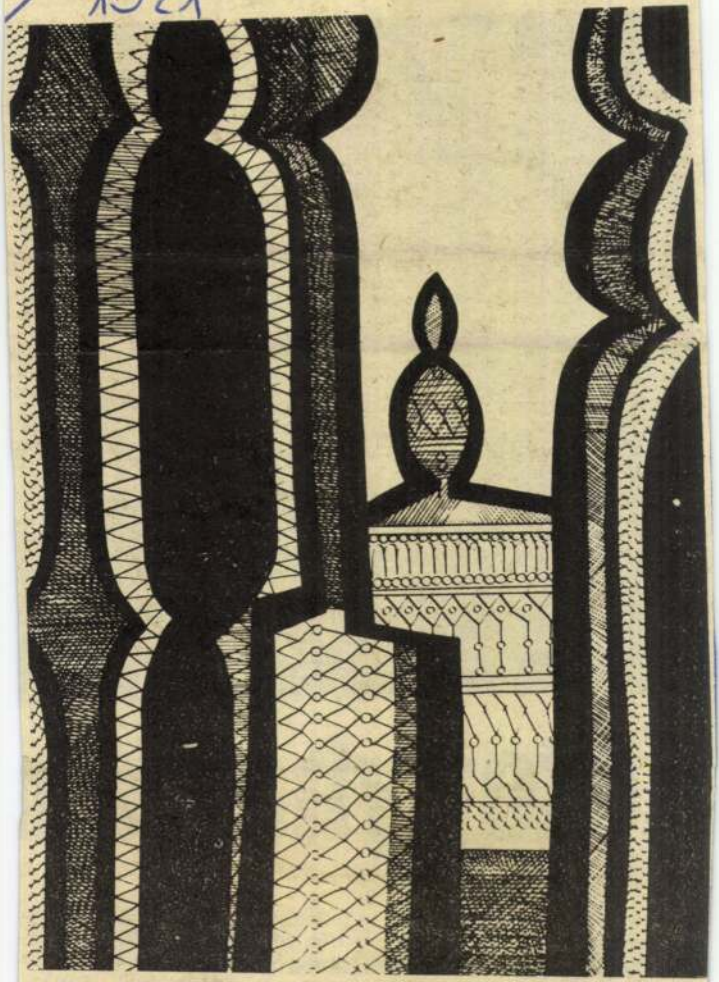

Romvári Etelka: Kompozíció III.

NÉPÚJSÁG

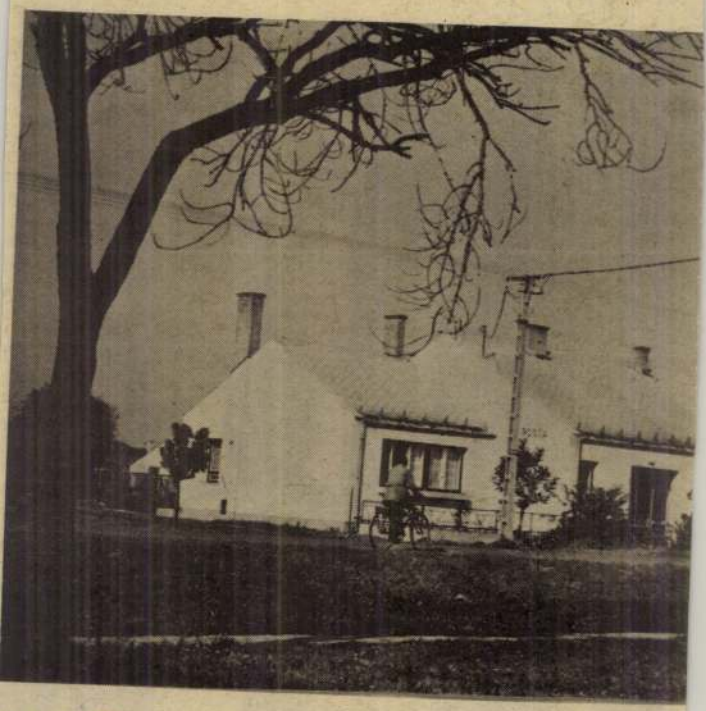

Kétegyháza n

Ahhoz, hogy ezt a közsé-
get megismerje, nagyon sok
évet kellene itt eltölteni! —
mondta a főtéri buszmegálló-
ban egy idős néni. Az ide-
gennek kijáró kérdő tekin-

Amely az életformára is ki-
hat. A Béke Termelőszövet-
kezet a négy és fél ezer hek-
táros földterületével kíván-
kozik a felsorolás első helyé-

Romhányi Anikó

ek. Késő gótikus szárnyas
s barokk művészet. Mun-
László művészete. XIX. és
és szobrászat. Habsburg

EUM (VIII., Múzeum krt.
házási jelvények. Magyar-
n királytól 1990-ig. Római
és kora újkori kőtár. Szi-
da királyok aranykincsei.
Szemek – Mozdulatok (Vá-
gy évtized képeiből) című

JDOMÁNYI MÚZEUM (VIII.,
ber és természet Magyaror-
kológiai kiállítás. Nem her-
bemutató az ásványtár kin-
úvár-terem. Halász Iván va-
llítás a kiállítóról – tények és
ar Természettudományi Mú-
Hova tűnt a sok virág – Fe-
et sokféleségét! című kiállí-
gvilág oázisai – Nagy Balázs

ózsa György út 37.) Minta cí-

OS KIÁLLÍTÓTEREM (XIX.,
z Eto kiállítása.

Utcalányok a vásznon

A főiskolai felvételin és a szegedi tanárképzőn sokat szenvedett, mert nehezen ment a festés. Nem mindig volt ihlete, amikor órarend szerint kellett festeni. *Romhányi Anikó* mindössze két éve fest, máris kiállítása nyílt a New Tiffany Style Galériában. A rajz–matematika szakos diplomája megszerzése után gondolt egyet, kezébe vette az ecsetet, és másfél évig szinte főállásban festett. Legszívesebben emberi alakokat visz vászonra. Utcalányokat és leszbikusokat ábrázol, emlékezetből, modell nélkül. Képei kissé elszakadnak a realitástól, stílusát ő maga sem tudja pontosan behatárolni. Egy biztos: szecessziós vonások jellemzőek olajfestményeire. Szívesen készít grafikákat is. A matematika–rajz szakos tanárnőre büszkék a mátraszőlősi iskola diákjai. Romhányi Anikónak kiállítása nyílt a New Tiffany Style Galériában. (Szilágyi Erzsébet fasor 121. I. emelet). A tárlat október 16-ig tekinthető meg.

Sz. E.

Vilmos császár Budapes

Megújult fővárosba érkezett, csak a szobrokat hiá

Fényes vendéget fogadott a főváros 1897. szeptember 20-án. II. Vilmos német császár érkezett két teljes napra Budapestre. A látogatás, túl azon, hogy visszaadta a magyar főváros nemzetközi diplomáciai rangját. Az uralkodó budapesti fogadása érthetően csípte a bécsiek szemét.

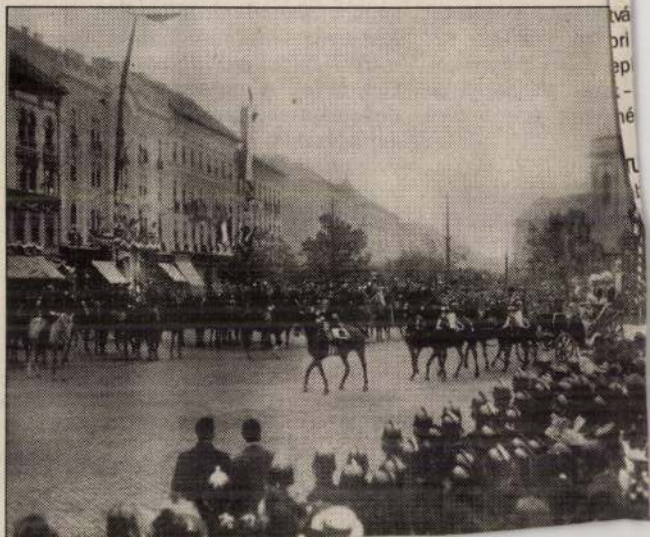

A magyar fővárosnak egyre nőtt a jelentősége, a székvárosi cím elérése után, előbb a millenniumi ünnepségek fényében tündökölt, most pedig Ferenc József magyar királyként, magyar udvarában fogadta a német császárt – nem volt ez addig szokásban, a koronás fők ritkán utaztak tovább Bécsnél.

Budapest számára az uralkodói látogatás diplomáciai értéke nem annyira a német–osztrák szövetség megerősítéséért, hanem a város székesfővárosi rangjának immár tettekben megnyilvánuló elismeré-

/Biblia/ Die Heilige Schrift der Israeliten, I-II. Dore illusztrációival, Stuttgart F 5o.
Chobot F.: A romhányi plébánia története. " 1.
Bp.1913.
Csaplár B.: A kegyes iskolák IV. százéve küszöbén. Bp. 1897. " 1.
Csicsáky I.: XIII.Leó pápa költeményei. Temesvar, 1891. " 2
Csippek F.: A pápa helyzete és utolsó szó a római kérdésről, Bp. 1882. " -
Czobor B.: Magyarország világi és egyházi hatóságai kiadott pecséteinek jegyzéke, Pest, 1873. " 2
Dedek Crescens L.: A karthausiak Magyarországban. Bp. 1889. " 8
Dobruczky J.: A reformatió előzményei és Luther Márton. /Ért./ Bp. 19o1. " 1
Dupanloup B.: Az 1869.-ki egyetemes zsinat. Pest,1868. " 1
Egyházi értekezések és tudósitások, Veszprém, 1824. I-II. " 6
Erdélyi L.: A tihanyi apátság kritikus oklevelei. /Ért. a T.T.K./ Bp. 19o8. " 2
Eszterle J.E.: Mikor jöttek a Ferencesek Magyarországba és hol épült első kolostoruk, Esztergom " 1
Fabó A.: Monumenta evangelicorum aug.conf. in Hungaria historica. I. kötet. Több nem jelent meg. Pest, 1861. " 14
Fabricius: Bina sanctarum Elisabetharum veluti illustrissimarum sec XII. et XIII. testium veritatis evangelicae in Hassia memoria. "
Fejér Gy.: Mária Kristus urunk annya Nagy-Boldog-asszony. /Ünnepi beszéd/, Pest, 1832. "
Fejérpataky L.: A pannonhalmi apátság alapitó oklevele. Bp. 1878. "
Fraknói V.: Magyarország egyházi és politikai összeköttetései a római szentszékkel. Bp. 19o1. I-III. "
Fraknói V.: A szekszárdi apátság története. Bp.1879. "
Fázy A.: A pálosrend jenő-tüskevári zárdájának történelme. Szombathely, 1878. "

Ronkányi könyvtár

J.Helfert: Hus und Hieronymus, Prag, 1853. P 6.-
Hieromuzus' és Dikéophilus' levelei, avvagy a' magyar papságnak polgári megkülömböztetése iránt való ellenvetések és feleletek. Veszprém, 1824. " 6.-
Hoványi: Ujabb levelek a fensőbb katholicismusról, Bp. 1883. " 2.-
Hummer N.: A Szentlélekről nevezett dienes-monostori prépostság, Bp. 1897. " 1.2o
Hakab E.: Dávid Ferencz emléke elitéltetése és halála 3oo éves évfordulójára, Bp. 1879.
Egyháztörténelmi emlékek Dávid Ferencz életrajzához, Bp. 1879.
Th.Gordon: Report of an official visit to Transylvania, London 1879.
Dávid Ferencz első unitarius püspök halálának 3oo éves évford. Kolozsvár, 1879.
A 4 munka egybekötve " 1o.-
Jalsovits A.: A tihanyi apátság története. Pécs, 1889. " 2.-
Jedlicska P.: Társadalmi testvérharc a modern jogállam s a kath. egyház között, Esztergom, 1896. " 4.-
Allgemeine Geschichte der Jesuiten von dem Ursprunge ihres Ordens bis auf gegenwartige Zeiten, Zürich, 1789. " 5.-
Karácsonyi: Szt.Ferencz rendjének története Magyarországon 1711-ig. I.k. Bp.1922. " 4.-
Th.Kassowitz: Die Reformvorschläge Kaiser Ferdinand I. auf dem Konzil von Trient. Wien, 19o6. " 2.5o
A katholikus Magyarország. A magyarok megtérésének és a magyar királyság megalapitásának kilencszázados évfordulója alkalmából Bp. 19o2. I-II. " 24.-
L.Kende: Capituli cathedralis ecclesiae Váradiensis. Pestini,Budae, et Cassoviae,179o. " 2.-
Kiss J.: Isten megismerése a látható világból. Bp. 19o9. " 1.5(
Kolnicvics: Chronicon militaris ordinis equitum templariorum. Pestini 1789. Nagyon ritka. " 25.-
Kovács Zs.: Korkérdések. A' pápa' világi fejedelmisége. I. Több nem jelent meg. Pesten, 185o. " 3.-

Az Európa Könyvkiadó könyvújdonságai

Mint *Osztovits Levente,* az Európa Könyvkiadó igazgatója mondja: „téli könyvvásári listánk a teljes kiadói spektrumot – a klasszikusoktól a tudományos ismeretterjesztő műveken át a modern költészetig, kortárs prózáig – felöleli."

Állítása igazolására sorolja a megjelenő műveket... Karácsonyi ajándékként ajánlja *Shakespeare válogatott drámáit*, Mészöly Dezső fordításában, de a modern drámairodalom iránt érdeklődők sem csalódnak, Samuel *Beckett összes drámái*val szerezhetnek örömöt maguknak, szeretteiknek.

Umberto *Eco* 1994-ben írott, posztmodern antirobinzonád regénye, *A tegnap szigete* a Téli Könyvvásáron ugyancsak keresett könyv lehet.

Az elkövetkező időkben jelenik meg a Jorge Luis *Borges életműkiadás* első kötete, *A halál és az iránytű* című.

Bizonyára sokan fogják keresni Karen *Amstrong Mohamed* című ismeretterjesztő művét, amely az iszlám vallást, kultúrát ismeteti meg a nyugati civilizáción nevelkedett olvasókkal. Érdekesnek ígérkezik Gitta *Sereny* – a Téli Könyvvásár vendége lesz az újságíró-író – mélyinterjú-kötete, *Albert Speer küzdelme az igazsággal* címmel.

Osztovits Levente előkészületben olvasta – ezért állítja –, hogy Antonia *Fraser Amazonkirálynők* című, nőkről szóló könyve „nem feminista mű, inkább annak a plátoni megállapításnak a cáfolata, miszerint: a nőknek semmi keresnivalójuk a hatalomban..."

A *Tövismadarak* után újabb művel jelenik meg a magyar könyvpiacon Colleen *McCullough.* A kétkötetes *Caesar háborúi,* különösen a történelmi regények kedvelőinek szerezhet majd kellemes órákat... A közelmúlt iránt érdeklődők bizonyára megtalálják a Téli Könyvvásár kötetei között a jelenkori kanadai irodalom képviselőjének, Mordecai *Richler*-nek *Így látta Barney* című regényét.

A kiadó azokra is gondolt, akik a kimagasló művészek élete és munkássága iránt érdeklődnek. Nekik szól Harold C. *Schonberg* – a New York Times zenekritikusa – *A nagy zeneszerzők élete* című munkája.

Ugyancsak szép ünnepi ajándék lehet Francesco *Alberoni Szeretlek* című, szerelemről szóló tanulmánykötete, vagy Werner *Lansburgh Drága New-see* című levélformában megírt szerelmi története. Ez utóbbi, angol-magyar nyelven megjelenő mű az angol nyelvet tanulók számára is hasznos olvasmány.

A veretes tanulmányok iránt érdeklődőknek szellemi örömöt szerez majd Eugen *Drewermann A lényeg láthatatlan* című mélylélektani elemzése, amely A kis herceget teszi pszichoanalitikai „górcső" alá. Feltehetőleg más típusú olvasók körében lesz sláger Samuel *Huntington A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása* című munkája, vagy Robert M. *Pirsig Lila* című, az erkölcsről írott regénye.

Már kapható Selma *Lagerlöf* varázslatos műve, *A halál kocsisa* és Ivan Klimának, a kortárs cseh próza egyik jelentős alkotójának, *Várd a sötétet, várd a fényt!* című regénye.

A felsorolást hallva a jámbor könyvvásárlóé a feladat, mit i választ? Az bizonyos, hogy a Európa Könyvkiadó a magá szabott feladatokat – ez évbe is – kitűnően megoldotta...

– só

Dóra Egy gyf.

AZ EURÓPA KÖNYVKIADÓ KARÁCSONYI KÍNÁLATÁBÓL

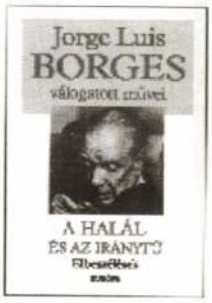

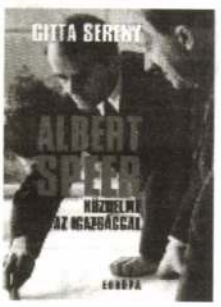

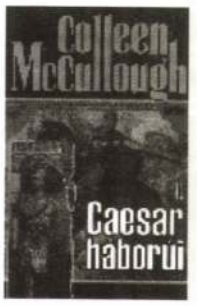

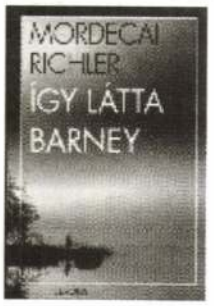

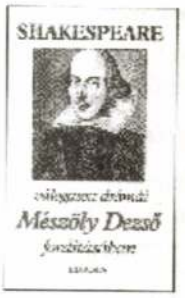

Umberto ECO: **A tegnap szigete** 1400 Ft
Umberto ECO: **Nyitott mű** 1500 Ft
Jorge Luis BORGES: **A halál és az iránytű. Elbeszélések** (Borges válogatott művei sorozat I.) 1500 Ft
Gitta SERENY: **Albert Speer küzdelme az igazsággal** 3000 Ft

Todd G. BUCHHOLZ: **Új ötletek halott közgazdászoktól** (Bevezetés a modern közgazdasági gondolkodásba) 1500 Ft
Antonia FRASER: **Amazonkirálynők** (Boadicea szekere) 1300 Ft
Colleen McCULLOUGH: **Caesar háborúi I–II.** 2300 Ft
Mordecai RICHLER: **Így látta Barney** 1400 Ft

Harold C. SCHONBERG: **A nagy zeneszerzők élete** (Monteverditől napjainkig tekinti végig a zenetörténetet) 3000 Ft
DURRELL A JAVÁBÓL. Lee Durrell válogatásában 1500 Ft
SHAKESPEARE válogatott drámái MÉSZÖLY DEZSŐ fordításában 3200 Ft

Az Európa Könyvkiadó kiadványainak legteljesebb választékával várja olvasóit az Európa Könyvesboltban (1082 Budapest, József krt. 18. Telefon: 334-21-12), a terjesztőket, viszonteladókat pedig az Európa Raktárház (1134 Bp., Váci út 19. Telefon: 120-94-55) szolgálja ki.

Szép karácsonyt kíván minden olvasójának az EURÓPA KÖNYVKIADÓ.

Róna Emy
(1904-1988. dec. 17.)
grafikusművész, illusztrátor

Első sikereit Párizsban aratta, ahol nővérével, Róna Klárával volt kiállítása. Több újságnak, többek közt a Magyar Nemzetnek állandó munkatársa volt.
Alig 20 éves, amikor rábízzák Tábori Piroska mesekönyv-sorozatának, a Dugó Daninak az illusztrálását. Majd egyre több író, költő írásaihoz készít meseszerű, szép rajzokat: Petőfi, Zelk, Petrolay, Babay József, Osváth Erzsi, Fazekas Anna: Öreg néne őzikéje.
Az 1960-as évek végén kezdi illusztrálni az Ezeregyéjszaka, az Ezeregynap, majd a Grimm meséket, ami igazán híressé tette.
387 könyv őrzi gyönyörű rajzait.
Az elmúlt nyolc év folyamán a Ciceró Kiadó 9 könyvet jelentetett meg Róna Emy illusztrációival, néhányat ezek közül több kiadásban is.

KEMÉNY SZALON
A KÖNYVRŐL

Szókimondó beszélgetés zenével
Az est témája
a Papirusz Book Könyvkiadó
gondozásában megjelent
Valachi Anna:
József Jolán, az édes mostoha
című monográfiája
Szókimondók:
Valachi Anna írónő
Szabolcsi Miklós professzor, József Attila-kutató
Magyar Éva esszéista
Házigazda:
Tarján Tamás irodalomtörténész
Vendég:
Földes László (Hobo)
1998. december 8-án, kedden,
este hat órakor a Kossuth Klubban
(Budapest VIII. kerület, Múzeum utca 6.)
Az est támogatói:
Napkönyv Kft., Blimp Bt.,
Krako Stúdió, Duna-Press Kft.

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM
1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049
vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi, időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.
„Mindenfélét, de nem mindent"
Előzetes telefonos egyeztetés alapján
díjtalan kiszállás, szállítás.

Minden könyv egy helyen!
TANKÖNYVCENTRUM
a Kódex Könyváruházban
Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)
Telefon: 332-7357
Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes választékával várjuk kedves vásárlóinkat.
Minden könyvet egy helyről!

Libri sikerlista

1998. november eleje
A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

1. Varnus Xavér:
Folytatás
Aquincum Archive Release

2. Kazantzakisz, Nikosz:
Krisztus utolsó megkísértése
Édesvíz Kiadó

3. Christie, Agatha
Feketekávé
Magyar Könyvklub

4. Mikulás éjjelén
Média Nova Kft.

5. Merle, Robert:
A bálvány
Európa Könyvkiadó

6. Baxendale, Martin:
A nő működése
Animus Kiadó

7. Vámos Miklós
bár
Ab Ovo Kiadó

8. Iskolaválasztás előtt... 1999.
Pont Ez Kft.

9. Kundera, Milan:
Halhatatlanság
Európa Könyvkiadó

10. Stone, Katherine:
Ikrek
General Press Kiadó

11. Ladó János:
Magyar utónévkönyv
Vince Kiadó

12. Kínai horoszkóp 1999.
Édesvíz Kiadó

13. Drosnin, Michael:
A Biblia kódja
Vince Kiadó

14. Lansburgh, Werner:
Drága new-see!
Európa Könyvkiadó

15. Salinger, J.D.:
Kilenc történet
Európa Könyvkiadó

16. Mordden, Ethan:
Micimackó Kondikönyve
Szukits Könyvkiadó

17. Eötvös Gyöngyi:
Luxushajón dolgoztam
Cruise-Aider Bt.

18. Gasperini, Brunella:
Egy nő és egyéb állatfajták
Háttér Könyvkiadó

19. Hawking, Stephen W.:
Az idő rövid története
Maecenas Könyvek

20. Scarry, Richard:
Tesz-vesz város karácsonya
Gulliver Könyvkiadó

87 BÜRGER-MILITäR-SCHEMATISMUS der k.frei- und Krönungsstadt Pressburg. 1842. Pressburg. 12r.,fve, er.boritékbanRitka! 10.-

88 BÜRKNER, HUGO, Bilder aus dem Familienleben. Original-Radirungen. Text von FRANZ BONN. Leipzig. o.J.Har.folio,er. fvkts 4.-

89 CABALLINI, ANT.STEPH. nobilis Hungarus, De caeremoniálibus praeceptis Israelitico populo. Romae, 1780. K.4r.,fve 1.-

90 CALENDARIUM IN USUM UTRIUSQUE ECCLESIAE. Budae, 1803. 4r.,fve -.50

91 CALENDARIUM IN USUM UTRIUSQUE ECCLESIAE. Budae, 1804-5. 4r., 2 kötet, ppktsek 1.-

92 CALENDARIUM IN USUM ECCLESIAE R.CATHOLICAE ... Budae, 1806, 1809, 1816, 1821, 1826, 1829, 1830, 1831, 1832, 1833, 1834, 1835, 1836, 1837, 1838, 1840, 1842. Eredeti papirkötésekben. 17 kötet 8.-

93 CALENDARIUM IN USUM ECCLESIAE R.CATHOLICAE. Budae, 1808, 1809, 1810, 1828, 1839, 1841., 1843. Mindegyikhez hozzákötve a Schematismus literarius u. a. évből. 7 kötet. Er.ppktsek 3.-

94 CALEPINUS latin-magyar szótára 1585-ből. Sajtó alá rendezte MELICH JÁNOS. Bpest, Akadémia. 1912. 8r.,fve 1.-

95 CANNABICH, J.G.F., Közönséges vagy Universalis geographia. A bécsi kongressusban történt változások szerént. Ford.: Czövek István. Pest, 1817. 8r., fbőrkts 1,50

96 CAZOTTE /JACQUES/, Le diable amoureux. Illustrations de MAROLD et MITTIS. Paris, 1892. 16r., finom bőrkts 3.-

97 CHOBOT FERENC, A romhányi plébánia története. Bpest,1913. 8r.,fve -.50

98 CHRESTOMATHIA EX OPTIMIS LINGUAE LATINAE AUTORIBUS CONCINNATA .... per regnum Hungariae ... Budae, 1778. 8r.,bőrkts 1.-

99 CH.v.E., Magisch-physikalisches Taschenbuch, oder natürliche Zau bereyen. Frankfurt u. Leipzig, 1816. 8r.,fve 2,50

100 CHUR-SäCHSSISCHE HOF-ORDNUNG VOM JAHRE 1764. Folio,fvkts -.50

101 COLLECTION GESSLER. A XIX.század divatja. 99 szinezett kosztümkép.- Die Moden des XIX.Jahrhunderts 99 farbige Kostümbilder. Hely és év. nél. Er. kartondobozban 5.-

102 COLLECTIO REPRAESENTATIONUM ET PROTHOCOLLORUM STATUUM ET ORDINUM REGNI HUNGARIAE. Pestini, 1790- 8r., 2 kötet, fbőrktsek 1.-

103 COMPENDIUM BIBLICUM, in quo universae pene SS.Literarum historiae, leges, prophetiae, admonitiones brevi & perspicua methodo comprehendentur. Tyrnaviae, typ. Acad. 1687. 12r., bőrkts /Címlapja hiányzik!/ SZABÓ K.RMK.I.1620. 1.-

104 CONRADINUS, BALTHASAR, De febris Ungaricae, ejusque symptomatum curatione liber unus. Ab Jacobo vero Sutero in Latinam conversus.Nunc primum in tyronum medicinae gratiam ex-

Romhányi rk. levéltár

cusus. Passaviae typis M. Nenningeri 1594. 8r., pergtkts 6.-

105 CONSTITUTIONES ORDINIS EQUESTRIS DIVO HUBERTO SACRI. Ed. anno 1800. Edita ... Maximilianum Josephum Bavariae ducem. 10 Blatt Lithogr. ... Folio, ppkts 4.-

106 CORONINI, RUDOLFO S.R.I. CONTE de CRONBERG, Dissertatione circa l'origine delle nobilissime famiglie Waldstein e Wartemberg della Boemia. Gorizia, 1766. 4r., ppkts 2.-

107 COTURIUS, JULIUS CAESAR, Epitome controversiarum, sive demonstrationes catholicae. Tyrnaviae, 1695. 12r., /rong./ bőrkts SZABÓ K.RMKAII. 2356. 3.-

108 COURTOISIE, La Françoise. Heydelberg, 1658.- Hozzákötve: SPRENGER, JOH. THEODORUS, Tacitus axiomaticus de principe, ministris & bello. Francofurti ad Moenum, 1658. 12r., pergtkts 3.-

109 CRISTE, OSKAR, Erzherzog Carl von Österreich. Ein Lebensbild im Auftrage seiner Enkel, d. Herren Erherzoge Friedrich u. Eugen. Mit 13 Heliogravür, 3 Farbendruck, vielen Abbildungen im Text, Faksimilebeilagen und Karten. Wien, 1912. 8r., 3 kötet, fvktsek 3.-

110 CROWQUILL, ALFRED, Tales of magic and meaning. London, 1856. K.8r., er.vkts -.50

111 CZUCZOR GERGELY, Arani gyülés. Hőskölteмény öt énekben. Kiadta barátja TOLDY FERENCZ. Pest: Eggenberger és Müller. 1828. 8r., er.ppkts /Teljes példány, csupán címlapja hiányzik!/ 1.-

112 CSAPLOVICS, JOHANN VON, Ungarn's Vorzeit und Gegenwart. Pressburg, 1839. 8r., ppkts 3.-

113 CSATO, ALEXIUS, Deus discernens, seu dissertationes theologicae scholastico-dogmaticae. Claudiopoli, 1739. Folio, bőrkts -.50

114 CSATÓ PÁL, Szépirodalmi munkái. Kiadja a Kisfaludy-Társaság. Bpest, 1883. 8r., er. vkts 1.-

115 CSÁNKI DEZSŐ, Árpád és az Árpádok. Történelmi emlékmü. Árpád vezér halálának ezredik évfordulója alkalmából. Bpest. /1907./ 4r., er. diszes bőrkötésben 8.-

116 CSENDŐRSÉGI ÉS KATONAI "Abschied" pesti vonatkozásokkal 1855.nov.17.-i kelettel. -.50

117 CSUDAY, EUGEN, Die Geschichte der Ungern. Übersetzt von M.DARVAI. Wien, 1898. Lex.8r., 2 rész egybekötve, vkts 2,50

118 D' ALONVILLE, COMTE, Mémoires secrets de 1770 a 1830. Bruxelles, 1838. K.8r., 2 kötet, fve. 5,50

119 DÁNIEL GÁBOR, A vargyasi Dániel-család közpályán és a magánéletben. Szerk.: VAJDA E. Bpest, 1897. 8r., fbőrkts 4.-

120 DÁNIEL GÁBOR, Adatok a vargyasi Dániel-család történetéhez. Bpest, 1908. 8r., fvkts 1.-

122 DAS K.K. ... FELDJäGER BATAILLON Nr 9. 8r. vörös/címlapja hiányzik!/ ... 1.-

83 BUDAPEST. - Tudósitás a t. Asszonyi Egyesület által sz.k.Pest városában alapitott jóltevő Intézetekről. Bécs, 1838. Hozzá 2 hasonló tárgyu füzet 3.--

84 -- --, Juventus gymnasii Pestiensis apud Scholas Pias e studiis primi semestris in classes relata anno scholastico 1839-40. Pestini. 4r., ppkts 2.--

85 -- --, SPÉCZ JÓZSEF, Egyházi szónoklat, mellyet az ujonépitendő budai Császár Fürdő alapköve ünnepélyes letételének alkalmával 1842-ki máj. 17.-én német nyelven tartott. Buda, 1842. 8r.,fve -.50

86 -- --, PDROSZKAY IGNÁC, Hasznos volna-e Pest városát körülcsatornázni? Pest, 1866. És még 6 e tárgyban irt füzet 3.--

87 BUDAPEST FŐVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGÁNAK SZERVEZETE. Bpest, 1873.- Hozzákötve: A fővárosi törvény tárgyalása az országgyülésen. Gyorsirói jegyzetek nyomán. Megtoldva a központi bizottság jelentésével és a szentesitett törvényczikkel. Pest, 1872. 8r., fvkts 3.--

88 BUDAPEST LÁTKÉPEI a 1890-es évekből. 13 kép. 8r., er.vkts 1,50

89 -- --, SCHMALL LAJOS, Adalékok Budapest székesfőváros történetéhez. Bpest, 1899. N.8r.,fve 3.--

90 -- --, THOLD ORBÁN IMRE, A budapesti Szent István templom. Bpest, 1905. 8r.,vkts 1,50

91 BUDAPESTRE VONATKOZÓ MÜVEK. 31 kötet. 10.--

92 CAILLARD, SIR VINCENT H.P., Imperial fiscal reform. London, 1903. 8r., er.vkts 1,50

93 CARNERI, B., Sittlichkeit und Darwinismus. Drei Bücher Ethik. Wien, 1871. 8r.,fvkts 2.--

94 CASTELLI, CONSTANTIA, Portugall-Király' leánya. Magyarra ford. LÁNG ÁDÁM. Kassa, 1824. K.8r., fvkts ,60

95 CATALOGUS MANUSCRIPTORUM BIBLIOTHECAE REG.SCIENT.UNIVERSITATIS BUDAPESTINENSIS. Tom.II. Partes 1-4. Bpestini, 1889-1910.8r., 4 kötet, fve 5.--

96 CAVALCA, DOMENICO, Opere. Per cura di Bartolommeo Sorio. Volumine primo. Trieste, 1858. N.8r., vkts 2.--

97 CELLARIUS, CHRISTOPHORUS, Latinitatis probatae et exercitae liber memorialis. Hungarica et Bohemica locupletatus a Mathia Belio. Leutschoviae: Joh.Brewer. 1735. 8r., bőrkts. /Erősen használt és rong. példánya e régi iskolakönyvnek./ 1,60

98 CHATEAUBRIAND, FRANCOIS-AUGUSTE, Génie du Christianisme, ou beautés de la religion Chrétien e. Paris, 1802. Tom.II-IV. 4 kötet, fve 1.--

99 CHLEDOWSKI, CASIMIR V., Das Italien des Rokoko. München, 1919. 8r.,fbőrkts 2,50

100 CHOBOT FERENC, A romhányi plébánia története. Bpest, 1913. 8r.,fve -.50

101 CHUR-BAIERN sowol nach dem Leben dererjenigen die seither dem die Chur auf dieses Haus gefallen, regiert, biss auf gegenwärtiges Monat April. Frankfurt u.Leipzig, 1703. 12r., egyk.pergtkts. Miksa Emmánuel bajor vál.fej.rézm.arcképével 12 kihajtható rézm. melléklettel 2,50

64 BETHLEN DÉNES GR., A' nemzeti jól-létről. Béts, Haykul.1831. 8r., fve, er.boritékban 2.--

65 BIRÁNYI ÁKOS, Bocarmé-per, vagyis gróf Bocarmé és nője mérgezési története. Pest, 1851. 8r.,fve, er.boritékban 2.--

66 BLEI, FRANZ, Das Lesebuch der Marquise. Ein Rokokbuch.Berlin, Hyperionverlag. K.4r.,er.ppkts 1.--

67 BOETHIUS, A bölcseség vigasztalásai. Magyarul HORVÁTH DÁNIEL. Székesfejérvár, 1838. 8r., er.ppkts 1,20

68 BOGORIS BOLGÁR KIRÁLY, vagy: a kereszténység diadala a pogányság fölött. Tört.dráma. A középtanodai ifjuság üdvös élvezetéül szini előadásra alkalmazta SCHARNBEK JÁNOS. Nagy-Szombat, 1862. 8r.,fve -.80

69 BOIS, JULES, L'Au delá et les forces inconnues. Paris,1903. K.8r., ppkts 1,50

70 BORN, IGNATZ, Lebensbeschreibungen des Fürsten Raimund Montekukuli. Wien, 1792. K.8r., ppkts 1.--

71 BOS, LAMBERTUS, Ellipses Graecae, sive de vocibus quae in sermone Graeco per ellipsin supprimuntur. Franekerae, 1712. 12r., egyk.pergtkts 2.--

72 BOUCHÉ, KARL PAUL, Der Zimmer- und Fenstergarten. Oder kurze und deutliche Anleitung die beliebtesten Blumen und Gewächse in Zimmern und Fenstern. Reutlingen, 1812. 8r.,fve 1,50

73 BRASSÓVÁRMEGYEI TURISTA-KALAUZ. Irta MÉHELY LAJOS. /28 képpel/. Kolozsvár, 1895. K.8r., er.vkts 1.--

74 BRIEFE AN EINEN JUNGEN PRINZEN VON EINEM ALTEN MANNE. Leipzig, 1754. 8r.,ppkts 3.--

75 BROISCHSTETTEN, HORST, Eheleute und Kirchenleute. Vergnügliche und ernste Kulturbilder aus alten Zeiten. Berlin u. Leipzig, Wilh.Borngräber. K.8r., er.pgtkts 1.80

76 BRÜCKNER, HIERONYMUS, Gründliche Vorstellung, dass ein unlängst in Druck herausgegebenes Büchlein /ohne Benennung des Dichters/ Druckers und Orts/ unter dem Titul Ephemerides, oder kurtze Jahr- und Tag-Geschichte vom Auf- und Untergang des Lutherischen ersten Evangelii und des Melanchtonis Augspurgischer Confession. Jena, 1679.47., fve 2.--

77 BRÜDERLICHE ERMAHNUNGEN EINES FREIMAURERS. 1786.- EMPFINDLICHER AUFTRITT EINES FREYMAURERS IN WIEN AM JOSEPHSTAGE.1786. K.8r., 2 füzet 1.--

78 BUDAPEST. - Alt- und Neuer Crackauer Schreib-Kalender auf das Jahr 1751. Durch STANISLAUM POLDURANOWSKI. Ofen. K.4r., fve 3.--

79 -- --, HORVÁT ISTVÁN, Pest szabad királyi városnak régi Ofen német nevéről. Pest, 1810. 8r.,fvkts 2.--

80 -- --, Pest, Pilis és Sólt törv. egyesült vármegyék Szab.kir. Buda és Pest várossait illető s a Dunán fenn álló Hid-vámját a' mostani időnek környül állásaihoz alkalmaztatván ... e tárgyban rendelkezést adnak ki. Pest, 1811. Folio, 6 old. 1,20

81 -- --, Pest, Pilis és Sólt törv. egyesült Vármegyék rendei, Szab.kir.Buda és Pest várossait illető s a Dunán fenn álló hid vámját ujra meghatározván, e tárgyban rendelkezést adnak ki. Pest, 1813. Folio, 6 old. 1,20

82 -- --, DIETZE, CHRISTIAN JOS., Ideen zu Erhöhung der Wichtigkeit der königl. Freistadt Pesth. Pesth, Landerer. 1822. 8r.,fve /címlapjának alsó fele hiányzik!/ 1.--

Romhány

Prónay

kúria

Radocz Jenő dr.
Magyar kastélyok. 226 l.

ROMHÁNY (Nógrád megye)
úrilakai közül a Prónay kúria képvisel jelentősebb műértéket. A XVIII. század végén emelt épület sajátosan ívelt tetőzetével szerény, igénytelen kiképzésével egységes jó tömeghatású (141. ábra).

chen Verfasser erschienen in unserem Verlage:

H. TH. BOSSERT

KSKUNST IN EUROPA

NE SAMMLUNG TYPISCHER ORNAMENTE
ND FORMEN IN FARBIGER WIEDERGABE

o Beispiele unter besonderer Berücksichtigung der Ornamentik auf Tafeln, 100 in vielfarbigem Offset- und Buchdruck, sowie 32 in einfar- em Licht- und Tiefdruck. Format des Werkes 29×40 cm. In Ganzleinen gebunden RM 200.—, in Halbleinenmappe RM 190.—.

„Das Ganze ist eine wahrhaft berauschende Symphonie der rmen und Farben, fesselnd von der ersten bis zur letzten Tafel. zu in seiner Vielheit von farbigem Offset- und Buchdruck, ein- bigem Licht- und Tiefdruck eine hervorragende technische Lei- ung — und ein kühnes Wagestück des Verlages Ernst Wasmuth G, Berlin." *(Neue Züricher Zeitung)*

„Die Anzeichen, daß die Volkskunst schon in absehbarer Zeit s ihrer Pariarolle, die sie bis jetzt in der Kunstgeschichte gespielt t, erlöst werden wird, sind unverkennbar. Zunächst sei auf das onumentale Werk H. Th. Bossert, „Volkskunst in ıropa", die erste vergleichende Zusammenstellung der Volks- nstdenkmäler Europas, hingewiesen. Sozusagen ein „Zentral- ıseum europäischer Volkskunst in Bildern", eine Veröffent-

141. — ROMHÁNY: A Prónay-kúria kerti homlokzata
Herrenhaus Prónay, Gartenfasade — Résidence seigneuriale Prónay, façade, côté jardin
Prónay Manorhouse, garden front

Romhány

Prónay kastély

141. — ROMHÁNY: A Prónay-kúria kerti homlokzata
Herrenhaus Prónay, Gartenfasade — Résidence seigneuriale Prónay, façade, côté jardin
Prónay Manorhouse, garden front

Romhány

Romhány

Vas. Ujs. 1865. 15 l.

Még egy rommaradvány.

Romhány (Nográd), márcz. 18.

A Vasárnapi Ujság f. é. 9-ik számában közlött gyászjelentést olvasván, önkénytelenül ébredt fel bennem a gondolat, nem tennék-e én is a történelemnek egy kis szolgálatot azzal, ha a nagyromhányi határban az ugynevezett „Kastelka" nevü dombtetőre, mely az 1861 évben létrejött tagositás alkalmával Sembery Imre ur birtokába jutott, s az ugyan ő általa eszközlött ásatásokra régészeinket figyelmeztetném?

E dombtető a községtől nyugati irányban m. e. 16—1700 lépésnyire esik; a rá épült hajdani kastély, avvagy váracs romjainak ma már csak kőalapjai léteznek, az ezek alatt minden irányban keresztülkasul elvonuló kőboltozatú folyosókkal, pinczék és kazamatákkal, melyek közt némelyek emberi csontvázakkal telvék; az ásatások, melyek jelenleg ugy látszik egyedül anyagi érdekből, kőanyag nyerése végett vannak folyamatban, megérdemlenék régészeink figyelmét, megtekintésükkel ha nem is az ős régenmultba, de kevés búvárlat mellett érdekes időkre és eredményekre pillanthatnának vissza. — Az ásással foglalkozó munkások a romok között háromszázados pénzekre akadtak, kézbesitvén ezeket tulajdonos Sembery Imre urnak. — Már akár zárda — vagy rablófészek, avvagy váracs lett légyen a nevezett helyen, — kell lenni történetének — az pedig

kozkincs — melynek na közlemenyemmel bármily párányiban járultam kibúvárlásához, nagy megnyugvásomúl szolgálna. — Mocsáry „Nográd vármegye leirásá"ban sem emlékezik e talányos helyről. — Néhai Géczy Elek levéltára azonban, mely most egyik örököse, Sembery Imre ur birtokában van, aligha nem tartalmaz e romokra vonatkozó, s történetüket érdeklő okmányokat.

Fityka Ferencz.

---

loi, sans principes directeurs, sans
entre des êtres intelligents pourait
nient et méconnaissent l'intelligenc

Mais venons-en aux méthod
nisme doit être combattu par les mo
réalité des faits et ce combat doit
s'insurgent, non contre l'autorité,
conscience brutale , ainsi que cont
sion est coupable, toute prétendue
nivence est délictueuse.

Théoriquement, on combat
Platon, comme Ketteler a combattu F
gues chrétiens ont combattu Karl M
lisme et toutes les erreurs de son

Pratiquement, et d'une ma
apportant de bonnes solutions à ceu
nent des révoltes, quand ils ne les
combat en éliminant de la société l
l'organisation sociale, haïssable l
cialement, en abolissant ces gaspil
gaspillages du sang des travailleur
collectivité. Nous ne sommes, certe
sous prétexte de combattre le capit
propriété honnête et bienfaisant;

RÓMER ILONA művészpedagógus. 1951-ben született Kondoroson.

1979-ben fejezte be Jászberényben főiskolai tanulmányait, ahol pedagógiai és rajz szakon végzett. Mint festőművész és pedagógus járja az országot, így 5 megye 9 városában élt, alkotott, adta tovább ismereteit tanítványainak.

1990 óta több országos érdekeltségű képzőművészeti és irodalmi közösségnek, valamint 1999 óta a Magyar Vízfestők Társaságának tagja.

Kiállításai:

Egyéni:

1993 Fonyód
1994-98 Hévíz
1995 Salzburg
1999 Szarvas
1999 Budapest

Csoportos:

1990 óta évente a Fővárosi Festő Studióval Budapesten, Szöulban.

Zsámbéki Romtemplom
65 x 50, pasztell

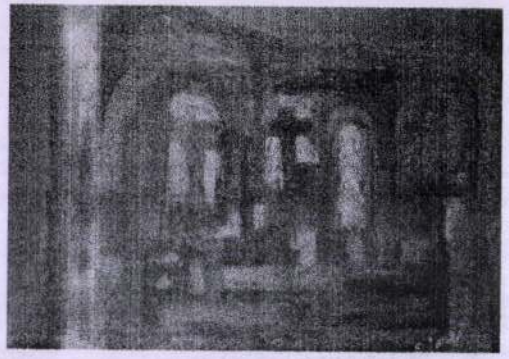

Templombelső
32 x 50, pasztell

MEGHÍVÓ

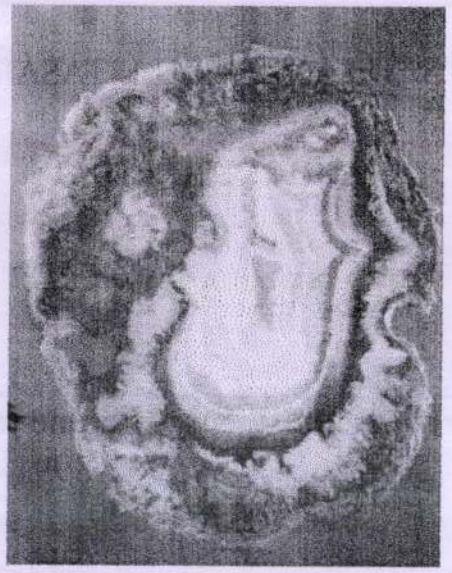

Achát III.
65 x 50, pasztell

Tisztelettel meghívjuk

Önt és Barátait

RÓMER ILONA

festőművész

BESZÉLŐ-NÉMA KÖVEK
című

PASZTELLKÉP KIÁLLÍTÁSÁRA

Megtekinthető a

VIAN CAFE-ban

1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 9
Tel.: 268-1154, 342-8991
06-209-751-029

MEGNYITÓ

1999. október 15-én

18 órakor.

A kiállítást megnyitja

MAGYAR JÓZSEF

festőművész

Hegedűn közreműködik:

MADAR EMESE

Verset mond:

BEDŐ KRISZTINA

INVITATION

To

ILONA RÓMER

artist's

pastel exhibition of

„SPEAKING SILENT STONES"
in

VIAN CAFE

Addresse:
9. Liszt Ferenc square
Budapest

Opening ceremony:
15th oktober 1999. 6 p. m.

Romer József

Bakonybél:

Az előtérben balra van az apátsági épület s a ~~kis~~ helység apró házai közül az uradalomhoz tartozók válnak ki. Az előtérben jobbra a pásztor farvasmarhát hajt ki a legelőre, s a háttérben a Somhegy emelkedik. Felirata a kép alatt:

„Bakony-Bél"

alól balra: „r. Romer"
s legalól jobbra: „1838. 2-dik Régelő mellé".

Acélmetszet, méretei a keretnek 9.1: 14.1 s az acéllapnak 15.2: 20.7 c/m.

Ltsa T. 4304.

nem a régen s annak festvére?

112/93 № 245.

Romek Árpád

Romek Árpád a legkiválóbb magyar cse
Kárpáti Képszalonban (Oroszlán-utcai bejárat)

Szegedi Uj Nemzedék,1930.Okt.24.

Rómer József

festő

lásd

Romer Flóris írátai a
M. N. Mur. Régiség-
tárát. Rögzítárában
q^k csomó
itt Romer József
festő a XIX
Iszázad elejéről

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

281 ◆ ROMEK ÁRPÁD (1883–1960) JELZÉSSEL

Virágcsendélet

63 × 43 cm
Olaj, karton
J. j. l.: Romek Árpád
Kikiáltási ár: 50 000 Ft

281
ROMEK ÁRPÁD

283

284

285

Romek Árpád

* **Romek Árpád nyerte el a képzőművészeti társulat nagydíját.** A Műcsarnok tavaszi tárlatának a képzőművészeti társulat által kitűzött díjai fölött most döntött a bírálóbizottság. A képzőművészeti társulat nagydíját Romek Árpád kapta „Ötvösmunkák a XVI. századból" című csendéletével. A nagydíj kitüntető elismerését Juszkó Béla nyerte „Jön a vihar" című művével. A Halmos-életképdíjat Gulyás Sándor „Beszélgetés" című olajfestményének, a kisplasztikai díjat Orbán József „Az ajándék" című szoborművének ítélte oda a bírálóbizottság.

Mi M. 1942. V. 6.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
című levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőművészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

ROMEK ÁRPÁD KÉK HANGULAT

— még a XVII. századból eredő — képgyüjteményére vihető vissza, s a budai várkapitányság által rendezett árverés útján került évtizedekkel ezelőtt Kilényi tulajdonába; XIV. és XV. századbeli olasz primitivek (umbriai, toszkánai, felsőolaszországi iskola), Lorenzo di Credi («Kis Jézus»), Canani («Kereszthordó Krisztus»), Schiavone («Szent Tamás»), Sassoferato («Madonna»), Veronese («Venezia mint királynő»), a spanyol Eugenio Lucas («Don Baltasar Carlos és egy hercegkisasszony lóháton»), Geertgen Tot Sins Jans modorában egy pieta, Mirlas de Bruyn («Szent János a pusztában prédikál»), ifj. Brueghel Pieter («A három királyok imádása»), Bochhorst Jan («Szent Mihály arkangyal»), a hollandi Metsu («Hágár elüzetése»), Terborch («Quadecker Lembert deventeri polgármester arcképe»), Netscher («Családképmás»), Huysum T. v. («Csendélet»), van der Myn («Csendélet») festményei. A vízfestésű miniatür-arcképek közül ránk nézve különös érdekkel bírtak Barabás, Borsos, Melegh és Raáb művei, egy Isabeynek tulajdonított arckép, Engleheart, Aubry, Emanuel Peter, Kriehuber, Theer, Lieder stb. miniatürjei. Az iparművészeti anyag alt-wieni, meisseni s hazai (Holics, Herend, Pápa) fajanszok és porcellánokból, XVII—XVIII. századbeli fémtárgyakból, francia gobelinekből, empire-stilű ezüstökből, gazdag szelence-sorozatból (XVIII. sz.) stb. állt.

Az «Új művészcsoport», amely a tél folyamán alakult, bemutatkozó kiállítását a Nemzeti Szalonban rendezte, amely december 8-án nyilt meg. Az «Új művészcsoport» nem egy bizonyos körülhatárolt irány, fix művészi álláspont demonstrációja. Összeverődésének alapja tisztán a kvalitás, dillettáns ballasztoktól függetlenül. Szabadon, irányzatra való tekintet nélkül így igen különböző törekvésű, igen elütő felfogású és stilusú művészek munkáit láttuk kiállításán. Természetesen ugyanez a kö-

Művészet 1918

SZÜLE PÉTER TÜKÖR ELŐTT

KRÓNIKA

Ha a kiállítások sűrűn egymásra következése, azoknak látogatottsága, s a művásár eredménye a mértéke a közönség művészet iránti érdeklődésének: akkor az idei szezon semmiben sem áll mögötte a megelőzőknek, amelyekben a háborús konjunkturák a műtárgyforgalomnak nem is sejtett élénkségét, a műtárgyak kereskedelmi értékének meglepő emelkedését idézték elő. A kiállítások sűrűn váltogatták egymást, gyorsabb tempót a termelés már nem is tudna követni. S hogy a közönség érdeklődése, a kiállítások forgalma nincs stagnáló ponton, hanem még mindig egyre növekvő: erre vall, hogy műalkotások bemutatására és közvetítésére új helyiségek nyiltak meg, műteremkiállítások jöttek divatba s amellet a régebbi művészeti intézmények tárlatai is, rendes törzsközönségükön felül, a publikum folyvást emelkedő regióját vonták magukhoz, élén a Műcsarnok télitárlatával, amely idáig egészen páratlan látogatottságot és művásári eredményt mutat fel.

Az Ernst-Muzeumban november 26-án kezdődött a Kilényi-gyüjtemény aukciója s egy héten át tartott. Kilényi Hugó régi, érdemes gyüjtő, aki abban az időben kezdte lerakni kollekciója alapját, amikor Budapest a gyüjtők számára valósággal szűztalaj volt s hozzáértéssel még csekély szerencse esetében is értékes műtárgyakra lehetett szert tenni. A budapesti gyüjtemények közt régi képek dolgában a Kilényié mindenesetre a legjelentősebbek egyike volt. Egész sor oly festményt őrzött, amelyek nemcsak históriai, hanem kiemelkedő művészi becssel bírtak. Az aukció iránt, amely ugyanoly külsőségek közt zajlott le, mint a Holitscher-porcellánok árverése, külföldi részről is élénk érdeklődés nyilvánult, anyagi eredménye meghaladta a négy millió koronát. Iparművészeti tárgyaival együtt 1104 darabot számlált a gyüjtemény. A képanyag kimagasló darabjai voltak: Cleve férfiarcképe, egy Tiziannak tulajdonított festmény («Venus toiletteje»), Leandro Bassano «Tűzáldozat» c. festménye, amely három kép Lipót Vilmos főherceg brüsszeli

Vendégjáték

Az évad egyik legjobb előadásának mondják

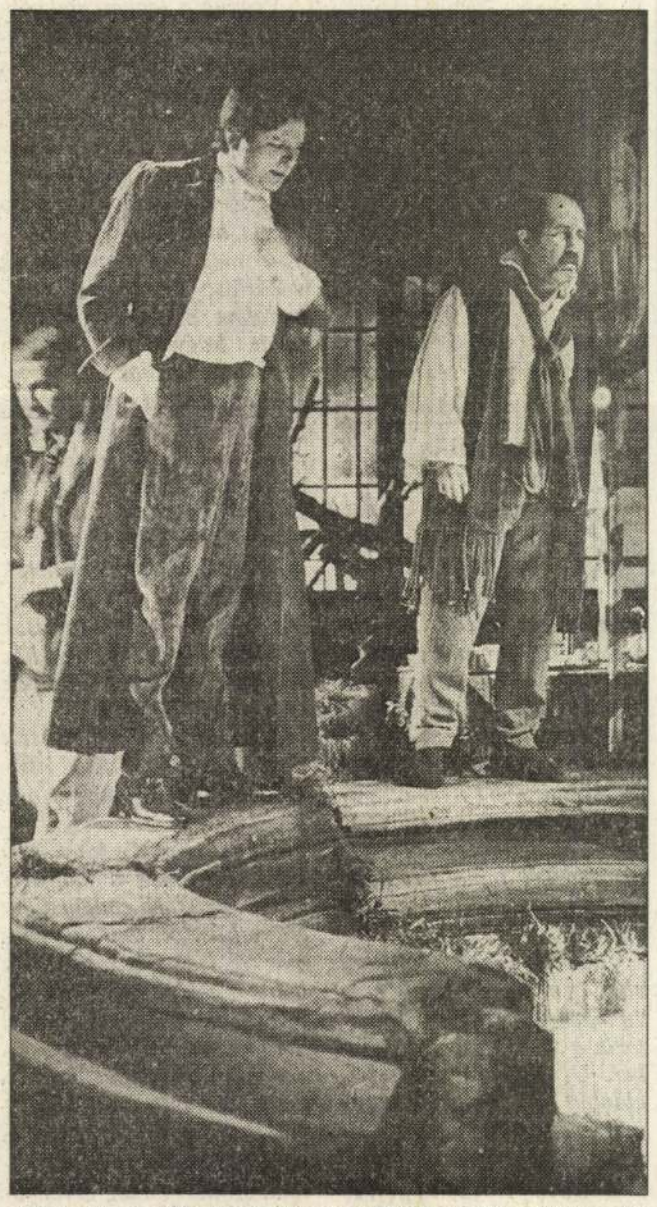

Jelenet az előadásból: az előtérben Hetey László és Gados Béla CSUTKAI CSABA FELVÉTELE

Dombrovszky Ádám

Budapest (ISB) — Idén kilencedik alkalommal került sor Budapesten az Országos Kamaraszínházi Találkozóra. A vidéki kamaradarabok seregszemléjét minden évben a Budapesti Tavaszi Fesztivál idején bonyolítják le a Radnóti Miklós Színházban, illetve az Arany János Színház Stúdiójában. Április 5–9-ig három vidéki színház négy darabját mutatták be, köztük a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház *Itt a vége, pedig milyen unalmas napnak indult* című produkcióját.

A kamaraszínházi találkozó múltjáról, illetve a darabok kiválogatásának módjáról a zsűri egyik tagját, Nánai Istvánt kérdeztük.

— Úgy egy évtizede született az ötlet — kezdte válaszát a Színház című lap főszerkesztő helyettese. — Akkoriban vidéken számos színvonalas stúdió-produkció jött létre, s ezeknek akartak egy fővárosi bemutatkozási lehetőséget teremteni.

❒ *Mit gondol: az Országos Kamaraszínházi Találkozó alkalmas arra, hogy megtalálja azt a közönséget, amelyik valóban kíváncsi a vidéki színházak legjobb előadásaira?*

— A kezdeti időszakban ez mindenképpen nagy eseménynek számított. Nem tagadom azonban, hogy később lanyhult az érdeklődés. Pedig — ha csak az északkeleti térség színházaiban is gondolkodom — számos emlékezetes előadás jut az eszembe. Például a debreceniek két Havel-darabja, az Ibusár, vagy a mostani Darvasi-darab, a Vizsgálat a rózsák ügyében. A nyíregyháziaktól egy Határ Győző-előadásra emlékszem szívesen, meg a Cyrano jut most hirtelen az eszembe. S igazán kítűnő előadásnak tartom a mostani darabjukat is. Mindezek ellenére a Budapesti Tavaszi Fesztivál programja annyira felduzzadt, olyan világsztárok, nemzetközileg is jegyzett művészek érkeztek a fővárosba, hogy sajnos, valóban egy kicsit a háttérbe szorult ez a seregszemle.

❒ *Milyen alapon, mely színházak közül és kik válogatják ki az Országos Kamaraszínházi Találkozón részt vevő darabokat?*

— A vidéki színházak maguk jelentkeznek a darabokkal. Ezeket azután egy hét színházi szakemberből álló válogató bizottság megnézi és dönt.

❒ *Idén mindössze négy darabot tartottak alkalmasnak?*

— Ennek pusztán pénzügyi okai vannak. És természetesen a minőség mellett bizonyos esetekben a technikát is figyelembe kellett vennünk.

❒ *Tizenhat felkínált előadásból Önök két veszprémi és egy pécsi előadás mellett a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház Jókai-feldolgozását választották ki. Vajon miért?*

— Mohácsi János rendezését személy szerint országosan is az évad egyik legérdekesebb előadásának tartom. Jókai Mór Milton című tragédiájának átdolgozásával egy roppant izgalmas előadás jött létre.

— A pártharcoknak, pártvillongásoknak áldozatul eső kisember témája igazán aktuális, s ez nagyszerű rendezéssel, kiváló színészi alakításokkal társulva nagyon jó produkciót eredményezett.

Csontváry-siker: talán most

Az igazi nagyság az igazi közönségsikerrel találkozott ● Életmű-kiállítás a Nemzeti Galériában

Budapest (ISB) — Május 23-ig Budapesten, a Magyar Nemzeti Galériában látható a magyar festészet egyik kiemelkedő egyéniségének, Csontváry Kosztka Tivadarnak az életmű-kiállítása. A Budapesti Tavaszi Fesztivál, illetve az Európai Kulturális Hónap szenzációja ez az esemény, amelyről végre elmondható: az igazi nagyság az igazi közönségsikerrel találkozik.

Szinte a teljes Csontváry-életmű látható, (hatalmas méretei, a szállítási nehézségek miatt a Baalbeck és a Mária kútja Názáretben maradt csak Pécsett) s a szakemberek nagy várakozással néznek a kiállítás nyugat-európai körútja elé. Vajon sikerül-e szert tenni az oly régen áhított világhírnévre? Részben erre voltunk mi is kíváncsiak, amikor *Romváry Ferencet* kérdeztük. A Pécsi Janus Pannonius Múzeum képző- és iparművészeti osztályának vezetője személyében alkalmasabbat nem is találhattunk volna, hiszen ő már hét esztendeje készíti elő a Csontváry-életmű nyugat-európai megmérettetését.

— 1987 májusában Amszterdamban a koronázó templomban volt egy „Magyar hét" kiállítás — kezdi összegzését a pécsi művészettörténész. — Akkor este elhangzott egy pohárköszöntő a meghívott magyar muzeológusok részére, és egy holland minisztériumi főtisztségviselő azt mondta: nagyon szeretnénk egy Csontváry-kiállítást Amszterdamban. Aztán a holland minisztérium megkereste a magyart, bizottság is létrejött 1989 decemberében, amely eldöntötte, hogy a képeket érdemes lenne utaztatni, s előnyös volna számunkra, ha Csontváryt Nyugat-Európában bemutatnánk. A rendszerváltozás azonban lelassította e folyamatot. A kapcsolatok megszakadtak egészen 1990 szeptemberéig, amikor a minisztériumban egy radikális döntés született. Nevezetesen az, hogy a pécsi múzeumot és engem megbíztak, mint miniszteri biztost, hogy a nyugat-európai kiállítást készítsem elő.

❒ *Akkor mindent elölről kellett kezdeni?*

— A legfontosabb az volt, hogy eldöntöttük: a tönkrement képeket restaurálni kell. Főleg a nagy képek voltak katasztrofális állapotban, amelyeknek ráadásul a szállítása sem olyan egyszerű. Eddig mindig tekercselve szállították azokat, és a festésmódból adódóan károsodásnak voltak kitéve. Ezek egyébként már 1949-ben nagyon sérült állapotban kerültek haza Párizsból. A képek a Rákosi-rendszerben tulajdonképpen megsemmisítésre voltak ítélve. Csontváry akkoriban egyszer volt kiállítva: valakinek sikerült becsempésznie a Képzőművészet a kertészetben című kiállításra...

❒ *Mikor fejeződött be a restaurálás?*

— Mára tulajdonképpen a nagyméretű Taorminát kivéve befejeződött a restaurálás. Itt Pesten a megnyitón még szerepelt a Taormina, de a nyugat-európai kiállítássorozatra most készítik elő. Az állomások a következők: június 10-től Stockholm, szeptember 10: Rotterdam és november végén München.

❒ *Mennyire teljes az itt látható Csontváry-életmű?*

— Minden olyan képet előbányásztam, ami csak elképzelhető volt. Így gyűjtőktől kölcsön kértem Stockholmból, Losoncról, Pozsonyból, Prágából is. Sajnos, két magyarországi (egy budapesti és egy esztergomi) magángyűjtő is akadt, aki erre a kiállításra nem adta kölcsön a tulajdonát. Ezenkívül még két kevésbé ismert miskolci képet leszámítva tulajdonképpen minden most elérhető Csontváry-kép és -grafika ki van állítva. Még olyan grafika is, ami még Pécsen sem volt soha sem. Ezenkívül van a Magyarok bejövetele című híres karton, ami jelenleg is valahol lappang....

❒ *Korábban Londonról és Párizsról volt szó mint külföldi helyszínről. Nem mintha Stockholmot, Rotterdamot és Münchent lebecsülném. Milyen könnyű volt ma Csontváryt „eladni"?*

— Nagyon nehéz volt. Amikor a nyolcvanas évek végén Nyugat-Európában a posztimpresszionista kiállítássorozat lezajlott, akkor abba a sorba passzolt volna Csontváry. Mi nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy egy csak általunk ismert festőt, akit odatartozónak vélünk, azt késleltessük, hogy mi szabjunk feltételeket. Ha akkor, annak idején 1987-ben azonnal beindul a gépezet, akkor London és Párizs is szóba jött volna a fogadó városok között.

❒ *Milyenek lettek a képek a restaurálás után?*

— Most olyannak látjuk a festményeket, mint amilyennek Csontváry leírta őket. És nem olyannak, mint amilyennek 5–10 évvel ezelőtti állapotukban ismertük! Ezért sokan jajgatnak, hogy a képek túl „csicsásak". De ez ugyanaz, mint ahogy a Sixtusi kápolna falán mi megszoktuk a sötét tónust, s most a japánok az eredeti állapotot rekonstruálták, ami sokaknak nem tetszik.

❒ *Két képről: a Magányos cédrusról és a Sétakocsizás újholdnál Athénban című műről mostanában sokat cikkeznek...*

— Gerlóczy Gedeon lánya annak idején örökösként eladta Magyarországnak a Csontváry-képek nagy részét. Akkor kettőt megtartott magának. Ő azonban — apjával ellentétben — érzelmileg nem kötődik sem Magyarországhoz, sem Csontváryhoz — szóval meg lehet érteni, hogy ezeket is el akarja adni. Valljuk be: százmillió forint, vagy egymillió dollár az pénz. Neki van három lánya, s most szüksége van erre a pénzre...

❒ *Mit gondol: elvezetheti-e Csontváryt ez a „nyugat-európai körút" a világsikerig?*

— Sajnos nem hiszek benne! Ehhez borzalmasan sok dolog lenne szükséges. Mi most egy kísérletet teszünk arra, hogy Csontváry ismertebb legyen. De valljuk be őszintén, senki sem érdekelt abban, ami nem az övé. A szakemberek számára a Csontváry-irodalom csak magyarul áll rendelkezésre, a képekhez sem könnyű hozzáférni. Az illető intézményekhez, az országokhoz sem kötődnek a képek. Nehéz lesz olyan szakembert találni, aki mégis Csontváryval fog foglalkozni. A külföldtől ez nem várható. Naivság ezt feltételezni.

❒ *Végeztek-e valamilyen jó értelemben vett reklámmunkát?*

— Ez borzalmasan nehéz. Nem készülhet levelezőlap, nem készülhet poszter, mert hatalmas jogdíjat kérnek. Ezen sajnos Csontváry és a kultúra veszít. Szóba kerülhetne egy katalógus is. Én ezen két éve dolgozom. Már szponzort is szereztem, de így sem megy, mert mindenki előre kéri a pénzt... Pedig én a kezdetektől a minisztériumban is mindig hangsúlyoztam: a kiállítás mellett a katalógus is roppant fontos. Hiszen a kiállítás két hónapig látható, a katalógust viszont, ha világnyelveken adjuk ki, akkor a földkerekség összes könyvtárába eljuthat. Kétmilliót kértem rá, hogy a szerzőknek tudjunk előre fizetni...

❒ *Mi lesz a nagy képek sorsa? Azok Nyugat-Európába sem mennek?*

— A Taormina részvétele feltétel volt. Ha nehézségek árán is, de azt tudjuk szállítani. Egy az egyben kiemelhető a kép. Át kell vinni egy másik épületrészbe, és egy ablakon át kivehető és szállítható. A speditőr cégnek van akkora járműve, amire ez így felfér függőleges helyzetben. A két legnagyobb méretű: a Baalbeck és a Mária kútja viszont hengerlés nélkül nem hozható ki a pécsi Csontváry Múzeumból csak falbontás árán. A restaurátorok hengerelt állapotban nem is javasolták e képek szállítását. Ez újabb kockázati tényezőket jelentett volna, így mindhárom fél tudomásul vette, hogy csak egy nagy kép megy.

Csontváry: Magányos cédrus NAGY GÁBOR (ISB) REPRODUKCIÓI

A különálló csillag*

Nekem milliárdjaim nincsenek, hogy palotákat létesíthessek. Ha festményeimet Amerikába kivinném, ahova eladni nem akarom — s ha azok az Igért egymillió dollárt ki is fizetnék érettök — gazdagabb volna e szegény hazánk az ötmillió koronával? Hát nem vagyunk gazdagabbak azzal a tudattal, hogy még sok víz fog lefolyni a Dunán és a Missisipin, amíg Baalbekhez hasonló festmény lát napvilágot? De addig, amíg ezt túl nem szárnyalta, túl nem tökéletesítette valaki, még mindig többet ér a tudat a jenki milliójánál — hogy pénzzel sem megfesteni, de még csak megvenni sem lehet azt a dolgot.

...

Nem szólok magamról, — akinek egész élete egy láthatatlan Teremtő erőnek van kiszolgáltatva, olyannak, mint a görögök művészetében található, de sajnos a festészetben nem található: s így az én dolgaim mint különálló csillagok szerepelnek majd az égen, annak idején.

**Részletek a festő írásaiból*

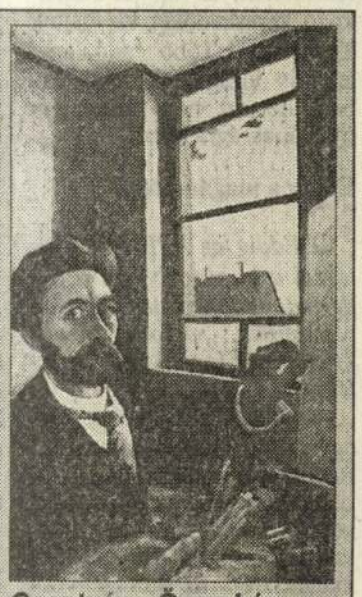

Csontváry: Önarckép

Romváry Ferenc

NAPKELET
A KM hétvégi melléklete

Aktuális kérdések

Fantomcégek, fiktív számlák

A bírságokról és az adómorálról nyilatkozik Mandzák László APEH-igazgató

Máthé Csaba

Nyíregyháza (KM) — Idén egy cégnél a vizsgálataink alapján százmillió forintos adóhiányt állapítottunk meg, nyilatkozta Mandzák László, az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal megyei igazgatóságának igazgatója, akit a bírságokról és az adómorálról kérdeztünk.

❑ *Bezzeg most először mulasztottam, és máris megbírságolnak. Azokat akik milliós, illetve százmilliós adócsalásokat követnek el, azokat pedig futni hagyják — halljuk nap mint nap a megbírságolt vállalkozók morgolódását. Valóban csak a kicsik futnak be az APEH hálójába?*

Kis és nagy „halak"

— Ez a leggyakoribb vád ellenünk, hogy csak a kishalakat fogjuk meg, a nagyok pedig szabadon úszkálhatnak. Nem így van. Ha csak az elmúlt évben az olajos ügyet említem, amely főszereplője, egy kft. fél év alatt 220 milliós forgalmat bonyolított le, de az olaj után nem fizették be a fogyasztási adót. A másik nagy fogás volt, hogy lelepleztünk egy olyan budapesti magánszemélyt, aki a megyénkben és a környező megyékben több nem létező vállalkozást is bejegyeztetett és fiktív számlák alapján adott be áfa-visszaigényléseket. Idén egy cégnél — az adótitok miatt nem mondhatom a nevét — vizsgálataink során százmillió forintos adóhiányt állapítottunk meg.

❑ *Ha ilyen nagy halra akadnak, akkor mennyire általános az, hogy az APEH budapesti központja átveszi az ügyet?*

— Egyáltalán nincs ilyen, mi vagyunk az elsőfokú adóhatóság. Ha valaki megfellebbezi az ügyét, akkor természetesen másodfokon már a központban döntenek.

❑ *Bírságol, behajt. A köztudatban gyakorlatilag ez a két funkciója ismert az APEH-nek. Az egyéni és társas vállalkozások képviselői sokszor szóváteszik, hogy minimális a hivatal tanácsadói, felvilágosító munkája.*

— Az APEH mindegyik induló egyéni és társas vállalkozásnak nem adhat egyenként adótanácsot, de erre alakította ki az ügyfélszolgálati irodáit, ahol személyesen és írásban is lehet felvilágosítást kérni. Az Előkészítő és Adatszerző osztály a kezdő vállalkozók segítésével is foglalkozik, a helyszínen adnak tanácsot.

❑ *Az APEH elől eltitkolt jövedelmekről eltérőek a vélemények. 250 milliárdtól 800 milliárdig terjed az összeg. Ön szerint mennyire pontos ez a becslés?*

— A Pénzügyminisztérium, a pénzügyi kutató intézetek, magántanácsadók és az APEH is végez különböző méréseket az eltitkolt jövedelmekről, de ezek különböző módszereken alapulnak és mindenki a sajátjára esküszik. Nagyon nehéz megközelítő számadatot mondani, és ebből a megyére vonatkozó összeget kialakítani. Jellemző a megyénkre is, hogy számla nélkül történik áruvásárlás és eladás, ilyen tételeket sok helyen találunk szabolcsi üzletekben. Ezen kívül megjelenik a csempészett alkohol, kávé, ruhanemű, műszaki cikk. Nagyon sokan egyszerűen nem jelentkeznek be egyéni vállalkozónak bizonyos tevékenységre, ők az úgynevezett kontárok, például kőművesek, autószerelők, karosszéria javítók. Ők egyszerűen számlaadás nélkül tényked-nek, sokan be nem jelentett alkalmazottakat is foglalkoztatnak.

❑ *A számla nélkül dolgozókat főleg a közérdekű bejelentések alapján ellenőrzik. Ennyire sok irigye van az embereknek, vagy a lakosság nagy részét irritálja az a tény, hogy ők az APEH elől eltitkolják milliós jövedelmüket?*

— A közérdekű bejelentéseket elsősorban az motiválja, hogy a lakosság jelentős része olyan jövedelemből él, ami papíron követhető, tehát alkalmazottak. Nekik szigorú szabályok alapján levonják az adóelőleget. Persze, hogy zavarja őket — mondjuk — a szomszédjuk, aki úgy jut nagy jövedelemhez, hogy azt nem jelenti be az APEH-nek. Ezekre a névvel, név nélkül érkező bejelentésekre is odafigyelünk.

— Ezen kívül vannak olyan kiemelt szakmák, amelyekre tapasztalataink alapján különösen oda kell figyelni. Tavaly például a kőfaragókat, a nemesfém-forgalmazókat, értékesítőket, az olajjal foglalkozó kereskedőket vizsgáltuk kiemelten. Több adóalanyi kört is vizsgálunk napjainkban, de ezt nem szeretném nyilvánosságra hozni.

Elszív a magánszféra

❑ *Eddig az APEH munkatársai a bírságokból és a felderített adóhátralékból nem részesültek, viszont január 1-jétől már igen. Milyen mértékben?*

— Január 1-jétől vezettek be egy érdekeltségi rendszert. Bevezetésére elsősorban azért került sor, mert az ellenőrzést végzők magasan kvalifikált szakemberek kell legyenek. A magánszféra az utóbbi években jelentősen elszippantotta a hivatalból ezeket a dolgozókat, akik tanácsadást, könyvvizsgálói munkát, vagy könyvelést vállalnak különböző cégeknél. Ezt a fluktuációt szeretnénk egy plusz jövedelem nyújtásával megállítani. Másrészt pedig érdekeltté akarjuk tenni a munkatársainkat az eltitkolt jövedelmek feltárásában. A teljesítményösztönzés nemcsak a revizorokra vonatkozik, de elsősorban ők ennek az érdekeltségi rendszernek a kedvezményezettjei.

❑ *Mennyire tudnak a munkatársaik felkészülni az újabb kiskapuk felfedezésére, amelyekkel a gazdasági élet főszereplői folyamatosan élnek?*

— Az adózási fegyelem csökkent, az adózási morál romlott, és emiatt többször kényszerülünk ellenőrizni az adóalanyokat. Konkrét nyomozásra nincs felhatalmazásunk, de több esetben kell élni azokkal a szabályokkal, amelyek az államigazgatási eljárás keretében nyújtanak lehetőséget. Gondolok itt a tanúk meghallgatására, a kapcsolódó vállalkozások vizsgálatára (az ide-oda számlázgatás miatt). Többször felvetődött már az adórendőrség megalakításának gondolata, de ez csak tervszinten maradt. Szigorodott a mulasztási bírság, de mérlegeljük az adott helyzetet. Nem mindegy, hogy egy falusi sportegyesületet vagy egy több milliárd forintot forgalmazó céget büntetünk ugyanazért a mulasztásért. Emellett olyan jogkört is kaptunk, hogy többszöri mulasztás után az adott üzletet bezárhatjuk három, öt, illetve tíz napra.

❑ *A végrehajtások is az APEH jogkörébe tartoznak. Ismert azonban az úgynevezett vagyonkimentés is, amelynek lényege, hogy mire a hivatal dolgozói kiérnek a helyszínre, már csak értéktelen illetve alig értékesíthető eszközöket, felszereléseket találnak. Ezt hogy tudják megakadályozni?*

— A korábbi gyakorlat többségében valóban ezt mutatta. Ezért újabban (amikor jogerős lesz a végrehajtási határozat), azonnal beindítjuk a végrehajtást, tehát nem hagyunk időt a vagyon értékesítésére, különböző összegek eltüntetésére. Emellett gyakrabban élünk az úgynevezett előzetes biztosítási intézkedésekkel. Ez azt jelenti, hogy már azelőtt, mielőtt jogerős lesz egy határozat, és a körülményekből az feltételezhető, hogy vagyonkimentést terveznek, elvonják előlünk az adóhiány fedezetét, megelőző intézkedéseket teszünk.

❑ *Év végén és ez év elején óriási tumultus volt a magánszemélyek áfa-visszaigénylése miatt a hivatalnál. Mennyire sikerült csökkenteni a sorbanállást, és időre teljesíteni a visszaigényléseket?*

— Még mindig lemaradásban vagyunk, ami annak köszönhető, hogy az elmúlt év azonos időszakához képest megháromszorozódott a megyében a közművesítés miatti áfa-visszaigénylés. Ezeknél minimális volt a visszaélés, elsősorban különböző vállalkozók fiktív számláit érte kifogás.

❑ *Ezekben az említett esetekben is van késedelmi pótlék, amelyet az APEH fizet?*

— Igen, amennyiben késedelmesen teljesítjük a visszautalásokat, akkor késedelmi pótlékot fizet az APEH. Ugyanez vonatkozik a személyi jövedelemadó bevallásokra is. Utóbbinál eddig 95 ezer szja-bevallás érkezett be, annak egyharmada volt visszaigénylés, és abból közel hatszáz volt a késedelmes kiutalás.

Büntető eljárások

❑ *Korábban említette a fantomcégeket. A megyében sokkal inkább a fantombirkákról, jerkékről lehetett hallani, amelyeket éjszaka egyik városból a másik városba hajtottak, az APEH pedig kifizette az állami támogatást az igénylőknek.*

— Még mindig zajlanak ezekben az ügyekben a büntető eljárások, de már nagyon sok ítélet is megszületett. Természetesen a felvett pénzeket vissza kell fizetni. Nehéz lett volna ezeket kifizetés előtt ellenőrizni, ugyanis igen nagy számban történtek az igénylések, amelyek ellenőrzéséhez nem volt apparátusunk. Másrészt szerencsétlenül fogalmazták meg a jogszabályt, harmadrészt pedig egyes esetekben a nyomozás megállapítása szerint állatorvosok is kiadtak a nem létező állatokra igazolásokat.

Mandzák László: „Érdekeltté akarjuk tenni munkatársainkat az eltitkolt jövedelmek feltárásában"

BALÁZS ATTILA FELVÉTELE

Magánvélemény

A tisztító tűz

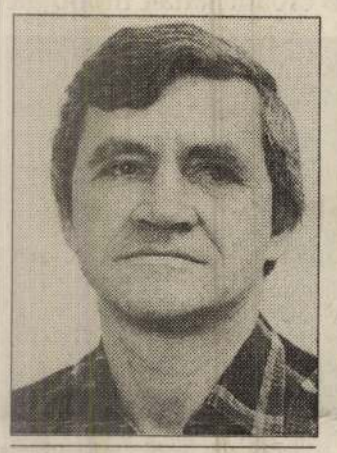

Nagy István Attila

Könnyen lehet, hogy nosztalgiákból építkezik az ember. Az egyes nemzedékek olyan határozottan elkülönülnek egymástól, hogy ez még a felületes szemlélőnek is feltűnik. S nem is szükséges emögött divatos nemzedéki ellentétet felfedezni, mert ilyenek igazából sohasem voltak, vagy éppen ellenkezőleg: az egyes nemzedékek mindig is markánsan megkülönböztették egymást.

Vitákkal, indulatokkal vagy azok nélkül. Egyszerűen másként nevelődnek. Változik a világ, benne az ember. Új értékeket fedez fel, eldobja a régieket, vagy jobb esetben átszínezi azokat a maga képére és hasonlatosságára. Közben persze megéli annak is a tragikumát, hogy már nem tudja a régi értékek mentén elképzelni az életét, de még nem látja teljesen tisztán az újakat sem. Ilyenkor vetődik fel az örök emberi problémája, ilyenkor fordulunk a klaszszikusokhoz, mint amelyekben a legegyetemesebben megjelennek azok az értékek, amelyekre támaszkodni lehet, ha összezavarodik a világ.

Nagy átrendeződéseknek voltunk tanúi ebben a században is a háborúk alatt és után. Európa nyugati felén viszonylag egyszerű volt a képlet, mert a nagy lelki trauma után vissza lehetett találni a több százados polgári eszményekhez. A keleti részeken azonban bonyolultabbá vált a helyzet, mert a Szovjetunió árnyékában új társadalmi formációk jöttek létre. Az új hatalom arra törekedett, hogy kialakítsa a maga filozófiai, világnézeti, erkölcsi arculatát, megfogalmazza a maga értékeit, illetve felépítse annak hierarchikus rendjét.

Évtizedek teltek el ebben a világban. Nagyapák, apák, fiúk, nagymamák, anyák, lányok élnek ebben a hazában, akiket áthatnak azok az élmények és tapasztalatok, amelyeket ebben az új világban szereztek. Őszintén átélték, a magukévá tették őket. Nem azért, mert kényszerítve voltak, hanem, mert őszintén hitték, hogy értük épül az új világ, igazságai az ő igazságaik, eszményei, erkölcse az övék.

Az utolsó trauma nagyon friss még. Úgy hívják, hogy rendszerváltás. Dőre dolog lenne azt hinni, hogy ez is pusztán ünnepi felvonulás, ahol éltetni lehet az új világot. A változás most is csak hosszú idő alatt mehet végbe. A gazdaságban, a társadalmi kapcsolatokban, a kultúrában, az erkölcsben, a közgondolkodásban.

Vegyük a legkézenfekvőbbet. Százezrek keserű tapasztalata, hogy a kulturális javakhoz jutás bősége után — az árdagály következtében — kiszorultak a fogyasztók közül. Alig kínál a piac igényes szépirodalmat, s ha mégis, olyan áron, hogy kétszer meg kell gondolni a vásárlást. Korábban a társadalom preferálta a kultúrát, hogy minél többen hozzájuthassanak az értékekhez. (Most persze azt mondhatják, hogy természetesen csak azokat, amelyeket a maga érdekeit szolgálták. Ebben van igazság, de azért nem volt olyan merev a rendszer, hogy ne lehetett volna árnyalt a válogatás. Meg aztán a klasszikusok rendszeridegenek, s azokhoz is olcsón juthattak hozzá az emberek.)

Kamaszkorom lelkesült pillanatai voltak azok, amikor Csoóri Sándor, Nagy László, Juhász Ferenc, Pilinszky János, Ladányi Mihály köteteinek a megjelenését vártuk. Ki emlegeti ma Nagy Lászlót, akinek pedig már a klasszikusok között lenne a helye? Egyetemisták legfeljebb a szemináriumi dolgozatokban. Csoóri Sándor neve merül fel talán a leggyakrabban. De ír még verseket? S egyáltalán: miután beszennyezte őt a politika, szólhat-e még érvényesen és hitelesen?

Kikaptuk egymás kezéből az Élet és Irodalom legfrissebb számait, vagy az Új Írást, a Nagyvilágot. S ott szorongtunk a moziban, hogy megnézzük a legújabb Bergman- vagy Truffaut-filmet. S tudtunk vitatkozni a Hideg napokon és a Szegénylegényeken. De tűzbe hozott Ember Judit egy-egy dokumentumértékű alkotása is.

Ha ma véletlenül négy-öt magyar összehajol, néhány mondat után kiderül, hogy ki-ki melyik pártnak a tagja, s hamarosan sutba kerülnek az esztétikai értékek, feldugja a fejét a politika. Megfogalmazódik a szembenállás, s attól kezdve már nincs semmi értelme az egésznek.

Úgy látszik, hogy a gyűlölet tisztító tüze szükséges az új értékek megfogalmazódásához. Ha ezen túlleszünk, visszatérhetünk a régiekhez. Csakhogy nekünk nincsenek százados hagyományaink, amelyekbe most kapaszkodni lehetne, hiszen folyamatos harccal vagy éppen alávetettségben telt az életünk. Számunkra éppen az irodalom volt a megtartó erő. Az írók és költők tartották bennünk a hitet, hogy a kudarcok, a sorsunkba való belebukás ellenére is érdemes munkálkodni, „mert előttünk egy nemzetnek sorsa áll".

Smost éppen ez az irodalom szorult az életünk peremére, egyszerű árucikk lett, mint akármelyik mosópor. Pedig sohasem lenne szabad elértéktelenednie, mert amelyik nép elveszíti eleven, tartós kapcsolatát az irodalommal vagy tágabb értelemben a kultúrával, annak kiüresedik a lelke is. S akkor hiába érkezik meg Európába vagy a nagyvilágba, nem lehet őt elválasztani a többitől. S erre a különbségtételre már ő sem lesz képes.

MA

Szeretettel köszöntjük névnapjuk alkalmából ***BEATRIX,ERNA*** *nevű kedves olvasóinkat.*

A Nap kél 4.58 nyugszik 18.31 órakor

Hírek, tudósítások, események közölhetők 10-től 12 óráig a 410-053-as telefonszámon.

Hírszerkesztő: **CSUTI JÁNOS**

Ma 9-11 óráig panaszügyekben fogad, a 415-000-es számon hívható: **NAGY ISTVÁN**

Szerkesztőségi hírügyeletes 16-tól 19 óráig a 415-000-es számon: **REZES ZSUZSA**

Lottónyeremények

A Szerencsejáték Rt. tájékoztatása szerint a nyertes számok a következők: 34. heti 6/45–ös lottó nyerőszámai:

6, 9, 10, 23, 39, 43 – a pótszám: 7. Jokerszám: 031730.

A 34. heti 5/90–es lottó nyerőszámai:

21, 35, 45, 48, 63.

A 34. heti lottó- és Jokerszámsorsolások nyereményei – a jövedelemadó levonása után – a következők: 5/90–es lottó: 5 találatos szelvény nem volt, 4 találatot 44-en értek el, nyereményük egyenként 396 534; a 3 találatos szelvényekre 3418; a 2 találatosokra 168 forintot fizetnek. A következő hétre átvitt 5 találatos nettó nyereményösszeg: 59 000 051 forint.

6/45–ös lottón 6 találatot egy fogadó ért el, nyereménye 41 322 843 forint; 5 plusz 1 találatot 1 fogadó ért el nyereménye: 4 725 844; az 5 találatosokra egyenként 37 001 forintot; a 4-esekre 1489, a 3 találatosokra 134 forintot fizetnek.

A kisorsolt Joker-szám alapján telitalálatos sorsjegy nem volt.

Időjárás

Várható időjárás ma estig: gyakran lesz erősen felhős az ég, északon sokfelé másutt szórványosan valószínű zápor. Eleinte a délnyugati, majd az északnyugati szél lesz élénk.

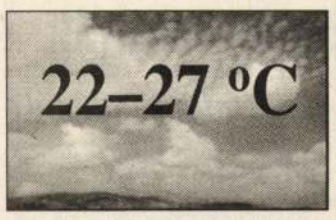

Vízállás: Mohács 224 cm, apadó, vízhő 20,1 fok, Őrtilos – 50 cm, apadó, 16,0, Barcs –2 cm, apadó, 19,7, Drávaszabolcs 131 cm, apadó, 20,1.

Boldogságot adó Beatrix

A korai kereszténység eszmekörében keletkezett a mai Beatrix nevünk, amelynek latinból vett jelentése: „boldogságot adó nő". Három király felesége, II. Endre, Róbert Károly és Mátyás királyé viselte ezt a nevet. A világirodalomba Dante Beatricéjével költözött be, a képzőművészetben Giotto, Boticelli, Delacroix és mások, a zenében Liszt szonátája is megörökítette alakját.

Erna – „harcos" – nevünk új a naptárunkban, 1972-ben szorította ki az „Erneszt" férfinevet. Az Erneszta német női névből rövidült le, mindkettő ős a mi Ernő férfinevünk, amely az angol „carnest" vagy a német „ernst" szavakból ered.

Beatrxet a különleges flamingó virággal lepjük meg, Ernának pedig nevükhöz illően harsonára emlékeztető tölcséres gloxiniát vagy amarilliszt ajándékozzunk.

A Komlói napok programjából

Gazdag programot kínál a bányászhagyományokra épülő Komlói napok idei rendezvénysorozata. Előrendezvényei közt a hétvégén fejeződött be a Falu- és Városvédők XIII. Országos Találkozója. Kossuth-emlékhelyet avattak a városban. Augusztus 27-dikén Mountain-Bike pályát avattak Gesztenyésben, 29-dikén 17 órakor *Fábos György* festő és grafikus tárlata nyílik a Városi Helytörténeti Múzeumban. Augusztus 30-dikán 10 órakor lesz az ifjúság problémáival foglalkozó szociálpolitikai szakmai nap nyitánya a Városháza dísztermében *dr. Kelemen Gábor* nyitóelőadásával, 31-dikén „Bányászok„ címmel *Árgyelán György* fotótárlata nyílik a Május 1 Művelődési Házban, a Zrínyi Filmszínházban 19 órától vetítik az „Ígéret földje" című magyar filmet.

A Komlói napok fő eseményeként szeptember 1-én 14 órakor nyílik a vállakozók kiállítása a sportcsarnokban, 16 órától a Térségfejlesztési Tanács üléseik a Városházán.

Szeptember 2-dikán 13 órakor lesz a PERT bányásznapi ünnepsége a Zobák-bányaüzemnél, ez a termékbemutatók napja is. A díszpolgár-avatás és a „Pro Civitate" címek átadása 15 órakor kezdődik.

Augusztus 3-dikán 18 óra 30-kor lesz a koszorúzás a bányászemlékműnél. Délelőtt Bogár (VW) bemutató lesz a Sportcsarnokban. Az ünnep jövő vasárnap Sikondán hőlégballon-bemutatóval, népi együttesek műsorával zárul.

Karácsonyi Posta

A szeptember 9-i 67. Bélyegnapot a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége és Magyar Posta közösen ünnepli. A posta bélyegsort és feláras bélyegblokkot ad ki és a karácsonyt előző Advent időszakára is gyermekkatalógussal és kedvezményes szolgáltatásokkal készül.

Asztalos-restaurátorok szemináriuma Pécsett

Első alkalommal rendezi meg Magyarországon augusztus 22. és szeptember 3 között a Grazi Egyházmegyei Bizottság a Világegyházért és a Fejlődésért, Kelet, Dél-Kelet Európai Szekciója, a Pécsi Ipartestület, és a Pécsi Püspöki Hivatal a Regionális Munkaerőfejlesztő és Képző Központban az asztalos-restaurátorok nemzetközi szemináriumát. A kéthetes tanfolyam előadói Grazból, míg a résztvevők Ausztriából, Szlovákiából és hazánk különböző pontjairól érkeztek.

A hallgatók között vannak olyanok, akik múzeumok, mások egyházak felkérésére állítanak helyre bútorokat, faragott tárgyakat. Van, akinek ez a hobbija, mint *Karl Loidl* osztrák úrnak, aki ugyan hentes, de már húsz éve foglalkozik fából készült tárgyak restaurálásával. Akadnak olyanok is – az egyik Szlovákiából érkezett, a másik egy magyar hölgy – ‚akik főiskolára járnak, restaurátornak készülnek.

A résztvevők a hét végén ellátogattak több olyan asztalos műhelybe, ahol nemcsak új tárgyak készítésével, hanem régiek helyreállításával is foglalkoznak. A héten egyházi tárgyakról készítenek másolatot, állítanak helyre egy grazi okleveles restaurátor-szobrász vezetésével. **Sz. K.**

Szabó László pécsi asztalosműhelyével is megismerkedtek az Ausztriából érkezett vendégek **Fotó: Laufer László**

Babarc osztrák testvérközségéből, Hart bei Graz-ból csaknem harminc nyugdíjas töltött néhány napot Baranyában a két település közötti együttműködés keretében. A babarci családoknál elszállásolt vendégek tegnapi elutazásukig egyebek között Péccsel is ismerkedtek, ellátogattak Abaligetre és felkeresték a békáspusztai múzeumot is. Képünkön a vendégek és vendéglátók egy csoportja. **Fotó: Müller**

— **Szélkiáltó a televízióban.** A Magyar Televízió egyes csatornáján ma 18 óra 30-kor a „Cimbora" című műsorban hallhatunk azokból a verses dalokból, amelyeket Sebő Ferenc és a pécsi Szélkiáltó együttes zenésített meg a nyár folyamán a Balatonalmádi Cimbora-táborban tehetséges gyerek alkotásai alapján.

– **Színháztalálkozó Pécsett.** A Bölcsész Gólyatábor és a Pécsi Harmadik Színház egyetemista színháztalálkozót rendez augusztus 29-dikén és 30-dikán. Helye a Harmadik Színház (Hajnóczy u. 41.), ahol ma 19 órától Peter Weiss „Mockinpott úr kínjai és meggyógyíttatása" a Pécsi Egyetemi Színpad előadásában, *Balogh Róbert* rendezésében kerül színre, 21 órától Faller-Somos „Játsszunk maffiát!" című munkáját láthatjuk a Happy End Színház tálalásában, *Somos Ákos* rendezésében. Holnap 19 órától Henrich Böll „Egy bohóc" nézetei" című darabja kerül színre a Bohóc csoport eladásában, rendezője *Kosztolni Ildikó.*

— **Nyári zenés esték.** A Pécsi Bazilika augusztus elején induló nyári zenés estéi szeptember 2-dikán 20 órától *dr. Michael Stephanides* bécsi orgonaművész koncertjével zárulnak. A művész Bach és Franz Schmidt műveket ad elő.

— **Az egyetemi könyvtár** hosszabb zárvatartás, a szolgáltatás színvonalát emelő belső átrendezés után augusztus 22-én nyitotta meg kapuit ismét. Szeptember 5-től 12-ig hétköznapokon 8-tól 16-ig lesz nyitva, majd a hagyományos nyitvatartási rendhez térnek vissza.

— **Három önkormányzat,** Bicsérd, Boda és Zók összefogásával új számítástechnikai szaktanteremmel gazdagodva nyitja kapuit szeptember 1-én a körzeti általános iskola Bicsérden. A költségek felét az önkormányzatok vállalták, egyharmada az iskolabolt bevételének és a gyerekek mezőgazdasági munkájának köszönhető, a még hiányzó összeg szülői adományok, jótékonysági bál révén gyűlt össze.

Pótbeiratkozások

A Dolgozók Általános Iskolájában mától szeptember 2-ig naponta 14-től 17 óráig van pótbeiratkozás – személyi igazolvánnyal, utolsó érvényes iskolai bizonyítvánnyal.

A sellyei Mezőgazdasági Szakoktatási Intézetbe szeptember 6-ig jelentkezhetnek szakmunkás-, egészségügyi, gyors- és gépíró bizonyítvánnyal rendelkezők a szakközépiskolai levelező tagozatra.

MÉTERÁRU!
50 - 70%-os akció.

PLD.: minden selyem /egyszínű/	299 Ft/m
Bélésselyem /fekete/	199 Ft/m
Kassaszövet	350 Ft/m
MINTÁS KABÁTSZÖVET	450 Ft/m
KOSZTÜMSZÖVET /Fekete 170 cm-ig/	450 Ft/m
IKEA S. Vásznak /csíkosak/	350 Ft/m
KABÁTSZÖVET /Egyszínű/	550 Ft/m
KORDBÁRSONY /Virágminták/	199 Ft/m

Valamint sok más érdekesség!
SZALUTA
Pécs, Teréz u. 6.

Tanévnyitók

A Ciszterci Rend Pécsi Nagy Lajos Gimnáziuma augusztus 31-dikén 17 órakor tart tanévnyitót. Utána 18 órakor Veni Sancte-mise lesz a Belvárosi Templomban. A Pécs-Vasasi Általános Iskola ugyancsak 17 órától tart tanévnyitót.

Közlemények

A Kertészek és Kertbarátok Baranya Megyei Szövetsége szeptember 9, 10 és 11-dikén alma- és szőlőtermesztési tanulmányutat szervez Zalaegerszeg-Graz-Nagyatád uticéllal, jelentkezni augusztus 30-ig a TESZ pécsi székházában lehet.

A Kertvárosi Nyugdíjas Bányászok Szakszervezete minden kedden és csütörtökön 17-től 19 óráig tart fogadónapot.

A Meszesi Nyugdíjas Alapszervezet burgonyavásárlási akciót szervez 19 FT/kg áron. Előjegyzés és befizetés a József Attila Művelődési Házban augusztus 29-től szeptember 6-ig a délelőtti órákban.

Gázolások, LIAZ az útszélen

A múlt pénteken a Kertvárosban, az Éldi Diszkontnál lépett figyelmetlenül az úttestre, haladó személygépkocsi elé egy asszony – szombaton 0 óra 30 perckor a Zsolnay Vilmos utca 34. számú ház előtt egy 15 éves lánnyal történt hasonló eset. Mindkettőjük nyolc napon túl gyógyuló sérülésekkel került kórházba.

Tegnap egy Szekszárdról Pécs felé igyekvő Rába traktor Skoda-LIAZ-t vontatott. Kakasd előtt egy forgalmi okok miatti fékezésnél a hátul haladó LIAZ „bebicsklott", a vonórudat összetörte, mivel az nem állt az előtte haladó járműre merőlegesen. A LIAZ a partoldalra fordulva felborult, vezetőjét másfél órára temetve maga alá. A Bonyhádi Rendőrség közlése szerint a késést főként az okozta, hogy egy (meg nem nevezett) Volán Vállalat diszpécserét hiába győzködte a szekszárdi Erutaxi kármentő szakembere, fizetési garanciák nélkül nem volt hajlandó darut biztosítani az életmentéshez. Majd a szekszárdi postaigazgatóság fordulva azonnali segítséget kaptak. A pécsi sofőr medencecsont-töréssel került a szekszárdi kórházba.

Ford
JAKON AUTO KFT.
A K C I Ó !
80-150.000,-Ft
árengedmény a
Ford **összes tipusából. amig a készlet tart!**
Pécs, Megyeri út 72.

Egészségügyi szolgálat

Mindennapos felvételi ügyeletek gyermek belbetegek részére: Pécs város: POTE Gyermekklinika Szigetvár város és járás, a pécsi és a volt sellyei járás: Megyei Gyermekkórház. Gyermeksebészeti, kórházi felvételt igénylő gyermekfülészeti betegek részére páratlan napokon: POTE Gyermekklinika; páros napokon: a Megyei Gyermekkórház látja el; Pécs és a megye egész területéről.

Pécs lakosságának felnőtt belgyógyászat, sebészet, baleseti sebészet, égési sérülések, orr-fül-gégészet: Honvéd Kórház. Koponya- és agysérülések: Idegsebészet. Pécs város és a csatolt községek neurológiai betegeinek felvételét a Neurológiai Klinika; pszichiátriai betegek felvételét a Pszichiátriai Klinika látja. Mindennapos akut urológiai ellátás és felvételes ügyelet: POTE Urológiai Klinika. Szemészeti betegek ügyeleti ellátása 17 órától: POTE Szemészeti Klinika.

ÉJSZAKAI KÖRZETI ORVOSI ÜGYELET

Pécs város felnőtt lakossága részére egy helyen a Lánc utcai rendelőintézet földszinti ügyeleti helyiségeiben minden este 7 órától másnap reggel 7 óráig. Telefon: 414-347.

Fogászati ügyelet este 7 órától reggel 7 óráig a Lánc utcai rendelőintézet földszinti ügyeleti helyiségeiben, gyermekek részére is. T: 414-347.

Gyermeklakosság részére egy helyen, a Gyermekklinikán, Pécs, József Attila utca (bejárat a Bajnok utca felől) délután 5 órától másnap reggel 7 óráig. Telefon: 310-938.

ÉJSZAKAI ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

„Zsolnay Patika„ Pécs, Lánc u. 20.; Winkler Lajos gyógyszertár, Pécs, Munkácsy M. u. 4.

SOS-ÉLET telefonszolgálat díjmentesen hívható a 412-390-es számon, este 7 órától másnap reggel 7 óráig.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat pécsi csoportja ingyenes orvosi és tanácsadó szolgálata bárki részére beutaló nélkül igénybe vehető Pécs, Janus Pannonius u. 6. szám. alatt: 13-14-ig pszichológia, 14-15-ig bőrgyógyászat, 15-17-ig gyermekgyógyászat, 17-18-ig urológia, 18-19-ig belgyógyászat. 17.3-18.3 lelkiszolg. Jogi tanácsadó szolgálat naponta 17-19 óráig.

Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Pécsi Iroda Pécs, Konzum Irodaház. Tel.: 72-312-277/17 m. Félfogadás naponta 11-13 óráig.

Galenus Egészségügyi és Szociális Gondozó Bt. Betegápolás, gondozás, szociális ellátás. Pécs, Megyeri u. 25. B. ép. III. 317. T.: 314–115/15. 9-17-ig.

FOTO PORST
PÉCS, KIRÁLY U. 20.
NYITÁS: 94.09.01-ÉN 10 ÓRAKOR
NAGYSZABÁSÚ MEGNYITÁS! ÓRIÁSI ÁRUVÁLASZTÉK! HIHETETLENÜL OLCSÓ ÁRAK!
NYITÁS NAPJÁN:
MINDEN VÁSÁRLÓ AJÁNDÉKOT KAP!
GYEREKEKRŐL INGYEN SZINES KÉPET KÉSZÍTÜNK!
ÉS AMI MÉG SOHA NEM VOLT:
SZEPT. 14-IG 9 X 13 cm-es SZINESKÉPEK 9,90.-

Romváry Ferenc

Támad a világban a kolera, a diftéria, a gyermekparalízis

Bennünket védenek az oltások

Egyre több helyről hallani, hogy felütötte a fejét a kolera, a diftéria, és Kárpátalján a vízben még gyermekbénulást okozó vírust is találtak. Hozzánk is eljutnak ezek a járványok, vagy védettek vagyunk tőlük? A hazánkba települő, itt dolgozó, vagy átmenetileg itt tartózkodó külföldiek behozhatják-e? Megkaphatjuk ezeket a betegséget a vásártéren, vagy akár a déli gyümölccsel is?

– Magyarország járványügyi helyzetét befolyásolja, hogy tőlünk Keletre az igen kedvezőtlenül alakul, elsősorban a volt Szovjetunió országaiban – mondja *dr. Ruppert Ferenc*, a Baranya Megyei ÁNTSZ megyei tisztiorvosa. – Nálunk a csecsemők és a kisgyermekek megfelelő időben megkapják a védőoltásokat. Rendelkezünk azokkal az oltóanyagokkal, amelyek a kiterjesztett védőoltási rendszerben kellenek. 1991-től elkezdődött az úgynevezett hármas oltóanyag – kanyaró, mumpsz, rubeola – beadása, amit a gyerekek 15 hónapos korukban kapnak meg. E miatt tavaly a mumpszban megbetegedettek száma jóval alacsonyabb volt, mint az előző években és az idén ez várhatóan még tovább csökken. Magyarországon olyan vad törzs, ami a gyermekbénulást okozza, nincs. Negyedszázaddal ezelőtt fordult elő az utolsó ilyen megbetegedés. A szervezetbe egy legyengített vírus került, ez cirkulál az országban még most is. Lehetetlen, hogy előforduljon a felnőttek között ez a betegség.

A keleti országokban a diftéria és a kolera is felütötte a fejét. A diftériát, ami légi úton terjed akár a seremetyevói repülőtéren is megkaphatja bárki, aki nem rendelkezik védettséggel, nem kapott védőoltást.

A kolerás betegek száma Európában 1993-ban 73 volt, ez a négyszerese az 1992. évinek. Európában 1992-ben még csak hét, míg 1993-ban már tizenöt országban észleltek megbetegedéseket. A kolera 7. világjárványában vagyunk, hiszen 1993-ban 380 000 ember betegségét regisztrálták.

– 1961-ben Indonéziában kezdődött a 7. világjárvány az El Tor o1 típussal. 1970-ben már regisztráltak egy-egy esetet Európában és Afrikában ezek halmozódását – folytatja dr. Ruppert Ferenc. – 1991-ben Dél-Amerikában vetette meg a lábát ez a törzs, ami már több, mint 23 éve járja a világot. Újabb kolera típus a o139, amit először Bengáliában vettek nyilvántartásba. Tavaly már megjelent Ázsiában is, ami a 8. világjárvány kialakulását vetítheti előre. Az első helyen Dél-Amerika állt eddig, de elképzelhető, hogy ebben az évben Afrika megelőzi.

Hazánkból mindenki, aki trópusi, vagy szubtrópusi országba utazik, kézhez kap egy ismertetőt az ÁNTSZ nemzetközi védőoltás helyein arról, hogyan előzheti meg kint tartózkodása alatt a fertőző betegségeket. A kolera elleni védőoltás, szemben más fertőző betegségek elleni oltások száz százalékos hatékonyságával, csak ötven százalékos védettséget ad, ezért nagyon fontos a megelőzés.

Magyarországon nem kell ezektől a betegségektől tartani, mert mások a higienes és kommunális lehetőségeink, mint a trópusi országokban, és azokkal összehasonlítva a lakosság egészségügyi kultúrája is jobb. Ezeket a betegségeket csak behurcolni lehet. Fertőző forrása az említett országokban élő emberek.

Lehetőség van olyan vizsgálatok elvégzésére is, amelyek kimutatják, hogy milyen fokú a felnőtt lakosság védettsége, és ha szükséges, az Országos Közegészségügyi Intézet elrendeli az újraoltást. Akik Magyarországra települnek, vagy munkát vállalnak, azoknak jelentkezniük kell az ÁNTSZ-nél, ahol szűrővizsgálaton esnek át. Akik a vásártéren árulnak, nem jelentenek fertőző gócot, mert ők még gyerekkorukban megkapták a szükséges védőoltásokat. **Sz. K.**

Trischler Ferenc új szobra Munkácsy Mihályról Fotó: Laufer L.

Ki tud többet Pécsről?

Janus Pannonius és Zrínyi berohanásától az intim betétig

A Ki tud többet Magyarországról? című televíziós vetélkedő legutóbbi fordulóját, a tizenkettediket, szombaton este tartották meg Pécsett, a Palatinus Szálló Bartók termében, s nézhette végig élő adásban az ország népe, ha épp ehhez volt kedve.

A vetélkedő lényegében ürügy arra, hogy keretében bemutassanak egy várost, egy tájegységet, annak kulturális múltját, jelenét. Az eddigi hagyományok szerint helységenként egy-egy családi vállalkozás küzdött egymás ellen és a továbbjutás reményében, itt Pécsett azonban megszakadt ez a folyamat. Talán a mediterránum füllesztő hatása, vagy a délszláv válság riasztó közelsége miatt szétrebbenő famíliák következtében a város nem tudott családi csapatokat kiállítani, így két laza baráti társaság mérkőzött meg egymással *dr. Romváry Ferenc* és *dr. Szász János parancsnoksága* alatt. A Romváry csapat tagjai *dr. Olasz István, Tillai Gábor, Felcser László* és *Rozs András*, a Szász csapat tagjai pedig *Déri János, dr. Kovács István, Keresztúry József* és *Frankovics György* voltak.

Most is, mint egyébként a korábbi fordulók során, minden feltétel megvolt a műsor sikeréhez: a jól felkészült csapatok, a profi játékvezetők (*Antal Imre* és *Jónás Judit*), a szigorú, ám igazságos zsűri (*dr. Rajczy Péter* elnök, *Begovácz Rózsa, Orcsik Ferenc* és *dr. Szirtes Gábor*), a szép filmbejátszások stb., valami miatt azonban *dög unalmas* lett egész. Talán azért, mert mindez csupán álvetélkedő, vagy mert nincs is igazi tétje az egésznek, hiszen egyszer, majd a végén, nyer valamelyik város önkormányzata a csapat által egy ötmilliós letéti jegyet, városi önkormányzattal pedig mostanság nagyon nehezen azonosul a néző, az önkormányzat mégsem a *Kodaj Bence*, akiért izgulni lehet, akibe bele lehet szeretni.

Dr. Romváry Ferenc (balról a második) és csapata a vetélkedőn Fotó: Laufer László

A vetélkedőt pedig nem lehetett komolyan venni, hiszen a zsűrivel azonos szintű, néhány kulturális területen pedig jóval felkészültebb versenyzőknek olyan kérdéseket feltenni, amelyekre közepes képességű kisdobosok és úttörők is megválaszolnának, nem igazán fokozza pattanásig az amúgy is hiányzó feszültséget.

Bejött például az egyik versenyző Janus Pannoniusnak öltözve, s hat kötelező kérdéssel kellett kitalálni, kicsoda is ő, majd ugyanez a feladat következett a *kirohanós* Zrínyi Miklóssal is. A nehézséget pusztán az okozta, hogy a versenyzők az első pillantásra felismerték a figurákat, erről azonban szemérmesen hallgatniuk kellett. Aztán fel kellett ismerni a siklósi vagy a pécsváradi várat, fel kellett sorolni a Múzeum-utca múzeumait, a török emlékeket, hogy csak a *nehezebbek* közül soroljunk fel néhányat.

Néhány érdekes mozzanata azért volt a műsornak. Például a Szász csapat gombja, amely valóban nem működött minden esetben, az *ibafai papi fapipa*, mint *jól sikerült* nyelvtörő gyakorlat, a rendkívüli meleg ellenére, a helyzet komolyságához mindenképpen alkalmazkodó, zakóba öltözött, szenvedő zsűri látványa, az Antal Imrén végrehajtott villámgyors sminkek, amelyeket sajnos nem láthatott a néző, mert ő közben valamilyen filmbejátszást vagy reklámot nézett, s vigasztalódhatott a *bársonyos borítású, különösen természetes, soft sides* intim betét látványával, melytől lelkét betöltötte valami megmagyarázhatatlanul tiszta, száraz érzés. **Cseri László**

Hétszáz éves baranyai település

Falunapok Alsómocsoládon

A hét végén az időjárás is az alsómocsoládiak kedvében járt. Falunapokon ünnepelték a község fennállásának 700. évfordulóját a helybeliek és az innen elszármazottak. Sokan eljöttek, megteltek az utcák emberekkel. A falu közepén a játszótér mellett felállított sátrakban kapható volt mindenféle finomság. Volt laci-pecsenye, sült hurka, kolbász, de a legnagyobb sikert a nyílt tűzön sütött ökör aratta.

A kétnapos rendezvénysorozat pénteken este indult, ekkor kezdte el sütni a 240 kilogrammos ökröt *Brilla István* esztergomi szakács. Szombaton reggel térzenével kezdődött az ünnepi program. A szentmise után a falu lakói és a meghívottak részvételével az egykori Sztankovanszky kastély – ma a Möbiusz Rt. Oktatási Központja és Vendégháza – kertjében kialakított szoborparkban *Brunn József*, a Möbiusz Rt vezérigazgatója leleplezte *Trischler Ferenc* Munkácsy Mihályról készített mellszobrát, melyet a festő születésének 150. évfordulója tiszteletére készített. Avatóbeszédet *Szalai Ferenc*, a Möbiusz Rt. alsómocsoládi húsüzemének igazgatója mondott, amelyben méltatta a legnagyobb magyar festő életét, munkásságát. Többek között szólt Munkácsy Mihály és Liszt Ferenc őszinte barátságáról és arról, hogy jelképnek is tekinthető, a két művész bronzportréjának egymás mellé kerülése.

Az ünnepség a Béke-téren folytatódott. *Bükkösdi József*, a község Baráti Köre elnökének köszöntője után a falu szülötte, *dr. Pesti János*, a Janus Pannonius Egyetem docense idézte fel az eltelt évszázadok történéseit. Elmondta, idén három évfordulót ünnepel a község: 700 évvel ezelőtti iratokon olvasható először Mocsolád neve, 1834-ben fejeződött be a templom építése, 1954-ben készült el a Béke-szobor. Ezt követően *Dicső László* polgármester leleplezte a Béke-szoborra elhelyezett emléktáblát. A program közös ebéddel folytatódott, este bállal ért véget. **Sz. K.**

Elcsöndesedett az apátvarasdi iskola

Az iskolacsengő néma marad, a következő tanévben már nem lesz gyerekektől hangos Aptávarasd iskolájának gyetlen tanterme, ahol eddig az alsótagozatos kisdiákok oltották tudásszomjukat.

Fájó szívvel mondja *Hegedüs Tibor* tanító – aki közel 30 éve tanított ebben a kis községben –, hogy a gyereklétszám drasztikusan csökkent, már csak három kisdiák maradt, az illetékesek meg úgy dönttötek, hogy a kis létszám miatt már nem tudják működtetni az iskolát, hiszen az éves fenntartási költség 1,2 millió forintba került.

Ebben a 187 lelket számláló faluban kevés a gyerek, a népesség nem növekszik, a demográfiai hullám is süllyedőben van.

Évekkel ezelőtt sokan elhagyták a községet, elköltöztek más településekre. 1965-ben még három pedagógus 82 diákot tanított alsó- és felsőtagozaton, majd tíz év múlva már csak 28 tanuló és egyedül Hegedüs Tibor tanító úr maradt, és azóta is csökkent a létszám, évenként egyre kevesebb lett a gyerek.

Ez az iskola pedig sokat jelent a falu életében, a lelke a falunak. A tanító is eligazított sok embert gondjában, bajában, segített ott, ahol tudott. Itt tartották a jelentős összejöveteleket, fórumokat, itt rendezték meg az ünnepségeket, és a mikulást a gyerekeknek. A tanteremben még ott vannak a kis padok, a falon függ az iskolatábla, a kréta is fehéren virít.

Felkínáltak munkahelyet – mondja a tanító úr, de az egészsége már meggyengült, magas lett a vérnyomása is, így inkább kérte az előnyugdíjazását, bár így is 38 munkában eltöltött évet tudhat maga mögött. Jól érezte magát Apátvarasdon, kedves emlékek kötik ide, ezért is szeretne végleg itt maradni, és nyugdíjas éveit itt eltölteni feleségével. Tán sikerül megvennie a tanítói lakást is.

Szeretné, ha a tanterem megmaradna, így ahogy van – mondja. Továbbra is itt lehetne a rendezvényeket megtartani, és segítene a falu lakóinak, hasznosítva eddig szerzett tapasztalatait. Hogy mi lesz a tanteremmel még nem tudja. *Horváth Győző* polgármester elmondta, hogy a közeljövőben falugyűlést tartanak és ott kívánják eldönteni, hogy mi legyen a tanterem sorsa. Ezután a kisdiákok a nagyobbakkal együtt napotna utaznak majd Pécsváradra, a központi iskolába. **Sántha László**

Hiába keresik, nem találják

Célt tévesztett akció az Akadémiai Kiadónál?

Nagy szervezetlenség mutatkozott a kedvezményes könyvvásár körül. Augusztus 22-én megjelent az Akadémiai Kiadó hirdetése, miszerint október 30-ig az ország minden jelentős könyvesboltjában 50 %-os engedménnyel kínálják igényes könyveiket. Az olvasni vágyók azonban meglepve tapasztalták, hogy az üzletekben semmiféle akcióról nem tudnak. Tájékoztatót nem kaptak az árengedményről, csak a vásárlóktól értesültek a dologról.

Felmerült a gondolat, hogy talán csak a kiadó üzletei számítanak az ország jelentős könyvesboltjainak, ugyanis Pécsett jelenleg a Király utcai Gondolat Könyvesbolt az egyetlen, ahol él ez a lehetőség a vásárlók számára. Ez esetben viszont a hirdetés volt pontatlan.

Kiss József, az Akadémiai Kiadó kereskedelmi vezetője elmondta, a kiadót semmiféle ilyen irányú felelősség nem terheli. Ők a maguk részéről minden szükséges lépést megtettek. A lehetőség adva volt a cégeknek és üzleteknek, hogy bekapcsolódjanak ebbe a jónak ígérkező akcióba. Jó tájékoztató kampányt indítottak a tömegkommunikációs eszközök segítségével. Ezen kívül a kiadó közvetlenül is felajánlotta a lehetőséget a hálózati cégeknek. Az üzletek pedig a kiadó 5-6 nagykereskedelmi partnerén keresztül vásárolhatták meg a listán szereplő könyveket, tetszés szerint. Mindezek ellenére kevesen éltek a lehetőséggel.

A pécsi cégek közül a Direkt Kft. az egyik, amely közvetlen kapcsolatban áll a kiadóval. Utólagos tárgyalások során eldőlt, hogy kb. 3 hét múlva már az ő könyvesboltjaiban is – pl. a Senecában, a Betűdzsungelben – megvásárolhatók lesznek az akciós könyvek: szótárak, lexikonok, építészettel, orvostudománnyal, irodalommal foglalkozó művek.

Kiss József hangsúlyozta, eltekintve a nehézségektől örül annak, hogy három nap elég volt ahhoz, hogy a vásárlók kezdeményezzék a dolog hátterének felkutatását. Biztos benne, hogy a könyvek iránti érdeklődés nem a vásárlók részéről csökkent. Az akcióhoz egyébként október 30-ig bármely üzlet csatlakozhat. **Gombár G.**

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 NOV 14

Romvári János

1021

A varázsló

Romvári János grafikája.

SAJTÓFIGYELŐ

„Hallgassanak az idősebbekre és tanuljanak tőlük"

Fiatal szakmunkások fogadtatása

Azon a napon, október -án, amikor *Posch Gyula* ve- rigazgató elvtárs a MOM onnan végzett és belépett if- szakmunkásait fogadta, sok- le gondolat megfordult a fe- mben. Mindenekelőtt az — a lán közhelyként hangzó, de zinte és teljesíthetetlen vágy , hogy jó lenne olyan fiatal- nt kezdeni, mint a gyárunk- n az elmúlt hetekben fel- tt 180 leány, illetve fiú. (Mel- sleg még ez ideig soha nem aradt ennyi ipari tanuló a OM-ban, mint az idén.) Az- án az is eszembe jutott, hogy m mindegy, hogyan és mi- nt fogadnak munkahelyén, ember második otthonában lakit. Harmadsoron és az biekkel összefüggésben aka- tlanul összehasonlítást tet- m Posch elvtárs mostani és Fock Jenő elvtárs augusztus -i látogatásakor elhangzott avai között. A vezérigazgató t is, akkor is a gyárról, a je- nről és a jövőről beszélt, ma- sszintű beszámolót tartott a rmány elnökének a MOM rvszámairól, fejlődésének ki- tásairól, és ugyanezt le tudta rdítani a fiatalok nyelvére.

Már az első mondatok el- ngzása után is mohó érdek- dést és lelkesedést ébresztett avaival a jelenlevőkben. Kedves fiatal barátainak" ne- ezte őket, és valóban az idő- bb barát hangján beszélge- tt velük. Kétségtelen, hogy a gmélyebb benyomásként az atott, hogy ifjaink egy ilyen agy múltú és teméntelen unkasikert elért, többszörö- en kitüntetett gyár dolgozói ettek. És ezen túlmenően náris érezhették, hogy mind a 80-ukra máris számít a gyár, fogadtatáson is jelenlevő ve- etőtestülete. Számít a jelenle- i tervidőszakban és méginkább később, amikor a szakmunkás- izonyítványon végképp meg- zárad a tinta, s csak az aka- aton, az igyekezeten, a szak- a gyakorlati részének jó el- ajátításán, no meg a további

Már az első mondatok elhangzása után is mohó érdeklődést és lelkesedést ébresztett a jelenlevőkben.

játtaniok a vezetés tudományát. Miképpen? Hallgassanak az idősebbekre és tanuljanak tőlük. Tiszteljék bennük azokat a harcosokat, akik 1945-ben szinte heti egy csomag gyufát érő fizetésért, szó szerint a két puszta kezük erejével építették újjá a németek által kifosztott gyárat. Nem felesleges, ha megtudják, hogy a fasiszták a MOM gépeinek mintegy 75 százalékát elhurcolták, hogy az 5000 munkáskezet igénylő gyárban kezdetben 600 ember nézett szembe a lehetetlennel és kezdett el termelni, s hogy 1948-ra utolértük a háború előtti termelési szintet. Ez jusson eszükbe akkor, ha azt tapasztalják majd, hogy az idősebb nemzedék egyik-másik tagja időnként ingerültebb, idegesebb.

Komolyság és derű jellemezte a fogadtatást. Egy olyan vezető beosztású ember beszélt a fiatalokhoz, aki maga is végigjárta a munkásélet meredek lépcsőfokait: tanult, s nem úgy, mint a mai gyerekek, ő még szinte elleste a szakma csínjátbínját az idősebb szakiktól, ügyeskedett a munka egyszerűsítése érdekében.

Mit lehet ehhez hozzátenni? Akiket megkérdeztem, Megygyesi István, Solti Gabriella, Gősi Valéria, Csandinger Erika és a többiek nem tudták másként kifejezni érzelmeiket, minthogy „nagyon jólesett". És odamentek a vezérigazgatót körbevevő társaikhoz, ahol éppen arról folyt a szó, hogy az ostrom utáni télben a kis benzinkályhán felhevített és a zsebre vágott kavicsokon felmelegítve elgémberedett kezeiket, éhezve, fázva dolgoztak.

Pless

kitüntetést, amely számomra a kiegészítő parancsnokság kollektívája munkájának elismerését is jelenti. A parancsnok egy személyben nem képes ellátni a feladatokat, ehhez a munkához ség az ország honvédelmi érdekeinek és az állampolgárok személyes érdekeinek összeegyeztetése; megtalálni azt a közös nevezőt, amelynél a legkevésbé sérülnek az esetlegejól megoldanunk ezt a tájékoztató és koordináló-szervező munkát. Úgy gondolom, ez is benne van ebben az elismerésben.

H. Zs.

Munkácsy Mihály-díj

Romváry Ferenc

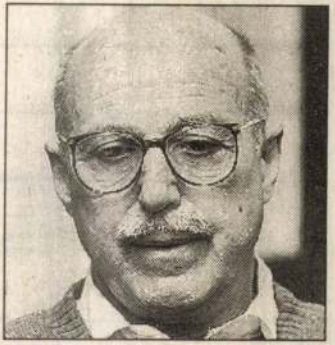

Romváry Ferenc művészettörténész, nyugalmazott muzeológus 1963-1995-ig állt a Janus Pannonius Múzeum alkalmazásában, hosszú éveken át mint a Képzőművészeti Osztály vezetője. Az itteni 32 év alatt közreműködésével, irányításával sikerült Pécsett létrehozni az ország legjelentősebb vidéki képzőművészeti gyűjteményét.

Mint ma is vallja, életműve a pécsi „múzeum utca", amelyet sok munkával, taktikázással, szerencsével és önbizalommal épített fel apránként, s hiszi, hogy Pécsre ma leginkább ezekért a festmény-gyűjteményekért – a Csontváry-, a Martyn-, a Nemes Endre-, a Vasarely Múzeumért, a Schaár Erzsébet utcájáért – érdemes ellátogatni. Hiszen ezeken az életműveken keresztül a 20. századi művészet teljes egészét lehet tanulmányozni.

Romváry Ferenc tudja, hogy mindez nem jöhetett volna létre a 60-as évek pécsi pezsgése nélkül, amikor a társművészetek – a balett, a Jelenkor, Martyn Ferenc jelenléte a képzőművészetnek is nagy lökést adott.

Egy kitüntetés – mint Romváry Ferenc mostani Munkácsy-díja – mögött sok-sok esztendő, emberi arcok és csellekedetek rejtőznek. Ami megmarad, az a mai viszonyok között már megismételhetetlen eredmény, a fél világot bejárt modern képtár. Pedig Romváry Ferenc ars poeticának is felfogható receptje egyszerű: ha egy képtárra igény van, akkor azt a képtárat létre kell hozni. **M. K.**

Területfejlesztési díj

Ormánságfejlesztő Társulás

Azt mondja *Nórántné Hajós Klára dr.*, az Ormánságfejlesztő Társulás elnök-asszonya: ő már látja az alagút végét. Az 1992. októberében létrehozott szervezet eddigi munkája közb[illegible] is kiépítése volt. Ezen túl azonban már az első összejövetelükkor egy táblára a javaslatok alapján felírták: ki és mit tartana fontosnak az alapcélok között. Így került a hatos listára a közúthátöbbszörös állami háttérrel dolgozhatnak: a közlekedési minisztérium dolgozta ki például a térség komplex közútfejlesztési tanulmánytervét, más oldalról pedig a területfejlesztési

ÉTVÁGY-GERJESZTŐ ITAL

INDONÉZ TEXTILNÖVÉNY

VILÁGOS ANGOL SÖRFÉLE

... MASA MOSODÁJA

AKADÁLYON ÁTTESZ

MÁSZNI KEZD!

LOPAKODÁS

RÁDIUSZ

RENDŐRSÉGI ELLENŐRZÉS

DÁTUMRAG

GABONACSONK

ÉSZAKI VÁLTÓPÉNZ

MŰSORSZÓRÓ BERENDEZÉS

A VICC POÉNJA, ELSŐ RÉSZ

RÉGI NEMESI TÁNC

CSUKLÓVÁS KABÁT

ÉTELT ÍZESÍT

GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI KÖZSÉG

POSZTÓDARAB!

VILÁG KÖZEPE!

RÁNC

VESZPRÉMI KÖZSÉG

SÍR

BALJÓSLATÚ TORNÁSZ, HENRIETTA

ILJUSIN-REPÜLŐ

ÉLÉNK SZÍN

DUPLÁN: FÜLÖP-SZIGETEKI VÁROS

VÍZBEN ÁLL

MEGELÉGEL

RÉGI SZLOVÁK KEZDŐ KÚSZÓSPORTOS

ISMERETSZERZÉS

AUTÓ ELEKTROMOS TELEP, RÖV.

EGYE!

EGYEK TÁRSKÖZSÉGE

GÖRÖG-KELETI TÁBLAKÉP

ÁLLATI FEKHELY

TAKAR

ROSTA ROKONA

ÉRTÉSÜLÉS, FORD.

SZERB VÁROS

A VICC POÉNJA, HARMADIK RÉSZ

A VICC POÉNJA, MÁSODIK RÉSZ

P

FÉLÉDES!

HÁZVÉGI!

VUK NEVELŐJE

MORZEJELEK

... SE BE

KIS FOLYÓVÍZ

MÉTER

SZÖGFÜGGVÉNY, R.

GABONÁT LEVÁG

KASZÁLÉZŐ ESZKÖZ

VAN, NÉMETÜL

HATÁRRÉSZ!

NAGYON ERŐSEN RÁCSAP

ESZES

SZEKÉR KÖZSÉGE

MÁR ... PLÁTA

BELGA AUTÓJEL

PÁLMAFÁJTA

HEVESI KÖZSÉG

OLASZ AUTÓJEL

ELLENÉRTÉKE

ILLATOS NÖVÉNY

NÉPIES NŐI NÉV

ZÚDÍTÁ

SZELÉN

FÉRFI BECÉNÉV

SZÉTNÉZ

PLÁNE

NEHÉZFÉM

SZAGLÓSZER...

RÓMAI 1000

KÉZIMUNKÁZIK

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Romvári János, grafikus

MŰVÉSZET

1983 JUL

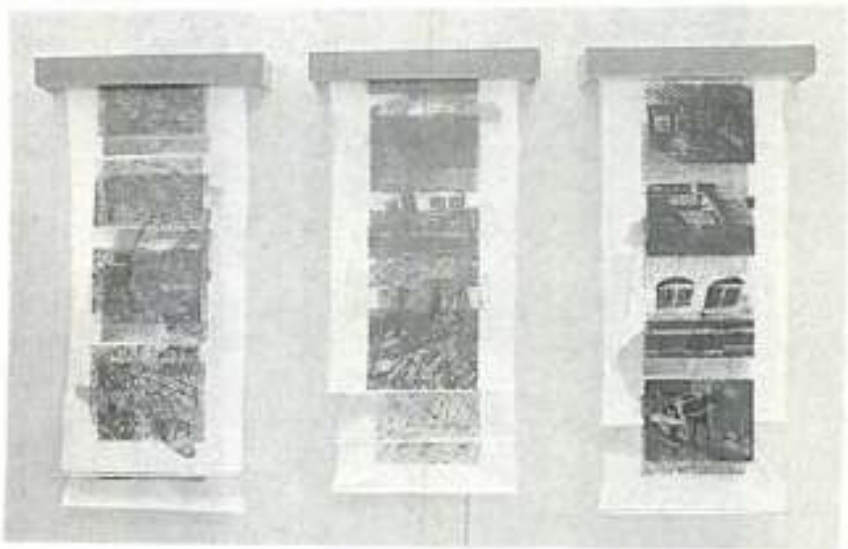

Romvári János: Közelítés I–III., vászon, műanyag fólia, fotó, 3x260x116x24 cm, 1982
(fotók Romvári)

Mobilok

Romvári János, grafikusművész

Romvári János

Stúdió Galéria, 1983. XII. 14–1984. I. 8.
Romvári János: Változékony idő, environment, részlet, 1983
(fotó Romvári)

Művészet, 1983. dec. 61-old.

publications on Egry's art deal with. It si not widely known that his heritage is also rich in valuable drawings which add new elements to the understanding of Egry's total oeuvre. This time two studies are published about his drawings.

Béla Szij: From Start to Accomplishment *6*
Sándor Láncz: Radiant Space *12*

WORKSHOP

EXHIBITIONS

The star of the first years of the Hungarian avantgarde magazine titled MA (published in the years 1916–25), János

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FÓKUSZ

1973 JAN 2 2

Romvári János
1021

A fazekas cigány

(Romvári János grafikája)

Teljesítettük a termelési és az értékesítési tervet

(Folytatás az 1. oldalról.)
gyártmánycsoport problémáit a komlói gyáregység felfejlődése 1973-ban már előre láthatólag megoldja.

Meddig jutottak a vidéki gyáregységek?

Termelési feladataink teljesítésében fokozatosan nő a vidéki ipartelepek szerepe. 1972-ben átlagosan több, mint ezer ember dolgozott a vidéki üzemekben, a decemberi vidéki létszám pedig 1375 volt. Vidéki telepeink közül a legnagyobb változás Mátészalkán következett be. Az 1971-ben beindított szemüveglencsegyártásnál még a múlt évben is sok volt a probléma, alacsony volt a termelés, magas volt a selejt. Az év második felében fokozatosan javult a helyzet, és ennek eredményeként a IV. negyedévben havonta átlag 145 ezer db lencsét gyártottak, és jelentősen csökkent a selejt. Az üzem felfutását jellemzi, hogy a januári 153-al szemben decemberben 554 ember dolgozott.

Az 1971 októberében átvett komlói üzem indítása sikeresnek mondható, múlt évi fejlődése egyenesirányú volt. A jelenlegi 200-as munkáslétszám teljesítménye, munkával való kellő ellátás esetén várhatóan jelentősen javulni fog és hathatós segítséget ad forgácsolási problémáink megoldásához. A dunaújvárosi gyáregységben fokozatosan épül ki az óragyártás. Múlt évi tervét a gyáregység teljesítette. Itt a jelenleg fennálló gazdasági problémák megoldására kell koncentrálni az erőket.

A szocialista kötelezettség teljesítése mellett nőtt a tőkés export

Árbevételi előirányzatunkat az előzetes adatok szerint néhány %-kal túlteljesítettük, annak ellenére, hogy a betervezett és kereskedelmi kötelezettségre legyártott perui szállításból mintegy 160 ezer $ — a megrendelő részéről jelent

A számvetés során eredményként kell megemlíteni a különböző vállalati szervek javuló együttműködését, amely jelentősen segítette a gazdasági munka sikeres teljesítését. A hathatós együtt-

táridőre történő átalakítását szintén a műszaki, termelési és gazdasági szervek együttműködése tette lehetővé.

Gazdasági munkánk végeredményéről — a nyereség alakulásáról — csak a mérleg lezárása után tudunk tájékoztatni. A személyi jövedelmek tervezett 5%-os növekedése várhatóan megvalósul. A bérszínvonal a tervezett 2,5% helyett több mint 3%-kal emelkedett, amihez hozzájárult a PSZH átalakítások következtében kifizetett, számottevő túlórapótlék is.

A költségekre jobban kell figyelni

A dolgozókat közvetlenül nem érinti, és végső adatok hiányában ma még nem is értékelhető, de számos jelzés mutat arra, hogy költséggazdálkodásukban sok probléma volt az elmúlt évben. Az év első felében külön költséggazdálkodási tervet adtunk ki, azonban a gazdasági munka megvalósítása során számos költség meghaladta a tervezettet. A termelő üzemekben emelkedtek a rezsiköltségek, nőtt a selejt, az optika fogyószerszám felhasználása, növekedtek a szállítási igényekkel kapcsolatos kiadások. A többletkiadások egy része indokol-

„Fúrók, vésők és esztergályos szerszámok"

címmel kiállítást rendeztek az újpesti Kozma Lajos Faipari Szakközépiskola aulájában. Az 1995. január 30. és február 20. között nyitva tartott kiállításon a soproni Erdészeti és Faipari Múzeum és a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum anyaga mellett az iskola gyűjteményéből és a budapesti Faszobrász Szövetkezet tárgyai és eszközei is szerepeltek. A kiállítást Kiss Géza és Pauló Tamás tanár rendezte, dr. Ráczné dr. Schneider Ildikó és Kecskés Péter muzeológusok közreműködésével. A tárgyak nagyobb részét a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum Janovich István vezette restaurátorai konzerválták, illetve egészítették ki, köztük a működőképes lábítós faesztergát.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

A Kínai Népköztársaság és a Magyar Köztársaság közötti államközi szerződés keretében dr. Lovag Zsuzsa, az Iparművészeti Múzeum főigazgatója és dr. Pintér János, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Múzeumi Osztályának vezetője 1994. december 1. és 10. között Kínában járt. Pekingben megtekintették a Császári Palota Múzeumot (az egykori Tiltott Várost), a Kínai Nemzeti Múzeumot, egy kortárs iparművészeti múzeumot, a Kínai Nagy Falat, a Ming-császárok sírjait, illetve az ott lévő múzeumot, a Yonghegong lamaista buddhista nagykolostort.
Hszianban a Terrakotta Katonák és Lovak Múzeumát (azaz a Cseréphadsereget), a Han és a Tang dinasztiák uralkodóinak halomsírjait, a neolit kori falut bemutató Xi'an Banpo Múzeumot és a Senhszi (Shaanxi) Tartományi (Történeti) Múzeumot tekintették meg.
Tárgyalásokat folytattak a kínai Kulturális Minisztérium Külföldi Kulturális Kapcsolatok Hivatalának, a Kulturális Régiségek Állami Főhivatalának, továbbá a Kulturális Vagyon Állami Főhivatalának vezetőivel és munkatársaival, valamint a felsorolt múzeumok vezetőivel. A megbeszélések során a két ország közötti kiállítások, illetve múzeumi szakemberek cseréjének, tanulmányutak lebonyolításának lehetőségeit vitatták meg.

KONFERENCIÁN VALÓ RÉSZVÉTEL

1994. október 27. és 29. között rendezte meg a British Múzeum az Európa Tanács támogatásával a *„The Identity of Bronze Age Europe"* konferenciát. Ezen a tanácskozáson részt vett és előadást tartott dr. Poroszlai Ildikó, a százhalombattai Matrica Múzeum igazgatója. Ezt követően október 31-én a durhami egyetemen prof. Antony Harding meghívására vett részt egy kisebb tanácskozáson, amelyen a jelenlévők beszámoltak legújabb kutatási eredményeikről és a különböző bronzkori ásatásokról, leletekről, kronológiai összefüggésekről.
A londoni konferencián elhangzott előadások hamarosan kötet formájában látnak napvilágot.

SZEMÉLYI HÍREK

Scheinring József kollégánk 1995. február 17-én elhunyt. Pályáját az Iparművészeti Főiskolán szakoktatóként kezdte, majd restaurátorként a Húsipari Múzeumban és a Budapesti Történeti Múzeumban dolgozott. 1982 és 1990 között a Központi Múzeumi Igazgatóság, majd 1991-től a Magyar Nemzeti Múzeum restaurátora volt. Kiemelkedő szakmai elhivatottsággal vett részt a restaurátorok alapfokú, felsőfokú és egyetemi képzésében fa-bútor szakon. Becsülték és szerették hallgatói, kollégái. 47 éves volt.

*

1994. november 1-jétől Baán István, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum gazdasági igazgatója.
Szirmai Erika beruházó, műszaki ellenőr 1995. február 7-én megvált a múzeumtól.

1995. január 1-jétől pályázat útján három éves időtartamra Szemkeő Endre nyerte el a Néprajzi Múzeum Ethnológiai Adattárának főosztályvezetői álláshelyét, Szuhay Péter a Magyar Osztály, Wilhelm Gábor pedig a Nemzetközi Osztály osztályvezetői álláshelyét.
1995. február 1-jétől egy éves időtartamra Simon Ildikó művész restaurátor kapott megbízást a Restaurátor Osztály osztályvezetői tisztének betöltésére.

Dr. Romváry Ferenc művészettörténész, a pécsi Janus Pannonius Múzeum Képző- és Iparművészeti Osztályának vezetője 1995. január 15-től nyugdíjba vonult. Tisztségét dr. Aknai Tamás művészettörténész 1995. február 1-jétől töltötte be.

1995. február 1-jétől dr. Rémiás Tibor a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Szervezet igazgatóhelyettese.
1995. február 1-jétől dr. Gyulai Éva a miskolci Herman Ottó Múzeum Muzeológiai Osztályának vezetője.

*

Varró Ágnes néprajzkutató 1994. november 15-én a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen doktori szigorlatot tett, és megvédte *„A hagyomá-*

nyos orvoslás a dunántúli parasztközösségekben" című disszertációját.

Gyulai Éva történész-muzeológus, Rémiás Tibor történész-muzeológus és Vida Gabriella néprajzos-muzeológus, a miskolci Herman Ottó Múzeum munkatársai, 1994 decemberében egyetemi doktori címet szereztek.

Szabó Lajos, a Testnevelési és Sportmúzeum igazgatója kandidátusi disszertációjának munkahelyi vitáját *„Középiskolai testnevelés a polgárosodó Magyarországon"* címmel 1994. december 14-én tartották az Oktatáskutató Intézetben.

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK

Kós Károly-díj

Baja Ferenc környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter 1994. december 16-án Kós Károly-díjat adott át a települési érdekvédelem és a településszépítés terén kiemelkedő eredményeket elérő személyiségeknek és közösségeknek. A kitüntetést a múzeumi területről Kerecsényi Edit muzeológus, a néprajztudományok kandidátusa a népi kultúra megőrzését szolgáló sokoldalú tevékenységéért vehette át.
(Magyar Nemzet, 1994. december 17.)

Martyn Klára-díj

Az 1995. évi Martyn Klára-díjat január 26-án Körner Évának, a művészettörténet tudomány kandidátusának adta át dr. Páva Zsolt, Pécs megyei Város polgármestere.
Körner Éva a huszadik századi magyar és európai képzőművészet nemzetközi rangú kutatója. Igényes választással fordul a valóban kiemelkedő életművekhez és alkotásokhoz, ezeket a történeti korszak és szituáció összefüggéseiben vizsgálja. Biztos érzékenységgel ismeri fel – s a legelsők között értékeli – a kortárs magyar képzőművészet sorsdöntő áramlatait és fordulópontjait, amelyek a korszak igazi történetét alakítják.
Könyvei megkerülhetetlenek a művészettörténeti szakma számára, és tanulságos, hasznos olvasmányai a művészetbarátoknak, imponálóan széleskörű ismeretanyaggal, a bemutatott egyéniségek és alkotások, a belőlük sugárzó erkölcsi tartás erejének és példájának megmutatásával.
Megjelent könyvei: Picasso, 1964; Kassák Lajos festészete, 1967; Derkovits monográfia, 1968; Korniss Dezső, 1971; Gross Arnold, 1973; Bortnyik Sándor, 1975; Derkovits album, 1978.
Legfontosabb tanulmányai: Ungarische avantgarde, 1971; Szentendre és a kelet-európai avantgarde, 1971; Ungarische Kunst zwischen beiden Weltkriegen, 1975. stb.

Preisich Miklós-díj

A Magyar Kémikusok Egyesülete Intézőbizottsága által 1994-ben alapított Preisich Miklós-díj kitüntetésben részesült a múzeumi területről dr. Kovács Gy. István, a Magyar Vegyészeti Múzeum igazgatója, aki az Európában egyedülálló Múzeumban sok évi munkájával a magyar vegyipar múltjának tárgyi és írásos emlékeit nagy gonddal gyűjtötte össze, megmentve azokat a pusztulástól. Ez a munka rendkívül sokoldalú szaktudást, fáradhatatlanságot igényelt és igényel. A múzeum a vegyészek és a jövő vegyészeinek ismereteit is bővíti. Ilyen szempontból oktatói tevékenysége is fontos a vegyésztársadalom számára. E mellett jelentős önálló kutatói tevékenységet is végzett, mely előadások és publikációk formájában mutatkozott. Vezetése alatt a múzeum európai hírnévre és látogatottságra tett szert. Az MKE-ben hosszú évek óta aktív munkát végez, a Kémia és Vegyipartörténeti Szakosztály alelnöke.
(Magyar Kémikusok Lapja, 1995. 50. évf. 2. sz. 92. o.)

KÖZHASZNÚ INFORMÁCIÓK

Történelmi értékű dokumentumok megőrzése

Tisztelt Hölgyem/Uram!

Szíves figyelmébe ajánlom a mellékelt összeállítást, amely a megőrzésre szánt, történelmi értékű dokumentumok papíranyagának minőségével, a fennmaradásukat alapvetően meghatározó savasodás problémájával foglalkozik, és ismerteti, hogy ezek a fontos iratok, kiadványok ne semmisüljenek meg egy-két emberöltő alatt, hanem több száz évig használható állapotban fennmaradva a levéltárakban kutatási forrásként szolgálhassanak a jövő generációi számára.
Kérem, hogy miután az időálló papírra vonatkozó ISO 9706 nemzetközi szabvány előírásainak megfelelő, hazai gyártású írólnyomó papír a kereskedelemben az állagos áron beszerezhető, szíveskedjék intézkedni, hogy a vezetése alatt álló intézmény a várhatóan levéltárba kerülő iratok céljára ezen speciális követelményeknek megfelelő papírokat használjon (a mellékelt anyagban a vizsgált és jónak bizonyult papírok felsorolása szerepel). A külföldi eredetű papírok között is nagy valószínűséggel van olyan, amely a hivatkozott szabvány szerint időállónak minősül, ezekről azonban a kereskedőtől/gyártótól kell információt kérni.
Tájékoztatásul megemlítem, hogy a megőrzésre szánt dokumentumok papíranyagával kapcsolatban már sok országban születtek különböző szintű előírások és javaslatok. Példaként az Egyesült Államokra hivatkozom, ahol az időálló papírok használatáról a Kongresszus hozott törvényt (104 Stat. 912. Public Law 101-523-Oct. 12., 1990., a Joint Resolution to Establish a National Policy on Permanent Papers). Hazánkban a kidolgozás alatt lévő levéltári törvény várhatóan ugyancsak tartalmaz majd előírást, vagy javaslatot erre vonatkozóan.
A témával kapcsolatban az összeállítást készítő munkatársam további információkkal készséggel áll rendelkezésre.
Megértő támogatását remélve tisztelettel üdvözli:

dr. Lakos János főigazgató
Magyar Országos Levéltár

Romvány Ferenc

bírságokról és a kisajátításról is – ez utóbbit bizonyos feltételek esetén maga a tulajdonos is kezdeményezheti.

Műemlékvédelmi alap létrehozását is tervezik, amellyel – Baja Ferenc szerint – nagyot léphet előre a szakma, bővítheti anyagi forrásait. Az alapba kerülne az állami tulajdonú műemlékek hasznosításából származó bevételek egyötöde, s az engedély nélkül átalakított épületek gazdáira kirótt műemlékvédelmi bírság, illetve egyéb, adójellegű bevételek is. A műemléki helyeken kereskedőknek éves jövedelmük 0,5-5 százalékát kellene befizetniük.

A minisztérium koncepciója általában támogatja a műemlékek privatizálását, hiszen egy beruházó és működtető tulajdonos legalább olyan jó gazda, mint az egyre szűkmarkúbb állam. Ám a legfontosabb nemzeti értékeink semmiképp nem kerülnek magántulajdonba. A tárca a napokban fejezte be az egyházi műemlékek helyzetének felmérését. A közeljövő egyik legfontosabb feladatának tekintik, hogy kialakítsák az együttműködést, a terhek megosztását e műemléki kör megóvásában.

– Azért is sürgető feladat a műemlékvédelmi törvény mielőbbi elfogadása – mondja Baja Ferenc –, mert az utóbbi időben született törvények több olyan rendelkezést tartalmaznak, amelyek a műemléket vagyontárgyként értelmezik, de védelmének szempontjaival nem foglalkoznak. Ezeket az eseteket éppen e törvénnyel lehet korrigálni.

Búzás Gergely, a visegrádi Mátyás király Múzeum régész-művészettörténésze szerint a magyar műemlékvédelem sajátossága volt az elmúlt évtizedekben, hogy nem annyira restaurált, hanem előnyben részesítette a modern építészeti beavatkozásokat. Tudatosan modern formákkal egészítette ki, állította helyre a műemlékeket. Ennek ideológiájául szolgált a Velencei Charta, amelynek alaptétele, hogy egy műemléki helyreállításnál hamisítani nem szabad, mindig jelezni kell, mi az, ami eredeti, és mi az, ami hozzátétel. A charta az egyértelmű hozzátételeket támogatta, így formában, anyagban és szerkezetben az eredetitől megkülönböztethető kiegészítések születhetnek.

Országonként persze más-más a műemlék-helyreállítási gyakorlat. A németek például bizonyos emlékeket egyszerűen visszaépítenek. Készítenek például egy működő római kori fürdőt, amelyre még a freskókat is visszafestik. A francia műemlékvédelem viszont közelebb áll a magyar, modern szerkezeteket felhasználó gyakorlathoz.

A helyreállítás nem kizárólagosan építészeti feladat, nagyon sok szakterület képviselői szükségesek a műemléki munkához: művészettörténészek, régészek, szerkezetépítők, épületgépészek, esetenként geológusok, vegyészek, restaurátorok és még sokan mások. Képzésüket a Műegyetemen huszonöt éve indult műemlékvédelmi szakmérnöki posztgraduális képzés fogja össze.

Magyarország műemlék-állománya az épületek eredeti rendeltetése szerint

Templom, kápolna	2 490
Egyházi épület (plébánia, rendház)	430
Középület	455
Lakóépület	2 304
Lakóház, népi	1 168
Kastély, kúria	707
Vár, várrom	104
Agrártörténeti emlék	288
Malom	95
Harangtorony, harangláb	91
Szobor	759
Síremlék	170
Présház, pince	469
Iskola	126
Villa	109
Színház	7
Fürdő	16
Híd	36
Ipari emlék	38
Közlekedési emlék	27
Gazdasági melléképület	45
Egyéb	97
Rom	234
Összesen	10 287

Dr. Máté Zsolt, a gödöllői királyi kastély helyreállításának tervezője mondja:

– Az ember számára óriási és alapvető élmény az idő. Minden műemlék időtávlatot közvetít, akár száz, ezer vagy több ezer esztendőt is. A helyreállításnak tehát – az ésszerűség határain belül – nem szabad eltüntetnie az idő nyomait, a történelmi hozzáépítéseket, átalakításokat, a kopást, a patinát, esetenként a töredékességet sem, vagyis mindazokat a tényezőket, amelyek az időűzenet hordozói. Egy-egy jól helyreállított műemlékünk megszemlélésekor akár évszázadok megelevenedett

CSONTVÁRY-PASSIÓ

Kezdjük a végén, a feltámadással. Minden előzetes borúlátás és aggodalom ellenére is újra megnyílt Pécsett, a kitatarozott és minden szempontból felfrissített egykori Technika Házában a Csontváry-múzeum. Erről másfél-két hónappal ezelőtt annak rendje és módja szerint beszámoltak már a napilapok. Én itt csak arról szólnék még, ami ezen a híranyagon túl, akár évtizedes mércével mérve is fontos adatnak látszik.

Ilyen fontos adalék mindjárt a tíz esztendő fölemlítése, ugyanis a Janus Pannonius Múzeummal kötött szerződések értelmében éppen ennyi ideig maradhat még a Nemzeti Galéria tulajdonát képező képanyag Pécsett. Hogy miért lenne kívánatos azután változtatni ezen az elhelyezésen, arra még majd visszatérek. Fontos és új adat az is, hogy végre a múzeumi igényeknek megfelelő klímaberendezés védi a képeket. A Janus Pannonius Múzeum munkatársai arról is gondoskodtak, hogy eltűnjön a termekből a Csontváry hazai tiszteletét dokumentáló kisebb-nagyobb tárgyak és művészi fohászkodások minigaléria.

Miért akkor hát a passió?

Tavaly nyár elejétől az idei évad januárjáig – tudjuk – külföldi úton volt a Csontváry-hagyaték. Stockholm–Rotterdam–München voltak a vendéglátó városok, ahol az otani Kunsthallék, vagyis a legnagyobb, a legreprezentatívabb kiállítási intézmények fogadták az anyagot. A turné lezárulása után azonban mégis csak annyi maradt meg emléknek erről az egész kiállítási sorozatról, hogy arról elmélkedjenek a hazai lapok: bukás volt-e ez a Csontváry-turné, és, ha igen, akkor ugyan miért? Jellemző a nagy csendre és a különös, majdnem hogy már dacos titkolódzásra, hogy a három külföldi nagyváros különböző nyelveken megjelent Csontváry-katalógusaiból egyetlenegygyel sem rendelkezik még a gyűjteménynek otthont adó pécsi múzeum sem. Ennek munkatársai tőlem kérdezték meg, hogy egyáltalán volt-e ilyen kiadvány, és ha igen, akkor hát milyen volt. A Nemzeti Galéria, a Csontváry-életmű jelenlegi tulajdonosa is pénzért vásárolta meg egy példányban az elsőként megjelent, vagyis a stockholmi katalógust. Ezt a példányt adták tovább aztán a művelődési minisztérium illetékes osztályának is, és ez körülbelül minden, ami pillanatnyilag „hivatalos" dokumentáció. Azt hiszem, hogy európai ország még nem járt így egyik legnagyobb művészének külföldi szerepeltetésével. Holott a turné rendezése és a katalógusok előkészítése és nyomása is tulajdonképpen mindvégig magyar kézben volt.

Csakhogy végeredményben nem múzeumi kézben, és egyáltalán nem a kulturális intézmények vagy az illetékes minisztériumi osztályok felelős ellenőrzése alatt. Még Fekete György akkori helyettes államtitkár döntése volt az, hogy afféle fővállalkozóként a Firenzében élő Burmeister Katalin és a pécsi múzeum osztályvezetője, Romvári, aki mindenütt úgy mutatkozott be, mint a nyugati Csontváry-tárlatok magyar kormánybiztosa, valójában nem rendelkezett sem ezzel a címmel, sem más ehhez hasonlítható rendkívüli hatáskörrel, de mégis sikerült elérnie, hogy teljhatalmú ügyintézője legyen a turnénak. Burmeister Katalin szerepe egyre csökkent, ezt mutatja már az is, hogy bár anyanyelvi szinten beszéli a német nyelvet, a katalógusszövegek fordítása mégis közölhetetlenül dilettánsra sikerült.

Külön problémává növekedett, hogy mit tartalmazzanak a három nyugati országban megjelenő katalógusok. A felkért szerzők ugyanis sorra kegyvesztettek lettek Romvári előtt, és így kibuktak a sorból. Valószínűleg a már korábban írt dörgedelmes, a Csontváry-hagyaték körüli szabálytalanságokat ostorozó cikkeimnek köszönhető, hogy a Holmi 1993 márciusi számában megjelent tanulmányom egy változatával jómagam mégis a publikálásra kerülő szakírók között maradhattam. Mi került be az elmaradt cikkek helyébe? Néhány megjelentetett Csontváry-értékeléssel a magyar művészettörténészek zöme nem értene egyet, más tanulmányok pedig jóhiszemű, de tájékozatlan külföldi szerzők tollából valók. Ezeket azért írták meg sebtiben a helyi erők, mert, mint jeleztem, első formájában valamennyi Magyarországról származó fordítás közölhetetlennek bizonyult. A roppant zavar a maga teljes mélységé-

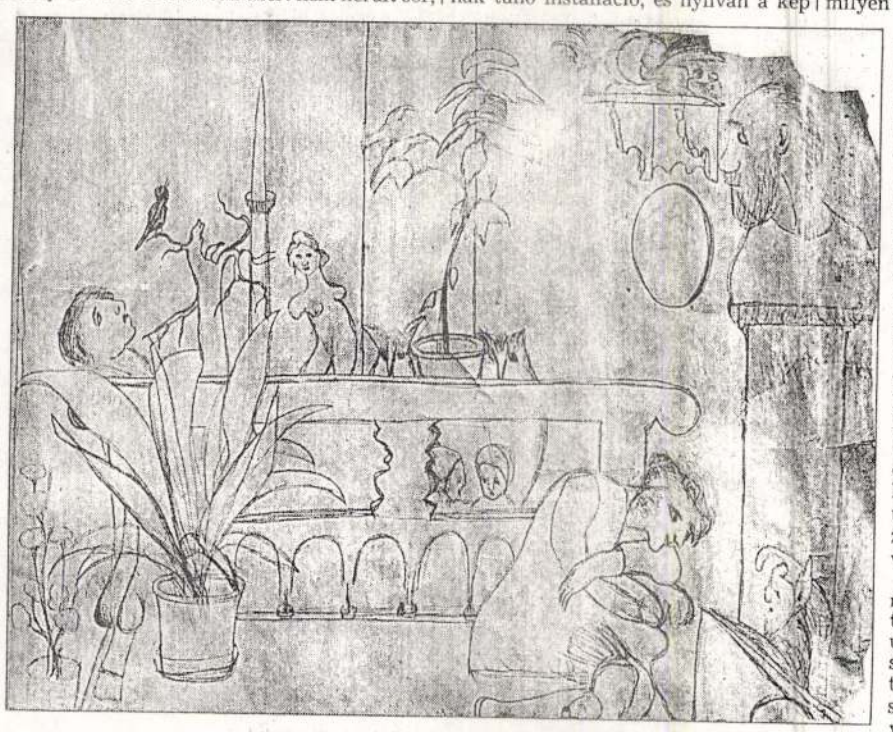

Allegorikus jelenet (Szénvázlat 1913-ból)

mert a múzeumi ügyeket is intéző illetékes főosztály vezetője már elkésettnek látott minden mentőakciót. Az egyetlen, amit sikerült elérni, annyi volt, hogy az utolsó pillanatban a Magyar Nemzeti Galéria vette át a műtárgyak szállításával járó szervezési gondokat, s így a művészettörténész-szakma legalább abban bízhatott, hogy a turné után rendben visszakapjuk majd Csontváryt.

Ennél többet tényleg nem is értünk el ezzel a rendezvénnyel. Hiú ábránd tehát minden olyan vita, amely arról szól, hogy miért és hogyan bukott meg ez az akció. Mert ha legalább megbukott volna! Hiszen már az is fél sikert jelentett volna, ha valamiféle szervezési vagy bemutatási balfogás vert volna hírt és port Csontváry körül. Visszhang helyett csendes közöny, a szakkörökben pedig csalódás vagy a magyar szerveket illető lenéző sajnálkozás fogadta az anyagot. Münchenben tizenegyezer nézője volt a tárlatnak, annyi, amennyi egy helyi kismester, vagy egy jeltelen vendég jelentkezésekor szokásos. Pedig éppen itt még a helyi múzeumi vezetők is azon voltak, hogy javítsanak valamennyire a gondokon.

Hubertus Gassner például, a Haus der Kunst művészeti igazgatója megpróbálkozott azzal, hogy bár nem tudott magyarul, mégis átírja, újrafordítsa a küldött szövegeket. Aztán maga látott neki egy tanulmánynak, aminek ezt a címet adta: *Csontváry, a zseniális dilettáns*. Mivel nem gondoskodtunk időben arról, hogy frissebb és méltányosabb forrásokkal rendelkezzen, csak Kállai Ernő 1925-ben írt német nyelvű könyvét használhatta, amelyben a magyar festészetről szólva Csontváryra is sor kerül, de az akkor dívó szélsőségesen szecessióellenes, a Bauhaus geometrikus absztrakcióját előtérbe helyező szemszögből. Kállai valószínűleg nem is látta eredetiben Csontváry nagyobb vásznait, ezért értékelése is csak mentegetés, vagy legjobb esetben a „keleti egzotikumnak", a perzsa miniatúrák nyomában járó mesemondónak kijáró óvatos dicséret. Gassner cikkéből aztán – ahogy az szokásos – csak a címet vették át a tárlatról beszámolót író német újságírók.

Egyedül Renate Schostack, a Frankfurter Allgemeine Zeitung műkritikusa, aki másfél hónappal a müncheni tárlat megnyitása után számolt be a kiállításról, fordult szembe a közben kialakult langyos véleménnyel, és hangsúlyozta, hogy Csontváry sajátosan egyéni szimbolizmusának és zseniálisan ekszatikus festésmódjának semmi köze nincs a naiv festők dilettáns-

A tárlatok előkészítése tehát olyan volt, hogy az egy katasztrófa forgatókönyvének is kitűnően megfelelhetett volna. Miért nem húzták meg az illetékesek a vészféket, miért nem mondták le még időben a biztos kudarcot? Nos, Taxner Ernő, aki Fekete György utódja volt a művelődési minisztériumban, már az első, a stockholmi Kunsthalle vezetőitől érkező felháborodott reakciókat követően le akarta állítani a turnét. Erre azonban azért nem került sor, beszámoló egy, a témához kedves közvetlenséggel közeledő tudósítás volt, amely azzal végződött, hogy semmi kétség nem férhet hozzá, hogy Csontváry a legnagyobb művész mindazok között, akik patikus létükre lettek festők.

Bár majdnem minden cikk hozott egy reprodukciót valamelyik cédrusképről is, a cédrus szó szinte el sem hangzik a beszámolókban. Helyette a nagy Taormina-látkép váltott ki maradandó hatást. Ez elé Christoph Vitali, a Haus der Kunst vezetője egy, az antik színházak nézőteréhez hasonló, lépcsősen emelkedő dobogót is ácsoltatott. Ez a divatosnak tűnő installáció, és nyilván a kép méretével is összefüggő fantasztikus szín- és formahatás úgy látszik, minden előzetes reklám vagy művészettörténeti bevezető nélkül is érvényesülni tudott. Igazolta a magyar művészettörténészek azon meggyőződését, hogy Csontváry egészen kivételes kvalitásairól a külföldi közönséget csak a nagy vásznak minden szempontból méltó és hiánytalan bemutatása győzhetné meg. Természetesen ehhez nem elég maga a kiállítás. Évek hosszú során át forgalmazott igen színvonalas filmek, televíziós műsorok, valamint Nyugaton is árusított könyvek és poszterek légiója lenne szükséges ahhoz, hogy egy művészt a médiák forgószínpadán tarthasson az ország – ilyen háttér nélkül (talán már röpke tíz év alatt) akár egy Picasso is kikopna a forgalomból manapság.

Sokkal jobb előkészítés esetén is megmutatkozott volna persze, hogy ehhez a színvonalhoz, már csak a financiális lehetőségeket tekintve is, még nem nőttünk fel. Többek közt ezért lenne jó lassan hozzászokni ahhoz a gondolathoz, hogy miként és hogyan építsünk fel egy olyan korszerű Csontváry-múzeumot, amelyről az ország leglátogatottabb helyére, a budapesti medencére nyílna panorámaszerű kilátás. És az ilyenfajta kommersz feltételek biztosítása mellett gondoskodni kellene a korszerű tudományos feldolgozásról, Csontváry sajátos kulturális környezetét értékelő munkák megírásáról és publikálásáról is. Az Osztrák–Magyar Monarchia szellemi életének, az akadémizmussal és a szecesszióval egyaránt kapcsolatot tartó eklektikus ízlésű kultúrának a kutatásáról van szó. Annak a miliőnek a fölrajzolásáról, amelynek az összképében egyaránt helyet kaptak annak idején Darwin és II. Vilmos, Raffaello kultusza és a zsenitenyésztés ötlete, a hun–magyar mondakör, vagy az egzotikus télikertekkel rendelkező világkiállítások, de ugyanúgy az Etna tövébe lampionfénnyel kiránduló kispolgárok is. Ennek a színes kóctömegnek a kibogozására eddig legsikeresebben Sinkó Katalin dolgozatai tettek nálunk kísérletet.

A tudományos feldolgozás egyik pillére lenne Csontváry összes ismert kéziratának a kiadása is, és éppen ez a terület az, amelyről a legnagyobb deficitet jelenthetem. Amíg tartott a Csontváry-képek hevenyészve előkészített nyugat-európai zarándokútja (nem túlzás, ha azt mondom: kálváriája), itthon lassacskán félhivatalossá vált a hír, hogy az utóbbi évtizedek magyar muzeológiájában azon emlékezetes műtárgylopások után, amelyek a Szépművészeti Múzeum klasszikus értékeit és a Zsidó Múzeum anyagából, amelyet Gerlóczy úr adott át a magyar államnak, úgy tűnik, eltűnt a pécsi múzeumból közel ötszáz. Ezeken az oldalakon voltak többek közt Csontváry színtanának, vallásfilozófiai nézeteinek és egyéni értelmezésű hun–magyar mitológiájának a vázlatos fogalmazványai is. Mint azt már két évvel ezelőtt egy cikkemben megírtam, a hiányzó szövegekről nem maradt fenn semmilyen másolat, és eltűntek a kézirat alapján készült kivonatos gépelések is. Sajátos színezetet ad ennek a esetnek az a körülmény, hogy a Csontváry-kéziratok eltűnését tudomásunk szerint nem követte semmilyen hatósági eljárás.

Egyrészt azért nem, mert fölösleges lett volna a nyomozás: tudni lehetett ugyanis, hogy a pécsi múzeum 1994 végéig illetékes osztályvezetője, Romvári Ferenc az, aki nem tud elszámolni az anyaggal.

Elveszett azonban az a részletesen megírt minisztériumi jegyzőkönyv is, amelynek alapján számon lehetett volna kérni a kéziratokat. Nos, 1993 decemberében Mihály Mária, a művelődési minisztérium egyik munkatársa, aki nem adta fel, hogy kutasson az elveszett jegyzőkönyv után, mégiscsak rábukkant egy szekrényben erre a dokumentumra. De hiába voltak most már írásos bizonyítékok is kézben, az egész 1994-es esztendő nem volt elég arra, hogy a Janus Pannonius Múzeum elvégezze a Csontváry-kéziratokra vonatkozó leltári revíziót.

Most már azt is tudjuk, hogy miért. E cikk adatainak a pontosítására vállalkozva Romvári utóda, Aknai Tamás terepszemlét tartott a múzeum adattárában, és olyan állapotokkal szembesült, amelyek sok más vidéki múzeumra is jellemzőek lehetnek, de amelyek éppen Pécsett, ahol kivételes értékű gyűjteményeket őriznek, egyszerűen hajmeresztőek. Az 1957-ben alapított Modern Magyar Képtár számára csak 1973. május 18-tól vezették adattári leltárt, és ezt is csak addig, amíg Mendöl Zsuzsa művészettörténész ott dolgozott. Ezután megszűnt a jegyzék lelkiismeretes vezetése, és csak néhány esetleges bejegyzés történt: – a leltárkönyvben csupán 2686 tétel volt olvasható. Egész életművek, gyűjtemények és ajándékozási aktusok felejtődtek el, és tételek ezrei kallódtak Pécsett földolgozatlanul, például Lázár Béla és Dénes Zsófia gyűjteményei, vagy a Tamás Henriktől, és Gegesi Kiss Páltól kapott anyagok. A terepszemle egyik legszenzációsabb meglepetése a több százmilliót érő pécsi Vasarely-gyűjtemény teljes műtárgylistájának és ajándékozási okiratainak a váratlan megkerülése volt.

Sajnos a keresett Csontváry-kéziratokból egyetlen újabb lap sem bukkant elő, holott nagy, titokzatos ládák is voltak az adattárban, amelyek úgy feküdtek ott, mint a fáraók felbontatlan koporsói. A meglévő Csontváry-iratok (kb. 300 oldal) egy 1973-ban felfektetett és 1974. szeptember 30-i dátummal újra legépelt jegyzőkönyvvel kerültek le annak idején Pécsre – de valószínűleg nem a Gerlóczy családtól, hanem mint letéti anyag, a Nemzeti Galériából! Kérdés, hogy a minisztériumban másfél éve megkerült hosszabb lista, amely viszont a családnál lévő kéziratokról készülhetett, s amelynek alapján most a továbbra is hiányzó oldalakat keresik, egyúttal későbbi datálású-e, mint ez a szűkebb dokumentum. Mert ha igen, akkor az nem lehetett átfedésben a megkerült 300 oldallal – s ebben az esetben elképzelhető, hogy mind az a 800 oldal, ami ebben a hosszabb listában szerepel, kallódik!

Bereczky Loránd, a Nemzeti Galéria főigazgatója mintegy három hónapja fölhozatta Pécsről a Csontváry-dokumentumok hiányos gyűjteményét, mert a saját kezébe akarta venni a kéziratok sorsát. Azóta azonban nagy a csend, tovább húzódik a revízió lezárása. A kusza viszonyok és az a kilátás, hogy esetleg eljárást kell indíttatnia egy kollégája ellen, úgy látszik, elvették az önbizalmát. Sok mindenről tudnak ugyanis a pécsi múzeum munkatársai, amit Romvári egyszerűen hazavitt magával. Nemcsak a Csontváry-dokumentumok bizonyos tételei részesültek ilyen megtiszteltetésben, hanem például a Forgács Hann Erzsébetre vagy a Gábor Jenőre vonatkozó dolgok is, amik, jó lenne, ha visszatérnének.

Vitatható szokás, hogy a kutatók hazaviszik a lakásukra a múzeumi anyagot. De ha ehhez rá[illegible]

Romváry Ferenc

bírságokról és a kisajátításról is – ez utóbbit bizonyos feltételek esetén maga a tulajdonos is kezdeményezheti.

Műemlékvédelmi alap létrehozását is tervezik, amellyel – Baja Ferenc szerint – nagyot léphet előre a szakma, bővítheti anyagi forrásait. Az alapba kerülne az állami tulajdonú műemlékek hasznosításából származó bevételek egyötöde, s az engedély nélkül átalakított épületek gazdáira kirótt műemlékvédelmi bírság, illetve egyéb, adójellegű bevételek is. A műemléki helyeken kereskedőknek éves jövedelmük 0,5-5 százalékát kellene befizetniük.

A minisztérium koncepciója általában támogatja a műemlékek privatizálását, hiszen egy beruházó és működtető tulajdonos legalább olyan jó gazda, mint az egyre szükmarkúbb állam. Ám a legfontosabb nemzeti értékeink semmiképp nem kerülnek magántulajdonba. A tárca a napokban fejezte be az egyházi műemlékek helyzetének felmérését. A közeljövő egyik legfontosabb feladatának tekintik, hogy kialakítsák az együttműködést, a terhek megosztását e műemléki kör megóvásában.

– Azért is sürgető feladat a műemlékvédelmi törvény mielőbbi elfogadása – mondja Baja Ferenc –, mert az utóbbi időben született törvények több olyan rendelkezést tartalmaznak, amelyek a műemléket vagyontárgyként értelmezik, de védelmének szempontjaival nem foglalkoznak. Ezeket az eseteket éppen e törvénnyel lehet korrigálni.

Búzás Gergely, a visegrádi Mátyás király Múzeum régész-művészettörténésze szerint a magyar műemlékvédelem sajátossága volt az elmúlt évtizedekben, hogy nem annyira restaurált, hanem előnyben részesítette a modern építészeti beavatkozásokat. Tudatosan modern formákkal egészítette ki, állította helyre a műemlékeket. Ennek ideológiájául szolgált a Velencei Charta, amelynek alaptétele, hogy egy műemléki helyreállításnál hamisítani nem szabad, mindig jelezni kell, mi az, ami eredeti, és mi az, ami hozzátétel. A charta az egyértelmű hozzátételeket támogatta, így formában, anyagban és szerkezetben az eredetitől megkülönböztethető kiegészítések születhetnek.

Országonként persze más-más a műemlék-helyreállítási gyakorlat. A németek például bizonyos emlékeket egyszerűen visszaépítenek. Készítenek például egy működő római kori fürdőt, amelyre még a freskókat is visszafestik. A francia műemlékvédelem viszont közelebb áll a magyar, modern szerkezeteket felhasználó gyakorlathoz.

A helyreállítás nem kizárólagosan építészeti feladat, nagyon sok szakterület képviselői szükségesek a műemléki munkához: művészettörténészek, régészek, szerkezetépítők, épületgépészek, esetenként geológusok, vegyészek, restaurátorok és még sokan mások. Képzésüket a Műegyetemen huszonöt éve indult műemlékvédelmi szakmérnöki posztgraduális képzés fogja össze.

Magyarország műemlék-állománya az épületek eredeti rendeltetése szerint

Templom, kápolna	2 490
Egyházi épület (plébánia, rendház)	430
Középület	455
Lakóépület	2304
Lakóház, népi	1 168
Kastély, kúria	707
Vár, várrom	104
Agrártörténeti emlék	288
Malom	95
Harangtorony, harangláb	91
Szobor	759
Síremlék	170
Présház, pince	469
Iskola	126
Villa	109
Színház	7
Fürdő	16
Híd	38
Ipari emlék	38
Közlekedési emlék	27
Gazdasági melléképület	45
Egyéb	97
Rom	234
Összesen	10287

Dr. Máté Zsolt, a gödöllői királyi kastély helyreállításának tervezője mondja:

– Az ember számára óriási és alapvető élmény az idő. Minden műemlék időtávlatot közvetít, akár száz, ezer vagy több ezer esztendőt is. A helyreállításnak tehát – az ésszerűség határain belül – nem szabad eltüntetnie az idő nyomait, a történelmi hozzáépítéseket, átalakításokat, a kopást, a patinát, esetenként a töredékességet sem, vagyis mindazokat a tényezőket, amelyek az időüzenet hordozói. Egy-egy jól helyreállított műemlékünk megszemlélésekor, akár évszázadok megelevenedett történelme pereghet le a szemünk előtt.

Népszabadság dokumentumriport

CSONTVÁRY-PASSIÓ

Kezdjük a végén, a feltámadással. Minden előzetes borúlátás és aggodalom ellenére is újra megnyílt Pécsett, a kitatarozott és minden szempontból felfrissített egykori Technika Házában a Csontváry-múzeum. Erről másfél-két hónappal ezelőtt annak rendje és módja szerint beszámoltak már a napilapok. Én itt csak arról szólnék még, ami ezen a híranyagon túl, akár évtizedes mércével mérve is fontos adatnak látszik.

Ilyen fontos adalék mindjárt a tíz esztendő fölemlítése, ugyanis a Janus Pannonius Múzeummal kötött szerződések értelmében éppen ennyi ideig maradhat még a Nemzeti Galéria tulajdonát képező képanyag Pécsett. Hogy miért lenne kívánatos azután változtatni ezen az elhelyezésen, arra még majd visszatérek. Fontos és új adat az is, hogy végre a múzeumi igényeknek megfelelő klímaberendezés védi a képeket. A Janus Pannonius Múzeum munkatársai arról is gondoskodtak, hogy eltűnjön a termekből a Csontváry hazai tiszteletét dokumentáló kisebb-nagyobb tárgyak és művészi fohászkodások minigalériája.

Miért akkor hát a passió?

Tavaly nyár elejétől az idei évad januárjáig – tudjuk – külföldi úton volt a Csontváry-hagyaték. Stockholm–Rotterdam–München voltak a vendéglátó városok, ahol az ottani Kunsthallék, vagyis a legnagyobb, a legreprezentatívabb kiállítási intézmények fogadták az anyagot. A turné lezárulása után azonban mégis csak annyi maradt meg emléknek erről az egész kiállítási sorozatról, hogy arról elmélkedjenek a hazai lapok: bukás volt-e ez a Csontváry-turné, és, ha igen, akkor ugyan miért? Jellemző a nagy csendre és a különös, majdnem hogy már dacos titkolódzásra, hogy a három külföldi nagyváros különböző nyelveken megjelent Csontváry-katalógusaiból egyetleneggyel sem rendelkezik még a gyűjteménynek otthont adó pécsi múzeum sem. Ennek munkatársai tőlem kérdezték meg, hogy egyáltalán volt-e ilyen kiadvány, és ha igen, akkor hát milyen volt. A Nemzeti Galéria, a Csontváry-életmű jelenlegi tulajdonosa is pénzért vásárolta meg egy példányban az elsőként megjelent, vagyis a stockholmi katalógust. Ezt a példányt adták tovább aztán a művelődési minisztérium illetékes osztályának is, és ez körülbelül minden, ami pillanatnyilag „hivatalos" dokumentáció. Azt hiszem, hogy európai ország még nem járt így egyik legnagyobb művészének külföldi szerepeltetésével. Holott a turné rendezése és a katalógusok előkészítése és nyomása is tulajdonképpen mindvégig magyar kézben volt.

Csakhogy végeredményben nem múzeumi kézben, és egyáltalán nem a kulturális intézmények vagy az illetékes minisztériumi osztályok felelős ellenőrzése alatt. Még Fekete György akkori helyettes államtitkár döntése volt az, hogy afféle fővállalkozóként a Firenzében élő Burmeister Katalin és a pécsi múzeum osztályvezetője, Romvári, aki mindenütt úgy mutatkozott be, mint a nyugati Csontváry-tárlatok magyar kormánybiztosa, valójában nem rendelkezett sem ezzel a címmel, sem más ehhez hasonlítható rendkívüli hatáskörrel, de mégis sikerült elérnie, hogy teljhatalmú ügyintézője legyen a turnénak. Burmeister Katalin szerepe egyre csökkent, ezt mutatja már az is, hogy bár anyanyelvi szinten beszéli a német nyelvet, a katalógusszövegek fordítása mégis közölhetetlenül dilettánsra sikerült.

Külön problémává növekedett, hogy mit tartalmazzanak a három nyugati országban megjelenő katalógusok. A felkért szerzők ugyanis sorra kegyvesztettek lettek Romvári előtt, és így kibuktak a sorból. Valószínűleg a már korábban írt dörgedelmes, a Csontváry-hagyaték körüli szabálytalanságokat ostorozó cikkeimnek köszönhető, hogy a Holmi 1993 márciusi számában megjelent tanulmányom egy változatával jómagam mégis a publikálásra kerülő szakírók között maradhattam. Mi került be az elmaradt cikkek helyébe? Néhány megjelentetett Csontváry-értékeléssel a magyar művészettörténészek zöme nem értene egyet, más tanulmányok pedig jóhiszemű, de tájékozatlan külföldi szerzők tollából valók. Ezeket azért írták meg sebtiben a helyi erők, mert, mint jeleztem, első formájában valamennyi Magyarországról származó fordítás közölhetetlennek bizonyult. A roppant zavar a maga teljes mélységében csak azért nem tűnt fel azonnal a külföldi közönség előtt, mert például Rotterdamban a katalógus amúgy is

Allegorikus jelenet (Szénvázlat 1913-ból)

mert a múzeumi ügyeket is intéző illetékes főosztály vezetője már elkésettnek látott minden mentőakciót. Az egyetlen, amit sikerült elérni, annyi volt, hogy az utolsó pillanatban a Magyar Nemzeti Galéria vette át a műtárgyak szállításával járó szervezési gondokat, s így a művészettörténész-szakma legalább abban bízhatott, hogy a turné után rendben visszakapjuk majd Csontváryt.

Ennél többet tényleg nem is értünk el ezzel a rendezvénnyel. Hiú ábránd tehát minden olyan vita, amely arról szól, hogy miért és hogyan bukott meg ez az akció. Mert ha legalább megbukott volna! Hiszen már az is fél sikert jelentett volna, ha valamiféle szervezési vagy bemutatási balfogás vert volna hírt és port Csontváry körül. Visszhang helyett csendes közöny, a szakkörökben pedig csalódás vagy a magyar szerveket illető lenéző sajnálkozás fogadta az anyagot. Münchenben tizenegyezer nézője volt a tárlatnak, annyi, amennyi egy helyi kismester, vagy egy jeltelen vendég jelentkezésekor szokásos. Pedig éppen itt még a helyi múzeumi vezetők is azon voltak, hogy javítsanak valamennyire a gondokon.

Hubertus Gassner például, a Haus der Kunst művészeti igazgatója megpróbálkozott azzal, hogy bár nem tudott magyarul, mégis átírja, újrafordítsa a küldött szövegeket. Aztán maga látott neki egy tanulmánynak, aminek ezt a címet adta: *Csontváry, a zseniális dilettáns*. Mivel nem gondoskodtunk időben arról, hogy frissebb és méltányosabb forrásokkal rendelkezzen, csak Kállai Ernő 1925-ben írt német nyelvű könyvét használhatta, amelyben a magyar festészetről szólva Csontváryra is sor kerül, de az akkor dívó szélsőségesen szecesszióellenes, a Bauhaus geometrikus absztrakcióját előtérbe helyező szemszögből. Kállai valószínűleg nem is látta eredetiben Csontváry nagyobb vásznait, ezért értékelése is csak mentegetés, vagy legjobb esetben a „keleti egzotikumnak", a perzsa miniatúrák nyomában járó mesemondónak kijáró óvatos dicséret. Gassner cikkéből aztán – ahogy az szokásos – csak a címet vették át a tárlatról beszámolót író német újságírók.

Egyedül Renate Schostack, a Frankfurter Allgemeine Zeitung műkritikusa, aki másfél hónappal a müncheni tárlat megnyitása után számolt be a kiállításról, fordult szembe a közben kialakult langyos véleménnyel, és hangsúlyozta, hogy Csontváry sajátosan egyéni szimbolizmusának és zseniálisan eksztatikus festésmódjának semmi köze nincs a naiv festők dilettantizmusához. Maga Csontváry azonban bizonyára nem ezt a kritikát, hanem a Német Patikusok Lapjának a cikkét vágta volna ki magának. Ez a beszámoló egy, a témához kedves közvetlenséggel közeledő tudósítás volt, amely azzal végződött, hogy semmi kétség nem férhet hozzá, hogy Csontváry a legnagyobb művész mindazok között, akik patikus létükre lettek festők.

Bár majdnem minden cikk hozott egy reprodukciót valamelyik cédrusképrőll is, a cédrus szó szinte el sem hangzik a beszámolókban. Helyette a nagy Taormina-látkép váltott ki maradandó hatást. Ez elé Christoph Vitali, a Haus der Kunst vezetője egy, az antik színházak nézőteréhez hasonló, lépcsősen emelkedő dobogót is ácsoltatott. Ez a divatosnak tűnő installáció, és nyilván a kép méretével is összefüggő fantasztikus szín- és formahatás úgy látszik, minden előzetes reklám vagy művészettörténeti bevezető nélkül is érvényesülni tudott. Igazolta a magyar művészettörténészek azon meggyőződését, hogy Csontváry egészen kivételes kvalitásairól a külföldi közönséget csak a nagy vásznak minden szempontból méltó és hiánytalan bemutatása győzhetné meg. Természetesen ehhez nem elég maga a kiállítás. Évek hosszú során át forgalmazott igen színvonalas filmek, televíziós műsorok, valamint Nyugaton is árusított könyvek és poszterek légiója lenne szükséges ahhoz, hogy egy művészt a médiák forgószínpadán tarthasson az ország – ilyen háttér nélkül (talán már röpke tíz év alatt) akár egy Picasso is kikopna a forgalomból manapság.

Sokkal jobb előkészítés esetén is megmutatkozott volna persze, hogy ehhez a színvonalhoz, már csak a financiális lehetőségeket tekintve is, még nem nőttünk fel. Többek közt ezért lenne jó lassan hozzászokni ahhoz a gondolathoz, hogy miként és hogyan építsünk fel egy olyan korszerű Csontváry-múzeumot, amelyről az ország leglátogatottabb helyére, a budapesti medencére nyílna panorámaszerű kilátás. És az ilyenfajta kommersz feltételek biztosítása mellett gondoskodni kellene a korszerű tudományos feldolgozásról, Csontváry sajátos kulturális környezetét értékelő munkák megírásáról és publikálásáról is. Az Osztrák–Magyar Monarchia szellemi életének, az akadémizmussal és a szecesszióval egyaránt kapcsolatot tartó eklektikus ízlésű kultúrának a kutatásáról van szó. Annak a miliőnek a fölrajzolásáról, amelynek az összképében egyaránt helyet kaptak annak idején Darwin és II. Vilmos, Raffaello kultusza és a zsenitenyésztés ötlete, a hun–magyar mondakör, vagy az egzotikus télikertekkel rendelkező világkiállítások, de ugyanúgy az Etna tövébe lampionfénnyel kiránduló kispolgárok is. Ennek a színes kóctömegnek a kibogozására eddig legsikeresebben Sinkó Katalin dolgozatai tettek nálunk kísérletet.

A tudományos feldolgozás egyik pillére lenne Csontváry összes ismert kéziratának a kiadása is, és éppen ez a terület az, amelyről a legnagyobb deficitet jelenthetem. Amíg tartott a Csontváry-képek hevenyészve előkészített nyugat-európai zarándokútja (nem túlzás, ha azt mondom: kálváriája), itthon lassacskán félhivatalossá vált a hír, hogy az utóbbi évtizedek magyar muzeológiájában azon emlékezetes műtárgylopások után, amelyek a Szépművészeti Múzeum klasszikus értékeit és a Zsidó Múzeum kincseit érintették, valószínűleg a Csontváry-kéziratokat ért veszteség a legnagyobb károsodás. A mintegy

anyagból, amelyet Gerlóczy úr adott át a magyar államnak, úgy tűnik, eltűnt a pécsi múzeumból közel ötszáz. Ezeken az oldalakon voltak többek közt Csontváry színtanának, vallásfilozófiai nézeteinek és egyéni értelmezésű hun–magyar mitológiájának a vázlatos fogalmazványai is. Mint azt már két évvel ezelőtt egy cikkemben megírtam, a hiányzó szövegekről nem maradt fenn semmilyen másolat, és eltűntek a kézirat alapján készült kivonatos gépelések is. Sajátos színezetet ad ennek a esetnek az a körülmény, hogy a Csontváry-kéziratok eltűnését tudomásunk szerint nem követte semmilyen hatósági eljárás.

Egyrészt azért nem, mert fölösleges lett volna a nyomozás: tudni lehetett ugyanis, hogy a pécsi múzeum 1994 végéig illetékes osztályvezetője, Romvári Ferenc az, aki nem tud elszámolni az anyaggal.

Elveszett azonban az a részletesen megírt minisztériumi jegyzőkönyv is, amelynek alapján számon lehetett volna kérni a kéziratokat. Nos, 1993 decemberében Mihály Mária, a művelődési minisztérium egyik munkatársa, aki nem adta fel, hogy kutasson az elveszett jegyzőkönyv után, mégiscsak rábukkant egy szekrényben erre a dokumentumra. De hiába voltak most már írásos bizonyítékok is kézben, az egész 1994-es esztendő nem volt elég arra, hogy a Janus Pannonius Múzeum elvégezze a Csontváry-kéziratokra vonatkozó leltári revíziót.

Most már azt is tudjuk, hogy miért. E cikk adatainak a pontosítására vállalkozva Romvári utóda, Aknai Tamás terepszemlét tartott a múzeum adattárában, és olyan állapotokkal szembesült, amelyek sok más vidéki múzeumra is jellemzőek lehetnek, de amelyek éppen Pécsett, ahol kivételes értékű gyűjteményeket őriznek, egyszerűen hajmeresztőek. Az 1957-ben alapított Modern Magyar Képtár számára csak 1973. május 18-tól vezették adattári leltárt, és ezt is csak addig, amíg Mendöl Zsuzsa művészettörténész ott dolgozott. Ezután megszűnt a jegyzék lelkiismeretes vezetése, és csak néhány esetleges bejegyzés történt: – a leltárkönyvben csupán 2686 tétel volt olvasható. Egész életművek, gyűjtemények és ajándékozási aktusok felejtődtek el, és tételek ezrei kallódtak Pécsett földolgozatlanul, például Lázár Béla és Dénes Zsófia gyűjteményei, vagy a Tamás Henriktől, és Gegesi Kiss Páltól kapott anyagok. A terepszemle egyik legszenzációsabb meglepetése a több százmilliót érő pécsi Vasarely-gyűjtemény teljes műtárgylistájának és ajándékozási okiratainak a váratlan megkerülése volt.

Sajnos a keresett Csontváry-kéziratokból egyetlen újabb lap sem bukkant elő, holott nagy, titokzatos ládák is voltak az adattárban, amelyek úgy feküdtek ott, mint a fáraók felbontatlan koporsói. A meglévő Csontváry-iratok (kb. 300 oldal) egy 1973-ban felfektetett és 1974. szeptember 30-i dátummal újra legépelt jegyzőkönyvvel kerültek le annak idején Pécsre – de valószínűleg nem a Gerlóczy családtól, hanem mint letéti anyag, a Nemzeti Galériából! Kérdés, hogy a minisztériumban másfél éve megkerült hosszabb lista, amely viszont a családnál lévő kéziratokról készülhetett, s amelynek alapján most a továbbra is hiányzó oldalakat keresik, egyúttal későbbi datálású-e, mint ez a szűkebb dokumentum. Mert ha igen, akkor az nem lehetett átfedésben a megkerült 300 oldallal – s ebben az esetben elképzelhető, hogy mind az a 800 oldal, ami ebben a hosszabb listában szerepel, kallódik!

Bereczky Loránd, a Nemzeti Galéria főigazgatója mintegy három hónapja fölhozatta Pécsről a Csontváry-dokumentumok hiányos gyűjteményét, mert a saját kezébe akarta venni a kéziratok sorsát. Azóta azonban nagy a csend, tovább húzódik a revízió lezárása. A kusza viszonyok és az a kilátás, hogy esetleg eljárást kell indíttatnia egy kollégája ellen, úgy látszik, elvették az önbizalmát. Sok mindenről tudnak ugyanis a pécsi múzeum munkatársai, amit Romvári egyszerűen hazavitt magával. Nemcsak a Csontváry-dokumentumok bizonyos tételei részesültek ilyen megtiszteltetésben, hanem például a Forgács Hann Erzsébetre vagy a Gábor Jenőre vonatkozó dolgok is, amik, jó lenne, ha visszatérnének.

Vitatható szokás, hogy a kutatók hazaviszik a lakásukra a múzeumi anyagot. De ha ehhez még az is hozzájárul, hogy évtizedeken át nincsenek a beérkező dokumentumok regisztrálva, akkor ez a gyakorlat végzetes lehet.

Perjéczky Géza

PSVMK MŰCSARNOK
KORTÁRS MŰVÉSZETI GALÉRIA ÉS KÉPTÁR
GYŐR, Király u. 4. (Napóleon-ház)

MEGHÍVÓ

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT
A MAGYAR PAPÍRMŰVÉSZETI TÁRSASÁG

PAPÍR ÉS PLASZTIKA

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁRA

1997 OKTÓBER 11-ÉN 11.00 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
WEHNER TIBOR
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A TÁRSASÁG TAGJAI:

ABAHÁZI KATALIN, ANTIK SÁNDOR, BAKOS TAMÁS, BALÁS ESZTER, BÁNFÖLDI ZOLTÁN, BENES JÓZSEF, BODOR ANIKÓ, BUTAK ANDRÁS, DEZSŐ ANDREA, DAMÓ ISTVÁN, ERDÉLYI ETA, GERLE MARGIT, HARMATI ZSÓFIA, KELECSÉNYI CSILLA, KISS ILONA, KOVÁCS PÉTER BALÁZS, KOVÁCS JOHANNA, KÖRÖSÉNYI TAMÁS, LÁSZLÓ BANDY, LÉVAI NÓRA, MÁTYÁS I. LÁSZLÓ, MÉSZÁROS GÉZA, MÓDER REZSŐ, NAGY LAJOS IMRE, OLAJOS GYÖRGY, ONUCSÁN MIKLÓS, PASQUALETTI ZSÓFIA, ROMVÁRI JÁNOS, SÁRKÁNY GYŐZŐ, SEJBEN LAJOS, SOLTI GIZELLA, SÓVÁRADI VALÉRIA, SZÉKELYI KATI, SZILVITZKY MARGIT, VERECZKEY SZILVIA, ZÁBORSZKY GÁBOR, ZSANKÓ LÁSZLÓ

MEGHÍVOTT MŰVÉSZEK:

ÉZSIÁS ISTVÁN, LIEBER ERZSÉBET, PATAKI TIBOR,
SZLAUKÓ LÁSZLÓ, SYLVIA FARAGÓ

MEGTEKINTHETŐ:
1997. OKTÓBER 12 - 25-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA: 9.00- 17.00 ÓRÁIG

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI ÉS IPARMŰVÉSZETI TÁRSASÁGOK SZÖVETSÉGE
ASSOCIATION OF HUNGARIAN FINE AND APPLIED ARTS SOCIETIES
Contact address: Budapest, vörösmarty tér 1. Csontváry Galéria & Váci u. 25. Grafikai Kabinet Levélcím/Postal address: H-1245 Budapest, Pf.:1059 Hungary Telefon/Phone: 06-30-19-53-18. 118-45-94

ROMVÁRIJÁNOS

ROMVÁRI JÁNOS

KIÁLLÍTÁSOK A MŰCSARNOK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL
EXHIBITS ORGANIZED IN COLLABORATION WITH MŰCSARNOK PALACE OF EXHIBITIONS

Budapest, Instituto Italiano di Cultura per l'Ungeria – Artisti ungheresi in Italia negli Anni Ottanta – 1993. október 2-október 14.

Visegrád, Salamon torony
Duna project, 7 Dunamenti országból
Jörg Schlick (Ausztria), Nedko Solakov (Bulgária), Miroslav Mandic (Jugoszlávia), Julius Gyula (Magyarország), Leni Hoffmann (Németország), Oradea Group (Románia), Ugo Rondinone (Svájc)
1993. augusztus 29-október 3.

Berlin, Haus Ungarn
Jelbeszéd III.
Bak Imre, Konkoly Gyula, Körösényi Tamás és Nádler István kiállítása
1993. szeptember 9-október 17.

Bukarest, Magyar Intézet
Schrammel Imre kiállítása – 1993. szeptember 10-október 10.
Palkó Tibor kiállítása – 1993. október 15-november 14.

Helsinki, Magyar Intézet
Romvári János kiállítása – 1993. október 22-december 31.

Ljubljana – Grafikai Biennále – 1993. június 25-szeptember 30.

Tournai, Maisonm de la Culture – Textilbiennále
1993. június 19-szeptember 30.

Velence, Giardini di Castello – Velencei Biennále, Magyar Pavilon: Joseph Kosuth és Lois Viktor – 1993. június 13-október 10.

Budapest, Instituto Italiano di Cultura – Hungarian Artists in Italy in the 80s – October 2-October 14, 1993

The Solomon Tower at Visegrád
Danube Project, with contributors from seven Danube countries: Jörg Schlick, Ausztria; Nedko Solakov, Bulgaria; Miroslav Mandic, Yugoslavia; Gyula Julius, Hungary; Leni Hoffmann, Germany; the Oradea Group, Romania; Ugo Rondinone, Switzerland
August 29-October 3, 1993

Hungarian House (Haus Ungarn), Berlin, Germany
Sign Language III.
Exhibit by Imre Bak, Gyula Konkoly, Tamás Körösényi, and István Nádler
September 9-October 17, 1993

Hungarian Institute, Bucharest, Romania
Exhibit by Imre Schrammel – September 10-October 10, 1993.
Exhibit by Tibor Palkó – October 15-November 14, 1993

Hungarian Institute, Helsinki, Finland
Exhibit by János Romvári – October 22-December 31, 1993.

Ljubljana, Slovenia – Graphics Biennial – June 25-September 30, 1993

Maison de la Culture, Tournai, Belgium – Textiles Biennial
June 19-September 30, 1993

Giardini di Castello, Venice, Italy – Venice Biennial, Hungarian Pavilion: Joseph Kosuth and Lois Viktor – June 13-October 19, 1993

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM MÁTYÁS KIRÁLY MÚZEUMA ÉS A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

GÉMES PÉTER

ROMVÁRI JÁNOS

KIÁLLÍTÁSÁRA A VISEGRÁDI SALAMON TORONYBA
MEGNYITÓ: 1994. AUGUSZTUS 18-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN 17–18.30 KÖZÖTT

MEGTEKINTHETŐ: 1994. SZEPTEMBER 30-IG, NYITVA NAPONTA 9–16.30-IG, HÉTFŐN ZÁRVA

ROMVÁRI János

1953-BAN SZÜLETETT BUDAPESTEN. 1973–77 KÖZÖTT FILMGYÁRI HÁTTÉRFESTŐKÉNT, 1977–79-IG NYOMDAI RETUSŐRKÉNT DOLGOZOTT. 1984–89 A MŰZSÁK KÖZMŰVELŐDÉSI KIADÓ, 1989–90 A BUDAPEST FILM DEKORÁCIÓS OSZTÁLYÁNAK MŰVÉSZETI VEZETŐJE. 1975 ÓTA KIÁLLÍTÓ MŰVÉSZ. 1979 ÓTA TAGJA A FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJÁNAK ÉS A MŰVÉSZETI ALAPNAK. 1982-TŐL A MAGYAR KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK.

„...A MINDENSÉGVÁGY IGÉNYE TERMÉSZETES ÉS EREDENDŐ; DE NEM JELENTKEZNE, HA AZ EMBER NEM LENNE TÉRBEN ÉS IDŐBEN KORLÁTOZOTT LÉNY. ROMVÁRI MŰVÉSZETE ENNEK A KETTŐSSÉGNEK A FESZÜLTSÉGÉBŐL TÁPLÁLKOZIK. MIKÖZBEN AZ ISTENIT PRÓBÁLJA MEGIDÉZNI, AZ ISTENIBŐL KIREKESZTETT EMBER MEGHASONLOTT HELYZETÉRŐL IS BESZÁMOL. E MEGHASONLOTT HELYZET PEDIG MAGÁRA AZ ISTENIRE IS VISSZAUT: ROMVÁRI LÁTÁSMÓDJA NEMCSAK AHÍTATOS, HANEM ÉRETNEK IS – AKI RÁGASZKODIKA A KERESZTÉNY VÁLLÁS TÉTELÉHEZ, AUGHANEM GYANÚVAL ILLETI E MŰVEKET.

...AZ ŐSISÉGRE UTALÓ TÁRGYAK NEMCSAK AZ ARCHEOLÓGIA VAGY A NÉPRAJZ IRÁNTI ÉRDEKLŐDÉS JELEI; A ROMVÁRI ÁLTAL MEGTEREMTETT ÖSSZEFÜGGÉSBE KERÜLVE ÉPPOLY IDŐSZERŰEK, MINTHA PÉLDÁUL A POP ART MÓDSZERÉVEL MAI HASZNÁLATI TÁRGYAKAT ÉPÍTETT VOLNA BE MŰVÉBE. IDŐSZERŰSÉGÜK AZONBAN NEM SZŰKÍTHETŐ LE AZ AKTUALITÁSRA. A „JÓ HÍR" VÁGYÁT IS FELÉBRESZTIK, A KOZMOSZ TELJESSÉGÉT (A HAMVAS BÉLA-I HAGYOMÁNYT) SEJTETIK MEG A NÉZŐVEL, S EGY KÍNZÓ VESZTESÉGRE FIGYELMEZTETIK; AZ OTTHONTALANSÁGRA, ARRA, HOGY ELVESZÍTETTE EGYKOR TERMÉSZETES KAPCSOLATÁT A MINDENSÉGGEL, S HOGY A KOZMOSSZAL VALÓ VISZONYÁT IMMÁR NEM A KÖLCSÖNÖSSÉG JELLEMZI, HANEM AZ ERŐSZAK." (FÖLDÉNYI F. LÁSZLÓ)

1953 BORN IN BUDAPEST, 1973–77 WORKED A STAGE DECOR PAINTER IN A FILM STUDIO, 1977–79 WORKED AS RETOUCHER IN A PRINTING WORKS. 1984–89 ART DIRECTOR OF MUZSÁK PUBLISHING HOUSE AND 1989–90 THE DECOR STUDIO OF BUDAPEST FILM, 1975 FIRST ART EXHIBITION, 1979 ADMITTED AS MEMBER OF STUDIO OF YOUNG ARTISTS AND THE ART FOUNDATION OF HUNGARY, 1982 ADMITTED AS MEMBER OF THE ASSOCIATION OF HUNGARIAN VISUAL AND DECORATIVE ARTISTS

"...THE DESIRE TO POSSESS THE UNIVERSE IS A NATURAL AN ORIGINAL LONGING BUT IT WOULD NEVER OCCUR IF HUMAN BEINGS WERE NOT CREATURES LIMITED BY SPACE AND TIME. ROMVÁRI'S ART IS SUSTAINED BY THE TENSION OF THIS DUPLICATION. WHILE HE ATTEMPTS TO ELICIT THE DIVINE, HE ALSO RELATES THE ESTRANGED SITUATION OF MAN BARRED FROM WHAT IS DIVINE. THIS ESTRANGEMENT BOUNCES BACK TO THE DIVINE ITSELF. ROMVÁRI'S VISION IS NOT ONLY DEVOUT BUT ALSO HERETICAL – A PERSON WITH CHRISTIAN PERSUASION MAY IN FACT TURN SUSPICIOUS AGAINST THESE WORKS OF ART.

...OBJECTS OF ANCIENT HISTORY ARE NOT MERELY INDICATIVE OF AN ARCHEOLOGICAL OR ETHNOGRAPHICAL INTEREST; IN ASSOCIATIONS CREATED BY ROMVÁRI THEY ARE JUST AS MUCH TOPICAL AS IF HE HAD USED CURRENT UTILITY OBJECTS WITH THE POP ART METHOD. BUT THEIR TIMELINESS SHOULD NOT BE LIMITED TO TOPICALNESS. THEY REVOKE THE "GOOD NEWS" DESIRE, THEY GIVE A HINT OF THE TOTALITY OF COSMOS (THE TRADITION OF BÉLA HAMVAS) AND THE VIEWER IS REMINDED OF A PAINFUL LOSS, THE LOSS OF A HOME, THE LOSS OF THE ONCE NATURAL RELATIONSHIP WITH THE UNIVERSE, OF THE FACT THAT HIS ASSOCIATION WITH THE UNIVERSE IS NO LONGER CHARACTERIZED BY COLLETIVENESS BUT BY VIOLENCE." (LÁSZLÓ F. FÖLDÉNYI)

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK/INDIVIDUAL EXHIBITIONS

1984 STÚDIÓ GALÉRIA

1986 HOTEL ATRIUM HYATT – BUDAPEST (BARABÁS MÁRTONNAL ÉS ZÁBORSZKY GÁBORRAL).

1097 BUDAPEST, DOHÁNY U. 90.

ÉLETVÍZ-JELEK

Önök egy titokzatos lakótorony, egy ki tudja milyen kastély-rejtély kellős közepébe cseppentek itt Visegrádon, amikor a kiállított műveket mit sem sejtve meglátogatták. Veszélyben vannak.

A képalkotásban elrejtett roppant felelősséget bizonyos kultúrák olyan pontosan látták, hogy a legszigorúbb tiltással védekeztek a képkészítés ellen – egyszerűen kibújtak annak terhe alól. Nem az Isten titkát védték, csak tehetetlenségüket leplezték a hogyan kérdésével szemben. Tudták, hogy az emberi test misztériumát teljességében feloldani az ember oldaláról nem lehetséges – akkor inkább maradjon az egészében a tudatlanság birodalmában. Aztán jöttek más kultúrák, amelyek éppenséggel kilesték a test titkait, a festők halottakat boncoltak, hogy megleljék az Eszme evilági tartózkodási helyét. Végül a természet ismeretével együtt sem jutottak tovább, mint a tilalomtartók. A kérdések pedig egyre sokasodnak. A huszadik század végének művészete megfigyeléseiben most visszatérni látszik az antropológiai alapokhoz. Miközben változatlanul az isteni gondolatot kutatja, annak edényét, hordozóját – legalább spirituálisan – megpróbálja visszaintegrálni a Teremtés egészébe.

A test az üres térbe egyfajta szellemi struktúrát vetít azáltal, hogy megjelenésében archetipikus történeteket modulál. Minden mozdulata az emlékezet valamely elemét hordozza, tudatosan vagy ösztöneiben, ami az élet alapfeltétele. „Az Emlékezés bizony nagyobb az Űrnél. Mert ha sokan összegyűlnek is, de Emlékezésük nincsen, hát nem fognak semmit hallani, gondolni vagy megérteni. Ha viszont van Emlékezésük, akkor hallani fognak, gondolni fognak, érteni fognak. Mert az Emlékezés által ismeri fel az ember még saját nyájait, fiait is. Szentelődj az Emlékezésnek!" – int a tanító hindu bölcselet szent könyvében, az Upanisádokban. Gémes Péter „festészete" a legprimerebb eszközt, saját testét használja ecsetnek. Úgy alkot képet, hogy átvilágítja a teret s benne a teste negatív, fényből kiszakadó lenyomatát. Amit így látunk, az nem ő. Nem is egy ember teste, mint ahogyan nem is annak fényképe, még csak nem is fény-kép. Hanem egy különvált létmód, játszó és önreflektáló egyszerre, matéria és benne testet öltő szellem közös képe.

Ebben a fényfestett-mimetizált negatív világban tisztán láthatjuk a művészet kettős mágiáját: a művész mint festő és mint festmény egyszerre működik. Azzal, hogy leképezi saját magát a különböző léthelyzetekben, rávilágít arra, hogy az igazi írás, festmény, kép – ő maga. Technikája Rembrandt önarcképeinek kutató, kérdő tekintetét idézi. A kéz ösztönös és tudatos mozdulatai lényegileg azonosak a festéssel, a külső vagy belső látvány rögzítésével. Gémes az ókorból származó mágikus négyszöget, a SATOR, AREPO, TENET, OPERA, ROTAS szavak számtalan irányba ágazó szimbolikus keresztjét annak idején egy átvilágított kéz gesztusnyelv ábécéjéből „festette" meg. A gesztusok ősi kapcsolatokat közvetítenek (Aby Warburg). A négyszöget halvány küllős kerék köríti, a kozmosz teljessége ebben, valamint a betűkön uralkodó kereszt formában képileg is megnyilvánul. A kereszt és a tau az ember formájára igazított isteni gondolat. A mágikus négyszög, a kéz és a test erre irányuló emlékezete kiindulópont Gémes Péter fotófestészetében: az itt látható „Vízvonal" sorozat képei a négyszögben kódolt égi üzenetre adnak válaszfragmenteket. A geometria rendjével szemben a víz, az őskáosz valósága uralkodik itt. Az ember mozgásával fölveszi a víz mozgásrendszerét, ezzel integrálja vissza magát a Nagy Egészbe. De csak alkotóelemeket nyerhet onnan: „A lelkeknek halál vízzé lenni, a vizeknek meg halál földdé lenni, de a földből víz lesz, a vízből pedig lélek" – mondja Hérakleitosz.

Romvári János bárkája a kiállítóterem közepén ugyanezt a transzformációt segíti létrejönni. Nem könnyű eldönteni, hogy Noé túlélő elhivatása vagy Kháron mitológiai alakja küldte ezt a kultúrák romjain billegő bárkát, vagyis a további útja bizonytalan: talán az Alvilág sötét vizein evez tovább, talán új élet keletkezhet belőle. Gémes fénytesteit ragyogó aura fogja körül, Romvári úszó koporsója pedig sötétséggel zárja körül az abba zárt virtuális korpuszt. A test mint edény, mint csónak, a saját maga keltette hullámokat fogja fel.

A falak mentén lebegő, úszó test-negatívokkal, a köztes lét víz alatti lakóival együtt remény szerint az élet felé hullámoznak tovább. Nem lehet más útjuk, mivel az emberiség történetének utolsó évszázada annyit rombolt az úgynevezett kultúra birodalmában, hogy a töredezettség felmutatása már szinte önmagában is műalkotást ígér. Minden folyamatos, összetartó mozgás viszont ellenkezőleg és szükségszerűen az élet irányába visz. Az anyag élete törékeny és időbevetett, míg a szellem léte hézagmentes és folytonos, vagyis ikonoklaszta híján is ellenáll a képalkotás lehetőségének. Gémes Péter és Romvári János visegrádi műveit tekintsék inkább élet-jelnek.

Gémes Péter kiállítása szeptember 9-én nyílik Budapesten a Dovin Galériában.

Szegő György

LIFEWATER SIGNS

Visiting these exhibits you have unexpectedly found yourselves in the middle of a mysterious donjon, a castle-enigma of an unknown kind, here in Visegrád. You are in danger.

The responsibility of creating a picture was so well – known by certain cultures that they took utmost measures to prohibit this activity – they simply did not take this burden on their shoulders. They were not protecting God's secret, they were only hiding their inability in dealing with the task of "how". They knew that it is impossible to completely unravel the mystery of the human body – so it should remain completely in the land of the unknown. Then came other cultures, which for that matter tried to pry into the secrets of the body, painters were performing autopsies, to find the whereabouts of the Idea in this world. Even with the knowledge of nature, they could not move further than those who prohibited. And the questions are growing in number. In its observations the art at the end of the twentieth century seems to be going back to the anthropological basis. While it is still seeking the divine thought, it tries to integrate its carrier, its body – at least spiritually – back into the whole of the Creation.

The body projects a kind of mental structure into empty space, by modulating archetypical stories in its visual outlook. Its every move carries an element of memory, consciously or subconsciously, which is the essential condition of life. "Memory is surely larger than Space. Because many may gather, but if they do not have Memory, they will hear, think or understand nothing. If they do have Memory, they will hear, think and understand. Because it is Memory that helps man recognize his own herd, his own sons. Devote yourself to Memory!" – the teacher guides us in the sacred book of Hindu wisdom, the Upanishads. The "painting art" of Péter Gémes uses the most primary tool, his own body as a paintbrush. He creates a picture by transilluminating the surrounding space and in it the body's negative impression, bursting out of the light. What we see is not him. It is not the body of a man, as it is not a picture of a man, not even a picture. It is a separated form of existence, at the same time playing and self-reflecting, the joint picture of matter and the materialized spirit.

In this light-painted, mimetic negative world we can clearly see the double magic of art: the artist works as a painter and as a painting. By reflecting himself in various situations of existence, he shows us that the real writing, painting, picture – is himself. His technique resembles the seeking, questioning look in Rembrandt's self-portraits. The conscious and subconscious motions of the hand are basically the same with painting, with the recording of outer or inner vision. Gémes once "painted" the ancient magical quadrangle, the symbolic cross of the words SATOR, AREPO, TENET, OPERA, ROTAS, heading off in several directions. He painted this from the gesture-language alphabet of a transilluminated hand. The gestures carry ancient experiences (Aby Warburg). The quadrangle is surrounded by a dim spoked wheel, the whole of the cosmos is shown in this, and in the cross that ruled the letters. The cross and the tau are the divine thought, refit for the form of man. The memory of the magical quadrangle, the hand and the body that remembers this thought is a starting point in Péter Gémes' photo-painting art: the pictures of the "Waterline" series give answer-fragments to the message coming from the sky, coded in the quadrangle. The reality of water, of ancient chaos rules here instead of the order of geometry. By moving, man takes on the movement-system of water, integrating himself back into the Big Whole. But man only acquires ingredients from there: "For the spirits it is death to become water, for water it is death to become earth, but earth does become water, and water does become spirit", says Heracleitus.

The ark of János Romvári, placed in the middle of the exhibition-hall, helps this same transformation come into being. It is not easy to decide whether this ark, wabbling on the ruins of cultures, was sent by the surviving determination of Noah, or the mythological figure of Kharon, thus its further journey is unsure: perhaps it will float on over the dark waters of the underworld, or perhaps it can give birth to new life. Gémes' bodies of light are surrounded by a shining aura, Romvári's floating coffin locks the virtual corpus into darkness. The body as a vessel, as a boat absorbs the waves generated by itself. They hopefully float on towards life, together with the floating, swimming body-negatives along the walls, and the underwater creatures of the in-between existence. They cannot have a different path, because the last century of mankind's history has done so much destruction in the world of so-called culture that showing the scatteredness promises a work of art in itself. On the other hand all continuous, cementing movements necessarily point towards the direction of life. The life of matter is fragile and time-dependent, while the mind's, the spirit's existence is continuous and without gaps, and even with the lack of an iconoclast, can resist the opportunity of picture-creation. You should rather look upon the works of Péter Gémes and János Romvári in Visegrád as life signs.

Péter Gémes' exhibition opens on 9 September in Dovin Gallery, Budapest.

György Szegő

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM MÁTYÁS KIRÁLY MÚZEUMA
ÉS A MŰCSARNOK KIÁLLÍTÁSA, VISEGRÁD, SALAMON TORONY

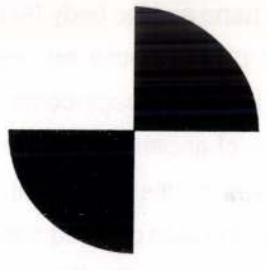

G É M E S P É T E R

H-1124 Budapest, Tamási Áron utca 3. Telefon: 156-1899

R O M V Á R I J Á N O S

H-1077 Budapest, Dohány utca 90. Telefon: 122-3565

GÉMES

P É T E R

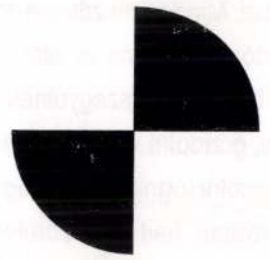

ROMVÁRI

J Á N O S

1994

ROMVÁRI János

Új Művészet, II. 1. 1991

nőségű követ *Oszlop* című művénél. Egymásba csiszolt, illeszkedő, egymásba forduló formákból épült az oszlop. Mit tart? Ugyan van tektonikája, de semmit. Azaz: önmagát. De nem is momentum, hacsak nem az összetartozás, az egymáshoz illeszkedés momentuma.

Bizarr egyensúlyi helyzetet teremtett *Ék-kő* című munkájában. Az illeszkedés pengeélen táncoló, ingatag, mégis erősen akart egyensúlyát szervezte meg a két kőtömb önhordó egymásba ékelésével. Sokkal radikálisabb, agresszívebb típusú illeszkedést készített *Fal* című művénél, ahol kihegyezett husángot döfött egy robbantási furatokkal perforált szélű kőtömb egyik furatába. Talán a kiállított művek között ennél a szobornál érhető tetten a legtisztábban Berhidi alkotói módszere. A *Fal* minden alkotórészét szinte készen találta. Minimális beavatkozása – ahogyan *Pataki Gábor* írta a kiállítás katalógusának előszavában – „helyzetbe hozta" a talált anyagokat. Csupán egy husáng kihegyezése és három darab kő egymás mellé illesztése eredményezte a művet.

Ez az agresszív, sőt militáns jelleg sokkal határozottabban jelent meg fejükre állított tuskókból összemesterkedett installációján. Erősen oxidálódott fémlemezekkel, vasakkal, drótokkal, gipsszel kiegészített efemer kostrukciója benövi a kiállítótermet. Otthonosan terjeszkedő jó parazita módján padlótól a mennyezetig terjeszkedik, sőt behatol a falakba is.

Az illeszkedések finom arányait találta meg két kőtömb összeacsapolásával és enyhe felforgatásával *Veszelszky Béla* síremlékénél. A Veszelszky-képekről ismert motívum puritán hangvételű megfogalmazásával századunk nagy festőjéhez illő monumentum Berhidi Mária szobra. Már tavaly, az 1956-os forradalom vértanúinak emlékműpályázatán elért sikerével is tanújelét adta annak, hogy a szobrászati feladatok e közhelyekre csábító területén is eredményesen tudja alkalmazni alkotói módszereit. Most e személyes, ugyanakkor szakmai okokból is fontos Veszelszky-síremlék elkészítésével újabb bizonyítékát adta felkészültségének.

A két évvel ezelőtt a Stúdió Galériában bemutatott kiállítása után Berhidi Mária eddigi pályájának újabb fontos teljesítménye a Józsefvárosi Kiállítóteremben bemutatott tárlata.

Lengyel László

PLESS & FOX
ÉKSZERÜZLETE
P&F
ÉKSZERÁRVERÉS
A VÍGSZÍNHÁZBAN
minden hó utolsó hétfőjén 16 órakor

Bizánc után

Romvári János kiállítása

Magyarországon kevés olyan kiállítóterem van, amely igazán helyet tudna adni azoknak a művészi szándékoknak, elképzeléseknek, amelyek egy adott tér sajátos értelmezésű tárgyegyüttesekből álló berendezésében keresik és találják meg kifejezési és megjelenési formájukat, akarják megmutatni magukat és közvetíteni esztétikai vagy más jellegű mondanivalóikat.

Romvári János szereti a nagy tereket, a térberendezéseket, installációkat. A Stúdió Galériában rendezett önálló kiállítása, a Derkovits-ösztöndíjasok közös tárlatai vagy az éves – és most már hiányzó – stúdiós szemlék voltak számára főként a bemutatkozási alkalmak. Igazi és ideális nagy terepe művésztársaival együtt Nagyatádon lett volna, de ez az elképzelésük nem valósulhatott valóra.

A Dorottya utcai kiállítóterem, amelyben újabb és korábban készült munkái most együttesen kapnak helyet, talán egy kicsit „kultikus" jelentőségű is lehetne a művész számára, hiszen egy, a képzőművészet annaleseiben egykoron, véleményem szerint, fontos kiállításnak volt részese a cím- és talán programadó művével. A *Szín/tézis/próbáról* és a művész lehetséges magatartásának, a múlthoz, elődeihez kialakítandó viszonyról van szó.

Arról, amely Romvári művészetének központi kérdése. Nem deheroizáló, elidegenítő módon nyúlt a történelmi út- és azonosságkeresés problematikájához. Nyugodt, meditatív, az elmélyedésben, az emberi felismerésben és (ön)tudatban, a józan ismeretek súlyosságában bízón a logikai, művészettörténeti, filozófiai, esztétikai, művelődéstörténeti rétegek egymásra játszásával, kitakarásával, egymásra épülésével és egymást fedésével kívánja megmutatni és láttatni az általa fontosnak vélt összefüggéseket.

A kivitelezésben, anyaghasználatban megbúvó ironikus felhangok csak hangsúlyozzák a gondokat mélyen, egzisztenciálisan átérző művész elképzeléseit. Gondolok itt mindenekelőtt a már stúdiós tárlaton is szerepelt (nem politikai indítékkal és célzattal készült) *Kétség* című művére.

De az új művek közül a *Bizánc* is ugyanezt mutatja. Romvári áttételes, művészi, az ikonok és az egyházi előírások rendjét „minimális" eltéréssel (tizenkét bárány helyett tizenkét ragadozó farkas ábrázoltatik) követi, és éppen ezért igazán mai érzéseket fogalmaz meg napjaink köznapi kérdéseiről.

Annyi bizonyos: a művész nem függetlenítheti magát a társadalmi helyzettől. A kor, bármennyire áttételesen reflektáljon is rá a művész, meghatározza a hozzá való viszonyulási lehetőséget.

Gyárfás Péter

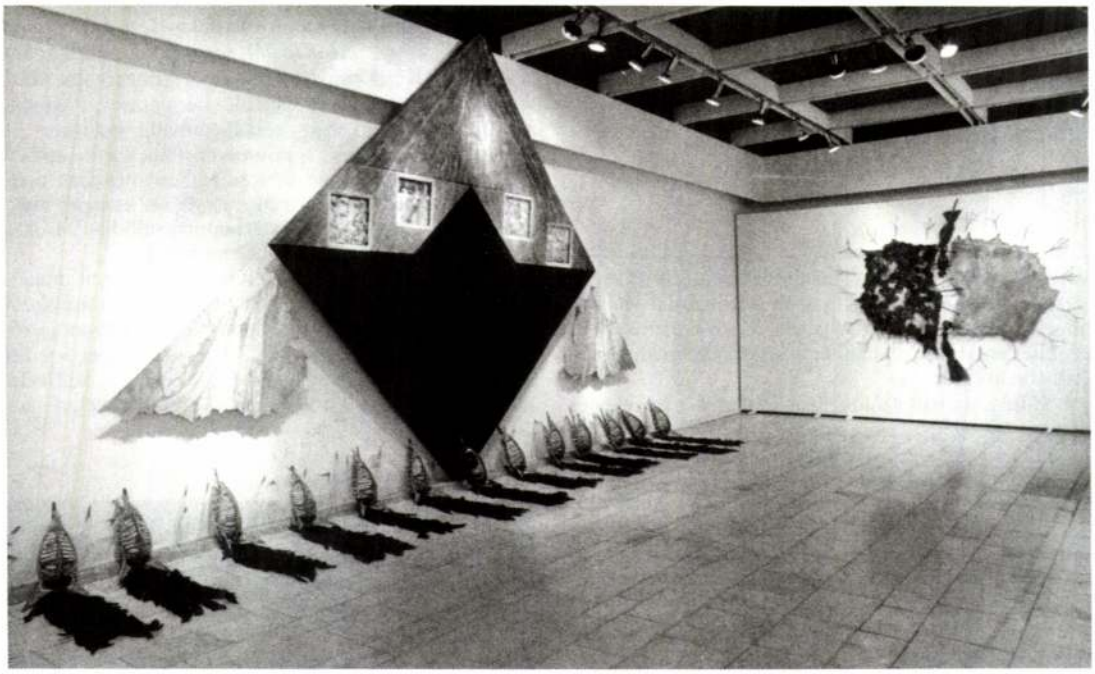

Részlet a kiállításról, 1990

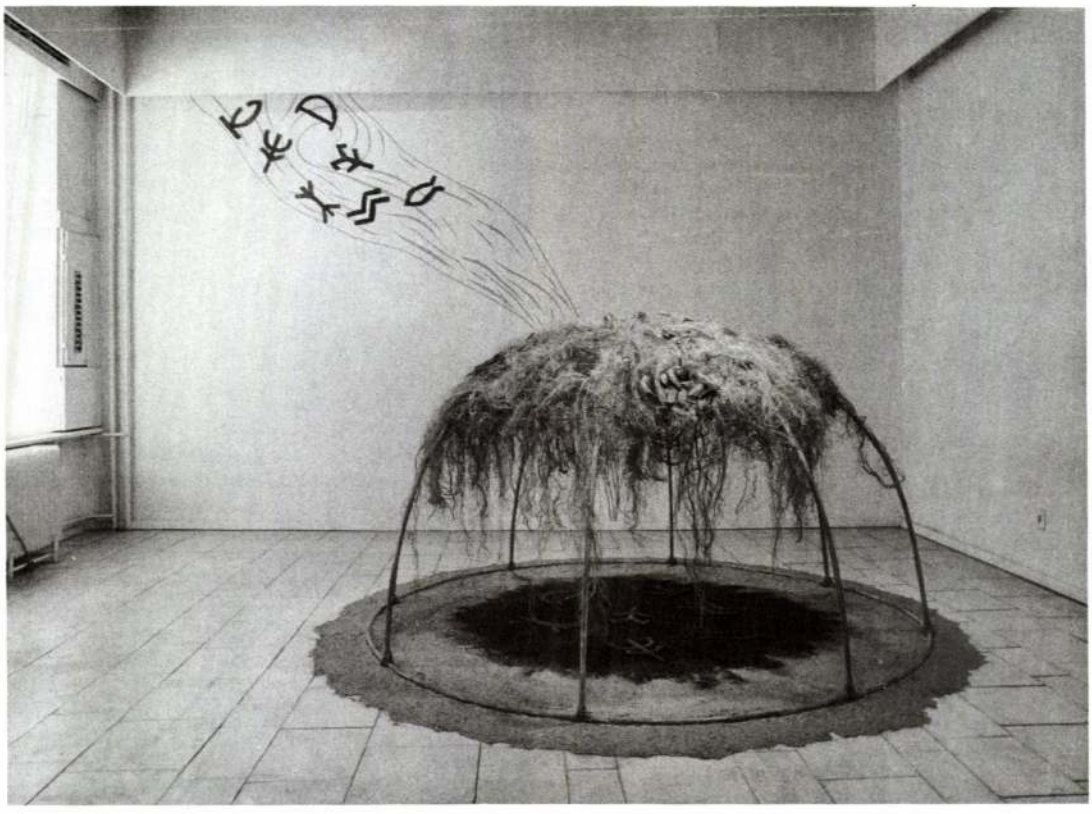

Kiállítási enteriőr, 1990, (fotó: Tahin Gyula)

Átcsoportosulások

Dióhéjban a romániai fiatal művészek munkásságáról

Az 1989 decemberében elkezdődött politikai változások felerősítették egyebek között a romániai vizuális művészetek lappangó válságát is. Ezt szemléltetendő, megkísérlem, hogy röviden bemutassam a fiatalok művészi törekvéseit.

A válság, amiről szólok, kétségtelenül a növekedés válsága. Az 1980-as évek kezdetén ugyanis posztkonceptualista stagnálás mutatkozott. 1968-tól számíthatjuk a *Paul Neagu–Florin Gabrea–Marin Gherasim–Sorin Dumitrescu* vonulat kiemelkedését a romániai művészetben. Ezek a művészek archaizáló, szimbolikus, statikus-töredékes látásmódot képviseltek. Különösen Sorin Dumitrescu kiállítása képezett összekötő láncszemet a tradicionalizmus – avantgárd, illetve a szimbólum és a koncept dilemmájának „more geometrico" megoldását kereső művészek és ama fiatalok epigonista mozgalma között, akik jó néhány éven át (jórészt grafikai megjelenítésben) halomsírépítmények, kozmogonikus axonometriák, geometrikus modolukból szerkesztett struktúrák ábrázolásaival töltötték meg a kiállítótermeket.

Az epigon hajlamúak másik fontos ihletforrása *Horia Bernea* festészete volt. Bernea lázas-tragikus akarással közelített egy maga teremtette szimbolikus középponthoz, ahol meglelhetné helyét az értelmét vesztett világból kirekesztett Isten, illetve ahol megszállhatna a maga megfoghatatlanságában az isteni lényeg. Teozofikus és panteista vonásokkal teljes, markáns keresztény gondolkodásmódig jutott el így, miután önmagával is perlekedve megjárt több, egymást követő ellentmondásokban látszólag bővelkedő stációt. A legfiatalabbak átvették *Eleségek* című ciklusának (vérbő festőiséggel, érzékletesen megmunkált, eucharisztikus utalásokat is tartalmazó csendéletsorozat) festői kifejezőeszközeit; legtöbbjük azonban megrekedt a külsőségeknél, az eredeti stílus szellemi mélységei hozzáférhetetlenek maradtak számukra.

A fiatal művészek szemléletére világosan kimutatható (inkább eszmei, mint a kifejező eszközökre vonatkozó) befolyást gyakorolt az 1980-ban megrendezett *Írás* című kiállítás, melynek szervezői a gesztus–kép–jelentés összefüggésből kiindulva, a legjobb avantgárd hagyományok szellemében, képzőművészek, írók zeneszerzők, koreográfusok közreműködésével hozták létre ezt a nagyszabású interdiszciplináris rendezvényt, feltárván a médiumközi kommunikáció lehetőségeit. Mindez természetesen nem kerülte el az akkor még főleg nézőként részt vevő fiatalok figyelmét. Ennek az interdiszciplináris megmozdulásnak a motorja *Wanda Mihuliac* volt. Ő a későbbiekben is kezdeményezett hasonló ambiciózus megnyilvánulásokat *(Az emberi test; Tér–Tárgy; Tér–Tükör)*, melyeket a politikai hatalom – a Képzőművész Szövetség konzervatív szárnyához tartozó egyes csoportok támogatásával – sorrarendre bojkottált vagy kérlelhetetlenül betiltott. És mégis, éppen ezeknek a rendezvényeknek a keretében fejlődött ki lassan, de biztosan a „nyolcvanas évek nemzedékének" sajátos szellemisége. (A korszak megújulásért síkraszálló, vitázva csoportosuló fiatal írók a „farmeresek nemzedékéről" beszélnek.)

A korszak szövevényes művészeti jelenségeit modellezni kívánva, röviden bár, de szólnom kell a művészet és a hatalom viszonyáról. Manapság túlságosan is kézenfekvő, divatos téma ez, meggyőződésem szerint azonban itt elkerülhetetlenül foglalkoznunk kell vele. A különféle közvetett kényszerítő eszközökkel, de ko-

Mircea Roman: Alak, 1989

Előbb-utóbb megint szükség lesz a bárkára

A bibliai Noé bárkája közismert még az ántivilágban telnett nemzedékek számára is. De az ótestamentumi történetnek – az élőlények megmentésének – korunk sajnálatos aktualitást adott. Újabb özönvíz fenyeget ugyanis, s nemcsak csak úgy általában a természet létfeltételeinek romlásával, hanem konkretan is, a tengerszint vészes emelkedése által. Előbb-utóbb megint szükség lesz a bárkára.

Azok a képzőművészek, akik a Vigadó Galériában most e címszó jegyében rendeztek kiállítást, azt írják a katalógusban: „1995 a természet éve... a víz napjától a Föld napjáig kívánunk szimbolikusan bárkát helyezni... emlékeztetőül a napjainkban is növekvő ökológiai válság és pusztulás veszélyeire."

Nemrég a rádióban kollégájuk, Karátson Gábor beszélt a közömbös világról, amely mintha nem akarná észrevenni, hogy önmagának és vesztét. Hogy – ha az emberiség nem változtat bizonyos dolgokon – elkerülhetetlen lesz a katasztrófa. A művészek, úgy látszik, érzékenyek. Hallják a veszharangot. Mintegy harminc festő, szobrász, iparművész vesz részt ebben az akcióban, [illegible] megnyilvánulásaikat. A hasonló kollekciókban [illegible] egyaltalán van közös [illegible] hatunk, egy [illegible] formalisan [illegible] ők itt mindenki [illegible] mondja, a részvételük egy [illegible] egymás mellett [illegible] el. Valamitele korus hallgatnak.

Mint minden csoportos rendezvényen, ezen is akadnak olyanok (Szirtes János vagy Bajkó Aniko például), akik nem kapcsolódnak a programhoz. De ezúttal nem ezek a jellemzőek, ők művekkel semleges hátteret szolgáltatnak az összképet meghatározó nagy kompozíciókhoz, amilyen közvetlenül előttük Romvári János Kharon hadik ja, a Xertox csoport papírhajója, vagy a szomszédos teremben Huber András fából összetákolt járgánya. A közös ügy, amire összejöttek, nem alibiműveket termett. Ki-ki elgondolkodott a problémán.

Ez utóbbi megfigyelésemet még egy megjegyzéssel nyomatékosítanám. Volt idő [illegible] művészet [illegible] képes, [illegible] nevekkel. A mai emlékezet mellett Szemethy Imrével, Bukta Imrével, Sóvágó Valériával mindenképpen [illegible] toldanám a fentebb említett művek alkotóinak listáját. Úgy látszik, elementáris az igény, belső szükséglet ma már, hogy a művészet mondjon valamit. Beleszóljon az életünkbe, segítsen eligazodnunk és valasz ebben a kaotikus világban. Az özönvízzel is nagy bűnhődésnek, hogy a mélyére ásódjunk, akár művészi pontossággal is, előre jelzik, nem pótolhatjuk Noét a prófétát.

• Vadas József

Előbb-utóbb megint szükség lesz a bárkára

Romvári János festőművész
MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1983 APR 16

1021

Derkovits ösztöndíjasok bemutatója a Műcsarnokban

Romvári János: Befeléfordulás

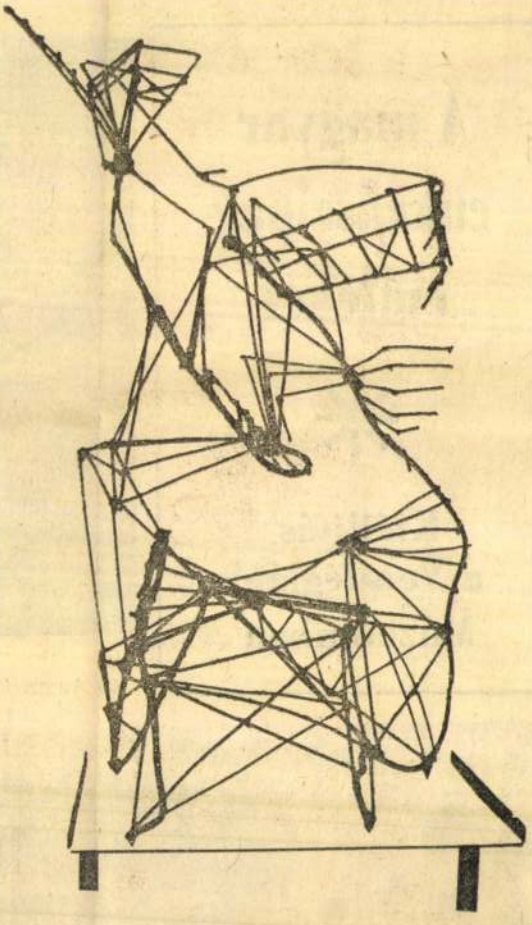

Csikvári Péter: Memento Kondor Bélának

A magyar cukrászipar emlékei

✳

Kiállítás a Vendéglátó Múzeumban

Az Auguszt cukrászda díszes berendezési tárgyai

1892-ben a Lukács, 1896-ban a Hauer cukrászda. 1818-ban a debreceni Caderas Wiolande, 1828-ban a miskolci Jost — a későbbi Rorarius —, 1865-ben Pécsett a Caflisch.

E cukrászdák berendezési tárgyai, egy-egy díszes enteriőr, tányérok, tálak, a késztmények fényképei, cukorkásdobozok, számlák,

Romvári János, grafikusművész 3.) Folytatás.

Gyárfás Péter: Háromdimenziós grafikák, Romvári János művészetéről.

3. Befeléfordulás, vegyes technika, üveg, fa, 45x45x30 cm, 1983.

Művészet, 1987. április, 31-old.

Romvári János grafikusművész 2.) Folytatás

Gyárfás Péter: Háromdimenziós grafikák, Romvári János művészetéről.

2. Szín (tézis) próba, vegyes technika, üveg, fa, 45 x 45 x 30 cm, 1982.

Művészet, 1987. április, 31-old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Romvári Etelka

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 NOV 19.

1021

Romváry Etelka: Emlék

ma
enn
fél
fél
ai
i
Or
A
: H
ség olasz módra. Sarkadi
Csendőrök New Yorkban. Sz
Táncsics: Dákok. **Szeghalmi Ady**
milliárd a biliárdasztalban.

HÉTFŐ

Békési Bástya: Egymilliárd a
árdasztalban. **Békéscsabai Brigá**
három testőr és a Milady bos
Békéscsabai Szabadság: Enyém,
Békéscsabai Terv: Fantomas vis
Gyomai Szabadság: Irma, te éde
II. **Gyulai Erkel:** Hűtlenség olasz
ra. **Gyulai Petőfi:** Akit üldözne
nők. **Mezőkovácsházi Vörös Ok**
Vékony jégen. **Orosházi Béke:** A
elrejti arcát. **Orosházi Partizán:**
és Pan, a nagy nevettetők.

Színház

November 19-én, vasárnap d
3 órakor **Békéscsabán:**

A 12. ÓRA

(Arany ifj.

November 19-én, vasárnap
órakor **Békéscsabán:**

A 12. ÓRA

(Madách

November 19-én, vasárnap e
8-kor **Csongrádon:**

VÁLJUNK EL

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Romvári Etelka

1967 NOV 12
BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

1021

Romvári Etelka Vázlat

Apróhirdetések

Három db 50, három db 70 kilogrammos süldő eladó. Békéscsaba, Kisrét tanya 7/1. 134273

Választási malac és süldők eladók. Békéscsaba, Berényi út. 63. 134267

Asztali tűzhely eladó. Békéscsaba, Kulich Gyula Lt. V/23. II. lépcsőház, III. emelet 9. 134264

Tizenkét kalapácsos daráló eladó. Békéscsaba, Szt. László utca 12. 134279

Kirchner gyártmányú, 420 mm-es kombinált faipari gyalugép szupporttal eladó. Békéscsaba, Berényi út 99. 134286

Sok tojáshozamú fehér likhorn jércék, kakasok és leveles szár eladó. Orosháza, Bercsényi utca 7. 113534

Csempekályha igényesnek eladó. Orosháza, Deák Ferenc utca 23. 113535

Közelellős tehén eladó. Orosháza, Luther utca 46 szám alatt. 113536

408-as Moszkvics kevés kilométerrel eladó. 601-es Trabantot beszámítok. Medgyesegyháza, Gárdonyi u. 28. 771

Fiat 600-as eladó. Kondoros, Fürst Sándor u. 26. 768

Külön bejáratú hátsó épület 100 négyszögöl telekke eladó. Orosháza, Bocska utca 9. 11353

Békéscsaba, Szigetvári utc 3 számú ház fele része el adó. Cserelakással beköl tözhető. Érdeklődni: vasár nap 8—12-ig 13427

Békéscsaba I., Egressy utc 19 számú ház azonnal be költözhetően eladó. 13420

Azonnali beköltözéssel szobás családi ház garázs zsal, **két család részére** vagy üdülőnek is nagyo alkalmas, eladó. Érdeklőd ni: Gyula, Gyár u. 16. 12213

Gyulán, Hennyei Mikl u. 40. számú ház 634 nég szögöl telekkel, öröklak sal, azonnal beköltözhe eladó. 122

Békéscsaba, I., Csányi ca 8 szám alatti fél h azonnal beköltözhetően adó. Érdeklődni minde nap 2-től. 134

Eladó udvari kétszob házrész, cserével beköl hető. Ugyanitt utcai e szobát nagyobbért cser nék magányossal, költs

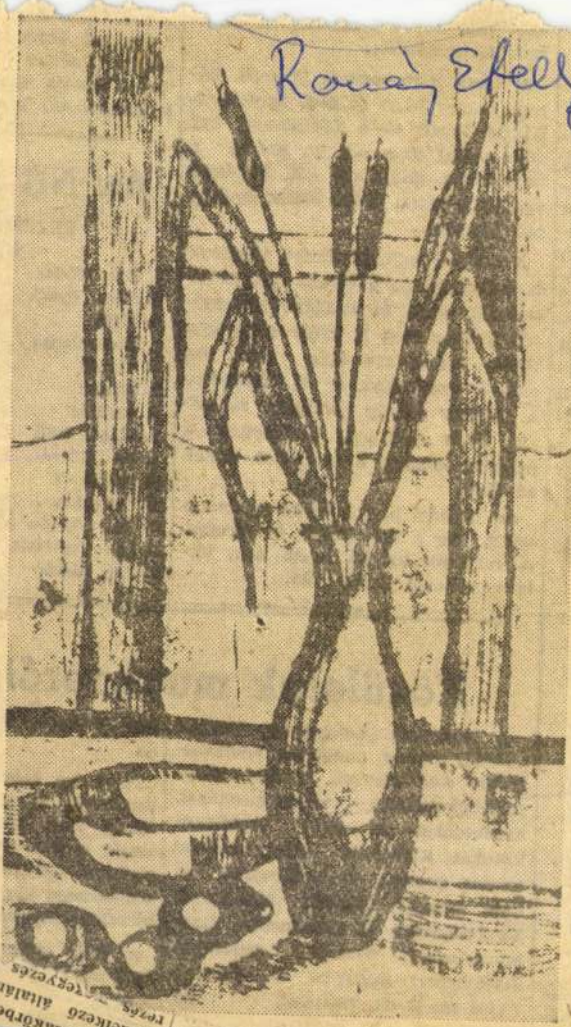

Csendélet

uto..

ahol már ... aradt mérkőzéseket.

A férfi B-csoportban is csak három csapat küzd az 5—8. helyért. A Békési Vasas és a Dénesmajor egy alkalommal nem állt ki. Ebben a csoportban mindössze két találkozó van még hátra. Talán ezeket le fogják játszani...

A megyei bajnoki címért folytatott versenyfutásban a Gyulai Kinizsi veretlenül vezet és minden valószínűség szerint meg is nyeri a bajnokságot. Persze sok függ attól, ma milyen eredményt ér el Sarkadon. A nőknél néhány elmaradt mérkőzés miatt még elég tisztázatlan a helyzet, jelenleg a sarkadiak állnak az élen.

Az ifjúsági bajnokságban a Gyoma vezet, bár a Bcs. Kötött is veretlen. A második helytől lefelé nem történt változás tavaly óta.

2. Bcs. Kötöttáru
3. Sarkadi Gimn. ifi.
4. Gy. Lendület
5. Gy. Román Gimn.
6. Sarkadi G., serd.

Az NB II

KÖZÉPCSOP	NÖK
1. Bcs. Kötött	24 20
2. Hmv. Spart.	24 17
3. MTK	24 15
4. Kiskunhalas	24 14
5. Szeged	24 14
6. Martfű	24 13
7. Szarvas	24 13
8. Makói VSC	24 10
9. Bp. Húsos	24
10. KISTEXT	24
11. Orosháza	24
12. Bp. Tipogr.	24
13. Bp. Testvéris.	24
14. Bp. Elektr.	24

Közületek munkaerőigé

A Budapesti Lakásépítő Vállalat azonnal felvesz budapesti munkahelyekre kőműveseket, ácsokat, könnyűgépkezelőket, villanyszerelőket, kubikosokat és férfi segédmunkásokat. Különélési díjat rendelet szerint fizetünk. Munkásszállást és napi kétszeri étkezést biztosítunk. Tanácsigazolás és munkaruha, szakmunkásoknak szerszám szükséges. Jelentkezés: Budapest V., Kossuth Lajos tér 13—15, földszint. 622

A 8. sz. Autóközlekedési Vállalat felvételre keres a szállítmányozási kirendeltséghez

ker. Vállalat, Békés- út.

Felvételre keresünk tenyésztőt. Egyetemi tén 5 éves, középis esetén 10 éves állami korlattal. „Gyakorlot pályázatokat kérjük késcsabai lapkiadóba

A KPM Hódmezőv Igazgatósága azonna vesz a Békéscsabai deltséghez tervező nöki

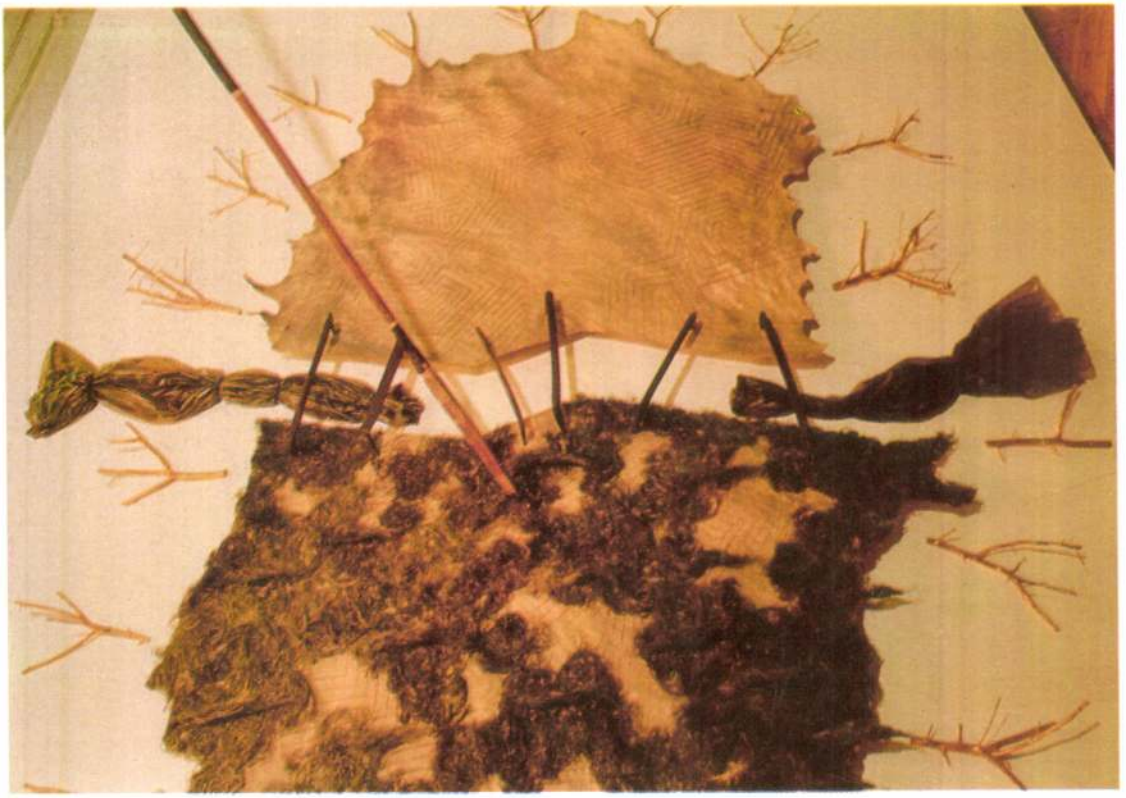

Romvári János: Buda (és Pest) halála

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF. 205

Romvári János: Buda (és Pest) halála

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF. 205

Romvári János, grafikusművész 4. Folytatás.

Gyárfás Péter: Háromdimenziós grafikák, Romvári János művészetéről

4. Változtatható idő (kerület), vegyestechnika, environment, a Stúdió Galéria-beli kiállításról

Művészet, 1977. április, 32. old.

ROMVÁRI János

1992. 1. 14.

..A hétköznapi falusi tárgyak mitológiáját csak egy lépés választja el a primitív népek mitológiájától. Ez utóbbit *Romvári János* idézi meg bambusznád kunyhójával-ketrecével, amire különböző régi, rozsdás szerszámokat – kapa, harapófogó, fúró – akasztott. A kompozícióhoz tartozó, kaliba mellé állított, póznára tűzött állatkoponya már talán túl egyértelműen is utal erre a múltba vesző, misztikus világra

Liska L. – Osvalláció

Új Művészet 1992

of Wladislaw II. Rebound later. – PARIS. Bibliothèque nationale. Cod. Lat. 2129.

53. CYPRIANUS, THASCIUS CAECILIUS: Opera. (Theological writings.) Ca. 1450–1470. Florence. With void branchwork. With the arms of King Matthias. Rebound later, but the gilt edge with polychrome decoration made in Buda has been preserved. – BUDAPEST. Országos Széchényi Könyvtár. Cod. Lat. 529.

54. CYPRIANUS, THASCIUS CAECILIUS: Opera et epistolae. (Works and letters.) 1467. Florence. The first leaf bearing the shield has been torn out. In the original, gilded Corvinian leather binding bearing a heraldic shield. – ROME. Biblioteca Apostolica Vaticana. Cod. Ottob. Lat. 80.

55. CYRILLUS ALEXANDRINUS: Thesaurus. (A polemic against the Arian heretics. Translated into Latin by Georgius Trapezuntius.) Unadorned, as the first page with the armorial bearings and the initials have been cut out. In the original, gilded Corvinian leather binding bearing a shield. – BUDAPEST. Országos Széchényi Könyvtár. Cod. Lat. 358.

56. DIDYMUS ALEXANDRINUS: Opera. (Apart from his works, other Fathers of the Church are also represented in the volume: Athanasius, Cyrillus Alexandrinus, Proclus, Iohannes Scholasticus, etc.) 1488. Gherardo and Monte di Giovanni. With the arms of King Matthias and Beatrice. Rebound later. – NEW YORK. The Pierpont Morgan Library. Morgan MS 496.

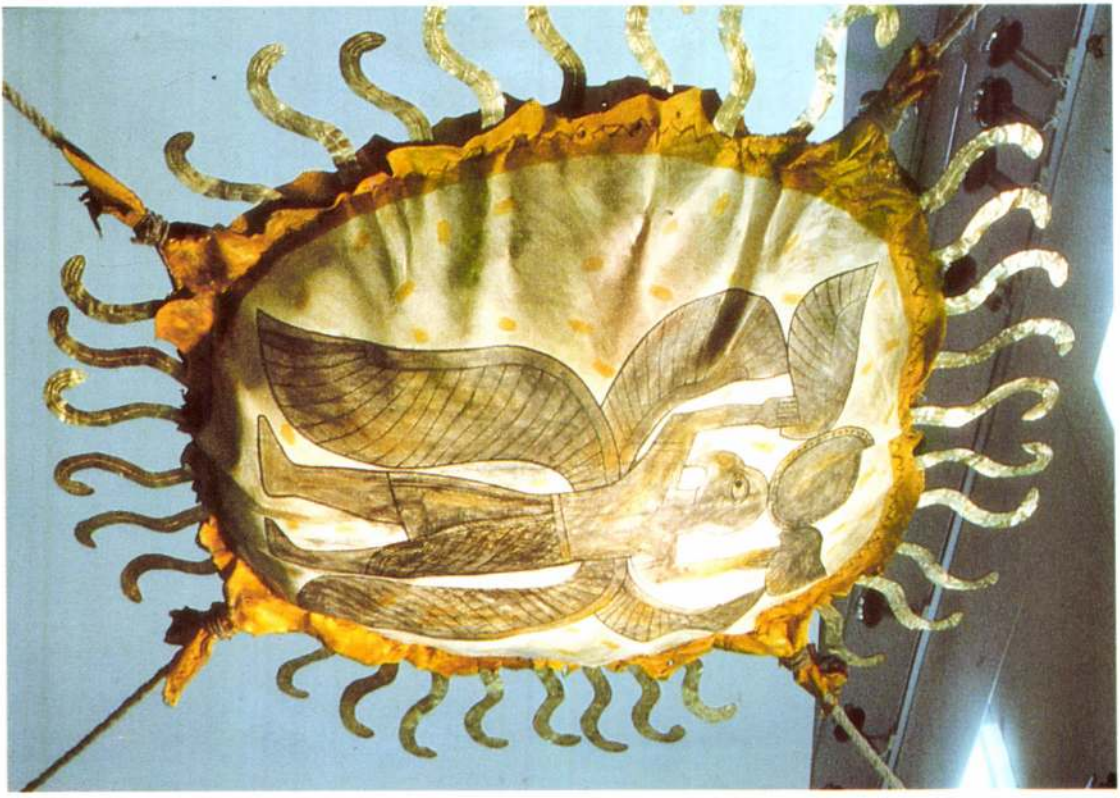

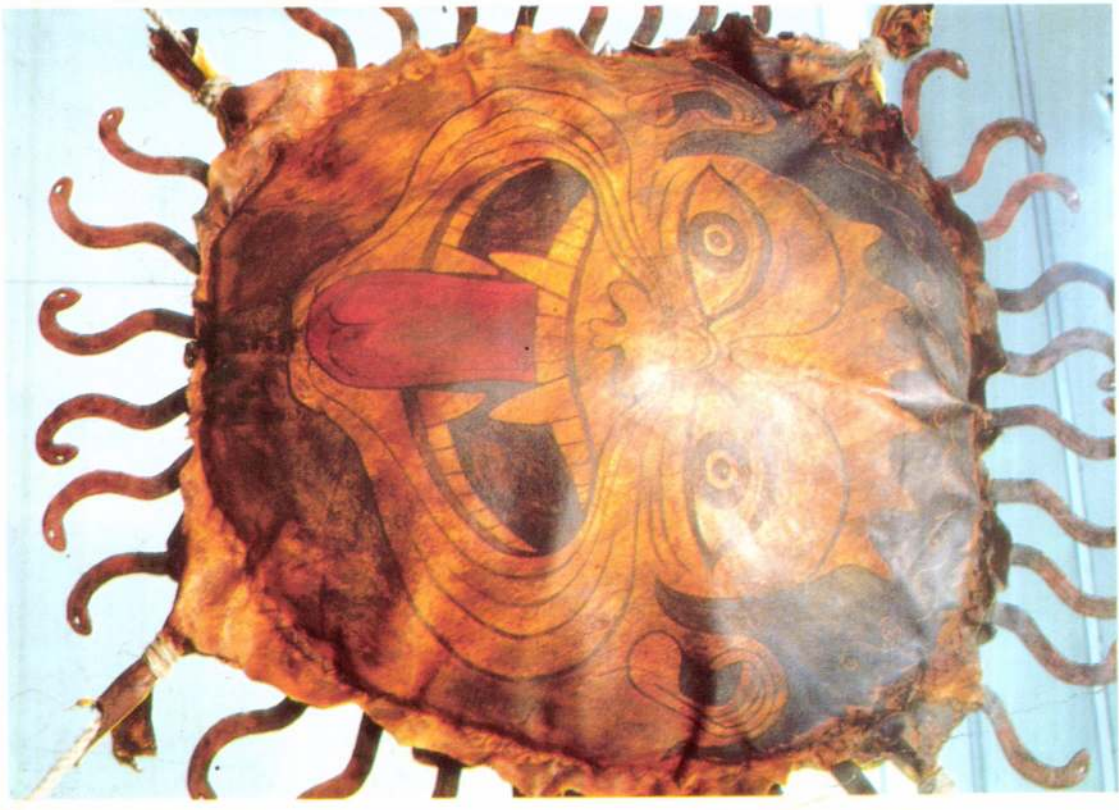

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF. 205

Romvári János: Kétség

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF. 205

Romvári János: Kétség

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM MÁTYÁS KIRÁLY MÚZEUMA ÉS A MŰCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

GÉMES PÉTER

ROMVÁRI JÁNOS

KIÁLLÍTÁSÁRA A VISEGRÁDI SALAMON TORONYBA
MEGNYITÓ: 1994. AUGUSZTUS 18-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN 17–18.30 KÖZÖTT

MEGTEKINTHETŐ: 1994. SZEPTEMBER 30-IG, NYITVA NAPONTA 9–16.30-IG, HÉTFŐN ZÁRVA

hogy bírságot vessenek ki a Borsodi Vegyi Kombinátra, amely ilyen pazarló módon is 140 millió dollár exportbevételt teljesít egy évben a környezetre rendkívül veszélyes higanyelektródás technológiával. Amely technológia — Nemzeti Parkban. Végleg a tolgyek kipusztulása várható. Előrejelzés szerint a nitrogént kedvelő növényzet elborítja majd a talajt, vagyis az erdőt mesterségesen sem lehet majd felújítani.

(kertész)

irdik az Alföld

n állnak a termelők

— *Gyümölcsből is ilyen jó volt a szezon?*

— Sajnos nem. De a burgonya- és paprikatermeléssel sem lehetünk elégedettek. *A jugoszláv kereskedők és turisták máris elkezdték nagy tételben a burgonyafelvásárlást.* Hiába fürdik paradicsomban az egész ország, a zöldség és a gyümölcs az aszály miatt kishozamú. Ám még ennél is kétségbeejtőbb a helyzet a kukoricánál. Alig termett valami, és *sok helyen megkezdték az anyakocák vágását.*

Akinek a ládájában megromlik a paradicsom, egyelőre még nem érzi a kukoricaapály átkát. Nemcsak a termelők, hanem a fuvarozók is ráfizetnek a paradicsomdömpingre. *Gáder* Antal gépkocsivezető napok óta alig alszik valamit.

— Most jöttem vissza Kecskemétről, 24 órát vártam, amíg a konzervgyár átvette a paradicsomszállítmányt. Velem együtt legalább 40 fuvaros dekkolt. Erre mi is ráfizetünk. Egy héten kétszer-háromszor tudok csak fordulni, és nem volt ritka, amikor 48 óráig vártam a gyárkapu előtt.

(halász)

A NAP

A politikai műkedvelésről

A közélet hevületeiben, öreg politikai erők andropauzájában, többségek kisebbrendűségi érzéseiben, kisebbségek pökhendiségében, alacsony önösségek szónoki képmutatásában, hordógörgetésében is élünk — és ugyanakkor kétségbeesett, boldog erőfeszítésekben, új szellemi föladatok agyrepesztő igényében. Tapasztalatlanságban és örömben, túlhajtottságban és bizonytalanságban.

A dilettánst magyarul műkedvelőnek mondjuk. Az ellenzék nem jogtalanul emlegeti e szót. Talán azonban maga is sejti: nemcsak fitymáló ejtése-lejtése van. Műkedvelő. Az ország kedveli, kedvelné e művet, amelyen munkálkodnia illik és kell. A függetlenek, ellenzékiek, újságírók dolga, valljuk be, sokkal könnyebb, mint a kormányzóké.

A lelátóról mindig ügyesebbek vagyunk, mint az izzadt, kifulladt csatár ott lent a pályán.

Még nem került sor a hosszabbításokra, még távol a tizenegyesek párbaja, s a csapatot már légszomj gyötri és végtelen fáradtság — talán ezért olykor a kihagyások, a rossz átadások, cselek, s a szellemes fejjáték helyett néha a lábak durvulása.

Mégis azt mondom — és nem Torgyán Józsefre értem (és ha a nevét leírom, nem a pártjára értem!) —, e pillanatban mégis ez a csapat játszik Magyarország színeiben az erkölcsi világbajnokságon, a gazdasági olimpián. Ha kapufát, ha öngólt lő ne ujjongjunk! Essünk kétségbe! Esetleg követeljünk majd cserét, friss játékost a kispadról, új taktikát az edzőtől. S majd ha kell, a következő nevezésnél: új szövetségi kapitányt, új összeállítást. Addig azonban szurkoljunk, hogy ez a csapat is minél több pontot gyűjtsön.

DIURNUS

Jóskunyhó

Az időutazás azután lett az emberiség nagy álma, miután a Földet keresztül-kasul beutazta és a legszebb helyeket is kiábrándítóan összepiszkolta. A gyerekek is szeretnének oda visszalépni, ahol játékuk még töretlenül egy volt. Az igazi időutazást az jelentené, ha nemcsak a vésztjósló jövő felé haladhatnánk. Ezt tesszük amúgy is, észrevehetetlenül, állandó jelenben létünkkel. Az lenne szép, ha ide-oda ugrálhatnánk, kipróbálhatnánk, hol volt a legkevésbé kellemetlen. Sejtjük, egészen visszza, a „természetig" bajos hátramenni, mert ott fenyegető erők leselkednének ránk újra. A majmok bolygójának urát bökné a New York-i Szabadság-szobor könyöke. A kafkai szorongást kifejező alapviccben az örökösen utazgató öreg Joseph K. bácsi bölcsessége felülmúlhatatlan: *útközben a legjobb.*

A művészet gyakran hasonlít az időutazásra. *Romvári* János időexpedícióinak leleteit látványos installációkként állítja ki. Állomások ezek, ahol a kísérleti menekülés fáradalmait kipihente és anyagot gyűjtött. Kipróbálta azt a félgömb alakú jóskunyhót is, ahonnan tízezer évvel ezelőtt pontosan lehetett látni, mi jön. Romvári is látszott 1990-es ottjártakor. Mario *Merzről* is tudta a jövendőmondó, hogy ellátogat ebbe az *Iglóba*, még/már 1979-ben. Szinte hihetetlen huszadik századi dolgok is felrémlettek ott, mint rossz ómenek: rettenetes kockavárosok, vagy *Buda (és Pest) halála*, és annak 1987-es síremlékváltozata is, Romváritól. A város két fele egy-egy kifeszített állatbőr. Rajta a leperzselt szőr jelképezi a haldokló erdőket. Pest már sivatag. A dunai hidak rozsdás ácskapcsok. Körös-körül csupasz ágak. Elfeledett rovásírás betűiként jelzik a kiszáradt patakok helyét. A pataknevek már nem olvashatóak. Maga a Duna: koszos, összegyűrt nejlonzacskó. A hulladékművészet, az *arte povera* indítéka nálunk sem fikció, hanem tapintható, undorító valóság már. Az olasz kifejezésnek megfelel, hogy tavaszonta, amikor Firenzénél visszavonul az Arno árja, a medret szinte egybefüggő nejlonstanecli bélés borítja.

A jóskunyhót elhozta Romvári és újra felállította. Az ágakból hajlított forma, a kócburkolat eredeti, csak innen már az sem látszik tisztán, mi *volt*. Körös-körül üvegtörmelék és bizánci üvegikonok darabkái. Mintha egy régészeti árok fenekén lennénk, csak ugyanabban a gödörben ötszáz évvel odábbi fragmentumok is találhatók. Állatbőrre felrajzolt gótikus katedrális terve, rettegett-imádott totemősök primitíven dekoratív maszkja. Az már nem világos, hogy az univerzum, a gömb közepén: elődünk, a szakrális ember állt. Ez a néhai ősünk még tudta, ki is ő, honnan hova megy. Erre emlékeztet Romvári. A ma embere a dolgokat többé nem tudja néven nevezni, idéz és mutogat, nem tudja pontosan, hol áll. Ma még olyan tisztánlátóknak is, mint Romvári János, csak félgömbnyi jósuniverzum jut, ahonnan többé nem tekinthető át az Egész. Az is bizonytalan, merre folyik az idő, merre az előre, és merre a hátra. A fentről kiderül olykor, hogy az éppen a lent. Szegény Hermesz *Triszmegisztosz* forog a sírjában.

A szemét-művészet Romvári János-féle változata zavarbaejtően dekoratív. A zavar egyértelműen a helyzetnek megfelelő, a kor problémáira nem látszik megoldás semerre. A dekorativitás remény. A művész hite megszépíti, amitől reszketünk. Kutyaharapást szőrével, pszeudo-pogány mágiával a valódi barbárság ellen. A fantázia újrafelfedezése mindenesetre valóban reménytkeltő. Ez a neoavantgárd, és köztük Romvári János műveinek nagy pozitívuma.

Romvári János kiállítása szeptember 22-ig tekinthető meg a Dorottya utcai galériában.

Szegő György

Pozsonyi kör

Országos gyász. Csehszlovákia 1968 augusztusában címmel rövidesen magyar nyelvű könyv jelenik meg Pozsonyban, *Kövesdi* János szerkesztésében. A kötet elsősorban korabeli sajtódokumentumok — csehszlovák, magyar, szovjet, nyugat-európai cikkek — tükrében mutatja be egy nemzetközi hadsereggel durván legázolt Csehszlovákia tragédiáját, nemzeti gyászát. A könyv középpontjában az 1968. július 15-i „öthatalmi" tanácskozástól a legfelsőbb csehszlovák vezetésnek az ország lakosságához intézett, 1968. szeptember 11-i, drámai erejű felhívásáig terjedő időszak áll, hűen tükrözve az augusztusi események valamennyi fontos mozzanatát. A sajtónapló formájában megírt-megszerkesztett kötet anyaga hét fejezetre oszlik. Ezek közül különösen figyelmet érdemel az *Emlékezések, vallomások* című rész,

ROMVÁRI JÁNOS festő

Magyar Nemzet 1990. szept. 7.

■ ■ ■ Gyulay Kázmér – *de genere Kaplony* – életének nagy pillanata az volt, amikor még mint *libre penseur*, huszonhét éves korában félreérthetetlenül felismerte, hogy az istenek tragikus hősnek teremtették. A gondolattól olyannyira megdühödött, hogy elhagyva lakását a kaszinóba hajtatott, ott határozott léptekkel berontott a biliárdterembe, s a tisztes társaság nem kis botránkozását kiváltva, egy fényesre koptatott dákóval agybafőbe verte Gröber őrnagyot, a helyi kulazérezred nyugalmazott parancsnokát. Ezután, maga sem tudott számot adni róla, hogyan, átevickélt a városka főterén álló *Három Macska* nevezetű vendéglőbe, ahol kelet-európai mérték szerint félholtra itta magát. Pénzt és energiát nem kímélve, másfél napig húzatta Sas Ignácnak, a jónevű zeneszerzőnek *Azt a kutyafáját!*, valamint *Aki nem züllött még soha* kezdetű nótáját. A mulatozás koronájaként másnap, a délutáni órákban – természetesen feltűnés nélkül – megjelent Szucsányi, a városka borbélymodorú nyomozója néhány választékosan öltözött rendőr kíséretében, felnyalábolták a tökrészeg Gy. Kázmért, és átvitték a főtéren székelő kapitányságra. Itt energiát és fáradságot nem kímélve igen rövid idő alatt tökéletesen kijózanították. (...) Az eset nagy port kavart a resignatióba ájult városkában; a derék adófizetők izgatottan – ámbár e felindultságot ügyesen palástolva – várták az ügy végső kimenetelét. Gyulay Kázmér *de genere Kaplony*t a democrata publicum nagy megelégedésére néhány napos elzárás után a lehető legjobb fizikai állapotban – erőszak, brutalitás, fütykös, kardlapozás, netalán ólmos virtuozitás nyomát a legmegátalkodottabb radical és ellenzéki sem találhatta hősünk kissé megtrottyant testén – kiengedték: visszaköltözvén magános lakásába, ahogy külhonos újságíróknak nyilatkozta, ettől a pillanattól fogva visszavonul a nyilvános szerepléstől és többé még az Úristennek sem hajlandó ajtót nyitni! ■ ■ ■ *Egyetemi Elysium*, I. évf. 1. [bemutatott] szám, é. n.

Szerkesztői MONDANIVALÓ, egyszersmind VÁLASZ az érdeklődőknek

---

Józan észrendű olvasóink között enyhe resignatiot keltett a legutóbbi *Ostor*~*Pattogtatás*ban kikürtölt eset, amelynek hőse bizonyos *Gy. K.*: ki ősi családjához méltatlan modora miatt eddig is többször magára irányította éber hatóságaink figyelmét. A dús vagyonú fiatalúr ~ valahányan ösmerjük rendithetetlen erkölcséről híres öregapját, aki alkotókedve teljében ma is egyik dísze a distriktusnak ~ lám, e fiataluracs, fájdalom: hagymázos állapotban az elhagyott kedd délutánján erőnek erejével megtámadta a Városi Casino épületét, ahol áldozatokkal teljes skandalumot csapott. Elébb a feltartóztatására indult palotást kente a fal tövébe, majd az emeleti cultur~szobák felé vette az irányt. A biliárdteremben a köztiszteletben álló *Julius C. Gröber* nyugállományú őrnagy úrhoz, Városunk hőséhez lépett, és se szó, se

Ambrus Lajos

Eldorádó

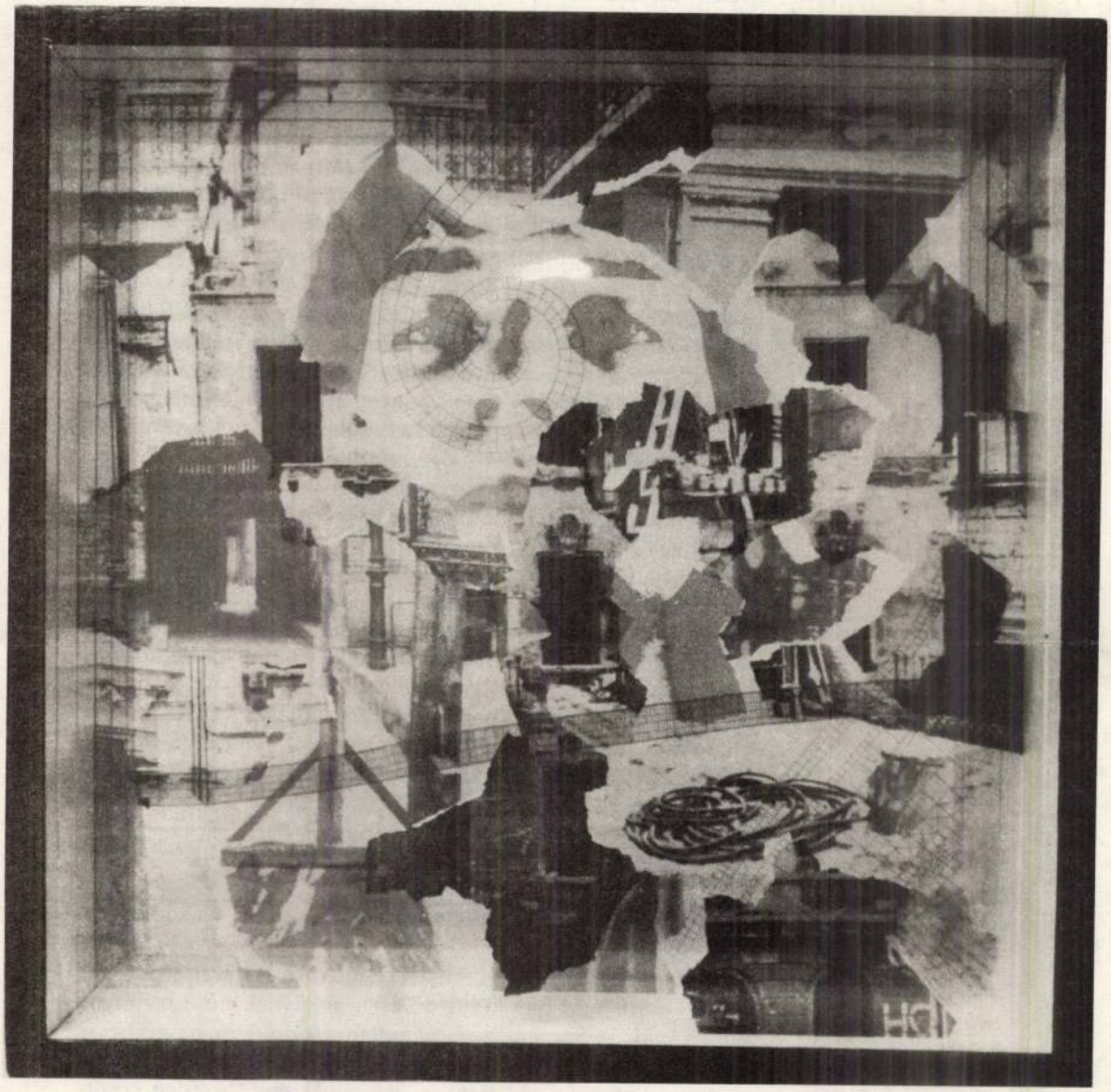

összefüggésből kiesve jelentését elveszti. Mivel magába sűríti a tér és idő elválaszthatatlan aspektusát, alkalmas arra, hogy új viszonyrendszert alkosson a más időszakból származó töredékekkel. Így történelmi kora jelképeként új jelentést nyer. A töredékek önmagukban nem szimbolizálják korukat – nem olvasható ki belőlük annak minden értékviszonya –, utalnak rá. Ahogy egymásra épülve elfedik egymást, létrejönnek a rétegek, egy kultúra találkozási helyei.

Nem szükségszerű, milyen jelek képviselnek egy-egy réteget. A középkori térkép, írás, freskó egyaránt megfelelő korának jelzésére. Felcserélhetőek, és más összefüggésben mást is jelképezhetnek. „A kétértelműség, a többértelműség azonban az allegória alapvető jellegzetessége... Minden személy, minden tárgy, minden viszony jelenthet valami tetszés szerinti más dolgot is. Ez a lehetőség megsemmisítő ítéletet mond a profán világ felett, úgy jellemzi ezt a világot, mint amelyben nem szükséges annyira szigorúan vennünk a részleteket."

A művek töredékes formáit tág asszociációs szféra, a lehetőség jellemzi. A végtelen időn át húzódó jelláncolat az ismeretlen, a titok misztikumát sugározza. Allegorikus jellegüket bizonyítja, hogy míg a denotátum kicserélhető, hangulatuk tökéletesen fedi tartalmukat. A lényeget pedig ez a múltfelidéző hangulat rejti, amely sohasem változik. Ezt alátámasztja a kompozíciós elv, mely szabadon engedi érvényesülni a véletlen szépségéből fakadó megoldásokat. A szubjektív, személyes érvényességet hangsúlyozza a minden művén megtalálható létra, csiga, kör alakzat. Ezek hívják életre Romvári képi világát. A jeleket a művész saját belső idejük olyan pontján fogalmazza meg, mely magába sűríti múltjukat, jelenüket, jövőjüket. Ellenkező előjellel, mint a kibontakozás pillanatát kifejező Diszkoszvető mozdulata, ez a pillanat a természet vegetációjába való visszatérésé. Hiszen a töredékek alig felismerhetőek. Jövőjük érzékelhetetlen számunkra, feloldódnak egy más minőségben. „A természet történetének allegorikus fiziognómiája valóságosan jelen van a rom alakjában. Vele érzékileg bevonult a történelem a színre. S a történelem ilyen formába öntve, nem egy örök élet processzusa, hanem inkább a fel nem tartóztatható hanyatlás folyamataként jelenik meg."

Idő- és térrétegeinek igazi mélysége abban nyilvánul meg, hogy ugyanígy a múlt jeleivé pusztulnak műveiben környezetünk tárgyai. Ez a témája az Áthatások című térgrafikának. Első rétegében egy belvárosi ház külső falának részletei válnak felismerhetővé. A következő üveglapon egy lépcsőház fotójának részletei tűnnek fel. A lépcsőház vakolata repedezett, mállott, amorf formákkal tarkított. A régi proletárházak belső folyosókorlátjának részlete csillan át. Egy arc új viszonyrendszerbe foglalja az eddigieket, s az egészet hátulról az ismert létra és körmotívum zárja le.

„A kép az allegorikus intuíció területén töredék... Eltűnik a totalitás hamis látszata." Csak annyi marad, ami a teljességre törekvésnek még reális célja lehet. Az Áthatásokban környezetünk fragmentumainak egymásra vetített képei adják az egységes téridőben felfogott jelen és múlt kapcsolatát, melyet a szerkezet sugall. Ha jelenünk szilánkjait összefüggésükben, perspektivikus rálátásban akarjuk szemlélni, úgy, mint a múlt szükségszerű folytatását, ezt a rálátást csak a jövő adja meg, de innen a jelen már csak elpusztult emlék. A tudás post festa születik, akkor pedig a pusztulásból kell okulnia. A teljesség sem lehet más ma, mint ilyen tudatos összefüggés-keresés a töredékek között.

A Történelmi áttekintés című térgrafika a kalligrafikus írások motívumával ugyanezt a témát fogalmazza újra. A régi bizánci kalligráfiát középkori, majd újkori írás fedi el.

A rétegek új értelmezése bukkan fel a Szürke hétköznapok című térgrafikán. Ez abban is különbözik a többitől, hogy csak egy üveglap van benne, a többi réteg lépcsőzetesen látszik egymás felett. Az egyetlen üveglap két lényegileg elkülönített teret különböztet meg. Ezen belül az első több kisebb részletre osztható. Az előtérben a mindennapos nagyvárosi szemét, papír, rongy és bádogtárgyak romjai. Mögöttük utcai járókelők lábainak sziluettje, véletlenszerűen, mozgásban fotózva. A háttérben felsejlik egy lepergett vakolatú, ütött-kopott belvárosi ház bejárati része. És az üveglap kettős négyzethálója mögött havas hegyvidék képeslapszerű, konvencionális ábrázolása. A hangsúlyozottan elválasztott két pólus: ma átlagosnak tekinthető élmény- és vágyálomvilág vetülete. Azonos tudaton belül jelentkeznek, mivel feltételezik egymást. A hétköznapok szürke reménytelenségét az elvont lehetőségek világában fellelhető, társadalmilag szentesített boldogságeszmény segít kiegyensúlyozni. E munka jellemző jegyei alapján feltételezhető, hogy a művész most egy-egy konkrétabb jelenségkör feldolgozásába kezd.

(Ha az idő majd töredékké változtatja műveit, tárgyi, külső megjelenésük is tartalomhordozó lesz. Mint amikor a tükör megvakul, és már csak a maga elmúlását tükrözi, nem a világét. Illetve a kettőt együtt. A műalkotás is egy lesz a fennmaradt emlékek között.)

Újlaki Gabriella

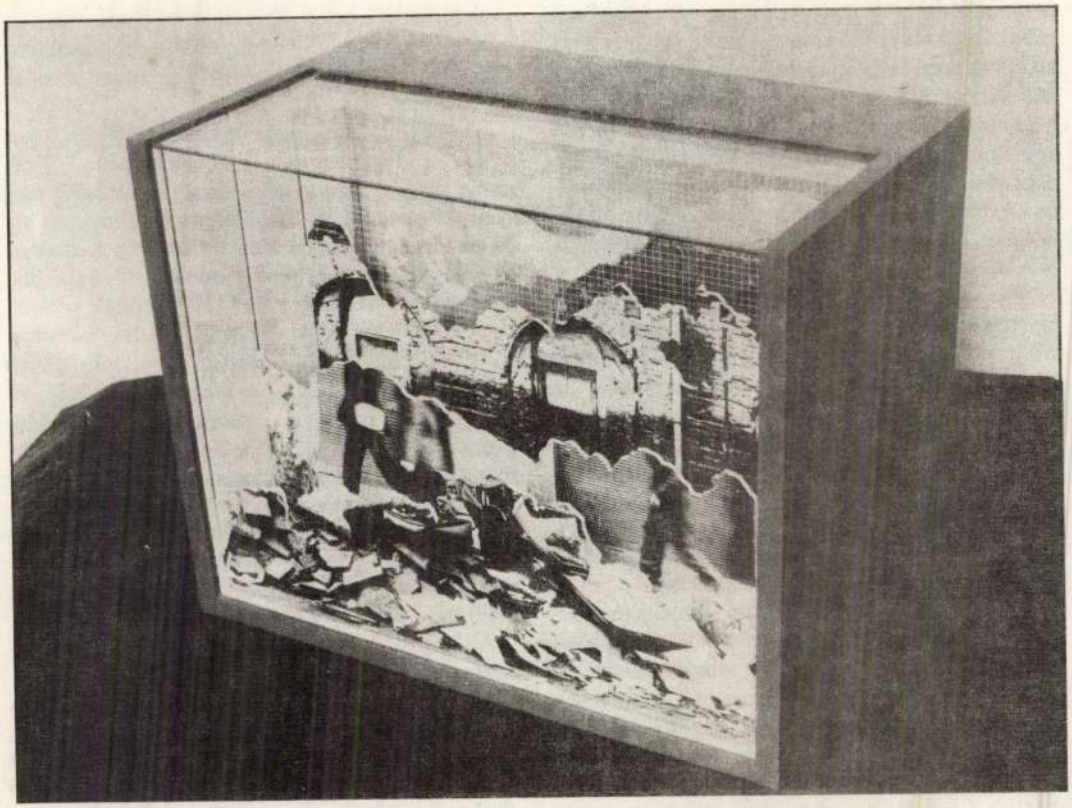

töredék, melynek tere felidézi az időt – saját idejét –, korlátozott. Mint az ősrovar fennmaradt lenyomata emlékeztet korára, de kiterjedését, anyagi létét már nem rekonstruálhatjuk.

A többszörös rétegzettség adekvát kifejezési formája a térgrafikákban valósul meg. Bennük a szerkezet kézzelfoghatóvá válik. Nem úgy akar hatást elérni, hogy elrejti módszerét, hanem úgy, hogy nyilvánvalóvá teszi. A rétegzettség itt már nem illúzió, hiszen három dimenzióban jelenik meg. De még közel áll a hagyományos, síkban fogalmazó grafikához, abban, hogy csak frontálisan nézhető. A dobozok kis mérete, lezártsága egy mikrovilágot idéz fel képzeletünkben, hasonlót a vásári komédiások kicsinyített színpadaihoz. De azok statikus világa nem mérhető a térgrafika nyitottságában rejlő sokértelműséghez.

„A természet arcára van vésve a történelem a múlt jelírásával."

A természet és a társadalom történetének egész idejét a végtelen, az ember számára felfoghatatlan időfolyamatba ágyazza bele a művész. A fennmaradt emlékek, töredékek teszik a folyamatot számunkra átélhetővé. Pontokat jelölnek ki, emberi léptékűvé alakítják a végtelent. Ilyen pont a felénk vezető idő vonalán bárhol kijelölhető, és magunk is jelölhetők vagyunk.

Ha a töredéket megvalósult formának tekintjük, a „múlt jelírásának" a történelemről, megkapjuk a teret, ahol még eredeti közegében létezett. Ebből az

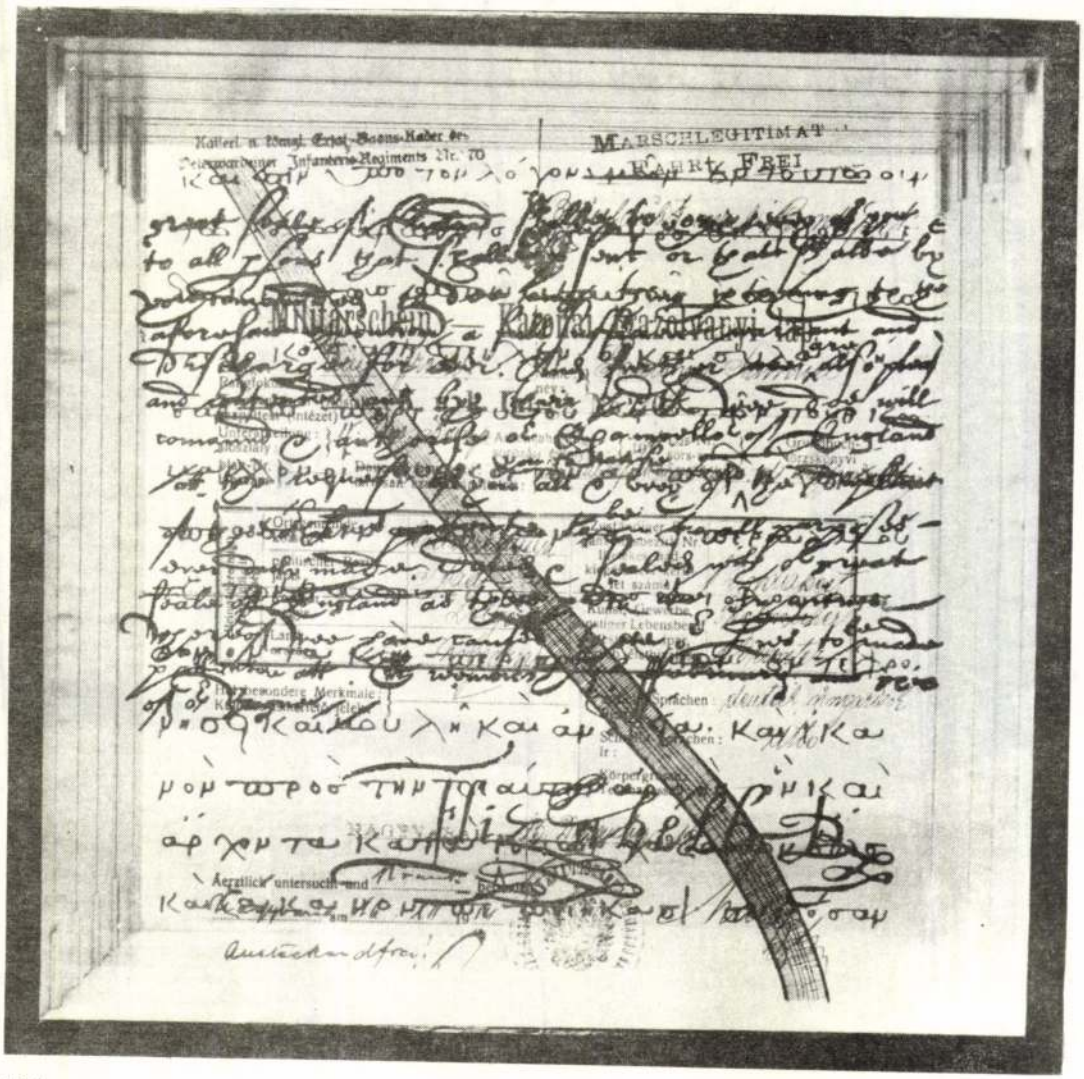

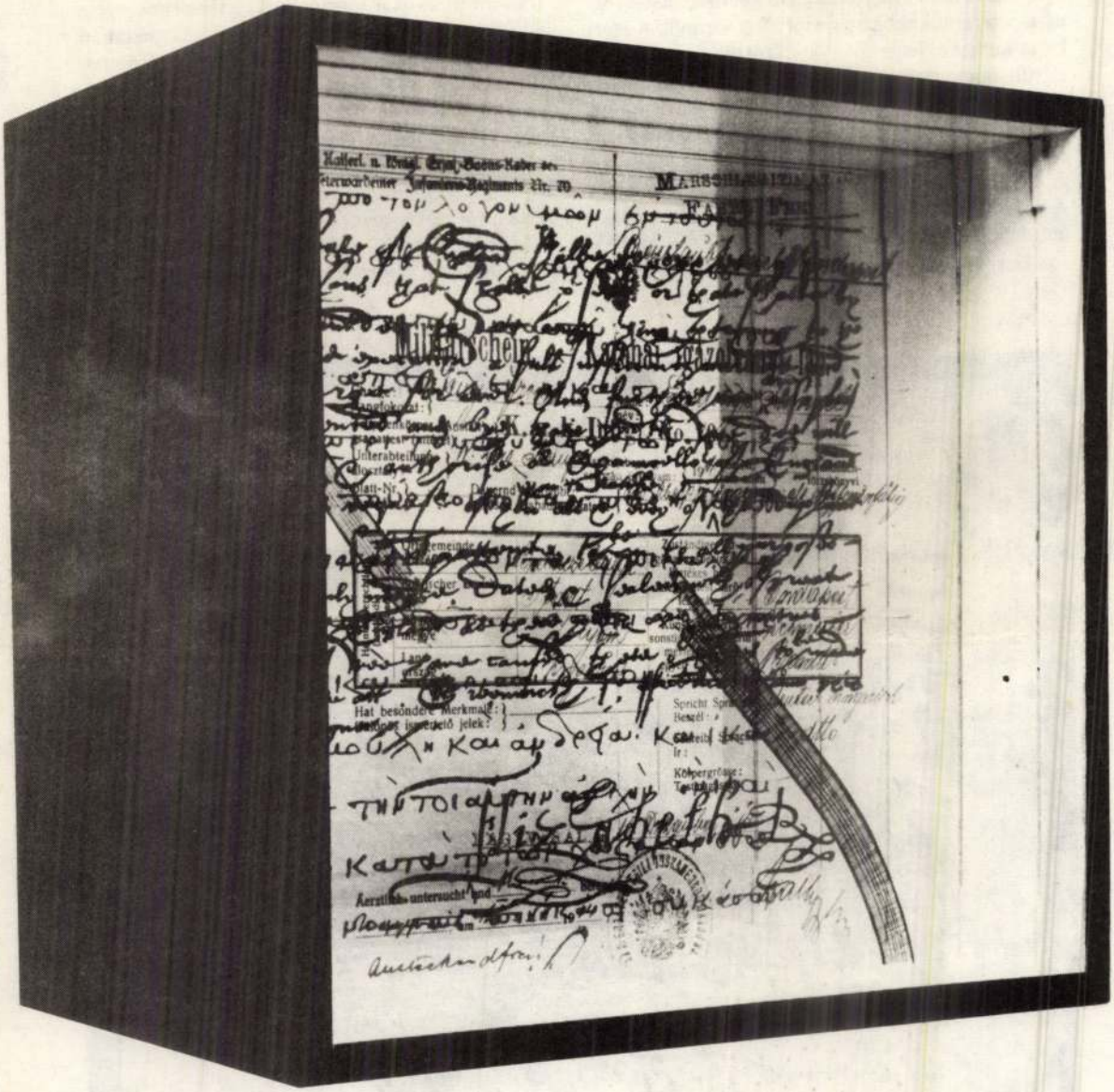
Hat besondere Merkmale:
Aerztlich untersucht und

A kötet élén álló három tanulmányban (*Regényjelenségek, Új magyar regényjelenségek, Metaforikus folyamatok a regényben*) szándéka egyértelműen egy művek fölött álló elméleti rendszer, prózapoétika létrehozása – s itt eredményei már jóval kevésbé meggyőzőek. Az alapvető baj az, hogy a rendszer mintha nem közvetlenül a művek vizsgálata nyomán jött volna létre, hanem bizonyos jelenségek elvont gondolkodás útján történt rendszerré fejlesztése során. E munka közben valóban tiszteletre méltó tájékozottságot árul el a szerző a modern próza elméletével foglalkozó hazai és elsősorban külföldi szakirodalomban, ám energiáit mintha túlságosan is e meglehetősen eklektikus álláspontokat fölvonultató másodlagos irodalom szempontjainak egy tető alá hozása (helyenként vitatása) kötné le. S ha alapvetően túlzottnak és igazságtalannak (mert a *reális lehetőségeket* és az *elért eredményeket* egyaránt negligálónak) érzem is Vajda Gábor idézett bírálatának azt a megállapítását, hogy Thomka Beáta „olyan légvárat épít, melynek oszlopait helikopterek (stilisztikai fogalmak) tartják", az kétségtelenül tény, hogy e tanulmányokban a direkt szépirodalmi anyag csak utalások és hivatkozások formájában tűnik fel. Ez persze önmagában még nem lenne feltétlenül hiba. A baj az, hogy a primer anyagra való utalások és hivatkozások csakúgy, mint maguk a kiválasztott elméleti mankók, többnyire meglehetősen esetlegeseknek, utóbbiak sokszor nem megfelelően definiáltaknak tűnnek, s így a gondolatmenetek egésze is (paradox módon ismét, dacára az elméleti citátumoknak és a bonyolultabb nyelvnek) alapvetően esszéisztikusabb a korábban említett tanulmányokénál.

Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy ezek a tanulmányok ne tartalmaznának figyelemre méltó megállapításokat. Thomka Beáta a modern próza jellegének átalakulásával kapcsolatos leglényegesebb s valóban elgondolkodtató megfigyelését már könyve címében is jelzi; eszerint a mai regényből egyre inkább eltűnik a hagyományos értelemben vett történet, a *narráció*, s helyét az elmélkedés, az esszéisztikus betétek, a *reflexió* foglalja el. „Az új magyar regényben formateremtő elvként működik a reflexió. (...) S itt nem is a regényszövetbe betoldott elmélkedés szerkezetlazító hatására gondolunk, vagy a bölcseleti elem eluralkodására. A reflexió minőségileg más formában hatolt be a mai regénybe: értékállapot-szuggesztiók, értékellentétezések, sugalmazott többletjelentések, szerkezeti elvekkel kiemelt áttételességek, intellektuális viszonyulásra késztető epikus szituációk megteremtésével. (...) Az eszmék, értékek, gondolatok ... nem egy esetben központi mozgatórugóként működnek, mint a *Kerengőben, A városalapítóban, A látogatóban*." (33–34.) Aki ismeri az említett (s a tanulmány más helyein érintett egyéb) regényeket, az alapvetően nem fog kételkedni Thomka Beáta állításának igazságmagvában; legfeljebb azt hiányolhatja, hogy a szerző e tanulmányában is többnyire csak példaként emlegeti az utóbbi másfél évtized magyar regényeit, s éppen a reflexió sajátos formateremtő elv voltának mélyebb bizonyításával marad adós; azzal ti., hogy miben különböznek, mitől „minőségileg mások" e reflexív elemek a korábbi évtizedek-évszázadok regényeiben is sokszor erőteljesen felbukkanó elmélkedésekhez képest. A minőségi különbségek *létezésében* és *bizonyíthatóságában* egyébként nem kételkedem; de *bizonyítását* hiányolom. Nem tartom szerencsésnek továbbá, hogy Thomka Beáta a narrációt háttérbe szorító reflexiót mintha a modern regény egyetlen lehetséges útjaként abszolutizálná; mint írja: „Nyilvánvaló tehát, hogy esztétikai értéket megvalósító új regény csak a konvencionális valóságszemlélet és a hagyományos regényszemlélet tagadásaként bontakozhat ki." (25.) Elképzelésének túlságosan szűkös voltával maga is kénytelen hallgatólagosan szembenézni akkor, amikor olyan kétségtelen művészi értéket képviselő, ám alapvetően hagyományosan épülő regényről ír, amilyen Szilágyi István *Kő hull apadó kútba* című műve. Balázs József műveit elemezve pedig kimondva is elismeri a hagyományos próza más, kevésbé radikális, kevésbé önmaga ellentétébe csapó megújulásának lehetőségét: „A tudatosan vállalt redukció, a szemhatár bezsugorítása olyan új prózai tendencia, amely az intellektualizáló próza mellett talán az egyik legperspektivikusabb irányzat..." (151.) S az a hazai kritika általános elragadtatásának fényében meglehetősen keménynek

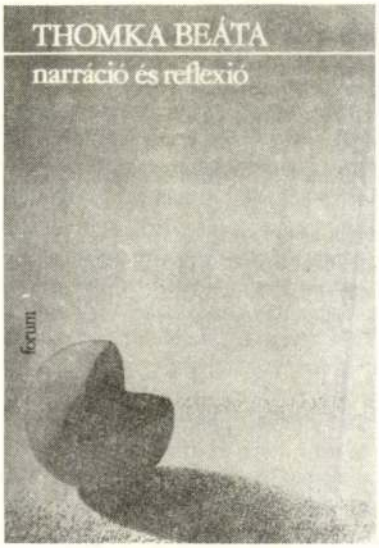

ROMVÁRI JÁNOS

tűnő bírálat, mellyel Balázs regényeit (különösen *Az ártatlant*) illeti, éppen azáltal hathat meggyőzően, hogy *rájuk szabott* mércével mérve találja őket könnyűnek néhány ponton.

Ez az írás egyébként már a kötet második, *Könyvjelzők* címet viselő részében olvasható, melyben Thomka Beáta rövidebb kritikáit gyűjtötte össze. Nem véletlen, hogy az előbb idézett, a kötet elején álló tanulmányok megállapításainak szemhatárát tágító megfigyelés éppen itt található; ezek az írások ugyanis (bizonyítva szerzőjük gondolkodásmódjának rugalmasságát) kizárólag a művekből indulnak ki, félretéve mindenféle prekoncepciót. Módszerük az, hogy felmérik azokat a lehetőségeket, amelyek a regény tárgyában, a választott írói módszerben benne rejlenek, majd megvizsgálják: valójában mi realizálódott e lehetőségekből? „Abba, hogy mennyiben új, eredeti Bogdán László elgondolása, regénykoncepciója, nem bocsátkoznánk bele. Abban azonban biztosak vagyunk, hogy intencióinak, mondanivalójának, annak az érzékenységnek és intellektuális légkörnek a kifejezésére, amely a regény gondolat- és képzuhatagából bontakozik ki, semmilyen más közlésforma nem felelhetett volna meg jobban, mint éppen ez, amelyet választott" – írja például az erdélyi író *Helyszínkeresések forgatáshoz* című regényéről (159.). E módszer vezethetne persze eklekticizmushoz is. Thomka Beáta itt szerényen a háttérbe húzódó elméleti fölkészültsége azonban megteremti az alapvetően egységes szemléletmódot, s pozitív hatása érződik a gondolatmenetek tisztaságán, logikáján is. Így eklekticizmus helyett olyan nyitottságot biztosít a szerző önmaga számára, mely lehetővé teszi újabb és újabb, a korábbi általánosítások újragondolására serkentő szempontok felmerülését.

Egészében véve tehát Thomka Beáta két oldalról közelítve próbál eljutni egy új prózapoétika szempontrendszerének kidolgozásához: egyrészt a szépirodalmi szövegekből származó általános megfigyeléseit a modern prózára vonatkozó elméleti szakirodalom eredményeire támaszkodva igyekszik máris rendszerré fejleszteni, másrészt újabb és újabb regények-novellák öntörvényű vizsgálata során állandóan gazdagítja és revideálja saját szempontrendszerét. Úgy vélem, vitathatatlan, hogy célja eléréséhez e párhuzamos közelítésmód tetszik a legtöbb sikerrel kecsegtetőnek. Ám kétségtelen az is, hogy Thomka Beátának a két oldalról egymás felé nyúló szálakat még nem sikerült igazán szervesen összekötnie. A kötet egészéből kibontakozó kép azonban arra utal, hogy szerzőjének van esélye az új magyar próza poétikájának kidolgozására. S aki mostani könyvének eredményeit fanyalogva fogadja, az nincsen tisztában e feladat valódi nehézségeivel.

Szajbély Mihály

Térrétegek – időrétegek

Romvári János grafikáiról

Az egyéni mitológia Németh Lajos szubjektív-romantikus műtípusa értelmében a modern művészet meghatározó jegye. Lényege, hogy a formák, amelyekből a művész építkezik, csak az ő kódja szerint értelmezhetők. Ám az „önhatalmúlag megteremtett kódrendszer" elemeihez korábbi kultúrákból származó asszociációk társulhatnak, alakjuk régi ábrázolási sémát eleveníthet fel. Ha egy mai képzőművész alkotásában hasonló motívumokra bukkanunk, jelentésük annak összege, ami még rárakódott a hagyományból vagy épp ennek hiánya, melyet jelenlétként érzékelünk. Az a művészi kontextus, amelyben szerepelnek, már keresztmetszetet ad. Egy átfogóbb rendszert, ahol a múlt és jelen értelmezik egymást.

Romvári János művészete ezen az úton jár. Műveiben a világ esztétikai interpretálásának olyan változatával találkozunk, melyben csak a kompozíció alapszerkezete adott. Világmodell, ahol a tér- és időviszonyok sajátos kidolgozása összefüggést teremt a rendszerbe bekerülő valóságrészletek között. A bekerült töredékek azonban felcserélhetőek az értelem meghamisítása nélkül. Lényeges vonásuk, hogy a múlt jeleiként szerepelnek, akármilyen megjelenési formát vesznek is fel.

Grafikáin „kőbe fagyott" őskori formáknak a felismerhetetlenség határáig eltorzult képét, vagy elsüllyedt kultúrák jeleit látjuk. A legfelső rétegben kvázi-őskori jelként leheletfinom létra, csiga, kör stb. formákat szemlélhetünk; a művész kézjegyét, mely a személyes vizsgálódás jelzésére szolgál. A rajzokon, festményeken két dimenzióban épülnek egymásra a múlt jelei: kalligrafikus keleti írások, templomi freskórészletek, régi fényképek töredékei, világháborús nyomtatványok. A rétegzettség mint a tér- és időviszonyok hármas értelmű egymásra vonatkoztatása, egyaránt megjelenik a grafikákban és térgrafikákban. Ezek felül és kétoldalt lezárt dobozok (30 × 30 × 24 cm), az elülső és hátsó üveglap közti 4-5 üvegrétegre a művész fotógrafikákat készít. A mű, mint ontologikus realitás, térben és időben létezik, ezért mulandó, maga is a múlt jelévé válhat. Ehhez viszonyul a műalkotás belső tere és ideje, harmadik alkotóelemként pedig a felmerült töredékeké. De a műalkotáson belüli rétegek e meghatározottságai is értelmezik egymást. A műben az idő, amelyben felidéződnek a terek, végtelen, míg a

A szövegben előforduló idézetek Walter Benjamin műveiből valók.

Mozgó Világ 1981/8.

- Azt már eddig is láthattuk, hogy Romvári János fényérzékenyített üveglapokra felvitt fotókból, rajzokból térbeli notázst készít, és ezek a képek csak bizonyos szemszögből állnak össze, aztán szőfoszlanak, mint a kaleidoszkóp ábrái. Hosteni kiállitásán a belső tér a Téli utca folytatása, ahol azonban hópelyhek helyett információ foszlányok hullanak ránk a Stúdió Galériában.

/Zeno/

1984. I. 6. Kossuth 125

Jó reggelt!

-

Romvári János

ROMVÁRI JÁNOS

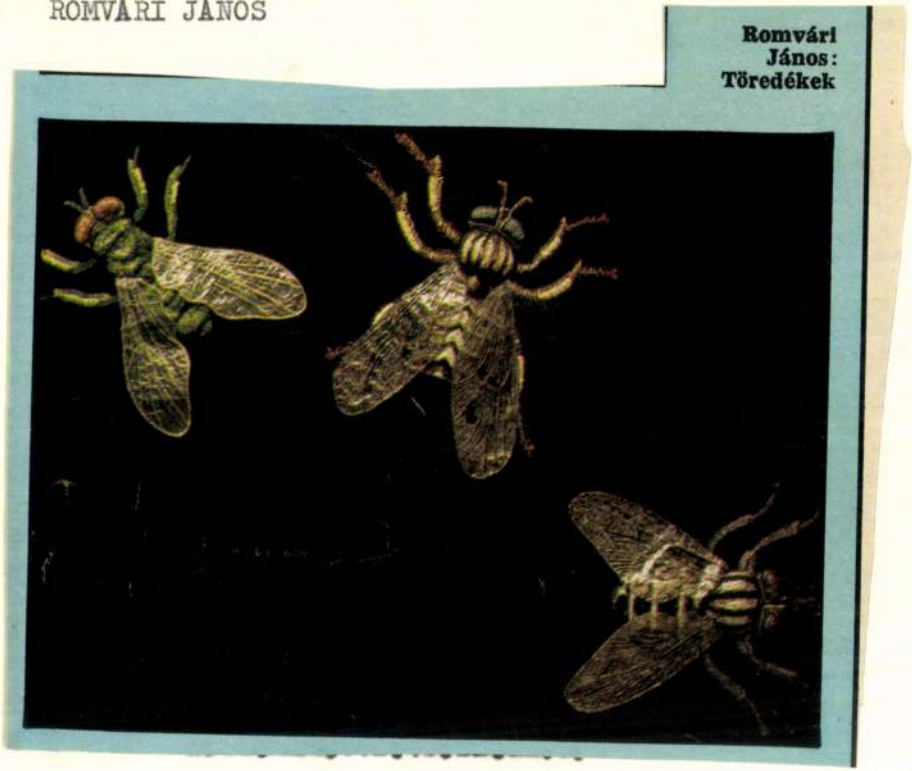

Romvári János: Töredékek

1021

74.I.05. P. 10,45 /Kerekes/

Romvári János

Láttuk, hallottuk

- Önök a Láttuk, hallottuk müsorát hallják. A következőkben egy fiatal képzőművész, Romvári János kiállitásáról számolunk be önöknek, amely a Studió Galériában látható. Ujvári Gabriella müvészeti kritikussal Mihály Éva beszélgetett a megnyitón. A tárlat cime: Változékony idő. És a művész az egész kiállitótermet mint egy nagy dobozt, egységesen rendezte be. Romvári Jánosnak ugyanis régi törekvése az egységes térberendezés.

- Csak először kis dobozokat csinált, aztán volt egy munkája, amelyik egy nagyobb vetités volt egy ilyen nagyobb dobozban, és most pedig már a tér odáig növekedett, hogy nem kivülről nézünk egy zárt teret, ahogy ez a müvészetben majdnem mindig van, hogy kivülről nézünk egy zárt világot, hanem benne vagyunk abban a világban.

- És milyen ez a világ?

- Ez egyfajta keveréke egy konceptruális müvészeti elgondolásnak, és egy olyan teljesen sajátos művészi koncepciónak, ami a rétegek egymásraépüléséből következik, de anélkül, hogy ettől különösebben zavaros lett volna.

- Számomra ez egy információs kiállitás.

- Pontosan erről van szó. A Változékony ide - tehát amikor bejön a néző, akkor meglátja, hogy itt amit időre is lehet asszociálni, az ugyanakkor mindegyik egy információhordozó is, vagyis a változékony idő az az információból is következhet. Van a Jánosnak egy másik munkája, Reggeli hiradó. Sajtó-fotó részletek vannak egész a felismerhetetlenségig vagy kinagyitva, vagy kiszedve részletek, de azt még fel lehet ismerni, hogy arról van szó, hogy összefüggéstelen dömpingben jönnek ezek a hirek, mi-

közben az ember reggel a legmindennapibb dolgait csinálja éppen. Itt most van egyfajta stilus egység annak ellenére, hogy nem táblaképről beszélünk ezen a kiállitáson, tehát nagyon sok rétegből származnak ezek a tárgyak meg gondolatok, amiket előhozott, de mindegyiken ott érezni a Romvári János keze nyomát. Tehát hogy ez át van alakitva, vagyis egy stilussá lett téve. Bár ennek nincs a Müvészettörténeti Kézikönyvben neve, ugyanakkor az, hogy különböző, hogy különböző tárgyak, meg egészen furcsa hétköznapi dolgok vannak, ez ezt a montázs jelleget támasztja alá, azt, amit minden nap érzünk. Ezt talán ugy is meg lehet fogalmazni, hogy egyfajta eklektikában élünk, hogy nem tudunk olyan környezetet teremteni magunk körül és olyan életet, ahol egy szinten lennének a dolgok és egységesek lennének, egy bizonyos organizmus részei lennének, és akkor minden egyes pontnak meglenne a maga helye.

Romvári János

Új Mo. 1992 aug. 27

• Arnóti András, Csaba Iván, Kerekes Gábor és Romvári János És négsem mozog a föld című kiállítását Göncz Árpád köztársasági elnök nyitja meg a Margitszigeti Kilátó Galériában ma három órakor. A kiállítás szeptember 30-ig tekinthető meg.

tompítják a többi képek majdnem szakadatlan uj
ló ember és kivételes festő. Elkülönítő, egyéni mű
fajának életérzésében, kikapcsolhatatlan a magya
ság földhözkötött, hirtelen lobbanó, azután csügg
széles nyugalomra vágyó paraszti józansága, amit
raisága visszatarthatatlan erővel sodor el, Egry fe
*A lírai festészetnek ehhez hasonló tiszta jelentkezé
tók és Kodály nemzete termelhette ki.* Lelkiségünk l
lentősége a nemzetek egyéni vérmérséklete szerir
azonban kétségtelen, hogy minden értékítéleten t

Az európai művészet palettáját Egry művészet
gította.

ARS HUNGARIC

A magyar művészeti élet mai állapota sokban h
onizmusának diadalát közvetlenül megelőző éve
nemzedék, amely a nagybányaiakéhoz hasonló kü
tatója az ő életművüknek — bennük látja a magy
legű és értelmű csoportos kivirágzását, és bennük
első ízben való megnyilvánulását. Mostanában a
ikkal lassanként elfoglalják azt az irányító helyet,
megilleti őket. E többségükben harmincöt és ötv
mindnyájan átvergődtek a XX. század első negye
vatos izmusain, sikerrel vonultatták fel egyéni szí
megállapíthatóan közös szellemű alkotásaikat. I
forma és adekvát tartalom nyugodtabb és egyért

ROMVÁRI JÁNOS

A PECSI KISGALÉRIÁBAN hétfőn ünnepélyesen megnyílt az évad új tárlatsorozata. Az intézmény elsődleges célja a fiatal képzőművészek munkáinak megismertetése; elsőként a pályakezdő Romvári János budapesti festőművész mutatkozik be önálló tárlatával.

Magyar Hirlap 1975/231/8

Romvári János, festő

1

● ROMVÁRI JÁNOS festőművész alkotásaiból ma délután kiállítás nyílik a pécsi Kis Galériában. Ezzel megkezdődik a galéria őszi-téli tárlatsorozata.

— :oRomvári János .... 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. aug. 25.

ROMVÁRI JÁNOS

Szin(tézis)próba

Dorottya utcai galéria

...

Nem csupán a most bemutatkozó művészekre jellemző ugyanis, hogy egyszerre kívánják felhasználni azokat az eszközöket, amelyeket a hagyományok kínálnak a ma alkotóinak, s azokat, amelyekkel az avantgarde, neoavantgarde gazdagította a kifejezés lehetőségeit: hogy egyszerre akarnak személyes, az alkotó ént akár a világgal szembenállva is hitelesen tükröző — ugyanakkor valóban közösségi érdekű — művészetet teremteni: hogy — miközben

ben a legkülönbözőbb eszme- és kultúrkörök termékeit, különböző idősíkokat, térbeli rétegeket, anyagminőségeket állítanak egymás mellé — az *itt és most* érvényesről akarnak beszélni. Ez a (próba) folyamat azonban nem is olyan egyszerű: az eszközök, lehetőségek gazdagsága sokszor éppen az egyéniség, az eredetiség vagy éppen a tartalmasság kárára érvényesül. A *Szin(tézis)próba* című kiállítás éppen azért jelenti e folyamat jelentős állomását, mert amellett, hogy néhány fiatal művész gondolkodásának, alkotómódszerének *rokon*ságáról beszél, határozott *arcél*eket villant fel. A rokonság a fent említett szándékok mellett elsősorban a konkrét tárgy vagy a látványt mechanikusan leképző fotó felhasználásában s a különböző minőségű elemek egymást ellenpontozó

3-4.

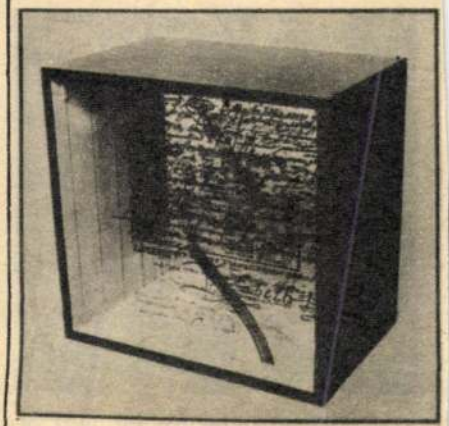

vagy kiegészítő hatására építő montázselv alkalmazásában figyelhető meg. *(Képünkön Romvári János Történelmi áttekintés című munkája)*

P. Szabó Ernő

mennyi klasszikus igényű alkotás, mintha az Andersen-mese egykori

nyelvöltögető komponistája most darabjai műfajainak megválasztásával is tüntetni akarna és kortársai útkeresésével szemben elszántan bizonyítaná elkötelezettségét a klasszikus formálás, a zeneszerzés hagyo-

mányos lehetőségei mellett. (Hunga-

ROMEK ÁRPÁD: CSENDÉLET

BURGHARDT REZSŐ: AKT

Romek Árpád

20 Romek Árpád: Bál után.

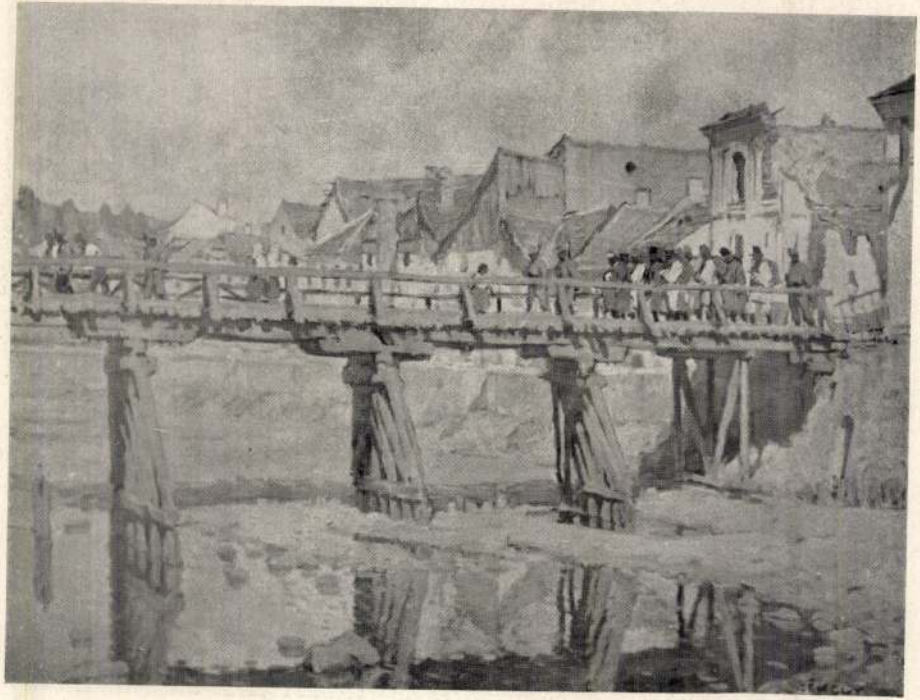

131 Dobai Székely Andor: A Kolubara hídja.

4 Rouck Árpád

fedő

† 1960 márc. 22.

Népszava

1960 márc. 25

(Halálozás)

I. k. Pécs, 1896. 444–445. l.

Festészet,1900-1919 - Önálló táblakép - Csendélet

R o m e k A r p á d :
Csendélet
/nyeremény a téli kiállitáson, 1913-14/

M Ű V E S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép - Csendélet

R o m e k Á r p á d :
Csendélet. 1914.
/ Megvásárolva a téli kiállitáson, 1913-14 /

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Táblakép. Almák. Romek Árpád.

Magyar Müvészet 1925. 169. o.

Vitéz Miklós festő.

Népszava,XXXVIII.évf.191o.szept.4.
2lo.sz.6.l.

A Kéve tagjainak kiállitása.

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép - Virágcsendélet

R o m e k Á r p á d :
Rozsák
/ Megvásárolva a téli kiállitáson, 1913-14 /

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Gyüjtők, 1900-1919.

H ü v ö s I v á n
Vásárlás a téli kiállitáson
/Romek Árpád/ 1913-14.

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Romek Árpád M DK

Ötvösmüvek a XVI. században, olf.

Mücsarnok 1936 jubileumi kiállitás

Romek Árpád MDK

Nyul és fogoly

Csendélet

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Roman Arpád

Nyul és Sogol

Csendélet

Romek Árpád

MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1934 Téli kiállítás

Romek Aupéd

Caemblet, oil.

Romek Árpád

Kiállít

8 ón. 1942. IV. 18.

49.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-
. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs
Központ

Romeh Árpád

Kiállít

PH. 1942. IV. 22

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Romek Árpád

Kertben, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Halcsendélet, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Romek Árpád MDK

Régi konyha

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusa

Romek Árpád MDK

Halcsendélet, repr.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Romek Árpád

MDK

Beföttesüvegek, repr.

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Romek Árpád MDK

Üveg és réz

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőmi Kiáll.

Romek Árpád MDK

Üveg és réz, repr.

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Romek Árpád

Kiállít

Új M. 1942. IV. ip.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
című levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőművészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Romek Árpád

Müvei s erepelnek a Mücsarnokban rendezett téli kiállitáson, melyet Jean Preux: „A jubiláris tárlat" cimmel ismertetve mondja: "egészen uj formában mutatkozik be a nagyon tehetséges müvész."

A HÉT, Bp. 1911. dec. 24. XXII. évf.
52. sz. 851-852. lap.

MDK

Romek Árpád

Csendélet, of.

KMT. 1917. tav. kiáll. kat. 24.1.

MDK

Romek Árpád

Csendéletei, a Műcsarnok tav.tárlatán.

Cikk: Tárlatok.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 94.l.

MDK

Romek Árpád

Képzőművészet 1927. 3. sz. 15.l.

Romek Árpád MDK

Sárga rózsák

Műcsarnok 1924 őszi tárlat

MDK

Romek Árpád

Üveg és réz, repr.

Nemzeti képzőm. kiáll. tárgym. 1937

Romek Árpád

"Dans la boudoire" c. képének repr.-ját bemutatja a lap. A Téli tárlat-ról szóló kritika "finoman elegáns"-nak tartja minden képét.

Divat és Müvészet,
~~Divat és Művészet~~, Bp. 1912. nov. hó. 11. sz.
6. lap

MDK

Romek Árpád

Képzőművészet 1930. jan. 24.1.

MDK

Romek Árpád

Bál után. Of.

KMT. 1917. tav. kiáll. kat. 24.l.

MDK

Romek Árpád, festöm.

" Ötvösmunkák a XVI. századból" c. csendéletével nyerte el a képzöm. társulat nagydiját.

Romek Árpád nyerte el a képzömüvészeti társulat nagydiját. -Mücsarnok.Tavaszi tárlat.
Uj Magyarság. 1942. máj.6.

MDK

Romek Árpád

Özvegy asszony virágai, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 17.l.

MDK

Romek Árpád

Vihar előtta Balatonon, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 17.1.

MDK

Romek Árpád

Palackiák udvara, of.

Az én ablakom, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921.nov. 6.l.

MDK

Romek Árpád

Öreg asszony köcsöggel, of.

Mücsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 33.l.

Romek Árpád festőm. MDK

sok és sokféle csendélet között töle virágokat láttunk. - D e fe t ett vadnemüt is.

A téli kiállitás. - Szépm.Muz.1917-18.
Müvészet.1917. 5o.1.

MDK

Romek Árpád

Konyhacsendélet, repr.

A képzőművészeti év története. P.H. 1930 évi naptára. 87.l.

MDK

Romek Árpád, festőm.

Az ősz, c. gyümölcscsendélete a mesterség tudásának meggyőző dokumentuma.

A Műcsarnok Téli Tárlatáról. -Festmények.
Képzőművészet. 1929. 16. sz. 26.l.

Romek Árpád

MDK

Almák

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

MDK

Romek Arpad

Toilette. Repr.

Műcsarnok, 1912.tav.kiall.

MDK

Romek Arpád

Paradicsomok, olajf.
Cantalup-dinnyék, olajf.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat. 38. l.

Romek Árpád MDK

Bál után, repr.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Romek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1917. tavaszi tárlat

Romek Árpád

MDK

Bál után, olf.

Műcsarnok 1917. tavaszi tárlat

MDK

Romek Árpád

Évk. KMT. 1929.

Romek Árpád MDK

Zöldség

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

Romek Árpád MDK

Fogoly

Műcsarnok 1925 tavaszi kiáll.

MDK

Romek Arpád

Dans le boudoire. Olajf.

Képzőm.Társ.1912/13. téli kiáll.kat. 71.l.

MDK

Romek Árpád

Csendélet. Olajf.

KMT 1910/11. téli kiall. 58.l.

Romek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1918-19 téli kiállítás

Romek Árpád MDK

Szürke hangulat, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Remek Árpád, festőm.

67. Csendélet. Repr.

Képzőm.Társ. 1917/18 téli kiáll. Kat.

Romek Árpád

MDK

Gyümölcs, olf.

Mücsarnpk 1918-19 téli kiállitás

MDK

Romek Árpád

Csendélet, repr.

Mücsarnok 1914. tav. kiáll. kat.

M.D.K.

Romek Árpád

"Falusi udvar napsugárban" c. alkotásának repr.-
ját bemutatja a lap a Műcsarnok téli tárlatáról.

-

Szinházi Élet. Bp. 1930. jan. 12-18. XX. évf.
3. sz. 67. lap

Romváre József

díszlettervező

A Balázs Béla díj hanna dír
fokozatát nyerte el.

---:---

Művészet, 1971. május - 43.oldal

MDK

Romvári József, dínlettervező

A Balázs Béla-díj III. f.-t kapta.

—: Átadták az idei művészeti díjakat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 2.

ROMVÁRI JÓZSEF

Díszletterező. A Balázs Béla-díj III. fokozatát kapta.

Átadták az idei művészeti díjakat.

ESTI HÍRLAP, 1971. ápr. 2.

MDK

Romvári József, díszlettervező

A Balázs Béla-díj III. fokozatát kapta.

–: Átadták az idei művészeti díjakat 11.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 3.

Romvári József diszlettervező

A Balázs Béla-dij III. fokozatát kapta az 1971. évi művészeti dijasok között.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 3.
XV. évf. 14. sz. 2. lap

Romváry József

Diszletterveinek repr.-ját bemutatja a lap, melyeket Rejtő Jenőről készülő filmhez készitett a müvész.
Péterffy András: "Indulásra kész a "Halhatatlan légiós" cimmel ir a filmről.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. aug. 15.
XIV. évf. 33. sz. 8-9. lap

Romvány József, díszlettervező- MDK

d. Pál utcai fiák szinhelyét (tüllöi út, füvénkert stb) kell korhüen megteremtenie a film-felvételekhez.

(zs. i.): Hol lesz a Grund? 2

ESTI HIRLAP, bp. 1967. okt. 23

M. P. K.

ROMVÁRI József

A film díszletei

B. Nagy László: Puskák és galambok
magyar film
Magyar Nemzet 1961. szept. 14. 4. l.

M.D.K.

Romváry József diszlettervező

A Hunnia Filmgyár munkájáról szóló "évvégi szemle" keretében szerepel a szöveg melletti fényképfelvételek egyikén. /Inkey felv./

Körmendi Judit: Sárkányvasut, bolhacirkusz, céllövölde /stb/ c. beszámoló
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. dec. 22. V. évf. 51. sz. 26-27. l.

M.D.K.

Romváry József

A "Puskák és galambok" c. filmhez készitett olyan „variálható" diszletterveket, amelyek aszerint, hogy a diszletelemeket miként csoportositják, ugy változtatják a szin képét.

Körmendi Judit: Tavaszi őrjárat a Hunniában. Film Színház Muzsika. Bp. 1961. márc. 31. V. évf. 13. sz. 14-15. l.

M.D.K.

Romváry József

Három TV film előadásáról ir kritikát Kürti László „TV Ünnepi hajrá" cimmel. Mikszáth Kálmán, Dickens és Bencsik Imre irásaiból készitett filmekhez "..a diszletek tervezői és épitői /Mátai Livia, Dubai László, Romváry József és mások/ értik a mesterségüket"- mondja a kritikus, de nem jelöli meg a tervezőt külön.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. jan. 8. IX. évf. 2. sz. 14-15. lap

Romvári József

díszlettervező.

a Yászai Mari-díj III. fokozatát kapta.

Népszabadság, 1971. ápr. 3.

Romvári József diszlettervező

Az "Uj müvészeti dijasok" között szerepel,
A Balázs Béla-dij III. fokozatát kapta.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971. ápr. 3. 14.sz
XV. évf. 2-3. lap.

Ronvári József díszlettervező

a Balázs Béla-díj III. fokozatát kapta.

Magyar Hírlap, 1971. ápr. 3.

Ronvári József díszlettervező

Felszabadulásunk 26. évfordulója alkalmából Balázs Béla-díj III. fokozatával tüntették ki.

Szocialista Művészetért, 1971. jún. (?)

Romek Árpád MDK

Tizórai, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

Romek Árpád

1927.márc.13-tól 2o-ig rend. pécsi kiállitáson szerepelt műve.

Felvinczi Takács Sándor: Kiáll.Pécsett

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

Romek Árpád

MDK

Pulyka, olf.

Diási vasut mentén, olf.

Körték, olf.

Műcsarnok 1919-2o. téli kiállitás

MDK

Romek Árpád

Kakas. Olajfm.

KMT 1916.tav.kiáll. 36.lap

Romek Árpád MDK

Galambok, olf.

Mücsarnok 1920-21 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Gyümölcsök, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállítás

Romek Árpád

MDK

Gyümölcsok, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Görögdinnyék és almák, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Kakas, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Cynerariák, olf.

Agarászat után, olf.

Gyümölcsök, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi tárlat

MDK

Romek Árpád

Csendélettel szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

Cikk: A Műcsarnokban.

Élet, 1921. nov. 20. XII. évf. 4. sz. 92. l.

MDK

Romek Árpád

Eső előtt

A Műcsarnok tav. tárlata. Képzőművészet 1928. 8-9. sz. 79.l.

MDK

Romek Árpád

Képzőművészet 1935. 7.1.

MDK

Romek Árpád

Via St. Giovanni, of.

KMT. 1911. tav. kiáll. kat. 43.1.

MDK

Romek Árpád

Képzőművészet 1932. 52. sz. 154.l.

Romek Árpád

Cantalup dinyék, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

MDK

Romek Árpád

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 7o.l.

MDK

Romek Árpád, festöm.

a csendélet müvelöi közül porcellánt festett.

Teritett asztalt is festett.

Müegyetem. - Kiállitás.
Müvészet.1918. 6.1.

MDK

Romek Árpád

Csendélet, olajfm.

Képzőm.Társ.1911.tav.kiáll.kat. 49.lap

MDK

Romek Árpád

Porcellánok, repr.

Művészet 1914. 176.l.

Romek Árpád MDK

Dinnye és szőlő, olf.

Műcsarnok 1919.Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Romek Árpád

Művészet 1918. 6.l.

MDK

Romek Árpád

Csendéleteket küldött a Műcsarnok kiállítására.

Művészet, 1918. 53-54.l.

Romek Árpád MDK

Árvácskák, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Tükör előtt, olf..

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Romek Árpád MDK

Szőkefalvi templom, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

Romek Árpád MDK

Táncos Zsuzsa udvara, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Romek Árpád, festöm.

Via St.Giovanni. Olf.

KMT. 1911. tav.kiáll. Kat. 43.1.

MDK

Romek Arpád

Művével résztvett a kiállításon.

Kmfárs.1943. márc. - ápr. tav. kiáll.
Kiállító művészek névsora. 28.lap

Romek Árpád

MDK

Kertben, repr.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Römek Árpád MDK

Gyümölcsök, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Szenvedélyek, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Romek Árpád, festőm.

9c6. Virágcsendélet. Olf. J.1.b.

Árvwrési Közlöny.1929.ápr.3.rk.sz. 35.1.

MDK

Romek Árpád, festőm.

Csendélet. Olf. 50x40 J.l.b.

Árv.Közl. 1930. 4.rk.sz.55.szám. 33.l.

MDK

Romek Árpád

"Nyirőné udvara"c.kép repr.

KMTárs 1927.őszi kiall.

Ronek Árpád MDK

Ugorkák

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Mezei virágok

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

MDK

Romék Árpád, festőm.

1e2.	Csendélet.	Olf.
11e.	Karfielek.	"
111.	Bál után.	"

Képzőm. Társ. 1913. tav.kiáll. Kat. 45.1.

MDK

Romek Árpád, festőm.

1.4.	Csendélet.	Olf.
1.5.	Sárga rózsák.	"
1.6.	Narancsok.	"
1.7.	A levélél.	"
1.8.	Almák.	"

Képzőm.Társ.1913. tav.kiáll. Kat. 45.l.

Romek Árpád MDK

Gyümölcsök, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Romek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1917-18 téli tárlat

Romek Árpád

MDK

Gyümölcsök

Miccarnek 1924 őszi tárlat

Romek Árpád MDK

Csendélet

Öreg emléktárgyak

Mücsarnok 1926 Angol-magyar kiállitás

MDK

Romek Árpád

MDK

Mütermemből

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Csendélet

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállítás

Romek Árpád MDK

Édességek, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Romek Árpád MDK

Poulard, olf.

Műcsarnok 1922 tavaszi tárlat

Romek Árpád MDK

Gyümölcsök, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

Romek Árpád

MTAK

Rózsák, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Romek Árpád

MDK

Szürke hangulat, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Romek Árpád MDK

Virágos udvar, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Romek Árpád MDK

Mezei virágok, olf.

Mücsarnok 1926 őszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Pulyka, olf.

Gyümölcsök, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Romek Árpád MDK

Csendélet, repr.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Romek

br. Hatvany Ferenc: "Kékruhás nő" c.
Csánky Dénes: erőteljes plein air képekkel,
Krusnyák Károly: "Családi kör" c.
Romek: Csendéletekkel,
Szántó Lajos: "Salome" c.
Kukán Géza: Kompozicióival,
Bosznay István: hangulatos balatoni tájakkal
Csuk Jenő: plein air tájképekkel,
Viski: erős napsütéses utcát ábrázoló képpel
szerepel a Mücsarnok tavaszi kiállitásán.
A Müvészet c. rovatban Kun Imre ismerteti
a tárlatot.

A HÉT, Bp. 1921. juni. lo.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

Romeczki Mária

Gyula

Egy kosár alma, szén r. 24 x 40

Ottrágos diák képzőművészeti kiállítás
Hódmezővásárhely. 1965
kat. ber. Orosz László

Rómer Flóris

végész

Rómer Flóris, Spolyi Arnold és Henszlmann Imre voltak az első harcosai a műemlékvédelemnek.

(oszát): Minő a műemlék alakja?

Nők lapja, 1971 aug. – 31 szám

Romek Árpád MDK

Vadászat után, olf.

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Pulyka, olf.

Diási vasut mentén, olf.

Körték, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Nyirőné udvara, olf.

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1927 őszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Rózsák, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállítás

Romek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

MDK

Romek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Interieur, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Dinnyék, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Zebegényi udvar, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Almák, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Sárga rózsák, olf.

Narancsok, olf.

A levél, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Fácán és gyöngytyuk, olf.

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Romek Árpád MDK

Veranda előtt, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

MDK

Romek Árpád

MDK

Paradicsomok, paprikák, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Romek Árpád

MDK

Gyümölcsök, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Rumek Árpád

MDK

Édességek, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Romek Árpád

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Romek Árpád MDK

Borju comb, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Romek Árpád

Hal csendélet, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall. Kat.
Műcsarnok.1940 Dec.15-1941 Jan.12. 5.l.

Romek Árpád

MDK

Magyaros csendélet, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Romek Árpád

MDK

Rózsák porcellán figurákkal, olf.

Baromfiak, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Porcellánok, olf.

Csendélet canadai szegfüvel, olf.

Estefelé, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MTK

Dinnyék, olf.

Műcsarnok 1918. tavaszi tárlat

Romek Árpád

MDK

Befőttek, olf.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Romek Árpád

MDK

Tükörponty, olf.

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Romek Árpád MDK

Kakas, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Romek Árpád MDK

Olvasó leány, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubileumi kiállitás

Romek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1910/11. téli kiállítás

Romek Árpád MDK

Kukoricák, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Romek Árpád

Győzött a Reformcsoport a M. Képzőm. Egyesületében.
Képzőművészet 1930. IV. évf. 29. sz. 104.l.

MDK

Romek Árpád /1883-/

29-es honvédek hangversenye.é.n., 124x94
MNG 58.210

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.1960.
Műcsarnok.Kat. 36.1.

MDk

Romek Arpád

Csendéleteit állitotta ki a Műcsarnok 1937.évi téli kiállitásan.

Pipics Zoltan dr.: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1937. jan. 24. 21.l.

Romek Árpád MDK

Öreg asszony köcsöggel, olf.

Műcsarnok 1909. tavaszi kiáll.

Romek Árpád MDK

Peoniák, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Tükörponty, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

MDK

Romek Árpád

A levél, olf.

Műcsarnok 1908. tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Paprikák, paradicsomok, olf.

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

MDK -

Romek Árpád, festőm.

698. Kukoricák. olf.

Műcsarnok. 1911/12. téli kiáll. Kat. 76.1.

Romek Árpád

MDK

Fogoly, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Biedermayer sarok, olf.

Műcsarnok 1926 táli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Kandalló báró Bánffy A.kastélyából, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Antik tárgyak, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Klingenturm Rothenburgban, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

Romek Árpád

MDK

Szines porcellánok, olf.

Műcsarnok 1935. tavaszi tárlat

MDK

Romek Arpád

Csendéletei, a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatán.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1943. nov. 21. 14. l.

Romek Árpád MDK

Rábeszélés, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Toilette, repr.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

A levél, repr.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Rózsák, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi kiállítás

MDK

Romek Árpád

Kertben, repr.

KMTárs. 1927. tav. kiáll. kat.

MDK

Romek Árpád

"Kertben " c. műve. Repr.

Évk.KMT. 1928. 198.lap

Romek Árpád

MDK

Csendélet, repr.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

RomekÁrpád MDK

Korai almák, olf.

Mücsarnok 1926 téli kiállitás

MDK

Romek Árpád

Csendélet. Olajf.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. Kat.
Műcsarnok. 1944. jun. 1-18-ig. 9.1.

Remek Árpád MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Romek Arpád

Csendélet

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Marc.

Romek Árpád MDK

Toilette, olf.

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1912. Tavaszi kiállitás

Romek Árpád MDK

Azalea, olf.

Műcsarnok 1912. Tavaszi kiállítás

MDK

Romek Árpád

Csendélet kanadai szegfüvel

Estefelé

A tavaszi tárlat eredménye. Müvészet 1914. 282.l.

Romek Árpád MDK

Szobasarok, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállítás

Remek Árpád,festőm. MDK

Kék hangulat./Perc.készlet/. Repr. lc.l.

Művészet 1918. lc.l.

Romek Árpád MDK

"1931"

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

Romeh

~~Romeh~~ Árpád

MDK

Virágos-udvar, olf.

Miccarnok 1931/32 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Édességek

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Parasztkonyha, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállitás

Romek Árpád

MDK

Karfiolok, olf.

Bál után, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Romek Árpád

MDK

Fácán és gyöngytyuk, repr.

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Romek Árpád MDK

A multak emlékei

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Romek Árpád MDK

Régi konyha

Mücsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Romek Árpád MDK

Eső előtt, olf.

Vadászcsendélet, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Romek Árpád festő
Szolnok Megyei Néplap 1956 júl. 29.-
5 oldal.-

Romek Árpád

MDK

Könyvcsendélet, olf.

Műcsarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Román Árpád

MDK

Gyümölcsök, olf.

Műcsarnok 1934 Téli kiállítás

Romek Árpád

MDK

Befőttesüvegek, olf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

ROMEK ÁRPÁD

Nr. 44. Olajfestmény. Kanna-csendélet. 83 x 72 cm

Budapest I. ker. Tárnok u. 7. Esterházy palota.
Veszélyeztetett Magángyüjtemények Miniszteri Biztossága.
LX. számu leltár. 1949. (Iparmüvészeti Muzeum, Adattár)

ROMEK ÅRFÅD

Nr. 44. Olajfestmény. Kanna-csendélet. 89 x 72 cm

112. ROMEK ÁRPÁD
Született Budapesten 1883-ban. – Intérier. – Tulajdonosa: Zsíros Sándor úr.

KISS Péter: Gyűjtemények és múzeumok Egerben 1951-ig. IV. + Függelék: Az Egri Kaszinó által...Egerben, magántulajdonban lévő műtárgyakból rendezett retrospectiv kiállítás katalógusa, 1924. aug. 30 - szept.8. = Agria, XXV/XXVI. (1990) 709.

Römer József

Römer Flóris öccse
szül. Pozsony 1815(?)
megh. Magyarkimlén,
ahol plébános volt, 1857
aug. havában. Egyideig
Nezsideren volt segéd-
lelkész, majd Kimlén
volt plébános.

vród
2

Kimlik Emil: Römer
Ferenc Flóris élete és
működése. Pozsony 1907.
57. l.

bi-

en-

olya-

yit.

/az

aphi-

dá-

gyok,

k.A

s

té-

n-

a,

t;

cso-

pán

* Az alább következőkben Isoz kálmán idézett ~~tan~~ alapvető tanulmányára ~~talál~~ támaszkodunk.—

Römer (Josef?)

Bakony Bél. 1838. 2 dik
Regilö mellé. v. Römer
jelzésel.

Rezim 8°

Romer Napoleon

bécsi karmester

60 drb díszlettervet

küldött 1862-ben Győrbe.

A kamais ezekből 5 drbot

kiválasztott és felkérte

fentit, jöjjön Győrbe a vá-

ros költségén és fesse meg

a díszleteket a szinház

részére.

Lám Friggyes:

A győri szemet szinészet

története a szabadsághare

után.

Győri Szemle

1936. 232. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Johann Romeyer

Kőfaragómester 1785 dec. 14-én született és 1862. május 12-én hunyt el.

Allgemeine Lexikon der Bildenden Künstler, Eisenstadt, 1963-

II/a kötet

7141

Rometsel

MDK

Reklám (festék gyár)
Nyomdai festék, illustracyio-festék stb. Hengeramyag
Őszes gyártmányok hazai ipar". Alapitatott 1871 ben Nyomtatott"
~~"Tiszta gép nyomás~~

Reklám
Grafikai fenete 1891. Cz. 97 ld.

Romet János

1920. jan.-febr.

kiáll. Nemzeti szalonban

Fehér éjszaka, pasztell, 4000.–

Keresztutmál, pasztell 5000.–

A Kestroma parsján,

olaj-pasztell, 2000.–

Havas Rezső dr. V. 310.

GEORG ROMEZ, textilfestőmester

Az eperjesi céhhez 46 helység 88 mestere tartozott, többben Galiciából is, 1701-1848 közt. Mesterjegyzék nem maradt. Levelezés és "Protokol farbiarskeho cechu, 1801-1864" alapján ismerjük őket.
E mesterek egyike volt:
55.- Georg Romez, 1819. Eperjes. 154.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Komhány

Nógrád m.

Sztehlo vázlatai 1904.

1) Kastélyka nevű somok alapfelaínak helyszínrajza 1:200

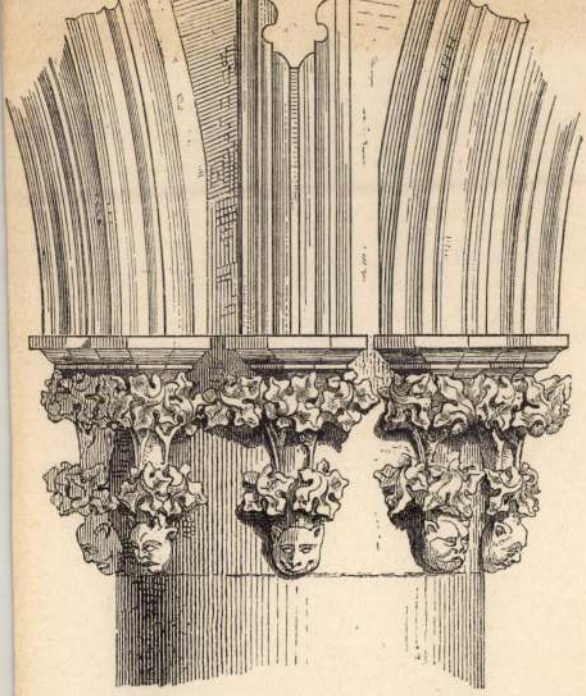

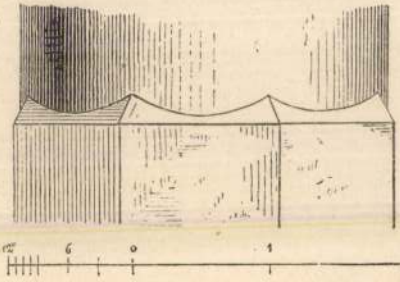

6.

Romhány

(Vograd vm

Sárkány-Kúria

199. l.

Zádor-Rados

Nagyságos

dr. Szentiványi Gyula urnak,

a MOB főtitkára

Budapest,
IX. Hőgyes Endre-

Romhányi Prónay-
kastély
(Nógrád vm)

Bartbpestbalp
96. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Romhányi Prónay-

kuria

l

Bat Bpest balp

30 l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Romhányi plébánia –
templom

Chobot Ferenc, A
romhányi plébánia
története. Bp. 1913.

BUDAPEST, I., Horthy Miklós-út 49

(presso il segretario dott. Luigi Zambra)

Due volumi all'anno, al prezzo di pengő 2·50 (Italia, lire 7·50) il volume. Gratis ai soci della Società «Mattia Corvino». I soci ordinari della società pagano una quota di pengő 10 all'anno; quelli fondatori una volta, una quota di pengő 100.

Per adesioni alla Società «Mattia Corvino», abbonamenti e per tutto ciò che si riferisce alla redazione e all'amministrazione della rivista «Corvina», rivolgersi alla segreteria della Società: Budapest, I., Horthy Miklós-út 49 (presso il segretario dott. Luigi Zambra).

Romhányi Laszkáry

Kastély

(Nógrád vm.)

Ep. 1780

Bar Bpestbalp

96. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 435418

< Romhányi plébánia >

templom ##

Chobot Ferenc A < >

története. Budapest,
1913. 8-r. 78 l.

3.

4.

Romhányi rk. templom

(Nógrád vm.)

A kis kerek templom a török hódoltság, majd a Rákóczi felkelés alatt elpusztult. Romjai és kriptája láthatók a Kastélyka magaslaton.

A romhányi csata után (Rákóczi, 1710) az elpusztult község lakói a Lókos-patak másik partján alapitották a mostani falut és Szent György tiszteletére fatemplomot épitettek a mostani templom téren, mely 1711-ben bedülőfében volt. Ennek helyére csakhamar kisebb kötemplomot épitettek, mely többszörös javitásokkal egy századnál tovább állott fen. Gróf Nádasdy Ferenc rendeletére és anyagi támogatásával épült a mostfordit

tani tágas templom
1836-37-ben. Jelenté-
kenzelb ujtáskon ment
át 1864, 1880, 1886, és
1911-13. években. Legré-
gibb harangjun 1641. év-
szám, a két másikon
1746.

Chobotvác 161.1
162. l.

Romhányi rk. templom

Chobot Ferenc: A romhányi plébánia története. Bpest, 1913.

NAGY KEDVEZMÉNY

HÚSVÉTRA MEGJELENIK!

Papp Jenő novellás kötet

A húszíves, elegánsan kiállított könyvet, amelyben ötven ragyo elbeszélés van (nem rádiókrónikák), a lap kedves előfizetői, amen nyiben előre és nálunk megrendelik,

4 pengőért kapják meg

az 5 pengő 20 filléres bolti ár helyett.

Ezt a nagy előnyt a lap előfizetőinek **csak 1941 március 10-é** tudjuk biztosítani. Március 10-én túl a kötetet csak a rendes bolti ár lehet megvenni.

A könyv a magyar széppróza remekműve.

Papp Jenő a rádión keresztül hódította meg a hallgatók szív Krónikáit gyönyörűséggel várják a legszegényebb munkásnegyede ben és palotákban. Az érzések és gondolatok kifejezésének virtuo művésze most **könyvben szólal meg,** melegen, szellemesen és mé emberismerettel. **Papp Jenő** ma a magyar rádió legnépszerűbb el adója. Novellás kötetének címe:

Nyitány

Ez a novellás könyv ott kell hogy legyen minden magyar csalá asztalán!

Rendelje meg azonnal, hogy 1 P 20 fillérrel olcsóbban juthassa hozzá ehhez az értékes irodalmi munkához.

Tájékoztató

Romhányi [ ], belső építész

L: Bodnár János

Rózsa Gyula: Mérték 1970-1980

Népszabadság, Bp. 1980. jún. 6.

7

Romhányi Elemér tanár festő

A monori művelődési házban nyílt meg a Nagy István csoporthoz tartozó 3 tanár festő kiállítása. Monoron töltötte ifjúságát, a környékbeli tanyákon tanított, jelenleg Pusztavacson él és dolgozik. Monori utcaképeket, virágcsendéleteket látunk. /említve/

Losonci Miklós: Kiállítótermekben.
Pestmegyei Hírlap, 1974. szept. 2.

Romhányi Elemér festő és tanár

Pusztavecsen, Baráth Béla főtiszt szervezett házi kiállításon, szerepel a festő pusztavacsi sorozata és virágcsendéletei. (említve).

Losonci Miklós: Pusztavacsi körkép.

Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 31.

Ramhányi Elemér festő

Pusztavacson láthatók a művész új festményei. Tavaly virágcsendélettel, – most pusztavacsi sorozattal mutatkozott be. (említve)

Lasonci Miklós: Kiállítótermekben.
Pest Megyei Hírlap, 1975. aug. 26.

Romhányi Elemér

festőművész

Közös kiállitása nyilt
Polyák Ferenc fafaragó müvésszel
ápr.2án Kiskőrösön a Petőfi Sándor Művelődési Házban.

Népszava, 1978.március 30.
6.oldal.

lásd még:
Polyák Ferenc cimszó
alatt is.

Romhányi Elemér, festő

L: Polyák Terenc

–: Hír

21

Nepszabadság, Bp. 1978 ápr. 3

MDK

dr.Köszeghy Elemér, igazgató és
dr.Romhányi Gyula

az Ipa rmüvészeti Muzeumra rótt feladatot igyekez8 tek megoldand.

A pécsi művészeti hetek ünnepélyes megnyitása.

Magyar Iparművészet. 1941. 1.sz.1.

Rauchhaupt Imre

A sárospataki kamarakiállítása
réztvan

Térplasztikai kiállítás
Szabolcs-Szatmár, Mikola 1964. szept. 3.

Romhányi Elemér, festőművész

a ráckevei Savoyai-kastélyban megrendezett tárlat aug. 26-ig látható. – Ünnepi pillanat tanúi lehetünk. A látott képek, szobrok, grafikák alapján megállapíthatjuk, hogy az elmúlt 15 esztendő közös munkája nyomán e jubileum jelzi a művészi előrekaladást, azt, hogy eddig érintetlen térség részesült a képzőművészet kincseiben. – Mértéknek számít az a klasszicizálódó minőség, melyet Gammel József, Kocsis László Romhányi Elemér festményei hagytak szigorú örökségül. – Ez is Lyan hajtóenergia, amivel élnek a Nagy István csoport fiatal alkotói.

Losonczi Miklós: A Nagy István csoport jubileuma.
Pest Megyei Hírlap, 1984. aug. 8.

MDK

Remhányi Katalin, VI.o.tan.

Szarvas Gábor-uti ált.isk.

177. Épülö Lánchid.

Nagy. Ifj.Képzömüv. Kiáll. /VII/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug.16.-szept.le. Kat.

Romhányi Katalin

Molnár Gál Péter: "Utánjátszó mozi" cimmel ir
Mándy Iván: "Zsámboky mozija" c. könyvéről.
Alcime: "A családtag".
A kritika részletesen ismerteti a müvet és
igen nagyra értékeli: "Két kemény fedél kö-
közé kötött sóhajok gyüjteményé"-nek nevezi.
A kötetet tervezte a müvész.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. junius 14.
XIX. évf. 24. sz. lo. lap.

Romocsa Tibor

1913/14 - 1916/17

Ferképzomfoiskèvk

127. l.

nyol festő, * Sevilla 1599, † Madrid, 1660. A XVII. század spanyol művészetének és talán minden időknek egyik legjelentékenyebb festő-egyénisége. Bürger-Thoré a XIX. század közepén azt írta róla, hogy „a legfestőibb festő, aki valaha élt". Raphael Mengs, az egészen más ideálokat követő klasszicizáló festő, mikor a XVIII. század végén Madridban járt, úgy nyilatkozott, hogy „a többi kép csupán festett vászon, Velazquez egyedül az igazság . . ., képeit kevésbbé kézzel, mint inkább a puszta akarattal festi, oly föltétlenül követi keze akaratát, oly biztos szemmel látja a természet legtitkosabb rebbenéseit, oly nyugodtak és egyöntetűek a képei". Pedig a XIX. század első felében figyelemre sem méltatták, nemcsak azért, mert az emberek a félreeső Spanyolországba alig jutottak, ahol pedig képeinek legnagyobb része van, hanem mert a mult század 60-as éveiben kezdték csak újra értékelni, mikor Manet és társai, az impresszionista festők művészete az ő látási módján indult el. A realizmus, mellyel röviden szokták művészeti irányát jelezni és amely a XVII. század eklektikus barokk iránya mellett párhuzamosan divott korában, nem meríti ki művészetének lényegét. Művészi nagysága abban állott, hogy a dolgokat a legfinomabb festői szemmel nézte, melynél nem a *mi*, hanem a *miként* volt a fő, hogy a látszólag egyforma és egyhangúban, a nüanszok egész tömegét látta, hogy a való élet olyan pillanatait ragadta meg, melyeknek előbb csak sémáit ismerték, de amelyeket ő élettel töltött meg. Tiziano széles ecsetkezelésétől, Tintoretto temperamentumos tó-

Romhányi László

Intarzia

Népmivelés 1968/12 borítólap 48

Romhányi: Romek Lenke

In memoriam Kassák Lajos.

szerzőtel (ezul.) Alabb. Távlatok

Bereck József: Lyhely. Távlat 70

Észak magyarország 1970 X. 31

Rómhányi Romek Imre

„In memoriam Kassák Lajos"

c. mimo cenzitve

Ézsalmapparonszág 1970 október 31
4. old.

Romhányi - Romek Imre

festő

Műrei: gótika - sorozata

Sátoraljaújhelyi tárlat, 1969

Énakmagyarország 1969 XI. 26. 4.

Romhányi-Romek Imre

festő

Szerepett Miskolcon a Sátoraljaújhely festők tárlatán.

Énakmagyarország 1969 XI. 14 4.

Romkányi Romek Imre festő

Szerepel Sátoraljaújhelyen a
Kossuth Lajos Művelődési
Központ kiállításán

Észak-Magyarország 1969 XI. 14

Romkány Romek Imre:

Jegyek és jókívó

Rajztanítás 1969/4-5 54. old

Romkányi Romek Imre:
Festészetét a mult hangulatainak visszaidézése teszi egyénivé. Gótika c. műve mutatja ezt legszemléletesebben. Művei finom költői képek, sommázó jellegek.

Szilágyi Dezső:
A sátoraljaújhelyi pedagógusfestők kiállítása

Romhányi Domek Imre

Képzőművészeti szakközépiskolák alkotásaiból rendezték bemutatóját Salgótarjánban, melyen művei szerepelnek.

Szilágyi József: Bemutatkoznak. Szabad Nógrád, 1969. márc. 4.

XSTOPH ROMHARD, textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Stadt Pressburg.
Név.-58.- Herr Xstoph Romhard
Felvétel ideje: 1777. 25. Augs.
Hová vették fel: Kl.M.Zell./ Kiscell,Vas m./. 155.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

ROMIC, Iván építész

DURANCI, Béla: A palicsi szálló újjáépítése.
= Híd, 49, 1985, 3. 428-432. ill

Zenta, Palics, Nádas Szálló (1852)

Romić, Ivan — névm!
műemlékvéd.

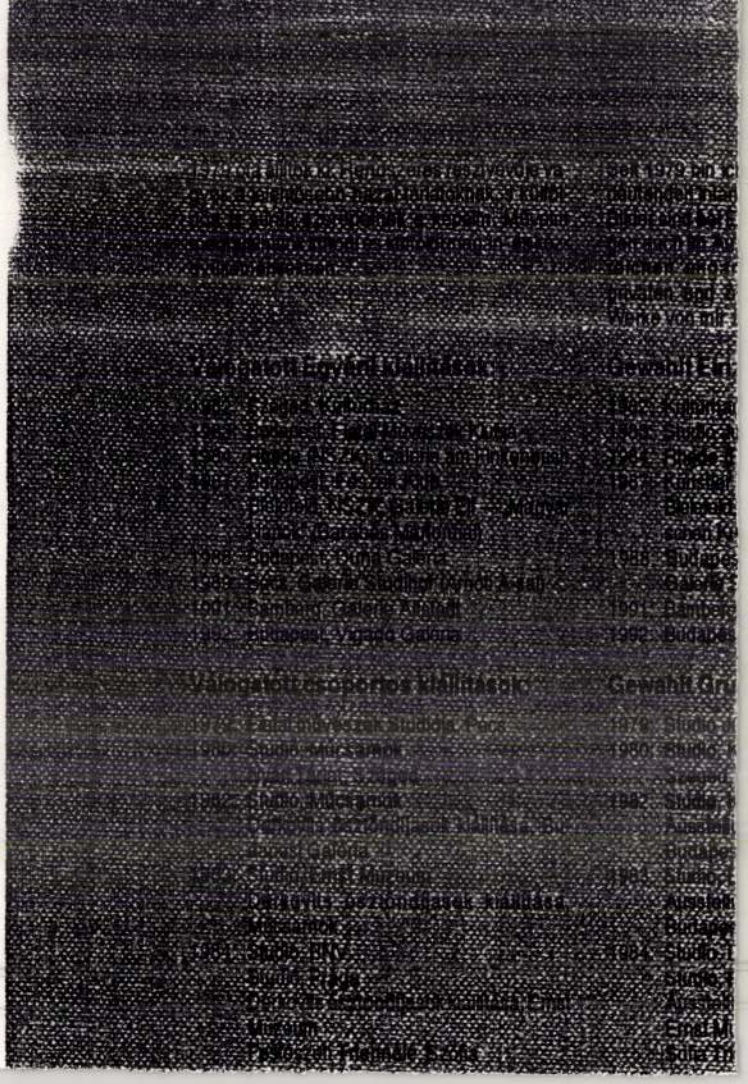

MDK

Romocsa Tibor

360 k. állami ösztöndijat kapott.

Képzőm.Főisk.Évk. 1915-16. 8.1.

tovább
2

K Romocsa Tibor

Szalay Pál

Tóth István

Troján Alfonz

Vitus Béla

360 k. állami
ösztöndíjat kaptak

Képzőm. Főisk. Eck.
1915-16. 8-l.

kivánatos volna, hogyha a müemlé
megkeresné a társadalombiztositó
és arra, hogy a jövőben ilyenne
Tájékozásul
munkra 28.208 kellene hivatkozni.

Mar

Komócsin Ilona

festő

Borsy Jenő festő – építész felesége volt Komócsin Ilona festőnő, aki Szihely Bertalan növendéke volt.

Gyenes: Játékos szemedely

Nők Lapja, 1968. jun. – 24 szám

Romácsin Ilona

festő

„Ömarchép"

" (repro)

Gyenes Játékosszuvedély

Nők Lapja, 1968. jun. – 24 szám

M.D.K.

ROMONA Tibor

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... Bp. 1954. 332.l.

MDK

Removeszky József, festőm.

A Szinyei M.P.Társ.által dijazott.

Egy női fej. olí.

Nemz. Szalon.333.kiáll.-1925.III.15.-29. Kat.

Romonczi István

Az 1973-ban alakult dunaújvárosi amatőr Műhelynek tagja.

Németh Edit: Ötéves az Amatőr Műhely. Dunaújvárosi Hírlap, 1978. febr. 3.

Romor Gróraz

ágyúbuto

l.

RIII

928 l.

2949

9. Th. Weber:

A mentő csónak.

A hullám z
re tevé vontatjá
mert az istráng
A még befogott
Kát a ~~m~~ rajta i
lenczen is hurr
egyik halász vör
tort ártoczos haj
atal ember tünn
Jobbra a czölöp
aszonyzal s egy k
paszkodott. Fön
Jelzése alól jobbra

Vászon, m
~~Vetetett 18~~
~~M. Képt.~~
~~Ny. 260.~~
~~v. 9.~~

T széles vaskerekü

⊥ kocsis

I ~~a melynek~~ oldalán
számosan kapaszkodnak
felfelé

v: 231.

Romor Grozy

bombardarius

Bratto,

l.

576. l.

nem nefrier!

Szelép VIII. 143.

M.D.K.

Rompelik Jakab, kőműves

nevét 1845-ben említik
az egri városi adókönyvben.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 391. old.

M.D.K.

Rompos János, takácsm.

A nagyvázsonyi takácscéh cserépkorsója. Felirat: Rompos János, Atya Mester. 1740. Fülemüle Mátyás munkája. Nagyvázsony/?/. L. 9. 9/a. kép. Magy. Nemz. Múz. Lsz. 1961. 1475.. Függelék, 10. Lásd még: Függ. 9. 193.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. 4. 1965. Veszprém. Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém

Romsauer Lajos dr., okl. középiskolai tanár, bölcsészettudományi doktor, az ábrázoló geometria ny. r. tanára, a M. Kir. József Nádor Műegyetem mérnöki és építészmérnöki karának az 1935/36—1936/37. tanévekben volt dékánja, a Budapesti Állami Középiskolai Tanárvizsgáló Bizottság tagja. Nyilvános rendkívüli tanári címet kapott 1922. május 16-án, nyilvános rendes tanárrá kineveztetett 1924. július 29-én. *XI., Sasadi-út 21.* Távbeszélő a tanszéken: 259—652.

József nádor tájék
1940/41. 9-l-

TARTALOM:

ELSŐ RÉSZ.

1. Müegyetemi Tanács 5
2/a. Nyilvános tanárok 6
2/b. Kari- és Osztálygyülési joggal felruházott, tanszékvezető c. nyilvános rendkívüli tanárok 37
3. Helyettes tanárok 38
4. Nyugalmazott tanárok 41
5. Tiszteletbeli nyilvános rendes tanárok 48
6. Tiszteletbeli rendes tanárok 48
7. Nyilvános rendes tanári címmel és jelleggel felruházott tanár . . 49
8. Nyilvános rendes tanári címmel felruházott tanárok 49
9. Nyilvános rendkívüli tanári címmel és jelleggel felruházott tanár . 50
10. Rendkívüli tanári címmel felruházott tanárok 51
11. Magántanárok 58
12. Meghívott szakelőadók 80
13. Intézeti tanárok 93

ROMPELIN Jakab kőmüves. 1845-ben emlittetik az egri városi adókönyvben, mint adófizető iparos.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

< Romsauer Lajos >

könyve

( ) Ábrázoló geometria. 1. kötet. Test elemek és síklapú alakzatok ábrázolása. Bp. [1947].

MDK

Romsauer Lajos dr. építészmérnök

Építészmérnöki osztály. Pr József müegyet.
1939/40.II. 9. l.

Romsauer Lajos dr. építész

középisk.tanár

Pf József[illegible]egyet. 1939/40. I. 9.1.

Rousics László

Fotó

Forrás 1984/2

Romstet, Christian

rein. Leipzig, 1688.

l.

Bibl. Portrait

640.4

~~Veret bronzból, római VI. 131.~~

Romszauer Antal

asztalosmester

1843. körül győri polgár

Jelzet 255. l.

A hivatal

miniszte

M.D.K

Romul Ladea

festő

A kolozsvári művészképző tanára.

Bremer Zoltán, Fülöp Antal Andor
kiviszet 1969 aug 22 kap

Romul Ladea
festő

A barisági származású Romul Ladea is a felsőbányai alkor tartozott.

Muradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művészet, 1972. junius - 20 oldal.

Romuliana

római artifex

Brigetioban (Szőny)
működött mint kis-
plasztikus.

Paulovics István:

Római kisplasztikai
műhely Pannoniában
Pannonia-könyvtár
2. sz. Pécs, 1935.

Romun sc.

Harmadik Károly / Magyar
Brzány Kiraly / 4 sor
magy. 5 sor latin 2 só
veg.

Dauer del, és fenti jelz.

A szegedi m. kir. állami fé

Érte

.....

.....

.....

.....*tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Romunkus György

Könnives

1614-ben Kassán

hárasodott

+ K + 80 l.

R

MDK

Romunkus György, kömives

a róm.katholikus parochián örzött anyakönyvek szerint 1614-ben házasodott.

Kemény Lajos:Kassai épitömesterek. Renaissance korszak. MMKE Közl. 1904 évf. 80.l. 28 költ, 3-fas.

M.D.K.

Romunkus György, Kőmíves

neve 1614-ben szerepel
a kassai amyakönyvben

Kemény Lajos: Kassai épitőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp.
1904. 38.köt. 80.old.

MDK

Romeus karmelita nemzetes, festő + 1883

1878. A zárda bejárati ajtaja fölé fest egy képet: „Szent család" Mária lábánál ut. István felajánlja a koronát, balra ut. Terén.
A tényszlom oltárait átfesti és restaurálja. A főoltár regi: 86. l. utáni tábla. Több kalostorban festett oltárképeket. Az ebédlőben: utolsó vacsora.
P. Antal: A győri karmelita rendház 200 éves története. Győr 1897. 26, 151,

MDK

Romvári Etelka

Ülő nő /rajz/

Békésmegyei Hirlap 1968 jan.14.

MDK

Romvári E.elka

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1967 nov.

Romvári Ekelka, festő-

rajz: vegyes.

Romvári Ekelka: Záródás

Új Auróra, Békéscsaba, 1976

78.

8 db.

Romvári Etelka, festő

rajz: repr.

Romvári Etelka: Záródész 82.

Új Aurora, Békéscsaba, 1976. 8 n.

Romvári Etelka, festő

rajz: repr.

Romvári Etelka: Záródisz 8 h.

Új Aurora, Békéscsaba, 1976. 8 n.

Romvári Etelka, kstő

najz: repr.

Romvári Etelka: Zaródisz 90.

Új Aurora, Békéscsaba, 1976 8 sz.

Romvári Etelka, festő

rajz; repr.

Romvári Etelka: Záródisz 113.

Új Auróra, Békéscsaba, 1976. 8 r.

Romvári Etelka, festő

rajz: repr.

Romvári Etelka: Zárójelek 23

Új Auróra, Békéscsaba, 1976. 8. sz.

Romvári Etelka, festő

zajz: repr.

Romvári Etelka: Záró dísz. 20.

Új Auróra, Békéscsaba, 1976. 8. sz

Romvári Etelka, festő-

rajz: repr.

Romvári Etelka: Zónódisz 15

Új Auróra, Békéscsaba, 1976 8. sz.

Romvári Etelka, testő:

rajz; repr.

Romvári Etelka: Zóródisz 32.

Új Aurora, Békéscsaba, 1976. 8.12.

Romvári Etelka, festő

rajz i repr.

Romvári Etelka: Záródász. 64.

Új Aurora, Békéscsaba, 1976. 8.12.

ROMWALTER KÁROLY, nyomdasz

Soproni nyomdász és turista volt. Kilató épités Sopronba
A legkedvezőbb a legkönyebben megközelitheto hely a Vari
Váris-hegy volt. Ezért létesült itt 1876-ban 389 m. magas
pontjan a Karoly magaslati kilató. Nevét Romwalterről ka
kapta, mert o épittette sajat költségén. 173. old

LÓRÁNT ÖDÖN: Kilatók Sopronban 171. old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI. évf.
1972. 2. szám.

ROMWALTER KÁROLY, nyomdász

1886-ban kiadta Diem Gusztáv levéltáros Illustrirter Führer durch Oedenburg und seine Umgebungen cimen az első soproni képes utikalauzt. 171.old

LŐRÁNT ÖDÖN: Kilátók Sopronban 171.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI. évf. 1972. 2.szám.

Ronvári Etelka képzőművész.

a Pedagógusok Szakszervezete Békés m.-i Bizottsága tárgyjutalmát kapta meg a tíz éves Körösfájc. Békés m.-i Népújság kulturális mellékletének megünneplésekor.

Békés Megyei Népújság, 1972. jún. 4.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Romvári Ottilia

1972 JUN. 4

1021

Romvári Etelka

Utca

Romvári Etelka

Trenjaninban rendezett, magyar képzőművészeti amatőr kiállításon munkája szerepett.

(hi): Rékéscsaba amatőr festőinek bemutatkozása Trenjaninban.

Magyar Szó, 1971. dec. 3.

Romvári Etelka, iparművész

L: Fajó János

Dömötör János: Egy képszőrművész szakhoz negyedszázada

123-127

Új Aurora, Békéscsaba, 1982. aug.

1982/2

dr. Romváry Ferenc, művészettörténész

Rideg Gábor: Plasztikák két szólamban, Miófaji biennálék Pécsett és Sopronban.

Romváry Ferenc katalógus-előszavában már szinte közmegegyezésként említi a kisplasztikai alkotás és befogadója közötti viszony sajátszerűségét, szembeállítva a monumentális, köztéri szobrászattal. A pécsi kezdemányés után néhány évvel az érem önállósult és Sopronban talált magának fórumot. Az idősebbik testvér még mindig duzzog és azt igyekszik bizonyítani, hogy a kisplasztika szélesspektrumába az érem is beletartozik.

Művészet, 1989., 11–12., 70-old.

Ronvári Ferenc, művészettörténész

Bossó János kecskeméti festőművész kiállítását nyitja meg vasárnap a városi tanács Déryné-utcai kiállítótermében.

Dunántúli Napló, 1976. máj. 22.

Romvári Ferenc, művészettörténész

Pécsett, a Képtalan u.-ban okt. 6-án nyílik meg az Ujtz-Múzeum. Romvári Ferenc, az ipar- és képzőművészeti osztály vezetője rendezi be az Ujtz Múzeumot.

Gállos Orsolya: Átadás előtt az Ujtz-Múzeum

Dunántúli Napló, 1948. okt. 1.

Romvári Ferenc, művészettörténész,

Pécs, Káptalan u. 4. A műemlék épület mától Uitz Béla műveinek ad otthont. - Száz festmény és grafika kiséri végig Uitz Béla életútját a pécsi múzeumban. A hatalmas anyagból 4 évfalatt válogatták ki a pécsi Janus Pannonius múzeum munkatársai a ma megnyílt kiállítás képeit. A munkát Romvári Ferenc irányította.

Esti Magazin.

1978. X. 6. Kossuth 18.30

Ronváry Ferenc, művészettörténész.
Ma a XX. sz.-i magyar művészettörténet egyik igen érdekes megköszelítésében nyújt segítséget a kiállítás látogatóinak.

A.T.: Iskolák, csoportok, telepek, mozgalmak...
Dunántúli Napló, 1977. febr. 5.

Romvári Ferenc művészettörténész

A május 4.-én nyíló strasbourgi társulatot, Romvári Ferenc, a Janus Pannonius Múzeum osztályvezetője rendezi és szerkesztésében hét nyelvű prospektus jelenik meg a kiállítással.

Petőfi Népe, 1994. márc. 21.

Romvári Ferenc művészettörténész.

A közelmúltban – a pécsi Janus Pannonius Múzeum osztályvezetője – Maszkrában járt az Uitz-hagyaték átvétele végett.

Csongrád m. Hírlap, 1974. márc. 10.

Romvári Ferenc művészettörténész

A közelmúltban Romvári Ferenc-a pécsi Janus Pannonius Múzeum osztályvezetője Moszkvában járt az Uitz-hagyaték átvétele végett. A művész fiának, ifj. Uitz Béla repülőmérnöknek és a moszkvai Puskin Múzeum munkatársainak társaságában átvizsgálta a hagyatékot.

Nógrád, 1974. márc. 9.

Ramóczi Ferenc, művészettörténész

A Nyolcak és az aktivisták műveiből rendezett nagyrabásii gyűjteményes kiállítás nemrég nyitotta kapuit Londonban. – A kiállítási anyag válogatói voltak: Passuth Krisztina, Szabó Júlia és Ramóczi Ferenc művészettörténészek.

A magyar avantgard Londonban.

1980. május 8. Kossuth 12.35 /VGné/.

Romvári Ferenc, művészettörténész

„A Modern Magyar Képtár, Pécs" című könyvet dr. Hárs Éva és Romvári Ferenc művészettörténészek együttesen írták, szerkesztették.

Jó megjelt!

1981. I. 26. 4.25 /N/.

Romváry Ferenc, művészettörténész

Pécsett ez év tavaszán nyitotta meg kapuit az újjávarácsolt, kibővített Csontváry Múzeum — a kiállítás rendezője és munkatársai — Romvári Ferenc, az előtérben helyezték el Csontváry önéletrajzi írásait, vitázó röpiratait és az értő mügyűjtő iránti tiszteletből a Gerlóczy Gedeonról írt ismertető sorokat.

Zika Klára: Csontváry új otthona.

Magyar Hírek, 1983. jún. 23. 32. old.

Romváry Ferenc, művészettörténész

A pécsi városi tanács művelődésügyi osztálya adta ki a „Pécs szobrai" c. albumformátumú, majd félezer oldalas kötetet. E vállalkozásért és munkáért mind a kiadó, mind a képeket válogató, a kötetet szerkesztő és valószínűleg az ismertetéseket is író Romváry Ferenc megérdemel minden dicséretet.

g-ó: Pécs szobrai.

Magyar Hírek, 1983. okt. 1. 22-old.

Róna Emy, grafikus

megcenzúrva

– Vélemények, vitók, válaszok 45.

Új Tükör, B p. 1986 febr. 23. XXIII/8.

Ronváry Ferenc, művészettörténész

Bazsó János kecskeméti festő Pécsett megnyíló kiállítását Ronváry Ferenc nyitotta meg, méltatta a művész életútját.

Prokszа László: Elismeréssel fogadták az alföldi művészt.

Petőfi Népe, 1946. jún. 11.

Romvári János

Ugray György szobrászművész posztumusz kiállítása az Óbudai Klubházban január 28.-ig,
Szebeni András fotóművész "Vallomások" c. kiállítása a Helikon Galériában,
Friedmann Endre: "A pillanatból élek" c. fotókiállítása február 4.-ig tart nyitva.
Ágotha Margit a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítótermében január 28.-ig,
Orvos András a Fényes Adolf Teremben jan. 18.-tól
Stettner Béla a miskolci József Attila Könyvtárban január 18.-tól,
Kalmár István és Romvári János a Fiatal Művészek Klubjában január 18.-ig mutatja be műveit.
A tárlatok rendezéséről a kulturális eseményeket ismertető rovat számol be.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. jan. 13. XXIII. évf. 2. sz. 8. lap.

Romváry Ferenc, művészettörténész

A Vácsi Pincegalériában nyitották meg a VIII. országos kerámia biennálét. Romváry Ferenc szól a biennáléról.

Láttuk, hallottuk:

1984. IX. 20. Petőfi 10.45

dr. Romváry Ferenc, művészettörténész

a Csontváry-pályázatra több mint 120 alkotással jelentkeztek 48 művész. A teljes zsűrizett anyagot kiállították a Csontváry-múzeumban. Valamennyi alkotást nem tudják megvásárolni a művészektől – de céljuk, mint azt dr. Romváry Ferenc a Janus Pannonius Múzeum osztályvezetője elmondta: valamilyen módon megpróbálni a művészektől alkotásaikat és így végérvényesen is itt maradnak – maguk a plakettek, amelyek a pécsi Csontváry Múzeumban

– pécsi –: Csontváry-pályázat.
Dunántúli Napló, 1984. aug. 31.

dr. Romváry Ferenc, művészettörténész

Nem a kiállított művek rendkívülisége a vonzó a Győri Műcsarnokban, hanem az a névsor, amelyet a Pécsi Modern Magyar Képtár anyagából válogatott dr. Romváry Ferenc avatott szakértelmével a győri Petőfi Sándor Városi Műv. Központ. Márc. 25.-ig látható az a tárlat, amelyet a „Forgács-Hann Erzsébet és az Európai Iskola" címmel bocsátottak az érdeklődök rendelkezésére.

Varga Lajos: Kiállítás a Győri Műcsarnokban.
Kisalföld, 1984. márc. 7. 5-old.

ROMVÁRI János

Kiállitási enteriőr, 1990 -91.1.59

Új Művészet

ROMVÁRI János

Installáció a Szikra moziban - 91.11.45

Új Művészet

ROMVÁRI János

91 1. 58-59

11. 46

Új Művészet

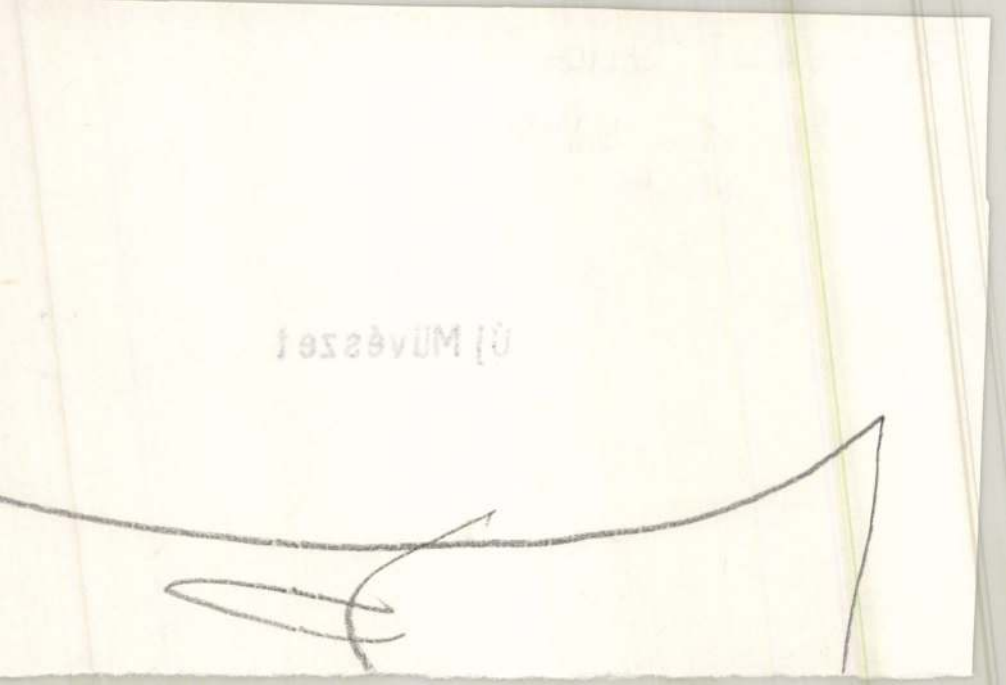

Romvári János

grafikusművén

maradái a Dorottya u-i Ziállitótermben
1982 x 14–20.

Művészet
1982 okt.

ROMVÁRI János

GYÁRFÁS Péter: Teremtés és mágia.
Beszélgetés Romvári
Jánosssal. Mozgó Világ,
1989/9. 103–112.
ill.

XX. 12. 45. n / Mesterek

ROMVÁRI JÁNOS

GYÁRFÁS Péter: Bizánc után : Romvári János kiállítása. = Uj Müvészet, II. évf. 1. sz. 1991 58 - 59. p. ill.

Bp., Studió Galéria, 1990

/Aradi Nóra/
igazgató

.....ig.

isai alapján irandó munkáinak két
:a illetve Adattára részére meg-

ROMVÁRI János

Kocs Judit: Vallásos témák a tavaszi Tárlaton.
Uj Ember XLIV. 23. /1988. VI. 5./ 6.p.

Alkotásának címét nem jelöli /KT/

Romvári János, grafikusművész 1.) Folytatás

Gyárfás Péter: Háromdimenziós grafikák, Romvári János művészetéről.

1. változékony idő (részlet), vegyes technika, environment. | repr. |

Művészet, 1987. április, 30-old.

Romvári János, grafikusművész

A Nagyatádi művésztelep eddig kizdrólag a fatszobrászoknak adott otthont. Most néhány festő is csatlakozott a szobrászokhoz és egy közös kísérleti alkotást igyekeznek létrehozni. A produktumot, ami majd ebből a kísérletből megvalósul, szokatlan kifejezéssel jelölik, ez az úgynevezett lend art. Hogy ez mi, válaszol Sama Géza, Trombitás Tamás és Romvári János.

Lattuk, hallottuk.

1984. VIII.16. Petőfi 10.45 (Faragó András).

Romvári József festő. MDK.

Neve megemlítve.

„Mienkas festők".

Dunántúli Napló. 1949. VI. júl. 21.
4. l.

3400753

Romvári József, díszlettervező.

Pán József, Kossuth-díjas díszlettervező művész szobrát Morell Mihály szobrászművész alkotását a Mafilm központban avatták fel. Az ünnepségen Romvári József díszlettervező emlékezett meg Pán József munkásságáról.

(dékány): Emlékezés Pán József.
Filmszínház Muzsika, 1981. dec. 5.

Romvári János

Kiáll. Visegrád, Salamon Torony
1994.

szim. (-nes) = M. Nemet
1994. aug. 4.

SZEZONBAN OLCSÓBBAN! SZEZONBAN OLCSÓBBAN!

Jöjjön el Ön is, hogy válogathasson

a **MARGARÉTA** KATALÓGUSÁRUHÁZ

nyári ruháiból,

20–50 %-os

kedvezménnyel

ROMVÁRI János

BÁN András: Fix pax: Fiatal művészek kiállításai
Budapesten. = LXVII. évf. MN. 29. o. 1984.
febr. 3. 6. p.

1. Bp. Studió Galéria, Méhes Lóránd, Vető János
2. Bp. Fiszek Galéria, Kapcsolatok c. kiáll. Wahorn András
3. Bp. Helikon Galéria, Kalmár István
4. Bp. Studió Galéria, Romvári János

és a törvényességet.
Hellenséget érez, szélesbítő

szával egyenrangú
Küzdeni —
Melindáksz fűző kapcsolatá
lítani — Szagjelmával sza
ót.
ányos az folytatta.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1983 MÁJ 1 41
Szolnok m. NÉPLAP
1021

Tömé

Evlia Cs

Romvári János: Befeléfordulás

ROMVÁRI JÁNOS

említve ld. Kalmár István

...

...A kiállitás alapcélja:felvillantani néhány olyan törekvést,amely arra irányul,hogy ujszerü térképezéssel - idézéssel beszéljen a ma valóságiról,mert ennek megragadására a reneszánsz kidolgozta centrális perspektiva egyre alkalmatlanabbá válik. ....

P.Szabó Ernő:Tér-időpont.Pécsek Galéria

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.3.sz.3-4.o.

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

ROMVÁRI János

1991. III. 15.

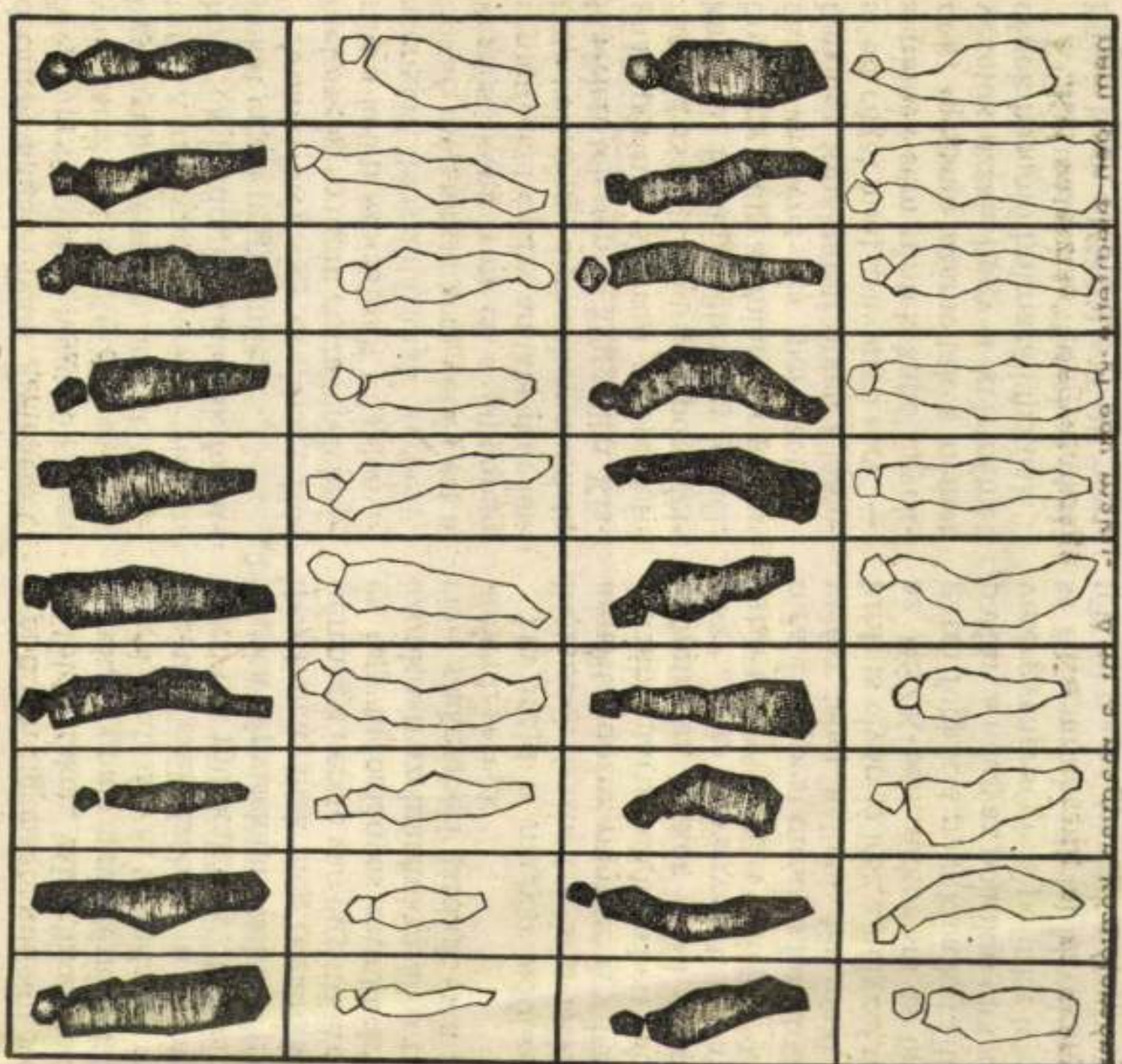

Romvári János: Idézet

pártrendszerből a szabadság mindennaposságába való átmenettel. Még nincs egy éve, hogy bő kézzel váltottunk két keletnémet márkát egy nyugatnémetre, és jót vidultunk a magyarok keserű viccén, hogy ők boldogan váltanák forintjaikat egy a negyvenhez.

A sincs még egy éve, hogy Németország nyugati részében felmerült a keleti szocializált tulajdonviszonyok feloszlatásának kérdése. Sokan még akkor sem vették ezt a kérdést komolyan és a lappangó reményeket észre, amikor már látható volt, hogy a posztkommunista kísérleti telepen a Független Kisgazdapártnak sikerült a reprivatizáció ígéretével az ország porát felkavarni. És alig több egy évnél, hogy egy magyar miniszter a nyugatnémet pénz- és iparközontokban úgy kínálgatott ötven államosított céget mint „savanyú sört" — senkinek sem tűntek kapó ügyeknek; mégsem számoltak a német vezetők azzal, hogy a keletnémet cégek hasonló halmazállapotúak.

Kényelmesebb volt éveken át elhinni, hogy az NDK a GDP nemzetközi skáláján a tizenharmadik helyen áll, mint a vállalkozó tapasztalt szemével áttekinteni a Honecker-féle ipari állományt. Meg jól is esett hallani a keletnémetek hangját, hogy „Mi egy nép va-

ak, mint a jelenlévők. Valahol üzik a politikai ügyeiket: külföldi vagy belföldi utakon, választókerületük ben, a bonni minisztériumokban vagy gazdasági és társadalmi szer vezetek székházában, a bizottsá gok és munkakörök berkeibe vagy a képviselői irodáikban (mir den honatyának meg honanyána pénzügyi kerete van egy titkárnő és egy tudományos munkatársr azonkívül szolgálatukra áll a fra ciók szakemberi gárdája és a pa lamenti sereg).

Ha majd a magyar adófizető hajlandók lesznek a képviselőkr annyit áldozni, mint az egy bevá parlamentáris rendszerben nélk lözhetetlen, akkor több alapju lesz „jobb törvényeket és gyo sabb törvényhozást" elvárni. Mo még Budapest utcáin a fordított é velést lehet hallani: ha majd n lunk is olyan jó lesz a helyzet mir az NSZK-ban, akkor mi is tám gatni fogjuk a politikusokat. Itt k pattan a magyar politikai élet ala vető gyengesége: a politika lenéz se és semmibevétele. Mivel sérte ték meg a politikusok a magyar v lasztókat, hogy olyan kevesen é nek választójogukkal?

Bár közelebbről szembetűn egy lényeges különbség a pillan nyi magyar és a német ellenz között. Mindkettő élesen bírál

Romvári János

grafikusművén

fiatal művének Stúdió '82 kiállítása
(háromdimenziós grafika!)

Kritika
1983/III.

Romvári János

Grafikusművész

A pécsi, Fiatal Képzőművészek Stúdiójának Kiállítói Körött

Dunántúli Napló
1979 dec. 16

Körösi Pál
ÁNC

Romvári János, grafikusművész

Szegő György: Exodus Stúdió 88 kiállítás az Ernst Múzeumban.

Szurcsik József, Romvári János, Bukta Imre, Gémes Péter artikuláltabb művekkel idéznek meg démonokat, kivetést és halált.

Művészet, 1989., 4., 40-old.

Romvári János

P. Szücs Julianna: Mecs Erzben
A Studio '84 kiállítás a BNV
23. pavilonjában

Népszabadság, 1984. XI. 17

A Műcsarnok meghívja Önt

ROMVÁRI JÁNOS
képzőművész

kiállításának megnyitására

1990. augusztus 30-án,
csütörtökön délután 5 órakor

Megnyitja:
VARGYAS GÁBOR

Közreműködik:
DÉS LÁSZLÓ

Dorottya Utcai Kiállítóterem
Budapest, V., Dorottya utca 8.

Megtekinthető szeptember 22-ig
vasárnap kivételével 10-18,
kedden 12-20 óráig

Romvári János, [szobrász]

d: Gál Tamás

Vadas József: Tét nélkül 12.

Élet és Irodalom Bp. 1984. márc. 2. XXVIII/9

Romvári János, [szobrász]

L: Deim Pál

Vadas József: Generál art

13.

Élet és Irodalom 1984. ápr. 20 XXVIII/16

Romvári János, Izobrász

L: Pál Zoltán

Vadas J: Torkák és újradok 13.

Élet és Irodalom Bp. 1984 nov. 9. XXVIII/45

Romvári János, grafikus

a Műcsarnokban rendezett Országos Képzőművészeti kiállításon szerepel a művész érdekes grafikai szobrászata, mely merő kezdeményezés.

Losonczi Miklós: Országos Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban.

Hevesi Szemle, 1982. jún. 12. old.

Romvári János, grafikus

Az Országos Képzőművészeti Kiállítás ápr. 8.-án nyílt meg. - A rendező a grafikai termekben is szinte vezeti a nézőt. A fiatalabbak közül is fontos, időszerű társadalmi-művészi problémákra keresnek választ. - A háromdimenziós grafikával ~~grafikával~~ kísérletező Romvári János. - Kalmár István, aki halk, de őszintének tűnő üzeneteket küld Kondor Belának.

P. Szabó Ernő: Visszanézni a csillagokra.
Magyar Ifjúság, 1982. máj. 28. 34. old.

Romvári János, grafikus

L: Banga Ferenc

—: Megnyílt a XI. grafikai biennálé Miskolcon 7.

Nemzetközi Bp. 1981 dec 1

Romvári János

Husz Mária: Derkovits ösztöndíjasok beszámoló kiállítása

Művészet, 1983. július

Romvári János

P. Szabó Ernő: Vigyázz! – Kész! – Rajt!

Művészet, 1983. december

Romvári János

– Ab –: Romvári János

Művészet, 1983. december

Romvári János

B.K.: Szín(tézis) próba

Művészet, 1982. október

Ramiori János

Grafikai biennále Miskolcon

Magyar Nemzet 1984. 1. 6.

Romsics János

Fiatal képzőművészek

Stúdiójának kiállítása

Magyar Nemzet 1984. VI. 15.

Romvári János, grafikusművész

A Tűznek Galériában „Kontaktus" címmel négy fiatal művész műveit mutatta be, jan.-febr.-ában: Trombitás Tamás, Romvári János, Kálmán István és Wahorn András. — Az én és a Külvilág közötti kapcsolat, a tévedések és az egész közötti viszony elemzése: Romvári János.

P. Szabó Ernő: Kontaktus.
Szocialista Művészet, 1984. febr.

Romvári János, grafikusművész

Az Ernst Múzeumban rendezték meg a Derkovits-ösztöndíjasok kiállítását. – Romvári János „Változékony idő" c. tárgyegyüttese papírból és másegyebekből a művész sajátosan fejezi ki a változékony idő gondolatát. (emlétre). Érezhetően nem a mű született meg előbb s utóbb a hozzá igazodó, magyarázó gondolat, hanem éppen fordítottan történt.

Harangozó Márta: Az Ernst Múzeumban.
Esti Hírlap, 1984. febr. 22.

Román János, [ ]

L. Kokas I.

Tandi L.: Kiállítási jegyzetek 108–112.

Tiszatáj, Szeged, 1980. nov. XXXIV/11

Romvári János (festő)

1975. aug.-ban a pécsi Kisgalériában kiállítása nyílt.

Népmara, 1975. aug. 26. 103. cf. 199 m. 5 p.

Romvári János

Tasi Tibor és Dorosz Károly művészek három különálló kép alá irták: „Közös kiállitási meghivó."
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 25.
XVIII. évf. 21. sz. 4. lap.

Romvári János, grafikusművész

a Dorottya u. i kiállítóterem ben „Szín(Tézis) Próba" c. kiállításon hat fiatal művész programszerűen, lép fel együtt: Barabás Márton, Fehér László, Molnár László József, Romvári János, Zábórszky Gábor, Zrínyifalvi Gábor.
A kiállítás 1983. aug. 6.-ig látogatható.

Múcsarnok és Kamaratermei, 1983 augusztus.

Romvári János, grafikusművész

„Szín/tézis/próba" címmel hat fiatal művész programszerűen ép fel együtt: Barabás Márton, Fehér László, Molnár László József, Romvári János, Záborszky Gábor, Zrínyifalvi Gábor. A kiállítás a Dorottya-utcai kiállítóteremben, 1983. júl. 7.- aug. 6.- ig tekinthető meg.

Műcsarnok és Kamaraterme, 1983. július.

Romvári János

A lap bemutatja a művész "Idézet" c. rajzát.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Vadas József: "Baba vagy bábu" c. kritikájának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. márc. 4.
XXII. évf. 9. sz. 11. lap.

Romvári János

Peti János festőművész az ujpesti Mini Galériában junius 25.-ig,
Romvári János festőművész a töki Művelődési Házban junius 30.-ig,
Balla Demeter fotóművész a székesfehérvári István Király Muzeumban julius 10.-ig,
Minya Mária és Lovas Ilona iparművészek a kőszegi Zwingerben augusztus 10.-ig
Réti Zoltán festőművész a balassagyarmati Palóc Muzeumban szeptember 2.-ig mutatja be müveit, -közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. juni. 17.
XXII. évf. 24. sz. 8. lap.

Romvári János

Bpi tavaszi fesztivál
(Atrium H.)

Magyar Hirlap.
1986. III. 12

ROMVÁRI János

Gyárfás Péter

Berendezett térben

[Kalmár István, Romvári János, Tromtitás Tamás, Wahorn András]

Bp. Fészek Galéria, Kontaktus c. kiill 1984

Magyar Ifjúság, 1984. jan. 27. XXVIII. évf. 4. sz.

5. ill

ROMVÁRI MÁRTON

Új MŰVÉSZET

2002 / JAN

44.o.

=150&skn=8000000200002E14&2. 2003.06.02.

ROMVÁKI MÁRTON
festőm.

Új Művészet
2004. Ápr. XV/4.

Romwalter Alfred

litogr.

l.

Emlékkap. Sopr. 1897

20, 25 l.

meg Méltóságod hogy
gatásáért itt hálámat
leróhassam. Nemes
áldása kisérje:
tem Méltóságodnak,
áborus viszonyok és a
tt a takarékpénztárak
nzünket nem adják ki,
hitközség által fel-
nak letétbe helyezése
etetlen. – Remélem, hogy
nyok változnak s mi-
ség a pénzet megkapja
étbe teszem és erről
jelentést teendek.
és teljes erővel azon

/

Romwalter Károly

MDK

nyomdás

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

MDK

Romvalter és fia
nyomdatulajdonos

a soproni Romvalter és fia nyomdája
„bármely fővárosi nyomdaának díjére való"
nyomtatványal szerepel a kiállításon.

(!) A német nyomdász-egyesület nemzet-
közi mintacseréje.
Grafikai Szemle 1894 évf 3 z 34 l.

Romvalter Ferd

ötvös 1826.

laid

Gyárfás Brassó 63

ROMWALTER MIHÁLY, gombkötőlegény/inas

28.-Id.Pausz János polgar 1719.-mester 1720.-Meghalt 1758-61 közt.-Szerződtetett inasai:Romwalter Mihály, 1730...-1734.aug.24.-fia János,felsz.1738.jan.4.-Roth Kern Mihály,1743.nov.10.-1747.nov.21.-Leithner Mihály 1748.okt.16.-1757.ápr.5.- 401.old

SZÖVÉNYI ISTVÁN: Kőszegi gombkötőmesterek és műhelyek keletkezésüktől megszűnésükig 395.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

Romy (Rome) Alajos

Kisárás Pat.

1793-ban mester

1794, 1797 említve

Horváth Kontpéter

256. l.

Romwalter Károly

L. Novák 500

116.131.L

Romy Alajós

órás Pest

1793-ban lett mesterré

írod

Prilz

55 l.

Romijn de Hooghe
Jacob

I Zoiref magyarosmej
Kiraffi Allegorikus
Kep alul Pozsony
Laskepevel
Kerin. Nagy folio
fenti jelres
Kiradt Aj Bouttats
Fülöp Antverpenben

Romyn de Hooghe

Pozsony. Telesve: „Coronationis Presburgh Theatrum." Romyn de Hooghe I. sö József Koronáztatása alkalmából megjelent díszlapjain, melyet Antwerpenben Bouttats Fülöp kiadott. 1687. n. fol. ir. Allegorikus kép, Buda, Egar, Erdöd, Pozsega, és Eszék ábrával érem alakban.

Bubics. Magyarországi várak 561.

Róna - bronzöntőde

Andrássy Gyula szobor
öntése

Lód

Liber Pest szobrai

269 l.
290 l

Rudolf trónörökös
pesti szobrának
öntése.

TI KIÁLLIT

léria-utca 8.

haft

MA

Rína

szobrász

Klebelsberg-emlékkiállítás - Műcsarnokban - szoborral szerepel. Kálmán herceg.

Magyarság
1933.II.12.

M.D.K.

Róna

"Buda halála" c. alkotásának reprodukcióját hozza a lap illusztrációként Lázár Béla: "Műtárlatok" c. beszámolójához.

Magyar Sa on, Bp. 19o2. dec. hó. XXXVIII.kötet
257-266. lap

M.D.K.

Róna

A "Téli tárlat"-ról szóló cikkében irja Lázár Béla a müvészről: "szellemesen oldott meg egy érdekes problémát a "Kut"-jával. Kitünő "Pihenő óra" ihletajándéka".

Magyar Salon, Bp. 1900. január
811-832. lap

M.D.K.

Róna,

Gerster müvészek pályaterveit bemutatja a lap "A budapesti Szabadság-szobor pályatervei" cimmel, valamint a budapesti Kossuth-szobor pályázatra beküldött pályamüveiket is hozza.
Repr.-ók

Magyar Salon, Bp. 1905. junius hó. 42. kötet
804-809. és 812-819. lap

Róna

Kisplasztikai figurái a Fészek Klubban rend. kiáll.-on.

8.O.U.932.V.11.

MDK

Róna

Bauer Henrik: Az Erzsébet szobor. ÉI és ÉM, 1916. aug. 6. 189. l.

Róna [illegible]

MDK

egész mü: 5000.- K. 25.sz. K.
a külföldi két tag részéről, de egyhangulag 6000.-
Kiegyensulyozott tömegalkotás, akifejező királyné szobor alakja kicsiny viszonyitva az uj épitészeti részhez.
Később: 2 külf.birálótól eltekintve egyhangulag: 6000 K.

Hermann-Ottmann:
A pályázat eldöntése./Erzsébet-emlékmü./
Magyar Iparmüvészet. 1916. 258-59. l.

MDK

Róna

Magyar Iparművészet 1923. 7o.o.

MDK

Róna

Résztvett a Szabadságharc szobor-pályázaton.

Lyka K.: A Szabadságharc szobra

Uj Idők 1907.évi 38.sz.

Róna Emy: „Ördög I."

46. Róna Emy: Ördög I. (fotó Roboz)
47. Róna Emy: Majom (fotó Roboz)
48. Róna Emy: Madarak (fotó Roboz)

illusztrált, Budapest, 1974. 6.

46

Maróti János

Kovács Gyula

MDK

Róna

Kisfaludy Stróbl Zsigmond: Emlékeim Csillag, 1956. X. évf. 302. l.

M.D.K.

RÓNA

Az 1899 -i oroszországi osztrák - magyar kiállitáson szerepel

Magy. or. iparmüv. tk.

Weinernél: Orosz kapcs. 152.1.

MDK

Róna

Róna és Gerster pályamúve. Repr.
Kossuth szobor pályatervei.

Vas.Ujs.1905. 312.l.

MDK

Róna

A Kossuth-szobor pályázat... Művészet 1905. 202. l.

MDK

Róna és Leitersdorfer

pályamunkájukat az alábbi pályázaton a második kategoriába osztották. Részlet pályamunkájukból, repr.

A második Erzsébet-emlékmü pályázat. Müvészet 1903. 248, 249.l.

MDK

Róna

a homlokzat és külső szobor díszek egyik alkotója.

Cs.:
Képek és szobrok a királyi palotában.
Magy. Ip. müv. 1905. 168.1.

MDK

Róna

Szent László alakját mintazta.

Galgóczy István: Az épülő új országház főbb vállalkozói.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 318.l.

MDK

Róna

Az Erzsébet-emlékmű-pályázat. Róna és Leitersdorfer műve. Repr.

Uj Idők, 1903. 26.sz. 601.l.

MDK

Róna

A szabadság szoborpalyazaton a kiviteliel senkit sem biztak meg, hanem Zala, Róna és Strobl közt szükebb palyazatot hirdettek.

Vas.Ujs.1891. 211.l.

Rónai Gerster

pályatervén Kossuth egy középütt kiemelkedő oszlopon látható, jobbkezével előre mutat s beszédet mond.

Mindkét pályázaton öt-öt szobormüvet találtak megvételre érdemesnek.

D.I.: A Szabadságharcz- és Kossuth -szoborpályázat . Vasárnapi Ujs. 1905. 52.évf. 20.sz. 313-315.l.

1.

Rona, A.

Festő.

Bekkefaret 11, Oslo/Norge.

Erdélyi eredetű, sz. 1907. Norvég állampolgár
Művészeti akadémia: Róma és Antwerpen (1930-4)
Esztétés Baron 1. Opsomer tanítványa évekig
Antwerpenben a „Hooger Instituut voor Scoone
Kunsten"-ben. Több kiállítás Európában, 1948:
Brüsselben, a „Palais des Beaux-Arts"-ban. Sok
művét vette meg a belga állam.

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/66.
I. /Ed. H. Rauschenbusch/. Berlin, in. Deutsche
Zentraldruckerei AG. 1004e, ill.

789e

Rona A. 2.

Brüsselben sajdt akadémiájdt vezette

1950-ben erüst, 1951-ben arangérem Párisban, a „Salon des Artistes Français"-ban

Mürei nagy magyar gyűjteményekben

1951-ben Párisba költözött, nemzetközi hírű portré-festő lett. 1957-ben állandóan Oslóban telepedett le

Nagy falfestménye: „Egy nap a cirkuszban" – Oslo-ban, a Veidtvedt iskolában. 1963-tanulmányút: Anglia, Canada, USA.

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/66. I. / Ed.: H. Rauschenbusch /. Berlin, e.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 789.l-

1004 e.ill

Rona, A.

Ouarckép (repr.)

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966. I. /Ed. H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill.,

789 l

~~Rána, A~~

~~Önarckép (rév.)~~

~~3.~~

~~7 89 e.~~

Rona tf. festő"

magyar kármagósú művész, Bekkeforet 11, Oslo/Norge

International Directory of Arts I.
Berlin 1965/66 8 alapján

MDK

Róna, szobrász

Románnal közös tervén a fölépitès nagyszerüsége, különösen pedig a kötömbökböl épitett föalak.Magyarország, komoly monumentális hatása emelendö ki.

Éber László: Szabadságharcunk emléke.
Magyar Iparmüvészet.1907.4.sz. 195.l.

MDK

Róna szobrász

Kossuth-szobor

Vegyesek. Épitő Ipar, 1905. okt. 29. 361-362 l.

MDK

Róna szobrász

Savoyai Jenő szobra

L-r: Képek és szobrok az uj kir.palotában. Épitő Ipar, 7.sz. 61. l.

MNK

Róna szobrász

L-r: Képek és szobrok az MK uj kir. palotában. Épitő ipar 7.sz. 1905.febr. 19. 62 l.

MDK

Róna és Füredi szob.
2-2 szob.csop. a kupolán

L-r: Képek és szobrok az uj kir. palotában. Épitő Ipar, 7.sz. 1905. febr. 19. 62 l.

Róna MDK

szobrász

Bauer Henrik:Meddő pályázatok.
Épitő Ipar 1905. máj. 21. 188-189.o.

MDK

Róna, szobrász

Az első magy. város emely... Művészet, 1902. 223.o.

MDK

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Róna és Gerster
Szobr. epitész

mindkét pályázaton öt-öt szobormüvet találtak megvételre érdemesnek.

Szabadságharcz-szobor pályamüve. Kép.314.1.

D.I.: A szabadságharc - és Kossuth szobor-pályázat.
Vasárnapi Ujság. 1905. 52.évf. 2o.sz. ill.313.-315.1.

Róna

Műcsarnok kiállításain
neve szerepelt.

8.ó.u.932.II.21

Róna
Kabrán

Részt vesz a Műcsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállításán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

MDK

Róna és Gerster, müépitész

szobrász

a beérkezett 18 mü közül szükebb pályázatra egyik sem került, de 5 pályamüvet a bizottság megvásárolt. -oo koronával vették meg.

A Szabadságharc-szobor-pályázat.
Müvészet. 1905. 2o2.1.

M.D.K.

Rana fivérek, építészek

voltak építői – Sparro Péterrel együtt – a nagyrombati egyetemi templomnak, melynek építéstörténetét, részletes kutatások alapján ismertette 1921. május 30-án a Mérnök egyletben tartott előadásában Wälder Gyula:

„A nagyrombati egyetemi templom és a jezsuiták templom építtetései a XVII. a. ban."

Építőipar – Építőművészek, Bp. 1921. évf. 21-22 sz.

82. old.

Róna, szobrászm. MDK

A régi bronzokhoz tekintélyes számban modernek is csatlakoznak, az magyarok közül Róna, Pedrusz, Vedres, Szentgyörgyi, stb. darabjai.

"Szatir nimfával" - 325. kat. sz.

Pogány Kálmán: Kohner Adolf báró gyűjteményének aukciója.- Kalmus 3-6.l.

Füredi, Kállós, Róna és Szeszák MDK
XXXXXXXXXXXXXXXX szobrászm.

jó szobrokat mutatnak .

b.j.: Az Erzsébet-szoborpályázat.
Ország-Világ. 1913.jun.1. 538.1.
XXXIV.évf. 23.sz.

Róna ,szobrászm

MDK

a szászas bizottság konstatálja, h. a pályázat minőség tekintetében egyáltalán nem kielégítő. A döntés előtt hosszan vitatkoztak, h.Stróbl díjnyertes- de általa visszavont művét számba vegyék-e.

A döntés utáni szavazáson egy szavazat esett az ő pályamüvére.

Baross Gábor szobra.
Ország-Világ 1894. 3o 7.1.

MDK

Róna, szobrász

Kadocsa Elek levele. Élet, 1892. dec. 15.

382 l.

Róna

"A téli kiállitás" cimmel irja beszámolóját M. sign.-val a nov. 25.-én megnyilt Mücsarnokban rendezett tárlatról, s megemliti a müvész nevét azon kijelöltek között, akik egyike elnyeri az 1000.- forintos Társulati dijat, melylyel csak magyar müvészt tüntetnek ki.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. dec. 6.
XIII. évf. 49. sz. 778-779. lap

MDK

Róna Adolf

"A harcos" c.szobormüvét kuldte a Mücsarnok
öszi kiallitasara.

Vas.Ujs.1884.

Müvészi dijak

Róna) Alajos, szabadságszobor
(nem Tóth ?)
Pesti Napló, 42 éf. 1891 IV. 8

MDK

Róna Árpád

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Haborus kiallitas.

Művészet, 1914. 541-542.l.

Róna

A harmadik dijat nyerte a Baross-szobor pályázatán. Két tervet készitett: "a dijat nyert szép a részletekben, d konvencionális és hideg. Az, „amelyik nem nyert pályadijat, jobb, igazabb kifejezés, lélek" van benne.
-t-t.: "Az ércz Baross" c. beszámolója, a Müvészet c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1894. márc. 11.
V. évf. lo. sz. 157. lap.

Rónai Emy

Lapja a 11. oldalon

Magyar Nemzet 1974

decemfer 25

Róna Emy grafikus

november 16-án a Budapesti
Munkás és Ifjúsági Művelődési Központ
és Könyvtár előadótermében nyílt kiállítása

Magyar Nemzet 1974

november 16
4. old.

Róna Emy grafikus

kiállítása lesz november 28-ától
31-ig a zürichi „Migros"-Galériában

Magyar Nemzet 1974 november 19
4. old.

MDK

Róna E.

1927. rendes tagja az egyesületnek.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

ı ujjáépitették.

/U 1865, 44 1/

Róna Emil.

Grafikai munkájával szerepel az VME első budapesti kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Magyarság, 1924. febr. 19.

Róna Emy, grafikus

Mihalkov: Állatmesék

illusztrálta.

—: Könyvek — gyerekeknek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. febr. 10.

Róna Emy, grafikus

Zürichben nyílik meg tárlata.
(Migros-galéria.)

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. nov. 19.

Róna Emy, grafikus

Dunaújvárosban nyílik
meg tárlata. (Nov. 16.)

— :□ Róna Emy..... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. nov. 14.

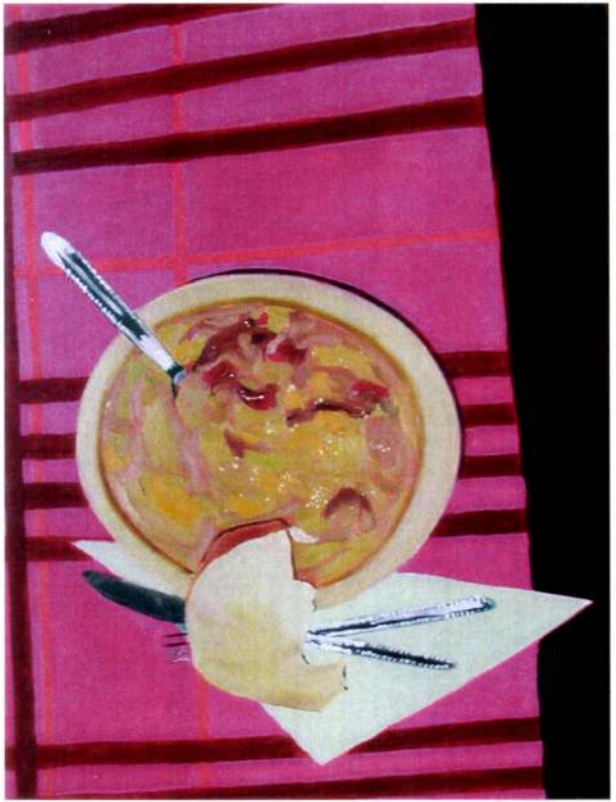

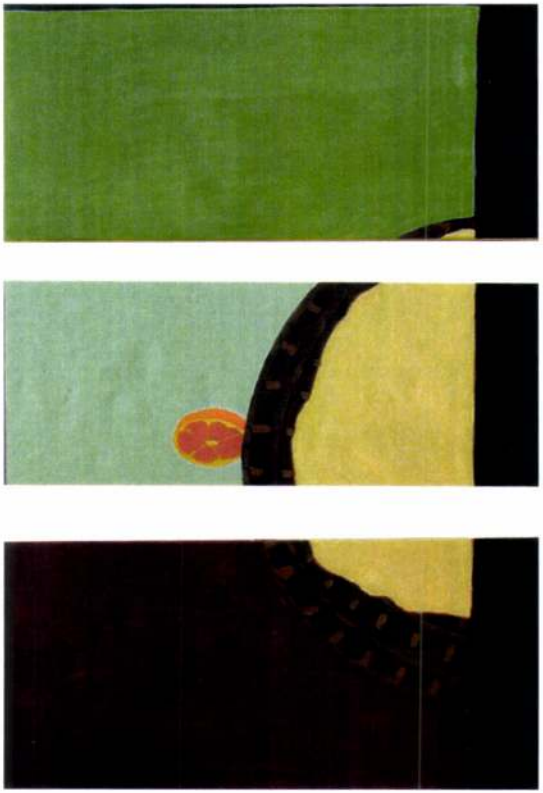

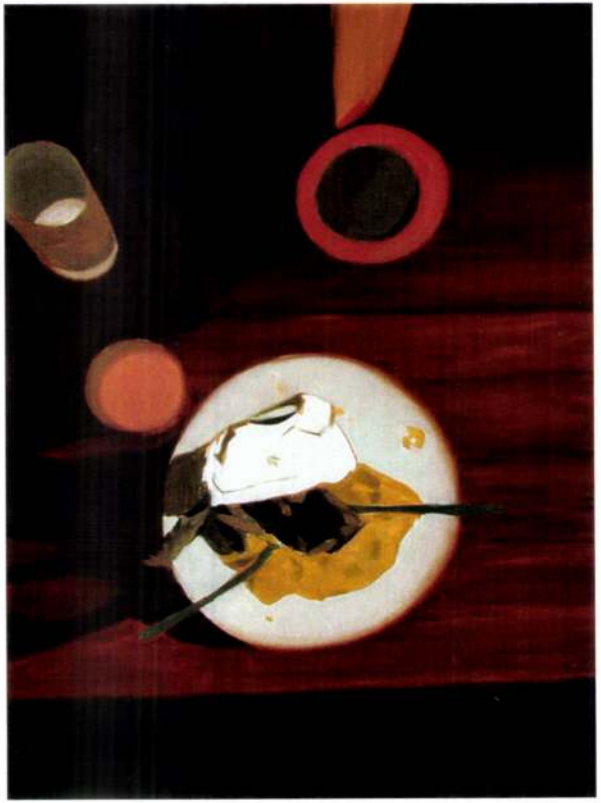

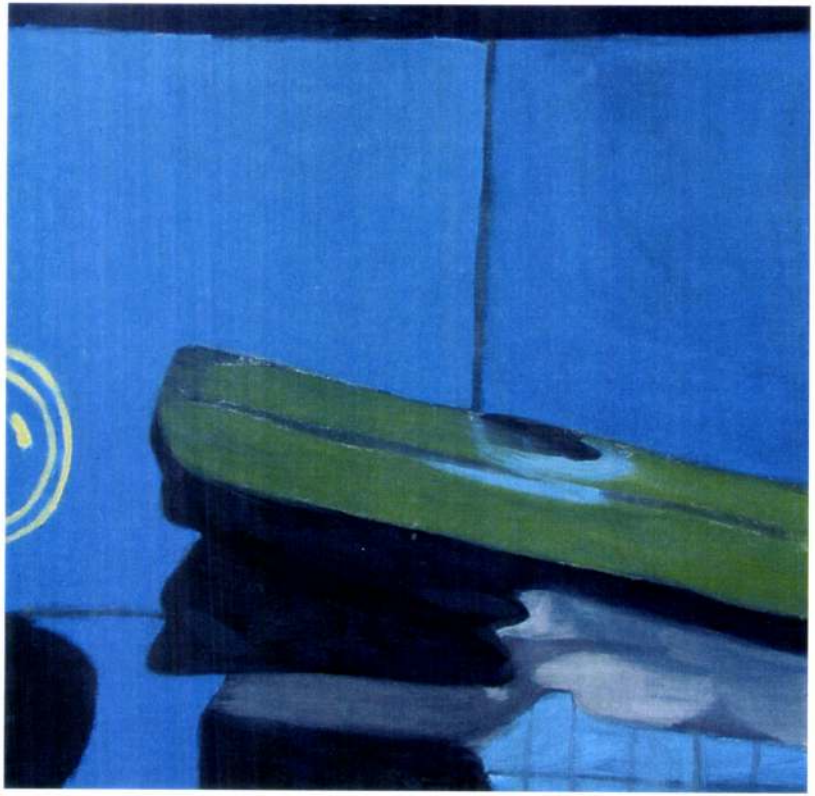

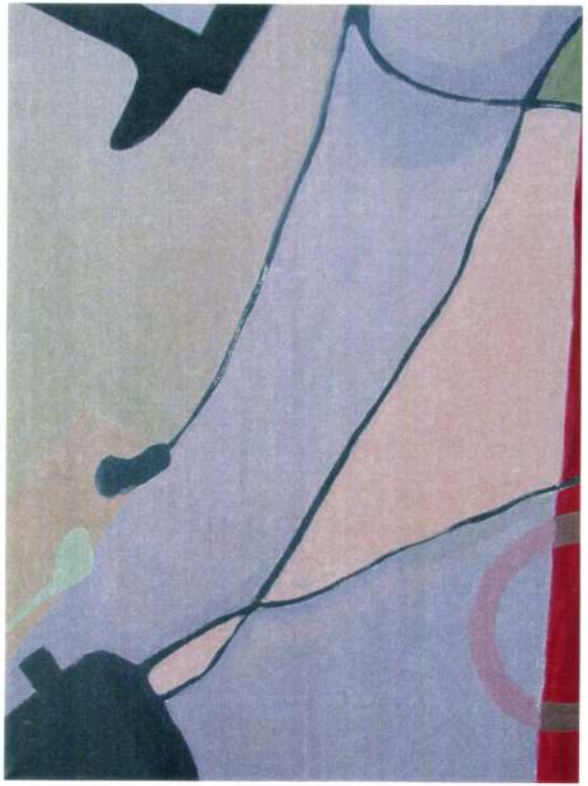

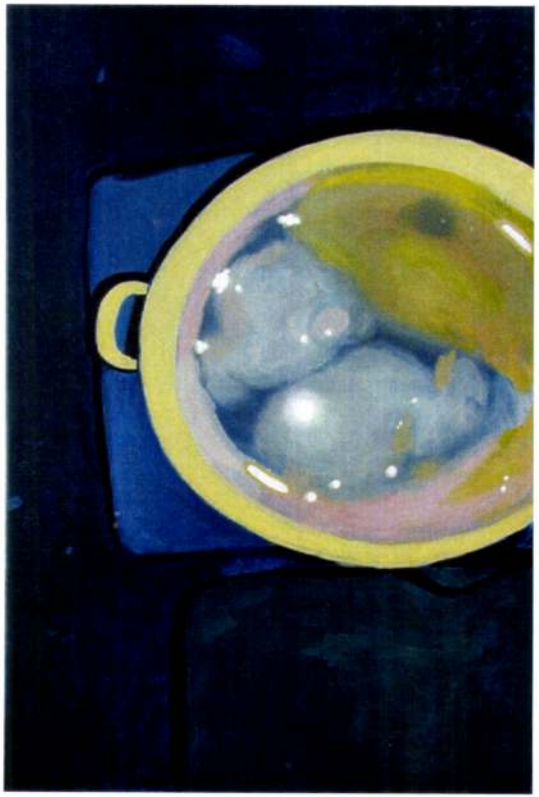

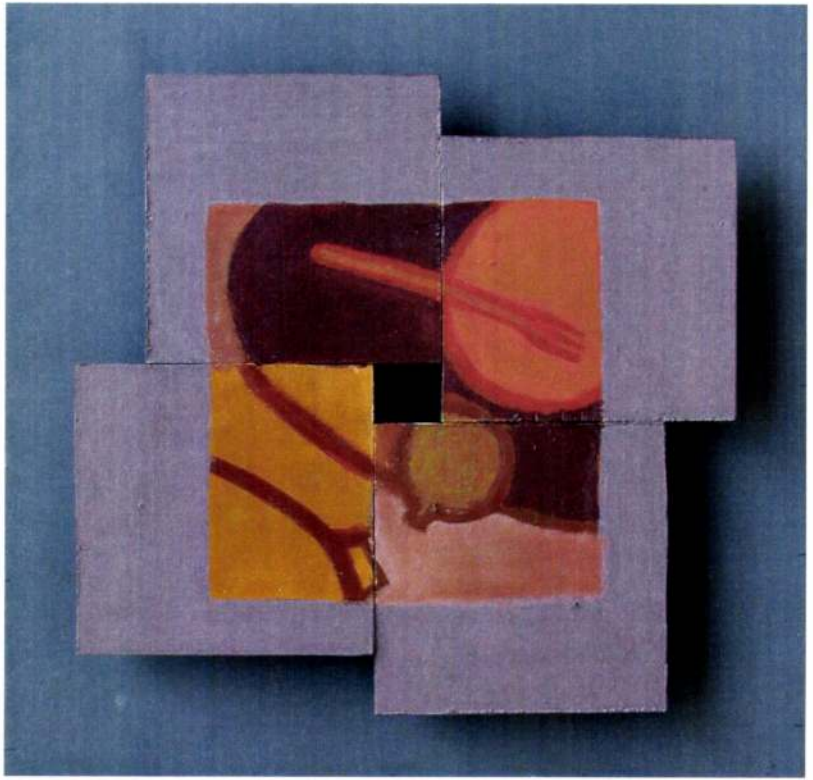

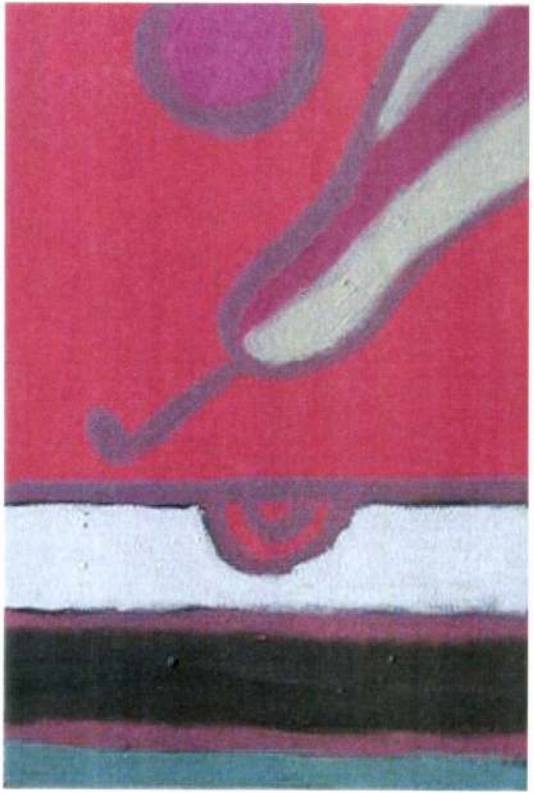

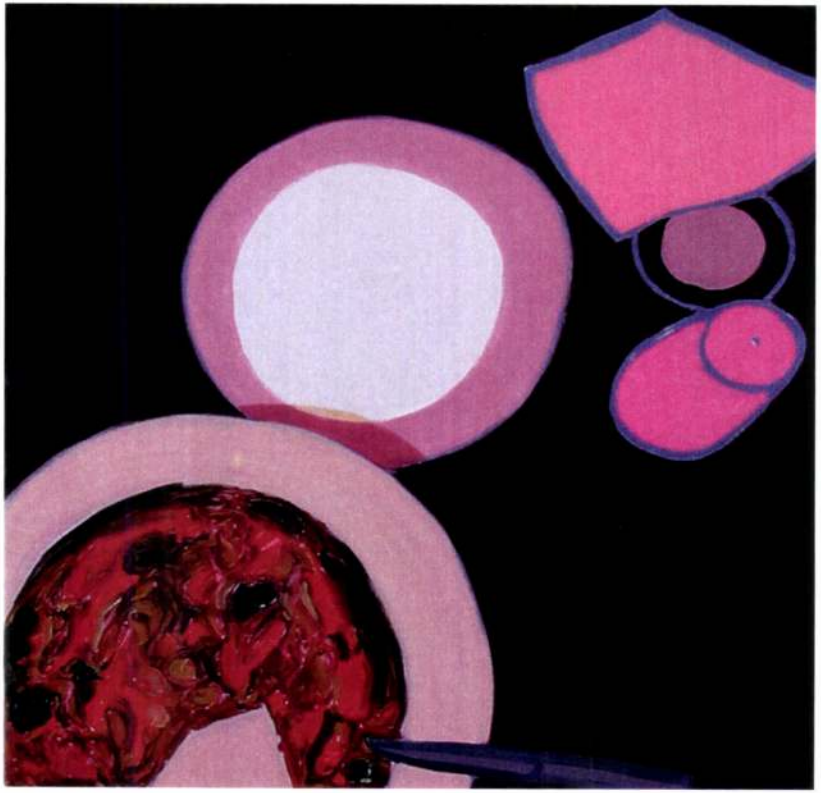

Életrajz

ROMVÁRI MÁRTON

(1975, Budapest)

A Képző és Iparművészeti Gimnázium befejezése után felvettek a Magyar Képzőművészeti Egyetem Festő szakára, ahol 2001-ben szereztem diplomát. Mesterem Nagy Gábor festőművész volt.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

1997 Bálint Művelődési Ház / Budapest
1999 A Magyar Nemzeti Galéria Budapest Közéleti Klub kiállító termében (nagyapámmal Romvári József díszelttervezővel, és édesapámmal Romvári János képzőművésszel) HáRomvári címmel/Budapest
2000 Mindszentkállán, a Pannon Udvarházban (Danzinger Dániel fotóművésszel)
2001 Bartók 32 Galéria
2002 Ráday Galéria

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK (VÁLOGATÁS)

2001 Kortárs művészeti Aukciós kiállítás a Tiszta Szívvel Alapítvány szervezésében a Karinthy Szalon Bartók 32 Galériájában / Budapest
2002 Érintés c. kiállítás az A.P.A. (Ateliers Pro Arts) művészeti központban / Budapest
2002 Adventi kalendárium / Gerbaud

2002 Csapó c. kiállítás a Budapest Galéria Lajos utcai kiállítótermében
2002 Csoportkép, Ateliers Pro Arts /A.P.A./, Budapest
2002 Kortárs Művészeti Fórum (szervezés)
2002 Kortárs Képzőművészeti Aukció szervezése a Tiszta Szívvel Alapítvány részére a Budapest Galériában

Elérhetőség: www.atelies.hu www.nois.hu
Telefon: 06/30/383-1791

ROMVÁRI MÁRTON | *2002*

Életrajz

ROMVÁRI MÁRTON

(1975, Budapest)

A Képző és Iparművészeti Gimnázium befejezése után felvettek a Magyar Képzőművészeti Egyetem Festő szakára, ahol 2001-ben szereztem diplomát. Mesterem Nagy Gábor festőművész volt.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

1997 Bálint Művelődési Ház / Budapest
1999 A Magyar Nemzeti Galéria Budapest Közéleti Klub kiállító termében (nagyapámmal Romvári József díszelttervezővel, és édesapámmal Romvári János képzőművésszel) HáRomvári címmel/Budapest
2000 Mindszentkállán, a Pannon Udvarházban (Danzinger Dániel fotóművésszel)
2001 Bartók 32 Galéria
2002 Ráday Galéria

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK (VÁLOGATÁS)

2001 Kortárs művészeti Aukciós kiállítás a Tiszta Szívvel Alapítvány szervezésében a Karinthy Szalon Bartók 32 Galériájában / Budapest
2002 Érintés c. kiállítás az A.P.A. (Ateliers Pro Arts) művészeti központban / Budapest
2002 Adventi kalendárium / Gerbaud

2002 Csapó c. kiállítás a Budapest Galéria Lajos utcai kiállítótermében
2002 Csoportkép, Ateliers Pro Arts /A.P.A./, Budapest
2002 Kortárs Művészeti Fórum (szervezés)
2002 Kortárs Képzőművészeti Aukció szervezése a Tiszta Szívvel Alapítvány részére a Budapest Galériában

Elérhetőség: www.atelies.hu www.nois.hu
Telefon: 06/30/383-1791

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 FEB 6
MAGYAR NEMZET

Róna Emy

1021

A Magyar Nemzet galériája

Ady: Muszáj Herkules
Róna Emy rajza

KÉT

egnyílt a Filmmúzeum. A *eseautó* ment az első műsoon: kereken egy hónapig. ost, a jubileumra emlékező ten, újra vetíti a Filmmúum a *Meseautót*, az ünnepi rozat első előadásán, a jövő tfőn, délután. Február 14-től -ig a délutáni-esti három őadáson a húsz esztendő legdekesebb filmjei láthatók. égy órakor a legrégibbek, tkor és nyolckor a már ainak mondható filmtörténet tékei. A kora délutáni előlásokon a *Meseautót* az *Exzis*, *A kék angyal*, a *Kriszna királynő*, *A nagy hadgyorlat*, *A bagdadi tolvaj* követ; vasárnap kora délután a *amu és gyémánt* vetítése már jelen filmművészetét képvili. A hat órakor kezdődő előlásokon a *Szerelmem, Hiroma*, a *Mater Johanna*, *A kand*, a *Sztriptízbár a Sohón*, *A vágy villamosa*, a *send* és az *Éjféli cowboy* látó. Az esti műsor: *Fekete rfeusz*, *Jules és Jim*, *A hét amuráj*, *Szeretők*, *A vernyló halála*, *Teoréma*, *Hásélet*.

Húsz év huszonegy filmje, hetne ez is az ünnepi műsor me, vagy ez: Múzeumunk vűjteményéből. Elenyésző kiteltől eltekintve, a múzeuok általában műkincseiknek ak egy részét mutatják be. egalábbis állandó tárlataikon, rejtett kincsekből időszaki állításokat rendeznek. A ilmmúzeumnak nincs állanó tárlata, műsorán a múeum filmvagyonának egy réze szerepelhet csupán. A filmvén is — az évek során meg nőtt, s ma már, helyesen, mozik is tartanak úgynevezett stúdióelőadásokat, bonyolultabb elnevezéssel: létrejött Filmbarátok Köre hálózat Budapesten és másutt is megnyílt a magyar filmek mozija legújabban az Új Tükör klubmozi, amelyek többé-kevésbé a Filmmúzeumhoz hasonló közművelődési feladatokat vállaltak.

Mi ez a feladat? Olyasmi mint a kölcsönkönyvtár csörtes olvasótermé, ahol elmélyülten tanulmányozhatna egy-egy műalkotást azok akiknek épp ez élvezet is. A filmtörténet állandó kölcsönkönyvtára ez a múzeum, eszerint alakult a közönsége. Természetes, hogy az új bemutatókra különféle közönségrétegek váltanak jegyet annál inkább, mert a múzeum sajátosságai közé tartozik a műfaji változatosság, de ezeken az előadásokon is, a zárt körű ciklusok nézőterén is tapasztalható: a Filmmúzeumnak *törzsközönsége* van.

A jubiláló mozi különben igen látogatott. Nézőinek száma évente több mint egy millió, s ez azt jelenti, hogy a nézőtér telítettsége jobb mint az országos átlag. Filmmúzeum nyilvános előadásain a zsöllyék hetven százalékán ül néző, a zártkörű ciklusokon pedig egyáltalán *nem ritka a telt ház*. Régóta itt az ideje tehát, hogy a Filmmúzeum *bővüljön*. A jelenlegi moziterem egyébként alapos fölújításra szor

SAJTÓFIGYELŐ
HIRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 SEP 22
MAGYAR NEMZET
Róna Emy
1021

KÖNYVSZE

Add tovább

Fiatal írók antológiája

Az antológia, a *Móra Könyvkiadó* és a *Fiatal Írók József Attila Köre* első közös vállakozása, a kiadó rövid előszava szerint „1976 összegezése". A kiadó — amellett, hogy meglehetősen szokatlan érvekkel (és módon) határolja el magát saját kiadványától, pontatlan: az *Add tovább* részben utánközlő antológia, 3—4 évvel ezelőtt publikált írás is található benne. A nem éppen az olvasási (és vásárlási) kedvet fokozó rövid „ajánlást" újabb „előszó" követi, immár a szerkesztőké. Pontosabban, a szerkesztők (*Csaplár* Vilmos, *Kulin* Ferenc, *Rózsa* Endre) beszélgetése K. A.-val, egy, az antológiában

Az érvek ismerősek, és kétségtelenül vannak művek is, írók is, akikre vonatkozóan nem sokat téved K. A. De az általánosító minősítés rosszul informál, és igazságtalan is egy olyan írócsoport egészével szemben, amelynek sem a világlátása, sem az esztétikai szemlélete nem olyan egységes — egyszínű —, mint volt a 60-as évek végén indulóké; szociológiai képlete is jóval bonyolultabb.

Nem volt könnyű a szerkesztők dolga. Az Add tovább nem programnyilatkozat, nem kiáltvány; nem is bemutatkozás. Ötvenöt író, költő és kritikus műveit tartalmazza; elbeszéléseket, verseket, tanulmá-

Róna Emy illusztrációja A. Tolsztoj Aranykulcsocska című mesesorozatához, amelyet a Móra Kiadó és a Kárpáti Kiadó újra megjelentetett

Magyar Nemzet

agyar Nemzet vitafóruma

Legyen negyedik követelmény is!

MÁR HOSSZABB ideje téma társadalmunkban a kultúra, a műveltség, az olvasottság, az irodalom, színház stb. igényének kérdése. Elemezzük a helyzetet, keressük az okokat, megoldásokat javaslunk. A gyakorlati élet oldaláról nézve, általában a hasznosság, *közvetlen kulturális érdekeltség* szemüvegén keresztül szemléljük önmagunkat. Mi hasznom van nekem a kultúrából, minek nekem a lakatosnak, mérnöknek, tanácsi dolgozónak, orvosnak az irodalom, Arany, Ady ismerete, szeretete? Ezen tulajdonságok nélkül még jó szakember lehetek. Ez így igaz. *Legyen a vezető kultúraszerető, ebben példamutató. Egy egy terület értője, élvezője.* Például szeresse a zenét, színházat, az irodalmat stb. Az ilyen rendezvényeken jelenjen meg, sugározza az adott terület hozzáértését és szeretetét! Ki kell alakítani, létre kell hozni a művelt vezető típusát. *Ezután egy nagy lépést lehetne előbbre lépni.* Legyen a beosztottban törekvés arra, hogy a *főnök kedvéért is* elmegy a színházba, és ha sor kerül rá, az ilyen irányú magatartása, tájékozottsága — *érdeke legyen a beosztottnak is.*

A szakfordítások kötelező bejelentéséről

ELFELEJTETT vagy bentfelejtett jogszabályok címmel a Magyar Nemzet vitafórumában szeptember 5-én cikk jelent meg. A vitaírás kétségbe vonja a közcélú szakmai fordítások kötelező bejelentésére vonatkozó jogszabályok mai indokoltságát és lényegileg oda következtet, hogy amit a bejelentési rendszer következtében népgazdasági szinten megtakarítani vélünk a réven, azt bőven elveszítjük a vámon.

A kérdésnek — mint maga a cikk is elismerte — több oldala van. Itt azokról a szempontról kívánok néhány szót szólni, amelyek az eddigi vita során (a fordítók) országosan keresettek, belőlük több százra lenne még szükség. Ha ezeket azonos szövegek többszöri fordításával foglalkoztatjuk, a szűk keresztmetszet tovább szűkül. A bejelentési rendszert ez a körülmény önmagában is elengedhetetlenné teszi.

AZ EMLÍTETT VITAIRÁS egyes indokolatlan bejelentési kategóriák elemzéséből vonja le azt az általános következtetést, hogy íme, az egész rendszer felesleges. Valójában még a sérelmezett esetek is olyanok, amelyekben csak vélt sérelmekről lehet szó. Az Ország-

Mesék a jövőről

Csavaros — Gyerekcsillag — Beleestem a tévébe

A tudományt régen roppant komoly dolognak tartották felnőttek és gyermekek egyaránt. A nagy tudósok persze tudják: tudományuk is játék, akár a mese, gyönyörű, lenséges játék. Akkor lesz igazán nagyszerű a tanulás az iskolákban, ha ezt a tudományos felismerést az iskolák is felfedezik és játékos feladat lesz ott is a tudományos megismerés. Egyelőre azonban még nem az iskola az a hely, ahol a gyermekek tudományos ismereteiket könnyed játékossággal szerezhetik meg. Autodidakta önképzésre szorítkoznak rendszerint, könyveket szereznek maguk számára, a televízió nem is mindig gyermekeknek készült tudományos előadásait hallgatják és az elcsípett ismereteket kiegészíti képzeletük kalandozása. Ma már nem a sárkány a fantasztikus mesebeli lény, hanem az űrhajó, esetleg a marslakó vagy a mindentudó robotember. Azok az írók, akik a mai gyermekek képzeletvilágát jól ismerik, írásaikban szívesen csaponganak a tudományos-fantasztikus mesebirodalmak tájain. Ezek a szerzők a felnőtt sci-fi irodalom legfőbb erényét rendszerint átmentik a meseszövés törvényei közé. A tudományos jövőről szólnak, de a mának oktatnak.

A gyermekirodalomban megszaporodtak a fantasztikus történetek. Nyolc—tíz éves fiúk-lányok már kézbe vehetnek olyan mulatságos könyveket, amelyekkel szórakozva derülve okosodhatnak. A könyv adta élmény talán új — valóban tudományos — könyvek felé tereli érdeklődésüket, feltéve, ha ezekben a kalandos gyermekfantasztikumokban akad legalább egy kevés valódi tudomány, egy marék igaz igazság, és ha a mesélő kedv sem csúszik meg a gépek és rakéták csupa-technika fémfelületén.

Az újabb gyermekkönyvek között három olyan kötetet is találni, amelyek a technikai fantasztikumok világába vezetnek. Hannes *Hüttner* meséje — címe: *Csavaros* — az óvodás korúaknak íródott. Főhőse természetesen egy rakoncátlan automata gép, amely szüntelenül elromlik, de a mesék legkisebb legénye. Csavaros megtalálja a módját, miként foghat ki a szeszélyes masinán. Szerepel továbbá a könyvben — hogy a régi mesevilágnak se fordítson hátat a szerző — tündér, törpe és varázsszó, de ők nem fonják, inkább összegubancolják a meseszálakat. Ebben a kötetben Konrad *Golz* rajzai szereznek igazi örömet a kicsinyeknek, az ő képzeletében jobban megfér egymással a hagyományos mese és az automatizált újkori mondavilág. Ikszénégyezer, a szeszélyes automata körül madarak szállnak az illusztrációkon, és nincs olyan sarka az automatavárosnak, ahol ne virítana zöld faág.

Szepes Mária lányok számára írta fantasztikus meseregényét, a *Gyerekcsillagot*. Főszereplője a kis termete miatt szorongó kislány, aki kettős életet él, némi tudathasadással. Tükörrakétán közlekedik két énje között, s amikor a rakétáról meg a háromszáz évet előreperdítő időgépóráról szól a mese, kedves és megható. Ám az írónő didaktikai céljai érdekében inkább a mában, egy alighanem seholsincs leányiskolában időzik, mint a tükörrakétában és a háromszáz évvel későbbi gyermekjövőben. A jelenhez szóló pedagógiai tanácsai bizonyára használhatóak nevelők számára. Aki azonban nem pedagógus és nem is került még összesse tudathasadásos kislányokkal, egyszerűen csak mesélni szeretne a könyvből, szívesebben tartózkodna maga is többet a meserakéta tükörfalai között. No meg a Gyerekcsillagon, a jövő gyermekbirodalmában, ahol minden igazságos lesz a gyermekek számára is a mese szerint. Háromszáz év múlva. A könyvet *Róna* Emy illusztrálta.

Magyar Nemzet, 1976. aug. 23.

Honvéd) 61,1 mp, 2. Baumann (Ú. Dózsa) 62,8 mp, 3. Orosz (Ú. Dózsa) 63,1 mp. (Verseny közben Balogh Györgyi Achilles ínszakadást szenvedett.)

Távolugrás: Szabó Ildikó (Nyíregyháza) 666 cm, országos csúcsbeállítás. 2. Papp (Csepel) 654 cm. 3. Milassinné (Bp. Honvéd) 630 cm.

Gerelyhajítás: 1. Fekete (Ú. Dózsa) 56,50 m, 2. Janák (Baja) 51,86 m, 3. Paulányi (Bp. Honvéd) 51,38 m.

*

A Szovjetunió férfi atléta-válogatottja 125:96 arányban győzött az NDK, 127:95-re pedig Lengyelország ellen, s így első lett a varsói háromasviadalon. A 2. helyet az NDK szerezte meg. A nők mezonyében: NDK—Szovjetunió 79:67, NDK—Lengyelország 97:49, Szovjetunió—Lengyelország 100:46. Kiemelkedő nagy eredmény nem született a versenyben, amelyen Renate Stecher, az NDK többszörös olimpiai bajnoknője elbúcsúzott az atlétikától és a jövőben kézilabdázóként folytatja sportpályafutását.

Richardból Renée

Különös eset fordult elő a South Orange-i (Egyesült Államok) nemzetközi profi teniszversenyen: a Reuter angol hírügynökség jelentése szerint a 60 000 dolláros viadalon egy dr. Renée Richards nevű játékos a női egyes első fordulójában 6:0, 6:2 arányban könnyű győzelmet aratott a texasi Cathy Beene ellen. A furcsaság, hogy dr. Renee Richards mindössze egy éve nő! Addig ugyanis dr. Richard Raskin néven élt — ismert férfi szemorvosként. Tavaly 42 éves korában sikeres szex-műtétet hajtottak rajta végre, és a férfiből nő lett.

A versenyzőnők azonban nem fogadták be. A női tenisz szövetség 23 játékosa visszalépett. A legyőzött Beene kisasszony, aki egyébként edző és ezen az eseményen debütált hivatásos játékosként, a mérkőzése után elmondotta, hogy nagyon idegesítő volt számára a

A Duna jelentős fölértékelődése számomra azért érdekes, mert eredendően ama horgászok sorába tartozom, akik örökösen a térképet böngészik, akik ha meghallják, az ország valamelyik szögletében „megy a hal", addig nem nyugszanak, míg oda nem jutnak — hogy azután ne fogjanak semmit. Ez a horgásztábor arról a szemléleti tévedéséről ismerszik meg, hogy a „mesze" fogalma tudatukban önműködően azonosul a „halbőség" képzetével. Hasonlóképpen elferdülten gondolkozó pálya- és horgásztársammal legalább negyvenezer kilométert lekocsikáztunk már úgy, hogy utunk végcélja csaknem minden alkalommal új, addig ismeretlen horgászhely volt. Az eredmény, vagyis a teljes, a csöddel egyenértékű, a megszégyenítő leégés ritkán maradt el.

Hányszor hajtottunk titkon reménykedő hangulatban kétháromszáz kilométert, hogy a botvég moccanatlanságának óráit követően keserű szájízzel, a méregtől megfájdult gyomorral tegyük meg visszafelé ugyanazt az utat. Hányszor kapkodtunk, loholtunk, hogy beérjünk a munka kora délutáni kezdetéig Pestre. Fölmarta bőrünket a bozót a Felső-Tiszán, míg rábukkantunk a „jó helyre", s aztán se kapás, se fogás. Napokig ültünk a békésszentandrási és a bőkényi duzzasztónál, ütöttük a zsinórral a Berettyó és a Hortobágy koszos vizét, csípettük magunkat a szúnyogokkal a Rába partján, dercés hidegben rémálmokat láttunk a Bánki-tó stégjein, egészségtelen küllemű keszegeket hajigáltunk vissza Makádnál a vízbe — szóval hosszú a helységnevek sora, ahol emlékezetes kudarcot arattunk, mégpedig úgy, hogy verejtékben s pénzben is megadtuk az árát.

Nevetséges, de még a legeredményesebb helyünk az a kunsági csatorna, amely odavissza csak százötven kilométerbe kerül, s amely az utóbbi teleken átlagosan három útból adott egy-egy szép csukát. Pedig ott a Duna, ahonnan egyszerűen nem tudok hal nélkül hazamenni. Keszegre nem horgászom, a domolykót visszadobom, a márnát és a méretes, de hatvan dekánál könnyebb süllőt szintén növekedni küldöm még a vízbe — szóval nagyképűen szelektálok, fajta és súly szerint. Amiben az a csuda, hogy ezt megengedhetem magamnak, mert van hal az agyonszapult és voltaképpen tényleg piszkos Dunában.

L. G.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1916 FEB 9

MAGYAR NEMZET

Róna Emy

1021

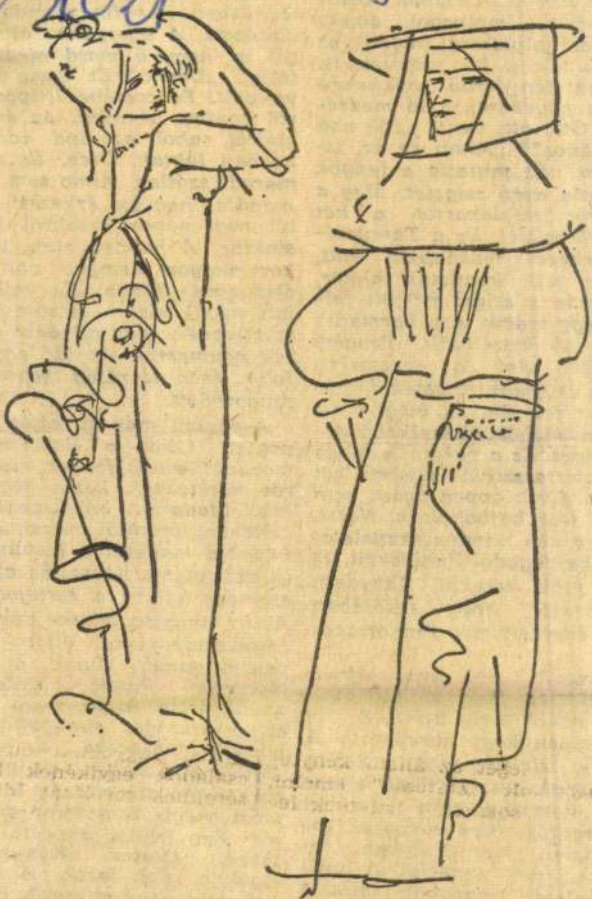

Róna Emy rajza

eredély szel
ét nyírfát. A
jtető kékjét.
ódő felhőgon
intha folyta
ginek. És a
kárha fenyő
árba egyene
ől. „Ott, ott
tt, János?" „
erem." És n
orította apró
ötvörös szik
ehértörzsűvel
e érkezés
urnu felé

e aztán a sziget mögött fel-
ünt egy másik, egy harmadik
. A tó kiszélesült. Tengert
átszott. Ám a messzeség
jabb és újabb szigeteket röp-
entett feléjük. És megint ott
olt a vízből kiemelkedő fe-
yősziget. És a parton, a moha
apasztotta sziklák aljában két
yírfa. Csak éppen ágaik nem
víz felé hajbókoltak. Nézte,
ézte a kék minden árnyalatát
nagába fogadó Pyhäjärvit, és
em szólt semmit. Tévedett.
s érezte, hogy valójában
nost érkezett meg Finnország-
a.

„János!" „Jól van, Aimo,
negelőztél. Még az esőkabá-
om, aztán mehetünk." A vá-
os éppen hogy ébredezett. A
zéles Helsinginkatu szinte
ihaltnak látszott. Csak a ras-
lai kemping előtt álltak a
eherautók. Sört rakodtak tö-
éntelen mennyiségben. Mi
sz itt, népünnepély? A Lada
gyenletes tempóban falta a
ilométereket. Nézte a béké-
en bóklászó hajókat. Az óriá-

elet finn [illegible]
lett végül tanár. Három pa-
rasztivadék. Már mindent tud-
tak egymásról. Az idő egybe-
folyt, és a távolság semmivé
zsugorodott.

A tavasz már az ajtón ko-
pogtat. Lám, a Balaton is
mozdul. Amott fényes víztük-
röt kereteznek kásás jégtáb-
lák. Madarak bóklásznak a
széleken, örömtől részegülten.
Ledobja magáról a kisbundát,
és nagyot nyújtózik. És akkor
szemébe villan a tornyocska.
Amire annyira büszke volt. És
emlékezete újra eléje top-
pantja Aimót, Uunót, a finn
kisvárost. Palota? Valóban
annak látta Aimo, vagy csak
az ő hiúságát simogatta? A
porvoói házacska, az igen.
„Művészi." Dühös lett önma-
gára. Nem szerette ezt a szót,
most mégis kicsúszott a szá-
ján. Egy frászt művészi. Egy-
szerű. Ízléses. Kényelmes.
Azok a sima falak. A fényt
habzsoló nagy ablakok. A cél-
szerű házbelső. A fa meleg
színe mindenütt. Az apró szau-

76 JUL 25

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Róna Emy

MAGYAR NEMZET

1021

Róna Emy rajza

yamat kite
arról, hogy
dalomban n
dött el a m
folyamat —
se. És ez a
anácskozás
pontosabb:
— akkor is
ható, ha ne
gazán orszá
Jelentős, me
nár puszta
alkotói és
együttlépését
az együttlépé

ág kialakításának és vállalá-
ának igényét. De jelentős azért
s, mert egyben azt is megmu-
atta, hogy az elemzésben, a
művészi jelenség elemzői fel-
érképezésében még meglehe-
ősen a kezdet kezdetén va-
yunk. Ennek tulajdonítható,
ogy bár a meghívó *„A magyar
örténelmi dráma és a kortárs
zínház"* címben jelölte meg a
anácskozás tematikáját — az
tóbbiról nem, vagy csak alig
sett szó. Egyszerűen azért,
nert az első témakörben is az
lapkérdések megvitatása volt
meghatározó.

Mert azzal ugyan mindenki
egyetértett, hogy a jelen
lő és a múlt idő esztétikai
rtelmű használatáról — fő-
ént a szembeállítás formájá-
an — csak álvitát, érdemte-
nt, haszon nélkülit lehet nyit-
i és folytatni, de a továbbiak-
an — a részletekben, a konk-
étumokban — már az egymás-
al perlekedő vélemények is
angot kaptak. Sőt, maga az
adítványozó *Zoltai* Dénes is

zést valósítja meg. Csak saj-
nálni lehet, hogy ennek jelen-
tőségét a kritika nem mindig
érti. S bár általában a kritika
elismeréssel fogadja a törté-
nelmi műveket, de mindig van
egy félmondat is, amiben meg
kérdőjelezik, hogy miért nem
jelenidejű történetben fogal-
mazta meg az író a művet.

A ma vállalása vagy épp
ellenkezőleg, kitérés a ma elől
a történelmi dráma? — ez volt
a beszélgetés egyik alapkérdé-
se. Zoltai Dénes, Szabó Magda
válasza — és másoké is — az
egyértelmű igent jelentette.
Óvatosabb, bizonytalanabb fo-
galmazás volt *Maróti* Lajosé,
aki azt mondotta, hogy gondo-
lati értelemben mai történel-
mi drámák nem léteznek, csak
drámák vannak, amelyeknek
esetleg múltban játszódó cse-
lekménytörténetük van. Ebben
a múltban lezajló cselekmény-
történetben azonban mai prob-
lémák, mai gondok jelennek
meg. E kettősség miatt merül
fel a transzponálás kérdése. Az,
hogy az alkotó miért egy múlt-
ban lejászódó történetben áb-
rázolja a mát. Ennek oka —
Maróti véleménye szerint —
részben az, hogy a *ma* művé-
szi ábrázolása rendkívül bo-
nyolulttá, nehézzé vált, de oka
az is, hogy a társadalom nem

h kései sikere

volcrészes sorozatban közvetí-
a színházi előadásokat. Mün-
nenben a Zero-Filmproduk-
on filmet készít *„Az örök*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 JUN 18
Tolnamegyei Népújság

Róna Emy grafikus művész
1021

Az ünnepi könyvhét után

Befejeződött az ünnepi könyvhét. Eseményeiről Vadóc Kálmánnal, a megyei könyvtár igazgatójával beszélgettünk.

— Minek a szellemében került megrendezésre az idei ünnepi könyvhét?

— Az idei könyvhét megszervezésének alapját a közművelődési határozat és a felszabadulás 30. évfordulója adta. Munkánkhoz nagy segítséget nyújtott a Hazafias Népfront, a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat, a TIT, a megyei tanács művelődésügyi osztálya, a KISZ megyei bizottsága és a megyei művelődési központ. Április közepén alakítottuk meg az „Olvasó Népért" mozgalom megyei szervező bizottságát. Úgy döntöttünk, hogy az 1975. évi könyvhéten elkezdjük a vidéki irodalmi folyóiratok bemutatását. A Jelenkorral és írói körével kezdtük, nemcsak azért, mert szomszédaink, hanem azért is, mert a megyénkben élők műveit is publikálja.

Mi volt a könyvhét érdekessége?

— Május 29-én nyílt Róna Emy grafikus kiállítása, a tárlaton bemutatott harminc grafika közvetlen kapcsolatban van a könyvvel, könyvélményeinkkel. Ki ne ismerné az Ezeregy éjszaka meséit, amit Róna Emy rajzai illusztrálnak? Ezt követően május 31-én Jelenkor-est nyitotta az ünnepi könyvhetet. A műsor színvonalát emelte a Pécsi Nemzeti Színház tagjainak és a zeneiskola tanárainak közreműködése. Kedves színfoltja volt a könyvhétnek a gyermekrajz-verseny is. Ezen 71 kisiskolás „számolt be" rajzban olvasmányélményeiről.

— A vidéki rendezvények hogyan sikerültek és miben látja azok hasznát?

— Eddig a legnagyobb elismeréssel szóltak a meghívottak az író-olvasó találkozók sikeréről. A korábbi hagyományoktól eltértünk, az idén nem volt előadóművész és irodalomtörténész, „hiányuk" nagyobb öntevékenységre késztette a házigazdákat. Ez jelentette az ünnepi könyvhét közvetlen hasznát. Az olvasók felkészülten várták az írókat, a művek ismeretében folytak a beszélgetések.

A Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat Garay téri könyvesboltjában 30 százalékkal több könyvet adtak el az idén, mint az elmúlt évben. A Babits Mihály könyvesboltban Zörényi Zoltánné boltvezető-helyettessel beszélgettünk.

— Hogyan látja a könyvhetet most, a zárás után?

— Első alkalommal vettem részt az ünnepi könyvhét rendezésében, véleményem szerint sikeres volt a könyvhét. 15,2 százalékkal nagyobb volt a forgalmunk, mint tavaly. Nálunk 375 500 forint értékű könyv kelt el. A sátrak vonzották az olvasóközönséget és toborozták az új vásárlókat. Az üzletbe rendszerint a törzsvásárlók tértek be.

— Kik voltak a legkeresettebb írók?

— Elsősorban a Kossuth-díjasok és a József Attila-díjasok. A neves írók vonzzák az olvasókat. De nagy sikere volt Lakatos Menyhért Füstös képek című regényének is. Egészében véve az idei könyvhét minden vonatkozásban felülmúlta az eddigieket. Valódi ünnepi esemény volt.

— s — a

s realitása

teleket vásárolnak külföldi partnereink.

Közhely, de nagyon igaz ugyanis, hogy nem elég a jót előállítani, hanem azt el is kell adni. Ha nem sikerült volna más országokban — elsősorban a Szovjetunióban — kialakítani a tartós értékesítés feltételeit az autóbuszok számára, akkor arra sem lettünk volna képesek, hogy megteremtsük a korszerű technika és technológia alkalmazására módot nyújtó sorozatnagyságot. Az ésszerűség mércéje a hatékonyság, a „mit fejlesszünk inkább" kérdésére adandó megalapozott válasz. Ahogy a járműiparban, úgy a többi között oktató berendezések gyártásában, az átviteltechnikában, az elektronikus számítógép gyártásában, a műszáltermelésben, a műszeripar egyes területein, a gyógyszeriparban, néhány gépipari termékcsoportnál — így a kábelgyártó, a huzalzománcozó berendezéseknél — megintcsak lehetőségünk kínálkozik az előbbre jutásra, a népgazdaság adottságaival összhangban álló fejlesztésre.

Kétségtelenül többen táplálják az élvonal elérésének reményét, mint amennyien mérlegelik is annak realitását. Kézenfekvő lehetőségek — így az egyszerű kereskedelmi

A KPVDSZ megyei küld

Javultak az élet- és munkakörülmények

Kedden, a Babits Mihály művelődési központ hangversenytermében tartotta küldöttértekezletét a Kereskedelmi, Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Szakszervezete Tolna megyei Bizottsága. Az ülésen megjelent Horváth József, a megyei pártbizottság titkára.

A beszámolóban számba vették az elmúlt négy év eredményeit és megjelölték az elkövetkezendő évek feladatait.

A legutóbbi küldöttgyűlés óta a kiskereskedelmi áruforgalom az országos előirányzatnál gyorsabb ütemben nőtt. A forgalom minden árufőcsoportban — a ruházat kivétel — nagyobb az ötéves tervben számoltnál. A forgalom éves fejlődési üteme a IV. ötéves tervidőszak eddig eltelt éveiben átlagosan 9,9 százalékkal emelkedett. A kiskereskedelem fejlődését 1971-től az egyensúlyi helyzet erősödése jellemezte. Az átmeneti problémáktól eltekintve abban jutott kifejezésre, hogy az elmúlt négy évben magasabb színvonalú kínálat alakult ki. E fejlődés ellenére az igényeket nem sikerült teljes mértékben kielégíteni tőkehúsból, zöldségből, étel-forgalom fejlődött a legdinamikusabban.

Hogy a lakosság lényegesen több gyümölcsöt, burgonyát, zöldséget fogyasztott, abban része van a szövetkezeti felvásárló kereskedelem dolgozóinak is. A szövetkezetek felvásárlásaikat az előző három évben elsődlegesen a háztáji gazdaságokra alapozták és a helyi ellátást igyekeztek kielégíteni. 1974-ben bővült a tevékenységük. Ma már több mint ezer holdon termeltetnek zöldségfélét, természetesen a háztáji felvásárláson kívül. A lakosság jobb zöldségellátását segítették a TOLNAKER és a termelőszövetkezeti társulások által nyitott új elárusító egységek a városok és a megye különböző területein.

A pénzintézeti dolgozók az elmúlt négy évben eredményesen hajtották végre a központi és megyei célkitűzéseket, segítették az ügyfélforgalom udvarias, gyors lebonyolítását, a hitelpolitika betartásával a felhalmozás és a fogyasztás egyensúlyának megteremtését.

A dolgozók helyzete

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Róna Emy

1975 JUN 29

1021

Róna 1974

Róna Emy rajza

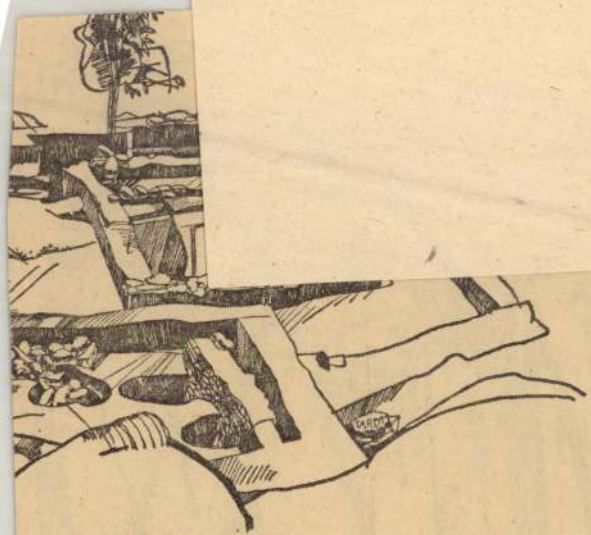

Tardi Sándor rajza

lentette, hogy a magyarságnak le kellett mondania korábbi életmódjáról. S nem csupán eleink politikáját és életvitelét módosítja az első nagy kudarc, de arra is kényszeríti őket, hogy hozzáidomuljanak Európa katonai, politikai és egyházi szervezetéhez.

Odamentünk az építményhez, amelyről már tudjuk, hogy eleink abban a viharos, szméltető században emelték, mikor Géza intézkedésére a magyar állam szervezete is kristályosodni kezd. A művet majd fiának kell később betéznie, de itt a Sibrik-dombon, *Pone Navata* köveiből már lakható helyet raktak ma-

garamszentbenedeki apátság, avagy a középkori Magyarország egyik legszebb, ma is álló emléke Gyulafehérvárott.

Visegrád tájain immár a honfoglalás korától Mohácsig történelmünk minden mozzanata látható. A még föl nem tárt kövek és épületmaradványok itt-ott szinte kitüremkednek a földből. Napvilágra akarnak jönni, hogy újra megszülessenek.

Szándék és okos türelem kell ehhez a munkához. Megfontolt előrelátás, amely bölcsen fölméri, hogy mi mindent adhat még ez a tájék művelődési javakból az eljövendő nemzedékeknek.

A Sibrik-domb titkai lassan föltárulnak. Ám akkor

Róna Emy, grafikus

— RÓNA EMY GRAFIKUSMŰVÉSZ munkáiból rendezett kiállítást a százhalombattai Barátság Művelődési Ház. A tárlat június 22-ig tekinthető meg.

—: Hat

8

Népszabadság, Bp. 1977. jún. 17.

Róna Emy : grafikus

□ RÓNA EMY grafikusművész kiállítása nyílt meg Százhalombattán, a Barátság Művelődési Házban.

□ -: Róna Emy - -
Esti Hírlap, Bp. 1977. jún. 17.

2

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 MÁJ 2 8
Tolnamegyei Népújság

Róna Emy grafikusművész

Először dunántúliak dunántúliaknak

Szombaton nyílik az ünnepi könyvhét

1021

Az 1975. évi ünnepi könyvhét külsőségekben is ünnepélyes megnyitójára a pedagógusnapon, május 31-én este kerül sor Szekszárdon a Babits Mihály művelődési központ márványtermében. Két kiállítás a megyeszékhelyen már ezt megelőzően is a könyvet és a könyvszerető embert ígéri ünnepelni, mivel a hivatalos nyitást megelőzően két kiállítás is kínálja magát az érdeklődőknek. A Balogh Ádám Múzeumban május 29-én nyílik meg Róna Emy grafikusművész kiállítása. Az esemény két okból is érdekes számunkra. Róna Emy számos nagy sikerű kiadvány illusztrátora volt az elmúlt években. Gyerekeink az ő rajzaival vehették kezükbe a Grimm- és Andersen-mesék újabb kiadásait, a János vitézt, az Ezeregy éjszaka meséit, sőt a Népek meséi sorozat egy-egy példányát is. Róna Emy alkotóműhelyéből kerül ki a Csacsi-csikó, az Öreg néne őzikéje és a Sárkányölő Sebestyén illusztrációja, hogy csak a legismertebbeket említsük. Mint azt megtudtuk felőle, 356 könyvet illusztrált és nem csupán azért, mert különös vonzást érez a dekorativitás iránt. A nagyszámú illusztráció inkább azt tanúsítja, hogy Róna Emy kapcsolata az irodalommal nagyon eleven és életre szólóan szoros kapcsolat. A másik érdekesség: Róna Emy budapesti testvérkerületünkben, a XII. kerületben él. Tulajdonképpen ennek is köszönhetjük, hogy az idei könyvhét eseményei során alkotásaiban őt is vendégül láthatja a város.

Az ünnepi könyvhét Tolna megyei eseményeinek rendezői, szervezői okos újítással éltek és mint azt a megyei könyvtárban hallottuk, hagyományt szeretnének teremteni az idei kezdeményezésből. Arra óhajtanak vállalkozni, hogy az ünnepi könyvhét alkalmát megragadva minden évben más hazai irodalmi folyóiratot mutatnak be természetesen a folyóirat írói körének jeles személyeit is körünkbe invitálva. Mi sem természetesebb, mint az, hogy a Dunántúl igen nagy hagyományú folyóirata és annak írói köre lesz az első. Május 31-én Szekszárdon a Jelenkor irodalmi estje nyitja az ünnepi könyvhetet. Ezen a napon nyílik meg ugyancsak a Babits Mihály művelődési központban a Könyv a szabad hazában kiállítás is. Az est vendégei: Arató Károly, Bertók László, Csányi László, Pákolitz István és Tüskés Tibor. Akik pedig az ünnepi közönségnek tolmácsolják az íróvendégek szavát: Dávid Kiss Ferenc, Labancz Borbála és Szegvári Menyhért, a Pécsi Nemzeti Színház művészei. Kívülük közreműködik Husek Rezső, Thész László és Falussy Mária. Az ő nevük ismerősen cseng a Liszt Ferenc zeneiskola tanárai.

Június 1-én, vasárnap, Szekszárdon aszfaltrajzversenyt rendeznek a könyv legkisebb barátainak. A versenyzők feladata legkedvesebb olvasmányaiknak illusztrálása lesz.

Június 1-én íróvendégeink közül számosan dedikálnak majd a szekszárdi könyvutcában. E napon Bertók László és Arató Károly Magyarkeszibe, Pákolitz István és Tüskés Tibor pedig Bátaszékre látogatnak el. Június másodikán Tolnán, Szedresen és Kölesden lesz irodalmi est, illetve író-olvasó találkozó. Tamás Menyhértet és Baka Istvánt Tolna és Szedres olvasói láthatják vendégül, Kölesden Gyurkovics Tibor lesz szeretettel várt látogató. Másnap a FUK tagjai köszönthetik körükben Arató Károlyt, Galambosi Lászlót, valamint Kovács István színművészt. Izményébe Tamás Menyhért és Baka István mennek, míg Diósberénybe Gyurkovics Tibor. E napon Bátaszéken lesz rendhagyó irodalomórája Kovács István színművésznek. Június 4-én lapunk író, újságíró munkatársa Szekulity Péter hivatalos a mórágyi olvasók körébe. Somogyi Tóth Sándor írót Dombóvárra és Kocsolára várják a gimnazisták, illetve a kocsolai ifjúsági klub tagjai június 5-én. Ezen a napon Sirály-vetélkedőre is sor kerül, Vörös Károlynénak, a Móra Könyvkiadó munkatársának vezetésével. Szekszárdon június 6-án lesz film- és könyvankét. Tárgya Somogyi Tóth Sándor A gyerekek kétszer születnek c. ifjúsági regénye és az abból készült film, melynek címe Vállald önmagad. Somogyi Tóth Sándor Faddra is ellátogat.

ban tört ki. Férje undorodva tolta félre és kilépett a folyosóra. Az ajtóból szólt vissza Kázmérnak:

— Maga pedig jobban teszi, ha Krisztit keresi, két órája eltűnt és sehol sem találjuk — mondta és elindult Rózsi után.

Amikor Rózsi belépett a közös pincébe, Melanie hangja fogadta:

— Megjött a házitolvaj!

És amikor Rózsi mögött először Eötvös, majd nem sokkal utána a felesége is belépett, a vénlány kéjjel mondta:

— Végre valamennyien együtt vagyunk. Ime, lássák! A cselédlány párnája alatt ezt találtam — mutatott fel egy teli rumosüveget. — Nyilván Östreicher... bocsánat Eötvös úréktól származik.

Eötvösné szemében felparázslott a gyűlölet. Végre boszszút állhat Rózsin.

— Igen, ez a mienk volt...

— És nyilván maguktól származott a füstölt hús és a sonka is — öntötte az olajat a tűzre Melanie.

— Igen! Nekem is feltűnt, hogy milyen gyorsan fogy az élelmünk... Tudja, hogy a hadiállapotban mi a tolvaj büntetése?

Eötvös, aki eddig hallgatott, végre megszólalt:

— Rózsi nem lopta sem a húst, sem a rumot. Én adtam neki!

— Te? A családod elől a paraszt szeretődhöz lopod el az ételt? Hát ide süllyedtél? Te... Te... Östreicher...

— Megmondtam — örvendezett Melanie.

Eötvös kihúzta magát:

— Vedd tudomásul, hogy ezt a hangot nem tűröm. Rózsit feleségül fogom venni — mondta kissé színpadiasan.

... valótt volna ki ekkora megdöbbenést. Eötvösné erőltetetten felkacagott:

— Azt hiszed, meglepsz vele? Igy csinálta ezt az egész pereputtyod. Amikor engem elvettél, úgy vélted, hogy rangommal és vagyonommal betörhetsz oda, ahova vándoriparos őseid évszázadok óta hiába vágynak. Csakhogy te mégsem lettél az uralkodó elit tagja, csak egy felkapaszkodott kupec. De most újra kísérletezel. Talán ezzel a paraszt senkivel az oldaladon az elvtársak maguk közé fogadnak.

— Most már takarodjon innen — ugrott fel Simó. — Takarodjon, mert...

— Amit akartam, megmondtam — sziszegte Eötvösné. — De a dolog még nincs befejezve. Az elvtársak még nincsenek itt, és nem biztos, hogy valaha is idejönnek...

Eötvösné elrohant. Férje tanácstalanul állt az ajtóban, majd egy bizonytalan lépést tett befelé...

— Maga is menjen jóember — mondta Simó. — Felesége egy undorító perszóna, de amit mondott, abban lehet némi igazság...

— Álljunk csak meg azzal a nagy igazságosztással — mondta Rózsi. — Maga itt ne rendelkezzen — fordult Simó felé.

— Azonnal idejössz, Rózsi — kiáltott Simó és Rózsinak sem tűnt fel, hogy tegezi. — Az osztályharc nem lelkigyakorlat és nem társasjáték. De ha úgy gondolod, hát tessék, légy Eötvösné méltóságos aszszony...

— Ha hülye lennék! — mondta Rózsi. — De azért te se hidd, hogy te vagy a Marx, vagy hogy is hívják a szenteteket.

és
bo
ta
té
jö
Er
ba
vá
pi
E
akartam menni, de az a félkarú ember kizavart onnan. Azt mondta, hogy a magamfajtának nincs ott semmi keresnivalója. Lehet, hogy igaza van Mondd meg Kázmérnak, hogy nagyon várom. Csókol és mindent nagyon köszön: Krisztina."

— Hol van Kázmér? — kiáltott fel Rózsi.

— Ki az? — kérdezte Simó.

— Tószeghy zászlós.

— Köpetzy körzetvezető segédtisztje. — tette hozzá jelentőségteljesen Melanie.

— Ugy, tehát ő is itt van! Nagyon kíváncsi lennék a pofájára — mondta Simó és fenyegetően előlépett.

Ekkor belépett az óvóhelyre Eötvösné. Nyomában a sváb parancsnok és két géppisztolyos német. Az asszony Rózsira mutatott.

— Itt az a tolvaj céda!

— Te loptad az a rum? — kérdezte a sváb.

— Nem lopta, én adtam neki. A sajátomból — mondta Eötvös.

— Ugy! Te neked van sajátod rum... Hát akkor mutasd... Na, mozdulás!

— Ich spreche deutsch — hajolt meg Eötvös.

— Ne törje magát — mondta félhangosan Melanie. — Ez németül ugyanilyen rosszul beszél.

(Folytatjuk)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 SEP 16

Magyar Nemzet

Róna Emy
1021

Róna Emy : Anya gyermekével

(Róna Emy tárlata pénteken nyílt meg a KKI kiállítótermében)

11

emberek holnap

) a bárszek-
t tölt magá-
ólomüveg-
szkréten át-
poharak, s a
ivegek.
n este tele-
endéget fo-
ban erre a
szorítkozik.
az új bú-
rkácsolásról,
s, nagy asz-
ére a vere-
került. Esti
t a konyhá-
ne ugyan a
sakhogy ezt
hozzá a la-
bás otthoná-
gében a két
agymamával.
csupa ellent-
sikerült tel-
lnia lakásá-
eihez.
esszen meg,
na még nem
e fog.
pzelet szülte.
valóságosak:
tható az *Ott-*
ı.
ıt megrende-
elyen az ipar
ı bemutatja a
útorait, nem
ámot, milyen
nk. Arról is:
ni ezek között

sokszor igen nagy költségek árán érték el a vállalatok. Megérte. Bútoriparunk ma annyit tud, amennyit a szomszédos szocialista országok, vagy amennyit egyes nyugati bútorgyárak tudnak.

„Ha valaki azt állítja, hogy a kárpitozott termékek formatervezése vagy technológiája nem sokat fejlődött a múlt évihez képest — állapította meg a bemutatott bútorokról *Szánthó* György, a *Bútorért* vezérigazgatója —, akkor kénytelen vagyok igazat adni neki. Önmagunkhoz mérve, itt nem sokat léptünk előre. De ha a korpuszról állítja valaki ugyan ezt, vitába szállok vele. Korpuszaink ma semmivel sem maradnak alul a nyugati bútorokénál. Ezt éppen ez a kiállítás dokumentálja."

Összhangban vannak-e azonban ezek a bútorok következő évi lehetőségeinkkel? Nem feledték-e el a tervezők a mester, Kaesz Gyula tanításait?

A lábnak is van lába

Miből áll ma egy szoba? Két heverőből, két fotelből, egy szekrényfalból és egy szögletes dohányzóasztalból. A szekrényfalak többsége szétszedhető, ám ez a kiállítás mégis egyetlen falra építve mutatta valamennyit. A szobaberende-

zés egyensúlya így felborul:

Róna Emy: grafikus

□ RÓNA EMY grafikusművész munkáiból nyílt kiállítás a szekszárdi Balogh Ádám Múzeumban. A tárlat június 15-ig tekinthető meg.

—:□ Róna Emy 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1975. jún. 9.

1021

1973. IX. 13. Tv. 19.30 /11/ T.

Tv Híradó

Róna Emy festőművészről

- A Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállító termében pénteken nyilik meg Róna Emi festőművész könyvillusztrációinak tárlata. 50 esztendős sikerekben gazdag alkotói pályájáról így emlékezik.

- Hosszu pályafutásom során min dig is az illusztráció érdekelt Ezt bizonyitja az eddig megjelenet 355 kötet könyvem is.

Berlin, den 29. Mai 1939

Herrn

- 4 Abschriften beigefügt -

Betrifft: Ausschreibung von Lehrgängen für Leibesübungen

Anbei übersende ich Ihnen 4 Abschriften des Runderlasses des Reichsministers für Wissenschaft, Erziehung und Volksbildung vom 22. April 1939 betreffend Ausschreibung von Lehrgängen für Leibesübungen.

Ich ersuche, die Abschriften an die in Betracht kommenden Stellen weiterzuleiten.

Im Auftrag:

Életem fő vonulata ma is a munka és remélem még uj és szép feladatok várnak rám. Munkám során igyekeztem kifejezni az iró vagy költő szándékát. Ezt mindig is tisztletben tartottam bár az anyagot átszürtem a saját fantáziámon. A félelmetesen üres fehér papirós előtt ülve máig is szorongó izgalom fog el, ennyi munkás esztendő után is. Valamikor a Dugo Dani 12 kötetes sorozatával kezdtem, ezek a könyvek Tilo-Tako címmel Olaszországban jelnmek meg. Most éppen Mihalkov állatmeséin dolgozom és nyomdában van egy majom könyvem. Hát minthogy előszeretettel dolgozom fel az áll arcu témákat.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

RÓNA EMY

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1973. SZEPTEMBER 14-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

DR. FEHÉR ZSUZSA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓ TERME

BUDAPEST, V. DOROTTYA U. 8.

Rónd Imre festőművész

MEGHÍVÓ

A BALE

Szőnyi Nóra és Mészáros László A rosszul őrzött lány című balett kettősét táncolja

Kilenc év kem
próbái és a sok le
lya követel — ez
tézet minden évz
a balettművészetr
ménye. Itt kell sz
tehetségről egyar
lyam balettmest
olyan műsort állí
fiatal művészek
jobb képességeik
rőből, Csipkerózsi
Giselle egy teljes
György egy új bal
remtményei, Beet
Az Operaházba
előadás egyben jó
tézet munkájáról
Hédy, tízéves tev
búcsúzik a vezeté
demrend arany f
Tehetséges táncosc
ez alatt az idő alat
utóbbi évek balett
külföldi meghívás
kerek is.
Ez évben a vá
frissen végzett tán
nyi Nóra és Més
ugyancsak ők, eg
világhírű Leningi
tökéletesíthetik tud
többi növendékei
Operettszínházhoz,
szerződtek. Remél
mindannyiukról.

Kép és szöveg:

Jelenet Lőrinc György Prometheusz teremtményei című, Beethoven zenéjére készített balettjéből

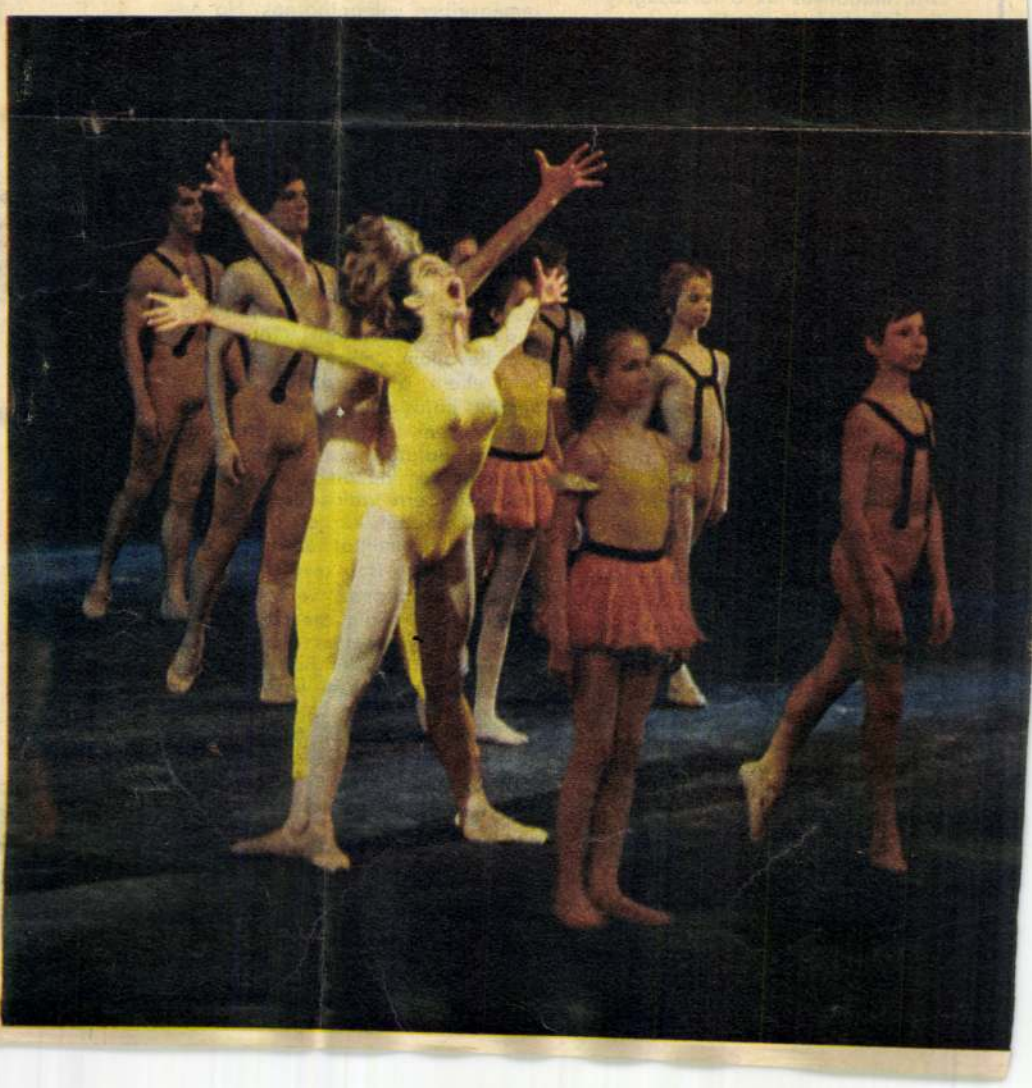

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NŐK LAPJA

1972 JUL 15

Róna Emmy
1021

VAKÁCIÓ

Bármennyire is várta a diák a szünidőt, az első napokban levertség, tanácstalanság lesz úrrá rajta. Akár kicsi, akár nagy. Legfeljebb nem közli a környezetével, és talán nem veszi észre az anyja sem. Valami hiányzik. Az átváltás nehézségét olykor a hőség zavara is fokozza. Ki ezt, ki azt határozta el: kerékpárjavítást, rádiószerelést, játék- vagy könyvespolc-rendbetevést, egy sereg, tanév alatt félre tett könyv kiolvasását, régi barátok látogatását, és most, amikor rászakad a szünet, nem tudja, hol is kezdje? Talán egyiket sem teszi, csak cselleng tétován, várva, hogy valami jó tündér ráparancsoljon végre egy határozott tettet.

De hiszen végre szabad akart lenni.

Sok szülő ismeri ezt az érzést a maga ifjúságából, a segítésre is rögtön kész. Napirendet ajánl, olvasnivalót; tervei közül mindig csak egyet juttat eszébe, ötleteiből aztán összerendeződnek az átmenet napjai, míg a nyári munkára, nyaralásra sor kerül. Ugyanígy adódnak átmeneti napok-hetek a nyári programok között is, akkor is elkél az irányítás.

De vigyázat: irányítás kell és nem parancs. Mert vakáció van. Az már persze szülő–gyermek barátságából adódik, hogy a „jó ötlet" milyen lelkes fogadtatásra lel, az is, hogy mennyire egyéniségre méretezett. Mert amint Bernard Shaw mondta: „ne kívánd felebarátodnak azt, amit magadnak szeretnél. Hátha neki más az ízlése." Lehet, hogy jót tenne neki az, mit mi látnánk jónak – könyvmolynak az uszoda, és fordítva, örökös barkácsolónak a hegyi túra, magányosnak a társaság, mindig falkában bolyongónak kevéske elmélyült magány –, de ezt csak megfelelő segítséggel tehetjük vonzóvá számára, esetleg úgy, hogy magunk is részt veszünk benne.

A vakáció ugyanis nem a szülő szabadságát jelenti, csupán a diákét. Minél inkább a szülőre maradt, annál nagyobb az ő felelőssége. Vakáció idején valóban megszabadulunk sokféle iskolai gondtól, most jön viszont a szabad, kötetlen beszélgetések ideje, a közös kulturális élvezeteké, mindaz, ami a nevelésben gyönyörűség.

Oktatás ez is, csak másmilyen. Mert oktatás és nevelés úgy nem választható szét, mint ember és árnyéka. Ismeretek átadása közben nevelünk, ismereteket használunk fel arra, hogy formáljanak érzést, gondolatot, erkölcsöt, rendet.

Sok tekintetben maga az élet kínálja az okulást, napról napra megtörténő esetek parabóláit tárja gyermekeink elé, csak fel kell dolgoznunk, meg kell vitatnunk őket, nyáron úgy terem a téma az esti beszélgetésekhez, mint eső után a dudva. (A gyomlálás igencsak fontos feladat ilyenkor.)

Vannak azonban dolgok, melyek kezdeményezést várnak, mégpedig leleményeset. Tudjuk, az ész is berozsdásodik, ha három hónapig pihen. De ha azt mondjuk gyermekünknek, hogy „ismételgesd lelkem a tananyagot", akkor aligha számíthatunk lelkes egyetértésre.

Ismételjen az ördög! – gondolja – és igaza van. Nem ismételni kell, hanem a megszerzett készségeket szórakoztató módon gyakorolni. Olvasni elsősorban. És olvasónaplót vezetni. Nem szeret írni? Ne írjon. Költőibb lelkek szívesen írnak naplót. Őrizze hétpecsétes lakat a hibáival együtt, bele ne tekintsünk a világért sem, de adjunk rá lehetőséget, mert a gondolatok megszerkesztése, elrendezése, amit az írás megkövetel, akkor is hasznos, ha minden tárgyrag két t-vel iratott, és kijavítatlan marad.

E sorok írása közben kaptam meg egy vidéki édesanya levelét, melyben panaszolja, hogy 9 éves gyermeke kötelező leckeként kapta a naplóvezetést, ősszel az iskolában rajzokkal díszített naplót kell bemutatnia. A nyári szünetre való leckeadást – a levél szerint – a megyei szakfelügyelő rendelte el, mert nem találta megfelelőnek a gyermekek előmenetelét olvasásban és írásban. Tudomásom szerint, nyári szünetre nem szabad és nem szokás leckét adni; de ha tilalom nem is volna rá, roppant szerencsétlen gondolat.

Nem mindenkinek van lehetősége külföldi diákcserére – a nyelvgyakorlás leghatékonyabb módjára. De minden szülő meg tud venni egy-két képes, nagybetűs meséskönyvet az idegennyelvű könyvesboltban. Nem szólva arról, hogy a fővárosi tanulók igénybe vehetik a Gorkij Könyvtárt, ahol könyveken, lapokon kívül hanglemezek is rendelkezésükre állnak, a vidékiek pedig a megyei könyvtárak idegen nyelvű gyűjteményeiben válogathatnak. Ha pedig a szülő tud az adott nyelven – még ha gyarló is a tudása –, ne restelljen a hétvégi túrán „idegenvezetőt" játszani.

Végezetül még a kisebbekre is gondolva – hadd említsem meg a Tankönyvkiadó igen ötletes Vakáció c. füzeteit, 2., illetve 4. osztályba lépő gyermekek számára. Alcímük ugyan „munkafüzetnek" nevezi őket, de inkább kerüljük ezt a szót. A füzeteknek ugyanis semmi közük az izzadságos robothoz, inkább nagyon is szórakoztatóak. (Töredelmesen bevallom, magam sem állhattam ellent a nagyobbak számára készült hajós fedelű füzet fejtörőinek, és élvezettel oldottam meg őket a Balaton partján, miközben lábamat a hullámok nyaldosták. (Pontosan erre valók ezek a füzetek, hullámjáték közben adnak szellemi tornát; mintát az igazi testgyakorláshoz is; kevéske rajzra, írásra is csábítanak; vers- és meseválogatásuk pedig messze meghaladja igényességben az olvasókönyvet. A füzeteket Borsos Margit, Kőrösy Ilona és Váli Dezsőné állították össze, Róna Emmy illusztrálta, ízlésesek, szépek, és mindössze 11 Ft-ba kerülnek. Esős időben valóságos csodaszert jelenthetnek a felnőtt nyaralók idegeinek védelmében.

Bozóky Éva

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Magyar Hírlap

Róna Emy

1973 SEP 1

1021

MAGYAR HÍRLAP

Róna Emy illusztrációja Olbey Irén meseregényéhez (Móra)

MAGYAR HIRLAP

A magyar felesleges ember

A Petőfi-versek néme

A Budapesti Szemle 1857-es évfolyamában érdekes könyv ismertetését találjuk. A mű címe: *„Dichtungen von A. Petőfi, übersetzt von K. M. Kertbeny"*. Sokadik kiadása volt ez egy Németországban kedvelt Petőfi-fordításnak. „K. M. Kertbeny" pedig, aki Petőfit az elsők között fordította németre: a magyarosított nevű Karl Maria Benkert volt, egyike a tizenkilencedik század furcsa, hóbortos irodalmárainak. Később Jókai emlékezett rá, mint kortársára, a Kisfaludy Társaság Évlapjaiban.

A szoba füstölgött a dohánytól

A múlt század negyvenes éveinek derekán, a nyughatatlan Benkert-Kertbeny [illegible] felnőve, most mégis németnek vallja magát". A történeti helyzetet s a nemzeti érzékenységeket kellően föl nem mérő Kertbenyt bűnbánatra indították a bírálatok. Rákospalotára vonult vissza, és — meglepő módon — magyar nyelvismeretét kezdte tökéletesíteni. 1847 tavaszán újból nekivágott Európának. Bécsből Olaszországba, majd Franciaországba ment. Párizsban bebocsáttatást kért (és kapott) irodalmi szalonokba; Heinének szavalt Petőfi-verseket, de most már nemcsak Adolf Dux, hanem a saját fordításában is. Májusban ért Londonba. A British Museumban alkalmazták, magyar könyveket és kéziratokat rendezett. Ősszel visszament Németországba, hogy nyélbe üsse saját tervezett Petőfi-fordításkötetének ki-

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

1974 FEB 23.

Népszabadság

Róna Emy
grafikusművész

1021

— KITÜNTETÉSEK. A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Róna Emy grafikusművésznek művészi munkássága elismeréséül és Török Sándor írónak, 70. születésnapja alkalmából, írói munkássága elismeréséül a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

1972 SEP 27

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Róna Emy

Magyar Nemzet

A Corvina Könyvkiadó és az Altberliner Verlag közös gondozásában, második kiadásban jelent meg Bogár Péter nagy sikerű meséskönyve, a Pihe Pali, Fodor Peter címen, Gertrud Dubovitz fordításában, Róna Emy rajzaival. A kiadást — új borítólappal — átvette a Spectrum Verlag Stuttgart—Salzburg—Zürich is.

10/11

pasztalhatták, amikor amerikai tengerészgyalogosok szálltak partra a Nyugat-barát *Cha-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Róna Emy
KÖZNEVELÉS
1965 AUG 20.

1021

Róna Emy rajza

7. Testi nevelés — természetjárás, táborozás, sport a kisdobosok és az úttörők életében.
8. A kisdobos- és úttörőélet kapcsolata a családdal, a napközi otthonnal, a bentlakásos gyermekintézményekkel; hatása a szabad idő hasznos eltöltésére és a lakóterületi úttörőmunkára.

Minden szekció törekedett az elvi, pedagógiai kérdések tisztázására, a végrehajtás módszereinek kialakítására, illetve gazdagítására. Néhány fontos kérdésben még további tisztázás, kísérletezés, a nevelés-elmélet kutató munkája szükséges ahhoz, hogy általánosítani lehessen. Természetesen egy cikk keretében nincs mód a felvetődött kérdések puszta felsorolására sem. A mozgalom különböző vezető szerveinek, minden úttörővezetőnek jóideig ad majd feladatot a konferencia anyagának tanulmányozása, a megfelelő következtetések levonása. E helyen csupán a tanácskozás néhány részletére térünk ki.

MOZGALMUNK MUNKÁJÁNAK, feladatainak elemzése, a párt ideológiai irányelvei egyértelműen megmutatták, hogy minden úttörőcsapatban, minden gyermekre kiterjesztve erősíteni kell a tartal-

törőélet ezernyi n
tolmácsolására, é
nunk. Mindezt el
aktív részvételük

A GYERMEK
volt az a má
a konferencia mu
leg erősítése, a g
minden mozzanatá
nek fokozatos kifejlesztése, a gyermekek kívánságainak, érdekeinek figyelembevétele jelentkezett a vitában parancsoló követelményként. Ne csak beszéljünk, cselekedtessünk! — hangzott el újból és újból a kívánság. A próbák követelményei, az „Úttörők a hazáért" mozgalom feladatai, s nem utolsósorban az úttörőszervezet nemes hagyományai jelzik ennek lehetőségeit. A mozgalom alkalmas „gyakorlótér" a nevelőmunka folyamatában kialakult tulajdonságok, magatartási normák, készségek elmélyítéséhez, megszilárdításához.

A jó úttörőcsapatban a gyermekek valóságos társadalmi életet élnek, közösen tervezik és hajtják végre a feladatokat, résztvesznek a közösség javára végzett munkában. Mindez tényleges megvalósítását je-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emy
KÖZNEVELÉS

1965 — 10.

1021

Róna Emy rajza

1. Melyik vegyület nem hidrolizálható? (A rossz megoldást kellett kiválasztani)

Válaszok:
a) ecetsavnitril
b) nátriumpalmitát
c) ecetsavasbenzilészter
d) benzolszulfonsav
e) nitrobenzol

Megoldás: e).

2. Egy mol anilin diazotálásához gyakorlatilag hány mol HCl szükséges? A többfajta lehetőség közül a legmegfelelőbb kiválasztása.)

Válaszok:
a) 1
b) 2
c) 2,5
d) 2,5-nél több

Helyes: d).

3. Melyik két név jelent azonos vegyületet? (A felsorolt fogalmak közötti összefüggések felismerése.)

Válaszok:
a) metilorange
b) kongo
c) orange I.
d) orange II.
e) orange III.

Megoldás: a) és e).

4. Állítsunk elő benzolból acetilszalicilsavat! (A felsorolt folyamat helyes sorrendjének megállapítása.)

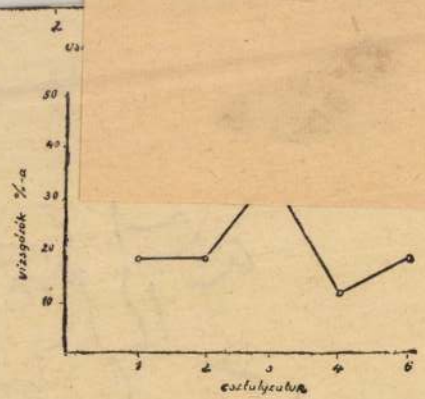

A kísérlet azt mutatta, hogy a tananyag ilyen részletes számonkérésekor objektívabb képet kaphatunk a hallgatók tudásáról. Kisebb szerepe van a szerencsének, vagy balszerencsének. Ennek tulajdonítható a közepes osztályzatok nagyobb száma.

Érdekes képet kapunk, ha az egyes kérdéstípusokon belül vizsgáljuk a helyes válaszok arányát (3. ábra).

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Magyar Nemzet

Róna Emy
1021

Szerda, 1973. április 18.

Újabb Petőfi-kötetek a Szovjetunió nyelvein

Az európai költőtalálkozó alkalmából Budapestre érkezett szovjet küldöttség tagjai igazi költői ajándékokat hoztak magukkal: *Petőfi műveinek újabb kiadásait* a soknyelvű ország különféle nyelvein.

Ezúttal *három kötettel* szaporodott az 1973-as kiadási évszámot viselő kötetek száma: a három közül az egyik grúz, a másik kettő pedig észt nyelvű. Mindhármat maguk a fordítók hozták, akik tagjai voltak a szovjet költőküldöttségnek.

A grúz kötet fordítója, aki most egy hétig fővárosunk vendége volt, egyike a legnevesebb mai grúz költőknek: Grigol *Abasidze*. Ő már egy negyedszázaddal ezelőtt hitet tett Petőfi mellett: akkor fordította, és 1949-ben, a költő halálának századik évfordulóján publikálta *az első grúz Petőfi-kötetet*. Három évvel a *János vitéz* jelent meg fordításában, önálló kötetben, majd ezeket újabb kiadások követték — a most megjelent kötettel együtt *nyolc önálló kiadványban jelentek meg eddig* Petőfi versei grúz nyelven. A kötet élén T. *Szamszonadze* érdekes rajza mutatja, hogyan él Petőfi arca a grúzok fantáziájában. Ez a nyolcadik grúz Petőfi-kötet *tizenötezer példányban* látott napvilágot.

Az észt Ellen *Niit* (aki férjével, Jaan *Krosszal*, Madách *Tragédiájának* észt fordítójával vett részt a költőtalálkozón) hazájában ugyancsak a legismertebb mai költők közé tartozik. Korábban két Petőfi-gyűjteményt adott ki, 1955-ben hatvanhét, 1964-ben százhárom költemény fordításával; most pedig gyűjteményes kötetében a lefordított versek száma százhuszonnégyre szaporodott. Ebben az új kötetben a *János vitéz*-ből csupán rövid ízelítő olvasható, de megjelent a nagyszerű elbeszélőköltemény most észtül külön, bőségesen illusztrált kötetben. A színes illusztrációk *Róna* Emy már itthon is megjelent kitűnő rajzai. A gyűjteményes kötetnek a fordítónő azt a címet adta: *Az örökifjú férfi*. Ez a kötet ötezer, a *János vitéz* pedig húszezer példányban jelent meg.

25 000 példány... Ha azt vesszük tekintetbe, hogy Szovjet-Észtország észt anyanyelvű lakosságának száma mintegy egy és egynegyed millió, akkor ezt hazánk tízmilliós lélekszámához viszonyítva, az utóbbit nyolcszorosnak találjuk. És minthogy nyolcszor 25 000 pontosan kétszázezret tesz ki, elmondhatjuk, hogy Szovjet-Észtországban a mostani évfordulóra olyan arányban adták ki Petőfi műveit, *mintha mink kétszázezer példányban* adnák ki egy külföldi költő lefordított műveit... Fantasztikus példányszám: tanúskodik az észt olvasók könyvszeretetéről és velük nyelvrokon népünk iránti rajongó lelkesedéséről.

Háromkötetnyi Petőfi-mű grúzul és észtül: igazi költőajándék. Ámde köteteken kívül *híreket és egyéb adatokat* is hoztak magukkal a költőtalálkozó szovjet vendégei.

Így például a rokonszenves moldován Aureliu *Busuioc* a korábban megjelent két Petőfi-kötet — az 1954. évi gyűjteményes kötet és az 1958-ban kiadott elbeszélő költemények (*A helység kalapácsa*, a *János vitéz* és *Az apostol*) — mellé azzal a hírrel is szolgált, hogy új, a korábbiaknál bővebb gyűjtemény kiadása van folyamatban, s ez a kötet valószínűleg az idén meg is jelenik; elmondta továbbá, hogy olyan jeles moldován költők, mint Igor *Cretu* és Pavel *Starostin* saját köteteikben is közöltek Petőfi-fordításokat.

Hírt hozott Vilhelm *Levik* is, a nagynevű orosz műfordító, Petőfi egyik hivatott tolmácsolója. Híre ezúttal nem a saját munkájára, nem is csak az orosz fordításokra vonatkozott. A hiteles statisztikai adatokat hozta el a Szovjetunióban kiadott Petőfi-kötetek példányszámáról. S e kimutatásból kiderült, hogy 4000 példányban Petőfi-kötet jelent meg *jakut nyelven* is...

Csupán néhány könyv, hír és adat, *és mégis milyen tág* földrajzi *és* nyelvi *határok közt* mutatja Petőfi *népszerűségét*; s *mindezzel még* korántsem *zárult* le az a könyvkiadási és ünneplési sorozat, amellyel a soknyelvű Szovjetunióban megemlékeznek a költő születésének százötvenedik évfordulójáról.

Radó György

Szerda, 1973

Az Amerika-közi rendszer új korszaka

WASHINGTONBAN vasárnap a késő esti órákban fejeződött be az Amerikai Államok Szervezetének *tíznapos külügyminiszteri tanácskozása.* Ez az Amerika-közi szervezet, amely jelenlegi formájában egy negyedszázada fogja össze a nyugati kontinens 23 államát, *megérett az átalakításra* — tömören így lehetne megfogalmazni a mostani tanácskozáson kifejtett nézeteket. Nem ez volt az első alkalom, hogy nyíltan beszéltek *az AASZ válságáról*, mégis a mostani ülésszak *új fejezet kezdetét* jelenti, amennyiben Latin-Amerika egésze és az Egyesült Államok is az elkerülhetetlen reformokat hangoztatta.

A nemzetközi életben végbement változásokkal párhuzamosan a nyugati kontinens politikai térképe is alapvető módosulásokat mutat. A washingtoni stratégiában Latin-Amerika évek óta passzív szerepet játszik, a Rio Grandétől délre fekvő országokat a folyó nem csupán földrajzilag választja el az Egyesült Államoktól, hanem az érdekeket is elkülöníti. A *Nixon*-kormányzatot az utóbbi időszakban annyira lefoglalta az indokínai háború, valamint a nemzetközi erőegyensúly elmozdulása, hogy egyszerűen közömbössé vált déli szomszédai problémái iránt. Számos latin-amerikai hírmagyarázó *Kissingert*, Nixon főtanácsadóját teszi felelőssé a kapcsolatok elhidegüléséért, mondván, hogy a metternichi iskolát képviselő politikust *csak a nagyhatalmi játéktér érdekli*, a kitartó aprómunkát, a nemzeti sérelmek orvoslását igénylő feladatokat nem szereti.

Nyilvánvaló, hogy alapvetően nem erről van szó. Az amerikai külpolitika felismerte hogy a jelenlegi időszakban a fő kérdés a „hatalmi központok" átrendeződése, a kelet–nyugati kapcsolatokban tapasztalható fejlődés, és a *State Departmentnek* elsősorban ezekre a folyamatokra kell koncentrálnia. Latin-Amerika a földrajzi közelség ellenére mellékszíntérré vált az Egyesült Államok számára.

EZ A KÖRÜLMÉNY befolyásolta azt, hogy a nyugati kontinens déli részén a belső politikai fejlődés gyorsabb lett, s néhány év alatt új erők és törekvések kerültek előtérbe. Peruban 1968 őszén a nemzeti függetlenség jelszavát hangoztató katonai kormány került hatalomra, Bolíviában is, rövidebb-hosszabb ideig, haladó nacionalista junta áll az ország élén, Panamában ugyancsak olyan tábornok-elnök irányít, akinek programját a nemzeti függetlenség és az oligarchia-ellenesség határozza meg. Chilében 1970 szeptemberében győztek a választásokon a baloldali erők, s a parlamenti út lehetőségének bizonyítéka újabb lendületet adott kontinensméretekben a baloldalnak. A nacionalizmus a hatvanas évek végén és évtizedünk elején a legtöbb esetben pozitív tartalommal telítődött, ugyan változó megjelenési formákkal, de kialakult Ecuador, Kolumbia, Peru és Venezuela alkotta szövetség közös intézkedéseket irányoz elő a külföldi, tehát elsősorban észak-amerikai tőke szerepének korlátozására. Ez kínálja ugyanis az egyedüli lehetőséget arra, hogy a gazdasági közösség adta piaci lehetőségeket ne a nagy észak-amerikai monopóliumok kamatoztassák. A kérdésnek az aktualitása: az Egyesült Államok, személy szerint Nixon elnök két éve vetette fel, hogy a nyugati kontinensen 1980-ra egységes közös piacot kellene létrehozni, amely biztosítaná a szabad tőkemozgást.

A BUENOS AIRES-I *Cronista Comercial* napilap nem véletlenül húzza alá, hogy az Andok-paktum követi a helyes utat, amennyiben a hangsúlyt ugyan az integrált gazdasági egységre helyezi, azonban törekszik a nemzetközi politikáról vallott nézetek közelítésére, közös irányzat kialakítására. A jelenlegi helyzetben, amikor a déli országok eladósodtak, s a fejlett technológiát elsősorban a nagy észak-amerikai monopóliumok révén szerezhetik meg, és egyáltalán, gazdasági életükben továbbra is jelentős súllyal szerepelnek ezek a konszernek, irreális törekvés lenne a kapcsolatok teljes megszakítása az észak-amerikai tőkével.

A latin-amerikai egységtö-

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

13.4 NOV 16.

Magyar Nemzet

Róna Emy grafikus-
művész

Róna Emy grafikusművész munkáiból kiállítás nyílik meg november 16-án, szombaton a Dunaújvárosi Munkás és Ifjúsági Művelődési Központ és Könyvtár előadótermében.

1024

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 DEC 24

Magyar Nemzet

Róna Emy

1021

Róna Emy rajza

o palástként
i szemmel ne
ogénburok. Eg
rősebben kife
ös csóvája. A
yomása és a
z üstökös fejé
orból és ioniz
ikból álló csó

Az üstökös
bb millió kilo
het, különösen érdekli a ku
atókat. Nagyon finom elosz
ásban tartalmaz port. Ez a
or visszaveri a napfényt és
záltal sugárzik. Az üstökös
ek saját fénye is van, a nap
ugárzás a gázmolekulákat
énylésre gerjeszti. A csóva
nindig a Nappal ellentétes
oldalon van; amikor a Naphoz
közeledik az üstökös, a fej
halad előre és követi a csóva,
a Naptól távozóban a csóva
halad elöl és a fej marad hát
ra. A gáznemű csóva egész
anyagmennyisége — még ha
több millió kilométer hosszú
is — elfér egy kisebb szek
rényben.

A véletlen műve

A Kohoutek üstökös felfedezése a véletlen műve volt. Az utóbbi tíz évben felfedezett üstökösöknek több mint a felét először amatőr csillagászok pillantották meg, ennek ellenére a cseh származású 38 éves hamburgi csillagász, dr. Lubos *Kohoutek* ez év tavaszán két üstököst fedezett fel.

Amikor Kohoutek januárban és februárban, majd márius felhőtlen éjszakáin a Hamburg-Bergedorfi csillagvizsgáló nagy Schmidt-tükrét

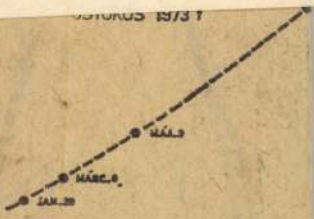

Az üstökös pályája, ki

nek első és második hétperces megvilágítása között negyedóra telt el, magában rejtette a szenzációt.

Először március 18-án látott hozzá, hogy kiértékelje ezt a lemezt. A felvételen egy diffúz pontot vett észre. Azonnal világossá vált előtte, hogy valószínűleg *ismét egy üstököst* talált. A Hydra csillagképében két fényfolt olyan tárgyat jelzett, amely a két felvétel között messze távolodott, és a gyenge pont életlensége kizárta, hogy meteorról legyen szó. Egy március 9-i felvételen felismerhető volt *az elmosódott kettős pont*, tehát nem a fényképezőanyag lehetséges hibájával állt szemben. Kohoutek megállapította, hogy már egy január 28-i felvételen is felfedezhette volna az üstököst, ezen a kép szélén *gyenge pontként* rajta volt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 ÁPR 1
NÉPSZABADSÁG

1021

Róna Emy kiállítása a Dürer Teremben

Grafikusaink közül alighanem *Róna Emynek* van a legnagyobb tisztelői tábora. Még ha ez a közönség valójában nem is tud arról: mi is az a grafikai művészet. Rengeteg gyermekkönyvet, meséskönyvet illusztrált Róna Emy, és fekete-fehér, de méginkább színes illusztrációi láttán, már nemzedékek ismerkedtek a szépséggel. A mostanában annyiszor emlegetett, elhanyagoltnak, visszamaradottnak mondott vizuális kultúra egyik kiváló, és — a gyermekseregek szemében — rendszerint névtelennek maradó munkása ő. Ám ha a gyermekkönyvtárakba jutunk, mindig találunk ott olyan fiatalt, aki az ő illusztrációit nézegetve gyönyörködik a környező ismert, vagy pedig egy soha nem látott mesevilág szépségeit eléje varázsoló képekben.

Ezúttal nem a gyermekek számára készült grafikai műveit: akvarelljeit, pasztelljeit, tus-, filctoll- és ceruzarajzait láthatjuk a Dürer Teremben. S ezek a „felnőttekhez" szóló rajzok is ugyanoly értékekkel gazdagok, ugyanoly elemekkel ragadják meg a nézőt, mint a gyermekekhez szólók. Közvetlenek és egyszerűek, egyszerre tolmácsolják a természeti világgal meghitt kapcsolatba került ember érzéseit és a mesterségének virtuozitásával vissza nem élő művész őszinte látomásait.

Virágok és állatok képeit láthatjuk a kiállításon. A virágok nemcsak alakjuk és színeik szépségét tárják elénk, hanem az őket szemlélő és megörökítő művész változó hangulatait is. Ezek a hangulatok szinte párhuzamosak a szobákba került virágok életével. A virágok pedig egyszerre valósághűek és stilizáltak, a vonalak és a formák kecsességével. (Így lépnek ezek a hazai virágok, a magyar kertek s mezők virágai, szinte rokonságba a kelet-ázsiai művészetben oly gyakorta s oly hasonlíthatatlan mesteri tudással ábrázolt növényekkel.)

Az állatképek az állatok alakjában megfigyelt formák és vonalak báján kívül, a karakterükben megfigyelt vonások könnyed és mégis természethű ábrázolása mellett majd mindig elárulják a művész csendes humorérzékét. És nem csupán a majmok, vagy a kenguruk képénél van ez így — hiszen ezeknek az állatoknak a „furcsaságai" szemléltetésénél már szinte hagyományosan kialakult a karakterükhöz fűződő emberi humorérzék kifejezése —, hanem a kis kerti vagy erdei madarak képeit is mozgalmassá teszi valami tréfás komolyság, megragadott humorú egyéni mozdulat.

Harmonikus, szép kiállítás Róna Emyé, egy művészé, aki a környező természetből ki tudja válogatni a szívéhez legközelebb eső elemeket, és azokat mesterségbeli tudásának fölényével, érzékenységének grafikai kifejezéseivel hozza közel hozzánk. Nem új ismerősökként, hanem úgy, mintha újra találkoznánk egy elfeledt őszi krizantémmal a magunk életéből, a csiripelő madarakkal, amelyeket egy baráti kerítésen láttunk, vagy az ablakunk felé nyúló faágon.

Színek, vonalak és formák, és általuk: életek „dalolnak" meghitten ezen a kis kiállításon, amelynek talán legszebb éke a két mezei virágcsokor egyszerű szerénységének csakis igaz művészettel kifejezhető gazdagsága.

Murányi-Kovács Endre

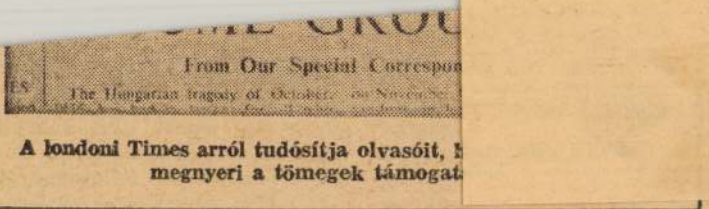
From Our Special Correspon
The Hungarian tragedy of October

**A londoni Times arról tudósítja olvasóit, M
megnyeri a tömegek támogat**

rom esztendő során. Az ipari termelés 24 százalékkal nőtt, a termelékenység 14 százalékkal gyarapodott. E fejlődés nemcsak a statisztika adataiban nyilvánul meg: bárki, aki Budapesten jár, saját szemével észleli a változást."

S ezek után kétségessé kezdett válni a nyugati közvélemény emében a volt „szemtanúk" tolyából megjelent rémtörténetek hie is. A Holiday című amerikai lyóirat 1960 szeptemberi számán *V. S. Pritchett* úr riportja eg is próbálja finoman a helyre tenni a Munro-bizottság ött elhangzott „tanúvallomáso-t":

„Sok magyar megvallotta nekem, ogy egyáltalán nem rokonszenvez z emigránsok külföldi viselkedésével. Voltak, akik azt mondták, hogy

N

z Egyesült Arab Köztársaság-ünk ellátogatott Indiába, Indoar kormánydelegáció a távoli reste. Később a magyar kor-se viszonozta az osztrák al-szági látogatását, majd külügy-lt Párizsban, Bécsben...
l 55 parlamenti küldöttség járt rországot keresett fel a magyar tsége.
emzetközi szervezet teljes jogú 6 kormányközi, politikai és 401 s, tudományos, egyházi, illetve

ereskedelmi kapcsolataink is elfoglalt helyünket. Jelenleg tálunk magyar árucikkeket és álunk. Rendszeres kereskedel-y 100 államával folytatunk.
ban ellenségeink szándékaival lakítottuk ki: szilárdan a Szov-szocialista országok közösségé-nnyi békeszerető néppel küz-rendszerű államok békés egy-t, a békéért.

luziókat. *Wolfrang Oberleitner* írta a Pressében:

„Nemcsak gazdasági szempontból következett be javulás, de politikai vonatkozásban is... Kádárnak, a Magyar Szocialista Munkáspárt első titkárának helyzete szilárd. Kétségtelen, hogy a nép körében tekintélyt élvez."

Azóta természetesen még nagyon sokféle hang szólalt meg Nyugaton ellenségesen is, tárgyilagosan is (ebben közrejátszott az imperialisták időközben meghirdetett „fellazítási" és „leválasztási" taktikája is), de hát az ürügy nem túl lényeges: a tény az, hogy *a nagyhangú magyarellenes kampány visszafelé sült el, s a kisember a tőkésállamokban rájöhetett, hogy hazudtak neki.* Hiszen ugyanazok a politikai fórumok, amelyek mostanában „a liberalizálás földjének" titulálják hazánkat, állították rólunk hat—nyolc évvel ezelőtt, hogy a nyomor és a rettegés országa vagyunk. A Nyugat közvéleményének gondolkodó, politizáló része óhatatlanul felteszi a kérdést: *mikor, kinek volt igaza és kinek a politikája változott?*

Nem mi változtattuk meg a politikánkat, hanem a kapitalista országok vezető körei kényszerültek álláspontjuk revideálására. Ez letagadhatatlan tény, amelyet hiába öltöztetnek akár a „fellazító taktika", akár a mi állítólagos „liberalizálódásunk" Nyugaton kitalált frazeológiájának ködösítő köntösébe.

Ám, legyünk nagylelkűek, ne szóljunk bele a szavakkal való kisded játékukba. Csupán annyit kérünk, hogy maradjanak hűek a régi propagandajelszavukhoz: *„Beszéljünk Magyarországról!"*

Igen, beszéljünk róla, bármilyen fórumon. Büszkén vállaljuk.

(Folytatjuk.)

1963 JÚN
1021

Ő mondta...

MÓRA FERENC:

A vadember

Egy vigvámban lakunk a vademberrel, de azért ritkán látjuk egymást. Apapának hírül se olyan szép ugyan az élete, mint egy favágónak vagy üstfoltozó cigánynak, de azért éppen olyan korán munkába áll, mint ezek a komoly és nélkülözhetetlen társadalmi elemek, és csak annyi időre vetődik haza, míg az ételt a gallérja mögé hajigálja. Ilyenkor apapának mindig az az első kérdése a vademberhez:

— Hogy vagy?

A vadembernek változatlanul egy a válasza:

— Mit hoztál?

Ez is törvény. S talán nem is csak a vadembertársadalomban.

A vadember csípőre tett kézzel áll az előszobai tükörszekrény előtt, és önmagára öltögeti a nyelvét a tükörben. De mielőtt kiölti a nyelvét, mindig becsukja a szemét.

— Mit dolgozol, Ferenc?

— Jáccok.

— Mit játszol, Ferenc?

— Szamajat.

A fiatalember, mióta én beteget játszom, a szobában is mindig az én elgazdátlanodott, prémes autósapkámat hordja, s a legelragadóbb garázsrablót formázza benne. Ennélfogva indíttatva érzem elmosolyogni magamat, azonban ifj. Ferenc idejekorán megszólal:

— Apapa, nem halsz mög?

Kis madárhangja tele van aggodalommal. Sietek megnyugtatni, mielőtt kibuggyanna a könny a szemeiből.

— Nem, Ferencem.

Ifj. Ferenc nem olyan erőslelkű, mint én. Teljes odaadással elsírja magát.

— Istenöm, de kár. Boros Jankónak már möghalt az apapája, és most ö lött a háziúr. És akkor hencögött, és akkor mögígértem neki, hogy most az én apapám hal mög, és akkor én is háziúr lösző. Apapám, csak egy kicsikét haljál mög...

Láttam, hogy az ebédlőasztalon tortahavasok nézegetik magukat kávétengerekben, s meg akartam tudakolni, hogy kötelező-e rám is a hajókázás, vagy én elvonulhatok valami habmentes kontinensre. — Itt vagytok? — szóltam ki a szobámból.

Nem felelt senki. Csak a konyha felől hallattszott mérges ajtócsapkodás, amiből nem volt nehéz kitalálnom, hogy ott szigorú nőnevelés van folyamatban. De bizonyos közeli csörtögésből azt gyanítottam, hogy te, drágám, az ebédlőben éled világodat.

— Ferike! Ferike-e! Feriké-ém! Fere-enc!

Három felszólításom a pusztában kiáltó szava volt. Szokás szerint, csak a negyedikre jelentkeztél.

— Tessék, apapa!

— Gyere csak ide egy kicsit.

— Adsz vajamit?

— Nem én.

— Akkoj nem mögyök. Mönjön nagyika.

— Hallottad, mit mondtam?

— Hajjottad, mit mondtam. Azéjt se nem mögyök. Mönjön anyu.

Megcsörgettem a kulcsaimat, ahogy kis malacnak szokás a kukoricás szakajtót. Arra a kilátásra, hogy megnyílnak előtted az irószasztal rejtelmei, revízió alá vetted előbbi határozatodat.

— Mingyáj bemönök, apapám. Csak most dojgozok.

— Mit dolgozol, Ferencem? — döbbent meg nagyapai szívem.

— Csak csokojádét dojgozok a vendégöknek a kávéjukba.

Sohase gondoltam volna, hogy a csokoládé-gyártás ilyen borzalmas dolog. Csak ott dudorodtál ki a kályhalyukból, ahol a leggömbölyűbb vagy.

— Mit csinálsz, te anyagyász? — interpelláltalak meg.

Előbújtál feketén, mint a küldött ördög, és tenyérkéidet kifelé fordítva magyaráztad:

— Nem játod, mennyi csokoládét csinájtam mán? Egy, kettő, hájom, sok csokojádét. Nézd meg, apapa!

Megnéztem. A kávétengerekben koromszigetek úszkáltak. Mindnyájába külön-külön kaparva a hozzátartozó ezüst-kanállal.

A papa, csak azt mondd mög neköm, mibül lött a Nácika?

Mit felelhettem volna? A gólyára csak nem foghatom? A sündisznón nagyon rossz fogás esne még gólyai szempontból is. Olyan felvilágosítást adtam, amilyent a modern pedagógia kíván.

— A sündisznó sündisznóból lett, fiam.

— De belüle?

— Bizony belüle. Gyere csak be a szobámba, mindjárt megmutatom.

A virágállványomon ott van a növényvilág sündisznója, az Echino-kaktusz. Azt hiszem errül mintázta a teremtés a Nácika nemzetségét. Most éppen fias a gömbkaktuszom. Három ága három kis tüskelabda. Mintha egy öreg sündisznó gömbösödne a cserépben három malacával.

— No, látod, így születik a nagy sündisznóból a kis sündisznó. Kihasad belőle. Érted most már?

— Értöm, apapám.

Semmi kétségem nem volt benne, hogy csakugyan megértette. Merem mondani, hogy ennél praktikusabban nem lehet megoldani ezt a kényes kérdést. Ajánlom a kultuszminiszter úrnak, hogy kötelezze minden iskoláját sünkaktusz és sündisznó beszerzésére. Az ötletemért nem kérek egyebet, mint hogy a sünök szállításánál részesítse előnyben az én belterjes gazdaságomat.

Hogy a módszer beválik, azt garantálom. Minálunk már ki van próbálva. A nemi felvilágosítást követő napon ifj. Ferencnek az anyukája arra ébredt fel, hogy valami szúrja a könyökét. Odanyúl: hát egy hajkefe. Visszarántja a kezét, a másik könyökét egy ruhakefébe üti. Kinyújtja a lábát: drótkefét ér, amivel én szoktam lekozmetikázni a szeplőt az ásatási leleteimről. Elsikoltja magát, kiugrik az ágyból, s magával rántja a fogkefék, sárkefék és padlókefék egész tömegét. Ferenc mint a család legkorábban kelő tagja, felkuporodik az ágy lábánál az autópark közepéből, és boldogan tapsol.

— Örülsz, anyucim? Ugye, mennyi kis sündisznód született neköd az éjszaka?

(Részletek)

RÓNA EMY rajza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
CSALÁD ÉS ISKOLA

CSALÁD és ISKOLA

XIV. ÉVFOLYAM 6. SZÁM
1963. JÚNIUS
ÁRA 2 FORINT

Rónai Emy: „Majom"

1021

Mikiénot, Budapest, 1944. 6.

49. Maróti János: Fémplasztika
(fotó Roboz)

Kiss Roóz Ilo

Domanovszky György

Béla Ernyey's "Madarak"

Művészet, Budapest, 1974. 6. sz.

52. Kiss Roóz Ilona: Anya gyermekével (fotó ifj. Soproni)

Munkásságát 1952 óta kísérhetem figyelemmel, írásban is több ízben foglalkoztam alkotásaival, utoljára 1971-ben a Csók István Galériában rendezett kiállításával. Érthető tehát, hogy nagy érdeklődéssel néztem végig valamennyi kiállítására készülő anyagát, főként azt figyelve, mennyire marad hű a közel két évtizeddel ezelőtt kialakított művészi programjához, nem adta-e fel azt, behódolva a 60-as évek végétől egyre erősödő kísérletezési kedvnek, mely sokakat csábított – a funkció fontosságának harsány hangoztatása mellett, annak teljes feladásával – szobrászi törekvések útjára.

Az utolsó évek termése mindenekelőtt arról tanúskodik, hogy Kiss Roóz fegyelmezetten tartja magát programjához. Az 1961 és 1966 között kialakított formavilágán és díszítőelvén, vagyis saját stílusán belül marad mindmáig. Formái mindig forgástestek, helyesebben az indítás majdnem kizárólagosan a korongon történik. A korongolt formához csak keveset ad hozzá, illetőleg vesz el belőle, vagyis a járulékos részek nem is annyira a formának ki-

a korongról lekerülve, kezben tovább mintázva több mozgalmasságot mutattak, mint az 1966 évi kiállítás darabjai, és 1971-ben a Csók István Galériában szereplő anyaga a formaalakítási elvéhez való még szigorúbb kötődést mutatta. Mindez azonban nem azt jelenti, hogy a statikusságot részesíti előnyben a mozgással szemben – ezt bizonyítják többalakos kompozíciói is, ahol az alakok egymáshoz való viszonyával mindig a mozgást igyekszik kifejezni, hanem azt, hogy az így kialakított testen belül kevés formabontással, bekarcolt vagy vésett elemekkel kívánja a mozgás hatását elérni.

Érdekes megfigyelni, hogy a legutóbbi, szombathelyi (1973. május) kiállítás anyagában az önmaga által állított korlátokon belül milyen eszközök segítségével lépett mégis előbbre. Néhány alapformából, így például a hengerből és a csonkakúpból indul el. Legérdekesebbek talán az utóbbi formából kialakított kis méretű alakjai, melyek mint gyertyatartók funkcionálisak is. Néhány kivágott résszel és karcolt elemmel, kevés színezéssel nőket, férfiakat, kentaurt, faunt stb. ábrázol. Másik ilyen sorozatánál az alaptest egy alsó szélesebb és egy felső szűkebb hengerből áll, lényegében tehát egy egyszerű palack, melyen a korongolásnál a nyak indítását és közepét behúzza. Ezzel a

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1914 MÁJ – 4
Pestmegyei Hirlap

Róna Emy grafikus-művész
1021

Az esztétikai nevelés szolgálatában

Iskolagaléria Ráckevén és Vácott

Bíró Zsuzsa rajza

Mogyorós Gabriella csendélete

Képzőművészeti életünk sokrétű gyarapodásának egyik újdonsága az *iskolagaléria*. Budapesten a József Attila gimnáziumban nyílt kiállítóterem, a *salgótarjáni* Bolyai János középiskola Derkovits Gyula galériájában nemrég mutatták be *Róna Emy* grafikusművész tárlatát.

Örvendetes, hogy Pest megyében a *ráckevei gimnázium Ady-galériája* mellett a *váci Sztáron Sándor gimnázium* is helyet biztosított a képzőművészetnek azzal, hogy régi és mostani tanulóifjúságának válogatott rajzaiból szervezett állandó kiállítást. Mindez a jövő műbarátjainak és művészeinek létszámát emeli, gyarapítja a festői-szobrászi utánpótlást, a kultúra egyik „műhelye".

A volt Sztáron-diákok közül *Mizser Pál* festőművész lett az idők során a *Duna-műhely* egyik vezető alakja. Megilletődve szemléljük a hajdani gimnazista Mizser egyik intim szénrajzát, ahol már motoz a tehetség. Az a tehetség, mely a mostani növendékek közül elsősorban *Mogyorós Gabriella* munkáiban érződik. Olyan tisztán rendezett hálózatos csendélete, mely jövőt, kibontakozást ígér. Lehet, hogy vele fog hamarosan gazdagodni a váci Duna-műhely, mely a szentendrei művészet ellenpontjaként országos feladatot teljesít. A tárlat műveit szemlélve, *Gáspár Emil* régi képét is örömmel fedeztük fel. Tegnap diák volt, ma rajztanár, holnap művész. Íme, a fejlődés útja, mely a mai váci gimnazisták köréből *Baráth Anikó, Szunyogh Ildikó, Csurgai Judit, Nagy László, Kovács Anikó, Miskolczy Andrea, Falta Eszter, Bacsa Judit, Bíró Zsuzsa* lehetőségeit is meghatározza. Az elért eredményekben komoly része van *Peukert Károly* festőművésznek, aki 1964-ig volt a gimnázium rajztanára és *Paál Eleknek*, aki most gondozza az ifjú tehetségeket.

E tények két dolgot sürgetnek: megyénk középfokú intézményeiben valósítsák meg egyre több helyen *az esztétikai nevelést* szolgáló iskolagaléria, s azt, hogy előbb-utóbb rendezzék meg *a diákfestők kiállítását* az iskolagaléria bővülő anyagából.

L. M.

Nők — az első sorokban

Merőben szónokinak tűnne a kérdés, ha valahol így tennék föl: *„Lehetnek-e nők első számú vezetők is egy-egy intézményben, vállalatnál, szövetkezetnél vagy bárhol másutt?"* Szónoki kérdésnek tűnik, vagyis olyannak, amiben már benne rejlik a nyilvánvaló válasz is: *„Már hogyne lehetne, természetesen lehet a mi rendszerünkben!"*

Ám a valóságban, a mindennapi élet gyakorlatában ez *mégsem olyan természetes.* Legalábbis nem mindenütt.

Ezért is kutatta, elemezte egyebek között ennek okait a *Pest megyei párt-végrehajtóbizottság* legutóbbi ülésén annak a jelentésnek alapján, amelyet *a ráckevei járási pártbizottság* nyújtott be *a nők közéleti tevékenységének, valamint a politikai és szakmai képzésüknek tapasztalatairól.* Ezek a járási tapasztalatok — lényegében összhangban a szélesebb, megyei körű észrevételekkel — arra mutatnak, hogy az MSZMP Központi Bizottságának a nők politikai, gazdasági és szociális helyzetének javítására hozott 1970. februári határozata óta, a nyomában megszületett intézkedési tervek alapján, a X. pártkongresszus szellemében jelentős az előrelépés. Azok a vizsgálódások, beszélgetések, amelyek a jelentés készítése kapcsán folytak a ráckevei járásban, azt mutatják, hogy *növekedett a nők közéleti érdeklődése, szerepe.* De ennél többet is mutatnak: a párttag lányok, asszonyok megbízatásaiknak, pártfeladataiknak mindenütt *megfelelnek,* s pártmunkájukra döntő többségükben a szorgalom és a pontosság jellemző. Hasonló a megállapítás a nem pártjellegű megbízatások vagy a nem párttag nők vezető munkakörbeli tevékenységével, közéleti feladataival kapcsolatban is

Az általános kép tehát arra mutat, hogy a nők egyre nagyobb köre vesz részt közéleti tevékenységben különböző szinteken. Igen sok a *nőaktíva* is, vagyis ma már tulajdonképpen teljesen átmeg átszövi társadalmunkat a megbízatásokat vállaló és ellátó, számos vezető helyen is dolgozó lány, asszony. Kétségtelenül örvendetes fejlődés, de ugyanakkor sajátos módon éppen ebben rejlik az *ellentmondás* is.

Az említett tényekkel ugyanis egyáltalán nincs összhangban az a jelenség, hogy például a pártvezetői megbízatások még napjainkban sem tükrözik *a párttag nők arányát,* sem pedig a közéletben betöltött szerepüket. A gazdasági egységek vezetői között sem kielégítő a nők aránya, így például a tárgyalt jelentés is fölemlíti, hogy a ráckevei járás *ipari és mezőgazdasági egységeinek vezetői között egyetlen nő sincs.* Ugyanígy szinte általános, hogy még ott is, ahol a dolgozók többsége nőkből tevődik össze, ott sincs nő az első számú vezetői poszton.

Hangsúlyos szerepet kapott ez a jelenség a megyei párt-végrehajtóbizottság ülésén, s a megye vezetői — az igen alapos ráckevei vizsgálódások alapján is — behatóan elemezték a feltehető okokat. Mindkét oldalról — a férfiak és a nők részéről is — akkor jelentkezik bizonyos megingás az elhatározásban, a népolitika gyakorlati kivitelezésében, amikor *első számú, különösen felelős posztra lehetne vagy kellene nőt kinevezni, megválasztásra javasolni.* Ilyenkor a férfiak többnyire túlságosan is *óvatosak,* de a nők is, akiknek vállalni kellene efféle tisztet, munkakört, gyakran *megtorpannak,* esetenként *kishitűekké válnak* saját magukkal szemben. Sokfélére vezethető ez vissza, a többi között kétségtelen szerepet játszik *a családi háttér* is, a családtagok felfogása, magatartása, megértése vagy meg nem értése a nagyobb elfoglaltsággal, lekötöttséggel, idegi-szellemi megterheléssel járó vezetői munka elvállalása esetén. A nőkre napjainkban is még több feladatot háríto családi kötelezettségek mindenféleképpen befolyásoló tényezők. Ezért is nagyon reálisan és helyesen fogja föl a tennivalókat a ráckevei járási pártbizottság, amikor leszögezi: „A nők politikai és szakmai képzésében tartósan meghatározó, hogy *kettős hivatást* töltenek be: dolgozó emberek és családanyák. Ez *nem zárja ki,* hanem ennek messzemenő *figyelembevételével* kell továbbra is megoldanunk a nők iskoláztatását és munkaköri előrehaladásukat".

Összefüggő két tennivalóról van szó. Az előléptetés, a magasabb munkakör, az első számú vezetői tisztségre való alkalmasság és felkészültség ugyanis *az iskoláztatásnál, a megfelelő politikai és szakmai műveltség megszerzésénél* kezdődik. Ezért is elsőrendű feladat, — az általánosan is szükséges munkásműveltség, politikai, szakmai továbbképzésen belül —, hogy a nők pártiskoláztatásának mértékét tovább növeljük és fokozott gondot fordítsunk szakmai képzésükre is. Ezt követően, illetve részben már ezzel egy időben sokkal tudatosabban ajánlatos *a káderkiválasztásoknál, a káderfejlesztési terveknél* érvényt szerezni annak, hogy azok a dolgozó nők, akik megszerezték a magasabb képzettséget, azok ne torpanjanak meg, másrészt ne feledkezzünk meg róluk, hanem kerüljenek képességüknek, tudásuknak megfelelő helyre, akár első számú vezetőnek is.

Számos jó tapasztalat mutatja azt is — amint ugyan-

tás 22 éve

Szombat
1945 december 22

Magyar Nemzet

Ára: 300 pengő
I. év 192. sz.

Sztálin és Bevin megbeszélése őszinte és baráti légkörben zajlott le – jelenti Moszkvából a Reuter-iroda

Truman üzenete a kongresszushoz a béke fegyveres megőrzéséről
Az angol megszálló hatóságok kisajátítják a Ruhr-vidék nehéziparát

Moszkvából jelenti az MTI, hogy — a Reuter-iroda értesülése szerint — *Sztálin* generalisszimusz másfél órás megbeszélése *Bevin* brit külügyminiszterrel *őszinte és baráti légkörben* zajlott le.

Csütörtökön Törökország került a moszkvai értekezlet gyujtópontjába

Moszkvából jelenti — mint az MTI közli — a Reuter Iroda tudósítója, hogy a külügyminiszterek moszkvai értekezletének csütörtöki napján úgylátszik *Törökország került a gyujtópontba.* Sok moszkvai lap helyet adott annak a követelésnek, amely a Sztálin szülőföldjéhez, a georgiai köztársasághoz tartozó *területek visszatérése* érdekében látott napvilágot. *Ezeket a területeket Törökország ragadta el a Szovjetúniótól* — hangoztatják a lapok.

Hír szerint mind *Bevin*, mind *Byrnes* külügyminiszter csütörtökön időt szentelt e kérdés tanulmányozására. A probléma egyébként közvetlenül azután a megbeszélés után ugrott előtérbe, amelyet *Sztálin* folytatott szerdán este hivatalában Byrnes és Bevin külügyminiszterrel. A tanácskozás — jelentés szerint — *őszinte és baráti légkörben* zajlott le. Ez a szerda esti megbeszélés a moszkvai értekezlettől függetlenül, mintegy attól *elkülönítve* folyt le.

Az értekezlet fejleményeit illetően tovább tart a hivatalos hallgatás, de értesülés szerint az értekezlet légköre továbbra is barátságos és *a munka üteme meggyorsabbodott.*

A moszkvai értekezlettől nem szabad „szenzációt" várni

Az AFP moszkvai tudósítója szerint az egyik hivatalos személyiség kijelentéséből arra lehet következtetni, hogy *a moszkvai értekezlettől nem szabad semmiféle „szenzációt" várni.* A tudósító — mint az MTI közli — hangsúlyozza, hogy az értekezlet a legtökéletesebb szívélyesség légkörében folyik.

Újév után indul Moszkvába a magyar követség személyzete

A moszkvai magyar követség — mint az MTI közli — az újév első napjaiban indul állomáshelyére, amit eddig az a körülmény késleltetett, hogy a követség épülete tatarozás alatt állott. Az épületet ugyanis a moszkvai kormány előzékenységéből most helyreállítják és az a legközelebb beköltözhető állapotban lesz.

Bukarest jelenti:

Szentimrey Jenőt, az ismert erdélyi írót nevezték ki a kolozsvári állami magyar színház igazgatójává. *Kurkó* Gyárfás, a Magyar Népi Szövetség elnöke ebből az alkalomból beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy *a Groza-kormány igen nagy mértékben támogatja a kolozsvári magyar színházat.*

Amerika mindenáron megvédi a békét

New Yorkból jelenti az MTI, hogy *Truman* elnök a kongresszushoz intézett üzenetében, amelyben a hadsereg, a haditengerészet és a légierő közös nemzetvédelmi minisztériumban való egyesítésének elhatározását kéri, a következőkép indokolta meg előterjesztését:

— A béke után való vágy meddő, ha nem áll mögötte készen elegendő fegyveres hatalom és nincs hajlandóság arra, hogy a békét kényszerhelyzetben, erőszakkal is megvédje. A multban ösztönzésül szolgált a támadásra az a tény is, hogy az Egyesült Államok nem voltak hajlandók nyíltan szembenézni a valósággal. *Most az ország elkötelezte magát a tartós béke megőrzésére* és ezért meg kell mutatni a világnak, hogy *a támadóval nem tréfál.*

Truman javaslata értelmében polgár ember állana a nemzetvédelmi minisztérium élén és a légierő főparancsnoka lenne felváltva a vezérkar főnöke.

Prága jelenti:

Masaryk külügyminiszter kijelentette, hogy Csehszlovákiának Magyarországgal kapcsolatos magatartása megfelel a fegyverszüneti feltételeknek, amelyek előírják, hogy vissza kell adni Csehszlovákiának mindazokat a területeket, amelyeket München után juttattak Magyarországnak, úgyszintén vissza kell adni mindazokat a javakat, amelyeket Magyarország az első csehszlovák köztársaság eltünése után szerzett meg. Masaryk kijelentette még, hogy kész ujra kezdeni Magyarországgal a tárgyalásokat, de hangoztatta, hogy *a magyar kisebbségek kérdését sohasem fogják megoldani a határvonalak megváltoztatása útján.*

Belgrád jelenti:

A *Borba* közli, hogy a háborus jövedelmeket felülvizsgáló bizottságok országszerte megkezdték működésüket. A bizottságok felülvizsgálják minden nagyobb vállalat üzleti könyveit. Több nagy belgrádi céget máris nagy pénzbírsággal sujtottak, mert a megszállás idején milliós jövedelmeket harácsoltak össze. A bizottság hatásköre a dúsvagyonú magánosokra is kiterjed.

Moszkva jelenti:

A *Pravda* részletesen foglalkozott a szmolenszki háborús bünösök perével. A németek 1941 júliusától kezdve pontosan 26 hónapot és tiz napot töltöttek Szmolenszkben s ez alatt az idő alatt a város 6000 épületéből 7300-at lerombóltak, a város valamennyi üzemét tönkretették úgyhogy Szmolenszk a megszállás alatt víz, villany és gáz nélkül élt. Elpusztítottak valamennyi kórházat, iskolát, múzeumot és színházat. Amit elrabóltak, Németországba szállították. *Több mint 135.000 embert gyilkoltak meg a legkegyetlenebb módon és a kivégzés előtt csaknem valamennyi áldozatot megkinozták és megcsonkitották.* A kegyetlenkedők közül most tizen a bíróság elé kerültek. Beismerték a legkegyetlenebb rémtetteket. Az egyik vádlott például, aki az egyik kórházban teljesített egészségügyi szolgálatot, bevallotta, hogy «orvosi kisérletezések» során mesterséges vérmérgezést idéztek elő az áldozatokon és ilymódon naponta 80—100 embert pusztítottak el. Egy másik bandita beismerte, hogy kisgyermekeket fogdosott össze és gyilkolt meg azzal az indokolással, hogy a gyermekek jelt adtak a partizánoknak.

Berlin jelenti:

A németországi Szövetséges Ellenőrző Bizottság legutóbbi ülésén bejelentették a brit kormány következő határozatát: «A németországi angol megszállási övezetben levő idegen tulajdonokat, amelyeket a németek az általuk megszállt területekről rabóltak el, visszaadják jogos tulajdonosaiknak. Először azokra a tárgyakra kerül sor, amelyek feltétlenül szükségesek és fontosak a multban megszállott országok ujjáépítésére, vagyis a gépekre, gyári felszerelésekre, szerszámokra, satöbbi.»

A brit katonai és polgári gépkocsivezetőknek este kilenc órától kezdve fegyvert és lőszert kell magukkal hordaniok Berlinben. Éjfél után pedig minden katonai személynek fegyvert kell viselnie az utcán. Az elmult hetekben ugyanis Berlint a fegyveres rablások valóságos hulláma söpörte végig. Egyik berlini napilap «Berlin — a bűnösök paradicsoma» főcímmel írt az eseményekről.

A németországi Brit Ellenőrző Bizottság közölte, hogy a Ruhr-vidék nehéziparát az angol megszálló hatóságok kisajátítják. Ugy tudják, hogy a kisajátítás kártalanítás nélkül történik. A kisajátított bányák és gyárak igazgatása és tulajdonjoga átszáll az angol hatóságokra, amelyek mindaddig gondoskodnak ezek vezetéséről, amig a szövetségesek nem döntenek a Ruhr-vidék jövőjéről.

Tildy Zoltán nyilatkozata a magyarországi délszláv kisebbség oktatásügyéről

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

Tildy Zoltán miniszterelnök a magyarországi délszláv kisebbség oktatásügyével kapcsolatban a következő nyilatkozatot adta:

A *Tanjug* szuboticai keltezéssel közleményt adott ki, amely a Miklós-kormány kisebbségi iskolákra vonatkozó rendeletével s a rendelet végrehajtása során mutatkozó egyes jelenségekkel foglalkozik.

Azonnal intézkedtem egy magyar bizottság összeállításáról, amely a helyszínen a legközelebbi napokban vizsgálja meg a helyzetet s felkértem a jugoszláv missziót, hogy a bizottság jelölje ki a maga képviselőjét is, mert rendkívül nagy sulyt helyezek arra, hogy a magyar-jugoszláv jóviszonyt semmi meg ne zavarja, sőt e jóviszony elmélyítésére és megszilárdítására törekszem. Magát a rendeletet is még ma áttanulmányozom és ha azon változtatás szükségessége mutatkozik, azt a legközelebbi miniszteranács elé fogjuk terjeszteni.

Az ausztriai szovjet parancsnokság saját készletéből szénnel lát el tíz hazaszállító vonatot

Vorosilov marsall, a Szövetséges Ellenőrző Bizottság elnöke közölte *Tildy* Zoltán miniszterelnökkel, hogy az ausztriai szovjet parancsnokság a magyar hadifoglyok és deportáltak hazaszállításának meggyorsítása érdekében tíz vonatot saját készletéből szénnel lát el.

A szovjet hatóságok újabb nemes gesztusát a magyar társadalom minden rétege osztatlan hálával fogadja. *(MTI.)*

Nagy Ferenc és Tildy Zoltán fogadóestje

A *Magyar Távirati* jelenti:

Nagy Ferenc, a nemzetgyülés elnöke és *Tildy* Zoltán miniszterelnök az ideiglenes nemzetgyülés és az ideiglenes nemzeti kormány megalakulásának *egyéves évfordulója* alkalmából csütörtökön este az országház déli szárnyában levő termeiben fogadást adott. Az érkező vendégeket a fogadóteremben Nagy Ferenc elnök és felesége, valamint Júlia leánya üdvözölte.

A nagysikerü fogadáson a magyar politikai, társadalmi és művészeti élet vezető személyiségei adtak egymásnak találkozót. A kormány részéről megjelent *Tildy* Zoltán miniszterelnök és felesége, *Rákosi* Mátyás államminiszter és felesége, *Szakasits* Árpád államminiszter és felesége, *Dobi* István államminiszter, *Gyöngyösi* János külügyminiszter és felesége, *Nagy* Imre belügyminiszter és felesége, *Bán* Antal iparügyi miniszter és felesége, *Gerő* Ernő közlekedésügyi miniszter és felesége, *Rónai* Sándor kereskedelemügyi miniszter és felesége, *Molnár* Erik népjóléti miniszter és felesége, *Bárányos* Károly közellátási miniszter, *Balla* Antal tájékoztatásügyi miniszter, *Keresztury* Dezső kultuszminiszter és felesége, *Tombor* Jenő honvédelmi miniszter és felesége, *Antall* József újjáépítési miniszter és felesége, *Kovács* Béla földmüvelésügyi miniszter, *Gordon* Ferenc pénzügyminiszter és felesége.

A szövetséges ellenőrző bizottság részéről ott volt *Szviridov* altábornagy, *Scserbakov* vezérőrnagy, *Beljamov* vezérőrnagy, *Levuskin* vezérőrnagy és felesége, *Trainin* ellentengernagy és felesége, *Osztrovszky* és *Rjabcsenko* ezredes, *Puskin* rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, *Osjukin* követségi tanácsos és felesége, *Baruljin* követségi tanácsos és felesége, *Grigorjev* I. osztályú követségi titkár, *Szobolev* kereskedelmi képviselő. Az amerikai politikai misszió részéről ott volt *Schoenfeld* Arthur követ, J. Peabody *Palmer* követségi tanácsos, Robert S. *Folson* követségi titkár, Frederic T. *Merrill* követségi titkár, *Ecker-Rácz* gazdasági tanácsadó, Dallas S. *Townsend* ezredes, William F. *Dietrich* tengerész-főtörzskapitány, Kenneth *Dunham* alezredes, George S. *Kovách* alezredes, Lawrence R. *Hagy* alezredes. Az angol politikai misszíót F. G. *Redward* követségi titkár és A. H. *Whitney* sajtóattasé képviselte; az angol katonai misszió részéről E. *Mockler* Ferryman brigadéros. E. H. C. *Branson* commander, R. N. J. B. *Pemberton* alezredes jelent meg. Jugoszláv részről Obrad *Cicmil* ezredes, Jovan *Loncar* alezredes, csehszlovák részről Dalibor *Krno* rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, francia részről Paul *Gi aud*, a francia érdekek magyarországi képviselője jelent meg.

A Nemzeti Főtanács részéről *Rajk* László és *Varga* Béla jelent meg, a nemzetgyülés elnöksége részéről *Kossa* István és *Vásáry* István háznagy volt ott.

Az államtitkári kar tagjai közül megjelent *Balogh* István, *Kállai* Gyula, *Bojta* Béla, *Mihok* Sándor, *Gulácsy* György, *Donáth* Ferenc, *Vásáry* József, *Takács* Ferenc, *Antos* István, *Kemény* György, *Nagy* Sándor, *Mistéth* Endre, *Dulin* Jenő, *Jócsik* Lajos, *Bereczky* Albert, *Pfeiffer* Zoltán, *Zentai* Vilmos, *Csch-Szombathy* László, *Szobek* András, *Adorján* János és *Varga* Lajos.

Ott volt még: *Pokorny* Hermann vezérezredes, *Csorba* János, a közigazgatási bíróság elnöke, *Wenszky* Károly, a Legfőbb Állami Számvevőszék elnöke, *Kővágó* József polgármester, *Bechtler* Péter, *Morvay* Endre és *Katona* János alpolgármesterek, *Séljom* László rendőraltábornagy, dr *Szimon* István rendőraltábornagy, *Ortutay* Gyula, a Magyar Központi Hiradó Rt. elnöke, *Fischer* József, a Közmunkatanács elnöke, *Vas* Zoltán, a Gazdasági Főtanács főtitkára, *Sebestyén* Pál osztályfőnök, *Szegedy-Maszák* Aladár és *Bede* István rendkívüli követek és meghatalmazott miniszterek, *Szekfü* Gyula, Magyarország moszkvai követe, Hans *Weyermann*, a Vöröskereszt magyarországi megbizottja, a nemzetgyülés részéről: *Lukács* Gyula osztályfőnök, *Molnár* Zoltán osztályfőnök, *Trócsányi* György főigazgató, *Demeter* Géza tanácsos, *Kapócs* Ferenc, a nemzetgyülés elnökének személyi titkára, *Parlaky* Livia, *Kömlődy* Jenő ezredes, *Bargha* Ernő ezredes és *Riksányi* Árpád fogalmazó. Résztvettek a fogadáson még a magyar sajtó vezető személyiségei, továbbá igen sokan a politikai, társadalmi és művészeti élet kiválóságai közül.

A fogadáson Nagy Ferenc, a nemzetgyülés elnöke mondott felköszöntőt.

— Nem véletlenül jöttünk össze — mondotta — ezen a mai estén. Mi magyarok, bármennyire szeretjük is a vendéglátást, a mai nehéz időkben szerelnök elkerülni a fényes parádékat, ezen az estén azonban történelmi fordulópontot ünneplünk. Holnap lesz egy esztendeje annak, hogy Debrecenben megalakult az ideiglenes nemzeti kormány és összeült az ideiglenes nemzetgyülés. A legszörnyübb elesettség után egy esztendővel ezelőtt nyilott meg Magyarország előtt az új élet reménysége. Mi magyarok egy évvel ezelőtt úgy éreztük, hogy új kilátások nyiltak meg életünkben.

— Úgy érzem, nem elég, ha csak mi magunk örvendezünk ezen az évfordulón, kifejezésre kell juttatni hálánkat azok iránt, akik egy esztendővel ezelőtt segitségünkre voltak abban, hogy egy év multán a szabad és független Magyarországon jöhettünk össze. Hálánkkal és köszönetünkkel elsősorban az országot megértő nagyhatalmak felé kell fordulnunk. Köszönjük a Szovjetunió kormányának és a Vörös Hadseregnek a felszabadítás tényét és azt a segitséget, amelyet az új magyar politikai élet kibontakozásánál nekünk nyujtottak. Köszönjük az Északamerikai Egyesült Államoknak, hogy Oroszországgal együtt megértette Magyarország nehéz helyzetét és hozzájárult ahhoz, hogy itt úi magyar politikai élet kezdődjék. Ugyanigy hálával fordulunk az angol királyság felé is, és ezen az évfordulón köszönjük, hogy a másik két nagyhatalommal együtt odaállott a magyar nép függetlenségének biztosítása mellé.

— A magyar demokráciában nemcsak új élet, de új történelemtanítás is kezdődik. Ez sohasem feledkezhetik meg arról, amit a három nagyhatalom az elesett és legyőzött Magyarország szabaddá tételé érdekében tett. A magyar nemzedékek hosszú sorát kötelezték a szövetséges nagyhatalmak arra, hogy történelmi cselekedetükre hálával gondoljanak.

— De köszönetet kell mondanom azoknak a magyar férfiaknak is, akik a szövetséges nagyhatalmak segitségével a Tiszántúlon elindították a magyar demokrácia ügyét. Köszönjük az ideiglenes nemzeti kormány tagjainak és az ideiglenes nemzetgyülés vezetőségének egy esztendeig tartó, küzdelmekkel teljes munkáját, amellyel utat vágtak az új magyar politikai élet számára a jövő felé. A magyar nép igyekezni fog érdemessé válni a nagyhatalmak segitségére és méltó lenni az úttörő magyar férfiakhoz.

— A demokratikus magyar közélet vezetőinek kettős a törekvése. Az egyik a magyar népet a függetlenné és szabaddá tett magyar hazában boldoggá tegyék, a másik, hogy mint nemzet méltóképpen illeszkedhessék bele a békés szabad európai népek együttesébe. Szeretnők remélni, hogy azok a nagyhatalmak, amelyek lehetővé tették a szabad politikai élet kibontakozását, ebben a szándékukban is segitségünkre lesznek. Szeretnők hinni, hogy azok a férfiak, akik a magyar politikai élet ideiglenességének állapotában az országot vezették, az új vezetőktől sem vonják meg segitségüket és támogatásukat.

— Szeretettel köszöntöm kedves vendégeinket — fejezte be szavait Nagy Ferenc — és emelem poharamat az orosz, az amerikai, az angol nép, a szomszéd államok népe és a magyar nép egészségére.

A nemzetgyülés elnökének hosszantartó, lelkes tapsszal és éljenzéssel fogadott pohárköszöntőjét Grigorjev követségi tanácsos orosz, Kovách alezredes pedig angol nyelven tolmácsolta.

A nemzetgyülés elnöke és a miniszterelnök által adott fogadás résztvevői barátian szivélyes légkörben, a fiatal magyar demokrácia időszerű kérdéseiről közvetlen formában elbeszélgetve, a késő éjszakai órákig maradtak együtt.

Rendkívüli miniszteranács

A kormány tagjai szombaton 12 órakor rendkívüli miniszteranácsot tartanak.

Krayzell Miklós és bűntársai továbbra is fogva maradnak

A népügyészség, mint ismeretes, háborus bűntett miatt vádat emelt *Krayzell* Miklós, *Méhes* Ignác, *Paulay* Gyula és *Pálffy* Elek bírák, valamint *Zsitvay* Tibor ny. igazságügyminiszter ellen, mert 1932-ben törvényellenesen halálra ítélték és kivégezték *Sallai* Imrét és *Fürst* Sándort. A népbíróság *Gáljalvy*-tanácsa a napokban tárgyalni kezdte a bűnügyet, de elnapolta. A védők a vádlottak betegségére való hivatkozással szabadlábrahelyezési kérelmet terjesztettek elő. A népbíróság elrendelte mind az öt vádlott orvosi megvizsgálását. Az orvosi vizsgálat megtörtént s a tanács pénteken döntött: a védők indítványát elutasította, tehát *a vádlottak továbbra is fogva maradnak.* (MOT)

Építőipari munkások küldöttsége a miniszterelnökség előtt

Pénteken a déli órákban az építőipari munkásság 2—3 ezer főnyi küldöttség vonult fel a Kossuth Lajos-térre, hogy súlyos helyzetének mielőbbi javitását kérje.

A küldöttséget *Tildy* Zoltán miniszterelnök, *Rákosi* Mátyás és *Szakasits* Árpád miniszterelnökhelyettesek fogadták, akik a parlament főbejáratának lépcsőjén foglaltak helyet.

Az építőipari munkások kérésének meghallgatása után *Tildy* Zoltán miniszterelnök szólt a munkásséghoz, akiket együttérzéséről biztosított. Tudja — mondotta —, hogy a munkásság a mult bűnei miatt éhezik és fázik, de a legközelebbi jövőben olyan rendelkezések látnak napvilágot, amilyeneket a mai nehéz helyzet és a munkásság érdeke követel.

Rákosi Mátyás rövid felszólalásában szintén hangoztatta, hogy a kormányzat minden gondja a munkásság nehéz helyzetének megjavitására irányul. A munkásság bizalmát kéri, továbbá azt, hogy a kiadandó rendelkezések végrehajtásánál támogassák a kormányt.

Szakasits Árpád bejelentette, a kormányzat minden erejével azon van, hogy a közellátási helyzetet javitsa. A munkásság mindent megkap, amihez jussa van.

A munkásság megnyugvással fogadta a kormányférfiak szavait, majd a tömeg *Tildy Rákosi* és *Szakasits* éltetésével rendben szétoszlott.

Iványi-Grünwald Béla könyve Londonban

A budapesti egyetem volt magántanára, aki még a háború kezdetén kiment Londonba s ott a háború folyamán a londoni Magyar Tanács tagjaként élénk szerepet játszott, most adta ki új könyvét az Allan Wingate-cégnél. Az Allan *Bell* társaságában írt könyvnek: *Route to Potsdam, The Story of the Peace Aims, 1939—1945* (Az út Potsdamig. A békecélok története 1939—1945-ig) a címe. A demokratikus hatalmak béketerveinek alakulását és változatait írja meg benne a kitűnő magyar történész.

— —

Időjárásjelentés

Budapesten pénteken délben a hőmérséklet 4 fok Celsius, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 mm, alig változó irányzatú. Várható időjárás szombat estig: Enyhe idő. Mérsékelt szél. Sok helyen köd, egyes helyeken — főkép a Duna vonalától keletre — kisebb eső, a hegyeken havazás.

Megérkezett a Svédországban tartózkodó, nem magyar állampolgárságú deportáltak jegyzéke A Magyarok Világszövetségéhez megérkezett a Svédországban tartózkodó, nem magyar állampolgárságú, volt deportáltak névjegyzéke. A névjegyzéket az érdeklődők bármelyik hétköznap 9—1 óráig megtekinthetik a Magyarok Világszövetsége irodájában (V., Kálmán-u. 9, I.).

Elfogták a hernádutcai rablógyilkosok felbujtóját, Kovács Magdát. A szegedi államügyészség értesítette a budapesti államügyészséget, hogy az annak idején rablógyilkosságra való felbujtásért halálra ítélt s az ostrom idején a fogházból kiszabadult *Kovács* Magdát elfogták és a szegedi törvényszék fogházában őrzik. Kovács Magda volt az, aki a Hernád-utcában *Karfunkel* Piroska és *Szántó* Róza meggyilkolására és kirablására ösztökélte *Kreitli* János főpincért.

A Székesfővárosi Alkalmazottak Segítőalapjának Orvosi Tanácsa felhívja a kezelő (házi) orvosok figyelmét, hogy akiknek a vényfüzete érvényesítve van és akiknek ezzel kapcsolatban orvosválasztó lapjukat aláírták, 1945. évi december hó 31-e után csak a felülbélyegzett vénykönyvek érvényesek. Akiknek vénykönyve érvényesítve még nincsen, felülbélyegzés és a kezelő (házi) orvos bejelentése céljából azt haladéktalanul mutassák be (VII., Madách Imre-tér 2, I. em.) A tényleges és hivatalfőnökük igazolását, a nyugdíjasok a legutolsó illetménykiutalási csekkszelvényüket is csatolják.

A fővárosi közkórházak különszobáiban a következő ápolási díjak léptek érvénybe: Egyágyas különszoba napi 35.000, kétágyas 25.000, három vagy többágyas különszobában 20.000 pengő. Fürdőszobás különszobákban 5000 pengővel több.

Róna Emi ifjúsági könyvei. *Róna* Emynek, a kitűnő rajzolóművésznőnek három új könyve jelent meg. Az első *5 jó gyerek, 5 rossz gyerek*, ennek a verseit is ő írta. A második könyv: *Hívelyk Matyi*, a harmadik: *Szeressük egymást.* Ezeknek szövegét, illetve verseit *Endrődi* Béla írta. Mind a három könyv szép ajándék a gyermekek számára.

A „Köznevelés" a magyar-angol kulturkapcsolatokról

A kultuszminisztérium hivatalos orgánuma, a *Köznevelés* c. folyóirat legújabb számában nagyobb tanulmány keretében foglalkozik a magyar-angol kultúrkapcsolatok feladataival és lehetőségeivel, és *magyar-brit kultúregyezmény* előkészületeinek megindítását javasolja.

Pest 1945 . . .

Párbeszéd az espressoban:

— Mondja kérem, tud maga számolni?

— Hogyne kérem. Csillagász vagyok!

— Mi köze a csillagászatnak a számtanhoz?

— Sokkal fontosabb semmint hinné. Hiszen ma minden csillagászati számokba kerül.

— Helyes. Hát ezt számítsa ki. Ha a Duna 500 méter széles és én 1000 métert 20 perc alatt teszek meg, akkor mennyi idő alatt érek Budáról Pestre?

— Ezt igazán könnyű kiszámítani. Tíz perc alatt.

— Tévedés. Három hét alatt.

— Hogy-hogy?

— Mert én a Margithidon jövök!

Rex

Diplomáciai pikantériák a Bárdossy-ügy tárgyalásán

Bárdossy László pénteki tárgyalásán rendkívül érdekes diplomáciai iratokat ismertettek 1941. évről. Így felolvasásra került *Sztójay-Sztojakovics* Dőme, akkori berlini követünk jelentése 1941 júniusából, amelyben, azt írja hogy miután a német-orosz háború kitörése napokon belül várható, azonnal szükséges a németekkel véd- és dacszövetséget kötni. Hasonló értelemben terjesztett elő egy hosszabb emlékiratot *Werth* Henrik, a vezérkari főnök. 1941 július 18-án már arról jelentett *Sztójay*, hogy Berlinben kellemetlen meglepetésként hatott az orosz ellenállás. 1941 szeptemberben *Ribbentroppal* folytatott megbeszélést Bárdossy és ekkor kifejtette, hogy mivel a harcbavetett gyorshadtestünk felszerelése jórészt tönkrement, kívánatos annak a hadműveletekből való visszavonása. Ezen megbeszélést követőleg létrejött a megegyezés Németországgal, amely szerint a magyar katonaság a hadműveletekben nem vesz részt, csupán a hadtápvonal fenntartásában. Novembertől kezdve azonban Ribbentrop ismételten és sürgetőleg közölte a magyar külügyminisztériummal, hogy miután Németország erőkifejtésének maximumához érkezett, most van szükség Magyarország részéről is a legnagyobb támogatásra, főként olajra és gabonára.

Bojta elnök háromnegyedhárom órakor a tárgyalást félbeszakította és folytatását szombat délelőtt tíz órára halasztotta.

Amerikai tudósok állásfoglalása az atomerő kérdésében

Az amerikai politikai élet, a tudósok világa és a közvélemény még mindig az atombomba hatása alatt áll. Az az atombizottság, amelyet a kongresszus kiküldött, a *New York Times* szerint nagyobb hatalmat tart kezében, mint amennyi az Egyesült Államokban eddig bárki kezében is volt, a maga ez a bizottság is tisztában van vele, — írja a lap —, hogy az atomkor mesés lehetőségei és szörnyű veszélyei összpontosulnak az Egyesült Államokban.

Valamikor, midőn majd megírják ennek a hirtelen megnyílt atomkornak történetét, talán meg fognak emlékezni azokról a férfiakról is, akiket a kongresszusi bizottság ebben az ügyben kiküldött, s akik az atombomba tudományos és gyártási fejlődésével kezdettől fogva szoros összeköttetésben voltak. R. *Groves* tábornok, James *Conant*, a Harvard egyetem tanára és Vannevar *Bush*, az *országos* tudományos kísérleti intézet tagja alkotta ezt a kiküldött szükebbkörű bizottságot. Ezek hárman beható tanácskozás és tanulmányozás után a következtetéseket és véleményeket, melyekhez eljutottak, részben már közre adták, s ezekből érdekes lehet néhányat közölni.

Conant az atombombát «a legnagyobb felfedezésnek tartja mióta a történelem előtti korban a tűz használatát feltalálták.» Egy *új kor* beköszöntését várja az atomerőtől és véleménye szerint az atomenergia «melléktermékeinek» alkalmazásától *az orvosi tudományban* a közeljövőben nagy eredményeket lehet remélni.

Groves tábornok véleménye az, hogy az atombomba által leghatalmasabbá vált nemzetek, még ha feladják is titkolódzásukat, *öt-húszonöt évig urai lesznek az atombombának*, nem azért mintha más nemzetek tudománya nem jöhetne rá ilyen titokra, hanem mert az atomenergia ipari előkészítéséhez nincs elég erejük. Általános vélemény, hogy az atomenergiának jelentősebb forgalmi értéke talán csak egy nemzedék mulva áll be, ennek a tevékenységnek kezdete azonban Groves tábornok véleménye szerint *öt éven belül* be fog következni.

Bush dr úgy nyilatkozott, hogy az összes kábítószerek gyártásának és forgalombahozatalának engedélyezése kevésbbé *veszélyes* lenne, mint ha szabályozás és ellenőrzés nélkül megengednék az atomenergiával való kísérletezést. Arra a kérdésre, hogy miért tartja oly veszedelmesnek ezt, Bush dr ezt felelte: «Megeshetne például, hogy egy fickó, aki ellenőrizetlenül végezne ilyen kísérleteket, olyan rádióaktív energiát tudna előállítani, amely képes lenne minden arra menő embert sterilizálni.»

Mindhárman azt az álláspontot foglalták el: «A legnagyobb mértékben fontos, hogy *ne csupán az atombombában lássuk reménységünket*, és ezt ne csupán a hadsereg és a haditengerészet eszközének tartsuk, mert ez a legtragikusabb tévedés lenne.»

Ugyanakkor, amikor ez a hivatalos bizottság foglalt állást az atombomba kérdésében, az amerikai tudományfejlesztő társaság, az *American Association for the Advencement of Science* is bizottságot küldött ki, melynek tagjai *Shapley*, a harvardi egyetem tanára, *Kettering*, az említett társaság elnöke, *Moulton*, annak állandó titkára és *Mayerhoff*, annak ügyvezető titkára volt. Ennek a bizottságnak álláspontja lényegesen eltért a hivatalos bizottság álláspontjától. «A nemzeti védelem követelményeitől eltekintve — szólt határozatuk — *minden tudományos találmányt és felfedezést azonnal közölni kell azokkal, akik ezeket hasznossá tehetik és ugyanezt kell várnunk más nemzetek tudósaitól is.*»

Shapley kifejtette, hogy még mindig nem tudjuk eléggé felbecsülni az atomenergia felfedezését. «Józanul nem lehet ennek a felfedezésnek titkát elrejteni, — mondta — mikor más nemzetek tudósai is ismerik ennek alapvető lényegét.» Rámutatott arra, hogy Németország sok tudományos felfedezést adott a világnak, s mint hogy Németországnak nagy részét az oroszok tartják megszállva, az ő kiváló tudósaik a német tudósokkal együtt nagy felfedezéseket tehetnek.

Kettering dr, aki a *General Motors* kísérletügyi laboratóriumának vezérigazgatója, csatlakozott Shapley nyilatkozatához, mert *nem fél tőle, hogy az Egyesült Államokat bármely más ország túlszárnyalná* az elektromágneses vagy más tudományos kutatás terén.

Moulton nagyrabecsülli az Egyesült Államok kormányának támogatását az atomenergia kutatásának terén, de ő is, miként Kettering, azon a véleményen van, hogy azért nem ettől függ a tudomány folytatólagos haladása. A bizottság végső következtetése az volt, hogy *a tudományos kutatásnak a lehetőségig és legszabadabb téren kell biztosítani* s a kormány befolyása és ellenőrzése — eltekintve a honvédelem érdekeitől — nem lehet olyan, hogy a fejlődést akár az Egyesült Államokban, akár más országokban megakassza.

Látjuk ezekből a nyilatkozatokból, hogy az Egyesült Államok tudósainak felfogása nem egészen egyöntetű az atomerő jövőbeni felhasználása tekintetében. Az a szabadszellemű gondolkodás azonban, amely e tudósok nyilatkozataiból kicsendül, jogosan enged arra következtetni, hogy ez az óriási jelentőségű találmány az egész emberiség üdvére fog válni.

E. E.

Orvosi hír. Dr *Rosenberg* Andor műtősebész újra rendel V., Váci-út 32. 3—5-ig.

A Hormocith-krém új anyagot tartalmaz, a Hormocith-krém más, mint a többi. (X)

Vasárnap, december 23-án d. e. 11-kor a Városi Színházban mutatkozik be a 100 tagú Szimfonikus jazz-zenekar, Chappy vezényletével. Szereplők: Székely Mihály, Gábory Magda, Fényes Kató, Bárdy György, Tóth Imre, 20 tagú vegyes kórus. Lugossy és Verő rendezés.

Színházi hírek

A Royal-varieté konferansziének és háziszerzőnek szerződtette lapunk munkatársát, Rex-Király Dezsőt. Rex, mint konferanszié, a Royal szombati műsorán.

Arcbőre szárazságát megszünteti fiatalságát visszaadja VITAL-crém!

A színészek háromszoros gázsiemelést kértek és már-már színészsztrájk fenyegetett. Tegnap megállapodásra jutottak a színigazgatókkal, akik *egyhavi gyorssegélyt* fizetnek és január 1-ével újra rendezik a színészgázsit.

Politika és szakértelem

Deák Ferenc mondta, hogy amennyire *nem szereti a szakértőket a politikában, ugyanúgy nem szereti a politikusokat olyan foglalkozásban, ahová szakértelem kell.* Igen jó főispán vagy képviselő lehet az, aki egy gyakorlati szakmában sem aprózta el magát s akit nem feszélyez egy speciális szakma elég gyakori egyoldalusága, de ahhoz, hogy valaki gépet gyártson, készleteket beosszon, termeljen vagy akár krumplit adagoljon, gyakorlat és szaktudás kell. Kecskeméthy Aurél írta 1872-ben:

— Az Magyarország gazdasági boldogulásának legnagyobb akadálya, hogy már *azokat is jogosan nagy szakértőknek kell tartanunk, akik el tudják titkolni szakértelmük hiányát.*

(k. a.)

Megoldódott a Hunnia igazgatóválsága és *Gertler* Viktor tovább a Hunnia élén marad. Ezzel szemben a helyettese, *Léderer* Antal dr január 1-én távozik. Az üzemi bizottsággal karöltve az igazgatóság erélyes rendet teremt a Hunniában. Az üzemi bizottság elleni panaszoknak tulajdonképpen az volt az oka, hogy azok a nem igazolt és nyilasmultú egyének, akik a fellebbezésüket beadták, a szabályzat szerint *továbbra is munkahelyükön maradhattak.* Ezt azonban nem lehet az üzemi bizottság terhére róni. Most a filmszakszervezet igazolóbizottsága tagjaival kapcsolatban *új igazolást folytat le,* amely eljárással remélhető, hogy nyugvópontra jut a Hunnia kérdése. Az üzemi bizottság ezután munkásjóléti akciójára több energiát fordíthat.

Házasság. *Török* Klára és dr *Keresztúri* Frigyes szombaton délután ½4 órakor házasságot kötnek a Deák-téri evangélikus templomban.

Hochheiser Sándor, a Joint tisztviselője (Kispest) eljegyezte *Horovitz* Irén úrleányt (Balkány—Budapest). Minden külön értesítés helyett.

Heinrich Olga és *Pinczel* Lajos december 23-án d. u. ½5 órakor tartják esküvőjüket, a felsőkrisztinavárosi plébániatemplomban.

Kiss Magdolna és *Tárnoky* Tivadar (Tárnok) dec. 25-én tartják eljegyzésüket. (Minden külön értesítés helyett.)

Sybill

Az a generáció, amely a békebeli béke utolsó évében látta *Sybillt*, azt hihetné, hogy ez a ragyogó párizsi színésznő, aki gárdatisztet és nagyherceget egyaránt hódít, bizony nagyanyóka már, aki csak poros és sárgult fényképalbumokból mutogathatja reszkető kézzel egykori dicsőségének emlékeit. A ma közönsége azonban megállapítja, hogy a mostani Sybill *fiatalabb és elbűvölőbb, mint valaha*, mert az igazi szépség örök, nem öregszik, legfeljebb nemesedik. *Jacoby* Viktor muzsikájáról beszélünk elsősorban, s az immár klasszikus operettdallamok bőven és gazdagon ömlenek az orchesterből, betöltve a nézőteret, a közönség lelkét melengetve. Valóságos Jacoby-gyűjtemény zendül fel a zenekarban, s úgy vagyunk ezzel, mint a talmi operettmuzsikák reménytelen sivatagjának kényszerű vándora, aki végre oázishoz érve, boldogan hajtja le az üdítő, frissítő pohár vizet.

Karády Katalin — aki, ha nem lenne, valósággal ki kellett volna találni erre a szerepre, — szívet simogatóan, szívtől-szívhez küldi Sybill levelét, s művészien megformált alakítása fordulópont e kivételes színésznő életében. *Honthy* Hanna, a nemes operettjátszás stílusában szolgálja az uj Sybill sikerét. Érdekes, ezúttal nem a primadonnák vetélkednek a színpadon, hanem a közönség, amely provinciális ízzel valósággal két pártra szakadva hol az egyik, hol a másik színésznőt ünnepelte a vastapsig. *Szabolcs* Ernő nagyvonalu és a régi operettradiciókhoz oly tisztelettel és meggyőződéssel ragaszkodó rendezése, amely békebeli gazdagságot varázsolt a színpadra, *két új operettértéket* emelt ki a magyar színészet kincsesházából. *Hlatky* Edit az új szubrett. Elbűvölő lényén, pompásan táncoló lábain kívül azzal rendelkezik, ami a legjobban kell: *humora van!* A Sybill premierje óta az operettjátszás értékei közé emelkedett. A másik: *Rákossy* Tibor, az új bonviván szerény, emberi és szépen énekel. A nagyherceg alakjában *Sárdy* János nemcsak a már sokszor méltatott hangjával aratott sikert, hanem színészi készségével is. *Feleki* Kamill, az operett *humormotorja*. Pompás táncoskomikus, sok, remek ötlete van — de miért kell modorossá válnia, ok nélkül magasra tartott nazális prózájával. *Misoga, Pártos, Sarkadi* s a két fess gárdatiszt, *Rátonyi* Róbert és *Gozmány* György alakítására emlékszünk szívesen, amikor a hosszúra nyult premier után távozva, az előcsarnokban önfeledten dudoljuk: «*Illuzió a szerelem*» . . .

Stób Zoltán

Rendőrségi hírek

Az utóbbi napokban aranyozott ezüstkölcsök adtak el aranyként. A karkötők *szabályos minőségi jelzéssel* voltak ellátva. A rendőrség most elfogta *Sörös* Sándor és *Krinyák* Mihály aranyműveseségédeket, akik az aranyozást végezték és a minőségi jelzést a hamis arany karkötőkbe belenyomták. Ugyancsak rendőrkézre került *Pancsó* András rovottmultú aranyműveseségéd a *Csupp* Gyuláné, akik a karkötőket forgalomba hozták.

Dr Berend Béla ügyvéd és felesége Rosenák Margit, valamint leányuk Anna megtört lélekkel jelentik, hogy egyetlen fiuk, ifj. testvérbátyja,

Berend György Zoltán

III. ÉVES JOGHALLGATÓ

a megpróbáltatások évének harcai után — most ifjú élete 20-ik évében — többheti szenvedés után örökre itthagyott bennünket.

Folyó hó 20-án a rákoskeresztúri temetőben ekemettük. Részvétlátogatások feltétlen mellőzését kérjük.

Cerolchemia Vegyipari Vállalat Weichner József és Társa cég szomorú szívvel jelenti, hogy

Inokai (Waldmann) István

GYÓGYSZERÉSZI ÚR

áldásos életének 55. évében f. hó 20-án tragikus hirtelenséggel elhunyt. Szeretett munkatársunk nagy tudásával, minden erejével kizárólag vállalatunknak szentelte életét. Elévülhetetlen érdemeit, nemes egyéniségét, tiszta jellemét és meleg szívét soha el nem felejtjük.

Temetése f. hó 23-án délelőtt 10 órakor lesz a kerepesi úti temető halottasházából.

Szirmai Ignácné szül. Behrens Erzsébet fájdalomtól összetörve tudatja mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy imádott drága jó férje, Mindena,

Szirmai Ignác

visszaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottamat f. hó 23-án vasárnap d. e. ¼11 órakor a rákoskeresztúri izr. temetőben kísérjük utolsó útjára.

Összetört szívvel tudatjuk mindenkivel, akik szerették, hogy Napsugarunk, Mindenünk,

VERÁNK

rövid, de nagyon boldog házassága után fiatalon itthagyott bennünket.

Utolsó útjára 22-én d. e. ¾11 órakor kísérjük a kerepesi úti temetőben.

Schön Sándor, Schön Sándorné sz. Binzer Jolán szülők, Kenedi Miklós férje, Schön János fivére, Gy. Fisch Alfrédné anyósa, Fisch István sógora.

✝

Ungér Alfrédné, mint neneje, Judit és Györgyi unokái, fájdalmas szívvel tudatják, a deportálásból még vissza nem tért egyetlen fia, Ungár Alfréd okl. mérnök nevében is, hogy szeretett anyósa, a páratlanul jószívű Nagymamuska

özv.

Ungár Miklósné

szül. Letzké Gizella

a Hasenöri Ede cég beltagja az év február 2-án elhunyt. Végső pihenőjére, a családi sírhelyre ez év december 21-én reggel 8 órakor elhelyeztük, a Kerepesi-úti r. k. temetőben.

Áldott legyen emléke.

BARNA ZIPPZÁRAS AKTATÁSKA elveszett

tartalma: A Sopron—Kőhidai Szövőgyár Rt. és annak igazgatója, Arányi Lajos címére szóló iratok. Aki a táskát megtalálta és az iratokat a cég, Budapest V., Sas-u. 15. sz. alatti irodájába juttatja, P 50.000, azaz

ÖTVENEZER PENGŐ

jutalomban részesül. A táskára a cégben való juttatásért külön nagyobb jutalmat ígérünk.

HONTHY, KARÁDY, SÁRDY dalai a Sybillből.
HELTAI, MÁRAI, SHAW, PRIESTLEY, HUXLEY, MAUGHAM, SCRIBE és minden újdonság tartalma és színlapja a

PESTI MŰSOR

ma megjelent karácsonyi számában. Szerkeszti: SZÁNTHÓ DÉNES

A szabad magyar filmgyártás első alkotása!

A TANÍTÓNŐ

SZÖRÉNYI ÉVA, JÁVOR PÁL, Várkonyi, Rózsahegyi, Dénes György, Berky Lili, Gózon, Bánky Zsuzsa, Bodnár, Keleti.

Írta: Bródy Sándor. Rendezte: Keleti Márton. Zsoldos Andor produkció.

URÁNIA MA PREMIER! CORVIN MA PREMIER! SCALA

Rövidesen Londonba

MŰNYOMA

vállalok üzleti megbízásokat, képviseleteket. «Legjobb referencia» jel igére Balogh hirdetőbe, Szent István-körút kilenc.

Buda centrumában építési anyagtelep nagyobb tőkével TÁRSAT KERES. «Ipartelep» jel. Blocknerhez, Városház-u. tiz.

Anyatej

Gyümölcsi kapható. IX., Ernő-utca hét, I. em. (Ludovikánál.)

Eladó

írógép „Triumph" és fémgép «Zeiss Ikon», 24×36, 2 pár női tánccipő, 38—39. Budapest, V., Pannonia-u. négy, I. 1. Megtekinthető 4—7-ig.

Szép, használt **perzsabunda** olcsón eladó. Városház-utca tiz, IV. 3.

Märklin

VASÚT ELADÓ. Délután 3—5-ig. XI., Szent Imre-út négy, I. 4.

Üzletipult

kirakati vitrin, ségtábla eladó. XIV., Erzsébet király né-útja harminc/a. Vértes Divatház.

MESTERHEGEDŰ. Joseph Guarnelius fecit Cremona, eladó. Jászberény, Bercsényi-út 44. Csepka Béla

Orvosi műszert beszerzési elkét veszek. VI., Rózsa-u. hatvannyolc. Tel. 323-768. (9—4-ig.)

Gyermekágy vétel, eladás RÉVAI, VI. Teréz-körút 32. Aradi-utcánál.

Kettizőgépet

keresek megvételre v. bérbe, ugyanott bérmunkát vállalok nagyobb mennyiségben. «REVÜ» KÖTÖÜZEM. Petneházy-utca negyvenöt/b.

66 HP szívógázmotor

fatüzelésü, generátorral eladó vagy élelmiszerért elcserélhető. Ifj. Deutsch Simon, Váci-út tizenhat.

VESZEK

roese vill. vasalót, főzőlapot, órát, chromnickelt (cekáz), mindenért cserélek, javítást vállalom. Garam u. huszonöt, I. 17. (Visegrádi-u. 66.)

Róna Emy

MŰGYŰJTŐK GALÉRIÁJA AUKCIÓS HÁZ
H-1053 Budapest V., Kossuth Lajos u. 10. 1/2 emelet
Telefon: (36-1) 117-6579, 117-5795, 117-3294; Fax: 117-5741

Róna Emy
(1904–1988)

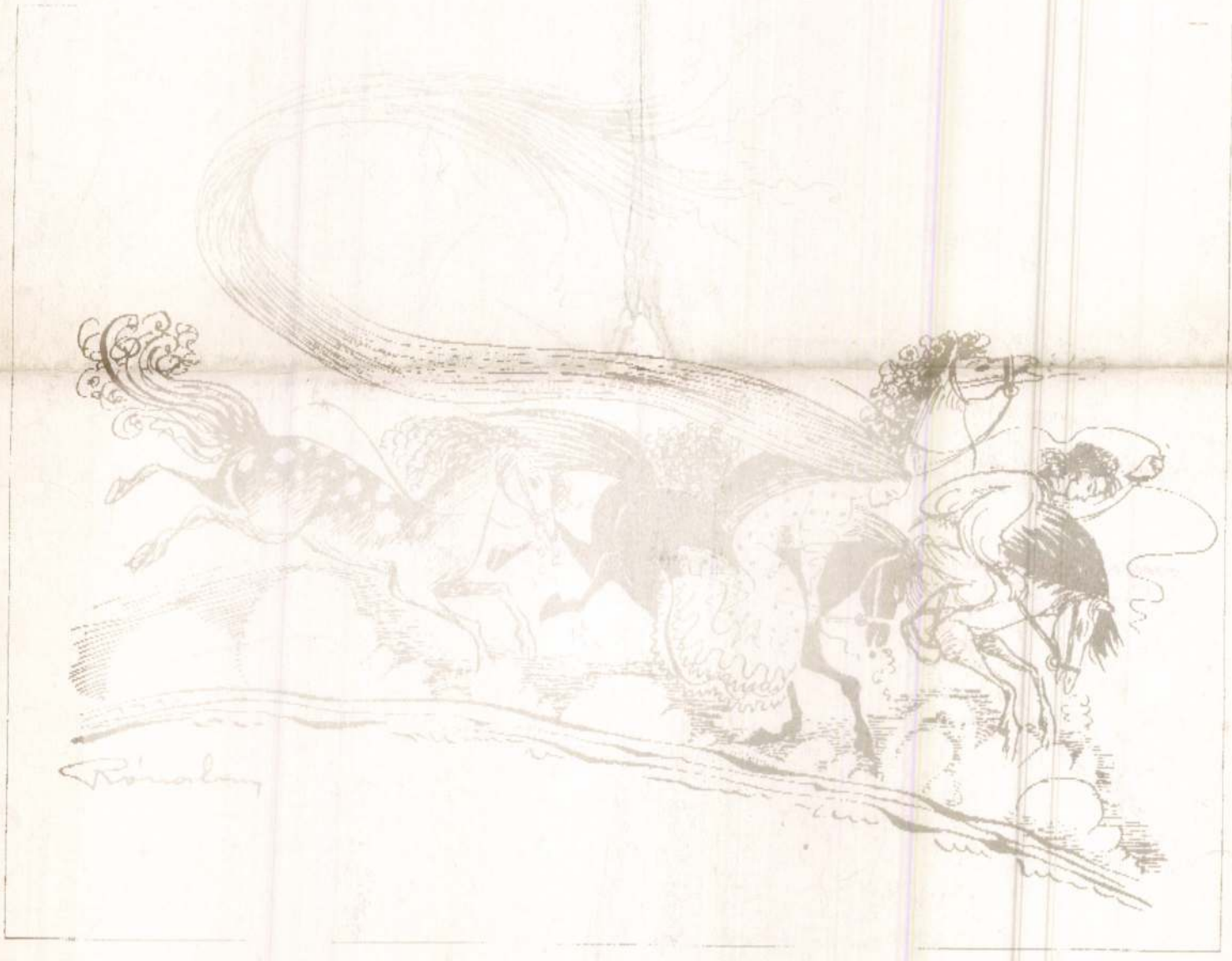

hagyatékából származó
eredeti grafikák kiállítása
1997. február 25-től március 7-ig,
árverése március 8-án szombaton
10^{30} órakor

A GYEREKMESÉK KEDVELŐINEK FIGYELMÉBE !

A kiállítást a sajtó számára február 26-án, szerdán mutatjuk be.
Szeretettel várjuk teára vagy kávéra délután 16 órakor.

Visszajelzést kérünk!

Rózsavölgyi újdonságok

HAROLD LAMB:

Tamerlan

Timur Lenk, a nagy hódító megismétli Dzsingiz-Kháu bravúrját: a félvilágot uralma alá hajtja.

Ára kötve P 16.—

LICHTENBERG EMIL:

Beethoven kamarazenéje

Egymásután vonulnak el előttünk Lichtenberg pompás elemzésében Beethoven csodálatos hegedűszonátái, kvartettjei, triói. Sok kottapéldával.

Ára kötve P 10.—

S. ZÁCHÁR ILONA:

Donizetti

Egy világhírű olasz zeneköltő drámai fordulatokban gazdag, változatos, tragikus élete.

Ára kötve P 8.—
kartonálva P 6.—

SZTRÓKAY KÁLMÁN:

A kis mérnök

2. kiadás
A találmányok felhasználása a nagyiparban, bánya- és kohóüzemek, közlekedés, híd- és alagútépítés, stb. Sok képpel.

Ára kötve P. 15·—

nak, amelyre az emberi életet föl kell építeni, a másik pedig az olaj alakjában föltörő folyékony aranyt, a pénzt. A két felfogás képviselői elkerülhetetlenül összeütköznek egymással, mert épen az ősi föld mélyén rejtőznek azok a petróleumforrások, amelyeket arannyá akar változtatni a pénz szerelmese. A két érdek között kíméletlen harc folyik, az egyik félnek pusztulnia kell. *Traven* könyve jellegzetes képekben mutatja be az amerikai életet, az egyre kisebbre szoruló érintetlen természet és a mindent kiuzsorázó technikai kapitalizmus világát.

Grete von Urbanitzky: A nagy álom. Keresztes kiadás. (Fűzve 20.30, kötve 24.30)

A különös meséjű regény részben Tiszaújlakon, részben Párizsban játszik. Hősei III. Napoleon császár és Roykó Sámuel kisvárosi patikus. Mindkettő nagy álmokat és nagy terveket forgat fejében, csak annyi a különbség köztük, hogy az egyik egy világbirodalomnak az uralkodója, míg a másik egy kisvárosban élő patikus, akit legfeljebb a bajuszpedrője tett híressé. Életük arányai különböztek ugyan egymástól, de egyéniségük és sorsuk azonos törvények szerint fejlődött és alakult. A patikus emelkedése és letörése mint egy kicsinyített és groteszk tükörképe III. Napoleon nagystílű álmainak és bukásának.

Vallentin: Leonardo da Vinci. Barkóczy. (Fűzve kb. 26.—, kötve kb. 36.—)

A reneszánsz egyik legnagyobb egyéniségét Merezskovszkij már ábrázolta szépirodalmi formában. *Vallentin* művében életrajzi teljességre törekszik Korának összefüggéseibe állítva rajzolja meg hőse változatos és mozgalmas életét. Sorsában, életfolyásában nagyszerű művészeti alkotások épúgy kiemelkedő állomások, mint életélményei, melyek ennek a sorsnak jellegét és stílusát megadják. Ha egyéniségekkel és sorsokkal kellene egy-egy korstílust és életformát ábrázolni, a reneszánszra egyik leghívebb illusztráció épen Leonardo da Vinci lenne. A könyv a kort, művészt és mindkettőt önmagában egyesítő és kifejező embert akarja megláttatni. A szöveget 34 műmelléklet egészíti ki.

Virágos gyertyák. Aurora. (Kötve 28.—)

A klasszikus kínai irodalom „Tíz Remekművé"-nek egyik kötete a Virágos gyertyák. Az ismeretlen kínai szerző alkotása tartalomban és stílusban egyaránt a mi számunkra annyira ismeretlen és ép azért annyira különös kínai világ tükörképe. A változatos mese során föltárul előttünk a kínai élet számos mozzanata, ennek a szigorú törvények szerint alakuló és folyó életnek szertartásossága, gyermeteg játékossága és a merev formák mélyén lappangó emberi arca. A stílus azokat a könnyed és színes kifejezésformákat érvényesíti, melyek annyira jellemző jegyei a régi és a modern kínai irodalomnak.

P. G. Wodehouse: Halló Mulliner! Fordította: *Dr. Várady György.* Széchenyi. 231 lap. (Kötve 14.—)

A Mullinerek története, amelyről ez a regény szól, tele van a legmulatságosabb eseményekkel és váratlan, vad kacagásra ingerlő fordulatokkal. A család tagjai egytől egyig különleges egyéniségek, természetes tehát, hogy viselt dolgaik is elütnek a hétköznapi emberek szürke életétől. Az egyik Mullinert egy egzotikus uralkodó szabadítja meg dadogásától, a másik levetve szelídségét, vad jellemmé válik, a harmadik maga a megtestesült flegma. Az író a jókedv gazdag ötletével telistele szórta a mesét, amely nemcsak elszórakoztatja az olvasót, hanem vídámmá és fölszabadulttá teszi humorával és életörömével.

Keleti mesék. Bibliotheca. (Kötve kb 14.—)

Ez a könyv a Fabula címen indított mesesorozat első kötete. A gyüjtemény indulásul keresve se találhatott volna alkalmasabb művet ennél, amely a keleti mesék színes pompájával és változatos anyagával ismerteti meg a magyar olvasót. Kelet már ősidők óta a mesék termőföldje, népei szebbnél szebb mesegyüjteményekkel dicsekedhetnek. Gondoljunk csak az arab Ezeregyéjszaka, a perzsa Ezeregynap vagy az ind és más mesegyüjtemények kimeríthetetlenül gazdag világára. Szinte a bőség zavarával küzdött ennek az antológiának összeállítója, amikor a hatalmas mesetermésből a legjellemzőbb alkotásokat kiválogatta. A gyüjtemény mint valami színes kaleidoszkóp változatos ragyogással tárja elénk a keleti képzelet utánozhatatlanul csapongó játékát és termőerejét.

Képes- és meséskönyvek

Benedek Elek: Apa mesél. Új Idők. 144 lap. (Kötve 12.—)

A nagy meseíró ezt a kedves szép könyvét Marcika fia kérésére írta. Az első kiadás előszavában azt mondja: „Nem vezettem Tündérország káprázatos földjére; a való életből vettem mesém anyagát, melyek nem is annyira mesék, mint inkább a gyermek lelkét foglalkoztató eleven képek, jelenések... Könyvemből megláthatják a szülők, hogy az engedelmesség, a gyermeki és testvéri szeretet ápolására" a megfélemlítésen kívül más eszközök is rendelkezésére állanak az írónak. Jóság, szeretet, magyaros képzelőerő sugárzik a *Róna Emy* rajzaival díszített könyvből.

Bánfi János: Egyszer volt, hol nem volt... Franklin. 72 lap.

Gyermekmeséket tartalmaz ez a finom rajzokkal díszített, hangulatos kötet. A mesék a mindennapi valóság és a csapongó, színes képzelet szálaiból vannak szőve. Így kiválóan alkalmasak arra, hogy a gyermek fejlődő valóságérzékét épúgy kielégítsék, mint képzeletét fölszabadítsák és szebbnél-szebb képekkel telítsék. A gyönyörködtetés és a nevelés egyformán vezette írójuk tollát. A rajzokat *Szávay Edit* készítette.

Bánfi János: Tündérkert. Franklin. 64 lap. (Kötve 7.80)

Erős Jánosok, csodálatos tündérek, regélő angyalkák, ismerős és mégis meglepő viselkedésű állatok, meg a magyar élet egyszerű kis libapásztorai és más, a népi képzeletet foglalkoztató alakok ennek a meséskönyvnek a szereplői. Nemcsak a mesehősök, hanem a velük megesett történetek is érdekesek, különösek, csodálatosak, szórakoztatóak és tanulságosak. *Bánfi János* műve a gyermek-olvasó minden igényét kielégíti. A meséket *Szávay Edit* rajzai díszítik.

Csongrády János: Hüvelyk Matyi. Szent István Társulat. (Kötve 3.90)

Hüvelyk Matyi, ez az ötletes kis emberke apjával elindul szerencsét próbálni. Sok kalandon, nehéz helyzeten mennek keresztül, de minden bajból kimenti őket a pöttöm emberke furfangja, talpraesett eszessége. A Manókirály fondorlatától éppúgy megszabadulnak, mint

kötik le figyelmét. Ez a műve nem mindennapi meséjű. Egy lovászlegényről szól, aki nehéz küzdelmek után eljut odáig, hogy egy kocsmát vesz magának és szolgából a maga és mások ura lesz. Az emberek helyett azonban inkább egy kiskutya érdekli, arra pazarolja minden szeretetét. Később azonban szenvedélyes szerelemre gyullad egy nő iránt, akiben látszatra éppúgy csalódik, mint kiskutyájában. A regényről *Robert de Traz*, a neves svájci regényíró azt írta, hogy mély „és jelentős alkotás", „az ösztönerő és a szerelmi vivódás regénye".

Upton Sinclair: Alkohol. Nova. (Kötve kb. 22.80)

Az író az amerikai életnek egyik legélesebb szemű figyelője, legmerészebb szavú kritikusa és ábrázolója. Ebben a könyvében az Újvilág egyik legjelentősebb eseményével, az alkoholellenes harc lefolyásával foglalkozik. A cselekmény főmondanivalója ugyan nem ez, hanem egy gazdag milliomos lány s egy szegény talpig-férfi fiatalember szerelme, de emögött ott kavarog és hullámzik az egész világháború utáni amerikai élet, irodalmi, politikai, gazdasági eseményeivel, híres embereivel és hírhedt bűnözőivel. Reális, kíméletlen, szavaiban is valószerűen megírt történet.

Upton Sinclair: Letűnt világ. Renaissance. (Kötve 33.60)

Ez az immár negyedik kiadásban megjelenő hatalmas kötet az elmult világháború „letűnt világába" vezeti az olvasót. A filmszerű gyorsasággal és változatossággal pergő történet reális képekben vetíti elénk ezeknek a véres és sorsdöntő éveknek életét. A végtelen szenvedés s a féktelen gyönyörhajhászás, a legnagyobb emberi nyomorúság és szertelenül földuzzadt gazdagság rikitó ellentétei adják meg a cselekmény alapvető hangulatát, melynek szereplői Európa és Amerika jelentős politikusai, pénzemberei, nagy egyéniségei és szenvedő névtelenjei.

Jan Struther: Mrs. Miniver. Keresztes kiadás. (Fűzve 18.30, kötve 24.30)

A regény középpontjában a mai idők középosztálybeli asszonya áll. Ennek mindennapi életét ábrázolja az érdekesen bonyolított cselekmény során az író. Ez az élet, amennyiben nem az író, hanem az átlag ember szemével nézzük, talán enyhén egyhangú és langyosan izgalmas élet, de az író számos olyan mozzanatot lát meg benne és ábrázol, amely tele van jellemző megfigyeléssel, lényeges tanulságokkal és érdekkeltő elemekkel. Gondok és örömök, családi és társadalmi események, azok a tényezők, amelyekből ez az élet kialakul. Az író előadását kedves mesélőhang és megértő életszemlélet jellemzi.

Leonid Szolovjov: A csendháborító. Fordította: *Illyés Gyula* és *Jekaterina Gutkina*. Révai. 288 lap. (Kötve 18.—)

Ennek a könyvnek a hőse Naszreddin Hodzsa. Minden nép képzeletében előfordul az ő legendás alakjához hasonló típus, akiben a furfang és a becsületesség, a jóság és a keménység, a szegények szeretete és az elnyomók gyülölete egyesül. Az arab és török anekdoták e különös alakjáról írta meg meglepően eredeti, mozgalmas regényét *Szolovjov*, a modern szláv irodalom egyik legértékesebb képviselője. Hőse kalandos és forradalmian izgékony életével mindenütt megváltoztatja a hétköznapok és a szokások megrögzött formáit, ahol csak megjelenik. Az eleven történetből melegen patakzó humor és mély emberi bölcseség árad napjainkban különösen felbecsülhetetlen vonzással és erővel.

Thackeray: A hiúság vására. Franklin. I—II. k. (Kötve kb. 50.—)

Ez a regény a Napoleon-korabeli Anglia társadalmáról ad nagyarányú képet. Az író a világirodalom nagy realistái közé tartozik s műve egyik legelső nagyszabású társadalmi regény. *Thackeray* Babits Mihály megállapítása szerint „igazi realisztikus szellem, tapasztalati és gyakorlati. Ő engedelmesen ábrázolja a hiú élet egész zavaros gazdagságát. Regénye nem logikai vagy lélektani levezetés, hanem egy társaság keresztmetszete s egyszersmind bírálata. S ez a társadalmi rajz világképpé szélesedik azon a ponton, ahol a történet egyik országból a másikba árad s a személyek sorsára egy nagy európai háború keselyszárnyának árnyéka esik." Hangja iróniikusan színezett, stílusa „szinte örök ideálja a valóságfestő regény stílusának."

B. Traven: A fehér rózsa. Fordította *Dormándi László*. Pantheon. 256 lap. (Fűzve 6.—, kötve 9.50)

Két világ- és életfelfogás ütközik összsze ebben a regényben: az egyik az ősi földet vallja a biztos és szilárd talaj-

Barkóczy karácsonyi újdonságai

A. Vallentin:

Leonardo da Vinci

Az első teljes életrajz arról az emberről, akinek élete: történelem s akinek élettörténete maga a renaissance.
34 műmelléklettel kb. 600 oldal

ára kötve kb. P 32.—

János Jenő:

Ki merre lát

A remecskei báró Braun család életregénye. Nagyszabásu korrajz Ferenc József korától Trianonon át a mai világ viharaiig.

ára fűzve P 12.80
kötve „ 18.—

Starosolzky Aranka:

Sztambuli lélekvásár

Izgalmasan érdekes riportregény a háború forgatagában, az Isztambulban összegyült kalandorok és kémek életéről.

ára fűzve P 12.80
kötve „ 18.—

Ifj. aranyos-maróthi dr. Rónay László (1909, Budapest, rom. kat.), áldozópap, a budapesti tudományegyetem hittudományi karáról, a Collegiumban dolgozott ezúttal harmadik évben. Folytatta tanulmányait a Pontificio Istituto di Archeologia Cristianán, ahol a keresztény régészet különböző ágait, epigráfiát, ikonográfiát, topográfiát, a katakombák és ókeresztény bazilikák ismertetését és az ókeresztény liturgiát felölelő előadásokat hallgatott. Elkészítette a licentiátusi fokozathoz szükséges dolgozatát a nem-római származású vértanuk kultuszának ismertetéséről és sikeres vizsgálat után elnyerte a licentiátusi fokozatot.

Szöllősy Zoltán (1911, Rákospalota, róm. kat.), szigorló jogász, a Közigazgatástudományi Intézet tanársegéde, a budapesti tudományegyetem jogi karáról (Magyary professzor), a Collegiumban dolgozott. Érdeklődése körébe vonta a mai olasz közjogot, közigazgatási jogot, a helyi közigazgatást, a közigazgatási bíráskodást, a köztisztviselők fegyelmi jogát, a korporációs rendszert és a Testo Unico problémáját. A római királyi egyetemen hallgatta a következő előadásokat: alkotmányjog (Romano), közigazgatási és korporációs jog (Zanobini), általános államtan (Panunzio), korporációs jog (Balella) és korporációs politika (Bortolotto). Dolgozott az Istituto di Diritto Pubblico e Legislazione Socialeban, előadásokat hallgatott az Istituto Fascista di Culturaban, az Istituto Superiore di Culturaban, beiratkozott az Istituto Interuniversitario Italiano által a külföldiek számára rendezett, az új Olaszországról, valamint Rómáról tartott kurzusra. Tanulmányt készített az olasz helyi közigazgatásról, a korporációs rendszerről és a szindikátusok jogi helyzetének legújabb fejleményeiről, a közigazgatási bíráskodásról és a jogszerűségről az olasz jogban, végül az olasz köztisztviselők jogi helyzetéről. Ezenfelül összegyüjtötte a korporációs jog és az olasz közigazgatási jog újabb műveit összefoglaló bibliográfiáját.

b) *Premio-ösztöndíjasok:*

Bars Gyula (1909, Újpest, róm. kat.), festészeti tanulmányait folytatta a római szépművészeti akadémián.

Dr. Fiala Erzsébet (1912, Brassó, róm. kat.), tanárjelölt, a budapesti tudományegyetem bölcsészeti karáról (Zambra és Tagliavini professzorok), az Intézet felügyelete alatt dolgozott. Róma műemlékeinek alapos megtekintése után beiratkozott a római kir. egyetemre, ahol Bertoni (román filológia), Ugolini (az olasz nyelv története), V. Rossi (olasz irodalomtörténet), Cecchelli (keresztény archeológia), Toesca (renaissance- és modern művészettörténet) és Colasanti (a középkori művészet története) előadásait hallgatta. Könyvtári kutatásokat végzett a ferences eszmevilág megnyilatkozását a középkori

Róma Coll. Hungaricum
Omőzt Ip 34/35
27. l.

Krausz Ottó (1912, Budapest, izr.), természettudományi tanulmányainak a római egyetemen való folytatása céljából nyert premio-ösztöndíjat.

Mann Ervin (1908, Budapest, róm. kat.), kir. bírósági joggyakornok, büntetőjogi tanulmányokat folytatott a második félévben (áprilistól júniusig). Evégből összeköttetésbe lépett a római tudományegyetemmel és az olasz igazságügyi hatóságokkal, bíróságokkal és számos olasz fenyítő- és biztonsági intézetet tekintett meg Olaszország különböző helyein. Különösen két irányban folytatott kutatásokat. Egyrészt az 1930. évi új olasz büntetőtörvénykönyv 199—240. cikkein alapuló biztonsági rendszabályok rendszerével, másrészt a becsület ellen irányuló bűncselekmények tárgyában folytatott olasz bírói gyakorlattal foglalkozott és általában alaposan tanulmányozta az új olasz büntetőtörvénykönyv és a készülő büntetőeljárási törvénykönyv rendelkezéseit a rájuk vonatkozó tudományos szakirodalommal együtt. Tapasztalatairól a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter úrnak jelentést tett.

Dr. Marciewicz Erzsébet (1907, Budapest róm. kat.), premio-ösztöndíjat nyerve a harmadik félévet végezte a római Sapienza-egyetemen, ahol művészettörténeti előadásokat hallgatott. Egyúttal befejezte az olasz külügyminisztérium által rábízott „Artisti Italiani in Ungheria" című kötet átvizsgálását, kibővítését és átdolgozását és azt teljesen készen nyujtotta át az illetékes olasz hatóságnak. 1935. évi március hó 23-án férjhez ment Borzi Antonio Orazio olasz kir. főhadnagyhoz.

Dr. Páll Antal (1905, Dés, róm. kat.), jogi doktor, a Központi Statisztikai Hivatal gyakornoka, a római egyetem államtudományi fakultásán folytatta előző évben megkezdett tanulmányait. Külön engedély alapján behatóan tanulmányozta a Duna-probléma tárgyalási anyagát, továbbá az olasz társadalmi törvényhozással és munkáskérdéssel foglalkozott. Az olasz kultúrstatisztikára vonatkozólag is gyüjtött adatokat. Különösen Bortolotto társadalomtudományi és Coppola professzor nemzetközi politikai előadásaiból tanult sokat. A tanév elején tíz tárgyból tett vizsgát az előző évben hallgatott félévek alapján olyan kiemelkedő eredménnyel, hogy az utolsó félév hallgatása alól felmentették és már november 30-án megtarthatta doktori disputációját. Főtémája „Politica dell' Italia al riguardo del Bacino Danubiano" volt. Ennek alapján egyhangú kitüntetéssel avatták doktorrá. A közgazdasági intézet megbízásából kidolgozta „Situazione economica dell' Ungheria dopo il trattato di pace" című munkáját, amelyet az intézet le is közölt. Társadalmi téren is sokat tevékenykedett az olasz-magyar kulturális kapcsolatok elmélyítése terén.

Róna Emmy (1904, Budapest, ág. ev.), grafikus-művészeti tanulmányokra nyert premio-ösztöndíjat.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-745, 340-726
1983 MÁJ 14
Szolnok m. NÉPLAP
1021

Romvári János: Befeléfordulás

Tömé

Evlia Cs

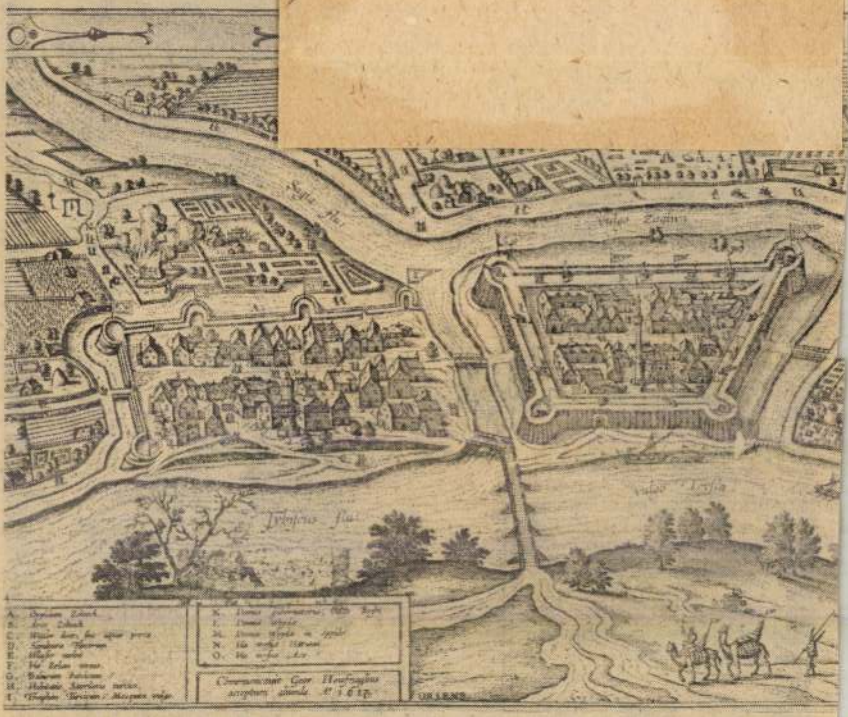

Evlia Cselebi 1664—1666 között csaknem az egész hódoltság alatti Magyarország

ről érkező emberek e hídon mennek át. A várban téglá-

a Zagyva
van a vér

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB 23

Esti Hírlap

Róna Emy grafikus-
művész

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács *Róna Emy* grafikusművésznek művészi munkássága elismeréséül és *Török Sándor* írónak 70. születésnapja alkalmából írói munkássága elismeréséül a *Munka Érdemrend aranyfokozata* kitüntetést adományozta.

sőjobboldali chilei junta politikája, Chile új párizsi nagykövetének kinevezése ellen.

A kivezényelt roham-

K. RÓNA KLÁRA

138	Napló III., pasztel	300.—
139	Napló IV., pasztel	300.—
143	Napló VIII., pasztel	150.—
148	Napló XIII., pasztel	300.—
149	Akt, pasztel	300.—
150	Gyermekek, pasztel, mgt.	
152	Kislány virággal, pasztel	150.—
153	Fátyolos nő, pasztel	150.—
154	Alvó kislány, pasztel	300.—
155	Comtesse Gilly de la Tramerye, pasztel, mgt.	
156	Nő, pasztel	300.—
157	Tükörnél, pasztel	300.—
159	Nyári délután, pasztel, mgt.	
162	Bakonyi család, pasztel	200.—
163	Kompozíció, pasztel	150.—
165	Tünődés, pasztel	200.—
166	Klie Anna Mária és Zoltán, pasztel, mgt.	
168	Pihenés, pasztel	300.—
171	Marion, olajf., mgt.	
172	Leányportré, olajf., mgt.	
173	Kis Kati, pasztel, mgt.	
174	Portrait, olajf., mgt.	

126	Marquise de Grammantice, tempera	300.—
127	Cicu, tempera	100.—
128	Portré, tempera	250.—
129	Mária a gyermek Jézussal, tempera	360.—
130	Erkélyen, tempera	250.—
131	Anyaság, tempera, Polacsek P. tulajdona	
132	Nő fekete kalappal, tempera, mgt.	
133	Erdőben, tempera	400.—
134	A gyermek, tempera	250.—
135	Krisztus, tempera	250.—

Nemzeti Szalon 1937. nov. 04.
87 csop. kiáll.

A helyzet szombaton

✦

A karácsonyi, illetve az újévi könyvpiacra hatalmas kötet jelent meg: *Ortutay* Gyula közoktatásügyi miniszter vaskos kötetet adott ki, mely beszámol *az új magyar művelődéspolitika* küzdelmeiről. A kötet terjedelme: 24 ív. Ez a munka azért is számot tarthat a közvélemény érdeklődésére, mert részletesen bebizonyítja, hogy a mintegy 150 esztendős magyar népoktatás a felszabadulás előtt a tekintélyi elv német módszereire épült és csak most teremtődött meg az igazi magyar népoktatás, másfélszáz esztendő után most hatolt be először a demokrácia, vagyis a népi szellem az iskolák elzárt falai közé.

✦

A kultuszminisztérium művészeti osztálya a jövő évben írók és művészek számára havi 400 forintos juttatást utal ki. A kérelmezők tüntessék fel eddigi működésüket és forduljanak a közoktatásügyi minisztériumhoz. De csak olyanok kérhetik a juttatást, akiknek havi jövedelme az 500 forintot nem haladja meg.

✦

Kísérletképpen az egyes vármegyékben megkezdték a közérdekű hírszolgálat bevezetését. Ezentúl tehát nem a kisbíró hozza dobszóval a falusiak tudomására az időszerű rendeleteket és közleményeket, hanem a községi bíró, illetve a jegyző. Az új hírszolgálat lényege a következő: a községi bíró vagy a jegyző előadást tartanak, amely három részből áll, elsősorban ismertetik a belügyminisztérium közleményeit, majd a főispáni beszámolót a közéleti, termelési és politikai kérdésekről, végül pedig beszámolnak a helyi vonatkozású kérdésekről és ismertetik azok lényegét és miben-létét.

✦

Tarka képet fog mutatni vasárnap az országgyűlés üléstere, folyosója és büféje. Miután ugyanis úgy az UFOSz (az újgazdák), mint a FÉKOSz (a régi kisgazdák) szövetsége kimondta egyesülését, az így keletkező DÉFOSz (Dolgozó Földművesek Országos Szövetsége) fogja az országgyűlés üléstermében megtartani egyesülési közgyűlését. 516 parasztdelegátus érkezett e gyűlésre — köztük 147 nő —, a delegáltak közül 121 nincstelen (csak megszokásból használjuk e fosztó képzővel helytelenül csinált kifejezést, mert akinek semmije sincs, az inkább nincses, mint nincstelen), 185 öt holdig terjedő birtok gazdája, 198 öt-tízholdas és 133 rendelkezik kevéssel tíz hold fölött.

Az üléstermet stílszerűen feldíszítették. Az elnöki emelvény felett nemzetiszínű zászlók közt Rákosi Mátyás, Lenin és Sztálin hatalmas képe, azután sorban Dobi, Táncsics, Szakasits, Dózsa György és Erdei Ferenc képmása. Két nap alatt az országgyűlés büféje a kongresszusi tagok számára 1100 ebédet szolgál fel, vacsorára pedig a kiküldöttek ugyanannyi élelmiszercsomagot kapnak. Az ebédhez fejenként negyed liter bor jár, ezen felül senki számára sem mérnek ki több vagy más szeszesitalt. Már mint a parlamenti büfében; egyébként azonban alighanem juttat a kongresszus egy kis italforgalmat a fővárosi kocsmáknak és kisvendéglőknek. A kiküldöttek vörös blokkot kaptak ceruzával s az első napi — bableveshől, borjúpörköltből és tésztából álló — parlamenti ebéd után már többen nekiláttak a jegyzeteknek. Így egy békésmegyei szegény földműves ákom-bákom betűkkel rótta a «slágvortokat», hogy — mint mondta — otthon be tudjon számolni a földiknek Dögei Imre beszédéről. A kiküldöttek közt — szemmel láthatólag — sok a szegényparaszt. Sokaknak nagy élmény a főváros. A magyar paraszt azonban mindig csak tudomásul vesz, de soha semmin sem csodálkozik. Szófukar, különösen evés közben, de különben is nagyon meggondolja, amíg megjegyzést tesz. Azonban mint az Alföldön mondani szokás: nem hallgat, csak nem beszél.

Fővárosi kölcsönben részesült 510 házaspár közül 75-nek született eddig gyermeke

A főváros három évvel ezelőtt rendszeresítette a házassági kölcsönöket. Az elmult hónapban 45 fiatal házaspár kapott 500—500 forint kölcsönt, azonkívül öt élmunkásnak 1000—1000 forint kölcsönt utaltak ki. Eddig házassági kölcsönben összesen *510 házaspár részesült.* Az egy-egy hónapra megállapított 5 forintos törlesztési részleteket az új házasok pontosan megfizetik. A kölcsönök rendszeresítése óta 74 új házaspárnak született *egy gyermeke* és mindössze *egy házaspárnak* született *két gyermeke.* Az egy gyerekes családoknak a kölcsön *25 százalékát,* a kétgyermekeseknek pedig felét *elengedték.*

Az uzsorabíróság elé kerülnek dr Csornoki Viktor bűntársai

Az államügyészség most készítette el a vádiratot dr Csornoki Viktor két bűntársa: *Schalk* István óra- és ékszerkereskedő és *Ladányi* Dezső hites könyvvizsgáló ellen fizetési eszközökkel elkövetett bűncselekmény miatt. Schalk még 1947-ben 500 dollárt vett át Csornokitól 20.000 forint kölcsön biztosítékául, a dollárokat azután Csornoki megbízásából zúgforgalomban eladta.

Ladányi ugyancsak 1947-ben átadott Csornokinak kicsempészés céljából 400 dollárt és 20.000 forint értékű brilliánst, amit Csornoki kicsempészett az országból. Csornoki bűntársainak ügyét rövidesen tárgyalja az uzsorabíróság. (MTI)

Az ünnep mosolya a Szabadszáj karácsonyi száma

CSUPA VIDÁMSÁG
POMPÁS KARIKATURÁK

6 oldal ✦ 1 forint

Cavallier József, Kodály Zoltán és Szekfü Gyula levele Mindszentyhez

A magyar katolikus közélet három ismert vezető egyénisége, *Cavallier* József, *Kodály* Zoltán és *Szekfű* Gyula november 30-án levelet intézett *Mindszenty* József bíboros-érsekhez.

A nagyterjedelmű levél megvilágítja a demokratikus átalakulás és az újjáépítés páratlan eredményeit, majd arra mutat rá, hogy azok az elemek, amelyek a régi viszonyokat kívánják vissza, az egyház uszályává szegődtek. Megemlíti a levél, hogy bár sok világi pap, szerzetes és apáca a hitlerizmus idején élete kockáztatásával mentette a zsidók és politikai menekültek életét, az egyház vezetői, csekély kivétellel, nem emelték fel szavukat az embertelen üldözéssel szemben.

— Amint akkor keserűen fájlaltuk, — folytatják többek között a levél írói — ilyen fellépés hiányát, éppen így fájdalmas szorongással vártuk Eminenciád olyan szavait, amelyekkel elismerné a magyar nép négyesztendős példátlan erőfeszítéseit, a négyéves munka ama nagyszámú mozzanatait, amelyek elősegítik az evangélium szociális tanításának megvalósítását és elismernék ezt az új állami berendezkedést, amely megindult azon az úton, hogy a szegénnyel és elnyomottal szemben is érvényesüljön az igazságosság elve.

— Ilyen nyilatkozatok hiányában viszont Eminenciád másirányú pozitív megnyilatkozásai következtében egyházunk ma akként szerepel, mint amely vissza akarja fordítani négy év fejlődését, meg akarja újítani a nagybirtok és a kapitalizmus hatalmát és ki akar bennünket emelni szövetség-rendszerünkből. Az ilyenirányú politikai katolicizmus hivei s gyakran nem is katolikus vallású rétegei azt hiszik, hogy egyházunk tanait követik, amikor új világháborúra számítgatnak. Ilyen és hasonló hangokat borzadva és kétségbeesetten hallunk naponta még olyanok részéről is, akik magukat hivő katolikusoknak tartják és Eminenciádban látják egyetlen vezérüket.

— Minthogy ilyenformán a magyar egyház fogalmát a közfelfogás szerint vissza nem hozható, elmult dolgok után való vágyódás, részben pedig a katolikus lényegtől eltérő felfogások és sokszor gyűlölet vezette aspirációk terhelik meg, ennek következtében a magyar egyház helyzete sokkal inkább megnehezedett, semmint arra kezdettől fogva számítani lehetett volna. A forradalmi változás kétségtelenül békét és rendezett munkát hozott, aminek idejekorán való elismerése s az *állammal való tárgyalások esetén egyházunk legalkalmazottabb szolgái, a férfi- és női szerzetesrendek sorsa sem nyujtaná azt a reménytelenül szomorú képet,* amelyet ma tényleg láthatunk. Velük együtt mi is attól félünk, hogy amennyiben a magyar egyház hivatalos magatartásában mihamar változás nem történik, lelkiekben mérhetetlen kárt szenvedünk, gazdag multtal bíró, hitbuzgalmi, karitatív és kulturális intézményei egymásután elsorvadnak és *a vallásos élet legfejlebb a templomokra fog szorítkozni.*

— E helyzet megváltoztatása kizáróan Eminenciádtól függ: kimondott vagy ki nem mondott nyilatkozatai, a róluk terjesztett, de meg nem cáfolt mesék és legendák alakították ki azt a légkört, amelyben egyházunknak ezt a szenvedést meg kell érnie, s ezért várjuk Eminenciád álláspontjának megváltozásától a katolikus érdekek megóvását.

Arra kérik a prímást, *fontolja meg szavaikat az utolsó órában a katolikus hívek békéje s nyugalma, nemkülönben lelkiüdvössége érdekében.*

A Talpalatnyi föld díszbemutatója

Péntek este ünnepélyes külsőségek között az UFOSz és FÉKOSz egyesülési kongresszusa alkalmából mutatták be a *«Talpalatnyi föld»* című legújabb magyar filmet. *Szakasits* Árpád köztársasági elnökkel az élén a politikai és a művészi élet vezető személyiségei jelentek meg a díszbemutatón, amely előtt *Szabó* Pál, a film szerzője hangsúlyozta, hogy a film a dolgozó parasztság egyik hasznos fegyvere azokban a harcokban, melyeket a kulákság és a tőkések maradványainak felszámolására vív. A film levetítése után *Szakasits* Árpád köztársasági elnök így nyilatkozott a filmről:

— A *«Talpalatnyi föld»* a valóságot ábrázolja és az *eddigi legjobb magyar film.* Lehetővé kell tennünk, hogy a dolgozók nagy tömegei lássák, mert igen sokat tanulhatnak belőle.

★

A *«Talpalatnyi föld»* új és *nagy lehetőséget nyit a magyar film életében.* Egy falusi szerelmi történet áll a film tengelyében, Zsiros *Tóth,* a falu nagyparasztja fiához akarja kényszeríteni egy szegényparaszt leányát, *Örzsét,* aki azonban egy másik szegény fiút szeret. Az 1930-as években lejátszódó film tökéletesen hű képet fest az akkori világról, a csendőrszuronyokkal félelemben tartott és a nagyuradalmak tövében szenvedő és senyvedő kisparasztok életéről. A legforróbb és legellenállhatatlanabb emberi érzés, két fiatal erős és egészséges ember egymásért és a kenyérért való küzdelmének hátterében húzódik meg az *emberré válás gondolatának* művészi eszközével kifejezett igazsága. E filmben látjuk megvalósulni a realista színjátszást. A film főszereplője, *Szirtes* Ádám például maga is dolgozó szegényparaszt volt, valóban egy pillanatig sem érezzük azt, hogy játszik, hanem azt, mintha saját történetét élné át. *Mészáros* Ági Örzse szerepében nemesen egyszerű és mélyen drámai, de a film főszereplői, így *Lehotay* Árpád, *Egri* István, *Molnár* Tibor (akadémista), *Pataky* Miklós, *Makláry* Zoltán és a többiek az igazi élmény nagy ajándékával lepik meg a nézőt. *Bán* Frigyes rendezte *Zákonyi* Sándor lelkes és szakavatott segítségével ezt a filmet, amelynek értéke nemcsak tökéletes technikájában és színészi összjátékában, hangulatos képeiben, *Veress* Sándor plasztikus kísérő zenéjében nyilatkozik meg, hanem különösen abban, hogy annyira *speciálisan magyar* és *új utakon járó,* hogy biztosan felfigyel rá a nagyvilág.

Rajtaütöttek egy alvilági étkezdén

Pénteken délben tartotta a törvényszék *Orr* István rovottmultú étkezdetulajdonos ügyének tárgyalását. Orrt sikkasztással gyanusították, a tárgyaláson azonban felmentették. Efeletti örömében hazafelé tartva egyik Rákóczi-úti vendéglőben inni kezdett, majd betért a Rákóczi-úti *Haas*-féle szőnyegkereskedésbe, ahonnan néhány terítőt akart ellopni. Az alkalmazottak tetten érték, mire botrányt rendezett, végülis azonban a főkapitányságra került. A rendőrségen elmondotta, hogy az utóbbi időben nem követett el semmi bűncselekményt, de beismerte azt, hogy a Farkas István-utca 10/b. sz. étkezdéjében esténként alvilági alakok gyűlnek össze. Orrt őrizetbe vették. Még pénteken este csavargóknak öltözött nyomozók szállták meg az étkezdét, majd igazoltatták az ott tartózkodókat. Elfogták többek között Biró Sándor foglalkozásnélküli, akit az alvilágban „Dilis Bika" néven ismernek, mert, ha elfogják, bolondot szimulál. Kihallgatása után több bűncselekményt ismert be, őrizetbe vették.

Városházi hírek

A *Gyermekmentő Szövetség* a fővárosi ínséges családok gyermekei részére 500 pár cipőt és 10 készlet csecsemőkelengyét adományozott.

A házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatok során az elmult hónapban 56 személyt utasítottak el *fertőző nemibetegség és fertőző gümőkór miatt.*

Meleg ünneplésben részesítették a városházán *Fodor* Gyula alpolgármestert abból az alkalomból, hogy most töltötte be alpolgármesteri működésének második esztendejét. *Bognár* József polgármester tolmácsolta a főváros közönségének és a tisztviselők jókívánságait, majd *Seprényi* Imre, a VÁOSZ főtitkára mondott üdvözlő beszédet.

A kerületi elöljárók hatáskörébe utalta a polgármester a hatósági gondozásra szoruló vakok segélyezését.

Magyar költők antológiája jelenik meg a Szovjetúnióban

Moszkvából jelentik:

A GOSZLITIZDAT (állami irodalmi kiadóvállalat) magyar költők antológiájának kiadását készíti elő. Az ezer oldalra tervezett versgyüjtemény *Balassa Bálinttól napjainkig az egész magyar költészetet* felöleli. A legkiválóbb magyar költők költészetének legjaván kívül magában foglalja mintegy száz népdal és népballada fordítását is.

Az állami irodalmi kiadóvállalat megbízásából Anna *Krasznova* végzi a válogatást.

— Munkánk — mondta Anna Krasznova a *Magyar Távirati Iroda* moszkvai munkatársának — már nagyon előrehaladt. Munkatársaink, a legismertebb szovjet költők, már igen sok vers fordításával elkészültek. A legnehezebb kérdéseket már megoldották. A *Csokonai, Berzsenyi, Vörösmarty, Kölcsey, Ady* és *József* Attila műveiből kiválasztott költemények fordítása már kész.

Embercsempészés

miatt őrizetbe vették *Borda* György foglalkozásnélkülit, aki még ez év szeptemberében egy gazdasági bűncselekmény elkövetése után Ausztriába szökött. Onnan nemrégen visszatért, majd tárgyalásokba kezdett több külföldre szökni szándékozó személlyel, akiknek felajánlotta, hogy magas juttatásért átsegíti őket a határon. Mielőtt azonban Borda első csempészését végrehajtotta volna, a rendőrség lefogta, „üzletfelei" ellen pedig eljárás indult.

Az ifjúság karácsonya

LEÁNYOKNAK:
ÁRPÁDHÁZI SZT. MARGIT ÉLETREGÉNYE
ÍRTA: OSVÁTH ILONA
Teljes lelki nyugalommal ajánljuk fiatal leányoknak
Fáy Dezső 18 fametszetével
KÖTVE 12.— Ft.

FIÚKNAK:
Hilton: Isten vele tanár úr!
Mr. Chips tanár úr hosszú életpályáját jóságos humor aranyozta be
4 eredeti felvétellel
KÖTVE 12.— Ft.

KÁLDOR GYÖRGY KÖNYVKIADÓVÁLLALAT

NEM KELL FÁZNI!
Két nap alatt bebéleljük fehér vagy barna szőrmével szövetkabátját
ELŐNYÖS FELTÉTELEKKEL
PRÉMIPAR SZÖVETKEZET
BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 11—13

RÁDIÓ-PORSZÍVÓ-KEFÉLŐGÉP
hosszú részlet. alkatrészek. csere. SZENCZER Vörösmarty-utca 31.

Egy ajándék és az egész család örül neki — nemcsak karácsonykor, hanem egész éven át!
AJÁNDÉKOZZON ORION 844 U NYUJTÓTTSÁVOS UNIVERZÁLIS VILÁGVEVŐ RÁDIÓT!
Megvásárlása nem gond többé — részletre is megveheti.
MINDEN ÓRÁBAN ORION RÁDIÓ
Az ORION rádió összes típusait, vala mint népszupereket azonnal szállítja RÉSZLETRE IS
Morvai rádió Erzsébet-körút 40 T. 423-583
Az összes típusú rádiók nagy választékban BUDÁN MOLNÁRNÁL XI. Bartók Béla-út negyvenegy. Telef on: 258—214.
VÉSZI VILLAMOSSÁG RÁDIÓ Részlet - Csere - Service VÉSZI VILLAMOSSÁG RÁDIÓ IV, Irányi-u. 13. Tel.: 387-158.
ORION RÁDIÓK 10 lemezváltós gramofonnal kombinálva MARNITZ-nál VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 37.
ÖSSZES TÍPUSOK RÉSZLETRE IS MOGYORÓSSY Rákóczi-út 71
BODNÁR rádió és villamossági szaküzlet Bajcsy Zsilinszky-út 60. Részletfizetési kedvezmény.

IRODALMI KRÓNIKA

Régi újdonságok

A parádés karácsonyi kiadványok közé tartozik *Rabelais* „Pantagruel"-e. *Cserépfalvi* adta ki ezt a négyszázesztendős ujdonságot, a francia irodalom egyik első középkori termékét. A könyv kiállítása nagyon szép, vaskos triviális szövegen pedig nem lehet vitatkozni, mert az olyan, amilyen. Elődeinket vállalnunk kell, úgy, ahogy voltak, akkor pedig mégis jobb, ha legalább ismerjük őket. Vonatkozik ez különösen *Rabelaisra*, aki nélkül sohasem ismerhetnénk meg teljesen a francia irodalmat.

A másik francia „ujdonság" *Balzac* „Betti néni"-je. Ha nem volna képtelenség, azt mondanánk, hogy az egyik legjobb könyve. Viszont azért képtelenség, mert ugyanez a meghatározás tökéletesen ráillik minden könyvre, amit valaha is megírt.

További régi ujdonságok: *Molière* „Misanthrope"-ja, *Csehov* kisregénye, „A semmirekellő", *Kaffka* Margit átszellemült, finomhangulatú klastrom-regénye, a „Hangyaboly" — és végül a felejthetetlen édességű, igazi *Krúdy*-regény: a „Hét bagoly".

Parasztregények

Terjedelemben kétségkívül legnagyobb *Kovai* Lőrinc ezeroldalas „Áradat"-a, a nincstelen parasztság reménytelenül küzdelmes, védtelen és kilátástalan életének keserű krónikája. Hárommillió pária az az áradat, amely ebben a könyvben sötétlik. Földből sarjadt és a földhöz tartozó emberek, akiket számüztek az ősi elemtől, hogy gyökértelenül hányódva, itt-ott adódó néhányhónapi inszakaszló kubikos munkával hoszszabbítsák emberhez méltatlan életüket. Az elcsigázott, kérgessé verődött tömegben felobbantja a lángot az első beléhullt szikra. S ha el is nyomják akárhányszor, kigyullad újra, előbb csak éget, azután világít... *Kovai* Lőrincnek egyetlen hibája a túlméretezés, amely azonban mégsem hat mindig felesleges bőbeszédűségnek, mert széles horizonton mozog, de kidolgozza a legapróbb részleteket is. Olyanok a regényei, mint egy-egy hatalmas vászon, amely távolról egységes kép, közelről finomvonású miniatűrök végtelen sorozata.

Hangulatban közel áll *Kovaihoz*, de méretben és mélységben valamivel alatta marad *Jüemniczky* cseh író regénye, a „Töretlen föld". Egy kis csehszlovák falu elnyomott életét, a felszabadulásért vívott harcát és társadalmi átalakulását írja meg, remekül megrajzolt élő alakokkal.

Csak félig parasztregény, a „Magány", Nikolaj *Virta*, a szovjet irodalom klasszikusai közé tartozó író műve, az októberi orosz forradalomról és az utána következő időről, amikor a szegény parasztság megvívta a maga harcát a könyörtelen orosz kulákssággal. Drámai erejű és végig izzóan feszült légkörű írás.

Polgári történetek

Témában és hangszerelésben, ha nem is áll túl közel, de valamennyire utal egymásra *Gergely* Márta „Meteor"-ja és *F. Rácz* Kálmán regénye, a „Lázadók". Az előbbi erőteljesebb és egységesebb, keményebb vonásokkal megrajzolt figurákkal, az utóbbi szubjektivebb, ami természetesen nem minden körülmények között hátrány. Mindkettő háborús regény, s abban a társadalmi körben játszódik, amely nem tudta megállni a helyét, nem utolsósorban azért sem, mert megtalálni sem tudta. Hazug és ingatag világban élt és egy percig sem volt felkészülve arra, hogy sohasem voltak és sohasem lesznek örökéletű hazugságok *Gergely* Márta úri polgárcsaládja annyira jellegzetes, hogy valóban gondosan kerülnie kellett a rikító színeket (amit meg is tett), mert csak így, kendőzetlen valóságukban eredetiek és élethűek. *F. Rácz* Kálmán bizonytalanságban vergődő polgári házaspárja már valamivel mesterkéltebb, frói témának érdekesebb, mint emberi élménynek. Végül mindkettő közös hibája a kissé tündérmeseízű befejezés, amely mind a két regénynél lélektanilag indokolatlan és így nem túlságosan valószínű.

Füst Milán, ez a különleges, egyedülálló íróegyéniség, évtizede tartó viták agyonanalizált és magyarázott tárgya, csak szélsőséges érzelmeket tud kiváltani. Az ember vagy lelkesedik érte, vagy felháborodik rajta. Ez a két hatás váltakozik most megjelent novelláskötetének a „Véletlen találkozások"-nak olvasása közben. Igaz ugyan, hogy lelkesedésre itt jóval több az alkalom. Mert ha bosszankodunk is néha egyik-másik novella erőltetett eredetieskedésén és zavaró füstmiliáni modorosságán, ezért bőven kárpótol a többi. Elragadó, légiesen költői, csodálatosan csiszolt novellák, a legszebb balladák elringató varázsa árad belőlük. A „Két ballada egy édesanyáról" például egymaga is megérne egy kötetet.

Versek

Végezetül a versekről beszéljünk; gazdag termés jutott belőle erre a karácsonyra. Mindenekelőtt itt van a gyönyörű kiállítású, kétnyelvű *Shakespeare* szonett-kötet: mind a százötvennégy szonettet *Szabó* Lőrinc fordította s izgalmasan érdekes előszót írt hozzá. évtizedekkel ezelőtt már lefordította ezeket a szonetteket, a most megjelent kötet azonban legnagyobbrészt átdolgozott. S a magunk részéről nem kívánunk nevetségessé válni azzal, hogy most *Szabó* Lőrincet mint műfordítót „felfedezzük". *Gellért* Oszkár összegyűjtött versei — több mint húsz év termése — „Szövetség" címmel jelent meg, s kiadtak egy szép *Jankovich* Ferenc verseskötetet „Galamb röptében" címmel. — A legszebb karácsonyi könyvek közé sorolhatjuk *Hajnal* Anna drámai erejű s egyben friss és ízes balladáját, a „Füzes"-t, amely remek rajzokkal illusztrálva, műnyomó papíron, gyönyörű bibliofil kiadásban jelent meg.

S végül valamennyi között a legszebb *Radnóti* Miklós, a túlkorán, mártírmódra elpusztult költő összes verseinek gyüjteménye. Ez az első teljes összeállítás; legutolsó, halálból küldött üzeneteit is tartalmazza ennek a nagyon nagy, magyar költőnek. A könyv Gyomán készült, *Knerréknél*, művészileg is méltó kivitelben; finom szedésű, keskeny oldalairól az örök értékek gazdagsága árad.

A gyermekek karácsonyi könyvei

Csaknem valamennyi kiadó igyekezett gondoskodni a gyerekek karácsonyáról. Nagyon jól jártak a legkisebbek, ők remek képes és mesekönyveket kaptak. Talán legkedvesebbek a *Bibliotheca* „trükkös" képeskönyvei, a „Szemfüleskönyv", s a „Panni" és „Ferkó" egy-egy remekül felszerelt öltöztethető babával. Gyönyörű az *Egyetemi nyomda* „Vakarcs úrfi"-ja, a *Szikra* képeskönyve pedig — Mesék, versek, játékok — nemcsak kedves és közvetlen, hanem hasznos is, mert tanácsokat ad a gyerekeknek, hogyan készíthetnek maguk játékokat. Biztos siker a Franklin „Hupikék Péter"-e, egy szegény kis kutya története, akit szine miatt üldöznek a társai, de végül bebizonyítja, hogy hupikék szőre ellenére hasznos tagja a kutyatársadalomnak. Az *Új Magyar Könyvkiadó Krylov* elragadó meséit adta ki *Szántó Piroska* kedves rajzaival „A mopszli és az elefánt" címmel, valamint *Csukovszkij* „Telefonját". *Cserépfalviék* ismét kiadták régi kedvencünket, a csodálatos „Barbár"-t és hozzá egy angyali „detektívmesét", „Az eltűnt egér rejtélyét".

Valamivel nagyobbacska gyerekeknek, főleg kislányoknak való, *Z. Bátori* Irén mesekönyve „Erős Matyi" és L. *Kasszilj* kisregénye „Egy kislány szerencséje" mindkettő *Dante* kiadása. Persze *Dante* a fiúkról is gondoskodott. A tavalyi nagy siker után ismét kiadott egy *Hárs* László könyvet, a címe: „Igazán gyerekjáték", azonkívül Vladimir *Orlov* érdekes könyvét, „A feltalálók titkait" és Arkadij *Gajdar* elragadó meséjét, „Csuk és Gek", a két kedves csirkefogó kalandjairól. A *Szikra* biztos lehet Mark *Twain* „Huckleberry Finn"-jének sikerében és történelem iránt érdeklődő gyerekeknek tetszeni fog *Osváth Zsuzsa* ifjúsági regénye, a „Kossuth Lajos bankója".

Izgalmasan érdekes *Makarenko*, a világhírű szovjet pedagógusíró új könyve, az elkallódástól idejében megmentett értékes, fiatal emberanyag életét bemutató „Igor és társai". Ifjúsági könyv, de felnőttek is nyugodtan elolvashatják csakúgy, mint legutóbbi könyvét, az „Új ember kovácsá"-t — Ugyanezt elmondhatjuk a *Révai* két ifjúsági kiadványáról. Az egyik *Török* Sándor: „Kökörjszi és Bobojsza újabb kalandozásai — nem kell külön bemutatni senkinek, a két vidám törpe minden gyerek és sok felnőtt kedvence. A másik *Terpánszky* J. Jenő elbűvölő kis állatregénye: „Egy szarvasgim története".

Az *Új Idők* adta ki karácsonyra az első úttörő-regényt. *Hajnal* Anna írta, a címe: „előre!" Ugyanez a kiadó szép és értékes sorozatot indított, amelynek keretében kiadják a világ mesekincseinek javát, *Trencsényi—Waldapfel* és *Petrolay* Margit gyüjtésében és fordításában. A sorozat első két kötete, a „Holdbéli leány" és a „Mit üzen a fülemüle?" most jelent meg. *Bihari* Klára „Új tündérország"-a a modern, mai mesék gyüjteménye. Kisebbeknek szól *Sásdiné* és *Vida* Mária közös könyve, a „Játék, egészség, szépség", ez a rendkívül érdekes, új műfajú könyv, amely mesével és remek képekkel gyógytornára is megtanítja a gyermeket és a szülőt. *Vida* Máriának, a bűbájos „Saláta Sára" rajzolójának egyidejűleg egy másik könyve is megjelent. Címe: Örvendjen az egész világ" — s ennek megfelelően az életörőm harsog a lapjairól. Az Új Idők a legkisebbekre is gondolt, *Róna* Emmy szemléltető tárgyi képeskönyvével, „Az én világom"-mal.

Kissé nagyobbacska fiúknak szól a *Szikra* kiadásában megjelent *Katajev* „A távolban egy fehér vitorla" ez az érdekes, mozgalmas ifjúsági társadalmi regény; ugyancsak nekik ajánlhatjuk *Szvesnyikov* könyvét, „Az üveg titkai"-t, amely az üveggyártás oknyomozó története az ókortól kezdődően, számtalan adattal és rengeteg érdekes illusztrációval.

Mindent egybevetve, a fiatalságot a karácsonyi vakációra könyen el lehet látni jó olvasnivalóval.

Laurentius

BUDÁRÓL ÜZENEM

Az élet elmult. Köszönöm.
Nem volt benne sok örömöm.

A perc is rendre lepereg,
hiába zúgnak tengerek,

hiába üzen messzi, tág
sugaraival a világ.

Tünik a vágy is. Ellebeg,
akár a könnyű fellegek.

Hiába gyúlnak csillagok,
hiába múlnak viharok,

hiába minden csillanó
ígéret, szép szó. — Illanó!

Meghajlik este a virág
s összecsukódik — néma vád —

és hallgat. — Nem adja tovább,
hogy tudja már a szép halált:

elmúlni olyan nesztelen,
ahogy az öröm elmegyen.

Rolla Margit

A hízlalás új útjai

Rendkívül érdekes beszámolót ad az *Orvosi Hetilap* legújabb számában dr *Fazekas* I. Gyula ama kísérleteiről, amelyek egy uj és roppant gazdaságos hízlalási módszer kiépítéséhez vezettek.

Az élő szervezet alakjának, térfogatának, kövérségének vagy soványságának meghatározó tényezői között a táplálkozás mellett legfontosabb a belső elválasztású mirigyek működésének összjátéka, azaz a hormonok egyensúlyi viszonya. Az étrend magábanvéve nem lehet döntő tényező sem a hízlalásban, sem a soványításban. Mindenki ismeri a nagyétkű, falánk nyurgákat és a koplaló, alig evő emberbálnákat, a mázsasúlyú böjtölőket. Noha *Fazekas* dr előzetes közleményében csak nyulakkal, libákkal és sertésekkel foglalkozik, kétségtelen, hogy a módszer átvihető az emberre is.

A módszer lényege a mellékvesekéreg működésének fokozása kémiai szerekkel, főleg ammóniumvegyületekkel vagy más, a szervezet nedvvilágát «savanyító» vegyületekkel. Kitünt, hogy az ilyen kémiai anyagokkal kezelt állatokon jelentékeny súlygyarapodás érhető el, aminek oka az, hogy a kísérleti állat mellékvesei megnövekednek és többszörösen fokozott hatást fejtenek ki, vagyis a rendesnél sokkal nagyobb mennyiségű kéreghormont termelnek.

A mellékveseműködés és a súlygyarapodás között tehát szoros az összefüggés, miként arra negatív irányban, az Addison-kór tanulságaiból is következtetni lehetett. Ha ugyanis a mellékvesekéreg gümőkór, vérbaj, daganat vagy sorvadás következtében elpusztul, akkor hormonkiesés következtében nagyfokú lesoványodás következik be, noha ez nem általános szabály.

Fazekas dr kísérleteiből pontosan következik, hogy a fokozott mellékvesekéreg-működés hízáshoz vezet. A nyúlkísérletek biztató eredményei alapján kézenfekvő volt a gondolat, hogy fő zsírszolgáltató állatainkra, a libára és a sertésre is kiterjesszék azokat. És az eredmények ez állatokon is fényesen igazolódtak. A számadatok minden kísérleti csoportban cáfolhatatlanul igazolják a jelentékenyen fokozott hízást az ellenpróbás állatok gyarapodásával szemben és — ami közgazdasági szempontból felbecsülhetetlen — a takarmányértékesítés százalékszáma is jelentékenyen magasabb.

A hormontermelés serkentése útján hízlalt sertések zsírszövetének zsír-, töpörtő- és víztartalma nem különbözött a kontroll-sertésekétől, ami a valódi hízás bizonyítéka. A sertések mellékvesei 40 százalékkal voltak nagyobbak a rendesnél és körülbelül 6—7-szer nagyobb hormontartalmúaknak bizonyultak. A hízás tehát minden körülmények között a mellékvesék kéreghormonjának hatására következett be, amit úgy magyarázunk, hogy ez a hormon *a táplálék jobb kihasználására vezet.*

A kísérletek általános biológiai szempontból is roppant jelentősek, mert bebizonyítják, hogy egyszerű kémiai eljárással fokozott működésre bírhatók a belső elválasztású mirigyek. Ha a mellékvesén sikerült, akkor sikerülnie kell más mirigyen, pl. a hipofizisen is, aminek a hossznövekedés mesterséges fokozásában lehet szerepe. A lehetőségek itt minden képzeletet felülmúlnak, a perspektíva beláthatatlan. .

A kísérletben szereplő szervek úgy hatnak, hogy a szervezet savi egyensúlyát megváltoztatják, ez vezet az érzékeny mellékvesekéreg működésének a fokozódására és az így keletkezett hormontöbblet okozza a hízást, azaz a zsírszövet gyarapodását. Az eljárás olyan olcsó, hogy nagy állatállományon is minden különösebb befektetés nélkül könnyen végrehajtható és tetemesen feljavítja a zsírszolgáltatást.

E közgazdaságilag igen jelentékeny eredmények mellett, persze, az emberi hiúság is le akarja fölözni *Fazekas* dr kísérleteinek hasznát. Hogyne, hiszen a túlkarcsúra sikerültek molettizálódnak és a reménytelenül elhízottak szívesen fogynának. Mert bizonyos, ha sikerülne csökkenteni veszely nélkül az áldott hormont, akkor alaposan le is lehetne ilyen módon fogyni. *Fazekas* dr kísérleti zászlaja alatt tehát a háj nagytőkéseinek is hízhatik a máju... **Dr Weninger Antal**

Korszerű jegyzetek

Olvassuk: «A legdrágább vadállat a bengáli tigris, a 6—8 hónapos állat párosával 45 ezer magyar forintba kerül.» — Rettenetes! Az ember már *bengáli tigrist sem tarthat.*

—o—

Orvosi hír: «15 percig halott volt egy stockholmi portás; elektromos masszázzsal életre keltették.» — Már *meghalni* se hagyják az embert!

o○o

Irják: «Pipaláz tört ki Budapesten... A kirakatok tele vannak pipákkal, sokan vásárolnak pipát, s hozzá illatos dohányt.» — Eddig úgy jellemeztek bennünket, magyarokat, hogy nagy pipájú és kevés dohányú nép vagyunk. Ma már megváltozott a helyzet: *sok pipájú és illatos dohányú.*

—XXX—

Apróhirdetés: «30 éves jobb megjelenésű magas barna férfi nősülne havi ezer jövedelemmel. *Kimondott* csinos hölgyek írjanak.» — Jobb, ha valamely hő gynek a csinosságát kimondják, mint ha — *kibeszélik.*

■■■■

Adás-vétel: «Hízott disznóért adok márkás kerékpárt, férfit vagy nőit, vagy motorkerékpárt.» — III. Richárd a XX. században: «*Disznót, disznót*, egy disznóért egész kerékpárüzletemet!»

*

Panaszrovatban olvassuk: «Kérjük a december 20-ára kitűzött adótranszferálás elhalasztását újév utáni időpontra.» — Mondjuk: *december 32-ére.*

○

Olvassuk: «A fiatal színésznő az egyik zenés színház tagja, *másfélhetes házasság után* válik a férjétől.» — Holtomiglan-holtodiglan!

Kunszery Gyula

Mire tanít EGY PICI KÉNRÚD?

Öreg vincellér barátom meséli az alábbi — úgy vélem — tanulságos históriát:

Még a monarchia idejéből származik az a „közmondás", hogy a jó Isten mindent tud a vezérkari mindent jobban tud. A monarchiát elfújta a szél, de a kedves embertípust itthagyta nekünk, úgylehet, mindörökre.

Nagy szőlőbirtokot vásárolt a negyvenes években a köztiszteletlenségnek örvendő új földesúr és a birtokkal átvett engem, a telep boldogtalan vincellérjét is. Átvett és attól kezdve szakadatlanul oktatott. Csupa olyan dologra persze, amelyben en sokkal jártasabb voltam, mint ő

Halkan evett a méreg az oktatás ténye és főként hangja miatt, mert az ilyen mindenhez jobban értő egyéniségeket tudvalevőleg elragadó modorral is meg szokta áldani a sors, hogy felebarátaik annál hamarabb és minél biztosabban elundorodjanak tőlük.

Egy felejthetetlenül szép napon arról tartott előadást, hogy hogyan kell okszerűen kénezni. Egymasután nyittatta föl a hordokat, s dugta be a drótra tűzött kénrudacskát a felső nyíláson. Amikor az ötödik hordóhoz értünk, csendesen megszólaltam:

— Ezt nem kell!

— Mi az, hogy nem kell?!? — rivallt rám a nagytenorú hordószakember. — Úgy látom, nem sokat ért maga a dolgokhoz, tisztelt barátom!

Összeharaptam a fogam és elhatároztam, hogy nem lesz több ellenvetésem. Kivettem a felső dugót, ő beillesztette a kénrudat, én meg bedugaszoltam.

— Most pedig megvizsgáljuk — folytatta a jeles népművelő —, hogy tényleg égnek-e a kénrudak, mert a gondos vincellér ebből már tud következtetni bizonyos dolgokra.

Azzal elölről kezdte a hordókat, dugót ki, belepislantás, dugót vissza. Az első négyben égett, az ötödikben nem.

— No lám — szólt elégedetten — és tudja-e, hogy miért aludt el?

Meg akartam mondani, mert nagyon is jól tudtam, de nem jutottam szóhoz. Az ékesszavú kénmatador elsöprő lendülettel folytatta:

— Dehogy tudja, dehogy tudja, mit tud maga? Én azonban belenézek és meg fogom állapítani.

Azzal belenézett, de persze a hordóban sötét volt.

— Üsse csak ki az alsó dugót, hogy egy kis világosságot kapjunk — szólt nagy lendülettel.

Haboztam, mert meg akartam magyarázni neki, hogy ezt bizonyos oknál fogva nem ajánlhatom.

— Mit tátja a száját?!? — ordított türelmetlenül

Azzal kikapta kezemből a kalapácsot és egyetlen energikus ütéssel kiröpítette az alsó dugót.

És a következő pillanatban alighanem sejteni kezdte, hogy miért elleneztem a dolgot és hogy miért aludt el a kén.

Az alsódugónyíláson ugyanis karvastag sugárban ömlött kifelé a telep büszkesége, a legfinomabb egri bikavér.

K. J.

LILLA SIRJÁNÁL +++

Először a házat nézem meg. Fehér falak, kopott zöld zsalugáter, rácsos kapu. Szinte látom az ablakából kihajolni a muskátli lombjait. Itt lakott Lilla. Dunaalmás főutcáján, ebben a kúriában. Itt lakott, akit Komáromban, a Tó-utcában látott meg Csokonai, a Vajda Pál uram és a Nagy Erzsébet asszonyom házánál. 20 éves mult akkor és a költő így vall róla: — Egy nyári este Lillát, a gyenge rózsaszájú, a tűzszemű leánykát megláttam és azonnal látnom és szeretnem — egy volt. Attól a pillanattól kezdve Csokonai 60 versben zengte el Vajda Júlia szépségét, kellemességét és a költő szívére gyujtó hatását. Jól megtermett leány, feltűnően szép arca felett magas a homloka, zsiráffésűre csavarva szőke haja, orra nemesvonalú, szája érzékies, álla erősakaratú. Külön kell szólni a szeméről. Sötétkék, mélytüzű. Költője egyszer kökénykéknek mondja, máskor a nefelejcsről jut eszébe kéksége. A boldogságból nem jutott nekik 300 napnál se. Megszerették egymást. A leány egy ünnepélyen Csokonai-verset szavalt. Ez volt a címe: Nemes magyarság felülésére... A napoleoni-harcok idején volt az. Az apa szívesen látta, hogy Csokonai járni kezd a házukhoz, mint hírneves költő. De mikor elment Komáromból, hogy állás után nézzen, hirtelen hozzáadta leányát egy új kérőhöz. Ezt jól ismerte. Tanuló is volt nála, társa is később. Neszmélyi Lévai István, nemzetes úr. Háza, szőlője van Dunaalmáson. Vajdáék háztűznézőben is kijönnek Almásra. Mire Csokonai újra Komáromba ér, akkorra Júliája dispenzációval, hirtelen esküvéssel Lévai nemzetes asszony már. így jött ide lakni.

A házon márványtábla:

EBBEN A HÁZBAN ÉLT ÉS HALT MEG LILLA CSOKONAI KÖLTÉSZETÉNEK NEMTŐJE.

Szíve asszonyának nevezi. Érte szerette meg az életet. Így eseng érte: Semmi, csak te óh Lillim! Te akiért az életet szerettem, Csak te légy, Lillám, enyim, Mindég fogom becsülni, hogy születtem...

Aztán a temetőben állok meg a sírjánál. A régebbi kő Lévaié. E sírkövet emelte hív párja, sz. Vajda Júliánna assz. Megholt 1. jún. 1840. Élete 76-ik eszt. — A férj tehát 35 évvel tovább élt, mint Csokonai. A másik kő a Lilláé. Ezt a második férje emelte, Végh Mihály esperes.

LILLA
ÁLDOTT HAMVAINAK
ÉLT 78 ÉVEKET.
MEGHALT FEBRUÁR 15. 1855.
BÉKE HAMVAIRA!

Éppen 50 évvel élte túl a költőt. Szegény Csokonai így siratgatta: Lilla vesztén sirdogálni drága sors nekem, Sirdogálva haldogálni szép halál nekem...

Domboldalban van a temető.

Messzire ellátni. A Duna vize jön csillogva Komárom felől. Zsongnak a hullámai, mint a költő verssorai:

Óh, túl fog ez sírhalmunkon,
Túl is fog lángolni ez,
Ami most indulatunkon
Oly édesen gerjedez...

Csak mikor a verseket olvassuk, úgy érezzük, mintha a rózsák rózsájának a szépsége nem érne hervadást sohasem.

Elporladt a Lilla szíve is.

Hegyalji Kiss Géza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emmy

PESTMEGYEI HIRLAP

1965 MÁR. 19.

— **Róna Emmy festőművészno** munkáival ismerkedhet meg a tárlatlátogató közönség a Bajcsy-Zsilinszky úti Dürer-teremben, ahol dr. Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitotta meg a néhány évvel ezelőtt elhunyt Szalmás Béla festőművész összegyének kiállítását.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

Róna Emmy

KORTÁRS
1965 MÁR

1021

RÓNA EMMY rajza

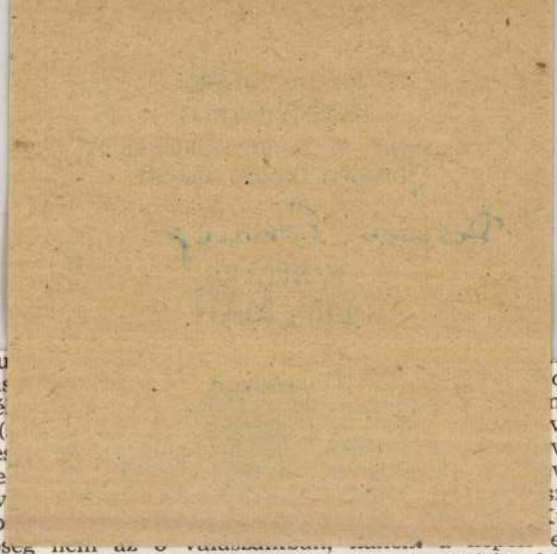

Az esztétiku
tünk a választá
kb. a fele a ké
míg a többire (
csekély válasz e
a nem íróktól e
személyek illetv
tintafoltok szép
jelentős különbs
van, mint az említett két kép egyöntetű előnyben részesítése bizo

A téma sajátos s a kísérleti utasításban is meghatározott jelle
vizsgáltuk az esztétikai átélőképességre illetve ennek kifejező
esztétikai értékítéletek arányát. A rendszeres írói tevékenységet fo
átlagszáma 3,8, a kontrollcsoporté valamivel kisebb, 3,3, de a hivat
jának és a kontrollcsoportjuknak az átlaga pontosan megegyező
és a rendszeres írói tevékenységet folytatók javára írható különb
sem mutatkozik. Annál szembetűnőbb az érzékletes mozzanatok
is található eltérés (a rendszeres írói tevékenységet folytatók átl
kontrollcsoporté 2,2). S még egy vonatkozásban találunk ilyen
E feladat lehetőséget adott a közvetlenül megnyilatkozó önmegfigy
a rendszeres írói tevékenységet folytatók több mint kétszer oly gy
a kontrollcsoport tagjai (átlagszám 2,3 — 1). Mindez arra utal, ho
ségre sajátosan nem az esztétikum iránti fogékonyság, nem az
gazdagsága s nem is választékos közlési képességük a jellemző, han
szubjektivitással telített, önmagában is esztétikumot eredményező
ábrázolóképessége. Az írói tehetség fő ismérve ebből a szempont
sághoz való esztétikai viszony — más művészekről nem is szólva,
általában gyakori — gazdagságában, hanem a nyelvhez való sajá
lettségű esztétikai viszonyba ötvözésének képességében van.

Az adatok értékelésében feltűnt, hogy a két csoport közötti
akkor sem kizáró jellegűek, amikor nagyok, egyik csoportot a más
Ami a rendszeres írói tevékenységet végzőkre jellemző, az, ha ner
alacsonyabb szinten, de a kontrollcsoport tagjainál is fellelhető.

Hogy mekkora adott írói tehetsége csakúgy, mint az, hogy me
szerzőé vagy építőművészé, attól függ, mennyire fejlettek, kifino
tevékenység műveléséhez szükséges képességeik külön-külön s mily
szerveződnek egységbe. De abban, hogy bizonyos intellektuális
állókból ki foglalkozik rendszeres írói tevékenységgel s ki nem, k
építőművészi alkotómunkával s ki nem, már eltérő tényezők hat
esetében ezt szintén a többé-kevésbé mindnyájuk birtokában levő
ségek mértéke és egységbe szerveződésének foka dönti el. A ze
építőművészet esetében viszont az, hogy egyáltalán rendelkeznek-
ségekkel vagy sem. Ez az írói tevékenység különös helyzetével fü

A szépirodalom művelése olyan képességeket követel meg,
fokú — legalábbis minimális, s az entellektüeleknél jó átlagos —
kenységnek a nyelvhez, a gondolkodás és az együttműködés,
érintkezés eszközéhez, illetve magához az emberek közötti érintk
miatt, az ember lényegi erőihez tartozó tulajdonság volt az embe
fogva és az ma is. Műveléséhez nem szükségesek olyan sajátos, a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JAN 30.

ÉLET ÉS IRODALOM

Róna Emy

1021

Róna Emy: Várakozás

– 5

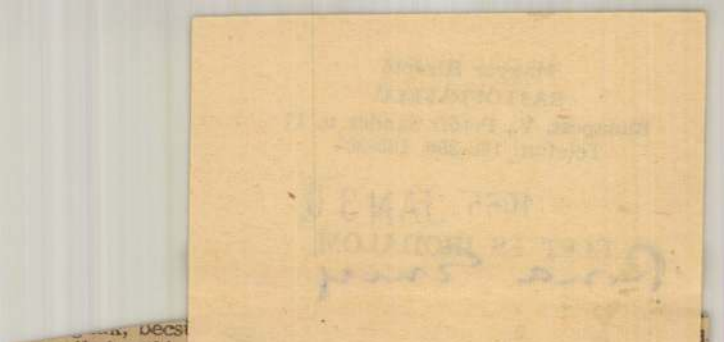

nyilvánvaló,
hősének szige
vel volt egy
akkor, amiko
áradása nem
Az sem véle
gény főszer
neve. Csak a
hogy civilber
katonáéknál
mivel gondolkodik, feljebbvalói, beosztottjai a kommunistaság legendáját szövik alakja köré. Az ő terveihez igazodtak azok a tömegek, akiket a regényben Kiss-Fekete Lajos honvéd személyesít meg.

A második világháborúról szóló irodalmi alkotások hősei eddig javarészt tudatos forradalmárok, partizánok, ellenállók voltak. A felszabadulás után húsz évvel született meg Cseres Tibor regénye, melyben méltó emléket állít az apokaliptikus napok tömeg-emberének. Az önismeret húsz év múlva sem késő.

P. J.

nak és művészetnek, hanem mert tele van *érdekes* dolgokkal, drámával, „sztorival", hősökkel és komédiásokkal.

A maga módján sikerült könyv a *Bábel tornya*, pedig aligha lehetett könnyű megírni: főként azért, mert már annyian megírták, s mert anyaga, maga az írás volt. Elszakadni a misztikumtól és megtartani a történetek valóságos fogantatását — nem kis feladat. Mert, hogy csak egy példát mondjunk: Saul és Dávid harcából a hatalomért könnyebb lett volna történelmet írni, mondjuk a m

---

emberek nem tudtak — és gyakran ma sem tudnak — gyönyörködni az alkalmasint aranymetszés-szabály szerint szerkesztett, legnemesebb arányú s ezért legszebb és legjobban olvasható Bodoni antikva szépségeiben! Volt egyszer egy szerkesztő-társam — mellesleg író —, aki írói gőgjében mint hozzá méltatlant, söpörte el abbéli megjegyzéseimet: talán nem ártana megismerkednie a nyomdászatnak legalább alapvető elemeivel. Ezzel szemben egy mai rangos folyóirat — ugyancsak író — főszerkesztője kitűnően ért a tipográfiához; viszont jellemző szerkesztőségére, hogy egyedül ő tudja a kéziratokat szakszerű jelekkel ellátva nyomdába küldeni.

Mindez a rövid elmefuttatás úgy jutott eszembe, hogy az új évvel megszűnt Magyar Helikon alighanem utolsó könyvét, 1964 decemberi keltezéssel éppen a nyomdászat, a betű, a nyomdaművészet világhírű halhatatlan magyar mestere, Tótfalusi Kis Miklós emlékének szentelte, *A betű mestere* címmel.

„E kis könyvet a gyomai Kner Nyomda, a budapesti Kossuth Nyomda (ofszet melléklet) és a Magyar Helikon Könyvkiadó dolgozói közös munkával készítették. A tipográfia és a kötésterv Szántó Tibor munkája. Műszaki szerkesztő Ginács László. A kiadványt Schürfeld gyártmányú merített Ingres papíron, Monotype Bembó típusú betűkkel, a Kner Nyomdában, Gyomán állították elő. Megjelent 1200 számozott példányban, amelyből az 1—200. számozásúak nem kerülnek könyvárusi forgalomba. Felelős kiadó a Helikon Könyvkiadó igazgatója. (HE 42—f—6496)". — Így szól e könyv kolofónja, s külön öröm, hogy a Tolnai Gábor, Haiman György és Szántó Tibor tanulmányait tartalmazó szép könyvet a szép könyvek mai magyar nyomdász-művészének, Lengyel Lajos Kossuth-díjas tipográfusnak ajánlották fel 60. születése napjára.

Három röpke tanulmány az egész könyv. Nem kél versenyre Németh Andor 11 évvel ezelőtt megjelent életregényével; tőle csupán

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emmy

ÉLET ÉS IRODALOM

1964. MÁJ 16.

1021

Róna Emmy: Anya gyermekkel

ZILAHY KÁROLY

Halálának 100. évfordulójára

Tízesztendős korában még láthatta Petőfit a debreceni utcán, honvédtiszti bekecsben, ahogy „ment sebesen, mint a parancsolat", a rajongó, kíváncsi gyerek szinte futva kísérte Telegdi boltjától a Harmincad utcáig. Tíz egynéhány év múlva aztán ő írta meg Petőfi első életrajzát, s alighogy elkészült vele, alighogy kikönyörögte az engedélyt a cenzori hivatalnál, már meg is halt, huszonhat évesen, éppen mint Petőfi.

Németh László fölfedező tanulmánya az irodalmi ellenzék vezérét, az „ellen-Gyulait", a *Nyugat* távoli előfutárát pillantotta meg Zilahy Károlyban, aki új, modernebb s radikálisabb irányt adhatott volna a magyar literatúrának, ha a tüdővész nem ragadja el fiatalon. Zilay Károly tehetsége valóban sokat ígért: kritikust, aki nemcsak az erkölcsi igazság őrét látja az irodalomban, hanem a társadalmi igazságét is; eszszéírót, aki be tud hatolni a lélek titkaiba, s érzi a korszakok jellemét; irodalomtörténészt, akiben — mint Petőfi-életrajza bizonyítja — meg volt a kutató szorgalom és szívósság; költőt, aki átléphetett volna a népieskedés hinárján; publicistát, aki bátran kiáll a jónak megismert ügyért, ha még oly népszerűtlen is. És ami épp annyira fontos, mint a tehetség: Zilahy Károlyból nem hiányozott az erkölcsi felelősségtudat, mely szükséges a „nemzet szellemi életének kalauzolásához", nem hiányzott belőle az eltökéltség az irodalom „méltóságát a polgári és társasélet minden viszonya között, magánjelleme épségében és tisztaságában is szilárdul megtartani".

De ahhoz, hogy valóban vezér lehessen, mindez sem volt elég. Apályidőben élt, nagy vérveszteség után, oly korban, mely nemcsak az abszolutizmus szipolyaitól, még inkább önnön erőhanyatlásától volt beteg. A harmincas-negyvenes évek magyar utazói, Bölöni Farkas Sándortól Irínyi Józsefig, Nyugat országaiból eszmékkel, jelszavakkal, reformtervekkel megrakodva tértek haza; Zilahy Károly is megjárta Svájcot, Franciaországot, de útirajzaiban csak tájakat, apró élményeket rögzít, nem ajánl politikai ötleteket; miért is tette volna, *ugyan kinek?* A márciusi ifjak sajtószabadságért küzdöttek; Zilahy Károly keserűen írta 1863-ban: „Én e követelés szükségét nem tudom belátni", mert „a mi irodalmunkban a független vélemény már rég csak az eltűrt vagy az el sem tűrt különcségek sorába tartozik, a szabad szó nagyon is kiment a divatból"; akkor meg minek sajtószabadság?

Ilyen ellentéteken mérhetjük le Petőfi és Zilahy Károly korának különbségét, a történelmi zuhanás lélegzetakasztó nyomását, melyet Zilahy Károly is megszenvedett. Anakronizmus vezérszerepet jósolni neki; nem a korai halál fosztotta meg attól, hanem a kései kor. Vezérkedni? kik között? Dagasszon kuruc legendát Thaly Kálmánnal? Csukassa le magát, mint Zajzoni Rab István, jó szándékú, de botladozó versekért? Délibábok hőse lenni nem akart Zilahy Károly; és ha azzá lett volna is, leselkedett reá sanyarú rezignációjával Arany László hősének sorsa.

Éppen azért, mert az eszméket, melyeket nagy elődeitől örökölt, komolyan vette. A szabadelvűséget nem úgy fogta föl, mint „azon előhasú áldemokratáink, kik egyesek vagy a közjó rovására korlátlan akaratszabadságot prédikálnak, de maguk, irtózva a bírálattól, mint üres hólyag, az első érintésre fölpattannak". Zilahy Károlyban még élt Vasvári meggyőződése: hogy „a szabadság élvezését nemzeti tekintettől föltételezni nem lehet s nem szabad"; ezért írt verset a román—magyar testvériség ünnepére, s a testvériség szellemében vizsgálta, úttörőként, a román és cigány népdalokat.

Kritikáira is az áll, amit politikai munkásságáról mondott: „Elvek szerint, meggyőződésből, következetesen igyekeztünk hatni." Szigorát így okolta meg: „Aki nemzeti gyengeségeinket takargatni akarja, az csak a kedvezőbb fordulat hátráltatásán dolgozik." Eszményképül Kölcseyt és Bajzát választotta, s „a forradalom utáni gyászos évtized"-ben ama kevesek közé tartozott, akik méltók voltak arra, hogy szándékaikat e nagyokhoz mérjék.

Lukácsy Sándor

NAGY PÉTER SZÍNHÁZI LEVELE

a Vidám Színpad új műsoráról

Kultúrtörténészek feladata lesz megállapítani: vajon a kabarénak valóban az volt-e a fénykora, amikor írót, színészt és nézőt a szótlan, szöveg fölötti vagy mögötti összekacsintás fűzte egybe, ez teremtette meg a derű cinkosságát közöttük, vagy pedig azok a periódusok, amelyekben az író a színészen át nyíltan szólhat a nézőhöz? Erősen az a gyanúm, hogy ha ama elmúlt, s valahogy meleg kabaréemlékeket hátrahagyott korszak darabjait, konferanszait újraolvasnánk, mindnyájan elcsodálkoznánk, s nem értenénk: mi volt ezen mulatni való? S abból, ami ma mulatságot kelt, a legjava — talán nem túlzás prófétálni — mulatságos marad a holnap embere számára is.

A Vidám Színpad új műsora, *Róna Tibor* munkája, ebbe az újfajta, s érzésem szerint maradandóbb humorcsoportba tartozik. A címe *Több nyelven beszélünk*, s ez a cím is — több nyelven beszél, egyszerre utal a keretként választott idegenvezetői tanfolyamra, s arra a mindnyájunk által jól ismert tényre, hogy pálya-, munka- és egyéb társaink nem mindig beszélnek azonos nyelven velünk. Nem szorul meg az aktuális felületi bajok, jelenségek kigúnyolásában, hanem — anélkül, hogy bárhol is elvonttá válna —, mélyebbre mer és tud menni, mai gondolkodásunk ellentmondásait, következetlenségeit, logikátlanságait tűzi tollhegyre. Minden kiváltott nevetéssel nemcsak másokon: magunkon is nevetünk, akarva-akaratlan; s talán ez a legnagyobb dicséret, amit kabaré-műsorról egyáltalán mondani lehet.

Éppen ezért a műsor csúcsai azok a számok, amelyekben ez a képesség és érték a legteljesebben megnyilvánul: az „idegenforgalom két budapesti szemével", a „záróvizsga", s különösen a „politikai tájékoztató", melyben *Kazal László* remekel. S ott gyengébb a műsor, ahol szokványosabb, lejáratottabb vizekre téved —, bár ezek közül némelyiket a szereplő alakítása menti meg az unalomtól, mint *Zsolnai Hédi* magánszámában, vagy *Csala Zsuzsa* a stewardess-számban — s *Agárdi Gábor* a remekül megoldott átváltozó-jelenetében.

A műsor tanúsága szerint *Róna Tibor* erőssége a monológ (legyen az konferansz vagy magánszám) s a párbeszéd; nagyobb alakcsoport mozgatásával egyelőre nemigen boldogul, s ezen a rendezés se sokat tudott segíteni.. Ez húzza le egy kicsit az egyébként kitűnően m[e]írt s nagyon éles *Mit l[á]tam Magyarországon?*-, melyet *Mányai Lajos* játszik kitűnően, s ez a baja a legtöbb nagyobb személyzetű zenés számnak is.

Mindent összevéve kitűnő mulatság, nagyon jó kabaré a Vidám Színpad új műsora — és hatása még sokkal erősebb lehetne, ha a szereplők valamennyien teljesen tudnák a szerepüket. Ha valahol, akkor a kabarében nem engedhető meg a szöveg feletti habozás; ha tud, a színész esetleg rögtönözhet a kabarészínpadon, ez sokat adhat a mulatsághoz, egy-egy hirtelen aktualitást villantva fel; de nem bizonytalankodhatik, mert az menthetetlenül a poén kárára megy, s ha valaminek, akkor a kabarénak az éltető eleme a jól elhelyezett, jól csattanó poén. Ezt felületességgel nem szabad kockáztatni, mert azzal az egész este hatását veszélyeztetik.

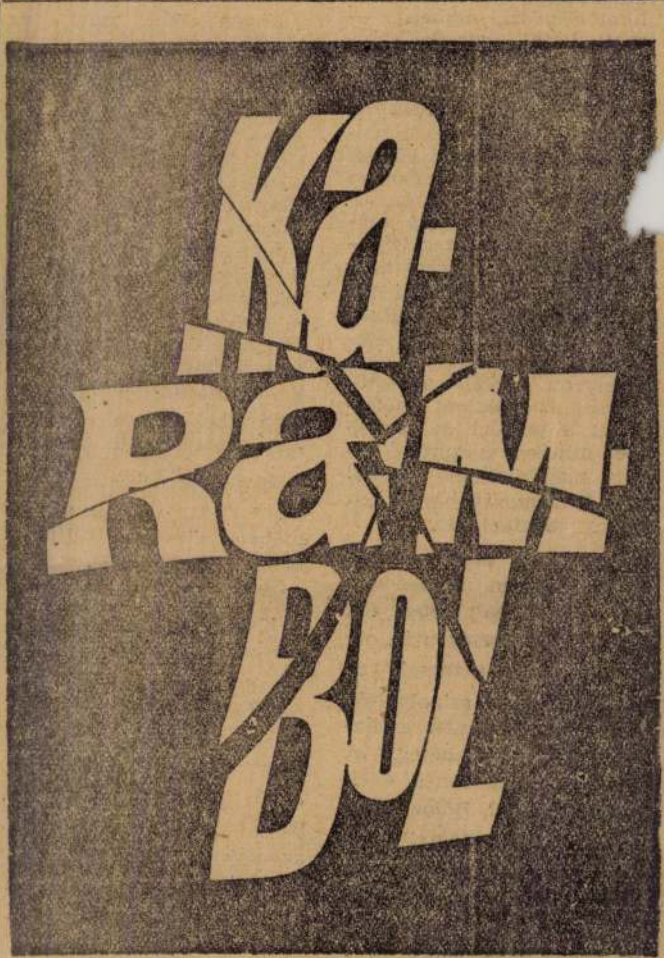

Magyar film, széles változatban is

10 éven aluliaknak nem ajánljuk

Bemutató: május 21.

CENTRUM
kiadóvállalat r. t.

A
n é m e t
hép vezérének könyve:
HITLER:
HARCOM

az
o l a s z
államfő megható műve:
MUSSOLINI:
BRUNOVAL BESZÉLGETEK

a
h o r v á t
állam ujjáalkotójának regénye:
PAVELICS:
A FORRADALOM LEÁNYA

a
f r a n c i a
összeomlás titkairól szól:
KRANZ:
A FRANCIA TRAGÉDIA

a
s z e r b
királygyilkosokról ír:
KLASER:
KÉMEK, ORGYILKOSOK, ÖSSZEESKÜVŐK

a
f i n n
legendás hősiesség himnusza:
JOHANSSON:
ÉLNI AKARUNK!

a
m a g y a r
élet kínzó problémájáról szól:
BOSNYÁK:
SZEMBE JUDEÁVAL!

KARÁCSONYRA
is ezek a legalkalmasabb ajándékkönyvek!
Minden
jobb könyvesboltban kaphatók.

Róna Emy: Bábszínház. Palladis. (Kötve 18.—)

A gyermekeket különösen érdekli a bábszínház. Ennek merev kedvességgel mozgó alakjai elevenednek meg ebben a meséskönyvben, melyet a szerző maga is illusztrált. A képek, rajzok elválaszthatatlanul összefüggnek a szöveggel, annak mintegy szemléletes változatai. A mese és képanyag egyaránt érdekes és folyton üde kacagásra ingerli a szemlélőt mulatságos ötleteivel.

Szluha Lili: Tündérvilég—mesevilág. Szent István Társulat. (Kötve 5.70)

A meséskönyv 20 mesét foglal magában, melyek részben a tündérek világában, részben az állatok körében játszódnak. A mesék szórakoztató, színes képzeletből fakadt tartalmukkal a gyermeki lélek kíváncsiságát, csodavárását minden tekintetben kielégíthetik. Nagyravágyó királykisasszonyról, csodálatos kalandokon keresztülment árvalányról, erős oroszlánról, manókról és más mesealakokról szólnak. Céljuk azonban nemcsak a gyönyörködtetés, hanem a nevelés is.

Vadnay Dezső: A bűvös suba. A szerző kiadása. 128 lap. (Kötve 6.—)

Ezekben a mesékben a gyermekek mindennapi életüknek kedves, egyszerű eseményeit épúgy megtalálják, mint a mesék tündéri, képzeletszülte örök alakjait. Az író színes fantáziával alakítja az egyes történeteket, amelyek hol a képzelet káprázatos világában játszanak, hol az író gyermekkorának derűs tanulságos emlékeit elevenítik föl A szép kiállítású kötetet, mely szórakoztatva neveli olvasóit, *Jeney Jenő* rajzai díszítik.

Vadnay Dezső: Fakatonák. Szerző kiadása. 112 lap. (Kötve 6.—)

A katonásdi már az apró gyermekeknek is kedvenc játékuk. Hamar tölébredő tettrekészségük és a nagyokat utánzó hajlamuk nyilvánul meg ebben a szórakozásukban. *Vadnay Dezső* meséskönyve legnagyobbrészt olyan hosszabb vagy rövidebb meséket tartalmaz, melyek a gyermekek effajta érdeklődését elégítik ki. Már kis korukban a hősi szellem szeretetére és követésére neveli olvasóit. Az érdekes meséket stílusosan egészítik ki *Márton Lajos* rajzai.

Végh György—Janovits István: Mese a zöld disznóról. Szent István Társulat. (Kötve 3.90)

A finom versei révén már jólismert költő és újszerű rajzaival kitűnő művész együttes munkája ez a kedves, vonzó szépségű meséskönyv. *Végh György* gyermekkorunk sokat emlegetett csodálatos meseállatáról, a zöld disznóról költött érdekes, a képzelet színes szálaiból szőtt történetet. A mese nemcsak színes, mozgalmas, gyermeki képzeletet megragadó, hanem finom költőiséggel is telített. A csöpp hallgatók és olvasók szemléletmódjának kiválóan megfelelő művészi rajzok szinte mozzanatról-mozzanatra képszerű nyelven is elmondják a változatos mesét.

Ifjúsági regények, ismeretterjesztő ifjúsági művek

Ákos Miklós: Nyaral a VII/a. Kisgörgényi Bartha Ferenc kiadása. (Kötve 14.50)

A regény hőse egy hetedikes gimnazista. Lelke még tele van az ifjúság hamvas élményeivel, de az élet már a szomorú, nehéz feladatokkal is megízlelteti. Az író érdekes mesében ábrázolja diákhőseit, akik ízzig-vérig modern fiúk s ugyanakkor mégis bennük is lobog minden idők ifjúságának idealizmusa, hősi hevülete. Meleg érzés és finom humor élteti a regény cselekményét, melyet *Janovits István* finoman mozgalmas és hangulatos rajzai díszítenek.

Blaskó Mária: A titok gyermekei. Szent István Társulat. (Kötve 5.40)

A neves ifjúsági író, aki különösen a kisgyermekek szívéhez férközött hozzá könyveivel, legújabb művében a Jézus Szíve tisztelet történetét írta meg 8—14 éves gyermekek számára. A történelmi tényeket érdekes elbeszélésbe szövi. A történet párhuzamosan váltakozó részei majd az elmult idők leányairól, majd fiúiról szólnak, végül a kettősszálú történet érdekes megoldásban fonódik össze. *Blaskó Mária* e könyvében is a gyermeki lélek nemeshangú nevelőjének bizonyul.

Burnett: A kis lord. Athenaeum. (Kötve 9.—)

Egyik legkedveltebb ifjúsági regény ez a mű. Kedves, megható bájú tartalmával minden idők ifjúságát elbüvöli. A cselekmény mozgalmas és érdekes, szereplői szinte az ifjúság képzeletéből és vágyaiból lépnek elő, épezért érzi minden gyerekolvasó egészen közelállónak, szinte személyes élményének a történetét. A kis lord élete nemcsak érdekes, hanem rendkívül tanulságos, lélekformáló mozzanatokkal van tele. Nemcsak szórakoztat a könyv, hanem az erkölcsi értékek tiszteletére és követésére is szoktat.

Buzás Viktor: A Peteöcz-fiúk. Szent István Társulat. (Kötve 6.40)

A szerző előző ifjúsági művében Pest-Buda elmult életéből merítette mesejét, legújabb művében ismét történelmi témát választott. A Peteöcz-fiúk a pesti árvízkor árvaságra jutnak, nagynénjük iskoláztatja őket. A szabadságharc kitörésekor pedig mint tűzérek Bem tábornok mellé kerülnek. Szolgálatuk közben átélik az erdélyi hadjárat minden fontos mozzanatát. Osztrák fogságba jutnak, innen kiszabadulva elvégzik orvosi tanulmányaikat és egy újjáépített pesti házban megnyitják rendelőiket. Érdekes, figyelmet ébresztő történet.

Cervantes: Don Quijote. Vigilia. (Kötve kb. 15.—)

Ez a kiadás egy új sorozatnak egyik kötete. *Az ifjúság klasszikusai* címen a kiadó a világirodalom legismertebb, az ifjúság által is élvezhető alkotásait adja ki átdolgozott és rövidített formában. Don Quijote gazdag meséjével, mély emberi humorával és érdekes mondanivalóival csakugyan kiválóan alkalmas arra, hogy elsőrendű ifjúsági alkotást lehessen belőle formálni. Az átdolgozást egyik tehetséges fiatal írónk, *Mándy Iván* végezte, a feladata nagyságát tekintve, sikerrel. A humoros illusztrációk *Győry Miklós* alkotásai.

Csürös Emilia: Hadik András népe. Szent István Társulat. (Kötve 6.70)

Egy szabadkai kisfiú erdélyi kirándulása alkalmával sokat hall keresztapjától a bukovinai magyarokról. Egy szerencsétlenség alkalmával hosszabb ájulásában a kisfiú végigálmodja mindazt, amit hallott, végigéli a bukovinai magyarok 200 év előtti sorsát, küzdelmét, életét. Mikor visszakerül a vakáció elmultával Bácskába, az időközben odatelepített székelyeket tüstént felkeresi és mintegy álombeli életét folytatva szoros barátságot köt velük. Az erdélyi problémákat különösen jólismerő írónő eleven képet fest Hadik András népéről.

a gonosz haramiától, vagy a Hebehurgya király cselszövésétől. Végülis megunva a sok kalandot és alaposan meggazdagodva, Hüvelyk Matyi visszatér réglátott falujába. Eleven, népi fantázia és ügyes mesélőkészség a könyv értékei.

Fedor Ágnes: Négy gyerek meg egy oroszlán. Aurora. (Kötve 11.50)

Érdekes, mozgalmas mesét írt apróbb gyermekek számára *Fedor Ágnes*. A történet négy gyermekről és egy szegény kis oroszlánról szól. Az írónő meglepőbbnél meglepőbb kalandok izgalmas sorával tartja ébren az ifjú olvasó figyelmét, melyek az öt szereplővel megesnek. A meséskönyv a gyermekek képzeletét épúgy foglalkoztatja, mintahogy nevelőleg hat lelkületükre és viselkedésükre. A meséskönyvet *Gábor Éva* rajzai díszítik.

Gábor Éva: Kicsi Jézus. Aurora.

A kicsi Jézus életéről szól ez a képeskönyv, melynek nemcsak a szövege, hanem a képanyaga is a szerző műve. *Gábor Éva* verses formában meséli el a gyermek Jézus egyszerű, engedelmes, szép életének történetét, beleszőve mindazt, amit a Szentírásból és az ájtatos hagyományból tudhatunk. A szöveget szinte egyenértékű kifejező eszközként színesítik és egészítik ki az ötletes rajzok. A könyv öt-nyolc éves gyermekeknek szól.

Gábor Éva: Törpeország. Aurora.

A mesék fantasztikus, de az apró olvasók számára minden elemében és mozzanatában hihető világába vezet ez a verses képeskönyv, melynek mind a szövegét, mind képeit Gábor Éva készítette. A Törpeország apró lakóival különös csodák, izgalmas események történnek s így a hasonlóképen apró olvasóknak van min izgulniok és csodálkozniok. A mesék könnyen megjegyezhető szövegeikkel, csengő-bongó rímeikkel játszva megtanulhatók.

Kosáryné Réz Lola: Katáng királyfi. Szent István Társulat. (Kötve 5.40)

A *Földrepottyant két manócska* című mesesorozat ötödik kötete. Hőse a Fityfirittyek királyának kisfia, aki Pimpi tanítónéni meg Bumburu állomásfőnök kisleányával, Violával számos kalandon megy keresztül. Az előbbi kötetek szereplőinek majd mindegyike megjelenik itt is. Eleven képzelőerő, finom, a gyermekek iránt érzett szeretettől áthatott mesehang teszi különösen széppé ezt a bájos meséskönyvet, mely erkölcsi tanulságként a munkálkodó élet szépségét csillogtatja meg a kis olvasók előtt.

Kovács Dénes: Góbé-mesék. Szent István Társulat. (Kötve 5.20)

A szerző jólismeri a székelység gondolkozásmódját, képzeletvilágát s azt a lenyügözően szép, küzdelmes életet követelő tájat, ahol ez a legendás nép lakik. Ezek a mesék is Csíkországban játszódnak. Ennek a tájnak hagyományait, mondáit, legendáit és változatos életét örökítik meg. Tele vannak a székely nép képzeletének színes virágaival, nyelvének ízes zamatával, lelkének vídámságból, huncutkodásból és kemény életerőből szőtt megnyilvánulásával.

Losonczy Zoltán: Hófehérke mama lett. Palladis. (Kötve 15.—)

Hófehérke élettörténetét mindenki jólismeri, de csak addig, míg rátalált a mesék hercege. Az író ügyes ötlettel továbbszövi a történetét. A herceg ragyogó palotájában is a jó Hófehérke marad hősnőnk, gyermekeit neveli és a törpékről sem feledkezik meg. A mese édes bűbája lengi körül alakját. A könyvet *Róna Emy* illusztrálta.

Radó Lili: Boldogan éltek, míg meg nem haltak. Kisgörgényi Bartha Ferenc kiadása. (Kötve kb. 12.50)

A kisgyermek életében a mese szinte épolyan fontos szellemi eledel, mint a testi táplálék. Képzeletét színesíti, valóságérzékét fejleszti és tanulságaival erkölcsi egyéniségét formálja. *Radó Lili* meséi a gyermeki lélek minden igényét igyekeznek kielégíteni. Foglalkoztatják képzeletét színes és a mesék örök világát tükröző történeteikkel s ugyanakkor jóra, szépre, nemesre tanítják őket.

B. Radó Lili: Kis gyerek, kis madár, kis virág. Aczél Testvérek. (Kötve 10.—)

Ezek a mesék egészen kis gyermekeknek szólnak. Anyagukat a gyermek mindennapi életéből merítik, annak eseményeit dolgozzák föl és tárják a kis olvasók elé színes, változatos, a figyelmet és képzeletet lekötő formában. Apró örömök, apró nehézségek, melyek a kis gyerek szemében mégis a legnagyobb jelentőségűek, ezeknek a meséknek a tárgyai. Az írónő a gyermeki lélek alapos ismeretében, érdeklődéséhez hűen alkalmazkodva írta meg a meséket.

Karácsonyi ujdonságaink

VASZARY GÁBOR

ALSZIK AZ ISTEN

A méltán világhírű „Monpti" és „Ő" mellett, sőt ezeket is túlszárnyalva, a népszerű írónak ez a legszebb regénye.

Ára kb. kötve 22.80 P

GORMAN

ÚJ VILÁG FELÉ

Világhírű hatalmas amerikai regény a francia forradalomból.

2 kötet ára kötve 36.80 P

FANNIE HURST

új regénye

MANNEQUIN

Ára kötve 13.80 P

RATCLIFF

CSODÁK A TUDOMÁNY MŰHELYEIBEN

A világhírű amerikai könyv „Népszerű ismeretterjesztő sorozatunk" új kötete.

Album alak, kötve 18.80 P

TÖRÖK REZSŐ

CSALÓ CSILLAGOK

A kitűnő író válogatott versei.

Ára kb. kötve 25.80 P

UPTON SINCLAIR

A nagy amerikai író legszebb regényei.

ALKOHOL

Ára kötve 23.80 P

PETROLEUM

Ára kötve 21.80 P

HAJSZA A PÉNZ UTÁN

Ára kötve 12.80 P

NOVA Irodalmi Intézet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emmy
KÖZNEVELÉS

1966 JUL 18

1021

Róna Emmy rajza: Játszótársak

— Mi indokolja a minisztérium irányításában bekövetkezett változást?

— Ismeretes, hogy a tanárképző főiskolák, a tanító- és óvónőképző intézetek úgynevezett felsőoktatási intézmények, s eddig a minisztérium felsőoktatási területe irányította őket. Ebben a szervezeti keretben elsősorban ezen intézmények *jellege* fejeződött ki. Ez önmagában természetesen még nem hiba. A szervezeti változással — amely nem érinti pedagógusképző intézményeink jellegét — a tanárképző főiskolák, tanító- és óvónőképző intézetek *funkciója* kap nagyobb súlyt. A közoktatási területen most együtt van az iskola és a pedagógusképzés, a „fogyasztó" és a „termelő"; s ez biztosítja a „termelés" és a „fogyasztás" közötti jobb összhangot a pedagógusképzés tartalmában és annak színvonalában. A minisztériumi irányítás új helyzetében leomlanak azok a válaszfalak, amelyek mesterségesen nőttek ki, s amelyek ezt a logikusan összetartozó két területet (iskola és pedagógusképzés) egymástól elválasztották. Így megvan az objektív lehetősége annak, hogy az általános iskolai és az óvodai pedagógusképzés teljesen megfeleljen közoktatáspolitikánknak.

— Milyen eredmények várhatók a változásoktól?

— Elsősorban az általános iskolai és az óvodai pedagógusképzés tartalmával kapcsolatos igényeinket kívánjuk megfogalmazni. Az a véleményünk, hogy az általános iskolai pedagógusképzést a jövőben még inkább az iskola — és nevelésközpontúságnak kell jellemeznie. Ennek mindennapi, céltudatos munkában kell megnyilvánulnia, amelynek eredményeként az általános iskola nemcsak szakmájukat jól értő, hanem a nevelés elméletét is ismerő, képzett pedagó-

megfelelően

Összefogl
illusztrálni,
őrzés minde
képzés szen
ítél meg!

— Hogyan fogadta a főiskolák, tanító- és óvónőképzők közvéleménye az új intézkedést?

— Túlnyomó többségben pozitív megnyilatkozások és vélemények jutottak el hozzánk, amelyek azt igazolják, hogy a főiskolák, tanító- és óvónőképző intézetek, a hozzájuk tartozó gyakorlóiskolák oktatóinak többsége érti és helyesli ezt az intézkedést, s felismeri benne a pedagógusképzés érdekeit és a pedagógiai — módszertani — gyakorlati képzés további színvonalemelkedését reméli. Ennek természetesen örülünk és nagy bizalommal tekintünk a jövő elé. Akadnak azonban, akik a rangot és tekintélyt a formákhoz kötik s azt mondják, hogy a főiskolákat, a felsőoktatás előkelően és varázslatosan hangzó státusa helyett a közoktatás színvonalára „degradálták". Sznobizmus ez, amivel nem érdemes túlságosan sokat foglalkozni. Annyit azonban mindenkinek — még a sznoboknak is — tudniok kell, a mi társadalmunkban egy intézmény rangját az adja meg, hogy mit csinálnak benne, milyen színvonalon s eredménnyel, nem pedig az, hogy mi van a cégtáblára írva. A mi társadalmunkat, a szülőket az érdekli, hogy intézményeink milyen tudású pedagógusokat képeznek, nem pedig az, hogy mi a jellegük ezeknek az intézményeknek. Egyébként ismétlem: megmarad a felsőoktatási jelleg.

Szólni szeretnénk még a tudományos munkáról is,

KÉPES- ÉS MESÉSKÖNYVEK

Benedek Elek: Magyar mesekönyv

ATHENAEUM kiadás

„Elek apó", nemzedékek jóságos szívű mesemondója, ezekben a mesékben a kisgyermekekhez hajol le és szeretetre, gyöngédségre tanítja őket.

Ára kötve kb. **15.—**

Erdei iskola

Művészi, színes képeskönyv

ATHENAEUM kiadás

Ötletes versekben mutatja be az erdei vadakat, madarakat. Valamennyi más és más emberi jellemnek megfelelően viselkedik és mindegyik a gyermekek kedvencévé válik.

Ára **10.—**

Bíró—Rácz: A négy kis góbé

HINDY ANDRÁS (IRÁS) kiadása

Csodálatos szép mesekönyv. Székely népmese után. Három színben, hófehér kartonra nyomva.

Ára spirál kötésben **12.80**

Fedor Ágnes: Négy gyerek meg egy oroszlán

MÁTYÁS J. (AURÓRA) kiadása

Fedor Ágnes tündéri, bájos mesekönyvében 128 oldalon keresztül követik a kis olvasók, a mesében szereplő négy gyermek és a szegény kisoroszlán kalandjait. Gábor Éva rajzolta hozzá a sok-sok képet.

Ára kötve **11.50**

Csengery Ilona: Isten hozott manóka!

MINERVA (Kolozsvár) kiadás

A könyv bájos gyermekhőse egy kis erdei manógyerek, aki repülőgépen a főváros forgatagába kerül és ott számtalan mulatságos kalandon megy át. Dobry Lajos ötvenhat képével és hat színes táblával.

Ára kötve kb. **12.—**

Gábor Éva: Kicsi Jézus

MÁTYÁS J. (AURÓRA) kiadása

Gábor Éva nagy művészi készséggel rajzolta meg a kicsi Jézus varázsos életét. A művészi kiállításban megjelent könyv gyönyörű ajándék 5—8 éves gyermekek számára.

Ára kötve **7.50**

Egyszer volt

Történet Babaországból

UJ IDŐK IRODALMI INTÉZET (Singer és Wolfner) kiadása

Minden kisgyermeknek álma, hogy a játékbaba élő. Ugy bánik vele, mintha érezne, mintha gondolkodnék. Ezt az álmot váltja valóra Róna Emy új képeskönyve. Sok kisgyermek kedves könyve lesz ez a szép kötet.

Ára 25×34 cm nagyságban kemény kartonra feszítve kb. **20.—**

Gergely Márta: Tökmag Jancsi kalandjai

BUZÁS KÖNYVTERJESZTŐ kiadása

A neves írónő hat ragyogó kis mesefüzete színes nyomású tokban. Az eredeti kis mesealakról szóló füzetek mindegyike 16 belső rajzot, egy színes fedélrajzot és színes belső mellékletet tartalmaz.

Ára **4.20**

Karácsonyi Könyvjegyzék 1943.

Grimm: Legszebb meséi

ATHENAEUM kiadás

A világirodalom legszebb meséinek színpompás gyűjteménye, mindegyik mese szórakoztat, tanít. Fay Dezső 5 színes és 50 egyszínű képével.

Ára kötve **16.—**

B. Radó Lili: Kisgyerek, kismadár, kisvirág

ACZÉL TESTVÉREK kiadása

Mesék 3—5 éves gyermekeknek. Gazdagon illusztrált könyv, amely egy gyermek napi életének eseményeit ismerteti versekben, dalokban és mesékben.

Ára díszes borítékú, erős kötésben **10.—**

Losonczy Zoltán: Hófehérke mama lett

PALLADIS kiadás

Ragyogó ötlet volt megírni a milliók kedves ismerősének, Hófehérkének folytatását, amelyből megtudjuk, hogy a herceg fényes kastélyában mi történt vele, két kisbabájával és a törpékkel. A bűvös történetet Róna Emy képei díszítik.

Ára színes kötésben **15.—**

Róna Emy: Bábszínház

PALLADIS kiadás

A színház bábjai kelnek életre ebben a nagyon érdekes és nagyon mulatságos mesekönyvben, amelyet a szerző maga illusztrált. A gyermekeknek készültek a csodaszép, képek és rajzok, amelyekre művészi körök is felfigyelnek.

Ára színes kötésben **18.—**

Radnainé Bauer Erzsi: Mesék az erdőből

MARTINEUM RT. (Szombathely) kiadása

Mesék 6—7 éves gyermekek részére. A 12 mélynyomású képpel illusztrált mű a karácsonyi könyvpiac keresett könyve. A képekről külön szétnyitható képeskönyv is készült Finta Sándor verseivel 4—6 éves gyermekeknek. Kötve **8.80**

Törpeország

MÁTYÁS J. (AURÓRA) kiadása

A gyermekek kedvenc rajzolója, Gábor Éva verses képeskönyvében Törpeország furcsa csodáit mutatja be a kis olvasóknak. Hatalmas ám a törpék országa: színes képek, csengő rímek mesevilága.

Ára kötve **4.20**

Radó Lili: Boldogan éltek, míg meg nem haltak

KISGÖRGÉNYI BARTHA FERENC kiadása

A meseirodalom legszebb meséinek folytatását írta meg a szerző. Ahol a közkedvelt mesék végződnek, ott kezdődik ennek a kötetnek minden meséje. Számos művészi rajzzal díszítve.

Ára kötve kb. **12.50**

Vilma néni: Mese Marci vándorúton

ATHENAEUM kiadás

Verses mesék színes sorozata, rendkívül szellemes és tanulságos találós képekkel. Györgyfi György 3 színes és sok egyszínű képével.

Ára kötve **15.—**

D. Rónay Emmy

Műve nevpel az Ernst-múzeumban a Munkácsy léh Kiállításán.

M. O. 934. v. 13. Ujsáj. 934. v. 13.
P. H. 934. v. 13. N. U. 934. v. 13.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Dolgozók Lapja Komárom

1979 JUN 3

Róna Emy
grafikusmérnök
1021

1979. június 3., vasárnap

Látogatóban Róna Emynél

Párizstól az Ezeregyéj világáig

Óz, a csodák csodája, János vitéz, Csudacsupor, Fehérlófia, Öreg néne őzikéje, Ezeregyéjszaka legszebb meséi... *Róna Emy* meseillusztrációin nemzedékek nőttek fel. Sokan emlékeznek még a harmincas évek kedvelt könyvere, a *Dugó Danira*, amely Olaszországban *Tino Tappo* címmel jelent meg.

Róna Emy első nemzetközi sikerét az 1926-os párizsi kiállítása hozta meg. A *Galerie Zodiaque*-ban Baudelaire —, Verlaine-illusztrációkat állított ki. Akkoriban egy szatírikus lap állandó munkatársaként élt Franciaországban.

1928-ban hazajött Pestre, ahová elkísérte párizsi tárlatának híre. Újúlt erővel vethette magát a munkába: a Pesti Naplótól, a Színházi Élettől, neves könyvkiadóktól — Dante, Singer és Wolfner, Athenaeum — kapott megrendeléseket.

1934-ben régen dédelgetett álma vált valóra: Rómába utazhatott *Ferruccio Ferraladzi* akadémiájára, ahol két évig tanult ösztöndíjasként freskófestészetet.

Kis műterem-szobájának falán még most is ott van egy freskóterve, az *Anyaság*. A kompozíció meleg, rozsdaszínfoltjai harmónikus egységbe olvadnak.

A monumentalitás álmát őrző mű, a mindenhonnan visszaköszönő meseillusztrációk, a vázlatok, a könyvespolc, a rajzasztal színes zsúfoltsága Róna Emy sajátos világát, szépség-áhítatát tükrözik.

— *Festő helyett illusztrátor lett...*

— Néhány freskótervem azért megvalósult. De fiatal lányoknak nemigen jutott akkoriban ilyen monumentális munka. Mégsem megalkuvásból, jobb híján lettem én illusztrátor. A rajz, a mese, a szépség szeretetét otthonról hoztam. Apám szerkesztette az Irodalmi Tájékoztatót, és gyönyörűen rajzolt. Én pedig *Vesztróczy Manónál*, később a *Colorassi* iskolában tanultam. Nem szégyellem, mindig is romantikus voltam. Rajzolás közben úgy érzem: csak rám jellemző világot alkotok. S valami mindig újra a rajzasztalhoz vonz. Ha boldog vagyok, azért rajzolok, ha boldogtalan, akkor meg azért.

Róna Emy életútját, fáradhatatlanságát könyvek, kiállítások, hazai és nemzetközi sikerek sora jelzi. 1939-ben a New York-i világkiállításon kapott grafikai díjat. 1944-ig minden évben részt vett a Műcsarnok és a Nemzeti Szalon tárlatán. 1957 óta a Corvina Könyvkiadó tíz nyelven jelentette meg a könyveit. 1974-ben, hetvenedik születésnapján a Munka Érdemrend aranyfokozatával tüntették ki.

— *Mit tart fontosnak saját stílusában?*

— Nem a stílust tartom lényegesnek, hanem azt: a mesekönyvek képi világa hogyan formálja a gyerekek szín- és formakincsét, fantáziáját. Ha valaki őszintén, biztos mesterségbeli tudással közelít a gyerekekhez, bármilyen stílust képviseljen is, helyes úton jár. *Soós Éva*

Illusztráció az Ezeregyéjszaka legszebb meséihez

1970. június

FILM iro

KÉPZŐMŰVÉSZET

A könyv ünnepének Komárom megyé

„Ó, ne mondjátok azt, hogy a Könyv ma nem kell. hogy a Könyvnél több az Élet és az Ember: mert a Könyv is Élet, és él, mint az ember — így él: emberben könyv, s a Könyvben az Ember." (Babits Mihály: Ritmus a könyvről)

A könyvek széles körű terjesztése érdekében *Supka Géza*, a Magyar Nemzeti Múzeum régiségtárának tisztviselője, a Literatura című folyóirat szerkesztője vetette fel a gondolatot a könyvnapokról:

„A Könyvnapok közös célja, hogy az évnek egyik napján — lehetőleg a tanév vége felé, az iskolai év befejezése előtt néhány héttel — az ország minden városában és falujában könyvnap rendeztessék, amely az írót és a közönséget közvetlen kontaktusba hozza egymással. Hogy ezen a napon, egyszer egy évben a könyv, az írás és a könyvkiadás művészete is kimenjen az utcára — éspedig ingujjban, közvetlenül, bohém formában. Legyen ez a nap a könyv, a tudás, a kultúra ünnepe, mely ünnepnap évről évre megismétlődve mindenkor eredeti, friss, mulatságos és érdekes formák között hívja fel a magyarság figyelmét a könyv fontosságára a nemzet jövője szempontjából. Legyen ez a nap egyúttal mérlegvonás is a magyar írók, könyvkiadók és könyvkereskedők mesterségbeni tudásának nemes versenyre serkentő vizsganapja, amelyen a közönség évről évre megállapíthatja, hogy mit alkotott az ő kedvenc írója, minő új értékek merültek föl az év során..."

A korabeli sajtó buzdított a gondolat támogatására: „Ráfér ez a magyar könyvre — írta Buday Barna a Budapesti Hírlapban — mert a szalonok nem jól pártolják a magyar írót. Magyarnak lenni kemény sors, hozzá még írónak is lenni: vígasztalan. Kilencmilliónyi a magyar nyelvű közönség, ennek túlnyomó nagy része csak addig veszi be a betűt, amíg iskolába jár. Vajmi kevesen élnek szellemi [illegible] rad, míg az általános szociális nyomor fennáll. A mindennapi kenyérért küzdő munkásság legnagyobb része nem is akar más irodalmat, mint a tízfilléres ponyvát. Nemcsak azért, mert az olcsó, hanem azért, mert az nem kíván elmélyedést, mert elvonja egy-két órára nehéz gondolatait küzdelmes élete felől. S vele szemben sajnos nem segítenek klasszikus kiadványok, rajta csak egy klasszikus megoldás segítene, amely emberségesebb életet biztosítana számára, s egyszeriben megoldódna kulturális problémája is, mert többé nem narkotikumra, hanem valóban szép és magasztos irodalmi táplálékra volna szüksége.

A könyv ünnepének előzményei a megyében

Tudjuk, hogy a hazai könyvkereskedelem kezdeti időszakában könyvesboltok még nincsenek, általában a könyvkötők árulták az imádságos könyveket, széphistóriákat és kalendáriumokat.

A könyv kelendőségéről megdöbbentő képet rajzol Táncsics Mihály „Életpályám" című művében. Megírja, hogy nyomorúságos helyzete javítása érdekében a kertészkedés mellett egyszer, s másszor „kirándultam Komárom és vidékére, és hátamon batyuban egy-egy rakás könyvet viittem árusítani, hogy egy kis mellékjövedelmünk legyen. A következő helyek voltak, ahol megfordultam: Ó-Szőny, Mocs, Kocs, Tata, Bánhida, Perbete, Érsekújvár stb. „Beszámol arról, hogy hiábavaló kiáltozásai súlyosan nyomták a lelkét. Majd Pestre költözik, ott is házal a könyvekkel. A kereskedést nem szégyellné, a házalás előítéletét is levetkezte, de megnyugtató érzését elkeseríti, hogy „ha némiképp forgalmat akarok létesíteni, a még ki nem fizetett nyomdai költségek fejében biztosítékul letartóztatott példányokból előbb néhányat ki kell váltanom, hogy azt árulhassam... Néha [illegible]

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 133-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Romvári Etelka
1972 JUN 4

1021

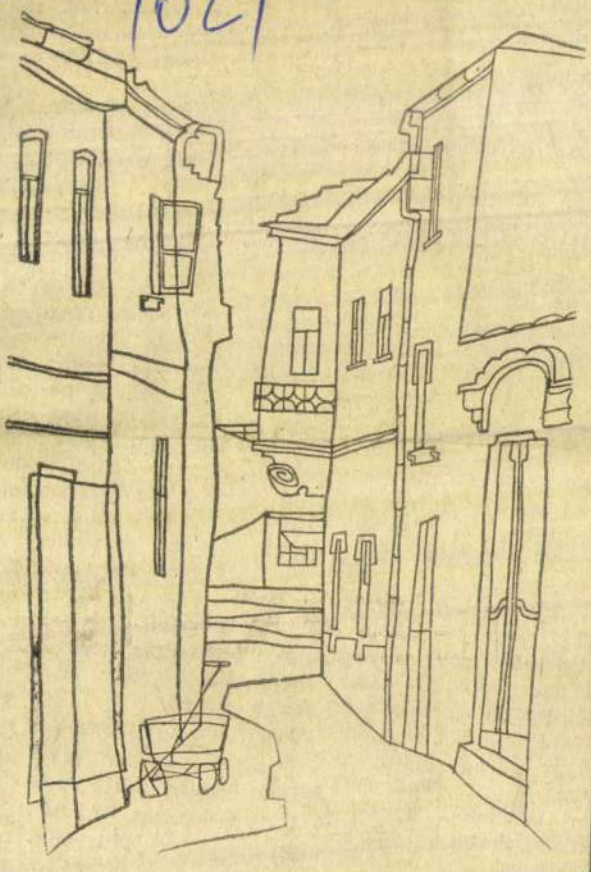

Romvári Etelka

Utca

di mire szerződött
vett fel előleget.
masan nyitogatta
kapukat, ahol zár
ta, zörgetett, s
kinyújtotta a n
kerítés felett be
nézni, mert jó s
ber. Az egyik há
nál többször is k
nyakát, kutatta szemével,
hogy az udvar valamelyik
sarkában vagy a kertben
nem szöszmötöl-e valaki,
és nem hallja a zörgetést.
Már többször be is kiáltott,
de csak a kutya ugatott, s
meg-megrángatta a láncát,
és a tyúkok szaladtak kot-
kodálva a kert végébe, a
ribizlibokrok alá. Már-már
dolgavégezetlenül akart el-
menni, amikor a konyha-
ajtón kidugta a fejét egy
asszony, de hirtelen vissza
is rántotta, majd komóto-
san kilépett egy rátarti
férfi.

Miska bácsi még néhány pillanatig az udvart nézte a kerítés felett, majd hátralépett és várta, hogy kinyíljon a kapu. Ennek a háznak a gazdájával még nem találkozott, s csak gondolta, hogy a komótosan közeledő lesz Jeszenszki, akit keres.

— Öt hízóra — A hízókat jöttem megnézni — nyújtotta kezét Miska bácsi.

Jeszenszki megenyhült és meg is rázta Miska bácsi kezét, hogy hát sajnálja, kár, hogy nem jött előbb, jól járt volna velük, nagyon szépek voltak, darabonként 130 kilogrammot nyomtak, de már eladta.

Miska bácsi meghökkent, hogyhogy jól járt volna a hízókkal, hiszen nem magának akarta megvenni azokat.

— Én a földművesszövetkezet felvásárlója vagyok, a szerződött hízókat akarom megnézni.

Jeszenszki nyelt egyet, s úgy nézett apró szemeivel Miska bácsira, mint valami istencsapásra. Azután széttárta karját, hiába minden.

a hízók
előlegrő
oldalt. -
tes dol
nált —
totta a
felett b
az udva
aki kidu
haajtón,
ott állt
hallgató.

Ahogy
ka bácsi
ta a ka
szűrte:

— Az
Csend
volt, s a
elkúszta
léig,
egyre
gett.
utcán é
Jeszensz
látta?..
tönösen
cára, ne
szerződé
kor vett
amikor

nak meg:

szociáldemokrata párt	26.542
nemzeti szocialisták	4168
szabadelvű ellenzék	14.527
kereszténypárt	10.782
nemzeti egység pártja	27.362

Ennek arányában egy teljes mandátumhoz 16.676 szavazat kell. Ennek következtében most a pestkörnyéki kerület öt mandátuma így oszlana meg:

Első mandátum a nemzeti egység pártjáé	16.676
Második mandátum a szocialistáké	16.676
Harmadik mandátum a szabadelvűeké	14.527
Negyedik mandátum a kereszténypárté	10.782
Ötödik mandátum a nemzeti egység pártjáé	10.686

szavazattal.

A szocialistáknak marad még 9866 szavazatból álló töredékük, tehát 820 szavazattal állanak a nemzeti egység pártja mögött.

Izgalmas versenyfutás

kezdődött a szocialisták és a Nep között tegnap délután óta. A tegnap este felbontott *utolsó két budafoki körzet* javította meg ennyire a szociáldemokratákat, akik még *reménykednek, hogy hátrányukat be tudják hozni* és akkor megtarthatják a pestkörnyéki kerület második mandátumát, amelyet a multban is mindig bírtak. Szerdán este egyelőre még úgy állt a helyzet, hogy a szocialisták *elveszítik második mandátumukat* és ezzel szemben a nemzeti egység pártja jut két mandátumhoz.

Hátra van még körülbelül

23.000 szavazat megszámlálása.

A falusi körzetekben a szociáldemokraták gyengék, Csepelen viszont erősek.

A hátralevő szavazatok összeszámlálásával előreláthatóan

a délutáni órákban

készülnek el.

Ma reggel nyolc órakor folytatták az urnák felbontását.

Háromnegyed tizenegy óráig *négy urna szavazatait* számolták össze. Az eredmény a következő:

Kispest XV. körzet: szoc. dem. 196, nemz. szoc. 18, szabadelvű 102, ker. p. 109, Nep. 398.

Albertfalva: szoc. dem.: 160, nemz. szoc. 87, szabadelvű 54, ker. p. 136, Nep. 355.

Rákoscsaba II. körzet: Szoc. dem. 174, nemz. szoc. 90, szabadelvű 166, kerp. 110, Nep. 441.

Kispest XX. körzet: Szoc. dem. 215, nemz. szoc. 19, szabadelvű 151, kerp. 111, Nep. 370.

Ez volt a századik urna,

amelynek tartalmát megszámolták. A szocialisták ma délelőtt ismét gyengültek a Nep-hez viszonyítva, 1629-cel van több Nep.-szavazat, mint szociáldemokrata. Hátra vannak még a csepeli urnák.

Eddig 86.853 érvényes szavazat került elő a felbontott urnákból. A szavazatok állása a következő:

szoc. dem.	27.297
nemzeti szoc.	4.382
szabadelvű	15.000
ker. p.	11.248
Nep.	28.926

Százalékos arányban az eddig leadott érvényes szavazatok így oszlanak meg:

szoc. dem.	31.5%
nemz. szoc.	5.02%
szabadelvű	17.3%
kerp.	13%
Nep.	33.15%

Ma délután 4 óra tájban befejezik a szavazatok összeszámlálását. Dr. *Gönczy* Gyula táblai tanácselnök, a pestkörnyéki választás főbiztosa délelőtt 11 órakor közölte a pártok megbízottaival, hogy

a választások eredményét ma délután 6 órakor hirdeti ki

az ujpesti városháza erkélyéről.

Féltizenkét órakor *újabb négy urna szavazóinak számlálását fejezték be.* Az eredmények a következők:

Körzet	szoc. dem.	nyil.	Fábián	ker.	Nep.
Csepel II.	282	16	59	156	134
Alag	185	17	167	94	422
Csömör	654	25	104	77	406
Kispest XVII.	208	20	111	158	305

A szocialisták 1567 szavazattal kaptak eddig kevesebbet, mint a Nep. A kormánypárt második mandátuma előrenyomult a negyedik helyre és a kereszténypárt *az ötödik mandátumot kapja.* A szocialisták reménykednek, hogy *Csepel javítani fog a szavazatok arányán.*

Tizenkét óráig újabb két urnát bontottak fel.

Kispest XIX. körzet: szoc. dem 450, nemzeti szoc. 26, szabadelvű ellenzék 86, ker. párt 116, Nep 275. *Sashalom* II. körzet: szoc. dem 454, nemzeti szoc. 142, szabadelvű 161, ker. párt 152, Nep 554.

Az eddig megszámlált érvényes szavazatok száma 92.829. Ebből:

szocialista	29.490
nemz. szoc.	4628
szabadelvű	15.688
kereszténypárti	12.001
nemzeti egység	31.022

Péntek estére készen várja a választókat 250 budapesti szavazókörzet

Szepesváry tanácsnok, a közjogi ügyosztály vezetője, *minden előkészületet megtett a szombati budapesti választásokra.* A szavazólapok ma éjjel elkészültek, noha a főváros csak tegnap délután kapta meg a választókerületek elnökeitől a pártok listáját. Ma éjszaka inspekció van, összegyűjtik az összes nyomtatványokat, körzetek szerint osztályozzák és holnap reggel 6 órakor hat hatalmas teherautó fog megállni a városháza épülete előtt.

A rendőrség előzően már intézkedik, hogy *minden választóhelyiség előtt egy rendőr álljon, aki felelős a rendért.* Ettől a pillanattól kezdve a rendőrségi őrizet addig áll fenn, amíg a választást be nem fejezik. Az autókon *egy-egy városi tisztviselő viszi az iratokat* és a lepecsételt csomagokat átadja megőrzésre a rendőrségnek.

Nincsen szükség több autóra, mert *a szétosztás tervét pontosan elkészítették.* Holnap estig mind a 250 körzet teljesen be lesz rendezve és így *szombaton reggel zavartalanul megkezdődhetik a választás.* Majdnem valamennyi fővárosi iskolában lesz szavazás. A gyerekek örülnek; *négynapi szünetet kaptak.*

Tip-Top

fogkefe
ruhakefe
hajkefe
körömkefe
borotvaecset

Világmárka!
Ezt kérjük mindenütt!

Mit suttog e két gyerek?
Talán azt, hogy itt nyerek!

Vegyünk vagy rendeljünk sorsjegyet ITTNER-nél, mert a legutolsó 2 sorsjátékon is 6 főnyereményt, azonkívül rövid idő alatt háromszor nyertek a

100.000

pengős főnyereményt.

Rendeléshez levelezőlap elegendő.

ITTNER ÉS TÁRSA
a m. kir. osztálysorsjáték főárusítói
Teréz körút 19. — Aradi ucca sarok
Tel.: 28-7-43. — Sürgönycím: „ITTNYER"
A nyereményeket AZONNAL kifizetjük

ILYEN VOLT AZ UTOLSÓ NYILT SZAVAZÁS!

Tele van panasszal a keszthelyi ellenzéki jelölt

Egyharmada a választóknak nem is szavazhatott

— Az Est tudósítójától —

A tegnapi választási események között legizgalmasabb volt *a keszthelyi eredmény.* Ez volt

az utolsó nyilt szavazás

ebben a választási hadjáratban. A kisebbségben maradt ellenzéki jelölt nagyon panaszkodik. Ez természetes. Állításait ellenőrizni nem tudjuk, ő felelős értük. Mégis közöljük, hogy szaporítsuk ezzel az érvek számát: soha többé nyilt választást!

Este tíz óra már régen elmult, amikor Keszthelyről még mindig nem adtak végleges jelentést arról, hogy a két jelölt: *Oettl-Pálffy* Dénes Nep. hivatalos és dr. *Meisler* Károly kereszténypárti között hogyan dőlt el a küzdelem. A párt központjában

éjfélkor már tetőpontra hágott az izgalom;

Keszthely még mindig nem jelentkezett. Félórával később pedig jött a hivatalos jelentés, hogy *Keszthelyen még mindig folyik a szavazás.*

Egy óra is elmult, amikor Keszthelyen végre lezárták a szavazást: *Oettl-Pálffy* Dénes 6932 szavazatot, *Meisler* Károly pedig 6825 szavazatot kapott a végleges összeszámlálás alapján.

A kereszténypárt, amely eddig hidegen szemlélte a választási eseményekt, a keszthelyi események hatása alatt kilépett eddig tanusított passzivitásából és

ma már a pártban a legharciasabb hangulat volt észlelhető.

Megjöttek a keszthelyi választás irányitói, akik olyan részleteket adtak elő a választási küzdelem egész lefolyásáról, hogy a párt a keszthelyi mandátumot mindenesetre petícióval fogja megtámadni.

Ma délelőtt *Az Est* munkatársát

a kereszténypártban

így informálták Keszthely tegnapi izgalmas napjáról:

— A Meisler-párt már napok óta a legnagyobb nyomás alatt állott.

Embereinket a választás napján kora reggel beidézték a községházára,

egyeseket megvertek olyannyira, hogy orvosi látleletet is kellett róluk felvenni. Bizalmiférfiainkat egyes helyeken őrizetbe vették a csendőrök, különösen azokban a községekben, ahol a Meisler-párt túlnyomó többsége mutatkozott. A választókat mindenhonnan a legnagyobb erővel igyekezett felhajszolni Oettl-Pálffy Dénes pártja. Pestről is lehozatták a Keszthelyen jogosult szavazókat és a szomszédos vármegyékből. *Először szavaztatták a Pálffy embereit és ez alatt az idő alatt szakadó esőben ott álltak a körzeti helyiségek előtt Meisler Károly szavazói hosszú sorban.* öregek, asszonyok, anyák kis gyermekeikkel, akik türelmesen, néha órák hosszát várakoztak, amíg rájuk kerülhet a sor.

— A legkülönbözőbb taktikát alkalmazták abból a célból, hogy a Meisler-párti szavazókat elüssék választói jogúk gyakorlásától. *Először tizes turnusokban járultak a szavazók az urnák elé,* azután változtattak a taktikán, *50—60-as turnusokban szavaztak,* amint az Oettl-Pálffy pártnak kedvező volt. Később bevezették azt a rendszert, hogy *egy óra hosszat szavazott az egyik párt, egy óra hosszat a másik.* Amíg az Oettl-Pálffy párt szavazóit egy óra alatt nagy számban engedték az urnák elé, addig a Meisler-pártiak közül *egy óra alatt legfeljebb nyolcat-tizet engedtek szavazni.*

A kereszténypártban egész sereg jegyzőkönyv jár kézről-kézre a keszthelyi esetekről.

— Ahol a Meisler-párt volt többségben, — mondják — hamar lezárták a szavazást, *embereinket nem engedték szavazni.* A csendőr kijött és jelentette, hogy a szavazás befejeződött, az esőre való tekintettel egészségi okokból menjenek haza az emberek. Keszthelynek 19.500 szavazója van, ebből csak 13.700-at engedtek leszavazni, tehát

több mint 6000 ember nem járulhatott az urnák elé.

Ezek mind Meisler-párti szavazók.

— A szavazás lezárása községenkint aszerint történt, miképpen állott Oettl-Pálffy Dénes. Ahol többsége volt, ott már két-három órakor lezárták a szavazást, ahol kisebbségben volt, késő estig folytatták. *Hét óra felé már azt hitték, általánosan le lehet zárni a választást,* akkor azonban a legnagyobb meglepetéssel tapasztalták a szavazatok összeszámlálásánál, hogy Meisler mégis többségben van. Ekkor lezárták csaknem az összes körzeteket, csak Keszthelyen hagytak nyitva három körzetet. Az első, második és harmadik körzetben folyt a szavazás a késő éjféli órákig. *Irgalmatlanul hajszolták az embereket, természetesen Oettl-Pálffy szavazóit.*

— A községekben, ahol Meislernek hatalmas többsége volt, szavazóinkat mindenütt hazaküldték és a választást időnek előtte lezárták. Minderről jegyzőkönyveket vettünk fel. Tiltakoztunk a választást vezető Berzsenyi elnöknél, tiltakoztunk a belügyminisztériumnál, minden hiábavaló volt.

A kereszténypártban még kijelentették előttünk, hogy *az egész peticiós anyag együtt van,* Oettl-Pálffy Dénes gyárigazgató mandátumát minden körülmények között megtámadják.

Özv. Róna Árminné szül. Binetter Hermin úgy a maga mint fiai Miklós és László, valamint menye Mezei Hajnalka, testvérei, anyósa, sógornői nevében fájdalomtól megtörve jelenti, hogy felejthetetlen jó férje, édesapjuk

Róna Ármin
grafikus

életének 60-ik évében, e hó 4-én elhúnyt.

Drága halottunkat pénteken d. u. 3 órakor a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából kísérjük utolsó útjára.

Részvétlátogatások szíves mellőzését kérjük

Özv. Márkus Pálné szül. Pick Jolán a maga, valamint az összes rokonok és barátok nevében fájdalomtól megtörten jelenti, hogy egyetlen fia, életének büszkesége és reménysége

Márkus István
szigorló építészmérnök

fiatal életének 24-ik évében rövid, súlyos szenvedés után meghalt.

Temetése e hó 5-én ½3-kor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

Ára 10 fillér

Budapest, 1935 * Péntek * április 5. XXVI. évfolyam * 78. szám.

JUBILEUMI ESTI LAPJA

1910 AZ ÉST 1935

Előfizetési ár:
Egy hónapra ..... 3 pengő
Egyes szám ára a fővárosban, a vidékenés a pályaudvarokon 10 fill.
Telefón: 455—50-től 57-ig, 464—18, 464—19

Politikai napilap

FŐSZERKESZTŐ: MIKLÓS ANDOR
1910—1933

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII. ker., Rákóczi út 54.
Jegypénztár, hirdetési-, előfizetési-, utazási- és könyvosztály:
VII., Erzsébet körút 18-20.
Szerkesztőség Bécsben:
I., Kohlmarkt 7.

Búcsút int

az ország a nyilt választásnak — soha többé! A búcsú nem nehéz, nem fájdalmas. Megszokni: nehezebb volt, mint elválni tőle. Évtizedek óta folyik a küzdelem a titkos választójogért és minden választás: újabb tanuvallomás a nyilt választás ellen. Voltak idők, amikor sok érv volt a nyilt választás mellett. Aztán jöttek idők, mikor már csak — ürügyek voltak mellette. Ma már? Se érv, se ürügy... A nyilt választásnak egyetlen hive sincs, a nyilt választójog *ajánlóívét* egyetlenegy párt sem írta alá, kormány és ellenzék egyformán ellenzi. Nem lehet eléggé sajnálni, hogy ez a választás túlnyomórészt nyilt választás alapján zajlott le — egy olyan választási rendszer alapján, amely már senkinek sem kellett. Ezt a választást nem kisérte az atrocitások rémes kórusa. De hiába, a választásba már a választás legelső napja *előtt* is súlyos panasszal ment be az ország, ez a súlyos panasz: magának a nyilt választásnak ténye. Azt a sokat emlegetett »szelid nyomást« a nyilt választójog már önmagában jelenti — a presszió láthatatlan benne, de megvan, ha nem is akarják; ott van a levegőben, ránehezedik a lelkiismeretre, mint valami láthatatlan inspekció működik, egy kíméletlen bakterként, amely nincs sehol és ott van mindenütt, talán nem is kell tőle tartani s mégis tartanak tőle. Ez a nyilt választás: minden időben, minden országban ez volt a nyilt választás. S nincs az a hatalmas és impozáns többség, amelyet vitássá nem tenne az ellenfél — ha az a nyilt választás anyajegyét viseli; nincs az az óriási győzelem a nyilt választás után, amellyel szemben fel ne vetnék a kérdést: vajjon titkos választójog esetén ekkora lett volna-e a győzelem! Ezen a választáson végre búcsút vettünk a nyilt választástól — a soha viszontnemlátásra. Búcsúfellépte méltó volt egész multjához: a keszthelyi választáson, amely a hajnali órákba nyult. Az első Gömbös-kormány a titkos választójog programjával jött. Meg vagyunk győződve, hogy a második Gömbös-kormány — ez után a nyilt választás után meg is valósítja a titkos választójogot. A nyilt választásnak vége. Ez volt *az utolsó szerep* hányatott, viharos életében. Utolsó és legnagyobb bukása. S nincs az a búcsúbeszéd, amely egyetlen jó szót tudna róla mondani.

Ma is szavaznak a titkos kerületek

A nyílt kerületekben már csak pótválasztás lesz — Izgalmas végküzdelem Pestkörnyéken

— Az Est tudósítójától —

Az utolsó nyilt kerületben, Keszthelyen, a hajnali órákig nyúlt tegnap éjszaka a szavazás és ezen a figyelemreméltó körülményen kívül még azzal is általános feltünést keltett, hogy ebben a kerületben

a szavazók harmadrésze maradt távol az urnáktól.

A nemzeti egység pártjának jelöltje *szoros végküzdelemben, kis többséggel így szerezte meg a győzelmet*, méltó befejezéséül a nyilt választások sorozatának. Mindazok, akik régen és teljes meggyőződéssel hirdetik a titkos szavazás azonnali bevezetésének szükségességét, *örülnek ennek a feltűnő jelenségnek.*

Igazolva látják a keszthelyi szavazás kísérőkörülményeiben mindazokat az érveket, amelyeket a nyilt választás ellen oly sokan hangoztattak és amelyeket *fentartás nélkül ismertek el a politikai élet minden fórumán, minden pártárnyalatban és felelős pozíciókban is.* A keszthelyi hajnalig nyúló szavazáson ismét bebizonyosodott, hogy *ezt a rendszert tovább fentartani nem lehet* és az utolsó nyilt kerület szavazásának lefolyása *méltó és hangos csattanója ennek az elavult, minden tekintetben idejétmúlt módszernek.*

A titkosan szavazó kerületekben, *Szegeden, Debrecenben, Miskolcon* és *Kecskeméten*

ma este nyolc óráig

tart a küzdelem az urnák előtt. A szavazók *mindenütt nagy tömegekben jelennek meg a bizottságok előtt* és rendben, komolyan adják le voksaikat. *Rendzavarásról sehonnan sem érkezett jelentés.*

A pestkörnyéki választókerületben

vége felé jár a szavazatok összeszámlálása: ma este már kihirdetik az eredményt. Azok számára, akik a titkos választásnak az egész vonalon való bevezetésétől a választások érdekességének, izgalmainak, küzdelmeinek és régi romantikájának szinességét féltették, jól válaszol ez a szavazatszámlálás, ahol a számoszlopok küzdelme, percenként való változása és

egy-egy mandátum sorsának bizonytalansága messze felülmulja a legmozgalmasabb nyilt kerületeket is.

Itt látszik — s ezt bizonyítják az ország közvéleménye elé kerülő számoszlopok — hogy a titkos kerületekben *pusztán a meggyőzés fegyverei s a szervezettség ereje vívja küzdelmét*, amit igazol az a körülmény is, hogy a nemzeti egység pártja *ebben a kerületben a multhoz képest milyen feltünően jó eredményt ért el.* Egyébként bizonyosnak látszik, hogy

négy párt jut mandátumhoz,

a nemzeti egység pártja, a szociáldemokraták, a liberálisok és a kereszténypárt, nem jut ellenben mandátumhoz a nyilaskeresztes párt. Ujabb érv vész el ezzel a titkos szavazás ellenzőinek fegyvertárából: ime, a titkosságtól nem kell a közrendet félteni, *a titkos szavazás nem ad lovat a szélsőségek alá.*

Tudósításaink egyébként itt következnek:

A pestkörnyéki eredményt ma este 6 órakor hirdetik ki

A pestkörnyéki választókerületben *ma befejeződik a szavazatok számlálása.* Amikor kedden megkezdték a szavazatok összeszámlálását, a kereszténypárt nagyon rosszul állt és még nem volt mandátuma, ellenben úgy látszott, hogy két mandátuma lesz a szociáldemokratáknak, kettő a nemzeti egység pártjának és egy a szabadelvű ellenzéknek. A kereszténypárt lassan felnyomult és tegnap reggel már biztosan bírta az ötödik mandátumot, este pedig *a negyedik helyre nyomult előre.*

Szerda estig 85.090 szavazatot számláltak össze s ebből *83.381 volt érvényes.* Ezek a következőképpen oszla-

trambolin, a melyről erős akarattal el lehet dobbani még erről a földről is, fölverődve oly magasra, hogy az egész föld eltünik, megsemmisül, s aztán egy új világ tárul az ég és föld közt lebegő elé.

Lassan leszállt az est és Szufu elhelyezte az egész karaván. Az öszvérek leheveredtek, a tevék pedig lepihenve, egyhangú lassusággal kérődztek fekvő helyzetükben. A nap egy utolsó sugara lobbant még fel és mikor azt végig hordozta a vidék felett, Szufut már ott találta a kiálló sziklaormon, a mint mereven, teljes mozdulatlansággal nézett maga elé, föl a csillagos égre, melynek csillagtábora lassanként kezdte kigyujtani őrtüzeit. Én sátoromba vonultam s a függöny-ajtó félszárnyát nyitva hagyva, nyugágyamról bámultam ki a szabadba. Végtelen magányomban a fájó gondolatok hihetetlen tömegben tódultak agyamra. Végtelen keserűség fogott el. —

«S hányszor nem jutott eszembe
A tábor csendes éjjelén!»

Mikor erőt vettem érzékenységemen és figyelni kezdtem a külvilág eseményeire, legelsőben is az tünt fel, hogy Szufu még mindig

RÓNA ÉS GERSTER PÁLYAMŰVE.

de egy reggel Addin barátom azzal keltett fel, hogy Allah csodálatos módon kegyeibe fogadott engem itt az ő szent földjükön, mert tegnap este egy karaván nal megérkezett a hindu Rah-rah Szufu, a ki a leghiresebb vezető a környéken. Még nem voltam felöltözködve, mikor Addin újra bejött hozzám és egy viaszsárga arczú embert hozott magával. Már messziről rám kiáltott: «Kelj fel, szerencse gyermeke, mert eljött hozzád Rah-rah Szufu!»

Eléjük siettem és kezet fogtam a fakirral. Ez a kézfogás úgy megijesztett, hogy a hátamon hideg futott át megdöbbenésemben. A rendes kézfogás helyett olyan érzésem volt, megfogva Szufu kezét, mintha egy parafa-darabot tartottam volna tenyeremben. Mindnyájan leültünk, a fakir is letelepedett törökülésbe, csakhogy lábait nem maga alá rakta, hanem mintha a térdhajlásban el lettek volna törve, ölébe visszahajtotta. Figyelmesen néztem ezt a különös lényt; az egész arcz azzal a pár szál szakállal tulajdonképen közönséges keleti tipust mutatott, csak a szeme, a szeme, — az volt valami egészen másforma, mint a minőt köznapi embereknél lát az ember. Én mind azt hittem, hogy Röntgen-szeme van ennek a hindunak, a melylyel keresztül tud látni rajtam, a falon és mindenen, és fel tud vele nézni az égbe és ott is meg tudja látni az ő szentjét, az ő Buddha istenét. Töredezett angol nyelven szólt hozzám: «Jöjj el, uram, nem bánod meg és Szufu megigéri neked, hogy hű társad lesz!» Olyan különös volt ez az ember, nem a mit mondott, hisz az csak pár egyszerű szó volt, hanem a lényében volt valami varázsszerű erő, úgy, hogy nem tudtam ellenállni és tanácskozni kezdtem vele az utazásról. Keveset kért fáradságáért, egy hétre egy török fontot meg a karaván költségeit. Személyére vonatkozó kikötése jóformán csak annyi volt, hogy engedjem meg neki a lelki mosakodást: hogy koronként Buddha elé járulhasson, eléje tárhassa lelkét s tőle erőt nyerhessen e földi vándorlásra. Kérését nagy örömmel megengedtem neki: «Kedves Szufu barátom, bármikor megteheti ezt miattam és aztán csak beszélgessen Buddhával mindaddig, míg az önnek jól esik!» A fakir hálásan megköszönte jóságomat és eltávozott.

Az indulást szombat reggelre tüztük ki. Karavánunk tizenegy tevéből és hat öszvérből állott. Pénteken este még jelen voltam a Mewlana dervisek tánczoló istentiszteletén s aztán másnap nap-keltével, mikor a müezzin felsirt a minaret tornyáról: *Allah ilil Allah*, elindultam Koniából, a dervisek szent városából.

Szikár, kopár föld ez az Anatolia, egy leborotvált taromány, a melyen fát vagy erdőt alig lát az ember, s azon a kietlen fensikon nem lehet gyors vágtatva haladni csak úgy, a hogy a sivatag hajója évezredes meggondoltság révén megszokta. A karaván élén egy öszvéren ülve vezette Szufu a menetet. Én mögötte baktattam nagyfülü alkalmatosságommal, aztán jött egy muzulmán, a kinek öszvéréről egy kötél fűzte össze az összes tevéket egy tevevonattá. A fedezetet hátul három fegyveres öszvéres adta.

Délfelé sziklás hegyek közé értünk és Ereyli felé igyekez[illegible]k. De olyan szerencsétlenek

OEuvres de Mlle Claire Rona

Peintures

1 Famille
2 Portrait de M. Lavergne
3 Paysage
4 Portrait de M. V. D.
5 Rue Grégoire de Tours
6 St Cloud
7 Japonais
8 Nu
9 Intérieur
10 Même portrait
11 Composition
12 Scène
13 Tête de vieille parisienne
14 Pont-Neuf
15 Portrait de M. Lavergne
16 Ma sœur
17 Rive de la Seine
18 Drague
19 Vieux marin
20 St Cloud
21 Têtes
22 Arbres
23 Bar
24 Travailleurs
25 Café
26 Famille
27 Portrait de M. le Vicomte M. K.
28 Composition
29 La plage à Deauville
30 Rive de la Seine
31 Jeune homme
32 Sommeil
33 Etang
34 Au quai
35 Nu
36 Rue du Mont-Cenis
37 Allée
38 Ma mère
39 Jardin du Luxembourg
40 Barques
41 Rue
42 Les joueurs
43 Pêcheur
44 Deux cocottes
45 Rémouleur
46 Rue St Etienne du Mont
47 Paysage
48 Deux vieilles femmes
49 St Cloud
50 Fenaison à Viroflay
51 Etude
52 Trinité
53 Parc Monceau
54 Paysage
55 Passerelle
56 Mendiants
57 Vieille rue
58 Travailleurs
59 Jardin du Luxembourg
60 La " Cité "
61 Maison
62 Sèvres
63 Fenêtre
64 Tête
65 Rue
66 Etude
67 Pont
68 Emy
69 Portrait de M. Marius Moutet

OEuvres de Mlle Emy Rona

1 Printemps
2 Madone
3 Les apaches
4 Scène
5 Baiser
6 Illustration
7 »
8 »
9 »
10 »
11 »
12 »
13 »
14 »
15 14 Juillet
16 Sainte Famil e
17 Vieux marin
18 L'Automne
19 Spleen
20 Même portrait
21 Bar
22 Composition.

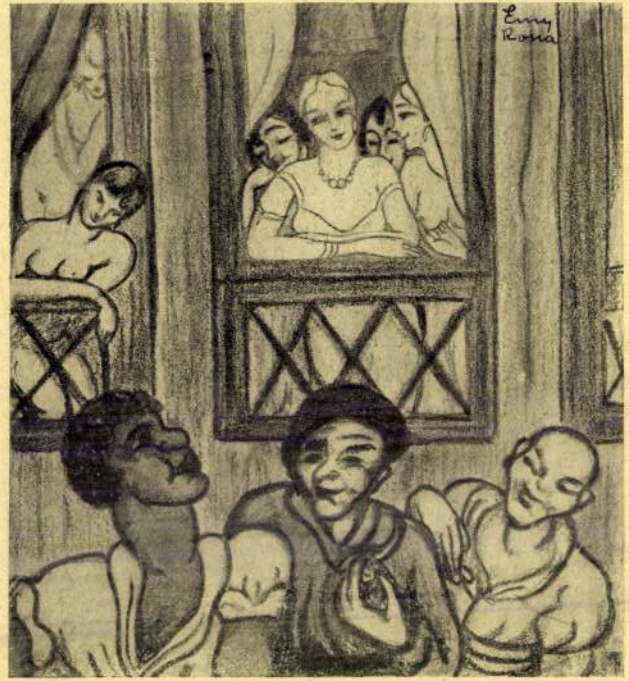

ALACATIN, 76, RUE DE BEINF

Róna Emy és Klára

GALERIE DU ZODIAQUE

PARIS — 52, RUE MONSIEUR-LE-PRINCE, 52

EXPOSITION

CLAIRE RONA

& = EMY RONA

DU 1ER AU 15 NOVEMBRE

ENTRÉE LIBRE

Csütörtök, 1953. december 10.

Ünnepi előadással megkezdődött a Német Filmhét

Szerdán este a Puskin Filmszínházban rendezett díszelőadással megkezdődött a Német Filmhét. A díszelőadáson jelen volt a magyar kulturális élet számos kiváló személyisége. Az ünnepségen részt vettek a baráti államok budapesti diplomáciai képviselői, élükön a Szovjetunió magyarországi nagykövetségének képviselőjével.

A himnuszok elhangzása után *Majlát* Jolán, a Kultúrkapcsolatok Intézetének főtitkára nyitotta meg az ünnepséget. Az ünnepi beszédet *Bányász* Imre, a Magyar Filmgyártó Vállalat igazgatója mondotta.

— A II. Német Filmhét rendezése hazánkban — mondotta — a német filmművészeti küldöttség jelentése *tovább erősíti a Német Demokratikus Köztársasághoz fűződő kulturális és gazdasági kapcsolatainkat.* A továbbiakban rámutatott arra, hogy a haladó német film nagy nemzeti feladatot teljesít, amikor a béke megvédése, a demokrácia, a nemzeti függetlenség, az emberiesség gondolatát sikeresen közvetíti és továbbfejleszti a német nép haladó hagyományait.

Ezután Karl *Gadow*, a Német Demokratikus Köztársaság Állami Filmügyi Bizottságának elnökhelyettese emelkedett szólásra. A haladószellemű német filmművészek legszívélyesebb baráti üdvözleteit tolmácsolta és köszönetet mondott azért, hogy a Német Filmhét megrendezésével magyar részről lehetővé tették a német filmművészet megismertetését Magyarországon. Hangsúlyozta azt a fontos szerepet, amelyet a demokratikus német filmgyártás a béke megvédéséért folytatott harcban visz.

Ezután levetítették a »*Kivételes törvény*« című filmalkotást, amely annak a küzdelemnek állít emléket, amelyet a német munkásosztály Bismarck rendőrterrorja ellen folytatott.

Karl Gadow a német demokratikus filmgyártás eredményeiről

A *Német Filmhétre* hazánkba érkezett filmdelegáció szerdán délelőtt a Művészeti Szövetségek Házában sajtófogadást adott. Ezen a delegáció vezetője, Karl *Gadow*, a Német Demokratikus Köztársaság állami filmbizottságának helyettes elnöke részletes tájékoztatást adott *a német demokratikus filmgyártás helyzetéről, eredményeiről, feladatairól és terveiről.*

Ismertette azt a *fejlődést*, amely a Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának 1952 júliusában a haladó német filmművészet fellendüléséért kiadott határozata óta a NDK-ban végbement. Az 1953-as gyártási évnek a DEFA filmstudióiban készült tizenhárom filmje közül kiemelte az olyan kiválóakat, mint amilyen például a »*Kivételes törvény*«, a »*Solvay titkos aktái*« és az »*Utolsó padban*« című film, amelyeket eddig már az emberek millióí láttak.

Rátérve a demokratikus német filmgyártás további munkájára, elmondotta, hogy december 25-én már bemutatásra kerül az NDK-ban a Hauff-mese alapján készült »*Kis Muck*« című színes mesefilm, januárban pedig a »*Kai V*« című film, amely a nyugatnémet kikötőmunkások ellenállási harcát ábrázolja az imperialista fegyverkezők ellen. Készül »*Boszorkányok*« címmel *Kuba* nemzetidíjas író filmje, továbbá a »*Titokzatos hajóroncs*« című, amely az új gyermekfilmműterem első filmje lesz. A játékfilmgyártás legjelentékenyebb eseménye az *Ernst Thälmann*, a német munkásmozgalom nagy vezérének életéről készülő film első részének most folyó felvétele. A teljes film 1955-re készül el. 1954-re a demokratikus német filmgyártás tizenöt játékfilmet irányzott elő, többek közt azt a történelmi forradalmi filmet Thomas *Münzer* életéről, amely az 1525-ös parasztháború dolgozza fel.

Beszélt azokról az újfajta, szatirikus filmekről is, amelyek »*Sündisznók*« néven rendkívül népszerűek a német közönség körében, s amelyek aktuális visszásságokat lepleznek le. Ugyancsak újdonság a demokratikus német filmgyártásban az úgynevezett »*rakéta*«-*felvétel* a varieték, kabarék és cirkuszok műsoráról.

A német filmgyártás szinkronmunkájában elkészült a »*Revizor*« című szovjet film szinkronizálása és az »*Erkel*« című magyar film szinkronizálása is, amelyet még ebben a hónapban műsorukra tűznek a német filmszínházak.

Érdekes volt előadásának az a része, amelyben filmvonatkozásban világította meg a Német Demokratikus Köztársaság és Nyugat-Németország viszonyát.

— Míg az 1945-öt követő első években — mondotta — szabadon előadhatók voltak Nyugat-Németországban olyan demokratikus filmek, mint »*A gyilkosok köztünk vannak*«, »*Házasság az árnyékban*« és mások, addig a bonni kormány most *lehetetlenné tette a DEFA-filmek nyilvános bemutatását*, sőt most már a zártkörű előadásokat is. Ennek ellenére 1952-ben számos nyugatnémet filmet játszottunk az NDK-ban és Berlin demokratikus szektorában s *jelenleg is adunk UFA-filmeket.* Ebben az évben is át akartunk venni jónéhány nyugatnémet filmet, de *csak egyet* adtak. Ez a nyugati irányzat kétségkívül kihat munkatársainkra a filmszakmában, különösen a színészekre. Azok a filmszínészek, akik nekünk akarnak dolgozni, *állandó üldöztetésnek* vannak kitéve a nyugati sajtó részéről.

A jelenlévők ezután kérdéseket tettek fel, amelyekre Karl *Gadow* és Albert *Wilkenning*, a DEFA gyártási igazgatója válaszolt. Elmondották, hogy a magyar filmek közül az »*Útkövezet békében*«, »*Civil a pályán*«, »*Tűzkeresztség*«, »*Gyarmat a föld alatt*«, »*Déryné*« és a »*Ludas Matyi*« aratott nagy sikert eddig kettőt készítettek, legkőzelebb a »*Nürnbergi mesterdalnokok*« megfilmesítéséhez kezdenek hozzá. Plasztikus filmet még nem készítettek, most tanulmányozni akarják a magyar plasztikus filmgyártást.

TÖRÖK ERZSÉBET ÉNEKEL

Nincs még egy magyar énekművész, aki így ért a népdal nyelvén. Legutóbbi önálló hangversenyén *Bartók*- és *Kodály*-gyűjtötte, feldolgozta dalokból adott elő egy estére valót s mire vége lett, a közönség — a türelmetlen, a ruhatárba csörtető pesti publikum — ott maradt a helyén és szeretettel és sürgetően követelte a folytatást. Az emberek, akik zárkózottan és hűvösen ültek be a terembe, lelkes közösséggé olvadtak *Török* Erzsébet művészetének tüzén. Pedig a kitűnő *Vásári* Tamás zongoraszámait kivéve, végig ő, azaz egyetlen énekes szerepelt, s mégsem volt egy pillanatra sem fárasztó vagy túl sok.

A varázslat titkának egyik fele, magukban a népdalokban s feldolgozásukban van; tömören és változatosan hozzák az emberi élet egész érzés-skáláját, szinte mindenkit és minden lelki helyzetet kifejeznek. De ez még nem minden. Mert hogy van az, hogy egyébként kitűnő énekművészek mihelyt népdalt kezdenek, csődöt mondanak, addig bevált modoruk hatását veszti s a dal valamikép eltorzul. Pedig a dallamhoz, ritmushoz, szöveghez, az ének minden rögzített szabályához hívek, s mégis. Itt valami mélyebb titok van, amit Török Ezsébet tud, vagy legalább is érez. Ezért egyedülálló a művészete: nem tartozik semilyen iskolához.

Illetőleg, egy iskolához mégis csak tartozik: a daloló néphez. Mintha ez a feketeruhás asszony a maga kedvére énekelne ott fönn, a maga érzéseire keresné s találná meg a természetes formát. Érdemes megfigyelni, hogy Török Erzsébetnek milyen fontos a dal verse. Minden szavát érteni: ez is a népdaléneklésihez tartozik. A művésznő mélyen érti, érzi a szavak tartalmát, a mondatok, hasonlatok mélyebb értelmét; a dalok és a balladák »meséje« is fontos neki.

Természetes meggyőződéssel énekel, művészete minden pillanatban újjáteremti a művet, mely ősi soron maga is a pillanat ihletében született s nem tudatos előadásra. Ezért érvényesül előadásában *a szöveg és dallam teljes egysége*, a népdalok elemi kifejezőerejének, hatásának, a népdaladta élvezetnek ez a mély forrása. S ezért fejeződik ki olyan teljesen Török Erzsébet előadásában a dalok drámai alaphelyzete, tragikus, komikus, vagy egyszerűen egy tétova sóhajnyi alapérzése. Művészetében a bánat vagy vidámság ezért nem válhat külsőséges díszítő elemmé. Ahogy például Kodály *Barcsay*-ját előadja, az lélekzetelállítóan viharos dráma, *az élet folytatása a művészetben.* Ennél többet pedig aligha lehet elérni. S emellett csodálatos, hogy ugyanazon az estén ugyanaz a művész olyan vidámsággal, olyan könnyed és huncut bájjal tud adni valamit, mint Török Erzsébet a *Virágos kenderem* ... kezdetű dalt.

Török Erzsébet művészetének, egyéni gazdagságán túl, általánosabb jelentősége is van. Egyedülvaló helyzetével arra figyelmeztet, hogy ezidőszerint a népdaléneklés értékéhez képest nem elég jelentős helyet kap a kulturális életben. Szabad esztendőink munkája természetesen még nem takaríthatta el azt a kozmopolita látszat-műveltséget, mely, mint József Attila versében a *guáno*, keményen, vastagon rárakódott nemzeti kultúránk elevén talajára. De nem is vettünk számba, nem is használtunk fel minden értéket, ami segítségünkre lehetett volna ebben a munkában: lám, a népdalt sem. Azóta már nem egy előadóművészünk nevelkedhetett volna, aki hasonló hivatást választ, mint Török Erzsébet. Kultúrpolitikánk úgylátszik nem gondolta át eléggé az új tehetségek ilyenirányú kimővelését.

Igaz, veszve semmi sincs, az ilyen késéseket be lehet hozni. Török Erzsébet önálló hangversenye arra figyelmeztet, hogy a népdaléneklés ügyéről érdemes lenne elgondolkoznia zenei életünk irányítóinak.

Sebestyén György

Magyar novellák orosz nyelven

A moszkvai Állami Szépirodalmi Könyvkiadó »*Magyar novellák és elbeszélések*« című gyűjteményt adott ki. A gyűjtemény a XIX. és XX. század magyar irodalmának kiemelkedő alkotásait foglalja magában. A könyvben szerepelnek *Petőfi Sándor* versei, *Vörösmarty* Mihály több elbeszélése és drámája, *Jókai* Mór művei, *Mikszáth* Kálmán-művek és még több más magyar író alkotása.

□ *Az »Otecsesztven Front« című bolgár lap cikket közöl Fischer Annie művészetéről.*

Magyar művészek hangversenye Leningrádban

— Leningrádi telefonjelentés —

Leningrádban az elmúlt évek folyamán többször léptek fel nagy sikerrel magyar művészek — a közönség nagyon megkedvelte őket. Ennek tudható be, hogy habár csak négy nappal ezelőtt jelentek meg a városban a Székely Mihály, a Tátrai-vonósnégyes, Csinády Dóra és Fülöp Viktor felléptét jelentő falragaszok, a jegyeket órák alatt szétkapkodták.

Hétfőn este a *Tátrai-vonósnégyes* adott önálló hangversenyt. Műsorukon Beethoven, Bartók és Lajta művek szerepeltek. A magyar zenészek felléptéről több helyi lap is hírt adott.

Mikor tegnap reggel 10 óra körül az Astoria-szállóban felkerestük művészeinket, már csak néhányat találtunk otthon. Csinády Dóra és Fülöp Viktor például már egy órával ezelőtt elment próbára. A vonósnégyes tagjai éppen a reggelizőasztal mellett ülnek. Megkértük *Tátrai* Vilmost, hogy mondja el, mi ragadta meg leginkább első szovjetunióbeli útjukon.

— Számomra a legfontosabb az az élmény, amit mint muzsikus kaptam. A leningrádi Kirov-operában meghallgattam a Hovanscsinát és a Dubrovszkijt. Egészen bámulatos volt az a fegyelem, ami a zenekarban uralkodott. Öröm volt nézni és hallani ezeket a zenészeket, teljesen egyforma vonásnemekkel játszottak. A magyar művészcsoport tagjai sok régi ismerőssel találkoztak Moszkvában és Leningrádban: Messzerrel, a Moszkvai Nagy Színház balettmesterével, feleségével, Tyihomirovával, aki most utazott Magyarországra vendégszereplésre.

A magyar művészek együttes nagy hangversenyére kedd este zsúfolásig megtelt a Filharmónia nagyterme. Első számként a Tátrai-vonósnégyes Haydn-kvartettet játszott. Sikerrel adta elő *Csinády* Dóra és *Fülöp* Viktor a cigánytáncot Kenessey Keszkenő-jéből. Hatalmas taps fogadta a dobogóra lépő *Székely* Mihályt, aki Schubert-dalokat énekelt. Szünet után, mikor magyar népdalokat adott elő, a közönség cédulák özönével árasztotta el énekesünket: magyar és orosz áriák eléneklését kérték. Nagyon tetszett a hallgatóságnak Popper Dávid Magyar rapszódiája, Banda Ede csellóművész előadásában és a Csinády—Fülöp-táncolta csárdás.

A hangverseny egészében megnyerte a leningrádi közönség tetszését. Erre lehetett következtetni a sok tapsból és a ruhatárban elkapott beszélgetésfoszlányokból. De ugyanezekből a beszélgetésekből az is kiderült, hogy a siker még nagyobb is lehetett volna, ha jobban állították volna össze a műsort. Az emberek nagyon szerettek volna *több magyar és orosz zeneművet* hallani.

A magyar művészcsoport ma este adta utolsó leningrádi hangversenyét. Még az éjjel továbbutazik vendégszereplésének következő állomására — Gorkij városába.

Kulcsár István

ÚJ IFJÚSÁGI KÖNYVEK

Az Ifjúsági Könyvkiadó kiadásában az év utolsó három hónapjában számos új mű jelent meg s jelenik meg a hátralevő napokban. Összpéldányszámuk körülbelül háromszorosa az elmúlt év hasonló időszakában megjelent műveknek.

Széleskörű érdeklődésre tarthat számot a »*Mesék és történetek*« című, a közelmultban megjelent könyv, amelyben 45 mai magyar író és költő gyermekeknek szóló verseit, elbeszéléseit gyűjtötték egybe. Az írók között szerepel *Illyés* Gyula, *Juhász* Ferenc, *Szabó* Pál, *Veres* Péter, *Zelk* Zoltán Kossuth-díjas. Második kiadásban ezúttal 17.000 példányban adták ki *Illyés* Gyula »77 magyar népmese« című kötetét.

Két új magyar ifjúsági regény jelent meg: *Sásdi* Sándor »A vándorút vége« című regénye egy fiatal rádióriporter életútját rajzolja meg. *Tamási* Áron »Hazai tükör« című ifjúsági regénye az 1848-as szabadságharc hősi harcairól szól.

Az olvasók kívánságára a klasszikus magyar ifjúsági irodalom több művét is újra kiadják: *Móricz* Zsigmond »Légy jó mindhalálig« című regénye 10.000 példányban, *Molnár* Ferenc »Pál-utcai fiúk«-ja 20.000 példányban, *Móra* Ferenc »Furfangos Cintula« című könyve 20.000 példányban kerül forgalomba. Most jelent meg »A nehéz kétgarasos« címmel *Móricz* Zsigmond gyermekeknek szóló történeteinek gyűjteménye. 20.000 példányban adják ki *Móra* Ferenc: »Kincskereső kisködmön« című regényét.

A szovjet ifjúsági irodalom igen keresett klasszikus alkotásai közül is több újra megjelenik.

Ismét kapható lesz *Gajdar* »Timur és csapata« című regénye, *Gorkij* »Bolondiuska Ivanuska« című meséje, *Marsak* »Kölykök a ketrecben« című képeskönyvre, *Róna* Emy színes illusztrációival.

A keresett ifjúsági könyvek sorában 15.000 példányban jelenik meg a *Grimm*-testvérek válogatott meséinek gyűjteménye. Húszezer példányban adják ki *Defoe* »Robinson«-ját és *Verne* »Rejtelmes sziget« című regényét.

A kisgyermekek számára 20.000 példányban újra kiadják *Mihalkov* »Öt kis cica« és *Marsak* »Hol ebédelt a kisverébe« című leporellóját és *Fazekas* Anna »Öreg néne őzikéje« című, igen szép kiállítású meséskönyvét harmadik kiadásban, *Róna* Emy illusztrációival, 20.000 példányban.

□ *Az »Iszkusszstvo Kino« című folyóirat hosszú cikket közöl »A munka témája a magyar filmművészetben« címmel.*

NAGY TOTÓ-NYEREMÉNYEK!

12 találat = 37.125.— Ft
11 találat = 1.032.— Ft
10 találat = 106.— Ft

ÉRDEKES ÉS VÁLTOZATOS A TOTO E HETI MŰSORA

TIPPELJEN MIELŐBB! 3 FORINT 30 FILLÉRÉRT NYERHET!

NÉMES LÁSZLÓ:

TISZTA SZÍV

— Regényrészlet — (8)

Molla irodájában három férfi várta. A jogtanácsos most rendkívül udvarias, szívélyes volt. Cigaretával, feketekávéval kínálta a vendégeket.

— Engedjék meg uraim, hogy bemutassam önöket egymásnak. Signor Bianchi, signor Albertini és signor De Rosa újságírók. Ez pedig signor Zalán Dénes — betűzte a nevét, hogy pontosan feljegyezhessék — főmérnök, a magyar textilipar egyik kiemelkedő tehetsége, akit a kommunisták elüldöztek hazájából.

Zalán közbe akart szólni, de Molla felemelte a kezét, mint az állatszelidítő, aki visszaparancsolja a helyére engedetlen nevelttjét.

— Mióta dolgozik a szakmájában, főmérnök úr? — kérdezte az egyik újságíró.

— Körülbelül harminc éve — felelte.

— Tagja volt valamelyik fasiszta pártnak? — hangzott a másik kérdés.

— Nem. Ellenkezőleg, a nyilas uralom idején önként otthagytam a gyárat.

— Nagyszerű! — kiáltotta az első újságíró és szaporán jegyzett a füzetébe.

— Zalán főmérnök úr iratok nélkül menekült, mondhatnám szökött Magyarországról — mondta Molla, mintegy irányt adva a további kérdéseknek.

Zalán ezután kénytelen volt elmondani, hogyan vágott neki Sopronban az embercsempészszel éjnek idején az erdőnek.

— Azt hiszem uraim, elég érdekes anyagot kaptak? — kérdezte a jogtanácsos. Az újságírók bólogattak.

Kábult volt, fájt a feje, egész délután és este ki sem mozdult a »családi pensióból«. Frau Bruck bekopogott hozzá és megkérdezte, nem akar-e valamit enni. A mérnök csak a fejével intett nemet.

Másnap izgatottan vette meg a reggeli lapokat és három újságban valóban találkozott a nevével. A kisebb-nagyobb eltéréssel megírt riportok elmondották, hogy Zalán Dénes, a budapesti Duna-textilgyár volt főmérnöke, aki három évtizeden át annyi dicsőséget és nemzetközi elismerést szerzett a magyar textilipernak, nem kerülhette el azt a szomorú sorsot, amely minden becsületes és értékes emberre vár a kommunista uralom alatt szenvedő Magyarországon. Annak ellenére, hogy Zalán Dénes aktívan harcolt a magyarországi fasiszták ellen — vagy talán éppen azért, fűzte hozzá az egyik lap sokat sejtető kérdőjellel — az új rendszer urai elüldözték a gyárból és vádat emeltek ellene. A főmérnök hónapokig faluról falura vándorolva bújkált — ennek köszönheti, hogy nem hurcolták el Szibériába, mint a romokban heverő Budapesten maradt értelmiség nagy részét. Amikor megszimatolták tartózkodási helyét, titkos ügynököket küldtek utána, s ő éjnek idején, barátai, igaz magyar hazafiak segítségével menekült a szabad Nyugatra. Két riport ezzel végződött, a harmadik azonban még azt is leírta, hogyan menekült Zalán Dénes éjjel az erdőn át, ahol a nyomába érő kommunisták majdnem elfogták. A tűzharcban kísérője — aki hazafias felbuzdulásból, önzetlenül szökteti Ausztriába a magyar nemzet legjobb fiait — maga is súlyosan megsebesült, de testével fedezte a mérnök útját, hogy az jelentős műszaki tudását és az általa kidolgozott nagyszerű gyártási eljárások titkát átmenthesse a művelt emberiség számára.

Zalán Dénes fel-alá járkált a szobájában, mint a ketrecbe zárt vadállat. »Hát ezt hogyan tehették?« — lüktetett benne folyton a kérdés. És éppen vele, aki büszke volt a becsületére, arra, hogy soha nem hazudott. Eszébe jutott, hogy néhány nappal azelőtt, amikor álruhában meghúzta magát az angol katonai teherautón, arra gondolt, Olaszországban végre megszűnik a bújkálás, a hazudozás. Elhatározta, hogy cáfolatot ír a szerkesztőségnek. Leült az asztalhoz és nehézkesen fogalmazni kezdte az olasz mondatokat. »Sajnálatos félreértés... rosszul értelmezték a szavaimat...« Azután elképzelte a három újságíró cinikusan vigyorgó arcát, amikor a levelet elolvassák. Hiszen nem véletlen ez, nem egyszerű félremagyarázás. Összetépte a félig megírt levelet és a földre hajította. Kinél tiltakozzon? Hol adjon le cáfolatot? Csak nem fog a kommunista újsághoz fordulni? Úgy érezte magát, mintha tetőtől talpig a csatorna szennyvizébe mártották volna.

Este egy küldönc kereste fel: Carlo Molla úr kéreti, hogy másnap reggel menjen el az irodájába.

A jogtanácsos most fel sem állt az íróasztala mellől, csak úgy, ülve mosolygott Zalánra. A sovány, viaszsárga arcon visszataszítóan hatott ez az erőltetett, torz vigyor.

— Rendben van, mérnök úr. Meglesznek az engedélyek is. Keresse fel a gyártelepen Emiliani műszaki igazgatót, ő fog gondoskodni a beosztásáról.

A kikészítőüzemben jelentéktelen, alárendelt munkakört kapott Zalán Dénes. Arra várt, hogy Morini egyszer magához kéreti, vagy meghívja a villájába és akkor megbeszéli vele, hogy képzettségének megfelelőbb beosztásba helyezzék. De eltelt több mint négy esztendő és az elnök egyetlen egyszer sem hívta. Hallotta, hogy Morini Mirella nevű leánya, akit ő még kislány korából ismert, férjhez ment egy amerikai bankár fiához: az esküvőt Milánóban tartották, ott voltak a Morini-művek vezető mérnökei és tisztviselői —, de neki senki sem szólt. Egyszer-kétszer összetalálkoztak, amikor a gyáros kíséretével végigment az üzemen, olyankor kezet fogott vele és megkérdezte, »hogy van mérnök úr? Mi újság Budapestről?« — s válaszra sem várva tovább sietett.

(Folytatása következik)

December 10-től a

FÉNY MOZI

műsorán szereplő népszerű tudományos filmek:

BESZÉLNEK A SZÍNEK

A SZABADSÁGÉRT

Virágos Kalocsa

ORSZÁGJÁRÓ ÚTTÖRŐK

SZOMJAZÓ FÖLDEK

Sport és egészség

VIRÁGOS SAROK

A szobai növények téli öntözése

A szobai növények ápolásából a tél a legszigorúbb vizsgáztató. Aki helyesen és szabatosan megfelel a sok feladott kérdésre és növényeit épen és egészségesen átteleliteti, sikerrel tette le a vizsgát. A legnehezebb kérdés kétségtelenül az öntözés. Gyakorlatot, tapasztalatot és alapos növényismeretet kíván ez a művelet. Pontosan meghatározott szabálya tulajdonképpen nincsen és mindig a növény sajátos természetéhez és szükségletéhez kell alkalmazni. Igen sokszor azért pusztul el a növény, mert vagy gyakran, vagy ritkán, vagy pedig alkalmatlan időben öntözik. Az úgynevezett leveles dísznövényeknél mindig szem előtt kell tartani életük időszakosságát, vagyis nyugalmi állapotukat, amikor fejlődésükben megállnak, tehát új levelet, hajtást nem fejlesztenek. A nyugalmi időszak alatt csak annyi vizet adjunk növényeinknek, hogy ki ne száradjon a talajuk és ne lankadjanak el. Ha meleg az a helyiség, ahol növényeinket tartjuk, elégséges két-három naponként öntözni, esténként és mindig „állott", vagyis a szoba hőmérsékletének megfelelő vízzel. Permetezni viszont ugyanilyen vízzel naponta tanácsos. Hűvösebb helyiségben csak akkor kell öntözni, ha a cserép földje már száraz. Ha télen is virító szobai növényünk van, úgy azt a virítás tartama alatt bővebben is öntözhetjük.

Helytelen, ha növényeink megöntözése után a cserépaljul szolgáló tányérkában bent hagyjuk a cserépből kifolyt vizet. Néhány mocsári, vagy vízparti eredetű növény, például a cyperus, a tradescantia eltűrik, ha gyökerüknek végel állandó nedvességben vannak, a legtöbb növény azonban levélsárgulással és gyökérrothadással tiltakozik a fokozott mérvű nedvesség ellen. Nagy hiba tehát, ha a tányérkában a víz összegyűlik, és a cserépalja napokon keresztül vízben ázik. A tányérkának elsősorban az a rendeltetése, hogy a cserépből kiszivárgó víz ne csepegjen le a padlóra, másodsorban, ha a cserépből netán valamilyen oknál fogva hirtelen kifolyik a víz, a növénynek, illetve a gyökerének alkalma legyen, hogy nedvességhez jusson. Ilyen esetben negyed óráig a tányérkában hagyjuk a lefolyt fölös vizet s ez alatt az idő alatt a föld felszív belőle annyit, amennyire szüksége van. Negyed óra eltelte után meg kell nézni a tányérkát, van-e még benne víz s ha van, kiöntjük belőle.

*

Ártalmas-e a dohányfüst a szobai növényekre? — kérdi P. M. olvasónk. — Ezzel a kérdéssel már több növénybiológus foglalkozott, érdekes kísérleteket is végeztek és megállapították, hogy a legtöbb növény súlyosan szenved a dohányfüsttől, sőt egyes növényeken rendkívül feltűnő módon jelentkezik a dohányfüst káros hatása. Először csak a levelek görbülnek, torzulnak el, aztán a szár héjának, illetve kérgének szemölcsszerű kiemelkedései, amelyek a gázeserét szolgálják, rendellenesen túltengenek és végül a növény lehullatja levelét. Természetesen nemcsak a dohányfüst ártalmas a növényre, de a fa, a szén füstje is, valamint a világítógáz és más gázok is. Bár a füst, például a fűrészpor füstje a növények hajtatásánál jó hatószer és eredményes fagyveszély esetén is, szobanövényeinket mégse tartsuk olyan helyiségben, szobában, ahol sokat dohányoznak. n—n.

A csütörtöki ügetőversenyekre jelöltjeink a következők: I. Harkány — Klári. II. Zala — Sulimán. III. Apropó — Solt — Liu. IV. Zala — Sulimán. V. Újszász — Lator — Guy Rosecroft. VI. Merész II. — Gyémántom — Goffrey. VII. Bubi — Fekete madár — Borczi.

MOZIK MŰSORA

A NÉMET FILMHÉT ALKALMÁBÓL:
PUSKIN (Kossuth Lajos-u. 18.): 10—11. Kivételes törvény, 12—13. Kis és nagy boldogság, 10, f1, 3, f6, 8.
DUNA (Fürst Sándor-u. 7.): 10—11. Kis és nagy boldogság, 12—13. Kivételes törvény, f5, h7, 9, v. n3.
FELSZABADULÁS (Flórián-tér 3.): 10—11. Kivételes törvény, 12—13. Az utolsó padban, f4, 6, f9.
VÖRÖSMARTY (Üllői-út 4.): 10—11. Kis és nagy boldogság, 12—13. Az utolsó padban, f2, 4, f7, 9.
TÁNCSICS (Csepel): 10—11. Az utolsó padban, 12—13. Kis és nagy boldogság, n6, h8, v. h3.
BÁSTYA (Lenin-krt. 8.): 10-én Figaró házassága, 11-én Alattvaló, 12—13. Elítélt falu, 11, f2, 4, f7, 9.
ATTILA (B.-fok): 10-én Az utolsó padban, 11-én Eladó lány, 12-én Alattvaló, 13-án Karrier Párizsban, h6, 8, v. f4.
ÁRPÁD (Soroksár): 10-én Alattvaló, 11-én Az utolsó padban, 12-én Hű barátok, 13-án Asszonysorsok, f6, 8, v. 3.
A VÁROS ALATT (új színes magyar film): VÖRÖS CSILLAG (Lenin-krt 45.) prol. f5, h7, 9, v. f3, DÓZSA (Róbert Károly-krt. 59.) prol. f5, h7, 9, v. n3, MÁJUS 1. (Mártirok útja 55.) prol. 4, f7, 9, v. f2, MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b.) prol. n6, f8, v. 3.
HAJÓKKAL A BÁSTYÁK ELLEN (színes szovjet film, a Flotta hőse folytatása): SZIKRA (Lenin-krt. 120.) prol. 10, 12, n3, f5, h7, 9, CORVIN (Kisfaludy-köz) h4, 6, f9, TÁTRA (P.-erzsébet) n6, h8, v. h3, BRIGÁD (P.-lőrinc) f6, h8, v. n4.
A REVIZOR (magyarul beszélő színes szovjet film): SZABADSÁG (Bartók Béla-út 64.) f9, n12, 2, 5, 8, MIKSZÁTH (Sashalom) f5, n8, v. f3, 5, f8.
BÁTRAK ARÉNÁJA (színes szovjet film): URÁNIA (Rákóczi-út 21.) 5. hétre prol. 4, n7, f9, HUNYADI (Kispest) 6, n9, v. h4, JÓZSEF ATTILA (R.-palota) h6, 8, v. f4, CSILLAG (Cs.-hegy) h6, 8, v. f4, csüt. szünnap.
JÓNAPOT ELEFÁNT (olasz film): ALKOTMÁNY (Újpest) f4, h6, 8, ZUGLÓI (Angol-u. 26.) prol. f4, h6, n9, Újvilág (R.-keresztúr) h6, 8, v. f4.
TOLDI plasztikus mozi (Bajcsy-Zsilinszky-út 36.) prolongálja nagysikerű műsorát, 5, n7, f8.
ÁLLAMI ÁRUHÁZ (magyar filmvígjáték): GORKIJ (orosz nyelvű mozi) (Akácfa-u. 4.) f6, 8, sz—v. n4.
GYÖNGYVIRÁGTÓL LOMBHULLÁSIG (színes magyar természetfilm): FÁKLYA (Lenin-krt. 88.) 3. hétre prol. 4, 6, 8, ÉLMUNKÁS (Kispest) f6, h8, v. n4, PETŐFI (N.-tétény) h6, 8, v. f4.
1. DALOLÓ HOLNAPÉRT, 2. LIPCSEI NEMZETKÖZI VASÁR, 3. AZ ÉVSZÁZAD MÉRKŐZÉSE, 6:3: FÉNY (Újpest) f5, f7, f9, v. f3.
1. 4. sz. Világhíradó, 2. Szovjet híradó, 3. AZ ÉVSZÁZAD MÉRKŐZÉSE, 6:3: HIRADÓ (Lenin-krt. 13.) Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.
AZ ÉVSZÁZAD MÉRKŐZÉSE, 6:3: kísérőműsor a VÖRÖS CSILLAG, PUSKIN, SZIKRA, URÁNIA, SZABADSÁG, DUNA, CORVIN, DÓZSA, MÁJUS 1., FELSZABADULÁS, ALKOTMÁNY (Újpest), MUNKÁS, TÁNCSICS (Csepel), TÁTRA (P.-erzsébet), VÖRÖSMARTY, HUNYADI (Kispest), ZUGLÓI, FÁKLYA, GORKIJ, BÁSTYA, SPORT, ADY, TANÁCS, CSOKONAI, JÓZSEF ATTILA, MARX, BRIGÁD (P.-lőrinc), JÓZSEF ATTILA (R.-palota), TAVASZ (R.-palota), KOSSUTH (P.-erzsébet)), ATTILA (B.-fok), ÚJVILÁG (R.-keresztúr), ÉLMUNKÁS (Kispest), ÁRPÁD (Soroksár), PETŐFI (N.-tétény) mozikban.
Első napok (lengyel film): ADY (Tanács-krt. 3.) f5, f8, v. f2.
Királylány a feleségem (francia film): JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7.) 3. hétre prol. f4, 6, f9, TANÁCS (Szt. István-krt. 10.) 4. hétre prol. 10, 12, n3, f5, h7, 9, BETHLEN (Bethlen Gábor-tér 3.) VILÁGOSSÁG (P.-erzsébet) f6, h8, v. n4.

HORGÁSZHÍREK

A Magyar Országos Horgászszövetség közgyűlése december 20-án, reggel 9 órakor lesz a Természettudományi Egyetem Múzeum-körút 4. számú épületében. A közgyűlésen minden MOHOSZ-tag részt vehet, szavazati joguk csak az igazolvánnyal ellátott egyesületi kiküldötteknek van. — **A hét horgászhőse** Zoltán Antalné, a horgászok népszerű Stanci nénije, aki Tihanyban a „berek" környékén három szép pontyot és két termetes csukát fogott december 3-án reggel olyan sűrű ködben, hogy rajta kívül senki nem merészkedett a vízre. Dicséretet érdemel Szigethy Árpád mérnök is: barátságosnak éppen nem mondható időben, késő este Adony alatt egy 5 kiló 40 dekás és három darab 3 kiló körüli süllőt emelt ki a vízből. — **A Lőrinci-tóban** a legtöbb pontyot az elmúlt héten ismét Makai Zoltán fogta, számszerint öt darabot, kettő súlyosabb volt 4 kilónál. Ternyey Pál csak két darabot tudott elcsípni. — **A Velencei-tóban** múlt évben alig volt csuka, idén ismét megjelentek a krokodilpofájúak. Vasárnap Kecskés Ágoston fogta a legtöbbet, de egy-két csuka jutott minden horgász drillingjére. Különösen Agárdon fogtak szép példányokat, több 3 kilón felülit is. — **A Mohácsi Horgászegyesület** szombati taggyűlésén Kolosszeusz József és Berényi János voltak az előadók. A mohácsiaknak jó horgászszezonjuk volt idén, több 18—20 kilós harcsát fogtak. — **A Nagybudapesti Horgászegyesületben** múlt csütörtök este Rácz Elemér tartott rendkívül érdekes előadást a soroksári Dunaágról. Elmondta, hogy a szabályozás előtt rengeteg volt a hal a Dunaágban, de nagyon kezdetlegesek voltak még a horgászszerszámok, csak pontyoztak a horgászok, nem is álmodtak arról, hogy a Dunaágban harcsázni is lehet. A harmincas években már harcsát, süllőt is fogtak, megjelentek a multiplikátor és peremorsók, egyre sportszerűbben horgásztak. A felszabadulás után került a víz a horgászközösség kezelésébe, a horgászok vállalták az ivadékok behelyezésének kötelezettségét, volt is hal bőven, de 1951-ben a befolyó fenolos víz nagymérvű halpusztítást idézett elő, elveszett úgyszólván az egész süllőállomány. A fenol szakadatlanul mérgezi tovább a Dunaágat. Sürgős segítségre volna szükség, hiszen bebizonyítást nyert, hogy a fenol nemcsak a halakat pusztítja el, de a mérges vízzel öntözött zöldségfélék nyers fogyasztása az emberi egészségre is veszedelmes. a fenolos vízben való fürdés pedig járványokat okozhat. — **Ma este 8 órakor** Lukács Gyula tart előadást a Békeszállóban a tenger szörnyeiről. — **A Dunaföldvári Horgászegyesület** tagjai vasárnap avatták fel zsilippüket, melyet a horgászok társadalmi munkában építettek. Legtöbb halat a dunaföldváriak közül Kudlik Lajos fogta, mégpedig 7 és 8 kilós őrlási süllőket! Kudlik foglalkozása: búvár. Nem is kunszt egy búvárnak ilyen süllőket fogni . . .

Színházak műsora

Operaház: Anyegin; C. 4. (7) — **Erkel (volt Városi) Színház:** Rigoletto; 3/3. (7) — **Nemzeti Színház:** A nők iskolája; Jászai és Pethes (7) — **Katona József Színház:** Fáklyaláng (7) — **Magyar Néphadsereg Színháza:** Szellemesek (7) — **Madách Színház:** Nem magánügy (7) — **Ifjúsági Színház:** Köszívű ember fiai (7) **Ifjúsági Színház Kamaraszínháza:** Mátyás király Debrecenben (4) — **Fővárosi Operettszínház:** Szelistyet asszonyok (7) — **Vidám Színpad:** Nem a tükör görbe (7) — **Fővárosi Víg Színház:** Újpesti lány (7) — **Állami Bábszínház:** Sztárparádé (fél 8) — **Zeneakadémia:** Zemplényi Kornél zongoraestje; zongora bérl. 3. (8).

FÉRFI ÁLLÁS

Felveszünk plakátragasztókat, lakatost, asztalost és segédmunkást. Állami Hirdető Vállalat, V., Felszabadulás-tér 1. Személyzeti.

Gyakorlott **vasesztergályos** és **maró** szakmunkást keres 2. sz. Építőgépgyártó Vállalat, Bpest, XIII. Jász-utca 41—43.

Vasszerkezeti LAKATOSOKAT és ESZTERGÁLYOSOKAT felveszünk. Kőbányaipari Gépjavító Vállalat, Budapest, XIII. Párkány-utca 20. Vizafogó pályaudvar mellett.

Budapesti és vidéki munkahelyre kőműves, ács és segédmunkásokat azonnal alkalmazunk Szállásról, munkaruháról, kedvezményes étkeztetésről gondoskodunk. Szerződéskötés esetén 200.— Ft jutalmat fizetünk. Jelentkezni: 1. sz. Általános Építőipari Vállalatnál, Kőbánya felső. Tenyészállatvásártelep.

Lakatos szakmunkások felvétetnek, különleges kályhák gyártásához. Jelentkezés 11/5. Épületburkoló Anyaggyártó V., Budapest, IX. Soroksári-út 106. Munkaügyi osztály.

Építésvezetőket és **technikusokat** azonnal FELVESZÜNK helyi és vidéki munkákra. Jelentkezés: Bányászati Magasépítő Vállalat személyzeti osztályán, Budapest, Harmincad-utca 3. II. emelet.

Kőműves, lakatos, asztalos és bádogos, víz-, villany- és gázszerelő szakmunkásokat, valamint **kőműves segédmunkásokat** és **rakodómunkásokat** felveszünk. Üzletépítési és Berendező Vállalat, Budapest, IX., Máriássy-u. 4—6.

A Budapesti Kénsavgyár férfi segédmunkásokat vesz fel, munkaruhát és lábbelit kap. Jelentkezés: Bp. IX. Kén-u. 5.

Vízvezeték **csőszerelő bádogosok, esztergályosok, elektr. hegesztők, géplakatosok, segédmunkások és címfestők** budapesti és vidéki munkálatokra FELVÉTETNEK. Jelentkezés: 1. sz. Mélyépítő Vállalat Központi telepén, Bp. XIV. Dongó-utca 9. sz.

A Budapesti Kénsavgyár fiatal, vizsgázott kazánfűtőt vesz fel. Munkaruhát és lábbelit kap. Jelentkezés: Budapest, IX. Kén-utca 5

Azonnali belépésre keresünk **villanyszerelőt, hegesztő-lakatost, kőművest,** valamint **esztergályost.** Bpest, X., Korponai-utca 4. sz. Bányagépjavító V.

Elcserélném II. számú házfelügyelőségem 1 vagy 2 szobás főbérleti lakásra. Lehet Pestkörnyéke is. Budapest, XIII. Vésző-u. 7—10. fszt. 9.

Gyakorlott terv és statisztikus elhelyezkedne. Dr. Rényey, Budapest, Bartók Béla-út 29. II.

Már most leszerződhet éves és időszaki **munkára** Kertészeti Kutató Intézet Gazdaságába, Budatétény, XXII. kerület. Munka kezdete febr. és március 1. Gazdaságunk disznóvény-, zöldség-, gyümölcskísérletekkel és mezőgazdasági növények termesztésével foglalkozik. Ilyenirányú szak- és segédmunkásokat a fenti időtől felveszünk.

Stabil gőzgépekhez értő **GÉPÉSZT** és mintakészítő **ASZTALOST FELVESZ** Csepeli Papírgyár, XXI. Duna-utca 42.

Néhány jó **kőművest, ácsot, tetőfedőt** 6-os és 7-es kategóriájú **festő- és mázoló szakmunkást, villanyszerelőt, férfi segédmunkásokat** — kizárólag budapesti munkáinkra — FELVESZÜNK. Előnyös, belső téli munkák biztosítva. Kedvezményes étkezési lehetőség, díjtalan szállás, hazautazási kedvezmény a dolgozók rendelkezésére áll. Jelentkezés munkakönyvvel: Építőipari Vállalat, Budapest, XII. Malinovszkij-fasor 20. (Jánoskórház mellett.)

Segédmunkások, kőművesek, ácsok azonnal felvétetnek helybeni és vidéki munkákra. Jelentkezés: Bányászati Magasépítő Vállalat személyzeti osztályán, Budapest, V., Harmincad-utca 3, II. emelet.

Kőműves, ács, villanyszerelő, vízvezetékszerelő, bádogos és épülettatalos szakmunkásokat, férfi és női **segédmunkásokat,** továbbá **éjjeliőröket** felveszünk budapesti és pestkörnyéki építkezéseinkre. Azonkívül **tetőfedő és szigetelő szakmunkásokat.** Jelentkezés: K. G. M. Építőipari Vállalat munkaügyi osztály, Budapest, V., Váci-utca 50.

Anyagnyilvántartó férfit, építőipari anyagismerettel felvesz Föv. II. ker. Ingatlankezelő V., II. Nyúl-u. 4.

Vizsgázott **fűtőt** és **segédmunkásokat** FELVESZ a Bp. Szállodaipari Vállalat, V., Apáczai Cseri János-utca 5.

Önálló gyakorlattal **Diesel motorszerelők, karosszérialakatosok, autóelektromosok,** vizsgázott **fűtő** és **segédmunkások** felvételnek. I. Tefu műszaki osztályán, XIII. ker. Karmelita-utca 8. sz. alatt.

Faesztergályos munkát vállal Horváth Ferenc faesztergályos mester, XIX. Kispest, Klapka-u. 15.

Belkereskedelmi Iparcikkeket Szállító Vállalat keres azonnali belépésre **gumiszerelőt,** aki a gumiraktár kezelésében is jártas. Jelentkezés VII. Madách Imre-út 2. Műszaki oszt.

NŐI ÁLLÁS

Vállalatunk keres női **segédmunkásokat.** Jelentkezni lehet: Budapesti Konzervgyár munkaügyi osztályán, Budapest, X. Maglódi-út 42.

Gyors- és gépírónőt budapesti vállalat felvesz. „Életrajzot kérünk" jeligére főkiadóba.

Fehérneművarrásban jártas gépvarrónőket keres Budapesti Városi Tanács Varró Üzeme. Két műszak. IV., Ösz-u. 23—25.

Gépész-műszakirajzoló elhelyezkedne ötéves gyakorlattal azonnal. Telefon: 144—536. Előnő, XX., Jókai M.-utca 27.

Szabónő mindent varr, házaknál. VII. Damjanich 7. I. 10/a.

Kesztyű kézi és gépi **VARRÓNŐKET FELVESZÜNK** Ajánlkozás írásban „Jövő" jeligére Állami Hirdetőbe, Felszabadulás-tér 1.

Sikkötőgépre kötőt felveszek. „Uj kisiparos". Aggteleki-u. tizenhat, első emelet kilenc.

HÁZTARTÁSI ÁLLÁS

Jobb önálló, gyermekszerető, jólfőző mindenes, 40 éves, jobb házhoz ajánlkozik. Üllői út 5. Házfelügyelő.

Pedáns, jómegjelenésű, megbízható, szép bizonyítványokkal ajánlkozik állandóra mindenes főzőnőnek. Népszínház-utca 19. I. 4.

Bejáró állandóra felveszek. Jelentkezés hattól. Molnár, Aranykéz-utca 2.

Bejáró mindenest, diétás főzéshez értőt keres dec. 15-re gyermektelen házaspár. XIII. Pozsonyi-út 54. I. 5. Tel.: 201—558.

Bejárónőt házaspárhoz heti 5 félnapra keresek. Bartók Béla-út 75. II. 1.

Takarítást, vagy háztartás teljes vezetését vállalná megbízható, fiatal, intelligens házaspár bentlakással. „Gyermekszerető 46606" jeligére főkiadóba.

GÉP, SZERSZÁM

Kézlemelő eladó 5—6 tonna súlyhoz (fatokos) 400-ért. Szobránc-utca 18. Sóvány. 497—607.

VARRÓGÉP

Háztartási varrógépeket és kisiparosok varrógépeit szakszerűen **javítjuk.** Használt háztartási és ipari varrógépeket kp. fizetés mellett **veszünk.** Keravill varrógépszaküzlet és szervisz. VII. Rákóczi-út 16. Tel.: 221—695.

BÚTOR

Rekamié, dupla bordó epinglével, hibátlan! Megtekinthető Wallenberg-utca kettő, második 2. (hét után).

Pólyaasztal fiókokkal, antik garnitúra eladó. Telefon: 343—711. József-krt. 27.

Kétszemélyes rekamié garnitúra eladó, kedvezményes fizetéssel, csak igényesnek háromtól. Domonkos-utca 7. I. Rádfai.

Prima kétszemélyes kanapéágy bordó huzattal eladó. Thököly-út 32. Mátrai.

Nagyon szép kétszemélyes rekamié eladó. Patonainé, Thököly-út 13.

Nagyon szép, kifogástalan kombinált szekrény eladó. Sashalom, Hunyadi-utca 23.

Két modern fotel epinglé huzattal eladó. Törpe-utca 3. Falusi: 159—040.

Barokk kétszemélyes és barokk egyszemélyes, nádazott cseresznyefa rekamié különlegesség igényesnek eladó. Schiff, Szt. István-körút 26.

Kombinált szekrény 2500-ért. Rákospalota, Bocskai-utca 18. 25-ös busszal tanácsházig.

Rekamié, kétszemélyes, keveset használt. Horn Ede 12. Bíró. Nagymező-utcánál.

Hálószoba, kombinált szekrény, kétszemélyes rekamié eladó. Péterfy Sándor-u. 17. fszt.

Használt kétszemélyes rekamié epedával, lószőrrel, fotelek, székek eladók. Thököly-út 3. fszt.

Háromajtós szekrény, prima kisipari műbútor, eladó. Bednay, Hernád 40. (utcai bejárat).

Kitűnő diófa hálószobabútor eladó. Ujpest, Tavasz-u. 90.

Használt bútort veszünk. Iróasztalt, szekrényt, csőágyat, asztalt, széket és szőnyeget veszünk, úgyszintén „Aladin" lámpát és nagyméretű főzőlapot 220-as áramhoz. Megkeresést csak levélben. Gyógyszertár Váll. Pest megye, Bp. VII. Rózsa Ferenc-u. 29.

Kombinált szekrény eladó. Hét közben 4-től, vasárnap egész nap. Rákospalota, Pöltenberg 152.

Egy kombinált szoba bútor eladó. Megtekinthető szombat délután és vasárnap 3 óráig. Cím: Saly, Bp. XI. Bartók Béla-út 18. IV. em. 2.

Kombinált szoba, kétszemélyes, darabonként is. Modern és kolonlál. Kendi, Semmelweis-utca hét.

2 drb. vadonatúj ebédás rekamié, 2 drb. fotel. Budafoki 93. II. 2. Körtértől 10-es busszal 3 megálló. Este 6-tól.

Költözködés miatt eladó használt 3 méteres dió kombinált szekrény, bobbinos Singer női varrógép. Ujpest, Mária-utca 32. földszint 3.

Két kétajtós modern diófa szekrény eladó. Peterdy-utca 3. pincehelyiség.

Prima háromajtós kombinált szekrény igényesnek eladó. VII. Cserhát-utca 21. Dobai.

Vennék készpénzért priváttól teljes dolgozószoba berendezést. Jakab, Peterdi-utca 38. Telefon: d. u. 6-tól: 428—082.

Egyszemélyes rekamié, lószőrmatracok, festett sublód, vitrin, asztal eladó, Marosán, Jókai-tér hat.

Kombinált szekrény, rekamié olcsón eladó. Mendelsohn, Pozsonyi-út 5.

Kétszemélyes rekamié, kifogástalan, eladó. Bethlen Gábor-u. 3. III. 28. Székely.

Háromajtós kombinált szekrény, rekamié, fotel, székek, asztalok olcsón eladók. Vass, Barcsay-utca 11.

SZŐNYEG

Perzsa Joragan 16 négyzet, prima állapotban eladó. Uri-utca 25.

HANGSZER

Tangóharmonika, 32 basszusos, olasz gyártmány, eladó. Magyar 42. I. 9.

Hohner 120 basszusos, váltós tangóharmonika és 80 basszusos tangóharmonika, mindkettő kifogástalan állapotban olcsón, sürgősen eladó. Bpest, VIII. Lósy Imre-utca 3. I. em. 13. Pálkerti (Práter-utcánál).

RÁDIÓ

Orion 3+1-es eladó. Ujpest, Baross-utca 33. Grétzi.

HASZNÁLT HANGLEMEZEKET VESZÜNK KERAVILL V., KOSSUTH LAJOS-UTCA 2

Tízlemezváltó, művész- és táncslemezre. — Siemens sávnyújtós. Lenin 99. Házfelügyelő.

FOTÓ- OPTIKA

Egy Pathé-Baby filmvetítőgép filmekkel, és gyermek Jeep-autó, lábtaposású eladó. T.: 126—068. Katona J.-u. 14.

Megvételre keresünk Jupiter 8.5 cm-es, Summitar F 1:2 optikákat. Vidom keresőt és örökvacuut. Lapkiadó Vállalat, Lenin-krt 9—11. I. em., főkönyvelő.

RUHÁZAT

Irhabundák, bőrkabátok speciális tisztítása, festése javítása Kaszás szűcsnél Váci-utca hatvanhét.

Breitschwanz perzsabunda karcsú, közép termetre, kifogástalan állapotban eladó. Bővebbet Elekné, VI. Kmetty-utca 18. I. em.

Bundák átszabása, irhaalakítás, tisztítás, szőrmebélések Somogyi szűcsnél, Kossuth Lajos-u. 5.

Begombolható szőrmebélések, kucsmák, gallérok stb eladása Szemere szűcsnél, Leninkörút huszonhat.

Férfi cipők 41—42. sz. alig használt barna, fekete, eladók. V., Szervita-tér 5. Házfelügyelő.

Középtermetre férfi városi bunda oposon gallérral eladó. Rákóczi-út 55. fszt. 9.

Női, barna, jóminőségű panofix bunda eladó. Megtekinthető f. hó 11-én, 5—7 óra között. Madách I.-út 3. V. 2.

Külföldi férfi irhabunda eladó. Bajza 47. Házfelügyelő.

Bilgericsizma 43—44-es, tökéletes állapotban. Érdeklődés délelőtt 114—113. Nagymező 22.

Irhabunda, alig használt, gyönyörű darab, női, középtermetre eladó. VI. Révay-utca 4. II. 1.

JÁRMŰ

100-as, hátsóteleszkópos Csepel olcsón eladó. Patyi, Balatonszárszó.

Tricikliket vennénk nagyméretűt, jó állapotban. Üvegesek Szövetkezete. VIII. Baross-u. 66. Műszaki iroda.

EGYÉB ADÁS, VÉTEL

Eladó 1500 tetőcserép, hornyolt, kúpcserepekkel, kétszárnyú üvegajtó tokkal, külön vasrács ajtóval, erkélyrács 3 m. Kovács Ernő, Bp. Mihály-u. 14/b. Gellérthegy.

Tebriz 9 és fél négyzetméter, teljesen újszerű, legprimább, ezüstből tizenkettes, modern, komoly feketés dohányzószerek stb. Kisfaludy-u. 28/b. IV. 4.

Gamma, Bridge, vagy egyéb márkás öngyujtót keresek. Váci-utca 13. Trafik.

Sílécek, 2 pár, felszereléssel eladó. Kálmán, Guszev (Sas)-u. hat.

Boci kullbunda, kötött gyermekmackók. Bécsi-utca 1. III. 27. T.: 387—060.

Hármas ablakra komplett faredőny eladó. Tel.: 224—337. László M., Szófia-u. 8.

12 személyes legmodernebb ezüst evőeszköz eladó. Gyöngyösi, Vígszínház-utca 5.

Ezüst evőkészlet, tálca és ezüsttárgyak eladók. Szív-utca 16. Házfelügyelőnél.

Vadonat új női fekete panofix bunda, perzsaszőnyegek, képek, csillárok, különböző bútordarabok, gyermek selyem pehelypaplan, hozzávaló huzatokkal eladók. VI. Dózsa György-út 96. I. 1.

2 aknás „Jobbágy" kályha, 3 szobás vagy 300—400 köbméteres helyiség kifűtésére megfelelő. Leggazdaságosabb fűtés — eladó, akár bizományi áruház útján is. VIII. Stáhly-u. 2. Telefon: 331—637. Házfelügyelőnél megtekinthető.

Eladó egy Wiese-féle trezoros pénzszekrény, egy ebédlő berendezés és egy nagyon szép ezüst rókaboa. Érdeklődni 4 óráig 128—942, 5 órától 112—539. Papst.

Készpénzért vásárolunk használt háló, kombinált, irodai és egyéb BÚTOROKAT, valamint mindenféle **RUHÁZATI cikket! HASZNÁLTCIKK KTSZ.** Bpest, IX. Ecseri-út 4—6. Telefon- vagy levelezőlaphívásra házhoz megyünk. Telefon: 143—484.

1 drb Sihi szivattyú, háromlépcsős, 5/4-ed motorral eladó. XIII. Pozsonyi-út 39. Házfelügyelőnél.

Megvételre keresek Muschong-féle tetőcserepet. Ajánlatot Ceglédi, VIII. ker. Kertész-utca 21. Kisgyörgy.

Uj és használt ÁGYTOLLAT, mindennemű **NYERSBORT:** vadnyúl, házinyúl stb. vásárol a MÉH, VIII., Vay Ádám-u. 8. Tel.: 138—055.

Olajfestmény, szőnyeg, ezüst, étkészlet privátnak eladó. Sztálin-út 15. II. 3. délután 4—7.

Vásárolnánk kályhákat szénfűtésre, **lovaskocsikat** 50 q teherbírásra, **kétajtós szekrényeket,** valamint **író- és számológépeket.** Ajánlatokat telefonon 200—643 és 203—789 vagy levélben Vas- és Fémhulladék Ipari Vállalat, XIII. Váci-út 39—41. szám alá kérjük.

A Budapesti MÉH Váll. 1. sz. Kirendeltségén, XIII. Váci-út 56., kiutalás nélkül minden mennyiségben szabadon vásárolható **csillámféleség,** különként 15.— forintos áron.

Neo-Perpetuum, 2 aknás vegyes tüzelésű, teljesen jókarban lévő kályha eladó. Nagyobb terem fűtésére is alkalmas. Megtekinthető egész nap. X. Dömsödi-út 5/B. Nagyitce mellett.

LAKÁSCSERE

Lakáscsere. Szegedi 4 szobás, modern lakásomat elcserélném budapesti 2 vagy 3 szobás modern lakásra. Érdeklődni: 421—340 telefonon. Szeged, Kiss Ernő-utca 5. III. 5.

Pomáz, Beniczky-utca 49. 2 szoba, konyha, kamra, 400 öl, 33 gyümölcsfával, lakásomat elcserélném Budapesten 2 szoba, konyha kamrás komfortosra. Érdeklődni: postán. Pátkai Sándor néven.

Bakáts-tér 3. I. 1. egyszobás-hallos, komfortos, lakbérmentes lakásomat 2—3 szobás budaira cserélem. Előzetes telefonmegbeszélés: 268—050.

IX. Bakáts-tér 3. I. 2. 2 szobás társbérletemet elcserélném 2 szobás különbözőjáratú társbérletre, Kispest környékén. Megtek.: este 6 után. Benedekné.

Gorkij-fasori kétszobás összkomfortos villalakásomat elcserélném budai szoba-hallos komfortos központi fűtésesre. Dobronyi, 123—490. 1259. mellék. 10—11-ig.

2 szobás hallos személyzeti szobás, központi fűtéses, gyönyörű lakásom 1 szobás hallosra (konyhás) elcserélném. Dohány-utca 1/b. IV. 1.

FŐBÉRLETI-TÁRSBÉRLETI LAKÁSÁT azonnali készpénz kártalanítás ellenében közérdekű célra ÁTVESZI lakáscseréjét lebonyolítja, családi házak, öröklakások, telkek adás-vételét közvetíti: FIK I. Attila-utca 41. III. Kórház utca 42. IV. (Újpest) Bajcsy-Zsilinszky út 8. VI. Bajcsy Zsilinszky-út 65. VIII. József-krt. 67. X. Kőrösi Csoma-út 11. XI. Fehérvári út 21/B XIV Bosnyák-utca 1. XIX. (Kispest) Kossuth-tér 1. XX. (Pesterzsébet) Ady E.-utca 82.

Elcserélném budai (Zsigmond-térnél) utcai garcon lakásomat hasonló 1 szoba hallos lakásra. Telefon: este 6—10. 162—883. Szántó.

Egyszobás hallos nagyméretű lakásom (Nemzetinél) elcserélném egyszobás komfortos kisebbre, vagy különbejáratú kétszobásra. Telefon: 354—950. VII. Rákóczi-út 52. II. 1.

Pécs, Deák-u. 1. 2 szoba összkomfortos, gázos lakásomat elcserélném budapesti hasonlóra. Érdeklődni: VII. Rózsa-utca 20. II. T.: 425—101.

3—4 vagy több szobás LAKÁSÁT műszakilag ELVÁLASZTJA költségmentesen FIK V. Október 6-u. 24. Tel.: 113—227.

Elcserélném V. Markó-u. 1/b. fszt. 6. gőzfűtéses garconnat esetleg nem gőzfűtéses garconra is, Budán vagy távolabb. Előz. tel.: 138—353. Szalay.

Szoba-konyhás, kertes lakásom elcserélném hasonlóra. Budaörs, Kálvária-u. 20. Wágnerné.

INGATLAN

Vennék családi házat, Bpest területén. Cserelakás lehetséges. Farkas Károlyné, Bp. VIII., Százados-u. 43.

Vennék Nagy-Budapesten, közlekedés közelében lakáscserével beköltözhető 2—3 szobás családi házat. III. Kórház-utca 42. FIK kirendeltség.

BEKÖLTÖZHETŐ CSALÁDI HÁZAK, ÖRÖKLAKÁSOK, TELKEK

Családi házak: Kispesten kétszoba komfortos, modern 60.000. Egyszobás félkomfortos 30.000. Pestimrén villamos közelében kettőszobás összkomfortos 50.000. Pestlőrincen kettőszobás fürdőszobás — cserelakással beköltözhető — 25 ezer. Bekerített 240 öles gyümölcsös 12 ezer. Főútvonal mellett **telkek** 3000 forintért. Részletre is. **FIK kirendeltség, Kispest, XIX. Kossuth-tér 1.** Tel.: 346—550.

Családi házak: Sasadi-útnál 315 öles telken szoba-konyhás 25.000. Budafokon kettőszobás komfortos 55.000. **Telkek:** Sasadiúton 150 öles 15 ezer. Sósfürdőnél 282 öles 14.000. Budatétényben 940 öles 13.000. Baross Gábor telepen 300 öles 4000. **Lakott öröklakások** olcsó árban. **FIK kirendeltség, XI. Fehérvári-út 21/b.** Tel.: 258—161.

Telkek: Garas-utcában 300 öles bekerített gyümölcsös 38.000. Farkasréten 300 öles gyümölcsös 26.000. Szabadsághegyen, fogas megállónál 400 öles, részben gyümölcsös 25.000. Pasarét felett, Nagybányaiúton 270 öles osztható telek fele 10 ezer. Máriaremetén 300 öles részben kerített gyümölcsös 16.000. **Öröklakás:** Szénatérnél kétszoba hallos összkomfortos, egyszoba hallos cserelakással beköltözhető: 30 ezer. **FIK kirendeltség, I., Attila-utca 41.** Tel.: 350—313.

Beköltözhető és lakott öröklakások, családi házak, telkek eladók. FIK kirendeltségeknél.

A Balaton déli partján (somogyi oldal) vállalati üdülő részére megfelelő 5—6 szobás, mellékhelyiségekk

Róna Emmi

l. Szabad Művészet

1950. 11. sz. 462 l.

Rivista in Via dell'Impero veduta dall'alto del Colosseo.

Il pubblico che in questi casi è sempre il miglior giudice, prese subito possesso della magnifica via, che è divenuta la mèta delle sue passeggiate domenicali; architetti, urbanisti, archeologi italiani e stranieri, la lodarono senza riserve; la voce di qualche ritardatario che vorrebbe ancora visitare Roma con la guida di Stendhal, e si dispera di non trovar più i suoi vicoli sudici e i suoi pidocchi, rimase senza eco.

Di fronte al gran numero di monumenti scoperti, scavati

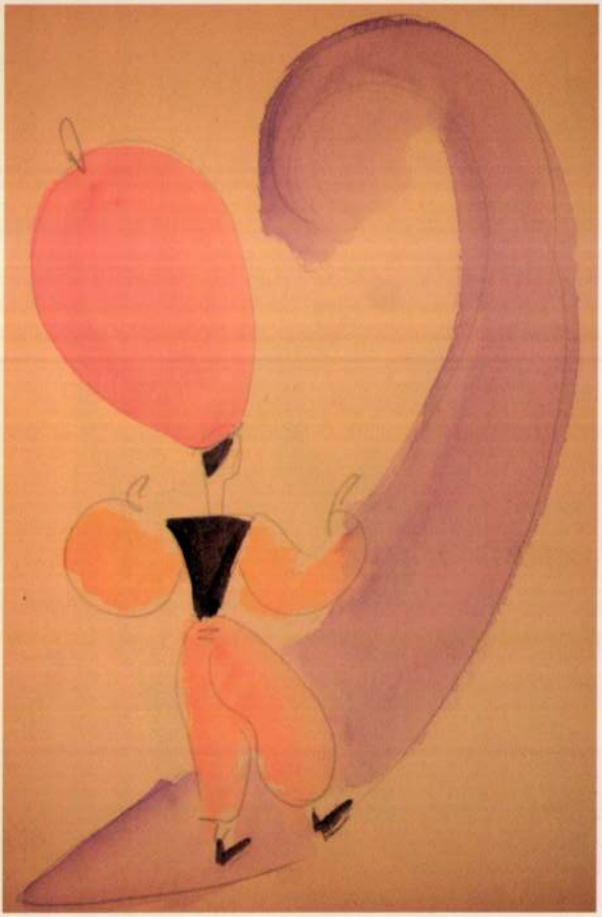

Róna Emy (1904–1988):

Meseillusztráció-vázlat;

178. tétel (79 lap vázlatfüzetben)

kikiáltási ár: 19 000,-

ARTE GALÉRIA ÉS AUKCIÓS IRODA

H-1053 BUDAPEST, FERENCZY I. UTCA 14.

Szeretettel meghívjuk

21. GRAFIKAI ÁRVERÉSÜNKRE!

A felkínált tételek: grafikák, illusztrált könyvek,
művészeti relikviák.

A kiállítás szeptember 19-29 között tekinthető meg
az ARTE Galériában!
(Hétköznap 11-18, szombaton 9-14 óra között.)

**Az aukció szeptember 30-án, pénteken 17 órakor
az Eötvös Gimnázium Dísztermében lesz.**

Budapest, V., Reáltanoda u.7.

**A katalógus megtekinthető
a www.axioart.com weboldalon!**

Tel./fax: 317-44-23 * E-mail: s.marso@chello.hu

D. Róna Emy
illusztrálta

Tábori Pároska:

Dugó Dani a nagyvárosban. 2. kiadás. Bp. [1948].

U. az. Dugó Dani és paytásai. 2. kiad. Bp. [1948]

U. az. Dugó Dani a Városlígetben. 2. kiadás. Bp. [1948]

U. az. Dugó Dani világgá megy. 2. kiad. Bp. [1948].

minden festőművész

Róna Emy

illusztrálta

Heinberg Erna: Csitri
közbelép. Ford. Ligeti
Urbán Eszter. Bp. 1947

U. az. A vadóc. Ford.
u. az. Bp. 1947.

1948-ban újból
kiadva

ól: Dr. Rónay Zoltán s.k. miniszteri

51005/1925.szám.

III/a.

A Műemlékek Országos Bizottságának, tudomás és további eljárás végett másolatban megküldöm.

Budapest, 1925. junius hó 30-án.

A miniszter rendeletéből:

Rónay

miniszteri tanácsos.

Róna Emy

6—8 éveseknek

Z. Bátori Irén

Erős Matyi

A kötet minden elbeszélése egy-egy remek: a mese és a valóság világának művészi egyesítése.

Róna Emy képeivel.

Kötve 16.50

DANTE

Megjelent a Magyar Nemzetben 1948. dec. 16.

Most jelent meg!

A Kultura könyvtár uj sorozatának első kötete:

Lázár Béla

Munkácsy

Róna Emy

MEGJELENTEK

Róna Emy könyvei

AZ ÉN VILÁGOM . .	Ára:	13.— Frt
DAL A KENYÉRRŐL (Kassák Lajos) . .	„	11.— „
ERŐS MATYI (Z. Bátori Irén) . . .	„	12.80 „
HÉTSZÍNVIRÁG (Katajev)	„	8.— „
LEGSZEBB MESÉK (Félix Salten) . .	„	36.50 „
CSODÁLATOS UTAZÁS (Z. Lagerlöf) .	sajtó alatt	

Minden könyvkereskedésben kapható

BUDAPEST, 1925. DECEMBER HÓ.

Karácsonyi Könyvvásár
1948. dec.

ujabban megjelent a VI. Rippl-Rónai József és a VII. Vaszary János.

Előbbi füzetek:

I. Csók István. II. Iványi-Grünwald Béla. III. Perlmutter Izsák. IV. Gyárfás Jenő. V. Rudnay Gyula.

Egy-egy füzet ára 20000 korona.

Dr. LÁZÁR BÉLA:

FADRUSZ JÁNOS ÉLETE ÉS MŰVÉSZETE.

A több száz illusztrációval, kiadatlan levelekkel, ismeretlen művekkel diszitett kötet kétféle kiadásban jelent meg.

KAPHATÓ A PÉNZTÁRNÁL.

Róna Emy

Róna Emy illusztrációi

Róna Emy, a tehetséges rajzolóművésznő — mint minden évben — az idei karácsonyra is elragadó képeskönyvvel és illusztrációkkal lepte meg az ifjúságot és a gyerekeket. „Az én világom" című műve önálló képeskönyv, a legkisebbeket ismerteti meg az őket körülvevő világ tárgyaival. „Erős Matyi" és „Hétszínvirág" című könyvekhez készített bájos illusztrációi pedig megtalálják az utat a gyermek lelkéhez.

Magyar Nemzet
1948. dec. 22.

Magyar Sion, XVI., 1885., 764. l. — Maszlaghy II., 79. szám.

SARTO, ANDREA DEL (olasz festő, 1486—1531) után

Madonna

Vászon, olaj, 143×103 cm. (Első emeleti fogadó.) Simor prímás Rómában vette.

Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 43. szám. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Rényi 15—16. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI. 1885. 579 l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 235. l. — Maszlaghy II., 109. szám.

TREVISO, GIROLAMO DA (olasz festő, működött 1470—1492 közt)

A Szent család

Vászon, olaj, 170×106 cm. (Első emeleti fogadó.) A Bertinelli-gyüjteményből.

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 764. l. — Maszlaghy II., 114. szám.

VARONI, GIOVANNI (olasz festő, 1832—1910)

Salzburg látképe

Jelezve lent jobbra: J. Varrone, 1878. (39. szoba.)

Maszlaghy II., 455. szám.

Romvári Márton

Április 8.-án, 22.-én, és 29.-én csütörtökön

FESTÉSZETET KEDVELŐK KÖRE

A MAZSIKE és a Bálint ház közös programja

Április 8. csütörtök 16 óra

Ismerkedés a festészettel. Gyakorlati kurzus 8. foglakozás: Színek egymás mellett. Romvári Márton festőművész sorozata

Ez alkalommal megint új dolgot tanulunk: komplementer színeket fogunk egymás mellett vizsgálni. A már megszokott módon absztrakt vonalhálót képezünk, a formák áthatása által egymásba-metsződések keletkeznek. Majd mindenki kiválaszt magának egy kedves komplementer szín-párt (piros-zöld vagy sárga-lila, stb.) és ezen kívül fekete meg fehér színt használhat hozzá. A képen egyszerre három szempontot kell érvényesíteni: tónusértékeket, színértékeket, valamint a formák méretét úgy kell variálni, hogy a képen összhang jöjjön létre. A színek, pl.: piros, zöld, fekete, fehér tetszés szerint variálhatók lesznek két kikötéssel:

- legyen egy tiszta komplementer pár,
- ne legyen tisztán fekete vagy fehér folt.

Természetesen a munka önálló, a mester viszont mindenkinek a segítségére lesz. Az óra felénél közös elemzés is segít majd abban, hogy ötleteket merítsünk egymás munkáiból.

Találkozunk a Nyitott Műteremben a Disz tér 4-5. sz. alatt a Budai Várban.

Három foglalkozás részvételi díja: 1800 Ft. műtermi anyagokkal együtt.

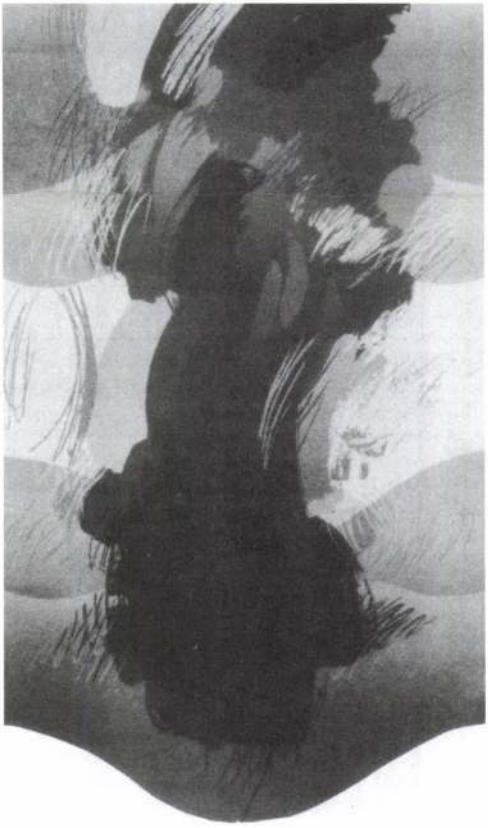

Keserű Ilona műve

* * *

A Ludwig Múzeum életmű kiállítás megrendezésével tiszteleg Keserű Ilona festőművész 70. születésnapján. A 2000-ben kapott Kossuth díj távolról sem lezárt életművének szól. Ő a 60-as években induló hazai neoavantgard művészgeneráció egyik legjelentősebb tagja (Iparterv csoport, Budapesti Műhely). Alkotói korszakainak fő motívumai a kalligrafikus gesztusok, a vászondomborítások és a szivárványszínek. Legutóbbi művein egymás mellett élnek az időben egymástól távol eső formák, színek és mozdulatok. 1991 óta a pécsi Képzőművészeti Mesteriskola professzora.

* * *

Különleges látogatásra hívjuk a festészetet kedvelőket – a szokottól eltérő időpontban:

Egy okos bankár intelmei

Ha a világ vezető bankárjait arról faggatják, kit ismernek Magyarországról szaktársaik közül, szinte bizonyosan a nyolcvanas éveit taposó *Fekete Jánost*, nevezik meg, aki Magyar Nemzeti Bankot több évtizedig alelnökként fémjelezte.

Mindmáig nem lankadó életkedvvel dolgozik a Magyar Fejlesztési Bankban, s az egyre izmosodó Bank of China magyarországi leányvállalatánál. Érveire, elemzéseire éhes a bankvilág, a média, bár a jelenlegi kormány – a jegybankról nem is beszélve –, nem éppen barátságos viszonyt ápol vele. Úgy látogatott az egykoron a kis szarvasi bankfiókból elindult Fekete János a Garay utcába, hogy szinte senkinek sem kellett bemutatkoznia. *Kovács Gábor*ban méltó beszélgetőtársra akadt, aki bőségesen idézett a bankárról szóló eszmefuttatásokból. A beszélgetésből egy dolog biztosan kiderült: nem elég csak a banktudományokat ismerni, hanem ezek alkalmazásához született érzékre, pszichológiára, emberismeretre is szükség van.

A "Fekete-boyok", a volt alelnök egykori tanítványai természetesen ma is uralják a hazai bankpiacot. Bizalmuk töretlen, hiszen nem kis büszkeség töltheti el: negyven éves nemzeti bankos működése során – amikor nála volt a "kassza kulcsa" – egyetlen fillér sem tapadt a kezéhez. Persze manapság az embereket a tisztességnél jobban izgatja a holnap. Mit is jelentenek a fizetési mérleg adatok? Fekete szerint egyetlen hónap kedvező vagy éppen rossz számaiból badarság volna messzemenő következtetéseket levonni. Magyarország ugyanis a világ tőkepiacától védtelen. Ami a tőkecentrumokban, Amerikában, Japánban vagy az Unióban történik, az előbb-utóbb begyűrűzik. S ha a monetáris világ központjai – mint az elmúlt években előfordult – egyszerre küszködnek válságjelenségekkel, ami önmagában is páratlan eset, akkor ezt bizony nemcsak az export, hanem a forint stabilitásába vetett hit is megsínyli.

Fekete János a magas alapkamatot (március 13-án még 12,5 százalékos volt) túlzottnak, beruházás-ellenesnek tartja. Különösen annak fényében, hogy az Unióban átlagosan 2 százalékos, Japánban pedig 0 százalékos a betéti kamat mértéke. A távol-keleti szigetországban ráadásul még 1 százalékos költséget is felszámítanak, vagyis ha a befektető nem gyarapítja, még fogyhat is a pénze. Az amerikai kamatmentes hitel fényévnyi távolságban van a magyarországi 30 százalék körüli fogyasztási hiteltől. Az okok Fekete számára is érhetetlenek. Álláspontja szerint nálunk az lesz a "független" szakértőkből álló Monetáris Tanács tagja, aki *Járai Zsigmond* elnökkel egyetért.

Az inflációról is különvéleménye van az egykori alelnöknek. Külső okok nem indokolják, hiszen a kedvező import árfolyamok ennek mérséklése irányába hatnak. Belső nyomást sem észlel, hiszen az árubőség és a fizetőképes kereslet miatt az áruk eladása nem okozhat gondot. Így csak egyetlen ok lehet: a rendkívül magas alapkamat.

Az eladósodottság mértéke (57 százalék) miatt sem érdemes aggódni, hiszen Olaszországban 108, Németországban és Franciaországban 60, az Egyesült Államokban pedig 67 százalékos az eladósodottság mértéke. Európában csak két törpeállam, Luxemburg és Lichtenstein dicsekedhet a mienkénél jobb számokkal.

A deficit mértéke ugyan nem csekély, de Fekete János emlékeztetett arra, hogy Franciaország és Németország – már az euróövezet tagjaként – felmentést kapott a Masstricht-i szigorú kritériumok betartása alól. Így a közös valutához való saját csatlakozásunk időpontjáról óvatosan vélekedett. "Őrültség kijelölni az időpontot" – mondta.

De nem ért egyet a *Draskovics-csomag* megszorításaival sem. Nincs miből megszorítani! A felsőoktatás és az egészségügy megsínyli a megtakarításokat. Felajánlotta: a 180 milliárd forintos hitelt képes lenne megszerezni. (Kapcsolatai ugyanis élők, erkölcsi hitele az ország javára válhat.)

Az egykori bankelnök nem-vallásos zsidónak vallotta magát, aki a vészkorszakban – amikor csak tehette – kiállt hitsorsosaiért.

Bonta Miklós

Gulácsy Irén karácsonyi ajándéka az alábbi írás a Rádióélet olvasóinak. A kiváló írónő Jezabel című új, nagy történelmi regényen dolgozik és Mária király című elbeszélésének ez külön érdekességet ad, miután az alábbi történelmi novella az alapja új munkájának. (Róna Emmy rajzaival)

1388-at írtak a história-rovók. Az időmutató levele Őszutó havára perdült. A homály beköszöntött. Avar lombokat vigasztalanul piskoló éjszaka. Az eső egyforma, konok csöppekben ostromolta a budavári királypalota ólmos ablakait.

Egy darabig világítottak körbe mind. A fölségek ma délben érkeztek vissza, kissé hosszúra nyult, nyári egetváltoztatásukról — Diósgyőrből — téli szállásra. A fráj-ok és palotás úrfiak még a málhák bontásával bibelődtek. De hogy a lakatlan termekben nem tudott egykönnyen erőre kapni a parazsas üstök melege s a falak makacsul verték vissza a rájuktelepedő, enyhe párát, hát sietett mindenki a dolgával.

A fény egymásután aludt ki a Pest felé meredő várszemekből.

Csak az északi oldal nem akart a homály puha paplanába takarózni. Az István-torony, mely öt évtized óta hirdeti Nagy Lajos király választékos ízlését, magyarba gyökerezett teremtő kedvét.

Az épületnek ez a része s egy másik — ott, a kiszögelésen túl — még virrasztott.

Mintha valami titokzatos kapcsolat bujkált volna köztük. ... Mintha árnyak hussantak volna kőpárkánytól-kőpárkányra, — ablakról-ablakra — küszöbtől-küszöbig... Árnyak! Vagy kísértetek, melyek szellemszárnyakon suhannak? Vagy mindezeket képzeli csupán a budavári István-torony magányos, sápadt lakója, Anjoui Mária?

Gyenge, törékeny teremtés. Fodros, fekete fürtjei alatt eluralkodik a redőbevont homlok s két bús-árnyékos, mélypillájú szeme.

Tizennyolc esztendős a felség! És hat éve üli már István urunk trónusát, mint az ország első asszonykirálya... Ó, a tizennyolc esztendő tündéri varázsba von rajta mindent.

Csak egyvalamivel nem bír megküzdeni. Azzal a nyugtalansággal, mely minduntalan belenyilamlik a tág, barna szemekbe.

Nem ok nélkül való nem!

Anjoui Mária, — Magyar-, Dalmát-, Horvát- és Bolgárország, Ráma, a Kunság, Szerbia, Galicia és Lodoméria királya, Salerno hercegnője s az Onore di Monte Sant Angelo úrnője — rettenetes titkot visel a lelkében.

Tudja, hogy hat éve elhúnyt dicsőséges atyja, Nagy Lajos — tavaly szemeláttára megfojtott anyja, Erzsébet után: most férje Zsigmond felé nyujtotta ki csontkezét a végzet. Élete hajszálon függ. A budavári királypalota nyugalma csak köpeny, mely alatt az összeesküvés szörnyetegei settengnek.

Mária nem kívánt társat ehhez a titokhoz. Palotáslányait elküldte. Még kedvenc udvarhölgyét, Bebek Antóniát is. Egyedül akart maradni. Hosszan elomló, fekete bársonyköntösében, úgy ült hálóházának támlás karszékében, mint valami szobor. Bizvást kőből valónak tévedhetné bárki, ha keble föl nem hintálna időnként. Ha a virrasztó hirtelen föl nem szöknék mozdulatlanságából, körüljárván az angyalokkal írott mennyezetű szobát, — hogy aztán visszaomoljék a helyére, megint s folytassa az ajtókárpit merev bámulását, ahol abbahagyta.

Végre!...

Mélyet sóhajtott s szívére szorította abroncsgyűrű kezeit.

A küszöbön óvatos léptek...

Egy perc, — s szétsistergett a nehéz brokátfüggöny.

Sugár alakjára feszülő, puffosujjú, kék-

Rádióélet 1938. dec. 23

Karácsonyra
Standard
RADIO
D. SZABO

Ó!...

A képzelet játszik vele! Víziókat lát. Lázálomban dobálják szenvedéseinek és lázadásának szélsőségei s a tanácstalanság. Rettenetes akaratú anyja mellett, aki országokkal labdázott, megszokta, hogy mindig helyette határozzanak. Megrontotta, meg a zsarnoki anya, életét, boldogságát. De azzal, hogy mindig ő irányított, ő parancsolt, a felelősséget is levette gyönge vállairól.

Míg most?...

Vajjon mit tanácsolna most, ebben a szörnyű válságban?

Mióta Erzsébet asszony elpusztult mellőle, egy éve, először érezte igazi hiányát annak a fejedelmi nőnek. És elodázhatatlan kívánság mart belé: viszontlátni! Nyomban!

Félrecsapta a függönyt. Betántorodott a szomszéd szobába.

Az ajtóval szemben, ott függött a kép. Sok arcmás közt a legbüszkébbik.

Egy hatalmas vertezüst kandeláber fürésztötte sárgazáporos fényben.

Ráemelte tétova szemét.

A két acélszem visszalőtt rá, fölényes — gőgösen.

Vagy kérdőleg?

— Mit habozol? — látszott kérdezni a gúnyorosan lefelé görbült ajk. — Haboztam-e megöletni durazzói Károlyt, amikor utamban állt? Már a koronát is fejére tette!

— Te tanácsolod, aki a kötést erőszakoltad köztünk? — pillantott nagyot az árnyék.

A királyasszony csak nézett kevélyen.

— Urad, Zsigmond, játékom volt csupán és annak elnyütt. Ha élnék, elvetném az utált eszközt. Jól bír a trónus! Lökd félre a zsámolyt! Légy fajtám! Fönséges! Erős! Tanulj uralkodni!

Mária meghajtotta fátyolos fejét.

A képből a régi, parancsoló igézet sugárzott rá. Megölt vele, s most először élezett könnyülést azon, hogy engedelmeskedik.

— Igen! — lihegte. — Megértettelek.

Fordult és készült kihaladni az ajtón.

De pár lépés után szinte földbegyökerezett a lába.

A terem homályos szögletében egy férfi állt.

Tagjaiból kifutott az erő. Ha meg nem kapaszkodik a fliádores szekrény bronztalapzatában: bizony összecsuklik!

Így azonban lábonmaradt. És eddig meresztette kínzott szemét, míg végül észrevette az alak körött az arany képkeretet.

— Orleansi Lajos! — futott ki akkor a száján.

Mert — igen — ott volt, ő volt: részedett, megszégyenített, elküldött hajdani vőlegény! És megelevenült, beszélt a festékes vászonról, mint ahogy külön életet és megnyilatkozó jelentőséget nyert itt ma minden, ebben a szorongásteljes, válságos órában.

Lajos kipillantott az aranylécek közül:

— Fiatal vagyok, mint te! — sugározott a szívalakú száj. — Gyöngéd, szeretetrevágyó, mint te! Már el is indultam, hogy szerelmesed helyett, akit elszakítottak tőled, legyek számodra legalább az enyhülés, s te az én enyhülésem, mikor Troyesban kaptam a hírt, hogy más asszonyául kényszeritettek s aztán hozzám meg Visconti Valentinát, aki nem szeret és akit nem szeretek. Hárman lehettünk volna boldogok. Hárman lettünk boldogtalanok. Rajta! Bosszuld meg elrontott életünket!

Az ablak rázörrent a hangtalan szózatra.

Mária összeborzadt tőle.

— Jel? Jeladás? — mormolta aléldozón.

De összeszedte magát, még is. Ment tovább. Nem várta többé, hogy a véletlen irányítsa! Már ő maga keresett. Keresett a képek között. Igen... Egyvalakit. Zsarnokát. Gyötrőjét. A férjét...

selyem dolmányban, karmazsinbőr sólyacipellősen egy ifjú fordult be az ajtón.

— Széchy Gál!

Az apród megbókolt és tisztelteteljes mozdulatlansággal maradt állva. A kárpit suhanva folyt össze mögötte.

Mária ráintett. És inkább intette, mint mondta:

— Közeledj!

S a szemével jelezte, hogy csöndesen!...

Gál keresztüllibbent a szobán. Féltérdre bocsátkozott a karosszék előtt. Válligbukó szőke haja elfátyolozta rózsapárnás, kerubin arcát.

Akkor a király — Mária — megszólalt megint:

— Sokára jösz — súgta elrekedten. — A hír tehát igaz.

A növendék-férfi rábólintott:

— Igen felség. Elhatároztatott. Az összeesküvés: áll.

— Palisnay János?

— S a három Horváthy testvér... Héder nemzetsége... Messze ér a kezük! Már beszőtték szálaikkal az udvart. Titkon mindenki hozzájuk szít.

— És?... Az időpont?...

— Ma lesz, asszonyom. Ma éjjel. Mielőtt kihajnalodnék...

Gyönge sikoltás felelt.

Mária szeme elé ernyőzte két tenyerét.

— Ma. Ma éjjel... — ismételte, összeverődő fogai közül — mielőtt kihajnalodik, elfolyt Zsigmond brandenburgi őrgróf vére...

— És véget érnek fölséged aláztatásai! — lobban az ifjú. — Szabad lész, asszonyom! S egyedüli uralkodója Magyarhonnak! Ó, fölség! Én úrnőm!...

De Mária félbeszakította az áradozást.

— Csitt, — emelte egyik ujját tiltón. Hagyj magunkra!

A fiú engedelmeskedett. Megcsókolta a fekete köntös hervatag szélét s amilyen nesztelenül jött, kihaladt, eltűnt megint.

Mária kísérte tekintettel.

Aztán ráhúnyta pilláit a csöndre:

— Micsoda éjszaka!... — gondolta. — Szörnyű éjszaka, a szörnyű napok és esztendők után!...

Most azonban — ezzel — minden rossz vége ért. Az apród igazat szólt. Szenvedései lehámlanak róla, mint nyütt és elunt köntös. Megváltozik! Lélekre kap! Szárnyra bontakozik, mint pillangó. És repülhet, ki a keserves lárvából, fullasztó gubójából, melyet erőszakkal szőttek köré — őt nem kérdezve — puszta eszközül használva személyét titkos politikai kötésekben, melyeket gyűlölt, gyűlölt, — ó, hogyan gyűlölt!... Mával vége a gyűlöletnek is.

Rámormolt az ajka, vértelenül.

Ám mielőtt hangot fogant volna a mormolás, a könnyű fürtökkoronázta fej ijedten vetődött föl.

Mi!... Mi ez?

Mária kiáltást hallott.

Kiáltás sikoltott föl hozzá, az emelvényes karszékig, melynek magas alján ült:

— Igen!... Mindez úgy lesz, királynő! De mi áron, mondd! Sebszájból kiontott, patakban induló élővér árán! Káin — örökségnek árán! Gyilkosság váltságán!

Megrándult a szózattól.

Feje gyorsan körbefordult.

A hangot oly tisztán hallotta, hogy forrását kereste, oldalt, mögötte, körül — míg rá nem eszmélt egyedüliségére.

Akkor megértette, hogy belőle, magából tört a sikoltás. Bentről, elpattanásig feszült lelkéből, selyemrongyok alátemetett hajdani gyermekáhítatának mélyéből.

Elijedt tőle, hogy utóbb visszaböszüljön rá a gyűlöletük erejét féltő vadságával:

— Ember vagyok! Ha király is: ember csak! Ürömserlegem betölt s mával csordul!

És szeretett volna csöndet erre az igére. Helybenhagyó békét s abban elpihenni és úgy várni, várni, míg odaát minden meglesz...

Ám az első hang lelkében fölverte már. Hasztalan tapasztotta fülét! Csöngött, csöngött a belső üvegpalota.

A kiáltozás meg nem szünt.

— Gyilkos! Igenis! Ha nem féled a tettet, ne féld a szót!

— Nem én ölök! — jajdult rá vissza. — A kezem tiszta marad! A bujtást se én műveltem! Bele nem folytam. Van, mintha ablakból látnék szakadékot s valakit, aki felé halad, vakon. Ha tudom is, hogy bele bull: nem én irányítom!

Felszökött, mint akit láthatatlan rúgót vetnek talpra.

Dermeteg ujjait egymásbaroppantva, riadtan nézett körül.

— Hedvig! — fakadt ki melléből a hang a testvér láttán, akivel egyforma volt a könnye, sorsa... Aki szent, egyetlen szépség volt sivár életében. A szeretet!... Lengyelország elhurcolt, ifjú királynője...

Oh, ezt a képet nem kellett unszolni! Ez beszélt, beszélt, kérdezetlen is. Mint hajdan, tovatűnt gyermekkorukban, mikor védelmezni kellett őt, a gyöngébbet, gyámoltalant! Mikor bátorítani kellett a csüggedőt.

Beszélt...

S míg Mária szinte helybebüvölten hallgatta, egyszercsak megingott lelkében a vérbástya, amit gyülölettéglákból épített ott. A hosszú, merev pillérei szétrohantak, összeomlottak. A harag tornya elhajolt és fokán kedves csengő csendült: a Béke.

A virrasztó engedte, hogy áton-átjárja minden föllármázott zugát lelke kigyulladt palotájának. Oltson tüzet! Altasson üszköt! Ömöljék le rá gazdag zuhatagban, mint a nap, vagy szelíd eső tavaszi magvetésre. Mint szomjas föld, szítta magába a hangtalan szózatot és megvilágosodott tőle, szemével szürcsölve, amivel füle adós maradt, a kinyilatkoztatást:

— Jogot hallottam. Jogot! Élethez. Fiatalsághoz. Panaszt hallottam. Volt — rosszakról és nem-lett jókról. Gyülöletet hallottam és bosszút és mindent. Egyet nem hallottam: Krisztust! Az Istent! Testvér! Hol a tüviskoszorúd? A kereszted: Hol? Visegrádot, Deméndy Lászlót — az ősz nevelőpapot — s a régi Igét elfeledted! A régi imát!... »Miképpen mi is megbocsátunk?...« Tekints és kövess! Mint te, fiatal vagyok én is. És mártír. Eljelöltettünk a sorsra. Nagy szó az, hogy: »király!« Én viszem — hitre — a népem. Szerelmem árán. Hozd a tiédet te is! Tanítsd béketűrésre.

— Igen! Igen!

Oly fennen kiáltott Mária, hogy szinte fájt neki a hang.

De meg is ébredt tőle, mint aki kábulatból ocsudik.

És mintha az alvó palota is beleébredt volna az eszmélésével.

Kívül — folyosón? várfalon? nem tudni, hol! — valami csördült.

— Fegyver?

— Fölsikoltott.

Ne! Uram!... Hogy ne legyen késő!

Fölkapta hosszú uszályát. Végig a termen! A másikon!

Nem enged a kilincs?

Hát akkor ajtóstul az ajtót!... S a folyosót: hálóházáig.

Végre!...

Ki tarthatná föl?

— Királyotok vagyok! Utat!

Csak ott bent vesztegelt.

Nézett a kiborult tivornya-kupára és kuláról riadt férjére.

— Meneküljl! — kiáltott. — Életedre törnek!

Oh, nem szükség sokat magyarázni Zsigmodnak! Rég várja s didergi ő — rossz álmaiban — ezt a képet! Az óvakodás módja kész. S az eszköz. Egy láda... Benne kötélhágó.

Most elszakítja.

Csak azután dobben:

— De hol a kar, aki tartaná?

— Majd én! Ki itten az esküdött hitves?

— Gyönge asszony vagy te, Mária!

— Velem megtoldva: erős!

Senki sem mérlegelte a szavakat az izgalomban.

Az apród fülrántotta az ablakot.

Négy kar tartja már a lajtorjá. Négy kar feszül és szabadul visszapattanva, hogy mikor terhük hirtelen elfogy: hátra, egymás keblére hanyatlik a kettő.

— Széchy Gál!

Mária csupán most vett értést a fiúról. Az rálángoltatta szemét.

— Szerelemben, ha kell: gyilkos... És mert így kellett: kovácsod, aki segít vértanu-aureolát kalapálni homlokodra. Vagyok mindened, akinek akarsz. Bátrabb is, hívebb is amannál.

— Vakmerő! — szökkent fel a büszke, liliomos nyak.

És Mária végigmérte izzón, a fiút.

Nem volt már tétova! S nem is állt meg a szeme Széchy Gálon. Túlfutott rajta. Az ajtó felé, mely — ím — szakadva nyílik. Tarbársony hacokák, tubindolmányok özönlenek be rajta keresztül. Gyilokban végződik mind. Gyilokban, mely azonban megáll, fönnakad az üres fejedelmi nyoszolya, — az Asszony s a legényke képén.

Mária belepillantott az ámult szemekbe.

— Tudom, hogy kiáltásomra jöttetek — egyenesítette ki kócsag-nyakát olyan parancsoló fönséggel, amilyenben eddig senki se látta.

És rábiccentett kurtán.

— Köszönöm. Uram — amint látjátok — nincs itt, hogy megvédhessen. S ez az orcátlan apród!... Megsértett szavával. Vigyétek! Sorsa fölött még határozunk.

Választ nem kapott. Nem is várt. Hosszú köntösét maga után vonva, ellépett a képedező uraságok előtt. Kihaladt az ajtón, végig a szálakon, ahogy jött.

Csak Hedvig képénél állt meg ismét.

Nagy Lajos két lánya — élő és hasonmás — összemosolygott.

Majd Mária meghajtotta virágfejét.

Fekete fátyolai eggyéfolytak a gyéren világított szoba fekete árnyékaival, az árnyak a még nagyobb árnyékkal.

Mintha Magyarhon elkövendő gyászképe terjengett volna a fejedelmi szállás borszőnyegzetén, s fölötte áldozatos szívével Hungária szomorú géniusza: az első aszszony-király.

— Zsigmond!

Megtalálta.

És elkinzott, agyonvirrasztott szeme fölemelkedett rá.

A kép szőke férfit ábrázolt. Olyan fiatalt, akinek szakállal kell megtoldania tekintélyét. Sugárzó homlokán kis horpadások tündököltek. Az értelmesség játékos síkjai, a rózsás pírban megfeszült bőr alatt. S bennük két kék virág: a szem. A párnás ajkak szögleteiből érzik, hogy forró lehet ott, ha arc az archoz támaszkodik s a két hitvesi száj egymásra lelhetne.

Zsigmond — a férj — nézett alá a bronzkeretből.

— S te még is meg akartál ölni!...

— Elmentem Novigrád alul. Igaz! Ám: miattad történt! Hogy ostromunkért téged ne ostromoljanak! Meg ne öljenek!

— Nem — libbent a fekete fátyol. — Hazudsz, Zsigmond, Brandenburgnak grófja! Bár legalább képen ne tennéd! Nem az életemért aggódtál te! Saját javadért! Mert ha engem elpusztítanak, itt ugyan nem lehetsz király! Sohasem szeretett atyám népe. Pártod nincs... Végül is magam szabadultam Novigrádból! Most pedig tőled akarok, hitvány! Kicsiny voltam és játékaimat elrontottad. Lettem hajadon és ki rabolta el a szerelmesemet? Haddal ki állt várunk alatt, hogy nemakart nászra kényszerítsen, fegyver hatalmával? És fenyegetéssel, hogy István palástját válladra

Mintha ezt mondaná!

És Mária szabódott. Gyötrött szeméből visszalobbant, sötéten.

— Igen — bólintott hangtalanul. — Mert lélek nélkül való a te szépséged, ember! Minden: csak érdek nálad. Lépcső a hatalomra.

— Én meg akartalak menteni, mikor Novigrádban rabságot ültél! Szintén lázadók kezében! — feleselt az arcmás. — A hálád: ez? Nem haddal álltam a börtönöd alatt?

— Hogy elmenj! Elkullogj! Tétlen!

Mária már fennszóval beszélt. Haragtáplált lelkéből kicsordult minden gonosz emlék. Tanács. A túlnagyra nőtt szenvedés.

Kezeit karbafonva, úgy vivódott a képpel.

De az se engedte magát.

Zsigmond kék szeme visszanyilazott:

megosszam? Véled: ez így megy végig? És én tűröm? Pulyául tartott lelkem megmarad örökre hunyászkodó? Az ember, a nő sohase ébred bennem, hogy kiharcolja jogát? Hej!... Macsó bánja, Garay, ifjú szerelmesem él ám még! S él a juss: fiatalságra, boldogságra! Bitorló! Zsarnok! Pusztulni fogsz.

Érdes kiáltás volt már az utolsó szó. És Mária indult, hogy vigye — lihegve — diadalát, amit tétovázó határozatlansága fölött aratott. Az ítéletpálcát, amit lélekben kettétört.

De búcsúzó pillantása, mellyel ettől a halálos tanácsú teremtől válni készült, végigsöpört s megállt az átellenes falon.

Rideg, gőgös anyjának arcmása mellett, még egy kép függött ott a mély árnyékban... Virágarcú, szelíd lányka képe. Csipkék közt. Fehérben. Haloványan.

NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM

SZERETETTEL MEGHÍVJUK ÖNT ÉS BARÁTAIT
A TRAFIK GALÉRIÁBA (BUDAPEST V. RÉGIPOSTA U. 13. V. EM. 13.)

ROMVÁRI MÁRTON FESTŐMŰVÉSZ

„KAPU"

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓJÁRA

2004. OKTÓBER 8-ÁN 19 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA: PARÁDI JUDIT MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
A MEGNYITÓN TANGÓHARMÓNIKÁZIK: KESZEI JÁNOS

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 2004. NOV. 3-IG
MINDEN HÉTKÖZNAP 14-18 ÓRÁIG

Romvári Márton

Róna Emmi
festőművész

MŰVÉSZET

Olasz ösztöndíj magyar festőművésznőnek

Olaszország néhány évvel ezelőtt ösztöndíjat ajánlott fel tehetséges fiatal magyar festőművészek számára. Ezt az ösztöndíjat most egy fiatal magyar festőművésznő, *Róna* Emmi kapta, aki tavaly magyar ösztöndíjjal volt tanulmányuton Rómában. Az olasz állami ösztöndíjról hétfőn érkezett meg az olasz kultuszkormány értesítése.

Magyarság
1935 III 5.

Magyar királyi államvasutak. Ügyirat-s.

Utalványszám ...../BI..... ügyosztály.

Fizetési u

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára á

.....

Pengő

azaz

A .....Pengő .....fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv

REZONANCIÁK

ATELIERS PRO ARTS

REZONANCIÁK

REZONANCIÁK I.

Romvári Márton kiállítása

2002. november 15 - november 26.
Megnyitó: 2002. november 14. (csütörtök) 19 óra
A kiállítást megnyitja: Muladi Brigitta művészettörténész

A.P.A.! *Ateliers Pro Arts*
1085 Budapest, Horánszky u. 5.
Tel.: 486 23 70 Fax: 486 23 71
info@ateliers.hu www.ateliers.hu

Nyitva tartás: kedd-péntek 14.00-19.00, szombat 11.00-18.00

H., Cs.: 14-19, K., P.: 10-14,
Sze.: zárva

Népszabadság, 2002 július 10

A krumplifőzelék csak ürügy volt

Romvári Márton kiállítása

Nemcsak a művészetet, hanem a hasukat kedvelők is megtalálhatják kedvenceiket a Visual Art Hyatt Hotelgaléria (V., Roosevelt tér 2.) legújabb kiállításán. Romvári Márton festőművész ugyanis az étkezőasztalról válogatta témáit, modelljei között megtalálható a pizza, a krumplifőzelék és a tükörtojás is. A tárlat július 19-ig látható.

A Krumplifőzelék, a Fél pohár tej, a Zöldalma, a Pizza és a Hal nem felsorolásként szerepelnek egy étkezde menüválasztékában, hanem festménycímek a Hyatt Hotelgaléria kiállításán. *Romvári Márton* festőművész azt mondja, képein az ételek csak ürügyként jelennek meg, az igazi cél az absztrakció. Az étkezőasztalon látható tányérok, villák, kanalak, poharak és ételek felülnézetből geometriai testek – négyzetek, körök, hullámok, vonalak –, amelyeket elrendezve absztrakt festményeket készíthet. A művész elbeszéléséből kiderül, az ihletet valószínűleg az is segíti, hogy szeret enni.

A különböző ételeket ábrázoló képek három éve készülnek fényképek és a fantázia után. Pályája elején portrékat, aktokat és csendéleteket festett a művész, aki állítólag most találta meg igazi stílusát. A Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában ugyanis még szobrásznak készült. Ennek hatása Romvári szerint látható a képeken, mivel fontosnak tartja a képfelület megformálását és anyagszerűségét. A festékbe olykor gipszet kever, amelytől a festményen repedések és domborulatok keletkeznek. Egyszerre több képen is d
gozik, mert az egyik ötletet adh
másikhoz. Korábban azon
nem kísérletezhetett olyan sz
don, mint most, mert szülei –
szintén képzőművészek –
akarták, hogy előbb tanulja
szakma fortélyait. Erre a K
művészeti Egyetemen kerül
ahol a diplomamunkája a kur
harcművészeti elemeit dolg
fel. A távol-keleti sportot nem
festményen mutatta be, hane
vászon előtt performance-ban

A művész munkáiból kiáll
rendeztek a Bálint Művelő
Házban, a Bartók 32, a Ráday
az A. P. A. Galériában. Ez utób
ban azonban nemcsak csopor
tárlaton vett részt, hanem itt va
műterme is. Az A. P. A., az A
liers Pro Arts szeptembertől
gyarországon az egyetlen int
mény lesz, ahol galéria, műter
étterem és bolt is található. R
várit a tulajdonos és mecén
John Warren Gotsch válogatta
az alkotók közé, akik egy évig
intézmény műtermeiben dolg
hatnak. Szerződése 2003. jan
1-jéig szól, addig használhatj
negyven négyzetméteres, für
szobával is felszerelt műtermet

Legtöbb idejét itt és a M
Chagall Művészeti Szabadis
lában tölti, ahol szakkörveze
Legidősebb tanítványa ny
vannégy éves, a legfiatalabb
zennégy. Van köztük fogor
nyomdász és rendőr főhadn
is. Olyan lelkesek – mondja
hogy Chagall szavait idé
„azért választottam a festésze
mert annyira szükségem volt
mint az élelemre".

R. Gy.

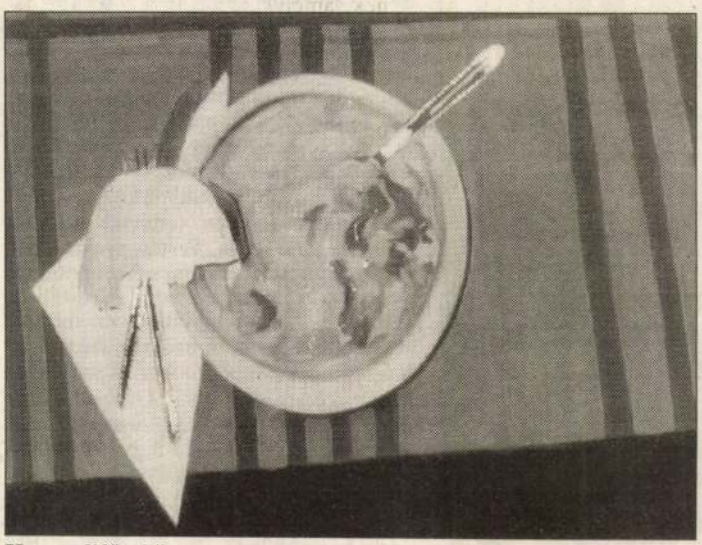

Krumplifőzelék

emességet kapott.
dtak a Csonka Já-
ostai személy- és
gyártásába, 1908-

les mindaz-
háború után ismét magára talált a cég, a
húszas-harmincas években komoly eredményeket ért el a kalorikus gépek, a hűtő-

szállít berendezéseket
ló erőművekhez.

Bárkay Tamás

A VILÁGBAN

nlólevelet hoztunk

pajónaplója, 1852. (3. rész)

gy románul. Na-
itt. A németet az
részein, valamint
másutt is a város-
A nemzeti nyelvet,
özepén elterülő ha-
ik, a románt pedig
en a szláv nyelvek
özzávesszük, hogy
albánok, franciák,
élnek itt, valamint,
nyelvi kavalkád, a
ámban találkozha-
ökkel, örményekkor nem meglepő az a megállapítás, hogy Magyarország valóságos paradicsom a filológusok számára. Még az avatatlan fülű utazó is hamar meg tudja különböztetni a német jellegzetes torokhangjait, a franciásan nazális szlovákot és a hosszú szavakat pattogtató magyart. Ellátogattunk a Nemzeti Színházba is. Élveztük az előadást, bár egy szót sem értettünk belőle. A magyar nézőközönségnek is tetszhetett a darab, mert lelkesen tapsoltak. A zongoránál Székely ült, a neves magyar zongorista, ki a nagy kiállítás alkalmából Londonban is fellépett. Elmentünk a Német Színházba is, de ez művészi élmény tekintetében nem ért fel a magyar darabbal. Szabadtéri előadás volt, és már nagyon lógott az eső lába. A főhősnő a színpadon esernyővel jelent meg, amit menten ki is nyitott, mikor az első esőcseppek a színpadon koppantak.

Röviden írnom kell a nemrégiben lezajlott magyar forradalomról is. Bevallom, mielőtt idejöttem, teljesen tudatlan voltam ebben a kérdésben, és meglehet, olvasóim úgy érzik majd, nem lettem sokkal okosabb. Mindenesetre igyekszem részrehajlás nélkül írni. Érdekes, hogy Angliában éppen a liberális párt karolta fel nagy lelkesedéssel a magyar forradalom ügyét, de nekem úgy tűnik, hogy ez itt lényegében egy arisztokrata mozgalom volt. A forradalom után a nemesség helyzete sokat romlott: elvesztették kiváltságaikat, adózniuk kell, és minden lépésüket figyelik. Az alsóbb néposztályok viszont kedvezőbb helyzetbe kerültek, hiszen a feudális kötöttségektől mentesen, szabadon birtokolhatják a földet. Bár úgy hallottam, most, hogy már nem kell a földesúr földjét megművelniük, a parasztok csak annyit dolgoznak, amennyi saját létfenntartásukhoz kell, és hatalmas megműveletlen területek vannak szerte az országban. Pesten gyakran beszélgettünk magyar nemesekkel politikai kérdésekről. Érdekes, hogy Kossuthról nem nyilatkoztak egyértelműen dicsérő szavakkal. Szerintük gyakran személyes hiúság vezette, és a trónfosztás pecsételte meg a forradalom sorsát. Görgeyt ellenben dicsérték, úgy látták, nem volt más választása, mint letenni a fegyvert, hiszen akkorra a magyar sereg már lerongyolódott, pénz és lőszer hiányában nem tudta volna felvenni a harcot a jól felszerelt orosz csapatokkal.

esi (ma Rákóczi) úton

FORRÁS: BUDAPEST TÖRTÉNETE

Romvári József

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP KFT.
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

FILMVILÁG ...
Budapest
1971 APR 15

A Balázs Béla-díj III. fokozata

1021

ROMVÁRI JÓZSEF

díszlettervező. 1926-ban született Pécsett. A felszabadulásig kifutó fiú, boltiszolga; később a pécsi Villamosművek tisztviselője volt. Az Iparművészeti Főiskolán 1955-ben szerzett díszlettervezői diplomát. Ugyanabban az esztendőben került a filmgyárba, ahol azóta az egyik legtöbbet foglalkoztatott díszlettervező. Csaknem félszáz játékfilm díszleteit tervezte. Legemlékezetesebb filmjei: *Édes Anna* (1958), *Hogy állunk, fiatalember?* (1963), *Sodrásban* (1964), *Húsz óra* (1965), *Aranysárkány* (1966), *Tízezer nap* (1967), *Falak* (1967), *A Pál utcai fiúk* (1968), *Isten hozta őrnagy úr!* (1969), *Magasiskola* (1970), *Szerelem* (1970).

ban szerzett gyerme-
és ifjúkori élményekből
merít. Realista művek,
de realizmusuk köze-
lebb áll az oly sokszor
emlegetett, s oly ritkán
megvalósított mágikus,
mint az annyiszor, s oly
hiába számonkért doku-
mentarista realizmushoz.
Gyöngyössy Imre tehet-
ségének egyik meghatá-
rozó jellemvonása: biz-
tonsága a valóság moz-
zanatainak önmaguk
közvetlen megjelenésén
túlmutató jelentése, pa-
rabolikus értelme iránt.
Az a meggyőződésem,
hogy ha sikerül kész,
vagy készülő, nyilván
vitatható, de éppen
ezért oly érdekes, új-
szerű, költői és mélyér-
telmű terveit megvalósí-

M. Hírlap

Életműdíj: Romvári József

Valóságos díszletek között

Elismerésben ugyancsak gazdag pálya: Balázs Béla-díj (1971), Érdemes művész (1982), Cable ACE-díj (1989), Emmy-díj (1991). Számszerűségében is lenyűgöző az életmű: 130 nagyjátékfilm, 20 tévéjáték díszlete, magyarán külső és belső helyszíne fűződik Romvári József nevéhez. A 69 éves művész az idei filmszemlén életműdíjban részesül.

– Kerestem a nevét a Művészeti Lexikonban, a Scenographia Hungarica című kiadványban, a díszlet- és jelmeztervezők országos seregszemléjének katalógusában, de nem találtam. S nemcsak Romvári Józsefét: mintha a filmek díszlettervezők nélkül készülnének. Végül a Filmlexikon segített; onnan tudom, hogy az Iparművészeti Főiskolán szerzett diplomát 1955-ben.

– A díszlet- és jelmeztervező szaknak akkor Háy Károly László volt a vezetője. Neki feltűnt, hogy az én munkáim részletezőbbek, naturalisztikusabbak, mint a többieké. E karakteremnek engedve, a vele folytatott beszélgetés nyomán váltottam a filmre a harmadik évben. Ettől kezdve rendszeresen kijártam a filmgyárba, és a diplomamunkám már a Budapesti Tavasz forgatókönyvéhez készült. Bírálója Fábri Zoltán volt, vezető tanárom pedig az a Varga Mátyás, aki a Máriássy Félix által forgatott filmhez a díszleteket készítette.

– Varga Mátyást elsősorban színházi tervezőként ismerjük. Valóban más a szcenográfus feladata, ha filmen dolgozik?

– Két különböző világról van szó. A színpadi tervezés festői feladat, mert a néző egyetlen képet lát; az egész jeleneten (felvonáson) át látható képbe kell sűríteni valaminek az esszenciáját. Ezzel szemben a filmben a kamera mozog, azaz a legkisebb részlet is fontos. Ezért itt a realitást szinte naturalizmusig kell fokozni.

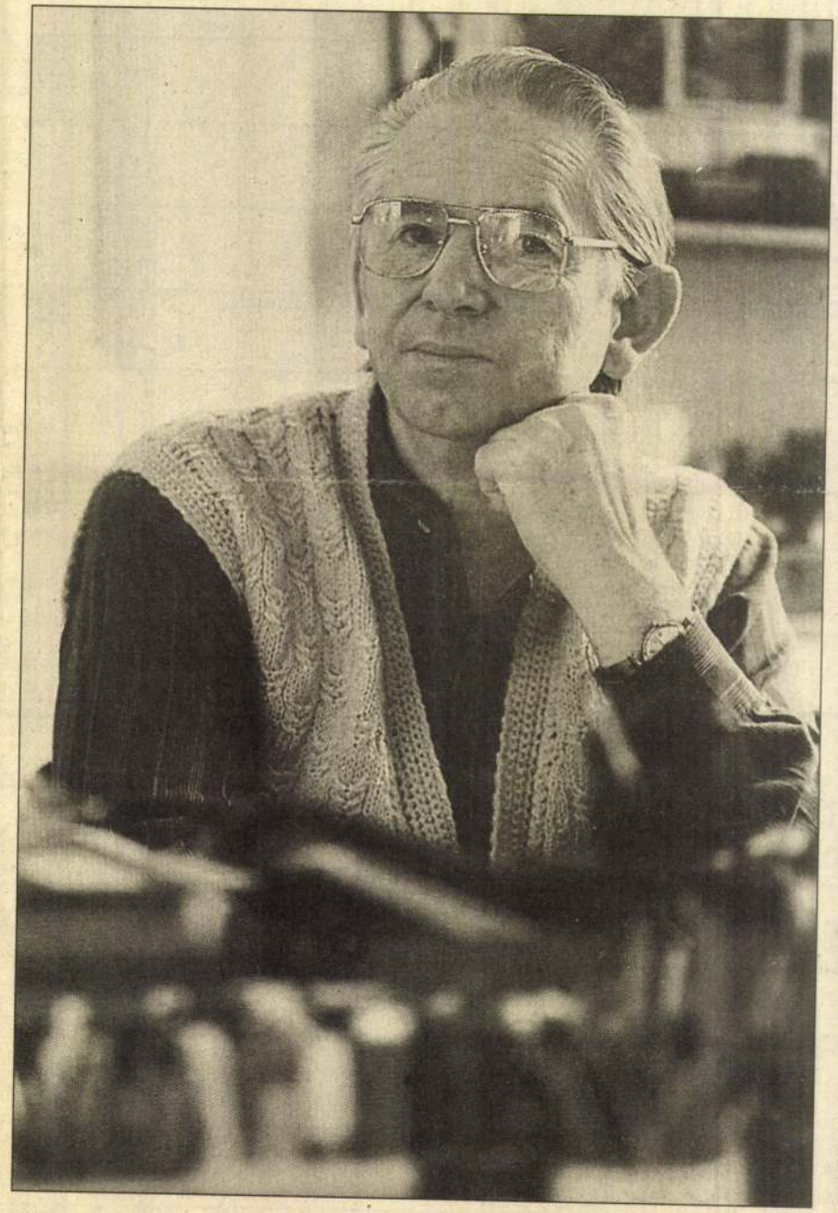

Romvári József

FOTÓ: SZIGETVÁRI ZSOLT

– Mondana példát?

– A forgatás gyakran műteremben történik, s ilyenkor nem elég, ha a konyha, amit felépítünk, tökéletesen azonos azzal, ami – hogy a Tűzoltó utca példáját vegyem – a Viola utca 44. első emeletén található. Nehogy lelepleződjék a turpisság, saját két kezemmel végeztem el a díszleten azt, amit mi öregítésnek mondunk, azaz a falak elhasznált, piszkos jellegének érzékeltetéséhez szükséges munkát. Amióta a színes film általánossá vált, még fontosabb ez a követelmény: a mai optikák rendkívül érzékenyek.

– Azért a kreativitás – némi képzelőerő – sem felesleges?

– Magyarországon forgattuk a Josephine Baker story című filmet. A csepeli szabadkikötőből vagy a belvárosi Arany János utcából kellett hamisítatlan New York-i látványt produkálnunk. A Jégverem utcából is sikerült Montmartre-ot varázsolni.

– Hogyan lát munkához, miképp készült egy film díszlete?

– Alaposan elolvasom és kijegyzetelem a forgatókönyvet. Aztán leülök a rendezővel, majd meghallgatom az operatőr szempontjait. Megtalálom vagy kitalálom a helyszíneket. A belsőkről alaprajzot készítek, s csak ezután következik a méretarányos rajz, amelyhez leírás is tartozik, hogy az építészek értsék. Még főiskolásként megismertem a díszletépítők, -festők, berendezők munkáját, így viszonylag könnyen szót értünk. S nézze ezeket a dobozokat, meg azt a szekrényt: sok régi tárgyat, mások által kacatnak tartott dolgot őrzök itt – nyolcvanéves tintatartótól régi pénzekig, hogy a színészek elé vagy kezébe csupa valódi holmi kerüljön.

– A százötven film, az évi négy produkció már önmagában lenyűgöző teljesítmény. Még inkább az, ami a számok mögött rejlik. A magyar filmgyártás egész sor kiemelkedő alkotása: a Húsz óra, az Aranysárkány, a Tízezer nap, a Sodrásban, a Sípoló macskakő, a Mefisztó, hogy csak tallózzak művei listájáról. S van ennek a pályának még egy sajátossága: nem egy-két rendezőhöz kötődik; szinte minden jelentős filmes (55 rendező) neve felbukkan Romvári József díszlettervezői filmográfiájában. Mivel magyarázza ezt?

– Nekem kezdettől fogva az a felfogásom, hogy a film saját arcát kell megkeresnem, ezért nem valamiféle Romvári-stílus létrehozására törekedtem. Az én kézjegyem inkább az, hogy a rendező elképzeléseit segítsem megvalósítani. Számomra minden feladat amolyan államvizsga.

– Mi volt az utolsó, mi les[illegible]

– A Citizen X-et, a [illegible] banditáról szól, itt, Buda[illegible] A nyári feladat pedig K[illegible] nyertes forgatókönyve, a S[illegible]

Készítette: Szigeti András

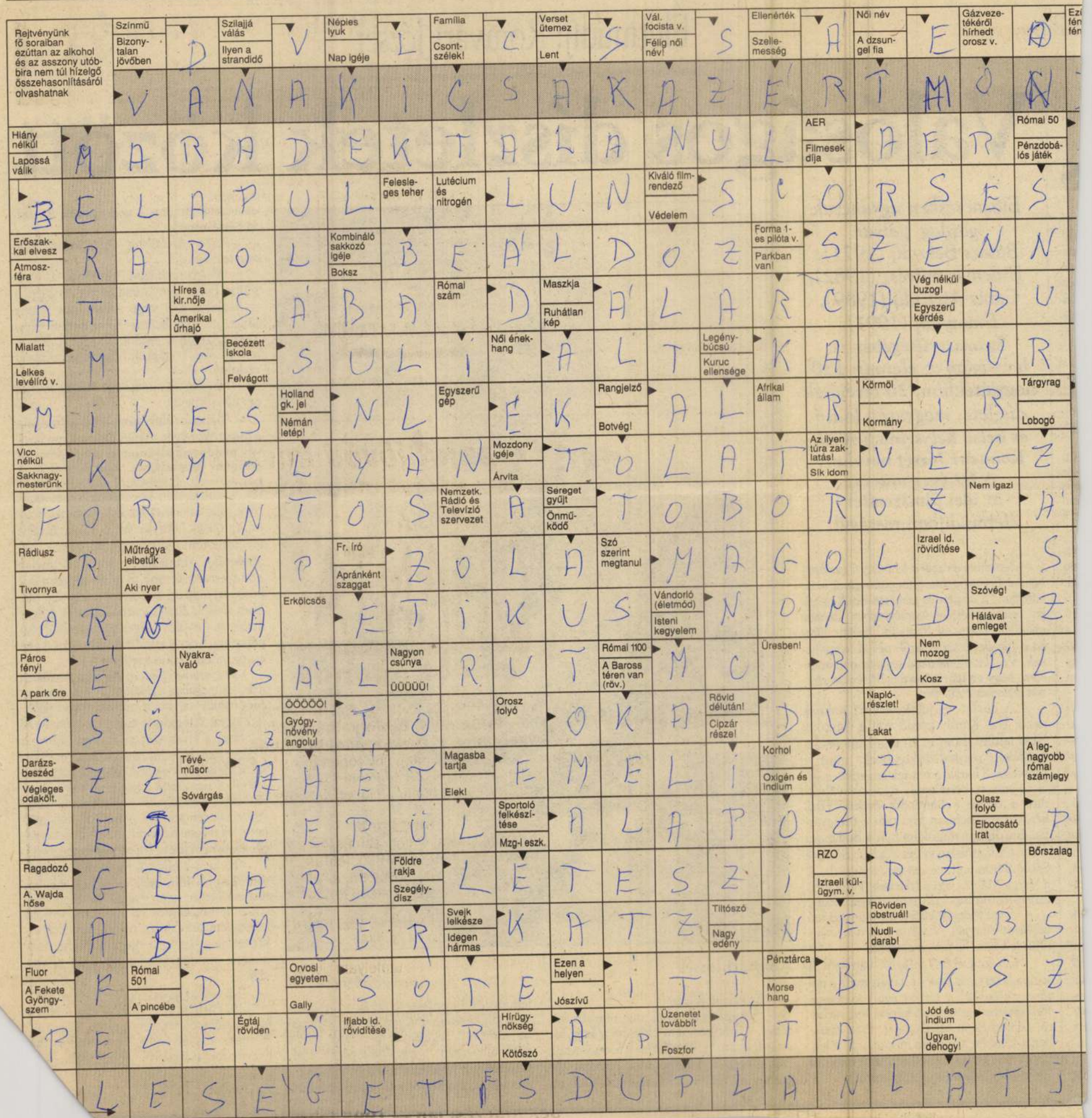
Rejtvényünk fő soraiban ezúttal az alkohol és az asszony utóbbira nem túl hízelgő összehasonlításáról olvashatnak
Színmű
Bizonytalan jövőben
Szilajjá válás
Ilyen a strandidő
Népies lyuk
Nap igéje
Család
Csontszélek!
Verset ütemez
Lent
Vál. focista v.
Félig női név!
Ellenérték
Szellemesség
Női név
A dzsungel fia
Gázvezetékéről hírhedt orosz v.
Ezi fén fén
Hiány nélkül
Lapossá válik
AER
Filmesek díja
Római 50
Pénzdobálós játék
Feleslegges teher
Lutécium és nitrogén
Kiváló filmrendező
Védelem
Erőszakkal elvesz
Atmoszféra
Kombináló sakkozó igéje
Boksz
Forma 1-es pilóta v.
Parkban van!
Híres a kir.nője
Amerikai űrhajó
Római szám
Maszkja
Ruhátlan kép
Vég nélküli buzog!
Egyszerű kérdés
Mialatt
Lelkes levélíró v.
Becézett iskola
Felvágott
Női énekhang
Legénybúcsú
Kuruc ellensége
Holland gk. jel
Némán letép!
Egyszerű gép
Rangjelző
Botvég!
Afrikai állam
Körmöl
Kormány
Tárgyrag
Lobogó
Vicc nélkül
Sakknagymesterünk
Mozdony igéje
Árvita
Az ilyen túra zaklatás!
Sík idom
Nemzetk. Rádió és Televízió szervezet
Sereget gyűjt
Önműködő
Nem igazi
Rádiusz
Tivornya
Műtrágya jelbetűk
Aki nyer
Fr. író
Apránként szaggat
Szó szerint megtanul
Izrael id. rövidítése
Erkölcsös
Vándorló (életmód)
Isteni kegyelem
Szóvég!
Hálával emleget
Páros fény!
A park őre
Nyakravaló
Római 1100
A Baross téren van (röv.)
Üresben!
Nem mozog
Kosz
Nagyon csúnya
ÜÜÜÜÜ!
ÖÖÖÖÖ!
Gyógynövény angolul
Orosz folyó
Rövid délután!
Cipzár része!
Naplórészlet!
Lakat
Darázsbeszéd
Végleges odaköltözik
Tévéműsor
Sóvárgás
Magasba tartja
Elek!
Korhol
Oxigén és indium
A legnagyobb római számjegy
Sportoló felkészítése
Mzg-i eszk.
Olasz folyó
Elbocsátó irat
Ragadozó
A. Wajda hőse
Földre rakja
Szegélydísz
RZO
Izraeli külügym. v.
Bőrszalag
Svejk lelkésze
Idegen hármas
Tiltószó
Nagy edény
Röviden obstruál!
Nudlidarab!
Fluor
A Fekete Gyöngyszem
Római 501
A pincébe
Orvosi egyetem
Gally
Ezen a helyen
Jószívű
Pénztárca
Morse hang
Égtáj röviden
Ifjabb id. rövidítése
Hírügynökség
Kötőszó
Üzenetet továbbít
Foszfor
Jód és indium
Ugyan, dehogy!

A díszletet szétmossa az eső

Beszélgetés Romvári Józseffel, aki Berlint csinált Budapesten

Egyszer mondott nemet, de akkor alapos indoka volt rá. Olyan filmet szerettek volna forgatni Budapesten, amely a koreai háborúban játszódik, ez pedig még Romvári József díszlettervező erejét is meghaladta. Pedig csinált már Budapesten harlemi utcát, St. Louis-i nyomornegyedet, Cinkotán sivatagot, Fóton Notre-Dame-ot. A Balázs Béla-, az Emmy- és Életmű-díjas díszlettervező százhetvenöt játék- és huszonöt tévéfilm készítésében vett részt. A Pál utcai fiúk, a Szerelem, az Isten hozta őrnagy úr, a Mephisto, a Redl ezredes, az Evita, a Wittman fiúk, a Miniszter félrelép és a többi csupa sikeres alkotás. A díszletek tervezésén kívül a helyszíneket is ő találja ki, nála jobban talán senki sem ismeri az ország jellegzetes területeit, épületeit, Budapest utcáit.

– Azt mondom, bűnös találkozás.

– Történhet a Csepel Művek valamelyik kihalt részlegében, vagy a Ferdinánd híd alatti gyalogos aluljáróban.

– Mennyország?

– Ma már csak a fertődi kastély koncerttermében lehetne efféle jelenetet forgatni, régen a Szabó Ervin Könyvtár olvasóterme is alkalmas volt arra, hogy megjelenítse a mennyországot.

– Hóbortos művészek kerti partit rendeznek...

– Ismerek egy házat Csillaghegyen, amelynek kertjében egészen furcsa, életnagyságú, kézzel festett szobrok találhatók. Talán ott lehetne ilyesmit forgatni.

– Egyáltalán: hozták már önt zavarba?

– Hát persze! Egy amerikai filmesekből álló társaság Budapesten akart forgatni a koreai háborúról. Ezt már én sem vállaltam. Pedig az elmúlt évtizedek során nagyon pontos archívumot hoztam össze, ahol körülbelül tízezer, filmekben használható helyszínről, épületről van külső-belső fotóm, műleírásom. Ennek alapján pedig jóformán mindenre van lehetőség Budapesten. A Josephine Baker életéről szóló filmben csináltunk párizsi metrót az Operaház előtt található földalatti-megállóból, üzletportálokkal, cégtáblákkal hitelessé tett harlemi utcát a Rózsa Ferenc utcából, kietlen sivatagot a cinkotai homokbányából.

– Csakhogy ön hiába térképezte fel Budapestet is az utolsó négyzetcentiméterig, a területeket átépítik, az épületek tulajdonosai változnak.

– Ez tényleg nagy baj. Nagyon jól használható helyszín volt az egykori Vágóhíd is, ahol a Hotel Forum található ben-gatni. Ismerek a Köröndön egy gyönyörű, faburkolatos, kandallós lakást, ma már azt sem vehetjük kölcsön, ott is bank vert tanyát. Más épületeket megsemmisítenek, átépítenek, de ezt a nagy átalakulás hozta magával.

– Hogy lehet a filmezéshez alkalmas helyszínekre bukkanni?

– Főként gyalog közlekedem a városban, sok házba bemegyek, az érdekesebbnek tűnő helyekről fényképeket, rajzokat készítek. Ma már nehezebb ez, hiszen az emberek félnek, nem szeretik az idegeneket. Megesett, hogy az orromra csapták az ajtót, egy kollégámat meg évekkel ezelőtt egyenesen bilincsbe verve vitték el a rendőrök, mert egy házról készített dokumentációt, és az ott lakók azt hitték, talán betörésre készül.

– Nagyon precíz házi archívumát nézve ön igencsak szeretheti a rendet.

– A Magyar Iparművészeti Főiskola esti rajztanfolyamára jártam, és színjátszó is voltam egy falvakat járó, amatőr csoportban, amelyben Tomanek Nándor volt a bonviván. Talán a kétfajta érdeklődés egyesült később, amikor a főiskolán belsőépítészetet és színpadtervezést tanultam. A filmesek között a precizitásom miatt kötöttem ki, hiszen a színpad egy képre dolgozik, míg egy film díszletezése, helyszíneinek megtervezése, kiválasztása sokkal nagyobb pontosságot igényel, sokkal összetettebb feladat. Ami a színházban nincs, az nem hiányzik, amit viszont a filmből kihagynak, vagy kifelejtenek, az feltűnően hiányzik.

– Önnek tehát értenie kell a történelemhez, a művészet- és ipartörténethez, a valláshoz, az építészethez... egyszóval mindenhez.

– Mindenhez nem kell érteni, viszont mindenhez kell konyítani. És persze tudni kell, hogy miről hol találok szakirodalmat.

– Romvári József esetében ez egyszerű: a saját könyvespolcán bármiről.

– Legalábbis sok mindenről. Nézze csak: megyetérképek, koronként rendszerezett, régi képeslapok, művészettörténeti könyvek, aztán különleges, ám nagyon hasznos kiadványok: Modor és jellem, Az udvarlás művészete, Szerelmi levelező. 1915-ből származó lámpakatalógus, könyv a múlt századi fürdőkultúráról és hasonlók. Tudja, számomra az volt a legnagyobb elismerés, amikor egy alkalommal a História folyóiratban történész szakemberek megdicsérték a Trombitás című film korhű környezetét.

– Márpedig a filmekhez hibátlan környezetet tervezni meglehetősen sziszifuszi munka lehet.

– Az bizony. Előbb figyelembe véve a kort, továbbá azt, hogy hol játszódik a film, és miféle személyek szerepelnek benne, szinte mondatról mondatra kijegyzetelem a forgatókönyvet, majd a rendezővel és az operatőrrel végigjárjuk az általam javasolt helyszíneket. A Pál utcai fiúk grundját például makett formában is elkészíttettem, Fábry Zoltánnal napokig hasaltunk előtte, tologattuk a gyufaszálakból összeállított farakásokat az egyes jelenetekhez. Végül a Visegrádi és Gogol utca sarkán találtunk egy alkalmas és a makettnak megfelelő grundot. De ne gondolja, hogy egy jelenetsort mindig egyetlen helyszínen rögzítünk. A Redl ezredesben például a kastély külső részének a zsirai kastélyt, a belsejének a röjtökmuzsajit használtuk. Az ebédlőben játszódó jeleneteket pedig az Expressz Utazási Iroda Szabadság téri irodájában vettük föl. Budapesten egyébként nagyon jó helyszínek találhatók, lehet itt Párizst vagy Berlint csinálni, még – miként az Evitában – Buenos Airest is, ez a város egységesen eklektikus, csodálatos épületekkel, városrészekkel, a várbarlanggal, a kőbányai pincerendszerrel, különös helyszínekkel.

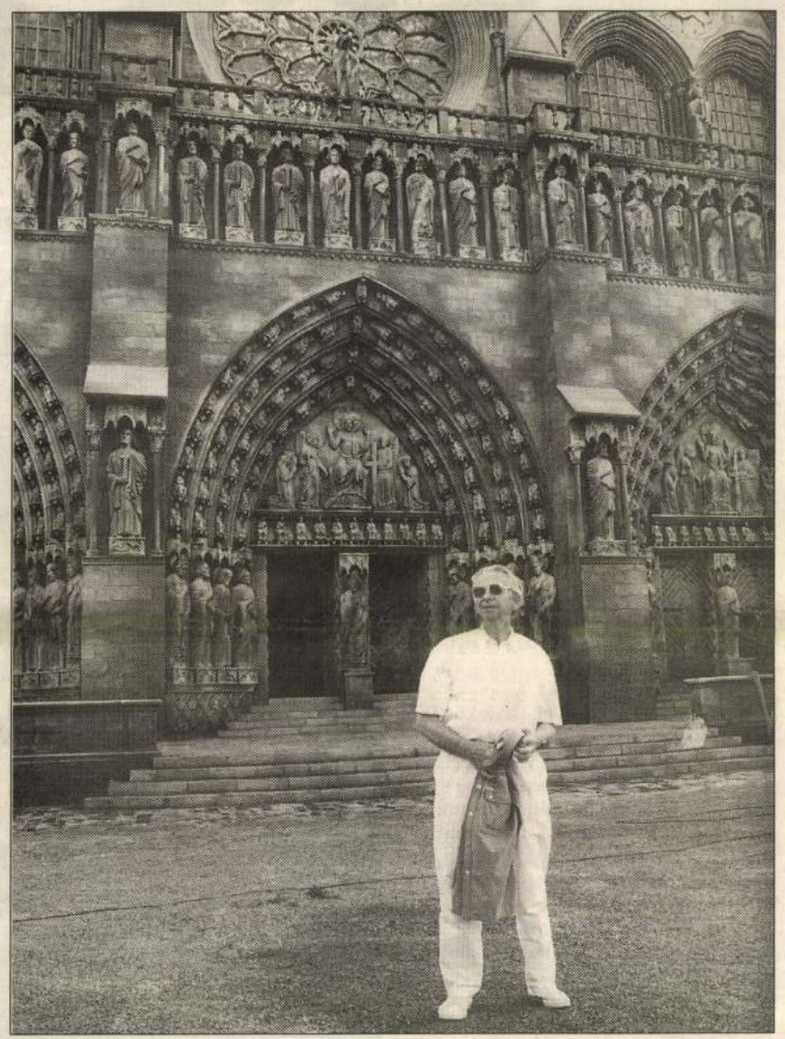

A fóti Notre-Dame előtt

– Szerencsére sokat. Mostanában a Jadviga párnája című regény megfilmesítésében veszek részt, emellett számítógépre viszem az archívumomat. Remélem utódaim is hasznosítani tudják majd.

– Nem fél attól, hogy a videotechnika megöli az ön munkáját? Hiszen ma már a színészt akár bele is lehet montírozni egy-egy környezetbe.

– Nem, az legfeljebb csak segíti, kiegészíti a munkát.

– Ha pedig mégis elveszi az ön kenyerét, legfeljebb elővéve egykori színészi

– Egyrészt hetvenkét éves vagyok, úgyhogy én már aligha. Meg aztán egyszer szerepeltem egy filmben, de mit mondjak, nem fedeztek föl... Pedig nagy átéléssel próbáltam kimondani a rám bízott egyetlen mondatot: „Miért, mire gondolt?"

– És miközben kimondta, mire gondolt?

– Arra, hogy nem akarok én színész lenni, nekem a díszlettervezői munka a világon a legcsodálatosabb. Még akkor is, ha munkámat csak a fotók és a filmszalagok őrzik, a díszleteket meg olykor

NÉPSZABADSÁG

BUDAPEST

1998. JÚLIUS 30.

A luxushotelek a legkedveltebbek

A nemzetközi nagyvárosokhoz hasonlóan Budapesten is a négy-öt csillagos szállodák kihasználtsága a legnagyobb. Míg a fővárosi átlagos éves foglaltság ötvennyolc százalékos, a négycsillagos szállodák telítettsége például évek óta hetvenszázalékos. Ennek egyik oka a szezontól független konferenciaturizmus: Budapest a világ húsz legkedveltebb helyszíne között jelenleg a nyolcadik-tizedik helyen áll.

Elengedhetetlen az elegáns környezet

GÁRDI BALÁZS FELVÉTELE

Budapesten összesen tizenkétezer szállodai szoba van. Ezek közül ezerhétszáz öt-, háromezer-hétszáz négy-, négyezer három-, ezerötszáz két- és négyszáz egycsillagos szállodában található. Tavaly a körülbelül másfél millió vendég négymillió éjszakát töltött a budapesti hotelekben. A listavezető négy-öt csillagos szállodák telítettsége 1989–90-ben volt a legmagasabb. Ekkor indult meg ugyanis a külföldi üzletemberek beáramlása az országba, elsősorban Budapestre. A multinacionális vállalatok megtelepedésével rohamosan nőtt a fővárosban hosszabb időt töltő, itt dolgozó külföldiek száma. Ők kezdetben szállodákban laktak, később, a kilencvenes évek elején sokan közülük lakást vásároltak Budapesten. Ezzel némileg mérséklődött a luxusszállodák igénybevétele, de mivel a letelepedő külföldiek vezette vállalkozások újra felélénkítették az üzleti turizmust, jelentős visszaesés nem történt.

A Magyar Szállodaszövetség statisztikái szerint a tavalyi hanyatlás után az idén ismét növekszik a négy-öt csillagos szállodák forgalma. A konferencia- és üzleti turizmusra építő nagy szállodaláncok máris az üzleti elit igényeihez igazítják új szolgáltatásaikat.

Az Intas Continentalhoz került egy- és személyiszámítógép-csatlakozó került.

A budapesti szállodapiacon néhány éve új színfoltként jelentek meg a magas színvonalú szolgáltatásaikat elsősorban az üzletembereknek kínáló háromcsillagos szállodák. Eggyel magasabb kategóriájú társaiktól szinte csak a kiegészítő ról tárgyalásra járnak, ezért felesleges olyan szolgáltatást megfizettetni velük, amelyet úgysem vesznek igénybe.

Az egyre versenyképesebb háromcsillagos piac budapesti képviselői között találjuk a francia Accor-csoporthoz tartozó Pannonia Hotels két új szállodáját, a tavaly átadott Relais Mercure Duna riás szállásért körülbelül százötven márkát kell fizetniük, ami lényegesen olcsóbb a luxusszállodák két- és háromszáz márka közötti tarifáinál.

A Magyar Szállodaszövetség elnöke, *Rubovszky András* szerint az üzleti körök differenciálódása miatt indokolt a középkategóriájú szállodák feilesztése.

CSÜTÖRTÖK

Zsebesbukás

Zsebtolvajt fogni viszonylag egyszerű dolog. Egy rutinos rendőr már messziről felfedezi, hogy a nejlonjoggingos, kopaszra beretvált, atlétatrikós szabadcsapatok mivégre kerülgetnek, lökdösnek valakit az aluljárókban vagy a zsúfoltabb sétálóutcákban. Az is feltűnő lehet, ha valaki sokadszorra vágja zsebre a kezét, de valahogy sohasem talál bele a sajátjába. A sasszem és a rutin eredményeként az elmúlt napokban négy zsebestársaságot is elkaptak a rendőrök, kilenccel kevesebben fosztogatják a budapestieket. A lebukott tolvajok értetlenkednek: tulajdonképpen mi a baj velük?

Hiszen ők sosem dolgoztak saját zsebre.

T. Z.

UTAK ÉS UTASOK

- Mától felújítják a 4-es és 6-os villamos pályáját Budán az Irinyi József utcában és az Október 23. utcában. Az első ütemben – augusztus 18-ig – a 4-es és a 6-os villamosok egyaránt a Moszkva tér és a Móricz Zsigmond körtér között járnak.
- Éjjel mossák a várhegyi Alagutat, ezért lezárják 23.30–4.30-ig.
- A Krisztina körúton a Feszty Árpád utcánál a külső sávokat lezárták.
- A XI., Karinthy Frigyes úton a Budafoki út előtt a Petőfi híd felé vezető belső sávot felbontották.
- A Kosztolányi Dezső téren a Bartók Béla út irányába, a Bocskai út után a kifelé vezető belső sávot, ellenkező irányban pedig a Bocskai út előtt a külső sávot nem használhatják az autósok.

Róna Emy
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KÖZNEVELÉS

1966 ÁPR 8.

1021

A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM FOLYÓIRATA
.50 FT

Vita: Fiatalok
Ami még a
Nem selejt!
Analóg vonáso
János) —
Meghallgattuk
BÁRCZY JÁN
lés pályázata

PEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM
KOVÁTS DÁNIEL—PAÁL LÁSZLÓ: Nyelvi laboratórium a sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Gimnáziumban — —
DR. NÉMETH KÁLMÁN: A tanulói személyiség megismerése I. — — — — — — — — — —

KÜLFÖLD
DR. SZÁNTÓ KÁROLY: Nemzetiségi oktatás Jugoszláviában — — — — — — — — — —
Esztétikai nevelés nélkül nincs nevelés! *(H. Gy.)* — —
Iskolareform Hollandiában *(Dr. Bán Ervin)* — — —
Az egészségtan a „legnehezebb" tantárgy az afrikai kontinensen *(E. I.)* — — — — — — —

SZEMLE
„Kötelező olvasmányok" az Egyetemi Színpadon *(Schelker Pálma)* — — — — — — — — — —
Könyvekről röviden — — — — — — — — —
Legkisebbek olvasmányai *(Arató Endréné)* — — —
LÁZÁR ISTVÁN: Filmkrónika — — — — —
Fordítások a külföld pedagógiai irodalmából — — —
JÁKI LÁSZLÓ: Figyelő — — — — — —
Zenei stílusirányzatok — 1. Előzmények *(Fasang Árpád*
Válaszok munkaügyi kérdésekre — — — — — —
Rejtvény — — — — — — — — — — —
Idegennyelvű tartalomjegyzék — — — — — —

MELLÉKLET
A tanulói önállóságot fokozó munkaformák rendszere az oktatási folyamatban — — — — — —

Címoldalunkon: Róna Emy rajza.

A hátsó borítón: A Szegedi Szabadtéri Színpad — Erkel: F
László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-367
Róna Emy
KÖZNEVELÉS
1966 MÁR

1021

Róna Emy (Budapest) rajza

KALEVI KAJAVA:

Az iskola és a nevelés Fin

Korunk iparosodó társadalmának sajátosságai mindenek előtt a művelődés városiasodása (urbanizálódás), demokratizálódása és nemzetköziesedése. Finnországban is egyre többen költöznek a városokba és a sűrűn lakott településekre. A népiskolák nagy részét elnéptelenedés miatt be kellett zárni. Eddig sajnos nem sikerült megfelelően kihasználni az üres iskolaépületeket. Természetesen, az iskolaépületek kiválóan megfelelnek népművelési, ismeretterjesztő céloknak, például szabadegyetemeknek és más tanfolyamoknak. Ha azonban az adott község amúgyis elnéptelenedik, ez a lehetőség is megszűnik.

A kultúra nálunk is demokratizálódik, egyre szélesebb néprétegek kívánják az iskolát elvégezni, részt kérnek az oktatás és a különféle ismeretterjesztő munka kínálta előnyökből. Jelenleg Finnországban az alapiskola nyolcéves. 1970-től kezdve minden tankötelesnek lehetővé kell tenni, bárhol lakjék is az országban, hogy elvégezhesse teljes egészében — és köteles is elvégezni — a 8 évfolyamos népiskolát. Ez gyakorlatilag annyit jelent, hogy a hat évfolyamos alapvető népiskola után kötelezően el kell végeznie a kétéves polgári iskolát is.

Noha Finnországban a nyolcéves népiskola még nem terjedt el általánosan, sok városban máris át-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KÖZNEVELÉS

Róna Emmy
1956 VIII 8
1021

Róna Emmu rajza

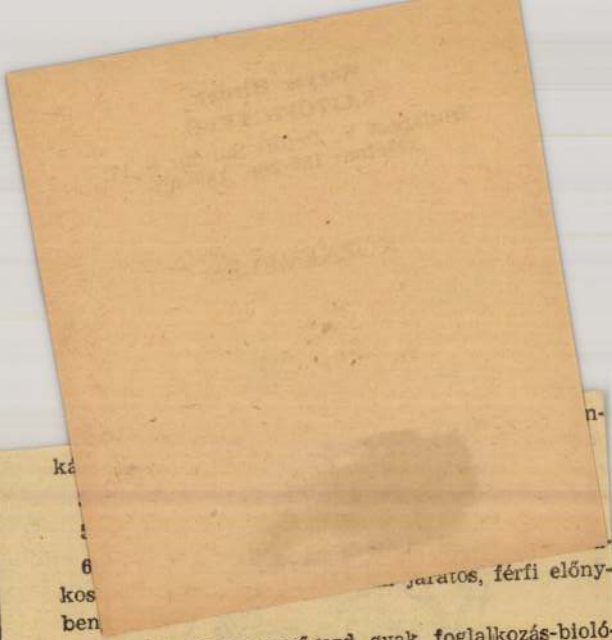

6. sz. iskolában mezőgazd. gyak. foglalkozás-biológia szakos (férfi)

10. sz. iskolában (Borbánya) napközi otthonos nevelő (kultúrmunkát vállaló előnyben)

11. sz. iskolában (Sóstóhegy) 2 alsó tagozatos nevelő

11. sz. iskolában (Sóstóhegy) 1 matematika-fizika szakos

11. sz. iskolában (Sóstóhegy) matematika-kémia szakos

11. sz. iskolában (Sóstóhegy) 1 orosz-ének, vagy rajz szakos

12. sz. iskolában testnevelés (férfi); 1 magyar-orosz szakos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Róna Emy
KÖZNEVELÉS
1966 APR 8.

1021

Róna Emy (Budapest) rajza

Az osztályfőnöknő szerint a két gyerek szerelmét olyan titokzatosság övezte, hogy az a hagyományos úton, célzatos megjegyzések és fecsegések révén sem jutott el a tanárokhoz. Ez a két gyerek fegyelmezetten és szigorúan őrködött fiatal életének nagy titka fölött. A jelek szerint a fiú volt az, akit mélyebben érintett a vonzalom, mert addig kiváló tanulmányi teljesítménye hirtelen romlani kezdett, külső megjelenésén pedig feltűntek a belső gyötrődés jelei.

Ez volt az a pillanat, amikor a fiú osztályfőnöke négyszemközti beszélgetésre hívta értékes és szép jövő előtt álló tanítványát. Már az első beszélgetés feltárta az igazság egy részét. A fiú — a jelleméhez és neveléséhez hű természetes őszinteséggel — bevallotta tanárának, hogy szerelmes. Ennél többet azonban nem.

A történet új fordulathoz érkezett.

A fiú osztályfőnöke megkereste a szülőket és elmondotta ugyanazt, amit a fiútól hallott. A szülőket nem lepte meg különösképpen a közlés, bár maguk is észrevették fiuk tanulmányi hanyatlását, idegességét, zárkózottságát és szótlanságát s azt az addig ismeretlen szokását, hogy megbízhatatlanná, pontatlanná vált. De nem tettek semmit, úgy vélekedtek, hogy a fiú majd kiheveri ezt a diákos „bolondságot". Sem az apa, sem az anya nem fáradt avval, hogy a fiút őszinteségre bírja, felkínálja segítségét, egy lépést sem tettek azért, hogy a fiukhoz közel férkőzzenek. A feladat teljes egészében az osztályfőnökre hárult, aki már tudta, hogy mi okozza eddig kiváló diákjának leromlását és a tanári felelősségen túlmenő, szinte orvosi lelkiismeretességgel konzultált a lány osztályfőnökével.

A két pedagógus abban egyezett meg, hogy behívatják a lány szüleit és feltárják előttük is az igazságot. A lány szüleit nem nagyon ismerték, a szülői értekezletekről a család következetesen távol tartotta magát, s azt a véleményét hangoztatta, hogy ami az iskolában történik, az a tanárokra tartozik. A meghívásra — jóval később —, az anya látogatott el az

— Nekünk ...

Arról, hogy a lányának is tetszik — s ez a kölcsönös tetszés a két fiatal között —, micsoda veszedelmeket rejt magában, nem volt hajlandó tudomást venni. Lánya tartotta közepes tanulmányi eredményét, s az anya úgy vélekedett, hogy lánya számára tökéletesen elegendő a közepes érettségi, utána nyomban elhelyezik állásba, s evvel az ő gyermekük élete megoldódott. Távolabbi terveiket az a makacsul ismételt mondat fejezte ki:

— Nekünk tetszik a fiú ...

Aztán újabb fordulat következett.

A két gyerek sokat volt együtt a szülők lakásán, a szülők távollétében is. Amikor az orvosi vizsgálat megállapította a lány terhességét, már az AB sem tudott segíteni, a lány túl volt azon az időn, amikor az abortuszt el lehet

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emy

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 ÁPR 20

1021

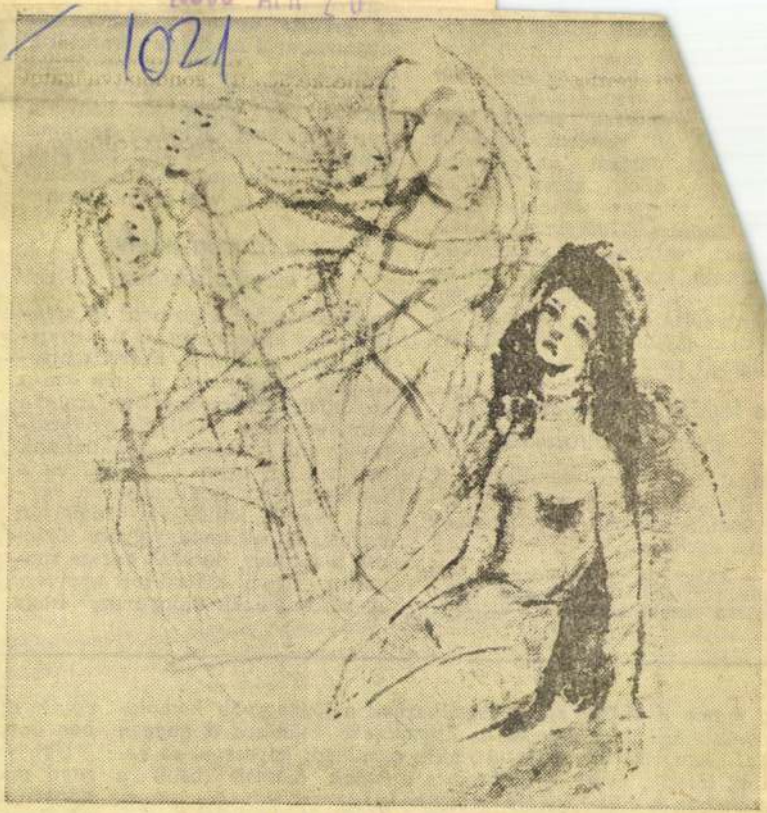

Róna Emy: Illusztráció

…el, Rónay Gy…
…gyel, Nemes …
…t magyar …
…Györggye…
…akinek …
…tem maj…
…n az E…
… szóba …
…ar kiadása:
…s Györgynél, a
…anulságos beszélgetést
…a korunk legizgalmasabb
…i kérdéseiről. Különösen
…dekelt, hogyan vélekedik a
…xista gondolatnak e világszer-
tisztelt nagy öregje

a legújabb franciaországi eszmeáramlatokról,

például a *strukturalizmusról*, amelynek nálunk a marxisták táborában is vannak hívei, többek között *Althusser*.

— Ahogy Ön nevezi őket: az újabb franciaországi eszmeáramlatok menynyiben vannak kihatással a költői te-

a francia nyelv megújulásához,

gazdagodásához vezethet. A szintaxis egy kissé alapja is a ritmuskísérletek sikerének. Ezért is igyekezünk elfogadtatni a ma még szokatlan inverziókat a francia versolvasókkal. *Kollektíven* fordítunk, ami szintén szokatlannak tetszhet. Egy olyan költő, akinek a fordított nyelv az anyanyelve, egyik két olyan kollégával dolgozik együtt, akinek anyanyelvére történik a fordítás, de akik persze maguk is értenek a fordított nyelven. A közös munka előnye az, hogy

---

egy mama a kisla-
gva húz maga után.
heria! hangzik az
ól. Úgy látszik, nem
Veronában a villa-
mbattate la bestem-
etik a Piazza dell'
Madonnát. A Vero-

rekek segédkeznek a legnagyobb komolysággal az árusoknak, utánozva a nagyok szokásait, akik a rothadt káposzta- és répaleveleket s a halak kiontott belét a földre szórják le.

Ricordo da Verona! ordítja egy bódé előtt egy képeslapárus az ácsorgók felé. S újságlepedőkkel a hónuk alatt száguldó

egyik nyito
ber borotv
Úgy fest
rend győze
nevezhető
na Verona
állanak itt,
freskók de

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Róna Emy
1968 FEB 17

1021

Róna Emy: Fiú

VÉDŐBESZÉD EGY FESTMÉNY ELŐTT

Csakugyan téboly terméke, hogy a nagyapóarcú ház félrecsúszott mohasipkában baktat a domb felé, ahol egy emberfejű, óriási cirmos rendezi bársonytalpait, az okkerszínű tehénke pedig mélán hegedül, s a falióra galambszárnyakkal repdes az alacsony mennyezetű, gerendás szobában?

Vajon az őrület bontotta meg a dolgok rendjét, mert egy kakas a ferdetartású templomtorony tetején tábornoki díszben kukorékol, és a kút mélyéből bánatos ponty tekint a hervadó csillagokra?

Amott kotyog az ibolyás patak, s a parton nyűtt cipő gondolkodik egy törpe termetű asszonyról, aki piros madárral hajában a gőzölgő levest kavarja. Lám, a székeknek kék, ovális szemük s pillájuk van, és arrébb egy frakkos ifjú merengve lovagol suhogó liliomcsokrán.

Talán itt egy garázda szkizofréniás szétdúlta a mesék tartományát vagy éppen megbomlott tudatának szertekuszált cserepeit rögzíti a vászon?

Védőbeszédet mondok!

Így kérdezem most, hogy álmainkban nem ugyanilyen módon látjuk-e a jelenségeket, s mi sem természetesebb, hogy például a régholt nagynéni a plüssfotelben porhanyós rétestésztát fogyaszt, közben gyűrűjén a teli hold csillog, majd mindenre halovány filmszerűséggel rámásolódik egy harminc évvel későbbi jelenet, a részegen hahotázó villamos sziluettjével. Vagy álmaink során mindannyian elmebetegek vagyunk?

Higgyük inkább azt, hogy lelki életünknek ez is egyik látásmódja, amikor éjszakára az öntudat, e kifáradt pásztor szintén elbóbiskol, és őrizetlen nyája — képzeteink serege — elszéled, mígnem az ébredés, e fürge és okos puli, megint összetereli. Akkor mégis torzított, hamis valóságot tükröz az álom? Nem, művész módján sűríti, hangsúlyozza a lényegest, mellőzi a fölösleges részleteket, hogy annál erőteljesebben hangsúlyozhassa a tartalom érzelmi, hangulati jegyeit. A tudat szigorú és pedáns, inkább matematikus és hivatalnok, mintsem költő, és hajlamos arra, hogy csak az értelmit engedje érvényesülni, már-már építészeti rend szerint. Másként a zenei természetű álom, ez a dallamképekkel fogalmazó — miként testvérhúga, az álmodozó révület is.

Az álom bizony szürrealista alkotó, ahogy az emlékezésünk is. Emlékeink? Talán ezek fotografikus hűségűek? Még a makungról kialakult önarckép sem fényképszerű, hanem az álomihoz hasonló szerkezetű.

Bizonyíték? Ha álom- és emlékképeinket kivetítenők egy papírlapra, onnan olyan természetű festmény tekintene vissza reánk, mint aminő e vádlottbeli mű is. Túlságosan hozzászoktunk ahhoz, hogy művészi tekintetben csak a klasszikus görögök szemével lássunk. Merjünk kissé nem görögnek lenni! S akkor megfejtődik számunkra a jóval ősibb vagy más természetű kulturák titka: a babiloniaké, egyiptomiaké, négereké, indiánoké, japániaké.

Ezek után megállapíthatjuk-e, hogy a valóság egy sajátos megnyilatkozása tekint felénk a keretből? Ha igen, akkor ballagjon az elmúlás ösvényén a nagyapóarcú házikó, mosolyogj emberfejű, rejtélyes cirmos, muzsikálj te okkerszínű, kedves tehénke, röppenj, az idő szívverését kalimpáló szárnyas falióra. Egy távoli, elsüllyedt gyermekkor balladája szól immár hozzánk. Kerek és teljes világ. Álom? Emlékezés? Nem. Művészet.

Vikar Béla

meg növérnek számítódtak, én meg öcsinek. Ha valamin összevesztek, és én kéznél voltam, akkor mérgükben engem vertek el; és akkor még a szüleink is: az én nyivákolásomat hallották, hát legtöbbször úgy tettek igazságot, hogy nekem osztották ki a nyakleveseket.

Pedig engem is szerettek a szüleim: apám a nyakába ültetett, úgy legeltette vasárnap délelőtt a lovakat, anyám pedig mindig nagyon vigyázott, hogy a csirke máját, zúzáját, a marhacsont velőjét vagy az édeskáposzta torzsáját egyenlően ossza el közöttünk. De ha, teszem, a bizonyítványt hoztuk haza, akkor apám megmosta a kezét, kifente a bajuszát, anyám meg előkereste a pápaszemet, felcsavarta a lámpa kócát, és úgy nézték — a Pista értesítőjét. Elgyönyörködtek rajta egy félórát is, aztán következett a Rozié, már rövidebb ideig, mire pedig az enyémre került volna a sor, apám ökölel megnyomogatta a véknyát, hogy ő éhes, ideje falni!...

Nem akarok igazságtalan lenni a szüleimhez se, meg a testvéreimhez se, ezért inkább azt mondom, hogy nem tudom, mi minek volt a következménye: azért tanultam rosszabbul, mert apám, anyám nem törődött velem, vagy azért nem figyeltek az én iskolai haladásomra, mert rosszabbul tanultam? Az nem igaz, hogy eszem nem volt, mert értettem én mindent, amiről a tanító beszélt, de mikor azt hallottam, hogy „hajjaj! Pista bátyád, bezzeg!" — akkor a falra tudtam volna mászni! Negyedikben az öreg mester — isten nyugosztalja — már csak legyintett: Oda se

az orvosé, vagy a katonáé: ha kopognak az ablakon, ha fújják a riadót, akkor talpra, nincs mese!... Hát mikor megnősültem, otthagytam, mert szép, szép a világot járás, a tapasztalás, azonban a családi élet se kutya, ha egyszer az ember ráadja a fejét... Hívtak nagyon a téeszbe akkor is, hogy most már nős vagyok, jönnek a gyerekek, és az állattenyésztésben megkeresném a magamét. De én egy este inkább kilestem az üzemegységvezetőt, amint átmotorozik a falun, behívtam az italboltba és elmondtam neki az óhajomat.

„Rendben van — azt mondja —, éppen jókor szól, szakikám, mert most indul a téli traktoros tanfolyam! Holnap hozza be a bizonyítványát, az általános iskolait." Rendeltem még két kisüveggel, és mondtam, hogy azzal baj lesz, mert nekem csak négy osztályról van vizsga, az se a leghíresebb. Erre elkomorodott, gyorsan viszszarendelte a négy sört, és elmagyarázta, hogy érti ő az én vágyamat, de a gazdaság vezetősége úgy határozott, hogy csak azokat eresztik gépre, akiknek megvan a minimális alapképzettségük.

Azt mondtam magamban: saját magamat is lebecsülném, ha olyan helyet keresnék, ahol a keserves négy elemimmel is traktoros lehetnék... Nehéz volt. Néha úgy csikorogtak a fejemben a kisajtók, hogy a fülem csengett bele — de megérte: mikor a nyolcadik osztályt is letettem, gépre kerültem, és traktoros-gépész vagyok, két

Mondhatom, [illegible] asszonyom volt a legelegánsabban felöltözve, mert már hetekkel előbb izgult, hogy jaj! szégyent ne valljon a tanult rokonok előtt a nagyvilágban. Hát nem vallottunk, és ahogy ott iszogatunk, egyszerre csak azt mondja Pista: „No, testvér, hát haragszol-e még? Mostoha ikreknek tartasz-e még bennünket? Mert látod, neked is jó szakmád lett, szépen éltek, sőt te már építettél is, mi meg bérlakásban lakunk!" Akkor én azt mondtam: a haragnak jó fundamentuma van bennem, mert nektek a jó szakmát, a szép életet úgy adták — de ami nekem van, azt mind magamnak kellett kikaparni ezzel a két kezemmel, kifundálni ezzel a kiseszemmel!... De én mégsem neheztelek már rátok! Nem, mert igazában nem ti tehettek erről, hanem a szüleink, a tanító, a jegyző, meg minden falubelink, akik a gyerekeket már kicsi korukban lekáderezik: ebből úr lesz, ez meg paraszt marad!...

Valahogy így beszéltem nekik, aztán koccintottunk.

Igaz, az öregeket nem okolhatom százpercentesen, mert rettenetes valami ez a megszokás. Éppen mostanában vettem észre magamon, hogy figyelgetem a két fiamat: Pista, a kisebb, talán jobban hajlik a könyvekhez, Zoli meg, mintha inkább elszaladgálná, elrosszalkodná az időt — hát amazt szakembernek adom, ebből meg majdcsak lesz valami.

De aztán észbekaptam.

Pethő Attila: Kisváros

VITÁNYI IVÁN:

gosító, nevelő és szervező munkájával. Ez a feladat. Ilyen értelem-

hogy a „varázsszer" hatni kezdjen és a lenini „csak" teljesüljön.

Ha én igazgató lennék...

— És ha szólnál az öregnek?

— Szóltam, légy nyugodt. Azt mondja: majd a harmadik negyedévben, szakikám, addig legyünk türelemmel. Legyünk! Könnyű neki türelmesnek lenni az igazgatói irodában, meg az autójában, de nyelné csak egy napig a műhely porát. Te, ha én igazgató lennék... Menjünk beljebb, komám, mert sok a felszálló.

Sajnos, a panaszkodó »szakit« barátostul elsodorták mellőlem a zsúfolt Váci úti villamoson, és így nem tudtam meg, mit tenne az igazgató helyében. Pedig érdekelt volna. Aznap a *Láng Gépgyárban* volt dolgom, s miközben különböző szociális és termelési kérdésekről beszélgettem a műhelyekben, többször eszembe jutott a befejezetlen mondat: *»Ha én igazgató lennék...«* Miért ne kérdezném meg néhány Láng-gyáritól, mit tenne, milyen intézkedést tartana szükségesnek, ha ő volna a gyár igazgatója?

Lakásépítés és mákos tészta

Szilágyi Gyula lakatos nagyot néz. Nem érti, vagy talán nem hallja jól a kérdést, mert a kazángyári műhelyben éktelen nagy a lárma.

— Sosem gondolkoztam ilyesmin — válaszol végül —, *de egy dolgot mégis mondhatok. Vagyunk itt jó néhányan, ebben az üzemrészben is hatan, akik megtakarítottunk egy kis pénzt, és szeretnénk OTP-kölcsönnel szövetkezeti lakásokat építeni. Sokat szaladgálok ebben az ügyben, de a tanács, meg az OTP nem tárgyal magánszeméllyel. A gyár vezetőjével, persze, tárgyalnának...*

Kevésbé diplomatikus választ ad az a fekete filcsapkás, fiatal munkás, aki a 116-os műhely előtt, a napon élvezi az ebédidő utolsó perceit:

— Hát először is tíz forintra tenném a legkisebb órabért.

— Csakhogy ezt az igazgató nem teheti meg.

— Na jó, hát akkor legalább megfejteném azt a rejtvényt, hogy odaát, a Magyar Acélban, miért fizethetnek magasabb órabéreket. Aztán megebédelnék az alsógyári étkezőben, és azonnal utasítást adnék: csinosabb berendezést, jobb kiszolgálást kérek. És nem kérek csikorgó tésztát, darálatlan mákkal. Ezt csinálnám, de most már mennem kell. A nevem? Jaj, nem szeretek én szerepelni. Egyszer nyilatkoztam a sajtónak a nők egyenjogúságáról, abból is baj lett: azóta nekem kell ágyaznom otthon.

Rist János művezető komoly dolgokról beszél. Megírta már a gyári újságban is, hogy a nagy munkadarabok biztonságos emeléséhez több jó drót- és kenderkötél kellene, a kábelaknák fedele pedig sok helyen rossz, töredezett. Ha igazgató lenne, *elrendelné, hogy az üzemi kötélgyártók a fontos exportfeladatok mellett is jobban lássák el a műhelyeket kötöző elemekkel, a kábelaknákra pedig új betonfedeleket rakatna.* S igen szoros kapcsolatot tartana a gyár munkavédelmi felügyelőjével, aki nem más, mint — Rist János művezető.

„Ki fúrhatott meg ?"

— A mi igazgatónk érti a dolgát — mondja Szegfű Ferenc, a kazánlakatosok csoportvezetője. *— Nem hiszem, hogy bárki másként, jobban csinálhatná az ő helyében. Legfeljebb annyiból, hogy többet járna a műhelyekbe, többet beszélgetne az emberekkel, és nemcsak a műszakiakkal. Tudom, hogy egy igazgató nagyon elfoglalt, de a személyes kapcsolat fontos.*

Mit tenne *Mihályffy Zoltán* könyvelési osztályvezető, ha ő lenne az igazgató? Tréfásan válaszol, de komolyan gondolja:

— Azt kérdezném, ki fúrt meg ennyire?!

A turbinaszerelők *felülvizsgálnák azt az igazgatói rendelkezést, amely a gyári büfét megszüntette.* Ugyanis nagyon kellemetlen, ha kifogy a cigarettájuk, vagy esetleg éhesen túlóráznak, mert az éttermi »becsület-büfében« csak kenyér kapható.

Hárshegyi Attila géplakatos, az üzemi tanács fiatal tagja, két »igazgatói utasítást« adna: 1. *létesítsenek szellőző berendezést a 118-as műhelyben a hegesztési gázok elszívására,* 2. Minden munkásnak — és ne csak a melegüzemieknek — *adjanak két öltözőszekrényt,* mert rendes, sőt elegáns bejáró ruhájukat nem tarthatják a munkaruhától piszkos, olajos szekrényben.

— Bakonyi elvtárs lent van az üzemben — mondja az igazgató titkárnője. — *Talán tessék megvárni, bár ma rengeteg a dolga.*

Várok. És közben kiderül, hogy *Bakonyi Zoltán* igazgatónak nemcsak ma van rengeteg dolga: munkatársai kíváncsiságból kiszámították, hogy az *első negyed évben átlag napi tizenhárom és fél órát dolgozott.* Műszaki megbeszélés a gyáregységekkel, kooperációs és export-tárgyalás, napi posta, értekezlet a minisztériumban, a pártbizottságon, igazgatói fogadóóra, tervek, problémák, intézkedés, ellenőrzés. Ráadásul egy újságíró, aki egy sereg kérdéssel várja a diesel-gyáregységből érkező igazgatót, tíz percet kér az idejéből, és csaknem háromnegyed órába telik, amíg megtudja a következőket:

Üljön a helyemre, elvtárs!

Jó és hasznos dolog a műhelyeket járni, beszélgetni, de a gyár meglehetősen nagy, az igazgató aránylag ritkán juthat el egy-egy munkahelyre. S ezt ő sajnálja a legjobban. A szövetkezeti lakásépítés és az üzemi konyha ügyében a munkásellátási osztálynak kell intézkednie. Az alsógyári étkezőre azonban már egy fillért sem költenek, mert lebontásra ítélték. A tervek szerint a 118-as műhely is új csarnokba költözik majd, ezért nem létesítenek most szellőző berendezést a régi, 110 éves épületben. Ami a béreket illeti, a két szomszédgyár között nincs, nem is lehet lényeges különbség, de ettől függetlenül a Magyar Acélárugyárban is mondogatják, hogy »bézzeg a Láng jobban fizet«. Ez olyan üzemi legenda. A gyári büfé sajnálatos hatással volt a munkafegyelemre, ezért kellett megszüntetni. Az udvari kábelaknák most kapnak új betonfedelet, a többire is sor kerül. Öltözőszekrényből pedig kettő jut mindenkinek, illetve jutna, ha némelyek nem használnának hármat, négyet is — lomtárnak.

Szép lakás, kulturált étkezés, egészséges, kényelmes munkahely, elegáns ruha — jó dolog, hogy megnőttek a munkások igényei. Örül ennek az igazgató, igyekszik is kielégíteni, de nem foglalkozhat mindennel egymaga. Az ő dolga az áttekintés, az irányítás. A kapitányt sem ítélhetik el azért, mert szócsövön továbbítja utasításait a gépházba.

— Üljön a helyemre elvtárs, próbálja elintézni — mondja Bakonyi Zoltán igazgató olyankor, ha teljesíthetetlen kívánsággal fordulnak hozzá. A lakatos, vagy az öntő persze szabódik, dehogy is ül az igazgató székébe, miért ülne oda. Miért ne? *Mindenkit érhet kinevezés.* 1947-ben a Ganz Árammérő-gyárban dolgozott egy fiatal szerszámkészítő, annak a fejében is megfordult a kisebb-nagyobb hibák láttán: »Ha én igazgató lennék...« Bakonyi Zoltánnak hívták.

Vajk Vera

Dr. Szalay József kinevezése

A magyar forradalmi munkás-paraszt kormány dr. Szalay Józsefet kinevezte az igazságügyminiszter első helyettesévé. (MTI)

Magyar kormányküldöttség utazott a poznani vásárra

Czottner Sándor nehézipari miniszter vezetésével szombaton magyar kormányküldöttség utazott a 29. poznani nemzetközi vásárra. A kormányküldöttség tagjai *Droppa Gusztáv* külkereskedelmi miniszterhelyettes és *Czeczey György*, a könnyűipari minisztérium bútoripari igazgatóságának vezetője. *(MTI)*

A pekingi tanácskozás tanulságai

Írta: Brutyó János, a Szaktanács főtitkára

1960. JÚNIUS 5-TŐL 9-IG ülésezett az SZVSZ főtanácsa Pekingben. A munkásosztály több mint százmillió tagot számláló nemzetközi szervezetének tanácsülésén 40 ország szakszervezeteinek képviselői és 18 ország szakszervezeteinek megfigyelői a nemzetközi helyzet olyan szakaszában tanácskoztak, amikor a világ munkásosztályának rendkívül szükséges, hogy helyesen tudjon tájékozódni. Világos választ adott ez az ülés olyan kérdésekre — az amerikai imperialisták által kudarcba fullasztott csúcsértekezlet után —, hogy milyen perspektívái vannak a békéért folytatott világméretű küzdelemnek.

Behatóan megtárgyalta a főtanács a leszerelésért folyó harc kérdését és egyértelműen leszögezte, hogy *a világ dolgozóinak fokozniuk kell erőfeszítéseiket a béke védelmében — ez ma a nemzetközi munkásosztály fő feladata.* A tanácsülés valamennyi felszólalója hangsúlyozta, hogy a legjelentősebb tényezők a béke megvédésének szempontjából: *a szocialista tábor gazdasági és tudományos sikerei, a felszabadulásukért küzdő gyarmati népek harca és a kapitalista országokban folyó nagyméretű harcok a háborús előkészületek ellen, a dolgozók szociális és demokratikus jogainak megvédéséért és kiszélesítéséért.*

Valamennyi ország küldötte, a megfigyelők is, kifejtették nézeteiket a napirendi pontokkal kapcsolatban. Rendkívül sokrétűen és sokoldalúan világították meg a világ dolgozóinak az elmúlt években folytatott harcait, sikereit, valamint jelenlegi gondjaikat, problémáikat és azok megoldásának útját.

A LEGFONTOSABB VONÁS azonban az volt, hogy bármilyen földrészről érkeztek is a felszólalók, bármilyen nyelven is beszéltek, *állásfoglalásuk egységes volt.* Nem mindenki azonos képekkel illusztrálta ugyan például az amerikai imperialisták gaztetteit. Egy tényt azonban minden küldött elmondott: hogy *a párizsi csúcstalálkozó kudarcáért, amelyhez az emberiség nagy reményeket fűzött, Washington a felelős.* Találóan jellemezte egy iráni küldött az amerikaiaknak a kémrepülés utáni magatartását. Olyan tolvajhoz hasonlította őket, aki elmegy a paraszthoz libát lopni és mivel a kerítés magas volt, ugrás közben eltörte a lábát. Erre kártérítésért beperelte — a parasztot.

Felszólaltak olyan országok küldöttei is, ahol az USA-nak atom- és rakétatámaszpontjai vannak. Az Olasz Általános Munkásszövetség titkára kijelentette, hogy náluk is vannak ilyen támaszpontok, de a lakosság egyre fokozza küzdelmét a támaszpontok megszüntetéséért. Ez a harc nem lesz könnyű és egyszerű, de — jelentette ki a tanácskozás résztvevőinek tapsvihara közepette — »olasz földről nem fog felszállni U—2-es kémrepülőgép a szocialista országok fölé«. A japán szakszervezetek küldötte elmondotta, hogy jelenleg 300 000 amerikai megszálló katona van Japánban és az egyébként is kevés földdel rendelkező ország jelentős részét atomtámaszpontoknak használják fel. A kubai küldött, leleplezve az amerikai imperialistáknak Kuba függetlensége ellen kifejtett diverzáns tevékenységét, kijelentette, hogy a kubai nép jelszava: »A haza — vagy a halál.«

MÉLYSÉGES ROKONSZENV nyilvánult meg a függetlenségüket nemrég elnyert és annak megtartásáért, valamint a nemzeti függetlenségükért még harcoló népek iránt. Felemelő érzés volt, s a szocialista országok képviselőinek kötelesség- és felelősségérzetét még csak növelték a feléjük irányuló köszönő és elismerő szavak. Külön aláhúzták a Szovjetunió béke-kezdeményezéseinek és az elnyomott népek nemzeti függetlenségi harca iránti szolidaritásának nagy jelentőségét. Többen megemlítették *a magyar szervezett dolgozók szolidaritási akcióit* is, amelyek újabb erőt adtak az ő harcaikhoz. Megrázó példákat hozott fel Portugál-Guinea küldötte. Elmondotta, hogy a portugál gyarmatosítók kivégzik a sztrájkolókat. *A politizáló négerekre követ kötnek és úgy dobják be élve őket a tengerbe.* Megható volt a spanyol ellenzéki szakszervezeti mozgalom vezetőségi tagjának felszólalása. Elmondotta, hogy a »keresztény« Franco fasiszta diktatúrája alatt több ezer olyan hazafi sínylődik börtönben, aki 25 éves korában került tömlöcbe, s ma már 50 éves! De a hazafiak töretlen forradalmi lendületére jellemző, hogy azoknak, akik túlélték a súlyos börtönbüntetéseket, kiszabadulásuk után ez az első szavuk: *»Adjatok, elvtársak, mozgalmi munkát!«* Sok gyarmati küldött rámutatott *az amerikai imperialistáknak arra a módszerére is, amely abban áll, hogy megvásárolnak szakszervezeti vezetőket.* Különösen nem sajnálják dollárjaikat, hogy a latin-amerikai országokban megbontsák a munkások nemzeti, kontinentális és nemzetközi egységtörekvéseit.

Az imperialisták semmitől sem félnek úgy, mint a munkásosztály nemzeti és nemzetközi egységétől. S mégis: aknamunkáik, munkáslakásaik minden mesterkedése ellenére, *a nemzetközi proletariátus egysége tovább erősödött.* 18 ország küldöttei, mint megfigyelők vettek részt a tanácskozáson, szakszervezeti központjaik nem tagjai a Szakszervezeti Világszövetségnek. Egy részük a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének tagja. Másik részük autonóm szakszervezet. De egy általán nem zavarta őket a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének az a határozata, amellyel megtiltja tagszervezeteinek, hogy kapcsolatot létesítsenek az SZVSZ tagszervezeteivel. *Eljöttek Pekingbe, s együtt foglaltak állást a Szakszervezeti Világszövetséghez tartozó szervezetekkel.* A megfigyelők többsége elsősorban a latin-amerikai és afrikai országokból tevődött ki. Mutatója volt ez a nemzeti felszabadító mozgalmak fellendülésének. Erről a két földrészről csaknem negyvenen szólaltak fel. Köztük régi ismerősök, de sokan olyanok is, akik azzal kezdték hozzászólásukat, hogy *először szólalnak meg nemzetközi fórumon és nagy hálával tartoznak a Szakszervezeti Világszövetségnek azért, hogy ezt számukra lehetővé teszi.* Ha volt is különbség felszólalásaikban, egyben rendkívül azonos volt mind a régieké, mind az újaké: *harcos elszántság, az imperializmus gyűlölete és a végső győzelembe vetett hit.*

A MAGYAR SZERVEZETT DOLGOZÓKRA is komoly feladat hárul a főtanács határozatainak végrehajtásánál. Lelkesítsen bennünket az a tudat, hogy amit teszünk hazánkban a szocializmus építésének meggyorsításáért, azt *népünk jólétéért és a békéért tesszük.* Ezzel teszünk nagy szolgálatot nemcsak saját népünknek, hanem a világ népeinek és a szakszervezeti világmozgalomnak is.

Simon Emil:

Az árok szélén

A kisebbik ember Tóth Gáspár. Kubikos brigádvezető a Csatornaépítő Vállalatnál.

A két fejjel magasabb Tatár mérnök, két hét óta ennek a szakasznak építésvezetője.

Állnak a frissen dúcolt árok mellett. Nem látni végét a földhányásnak. Négy kilométer hosszan, feketén húzódik a réten.

Árnyékos, felhős idő van, fejük felett csapatban szállnak, károgtak a varjak. Párás csendesség sűrűsödik a levegőben. Hétfő reggel van. Tóth Gáspár egész éjjel utazott. Támaszkodik az ásó nyelére, ég a szeme, gyomrából kesernyés ízek futnak fel a szájába.

Tatár mérnök szótlanul nézi az árkot. Pénteken délután észrevette már, hogy nem jól dúcoltak. Laza, homokos a talaj, könnyen megcsúszhat az árok oldala. Már akkor szólni akart, de az emberek öltöztek, siettek a vonathoz.

Azóta töpreng. Nem a megoldáson, azt pár perc alatt kigondolta. Inkább azon, hogyan közölje Tóthtal, hogy elhibázták a dolgukat. Nehogy túl okosnak véljék, s elhidegüljenek tőle. Mert itt a réteken, dombokon földet forgatni csak egyérzésű emberekkel lehet.

Továbbmegy néhány lépést, egy göröngyöt belerúg az árokba. Puffanva hull le a göröngy, csak a hangot hallották, a mély árok fenekén sötét van, mint a csukott szájban.

— Különös föld ez — mondja Tatár. — Nálunk, odahaza éppen ilyen volt. Szegény apám sokat küszködött vele.

Tóth Gáspár felfigyel.

— Én is azt néztem, mérnök úr. Még mondtam is a Váradi Jóskának: nem is tudom, mit telepítenék bele, ha az enyim volna.

— Gyümölcsösnek talán a legjobb. Bár a fák se nagyon szeretik. Elpereg a gyökerük között, mint rácson át a víz.

Tóth a mérnök után lépdel. húzza magával az ásót.

— Akkor ez csak csatornának jó.

— Annak se akárhogyan — mondja a mérnök.

— Már ahogyan megismeri az ember. Úgy dolgozik vele.

— Úgy, úgy — bólint a mérnök.

— Bizony, ez a normát is zabálja — mondja Tóth.

— Nem féltem én magukat.

— Háát — mondja elnyújtva Tóth.

Nehéz munka a kubikosé. nem nagyon szokta a beszédet. Tóth is erősen nézi a földet.

Hallgatnak mind a ketten. Tóth sejteni kezd valamit, de csak halványan. Leszúrja az ásót egy földkupacba.

— Megjöttek mind? — kérdezi Tatár.

— Meg.

— Volt-e mulatság otthon?

— Fene — mondja mély hangon Tóth. — Beteg lett a malac, annak virrasztottam szombatról vasárnapra.

— No?

— Pedig takaros jószág. Az asszony bajlódik vele. Olyan gömbölyű már, akár a krumpli.

A mérnök elgondolkozik. Elképzeli Tóth Gáspárt, amint aggódva virraszt a féltve nevelt malacuk mellett. S azt is elképzeli, hogy inkább jár az esze most is odahaza, mint itt. Azután azt kérdezi:

— Magának van földje?

— Az enyimen a Duna folyik. — Ami azt jelenti, hogy nincs.

— De azért szereti maga a földet. Ugye? — kérdezi a mérnök.

Tóth Gáspár mosolyog.

— Olyan ez, mint a lány. Sokat van vele az ember, hát megszokja. Kedveli.

— Na! — sóhajt megkönnyebbülten a mérnök. — Olyan ez! De nemcsak kedvelni kell. Bánni is kell vele. Idenézzen.

Leguggol a földre. Tóth vele szemben, két kezével a térdére támaszkodik. Tatár előveszi a ceruzáját, s a tompa végével ábrákat rajzol a homokba. Felvázolja az árkot, a dúcolást, magyarázza, hogy jó, hogy nem jó. Mindezt úgy, mintha nem is erről az árokról lenne szó, csak úgy beszélgetnének.

Tóth fejéből egyszerre elszáll az álmosság. Kis fadarabot keres, maga is belerajzol a mérnök ábráiba.

Tatár látja, hogy mindenben megértette őt. Boldogan egyenesedik fel. Azt mondja Tóthnak:

— A szakember kubikos maga is mérnök.

Tóth hümmöget erre, nem mer egyenesen válaszolni.

— Azér a mérnök úr csak más. — Ennyit mond. De még mindig az ábrákat nézi.

— Hiába, nehéz talaj — mondja még egyszer a mérnök.

— Az hát. Meg köll vele küzdeni.

— Azért ember az ember, hogy lebírja.

— Igaz.

— Akkor én megyek is. Holnap megint eljövök.

Kezet fognak. A mérnök motorra száll, begyújtja. Tóthnak még visszaszól:

— Az asszonynak írja meg, hogy vigye orvoshoz a malacot. Kár lenne érte, ha baja esnék.

— De már jobban van. Csak az ijedelem volt nagyobb.

— Jó szerencsét!

— Jó szerencsét!

Tatár megcsúszó léptekkel indul a kövesút felé. Tóth csak néz utána. Aztán megint a rajzot figyeli. Majd arrébb lép, terpeszben megáll a csatorna fölött, belenéz. Szemét összeszűkíti.

Azután elindul a távolabb dolgozó brigádjához. Ahogy odaér, nagyot kiabál.

— Héj, szaktársak! — Kezével is integet, hogy jöjjenek közelebb.

Hét ember áll köréje. Tóth váltogatja rajtuk a pillantását. Azután a rajzot gondolja maga elé, majd az árkot nézi. De még az égre is felpillant.

— Csak már kisütne a nap — mondja végül.

Az emberek is felnéznek az égre körülfuttatják a pillantásukat.

— Hát ezt a munkát elkapkodtuk egy kicsit, emberek. Délutánra meg kell igazítani a dúcolást.

— Te voltál a mester, Gáspár — mondja egy hang.

Tóth mérgesen visszaszól.

— Nem vagyok én mérnök! Csak az én brigádom ne csúfoskodjék!

Hirtelen indulat fogja el, még az arca is kivörösödik.

— Itt járt a mérnök úr. Még szerencse, hogy nem vett észre semmit. No, indulás!

Rátámaszkodik az ásó nyelére. Majd elsőnek ugrik le az árokba. Utána mind a többiek. Gumicsizmájuk talpa nagyot puffan a felpuhult földön.

(Küchler Vilmos rajza)

Kezdeményezés nélkül nincs haladás

Néhány nagy szakszervezetünk központi művészeti együttesével találkoztunk az elmúlt hetekben és napokban, nem is annyira kritikusi minőségben, mint inkább a közönség egyik tagjaként, s hozzá régi barátokként és elvtársakként. Ilyen értelemben is érezzük kötelességünknek, hogy néhány észrevételt fűzzünk a látottakhoz és hallottakhoz, örömünk kifejezéséül éppúgy, mint aggodalmaink és baráti figyelmeztetésünk megtételére.

Öröm látni, hogy nagy szakszervezeteink mindinkább betöltik hivatásukat ezen a területen is — s jobban és jobban a munkásság kulturális hagyományaihoz méltó tényezővé, a tömegek ízlése, érdeklődése fejlesztésének tényleges irányítóivá válnak. Ez természetesen nemcsak és nem is elsősorban a központi művészegyüttesek tevékenységén múlik — ez utóbbi inkább jellegzetes és közvetlen hatásában is jelentékeny mutatója a színvonalnak, az állapotnak, ahol tartunk, s a fejlődés irányát is hűen jelzi.

Nagyon helyes, másként alig-alig képzelhető: *szakszervezeti központi művészegyütteseink azon a területen fejlődtek a legmagasabb színvonalra, ahol a legrégibb, legmegalapozottabb hagyományokkal rendelkeztek.*

A *vasas* dalosok méltán büszkék múltjukra, s elválaszthatatlan ettől a múlttól az eredményekben gazdag jelen. Alkalmanként elismerően számoltunk be a vasasok évről évre emelkedő színvonalú zenei fesztiváljairól. Kulturális életünk fontos eseménye immár ez a fesztivál, amelynek irányát, nagyon helyesen, mindig megszabja a kiváló szakemberek irányításával működő központi művészegyüttes tevékenysége. *Az elmúlt évek nagy zenei évfordulói méltó megünneplésében a vasas központi együttes maradandó érdemeket szerzett* — kivált ami a Haydn-évet illeti. Nehézipari munkásságunk kulturáltságának rangjához méltó volt, amit az együttes elfelejtett művek felelevenítésében (hegedűverseny, A primadonna című kisopera stb.) és egyéb vonatkozásban is véghezvitt. *Kórusuk új magyar művek, tömegdalok alkotására is rendszeresen inspirálta zeneszerzőinket* — s elévülhetetlen érdem, amilyen gyorsan és helyes irányban a vasas központi együttes az ellenforradalom után magára, munkásközönségére és hangjára talált.

Ugyanez áll az *építők* központi együttesére, ahol elsősorban a tízéves tánckar érdemei és művészi eredményei kimagaslóak. Ebből közelmúlt ünnepi bemutatójuk is mutatott egyet-mást, kivált ami a testvérnépek kultúrájának megismertetését illeti (Bánáti késestánc, Béke és barátság szvit). Örömmel vettünk részt a *postás szakszervezet* kitűnő tradíciókat őrző operastúdiójának június 5-i, Cosi fan tutte bemutatóján is, amely kiváló szakemberek és kiváló műkedvelők lelkes munkájának közös eredménye. Az operarepertoárunkon jelenleg nem szereplő, kamaraelőadásra kivételesen alkalmas, szép, a hallgató számára könnyű Mozart-mű felelevenítése ilyen színvonalú szakszervezeti együttes részéről mindenhogyan helyes.

A Postás Operastúdió a felszabadulás óta mindinkább beigazolja életképességét, létjogosultságát. Zeneképzésük szocialista módon tölti be hajdanvolt kiváltságos magánzeneiskolák és énekesiskolák szerepét (jelenleg háromszázhatvan hallgatóval!). Hat, dalszínházi repertoárunkon nem szereplő vígoperácska, majd a nevezetes Schiller—Verdi »Miller Lujza« zenedráma után ez a bemutató is kellemes, kulturált volt. Mellesleg az eddigi gyakorlathoz hasonlóan itt is felcsillant olyan hang, amelyet idővel operaszínpadunkon hallhatunk viszont (kivált a három nőszereplőre, közülük is elsősorban *Sáros Évára* gondolunk).

Ideje, hogy a fogyatékosságokra is rámutassunk — legalább olyan nyíltan, amiként az örvendetes jelenségekről beszéltünk. Mindenekelőtt *a tánc területén mutatkoznak jelentékeny hibák, a megtorpanás jelei* (mellesleg ez országos tünet) —, *de nemcsak ott. Az énekes és hangszeres zene területén is.* Kevésbé tapasztaltuk ezt az építők említett ünnepi műsorán — bár jeleivel már itt is találkoztunk —, annál inkább a vasasokén. Az építőknél csupán a kórushangzás pontatlansága, s a táncoknál helyenként némi túlvállalkozás, erőltetettség, epigonizmus zavart a Béke-barátság szvitben.

A vasasok június 6-i ünnepi bemutatkozása a »*Magyar zeneművészet*« rangos sorozata keretében bizonyos vonatkozásban bizony aggasztó. Nem tesz jó szolgálatot az Esti Hírlap a vasasoknak, ha az Erkel »Ünnepi kantáta« bemutató csakugyan elismerést érdemlő dicséretével eltereli a figyelmet az egész szereplés kiütköző tartalmi hibáiról. *Legnagyobb szakszervezetünk reprezentatív Erkel Színház-beli bemutatkozásától nem ezt vártuk.* Sem az nem elégítheti ki — *elsősorban magát az együttest!* —, hogy az Erkel-év tiszteletre méltó jogcímén Erkel-operaáriák többé-kevésbé sikerült előadása tegye a műsor jelentékeny részét, sem az, hogy a műsor második felében megismétlik az egyébként jól előadott Haydn-operát (A primadonna). *A tánckar pedig mind a tartalom, mind a megvalósítás tekintetében mélyen elmaradt korábbi színvonalától.* Nagy hiba. Egy szakszervezeti központi táncegyüttes feladata semmiképpen nem merülhet ki abban, hogy régi magyar társasági táncokat és egyéb táncokat vonultat fel, szinte gondosan kerülve bármiféle új, friss elemet, s még ráadásul gyarló kivitelben. (A tánckar fiatalítása jó dolog, de túlzottnak bizonyult.) Az együttes kiváló vezetőinek észre kell venniük, hogy *effélé megtorpanást művészi tevékenység egyszerűen képtelen elviselni — változtatni, újítani, kezdeményezni kell.* Nem a Belügyminisztérium Duna Művészegyüttesének privilégiuma, hogy friss, érdekes, mai ötletekkel kísérletezzék, mint ahogy minapi bemutatójával (Tógyerka kalandjai) megtette. *Az a feladat meg azután éppen a szakszervezeti központi művészegyüttesekre vár, hogy megkíséreljék megfogalmazni a munkásélet, ahogy mondani szoktuk, a »munkás-folklór« ezernyi mozzanatát,* az inaskodástól a segéddé avatásig, a kirándulásoktól a mozgalmi élet regényes epizódjaiig, az ultipartiktól a sajátos ritmusú munkamozzanatokig. S talán nem is a mi feladatunk felsorolni a lehetőségek teljességét. *Hogy nehéz feladat? Kétségkívül. Azért kell megoldani. Vagy legalábbis megkísérelni!*

Szakszervezeteink központi művészegyütteseire igazán komoly tennivalók várnak. Mind az elismeréssel, mind a kifogásokkal ezekhez kívánunk segítséget nyújtani.

Rajk András

Demény Ottó:

Levél helyett

(Kis Ferencnek)

Mi voltam én még? Iskolás gyerek.
Te már rég róttad szálkás versedet.

Raktárakban rohadt a gabona.
Te munka nélkül vetődtél haza.

Kenyeret kértem — nincs — szólott anyám.
Te fetrengtél a börtön matracán.

Én mit sem tudtam együgyű, igaz
Éhségemen túl, s benned a vigasz

Már verssé érett. Tudtál küzdeni,
S most lesunyt fejjel be kell vallani,

Hogy túl a szakma kis fogásain,
Nálad harc volt a dallam, forma, rím.

S mi nem tiszteltünk érte úgy, ahogy
Tisztelnünk kell az igazt, a nagyot,

Mert elfeledve régi kínokat,
Bűvölnek csak a fortélyos szavak.

S ha verseinken sok az ékítő dísz,
De túl van azon az, »ami megőriz«,

Amire te már régen rátaláltál.
Ört állsz a munkásember igazánál.

Két kiállítás

RÓNA EMY grafikai művészetét nem kell külön bemutatnunk. Mesekönyvek, a János vitéz szép illusztrációi és sok más kedves rajza révén már évtizedek óta méltán tartozik legnépszerűbb illusztrátoraink közé. Derűs, képzeletdús rajzai sok-sok gyerek számára elevenítették meg már a mesék világát. A Fényes Adolf-teremben megrendezett kiállításán Misi mókus huncut kis figurái, Andersen meghatő mesehősei, az Ezeregyéjszaka színes világa, Bazsov hamisítatlan orosz alakjai mellett nagy teret adott tanulmányrajzainak, amelyeket a pécsi bányákban, az ország különböző vidékein, az állatkertben és egyebütt készített. Ezek az önmagukban is szép rajzok, az állandó kapcsolat az élettel adja át Róna Emy illusztráló művészete számára az egészséges alapot, hogy soha ne essen önismétlésbe, hogy könyvről könyvre megtalálja az írásmű szellemének megfelelő formát és hogy ezt mindig nemesedő eszközökkel tegye.

Róna Emy: Pécsi bányászok

RUZICSKAY GYÖRGY festőművész legújabb műveinek kiállítása a »Párizs—Róma—Velence« címet viseli. Uti élményeinek terméke ez a száznál több pasztell és rajz. Impressziók, melyeknek legsikerültebbjei nemcsak a városok külső képét, hanem hangulatát, sajátos légkörét is életre keltik a Dorottya utcai kiállítóhelyiség falain. Látjuk Párizst vöröses hajnali derengésben, szürke délutánon és éjszakai fényben, a velencei őszt és Róma kupoláit. Ruzicskay képeinek intenzív hatását nem a látottak részletekbe menően hű visszaadásával éri el; a rajz nála inkább csak jelzésre szorítkozik. (Kivétel a néhány szecessziós ízű, jelképes figura, amely elüt a kiállítás harmonikus egészétől.) A művészi mondanivaló, a hangulat hordozója nála a szín, még akkor is, ha nagyszabású kompozíciós feladatra vállalkozik. Városképeinek tulajdonképpeni témája minden esetben az élet, az emberek és járművek forgataga, a jellegzetes épületek csak a keretet adják. Ezért nyújtanak minden esetben többet tárgyilagos közlésnél és avatják a nézőt is a művészi élmény részesévé.

Havas Lujza

Olvasólámpa

Kovai Lőrinc: Párbaj

Az első világháború utolsó évének, az 1918-as esztendőnek vérzivatarát, a magyar polgári forradalom érését, izzását idézi Kovai Lőrinc legújabb, az ifjúságnak szánt könyve. Hőse, mint minden regényének: a *tömeg.* A könyv gerincét is jól sikerült tömegjelenetek alkotják, a történetileg is hiteles tüntetések, utcai harcok, sortüzek.

A regénynek csak bizonyos fokig érdeme, de inkább fő ellensúlya a túl bő cselekményesség, a sok hajmeresztő kaland, a számtalan figura. Egymást érik az izgalmas események, de sok bennük a naiv, logikátlan, valószínűtlen, ellentmondó mozzanat. Hősei két táborra oszlanak: munkások, vasutasok, diákok, katonák, matrózok az egyik oldalon, politikusok, nyomozók, csendőrök a másik oldalon; merev, egyoldalú, gépies típusok valamennyien, s osztályuk számtani átlagát fejezik csak ki. S amiből túlontúl sok van a könyvben: a verekedésből. A testi erő heroizálása, az örökös csontropogtatás, a vér sűrű folyatása ebben a mértékben már káros pedagógiailag.

Hibái ellenére is hasznos és rokonszenves a regény. Alkalmas arra, hogy — az 1918-as év megismertetésén túl — fejlessze a fiatalokban a munkásosztály eszményeinek szeretetét, a bátorságot, a férfias helytállást. *(Móra Ferenc Könyvkiadó)*

Oravecz Paula: Faforgácsok

A *családregény* a realista regényirodalomnak talán a legjelentékenyebb és a legtöbb sikerrel — vagy buktatóval — kecsegtető válfaja. Nagy lehetőség, nagy csábítás — de nagy *erőpróba* is egyúttal. A *Faforgácsok,* Oravecz Paula most megjelent családregénye »kiállta« a vizsgát, sőt mondhatni: az írónő *művészit, emberit, kitűnőt* alkotott.

Idő és színhely: a század eleji Magyarország, közelebbről részint a faesztergályos Toll-família bicskei portája, részint Hanka Gyula pesti suszter lakása. A család, Toll Róza és hét gyermeke, Bicske és a főváros közt hányódik, ahogy veti őket az apa brutális önkénye, a nyomor, a sors szigorúsága.

A regény a kapitalizmus általános talaján sarjadó félproletár-nyomor érzékletes képét, a falusi és városi kisipar pusztulásának halálpontos rajzát adja. Hibája viszont, hogy *valódi* munkásalakok alig, vagy csak árnyékszerűen tűnnek fel a regényben és halványan, bizonytalanul rajzolódnak ki a burzsoá szereplők is.

A regény legnagyobb erénye — és ez egyben a legújabb magyar próza nagy sikere is — a gyermeki lélek nagyszerű ábrázolása. Végtelen gyöngédséggel és pedagógiai érzékkel jeleníti meg Oravecz Paula a pöttömnyi figurák gazdag érzelemvilágát, amelyben álomszerűen keveredik vágy és valóság, emlékezés és játék, s formálódik mély hűséggel a kicsinyek jelleme, erkölcsi világképe. *(Magvető)*

Bajai Ferenc

Cseres Tibor:

Pásztor-idill

Sóhajtott s huncutul kacsintott egyet Bodrogköz legöregebb juhásza, s új történetbe fogott.

— Hogy lettem ember? Amikor juhász lettem! Hogy lettem juhász? Amikor ember lettem!

Kacagott a megrökönyödésen, s folytatta.

— Bekecs András bátyám meg a Fekete bacsu keze alatt! Több ideje annak mán hatvan esztendőnél, tán hetven is megvan! Tizenhárom éves koromban költöztem András bátyám tanyájába. Mindjárt rám bízott százhúsz birkát. »Legeltesd« — azt mondta —, »kapol esztendőre három jerkét, őtő ruhát, meg húsz forintot. De ha a jószág tilosba téved, ne találkozzunk!« Sok apró földek léteztek akkor arrafelé, meg az uradalom táblái. Búza, gabona, tengeri, lóhere, mind tilos volt. Hajnalban kihajtottam. Álmos voltam, fázta-t. Legelt csendben a nyáj. Amint a nap egy kicsit megforrósodott, elhanyatlottam, és süttettem egy kicsikét a nappal a hasikámat. Mire felébredtem, a nap felszítta teljesen a ködöt — de fel ám a nyájat is! No, a nyáj azért megkerült a községházáról, de András bátyám igen haragudott. »Sose lesz belőled ember, nemhogy juhász!«

— Azon a héten le se mertem ülni a legelőn. Hiába voltam álmos minden hajnalon, mert hogy nyugodni is későn tértünk. Mikor aztán a reggeli nap megtüzesedett s a harmatot felszárogatta, olyan gyöngeség vett elő, mintha valami betegségbe estem volna. Nem, le én többet nem ülök! De a botra azért rá lehet támaszkodni — gondoltam. Azt is cselekedtem, a botra támaszkodtam, hogy le ne dűljek. Hosszúkat pislogtam. A nyáj szeliden legelt. Minden pislogásom negyedóráig tartott. Azt gondoltam: mi lenne, ha lekönyökölnék egy csöppet a gyepre? Abból baj nem lehet, ha lekönyökölök! Hát... megint elszenderedtem... Arra ébredek, nagyot reccsen a lábam szára.

— Mi az? — kiáltok, de már akkor zuhogott a fejemre, a derekamra is. Fel nem tudtam kelni. András bátyám csinálta a záport fölöttem. Meglesett s úgy vert egy bottal, mint a jégeső. Alig birtam mozdulni. Nagysokára bevánszorogtam a szénásba, ott egy kuckóban meghúzódtam. Másnap reggel jön a szénáért a gazda. Rám nyit, meglepődik igen. »Te itt vagy? Azt hittem, elmentél!« Csendesen szólt: »Nagyon megvertelek tennap?« Nyögtem, hallgattam. »Gyere enni.« Nem mentem. Kivitt a napra.. Akkor látta meg, hogy tizenegy helyen fel van fakajtva a fejem. Hű, megijedett! Hamar bevitt a házba. Vattára pályinkát öntött, azzal mosta fejemről az alvadt vért. A sebeket meg ollóval körülnyirbálta, birkanyíró ollóval, persze. Más nem volt akkor. Fehér abrosszal bekötötte az egész fejemet. Egyél, igyál! — biztatott. De bizony nekem nem ment le falat a torkomon.

— Azóta én soha el nem aludtam a mezőn! Eltelt, kitött az év. Azt mondja nekem András bátyám: »A következő esztendőre adok néked hat jerkét, őtő ruhát, húsz forintot! Jó?« — »Jó« — feleltem —, csakhogy nem maradok! De aztán maradtam még egy évet Bekecs András bátyám tanyáján. Teljesen kitanultam a juhászatot. Mán én fejtem. Nem voltam több negyven kilónál. Elsőbb a juh elhúzott, mikor meg akart indulni, megindult. Elhúzott székkel, sajtárral együtt! Mit tegyek? Egy fához kötöttem a derekamat! Kötéllel.

Mikor elköltöztem Bekecs Andrástól, a Fekete bacsuhoz szegődtem, a nagy nyájhoz.

— Az akkora nyáj volt, hogy tenger. A bacsu derék, nagy ember volt, s bajusza akár a két karom. Én az utolsó kisbojtár lettem ott. Még a nevem se tudták! »Fát apríts a kondér alá, te! Mosd a bográcsot, te! Étesd a disznót, kölyök! Pelenkát öblíts! Húzz vizet a jószágnak! Hozz sót a boltból!« Ez lettem én! Ez lett az én dolgom, nem a birka. Mert nemcsak a bacsunak volt felesége, hanem az öreg bojtárok között is vagy kettő házas lévén, mindenki parancsolt. S a többi bojtár is mind keres. Idő múlt így, keserves. Egyszer a bacsu rámnéz, de úgy tudott nézni, mint egy generális. — Te kölyök — mert nevem nem volt, csak kölyöknek híttak —, te kölyök, fogj be, megyek a városba.

— Figyelte, be tudok-e fogni. Hát én András bátyámnál mindent csináltam! Mikor megvoltam, odaálltam a rúd elé. Na, azt mondja erre bazsalyogva a bacsu: »Gondoltam egyet! Őrizd meg máma a bárányfalkát! Lám, birsz-e velek!« Ó, én örültem nagyon! Erre a napra vártam régen. Minden készségem készen várt erre a napra. Még ollót is kerítettem! Tereltem a bárányokat. Rajtuk a szemem. Emelem a gyöngéket. Nyírom, amelyiken gyűlik a csimbók. Ha kaparja hátsó lábával a füle tövit, nehogy rühesedjen, zsírral kenem meg a szarutülökből. De a bacsu nem ment ám a városba, hanem meglesett engemet. Amikor behajtottam este, azt kérdi: »Hun tanultad te a juhászmesterséget?« »Bekecs András bátyámnál!« »Nem ismerem« — azt mondja. »Nem? Pedig az ember!« »Fejni tudsz-e?« — kérdezett tovább a bacsu. »Tudok.« »Aggyátok oda neki a legkisebb sajtárt! »Nekem a legnagyobbat adják!«

— Nagyot néztek. Ahogy vittem a nagy sajtárt, elnevették magukat: »Nem tudsz te fejni, elviszen téged a juh!« »Engem nem!« Volt kötél nálam, kikötöttem magamat egy fához, s elkezdtem a fejést. Fejt a többi bojtár is. Nekem a juh csecse kezemre állt, hiszen olyan nagyon kicsi kezem volt még akkor! Legelsőbb az én sajtárom telt meg. Elámultak! »Ember vagy, öcsém!« — azt mondta a bacsu, s odakiáltott a többiekhez: »Ez a fiú mindőnknél jobb juhász. Megtiltom, hogy mától fogva kölyöknek szólítsátok! Van ennek rendes neve!«

(Küchler Vilmos rajza)

— Akkor lettem én egyszerre juhász és ember! Sokat köszönhetek én a Fekete bacsunak, de Bekecs András nélkül ember nem lett volna belőlem!

Sbotjával — sóhajtva és hamiskásan — a szövetkezet fiatal juhászai felé int:

— Hej, a mai juhászok bizony nem is tudják, milyen ára volt valamikor a juhászmesterségnek!

Róna Emy:

„Munkámnak forrása mindig a természet, bár e területen *mindent lehet csak másolni nem.* A természet adta képet fogalmazom újra, átélve és nem utánérezve. A meséhez szeretettel és megértéssel közeledek, keresve a mesealak vagy állat karakterét, de ugy, hogy az mesefigura, illetőleg meseállat maradjon. Karakterüket éppen úgy kell keresni, mint az emberét. *A mesét pedig hagyjuk meg mesének. Szükséges, hogy a gyerekek előtt tündérek, óriások vagy beszélő állatok szerepeljenek, de a mese végső fokon szolgálja az igazságot.* És miután a mese a fantázia világa, az illusztrálás művészi megfogalmazásának kötetlennek kell lennie, csak szívből jöjjön és gyermekeink szívéhez szóljon."

Persze, tudniillik a tündér is *igaz*, az óriás is *igaz*, sőt a hétfejű sárkány is *igaz*. Aki úgy tudja, hogy van tündér, az nem babonás, de aki azt állítja, hogy látott egy tündért a két tulajdon szemével — azzal a két szemével, amellyel az írógépen a nagy és kis betűket megkülönböztetni képes — az babonás. Viszont aki, már csak az írógépbetűket látva, a tündér *ilyen* látható voltának tagadásával együtt magát „a" tündért, mint mesevalóságot — ha úgy tetszik, mint pszichológiai tényt — szintén tagadja, az is babonás.

[illegible]

[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Róna Emmi
ÚJ KOMLÓ
1963 ÁPR 2

A festőművészek pécsi kiállításának anyagából

Róna Emmi: Így néztek ki 1945-ben. (Tempera)

Terkovics Fe-
er Mátyásné,
munkái, hogy
említsünk a sok

dekes munkái
Még talán a
tóról: máskor
néznénk haso

„Mint nap fényevő

mtünk szép,
okos leányt
mes fiút,
k egy foszlányt.
éből a Tejút, —
og már a Nap.
ı csacsogva
›b szállanak
sillagokba."
A. Március)

s ismeretlenek
hősök és hősi-
serege. Sorai-
tő, ki sorsotok-
korotokról ke-

ın éltem én e

nber úgy

ıt, kéjjel ölt,
ırancsra . . ."

ıát börtöncellák
arló és kalapács
tchausen porai-
ett szürke salak-
elen dombocska
nem is e haza
szabadságáért
tak hősként a
. Ám ezek csak
esti valóságotok
›k, nyomtalanok.
ızonban emléke-
ıe. Meghaltatok.
ssen a Szabadság
et halhatatlanná

velünk, közöttünk
›gható, tapintha-
el munkás hét-
ın, s még inkább,
badság születésé-
›ját ünnepeljük.
etek kaptuk örö-
felszabadult örö-
évre számot kell
sáfárkodtunk ez
ággal. Mert ezzel
ssel első sorban
ınk adósak, s csak
gunknak. Meny-

nyiféleképp, s mennyi min-
denről kellett és lehet vallanunk! Bizonytalan topogásról és mérföldes lépésekről. Megtor panásról s friss, hitel teli előretörésről. S arról, — igen arról, hogy nem jöhet vissza már semmilyen formában, a halni tudó költőtől elátkozott oly korszak, melyben „ki néma volt netán s csak lelkesedni rest, már azt is gyülölték, akár a pestisest".

Mégis a szabadság e tizennyolcadik évfordulóján most ezeknél is nemesebb, felemelőbb tényről kell számvetést tennünk előttetek. Egy nemzedékről. Róluk, kik egy esztendőben születtek a szabadsággal, a ma tizennyolc esztendős fiatalokról. Róluk, kik ebben az esztendőben lépik át hivatalosan is a fiatal és felnőtt-kor választó kapuját. Gyermekeink maradnak . ők továbbra is, ám éveik s törvényeink szerint immáron felnőttek nemzedékét illető jogokkal és kötelességekkel felruházva. Ők az elsők, kiknek élete és kora egyidős a számunkra oly drága szabadsággal.

Uj raj — eddig még soha nem volt — szakad ki most belőlünk s egy életre büszke boldogsággal vallhatják elsőnek magukat. Ebből a szempontból is különösen ünnepi hát ez az évforduló. Ok elindulnak s nekünk indulásuk ünnepi perceiben vallanunk kell róluk. Számot adni, milyen embereket neveltünk belőlük, hogyan készítettük fel őket arra az útra, azokra a feladatokra, eszmékre, célokra, melyeket nekik ebben a hazában, ebben a társadalomban új, szabad emberként kell megjárni, megtenni, vallani. Elnyertük a szabadságot, s ebben nevelhettük őket.

Oh, mennyivel mások ők! Derűsebbek, színesebbek, felszabadultan játékosak. S mennyire nem értettük néha őket. Hányszor hajlottunk arra, hogy öreges, kesernyés kicsinyességgel elítéljük táskarádiós, lüktető kamaszkodásukat. Ti és a Szabadság mennyivel megértőbbek, tisztánlátóbbak voltatok nálunk. Tudtátok, hogy mindez játék csupán. Játék, mint írva volt jóslatszerűen óhajtó sorokban:

„Jöjj el, szabadság!
Te szülj nekem rendet,
jó szóval oktasd, játszani
is engedd
szép, komoly fiadat!"

Igen! Játszani is. És ma számvetésnél játékukon tű szép komolyságuk teljes valóságában láthatjuk őket. Uttörségük apró társadalmi munkáiban, önkéntes KISZ-táborok munkaeredményeiben. Nyári termelőgyakorlatukon szakmunkásvizsgák mesterdarabjaiban, olvasómozgalmunk országot behálózó szálaiban. Szocialista ifibrigádok ezreiben épp úgy, mint a szellemi vetélkedők szám munkra néha meghökkentően magas elsőségeiben. Elektromos fejlámpák fényében az szénportól fekete arcukból villannak fehér fogaik egészséges nevetéssel. Az ő kis filmjeikből árad felénk egy újfajta művészet. Este a színpad csodás vakításában ők hullatják szívünkre Hamlet monológját, s ezer kilométerekre innen balettjüknek tapsol önkívületben a hűvösségéről oly híres angol közönség. Gyermekkoruk s fiatalságuk így érett be s itt állnak már sorainkban. Nem gyermekek többé. Munkások, katonák

Róna Emmy és Klára

lejsaj

SZOMBAT, 1925 NOVEMBER 7

KÉPZŐMŰVÉSZET

** **Két magyar kiállitás Párisban.** Párisból irja tudósitónk: A Párisban élő fiatal magyar művészek sürün rendeznek kiállításokat az ismertebb párisi mükereskedői szalonokban. Október második felében *Nemes* Józsefnek volt kollektiv kiállitása a Galerie Balzac-ban. Franciaországban készült munkáit — jobbára tájképek — mutatta be rajta. — A Galerie du Zodiac termeiben a napokban *Róna* Klára és Emmi kiállitása nyilt meg. Róna Klára, az idősebbik testvér, néhány olajjal festett arcképet állitott ki, azontul pedig számos friss és ötletes előadásu szines rajzot. Róna Emmi inkább grafikusi hajlandóságu rajzoló. Szépen érő tehetsége sok jóval biztat.

833. KERÉK SZELENCE, filigrán-ezüst.

834. HENGERES SZELENCE LÁNCCA
Kette, Silber. Orientalisch, XIX. J

nisch, XVIII. Jh.

. India, XVIII. sz. — Dolch, mit Silbergriff und Scheide.

elnyiló fedél. Német, XIX. sz. — Ziegenbock, Silber, am
. Jh.

lak, trébelt indadisszel. India, XIX. sz. — Kleine Kanne,
getriebenem Rankendekor. Indien, XIX. Jh.

ébelt barokkos disszel. Török, XVIII. sz. — Buchförmige
ockdekor. Türkisch, XVIII. Jh.

nu gombbal. Magyar, XVIII. sz. — Zwei Spiesse, Silber,
arisch, XVIII. Jh.

sz. — Zwei kleine Löffel, Silber. XIX. Jh.

India, XIX. sz. — Flakon, Silber, mit Rankenornamente.

— Kleines Messer, Silber. Balkan.

yszögü mélyitett talppal, baluszteres szárral. Bécs, XIX. sz.
kigem, vertieften Fuss und Balusterschaft. Wien, XIX. Jh.

Róna Emy
Gyufi Mimőjéi

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982 OKT 3 1

MAGYAR NEMZET

ten szerzett ... beleértve a politikát is. Véleményem szerint Illyés a ma- ... ja. Megtanult magyarul, ...

1024

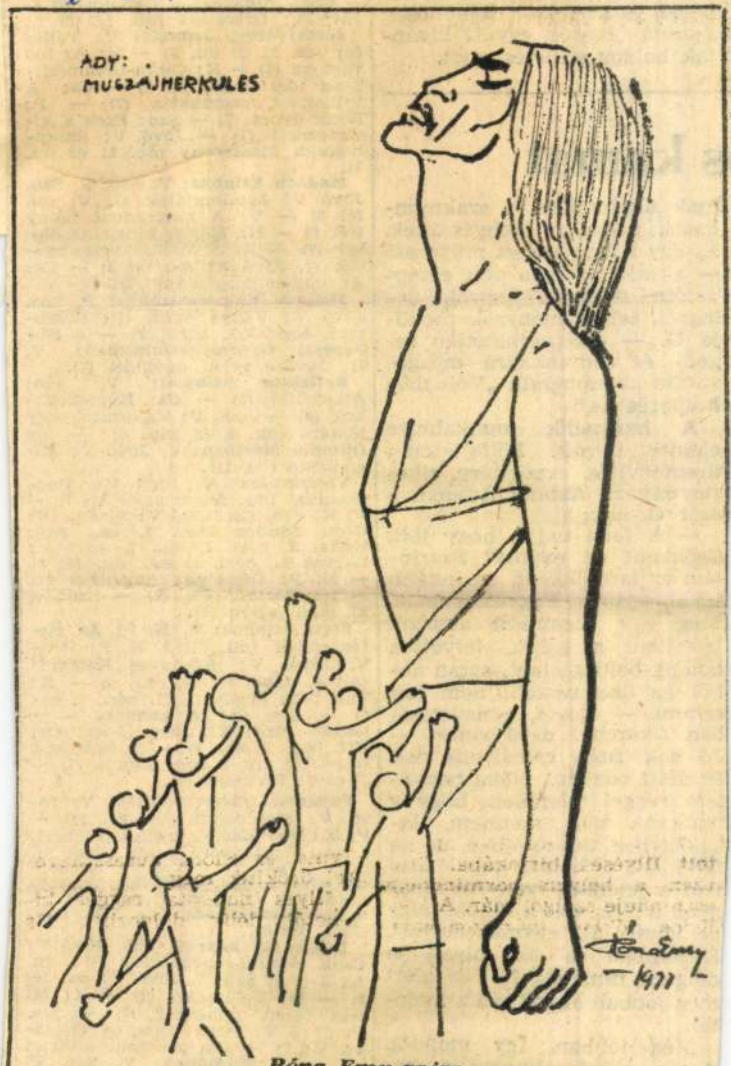

Róna Emy rajza

vet tudatosan
berek és az f
szerető olvas
tak boldog sz

s kam

csak ültek, ül
kások, néha e
És egy kétségbeesett művezető — akinek nyilván volt elképzelése munkaerkölcsről, dologról, teljesítményről, mondja G. — elképzelhetetlen segéd- és álmunkákra mozgósította az embereit. „Volt még hősöprés is."

A harmadik munkahelye eleinte bevált. Fölfejlesztés, üzembővítés, exportterv, sikeres export. Aztán? Átadom a szót G.-nek:

— A fene tudja, hogy jött. Csökkent az export? Szerintem az is csökkent, de inkább sokan lettünk. Fogyott a meló. Még egy üzemrészt akartak létesíteni a górék, fölvettek boldog-boldogtalant, aztán abból az üzemrészből nem lett semmi. — Nevet, a nevetésében fikarcnyi derű sincs: — Jó sok fusit csináltunk két év alatt odabent. Néha beszóltam reggel telefonon, hogy a tanácsba kell mennem, lakásügyben. Jó, rendben, de ne feledjem el holnap reggel aláírni a jelenléti ívet. Arra nagyon hákli volt a főnök, hogy ne írjunk alá egymás helyett. Életemben se volt olyan jó dolgom, mint ott. Két év alatt még jobban elszoktam a melótól.

Még jobban. Így mondta. Aztán megfogalmazta a hasonlatát arról a bizonyos kamatról, amelyet most kell

te? (7) — K, Jövő V: Sorsválasztók (7, Jövő V: du. fél 3) — Cs: Az ember tragédiája (7).

Madách Kamaraszínház: P, Szo, Jövő V: Ványa bácsi (P: Bemutató, Szo: F/1. bérl., 7) — **a Budapesti Gyermekszínházban:** V, H: Jövőre veled ugyanitt (7).

Reflektor Színpad: V, Szo: Amokfutó (8) — Cs: Kulisszatitkok (8) — Jövő V: Változatok egy témára (du. 5 és este 8) — **az Olimpia Moziban:** V, Jövő V: Micimackó (de. 11).

Vígszínház: V, Jövő V: Popfesztivál (du. fél 3, Jövő V: 7) — V, K, Sze, Cs, Jövő V: Sirály (V: Góth Sándor bérl. 1. ea., Sze: Heltai J. bérl. 1. ea., 7, Jövő V: Darvas L. bérl. 1. ea., du. fél 3) — H, P: Ofelsége komédiása (7) — K: Párizsi élet (7) — Szo: A 83. utca foglya (7).

Pesti Színház: V, H, P: Az elefántember (du. fél 3, H, P: 7) — V, Jövő V: Kőműves Kelemen (fél 8, Jövő V: du. fél 3) — K: Vak Béla király (XVI. bérl. 1. ea., 7) — Sze, Cs: A zongora — A lázadó (Sze: XI. bérl 1. ea., Cs: XII. bérl. 1. ea., 7) — P: Rimbaud (éjjel fél 11) — Szo: Equus (7) — Jövő V: Platonov (7).

Fővárosi Operettszínház: V, Jövő V: Mesebalett (de. fél 11) — V, K, Sze: Marica grófnő (U, bérl. 1. ea., K: L. bérl. 1. ea., Sze: M. bérl. 1. ea., 7) — Cs, P: Boccaccio (7) — Szo, Jövő V: Violetta (Szo: du. fél 3 és 7, Jövő 7). — **a Zsebszínházban:** Sze, Cs: Lola Blau (fél 8).

Thália Színház: V, Szo, Jövő V: Csak semmi szenzáció! (V: du. fél 3 és 7, Szo: 7, Jövő V: du. fél 3) — H: Velúrzakó (7) — K: Mi lesz veled emberke? (7) — Sze, P, Jövő V: Pesti emberek (6, Jövő V: 7) — Cs: A szent kísérlet (7) — **a Stúdióban:** V, Sze, P, Jövő V: Miss Arizona (fél 8)

József Attila Színház: V, Jövő V: A négy süveg (de. 10) — V,

Róna Emy

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYARI KIADÓ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Grafi Szemérvé

MAGYAR NEMZET

1981 JAN 1

1021

A Magyar Nemzet galériája

Róna Emy rajza

H. Bar

A gukkere

Részlet a Salto mortale című komédiából.

(Szín: az új Cirkuszigazgató irodája. Belép a Cirkuszigazgató. Az iroda falán színes, régi plakátok. Az előtérben íróasztal, szék. Oldalt fotel, kisasztal. A Cirkuszigazgató megáll, körülnéz — először van itt —, lassan az íróasztalra teszi aktatáskáját, leül.)

(Kopogás.)

CIRKUSZIGAZGATÓ (karórájára néz.)

(Hirtelen még egy kopogás, és válaszi sem várva — bezuhan *Pimpi*, a cirkusz tűzrendészeti felelőse. Öreg. Fején régi harctéri rohamsisak, nyakában madzagon nagyhatótávolságú látcső, lábán csizma, hóna alatt vastag dosszié.)

PIMPI (nem köszön, azonnal, határozottan): Hivatalos ügyben jöttem... Itt kérem, csak bennem bízzon, igazgató úr. Ez a cirkusz egy kupi!

CIRKUSZIGAZGATÓ (értetlenül): De kérem...!

PIMPI (mintha az igazgató szavát nem is hallaná): Így igaz. Majd ön is meg fogja tapasztalni. És, kérem, ha bárgyon fontos a tűzvédelmi t vékenység. Minden gyúlékon Ha egyszer kigyullad a ci kusz, kész, hamu lesz az egés

CIRKUSZIGAZGATÓ (ka órájára pillant, feláll az ír asztaltól, búcsúzni szeretn De akkor Pimpi hirtelen l akasztja nyakáról a távcsöv és a Cirkuszigazgató szeméh löki.)

PIMPI: Nézzen bele, igazg tó úr. Milyen egy gukker (Ilyen gukker kevés van az o országban.

CIRKUSZIGAZGATÓ (e pillanatig a távolba néz a lá csővel, majd ellép a Pimpi é tal tartott gukker mögül): K váló. Ez egy katonai látcső.

PIMPI: Az!... Látom, ho ért hozzá, igazgató úr.

CIRKUSZIGAZGATÓ: Én voltam katona.

PIMPI: Tudom. Láttam járásán. Egyenes tartás. K mény léptek.

CIRKUSZIGAZGATÓ: H látta maga az én lépteimet?

PIMPI: Amikor jött. Én m reggeltől figyeltem a gukke ral, hogy mikor jön. Vonatt

A Hazafias Népfront lapja
Szerkesztőbizottság: Boldizsár Iván főszerkesztő, Parragi György felelős szerkesztő, Losonczy Géza főmunkatárs, Gimes Miklós, Nánási László
A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója.
Szerkesztőség: VII., Lenin-körút 9—11. Tel.: 221—285.
Kiadóhivatal: VII., Lenin-körút 9—11.
Athenaeum Nyomda. Fv.: Soproni Béla.

FÉRFI ÁLLÁS

Önálló szerkesztő mérnököt és geodétát január 1-i hatállyal felveszünk. Jelentk.: Helyi Ipari Ujítások Kivitelező V.-nál, VI., Zichy Jenő u. 32.

Szegező lakatos szakmunkásokat felvesz. Kőbányai Épületasztalosipari Váll., X., Ihász u. 10.

Nagy gyakorlattal rendelkező vezető szakácsnőt keres az Alcsuti Állami Gazdaság. Kizárólag írásbeli jelentk. eddigi munkakör megjelölésével.

Hajdú-Biharmegyei Tatarozó Vállalat tervező csoportja keres gyakorlott statikai tervezőt, építészmérnök tervezőt és kalkulátort. Ajánlatok önéletrajzzal levélben, Debrecen, Széchenyi u. 33.

Cipész szakmunkásokat varrott munkára felvesz a XI. ker. Cipész Szöv. Bp., Verpeléti út 18.

Autószerelő és autóvillamossági szerelő szakmunkásokat felveszünk. Könnyűipari Szállítási Váll. XIII., Hegedüs Gy. u. 45.

Vidéki borgyár keres építési műszaki ellenőrt, legalább építéstechnikusi képesítéssel, több évi gyakorlattal. Ajánlatok Simontornyai Borgyár igazgatóságának, Simontornya címre küldendők.

Kutatóintézet keres fékpadüzemi munkára motorszerelőt 1955. január 1-re. MAFKI, Budafoki út 13.

Heves megyei Eger közelében lévő iparvállalat keres komoly gyakorlattal rendelkező főkönyvelőt. Önálló lakás rendelkezésre áll. — Jelentk. részletes önéletrajz beküldése mellett »B kategória« jel. kiadóba.

Burgonyaszüző üzemünkbe férfi munkaerőket felveszünk. XIV—XVI. ker. Sütőipari Váll XIV., Hungária krt. 95.

Fűtőket felveszünk alacsonynyomású kazánok fűtéséhez, vizsga nem szükséges. Egyéb járandóság; munkaruha, melegítő ital. Jelentk.: Tejipari Száll. Váll. Bp., XI., Bartók Béla út 105—113. sz., reggel 8—12 óráig.

Ujonnan létesülő üzem részére keresünk szerszám esztergályosokat, szerszám marósokat, VI., VII. kategóriájú szerszám-készítőket, 1955. január 1-i, de esetleg korábbi belépéssel. Leveleket »város központjában« jel. kérjük kiadóba.

Műanyagvegyész, elektromérnök, sokoldalú, elhelyezkedne. Visegrádi utca négy, második emelet tizenkilenc.

Árukihordót tricikli hez felveszünk. — Sportcipő Szöv., XIII., Reitter Ferenc u. 21.

Kőművesek mellé segédmunkásokat felveszünk, IV., Lakáskarbantartó KSZ, IV., Ősz u. 131, Ujpest.

Másodházfelügyelőt lakáscserével felveszünk belvárosi irodaházba. Ajánlatokat »Külkereskedelmi Vállalat« jel. kiadóba.

Tizenkét éves gyakorlattal rendelkező cukrász kisebb üzemben elhelyezkedést keres, ahol szolgálati lakást kap, lehetőleg Tisza mellé, Molnár Endre, Pásztó.

Vizsgázott kazánfűtőt keres Budapesti Első Tímár KSZ. — IV., Lipták Lajos u. 3.

Közlekedési Építő Váll. keres azonnali felvételre: központifűtés, vízvezeték szerelő, villanyszerelő, asztalos, festő és mázoló, szerelő lakatos, kompresszor gépkezelő, darukezelő, gépkocsi-lakatos, bognár, szerelő, esztergályos, fényező, marós, vizsgázott kazánfűtő, kőműves, állványozó, ács, kubikos, férfi segédmunkás és forgalomirányító. Jelentk.: Bp., VIII., Üllői út 2—4. I. em.

Az Állami Biztosító állandó munkára alkalmaz mezőgazdasági kárbecsléshez agrártudomány egyetemi vagy ezzel egyenértékű képzettséggel rendelkező agronomusokat. Jelentk. személyesen v. írásban Budapesten az Állami Biztosító Főigazgatósága személyzeti osztályánál (IX., Üllői út 1.), vidéken az Állami Biztosító megyei fiókjainál.

Férfi s.-munkások felvételnek. Kedvezményes üzemi étkezés és munkaruha biztosítva. Textilmintagyártó Váll. m.-ügyi oszt. Bp., XIII., Rozsnyói u. 9—11.

A Klement Gottwald Villamossági Gyár Bp., II. Fényes Adolf u. 6. sz. felvételre keres V., VI. és VII. kategóriájú esztergályosokat, marósokat és férfi s.-munkásokat.

Vizsgázott fűtőt magasnyomású sikrostélyos kazánhoz és kazánházi s. munkást azonnal felveszünk. Továbbá univerzális műszerészt, aki az elektromos szakmában is jártas, ugyancsak felveszünk. Zuglói Kötöttárugyár, Telepe, Bp., XIV., Gizella út 4—26.

Cipész szakmunkásokat felveszünk, kézi aljamunkára. Minőségi Cipőgyár, Üllői út 18.

Esztergályost, maróst, vasszerkezeti és lemezlakatost, s.-munkást, villanyszerelőt felveszünk. Röntgen és Orvosi Készülékek Gyára, Bp., X., Gyömrői út 128.

Kőműves, szobafestő, lakatos, asztalos, villanyszerelő, vízvezetékszerelő szakmák közül valamelyikben nagy gyakorlattal rendelkező

ANYAGBESZERZŐKET

keresünk január 1-i belépésre. Részletes önéletrajzokat, szakmai gyakorlat és az utolsó, vagy jelenlegi munkahely megjelölésével »Szakember« jeligére kiadóba.

Hatos kategórián felüli esztergályosokat, hatos kategórián felüli szerszámkészítőket, hatos kategórián felüli általános műszerészeket, valamint központi fűtéshez kazánfűtőt felveszünk. Jelentkezés: Remix Rádiótechnikai Vállalat Munkaügyi osztályán, Bp., X., Pataki István tér 20.

Férfi s. munkást azonnal felveszünk, fizetés kollektiv szerint. Parafingyár, X. ker., Gyömrői út 13.

Azonnali belépésre felveszünk ortopéd cipészeket, gyakorlott ortopéd műszerészeket és fémcsiszolókat. Művégtaggyár, VIII., Mátyás tér 6. sz.

Gépek szerelésében és javításában tapasztalattal rendelkező vasipari szakmunkást azonnal alkalmaznánk. Jelentk.: mindennap de. 8—10-ig, vagy du 3—4-ig, Könnyűipari Gyárfelszerelő és Építő Váll., Bp., VII. Nefelejts u. 6. M. ügyi oszt.

Fémcsiszoló, esztergályos és szerszámkészítő szakmunkásokat keres azonnali felvételre finommechanikai vállalat. — Bp., XX. Dózsa György út 50. (Pesterzsébet.)

Raktárost mátrai egészségügyi intézménybe élelmiszerkezelési és adminisztratív gyakorlattal (jó számoló legyen), azonnalra keresünk. Életrajzokat »Rendszeretőre« jel. kiadóba.

Éjjeli portást keres Tatarozó és Dekoráló V. Bp., VI., Szív u. 3.

Férfi s. munkásokat azonnal felvesz Vegyicikkeket Kiszerelő Váll., Bp., XIV. Nagy Lajos király út 110.

Egy kocsikiséröt, valamint egy idősebb üzemi takarítót és egy segédmunkást azonnalra felveszünk. Növényolaj és Erőtakarmányipari V., Bp., X., Szava u. 26.

Felveszünk kazántűtőket, kazánházi s.-munkásokat, faeszergályosokat fémnyomókat és lángvágókat. Villamosgép és Kábelgyár, Bp., X., Gyömrői út 123.

Gyakorlott elektromérnököt és kezdő gépésztechnikust alkalmaz a Zalai Asványolajipari Váll., Zalaegerszeg.

Műtrágya Vállalat
férfi segédmunkásokat
felvesz.
Munkaruhát, védőételt, vidékieknek esetleg szállást biztosítunk.
Díjazás kollektiv szerinti teljesítménybérben.
Jel.: Bp. IX., Csont u. 2.
8—16 óráig.

Felveszünk azonnal szerkezeti lakatosokat, vizsgázott fűtőt és s. munkásokat. Jelentk. lehet Szellőző Művek m. erőgazdálkodásán, XI. ker. (Albertfalva), Zenta utca 1.

Vörös Csillag Traktorgyár férfi segédmunkást, darust, kazánfűtőt, mázolót munkára alkalmaz. Bp., XIX., Hofherr Albert u. 3—15.

Cukrász szakmunkást azonnalra felveszünk. Jelentk.: Cukrászüzem, VIII., Harminckettesek tere 2. II. udvar.

A Haszonvas Előkészítő Váll. (Bp., XX., Dezső u. 5.) azonnal felvételre keres férfi s.-munkásokat géplakatosokat és szakképzett bádogosokat. Jelentk lehet a váll. m.-ügyi oszt.

Gépkocsivezető szerelő karbantartó szerelők és kotró szerelők vidéki munkára azonnal felvételnek. Betonút (Sztálin út 9.) Gépészet.

Raktári munkára férfi s.-munkásokat felveszünk. Jelentk. VII., Kertész u. 34. sz. alatt.

18 éven felüli férfi munkaerőt (segédmunkást) Budapest területén villamos vágányépítési munkára felveszünk. — Dolgozóinknak munkaruhát, bakancsot, kedvezményes üzemi étkezést, ingyenes villamosutazási igazolványt, a vidékieknek munkásszállást, a családfenntartóknak napi 6.— Ft különélési pótlékot biztosítunk. Jel.: Fővasútépítő Váll. Pesti Főépítésvezetőségénél, Bp., XIV., Thököly út 145.

Varrógépen dolgozó gépészek felvételnek. Sapka és Kalap KTSZ, VIII., Vas u. 16.

Felveszünk 2 motorszerelő mestert és 2 esztergályos mestert, oktatónak, 1 motorszerelő mestert motorok végösszeállítására VII. kat. Jelentk.: MTH 208. sz. Tanintézet, Szigethalom (Csepel Autógyártelep, naponta 8-tól 15-ig)

Kőműves,
szobafestő
és mázoló,
víz és gázszerelő
bádogos
szakmunkásokat,
segédmunkásokat
és kályhafűtőket
jó kereseti
lehetőséggel
FELVESZ
„ÁPRILIS 4"
ÉPÍTŐIPARI KSZ
VIII., Auróra u. 23. (volt Kender utca.)

Férfi és női s. munkásokat felvételre keresünk. Fővárosi Kenyérgyár, Százados út 16.

A Gana Vagon- és Gépgyár felvesz: esztergályos, horizont esztergályos, marós, gyalus, fúrós kovács segítő, metallizáló, betanított munkás és férfi segédmunkás dolgozókat. Jelentkezés: Bp., VIII., Vajda Péter u 10. sz. alatt (volt Simor-utca), az üzem munkaerőgazdálkodási osztályán.

Az Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyár, Bp., X. Keresztúri út 30. azonnali belépésre keres bádogos, csőszerelő, szivattyúk és kompresszorok, vacuum szivattyúk karbantartásában és javításában jártas géplakatos, asztalos szakmunkásokat. kőműves, asztalos, lakatos, kazánházi (salakozó) s. munkásokat.

ÉJJELIŐRT
és
FŰTŐT

felveszünk.
A fűtő lehet vizsga nélküli.
Betanítjuk.
TERRA,
XIII., Ujpesti rakpart 39.

V—VI. és VII. kategóriájú szerszámkészítőket és nagy szaktudású galvanizálókat azonnal felveszünk. Elektronikus Mérőkészülékek Gyára, Bp., XVI. (Sashalom). Cziráky u. 2—4. Jelentk.: reggel 8 órakor a Szem. osztályon.

Bútorasztalosokat,
asztalosipari gépmunkásokat
és férfi
s. munkásokat
felvesz.
Fejlődés
Asztalos KTSZ,
Bp., IV. Komját A. u. 76/78.

A Pestmegyei Mezőgazdasági Gépjavító Váll. keres azonnali belépésre traktormotorszerelőket, lakatosokat, férfi s.-munkásokat, Bp., XIII., Forgács u. 9/a.

FIGYELEM!
Kőműves,
épület-lakatos,
épület-bádogos,
szegecselőlakatos
asztalos
villanyszerelő
szakmunkásokat és
segédmunkásokat
vidéki és budapesti munkára állandóan felvesz az Oktatásügyi Minisztérium Építőipari Vállalata. Kedvezményes férfi, női munkásszállás, naponta meleg étel, kéthetenként szabadszombat, négyhetenként ingyenes, hetenként kedvezményes hazautazás, különélési pótdíj munkaruha.
Jelentkezés: Munkaügyi osztály Budapest XI., Stoczek utca 2. sz.

NŐI ÁLLÁS

Begyakorolt gyermekruha varrónőket felvesz: Szövetkezet — VII., Sip u. 3.

Perfekt tehermű varrónőt és iparengedélyes szemfelszedőnőt üzletembe felveszek. Fehérvarroda. Alkotás u. 5.

Irodatakarító munkára takarítónőt azonnal alkalmazunk. Jelentk. Akadémia u. 3. Gondnokság.

HÁZTARTÁSI ALK.

Háztartásom vezetésére gyermekszerető nőt keresek. VI., Bajcsy-Zsilinszky út 5. V. 15. Tel.: 226—859.

Kétszemélyes háztartásom önálló ellátására perfekt főzőmindenest felveszek Jelentk. 383—056 tel.

Információképes, bejáró önálló főzőmindenest keres házaspár minden napra. Két szoba-hall, központi fűtés. Jelentk. déltől 6-ig. Pozsonyi út 40 III. 1. Lift.

Gyermekszerető, jól főző mindenest felveszek. Gábor, VI. ker., Ponty u. 2.

IRÓ- SZÁMOLÓGÉP

Irógép, számológép javítás karbantartás garanciával, Kovács irógépműszerész. Kertész u. 46 — Tel.: 428—141

Kifogástalan állapotban levő szorzógépet keres megvételre sürgősen a Szegedi Tejüzem, Pápai krt 16. sz.

Irógép, számológépjavítás Goldberger Lenin krt. 94. udvarban. — Tel. 12-12-84

Szorzógépet beroevennénk. Jelentk. reggel fél 9—5 óráig a Viziterv gondnokságán Bp., V. Apáczai Cseri János u. 17. Tel.: 389—046.

VARRÓGÉP

Singer szabógép eladó, Koszta József u. 29. fszt. 1. 59-es vill. Liptó utcáig.

Keresünk megvételre paplanvarrógépet. Szivárvány Áruház, Vörösmarty tér 3. Tel.: 383—385.

Háztartási
és mindenféle
ipari varrógép,
gombyukkötő-,
himző- és speciális
varrógépek,
körkötő-,
sikkötő- és Buksi
kötőgép,
varrógépmotorok
és villany
szabászollók
javítása — jótállással
Telefonhívásra házhoz megyünk.
Gyors és pontos kiszolgálás
Mindenféle használt varrógépet veszünk és eladunk.
Varrógép
és Kötőgéomüszerészek Kisipari
Termelő Szövetkezete,
Budapest VIII., Rákóczi út 73.
Telefonszám: 130—437, 133—449.
Fiókjaink a lakosság szolgálatában:
VII., Lenin krt. 15. sz. Telefon: 422—394.
VII. Dohány u. 20. sz. Telefon: 226—837
IV., Mády Lajos utca 2/a. sz.

Varrógépet vennék, karikahajóst házhoz tartásit. Weiner, — Amerikai út 85. Tel.: 498—841.

Varrógépek javítása jótállással. Használt varrógépet veszek. Bachrach műszerész. Dohány 68. 223—666.

Singer süllyesztős eladó. IX., Telepi u. 22/a. félemelet 2.

Pfaff 34-es bőrtüző kifogástalan, megtek. 9-től 4-ig. X. ker., Zalka Máté tér 2. Betta szücs.

Varrógépek szakszerű javítása jótállással, műszerésznél. Akácfa u. 10.

Varrógép, Singer süllyesztős eladó. II., Margit u. 19. Horváthné.

MŰSZER

Kvarclámpa, orvosi elektromos készülékek javítása, ézigony u. 19 Zsellér.

Asztali kvarclámpa eladó. Kispest, Weselényi u. 75. Du. 5—8 óráig.

GÉP, SZERSZÁM

Excenterprést vennék, 5—10 tonnást, 200 mm-es nyílással. Szigeti, Kispest, Báthory u. 105. Tel.: Munkanapon 8—4-ig. 428—969, 428—753.

Hengerfejet keresünk (3 db) O. M. 65/4 típusú, 4 hengeres Mercedes, Benz, Diesel motorhoz. Balatoni Halászati Váll.

Eng. mentes gőzkazán eladó. Speciális elektromos és autogén hegesztéseket vállalok. Koller, XIII., Váci út 64. Tel.: 295—655.

MOTORTEKERCSELÉS

javítás.
KLF kismotorok kaphatók.
XI., Lágymányosi u. 17/A. Jancska.

Water rendszerű, e orosz fonógép igényes fonni tudónak eladó. Ugyanott farkasoló is. Wallenberg u. 4. IV. 3. Pécsi.

Művészlemezek, koncertek, szimfóniák, eladók. Tel.: 180—595. István tér 4.

Rádiót, lemezjátszót készpénzért veszek (hibásat is). Értemegyek. Tel.: Kettőszáz—négyszázötvenöt. Csanádi u 6.

Művészlemezek 20 forinttól! Preklasszikusok, Verdi, Wagner stb. XIII., Váci út 8. II. 27.

Ritka művészlemezek, kettős lemezjátszó, két dualmotorral, mikrojátszásra is alkalmas »His Szuperszenzitiv« Pic-Upp-el eladó. IX., Szamuely u. 39/A. IV. 1. Tel.: 188—132.

Rádióját készpénzért megveszi hibásan is Expressjavító. — Lenin krt. 92. (314—267.)

RÁDIÓ,

vill. készülék
javítás.
villanyszerelés.
Váci utca 23
RAVISZ KSZ

Kültéri toldógerő, lemeztartós, lemezjátszó, lemezekkel eladó. VII., Garay u 19. fszt. 8.

Sávnyújtós zenegép és sok művészlemez eladó. Nefelejts negyvenöt. Dömök.

VILL. HÁZT. KÉSZÜLÉK

rádió-erősítő javítás.
Múzeum krt. 10.
RAVISZ KSZ

Telefunken zenegép, Märklin villanyvasút, 0-ás eladó. XIII., Hajdu 10. Nemoda.

Világvevő nagyszuper gramofonnal eladó XI. Serleg u. 4. Körmendy.

ÚJPESTIEK!
RÁDIÓJAVÍTÁS

vasalójavítás
Ft 21.77-től.
Árpád út 62.
RAVISZ KSZ.

Művészlemezt ajándékozzon. Ötszázból válogasson Kálnoki-nál. Kresz Géza tizennyolcban.

Hanglemezek darabja 10 forintért eladók. Németh, Aradi u 67.

GRAMOFON

átalakítása
mikrojátszóra.
Rádiójavítás
Rafael, József krt. 21. Tel.: 342—720.

Tízlemezváltós gramofon álló szekrényben, művész- és tánclemezre. Külön a szerkezet is eladó. Budafoki út 17/A. Házf.

ERŐSÍTŐ-

rádió-hangszóró
javítás
48 óra alatt
3 havi garanciával
Nagymező utca 29.
RAVISZ KSZ.

Művészlemezgyűjtemény, Máthé, operák olcsón. Gyulai Pál utca hat. I. 11. 331—871.

Univerzális törpeszuper eladó. VII., Kazinczy u. 53.

Világvevő rádió, villanygramofon, művészlemezek eladók. Ferenc krt. 35. Házf.

Mikro és normál lemezjátszó, szekrény különlegesség 4+1 Philips rádióval eladó igényesnek, XI., Kaposvári u. 14. — 10-es busz. Vágó.

Villanymotorok tekercselése, fúrógépek átalakítása 42 Voltra szakszerűen garanciával, gyorsan! Németh László, XIII., Sallai Imre utca nyolc. Telefon: 123—814.

80 cm-es komplett gyapjúfonógép eladó. Cím: Özv. Adorjánné, Kaposvár Sétatér u. 25.

Villanyhegesztő transzformátor eladó, 250 Amperes, 110—380 Voltig. Nádassy László, Nyíregyháza, Holló u. 4.

Tűágyak marását 6-os, 8-as osztással, pontos osztógépen, minőségi kivitelben vállaljuk. Ugyanott: egytűágyas, 200 tűs sík gép, excenterprés, állványos kőszörűgép, kisméretű műszerész esztergapad eladó. Beczó—Tóth, Ráday u. 3.

Palackorsózó 8 orsóval, kifogástalan, eladó. Soroksári út 46. II. 22.

600-as vezérorsós esztergapad jó állapotban, motorral, felszereléssel eladó. Cinkota Kézsmárk u. 1/a. Németi.

Prizmás, 800 csúcstávú fa eszterga nyomónak is jó, eladó. Futó u. 38. fszt. 5.

Bakelitprés eladó, préselésre bérmunkát vállal: Meister, Jókai tér 7. fszt.

Hüber Rezső géplakatos és rúgó készítési munkát ismét vállal. Régi minőségben, új helyen Bp., III., Cserepes u. 26. Tel.: 362—702.

Mozaiklap gyártáshoz berendezést sürgősen keresek bérbe vagy megvételre. Heredi, VIII., Rákóczi út 51. V. 4.

Figyelem! Műanyagprések, kompresszorok, szivattyúk, bármilyen típus, speciális javítása, készítése. Esztergályos munkát is vállalok. Tel.: 425—324.

SZŐNYEG

Összekötő perzsaszőnyegek és ezüsttárgyak eladók. Kosuth Lajos u. 8. I. 2 Sipos 4—6-ig.

Keleti szőnyeg, 3×4 méter, eladó. Nagydiófa u. 18. I. 18.

Gyönyörű szmirnaszőnyeg, 3×4 m, eladó. Szabókyné, VI., Eötvös u. 34. fszt. 4.

HANGSZER

Zongorák, pianinók, harmóniumok eladása. Javításra szoruló zongorát, pianinót vesz, 342—662, VIII. Aggteleki u. 5, I.

Zongorát pianinót, hibásat veszek! Eladás, javítás, hangolás, szakbecslés: Lipovniczky zongorakészítőnél Rákóczi út harminchárom. — Tel.: 420—636.

Stelzhammer zongora, körpáncélos, tangóharmonika »Ludwig« 48-as, 3+1-es Orion rádió, lemezjátszó, művész és tánclemezek eladók. Miksa u. 7. I. em. 1. Tel.: 420—845.

Javításra szoruló zongorák, pianinók vétele. Eladás, javítás, hangolás, szakbecslés. Demeter. Klauzál u. három. 221—396.

Hohner tangoharmonika V/C eladó. III., Tavasz u. 9. 162—458.

Fúvóshangszer, gramofon szakszerű javítás. Városi Ernő hangszerkészítő, III., Beszterce u. 17/B.

Zongorák, pianinók, tangóharmonikák tökéletesen rendbehozva, garanciával. Radványinál, Szövetség u. 18. (Divatcsarnoknál.) 420—290.

RÁDIÓ

Figyelem! Kristály pickup mikrofon és rádiójavítás. Használt rádiót veszek. (Hibásat is.) Zsellér, VIII., Szigony u. 19.

Oratóriumok, operák stb. mikrobarázdás és normál hanglemezek, gyűjteményből igényesnek, Vasárnap egész nap, hétközben délután 4—6-ig. Mártirok útja 58. VI. 2.

Világvevő rádió eladó. Thököly út 68. II. udvar. Várnagy.

MAGNETOFON

gitárerősítő,
rádiójavítás.
Jászai M. tér 4/a.
Tel.: 310—018.
RAVISZ KSZ

Trubadur-részletek, művészlemezek, mikrojátszó, univerzális világvevő rádió. Práter u. 59. I. 16.

Eladó Praktiflex, 3.5 Tessár, »T« optikás, Egri J. u. 17. 456—981.

Eladó Ihagee Exacta, Biotar 1:2 »T« és egyéb tartozékok. — Fürst S. u. 25. III. 2. Tel.: 201—864. Du. 6—8-ig.

Leica (Leica típusú) gépek élességkontrollja és megbízható beszabályozása. Vargady optikai műszerjavító, Lenin krt. 27. 423—813.

RUHÁZAT

Gyönyörű, divatos perzsabundák készen kaphatók Szemere szűcsnél, Lenin krt huszonhat. Szőrmebundát veszek!

Jókarban lévő perzsaláb kulibunda eladó. Érdekl.: 258—586.

GOMBOS
MASZTIG L-né
szűcsmester
V., Párisi u. 9

Indiai perzsabunda szép bőhátú, középtermetre eladó. Lenin krt. 80. fszt. 3.

Kifogástalan állapotban lévő perzsabunda eladó, Wesselényi u. 47. III. em. 29. Megtek. du. 6—8-ig.

Uj, 44-es magaskerékcsizma eladó. — Tarján. Közraktár u 24. I. 7/a. Szerda, csütörtök 4—6-ig.

GASZTON
szűcsmester új címe: Régiposta u. 17. Tel.: 185—459.

Perzsa szőrbunda és szőnyegek eladók. Kazinczy u. 11. földszint 1.

Férfibunda nagy opossumgallérral. — Széphangú tárogató eladó. Kispest, Vörös Hadsereg út 33. Alsócsengő.

Müller
SZŰCS
Petőfi Sándor
u. 6. II. emelet

Szőrmebundák, begombolható szőrmebélések, szőrmekucmák, Halpern szűcsnél, Rákóczi út négy. Szőrmét veszek!

Veszek kopott, szakadt, molyos, mállott perzsa, perzsaláb Krümmer kabátot. Majakovszkij u. 75. II. 4.

Bundák, szőrmebélések, javítás átszabás, Gervai szűcsnél, Váci utca 24. Szőrmét, bundát veszek!

Eladó 42-es dúrabel bilgeri csaknem új. Bécsi út 103.

Kifogástalan modern szabású nercbunda eladó. VIII., Bródy Sándor u. 30/b. I. 9.

JÁRMŰ

Keresünk 5 tonnás, 6 hengeres Diesel (csüngő) Tátra gépkocsinkhoz motort, vagy külön egy jó állapotban lévő vízhütéses blokkot. — Hajdú-Biharmegyei Bánya- és Építőanyagipari Egyesülés, Debrecen, Külsővásár tér 9.

22 négyzetm.-es, tőkesúlyos, kajütös vitorlás eladó. Nagy Belgrád rkp. 26. fszt. 2.

RÉGI KÖNYVEK

Szépirodalmi könyvek olcsón eladók. II., Bajvivó u. 8. I. 3. Vas. du. 2—6.

Thieme—Becker művészeti lexikon, 37 kötet, vadonatúj, eladók, Hernád 38 (utcai bejárat), 3ednay. Hétköznap: kilenctől hatig.

Könyvtáramat, magyar, külföldi szépirodalmi, klaszikusok sorozatokban, Révai-lexikon, orvosi bőrkötésekben, Akácfa 4, III. egy.

ADÁS, VÉTEL

Vidékiek figyelmébe! Vaskapuk, hullámos drótkerítés táblákba és szalagfűrész eladó. Bpest, XIII. ker., Lehel u. 15. Tel.: 204—633.

Folytonegő márianüveges kokszkályha eladó. Budafok, Péter Pál u. 44.

Használt ajtók, ablakok különböző méretben kaphatók. Detre asztalos, IX., Soroksári út 32. udvarban.

Csillárját felújítom, felüvegezem modernizálom. Használt csillárját megveszem felújítottakat eladok. Vogel, Baross utca 48. Tel.: 139—853.

Egy lúrdószopakályha (vörösréz hangerrel), alig használt kád, teljes felszereléssel eladó. Megtek.: Ujpest Bútorgyár u. 93. Horváthné.

Szekrényeket és villamos kefélőgépet vásárol Licencia. — 180—290.

VEGYES HIRDETÉS

Kardigánja, pulóverje melegebb lesz, ha passzéját, ujját begumizzuk. Gumifix zokniját, harisnyáját újragumizzuk, párját 2.80-ért. **FUX —FIX** törv. védvel VII., Éva utca 15.

2300 Ft-ért spedás, kétszemélyes rekamiét készít kisiparos Wesselényi u. 33.

Csobútor, összecsukható vaságy sodrony, ágybetét készítése és javítása. Vincze, Népszínház utca huszonhat. 143—710.

ATOMIC espresso
szervisz
SIMON mérnök
VI., Szív-utca 61
Telefon: 124—528
8—5 óráig

Elsőrendű
PEHELYPAPLANOK
készítője:
ROTH
paplanos
Régiposta utca 7

Harisnya szemelvarrógép új, OKA gyártmány, 220-as árámra eladó. Nagy Alajos szabó, Bp., V., Alpár u. 19.

Dugattyúgyűrű készítés, rövid idő alatt, Domonyi, VI., Zichy Jenő u. 15.

NE
FAGYOSKODJON
Központi vagy saját fűtésű lakásában sokkal melegebb lesz, ha ablakait, ajtóit
Briegernével
légmentesíttetti.
Közületeknek is.
Katona J. u. 39.
Tel.: 115—359.

Díszhalak, akváriumok, növények, madarak, kalitkák eleség, felszerelések, játékok. Díjtalan tanácsadás. Postai szállítás Ujpesti Állami Aruházban.

8-as körkötő, Sukeféle új állapotban eladó. XIV., Dózsa György út 14. fszt. 3.

Minden nő szép lehet kozmetikámban. Sándorffi Józsefi. VI., Jókai tér 3.

Nyaraló céljara keresünk 6—10 szobás villát Balaton vagy esetleg a Duna partján. Gumilpari Ktsz. Csengery u. 35.

Kétszemélyes rekamié 2500-ért, garnitúra 4800-ért fiz. könnyítéssel, kárpitosnál. Népszínház u. 25. T.: 341—783.

A megrendelő által szállított anyagból 1955. évre 8 to, excenterprésmunkát 300 mm maximális felfogható anyagméretben vállalunk. — Budapesti Háztartás Tömegcikkeket Gyártó és Javító Ktsz. Bp., XI., Bartók B. út 119.

500 Ft jutalom annak, aki f. hó 15-én, Marx téren villamosból kiesett aktatáskámat tartalmával visszahozza. — Schäffer Ernő. Bpest XI., Vásárhelyi Pál u. 10.

Kiskereskedők! Kisiparosok! Figyelem! Könyvelést és egyéb adminisztrációs munkát esti órákban csekély díjazásért vállalok. Szabó, Bikszádi u. 51/a.

Kézi szövőszék, 1 m széles, négyüstös, gyorsvetélős, teljes felszereléssel, felvetődobbal és orsóállvánnyal eladó. — Gál, Pilisliget, Kosuth L. u. 16. (Állomás: Piliscsaba alsó.)

Baba sportkocsi 290.— Ft a készítőnél garanciával. VIII., Nap u. 19. József körútnál.

Meridor sikkötőszüléket készít, kötőgépet, szemfelszedő gépet javít Hajmássy műszerész, Alföldi 12.

Farenény készítése és javítása Schwarcz Károly, II., Fő u. 73. Telefon: 313—655, 404—374.

Eternit palást butorburkolásra Pályi-től, VIII., Práter u. 47.

Alomszalmát bálázva vagontételben veszek. Vendrei, Ujpest, Dobó u. 19.

Paplanok átdolgozását vállalom. Bányai paplankészítő, Aggteleki utca 5.

Szalvezetős Buksi rendszerű kötőgép, 220-as, 2 lap villanyrezsóbetét eladó. Bp., XIV., Erzsébet királyné útja 1/a. Házf.

Elveszett Szabadsághegyen egy hím magyar vizsla, megtaláló jutalmazom. Tel.: 366—045.

8/85 üzemben lévő, komplett sikkötőgép eladó, XII., Szamos utca 5. III. 2. 150—423.

Recepturákat, előállításra alkalmasat keresek. »Vegyi kisiparos« jel. értesítést kiadóba.

BABA-KLINIKA
Törhetetlen alvó fejek.
Babajavítás.
V., Múzeum krt 5.
Astoria mellett.

Gépírás, másolás, diktálás. Gyorsan, szakszerűen készül. Gépírás gyakorlása lehetséges. Balzac u. (Légrády Károly) 33.

Rekamiékat, fotelokat, székeket, olcsón készít: Akácfa u. 34. kárpitos.

Várkonyi foto, Deák tér 3. megnyílt. Ideiglenes bejárat: Deák Ferenc u. 23. Tel.: 184—105.

Zippzárjavítás, bármibe, nylonharisnya átkötés, cserélés. Ó u. 40.

LÁNC-ÁGY

fotelágy kétszemélyes rekamié, fotelok, székek, kedv. fizetés. Rudas L. u. 19. — Nyugatinál.

Fonalgombolyítót, kötőorsót dákót stb készít faesztergályos. VII., Kertész u. 8.

REKAMIÉK

egy- és kétszemélyes, világítós, epedával, fotelok, székek, kedvező fizetési feltételekkel.
VIDÉKRE
IS SZÁLLITUNK,
szállítási költséget nem számítunk fel.
Selfné,
Nagymező u. 31.
Tel.: 327—067.

Kétszemélyes rekamiét, patent és villanyvilágitós rekamiét, fotelt, széket olcsón készít kárpitos, Bacsó Béla utca 9. (Népszínház utcánál.)

2 szem. barokk és koloniál rekamié, fotelek székek elsőrendű minőségben olcsón, Szent István krt. 26. — Schiff kárpitosnál.

Sárgarezezés, ezüstözés tömegben gyorsan kifogástalan minőségben készít Klincsek István VII., Dózsa György út 36.

Babakocsit, gyermekkocsit, gyermekbiciklit vásbútort készít, javit, Vancák, — Csányi u. 12.

Tető- és raizsiga-lés, épületburkoló, melegpadló készí javítás, Csató, Hadak tere 7. 2 630.

Sikkötőgép 30/1 adó. Megtekinti Ujpest, Erkel t Kopeczki.

Foteltisztító
bútorkárpitoló helyszíni tökéletes vegytisztító v. átfestése
20 ÉVE
NEO—COLOR
Tel.: 185-205

Boor »Buksi«, tűágyas, hypermodern, újszerű elaBalázsné, József 41. Tel.: háromszáharminckilenc-nyolcszázhuszonnégy.

Fajtiszta Dobermankölyökkutyák eladók XI. k., Budaőrsi u 243. 40-es busz madárhegyi megálló.

Kalapja piszkos, formátlan? Rendbehozza Lampert, Jókai tér 6. udvarban.

Kétszemélyes rekamiét 2500-ért, fizetési könnyítéssel, kárpitosnál, Baross u. 77.

Díszhal, akvárium, papagáj, kanári, szép ünnepi ajándék. — Összes felszerelési cikkek is nagy választékban, vidékre szállítok. — Kérjen árjegyzéket! Veres madár és díszhal szaküzlet, Bpest, Dohány utca hatvannyolc. 422—063.

Patkányirtás, egérirtás, clánozás jótállással Halász, Révay utca 14. Tel.: 114—128.

Buksi eladó! Egyszerre két sort köt. Extra kivitel, acél tűágy. XIV., Ilosvai u 16.

A legjobb
KÖTŐGÉPEK
készítője:
Lintz Gusztáv,
XV. Kolozsvár u. 21. 25-ös autóbusz, vagy 67-es villamos.
GARANCIÁT VÁLLALUNK!

Szalvezetős Buksi eladó, ugyanott német mintára készülő passét is kötőkészülékről. Felvilágositás: VI., Benczur u. 35/c. IV. em. 11.

Építkezést, tatarozást, tervezést szakszerűen végez kisiparos. Horváth, Verpeléti 13. 468—717.

Ablakredőny javítást vállalok, hivásra jövök. 384—362. Rudas.

Buksi szálvezetős, 200 tűágyas, olcsón eladó. 421—075.

A MŰVÉSZI KIBONTAKOZÁS ÚTJÁN

Az Állami Népi Együttes új műsora

Néhány hónappal ezelőtt a ...vatásos népi együttesek ta...skozásán olyasmiről is szó ...t, hogy az együttesek ...atcába jutottak, hogy a ...ok, zene- és tánckarok ...érzik azt a lendületet, ...a kezdés esztendeiben ...te őket. Ezt mutatja — ...ott egyesek —, a kö... érdeklődésének csap... ...is. A sok tépelődésben ...lt némi igazság, de ...o volt benne a vak... túlzó aggodalom. ...y az Állami Népi ... énekkara külön ...yen mutatkozott be ...r és a tánccsoport ...okkal jelentkezett, ...merettel és örröm... ...unk rá e művész... ...celt borulátásra. Népi Együttes új ...ugyanis azt bizo... ...micsoda művészi ...gy a megkezdett ...lt, azon további ...ikerek kínálkoz... ...ek, nemcsak ke...jét, hanem *tar...atve is újak.*

...évszázados mű... az együttesek ...elnek. erősen ...a hagyományt, ...nban emberi ...formái válto... ...s állandóan ...atásos együt... ...s elgondolás ...k sajátossá... ...ben ezt a fo... *...épi hagyomá... új hagyomá... újjáteremté...* ...smételniök. S ...élettől elvont ...m egyszer... ...tapasztalat ...n vall az a ... bemutató, ...ámolunk.

...kar

... Együttes ...olyan szug... ...áll, mint ...kórus leg... ...yén *Bartók* ...l adott elő, ... a nagy si... ...kaphatott ...tt eddig ...yben ez a ... Talán ...: eléggé *a* ...llalt elég ... feladatot, ...: a tánco... ...ort színe... volt az ...sége, eré... ...rvényesül... ...ssze, hogy ...ikája nem ...udó: eddig ...tán vállal... ... népdalfel... ...gy önálló ...ob előadá... ...azonban — ... kedvéért ...ell állapítani ...z együttesen, ...egyébként is, ... játszottak s ...gé kevés mű...

...s megtalálta ...yéniségét, mű... ...stilusában is, ...nvedélyes mű... ...st érvényesül... ...énekesek pon... ...szabadon, szín... ...edvére énekel... ...zólamok sokat ...előadásmódjuk ...l, hogy erejé... ...yit is veszített ...*an magyar ve... ...ől szinte sugár... ...eklés öröme!* S ...ni tudja magá... ...és fegyelmezett ...ai fölényét az ...ő ember lelki ...vel. A roha... természetesen ...us vezetőjének, ...leme; a műsor ... is köszön...

...ÉKOT ...rdsamok ...ból
...kosár 9.70 Ft
... kosár 18.70 Ft

hető. Bartók és Kodály zsenije adta az ihletet, az éneklésben való mély megrendülés és megtisztulás átszellemültségét. A lelkes közönség ezt érezte meg és derekasan meghálálta tapsával.

Részint éppen ez a viharos taps hozta úgy, hogy az énekesek lelki telítettségének legszebb bizonyságát meghallhattuk. A műsor utolsó számaként Kodály *Kállai kettős*-ét adták elő. Tomboló siker. Ismételni kell. Az énekkar, kissé bágyadtan, fénytelen hangon, torkában egy egész este fáradságával, nekikezd. S most jön az élmény: a közönség tanúja lehetett annak, hogyan győzi le a dalolás ereje fokról-fokra a fáradságot! A mű közepetáján töretlenül, tisztán csengett az énekesek hangja s a végére már tömörebben és erővel teljesebben, mint először.

A zenekar

Ha valóban van probléma az Állami Népi Együttesben, az a zenekar további műsorát, előadásmódját érinti. A *Boros* Lajos vezette népi zenekar tehetséges, temperamentumos előadóművészekből áll; emlékezzünk csak vissza, milyen remekül adták elő *Lajtha Széki muzsiká*-ját. A legutóbbi *Bihari*-átdolgozás is újabb színt hozott, a tiszta magyar verbunkos hagyományét. De ez a zenekar — népi zenekar lévén —, nagyobb szimfónikus művek előadására nem alkalmas s egyébként sem ez a dolga. Mit játsszék hát? — úgy látjuk, ez most a soronlévő kérdés. Keresni vagy íratni kell sürgősen olyan zeneművet, mely újabb fejlődési lehetőséget ad. A közönségre is gondolni kell, mely szívesen hallgatja a zenekar eddigi számait is, de nagyobb változatosságot kíván.

A tánckar

A táncosok új műsorszámai közül kettőt szeretnénk megemlíteni: *Rábai* Miklós *Magyarországi cigánytáncok* és *Náfrádi* László *Hortobágyi pásztortánc* című kompozícióját. Ékesen bizonyítja mindkettő, hogy az Állami Népi Együttes tánckara nemcsak a magyar néptáncos mozgalom hagyományainak legjavát folytatja, de már maga is alakított ki önálló, új hagyományt, melyen belül előre tud lépni.

A *Magyarországi cigánytáncok* gazdag, mutatós kompozíció. Hatalmas, egyre fokozódó iramban követik egymást a táncosok egyéni vetélkedői és a nagy csoportmozgások. Rábai Miklós egyik ismert művészi erénye mutatkozik meg itt: könnyed biztonsággal mozgatja a táncosok hatalmas csoportját, szigorúan ügyelve a tánc szilárd szerkezetére, de egyúttal arra is, hogy szereplői természetesen játsszanak, átéljék a mű hangulatát s ekként az egészből szinte e rögtönzés frissessége áradjon. Valóban a szemünk láttára bontakozik ki a fiatal cigányok mulatsága; jellegzetes figurák tűnnek fel s vegyülnek el ismét a tömegben, de a színes forgatagban mégis megfoghatatlan rend van. Egyensúly és arányosság.

A Hortobágyi pásztortáncot négy legény járja. Nem tömegerejével, látványosságával, hanem keménységével, belső tüzével hat. Ugyanazok a táncos erények érvényesülnek itt, mint az előbbiben, de a nézőnek több alkalma nyílik az egyéniségek megismerésére. A koreográfus most is a rögtönzés természetes jókedvét tudja felkelteni táncosaiban. Figyeljük csak: négyen ismétlik ugyanazokat a motívumokat s mennyire különbözőek mégis! A gazdag emberi, érzelmi tartalom teszi, hogy ez a tömör és szűkszavú tánc olyan elemi erővel hat.

Az Állami Népi Együttes táncosai az újak mellett egy-két régebbi számukat is bemutatták ismét. Akik amiatt aggódtak, hogy a tánccsoportok nem tudnak maradandót, *a maguk módján klasszikusat* adni, most megkaphatták a választ. Rábai *Első szerelem* című kompozíciója éppoly frissen hat ma, mint mikor először bemutatták. Nem fakult semmit s azok a nézők, akik másodszor, vagy harmadszor látták, nem únták, hanem újfajta örömüket lelték benne, mert újabb részletszépségeit fedezhették fel.

*

A további művészi kibontakozás útját az Állami Népi Együttes új sikerei eléggé megvilágítják. Közös vonásuk *az emberi és művészi elmélyültség.* Közös az a törekvésük, hogy ne csak szebben, hanem *igazabban, tehát eszmeileg is világosabban, néprajzilag és történelmileg hitelesebben* dolgozzák fel a népművészetet. S hogy emellett továbbjussanak *színpadszerűség, énekes és táncos technika* dolgában is.

A siker kétségtelen.

Ebből pedig az a végső tanulság, hogy a kórus, a zenekar, a tánccsoport — mint minden közösség — akkor tud nagyot alkotni, ha mélységesen hisz a maga művészetében. Ha nemcsak a mesterséget ismeri jól, de eszméi és eszményei is vannak.

Sebestyén György

Karácsonyi gyermekkönyvek között

Az *Ifjúsági Könyvkiadó* karácsonykor vizsgázik. Kétmilliós olvasóközönséget kell kielégítenie, könyvre vágyó óvodások, kispajtások, úttörők, ifjak és lányok táborát.

Elég lesz-e huszonöt-harmincezer a legnépszerűbb könyvekből? Bizonyos, hogy nem lesz elég. *(Benedek* Elek meséiből ötször ekkora válogatást is kiadhattak volna, mint *Az arany tulipán* című 64 lapos füzetke, s nem harmincezer, hanem százezer példányban — abból se sok maradt volna karácsonyig.) A gyerekek könyveit még mindig nem raktárra nyomtatják. Mihelyt híres lesz egy könyv — el is fogyott. De a példányszámok már megközelítik a szükségletet. Két-három évvel ezelőtt még azzal fogadták a szülőket sok könyvesboltban: nincs semmiféle gyerekkönyvünk. *Ma már választék is van.*

Csak az a veszélye a felemelt példányszámnak: nem elég jó a papír. Az illetékesek bizonyosan megtettek minden »tőlük telhetőt«, hogy a gyerekek könyveit minél fehérebb, minél erősebb papírra nyomtathassák. De — úgylátszik — kevés tellett tőlük. *Copperfield Dávid, Huckleberry Finn, Robinson,* rövid ideig fognak ellentállni a nem éppen kíméletes gyerekkezeknek. Papíruk szürke mint az őszi ég, foszlós mint az ünnepi kalács.

Két évvel ezelőtt már akció indult, hogy a könyvkiadás nagyobb százalékot kapjon a nemzeti papírfogyasztásból, a bürokrácia (finomabban: az ügykezelés) rovására. Láttuk is némi eredményét. A jelentések, kimutatások és »vad statisztikák« halmozásával foglalkozó központokat ismét arra kellene kérni: ajánlják fel papírhegyeiket »kitöltés« vagy berubrikázás előtt — a gyerekeknek.

*

Domokos Mátyás és *Enczi* Endre szerkesztette a

Kerek egy esztendő

ifjei kötetét. Az ifjúsági irodalom évkönyvét régi kedves ismerősként üdvözlik a gyerekek, hiszen minden évben új olvasnivalókat találnak benne.

A *Kerek egy esztendő* első, 1952-es kötete még nem tudott eléggé elszakadni a tankönyvtípustól. A bölcs tanulságok csak itt-ott engedtek szóhoz jutni irodalmi szépségeket. Kissé gorombán mondva *gyenge* tankönyvhöz hasonlított az első kötet, nem pedig jó gyerekantológiához.

A tavalyi, de különösen az idei gyűjteményt irodalmi igénnyel szerkesztették. Újra kiderült, amit már régen tudunk: az irodalmi műveknek pedagógiai értékük is nagyobb, mint a csupasz didaktikus olvasmányoknak. Mi adhat maradandóbb élményt március 15-ről mint *Petőfi* Sándor naplója? Kell-e külön tanulság, magyarázat *Illés* Béla *Hazatérés* című írásához, a felszabadítás és felszabadulás együttes nagy élményének döbbenetes képéhez.

A gyűjtemény két szerkesztőjének gondos munkáját dicséri, hogy magyar és világirodalom, klasszikus és új írás, vers és próza mindig egyensúlyban maradnak ahogy végighaladunk a tizenkét hónap szép, érdekes témáin. Nem marad ki egyetlen nagy írónk, egyetlen klasszikus költőnk se. A huszadik század költészetével mégis kissé mostohán bántak a szerkesztés során. *József* Attilától akkor is kevés lenne két vers, ha nem most ünnepelnénk ötvenedik születésnapját. *Adynak* egyetlen egy verse került be; *Tóth* Árpád, *Babits, Kosztolányi* már csak jövőre szerepelhetnek a *Kerek egy esztendő* szerzői között.

Sok új színt, ötletet hoztak *a természetet ismertető olvasmányok. Jakucs* László barlangkutatási beszámolója, *Szücs* József riportja az 1913-as repülő versenyről, *Földes* Éva sporttörténeti cikke — mind kitűnő írás.

Meg kellene próbálni — Jakucs László cikkétől felbátorítva írom ezt —, nem lapang-e sok tudósunkban titkos szépíró tehetség. Orvosok, tervező mérnökök, növénynemesítők, régészek írhatnának beszámolót a gyerekeknek kutató, munkájuk egy-egy élményéről, izgalmas fordulatáról.

A kötetet sokan illusztrálták, az együttes grafikai kép mégis harmónikus és kellemes. A szatirikus ábrázolások egyike másika különlegesen jó. A hősöket, hősnőket azonban még nem mindegyik rajzoló tudja egyéniségnek elképzelni. Hogy a színes lapok tarka maszatjáért ki felelős — azt bizonyára külön vizsgálat fogja kideríteni.

*

Fazekas Anna új verses meséje, a

Mackó, Mókus, Malacka

Róna Emmi rajzaival jelent meg, pompás kiállításban.

A gyerekek ezt a képeskönyvet is éppenúgy meg fogják szeretni mint az *Öreg néne őzikéjét.* Meg is van rá minden okuk. Kedves, színes, érdekes és csupa szív.

Hadd szólaltassunk meg mégis egy felnőttes aggodalmat: Fezekas Anna *meséiből hiányzik a — konfliktus.* Mackó, Mókus és Malacka a történet elején tépik, ütik, rugják ugyan egymást — de hamarosan kiderül, hogy semmi értelme a verekedésnek. Olyan gyorsan kibékülnek, hogy a mese hátralévő részébe már egyéb se jut, csak szeretet és szívjóság.

A *világirodalom klasszikus meséiben* (a népmeséket is ideértjük) *életre halálra csatáznak a hősök.* A rossznak pusztulnia kell. Ha egy mesében könnyen megbocsátásba fordul a konfliktus, akkor csak a részletek szépsége adhat kárpótlást a nagy meseélmény helyett.

Fazekas Anna sok értékes meseköltői kvalitása talán még jobban kibontakozhatnék, *ha szorosabb kapcsolatot keresne a klasszikus mesehagyománnyal.*

*

Népek meséi címmel indult egy új könyvsorozat. Első kötetébe

A repülő hajó-ba

szovjet népek meséit gyűjtötték össze.

Ez a gyűjtemény valóban megérdemelné a sokszor használt, el is használt címet: legszebb mesék. Orosz, tatár, grúz, udmurt, belorusz és a többi nagy és kis szovjet népek meséi váltogatják egymást gazdag, színes sorban.

Magyar népmese kötetekben nem lehet elkerülni bizonyos egyhangúságot. Még a különböző témájú mesékben is gyakran akadnak rokon elemek. A szovjet népek kimeríthetetlen mesekincséből válogatva jobban el lehetett kerülni részletekben az egyezést.

A szerkesztő *Rab* Zsuzsának gratulálunk a szép kötethez. De a fordító Rab Zsuzsának szeretnénk megmondani, hogy a meséket stílusosabban kellene megfogalmaznia. A magyar népmesék például sohasem kapcsolják *és*-sel az egymásután következő cselekvéseket. Ezek a mesefordítások is könnyedebbek, frissebb menetűek lehetnének, ha elmaradna sok felesleges kötőszó.

*

A karácsonyi könyvpiac kedvencei lesznek az új kiadásban megjelent színes képeskönyvek: *A kóró és kismadár* másodszor, *Arany János Rózsa és Ibolyája* harmadszor, *Móricz Iciri-piciri* meséje negyedszer jelenik meg. Számos kiadást érjenek még meg, szívünkből kívánjuk.

Vargha Balázs

NAPLÓ

DECEMBER 19

Több mint ezer zeneművészből és zeneszerzőből álló közönség előtt tartotta meg csütörtökön Pekingben közös hangversenyét Zathureczky Ede magyar hegedűművész és Ma Su-tang kínai hegedűművész, Petri Endre magyar zongoraművész, továbbá a kínai központi dal- és táncegyüttes működött közre.

⊙

A francia filmcenzúra-bizottság betiltotta a »Bel Ami« című filmet, amely Maupassant híres regényéből készült, Louis Daquin rendezésében.

⊙

Régen keresett külföldi cikkek érkeztek a képzőművészeti cikkek boltjába. Legutóbb Kínából dörzstusokat és ecseteket, Csehszlovákiából pedig kiváló minőségű grafikai cikkeket kaptunk. A Német Demokratikus Köztársaságtól akvarell-festékeket vásároltunk, Franciaországból és Ausztriából rézkarc- és akvarell-papír, pasztell, valamint műszaki papír érkezett.

*

A Magyar Tudományos Akadémia II. társadalomtörténeti tudományok osztálya december 29-én délután három órakor rendezi Mészáros István aspiráns: »Szatira és valóság. Adalékok a szatira elméletéhez« című kandidátusi értekezésének nyilvános vitáját az Akadémia elnöki tanácstermében.

SÁRKÖZI GYÖRGY;

ESŐCSEPPEK

Az alábbi költeményt Sárközi György verseinek kötetéből vesszük át, mely most jelent meg Illyés Gyula válogatásában és megragadó bevezető tanulmányával. A költő, aki a két világháború közötti magyar líra egyik nagy tehetsége volt, most tíz esztendeje esett áldozatul a német fasizmusnak.

Eljön a nap, hogy többet nem leszek,
a könyvespolcon kis kötet leszek.
Mi életem volt: öröm, szenvedés,
sötét sorok örök csendjébe vész.

Néhanapján egy kéz értem kinyúl,
s zörgő lapjaimon váratlanul
fölsüt egy szó, mint másvilági hold,
s új életet kezd, ki fölém hajolt.

Gomolygó századok fojtó ködöt
lehellnek szét a holt sorok fölött:
tartsátok lapjaim a fény felé
és lássátok meg rejtett vízjelét!

Holtan is élek, míg irgalma tart
a papirosnak s míg a fölkavart
korok örvénye majdan elnyeli
min szólt a dal, az ősi nyelvet is.

Mint lehellet a hideg ablakon,
úgy sorvad el emlékem egy napon
s mint a porszem, mely sivatagba hull,
az időbe veszek nyomtalanul.

Két vidám varieté-műsor

Bizonyára kevés embernek jutott eszébe korosabb ismerőseitől megkérdezni, honnan ez a közismert szólás-mondás: *Lepsénymél még megvolt.* Aki ezt eddig elmulasztotta megtenni, az megtudhatja a

Kamara Varieté

új műsorából, melynek címe is e régóta szállóigévé vált mondat.

Érdemes e műsort megnézni, mert jól mulathatunk *Salamon* Béla remek humorán, sokat nevethetünk *Nóti* Károly, a közelmúltban elhúnyt humorista szellemes két bohózatán.

Érdemes volt a Kamara Varietének elővennie e két rövid jelenetet: *A motor* és *A cég arája* mulatságos, szórakoztató és hellyel-közzel elgondolkoztató is. A két vidám egyfelvonásos mindenekelőtt Salamon Bélának nyújt alkalmat arra, hogy megcsillogtassa jellegzetes, a pesti kispolgárt oly jól szatirizáló humorát.

A műsor varieté-része lényegesen jobb, mint az előző műsoroké. Eddig az volt a baj, hogy ha a néző két-háromszor beült a varieté nézőterére, majdnem mindig ugyanazokat a számokat láthatta. Ez a műsor abból a szempontból is megnyugtató, hogy íme, van még elég új szám a tarsolyukban.

Szép és látványos mutatványt produkál a két Hegyessy zsonglőr, nagyon jó a *három Barabás* zeneszáma. Meg kell jegyeznünk, hogy ők olyan komoly művészei a szájharmonikázásnak, számaik annyira szépek, hogy véleményünk szerint semmi szükség sincs leönteni ezt a számot valamiféle »bohóc-szósszal«, hogy a közönség jobban elbírja.

A *Simándy—Bándy* bábművész-pár nagyon kedves műsort mutat be, bár már újabb számokon gondolkozhatnának. Nagyon ügyes és hangulatos a *két Korens* tánca a xilofonon. Ha módjukban állna xilofonjuk hangját zengőbbé és csengőbbé tenni, még élvezetesebb lenne számuk. *Nádassy* László konferánsza ezúttal valamivel jobb, mint a régebbi műsorokban.

Kedves és szórakoztató a Kálvária téri

Budapest Varieté

új műsora is. Ez a színház — úgy tűnik —, azt a hagyományt igyekszik követni, hogy a műsor első részében vidám varietészámokat, rövid tréfákat, magánszámokat ad, a második részben pedig valamilyen keretes műsort. A múlt alkalommal egy sétahajóra vitt el bennünket, most pedig időgépünkön visszamegyünk ötven évet az Ósbudavárába.

A műsor erőssége *Vajda* Albert kedélyes konferánsza. Bátran és emellett újszerű, szellemes, elgondolkoztató formában beszél kisebb-nagyobb közös kérdéseinkről.

Ezúttal a műsor első része is laza keretbe kívánja fogni az egyes artista-, ének- és zeneszámokat. Talán nem is fontos ragaszkodni itt ahhoz a keretheż, hogyan szórakoznak Pesten az emberek vasárnap délután. A betét nagyon lazán kapcsolódik ehhez a témához, nem is érdemes ragaszkodni hozzá. Ezek a számok önmagukban is jók és megállják a helyüket.

Az Ósbudavárát visszaidéző második rész legjobb, harsogó derűt és kacajt kiváltó alakítása *Csonka* Endre kikiáltója. Már az első részben is, egy kedves nézőtéri tréfában, megcsillantja tehetségét, de itt, a vásári kikiáltó szerepében valóban sziporkázik. Bűvészparódiája újból és újból nevetést kelt. Örömmel láttuk viszont a színpadon *Kristoph* erőművészt, mutatványait újból megcsodáltuk.

A szokottnál jobban kidolgozott *Kazal* László magánszáma a részeg emberről. A műsort *Kardos* Magda, *Vay* Ilus és *Járai* Teri játéka teszi még vonzóbbá.

A két varieté mostani sok jó számával, ügyes és szórakoztató ötleteivel biztató kezdet jeleit mutatja. Úgy véljük, e két népszerű kis színház most már jó úton jár, megtalálta a pesti közönség két-háromórás mulattatásának helyes, ízléses módját.

Gábor István

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-397
KÖZNEVELÉS
1966 DEC 23

KÖZNEVELÉS

1021.

A TARTALOMBÓL

MEGÁLLAPODÁS A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM ÉS A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE KÖZÖTT

MIT HOZOTT 1966? ÉV VÉGI SZÁMADÁS

NAPIRENDEN A HAZAFIAS NEVELÉS

EGY MUNKAISKOLA A MÚLT SZÁZAD KÖZEPÉN
Orosz Lajos

AZ OKTATÁSI FOLYAMAT KIBERNETIKAI ELEMZÉSE
L. B. Itelszon

PÁLYÁZAT PEDAGÓGUS ÁLLÁSOKRA

XXII. ÉVF. 24. SZ. 1966. DECEMBER 23. A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM FOLYÓIRATA

ÁRA: 1,50 FT

TARTALOM

Az MSZMP IX. Kongresszusa. Részletek *Kádár János* elvtárs beszámolójából — — — — — — — — — — 929
Megállapodás a Művelődésügyi Minisztérium és a Pedagógusok Szakszervezete között — — — — — — — — 934
Megalakul a Magyar Pedagógiai Társaság — — — — — 934

AZ ISKOLA ÉLETE

Mit hozott 1966? — Év végi számadás (*Szarka József, Somszegi Mária, Kerékgyártó Imre, Urszuj János, Fonay Tibor, F. Kovács Ferenc, Nánási Miklós, Borsos Margit, Medgyes Béla, Ádám Istvánné* és *Huszár Tiborné* nyilatkozatai) — — — — — — — — — 935
Piros tintával... Copfstílus? (*Pásztor Bertalan*) — — 937
Napirenden a hazafias nevelés
Petró András: Megjegyzések a témához — — — 938
Bessenyey Hedvig: A nyugati nyelvekről — — — 939
Medvegy Antal: Rosszul sikerült? — — — — 940
Grusz Lászlóné: Kevesebbet, de jól! — — — — 941
Várhidi Gyuláné: Egressy szülőföldjén — — — 943
Morvay István: Somogyi visszhangok — — — — 943
Ferenczfalvi Kálmánné: Gyöngyösi tapasztalatok — 944
Szebenyi Péter: Az ellenállási mozgalom és a történelemtanítás — — — — — — — — — — 945
Bányai Mátyás: Romantika, mozgalmi élet, honvédelem —— — — — — — — — — — 947
Szabó Ferenc: „Politizálás" — gyermekek között — 948
Mi legyen Kis Péterrel? — (*Dr. Sattler Tamásné, Dr. Sereg József* és *Lengyel Irma* hozzászólásai) — — — 950
Pályázat pedagógus állásokra — — — — — — — — 951

PEDAGÓGIAI SZEMINÁRIUM

OROSZ LAJOS: Egy munkaiskola a múlt század közepén 952

KÜLFÖLD

L. B. ITELSZON: Az oktatási folyamat kibernetikai elemzése — — — — — — — — — — — — 955
HEIMLER LÁSZLÓ: Együttműködésünk a tankönyvkiadásban — — — — — — — — — — — — 959
Fordítások a külföldi pedagógiai szakirodalomból — — 960

SZEMLE

LÁZÁR ISTVÁN: Könyvek az ősvilágról — — — — 961
Könyvekről röviden — — — — — — — — — — 961
JÁKI LÁSZLÓ: Figyelő — — — — — — — — — 963
GÁBOR ISTVÁN: Színházi figyelő — — — — — — 964
Kiállítások. Látogatás a Közlekedési Múzeumban (*Szántó Gábor*). A vörös zászló hőseinek útján (*Filyó Mihály*) — — — — — — — — — — — — 965
Filmkrónika. (*L. I.*) — — — — — — — — — — 965

Válaszok munkaügyi kérdésekre — — — — — — — — 967
Rejtvény — — — — — — — — — — — — — — 967
Idegen nyelvű tartalomjegyzék — — — — — — — — 968

Címoldalunkon: *Róna Emy* rajza

Hátsó borítón: Az első magyar autópálya kétszintű kereszteződésének modellje a Közlekedési Múzeumban. MTI fotó: *Lajos György* felvétele. *(Cikkünk a 965. oldalon.)*

Notre sommaire en langue russe, française, allemande et anglaise, voir page dernière.

Unser Inhaltverzeichnis in russischer, französischer, deutscher und englischer sprache siehe auf der letzten Seite

Our Summary in Russian, French, German and English language see on the last page

KÖZNEVELÉS

A MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTÉRIUM folyóirata

Felelős szerkesztő:
Balázs Mihály

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG
Arató Ferenc, dr. Bencédy József, Lugossy Jenő, Petró András Szabó Ferenc, dr. Szarka József, Vendégh Sándor

Szerkesztőség:
Budapest, V., Szalay u. 10—14. sz.
Tel.: 314—790, 118—600, 125—300
Postafiók 27.

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó:
TÓTH LÁSZLÓ
igazgató. Kiadóhivatal: Budapest. VI., Révay utca 16. Telefon: 160—660.

Terjeszti a MAGYAR POSTA
Előfizethető:
Posta Központi Hírlap Iroda Budapest, V., József nádor tér 1, vagy bármelyik postahivatalnál egyénileg 61 276 sz. csekkszámlára, közületek a 61 066 sz. csekkszámlára, vagy átutalással a PKHI MNB 8. sz. egységszámlájára
Előfizetési díj egy évre 30 forint.

66.04248/2 — Zrínyi Nyomda, Bpest.
F. v.: Bolgár I.

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Index 25456

Rónay Erzy

A salgótarjáni Bólyai János Gimnázium Derkovits Gyula iskolagalériájában 1974. márc. 30-án kiállítása nyílt.

Népszava, 1974. márc. 31. 102 cíf. 76 sz. 14 p.

Róna Emy „festő"

Kiállítása nyílik meg a kult.
kapcsolatok Intézetében

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 14.

Róna Emy, Jestő

Tárlata a Kult. Kapcsolatok Intéc-
tében látható.

—: A hét végi kulturális programból 9.

Népszabadság, Bp 1973. szept. 15.

Róna Emy, grafikus

A kulturális Kapcsolatok Intézetében megnyílt kiállításának ismertetése (Elemezve: Dugó Dani, Öreg néne őrikéje, János vitéz stb.)

K. A.: Grafika és illusztráció

7.

Népszabadság, Bp. 1973. szept. 28.

Rónai Emy, festő

Kiállítása a Kult. Kapcsolatok Intézetében okt. 7-ig tekinthető meg.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1973. okt. 2.

Róna Emy, grafikus

Műhelybeszélgetés.

Bányai Gábor: ... Róna Emyvel

M. Y.

Népszabadság, Bp 1973. okt. 7.

Róna Emy, grafikus

Kiállítását szept. 14-én nyitják meg.

Könyvillusztrációit mutatja be.

—bel—: Meghívó az állatkertbe

2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. szept. 12.

Róna Emy, grafikus

Kiállítása okt. 7-ig tekinthető meg.

— :o Róna Emmi ..... 12.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. okt. 2.

Róna Emy, grafikus

A Minerva könyvkiadónál újabb állatkönyve (majomkönyv) jelenik meg.

– = Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. ápr. 11.

Rónai Emy
festő

Rónai Emy kiállítása a Kulturális Kapcsolatok Intézetében szeptember 14 és 30-a között látható.

---: Kiállítási naptár.
Művészet, 1973. szeptember - 46. oldal

Róna Emy, grafikus

4 verses könyvet illusztrálta.

Seres József: Vasvári István: Három fűrfa, három nyírfa 91-92.

JELENKOR, Pécs, 1972. január XV. / 1.

Róna Emy, grafikus

Ölbey Irén két meseregényéhez
kénített illusztrációkat.

— : Hajdanában Zambiában Z.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. aug. 16.

Róna Emy, grafikus

A Vásárban c. leporellót rajzolta.

— : festette Szobor Zénó

2.

ESTI HIRLAP, B. 1973. júl. 12.

Róna Emy

grafikáinak kiállítása ma nyílik
meg Salgótarjánban a József Attila művelő-
dési Központban

május 24
4 óra

Róna Emy
grafikus

1934-1936 között ösztöndíjasként
Rómában tanult Róna Emy.
1939-ben a New-Yorki Világkiállítás grafikai díjat nyert el.

Ézsiás Erzsébet: Találkozás Róna Emyvel,
Művészet, 1974. június - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy a Képzőművész Szö-
vetség alapító tagja férjével
Szalmás Béla festőművésszel
együtt.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyjéel,
Művészet, 1974. junius – 24 lap.

Róna Emy
Grafikus

Róna Emy könyvei 1957
óta a Corvina könyvkia-
dó 10 nyelven jelenteti meg.

Ézséas Erzsébet: Látogatás Róna Emyvel.
Művészet, 1974 junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

A művésznőnek önálló kiál-
lítása volt 1961-ben a Fényes
Adolf Kremben, 1966-ban a
Dürer Kremben Alb.

Ezsiás Erzsébet: Kalogatics Róna Emyről.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

A művésznőnek 1973-ban a Kulturális Kapcsolatok Intézetében volt ó nálló kiállítása

Érsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emy-nél.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emmy
grafikus

Róna Emmy 1974 novemberében
70. születésnapján meg-
kapta a Munka Érdemrend
aranyfokozatát.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emmynél.
Művészet, 1974. június - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

365 könyv munkámak számatás
emellett sok ezer grafika, festmény,
táblakép jelzi Róna Emy alkotó
tevékenységét.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emy-ben.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy ma is 70-éves és
napontaa dolgozik: hutat, raj-
zol, gyújt, illusztrál.

Ozsi és Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél.
Művészet, 1974. prima - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy illusztrálta Grimm, Andersen, Salten, Lagerlöff mü-veit, valamint a János vitéz, az Ezeregyéjszakát és a Népek mesét.

Ézsi és Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél.
Művészet, 1974. punius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

A művésznő nyughatatlan élénk fantáziáját meghöti a mesevilág sokszínűsége, így lett illusztrátor.

Ezséás Erzsébet: Látogatás Róna Emyvel.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Olasz ösztöndíjasként Ferruccio Ferrabazzi akadémiáját anulta Róna Emy a freskófestészetet, és ennek a hatása alól nem tudta kivonni magát.

Ezsé és Erzsébet: Látogatás Róna Emyül.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Mese illusztrációiban Róna Emy tipusai, a hor, a viselet szempontjából mindig hitelesek.

Érsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyvel.
Művészet, 1974 junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Számtalan vállat, skic készül a témáról, ezért is van sok önálló grafikája a művésznőnek.

Érsics Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél.
Művészet, 1974 junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy művészetét évtiredeken át a vagyogó szinvilág, a mesék romantikus elemeinek megfogalmazása jellemezte.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emynél. Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

A művésznő munkáiban el-
hövetheritt az az időszak, stílus-
horszak, amikor pár vonással is
kitudja fejezni elképzeléseet.

Érsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyvel.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Több szár variációból választot-
ta ki a művésznő azt a 24 képet,
amelyek Tamkó-Sirató Károly ig
állathőnyvében szerepelnek majd.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyjéel.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
Grafikus

Az állatok illusztrálásával tett szert Róna Emy a lana vonalú, nem részletező, a tipi hust megragadó ábrázolási módra.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél.
Művészet, 1974. junius – 24 lap.

Róna Emmy
grafikus

Róna Emmyvek Amerikában
jelent meg egy rajzos állathöng-
ve „Invitation to the ZOO" cím-
mel.

Ezsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emmyvel.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emynek külön sorozata van majmokról, madarakról, bogarakról. Most ragadozókról készül vázlatokat készíteni.

Ezsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emynél.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy illusztrálta a felső-tiszai népmesegyűjteményt a „Csodacsupor"-t, a Sárhányölő Sebestyén és a Bendegúz a hölyöktigris

Ezsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyél
Művészet, 1974 junius - 24 lap

Róna Emy
grafikus

Róna Emy szerzőtársai a magyar irodalomból a többek között Arany László, Petőfi, Ady, Kassák, Vámai Iseni, Zelk Zoltán.

Ezséa Erzsébet: Látogatás Róna Emyűek
Művészet, 1974 junius - 24 lap

Róna Emy
grafikus

Róna Emy nevéhez fűződik az Óz a csodák csodája illusztrációja, valamint a János vitéz, amelyik az 1960-as év legszebb könyve.

Ezsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél.
Művészet, 1974 junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy az illusztrátora az „Öregnéne őzikéje"-nek, a „Fehér ló fiainak, a „Csacsicsikónak.

Eszias Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél.
Művészet, 1974 junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy munkáss ága
elismerésével a Munka Ér-
demrend aranyfokozatá ki-
tüntetést nyerte el.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emy-nél
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
Grafikus

Róna Emy mű viszetében első nagy sekor a „Dugó Dani" volt. Ez a mű Olaszországban is megjelent Tino Tappo néven.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emy-nél.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy

grafikus

„Ördög"

„Majom"

„Madarak"

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emynél.

Művészet, 1974. junius – 24 oldal.

Róna Emy

grafikus

1904-ben született a művésznő, akit főképpen az illusztrációk érdekel-ték. 1925-ben az UME tagja és részt-vesz a kiállításáchon.

Ezsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél, Műnészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy 1925-1928 között
Párizsban él és egy naturizmus
lap állandó munkatársa.

Ézsiás Erzsébet: Válogatás Róna Emyről,
Művészet, 1974. június - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

Párizsban a Galerie Lodiague-
ban volt Róna Emyrik hiál-
letása nővérével Róna Klária-
val együtt.

Ezsi és Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél,
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róma Emry
grafikus

1928-tól Budapeszten folyóiratok, a Pesti Napló, a Szinházi Élet munkatársa, továbbá a Dattle, a Singer és Wolfner, az Athenaeum könyvkiadók szamára dolgozik

Ezsi és Erzsébet: Látogatás Róma Emryjél.
Művészet, 1974. junius - 24 lap.

Róna Emy
grafikus

A művésznő 1944-ig az evente megrendezett Műcsarnoki és Nemzeti Szalon-beli kiállításokon vesz részt

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Róna Emyjnél.
Művészet, 1974. jennes – 24 lap.

Rónai Emy
gratulus

Rónai Emy jeleníleg a Móra
és Tankönyvkiadó és a Minerva
Könyvkiadó magyar dolgo-
zik.

Ézsiás Erzsébet: Látogatás Rónai Emyéknél.
Művelet, 1974. június – 24 lap.

Róna Emmy

Victnam '72 c. képzőművészeti kiállításon szerepelni fognak alkotásai. a kiállítás I. szentháromság tér 1. dísztermében lesz rendezve, a megnyitó okt. 30.-án lesz.

Meghívó, 1972. okt. hó.

Róna Emy

rajzainak a KKI bemutató-
termében rendezett Ziállításáról szóló
írás a 4. oldalon

Magyar Nemzet 1973 szeptember 22

Rónay

Róna Emmy

Bemutatott műve:

30. p. „Ember", tempera.

Bologh I.: A „Magyar Képző" művészeiért."

I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

81

Róna Emy, grafikus

Gazdag Erzsi–Róna Emy: Barátaim c. mesekönyve négy sikert aratott a lipcsei könyvkiállításon.

4 Minerva műhelyében
– Ma délelőtti tájékoztató

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. ápr. 26.

Róna Emmy

Rajza fölfelé néző nőalakot ábrázol.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. jan. 12.
XVIII. évf. 2. sz. 14. lap.

Róna Emy, grafikus

Salgótarjánban nyílik meg tárlata máj. 24-én.

—: Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. máj. 24.

Róna Imre, grafikus

Kiállít Salgótarjánban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1974. márc. 29.

Rónai Imre, grafikus

kiállítása nyílt meg Tatabányán március 30-án.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1974. március 31.

Rózsa Emy, grafikus

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 23.

Róna Emy, grafikus

Ács Kató: Bendegúz, a hölyök-tigris c. mesekönyvét illusztrálta.

– Kik laknak a nagybögőben?

2.

ESTI HIRLAP, Br. 1974. febr. 9.

Róna Emy, grafikus

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

— : Kitüntetés 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. febr. 23

Róna Emy

„Anya gyemekével" a zajta
a 11. oldalon

Magyar Nemzet 1973 szeptember 16
10. old

Róna Emy festőművész

a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó
ismét megjelentette „Kisgyermekek
nagy mesekönyve"-t, Róna Emy
illusztrációival.

Népújság (Heves), 1975. aug. 31.

Kóna Emy

Müvei szerepelnek Soó Rezső ex libris kisgrafika gyüjteményében

Weiner Mihályné: Magyar ex librisek Soó Rezső kisgrafika gyüjteményében

Müvészettörténeti Értesitő 1974/1 279.old.

Róna Emy, grafikus

Rácz Elemér – Róna Emy:
Kelid Állatok c. verses
képeskönyve

↓

— : Most jelent meg 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. júl. 18.

Róna Emy, grafikus

Zelk Zoltán: Száll az erdő c.
könyve Róna Emy illusztrációival

↓

— : Most jelent meg 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1975 júl. 19.

Róna

"Buda halála" c. dombormüvét hozza a lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1902. december hó
17-26. lap

Róna Emmy

Kuber, tempera

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 jún.

Róna Emy festőművész
a Kulturális Kapcsolatok Intézete
ben rejlt meg kiállítása.

Kiállítások.

Magyar Nemzet, 1943. okt. 4.

Rona Emy
Rajzoló

Kiállítás. Kulturalis Kapcsolatok
Intézete

Mesekönyvek ilusztrációi a
legmaradandóbb alkotásai sokoldalu képző
művészetében

Magyar Hirlap 1973 X. 279

Róna Emmy

A Petőfi Irodalmi Muzeumban kiállitást rendeztek "Ég a gyertya ég" cimmel, illusztrált gyermekkönyvekből.
Vadas József: Csip, csip muzsa" cimmel készült kritikájában felsorolja a könyvek illusztrátorait: Bálint Endre, Heinzelmann Emma, Réber László, Reich Károly, Róna Emmy, Szántó Piroska, Vida Mária, Würtz Ádám.

Fenti Vadas-cikk Bálint Endre nevénél található.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. május 8.
XX. évf. 19. sz. 5. lap.

Róna Emy

illusztráció Ölbey Irén nesekönyvéhez

Magyar Hirlap 1973/24o/IV

Róna Emy

grafikusmüvész alkotásaiból rendezett kiállitást V.39-én a szekszárdi Balogh Ádám Muzeum. Róna Emy eddig 350-nél több könyvet illusztrált, ezek anyagából nyilt meg a tárlat.

Magyar Hirlap 1975 148/8

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Róna Emy 9

1975 JÚN 01

Grafikusművész

Esti Hirlap

□ RÓNA EMY grafikusművész munkáiból nyílt kiállítás a szekszárdi Balogh Ádám Múzeumban. A tárlat június 15-ig tekinthető meg.

Róna Emy (grafikus)

A szekszárdi Balogh Ádám Múzeumban 1975. máj.

29-ek kiállítása nyílt.

Népszava, 1975. máj. 30. 103. évf. 124 sz. 8 p.

M.D.K.

D. Róna Emmy

Lea Heath: "Tommy egy kissé szórakozott..." c novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1934. aug. 5-11. XXIV. évf. 33. sz. 54. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Ujvári Sándor: "Édes kis midinettek..." c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1934. juli 8-14. XXIV. évf. 29. sz. 40-42. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Egon Eis: "Szűkék előnyben" c. novelláját illusztrálta.

- - -

Lakatos László: "Csak szerelem volt" c. novellájához készitett illusztrációkat.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1934. juli 22-28. XXIV. évf. 31. sz. 61. lap
65-67. "

M.D.K.

D. Róna Emmy

Erdős Renée: "A Rommeiser lányok" c. novelláját illusztrálta.

- - -

Farkas Imre: "Egy férfi nézi a női divatot" c. irását illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1934. juni 1o-16. XXIV. évf. 25. sz. 71-74. lap
86-87. "

M.D.K.

D. Róna Emmy

Erdős Renée: "A Rommeiser lányok" c. novel-
láját illusztrálta.

- - -

Farkas Imre: "Egy férfi néze a női divatot"
c. irását illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1934. juni 10-16. XXIV.
évf. 25. sz. 71-74. lap
86-87. "

M.D.K.

D. Róna Emmy

"Ne higyj a nőnek" cimmel tréfás rajzsorozatot készitett.
Nyolc rajz. A nő házonkivüli és otthoni szerepében.

Szinházi Élet. Bp. 1934. május 13-19. XXIV. évf. 21. sz. 61. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Illusztrációi szöveghez. /Cim megállapithatatlan, mert a lap hiányos./

Szinházi Élet. Bp. 1934. ápr. 1-7. XXIV. évf. 15. sz. 157-159. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Roda-Roda: "A müstoppoló" c. novelláját illusztrálta.

- - -

Tréfás divatrajzok repr.-it hozza a lap

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1934. jan. 14-2o. XXIV. évf. 4. sz. 33-35. lap
a 79. és 83. lapok között.

- - -

- - -

M.D.K.

Róna Emmy

Vicki Baum: "Álarcosbál" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1937. febr. 14-2o. XXVII. évf. 8. sz. 69-72. lap

M.D.K.

Rónai Emmy
grafikus

Anya gyermekkel

Élet és Irodalom, 1964. május 22 — 7 lap

MDK

Róna Emmy

/k.i./: Téli tárlat a Nemzeti Szalonban.
Pesti Napló 1938.jan.23.

MDK

Róna Emmy

Herczeg G.: Vaszary János és az - Ume kiállitás a Hagen-szövetségben. /Bécsi levelek/. Ujság 1928. jan. 15. 6.1.

Róna Emy

grafikusmüvésž k állitása nyilt meg Salgó-
tarjánban, ahol 8o grafikával szerepel.

Magyar Hirlap 1974/89 13.old.

Rónay Emy, grafikus MDK

Színes illusztrációi diszítik a
„Kis gyermekek nagy mesekönyve" c.
könyvet.

— : Ajánljuk — gyermekeknek 31

Család és iskola, Bp. 1964. január XV/1

Róna Emy MDK

szerepel az április első felében a művelődési házban megnyiló "Képek, szobrok, illusztrációk" című kiállitáson.

-y -r: Csak a szomszédba kell menni...
Villamosgép, 1963. márc. 30.

Róna Emmy.

Müveit kiállitotta a Nemzeti Szalon 1937-1

Bende J:
A Képzőmávészeti egyesületek története,kézirat.

M.D.K.

D. Róna Emmy

Kellér Andor: "Balzsam" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1933. nov. 18-24. XXIII. évf. 48. sz. 68. lap.

M.D.K.

Róna Emmy

Pearl S. Buck: "Két asszony" c. kinai történetéhez készitett illusztrációkat.

Szinházi Élet. Bp. 1935. jan. 13-19. XXV. évf. 3. sz. 41-44. lap.

M.D.K.

D. Róna Emmy

"Angolok Velencében" c. cikket irta és illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1934. okt. 7-13. XXIV. évf. 42. sz. 76. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Relle Pál: "Ibolyka" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1934. okt. 14-2o. XXIV. évf. 43. sz. 4o-42. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Margueritte Lelong: "A gyöngysor" c. novállájához készitett illusztrációt.

Szinházi Élet. Bp. 1934. nov. 4-lo. XXIV. évf. 46. sz. 33. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Ivan Fedorov: "Véletlen" c. novelláját illusztálta.

Szinházi Élet. Bp. 1933. aug. 13-19. XXIII. évf.
34. sz. 32. lap

M.D.K.

Róna Emmy

13 rajzból álló sorozata "Dalol a tavasz" cimmel.

Szinházi Élet. Bp. 1933. május 21-27. XXIII. évf. 22. sz. 48. lap.

M.D.K.

D. Róna Emmy

Kálmán Jenő: "Tavasz" c. költeményét illusztrálta.
Rajzsorozat.

Szinházi Élet. Bp. 1933. márc. 26.-ápr. 1. XXIII. évf. 14. sz. 73. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Balázs Sándor: "Kávéház" c. elbeszélését illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1933. ápr. 9-15. XXIII. évf. 16. sz. 73§76. lap

M.D.K.

D.Róna Emmy

Szász Zoltán: "Büntetett előélet" c. elbeszélését illuszrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1933. ápr. 23-29. XXIII. évf. 18. sz. 62-64. lap.

18.

M.D.K.

Róna Emmy

Forró Pál: A csók-rendező c. elbeszélését illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. juli 29-aug. 3.
XVIII. évf. 31. sz. 113. lap.

M.D.K.

Róna Emmy

"A hét humora" c. rovat egyik tréfáját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. május 27.-juni. 2.
XVIII. évf. 22. sz. 60-61. lap.

MDK

Róna Emy

v.Szabados B.: A győri képzőm. kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

MDK

Róna Emmy festő

Műveivel résztvett a Nemzeti Szalon tav. tárlatán.

Cikk: A Nemzeti Szalon tav.tárlata.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

M.D.K.

Róna Emmy

"Mese" c. képének repr.-ját közli a lap az Uj Müvészek Egyesülete kiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 1928. márc. 11-17. XVIII. évf. 11. sz. 24. l.

M.D.K.

Róna Emmy

Heltai Jenő: "Hogyan lehet ingyen ebédelni?" c. tréfáját illusztrálta nyolc rajzzal.

- - -

Pekár Gyula: A spanyolfal c. elbeszélését illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1928. márc. 11-17. XVIII. évf. 11. sz. 33. l.
38. "

M.D.K.

Róna Emmy

Heltai Jenő: „Hogyan lehet ingyen ebédelni" c. tréfájának II. részét illusztrálta nyolc rajzzal.

Szinházi Élet. Bp. 1928. márc. 18-24. XVIII. évf. 12. sz. 49. lap

MDK

D.Róna Emmy

Studióban.
Szemt család.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkacsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Pest.1930.Nov.hó
Kat.18.l.

MDK

Róna Emmy

Ember, tempera

I.Művészeti Kiáll.Kat. 1946 jul.7.-28.
8.lap

M.D.K.

Róna Emmy

Krudy Gyula: "A lovarnő vizitben" c. elbeszélését illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. ápr. 29- május 5.
XVIII. évf. 18. sz. 26. lap.

M.D.K.

Róna Emmy

Paul Reboux: Uj ételek c. könyvének kivonatához készitett rajzokat.

Szinházi Élet. Bp. 1928. ápr. 15-21. XVIII. évf. 16. sz. 114-115. lap

M.D.K.

Róna Emmy

Rajz "Április 1." cimmel.

- - -

Heltai Jenő: III.-ik tréfája "Hogyan lehet ingyen ebédelni" c.-hez rajzsorozat.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1928. ápr. 1-7. XVIII. évf.
14. sz. 15. lap.
33. "

M.D.K.

Róna Emmy

Erdős René: "Palermoi kert" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. febr. 19-25. XVIII. évf. 8. sz. 113. lap.

Róna Emy, grafikus MDh.

Rajza

Repr.

Ő mondta ...

Móra ferenc: A vadember 2.1.

Család és iskola, bp. 1963. június XIV./6.

Róna Emy, grafikus

MDk

Hét rajza.

Repr.

Róna Emy: Prágai utcák, prágai operettek
8-9

Család és iskola, 1968. augusztus XIV/8.

Róna Emmy festöm. MDK

"Imádkozók" megkapó ötlet, kép párhuzamos alakja ellentétes-párhuzamos strófa és ellenstrófa.

B.A.: Uj Művészek Egyesülete a Szalonban.
Nemz. Szal. - Magyar Nemzet. 1944.ápr.3. 4.l.

M.D.K.

Róna Emmy

Fényképét közli a lap abból az alkalomból, hogy "A neves festőművésznő" eljegyezte magát.

Szinházi Élet. Bp. 1929. január 5.-ig. /A lap hiányos, kezdő dátum nem szerepel./
XIX. évf. 1. sz. 77. lap.

Róna Emmy

M.D.K.

Illusztárció Csányi Gyöegy9Csibköltögető c. könyvéhez

/Móra k.

Könyvespolc

Magyar Nemzet 1963. december 20. 4.1.

MDK

Róna Emmy

A Megváltó, tempera

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 22.1.

M.D.K.

Róna Emmy

Wlassics Tibor báró: Balatoni Ének c. versét illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. szept.30;-okt.6. XVIII. évf. 40. sz. 78. lap.

M.D.K.

Róna Emmy

Szép Ernő: "Szinte összeér a térdük" c novelláját illusztrálta.

- - -

Surányi Miklós: Nászéjszaka c. novellájához készitett illusztrációt.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1928. febr. 5-11. XVIII. évf. 6. sz. 30-31. l.

16.1

MDK

Róna Emy

Freskóterv, tempera
Mária a gyermekkel, tempera Mgt.

A Magyar Akvarell- és Pasztell-festők Egyesüle
te kiáll.katalogusa.1940.Nov.24-Dec.8.
15.lap

M.D.K.

Róna Emy, grafikus

az egyik első díjat nyerte el a Balatoni Kulturnap plakáttervére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1928. XLIX. évf.
május 28.sz. 8.old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emmy

HÉTFŐI HIREK

1963 DEC 16.

Mivelhogy a zsüri változik

1021

Elragadóan kecses gyermekkönyv került kezembe a karácsonyi ajándékvásárlás során. Milyen szép ez a könyv! Szép kívülről és szép belülről. Szép a formája és szép a tartalma. S tartalmat és formát ebben az esetben igazán képtelen vagyok különválasztani. *Csányi* Gyöngyi írta a verseket és *Róna* Emmy festette-rajzolta tele a fedelét és a verses lapokat. És — szó meg kép annyira összeolvad, hogy a harmadik oldal után már nem tudom, hogy a grafikus vagy a költőnő művét tartom-e kezemben.

Kicsit meg szoktunk feledkezni arról, hogy *a könyvben nemcsak a szó van hatással az olvasóra, hanem a tipográfia, a kötés, a papiros és a nyomás minősége is. Egyszóval, a látvány.* Aki rendszeresen vásárol könyveket, vagy legalább böngészik az új kiadványok között, azt tanúsíthatja, hogy *szinte periodikusan hol szépek, tehetségesek, mo-*

dernek a kön
dig ízléstelen
vatúak. S ug
plakátokkal
finomak, kor
dig szószátyár
csárék, avittak

Sokáig rejté
szép mindegyi
címlap negyed
csúnya másik

Egyszer kider
hogy a képző
összetétele há
ként változik.

zói. Unu

yvborítók, hol pe-
ek, csúnyák, ódi-
yanígy van ez a
s. Hol tömörek,
szerűek, hol pe-
vonalúak, csiri-
.
ly volt ez. Miért
k plakát, könyv-
évig és miért
negyed évig?
ült. Megtudtam,
művészeti zsüri
rom hónapon-

Megfele
a máj
ísége is,
kápos
inak mi

adó bálján: ámpa ég!

esti villany

kkor a villamoshálózat össz-
ossza a fővárosban 120 kilo-
nétert tett ki, a fogyasztók
záma 800 volt. A századfor-
dulóra a hálózat hossza meg-

úgy-
inő-

vi-
agy
zál-
zett
... drágábban és gyakran nagy késéssel készül el. Egy-két példa: a szálló 1960 helyett 1962-ben készült el, a salgótarjáni, a kaposvári szálloda is negyven-nyolcvan százalékkal többe kerül majd.

— A tanácsi irányítású szállodaépítkezések körüli problémák közös oka elsősorban az, hogy a tanácsi beruházási szerveknek ilyen nagy feladatok megoldására kevés az erejük. Ez okozza a késé-

M.D.K.

D. Róna Emmy

Plakátrajz a "magyar Hirlap könyvajándékának reklamirozására.

Szinházi Élt. Bp. 1929. dec. 29.- 193o. ~~dec~~ január 4. XX. évf. 1. sz. 125. lap.

MDK

Róna Emy

Dutka M.: Képzőművésznők kiállitása a Műcsarnokban.
Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

MDK

Róna Emy

A képzőművészet 1937-ben. Ujság, 1938. jan. 1.

Róna Emmi.

Kilép az "Kut" művészegyesületből és csatlakozik V.J-hoz 1927-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

M.D.K.

Róna Emmy

Babay József: "Idelenn sár van..." c. novelláját illusztrálta.

Színházi Élet. Bp. 1935. márc. 3-9. XXV. évf. 1o. sz. 118-12o. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Tréfás rajza a "Nők országa" c. irókhoz intézett körkérdés illusztrálására.

Szinházi Élet. Bp. 1933. dec. 17-23 XXIII. évf. 52. sz. 117. lap

M.D.K.

Róna Emmy

Lakatos László: Ó azok a férfiak!c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1928. aug. 4-11. XVIII. évf. 32. sz. 78. lap.

Róna Emmy

M.D.K.

grafikus

Asszonyok

Élt és tevékenykedett 1964. aug 1. – 6 lap

VDM

A

MŰCSARNOK

meghívja Önt

RÓNA EMY

GRAFIKUSMŰVÉSZ

ILLUSZTRÁCIÓI ÉS RAJZAI

KIÁLLÍTÁSÁRA

1960. május 27-én du. 1/2 6 órakor

Megnyitó beszédet mond:

OLCSAI KISS ZOLTÁN

Kossuth-díjas szobrászművész

FÉNYES ADOLF TEREM, VII, RÁKÓCZI ÚT 30

Fk. Palástiné m 1859 Föv. Nyomdaip. Váll. 1. sz. tel.

M.D.K.

Róna Emmy

Leo Missol: "A film hőse civilben" c. novellát illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1935. nov. 17-25. XXV. évf. 47. sz. 97-99. lap.

M.D.K.

Róna Emmy

Luigi Pirandello: "A pupos lányka három gondolata" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1935. szept. 8-14. XXV. évf. 37. sz. 65-67. lap

M.D.K.

Róna Emmy

Maurice Dekobra: "Csalódás" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet, Bp. 1935. szept. 1-7. XXV. évf. 36. sz. 37-39. lap

M.D.K.

Róna Emmy

Claude Farrère: "Az erényes nővérek" c. novel
láját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1935. aug. 18-24. XXV.
évf. 34. sz. 33-35. lap

Róna Emy
Grafikus

M.DK

Vaiáhorás

Élet és Irodalom, 1965. jan 30 - 5 lap

MDK

Róna Emmy

F.J.: Téli tárlat a N. Szalonban. Pesti Hirlap 1938. jan. 23.

Róna Emy, grafikus

MDH

Rajz.

Repr.

Sz. E. – M. S.: Játszótér

8–9. l

Család és iskola, bp. 1964. július

XV/7

Róna Emy, grafikus MDK

Az illusztrációkat készítette

a Könyvhöz.

Ajánljuk

— : Csik a Edit : Kiskutya a
nagyvilágban 34

Család és iskola, bp. 1964. jelig XV/7

Róna Emmi MDK

Én, tempera

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Róna Emmy MDK

Kompozició, tempera

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Róna Emmy MDK

Arckép, tempera

Miccarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Róna Emmi MDK

Anyám, tempera

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Róna Emy

grafikus művész,

könyv illusztrátor,

emlitve,

Népművelés, 1965. 4. sz. 40. old.

MDK

Róna Emy grafikus

rajzok:

Ülő szarvasok, szines-lr.

Gyermektanulmányok I. cer.

" II. "

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

rajzok:

Tájkép, szines-kr.

" II. 2-cer.

Tavés tanulmánx. szines-kr.

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

rajzok:

Tanulmányok I. tus

Állattanulmányok, "

Öregasszony, "

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

rajzok:

Csendélet I., gouache

" II., tus

" III., "

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

A. Tolsztoj: Mesék, temp.

" " tus

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Bechstein: legszebb meséi, temp.

" " " tus

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Bazsov: Lidérc anyó kutja /17-19./, temp.

" " 2o-23. "

" " 24. "

Róna Emy illusztr. és rajzai. 196o. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Bazsov: Lidérc anyó kutja /1-7./, tus

" " 2 " /8-16./ "

Róna Emy illusztr. és rajzai. 196o. máj.
Fényes A. terem. Kat.

NDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Orosz népmesék /1-7, 8-12./, tus

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. tere. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Bihari Klára: A kis tündér /1-4./ temp.

Gyulai Pál: Gyermekversek /1-6./ temp.

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. tere. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Arany László: Magyar népmesék /1-9, tus/ 1o-12, 13./temp.

Fazekas Anna: Kerek kő /1-6/, tus

Róna Emy illusztr. és rajzai. 196o. máj.
Fényes A. tere. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Ezeregy-éjszaka /1-3./, temp.

" 4-6 "

Petőfi: János vitéz, /1-6, 7-12, 13-19, 2o-25/, temp.

Róna Emy illusztr. és rajzai. 196o. máj. Fényes A. tere. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Bolgár népmesék; 1-5., tus-temp.

Andersen meséi /cimlap/ temp.

Ezeregy-éjszaka " "

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. tere. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

illusztrációk:

Ezeregy-éjszaka, temp.

Tersánszky: Misi mókus, cer. /1-7/

" " " /8-14/

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. tere. Kat.

MDK

Ungheria, 30. Biennale Venezia 1960. kat.

MDK

Róna Emy grafikus

rajzok:

Tanulmány I., tus

Tanulmányok II., tus

Női fej, temp.

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj. Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emy grafikus

rajzok:

Állattanulmány II. szines-kr.

" III. "

" IV. "

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Ungheria, 30. Biennale Venezia 1960. kat.

MDK

Róna Emy grafikus

rajzok:

Állattanulmányok II. szines-k.

" III. "

Malom, "

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK.

Róna Emmy

Tárlata a Dürer teremben

Vasas 1965 máj. lap-

Róna Emy

A Dürer tekember kiáhitása nyílt, legujabb műveiből: virágok, áhatók kajzai

Nézmava, 1965 márc. 21., Fold.

M.D.K.

Róna Emmy

"Bozzay Margit arcképe" cimmel hozza a lap a müvész képének repr.-ját a Nemzeti Szalon kiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 1938. márc. 6-12. XXVIII. évf. 11. sz. 68. lap

M.D.K.

Róna Emmy

Az Önálló Hivatásu Nők Világszövetségének londoni művészeti szakosztálya által rendezett kiállitásán vett részt.

Magyar képzőművésznők sikere Londonban c. Szinházi Elet, Bp. 1938. ápr. 23. XXVIII.évf. 18. sz. 44-45. lap

Róna Emmy

Kiállít

N.V. 1936. III. 22.

Róna Emmy

Kiállít

Ujság 1936. III. 21.

Róna Emmy

Kiállít

Est 1936. III. 22.

Róna Emmy

Kiállít

P. N. 1936. III. 22.

Róna Emmy

Kiáltó

14.0. 1936. III. 22.

Róna Emmy

Kiákit

Sóú. 1942. IV. 16.

Központ-ban (Budapest, XIV. Bozsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból '
mely a terület épitészeti állagának a t

Róna Emmy

Kiállít

PH. 1942. IV. 8.

gy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

rök utáni állapotát rögziti.

üvészettörténeti Dokumentációs

Központ

Róna Emy

Kiállít

Új M. 1942. IV. 11.

rgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.
9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-
Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
rök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs
Központ

Róna Emmy

K. Mit

Mo. 1942. II. 5.

. . . . . .

. . . . . .

ok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

y müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

MDK.

Róna Emy

Könyvillusztrációiról

Népmüvelés 1965 julius lap -

D. Róna Emmi MDK

Merengő

Műcsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

D. Róna Emmi

MDK

Vasárnap

Műcsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Róna Emy
grafikus

M.D.Y

A Dürer Seremben renderett
kiállítást.

R. Gy: Róna Emy grafikái a Dürer Teremben.
Élet és Irodalom, 1965. március 27-8 lap.

D. Róna Emmy MDK

Szent család, tempera

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

M.D.K.

Róna Emmy

Babay József: "A csillagok alatt..." c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1938. szept. 3o. XXVIII. évf. 41. sz. 66-68. lap

M.D.K.

Róna Emy
grafikus

Illusztráció

Kathó István: Csudesek ott a nobák.
Élet és Irodalom, 1966. jan. 29 - 10 kép

MDK

Róna Emy grafikus

rajzok:

Tanulmányok III. cer.

" IV. "

Vásár-tanulmányok, szinescer.

Róna Emy illusztr. és rajzai. 1960. máj.
Fényes A. terem. Kat.

MDK

Róna Emmy

Bazsov mesék, illusztrációk, akv.

Képzőművésznők Nemzetk. kiáll. 196o. Mücs.

M.D.K.

Róna Emmy

Bechhofer Roberts: "Napkeleti hercegnő" c. novelláját illusztrálta.

Szinházi Élet. Bp. 1937. febr. 21-27. XXVII. évf. 9. sz. 7o-73. lap

Róna Emy, festöm. MDK

müveivel szerepel a kiállitók között.

Az uj müvészek egyesületének kiáll. -a a Nemz.Szal.-ban.
Uj Magyarság. 1942.ápr.11.

Róna Emmy.

Hórai Ujság.
1931. II. 1., 4.
(:kritika.:)

Róna Emma.

Róna Emma
1930. XII. 14., 4.
(: Kritika. :)

Róna Emmi.

8 órai Ujság -
1930. 10. 30., 4.
(: Kritika. :)

Róna Emmy

Katol.Szemle.1931.I.295-301.l.

Róna Emmi

Katol.Szemle.1937.II.626-27.l.

K Róna Emmy
Scheiber Hugó
Schubert Ernő
Szadai Lajos
Szür Szabó József
Szantrucek Jenő
Szenes András
Trauner Sándor
Vaszary János
Vaszkó Ödön
Vedres Márk
Vilt Tibor
Woschinszky József

Ume becsi kiatt.
1928.

tovább

Ugyanez az anyag kiállítva l.
Budapesten 1928. febr.

Mária királyné

Mellig, hétnyolczad tal
van arany ékszerrel, szeme, szem
fekete ruhája kivágott s ingrálla
körött férfi s női alakot veszünk
rem van két férfi alakkal sel
vakat olvassuk: „MARIA. R. V

Olajfestés, fára, méretei
Eredetije a schleisheimi k
Festője: ismeretlen, XVI. szá
Megszerezteteti 1893. augu
Ara 175 ft (108/93 sz.). ny
1896. III. 3-án eredet
honnan 1896. XII. 28–29. e
Elszámoltatott 1894: V
VII. 10-én 3135 szosz. alatt (1

Tovább

K ~~Antal József~~

~~Bartók Mária~~

~~Bélavary Alice~~

D. Róna Emmi

Emőd Aurél

Télegyházy László

Frank Frigyes

Friml Géza

Gábor Jenő

Gábor jani Szabó Kálmán

Kövesházi Kálmár Elza

Klic Zoltán

UME kidlt. 1934. jan

Fränkel

Szépmüvészeti kidltlarsk

Ismeretlen:

Mellig látható s k
fésült haja, szemöldöke
zete: atilla s fehér prem
balcsipője felé széles fe
pajzszsal, melynek hárm
va. Nyakravalója fekete

~~Pájás~~ Elefántcsont,
Vétetett: Wolf~~ról~~
Ára 3 frt 50 kr.

Josefföl 1891: X. 12-én.

Róna Emy grafikus M.D.K.

kiállitása a Dürer-teremben

Na pló

magyar nemzet 1965. március 17. 4.1.

MDK.

Róna Emmi

Kiállitásának hirdetése

Szocialista Müvészetért 1965 ápr. lap -

Róna Emmy, grafikus MDK

Rengeteg sok gyermekkönyvet illusztrált Róna Emmy. Most a felnőtt ehnek állított ki: Virágokat és állatokat ábrázol könnyedén, finoman, lájosan, gyakran: csendes humorral.

Murányi-Kovács Endre: Róna Emmy kiállítása a Dürer Teremben 8

NÉPSZABADSÁG Bp. 1965. ápr. 1.

M.D.K.

Róna Emmy

"Erkélyen" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a Nemzeti Szalon csoportkiállításáról.

Szinházi Élet. Bp. 1937. okt. 10-16. XXVII. évf. 42. sz. 99. lap.

M. D. K.

Róna Emmy

Phyllis Bottome: „A regényhős" c. novelláját illusztrálta.

— · —

Hargitay Sch. Gizella: „A születésnapi ajándék c. novelláján kívül illusztrációkat.

— · —

Színházi Élet. Bp. 1937. június 27.-július 3. XXVII. évf. 27. sz. 77-79. lap. 103-104. l

M. D. K.

Róna Emmy

Pajzs Elemér: „Pálma, állatokkal" c. novelláját illusztrálta.

Színházi Élet. Bp. 1937. július 4-10. XXVII. évf. 28. sz. 51-54. lap.

M. D. K.

Róna Emmy

Kurt Zwick: „Kjévi csók" c. novelláját illusztrálta.

Szinhári Élet, Bp. 1937. juli 11-17.
XXVII. évf. 29. sz. 45-47. lap.

M.D.K.

Róna Emmy

A művész önarcképének repr.-ját bemutatja a lap a Nemzeti képzőművészeti kiállításról a Műcsarnokban.

Szinházi Élet. Bp. 1937. junius 6-12
XXVII. évf. 24. sz. 68. lap.

M. D. K.

Róna Emmy

Rudyard Kipling: „Anyák" c. novellájára készített illusztrációkat.

Színházi Élet. Bp. 1937. június 13–19.
XXVII. évf. 25. sz. 53–61. lap.

MDK

Rónay Emmy, grafikus

Új gyermekkönyvet illusztrált

[Bogáti Péter: Pike Pali]

Falus Róbert: Könyvnemle

7

Népszabadság, Bp., 1967. aug. 18.

M. D. K.

Róna Emmy

Gyöngyi László: „Városliget" c. novellá-
ját illuntrálta.

Szinkári Élet. Bps. 1937. aug. 29. sept. 4.
XXVII. cöf. 36. sz. 74-76. lap.

M. D. K.

Róna Emmy

Bibó István: „Bors" c. novelláját illusztrálta.

Színházi Élet. Bpest, 1937. aug. 1-7. XXVII. évf. 32., sz. 67-70. lap.

M. S. K.

Róna Emmy

Illuntrációja növegher. (Novella cime megállapithatatlan, most a lap hiányos.)

Szinházi Élet. Bps. 1937. aug. 8-14.
XXVII. cöf. 33. n. 69-70 lap.

M. D. K

Róna Emmy

Margeryt Sharp: „Egy hackiás kis short története," c. novelláját illuntrálta

Szinkári Élet. Bp. 1937. aug. 22-28. XXVII. évf. 35. sz. 108-110. lap

M. D. K.

Róna Emmy

Roda-Roda: „Az életmentés" c. művallását illusztrálta.

Szinházi Élet. Bpo. 1935. dec 29-1936. január 4. XXVI. évf. 1. sz. 62-63. l.

M.O.K.

Róna Emmy

Edison Marshall: „Orvostragédia"
c. novelláját illuntrálta.

Szinházi Élet, Bp. 1937. máre 7-13.
XXVII. évf. 11. sz. 92-95. lap

M.D.K.

D. Róna Emmy

Római ösztöndíjas festőnő „Tanítványok" c. képének repr.-ját bemutatja a lap a Nemzeti Szalonban az U.M.E. kiállításáról.

Szinházi Élet Bp. 1937. május 2-8. XXVII. cöf. 19. sz. 64. lap.

D. Róna Emy, grafikus OSDK

Rajcainal megjelent könyv

Petrolay Margit, Trencsényi W. Imre: Az ezüst-pagoda,

–: Új magyar könyvek betűrendes tárgymutatója

15

A KÖNYV, bp. 1934. október [I/1]

M.D.K.

Róna Emmy

Békeffi József: „Zsóllye V. sor 3. és 4."
c. novellát illusztrálta.

Színházi Élet. Rp. 1936. febr. 16–22.
XXVI. évf. 8. sz. 100–102 lap.

Rónai Emy
grafikus

M.D.K.

kiállításain grafikai művei szerepeltek.
„Vadvirágok VI." (repró)

Kozogh Ákos: Határon kívüliek
Művészet, 1965. június - 35 lap

M.D.K.

Róna Emmy

Nádas Sándor: Párizs c. novelláját illusztrálta.

- - -

Lakatos László: "Kulisszaháboru" c. közl.-t illusztrálta.

- - -

Szinházi Élet. Bp. 1928. jan. 29-febr. 4.
XVIII. évf. 5. sz. 14., 33. lap.

MDK

Róna Emmi

Modern magyar reklámkulturát! Magyar Grafika 1929. 3-4. sz. 49-52.l.

MDK

Róna Emmi, Kliené

Ablak, past.

Napló, "

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp. 1952

MDK

Róna Emmi

Mária a gyermekkel, temp.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Róna Emy

illusztrálja az alábbi könyvet

Bátori Irén Z.:

Erős Matyi és más mesék. Bp. [1948]

GYŐR SZAB. KIR. VÁROS
HELYETTES POLGÁRMESTERE

A Müemlékek Országos Bizottsága Tek.

Elnökségének!

Győr szab.kir.város március 6-án ünnepeli szabad királyi rangra emelésének 2oo éves évfordulóját. Ebből az alkalomból kiállitást rendezünk, amelyen a magyar Győr looo éves multjának emlékeit gyüjtjük össze és mutatjuk be városunk közönségének. Többek között a kiállitás egyik terme a középkori Győr emlékeit gyüjti össsze.

Tudomásunk van arról, hogy a Müemlékek Országos

Róna Emy

illusztrációi

Losonczy Zoltán:

Hófehérke mama

lett. Bp. 1948.

Méltóságos

Dr. G è r e v

egyetemi ny. r. tanár, a

Róna Emy

illusztrációi

365 napra 365 mese.

(The Bedtime Annual.) Ford. Wiesner Julianna.

Bp. [1948].

Szék

Róna Emy

illustrációi a

Magyar Rádió

1948. című

MTB. Közlöny.

„Budapest műemlékei"

25

ágos Bizottsága.

ny { száma: 12679 - XIV. 1925
kelte: január 29 1925
beérkezése: márc. 24 1925

ek száma:

elintézett szám:

áma:

áma: Dolakovits A.

5 { IV/2.

Budapest székesfőváros

Róna Emy

illusztrálta

Baum Frank L.:

A csodák csodája.

Bp. [1947].

Szondy György:

Világország. Bogárország. Mesék a nagy természetből. Bp.

[1947]

Müemlékek Orszá

Róna Emy

illusztrálta az alábbi könyvet

Zajk Emil: Hétszínű szivárvány. Bp. 1947. 145 l.

18.768/1939. szám.
III.

A Budakalász
kiküldött vállalati ve
cég magatartása ellen
rült fel. Erre való te
13.621/1939. számú kör
702/1939. számú rendel
ajánlatait mellőzni ke

Ezt a tek.E

Róna Emy

illusztrálta

Szondy György:

Virágország, Bogárország, Mesék a nagy természetből.

Bp. [1947].

Róna Emy

illusztrálta

Baum Frankl.: Oz.
A csodák csodája. Ford.
Beöthy Lydia. 2 kiad.
Bp. [1947]

Róna Emy

illustrációival

Kassak Lajos: Dal

a Kenyérről. Bp.

[1948]

Bp. 1898., 99. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 286. l. — Lepold: Esztergom .... A Műgyüjtő, II., 1928., 245. l. — Lepold: Adatok, 32. l. — Lepold Katalógus 85. sz.

ÚRMUTATÓ, (269. kép)

aranyozott ezüst, vert díszítéssel, piros festett zománc-képekkel és drágakövekkel. Barokkstílű. A talp peremén augsburgi hitelesítőjegy és IM mesterjegy.

Mag. 94·5 cm.

Augsburgi munka 1680—1696 között.

A hagyomány szerint Szelepcsényi prímás készíttette.

Lepold—Homor 73. l. — Gerevich: PA, 196. l. — Lepold: Adatok 16. l. — Lepold—Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 47. sz.

KERESZT,

elefántcsontból, Veronika-kendős és angyalos újbarokk keretben.

Mag. 52 cm.

Német munka, 1685 körül. Kohl Medárd esztergomi kanonok (1900—1928) hagyatékából.

Lepold: Adatok 35. l.

Róna Emy
illusztrációival

Katajev V.: Hétszín-virág. Ford. Lányi Sarolta. Bp. 1948.

Róna Emy: Az én világom. — — képes-könyve. [Bp. 1948].

Salten, Felix: Legszebb mesek. Ford. Palotai Boris. Bp [1948]

D. Róna Emy

grafikus

Illustrációi a
kön. műben

Mrs. G. de Horne
Vaizey: Feltucat
lány c. művel
Ford: Wiesner Juliska
Bp. 1934.

Bernát János festő.
iparm. iskola 1931-34

Klaich Lujza
iparművészeti iskola
1929.

Róna Emy

illusztrálta az alábbi
könyvet

A fakó lovacska.
Kazak népmesék.
Ford.: Balázs Béla és
Gergely László. Fenti
rajzaival
Bp [1949].

Róna Emy

illusztrációi

Katájev: Hétszín-virág. Ford. Lányi Sarolta. 2. kiad.

Bp [1949].

Mársák Számuil:

Kölykök a ketrecben.

[Bp. 1949].

Palasovszky Ödön:

Ezeregyéjszaka. Mesék. Összeválogatta —.

[Bp. 1949.].

Róna Emy

illustrációi
a Magyar Rá-
dió 1948 cif-
ban

A MAGYAR
AKVARELL- és PASZTELLFESTŐK
EGYESÜLETE

XII-IK KIÁLLITÁSÁNAK

KATALÓGUSA

Róna Emmy MDK

Anyaság, tempera

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Róma Emmy
grafikus

M.D.K

Illusztráció

Kathó István: Csendesek ott a mohák
Élet és Irodalom; 1966. jan. 29 - 10 lap.

Róna Emy, grafikus

MDk

Rajz.

Repr.

Gábor István: Jogot a glóriához, glóriát a joghoz

5.

CSALÁD és ISKOLA

1966. március 13.

XVI/8

Róna Emmy

Műcsarnok kiállításán
neve szerepelt.

8. ó. u. 932. II. 21.

D. Róna Emmi

Magyar Arcképfestők és az Akvarel- és Pasztellfestők kiállításain a Műcsarnok-ban szerepelt.

Mo. 934. III. h.

D. Róna Emmy

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

EK. 930. IV. 27.

Róna

Kezepel a „Magyar táj és népélet" c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság, 1926, XI. 14

M.D.K.

Róna Emy

Szines mümellékletek és tusrajzok Az Ezeregynap c. kötethez / Móra K. /

Fiatalok könyvespolca

Magyar Nemzet 1966. julius 27. 4.l.

Róna Emmy

festőművész

Munkácsy-féh kiállitása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

Róna Emy

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

PH. 930. XII. 14.

D. Róna Emmi

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

Mo. 930. IV. 27.

Rónai Emmy
grafikus

M.DK

A Galerie du Zodiaque-ban
volt kiállítása volt nővérével
Klie Zoltánnéval, a harminccas
ech elején;

Fedor Ágnes: Egy asszonyélet
Nők Lapja, 1966. nincs 5-8 lap

Róna Emmy
grafikus

M.DK

Farkas Anna: Öreg néne özikéjét illusztrálta, valamint az „Ezeregyéjszaká"-t. — Ferje betegsége alatt fogott a virágoz rajzolásához.

Fedor Ágnes: Egy asszonyélet.
Nők Lapja, 1966. márc. 5. – 8 lap.

Róna Emmy M.D.Y

grafikus

Ezelőtt a Pesti Naplónál a „Mai nő" címen vasárnaponként fejlécet rajzolt. Ezel a rajzok a harminnes években készültek.

Fedor Ágnes: Egy asszonyélet

Nők Lapja, 1966. március 5. – 8 lap

Róna Emmy
grafikus.

M.D.Ç.

A harmincas években a párisi kiállításan sikere volt. Utána jött a római ösztöndíj. Most otthonában virágokkal, madarakkal és ózekkel van együtt. Ezek a hedvelt rajzai.

Fedor Ágnes: Egy asszonyélet
Nők Lapja, 1966. márc. 5. – 8 lap

Róna Emmi.

A balatoni kép- és plakátpályázatokra beküldött „Páris 2" jeligéjű pályamüve az első díjat nyerte el.

Nemzeti Ujság, 1928. máj. 20

Róna Emy.

A balatoni kultúrnap plakátpályázatára beküldött „Párizs II." c. jeligéjű műve az első díjat nyerte el.
(emlitve)

Budapesti Hirlap, 1928. máj. 20.

Róna Emy.

A Balatoni Társaság kiállítására kitűzött Balatoni Társaság díját a zsüri „Merengés a Balatonon" c. és báró Wlassics Tibor költeményéhez készített tempera illusztrációjáért ítélte oda.
(emlétue.)

Magyarság, 1928. ápr. 8.

Róna Emy.

Művei szerepelnek a Balatoni Társaság harmadik kiállításán, a Nemzeti Szalónban.
Rege-illusztrációit is látjuk. (anlítve)

Pesti Napló, 1928. ápr. 1.

Róna Emmi.

---

a Balatoni Társaság III. kiállítására kitüzött Balatoni Társaság díjával a zsüri „Merengés a Balatonon" c. és Klasics Tibor báró költeményeihez készített tempera illusztrációjáért tüntette ki. (erratum.)

Nemzeti Ujság, 1924. ápr. 11.

Róna Emmy.

festőművész

Műve szerepelt az UME első bécsi kiállításán.

Nemzeti Ujság, 1924. jan. 14.

Rónay Emmy.

Az Nj Művészek Egyesületének bécsi kiállításán, – melyet a Künstlerbund Hagen termeiben rendeztek, – műrei szerepettek, melyről megemlékezik a Reichspost.

Magyarság, 1928. jan. 18.

Róna Emmy MDK

A Megváltó, tempera

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

Rónai Emmy
festő

A Nemzeti Szalon tagjainak őszi tárlatán állit ki.

esti M.O. 1942.X.12.

Róna Emmy

MDK

Ifju leány, tempera

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

Róna Emmy

MDK

Önarckép, tempera

Műcsarnok 1938 Őszi tárlat

M.D.K.

Róna Emy

"Tányértalpu koma" c. gyermekképeskönyv rajzait készitette.

"OZ a csodák csodája" c. képeskönyvet illusztrálta.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1940. dec. 20-26. III. évf. 51. sz. első lapjain.

MDK.

Róna Emmy

.Néhány meseillusztráció

Magyar Hirek 1965.dec.15.

Róna Emmy

Illusztrálta Zelk Zoltán kötetét

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és dicséretben részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 5 n. 18. l.

Rónai Emy.

Müvei szerepelnek a Balatoni Társaság kiállításain, a Nemzeti Szalonban.

Nemzeti Ujság, 1928. ápr. 1.

Róna Emy.

Műve szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Ujság, 1928. ápr. 1.

Rona Emy

Illustrációi az Ünnep c. hetilap összes évfolyamaiban.

alutacsempészekre, a vagyoneltitkolókra és a köz-
azdasági élet parazitáira.

Kívánjuk, hogy az ezeréves Magyarország fő-
árosa *utolsó csepp véréig magyar és keresztény,*
egy megújult Magyarország fővárosa legyen. Ennek
gyönyörü nagy városnak minden szépségével és
ompájával a *dolgozó magyarságot kell szolgálnia.*

és gazdasági

amelyet Gömbös
modtak meg.

olyan Buda-
, minden
nagyar- és

MKD

Róna Emmy, grafikus

Berze Nagy János: Szőlőnem
Királyfi c. népmese válogatását
illusztrálta.

K.S.: Könyvhét előtt

34

CSALÁD és ISKOLA, Dp. 1967. máj. XVIII/5

MDK

Róna Emy, grafikus (1)

Kitaposás a grafikusnál.

Mesei illusztrációk, skizzek, apró művektől mellett meglepő egy monumentális, nép freskó terve: az Anyaság című.

A művésznő két évig Olaszországban tanult, ott freskótanulmányokat is végzett.

Bernáth Aurél: Freskó helyett gyermekrajzok ?

ESTI HIRLAP, 1968. febr. 13.

MDK

Róna Emy, grafikus (2)

Magyarországon freskófestésre nem nyílt lehetősége. Ezért fordult az illusztráció hoz. (Dugó Dani; Öreg néne őzikéje; János vitéz; Meghívás az állatkertbe; stb.)

Asszonyok c. rajz. Repr.

Bernáth Lánló: freskó helyett gyermekrajzok 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. febr. 13

Róna Emy
grafikus

M.D.L.

„Jelenthácio"

Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 - 3 lap

Rónai Emmy
grafikus

M.D.Y

„Fiú"

Élet és Irodalom, 1968. febr. 17. - 4 kép.

Róna Emmy

Rajz /szepró/

Kortars 1965 III. n. 474 old.

MDK

Róna Emmi

Róna Emmi és Róna Klári a párisi Galerie Fodiaque termeiben rendezett kiállitásával szép sikert aratott.
Különös feltünést keltettek a müvész bravuros rajzai.

Cikk: Magyar müvésznők kiállitása Párisban.

Magyarság, 1925.nov.17. 11.old.

MDK

D. Róna Emmi

Művészet 1958. III. évf. 22. sz. 16o.l.

MDK

Róna Emmy

Róna Emmy képeskönyve "Az én világom" cimmel jelent meg.

Laurentius: A gyermekek karácsonyi könyvei.

Magyar Nemzet, 1948.dec.12. 4.l.

MDK

Róna Emmi festő

1925-ben a párisi Galerie Fodiaque termeiben Róna Klára festővel volt közös kollektiv kiállitása.

E.G. II.388.1.

MDK

Róna Emmi

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Muzeum 1953.
Kat.

MDK

Róna Emy

Benedek Elek: Apa mesél c. könyvéhez készitett rajzokat Róna Emy.

Magyar Kulturszemle 1943.dec.15. 26.1.

MDK

Róna Emmy

Printemps
Madone
Les apaches
Scéne
Baiser

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Emi

Illusztrációk /I-IX/
Petőfi:János vitéz c. könyvéhez.Tempera 30x50

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 20.l.

MDK

Róna Emy

Illustration
Illustration
Illustration
Illustration
Illustration

Paris, Galerie Du Zodiaque.Kiall.Kat.

MDK

Róna Emmy

Sainte Famille
Vieux marin
L'Automne
Spleen
Méme portrait

Paris, Galerie Du Zodiaque. Kiáll.Kat.

MDK

Róna Emmy

Illustration
Illustration
Illustration
Illustration
14 Juillet

Paris, Galerie Du Zodiaqur.Kiáll.Kat.

MDK

Róna Emmy

Bar
Composition

Paris, Galerie Du Zodiaqur.Kiall.Kat.

MDK

Róna Emi rajzolóművész

Róna Eminek, a kitünő rajzolóművésznek harom uj könyve jelent meg.

1. 5 jó gyerek, 5 rossz gyerek.
2. Hüvelyk Matyi
3. Szeressük egymást.

Magyar Nemzet, 1945.dec.22. 2.1.

MDK

Róna Emmy

Önarcképe a Nemzeti Szalon csoportkiállitásán.
Felv.

Uj Magyarság képesmelléklete, 1937.szeptember 25.

MDK

Róna Emy

Anyaság, tempera
Nő fekete kalappal, tempera
Erdőben, tempera
A gyermek, tempera
Krisztus, tempera

Nemzeti Szalon, 1937.szept.okt.87.csop. kiáll.

Dear Sir,

I am writing to you in connection with the matter we discussed on the 15th of March.

Yours faithfully,

John Smith

MDK

Róna Emy

Maquise de Grammatice, tempera
Cicu, tempera
Portré, tempera
Mária a gyermek Jézussal, tempera
Erkélyen, tempera

Nemzeti Szalon, 1937.szept.okt. 87.csop. kiáll.

Róna Emy, grafikus Mok

Bazsov mesekönyvét illusztrálta.

Vidor Pálné: Bazsov: Lidére anyó útja

379.2

Bp. 1959. augusztus IX/8.

KÖNYVBARÁT

M.D.K.

K. Róna Emmi /1901-

544. Kisleány. Olajf. 80 x 59, vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 61. l.

Róna Emy, grafikus MDK

A fényes Adolf teremben sok=sok gyerek nézője is volt kiállításának.

-: Róna Emy illusztrációi 304.

KÖNYVBARÁT, bp. 1960. július X/7.

M.D.K.

Róna Emmi

414. Mária a gyermekkel. Tempera 61x43

Elveszett. /Győri Városi Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
26. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK

D.Róna Emmi

UME kiáll.1934.jan.
Frankel.Szépművészeti Kiállitások.

MDK

Róna Emmy

1.

UME bécsi kiáll.1928.
Ugyanez az anyag kiállitva Bpesten
1928.febr.

MDK

Róna Emy

"Jézus imádása" , a "Szent család" és az "Anyaság" cimű művei a Nemzeti Szalonban rend. új művészek kiállitásán.

Szomory Dezső: Az új Művészek kiállitása a Nemzeti Szalonban.

Az Est, 1937.ápr.25. 12.1.

Róna Emy

T. Aszódi Éva: Kis gyermekek nagy meséskönyve. Bp. 1955.

illusztrációk fen-
tről.

MDK

D.Róna Emmy

Pályadijnyertes munkái a Györgyi Kálmán emlékkiállitáson.

Reiter László: Könyvmüvészet a Györgyi Kálmán emlékkiállitáson.

MI.1934.87,88.1.

MDK

Róna Emmy festő /sz.1904./

Grafikus-művészeti tanulmányokra nyert premio-
ösztöndiját.

Róma Coll.Hungaricum.
Orsz.öszt. 1934/35. 27.1.

Róna Emy, grafikus MDG

finoman kimunkált rajzai az állatot és virágok világába visznek el a nézőt.

— Róna Emy kiállítása a Dürer Teremben 2

ESTI HIRLAP Bu. 1965. márc. 18.

~~Bernáth Aurél~~

MDK.

Róna Emy

Kritika

Művészet 1965 junius. lap 35.

Róna Emmy grafikus M.D.K.

Ifjusági -és gy ermekkönyvek illusztrátora.

Virgárajzait filztolla és szines krétával késziti.

S.M. :

Róna Emmy grafikusmüvésznő kiállitása

Magyar Nemzet 1965. március 26. 4. l.

dr. Róna Emmi akvarell-festő

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban szerepelt. "Vasárnap".

PH. 934. III. h.

Ròna Emmi

UME kiállításain neve szerepelt.

M.934.T.28.

D. Róna Emmy
illusztrátor

M.D.K.

Mese illusztrációiból kiállítást rendezett.

Fedor: D. Róna Emmy kiállítása
Nők Lapja, 1960. június 9 - 23 szám.

Róna Emy MDK

Róna Emy: Hófehérke és a 7 törpe /Grimm meséje nyomán/. c. könyve illusztr.

Magyar Kultúrszemle, 1938. 5-6.sz.

IAI KIADÓ
XXXXXXXXXXXXXXX
zerkesztősége
Szalay u. lo-14.

TELEFON: 111-010

Levelünk jele:

Kelet:

Ügyintéző: Putnokyné

u.3.

Róna Emy, grafikus. D Dk

Május 27-én megnyílt a művésnő illusztrációkat és rajzokat bemutató kiállítása a fényes A.-teremben. Megnyitót Bl. Csai-Kis Zoltán Kossuth-díjas szobrász mondott.

— Megnyílt Róna Emy kiállítása

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 28. 8.1

Róna Emy, grafikus

Május 27-én kiállítás nyílik illusztrációiból és rajzaiból a Fényes Adolf Teremben.

-: Hír

Népszabadság, Bp. 1963. máj. 26. 10. l

M. D. K.

RONA Emy

Kiállítása a Fenyes Adolf teremben

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 123. sz. 7. l.

Róna Emy, grafikus ; DOK

Kiállítását a nagy érdeklődésre tekintettel
12. hetét 19-ig tartják nyitva.

- : Hír

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 15. 8. l

Róna Emy, grafikus MDK

A fényes Adolf-teremben állítottaki illusztrációit.
Róna E. mindenekelőtt gyermekkönyv illusztrátor.
Újabban egy sereg komlói rajz, tanulmány i
vázlat bizonyítja gazdagodását.

Péter Imre: Tegyetek kiállításokról

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 11. 8.l

M. D. K

RÓNA Emy grafikus

Illusztráció Petőfi: János vitéréhez

" Barsov: Lidérc anyó kútjához

" Bechstein műveihez

Magyar Nemzet, 1960 (XVI.) 131. sz. 4. e.

d. m. Kit kiállítás

Róna Emy, grafikus

A Gyémánt-mesekönyv című gyermekkönyvet illusztrálta.

– A Kossuth, a Zrínyi és a Róna Ferenc könyvkiadó öri tervei

Népszabadság, bp. 1959. szept. 9. 9. l

MDK

Róna Emy

Kompozitio, temp.

Árverési Közl. 1938, 3.rk.sz. 30 l.

Róna Emi, grafikus

Három illusztráció
meséhez

Rem.

Balázs Éva: Mese a Jenyőfáról

Népszabadság, bp. 1959. dec. 25.

24.l

Róna Emmi, grafikus

A Nagy Képes Ábécé c. gyermekkönyv illusztrációit készítette.

– : Könyvekről

Népszabadság, bp. 1959. dec 20. 10. l

MDK

Róna Emmi

Váchartyánban, akv.

Békeplakát és 5 éves terv graf. kiáll.
Ernst Muz. 1953. szept. 1o 1.

MDK

D.Róna Emy

Mese

Munkácsy cőh 5.kiáll. Ernst Múz. 138.kiáll.

1933. márc. 5 l.

Róna Emy, festö

szereplésével kiérdemelte, hogy nevét külön emlitsék.

Tárlatok: Tavaszi Szalon. Szinnyei Társ. rendezésében. "Képzömüvészet" 1938. 10.sz. 132.l.

MDK

Róna Emmi, festö
szül. 1904.

149. sz. Tus

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April.
Nemzeti Muzeum/Stockholm/ Katal. 24. l.

MDK

Róna Emy

-Kompozició, temp.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.
32 l.

Róna Emy festőiskolatulajdonos.

Magyar Nemzet.

1946. IX. 7. i II. évf. 199.

(: Hír. :)

MDK

Róna Emmy

illusztrációival jelent meg a Kis gyermekek nagy mesekönyve az Ifjúsági Könyvkiadó kiadásában.

B. B.: Kis gyermekek nagy mesekönyve.

Nők lapja, Bp. 1955. június 2. [9. l.]

Róna Emmy festő.

Meyer Nemet.
1946. VII. 7.; II. évf. 148.
(: Bezámolé :)

MDK

Róna Emmy

Párisban, vizf.

Tavasz, temp.

Tavaszi Szalon katalógus, 1929. máj. 14 l.

MDK

Róna Emy [grafikusművész]

három rajza (riportrajzok) repr.

(Palotai Boris: Turistacsoporttal a Szovjetunióban.)

Nők Lapja, Bp. 1956. június 21. [10-11. l.]

MDK

Róna Emy képzőművész

— tagja lett az MNDSZ kezdeményezésére választott Országos Bizottság a gyermekért nevű bizottságnak.

Művészek, orvosok, írók és szülők részvételével megalakult az „Országos Bizottság a gyermekért".

Nők Lapja, Bp. 1954. május 27. [13. l.]

Róna Emy illusztrációi

Temperákkal rajzol az UME

VII. kiállításán a Nemzeti

Szalonban

Kaparsáp 1937 IV. 25

Róna Emy
Mária a gyermekkel, temp.

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940, október

11 1

181. kép. *Krisztus az Olajfák hegyén. Üvegfestmény, 1500 körül.*

KRISZTUS SIRATÁSA (182. kép)
Csak sárga színnel. Magyar munka 1500 körül. Félkörös felső záródással, 30×23 cm.
A Kassa melletti Margitfalváról. Vétetett 1935-ban Lepold—Lippay 54. l.

KÁLVÁRIA (183. kép)
Alul kékpólyás címer, felül 1523-as évszám. Magyar (?) munka 1523-ból (Rongált.) 30×21 cm.

KRISZTUS A KERESZTEN
Alul évszám: 1537. Magyar(?) munka 1537-ből. Tondó, átm. 22 cm.

LOMBDÍSZ, ornamentális és annak utánzata
Magyar munka 1500 körül.
14·5×22 cm.
A Kassa melletti Margitfalváról. Vétetett 1935-ben.

M.D.K.

Róna Emy
grafikus

„Jaiusvitéz" illusztrátora (1951)

Nagy Lucca: Petőfi illusztrációk.
M.M.M. Évkönyve 1952, 156 l.

Róna Emy festőművésznő

Kompositio

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI. kiállitása, 1930. december V. terem

LOLLOK LÉNÁRT MELLKERESZTJE,
aranyozott ezüst, foglalt ametisztlapokkal és zománccal.
Mag. 11 cm.
Bécsi munka, 1890 körül. Később Csernoch prímás tulajdonában.
Lepold Katalógus 100. sz.

ÁTHOSZI KERESZT,
fa, talpas, jelenetekkel.
Mag. 23 cm.
Áthoszi munka, 1890 körül.
Venczel Antal kanonok adománya, 1905.

BOLTIZÁR JÓZSEF KELYHE,
aranyozott ezüst. Neogót stílű. Dianafejes hitelesítő bélyeggel és HA mesterjeggyel.
Mag. 24 cm.
Bécsi munka, 1894.
Boltizár István felszentelt püspöknek aranymiséje alkalmából ajánlotta fel a főegyházmegye papsága, 1894.
Boltizár ajándéka, 1905.
Gerevich PA, 191. l. — Lepold Adatok, 34. l.

VASZARY KOLOS KELYHE,
aranyozott ezüst, zománcképekkel. Neoreneszánsz stílű. Vaszary címerével. Dianafejes hitelesítő bélyeggel és AK mesterjeggyel.
Mag. 22·5 cm.
Bécsi munka, 1895 körül.
Krisztusfejes patenája Anderstől.
Vaszary prímás ajándéka.
Gerevich PA, 191. l. — Lepold Katalógus 128. sz.

Róna Emmi

M.D.K.

festő

414) Mária a gyermekkel

Győri Városi Muz.

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.

Budapest, 1952.

26 l.

MOK

Róna Emmi

kelebi meseillusztrációi szerepelnek
a tavaszi női tárlaton.

Fedor Ágnes: Tavaszi női tárlat a Mű-
csarnokban.

(Nők Lapja, Bp. 1958. március 13. [20.l.]

MDK

D. Róna Emy

Leány az ablaknál, vizf.
Anyaság, vizf.
Nővérek, vizf.

N. Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun.
5 l.

MDK

Róna Emy festő

j.j: Őszi tárlat a N.Szal.ban. Pesti Hirlap,
1942. okt. lo. 6 l.

D. Róna Emmy
Önarckép, temp.
Compositio, I. "
" II. "

U.M.E. III. Bpesti kiállitása. Nemz.Szal. 1931.
febr. 2, 6 l.

MDK

Róna Emy

illusztrációk Eleanor Porter könyvéhez

Magyar Kulturszemle, 1943. dec. 15. 32 l.

MDK

Róna Emmy

Ember, temp.

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll. Ernst Mus.
1946. jul. 8 l.

Róna Emy, grafikus

MDh

Grimm meséje után
írta s' illusztrálta
a Hófehérkét.

Róna Emy: Hófehérke s' a 7 törpe

7

A Könyv. Bp. 1938. November

IV/11

Róna Emmy, grafikus

Rajzai díszítik a Thackeray-mű ifjúsági kiadását.

– : Thackeray: Hiúság vására 9

A Könyv. Bk – 1936. november-december [III/11-12

MDK

M.D.K.

Róna Emmi

"Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel ir a lap a Szinyei Merse Pál/által rendezett /Társaság/ "Tavaszi Szalon" kiállitásról. A tárlaton szereplő müvészek 25%-a festőnő.
Közöttük szerepel a müvész is, akinek müveit a kritika kiemeli és a lap bemutatja "Mese" c. müvét.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64. lap

Róna Emmy, grafikus

MDK

A Tankönyvkiadó első játékos munkafüzete Róna Emmy illusztrációival jelent meg.

Címlap és két illusztráció:

Repr

Könyvekről
Dr. Bródy Miklós: Vakáció

34. lap

Család és iskola, bp. 1968. június

XIX/6.

MDK

D.Róna Emy

Mese

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy C6h V. kiáll.
1933. márc. 5 1.

MDK

Róna Emmy

két rajza (meseillusztrációk) repr.

(Az egér és a béka.)

Nők Lapja, Bp. 1950. május 13. [19.l.]

MDK

Róna Emy

Mária a gyermek Jézussal, festm.

Cicu, festm.

B.A: A Szalon csop.kiáll. Magyarság, 1937, szept. 19. 25 l.

Megyerósbánya (Komárom)

R.k.templom, gúlafedéses torny
két-két félköríves záródásu a
kaskenyebb szentély. Két ang
ból és Szt. Simon apostol leh
templom románstilü, XII. száza

(Esztergom vármegye. MVE V.1

MDK

Róna Emy

N.Szal. 87. csop.kiáll. Művészet, 1937, 11-12.sz. 137-38 l.

ntes, 1+2+1 tengellyel, az első két
ül.

MDK

Róna Emy

k.i: Csoportkiáll. a N.Szalonban. Pesti Napló, 1937, szept. 19. 18 l.

Tata (Komárom)

Alkotmány-utca 6. József-
oromzatos, lekontyolt nye
kőkeretes ablakokkal, job
a majolikagyár festékzúzó
1791-től, a majolikagyár m
gyárat Esterházy József a
között működött /.

(Kévhelyi Elemér: A tatai maj
V és MV. Bp. 1952, második lapsz

MDK

D.Róna Emmy

Szent család, temp.

Nemz. Képzőmüv. kiáll. 1933. ápr. Mücs.

41 l.

RÓNA Emy

Kisgyermekek nagy tépéstörzse
Virágom virágom

Fedor A': A könyvek köntöse

Művelt Vép 1955. II. évf. 27. n. julius 3, 7 l.

Róna Emy
Freskóterv, tempera
Mária a gyermekkel, tempera

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete kiállitás. Nemzeti Szalon, 1940, november, 15 l.

kárpitos arany trónuson ül Nárcissus püspök zöld talárban, fehér-lila ruhában. Vörös infulás feje arany glóriával övezett. Jobbjával áldást oszt, balkezében pásztorbot. Előtte kék ruhában, fekete köpenyben térdel Afra. Fején fehér kendő, imádkozásra összetett kezében rózsafüzér. Mögötte barna farkas, szőke kisgyermek csupasz testébe harap. A háttér sárga falának lépcsőzetesen töredezett nyílása mögött zöld, apró bokros táj, folyó, négytornyú épület látható, kék hegy, s halványabb-kék égbolt előtt. (349. kép.)

95a lap: „... hie her in disse statt Augspurg berufft ..."

114b lap: Egy, az egész lapot betöltő, rongált miniatura (118×86 mm), amelyen Lázár házában *Krisztus lábmosása* látható. Zöld-rózsaszín-kockás padlón, oszlopos architektura előtt, középen elhelyezett asztal mellett oldalt ül Krisztus, aranyszélű szürke ruhában. Haja s szakálla barna. Jobbkezével az asztalra mutat. Az asztal mögött három apostol ül, kék, vörös, zöld ruhában, az előtérben pedig külön egy sárgaruhás férfi, Judás(?) ül. Krisztus előtt térdel Mária Magdolna, kék köpenyes aranybrokát ruhában, Krisztus lábát mossa. Mária mellett barna edény, kancsóval. Krisztus mögött barna épület, vaspántos ajtóval. A háttér architekturája, három vékony zöld oszloptól tartott boltív, belül aranybordás, kék boltozattal. A háttér sárga falán három üvegablak. (350. kép.)

A fínom, gondos kidolgozású miniaturákat vékony aranycsík kereteli. A keretet szabályos távolságban elhelyezett feketeszakállas nagy arany-tallérok veszik körül. A lap felső szélén az arany-

D.Róma Emy festőművész
Composition, temp.
Composition, temp.
Karnevál, temp.
Nemzeti Szalon, 1930. ápr.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
135-1918. szám.
Előjegyzett: február 29-

A m.kir.vallás és közokt.mi
129033 sz.a.kelt s a IX.ker.
ténekn másа.

Utasitom az állampén
várban bérelt lakásban szük
Kettőszázöt /205/ K-t, a mü
hivatalos nyugtatványára, el
fizessen ki és a tárczanapl
A hivatalos más

Róna Emy.

MDK.

Illusztrációk.

Képripost a „János vitéz" új kiadásáról. (Ifj. Könyvkiadó)

Művelt nép. 1955. jan. 30. VI. é. 5. sz. 6. l.

M.D.K.

Róna Emmi

Grafikusmüvész kiállitott a Fényes A.teremben.

havas: két kiállitás.

Népszava 1960. juni 12. 4.old. 139.szám.

Róna Emy, grafikus

MDK

Rajz.

Repr.

Illyés Gyula: Bonyhádi ég

13.l

Család és iskola, bp. 1960. december

XI/12

Róna Emy grafikus

Mok

Rajz. Repr.

Finally Olga: Gyerekek az erdőben

8. l

Család és iskola, Bp. 1960. szeptember XI/9.

Róna Emy, grafikus M 04

Nyilatkozata a mesekönyv-illusztrációról.

És: „Hálátlan a világ" c. meseillusztráció.

Repr.

Major János: Igaz, hogy ez macska
vagy nem igaz? 12-13.l

Család és iskola, 1960. augusztus XI/8

ek. D. V.

RÓNA Emmy festő

illusztrátor

Szalmás Béla festő özvegye

a. m. elhalt Szalmás Béla festő -
nővére

Magyar Nemzet 1961. ápr. 18. 4. l.

Réna Emmy, festő MDK

399. Anyaság. Tempera.

Bp. Műcs.-"A Magyar Művészetért." Képzőm.Kiáll.1942. jun.6.-22. Kat.16.l.

M.D.K.

Róna Emmi Kliené /1901-

689. Ablak. Pasztel. 45x63 papir
690. Napló. Pastel.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 48. l.

MDK

Róna Emy grafikusművész

A Fényes Adolf teremben kiállítást rendezett illusztrációiból és rajzaiból. (4 illusztráció: Az Ezeregyéjszaka meséiből; Illusztráció Bechstein „legszebb mesék" c. könyvéhez; Misi Mókus (Tersánszky J. Jenő írásához) és Illusztráció Arany László „Magyar népmesékhez" – rajz.)
Róna Emy ...
Ország-Világ. Bp. 1960. június 22. (9. l.)

MDK

Róna Emmi könyvillusztrátor

Békeképeskönyv

Békeképeskönyvet ajánlott fel a tanácsi választásokra

Ceruzával, ecsettel, vésővel...

Kis Ujság 1950.dec.22

Róna Emy, grafikus

Bok

Rajza.

Repr.

—: Bizonge
(Bantu-néger dal)

18

Család és iskola, Bp. 1961. Március

XII/3

Róna Emmi MDK

Illusztráció a János vitézhez I-III, tempera

Műcsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Róna Emy

A nékesfehérvári kent István kiállításon az állam megvette „hária a gyermekkel" c. festményét (emlitve)

Pesti Hirlap 1938 VII. 8

D. Róna Emmi

UME. ötödik csoportkiállításán
képe szerepel.

NU. 934.T.30.

D. Róna Emmi festő

UME. kiállításain a Mária Valéria
utcában szerepelt

EK. 934. T. 31.

ΕΚ. ΔΣΝ. Τ.Β΄.

D. Róna Emmi

Csoportkiállításon a Mária Valéria utcában festményeivel szerepelt.

Est. 934. T. 28.

Róna

szobrász

Tisza-szobor tervei - Műcsarnokban - pályázatát benyújtotta. Részleteiben nem komoly értéket, de egészében a konvenció hatalmasodik el rajtuk, ahogy megjeleniti a főalakot.

Pesti Napló
1929.VI.16.

MDK

K. Róna Emmi

Kisleány, o.

Szépműv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Sp.1952.

D. Róna Emmi MDK

Vasárnap

A magyar akvarel és pasztelfestők egyesülete
Műcsarnok 1934. márc-ápr.

Rónai Emy

MDK

Rajza: Petőfi utca 1960.

Kortárs. 1961. 12. sz. dec. 952. l.

Róna Emy

MDK

Egy asszony, temp.

Nemzeti Szalon 1942. okt.
Őszi tárlat

MDK

Róna Emy

Illusztrációi a magyar képzőművésznők Műcsarnok beli kiállitásán.

Havas Lujza: Magyar képzőművésznők kiáll.-a.

Népszava 1958.márc. 12. 6.1.

Róna Emy MDK

Mese, temp.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

RÓNA Emmy M.D.K.

Allatok c. képeskönyv, Mészöly Dezső s zövegével / leporelló, Móra kiadó

Sok érdekes ifjusági könyv a téli könyvvásáron
Magyar Nemzet 1962. november 30. 4.l.

M. D. K.

RÓNA Erny grafikus

Kiállítása: Salgótarjánban, Nagybátonyban

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 257. sz. 7. o.
Old. 29.

Róna Emmy grafikus M.I.D.K.

János vitézhez készült illusztrációiról.

Redő F. IV. Magyar képzőművészeti kiállítás művészete. Bp. 1954 1 sz. 170.

MDK

Róna Emy

Balatoni rege, temp.

Balatoni Társ.3. N.Szal.393. kiáll. 1928.ápr. 21. 1.

MDK

Róna Emy

Merengés a Balatonon, temp.

Balatoni ének..., "

Balatoni rege, "

Vihar a Balatonon, "

Balatoni Társ.3. N.Szal.393. kiáll. 1928.ápr. 21. l.

Róna Emy, grafikus 1904

Kiválik a gyermekkönyvek illusztrálásában.

Kéki béla: A könyvillusztrálás modern eszközei 324.l

A Könyv

[Könyvbarát], bp. 1955. július V/7

Róna Emy, grafikus M Dk

Petőfi: János vitéz-ét illusztrálta.

Aradi Nóra: Ifjúsági könyvek illusztrációiról
509.

A Könyv

[Könyvbarát] Bp. 1955. november V/11.

Róna Emy, grafikus

D Dk

Illusztrációja az Öreg néne
Örikéje c. mesekönyvtöz.
[Fazekas Anna könyve.]

Repr

Repes Ágnes
Szász Éta } : Könyvtáros nemmel az Ifjúsági
kiadó utolsó két évének
munkájáról

Könyv

205-208

A Könyv

[Könyvbarát], bp. 1955. május

V/5.

Róna Emmy, grafikus MOL

Misi Mókus kalandjai című
mesekönyvet illusztrálta.
(Móra ferenc könyvkiadó, 1958
negyedik kiadás.)

S.: Tersánszky J. Jenő: Misi Mókus kalandjai
17. l

Család és Iskola, Bp. 1959. január X/1. sz.

MDK

D.Róna Emmy,

Növérek.

Az Ernst-Muz.kiállitásai. CXLVII.- A MUNKÁCSY-CÉH VI.sors.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934,május. Kat.s.l.

MDK

D.Róna Emmi, festö

Anya gyermekkel.

Az Ernst-Muz. kiállitásai.CXLVII. -Munkácsy- Cph.XXXXXX
VI. sorc.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934 május. Kat.15.

MDK

D.Róna Emmy, festö

Szent család. Tempera.

Bp.Műcs.-OMKT Nemz.Képzőmüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 41.1.

MDK

Róna Emmi, festö

Anyám. Tempera.
Én. "

OMKT.-M ücsarnok. IV .Nemzeti Képzömüv. K/iáll.
IP.1937.ápr.29.-jun.2o. K/at. 12.1. és 13.1.

Róna Emmi [? → Emy], grafikus

Misi Róka kalandjai c. gyermekkönyvet illusztrálta.

Szilágyi Lilla: Tersánszky J. Jenő: Misi Róka kalandjai 44.l

Könyvtáros.

[Könyvbarát] bp. 1953. május III/5.

Róna Emy, grafikus MDh.

Farekas Anna verseskönyvét illusztrálta.

R.: Farekas Anna: Ünnepi koszorú 40 p

Könyvbarát, Bp. 1952. március II/3

Róna Emy, grafikus DDK

Várpalotán mutatják be a közelmúltban rendezett nagyszerű kiállításának anyagát. (szept. 18-tól okt. 2-ig.)

—: Hír

Népszabadság, bn. 1960. szept. 16. 8.l

M. D. R.

RÓNA Emy grafikus

A salgótarjáni József Attila mű-
velődési házban kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 223. sz. 7. l.

Róna Emy, grafikus

Szept. 18-án grafikai kiállítása nyílik meg Salgótarjánban.

—: Hír

10. l

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 20

Róna Emy
Grafikus

M.D.K.

„Misi mókus" rajzsorozaka, „Ezeregyéjszaka" illusztrációi, „Petőfi illusztrációi", „Lidérc anyó kitja" cemű mesének illusztrációi.

Fóthy János: Ahmetty Róna Emy illusztrációi és rajzai...
Művészet, 1960. szeptember.

J.G.M

M.D.K.

Róna Emy
grafikus

Barsov illusztrációk (repro)

Fölhy János: Róna Emy illusztrációr és rajzai . . . .
Művészet 1960. szeptember.

M.D.K.

MDK

D. Róna Emmy

Akt, temp.

KUT, UME kiáll. N.Szal. 1932. nov. 14 l.

MDK

Róna Emmy, festö

Kompozició.	Tempera.
Bozzay Margit, irónö portréja.	"
En.	"

Nemz.Szalon. -Téli tárlat. 1938 jan.-febr. Kat.

Róna Emy
grafikus

M.D.K.

Fenyes Adolf terem kan tart kiállítást.
Az Ezeregyéjszaka mesei, Mór Mókus, Aranyhaszló
"Magyar népmesei kincs" illusztrációk.

Róna Emy az ismert grafikusművész . . . .
Vasszág - Világ, 1960. jún. 22 - 25 szám

MDK

Róna Emmy: grafikus

A New-York-i The Lion Press kiadó megrendelte Gergely Márta - Róna Emmy: Meghívás az Állatkertbe c. mesekönyve angol nyelvű kiadását.

-: Külföldi bélyegek - magyar nyomdában 2

STI HIRLAP, Bp. 1967. aug. 31.

Róna Emy, grafikus

MDK

Berze Nagy János: Sárkányölő Sebestyén c. könyvét illusztrálta

Könyvekről

—: A jánljuk 34

GYERMEKÜNK, Bp. 1969. április XX/4.

MDK

Róna Emy, grafikus

Berze Nagy János: Sárkányölő
Sebestyén c. kötelét illusztrálta.

Könyvekről

—: Ajánljuk 34.

GYERMEKÜNK, Bp. 1969. április XX/4

Róna Emmi

Bazsó mesék, illustrációk, akvarell, 90 × 35

Képzőművészeti Kiállítás, 1960, Bp.

M.D.K.

Róna Emmy

"Az ezeregyéjszaka legszebb meséi" c. könyv illusztrációit készitette.
Móra Kiadó. K-s I.: "Könyvek a kirakatban" c.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. juli. 26.
XIII. évf. 30. sz. 7. lap

M.D.K.

Róna Emmy

Balázs Éva: "A megszökött csillag" c. ifjusági
könyvét illusztrálta.
K-s I.: "Könyvek a kirakatban" c. rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. márc. 15.
XIII. évf. 11. sz. 7. lap

MDK

Róna Emy, grafikus

Rajzai illusztrálják
Róna Gyöngy: Szindbád, a hajós c.
könyvének német nyelvű kiadását.
(Corvina.)

—:□ „Szindbád, a hajós ....“ 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún! 29.

Róna Emmy.

Fedor Ágnes: Egy asszonyéhet. Beszélgetés Róna Emmyvel. - Nők Lapja, 1966. márc. 5.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284. l./

258. l.

Róna Emmy

Született 1908-ban. Grafikusművész, könyvillusztrátor. Tanulmányai: a párizsi Académie Julian és a római Képzőművészeti Főiskolán.

Fehér Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 246 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Róna Emmy

Szinpadi kosztümöket tervezett; akvarell festőnő.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 f 246 f.

Róna Emmi Kliené (1901-)

Ablak.
Pasztel. Sign. 1940.

Napló.
Pastel,

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Róna Emy

festőművész

VI. szemverseny - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Az Est.
1939.VI.16.

D Róna Emmy

festőnővics

Tavassi Várlat - Nemzeti Szelemben - képével szere-
pel. Néhány modern akvarellje kap meg.

Nemzeti Ujság
1929.VI.16.

Róna Emmy

„Kisgyermekek nagy mesekönyve"
c. könyvet illusztrálta

Nérnova 1965 nov. 27

D. Róna Emy

festőnővész

Munkácsy-cóh kiállítása - Ernst Museumban - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1938.III.19.

Róna Emmy festőművész

Kompozició

"A nő a művészetben" kiállitás katalógusa. 1936. Műcsarnok

Róna Emmy festőművész

Arckép

"A nő a művészetben" kiállítás katalógusa. 1936. Miccarnok

m.dk

Róna Emy
grafikus

Eltörött a bögre c. képeskönyv egy oldalának rajza. (Minerva kiadás)
Melléklet (Leporelló nyomás)

Magyar Grafika, 1959, 3. évf. 1sz. 71 l.

Róna Emy, grafikus

Rajzai: Kis gyermekek nagy mesekönyve. (két rész) Repr.

Mikszáth Kálmán: A fantázia s a mese 11-12.

Család és iskola, bp. 1961. december

Róna Emy, grafikus MDK

Színes rajzai illusztrálják az Ezereggyap meséit.

Egy rajz: Repr

Könyvekről

V. Gy.: Az Ezereggyap legszebb meséi

24. l.

Család és iskola, bp. 1961. szeptember

MŰEMLÉKvédelem

Róna Emmi MDK

illusztrálta Losonczy Zoltán: Fófehérka mama lett c. könyvet. Palladis kiadás

Róna Emy MDK

Bábszinház. Palladis kiadás.

mvk

Rona Emy grafikusművész

Kiállítása a Fényes Adolf teremben 1960. maj-jun.
Illusztrálta: Az Ezeregyéjszaka meséit, Petőfi
János vitézét, Tersanszky Mici mokus kalandjait, stb.
„Elmélgedő, keresi a kifejezés legjobb eszközeit"
Ábrák: Lidére anyókutja", Petőfi János vitézéből 2 oldal.

% Rona Emy Grafikusművész
Magyar Grafika 1960. n. évf. 7. sz. 269–270

Róna Emmy, festőn. MDK

az UME rendes tagjai közé tertozik.

Az UME I.bp.-i kiállitása.- Nemz.Szal. 1928.febr.

Róna Emmy.

A Tavasi társaston, melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek, illusztrációi szerepelnek.

Nemzeti Ujság, 1928. jún. 21,

Róna Emy

MDK

Portrait, temp.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

D. Róna Emy

Nemzeti Szalon UME harmadik kiállításán neve szerepelt.

U. 931. II. 1.

D. Róna Emy

Nemzeti Szalon UME kiállításán önarcképével szerepelt.

PH. 931 ~~932~~. II. 1.

Róna Emmy

Nemzeti Szalon UME kiállításán biblikus lapjaival szerepelt.

8.ó.u.931.II.1.

Róna Emmi

Nemzeti Szalonban az UME harmadik kiállításain szerepelt.

MO.931.II.1.

Róna Emmy

Férfifejet ábrázolórajzának repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. febr. 13.
XV. évf. 7. sz. 15. lap

Róna Emy

Illusztrációval szerepel az alábbi kiállításon

N. N: magyar gyermek könyvek Stockholmban

Esti Hislap 1970 XII. 4

Róna Emmi

festő

részt vett az alábbi kiállításon

Művészet. 1938. 56. l.

(Magyar képzőművészek a londoni kiállításon)

20. szám. — Rényi 22. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 767. l. — Körösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 238. l. — Maszlaghy II., 187. szám. — Esztergom vármegye... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. —Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929,. 173. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Keresztelő Szent János

Csúcsos felső záródással, fa, olaj, 89×42 cm.
Jelezve jobbra lent: Ittenbach, 1878.
Simor prímás rendelte a művésznél.

—ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 22. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 238. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 767—768. l. — Maszlaghy II., 333. szám. — Kreuzberg, P. J.: Ittenbach. Gladbach, 1911., képe a 47. táblán. — Esztergom vármegye... Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gerevich PA, 249. l. — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

PESTÖ SISTERSEK
Róna Emmy és Róna Klári önportréi az U. M. E. kiállításán

EÖTVÖS-UTCA. — LEVÉL: Egy házasság problémája.

VÁLASZ: Az az érzésem, hogy elhamarkodottan cselekedett. Ez a levél, ebben a levélben foglalt probléma nem olyan természetű, hogy akár itt válaszoljak rá, akár levelet írjak. Ha még nem késő és a szerkesztőségben fölkeres, szívesen állok rendelkezésére.

TIME IS MONEY. LEVÉL: Tanácskérés egy szerelmi összeköttetésben.

VÁLASZ: Asszonyom, önnek is csak azt tudom mondani, amit előbbi üzenetemben írtam: ez a probléma nem olyan természetű, hogy a nyilvánosság előtt tárgyaljuk, egyébként is szükszavú soraiból olyan nagy probléma kiált felém, oly halványan színezve, hogy azt hiszem, ön maga sem gondolt arra komolyan, hogy én határozott választ adhatnék e pár szavas levélre.

ALSÓGÖD, 18. LEVÉL: Három tusrajz.

VÁLASZ: Itt a szerkesztőségben többen látták. Igen tetszettek a rajzoló uraknak. Ezek után, — megfelelő, igen keskeny lécrámában — egészen bátran elküldheti a hölgynek. Semmi oka nincs rá, hogy eltussolja előtte ezt a tehetségét.

SZILÁRD. LEVÉL: Úgy tervezem, hogy holnap mégis fölhívom telefónon . . .

VÁLASZ: Eltekintve attól, hogy ez az egyetlen helyes és rendes út . . . kedves Szilárd! Ön nem szilárd. Ön ellentéte mindannak, ami szilárd!

MAGLÓDI ÁLOM. LEVÉL: Nem tudok azon az úton végigmenni, ahol tavaly sétáltunk. Haragszom a fákra, dühös vagyok a bokrokra ...

VÁLASZ: Abszurdum, de azért megértem. Petőfi Sándor juhászlegénye is: »Elkeseredésében — mi telhetett tőle? — Nagyot ütött botjával — a szamár fejére«.

KÉT CIGARETTA KÖZÖTT. LEVÉL: Mi jobb: belevetni az embernek magát a világ forgatagába, élni zajosan, lázasan, lehetőleg kiélvezni mindent, látni mindent és mindenhol ott lenni, vagy pedig élni csöndesen, szerényen!

VÁLASZ: A nagy költő szavaival válaszolok: »Földi ember kevéssel beéri vágyait, ha kevesekre méri«.

LIÁNE. LEVÉL: Ha Pestre jövök, szabad-e önt fölkeresni? Megjegyzem, csinos vagyok, jó alakom van és szép szemem.

VÁLASZ: Szívesen látom, attól egészen függetlenül, hogy milyen a szeme és milyen az alakja. Ezek a körülmények engem, rovatommal kapcsolatban, ujságirói munkámmal kapcsolatban sohasem érdekeltek . . . és ezentúl, sajnos, még kevésbé fognak érdekelni!

A RÓZSÁK SZIGETE. LEVÉL: Én elküldtem önnek a versemet és ön csak viccell velem!

VÁLASZ: A versről, ez utóbbi levél dacára, csak egy maradt a véleményem, ami volt. E levélre csak egy megjegyzésem van. Ezt, hogy: viccel, egy »l«-lel írják. A helyesírást — még ha viccelünk is — komolyan kell fölfogni. Egyébként pedig: a verset, (miután újból beküldte, tehát újból elolvastam a Rózsák szigetét), szóval e verset igazán hiba volt tréfás modorban megkritizálni. Ez a vers szörnyen szomorú. Ne értsen félre, nem a vers, az meglehetősen pajzán. Hanem: az egész versirási vállalkozás . . .

LENKE, 23. LEVÉL: Az én sorsom, a mai fiatal úrileányok sorsa! Apró gyerekkoromban jó mód, sőt gazdagság . . . most küzdelem a létért, szomorúság és a multak hiábavaló emlegetése! Nagyon kis fizetésért dolgozom, néha elcsüggedek, kérek egy kis biztatást, pár kedves szót, mert néha igazán azt érzem, hogy elfogy az erőm . . .

VÁLASZ: Biztató szóra önnek nincs szüksége, mert a biztatás ott van a lelkében belül, a szivében, a hitében! Csak küzdjön, harcoljon, ne feledje hányan küzdenek és harcolnak önnel egy csatasorban, a derék, tiszta gondolkozású, dolgozni és élni akaró emberek nagy csoportjában. Csak: föl a fővel, kedves. Nem biztatást küldök önnek, talán kevesebbet, de talán többet: elküldöm a szivem szeretetét és azt a tiszteletet, amelyet egy derék és rokonszenves, dolgozó embertársam megérdemel.

NEGYVENKÉT ÉVES. LEVÉL: Direktivát kérek, egy kis életfilozófiát a jövőre!

VÁLASZ: Leírom az enyémet! Egy kis magyar nóta második strófája:

Sokszor nagyon bánt az élet,
Az Isten is látja . . .
Bánom is én! Rágyujtok a
Bojtos kis pipámra.
A kalapom egykedvüen,
A szememre vágom,
Egy szép szegfűt mellé tüzök,
Egy jó nótát elfütyülök . . .
Meg leszek én már valahogy,
Ezen a világon!

BÚZASZEM. LEVÉL: Vers a rónáról.

VÁLASZ: Irtak már egy verset a rónaságról, egy halhatatlan költő, annak a versnek az első sora egyúttal kritikája lehetne az ön, rónaságról szóló verseinek is. Igy szól ez az első sor: »Hej, mostan a puszta, ám igazán puszta! . . .« Ne vegye rossz néven, de ennyi pusztaságot még kevés költeményben találtam, mint ebben a hosszú lére eresztett döcögő rigmus-tengerben. Ön teljes őszinteséget kért — én teljes őszinteséggel válaszoltam, kérem, ne haragudjon rám!

HIGYJEK-E? LEVÉL: Kinek-minek higyjek-e? Néki? Vagy a rágalomnak?

VÁLASZ: Önmaga irta, hogy amióta ismeri, milyen jóságos és hűséges önhöz. Szerintem ez döntő faktor, de viszont ön ismeri legjobban a saját lelki egyensúlyát és külső körülményeit. Ért engem, úgye?

MITEVŐ LEGYEK. LEVÉL: X. néni ezt mondta rólam, Y. bácsi meg ezt!

VÁLASZ: Ne törődjön velük. X. néni megfog pukkadni, Y. bácsi szintén, ha nem hallgatnak meg önök végre egyebet, mint a szívük parancsoló szavát...

LILA ÁKÁC. LEVÉL: Hova írjak? A szerkesztőségbe? A lakása címére?

VÁLASZ: Ez nem probléma. Írhat akármelyik címre. Ezt a levelet kár volt megírni; nem volt semmi gyakorlati értelme. Ezzel a bajjal mindjárt megírhatta volna a »fólevelet«, fölösleges előörsöket küldeni hozzám. Én minden levélre válaszolok.

EGY SZERENCSÉTLEN. LEVÉL: Bú, baj, gondok, bánatok!...

VÁLASZ: A legnagyobb baj, hogy ön nem is akar megvígasztalódni. Elfogadja a szerencsétlenséget, mint egy önnek kijáró valamit, holott, — legyünk őszinték — alapjában véve, sokkal jobb dolga van, mint volt tavaly, az akkori levél megírása idejében. De ön már úgy menekszik vissza mérhetetlenül megnövelt bánatába, mint ahogyan a kiszabadult rab visszavágyik — a börtönébe. Ezt pedig nem szabad.

JANUÁR 12. LEVÉL: Lehet még ebből jó házasság?

VÁLASZ: Ha tudná, mennyi baj van e világban, akkor elhinné nekem, hogy: az önök házassága, aránylag még jó házasság. A görög bölcs a házasságot két malomkőhöz hasonlította, amely folyton súrlódik egymáshoz, míg végül teljesen kisimul. Istenem... önök jelenleg éppen összecsiszolódási állapotban vannak.

EMBER KÜZDJ! LEVÉL: Lehet-e, esetleg apróhirdetés útján olyan valakit találni, aki kedves és meleg családi otthonba bele tudna illeszkedni, nem a mai hyper-ultramodern keretekben, hanem a régi, konzervatív, erkölcsös formában.

VÁLASZ: Sose a megismerkedési módtól függ, mindig az illető partner egyéniségétől.

WALLBURGER. — LEVÉL: »Egy szerelem problémája!«

VÁLASZ: Levelét elolvastam, aztán — elolvastam újra. És még mindig — bevallom őszintén — még mindig nem tudom, mit válaszoljak önnek? Itt összeütközésbe került a barátnői gyöngéd, tiszta érzés és a szerelem — amely maga is vacillál! Ezt szép szóval, kapacitálással, megértő magyarázattal nem lehet elintézni! Ha ön kegyetlen, akkor talán keresztül tudja vinni a diadalát, de ön nem kegyetlen, ön nem képes hirtelen és elhatározó akciókra, mert ön nem abból a fából van faragva, aki boldogság-várat tudna építeni magának más boldogságának a romjain! Egyetlen gyógyszer van itt: az idő! Bízzák az időre a dolgot mindketten, illetőleg mind a hárman, az az öntudatlan harmadik is. Az idő meg fogja mutatni, hogy milyen erős az érzelem és menynyire erősek az egyéb kötelékek — azt is világosan meg fogja mutatni, melyik halványul el hamarább! Ért ön engemet, ugyebár?

TESTVÉR A TESTVÉRNEK! LEVÉL: »... Immár állandó rovat!«

VÁLASZ: Ez is olyan érdekes írás, mint a többi! Válasz: egy kézszorítás!

SZÖKE. LEVÉL: Ő csak egyre kért: »Legyünk jó barátok, megígéred?

VÁLASZ: És ön megígérte! Nem baj, ha nem tartja be. Ilyenkor a jóbarátság teljes közönyt jelent! El fog jönni az is.

VÁRVA VÁRJA. LEVÉL: Küldtem egy szerelmes levelet a művésznőnek — és hiába, nem érkezik rá a válasz.

VÁLASZ: Egyáltalán nem lep meg. Elvégre is, azért, mert a művésznő ott tart, hogy már mérges, ha szerelmes leveleket küldenek neki, mert ehhez ő, egy hosszú élet során egyrészt igen hozzászokott, másrészt egyáltalán nincs kinn ezzel a vízből. Azután meg a művésznő jelenleg igen messze hajózik, ahol más gondja van, mint nagymagyaralföldi szerelmes levelekre válaszolni.

BABU. LEVÉL: Ő dühöngött, én mosolyogtam. Mikor aztán nagyon dühöngött, kecsesen elköszöntem tőle.

VÁLASZ: Ön nagyon kecses, Babuka! Túlkecses.

MEGÁLLOTTAM AZ UTCÁN. LEVÉL: Megállottam az utcán, láttam azt a hermelines, autós, frakkos premier-fölvonulást, hallottam az eszeveszett tülkölést és azokra gondoltam, akiknek ma nincsen kenyerük.

VÁLASZ: Ön veszedelmes embertípus, uram! Ön megáll az utcán és — elkezd gondolkozni. Látja, én ezen már túl vagyok. Én már arra treníroztam magam, hogy — ne gondolkozzam ilyesmiken. Így — határozottan jobb.

KIS KADÉT. LEVÉL: Lekötheted-e magamat, tehetek-e határozott ígéretet? Ő húsz éves, én tizenhét.

VÁLASZ: Drága Klárika, nem szabad egész határozottan lekötnie magát, mert ezzel csak fiatalsága legszebb éveit köti le és nehezíti meg. Amikor az illető ifjú olyan helyzetben lesz, hogy megházasodhat, addigra úgy is régen tisztában lehetnek az érzelmeik és a szándékaik komolyságával és állandóságával.

MÉGIS SZÉP AZ ÉLET! LEVÉL: Kedves és intelligens sorok.

VÁLASZ: Hadd idézzek néhány mondatot a leveléből: »Hát lehet őrülni annak, ha az emberben nincs egyéb, mint végtelen nyugalom? Hogy nem akar semmit és nem is tud kérni semmit, ha úgy érzi, hogy nem jöhet már semmi nagyobb, mint ez a küzdelemmentes megbékülés? Talán gyáva vagy önző vagyok?« — Egyik sem. Okos, intelligens és rendes ember, akit én szívből és szeretettel köszöntök.

A. G. Cegléd. LEVÉL: Versek.

VÁLASZ: A költeményekben lobog-lobban valami, ami rendkívül figyelemre méltó: az elgondolás és a kivitel teljes modernsége! Mindenesetre: ha ez a forma a megfelelő gondolatokkal fog találkozni, (csak a köntös új — a gondolatokkal már találkoztunk) igen érdekes költeményeket fog írni!

»Minden külön anzix helyett« Lenkey Magda, az úszóbajnok-táncosnő most Drezdában vendégszerepel. Onnan küldte ezt a képet, s azt írja: júniusban itthon lesz és résztvesz a bajnokságon

KÖNYVET

Értékes, szép gyermekkönyvek

Oz, a csodák csodája

A világhírű filmből közismert Dorothy, a kis kanzaszi leány, két bábú, egy gyáva oroszlán és egy vidám kis kutya pompás története.

A hatalmas albumalakú könyvet *Róna Emy* sok-sok remek színes rajza, képe díszíti.

Ára szép, színes kötésben 6 pengő.

Singer és Wolfner 40. karácsony

A virágos rét, a kert ezer csodájáról mesél ez a gyönyörű könyv.

Ára 4 pengő.

A legpoétikusabb mesés-könyv, a gyerekek meghatottan olvassák.

Ára 3 pengő.

Akik most barátkoznak a betűkkel, azoknak készült ez a pompás könyv.

Ára 3 pengő.

A népmese színes, kedves világa, igazi magyar levegője szól hozzánk

Ára 3.50 pengő.

MINDEN · MAGYAR · KÉZBE!

A külföldi ifjúsági irodalom értékes alkotásai

ADRIENNE THOMAS

a német leányirodalom kiváló művelőjének könyvei a magyar leányok legkedvesebb olvasmányai. Új könyvének hőse:

Viktoria

régi ismerősünk. A kiváló szerző elmúlt év karácsonyán megjelent

Andrea

című könyvéből megszerettük őt is. Adrienne Thomas két könyvén keresztül megismerjük és megértjük a mai leánynemzedék minden típusát. Mindkét kötet sok képpel diszítve, szép kiállításban jelent meg.

Egy-egy kötet ára 4 pengő.

SIGRID BOO: Kisasszony-szobalány

Az intelligens, dolgozni akaró ember mindenütt megállja helyét, a kedvvel végzett munka mindig meghozza eredményeit, — ezt bizonyítja a kitűnő svéd írónő felnőttek számára írt aranyos regénye, amely a serdülő lányok számára is ideális olvasmány.

Ára 3.50 pengő.

ESTRID OTT: Három leány egy autóban

A mai fiatal leány derűs, bátor életfilozófiáját, mégis meleg, érző szívét tükrözi.

Ára szép kötésben 3 pengő.

A leányifjúság legszebb könyvei

TUTSEK ANNA

Égig érő rózsafa

című reprezentatív új művében a magyar leányifjúság életének, fejlődésének legutóbbi hatvan esztendejét mutatja be szórakoztató és nevelő hatású bűbájos történetek keretében. A művet Róna Emy művészi rajzai diszítik. A rajzok valóságos divattörténetet is jelentenek, mert a legutóbbi hatvan esztendő divatváltozásait is illusztrálják.

Tutsek Anna új könyve eseménye ifjúsági irodalmunknak.

A hatalmas kötet ára 6 pengő

Tutsek Anna legnépszerűbb komoly regényhőse:

Évike

Komoly dolgozó lány Évike, ezeknek a könyveknek a hőse. Megtaláljuk itt az élet komolyságát, derűjét, küzdelmét és boldogságát.

Szigeti Wolfus 1940. Karácsony

Egy-egy gyönyörűen kiállított, sok képpel díszített albumalakú kötet ára 4 pengő.

MINDEN · MAGYAR · KÉZBE!

A komoly ifjúság könyvei

A magyar történelem legizgalmasabb kora, amikor a magyarság választott a keleti álom és a nyugati civilizáció közt.

Ára, 16 egész oldalas képpel 6 P.

1848 élete egy bánáti kis városban, a hősi küzdelem hétköznapjainak névtelen kis embereinek nagyszerű története ez a regény.

Márton Ferenc 32 művészi rajzával. Ára egészvászonkötésben 5 P.

A világirodalom legcsodálatosabb élete Petőfié, aki mint igazi őstökös jelent meg a magyar égen. Harsányi Zsolt meséli el a magyar ifjúságnak a költő mesebeli életét.

Sok egykorú képpel, egészvászonkötésben 6 P.

Az Ember tragédiája írójának, a szabadságharc korának pompás képe ez az életregény. A csodálatos magyar zseni és remekműve a hősei Harsányi Zsolt regényének.

Ára 18 műmellékletlel, egészvászonkötésben 6 P.

A tenger keletkezését, élétét, ezer csodáját ismeri meg az olvasó Cholnoky Jenő könyvéből. A tudós mondanivalóját igazi író művészetével írja meg.

Ára egészvászonkötésben 8 P.

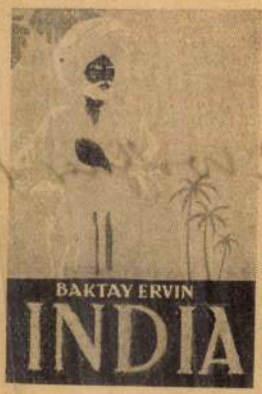

A legszebb mesék szülőföldjét írja le Baktay Ervin. Olyan szép, színes és érdekes Indiának ez a leírása, mint a keleti mesék bűvös szőnyege.

Szép kötésben, 650 oldal, 282 kép és 1 térkép. Ára 12 P.

Az emberiség nagy hőseinek története ez a könyv. Azoké a tudós kalandoroké, akik nekivágtak az ismeretlen tengereknek, hogy birtokbavehessük a földet.

Szép kötésben, fokban, sok képpel, rajzzal díszítve 8 P.

Ez a minden regénynél érdekesebb mű megmutatja, hogy milyen érdekes és titokzatos az a számunkra ismeretlen világ, amelyet a biológia tudománya elevenít meg.

Ára egészvászonkötésben 5.50 P.

Rónai Emmy

A legszebb magyar képeskönyvek

Tányértalpú koma képeskönyve

A legnépszerűbb magyar mesealak: Mackó úr kalandjait mondják el Z. Tábori Piroska csilingelő versei és Róna Emy művészi képei. A tizenkét színben nyomtatott 25 cm széles és 34 cm magas hatalmas album a legszebb karácsonyi képeskönyv.

Ára 6.60 pengő.

Mackó úr utazásai

Pedagógiai és lélektani szempontból eléggé nem értékelhető egyéniség Tányértalpú Barnabás úr, aki állandó kísérője lesz a gyermeknek és észrevétlenül ülteti el benne a jellemnek, jólelkűségnek és egészséges jókedélynek csiráit minden unalmas és nagyképű intő példálódzás nélkül. A gyermek kereső, tétova, ügyetlen tapogatózásában testvérének érzi a vidéki mackót és vele tanulja meg, mi mindent kell tapasztalnia az életben.

MACKÓ ÚR UTAZÁSAI

MACKÓ ÚR ÚTNAK INDUL.

Róna Emy

— **Hófehérke és a hét törpe.** *Róna* Emy, a jeles festőművésznő átköltötte *Grimm* halhatatlan meséjét. Újszerű levegő árad regényképéből, a merész vállalkozás sikerült, az ő Hófehérkéje az, akit oly régen ismerünk s úgy szeretünk, de mégsem szolgai másolata a klasszikus remekműnek, hanem annak sikerült új változata. Huszonnyolc kedves rajzzal díszítette könyvét *Róna* Emy, nyolc színes műlappal és húsz fekete képpel. A művésznő kedvessége, fantáziája és művészi tudása teljes győzelmet arat. A jó gyermekeknek nagy öröme lesz ez a díszes album.

— Új ipari tanfolyamok. Az ... folyamok ...

Az Est

1938. nov. 16

REFORMÁTUS EGYHÁZ
GYOMA

964-1938
elnöki szám

NAGYSÁGOS Dr. SZENTIVÁNYI GYULA URNAK,

a Műemlékek Országos Bizottságának Titkára

BUDAPEST.

IX. Hőgyes Endre u. 10.

Róna Emmy

Ünnep 1936. 44. sz.

Emőke heti lapunk állandó rajzolója

SZÉCHENYI-TÉR 24 Ház, egyemeletes, nyolcablakos, négy jón félpillérrel tagolt középrizalittal saz emeleti ablakok fölött füzérdíszre e, szép kapuval. Empf. stílű.

Róna Emy

— **Olasz ösztöndíj magyar festőművésznőnek.** Olaszország néhány évvel ezelőtt ösztöndíjat ajánlott fel magyar festőművészek számára. Ezt az ösztöndíjat most egy fiatal magyar festőművésznő, *Róna* Emy kapta, aki tavaly magyar ösztöndíjjal volt tanulmányúton Rómában. Az olasz állami ösztöndíjról ma érkezett meg az olasz kultuszkormány értesítése.

Pesti Napló

1935 márc. 5.

Vgr.

Dr Sprentiváný Gyula u
muzeumi titkár

H

Skandy u 58/4.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sánd
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emmy

ÉLET ÉS IRODALOM

1954/105. 1.

Róna Emmy: Asszonyok

i műsz

benne, hogy biz
dolgozói, ha cs
kiküldetik maguk
vállalathoz. A bu
dulása előtt mind
dő szétnézni a Nagykör-
úton, vagy a Rákóczi úton.

Ugyanakkor hátránynak
ehetjük azokat az okokat
s amelyek következtében
Gyöngyösön sok a szabad
ő: nincs Technika Háza,
jítók terme, Műszaki
önyvtár, nincsenek kiállí-
sok, s egyáltalán: nincse-
k hasonló profilú gyárak.
övetkezésképpen, azonos
akmájú műszakiak sem.
z utóbbinak megvan az a
tatható értékű előnye,
gy Gyöngyösön könnyebb
iugrani", könnyebben

honosság érzetének kialaku-
lásában; nagyobb súllyal
esik azonban latba (s a mér
leg másik oldalán), hogy a
felsoroltak következtében
kevés az ösztönző erő, ami a
szakembereket előre hajtja.

Kis szőlő, családi házacska

Közelebbről megismertem
néhány fiatal villamossági
embert. Két évvel ezelőtt,
Pesten, nagyszerű terveik
voltak, saját hasznukra, s a
köz javára. A terveket ma
sem adták föl, a megvalósí-
tást azonban egyre inkább
hátrább tolják, ugyanakkor

VÁRKONYI NAGY BÉLA:

Hol éljünk?

Hol éljünk? — Élni mindenütt lehet,
hol asztalt adnak melléd, fekhelyet,
és hasznos eszközt, mellyel átfogod
az élet rendjét jelző köznapot;
hol munka vár, s termékeny indulat

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

VAS NÉPE
1971 AUG 1
Szombathely

1021

Rónai Emy

Gazdag Erzsi tizedik mesekötete:

BARÁTAINK

Itt él köztünk, csendben, szerényen Szombathelyen, Kisfaludy utcai második emeleti lakásában. Időnként, amikor hívják, meg-megjelenik kis olvasói s az óvodások körében, akik oly szívesen, s könnyedén tanulgatják, mondogatják verseit.

Gazdag Erzsiről van szó, gyermekversek és mesék ihletett és mesteri költőjéről, aki időnként — s nagyon jó, hogy erre nem vár hívást — be-betér szerkesztőségünkbe. Hoz egy-egy verset, mesét, vagy csak egyszerűen meglátogat bennünket. Beleszagol a szerkesztőségi légkörbe, hisz pályája kezdetén újságíró volt.

Pénteken délelőtt is benézett hozzánk. Csomagjait otthonosan az asztalra rakta. A barna papírból lábtörlő és tollporló kandikált ki. Lakótársnőjét várja haza a kórházból, kifestett, tiszta szobával, azért vásárolt be a háztartási boltban.

Nekünk meg a legújabb verses kötetét hozta el. — Ez az első alkalom, hogy tiszteletpéldányokat kaptam, mielőtt a könyv az üzletbe került volna — mondja, s örömmel fogjuk kézbe a költőnő tizedik kötetét, amelynek címe: Barátaink.

Rögtön bele is lapozunk, s örömmel hívjuk fel rá olvasóink figyelmét. Tündérien dallamos versek (külön erény) varázsolják körénk az „udvar népét". A baromfiudvarét: csibéket, kakasokat, libákat, aztán kiscicát és kiskutyát, kiscsikót és csacsikat, kismalacot és öreg kocát, s a többieket.

Gazdag Erzsi szerzőpárja ebben a kötetben Rónai Emy, akinek színes rajzai a fehér lapokon valósággal megelevenítik két kis kakas összeveszését, a páva hiúságát, a puli ragaszkodását, kiscsikók táncát.

Az egyik kolléga megjegyzi, hogy számára külön személyes öröm, hogy cseperedő gyermekeinek Gazdag Erzsi verseit olvashatja fel, s adhatja kezükbe könyvét, mióta ismerik a betűket.

Nos, most újabb kötettel gyarapodott ez a szép, értékes mesekönyv-sorozat. A Minerva 41 200 példányban bocsátotta szárnyra a Barátaink-at. Az eddigiek után ítélve, keresletben, érdeklődésben bizonyára nem lesz hiány. Sőt! A Mesebolt, egy korábbi könyve Gazdag Erzsinek, három kiadásban, közel 150 ezer példányban jelent meg és fogyott el. — Utcán, könyvtárban sokszor megkérdezik tőlem — mondja a szerző — lesz-e újabb kiadása. De erre nehéz felelni. A kiadók sem tudnak.

Az azonban jó hír, hogy már rajzolják a következőt, a Jóbarátaink című kötetet, amely tartalmában, témájában a mostani folytatása. Biztató kilátás: jövőre is jelenik meg Gazdag Erzsi mesekönyv. Elfogadták egy 700 soros verses meséjét is, ami egy kicsit mese, egy kicsit igaz is, ahogy a költőnő jellemzi. Hogy mikor olvashatjuk nyomtatásban? A nyomdakapacitás krónikus túlterhelése miatt — sajnos — nem tudni, mikor.

Addig is olvassunk néhányat a legújabb kötetből:

(mbi)

■

GAZDAG ERSZI:

Barátaink

Kicsi a csőr, nagy a búza.
Kicsi csibe falatozna.
Csipi, vágja, próbálgatja,
de a csőre nem állhatja.
„Nehéz neked ez a búza,
gyenge bögyödet lehúzza."
Így oktatja a mamája,
s rászoktatja a darára.

■

Lesben ült három kiscica,
lapult, figyelt, kúszott.
Egy kis madár az ágon
csendesen szundított.

■

Ág reccsen és riadtan
felrebben a madár.
A három cica sóhajt:
„Repülni tud! — Be kár!"

Megy két kecske a hídon.
Nem a hídon, az úton
meglátnak egy káposztát:
„Mek-mek-mek" — egy káposztát.
Szól az egyik: „Megeszem."
Szól a másik: „Én eszem."
„Mek-mek, minek tenéked?
Van már kóró-ebéded."
Ezen aztán összevesztek.
Tán még most is öklelkeznek.
Jót nevet a káposzta;
Most az egyszer megúszta.

■

Nem járta ki az iskolát,
nem tanult mást,
csak i-t, meg á-t.
Biz nem tanult a kis csacsi.
Így csak iá-t
tud mondani.
S ha bú, vagy öröm járja át,
nem mondhat mást,
csak i-t, meg á-t.
„Iá! Iá!" — Csak így kiált.

SZABOLCS-SZATMÁR MEGYEI NÉPÚJSÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-148, 340-774

VAS NÉPE
Szombathely

Thamos, Egyiptom királya

Az idei Savaria rendezvények során — augusztus 7—8-án — megyénk s az idelátogató vendég újból gyönyörködhet Mozart csodálatos operájában, A varázsfuvolában. És alig egy héttel A varázsfuvola után ősbemutatót ünnepelhet városunk: augusztus 14—15-én, az Isis szentélyben, Thamos, Egyiptom királya emelkedett muzsikája és versei csendülnek fel.
Az alábbiakban rövid tartalmi vázlatot adunk a Thamosról.

Az uralomra vágyó Ramesses pártot szervez Egyiptom törvényes királya, *Menes* ellen. *Menes*, hogy elkerülje a polgárháborút, barátja, *Hammon* kíséretében elmenekül, és saját halálhírét költi amerre jár. Egyiptom már újra nyugodt, amikor *Menes* titkon visszatér és *Sethos* néven a Nap-isten papja, majd főpapja lesz. Kilétét egyedül *Hammon*, a barát ismeri, aki az uralkodóház magvaszakadásának is tanúja volt a lázadás napján; látta, amint *Menes* lángokban álló palotája összeomlik, maga alá temetve az egyetlen jogos trónvárományost, *Tharsist*, *Menes* leánykáját.

Csak *Ramesses*, majd utóbb a Nap-papnők főnöknője tud arról, hogy *Tharsis* nem veszett a palota romjai alatt. Dajkája — élete feláldozásával — mentette meg, de pusztulás várt arra a harcosra is, aki a pártütő királyhoz csempészte a kétéves gyermeket. *Ramesses* azzal a szigorú paranccsal adj a át *Tharsist Mirzának*, a Nap-papnők főnöknőjének, hogy kilétét csak akkor fedheti fel, amikor a kislány — akit ettől az időtől *Saisnak* neveznek — felnő és *Thamos* felesége lesz. A dinasztiaalapításra törekvő *Ramesses* ezáltal véli fia, *Thamos* uralkodását megszilárdítani a halála utáni időkben. Kettővel nem számol: *Thamos* nemes jellemével és *Mirza* féktelen hatalmi vágyával.

Mirza titokban zsarnoki hajlamú unokaöccsének, *Pheron* hercegnek szánja a trónt. Elhatározza, nem *Thamosnak*, *Pheronnak* neveli a lányt.

Sais időközben szépséges hajadonná fejlődik, s gyakran találkozik az ifjú *Thamossal*. A gyakori együttlétből vonzalom, majd szerelem fakad, amit kölcsönösen titkolnak egymás elől. De meddig lehet a szerelmet titkolni? *Mirza*, még mielőtt kedvezőtlen fordulat állna be, megmérgezi *Ramessest*. Egyedül ő ismeri ettől az időtől *Sais* (*Tharsis*) származásának körülményeit; hatalomvágya kínzóbb, mint valaha: *Mirza* „munkához" lát.

A *Mozart* zenével átszőtt kétrészes játék, amelyet *T. Ph. Gebler* drámájának felhasználásával *Devecseri Gábor* és *Huszár Klára* írtak —, a tisztalelkű *Thamos* királyfi várvavárt koronázásának napjával kezdődik. Papok, papnők és a nép kara köszönti a kelő napot, vele *Thamost*, s *Thamossal* a várt, boldog országlás kezdetét. De váratlan esemény zavarja meg az ünnepi készülődést. *Sethos* főpap templomának ajtajába írást rejtenek el, rajta az áll, hogy *Tharsis*, a nagy *Menes* leánya él: a trón

ha haszna nincs számomr
könyörtelenül végezzek v
Az ostobát, kiben még él
nem nevetem ki, erre ni
De hajdan híveimnek kír
legyen mindétig figyelme
hogy irtsak, mert ha nem
a kantár, melyen téged t
A jámborok, kik félénke
éhezzenek és magasztal
Add, hogy legyek csak az
hidegszívű és éber, vaske
reszkessen akit este meg
hogy hajnalra a vérpadr
Ki késve jöttél, de most
tereltek a közömbös iste
Hatalom, tedd, hogy talp
s főként barátaim retteg

THAM

Ó, Hatalom, ki jössz, ho
légy énhozzám kegyelme
Szívem kezeddel jéggé n
Hadd maradjak türelmes
figyelmező másokra, tudv
mindenki érez. Add, mik
tettvággyal nézem, hol a

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-39[illegible]

1968 OKT 25

KÖZNEVELÉS

1021

Róna Emmy

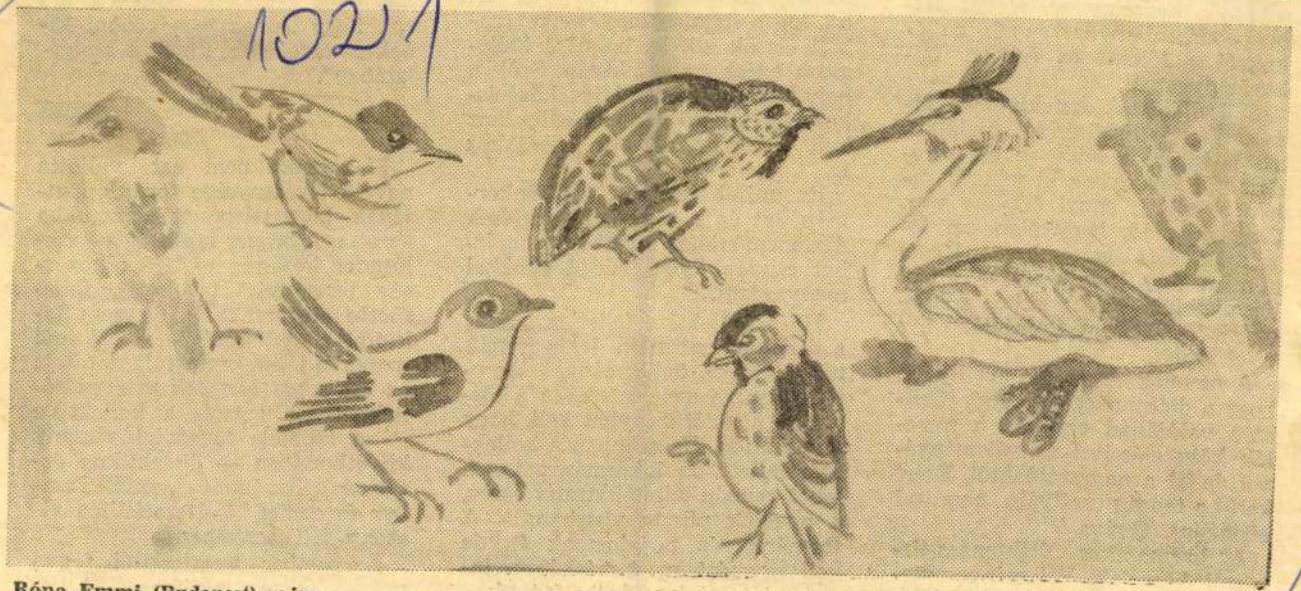

Róna Emmi (Budapest) rajza

a kapcsolt iskolák felnőtt képviselőinek beszélgetése. Heves felháborodással nyilatkoznak a diákokról s főként az éretlen önkormányzatról.

A kollégisták hetekig hallgatnak. Végül kisközösségi foglalkozáson kitör belőlük az elkeseredés: hát így nyissa ki nálunk valaki a száját, ennyi értelme van. Csak arra jó, hogy alaposan leszidják érte az embert. Úgyis minden úgy lesz, ahogy a nevelők akarják. Minek akkor a közgyűlés? „Tisztára komédia." Így vélekednek.

A nevelők egy része azt tartja, hogy a diáktanács tagjainak többsége valójában egyetért a nevelők követeléseivel és véleményével, de fél a nagyszájúaktól. Ezért kerül a tagság uszályába, nem tud ellenállni. Gyáva.

A harmadikos diáktanács-titkárral beszélek. Véleménye szerint a nevelőtestületnek jóval több

velők. (Mit jelent ez a „jobb"?) Nevelő közösségünk létszáma kicsi, kettő fiatalasszony, akiket családi életük köt le, holott a kollégium egész embert kíván. Szűk a hely. Három kapcsolatos középiskola különböző vezetési stílusához kell alkalmazkodnunk. Hibáikhoz is.

Ez mind igaz. A diákönkormányzat és a nevelői követelések diszharmóniáját azonban nem lehet csupán ilyen jellegű okokkal magyarázni.

Ha a kollektíva fejletlen, akkor a diáktanácsot nem tekinthetjük teljes értékű önkormányzó szervnek, hanem nevelésünkben a közvetlen nevelői irányítás kell, hogy domináljon. Ha azonban a kollektíva fejlett, az önkormányzat nem lehet csupán adminisztratív szerv, a nevelők puszta visszhangja. A formának és tartalomnak fednie kell egymást, mert másképpen ingatag látszatok világába jutunk.

sorolta. A primer közösség — szekunder közösség — egész közösség természetes tagolódás, felismerte Makarenko is, de nem tekintette „felfedezés"-nek. Annál nagyobb jelentőséget tulajdonított az *összevont osztagok* szervezésének. Ezzel ugyanis a kollektíva — a többféle függőségi viszony következtében — dialektikus értelmezéséhez jutott el, azaz az ember és ember közti szocialista viszony felismeréséhez.

Az ember természettől fogva mozog, sokféle tevékenységet vé-

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

A. G. 1971 JÚN

SZENTMIHÁLYI SZABÓ PÉTER

A Robinson írója

Daniel Defoe maga is kalandos életét élte, azét életútját dolgozza föl regényesen — hiteles források alapján — *Szentmihályi Szabó* Péter *A Robinson írója* című könyvében. Defoe korát is hitelesen ábrázolja, s noha könyve lebilincselően érdekes, sosem ragadtatja el magát, az izgalmasság magukból az eseményekből sugárzik, nem csupán a szerkezetből és a stílusból. A tanulságos könyvet dokumentumértékű képanyag illusztrálja. *(Móra Kiadó — Nagy emberek élete.)*

FODOR ANDRÁS

Szólj, költemény

Költő ír a költőről; József Attila életét és költészetét dolgozza föl *Fodor* András a *Nagy emberek élete* sorozatban. Leírásában egybefonódik József Attila élete és költészete, sok verset idéz, a versek a költő életét, az adatok a verseket világítják meg vonzó, a megértést a szó mindkét értelmében — a tudás gyarapodását és az érzelmi azonosulást — elősegítő módon. *(Móra Kiadó.)*

VASVÁRI ISTVÁN

Három fűzfa, három nyírfa

Könnyen mondható, könnyen megtanulható gyermekversek *Vasvári* István finom lejtésű, egyszerű képekben föltáruló versei, amelyeket *Három fűzfa, három nyírfa* címmel öt éven felülieknek ad közre a *Móra* Kiadó, *Róna* Emy pasztellszínű rajzaival.

nagyságára, hazafiságára.

Amikor a Tudományos Akadémia megválasszíotta rendes tagnak, a rádió interjút készített vele. Winter Ernő ebben elmondta pályafutásának kiemelkedő részleteit, s a beszélgetést azzal zárta, hogy a felszabadulás óta több ízben is csábították külföldre, de nem ment és továbbra is itthon fog tevékenykedni. Ezt teljesítette is.

Bihari Mór
ny. tanár

„A sátoraljaújhelyi szárnyvonal"

Fenti című olvasólevelükben foglaltakat kivizsgáltuk.

A Szerencs—Sátoraljaújhely vonalon a személyszállító vonatok úgynevezett ingavonati rendszerben (húzva, illetve tolva) közlekednek.

A vonatkéséseket elsősorban az idézte elő, hogy műszaki problémák, meghibásodások miatt több esetben vissza kellett térni a hagyományos (csak húzva történő) közlekedésre. Ilyen esetekben a vonatok végállomásán a mozdonyokat a megváltozó menetiránynak megfelelően, körül kellett járatni. Ehhez azonban — tekintettel arra, hogy a menetrendeket az ingavonati közlekedésnek megfelelően szerkesztették meg — elegendő idő sok esetben nem állt rendelkezésre, így vonatkésések keletkeztek.

Esetenként további vonatkéséseket okozott Szerencs állomáson a Budapest, illetve

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
(Komárom)

1971 JUN 1 3

tere.

E nyári ajánlatunk

Róna Emy

1021

VAKÁCIÓ

Nem, nem a nyári nagy szünetről van szó. Hanem egy kiadványról. Címe: Vakáció. Olvassuk csak tovább! Szórakozás, rejtvény, játék az általános iskola 2. osztályába lépő gyermekek számára. 1968-ban készült az első kiadás, 1969-ben a második. Ez utóbbi 30 ezer példányban. Ára tíz forint (öt fagylalt ára.) Nem tudom, megveszik-e a szülők, kellően felhívják-e figyelmüket erre a kiadványra, mindenesetre magam talán kettőt is veszek belőle, s azt mondom: bárcsak tankönyveink is a korosztály érdeklődése, lelki alkata ilyen figyelembevételével készülnének! Irni kell, s számolni, s rajzolni — folytatódik tehát a tanév során megalapozott tevékenység. Nem megerőltető a gyermek számára — sőt, szórakoztató. Fiam a tanév vége előtt már ugyancsak kezelésbe vette. Elnézést a tanügyi bácsiktól: ez jobban érdekelte, mint a „hivatalos" könyvek — pedig azok is igényesek, színvonalasak. Hiába, nincs olyan jó, aminél jobbat ne lehetne kitalálni! A szép kiadvány Borsos Margit, Kőrössy Ilona, Váli Dezsőné munkája, a rajzokat Róna Emmy készítette. Olyan színvonalon, hogy annak nem lehet ellentállni. (Talán az árát sokallanám: nem luxuscikk ez, s ha bárki a könyvkiadásban annak tekinti, inkább sokszorozza meg egy bestseller árát!) Csupán az érthetőség és szemléletesség kedvéért egy-két példát hadd idézzünk a kiadványból: A szavak is tudnak bújócskázni, mondják a szerzők: Fecske — fenyő, s ha a vastag betűket összeolvassuk, kijön a „kefe" szó; egy másik: a dominójáték. „A dominók egyik oldaláról lekoptak a minták. Pótold rajzzal úgy, hogy egy-egy dominón annyi rajz legyen, mint a föléjük írt szám!" Ki tud ilyen kísértésnek ellenállni? Tapasztalatból mondom: olyan segédeszköz ez a nyári zivatarok idejére, hogy a gyerekek, akik második osztályba készülnek, nem féltenek majd az új tanév első napjaitól. Játék, fejtörés, egyedül, mert hiszen nem kell felnőtt segítség hozzá — a már megszerzett ismeretek alapján minden feladvány megoldható. Sőt: felnőtt kezébe lehetőleg ne kerüljön, mert számára is kitűnő játék, szórakozás. Hagyjuk a gyereknek, de ne is sajnáljuk tőle. Neki lesz tartós haszna belőle — játszva.

(is)

lségellátása érdekében növelik az öntö-erületét az NDK-ban. A képen: alag-nkálatok a potsdami kerületben

amennyi
sszus óta
ahhoz,
ország
ább nö-
et mun-
nzetközi

s terv
mérték-
ország
s meg-
és élet-
fejlesz-
A nem-
latt évi
08 mil-
ett. Az
zalékos
kban a
zásával
ságban
yésztés
ős fej-
tszín-
zalék-
1965-
ren-
tő-
70

500 ezer lakás építését tűzték ki célul. Az ötéves terv egyik döntő feladata a nyersanyag-termelés fokozása, az energetikai bázis továbbfejlesztése, az automatizálás és a termelés további racionalizálása.

Az NSZK-nak a német nép egyedüli képviseletére irányuló elve, a hírhedt Hallstein doktrina végleg megbukott. Az elmúlt négy esztendőben további 16 állam normalizálta kapcsolatait az NDK-val. Ezzel ma már 29 országnak van diplomáciai képviselete a Német Demokratikus Köztársaságban. Az NDK-nak ezen túlmenően számos más országban van kereskedelmi képviselete, és — Bonn minden gáncsoskodása ellenére egyre több nemzetközi szervezetben találjuk meg a szocialista német állam képviselőjét. Világszerte egyre terjed az a felismerés is, amely követeli, hogy mindkét német állam foglalja el helyét az Egyesült Nemzetek Szerveze-

Bolgár geológusok a Rodope-hegység keleti részénél, ásványi kincsek után kutatva, szokatlanul nagy kiterjedésű föld alatti barlangra bukkantak, amelynek szilárd altalaját még 2020 méter mélységben, tehát 1200 méterrel a közel fekvő Égei-tenger szintje alatt sem érték el. A barlangban, amely ez idő szerint a világ legmélyebb föld alatti barlangja, termálvizet találtak; ennek hőmérséklete 100 méterenkint 13 C°-kal emelkedik, — a termálvizeknél általában ennél sokkal kisebb a hőfok emelkedése.

Az ideális a

Nemcsak az útügyi, hanem az erdészeti szakembereknek is gondot okoz az ideális autós-pihenőhely kialakítása, és tervezése. Hazánkban is rohamosan fejlődik a gépkocsiforgalom, tehát gondoskodni kell az országúton közlekedő autósok kultúrált pihenéséről. A fáradtság egyebek között a reflexek lassúbbodásában nyilvánul meg, ami fokozza a balesetveszélyt. A hosszabb utakon ezért mindenhol autós-pihenőhelyeket képeznek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emmi

MAGYAR NEMZET

1965 MÁR 26.

1021

Péntek, 1965. március 26.

Róna Emmy grafikusművésznő kiállítása

Ifjúsági és gyermekkönyvek jól ismert illusztrátora Róna Emmy. Önálló grafikai munkáiból a Dürer-teremben rendeztek most kiállítást. Finom ízléssel, többféle technikával készült lapok sorakoznak egymás mellett; virágok, állatok és ismét virágok.

Mi az, ami közös e rajzok és a művésznő általánosan értékelt illusztrációi között? A látásmód frissesége, őszintesége. A gyermekszem, a gyermeki fantázia sok mindent másképp lát, mint a felnőtt. Róna Emmy éppen azzal hódította magához a legifjabbak közösségét, hogy felnőtt szemmel megtanult úgy látni, ahogyan ők. Ezen a horizonton mások az értékek; más a szép, a kiemelkedő, a jellemző. De ez a más semmi esetre sem jelent kevesebbet. Ez, a kissé a groteszk, a humoros felé hajló látásmód jellemzi bájos állatfiguráit; a nagy szürke pacni elefántot, a fél szemmel kacsingató pulit, s a magát kényesen illegető-billegető struccot.

Virágrajzai — filctollal, aquarellel és színes krétával készültek — jó ízléséről, dekoratív érzékéről tanúskodnak. Az egyhangú témába a csokrok elrendezésével, a technika variálásával visz változatosságot. Színes munkáin kedveli a meleg barnás tónusokat, ezeket csak néha töri meg egy-egy égő narancsvörös vagy sárga. A kréta pasztózusságát jól kihasználja, pihés, bodros virágfejeit szinte plasztikussá teszi általa.

Finom szín- és vonalkultúra jellemzi Róna Emmy rajzait. Munkássága — erről győz meg bennünket mostani kiállítása is — *elsősorban illusztratív* jellegű. Nem véletlen, hogy mint a fiatalabb korosztály »meserajzolója« vívott ki magának elismerést. Rajzainak könnyedsége, spontán frissesége, a bennük megnyilatkozó szemlélet is erre az egyáltalán nem könnyű, szép hivatásra predesztinálja.

S. M.

Pablo Casals abban az [illegible]

Hazaérkezet a magyar

Csütörtökön délután különrepülőgépen hazautazott Bukarestből az MSZMP, az Elnöki Tanács és a kormány küldöttsége, amely *Kállai* Gyulának az MSZMP Politikai Bizottsága tagjának, a Minisztertanács elnökhelyettesének vezetésével részt vett Gheorghiu-Dej temetésén.

A küldöttség búcsúztatására a bukaresti repülőtéren megjelent: Gheorghe *Apostol*, a Román Munkáspárt Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács első elnökhelyettese, Paul *Niculescu-Mizil*, a Központi Bizottság titkára, Gheorghe *Vasilichi*, a Központi Bizottság tagja, Ion *Tutoveanu* hadseregtábornok, a fegyveres erők miniszterének helyettese, Gheorghe *Pele* külügyminiszter-helyettes, valamint Mihai

Elke az állami zá

Felállították a 16

A Parlament előtt, a Kossuth téren — mint ismeretes — felszabadulásunk 20. évfordulójának előestéjén, április 3-án, vonják fel első alkalommal ünnepélyesen az állami zászlót. Már elkészült az árboc 3 méter széles és 7 méter hosszú talapzata, amelyet süttői forrásvízi csiszolt mészkővel borítottak. Felállították a 16 méter magas árbocrudat is. Erre kerül majd a 4 méter hosszú, 2 méter széles,

Ünnepségek a Lengyelországban

Magyarország felszabad

A testvéri szocialista országokban is ünnepségeken em-

Róna Emy

— **Róna Emy: Hófehérke és a hét törpe.** A Palladis pompás meséskönyvvel lepte meg karácsonyra a magyar fiatalságot. *Grimm* híres Hófehérke meséje lép most uj köntösben a legfiatalabb magyar olvasógárda elé. Mint ahogy Walth *Disney* is ujrateremtette a trükkfilm művészi eszközeivel a világ egyik legelterjedettebb meséjét, a Hófehérkét, épp ugy *Róna* Emy is irásban és rajzban a mai magyar gyermekvilág fantáziájához illesztette ezt az elmulhatatlanul szép gyermekmeséjét. *Róna* Emy, aki nemcsak a gyermeklélekhez közelférkőző kitünő stiliszta, hanem igen jó rajzoló is, számtalan szines és szövegközti képpel szolgálja annak a gyermekvilágnak a fantáziáját, amelyet bizony kissé már elkényeztetett a szines trükkfilm. Ez az igényes gyermeksereg őszinte örömmel és elragadtatással fogadja majd ezt a mesekötetet, amely a trükkfilmek minden változatát, rohanó tempóját és képgazdagságát egyesiti magában.

Nemzeti Ujság
1938 dec. 4.

Róna Emy

Esti Magyarország
1942. dec. 15.

Róna Emy gyermekkönyvei

A karácsonyi könyvpiac színes gazdagságából is kiválnak *Róna* Emmynek, a kitűnő rajzolóművésznek pompás illusztrációi, amelyek hat gyermekkönyvet díszítenek.

Róna Emmy színes rajzait látjuk Elgström »*Karin és a varázsló*« című új könyvében, amelyet az »Oz«-hoz lehetne hasonlítani. Ő illusztrálta »*Az édes mostohá*«-t, Pósa Lajosné könyvét, a »*Barika csengetyűjé*«-t, Medveczky Bellától »*Mackó és társai*«-t, Hemberg »*A vadóc*« és »*Csibi közbelép*« című munkáját.

Szerkeszti: SZENTKIRÁLYI ZOLTÁN

FARKAS ZOLTÁN

MUNKÁCSY MIHÁLY

PIGLER ANDOR

BOGDÁNY JAKAB

MAGYARORSZÁG MŰVÉSZETI EMLÉKEI

Szerkeszti: GEREVICH TIBOR

MAGYARORSZÁG ROMÁNKORI EMLÉKEI

BUDAPEST MŰVÉSZETI EMLÉKEI

MAGYAR VÁRAK

MAGYAR KASTÉLYOK

Róna Emy

Medveczky Bella: Mackó és társai. Palladis. (Kötve 5.60 P).

Mackó kutya és társainak kalandos bolyongását meséli el legújabb könyvében a gyermekeknek *Medveczky Bella*. Számtalan érdekes és izgalmas élményben van részük négylábú hőseinknek, közben hol erre, hol amarra bolyonganak és hosszú vándorútakon kalandot kalandra halmoznak. Az izgalmas mesét *Róna Emy* színes és képzeletébresztő képekkel illusztrálta. Pompás szórakozáson kívül a legszebb emberi erényeket is megtanulhatja a gyermekolvasó ebből az állattörténetből.

(1942)

Róna Emmy

Ossian Elgström:

Karin és a varázsló.
Singer és Wolfner

leányának. Mese, játék közben jutnak el a varázsló óriás birodalmába, ahol a kisleány gazdaasszony lesz és rengeteg mulatságos és izgalmas élményben van része. A mese és valóság művészi összeszövődése ad külön jelentőséget a könyvnek. A kötet mindvégig színes nyomással, *Róna Emmy* művészi rajzaival díszítve jelent meg.

(1942)

Róna Emy

Két szép ifjúsági könyv

Minden esztendőben nagy gyönyörűséget okoznak a gyermekszobákban azok a könyvek, amelyeket *Róna* Emy, a kiváló rajzolóművész illusztrál. Az idei karácsony ifjúsági könyvei közül kiválik a *Dante* kiadásában megjelent *Csipetke* című mulatságos, színes kislánytörténet, amelynek szerzője *Farkas* Katalin és *B. Radó* Lili *Segítek anyának* című könyve, amely egy kedves történet keretében megismerteti a nagyobbacska lányokkal a konyha, a kamra és a háztartás minden titkát. Ezeket a könyveket pompásan és érdekesen illusztrálta *Róna* Emy.

Esti Magyarország

1941. dec. 19.

Róna Emy

— **Róna Emy négy ifjusági könyve.** A karácsonyi könyvpiacon négy uj ifjusági könyv jelent meg, *Róna Emy*, az ifjusági könyvek tehetséges és népszerü illusztrátorának finom rajzaival. Kettő közülök fiatal lányoknak való regény: *Kosáryné Réz Lola* „Esti hegedüszó" és *Z. Tábori Piroska* „Üzent az orgonás" cimü kedves regényei. (*Singer és Wolfnerék kiadása*), a másik kettő *B. Radó Lili* „Segitek anyának" cimü okos és ügyes, gyakorlati hasznu könyve és *Farkas Katalin* mulatságos gyermekregénye, a *Csipetke*. (*Dante* kiadás.)

Pesti Napló

1941 dec. 17.

Ifjabb vagyok, részemről egyáltalán nincs kifogásom ellene, azután ugyanolyan [illegible] vagyok, mint [illegible]

Jelenleg

Róna Emy

4 | **Róna Emy** festőművész, XII. Kékgo
lyó-u. 20/a. 366-72

Bptávb 1940 szept.

Szigetvár.

Az előtért a bástyákkal r
el, melynek egyes részeit czöl
háttérben pedig mocsaras vidé

ZIGETH

magyarázó szövegének kezdete:
zése: E. Morast u. See.

Rm., mér. a vk. 6

RÓNA EMY

209. Freskóterv, tempera

210. Mária a gyermekkel, tempera

Nemzeti Szalon
1940. nov.-dec
MAPE 25. kiáll.

RÓNA EMY

f19. Kompozíció, tempera

Nemzeti Szalon 1942
tavasz

RÓNA EMMY

134. Imádkozók, temp.

Nemzeti Szalon 1940

Une maire - apr

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

166. szám. Keresztrejtvény

Popper Endre (123.), Budapest

Rovatvezető: SALAMON JÓZSEF

VÍZSZINTES SOROK:

1. Ady-vers. 13. Házimunkát végzek. 14. „Arany" betűi keverve. 16. Garay Nándor. 18. Így kezdődik a levél. 20. Húz. 21. „Falu" magánhangzói. 22. Lóbiztatás. 24. Minden a kezében van. 27. „Kehes" magánhangzói. 28. „Benc" betűi keverve. 30. Dalos. 31. „Alak" betűi keverve. 32. Elszór. 34. Nyelvtani fogalom. 36. Betű elemista kiejtéssel. 37. C. Y. 40. Vissza: görög betű. 41. Vissza: igeképző. 42. Petőfi-vers. 44. Csapadék. 45. Régi pénz-rövidítés. 46. Árvay Vendel. 47. „Rege" mássalhangzói. 48. Hadsereg idegen szóval. 52. Női név. 54. Női név becézve. 55. Csukat. 58. Messze (ékezet törlendő). 59. „Reá" betűi keverve. 60. Több pápa neve. 62. Német névelő. 63. Azonos betűk. 64. Ime. 65. Rá. 67. Énélkül mit sem ér az élet. 68. Férfinév. 70. Gyorsan. 72. Ady-vers.

FÜGGŐLEGES SOROK:

2. Gombos Mária. 3. „Nyolc" közepe. 4. Nép. 5. Nem kövér (ékezet törlendő). 6. Vissza: betű fonetikusan. 7. Igeköt. 8. Egészségügyi tanács. 9. Rámnehezedik. 10. Tudomány. 11. Dátumrag. 12. Ady-vers. 15. Ady-vers. 17. Ilyen eső is van. 19. Falusi leánynév. 21. A hon. 23. Német névmás. 25. Állóvíz. 26. Énekló hang. 27. Méhlakás. 29. Délvidéki. 31. Fekvőhely. 33. Jókívánság parancsoló módon. 35. Vissza: erre adnak kölcsönt. 38. Magyar költő. 39. Napszak. 44a. Vissza: ilyen iroda is van. 47. Könyvkiadó. 49. „Malőr" mássalhangzói. 50. Férfinév, névelővel. 51. Idegen Isten. 52. Idegen férfinév. 53. ... Laroc. 56. Hamis. 57. Német előljáró szó. 60. Boduli (ékezet törlendő). 61. Kérdőíven van ez a szó. 64. Azonos betűk. 66. Kis ház. 68. Azonos betűk. 69. Felkiáltó szó. 70. A hideg kezdete. 71. Ra párja.

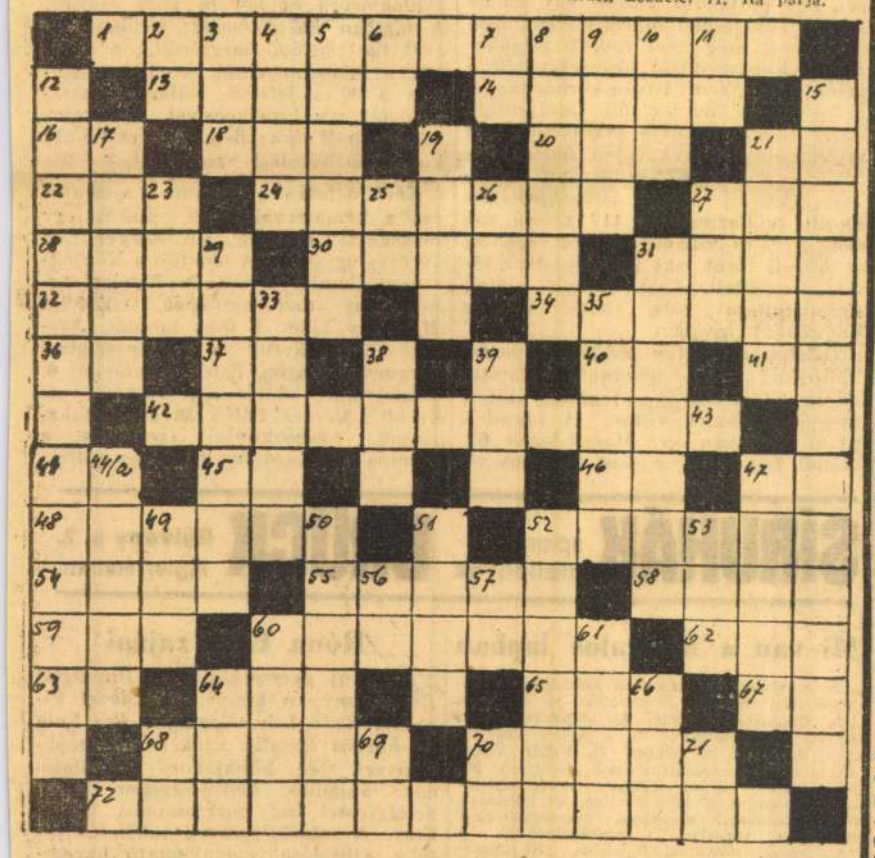

A 165. SZÁMÚ KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE: **Vízszintes sorok:** 1. Hétmillió pengő. 16. Versike. 18. Erőszak. 19. Lakatos. 52. Húzások. 54. Losonci. 56. A párnát. 63. Segítsük Erdélyt. **Függőleges sorok:** 1. Hiv Horthy Miklós. 3. Termete. 9. Gázórák. 11. Tőkét és kamatot. 23. Kelemen. 25. Akarata. 38. Okosság. 41. Fakanál.

Jó gyerekek rejtvényei

Ige is főnév is

Beküldte: Stifter Franciska (III.), Budapest

Találjatok ki olyan szavakat, melyeknek mindegyike ige és főnév is, de egyik sem végződhet mással csak „ár"-ral. Például hegyes szerszám és valaminek az ára = ár. Erődítmény és vár valakire = vár. Stb.

Képrejtvény

Beküldte: Csikós Gizike (II.), Vásárhelykutas

A 165. SZ. REJTVÉNYEK MEGFEJTÉSE: 1. Porkoláb. 2. Buborék.

BUNDÁT Szemere szücsnél olcsón vehet Erzsébet-körut 26, MÁSODIK EMELETEN 633

baktis MELLTARTÓT viselmaminden nő. Jobb viselet ennél, el sem képzelhető.

— **Ünnepvárás...** Legszebb törekvés az örömszerzés, erről tart előadást 11-én, csütörtökön délután 5 órakor Sz. Weress Jolán a Népművelési Bizottság Háztartási Telepén, a Gázművek VI., Vilmos császár-út 3. sz. alatti előadótermében. Utána főzőbemutató, mit készítsünk az ünnepekre. Belépődíj 60 fillér.

— **Vitéz Pauer János előadása.** Vitéz Budahegyi *Pauer* János építész *Adatok a Szent Gellért-hegy történetéből* címmel előadást tartott a *Budapesti Polgári Kaszinóban.* Előadásában műtörténeti kutatásai alapján teljesen kimerítette a Gellért-hegyre vonatkozó eddig ismeretlen részleteket, egészen a szentistváni időktől kezdve. Vetített képekkel bemutatta azokat az egykori metszeteket, amelyek e témakörben fellelhetők voltak. *Gerevich* Tibor műtörténész, egyetemi tanár vezette be az előadást, a kaszinó nevében dr. *Gömöry-Laiml* László m. kir. követ és megh. miniszter szólalt fel. Az előkelő közönség soraiban megjelent: *Wulff* Olafné, dr. *Traeger* Ernő miniszterelnökségi osztályfőnök és közéletünk több kiválósága.

— **Véssei Ede elbúcsúzott a Gázművektől.** Dr. *Véssei* Ede, a Gázművek vezérigazgatója, szolgálati idejét betöltve, nyugalombavonult és ebből az alkalomból körrendeletben búcsúzott el az üzem tisztviselőitől és munkásaitól. Véssei Ede 1903-ban került a főváros szolgálatába, a közigazgatásnál 1924-ig teljesített szolgálatot. 1924-ben delegálták a *Gázművekhez,* amelynek 1926-ban lett igazgatója, egy évvel később az üzem kereskedelmi igazgatójává nevezték ki. 1935-ben lett dr. Véssei Ede a Gázművek vezérigazgatója és ezt a pozícióját mostani nyugdíjazásáig, *közmegelégedésre töltötte be.* Dr. Véssei Ede vezérigazgató kezdeményezésére céltudatos és helyesen irányított propagandatevékenységet kezdett az üzem, amely az elmúlt tíz év alatt 50.000 lakásban biztosította a gázhasználat lehetőségét.

Urbach Géza

női divatterem. Budapest, IV., Váci-u. 11/b.

köpenyek, kosztümök, ruhák

— **Egyes lapok** téves információk alapján közölték, hogy az áruházak hétfőn délig tartanak nyitva. A hír nem felel meg a valóságnak. Budapest áruházai ugyanis hétfő este 6 óráig nyitvatartanak a vásárlóközönség szolgálatára.

Pénteken, december 12-én **Madách-Szinház**

KÖRTÁNC

BABAY JÓZSEF pesti életképe

Játszák: Bulla Elma, Sennyei Vera, Pápay Klára, Fáykiss Dóra, Greguss Zoltán, Várkonyi Zoltán, Tapolczay Gyula, Baló Elemér, Danis Jenő, Vándory Gusztáv, Hoykó Ferenc és Mátray József.

Napirend

1941 DECEMBER 7, VASÁRNAP

Róm. kat.: Ambr. pk. — Protestáns: Ambrus.

A nap kel 8 óra 18 perckor, nyugszik 16 óra 53 perckor, a hold kel 20 óra 21 perckor, nyugszik 10 óra 30 perckor.

1941 DECEMBER 8, HÉTFŐ

Róm. kat.: Szepl. fog. — Protestáns: Mária.

A nap kel 8 óra 19 perckor, nyugszik 16 óra 53 perckor, a hold kel 21 óra 21 perckor, nyugszik 11 óra 17 perckor.

1941 DECEMBER 9, KEDD

Róm. kat.: Furier Péter. — Protestáns: Natális.

A nap kel 8 óra 20 perckor, nyugszik 16 óra 13 perckor, a hold kel 22 óra 23 perckor, nyugszik 11 óra 52 perckor.

FOTO Karácsonyra Laub Jusi fénykép

IV., Kristóf-tér 2 T. 186-389

— **Nemes porcellánok,** művészi üvegek, ízléses hangulatlámpák. Csobothné és Társa, csak Régiposta-u. 5. Új választék — régi árak.

NATIN NÁTHA ORRVÉRZÉSSÉG ELLEN PATIKÁBAN 1.-P

Színházi hírek

* **Zilahy Lajos: Zenebohócok** című színművét jövő vasárnap vizsgaelőadáson adják elő a Színiakadémia növendékei.

Szemüvegtokot karácsonyra OPTIFOT, Teréz-krt. 48.

* **Új tánctanfolyamok** *Adorjánné M. Frida tánc- és balletintézetében (Erzsébet-krt. 44.). December 10-én, szerdán kezdődnek. Telefon 422-104.*

* **Vasárnap 7 órától össztánc; Haraszti-iskola, Gr. Tisza István-u. 1.**

Színházak műsora

Operaház. Vasárnap d. u. (½3): Bajazzók. Pesti karnevál. Este: Tannhäuser (Rendk. vendégekkel, A. 2.) — Hétfő d. u. (½4): A póruljárt kérő. Pozsonyi majális. Csárdajelenet. Este: A varázsfuvola (Népm. Biz. O. 3.) — Kedd: Otello (Operabarátok estje.) Szerda: Szöktetés a szerályból (E. 8.) — Csütörtök (½7): Aida (B. 9.) — Péntek (½8): Filharmóniai hangverseny. — Szombat: Turandot (D. 9.) — Vasárnap d. u.: Nilusi legenda. A játékdoboz. A pórul járt kérő. Este: Fidelio. (3. 7.)

Nemzeti Színház, Vasárnap d. u.: Törtetők. Este: Wallenstein halála (III. 7.) — Hétfő d. u.: Mukányi. Este: Wallenstein tábora — A két Piccolomini (IV. 6.) — Kedd: Wallenstein halála (IV. 7.) — Szerda: Wallenstein tábora — A két Piccolomini (V. 6.) — Csütörtök: Wallenstein halála (V. 7.) — Péntek: Wallenstein tábora — A két Piccolomini (VI. 6.) — Szombat: Wallenstein halála (VI. 7.) — Vasárnap d. e. (½11): Zenebohócok (Vizsgaelőad.) — D. u.: A piros bugyelláris. Este: Wallenstein tábora. — A két Piccolomini (VIII. 6.) (½4, ⅜8.)

Nemzeti Kamaraszínház. Vasárnap d. u. és este: Kaland. — Hétfő d. u.: Törtetők. — Hétfőtől minden este és jövő vasárnap d. u.: Kaland. (½4, ⅜8.)

Magyar Művelődés Háza. Vasárnap d. u. (4): Népszerű zenekari hangverseny. — Hétfő d. u. (5): Magyar karácsony. — Kedd: Nincs előadás. — Szerda, csütörtök, péntek d. u. (3): Nem élhetek muzsikaszó nélkül. (Ifj. előad.) — Szombat (½6): Magyar est. — Vasárnap d. e. (½11): Törtetők (G.) D. u. (5): Kiyánsághangverseny.

Új Magyar Színház. Vasárnap d. u. és este: A milliomos. — Hétfő d. u.: Medea. Este: A milliomos. — Kedd: Lesz feltámadás. — Szerda (K.), csütörtök (E.), péntek (F.): Medea. — Szombat: A milliomos. — Vasárnap d. u.: Medea (Jegyek nem kaphatók.) Este: Lesz feltámadás. (4, 8.)

Vígszínház. Minden este, vasárnap és hétfőn d. u.: Hazudj nekem. (½8, 8.)

Madách Színház. Csütörtökig minden este, most és jövő vasárnap d. u.: IV. Henrik. — Most vasárnap d. e. (11): Matiné. — Péntektől minden este: Körtánc. (½8, 8.)

Pesti Színház. Minden este, szombat, vasár- és ünnepnap d. u.: Tűzvész. (4, 8.)

Andrássy Színház. Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Boldoggá leszlek. (½4, 8.)

Fővárosi Operettszínház. Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Múzsák muzsikája. (½4, ½8.)

Royal Revűszínház. Minden este, csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap d. u.: Revű rapszódia. (½6, ½9.)

Komédia Orfeum. Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Hébe-hóba. (½6, ½9.)

Kamara Varieté. Minden nap: Kubai kaland. (½9, csütörtök, szombat: 6, 9, vasár- és ünnepnap: ½4, ½7, 9.)

Nemzeti Bábjáték. Hétfő és péntek kivételével minden este: Istvánka. — Hétfő és péntek: Toldi. — Minden délután: Gyermekmesejáték. (4, 8.)

Erzsébetvárosi Színház: Csütörtökig: Fekete szem éjszakája. (Bombaüzlet!) (½6, ½9, vas.: ½4, ⅜6, ½9.)

Kisfaludy Színház. Csütörtökig: Az esküvőn én is ott leszek. (½6, ½9, vas.: ½4 ⅜6, ½9.)

Józsefvárosi Színház. Csütörtökig: Hazudik a muzsikaszó. (½6, ½9, vas.: ½4, ⅜6, ½9.)

CSILLÁRT METEOR csillárgyárnál vásároljon Podmaniczky-utca 27, József-körút 44

Legszebb ajándék **Karácsonyra** egy szép bunda róka nerz boleró

NAGY SÁNDOR szücs-től, Eskü-út 2. (Piarista-ház)

A belügyminiszter jóváhagyta a Paraszt Szövetség alapszabályait

A *Magyar Tudósító* jelenti: A Magyar Paraszt Szövetség még szeptemberben alakulógyűlést tartott, amely ugyanakkor elfogadta a vezetőség által javasolt alapszabálytervezetet. A Magyar Paraszt Szövetség alapszabályait most a belügyminiszter jóváhagyta és ennek birtokában a szövetség már a legközelebb megkezdi az alapszabályokban megállapított működését.

Gazdasági hírek

Országos vásárok december 8-tól 16-ig

Hétfőn, december 8-án: Cece (Fejér m), Kismarja (Bihar m). — **Kedden, 9-én:** Barcs (Somogy m), Dunapataj (Pest m, állatv.), Dunaszerdahely (Komárom m), Dunavecse (Pest m), Fertőszentmiklós (Sopron m), Füzesabony (Heves m), Galánta (Pozsony m, állatv.), Gönz (A.-Torna m), Hédervár (Győr m), Nagydobrony (Ung m), Nagymaros (Hont m, kirakóv.), Nagytarna (Ugocsa m), Pápa (Veszprém m, állatv.), Zalaegerszeg (haviv.). **Szerdán, 10-én:** Abaujszántó (A.-Torna m), Alsóverecke (Bereg m), Beregszász (Bereg m), Bihardiószeg (Bihar m), Csorna (haviv.), Dunapataj (Pest m, kirakóv.), Érmihályfalva (állatv.), Galánta (Pozsony m, kirakóv.), Makó (haviv.), Németboly (Baranya m), Pápa (Veszprém m, kirakóv.), Sárospatak (Zemplén m), Szabadhídvég (Somogy m), Szászrégen (állatv.), Szepezd (Zala m), Szobránc (Ung m), Vajszló (Baranya m). — **Csütörtökön, 11-én:** Devecser (Veszprém m, haviv.), Diósgyőr (Borsod m), Keszthely (Zala m), Királyhelmec (Zemplén m), Mezőkövesd (Borsod m, haviv.), Nyírbátor (Szabolcs m), Orosháza (Békés m, állatv.), Szolyva (Bereg m, haviv.). Ungvár (Ung megye, havivásár. — **Pénteken, 12-én:** Orosháza (Békés m, kirakóv.). — **Szombaton, 13-án:** Drávavásárhely (Zala m), Villány (Baranya m). — **Vasárnap, 14-én:** Csépa (Szolnok m), Parajd (Udvarhely m, 14—16). — **Hétfőn, 15-én:** Fehérgyarmat (Szatmár m), Gödöllő (Pest m), Irsa (Pest m), Kapuvár (Sopron m), Körmend (Vas m), Mezőkeresztes (Borsod megye), Miskolc (Borsod megye), Várpalota Veszprém m). Vásárosnamény (Bereg m).

ERDÉLYI VÁSÁROK:

Hétfőn, 8-án: Nyárádszereda, 8—9. — **Kedden, 9-én:** Nagykároly (Szatmár m), Páncélcseh (Kolozs m). — **Szerdán, 10-én:** Alsóverecke (Bereg m), Érmihályfalva (Szilágy m, 10—11), Szászrégen (M.-Torda m, 10—12), Uzon (Háromszék m, 10—11). — **Csütörtök, 11-én:** Beregszász (Bereg m, 10—11), Élesd (Bihar m, 11), Érdőszentgyörgy, 11—12), Jánk (Szatmár m).

Budapest ingatlanforgalma

Gervai-u. 118/b, ingatlan 107.10 n. ölön, eladó Wittmann Józsefné, vevő Magyari István, vételár: 25.000 P. — Normafa-út 22, telek 555.30 n. ölön, eladó dr. Forbáth Imréné, vevő Jeszenszky Géza, vételár: 28.860. P. — Etele-út 60. sz., családiház, földszintes, 154.10 n. ölön, adóköteles, eladó Bende József és neje, vevő Weingarten Sándor és neje, vételár: 28.000 P. — Szentendrei-út 171, ingatlan, eladó Czinkoczki György és tsa, Nagytétény, vevő Maritián Livius Kolozsvár, vételár: 84.000 P. — Farkasvölgyi-út—Svájci-út, telek, 543.60 n. öl, eladó Parkváros rt., vevő Hajós Gyuláné, Újvidék, vételár: 38.052 P. — Farkasvölgyi-út—Svájci-út, telek, 599.60 n. öl, eladó Parkváros rt., vevő Hajós Gyula, Újvidék, vételár: 41.972 P. — Szirtes-út—Bérc-u. 5300/12. hrsz., telek, 617.20 n. öl, eladó Parkváros rt., vevő Práger Ferencné, vételár: 46.290 pengő. — Bercsényi-u. 21, telek, eladó özv. Papai Jánosné, vevő dr. Ehrenfeld Jenőné, vételár: 31.000 P. — Somlói-út 30, telek, 758.60 n. öl, eladó Dőry Frigyes, Zombor, vevő dr. Hajdu Zoltán, vételár 80.000 P. — Böszörményi-út 35/a, ingatlan, eladó Singer Bernátné, vevő Hanak Zsuzsanna és tsa, vételár: 32.000 P. — Csopaki-u. 48, egyemeletes családi villa, 341 n. öl, adómentes bérjövedelme 2700 P, eladó Leindörfer Ferenc és neje, vevő Balázs László és neje, vételár: 120.00 P. — Vajda János-u. 12, adómentes családi ház, eladó Turi Mihály és neje, vevő Lustig Árminné, vételár: 38.000 pengő. — Pasaréti-út 133, földszintes családi villa, 491 n. öl, adóköteles bérjövedelme 2000 P, eladó br. tornyai Sossberger Rezsőné, vevő özv. dr. Lenhoschék Mihályné, vételár: 150.000 pengő. — Pasaréti-út 33, eladó özv. dr. Lenhoschék Mihályné, vevő Demény Károly, ingatlan, ⅔ rész, vételár: 75.000 P. — Agancs-u. 3, földszintes villa, 769.70 n. öl, adóköteles, eladó Balázs Béláné és tsa, vevő Fischer Béla és tsa, vételár: 70.000 P. — Csaba-u. 24/a, családi ház, adómentes, eladó dr. Hankovicky István és neje, vevő Barta Ödön és neje, vételár: 67.400 P. — Széher-út 64—66, ingatlan, eladó Hárshegyi Gazdasági rt., vevő Fischer Tibor, vételár: 31.000 P. — Árpád fejedelem-útja 44—Sajka-u. 2/a, ingatlan 271.60 n. öl, eladó Vogl Vilmos és neje, vevő Máv. alkalmazottak Rudolf trónörökös Egyesülete, vételár: 856.000 P. — Pethény-út 9810/1. hrsz., ingatlan, 488 n. öl, eladó Harslincki Zoltánné, Örkénytábor, vevő Gáspár Vilmos és neje, vételár: 65.000 P. — Zólyomi lépcső 9. sz., adómentes ház, 348.20 n. öl, eladó Kecskés András és neje, vevő Hamm Ferenc és neje, vételár: 45.000 pengő. — Nagyboldogasszony-útja 31, ingatlan, eladó Magyar Bank és Kereskedelmi rt., vevő Csuka Béla és tsa, vételár: 220.000 P. — Somló-út 6/a. sz., telek, 635.65 n. öl, Nagyboldogasszony-útja 17/b, telek, 609.60 n. öl, eladó Kassay Lajosné és tsa, vevő főváros. — Flórián-tér 16—Vörösvári-út 2—Föld-u. 1, földszintes ház, 76.50 n. öl, eladó Ghittinger György és neje, vevő Bpest Szőv. köz., vételár: 36.000 pengő. — Horthy Miklós-út 22—Zenta-u. 5, 196.50 n. öl, ingatlan, eladó dési Bajmócy Erzsébet, Debrecen, vevő Thomann Miklós, Újverbász, vételár: 43.000 P. — Retek-u. 17—Fillér-utca 2, adómentes öröklakás, eladó Székely Béla és neje, Nyíregyháza, vevő Lázár-Vellico János, vételár: 30.000 P. — Berend-u. 23, földszintes ház, 160.40 n. ölön, bérjövedelme 2300 P, eladó Lusztig Árminné, Zsámbék, vevő Besztery László és neje, vételár: 44.000 P. — Istenhegyi-út 73—Zsolna-u., kétszer 704.50 n. öles telek, eladó Hun Gyula és Hugó-cég, vevő Ratkovszky Ferenc, vételár: 59.178 P. — Ágnes-út 25, telek, 1343 n. öl, eladó dr. Ág József, vevő Cziráki Pál és neje, vételár: 35.000 P. — Fő-u. 12—Jégverem-u. 13—Kapucinus-u. 1, ingatlanrész, eladó Popper Béla, vevő Popper Béláné, vételár: 53.000 P.

A téli gazdahét

Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* ez évben *december 9—18-áig* rendezi a szokásos téli *gazdahetet* a Köztelken. A gazdanapok során az összes mezőgazdasági érdekképviseleti szervek ülést tartanak, hogy az időszerű és a gazdákat közelről érintő mezőgazdasági kérdéseket megtárgyalják.

A gazdahéttel kapcsolatosan tartja közgyűlését december 14-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az *OMGE.* Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* igazgatóválasztmányi ülése december 16-án, délelőtt 10 órakor lesz a szabadságtéri helyiségeiben.

Tőzsdeszünet

A Budapesti Áru- és Értéktőzsdén szombaton, a kormányzó névnapján szünetelt a forgalom s a Magyar Nemzeti Bank nem adott ki árfolyamokat.

Flórtalpu női harisnyák cérnaflór férfi zoknik **Zobel** Teréz-körut 34 és Petőfi Sándor-utca 2 (átjáróban)

Az autobuszforgalom további korlátozását három hónappal elhalasztották

A gumiabroncs- és üzemanyaghiány miatt a BSZKRT kénytelen az autobuszközlekedést fokozatosan megszüntetni. A közlekedés első korlátozása október 15-én lépett életbe, majd november 9-étől kezdve a főváros valamennyi autobuszvonalán az üzemidőt nyolc órára csökkentették. Az eredeti tervezet szerint az autobuszforgalom harmadik korlátozása december 31-én lépett volna életbe. Egyes járatokat megszüntettek volna és több vonal megrövidítését tervezték. Báró *Babarczy* István tanácsnok közli, hogy a legfontosabb üzemanyagok egyrészét sikerült a zár alól feloldatni s így az autobuszforgalom *további korlátozását három hónappal elhalasztják*. Tárgyalások folynak a *hegyvidéki közlekedés megjavítására is*. Illetékes helyről szerzett értesülésünk szerint *a kisszakaszos utazás további korlátozása egyelőre nem lép életbe*. *Szendy* Károly polgármester a kisszakaszos utazás megszüntetése ügyében csak akkor dönt majd, ha *a villamos viteldíjemeléséhez a belügyminiszter hozzájárul*.

Hölgyeim! Egyszerre 130 kötőtű munkáját végzi el a „RAPID" SUPER kézi kötőkészülék! A XX. század szenzációja! Munkája kézimunka. Minden minta köthető. Néhány óra alatt kötbet pulovert, blúzt, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára 45 P. „RAPID" (98 tűvel) ára 35 P. Kérje 14. ismertetőt. ÁRUFORGALMI KFT., Bpest, IV., Sütő-utca 2. félem. 3. Tel. 188-365.

Sporthírek

Magyar boxgyőzelemmel megnyílt a Sportcsarnok

Szombaton ünnepe volt a magyar sportnak. Hosszú évek után végre otthont talált a terem-sport is. December 6-án *megnyílt a Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnok*.

Jóval a megnyitó viadal kezdete előtt sűrű sorokban özönlött a közönség a Sportcsarnok felé. Csodálatos látvány fogadja a belépőt. Mintha a magyar Alföld minden virága itt volna, olyan pazar színekben pompázik minden. A néző, amikor a helyére ül, el sem tudja hinni, hogy két hónappal ezelőtt itt még puszta falak álltak.

Nyolc óra után néhány perccel felvonulással kezdődött a megnyitóünnepség. A zenekar a magyar és az olasz Himnuszt játszotta, majd vitéz *Kalándy* Imre altábornagy, az Ökölvívó Szövetség elnöke üdvözölte a vendégeket. Gróf *Leonardi*, az olaszok vezetője üdvözölte a magyarokat, beszédét magyarul fejezte be: „Éljen Horthy!" Ezután kötelek közé lépett az első pár, megszólalt a gong, elcsattant az első ütés, a közönség felszabadult az ünnepi hangulat hatása alól: megnyílt a Sportcsarnok...

Eredmények:

Podány—Paesoni eldöntetlen. A magyar ökölvívó jobb, az eredmény érthetetlen.

Bogács győz *Pauletti* ellen. *3:1.*
Frigges győz *Bonetti* ellen. *5:1.*
Szelezsán—Bianchini eldöntetlen. *6:2.*
Torma győz *Borracca* ellen. *8:2.*
Battaglia győz *Csontos* ellen. *8:4.*
Jászai győz *Pancani* ellen. *10:4.*
Homolya győz *Latoni* ellen. *12:4.*

Tehát végeredményben a magyar csapat *nagy fölénnyel 12:4 arányban legyőzte az olasz válogatottat.*

MELYIK CSAPAT LESZ AZ ŐSZI BAJNOK? Erre a kérdésre fog választ adni a *Nemzeti Bajnokság* őszi utolsó fordulója. Az *Újpest*, a *WMFC*, avagy esetleg *Szolnok* csapata* A sorrend ezidőszerint a következő:

1. *Újpest*	54:23	23 pont
2. *WMFC*	35:21	23 pont
3. *Szolnok*	45:19	22 pont

A három csapat mai mérkőzései: *Újpest—Gamma* a *Megyeri-úton*, *WMFC—Újvidék Csepelen*, *Szolnok—Kispest Kispesten*.

Az *Újpest* és a *WMFC* egyaránt a *saját pálya* előnyével indulnak és bár kettőjük közül kétségkívül a csepeli csapatnak jutott a hasonlíthatatlanul gyengébb ellenfél, semmi okunk nincsen az, *Újpest* győzelmében kételkedni, ebben az esetben pedig jobbik gólarányuk révén, a *lilafehérek* megőrzik elsőségüket. *Szolnok* csapata meglepetést hozhat, de ki is kaphat *Kispesten*. — A *Ferencváros* ezúttal megint az *Üllői-úton* látja vendégül ellenfelét, *Szeged* csapatát. Egyik csapat sincsen jó formában, mégis a *Ferencvárostól* javulás várható. A további program a következő:

Ferencváros—Szeged, Üllői-út,
Elektromos—Kolozsvár, Latorca-utca,
Diósgyőr—Nagyvárad, Diósgyőr,
Szegedi Vasutas—Lampart, Szeged,
Salgótarján—MÁVAG, Salgótarján.

A mérkőzések délután fél 3 órakor kezdődnek.

A NEMZETI SPORTUSZODA kétnapos programja: Vasárnap: *FTC* elsőosztályú úszóversenye és *FTC—MAC* vízipólómérkőzés a *Magyar Kupáért*. Hétfőn: a *MUSZ Homonnay-vándordíjas* versenye és *FTC—MUE* vízipólómérkőzés.

MŰKORCSOLYÁZÓ-BEMUTATÓ lesz vasárnap este 7 órakor a városligeti műjégpályán a norvég *Bjornstad* hölgybajnok részvételével.

Lósport

BARONESZ végig vezetve könnyen győzött a szombati ügetőversenyen a *Decemberi-díjban Peter Pilot* ellen. A *Magyar Nemzet* jelölte az *Ica—Búzakalász*, az *Újvidék—Billy*, az *Újvidék—Elszánt* és az *Andalgó—Leander* befutókat. A verseny részletes eredménye a következő:

I. 1. holtversenyben **Ica** 29.8 mp (Vári, 2) és **Búzakalász** 29.8 mp (Jónás J., 4). Im.: Zircz, Urfi, Beki, Agyafurt. Tot.: 10:20, 7, 14, 13, 22, befutó 64, 37. — II. 1. **Brassó—Mausi-fogat** 46.3 mp (Salgó, 5). 2. Éva, Gyika—Teklus (Gedeon, 4). 3. Pamuki Báróné—Vihar (Vecsekiói, 10). Im.: Harcos N.—Farangvirág, Áram—Vezekény, Bella—Májuska, Alibi—Boglár M. I. R. Tot.: 10:67, 15, 21, 30, befutó 370. — III. 1. **Baronesz** 27.9 mp (Wiltshire, 5:10 reá). 2. Peter Pilot (Jónás, 4). Im.: Muki, Jónás, Szabolcs, Echo fia. Tot.: 10:14, 11, 14, befutó 64. — IV. 1. **Újvidék** 27.7 mp (Wiltshire, 6:10 reá). 2. Billy (Kovács sll., 1½). 3. Elszánt (Jónás, 8). Im.: Zinkum, Előjáró, Miss Magyarország, Móric S., Botond. Tot.: 10:16, 11, 12, 14, befutó 28, 42. — V. 1. **Andalgó** 32 mp (Marschall, 1½). 2. Biztos (Galla, 8). 3. Leander (Jónás, 3). Im.: Vélia, Quarnero, Zarándok, Pamuki Hárpia, Gyalla. Tot.: 10:40, 14, 16, 14, befutó 68, 52. — VI. 1. **Dana B.** 30.9 mp (Jónás, 1½). 2. Fátyol (Szemerédi, pari). 3. Lila (Kovács J., 4). Im.: Dráva, Zsilett, Victoria, Farsang, Willy. Tot.: 10:62, 18, 14, 16, befutó 130, 107. — VII. 1. **Orgona II** 33.7 mp (Szemerédi, 3). 2. Acat (Nerhaft, 5). 3. Pamuki Barnalány (Simkó, 10). Im.: Légyott, Toti, Vilma, Re-Contra Romeo, Váratlan, Valódi, Álom, Etes, Jóság, Amulett, Vakarcs. Tot.: 10:50, 31, 26, 41, befutó 357, 616. — VIII. 1. **Hunyad** 34.7 mp (Halmos, 3). 2. Átkos B. (Deknár, 6). 3. Ballada II (székely, 5). Im.: Hajnalka, Dry, Mókus, Cziczirózsa, Csilla M. I. R. Tűzes. Tot.: 10:41, 18, 24, 30.

A VASÁRNAPI VERSENY kimagasló eseménye a 15.000 pengővel díjazott *Horthy Miklós-díj*, amelyben *Virilis* kárpótolhatja gazdáját eddigi csalódásaiért. Ha simán végig megy a pályán, verhetetlen, mert *Kuna* és *Dávid* nem adhatnak neki 80 méter előnyt. Jelölt jeink a következők:

I. Dévaj — Kabak
II. Dévény — Ballada — Zwillinger-hajt
III. Benkó-fogat, Ellák—Sirocco, Arion—Muki
IV. Virilis — Kuno — Dávid
V. Epilog — Bokros — Csapláros
VI. Füzér — Gala Peter — Elimár D.
VII. Biztos — Urilány — Nina
VIII. Jutka — Acél — Tibor
IX. Dáma — Csalárd — Little Winny
X. Fergeteg W. — Harcos II — Cicoma M. I. R.

Családi Értesítő

Ebben a rovatban megjelenő közlemények díjszabása 5 sorig 7.20 pengő, minden további sor 2.40 pengő.

Alapi Salamon Ilona (Sopron) és dr. *Németh* János kir. ítélőtáblai elnöki titkár (Győr) december 6-án Budapesten, a Szent Család-templomban házasságot kötöttek. Tanuk voltak: *Csincsura* Győző polgári isk. igazgató és *Parragi* György, a *Magyar Nemzet* főmunkatársa.

Friedmann Ella és dr. *Névai* László ma délelőtt tartják esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

Pollák Ágnes és dr. *Szabó* Endre házasságot kötöttek.

Prohászka Margit és dr. *Vidoni* Jenő jegyesek.

Grünbaum Márta és *Gonda* Miklós (Bonyhád) a mai napon házasságot kötnek.

Morvai Zsuzsi és dr. *Berkovits* Pál (Miskolc) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Bruder Ibolya és *Selmeczi* Endre a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Österreicher Lilly (Rákospalota) és *Füzes* Tibor (Rákospalota) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Balla Lillyt eljegyezte dr. Müller Ernő (Pécs). (Minden külön értesítés helyett.)

Germarz Edith és Feketemezői dr. *Mallász* Ottomár, a Magyar Telefonhirmondó és Rádió Rt. cégvezetője házasságot kötött.

December 7 Vasárnap

Főcélom az, hogy hazánk erői központosuljanak s a megyei, városi, mágnási, nemesi, polgári, vallási, nemzeti, stb. különzések egy magasabb célra olvadozzanak össze.

Gróf Széchenyi István

Remek ajándékok a Kosztelitz parfumeriákban

Rádió, csillár legelőnyösebben beszerezhető KRISTÁLY RÁDIÓHÁZBAN, VII., Dohány utca 16. I. 6. Telefon 223-907. Részlet, csere!

Olvasóinkhoz!

Közöljük igen t. olvasóinkkal, hogy a „Magyar Nemzet" legközelebbi száma — a kettős ünnep miatt — december 10-én reggel a rendes időben jelenik meg.

Az Antibolsevista Kiállítás rendezőségének kérése a budapesti közönséghez

A december 4-én megnyílt Antibolsevista Kiállítás alkalmából sokan érkeznek a fővárosba vidékről, felhasználva a MÁV féláru utazási kedvezményét. A kiállítás megtekintését a rendezőség mindenki számára biztosítani akarja, viszont a vidéki látogatók joggal tarthatnak számot bizonyos előnyre. A rendezőség tehát azzal a kéréssel fordul a főváros közönségéhez, hogy lehetőleg *halassza el néhány nappal látogatását és főleg a két ünnepnapon tartózkodjék tőle*. Ellenkező esetben esetleg hosszas sorbaállás kényelmetlenségének és kellemetlen zavaroknak lennének kitéve. A kiállítás december 20-áig nyitva marad s így a budapesti érdeklődőknek a későbbi napokban is bőven lesz idejük, hogy a kiállított anyagot zavartalanul megtekinthessék.

— Karácsonyra Smart Quir de Russiet.

Vízállás

A *Duna* végig apad, Mohácsig alacsony, lejjebb közepes vízállású. *A szombati dunai vízállások:* Pozsony 95, Komárom 232, Budapest 170, ma 165, Paks 71, Baja 182, Mohács 217, Bezdán 262, Palánka 278, Újvidék 278. — A *Tisza* Tiszaújlakig árad, lejjebb apad, alacsony vízállású. *A szombati tiszai vízállások:* Visk mínusz 14, Zenta 184, Titel 286. A *Tiszán* a jég Visk—Szeged között zajlik. — A *Szamos* Désnél mínusz 22, Szatmárnémetinél mínusz 38. — A *Bodrog* Bodrogszerdahelynél 137. — A *Sajó* Bánrévénél 70. — A *Hernád* Hidasnémetinél 60. — A *Berettyó* Margittánál 20. — A *Körösök* Csucsánál 30, Nagyváradnál mínusz 120, Békésnél 54, Gyománál 99. — A *Maros* Makónál 0. — A *Balaton* Siófoknál 60. — A *Velencei-tó* Agárdnál 109.

— **Karácsonyi sütés-főzés!** Hogyan készítsünk, süssünk a ma rendelkezésre álló nyersanyagok felhasználásával, kevés hozzávalóval mákos tekercset (beiglit), mézes apróságot, karácsonyi tortát, stb. Ezt mutatják be az Elektromos Művek Eskü-úti 5. sz. alatti előadásain. Előadások szerdán délután 5 órakor, csütörtökön és pénteken délelőtt 10 órakor kezdődnek. Belépés, ruhatár díjtalan.

— **Csak egy előadást** kell meghallgatnia, máris tudni fogja, hogy lakásában, irodájában, üzletében hogyan kell jól, gazdaságosan világítani. Épp ezért menjen el az Elektromos Művek újonnan rendszeresített ingyenes világítási előadásaira. Ott gyakorlati alapon, példák bemutatásával adnak hasznos felvilágosítást a jó világításról. Előadást kedden délelőtt 11 órakor az Eskü-út 5. sz., pénteken délután 6 órakor a Baross-tér 2. sz. alatt tartanak.

— **Rádiók** szakszerű javítása és különlegességek nagy választéka *Sternberg* hangszergyárban, Rákóczi-út 60.

Rádióját becserélem a legújabb márkás típusúra vagy **megjavítom** *Holstein* V, Bálvány utca egy. T. 18-02-30

A közlekedési balesetek egész sorozata szedte szombaton az áldozatokat

Szombaton a közlekedési balesetek ismét sok munkát adtak a mentőknek. Hajnalban a Nagyvásártelepen egy teherautó elgázolta *Schreiner* Ferenc 20 éves kifutót, Gerinctörést szenvedett. A Mária Valéria régi telepen egy postaautó előtt egy 25 év körüli, egyszerűen öltözött férfit, akinek *nevét még nem tudták megállapítani*. Koponyaalapi töréssel vitték a mentők a Szent István-kórházba. A Szent Imre herceg úti aluljárónál *Jäger* László 33 éves kereskedőt, aki segédmotoros kerékpárján haladt, elgázolta a BX 067 rendszámú autobusz. Az Új Szent János-kórházba került. A Baross-utca 117 számú ház előtt a 24-es villamos előtt egy 50 év körüli férfit, aki koponyaalapi törést szenvedett. Csak annyit tudtak megállapítani róla, hogy *Teszler* Kálmánnak hívják.

Délelőtt a Horthy Miklós-híd budai hídfőjénél egy teherautó előtt *Sarok* István 16 éves tanulót, akit a mentők lakására vittek. A koradélutáni órákban a Margit-körút 62. számú ház előtt a 6-os villamos elgázolta *Gemsa* Ferenc 84 éves asztalosmestert. Súlyos állapotban szállították az Új Szent János kórházba. A Gellért-rakparton a JK 452. rendszámú taxit egy szürketaxi a járdához szorította úgy, hogy felszaladt a gyalogjáróra és két fa közé szorult. A taxiban ülő *Schwartz* Gyuláné 26 éves tisztviselőnő megsérült, a mentők a lakására vitték. A Lehel-utcában a 90-es jelzésű villamos összeütközött egy lovaskocsival. A karambol során *Wallesz* Béla 13 éves tanuló könnyebb sérülést szenvedett.

Késő délután a Kossuth Lajos-utca és a Semmelweiss-utca sarkán egy lovaskocsi elütötte dr. *Káldor* Ede 70 éves ügyvédet. A mentők a Korönd-szanatóriumba vitték. A Rákóczi-térnél egy motorkerékpár elgázolta *Mészáros* Tibor 6 éves tanulót. Agyrázkódással került a Madarász-utcai gyermekkórházba. Este a Fiumei-út 6. számú ház előtt egy villamos elé került *Mentes* Pálné 38 éves takarítónő. Agyrázkódást szenvedett, a mentők a Magdolna-kórházba vitték.

SÍRUHÁK sportmellények **BRÜCK** Bálvány-u. 2. Rigler mellett.

Mi van a hivatalos lapban

A hivatalos lap szombati számában a következőket találjuk. Rendeletek: Az 1942. évben irányadó legkisebb és legnagyobb gazdasági munkabérekről — a Kelet-Veszedelem, Leventék Erdélyben és Fehér Veszedelem című mozgófényképek kötelező bemutatásáról — az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászatban és kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékára vonatkozó jogszabályoknak a visszafoglalt délvidéki területen alkalmazásáról — a nyílt árusítási üzletek, valamint a fodrászüzletek zárórájának és munkaszünetének 1941. évi karácsonyi ünepekkel, Szilveszter napjával és az 1942 évi január 1. napjával kapcsolatos szabályozásáról — a földbirtokrendezés során megváltott és vagyonváltság földből juttatott, de megüresedés következtében haszonbérbeadás útján hasznosított ingatlanok haszonbérének a 6780/1941 M. E. számú rendelet értelmében való mérsékléséről — polgári iskolában szlovák, román, rutén, szerb és horvát nyelvek rendkívüli tárgyként való tanításáról — a hazai 1941. évi terméső napraforgómagból előállított napraforgóolaj áráról — a búza- és rozsőrlemények és malmi melléktermékek legmagasabb áráról — a szárított tészták legmagasabb áráról — péksütemény és kenyér legmagasabb áráról — a burgonya téli időszakra érvényes legmagasabb termelői áráról — kereskedelmi továbbképző tanfolyam szervezéséről — a zsidótörvény egyes rendelkezéseinek a visszafoglalt délvidéki területen való alkalmazása tárgyában megjelent 8550/1941 M. E. sz. rendelet és a törvény végrehajtásával kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség tárgyában kiadott 7720/1399 M. E. sz. rendelet alapján teendő bejelentésekhez szükséges nyomtatványok igényléséről. — Pályázatok: A földművelésügyi minisztérium miniszteri segédtitkári állásra — a szabadkai állami gyermekmenhely egy igazgató-főorvosi és egy segédorvosi állásra — az oroszhegyi és kányádi közegészségügyi kör két körorvosi állásra — a soproni közkórház sebész-segédorvosi és szülészeti, nőgyógyászati segédorvosi állásra — a kisvárdai közkórház segédorvosi állásra — Ung vármegye egy díjas közigazgatási gyakornoki állásra — Nagybánya város okleveles építészmérnöki állásra hirdet pályázatot.

RÁDIÓT CSERÉL **Sternberg** Hangszergyár, Rákóczi-út 60

— **Buzássy Lajos ügyész a sajtóellenőrzésről.** Dr. *Buzássy* Lajos budapesti ügyész érdekes tanulmányt írt a sajtóellenőrzésről, amelyben kiemeli, hogy éppen a sajtószabadság biztosítása és a sajtóval való visszaélések megakadályozása végett törvényes rendelkezések szigorú sajtórendészeti kötelezettségeket írnak elő a sajtó számára.

— **Készüljünk a karácsonyra...** Házilag előállítható olcsó és mutató karácsonyfadíszek, sütemények készítésére háromnapos tanfolyamot rendez a Népművelési Bizottság december 13-án, 19-én és 20-án délután 5—8-ig, a Gázművek VI., Vilmos császár-út 3. sz. alatti mintakonyhájában. Első órára ollő, ragasztó, két ív selyempapír, színes slöjd-papír tű, cérna, ceruza szükséges. Tandíj 2.50 pengő. A második és harmadik alkalommal élelmiszer hozzájárulás 1.50—2 pengő.

— **Vidám, tanulságos, mulatságos a „Figyeljetek Gyerekek! Doktor Kúcsi mesél!" című most megjelent mesekönyv. 400 oldal 173 képpel, kötve 8.80 pengő.**

A mi szűcsünk a váciutcai Palugyai.

HALÁLOZÁS

Dr. *Kalvariszky* Jenő komáromi gyermekorvos december 2-án 47 éves korában elhúnyt.

Róna Emy rajzai

Négy új gyermekkönyvet illusztrált *Róna* Emy. A könyveket *Tábori* Piroska, *Radó* Lily, *Kosáryné Réz* Lola és *Farkas* Katalin írták. A gyermekkönyvek üde bűbájához, hangulatának andalító kedvességéhez ritka beleérzéssel tud hozzásimulni Róna Emy. A színek egészen tökéletes játéka, vibrálása, megnyugtató harmóniája és változatossága mellett ki kell emelnünk Róna Emy művészetéből a vonalak gráciáját, könnyed omlását és mégis kifejező határozottságát. Nem túlzás azt mondani, hogy ezek az illusztrációk igazi intuícióval készültek. Nem kalandoznak el a szövegtől, úgy támogatják a történetet, a mesét, mint az egyik középkori legendában a szent és az úton lelt fáradt vándor. Mindaz, amit a modern művészet és a klasszikus hagyomány gyakorlatából bele lehet vinni a gyermekmesék illusztrációjába, az mind benne van a szóbanforgó képekben. Éppen a mult és a jelen között teremtett finom, avatatlanok előtt észrevehetetlen szintézis teszi nemessé *Róna* Emy rajzait.

Női szabóipar remekei Ferda Manyinál

— **Ítéletek a zsidótörvény megszegése miatt.** Az egyes rendőrkapitányságok büntetőbírái a következő, elzárásra átváltoztatható, pénzbüntetéses ítéleteket hozták a zsidótörvény megszegése miatt: V. kerület: Korányi Ödön 1000, Steindler Béla és Steindler Ernő 500—500, Vágó Jenő 2000 pengő. VII. kerület: Boros Gáborné 30 napi elzárás és 3000 pengő, Kelecsényi László 15 napi elzárás és 500 pengő pénzbüntetés. VIII. kerület: Gárdos Géza 2000 pengő. — IX. kerület: Reisner Imre 1000 pengő. — X. kerület: Beck József 1000, Csöppüs Imre 100 pengő. XIV. kerület: Aczél Hugó 1000, Hoffer András és Földesi Jolán 1500—1500, Lusztig Adolf 1500 pengő. Csepel: özv. Hochfelder Sámuelné 500, Fazekas Lászlóné 500, Lax Gyula 1000 pengő. Kolozsvár: Izsák Ferenc 1000, Benedek Zoltán 600, Czodik Jenő 1400 pengő. Nagykanizsa: Singer Sándor és Singer Pál 3000—3000 pengő. Sátoraljaújhely: Klein Kálmán 2000 pengő. Sopron: Boros Dezső 3000, vitéz Vasvári Hugó 100 (egyévi próbaidőre felfüggesztve), Varga Jenő 2000 pengő. Újpest: Dunai Jenő és Pohl Artúr 2000—2000 pengő. Párkány: Paxi Lajos és Gráf Irén 1000—1000 pengő. Putnok: Gescheidt Béla és Izidor 1000—1000 pengő pénzbüntetés.

— **Nemzetgyalázásért kéthónapi fogház.** *Ruck* Ádám eleki cipészsegéd áprilisban, amikor a légvédelmi készültséget elrendelték, belekötött egy légoltalmi segédrendőrbe, aki karján nemzetiszínű szalaggal teljesített szolgálatot. *Ruck a karszalagot letépte* s ezért a szegedi törvényszék ötöstanácsa nemzetgyalázás vétsége miatt *kéthónapi fogházra* ítélte el. A Kúria szombaton tárgyalta az ügyet és az ötöstanács ítéletét jóváhagyta.

— **A Semler-cég** közismerten kiváló minőségű szöveteiben ma is igen nagy a választék.

tartás és a konyha titkairól 10—14 éves leányok számára. Az írónő jól ismeri a fiatal leányok lelkivilágát, az ő hangjukon, számukra érthetően, mulatságos mesélő és párbeszédes formában megtanítja benne a kis háziasszonyokat a konyha, a kamra és a háztartás minden titkára, amit ismerniök kell. A gombaszárítás, gyógynövények gyüjtése épúgy szerepel a kötetben, mint a folttisztítás, vagy a napi takarítás leírása, vagy az étrend összeállítása vagy fontos háziasszonyi receptek és így tovább minden, amire egy háztartásban szükség lehet. A könyvet *Róna Emy* finom, szép rajzai díszítik.

7·50 P

Marcel Pagnol:

Bukfenc

ághírű író elbűvölő könyve

4·60 P

305

Dr. Mendel ebédel

Novella

Írta: NAGY LAJOS

Dr. Mendel a dunaparti korzón sétált, forró nyári napon, dél tájban. Szerette az ilyen különösségeket. A nap heve nem bántotta, a korzót pedig akkor kedvelte, ha legföljebb húsz ember lézengett rajta. Így is tíz pengőjébe került a félórás séta, mert két olyan ismerőse szólította meg, akiknek mostanában roszszul megy a soruk s akik pillanatnyilag... (Ők sem fejezhették be a mondatot!)

Dr. Mendel könnyelmű ember, van is neki miből, egy csöppet sem vette hát el jókedvét a két kisebbmérvű baleset. Sőt az is lehet, hogy igazat mondott, amikor az öt-öt pengőt így adta át: »Tartom szerencsémnek«.

Amikor eszébe jutott, hogy már illenék megebédelni, rendes szokása szerint szétnézett s a legközelebbi vengéglő felé indult. A legközelebbi vendéglő ezúttal az N. szálló étterme volt. A vendéglő előtti szabad teret babérfás hordók és egyéb örökzöldek kerítették körül (a hordók is zöldek voltak) s a kerítésen belül díszesen megterített asztalok sorakoztak. Amikor ennek a terrasznak a bejárójához ért dr. Mendel, éppen akkor szállt ki autóból egy elegáns fiatalember s pont akkor lépett be a bejárón egy öregúr is, afféle skatulyából épp az imént kihúzott tiptop ember, aki fehérkesztyűs kezében aranygombos sétapálcát tartott. Dr. Mendel termetét egyszerű vászonruha fedte, vagyonának, társadalmi helyzetének semmi külső jelét nem viselte, a vendéglős mégis a három egyszerre érkező vendég közül ő előtte hajbókolt:

— Talán a terembe tetszene, ott hűvösebb van.

Ez az a titokzatos üzleti érzék, amely a semmiből is kikövetkezteti, hogy kivel áll szemben. A vendéglős, anélkül, hogy valaha is látta volna dr. Mendelt, már tudta, hogy annak a láthatatlan pénztárcája mit, azaz mennyit reprezentál. Tisztában volt vele, hogy ez az úr nem menü-evő s ha megszomjazik a nagy melegben, nem szódavizet rendel.

— Köszönöm, — mondta nyugodtan dr. Mendel és künn maradt a terraszon. Szétnézett és leült a kerítés közelében egy kisebb asztalhoz.

— Ebédelni méltóztatik? — kérdezte a vendéglős.

— Igen.

A vendéglős kettőt tapsolt magasba emelt kezeivel s fejének egy hátrarándításával gyors iramra buzdította a kiszolgáló személyzetet.

Ott termett a pincér és az italos. A vendéglős diszkréten elvonult.

A pincér étlapot tett dr. Mendel elé.

— Egy pohár barackpálinkát! — szólt oda dr. Mendel az italosnak.

És elkezdte tanulmányozni az étlapot. Elég hamar választott:

— Spárgalevest kérek. Forró legyen és üssenek bele egy tojást. De csak a sárgáját, érti?

— Igenis. És leves után méltóztatik!

— Előbb a levest kérem.

A pincér elsietett. Dr. Mendel tanulmányozta az étlapot. Megkapta a barackpálinkát, felhörpintette s mire a leves megérkezett, már döntött, hogy mi legyen a következő fogás:

— Velőkrokettet kérek.

— Igenis.

— Arra várni kell, ugye?

— Három percet.

— Nem borbélyperceket?

— Maximum négyet.

— Na jó.

A pincér elindult, de dr. Mendel utánaszólt:

— Várjon csak!

— Tessék parancsolni.

Dr. Mendel nézte tovább az étlapot.

dr. Mendel a dunaparti korzón sétált...

Ritka jó étlapolvasó volt, a baloldalt olvasta, a szöveget, és nem a jobboldalt, a számokat.

— Mondja!

— Tessék parancsolni.

— Honnan vásárolják maguk a húst?

— Ó kérem alázatosan, D.-től, a legelső cégtől.

— Hozhatja az előételt.

A várakozó italosnak csak a kezével intett dr. Mendel, hogy elmehet.

— Az előétel után hozzon majd egy rostélyost, — mondta a pincérnek. — Már megrendelheti.

Kanalazni kezdte a levest s csak a kezével intett, hogy a pincér még mindig várjon:

— Mit adnak a rostélyoshoz?

— Burgonya jár hozzá.

— Azaz krumpli. Hozzon még egy kovászos uborkát is.

— Igenis.

— Nem eceteset, hanem kovászosat. És... zöldbabot. De ne főzeléket!

És most szigorúan ránézett a pincérre:

— Hanem angolosan. És gombát, meg néhány kelbimbót.

— Igenis, kérem.

A pincér elsietett. Dr. Mendel kanalazni kezdte a levest. Közben ki-kitekintett az utcára. Kevés ember járt a nagy melegben. A rendőr sétált el az út közepén, savótekintetű hivatalos közönnyel. Egy rongyos, sovány legény a kerítést súrolta, tépett is a babérlevelekből.

...úgy meredt rá a tekintetével, majd kiugrott a szeme...

Mire a levessel elkészült dr. Mendel, már ott állt előtte a velőkrokett. Jól megnézte, főleje is hajolt, mintha megszagolná, igen meg volt vele elégedve.

— Egy pohár sört!

Ez az italosnak szólt, aki ott tengettlengett az asztal körül, ajánlkozás nélkül várva a parancsot.

Dr. Mendel megragadta a kést, villát és ketté metszette a krokettet. Tekintetét egy pillanatra fölvette, az utcán kerékpáros karikázott el, s hátán nagy kosárral, egy kis szél lengette meg a babérleveleket s azokon túl az utcai akácokét. Az akácok alatt a járdán mintha egy öregedő férfi totyogott volna, arcát a terrasz felé fordítva. Ezt valójában nem is látta dr. Mendel, csak úgy érzékelte, tréfásan, szinte úgy is mondható, hogy a fülével.

A velőkrokett után egy kicsit várakozni kellett a hagymás, körítéses rostélyosra. De az is megérkezett. A pincér átszellemült arccal rakta le a tálakat, ragyogott rajta a boldogság, hogy a vendégét ilyen pompásan elláthatja.

Dr. Mendel csaknem megbotránkozott a rostélyoson, akkora volt. Hogyan birkózzék meg vele? Fölemelte a fejét és körültekintett, mintha segítséget kért volna. Hát az öregember, aki az előbb még volt is, nem is, ott állott a kerítésen túl, s úgy meredt rá tekintetével, majd kiugrott a szeme. Nem is rá, hanem egyenesen a rostélyosra.

Első pillanatban kellemetlen volt ez az öreg. Senki sem szereti, ha a gyomrába néznek. Mit akar? Mit bámul? Miért nem megy tovább? A vén mulya.

Dr. Mendel belevágott a rostélyosba. Csak úgy omlott a kés alatt. Hát... rendben van, jó. Az öreg odakünn csak állt rendületlenül, no de majd megunja. És ha nem megy el magától, hát elküldi. Illetve a pincérrel küldeti el. Azaz... csak hadd álljon ott, ha nincs más dolga. Kellemetlen. Már csak azért is, mert... hátha éhes az öreg. Szegény.

Dr. Mendel most jobban szemügyre vette az öreg embert. Kicsit tanulmányozta. De nem tudott róla semmit leolvasni. A ruhája rendes, az arca kicsit sápadt volt. Valami szenilis, sőt gyerekes öreg lehet. Már bizonyára nem dolgozik, van ráérő ideje, talán éppen csekély nyugdíjára támaszkodva áll odakünn. A nézésében van valami különös. Valami mohóság, valami falánkság. Mégis csak éhes lehet az öreg. És az éhség tüze az, ami a szemében ég. Afféle úri szegény. Talán nem is evett még ma. Talán már napok óta éhezik.

Milyen furcsák is a társadalmi szokások! Határozottan nem illene, hogy ő megkínálja az öreget. Talán el sem fogadná. És akik látnák, megütköznének rajta. A személyzet kinevetné. Mégis... mit lehet ezzel a szegény öreggel csinálni? Hogy néz azokkal az ökör szemeivel!

Eh, dr. Mendel mit tehetett mást, evett tovább. Evett és megpróbálta,

hogy nem néz többet az öregre. Hogy nem vesz róla tudomást. Igen ám, de ez pontosan az az eset: ne gondolj a zöld disznóra!

Mégsem lehet ezt az öreget kibírni. Meg nem is muszáj. Dr. Mendel hirtelen fölállt, odalépett a kerítéshez és azt kérdezte az öreg embertől:

— Éhes?

Az öreg előbb riadtan, majd csak zavartan nézett, azután gúnyosan elmosolyodott.

— Tessék bejönni, — mondta dr. Mendel, — szívesen látom vendégül.

Az öreg újra mosolygott, bár fanyarul:

— Egyen csak nyugodtan, velem ne törődjön.

— Már hogyne törődnék önnel. Hiszen ön bizonyára éhes. Előttem meg több az étel a soknál. Mondom, szívesen látom vendégül.

Az öreg változatlanul mosolygott:

— És jó az a rostélyos? — kérdezte s a szeme fölcsillant.

— Jó. Kóstolja meg ön is. Vagy ha óhajtja, rendeljen valami mást. Jöjjön be.

— Ön nem ismer engem.

— Nem tesz semmit, majd bemutatkozunk egymásnak. Rendeljen ön is egy rostélyost.

— Nem lehet.

— De ha mondom, hogy az én vendégem.

— Nem szabad!

— Miért nem szabad?

— Az orvos azt mondja, hogy méreg nekem a rendes étel. Csak nyavalyás diétán tengődök én, már esztendők óta.

— Ugy. Akkor... bocsánatot kérek.

— Kérem, nincs miért. Inkább én kérek öntől bocsánatot, Kovács a nevem.

— Dr. Mendel.

— Tessék csak visszaülni és nyugodtan enni tovább. De... tessék megengedni, hogy tovább nézzem. Ez az én mindennapi ebédem.

Dr. Mendelt zavar öntötte el:

— Hát... ha ez önnek örömet okoz.

— De még mekkora örömet! A rostélyos a kedvenc ételem. Boldog vagyok, ha látom, hogy valaki rostélyost eszik.

Dr. Mendelnek most már kacagnia kellett:

— Kérem. Akkor most boldog lehet.

Visszaült az asztalhoz és továbbevett. Amikor elkészült a rostélyossal, egy késütéssel megcsendítette a poharat, hogy jöhet a pincér. Az öreg még mindig odakünn állt és nézett. Kissé már boszszankodott is dr. Mendel. Épp arra gondolt, hogy a főpincért hívatja, nem eszik többet, fizet és távozik. Amikor az öreg kívülről beszólt:

— Pardon, doktor úr.

Dr. Mendel ismét odament a kerítéshez:

— Mivel szolgálhatok?

— Ön olyan derék embernek látszik. Tegyen nekem egy nagy szívességet. Látom, hogy még rendelni akar valamit.

— Igen, — hagyta rá zavarában dr. Mendel.

— Rendeljen, kérem, sajtos makarónit! Az a világ legfinomabb étele.

— Ké-rem, — hagyta rá dr. Mendel, egészen zsákmányául esve a különös esetnek.

— De kérem, kérem! — izgult az öreg ember, — olyant hozasson ám, amilyennek a rendes sajtos makaróninak lennie kell.

Dr. Mendel kérdően nézett az öregre.

— Csakis vastag csőből! És parmezánt rá, de nem ementálit. Külföldi parmezánt! Ha ugyan van nekik. A tészta pedig forró legyen, amikor a sajttal meghintik. Hogy egy kicsit megolvadjon rajta a sajt.

— Jó, jó. Majd így rendelem meg a pincérnél.

A pincér már várta is a rendelést.

Dr. Mendel megadta neki az utasításokat. Külföldi parmezán nincs, csak belföldi, — mondta a pincér őszintén.

Az öreg felszisszent és dühösen csapott a kezével egyet a levegőbe. Affene egye meg!

A pincér indult, de az öreg kintről utána kiabált:

— Halló! Halló!

A pincér arra fordult.

— És a sajtos makarónihoz melegített tányért kell hozni!

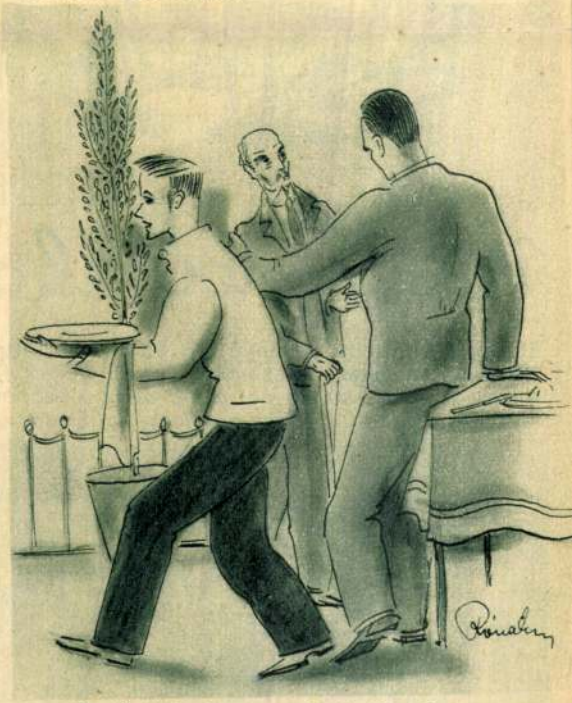

— Tessék bejönni, — mondta dr. Mendel
(Róna Emy rajzai)

TAMÁSI ÁRON
ÁBEL

(ÁBEL A RENGETEGBEN, ÁBEL AZ ORSZÁGBAN, ÁBEL AMERIKÁBAN)

Az erdélyi rengeteg világától az amerikai felhőkarcolókig hordozzák el ezek a regények a székely legényt, hogy ez végül is boldogan ismerje fel a „legjobb otthon" nagy élményét

Ára valódi egészbőrkötésben

P 6.—

(Könyvnap után három kötetben P 13.50)

Veres Péter
Számadás

Egy rendkívüli embernek, az önerejéből, saját belső sugallata folytán kultúremberré vált földművesnek csodálatos, izgalmas, küzdelmekkel teli önéletrajzi regénye. Minden falukutató és szociográfiai munkánál jellemzőbb, mert ez maga az élet

Ára házi lenvászonkötésben P 3.60

(Könyvnap után P 4.80)

RÉVAI

Móra Ferenc: Ének a búzamezőkről

Ebben a világhírű regényében, amelynek idegennyelvű fordításai diadalmasan járták be az egész művelt világot, Móra Ferenc a magyar Alföld külsőleg szelíd, de mély, nagy válságokat rejtő lelki képét rajzolta meg, amely felett békésen hullámzik az áldott búzatenger

Ára vászonkötésben P 3.—

Könyvnap után P 5.70

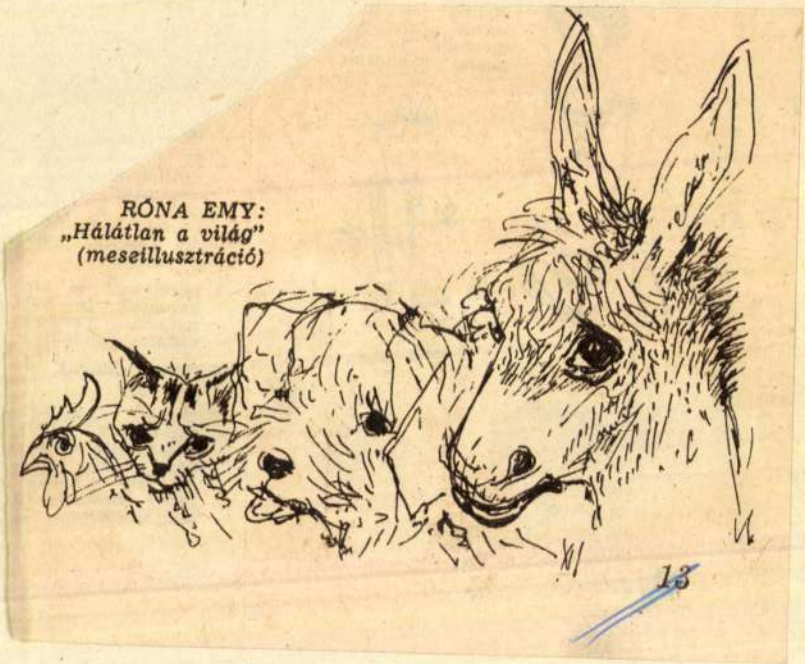

RÓNA EMY:
„Hálátlan a világ"
(meseillusztráció)

13

Család és Iskola 1960. aug.

Római Coll. Hungaricum

költészetben tárgyaló összefoglaló munkájához. Tanulmányutat tett Róma környékére, Nápolyba, Pompeibe, Orvietóba, Firenzébe, Ravennába és Velencébe.

Krausz Ottó (1912, Budapest, izr.), természettudományi tanulmányainak a római egyetemen való folytatása céljából nyert premio-ösztöndíjat.

Mann Ervin (1908, Budapest, róm. kat.), kir. bírósági joggyakornok, büntetőjogi tanulmányokat folytatott a második félévben (áprilistól júniusig). Évégből összeköttetésbe lépett a római tudományegyetemmel és az olasz igazságügyi hatóságokkal, bíróságokkal és számos olasz fenyítő- és biztonsági intézetet tekintett meg Olaszország különböző helyein. Különösen két irányban folytatott kutatásokat. Egyrészt az 1930. évi új olasz büntetőtörvénykönyv 199—240. cikkein alapuló biztonsági rendszabályok rendszerével, másrészt a becsület ellen irányuló bűncselekmények tárgyában folytatott olasz bírói gyakorlattal foglalkozott és általában alaposan tanulmányozta az új olasz büntetőtörvénykönyv és a készülő büntetőeljárási törvénykönyv rendelkezéseit a rájuk vonatkozó tudományos szakirodalommal együtt. Tapasztalatairól a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter úrnak jelentést tett.

Dr. Marciewicz Erzsébet (1907, Budapest róm. kat.), premio-ösztöndíjat nyerve a harmadik félévet végezte a római Sapienza-egyetemen, ahol művészettörténeti előadásokat hallgatott. Egyúttal befejezte az olasz külügyminisztérium által rábízott „Artisti Italiani in Ungheria" című kötet átvizsgálását, kibővítését és átdolgozását és azt teljesen készen nyujtotta át az illetékes olasz hatóságnak. 1935. évi március hó 23-án férjhez ment Borzi Antonio Orazio olasz kir. főhadnagyhoz.

Dr. Páll Antal (1905, Dés, róm. kat.), jogi doktor, a Központi Statisztikai Hivatal gyakornoka, a római egyetem államtudományi fakultásán folytatta előző évben megkezdett tanulmányait. Külön engedély alapján behatóan tanulmányozta a Duna-probléma tárgyalási anyagát, továbbá az olasz társadalmi törvényhozással és munkáskérdéssel foglalkozott. Az olasz kultúrstatisztikára vonatkozólag is gyüjtött adatokat. Különösen Bortolotto társadalomtudományi és Coppola professzor nemzetközi politikai előadásaiból tanult sokat. A tanév elején tíz tárgyból tett vizsgát az előző évben hallgatott félévek alapján olyan kiemelkedő eredménnyel, hogy az utolsó félév hallgatása alól felmentették és már november 30-án megtarthatta doktori disputációját. Főtémája „Politica dell' Italia al riguardo del Bacino Danubiano" volt. Ennek alapján egyhangú kitüntetéssel avatták doktorrá. A közgazdasági intézet megbízásából kidolgozta „Situazione economica dell' Ungheria dopo il trattato di pace" című munkáját, amelyet az intézet le is közölt. Társadalmi téren is sokat tevékenykedett az olasz-magyar kulturális kapcsolatok elmélyítése terén.

Róna Emmy (1904, Budapest, ág. ev.), grafikus-művészeti tanulmányokra nyert premio-ösztöndíjat.

Ösztöndíj 34/35

28. I.

két templom vázlattervének, két palazzina, egy lakótelep, egy üzletberendezés, egy mérnöki iskola és egy kiállítási helyiség tervének elkészítésében.

Ifj. aranyos-maróthi dr. Rónay László (1909, Budapest, róm. kat.), áldozópap, a budapesti tudományegyetem hittudományi karáról, a Collegiumban dolgozott ezúttal harmadik évben. Folytatta tanulmányait a Pontificio Istituto di Archeologia Cristianán, ahol a keresztény régészet különböző ágait, epigráfiát, ikonográfiát, topográfiát, a katakombák és ókeresztény bazilikák ismertetését és az ókeresztény liturgiát felölelő előadásokat hallgatott. Elkészítette a licentiátusi fokozathoz szükséges dolgozatát a nem-római származású vértanuk kultuszának ismertetéséről és sikeres vizsgálat után elnyerte a licentiátusi fokozatot.

Szöllősy Zoltán (1911, Rákospalota, róm. kat.), szigorló jogász, a Közigazgatástudományi Intézet tanársegéde, a budapesti tudományegyetem jogi karáról (Magyary professzor), a Collegiumban dolgozott. Érdeklődése körébe vonta a mai olasz közjogot, közigazgatási jogot, a helyi közigazgatást, a közigazgatási bíráskodást, a köztisztviselők fegyelmi jogát, a korporációs rendszert és a Testo Unico problémáját. A római királyi egyetemen hallgatta a következő előadásokat: alkotmányjog (Romano), közigazgatási és korporációs jog (Zanobini), általános államtan (Panunzio), korporációs jog (Balella) és korporációs politika (Bortolotto). Dolgozott az Istituto di Diritto Pubblico e Legislazione Socialeban, előadásokat hallgatott az Istituto Fascista di Culturaban, az Istituto Superiore di Culturaban, beiratkozott az Istituto Interuniversitario Italiano által a külföldiek számára rendezett, az új Olaszországról, valamint Rómáról tartott kurzusra. Tanulmányt készített az olasz helyi közigazgatásról, a korporációs rendszerről és a szindikátusok jogi helyzetének legújabb fejleményeiről, a közigazgatási bíráskodásról és a jogszerűségről az olasz jogban, végül az olasz köztisztviselők jogi helyzetéről. Ezenfelül összegyüjtötte a korporációs jog és az olasz közigazgatási jog újabb műveit összefoglaló bibliográfiáját.

b) *Premio-ösztöndíjasok:*

Bars Gyula (1909, Újpest, róm. kat.), festészeti tanulmányait folytatta a római szépművészeti akadémián.

Dr. Fiala Erzsébet (1912, Brassó, róm. kat.), tanárjelölt, a budapesti tudományegyetem bölcsészeti karáról (Zambra és Tagliavini professzorok), az Intézet felügyelete alatt dolgozott. Róma műemlékeinek alapos megtekintése után beiratkozott a római kir. egyetemre, ahol Bertoni (román filológia), Ugolini (az olasz nyelv története), V. Rossi (olasz irodalomtörténet), Cecchelli (keresztény archeológia), Toesca (renaissance- és modern művészettörténet) és Colasanti (a középkori művészet története) előadásait hallgatta. Könyvtári kutatásokat végzett a ferences eszmevilág megnyilatkozását a középkori

Róna Emy

Farkas Katalin: Csipetke. Dante kiadás. (Ára kötve 3.20 P).

Mesekönyv 5—9 éves gyermekek számára. Főhőse Csipetke, aki a legkisebb az egész társaságban, amely együtt nyaral és gyermekegyesületet alakít „jogai

302

védelmére". Csipetkét persze elnyomják, mindíg őt szalajtatják, mindíg neki, a legkisebbnek kell elvállalnia a legkellemetlenebb feladatokat, őt bántja, szidja minden gyerek. De Csipetke nem hagyja magát, megmutatja, hogy ő legkülönb az egész társaságban, s mindenkivel megszeretteti magát. A kedves, vídám mesét *Róna Emy* művészi értékű rajzai egészítik ki.

Magyar Kultúrszemle

1941. 12. sz. 302. l.

Z. Tábori Piroska: Üzent az Orgonás. Singer és Wolfner kiadás. 256 lap. (Ára kötve 5.— P).

Egy orgonabokrokkal teleültetett kertnek és a hozzá tartozó kis háznak megható történetét olvassuk Z. *Tábori Piroska* fiatal lányok számára írt új regényében. A munkának, a megértő békés szeretetnek a regénye ez a kis írás, melyhez még két hosszabb elbeszélést is csatolt. Az egyik a IV. b. gyermekéről szól: egy talált gyermeket a gimnazista lányok a saját költségükön, maguk fáradtságával nevelnek fel. Egy betlehemes kis parasztlánynak, aki a csillagoktól tanult énekelni, mély értelmű pályafutása a másik elbeszélés. A könyv kedves, megkapó címlapját és rajzait *Róna Emy* készítette.

Johnston McCulley: A Satánszakállak. Fordította: Kosáryné Réz Lola. Palladis kiadás . 158 lap. (Félpengős regény).

Vadnyugati regény az érdekesebbek csoportjából. A szörnyű hóviharban szülőfalujába érkező Bing, akit a sheriff helyettesének neveztek ki, félreértések áldozata lesz, az egész falu gyilkosként kezeli, menyasszonya is elfordul tőle. Hosszú küzdelem és harc árán tudja csak bebizonyítani igazát. A regény egyes leírásai, különösen a behavazott falu képe említésreméltó.

S. S. Van Dine: Minden pohár gyanús! Fordította: Pogány Kázmér. Palladis kiadás. 176 lap. (Pengős regény).

Ismét az író híres detektív alakja,

Kosáryné Réz Lola: Esti hegedűszó. Singer és Wolfner kiadás. 244 lap. (Ára kötve 5.— P).

Kosáryné Réz Lola nagyobb leányok számára készült, hangulatos regénye egy fiatal főhadnagyról szól, aki a világháborúban, itthagyva szüleit, menyasszonyát, elveszti mindkét lábát, fogságba kerül és csak hosszú évek mulva jön vissza szüleihez. Bezárkózik a vidéki kuriába s nem akarja látni menyasszonyát, mert úgy érzi: őt már csak sajnálni lehet, nem pedig szeretni. Csalódik. Midőn jegyese megtudja, hogy él, rohan hozzá a régi szerelemmel és a hősöknek járó hű ragaszkodással. A könyv mások részében meleg érzésű, tanulságos elbeszélések vannak. *Róna Emy* sok, szép rajza díszíti a könyvet.

amelynek minden mozdulatra, minden lelki
hangszerei vannak.

GÉZA KISASSZO
Irta Medveczky Bel
Ára vászonkötésben 7

A fiústermészetű leányról és a dacos
a regény, amely idillel kezdődik, de a gyű
belőle, amelynek izgalmas szakadékain és sz
bravúrosan vezeti a kiváló írónő az olvasót.

LYSIAS
Írta Réz Bálint
Ára vászonkötésben 9

Az „Abiság“ és a „Sába királynője“
monumentális művében az emberiség Krisz
szakába vezeti az olvasót, aki előtt elvonul

Róna Emy

Magyar Kultúrszemle

1939. 8. sz. 13-14. l.

SZONDY GYÖRGY: **Virágország — Bogárország.** *Róna Emy* rajzaival. Singer és Wolfner kiadás. 1939

Apró, nagyon kedves, finom költőiséggel szőtt mesék sorozata a könyv. A mesék nyomán megelevenedik a gyermek előtt az egész természet: a virágok és a bogarak országa. Az író szinte együtt sétál az olvasóval a kertben, a réteken, az erdőben, ahol minden virág, minden lepke, minden bogár elmondja a maga életének apró titkait. Az érdekes könyv nevelőértéke különösen abban van, hogy a gyermek szinte játszva ismeri meg belőle a természet világát.

Gulliver Törpeországban. *Swift* nyomán átdolgozta és rajzolta *Róna Emy*. Palladis kiadás. 1939

Swift Gulliverje a legklasszikusabb képeskönyvtéma, újra, meg újra felújúl s mindig friss és vonzó marad. Új kiadása a mai gyermek számára készült, a hálás és érdekes témát új ötletekkel dolgozza fel. Egészen újnak hat, rajzai szépek, kifejezők.

Gulliver Óriásországban *Swift* nyomán átdolgozta és rajzolta *Róna Emy*. Palladis kiadás. 1939

Az óriások közé tévedt Gulliver kalandjainak története elmaradhatatlan párja a liliputiak országában történt kalandoknak. Az írónő sok új ötlettel tette színesebbé ezt a részt is: a kettő együtt ugyanolyan kedves olvasmánya lesz a mai gyermekeknek, mint elődjei.

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

~~**Collisban**~~ **Postán** *vagy* *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet		Film, Szinház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Magy. Rejtv. Ujság	Sztár		
köznap	vasárnap							
2	5	2	5	1	2	✓		

Kelt Pápán 1943. II/15

Tóth Ferenc

aláírás.

— KÖTELESSÉGE A MAGYAR IFJÚSÁGNAK, HOGY SENKI ÁLTAL NE ENGEDJE MEGNYERGELTETNI MAGÁT — MONDJA ECKHARDT TIBOR A MEFHOSZ TEGNAPI KONGRESSZUSÁN

Az új művészek kiállítása a Nemzeti Szalónban

Irta: Szomory Dezső

Heine azt kérdezte volna: honnan e bánat a szivemben! Ezt kérdem én is: honnan e bánat s meghatottság a szívemben ezek előtt a színekben zengő vásznak előtt? Talán onnan, amiért alkotójukat olyan magányos, olyan elhagyatott művészeknek érzem szent hitükkel és álmaikkal mai alacsony világunkban. Olyan igazi művészeknek magukba zártan a munkában, az örömben s az elvágyódásban! Mind magasra tör, mind messzire a színek és hangok boldogságában! S ezt tülekedés nélkül, jelszavak nélkül, olyan kedvesen és szerényen, hogy szinte eltünnek festményeik mögött s csak maguk a festmények beszélnek...

De micsoda nemes hangnemben, micsoda elragadó erővel! Elsőbben is *Klie* Zoltán, ez egy külön világ, egy külön lélek, egy külön paletta, — izzó, világos, szinte robbanó! Csodálatos erő hajtja e festő műveit a megjelenítés, a megvalósítás dicsősége felé. *Pécsi Pilch* Dezső egy másik külön lélek, lilaszín álmának olyan lágy és olyan finom harmóniáival, hogy ezek valósággal elvarázsolják az embert egy szebb és jobb világba. *Róna* Emy művei úgyszólván jelképesen nyujtják e női lélek ritka szépségeit, lágy finomságát s remegő szenvedélyességét. Imádandó festőnő azzal a mély érzelmességével, amelyen mint egy hangszeren siklik tova tökéletes rajztechnikája s pazar színei melódiája. Csak egy angyal festene így, ha leszállana az egekből! Csak egy nő festheti ezt a *Jézus imádás*-át, ezt a *Szent család*-ot, ezt az *Anyaság*-ot, csak egy ilyen vibráló női lélek tündéri hatalmával... Csak egy nő, aki a lelke mélyéig művész.

A többi kitűnő piktorokról szólva, akik feltűnnek a tárlaton: *Miháltz* Pál fekete *Tanyája* nagyon érdekes, költői mű. *Szür Szabó* József *Esté*-je szürkészöldben, nagyon szép. *Antal* József tájképei rendkívül figyelemreméltók. *Emöd* Aurél nagyon kiváló, erőteljes, független s nemes művész. *Gábor* Jenő *Zené*-je finom és kellemes. Különösen szellemes azzal a női lábbal, ami a keretből hajlik ki a vászonra. *Kántor* Andor szép sárga színskáláiban a legszebb szántóföldeket festette és *Hangai Szabó* Miklós a legkedvesebb szódi parasztleányokat. A többi munkája is pazar, dekoratív, nagyon tehetséges. *K. Róna* Klára női portréja izgatóan érdekes és kifejező, *B. Bélaváry* Alice még izgatóbb és rejtélyesebb. *Vaszkó* Erzsébet, *Wosinszky* József, *Kirchner* Jenő nagyon finom művészek és nagyon kiváló, eredeti és viharos ez a kitűnő *Frank* Frigyes egy egész kollekcióval s e kollekcióban azzal az *Önarckép*-pel, amelyen olyan feltűnően hasonlít Blum francia miniszterelnökhöz, hogy azt hittem róla festette ezt a finom képet. A plasztikában *Boda* Gábor *Kardtánca* a legkiválóbb munka. Viszont *Kerényi* Jenő *Halász embere* a maga szörnyeteg monumentalitásával bátran ott állhatna Bretagneban, az atlanti tenger partjainál...

Megkezdték a Robotember felállítását a Nemzetközi Vásárváros területén

Vasárnap tartják a vásár főpróbáját, a vásár rendezésében érdekelt összes hatósági és gazdasági vezértényezők utolsó szemleútját a közvetlen megnyitás előtt álló vásár területén.

Erre a főpróbára hozták ki tegnap este a vásár technikai attrakcióját, a »*Robotember*«-t is. Este kezdték a szerelését. *Egész éjjel dolgoztak a mérnökök és műszerészek, de a közel négy és félméter magas, vasból való óriás felállítása nagyobb feladat elé állította a szakértőket, semmint gondolták volna.* Ma reggelre még csak a *csontváz volt látható.* A munkát vezető mérnökök szerint *négy teljes nap* munkájába fog telni, amíg elkészül a Robotember.

Ma reggel egyébként életbelépett a vásári félárú utazási kedvezmény.

Express hirdetések

ANTIK
stílű bútorok és garnitúrák
ÉBNER
Karpfenstein ucca 2/a, sarokház. Részt vesz a Nemzetközi Vasáron

Esőkabát
különlegességek nagy választékban — olcsón
Haas Lipót
üzleteiben
VII., Rákóczi út 24
VII., Erzsébet körút 28

Sofőr-házmester
házaspár, hosszú bizonyítványokkal, villába **felvétetik.** Ajánlatok „Fiatal 2530" jeligére **Haasenstein és Vogler rt.**hoz, V., Dorottya u. 8. küldendők

Kötőgépek motor- és kézihajtásra, orsózók, Singer-interlock, overlock, gomblyuk- és bolyhozógépek **eladók.** Várkonyi, Újpest, Deák Ferenc ucca 29

»JOLÁN PENZIÓ«
Rákoshegyen, május hó 1-én nyílik meg
1000 öles parkban, legnagyobb kényelemmel berendezett 10 szoba, folyóvíz, villanyvilágítás, közel az állomáshoz. Elsőrendű konyha és ellátás, négyszeri étkezés, mérsékelt árak. — Levélcím: „Jolán penzió", Rákoshegy
Telefon: Rákoskeresztúr 3

Borszívógépet
1½ colosat, használtat, üzemképeset, gumikkal, felszereléssel **veszek** Scitovszky tér 3. lsz. 3.

NÉMET angol, francia tudással fiatalember
szállodai szobafőnöknek
felvétetik: Jelentkezés IV., Molnár ucca 12. Kreibithné

Mészköbánya bérlet felszereléssel, nagy vevőkörrel, öregség miatt sürgősen **átadó.** 10 000 pengő garancia szükséges. „Készpénzüzlet 162" fiókiadóba.

Tízezret futott **1500-as FIAT** elutazás miatt **eladó.** Tel. 1-550-66

Eredeti párizsi **kosztüm, köpeny, komplé** modelljeim kiárusítását mérsékelt áron megkezdtem **Szegő Márta** divatszalón, Dorottya ucca 9. Tel. **1-896-28**

Turistaegyesület
keres csütörtöki estékre **klubhelyiséget.** Ajánlatok „Turista 10625" jeligére a kiadóhivatalba kéretnek.

Fiatal, agilis **akvizitőr** szervező
Képviseletet keres
Szíves megkeresések „Saját telefon 10593" jeligére a főkiadóhivatalba

IMPREGNALÓ-MESTER
többéves gyakorlattal, **kerestetik** nagyobb vidéki vitorlavászon szövőde részére. — Ajánlatokat „Kiváló szakember" jeligére **Blockner** hirdetőbe, **Andrássy út 4.**

Szoba-konyhás
félkomfortos uccai lakás, I. **emeleten** májusra **kiadó.** III., Kiscelli ucca hetven.

Teherszállító triciklit nagy rakodó felülettel, nyittottat, legalább 300 kg teherbírással, keresek használt, üzemképeset, ajánlat leírással. „Készpénz 10592"

Háromszobás uccai, komfortos lakás, **üzlethelyiség** modern márványportállal **kiadó.** József körút 34.

Kiadó lakások:
garszón, 1-, 2-, 3- és 4-szobások, részben hallosak:
Bösörményi út 44/46
Nádor ucca 15
Váci út 16 (közp. fűtés, melegvíz)
Ráday ucca 31
Érdeklődni házfelügyelőnél vagy: **1-856-72**

Május 1-én megnyílik a Svábhegyi Palota Penzió
főúri kastélyban fényűzően berendezve, 30 holdas díszparkkal, luxuskörnyezet, garázs, teniszpálya. Előjegyzések telefon **1-652-22** I., Béla király út 30, Mátyás király út 33

Budagyöngyénél ideális **villatelek,** árnyas gyümölcsös, minden közművel, jutányosan **eladó.** Tel. 2-980-96, d. e. 9½—10½ vagy d. u. 3½—4½. 10618

Kertiszékek asztalok, nyári berendezések, alpakatálak, evőeszközök, használtak, olcsón: Síp ucca 14. Telefon 1-351-42

Lakásfeloszlatás miatt biedermeier stílusú bútorok, csillárok, szőnyegek, képek stb. olcsón **eladók** **VII., Dob ucca 42, I. emelet,** (Klauzál tér sarok.) Vasárnap is 12-ig.

Mépay 3-kerekű tehertaxi 1 nyitott, 1 csukott, kifogástalan, eladó. Cserélném kis autóra vagy vasanyagokra is. Kispest, Üllői út 198. Telefon 1-470-55

Olcsó bérrel kaphatók még luxuskivitelü **2-szobás hallos lakások** és **üzlethelyiségek** közp. fűtéssel és meleg vízzel. Retek u. 19 alatt. Érdeklődni telefonon: 1-276-78

Gyorsjáratú, kisrakfelületű teherkocsit bérelnénk egy hónapra, esetleg sofőr nélkül is. Ajánlatok „Teherkocsi" jeligére **Balogh hirdetőbe,** Lipót körút 9

Rákóczi úton
1—2—3- és 4-szobás komfortos, 1- és 2-szobás modern uccai garszón lakás kiadó
Felvilágosítás a helyszínén **Rákóczi út 73.,** a házfelügyelőnél és a házkezelési irodában, telefon **1-819-15**

Megérkeztek a világhírű angol 11209
Singer autók
kis adó, kis fogyasztás, nagy teljesítmény. Képviselet: Rózsa ucca 38/a.

Férjhezadnám 24 esztendős, izr., magas igen csinos hugomat intelligens, jó megjelenésű, érettségizett úriemberhez — bútorral, kelengyével. Ha kívánatos, férjét nagy vállalatnál elhelyezem. Leveleket „Személyi szimpatia" jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár út 33**

Svábhegyen
3-szobás összkomfortos **villa kiadó,** esetleg eladó. Tel. 1-506-93 10619

Textilipari részvénytársaság keres 18-22 éves **intelligens** és energikus **üzemi munkafelügyelőket!** Érettségizettek előnyben. Ajánlatok „XI. kerület" jeligére **Balogh hirdetőbe,** Lipót körút 9

Budai Dunapart
Margit rakpart 37, belárat Vitéz ucca 2, **kiadó 5** és **3** szobás uccai **szobás** komfortos **lakás.**

Jutányos áron, nagyméretű kétszobás hallos delifekvésű lakás átadó Tátra ucca 15/a

Svábhegyen gyümölcsössel, nagy kerttel **4-szobás összkomfortos berendezett úrivilla kiadó.**
Óra út 7/a. Tel.: 1-352-74

Páratlan budai telkek
bérház, bérvilla, villa építésére, spekulációra, tőkebefektetésre! A Bösörményi út 19, Németvölgyi út 16. közti új parcellázás egészséges, szépfekvésű, nagyjövő ú kitünő közlekedésü utakkal, közművekkel ellátott remekszép telkeiből még néhány **olcsó kezdőárakon** kapható! Díjtalan prospektus!
„CENTRUM" Házépítő-Vállalat, Horthy Miklós út 15 sz. (2-693-01)

Vilmos császár út 15/E.
kettőszobás hallos, modern lakás kiadó
Központi fűtés, meleg víz, díjtalan felvonó. Felvilágosítás a házfelügyelőnél és telefon: **1-819-15.**

Háromszobás
modern **új lakás Várban,** Hunfalvy ucca 11, **előkelő bérvillában,** etázsfűtéssel majusra **kiadó.** Telefon: **2-587-42.**

30—50.000 P-vel
társat keresek **habselyemszerű** fehérneműgyár alapításához. „Perfekt szakember" jeligére a főkiadóba

Pasaréti úton
5-ös autobusz mentén, a legjobb helyen, 900 öles telek jutányos árban eladó
Ügynököket díjazok!
Telefon 1-343-89

Vennék CURTOS szobát
VI., Nagymező ucca 8, I. emelet 6 vagy telefon 1-656-38. 10627

János kórház fe ett, villamosnál
különálló 5-szobás kertes, komfortos villa garázzsal, sofőrlakással, azonnal **kiadó.**
Telefon: 1-657-55. 10595

Gyarmat uccában
190 négyszögöles saroktelken 4-szobás **úrivilla** 30.000 pengőért feltételekkel is **eladó.** Tel 2-971-50 10615

Pincehelyiség
betonírozott, száraz uccai, cca 80 m², Rákóczi út mellett, olcsón **kiadó.** VIII., Kenyérmező u. 4. Tel. 1-409-28. 10591

Autogén hegesztő
apparát Dissourgázhoz, Griesheim gyártmány, teljes komplet vágópisztollyal együtt és egy **autogejzír** alkalmi áron **eladó. Grünwald,** Kispest, Üllői út 198. Telefon 1-470-35. 11230

Adómentes 100-öles saroktelek II. Batthyány uccában öreg házzal, magánkézből **eladó.** Teleton 1-834-67 10620

Kettenstuhl-üzem
telies felszereléssel, azonnal **átadó.** „Láncos 10624" jeligére a kiadóba.

Előkelő szesz és szeszes italokat gyártó részvénytársaság
a helyi piacon jól BEVEZETETT ÜGYNÖKÖT
alkalmaz. Csak szakmabeliek intézzék ajánlataikat „Előkelő 9829" jeligére **Blockner** hirdetőirodába, Városház u. 10

Kühne mángorló, facsarógép, gyönyörü **goblenképek eladók.** Rákóczi út 76, V. em. 1062[

Adómentes bérházat keresek megvételre 100—120 ezer pengőért. Kimerítő ajánlatot „Készpénz zert" **Blocknerhez, Andrássy út 4.**

Háromszobás
budai Dunaparton, erkélyes, központi fűtés, melegvíz májusra olcsón **kiadó.** III., Újlaki rakpart 44. szám 10590

100 pezetás számla a szék kifosztásáért

A budapesti spanyol ügyvivő levele Az Esthez

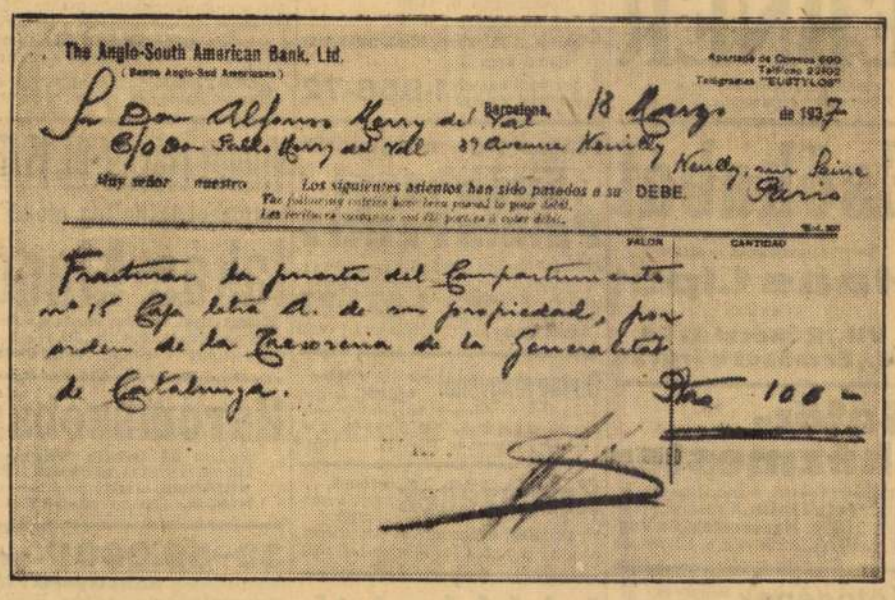
The Anglo-South American Bank, Ltd.
(Banco Anglo-Sud Americano)
Sucursal en Cermeña 600
Teléfono 21202
Telegramas "EUSTYLOS"
Barcelona, 18 Marzo de 1937
Sr. Don Alfonso Merry del Val
C/o Sr. Don Pablo Merry del Val
27 Avenue Kennedy
Muy señor nuestro: Los siguientes asientos han sido pasados a su DEBE.
The following entries have been passed to your debit.
Les ecritures suivantes ont été portées à votre débit.
VALOR | CANTIDAD
Fracturan la puerta del compartimento nº 15 Caja letra A. de su propiedad, por orden de la Tesorería de la Generalitat de Cataluña. Pts. 100.—

— *Az Est tudósítójától* —

Carlos *Arcos* budapesti spanyol ügyvivő levelet intézett *Az Est* szerkesztőségéhez, amelyben érdekes dolgokat mond el a nemzeti érzelmű spanyoloknak a madridi kormány területén lévő bankszéfjeinek felnyitásáról. A világsajtó is beszámolt arról, hogy legutóbb is

17 millió peseta értékű pénzt és ékszert foglalt le a madridi kormány,

melyeknek tulajdonosai nemzeti területen élnek.

Carlos *Arcos* megírja, hogy a valenciai kormány nem elégszik meg a széfek kiürítésével, hanem odáig megy cinizmusában, hogy még

külön felszámíttatja a letétek tulajdonosainak a széfek kinyitásának költségét.

A budapesti spanyol ügyvivő fényképmásolatban megküldte nekünk azt az értesítést, amelyet Merry *del Val* követségi titkár kapott Barcelonából és amelyet képünkön most bemutatunk. A spanyol diplomatát *száz pesetával terheli meg a bank a széf kinyitásának költségei fejében.*

Bauer István budapesti lakos a kecskeméti szálló öngyilkosa

Kecskemét, április 24
(Az Est tudósítójának telefonjelentése)

Csütörtökön késő éjjel izgatott fiatalember váltott szobát a kecskeméti Erzsébet szállodában, aki a bejelentőlapra *Polgár* János 27 éves kereskedelmi utazó nevét írta fel. *Kucsera* Franciska szobaasszony, aki a vendég felköltésére semmi utasítást sem kapott, másnap délelőtt 10 órakor bezörgetett az ajtón, mivel azonban választ nem kapott, a szálló tulajdonosával feltörte az ajtót. Ekkor látták, hogy

a vendég az ablak zsinórján felakasztva, élettelenül függ.

A kiszállt rendőri bizottság megállapította, hogy öngyilkosság történt. Az asztalon 3.34 pengőt találtak, mellette egy cédulát ezzel a felírással: »*Ez a szoba ára.*« Találtak egy levelet is, amely a rendőrségnek szólt és ebben azt írja az öngyilkos, hogy *egyik ellensége egy régebbi bűnével kapcsolatban, melynek büntetését már kitöltötte, a halálba kergeti és azért dobta el magától az életet, mert ez az ellensége a cégénél fel akarja most jelenteni.* A további kutatás során a rendőrség arra a feltevésre jutott, hogy az öngyilkost nem *Polgár* Jánosnak hívják, mint ahogyan a bejelentőlapot kiállította, hanem *Bauer* Istvánnak. Ugyanis több erre a névre szóló levelet és iratot találtak. Az iratok szerint azonos *Bauer* Istvánnal, az ujpesti Pannonia bőrkereskedelmi cég utazójával. A rendőrség a budapesti főkapitányságot kereste meg az öngyilkos személyadatának pontos megállapítása céljából.

Detektív ment ki *Bauer* István az *Izabella* tér 7. számú házban levő lakására is. Ott kiderült, hogy *a gyanú alapos volt, Bauer István, aki idegbeteg ember volt, három nappal ezelőtt eltűnt lakásáról és azóta nem adot magáról életjelt.*

Telefonálás közben halt meg Halban professzor, a világhírű bécsi nőgyógyász

Bécs, április 24

Dr. *Halban* József, a híres bécsi nőorvos, rendkívüli egyetemi tanár, tegnap este 67. életévében váratlanul meghalt. A világhírű nőorvost, aki az osztrák arisztokrácia és a legelőkelőbb bécsi társaságok kedvelt orvosa volt, *telefonálás közben érte a halál,* pillanatok alatt kiszenvedett. Halban József a férje volt *Kurz* Zelmának, a világhírű koloraturénekesnőnek és az édesapja *Halban-Kurz Daisynek,* az ismert énekesnőnek, aki Budapesten lépett operaszínpadra s ez dőszerint *a bécsi operaházban vendégszerepel.*

Halban professzor egyike volt a leghíresebb és legkedveltebb bécsi orvosoknak, egyesítette magában a legnagyobbstílű nagyvilági nőorvos karakterét a kiváló tudással, aki a nőgyógyászat terén sok új és érdekes felfedezést tett.

Beck bukaresti tárgyalásai

Bukarest, április 2
(Az Est külön tudósítójától)

Beck lengyel külügyminiszter tegnap délelőtt és délután hosszasan tárgyalt *Antonescu* külügyminiszterrel, délben kihallgatáson jelent meg *Károly* királynál, este pedig a külügyminisztériumban fényes fogadóestét rendeztek tiszteletére.

Express hirdetések

Feltűnést keltenek
FEHÉR M. MIKSA
Budapest, Károly körút 12
remekszabású tavaszi **raglánjai** 67
müselyem kiállítással P

Adómentes, közműves családi bérház-
TELEK
kedvező feltételekkel **Alkotás utca** és Menkina J. ucca sarkan 7500-tól. Kérjen díjtalan ismertetőt. Horváth Horthy Miklós út 55. Telefon 2-690-37

Hétszobás
budai magánpalota
főútvonalon renoválva **közp fütéssel kiadó,** esetleg **eladó.** Tel. 1-552-49

Öröklakások
elsőrendű kivitelben, központi melegvízfütés es melegvízszolgáltatással, önálló telekkönyvi tulajdonnal, adómentességgel, egy-, kettő- és háromszobás hallos, valamint garszónlakásokkal: **XI., Horthy Miklós út 83.** sz. alatti öröklakások már épités alatt, 1937. julius 25. beköltözéssel **I., Városmajor ucca 15.** alatti öröklakások már 1937. október 15. beköltözéssel. Lekölthetők: Mikle Károly tervező épitészmérnöknél, IV., Sörház ucca 4. Tel.: 1-882-60

Svábhegyen
főútvonalon **négyszobás villa,** árnyas kertben, **eladó.** Tel. 1-558 73 10628

Pestkörnyéki utazó aki az édesipari szakmában jól be van vezetve, **felvételik.** Ajánlatok „Állandó foglalkozás" jeligére Erdős hirdetőbe, Teréz körút 35.

VÁCI UCCA közvetlen szomszédságában áruháznak, nagykereskedésnek alkalmas
üzlet- és raktárhelyiségek
360 négyzetméter, tágas betonozott pincékkel, **novemberre kiadók! Elsőemeleten iroda vagy lakás.** IV., Aranykéz ucca 6. I. em. 7

ÖNÁLLÓ NŐVET levelezőnő, gyors- és gépíró, utóbbi francia-angol nyelven is egész, félnapi vagy óradijas **elhelyezését keres.** Ajánlatok „Saját írógép" a'att Blocknerhez, Városház u

BUDÁN, pormentes, uj **BÉRVILLÁBAN,** Gábor Áron ucca negyedik mellékuccája, Nagysáros ucca 6 alatt gyönyörü kilátással
2-3-szobás komfortos **lakások** kiadók
május 1-re Értekezés: telefon 1-801-6

Napsütéses **kétszobás** komfortos lakás
május 1-re, kerthasználattal **kiadó. Hegyalja út 25.** Telefon **1-509-64**

Emeletes villa 600 öl gyümölcsös és virágos kert telekárban **eladó.** Ugyanott **330 öl telek alkalmi áron kapható** Tőkebefektetésnek alkalmas. I., **Szarvas Gábor út 32.** T. hétköznap 1-803-02

10 000 drb lapos 50 grammos
üveget keresünk
megvételre. Ajánlatok „Fehér" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár út 33

Kiadó május elsejére 3 szoba hallos
villalakás
etázsfütéssel, erkély, garázs, Zólyomi út 125/a, közvetlenül a 8-as autobusz végállomásánál. Bővebbet a helyszínen vagy hétköznap 1-235-3

Május közepétől 4-5 hónapra dunaparti, elegánsan berendezett **2-szobás lakrész,** konyha, fürdőszoba, hallal, telefonnal, meleg vízzel **kiadó.** Ajánlatokat „Erkélyes" jeligére Patak hirdetőirodába, V., Vilmos császár út 21

Gyorskocsi ucca 8. Batthyány térnél
új összkomfortos 1-szobás
Telefon: 1-336-17.

Hajfestés
elrontott hajak rendbehozása.
Előzetes hajvizsgálat.
VÁGÓ hölgyfodrász hajtestő, kozmetikus
IV., Petőfi Sándor u. 1
(Apponyi tér.) Telefon 1-885-40
Elsőrangú munka. **Mérsékelt ár!**

Nád ámlás angol
BAROKK HEVERŐ
(2 személyre nyitható), valamint 160 széles használt modern heverő, **egyes fotőjök**
igen olcsón eladók
HALÁSZ STUDIO, IV., Irányi u. 27.

Schwartz Paula
női divattermét V. Wekerle Sándor ucca 19. sz. alól május 3-án IV., **Régi posta u. 5** sz. alá helyezi át.

Modelek most **mérsékelt árban** kaphatók. Telefon: 1-154-43.

Város legforgalmasabb helyén lévő
élelmiszerszaküzlet
közreműködő **társat keres**
Ajánlatokat: „Jó üzlet 10.000" jeligére a kiadóba kérelnek.

Perzsaszőnyeg szövőde 11231
heti 100 m² termeléssel, **bérmunkát vállal** kisebb tételekben is. T.: 2-945-51

2-szobás lakás
és 1-szobás
garszónlakás
luxus komfortal, közp. fütés, melegvízszolgáltatás, azonnalra is **kiadó**
Bank ucca 4.

Erzsébet királyné útnál Ilosvai ucca 47
háromszobás hallos villalakás évi 900 pengőért **kiadó.** Telefon **1-335-29.** 3-5 óráig

Belvárosban francia úrinőnél nagyon elegáns **úri szoba kiadó** Főlépcsőházi gőzfű és, telefon Veres Pálné ucca 4. II. emelet 2

DIREKTRISZ
fiatal, agilis, ki a kötszövött szakma minden ágában tövetelesen jártas, organizálásban, snitt-keszitésben modelltervezésben perfekt, **állást keres.** „Kitünő referenciák" jeligére kiadóba

Garszónlakást
V. I-re belterületen melegvíz és fütéssel, üresen v. bútorral **bérelnék, átvennék.** T. 1-425-17. d. u. 2—7.

A Budapesti Kereskedelmi Akadémia
felső B osztályát **1916/17. évben végzett növendékei** 21 éves találkozójukat ezévi május 22-én, szombaton tartják. Kérjük osztálytársaikat, hogy címüket Herlisch József barátunknál (Bpest, IV., Károly körút 28, bőráruüzlet) ápr. 30-ig közöljék. T. 1-890-92

A **Cinka Panna** nevü motoros hajót e hó 26-án délután ½2-kor, Meder u. 11 alatt, bíróilag elárverezetem. **Dr. Weisz István** (gyuri) ügyvéd, Rákóczi ut 41. Tel. 1-417-07 10702

RÓZSADOMBON, Szemlőhegy u 33 a alatt májusra üi, modern 5 szoba összkomfortos, I. emeleti **villalakás** három nagy terasszal, közp. fütés, kert körpanoráma, 11-es autobusznál **kiadó.** Ugyanott 3 szoba, komfortos földszintes **lakás,** faffütéses kályhák, nagy terasz, kerthasználattal, azonnalra **kiadó.** Garázs van. Tel. 1-563-33

Álló kazán 32 m² tüzfelület és
40, 25 HP gőzgép
olcsón **Csangónál,** Vaci ut 14. T. 1-134-35

Római parton
„Esti Kurir" üdülő mellett, Nyaralótelep-csónakházban **új vezetőség,** uri kiszolgálás, verandas szobák 60—120 pengőig egész idényre. Teljes higiénia. Római Dunapart 23. Városi telefon 1-154-26

KOMBINÁLT
berendezések
ÉBNER
Karpfenstein ucca 2/a, sarokház. Részt vesz a Nemzetközi Vásáron

Páratlan öröklakásaink
kápolnaruccai (huszonharmadik) társasházunkban központi s mégis csendes, pormentes helyen a Városmajor ósparkjánál épülnek. Központi fütés, melegvíz. Versenyenkívüli epitkezés. Az anyagdrágulás ellenére tartjuk **fix dömpingárainkat:** egyszobás, egy-, két- hároms szoba-hallos 9800 12.200, 15.300 25.000 P-től **Prospektus.** „Centrum" Házépitő-Vállalat, Horthy Miklós ut 15 (2-693-01)

Jelenleg üzemben levő **szeszfinomitó-készülék** 2 abs hl óránkénti teljesitményü borlepárolásra v. szeszvisszanyeresre alkalmas **eladó** Spitzer Károly és Fiai Szeszgyár, Baja

Kétszobás
uccai összkomfortos, etázsfütéses
lakás május 1-re **kiadó** Irányi ucca 27.

Komplett irodai úriszoba
bőrgarnitúrával **eladó.** Teréz körút 30, félem. 17. 10631

GŐZLOKOMOBIL
40/50 lóerős, kerekekre szerelve, üzemkész állapotban olcsón eladó **Gosztonyi,** Budapest, V., Csáky u. 55. T. 2-905-15

Gyönyörű körisfa- **ebédlő,** fehér faragott **háló** matracokkal, tölgyfa **könyvszekrény** elköltözés miatt **eladók.** XIV., Kövér Lajos ucca 27, I. em. Telefon 2-968-61. 10701

Airdale terrier
kölykök hathetesek, champion-győztes szülőktől **eladók.** Telefon: 1-258-31.

Használt vasúti ládákat veszünk nagy tételben
Ajánlatok „Méretek közlésével" jeligére Blockner J. hirdetőbe, Városház u. 10.

Fémiparcikk találmányom értékesítéséhez 1000 P-vel társat keresek
„Mindig aktuális" jeligére a kiadóba.

Újpesten
Király ucca 68. 298 □-öles telken lakóház 45 pengő □-öle. Winkler Árpád út 104. Telefon 2-47-83. 10613

6 üléses választalas prima autó nyolcszázötvenért **eladó.** Részletre is. Romanelli u. 21. Molnár.

Közvetlenül **a Boároson térnél,** a Gabona uccában, a Liliom és Finódy ucca sarkán épülő uj bérpalotákban május 1-re modern
1—2-szobás hallos és garszónlakások kiadók
Telefon: **1-318-07.** 11232

3-szobás komfortos lakás
évi bére **1000** pengő **kiadó. V. 1-re**
Andrássy út 97. T. **1-290-32**

VI., Nefelejts ucca 9.,
üzlethelyiség
május 1-től bérbeadó.
Érdeklődés a helyszínen.

A NEMZET SZOLGÁLÓMESTERE

— Móra Ferenc halálának harmincadik évfordulójára —

Az Én Újságom olvasótáborának Feri bácsija — Móra Ferenc

Móra Mártont, írónk édesapját, mint fiától tudjuk, *„rangbéli ember"*-ként tisztelték a kiskunfélegyházi szűcsök. Rangja szerint *„szolgáló mester"*-i minőségben intézte céhüknek reá háramló ügyeit. Neki kellett *„farsangi lakozásra összekiáltania a mestereket, széthordani a gyászhírt, ha valamelyik letette az élet subáját, és a szövétneket elrendezni koporsója körül"*.

Móra Ferenc pedig — ahogy mondja — örökölte e hivatalt Móra Mártontól, csakhogy ő az egész nemzet szolgálómestere lett, *„hol apró örömöket, hol apró szomorúságokat jelentgetve neki"*.

Élni boldogság — élni keserűség

Valóban a nemzet szolgálómestere volt. Tehetségét arra használta, hogy művészetével nemzete tudatába vésse a kendőzetlen igazságot: élni boldogság — élni keserűség. Boldogító az élet — magyarázta többször is — mert emberség mosolyog ránk a kínlódó, nevenincs senkikből; keserítő az élet, mert embertelenség vicsorog ránk a hatalmaskodó, önnön maguk bálványává lett nagyokból.

A nemzet szolgálómestere volt, elsősorban is a leendő nemzeté — a gyerekeké. Azzal szolgálta őket, hogy írt róluk és nekik.

A gyerekeknek szánt írásai *Az Én Újságom* című lapban jelentek meg 1905-től 1922-ig. Egyike volt azoknak a nagy magyar íróknak (Mikszáth Kálmán, Gárdonyi Géza, Bródy Sándor, Benedek Elek, Móra Ferenc, Molnár Ferenc, Móricz Zsigmond), akik századunk első harmadában megteremtették az irodalmi szintű ifjúsági irodalmat.

Hogyan?

Úgy, hogy nem volt külön mondanivalójuk a gyerekek és a felnőttek számára, hanem *a gyerekeknek is ugyanazt mondták, amit a felnőtteknek, csak azoknak is, ezeknek is más-más hangon.*

Így lettek alkotásaik gügyögés helyett művészetté s így lett ifjúsági irodalmunk olyan irodalommá, melyet ha gyermekkorunkban megismertünk, felnőtt korunkban sem tudunk megválni tőle.

A ködmön és a kanászkalap

Boldogság az élet és keserűség az élet, mert az emberiség alapjában két felekezetre oszlik: a kisemmizettekre és a kiszipolyozókra — ezt a *Kincskereső kisködmön*-ben, a gyerekek nyelvén a következő módon fogalmazta meg.

A meseszerű regény főhőse Gergő, következetesen a szegények közt érzi jól magát, mert közibük való, megosztják vele mindenüket és istápolják: a szülői házban, hol sokszor szűkiben vannak a mindennapi kenyérnek is, Malvinkánál, aki varrásból tengeti életét, s akit ő tündérnek néz, s Messzi Gyurkának, az ágrólszakadt csősznek a társaságában; viszont a módosabb gazdától, ki szegről-végről rokona, megszökik, mert rosszul bánik vele.

Apjától, a foltozószűcstől egy ködmönt örökölt, minek az volt a tulajdonsága, hogy ha magára öltötte, szeretet költözött belé; Messzi Gyurka a csősz viszont egy ütöttkopott kanászkalappal ajándékozta meg, melynek az volt a fortélya, hogy ha fejébe nyomta, lebirkózhatatlannak érezte magát.

Valahányszor rossz útra tévedt, szorított rajta egyet a ködmön. Akkor is, mikor úri osztálytársai miatt meg akarta tagadni szegény édesanyját, akkor is, mikor még az övénél is nyomorúságosabb viszonyok közt élő kis sánta Bice-Bocát csalással akarta elütni a legjobb diáknak kijáró jutalomtól, az égbelátótól. Szorítása nemcsak szeméből facsarta ki a könnyet, hanem lelkét is megyötörte, s így ébredt tudatára annak, hogy *szeretet az élet.*

És ha a kanászkalapba bújtatta a fejét, az osztály rémét, a viharedzett verekedőt, a nagy Cintulát is földhöz teremtette, ha pedig felelés közben csak ránézett is a fogason függő jószágra, az oly bátorságot öntött belé, hogy úgy mondta a leckét, mint a vízfolyás. Így jött rá arra az igazságra, hogy *harc az élet.*

Hol fészkel az erő?

Általában a mesékben a köpönyeg, a csizma, a táltosló, a kard tesznek-vesznek *a hős helyett*, ebben viszont a ködmön és a kanászkalap csak arra való, hogy emlékeztessék őt a hozzá közel állók szavára, s biztatásukra *merjen a maga erejére támaszkodni.* Így lesz ez az ifjúsági regény a legemberibb igazság hordozójává: ember belőled magadból árad az a bűvös erő, amely biztonságot ad — erő a szeretetre és erő a harcra — ne keresd hát azt az emberen kívül!

Róka, farkas, vadmacska...

Mégis, a *Kincskereső kisködmön* inkább a szeretet könyve. Egy másik klasszikus ifjúsági regénye, a *Csilicsali Csalavári Csalavér* viszont a harc könyve.

Az állatmesének nagy irodalmi múltja van. Az ókor rabszolgái a rabszolgatartókat pellengérezték ki ezekkel, a középkor polgárai a hűbérurakat. A középkori polgárság leghatalmasabb ílynemű alkotása, a *Róka regénye*, a hűbérurak társadalmi rendjét ássa alá és gúnyolja ki. Móra a *Róka regénye* hagyományaiból merítve írja meg a *Csilicsali Csalavári Csalavér*-t.

Csalavér, a róka, az erdő rovarainak, madarainak és apró állatainak réme.

Egyszer aztán összefog ellene az erdő-mező tehetetlen népe. A vaddisznó panaszára színük elé idézik az igazlátók: Üvöltő herceg, a farkas, Csupakarom báró, a vadmacska, Sziklavári remete, a borz, és Sas úr. Ám a róka — hiszen ő is közülük, a hatalmasok közül való — megvesztegeti őket, a jámbor erdei népséget nagy félelem szállja meg, széjjelszaladnak. Csalavér pedig aztán, bírái eszén is túljárva, megalapítja egyeduralmát.

A könyv nemcsak meséjével harcol az elnyomók szöyetségén alapuló társadalmi rend ellen, melyben az elnyomottak hasztalan keresik igazukat, hanem nyelvével is. Sőt: épp a nyelvi formákban csattan leghangosabban a szatíra ostora.

Csalavér például így magasztalja a jószívűséget: „Nincs is szebb dolog, mint a jószívűség. Magam is világéletemben híres voltam bolond jó szívemről. Azt hiszem, nekem még a gyomromban is szív van." Üvöltő herceget így jellemzi írónk: „No, a fogain csakugyan meglátszott, hogy herceg a gazdájuk. Igazi farkasfogak voltak. Akibe azok beleragadnak, az bizonyosan megfogadja, hogy sohase cseresznyézik többet egy tálból a nagyurakkal." S a herceg így nyilatkozik önmagáról: „Én vagyok a legokosabb, mert nekem van a legjobb fogam."

Szeretet az élet — harc az élet: ezt a „felnőtti" igazságot csepegteti Móra Ferenc a „gyereki" lelkekbe. Ha ezt az alaptételét ismerjük, könnyen rendet teremthetünk ifjúsági írásai nagy tömegében, melyek szinte önként is a szeretet és harc, mint két ellentétes pólus köré csoportosulnak. Szeressük a megbúvó emberséget, s harcoljunk a hivalkodó embertelenség ellen.

VAJDA LÁSZLÓ

Játszótér

1021

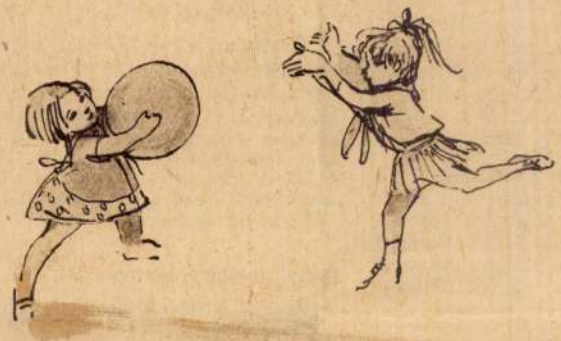

RÓNA EMY
rajza

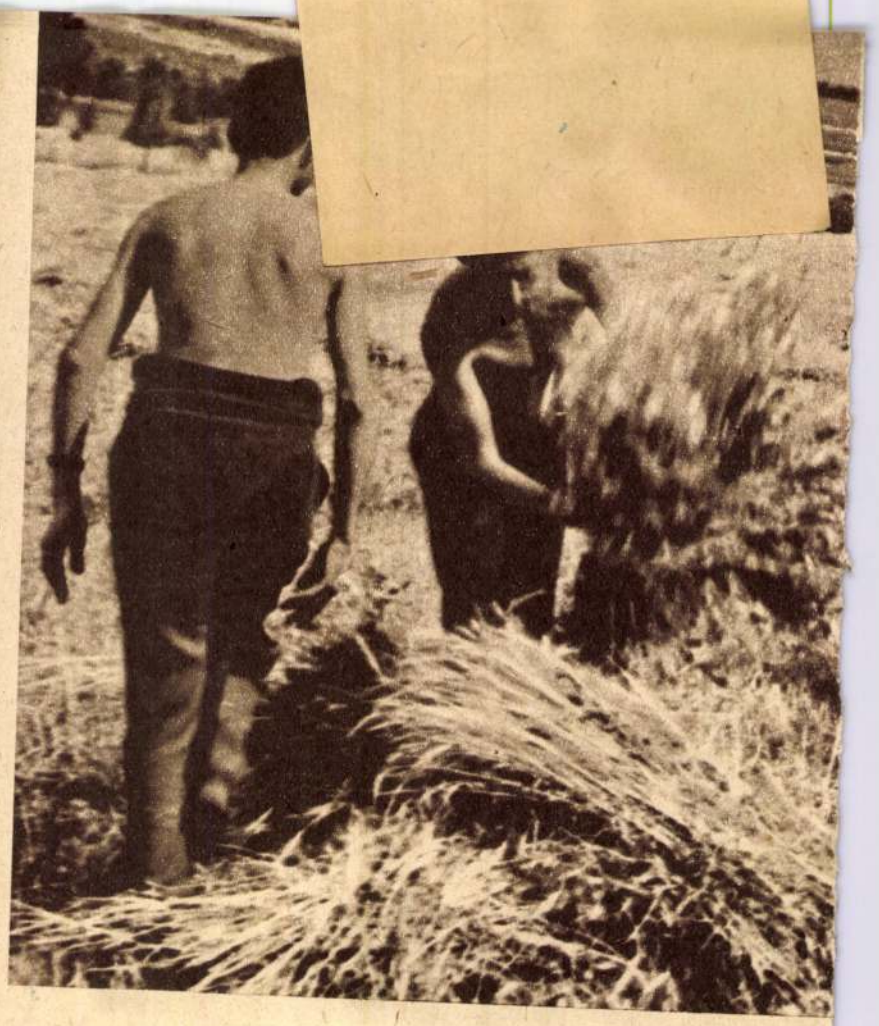

KISZ-VAKÁCIÓ

ÉPÍTŐTÁBOROK

A hagyományos építőtáborokban a sokféle szórakozásra nyílik lehető végeznek. A munka után azonban sokféle szórakozásra nyílik lehetőség.

Az idén 21 000, a tavalyinál mintegy két és félezerrel több diák jelentkezett a nyári építőtáborokba, de még így is sokkal kevesebb, mint amennyit — elsősorban az állami gazdaságok lánytáboraiban — foglalkoztatni tudtak volna.

A fiútáborokban vízhasznosítási munkával, vasúti és közúti rekonstrukcióval foglalkoznak. Budapesten például a Szilas patak szabályozására létesült diáktábor, a Zagyván gátat építenek, Balatonszabadinál a 7-es műút építésén dolgoznak a középiskolás fiúk.

A lányok 17 táborban — különböző állami gazdaságokban — növényápolást, szőlőkötözést végeznek, gyümölcsöt, zöldséget szednek.

Valamennyi táborban sátrak várják a fiatalokat, a sátrakban matracos vaságyak, a legtöbb fiútáborban és az összes lánytáborban hideg-meleg folyóvíz van. A táborokat pedagógusok vezetik, általános az orvosi felügyelet és napi négyszeri bőséges étkezést biztosítanak az ifjú építőknek.

Az építőtáborok, amellett, hogy jelentős nemzetgazdasági eredményt is hoznak — egy-egy állami gazdaságnak például több millió forintot — fontos *kiegészítői az iskolai nevelőmunkának.* A munka megbecsülésére, jobb, összeforrottabb és fegyelmezettebb közösségi magatartásra nevelik a gyerekeket.

NYARALÁS

Az egyetemi hallgatók szervezett SZOT üdültetésben vehetnek részt és mintegy tízezer ipari tanulót ugyancsak állami hozzájárulással visznek üdülni ezen a nyáron is. Azonban sajnos mindez ideig semmiféle államilag támogatott üdülési lehetőségük nem volt a középiskolás diákoknak. A KISZ Központi Bizottsága legutóbbi határozatában — mely az ifjúság szabadidejének megszervezéséről szól — külön is foglalkozott ezzel a problémával és javaslatait az illetékes szervek elé terjesztette.

VEZETŐKÉPZŐ TÁBOROK

Július—augusztus hónapban rendezi meg a KISZ is a vezetőképző táborokat. Ezekben megyénként átlag 200—250 — középiskolás és ipari tanuló — ifjúsági vezető készül az őszi feladatokra, de ugyanakkor bőségesen jut idejük szórakozásra, sportra, művelődésre is.

ÜDÜLŐTÁBOROK

Az idén először — kísérletképpen, egyelőre három táborban —, az építőtáborok szezonnyitása előtt és zárása után egy-egy hetes üdülőtábort létesítsenek a középiskolás diákok részére *Balatonaligán, Szabadiban* és *Balatonújhelyen.* Az EX-

A buszkalauznő még egyszer — de most már igazán utoljára — magasba lendíti a hintán Karcsit, a kisfiát. Türelmetlen: nincs kész az ebéd, a takarítás, az ágy is szanaszét...

Lefékezi a hintát. Indulás, haza! Vasárnap délelőtt tíz óra van.

Kati, a nagyranőtt, szőke, térdzoknis Kati is ott áll a hinta mellett és a kicsik mind neki kiabálnak:

— Kati! Lökjél meg!

— Engem is!

— Katiiiii!!!!!

De most Karcsi elhagyott hintája mintha Katit hívná. Önfeledten belepréseli magát — már kinőtt belőle — s máris repül, repül!

A kicsik hintája lankad, megáll.

— Katii!

— Lökjél meeg! ... Katii! — ismétlik makacsul.

— Öcsi — kiáltja Kati a magasból a homokozó felé. — Lökd meg azt a hármat, de jó magasra!

Öcsi keze megáll a levegőben. Hatalmas répát szorongatva éppen ezt magyarázta:

— Ide nézzetek. Ez az atombomba. Most lezuhan... zuúu... — de Kati parancsa félbeszakítja a mozdulatot. Habozik.

— Öcsi! — harsan fel Kati szava újra.

Ja, persze. Öcsi megadóan indul, hogy meglökje ezt a hármat, jó magasra, s majszolni kezdi a répát.

*

Ancsa fehér cipőben, fehér kesztyűben és kalapban a szüleivel érkezik. Ancsa még kicsi. Nem érti a kalapot meg a kesztyűt. Csak a hintát.

— Ancsa! Ilyen szép ruhában nem szabad!

De már késő. Ancsa ott ül a hintán. Mozdulatlanul.

— Szervusz, Ancsa. Nem jössz? — mondják a szülők és már tovább indulnak, de megállnak mégis.

Figyelik egymást.

— Hát akkor mi megyünk. Pá-pá — és maradnak.

— Na jó. Akkor itthagyunk...

Semmi hatás. Úgylátszik Ancsa győz.

Nem, mégsem. Az erőszak győz. Ancsa lecsússzan a hintáról, sír, de szaporán szedegeti apró, fehércipős lábát. Menet közben azt szipogja:

— Nem medek... nem medek...

Ő is következetes.

*

Egy papa labdázik a kisfiával. A járókelők a villamosra várakozva figyelik őket. Nem feltűnően, inkább zavartan, mintegy véletlenül. Nehogy a kisfiú észrevegye.

A papa kövérkés, pocakos, és szinte kómikusan ugrál, szalad a labda után, lihegve, mosolyogva. A kisfiú is nevet.

Csak a nézők nem nevetnek. Feszülten figyelik, vajon sikerül-e a papának? Mindig sikerül-e pontosan a kisfiú fejére passzolnia a labdát?

A kisfiú mereven ül a tolókocsiban. Alig mozdul, szinte csak a nyakát nyújtogatja. Fejel. A papa ugrál, liheg, mosolyog és passzol olyan ügyesen, hogy a kisfiú mindig elérhesse, mindig...

*

Két felnőtt férfi ül a padon. A pad előtt két gyerekkocsi.

— Lajos már hathónapos korában felállt a kiságyban. Az orvos szerint az ilyesmi egy praxisban évtizedenként csak három-négyszer esik meg.

— Az én Katikám első szava az volt, hogy hokkedli. Nem érdekes? Valami ősi ösztön diktálhatta neki, vagy rendkívüli szenzibilitás jele lehet, vagy... én nem is tudom, minek tulajdonítsam. Más gyerek azt mondja apa vagy anya. Ez azt, hogy hokkedli.

Sz. E.—M. S.

- És az konzervál, mint az elején hallottuk.

- Hát ha igaz az, hogy ténylog valaminél fiatalabbnak nézek ki, az csak annak köszönhető. Abszolut beleélem magam, mert csak ugy érdemes, és nagyon szerényen és nagyon alázatosan a dolgok elejét.

- Jó egészséget kivánunk Róna Emminek.

- Hát a Dugó Danival. Az volt az első átütő sikerem. És az egy egész sorozat volt, 12 darabból állt. Voltam 18 éves. Nagyon korán kezdtem. Hát ezért tudtam ennyit összedolgozni.

- Összeszámolta már, hány könyvet illusztrált?

- 375-öt. Plusz a kiállitások, az egyéb publikációk, az ujságokban, az S-lapoknak is voltam a rajzolója, és több ilyen kisebb-nagyobb lapnak is rajzoltam.

- Kik azok az irók, akikkel szivesen dolgozott együtt?

- Hát mondhatom, hogy mindegyikkel a Telsánszkytól kezdve a Tankó-Sirató, a Dal, a Kormos, a Mikszáth, hát mondhatom, hogy minden iróval - Benedek. Hát Benedeknek az egész sorozatát csináltam. Hát a Tersánszky, a Misi Mókust nagyon szerettem.

- És nem sajnálja, hogy nem lett végülis csak festőművész, hiszen azt jobban megbecsülik nálunk, mint egy illusztrátort, annak kiállitásai vannak...

- Én nem panaszkodhatom, engem becsültek.

- De látványosabb talán.

- Egy percig... hát sokat kiállitottam, hát képeket is csináltam, komponáltam állandóan. Nem veszitettem el a festészettel a kontaktust egy percre se.

- És most mennyit dolgozik Emmi néni?

- Hát mostmár azért ugy lejjebb adom.

- Ez mit jelent?

- Hát annyit... én azt hiszem, hát nem akarom eltulozni a dolgokat, de hát egyike voltam a legtöbbet dolgozó grafikusoknak.

- Melyik a legkedvesebb könyve?

- Mindegyiket szerettem.

- Egyet szabad csak választani.

- Hát talán nagyon szerettem az Ezeregy éjt, azt háromszor dolgoztam fel.

- Ha ujra kezdené, akkor ugyanezt a pályát választaná?

- Igen. És nem freskós lennék, hanem illusztrátor. Hát az a fantázia ott érvényesül a legjobban.

Róna Emmy festő- és grafikusművész

1 84.III.13. TV 1. 20,55 /Kerekes/
Studió '84

- Róna Emmi festőművész, könyv-illusztrátor. Rajzain generációk nőttek fel, mesefigurái meghatározó élményt jelentettek valamennyiünk számára. Segitségével jelentek meg fantáziánkban a világ irodalmának legszebb meséi. Rajzaival álmodtuk magunkat esténként a tündérek, királyok birodalmába. Róna Emmi most 80 éves.

- Szinte hihetetlen, de azt irta az ujság, hogy 80 éves.

- Nekem is. Tudniillik sem lelkileg, sem fizikailag nem érzem magam 80-nak. És ha vitalitásom is egy kimondottan fiatal. Ez pech, mert azért ennyi idősen egy fiatal mentalitás nem szerencsés.

- És minek köszönhető ez?

- Nézd, lehet, hogy a sok munka, mert nagyon sok volt, meg hát szerettem amit csinálok, és nyilván ez konzervált engem.

- Emmi néni, amikor elkezdte ezt a pályát, hogy képzőművész lesz, akkor gondolom, nem volt olyan könnyü dolog egy nőnek ez - nem?

- Hát sokkal nehezebb volt, mint ma, mert ha sokat mondok, öt illusztrátor volt és nem volt divat a könyveket csak ugy illusztrálni.

- Nem is annak készült, ha jól tudom.

- Hogy később?

- Nem, hanem nem is annak készült, hanem freskó festőnek. Vagy rosszul tudom?

- Nagyon jól tudod. Kaptam ösztöndijat, két évig voltam Olaszországban is az Akadémián. Ahhoz kötötték az ösztöndijat, hogy az Akadémiára kellett járnom, és az akkori leghiresebb freskó-festő a Filuggio Feladgi, az tanitott engem és rettentően örült nekem és azt mondta, hogy ő énnekem nem kollégám, mert én egy kész ember vagyok. És egy hétre - képzeld, az egyetlen magyar voltam akkor, aki ott szerepelt, bezártak egy hatalmas terembe,és egy hét alatt ott három freskót csináltam.

- És hogy távolodott el ennyire a feskótól?

- Hát nem azért lettem én illusztrátor, mert hogy éppen nem lehettem freskós, azért lettem, mert a fantáziám, az adottságaim, minden arrafelé tendált.

- És hogy sikerült betörni közéjük?

1021

Róna Emmy festő- és grafikusművész

1979. V. 12. 9.3o Petőfi - Vné -
Hogy tetszik lenni?

- A nyugdijasok müsora. Vezeti Gobbi Hilda.

/zene/

- Hetven éves lenne most Radnóti Miklós. Kis hazánk nagy költője, akit megöltek Borban. Gyönyörü verse születésekor elvesztett anyácskájához szólt. Huszonnyolc év.

/Idézet/

- Kedves hallgatóink! Május van. Az ünnepek hava. A munkások seregszemléje, a világ minden táján. A természet újjászületése, a tavasz. Anyáink köszöntése és májusban kötötték meg a békét, a mi békénket. Ugye vigyázunk erre a minden kincsnél többet érő békénkre, s akkor mindig vidáman kérdezhetem meg önöket, hogy tetszik lenni? Következzék hát első müsorszámunk, Tóth Gabriella riportja, Róna Emmyf festőművésznővel.

- D. Fehér Zsuzsa irta 196o-ban egy katalógus bevezetőjében a következő sorokat. Róna Emmy grafikus müvészről. " Az általa illusztrált könyvek legnagyobb részénél a kép a szöveggel szinte egyenrangú társként szerepel. Nemcsak aláfesti, kiséri azt, hanem azzal együtt vállalkozik a gyermek képzeletvilágának mozgatására. Segit a megértésben, egyszóval szinesebbé, maradandóbbá teszi az élményt. Én visszaemlékszem arra, hogy gyerekkoromban mennyit gyönyörködtem Róna Emmy illusztrációiban. Csodálatos ez a mesevilág, amelyet ön képes megmutatni.

- A fantázia döntő szerepet játszik. Világéletemben vizuálisan gondolkodtam és sokan kérdezték már tőlem, hogy miért éppen illusztrálok. Ösztöndijas voltam Rómában két évig és a freskófestést tanultam, hogy abból hogyan lettem illusztrátor, mikor az a monumentalitás, ugye és hogy tenyérnyi, finom miniatürákat és háromszázhetvennyolc könyvet illusztráltam életemben. Ez a tenger sok kompozició és minden hogy hogyan vedlettem én át freskósból illusztrátorrá. Nem megalkuvásból. Hát persze közrejátszott az is, hogy 1934-től 1936-ig voltam kint, hogy akkor még ez a morális dolgok nem voltak ilyen mindennap ilyen divatosak és ha volt is munka, az csak a beérkezett, idős müvészek kapták. Nem is volt talán sok, két-három ilyenfajta müvész. Ugyhogy én részint ezért is tértem át az illusztrálásra, amit imádok, mert itt kiélhetem a fantáziámat.

- Róna Emmi még illusztrációk nélküli könyvből olvasta az Ezeregyéjszaka meséit. Mikor gondolt először arra, hogy rajzokat készit hozzá?

- Hát tulajdonképpen én négy verzióban csináltam meg. Az elsőt mindjárt az Athenaum megbizásából 195o-ben. Hát álmaim netovábbja volt. Ez minden illusztrátornak az álma lehet. Azóta is vá-

gigkisér az életemen. Ez volt az 5o-es években. Akkor 196o-ban is megcsináltam egy más verzióban. Akkor 1965-ben is és végül 197o-ben, az ami most ismeretes, a többiekből már régen nem lehet kapni, de talán még ebből lehet. Szóval 197o-ben csináltam az utolsó verziót.

- Közbevetőleg csak annyi, ami ritkaságszámba megy, hogy három hónapon belül Róna Emminek Budapesten négy kiállitása volt. Volt egy olyan peridósu, amikor egyszerre kettő is nyitva tartott.

- Igen. A Helikon és a Csepel Galéria. Volt közönség és müvész találkozó. Roppant nagy élmény volt. Hát ami szeretetet kaptam, azt mostmár a további életemben el nem felejthetem. Ha akármilyen letört lennék és ez eszembe jut, ettől föltápászkodom. Hogy mennyire ragaszkodnak hozzám, csak egy kis apró momentum. Fönn a mühelyben, az úgynevezett vendégkönyvem tele van gyerekrajzokkal, mert ahogy megnézték a munkáimat, rögtön rohantak oda hozzám és kérték a vendégkönyvet és rajzoltak bele. Ennyire iinspirálva voltak. Hihetetlen ragaszkodás van. Hát azelőtt én járkáltam könyvtárakba és gyerekekkel igy foglalkoztam olymódon, hogy például rajzversenyt rendeztem velük és olyan nagy szeretet vett körül, hogy hát ez nagyon jól esik nekem. Ezt tulajdonképpen úgy veszem, hogy egy jutalom az odaadásomért. Mert egész életemet föltettem erre a munkára.

- Az előbb már beszéltünk arról, hogy az Ezeregyéjszaka meséinek illusztrálása végigkisérte egész életén. Vajon miért alakult ez igy?

- Mikor megkaptam az első megbizást és minden megbizásnál jártam a kelet-ázsiai múzeumot, az etnográfiait. Tudniillik nem tudtam kimenni, mert nem-igen lehetett, túl nehézkes lett volna, nem olyan egyszerü kimenni Keletre, pedig imádnék kimenni és még fogok.

- Nem tetszett járni Keleten?

- Nem jártam Keleten és a legkeletibb keleti meséket csináltam. En megtanultam. En nagyon sokoldalúan képzem magam, tudniillik a humorom legalább olyan erős, mint a fantáziám.

- Mit tetszik csinálni most?

- Mostmár hetek óta nagyon be vagyok fogva ezekkel a kiállitásokkal. Nagy örömmel csinálom, mert áramlik felém a szeretet. Ez is kell. Most megszivom magam szeretettel és akkor még nekiülök utoljára Jékely Zoltánnak a Három törpéjét csináltam, csinálom és Meggyesi Károlynak a Világhirtelen Jankó cimü me-

sekötetét. Most, hogy mi lesz a feladatom, még pontosan nem is tudom.

- Tavaly jelent meg Kis Dénes Bábubál című könyve, amelynek az illusztrációit Róna Emmi rajzolta.

- A Bábubálnak az eredeti rajzait nagyon szeretem. Mostmár négy év óta minden évben jönnek hozzám holland műkereskedők venni, vásárolni. Most éppen a Bábubált mutattam nekik. Öt darabot, szóval zömében megvették az eredeti rajzokat, az könyv eredeti rajzait. Ezt annyira sajnálom, hogy most mindent félretéve, ha vége lesz a kiállításoknak, nekifogok, hogy magamnak legalább kettőt-hármat megcsináljak.

- Elmondott az előbb, igaz, hogy akkor még nem kapcsoltam be a mikfofont egy mondatot. Azt, hogy ez a kor, amelyben most van, helyrehozhatatlan bün.

- Haha. Persze belül nagyon fiatalnak érzem magam és kóbikus is ez a kontraszt, hogy végsőfokon ugye hát a számok beszélnek és idegenek tőlem teljesen. Bánt és fáj. Ha valami van, ami igazán fáj, akkor ez az. Túl komoly alapállásom van az életben, ami abszolut nem is illik össze evvel a pályával. Dehát én azt is olyan komolyan veszem, hogy lét nem lét kérdést csinálok belőle, ha valami sikerül. Ha valamit úgy érzek, hogy nem sikerül úgy, ahogy szeretném, akkor egész szerencsétlen vagyok.

- És hogyan viseli el a kudarcait vagy hogyan teszi túl magát ezeken?

- Meg kell mondanom, hogyha észreveszem, hogy valami nem fekszik nekem, az anyag, akkor én azt inkább abbahagyom. Abbahagyom és ami úgy már a gyerekekhez kikerül avval egy követ fújok. Persze kudarca mindenkinek van. Én mindig is rettentő érzékeny voltam és nagyon nehezen viseltem, főleg a magánéletemben voltak kudarcaim. Elég tragikus események. Első házasságom, a startom nem sikerült. Abból a házasságból van a fiam. A második házassáom, ami sikerülhetett volna, korán megszakadt. Nagyon korán, rákban halt meg egy nagyon tehetséges és nagyon mélyen művész férjem. Azért mondom, hogy nem volt sohse szinkronban az életemnek ez a két része, hogy a munka és a magánélet. Nem volt szinkronban. Sok, sok szomorúságot okozott nekem a magánéletem.

- Mégis a rajzai mindig felhősek, könnyedek, repülők, szinesek, tehát soha nem látszott meg a munkáján a magánélet bánata.

- Hát én nagyon fegyelmezett ember vagyok és tényleg mikor a-

△ *Róna Emy festőművész meseillusztrációi január 14-ig láthatók Kecskeméten, a Szórakaténusz Játékműhely és Múzeumban.*

Népszabadság, 1984. XII. 4.

Róna Emy

Nemzedékek nevelkedtek Róna Emy rajzain. Van, aki Reichard Piroska vagy Tutsek Anna könyveihez készült illusztrációt szívta magába, van, aki Alekszej Tolsztoj Aranykulcsocskájához, vagy Bazsov Kövirágához készült rajzaira fog emlékezni. A kérdésre, hogy „Hanyas vagy?" azzal is lehet felelni, hogy Dugó Dani volt-e a kérdezett nagy élménye, vagy a Rendithetetlen ólomkatona?... Róna Emy holnap, hétfőn lesz nyolcvan éves. Szépvonalú rajzai, finom színei, rejtőzködő humora és hihetetlen munkabírása tették a talán legtöbbet foglalkoztatott gyermekkönyv-illusztrátorrá: háromszázhetvennyolc könyvet illusztrált ezidáig, köztük Petőfi János vitézét, Arany László, Benedek Elek, Gárdonyi Géza, Móra Ferenc, Berze Nagy János meséit, és természetesen Grimm és Andersen és az Ezeregy éjszaka meséit, de modernekét is: Tamkó Sirató Károlytól Zelk Zoltánig. S a könyvek hosszú sora — Róna Emyt ismerve — még szaporodni fog, gyerekek és gyerekeknek mesélő szülők, nagyszülők örömére. (e. m.)

Magyar Nemzet 1984. 11.19.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 AUG 5

MAGYAR NEMZET

Róna Emy
grafikusművész

1

1021

Róna Emy rajza

2.

YŐRFFY

Fotómontáz

A víz huszonnyolc fokos
t, a levegő árnyékban har-
nc-harminckettő, napon ta-
tízzel több.
A kirándulók izzadt va-
napi nyüzsgése ritkás fű-
mókkal borított, mesterséges homokpartra verődött,
zvetlenül a székesfehérvári
orlázók hajói mellett. A si-
ra hengerelt homokpart a
ötő folytatásának látszott,
pán egy drótkerítés válasz-
ta el a csónak- és raktár-
zaktól, a betonpadkák kö-
t illedelmes rendben ringó
lózoktól és egy-két csillag-
jótól.
A strandon, a homokpart és
dokk vasárnapi nyüzsgésé-
el szemben hallgatagon bó-
ló nádas, mögötte a kékes-
héren ágaskodó velencei
ölőhegy.
Csak a hajókikötőt leválasz-
drótkerítés tövében, ahol a
rítésen belül borókacserjék
őttek, csak itt talált némi ár-
rékot az, akinek túl fehér
lt a bőre, vagy éppen a szí-
nem bírta a hőséget. Két
ú és egy férfi hevert a kerí-
s tövében, tőlük néhány lé-
sre, hason fekve magányos
szony. Asszony volt, látszott
testén. A férfi pigment-
ányban szenvedően fehér,
nyedt hasú, ötven év kö-
olcsó fecskét viselt, a másik
drága banlonúszót. Mellettük
hanyagul, a kerítés tövében
sarjadó fűben, egy Exakta
Varex fényképezőgép és egé-
szen új állvány feküdt, jól-
táplált, lihegő boxerkutya tár-
ságában. Látszott, hogy a
férfi miatt húzódtak mind-
annyian ide.
A banlonnadrágos fiú — va-
lamivel fiatalabbnak látszott
mint a barátja, bár húsz alatt
volt mind a kettő — odahajolt
a másikhoz, és súgott valamit,
aztán felálltak és a vízhez in-
dultak. A férfi úgy tett, mint-
ha olvasna, a nő pedig, ahogy
a fiúk elmentek, hirtelen fel-
emelkedett.
— Ezt az ostobaságot akar-
tad velem végigcsináltatni,
mondd? — fordult ingerülten
a férfihoz.
— Ne haragudj, képtelen
voltam egyedül jönni, má
mondtam neked. Különben i
figyelmeztettelek, lehet, hogy
gyereket is magammal kel
hozni.
— És ezt a ronda dögöt i
mi? — bökött fejével a kutyá
felé.
— Mi bajod a kutyával?
— Utálom. Olyan ronda, h
zott, öregember pofája van.
— Vagy inkább félsz tőle
nevetett a férfi és maga me

Róna Emy, grafikus

□ RÓNA EMY grafikusművész kiállítását Aradi Nóra művészettörténész nyitja meg május 7-én, hétfőn délután fél 3-kor a KSZDSZ Poscher János Művelődési Házban. (XIII., Poscher János u. 6.) Közreműködik Kohut Magda, Levente Péter és a Kalákaegyüttes. A nemzetközi gyermekév alkalmából rendezett tárlat május 19-ig tekinthető meg.

2.

-: D Róna Emy.

Esti Hirlap, Bp. 1979. máj. 5

kármilyen szomorúság ért és odaültem az asztalomhoz, megvigasztalódtam. Egyszerüen áttettem magam egy más világba. Ez a képességem megvolt, különben nem tudtam volna ennyi könyvet csinálni. Háromszázhetvenkilenc darabot. Csak úgy, hogy roppant fegyelmezetten és végtelen odaadással.

Róna Emy

Tányértalpú koma képeskönyve. Singer és Wolfner kiadás. (Ára kötve 6.60 P.)

A már régóta népszerűségnek örvendő kedves mesealak, Mackó úr kalandjait meséli el ez a képeskönyv. Tányértalpú koma és a huncut bocsok folyton változó története idomul a technikai haladáshoz és a régi kalandok helyett ebben a könyvben már a Mackó család repülőgépen jár, tengeri hajón utazik. A humoros és fordulatos kalandokat *Z. Tábori Piroska* könnyen gördülő versei mesélik el, az egyes jeleneteket pedig *Róna Emy* 12 színben nyomott művészi képei elevenítik meg.

Magyar Kultúra
1940. 12. sz. 304. l.

RÓNA EMY

122. Mária a gyermekkel, temp.

Nemzeti Szalon

Őszi tárl. 1940. okt.

RÓNA EMMY
154. Kompozició, tempera 100.—

RÓNA EMMY
166. Bozzay Margit, írónő portréja, tempera, mgt.

RÓNA EMMY
169. Én, tempera 150.—

Nemzeti Szalon
téli tárl. 1938 jan.-febr.

Róna Emmy festő- és grafikusmúvész

- Egy-két évvel ezelőtt találkoztunk egy korábbi kiállitáson, és most fent vagyunk a Várban a Várnak is a legfelső emeltén a Nemzeti Galériában, ahol róna Emmi lenyügöző szinei és rajzai ujra kivirulnak, mint egy kis tarka virágos rét. Talán nem is véletlenül, az idei esztendőben a gyermekek örömére, hiszen Nemzetközi Gyermekév van, és mindannyiunknak gyermek korunktól ismerősek ezek a rajzok, és a témák. Hát ebből a gazdag életmüből itt most mi látható.
- Itt az Ezeregy éjszakát dolgoztam föl, egy többéves munkámnak az eredménye. Három izben dolgoztam föl az Ezeregy éjt. És azokat rögzitettem, ez már az utánélés.
- Hát néhány képet mondjunk el, mert biztos lesznek gyerek látogatók is, és nagyon
- Ali baba és a 4o rabló, aztán Aladdin csodalámpája, hetekig, hónapokig bujtam a muzeumokat, a kelet-ázsiai, az etnográfiai, szóval hetekig bujtam ezeket és karaktereket, ruházatot, mindent igy tanultam meg, hogy én ezt igy ki tudjam vetiteni magamból, ezeket az Ezeregy éj dolgokat, Magyarországon, mert nem voltam se Perzsiába, se Törökországba se, ahova menni kelletett volna.

1979. II. 16. 9.00 (D.)
Kulturális Igazgatóság

- Azt hiszem nem lehetne megmondani, megszámlálni hogy hány könyvhöz készitett Róna Emmi illusztrációt.
- Hát azért is nem, mert hogyha szigoruan számitom az évek, évtizedek során 379 könyvem jelent meg. Hát mondjuk ebbe beleértve a külföldi megjelenések is.

erikaiak a SALT-ért

Carter elnök az egyezmény jóváhagyása mellett érvel

mindenkit az amerikai törvényhozási jóváhagyás kilátásait illetően. S nagyon is indokolttá teszik a Carter-kormányzat *alapos felkészülését* a nehéznek ígérkező szenátusi csatára, s a végső szavazásra.

Amerikai politikai szakértők már az év elején egybehangzóan arra figyelmeztettek, hogy jelentősen megváltozott a Capitol Hillen a politikai hangulat azóta, hogy 1972-ben *88:2 arányban hagyták jóvá az első SALT-megállapodást.* Most, hogy elérhető közelségbe került és kézzelfoghatóvá vált a SALT 2 megkötése, tovább szaporodtak a mértéktartó óvatosságra intő figyelmeztetések.

A *New York Times* bizonytalannak ítélte a törvényhozási helyzetet, a *Washington Post* felmérése szerint pedig pillanatnyilag a szenátusban legfeljebb 40 honatya tekinthető biztosan elkötelezettnek a SALT 2 mellett, 20-an, 25-en — az amerikai katonai-nukleáris fölény fokozásának megrögzött hívei, a katonai ipari komplexum szószólói — biztosan ellene szavaznak, s 40 azoknak a szenátoroknak a száma, akik még határozatlanok.

Ezért valószínűnek tartják, hogy a SALT 2 egyezmény júniusi aláírása után még *hosszú hónapokig* eltart a törvényhozási processzus, sőt, maga a szavazás alighanem áthúzódik a jövő esztendőre — az elnökválasztások évére. *Robert G. Kaiser*, a Washington Post ismert kommentátora már április közepén arról cikkezett, hogy a Carter-kormányzat a parlamenti-politikai matematika, a „számok törvénye" nyomására taktikát változtatott és most már arra törekszik, amit korábban mindenképpen igyekezett elkerülni: *az 1980-as választási hadjárat középpontjába készül állítani a* *Newsweek* magazin cikkírója is, aki szerint az elnök és környezete arra a meggyőződésre jutott, hogy a *SALT és Jimmy Carter jövője szempontjából egyaránt előnyös a ratifikálási vita, illetve az ezt kísérő kormányzati kampány elhúzódása.* A SALT szempontjából azért, mert *alaposabb felkészültséget tesz lehetővé* a SALT hívei számára. Jimmy Carternek pedig azért, mert a békéért, az enyhülés elmélyítéséért, a nukleáris katasztrófa elhárításáért küzdő felelős államférfiként vívhatja meg újraválasztási hadjáratát.

A harc most Washingtonban a *„határozatlan" szenátorok meggyőzéséért, „igen" szavazataik biztosításáért folyik.*

Nyilvánvaló, hogy fölösleges erőfeszítés volna az enyhülésnek, a szovjet—amerikai kapcsolatok javításának olyan ellenfeleit győzködni, mint például *Henry Jackson* demokratapárti szenátor, aki az elvi megállapodás nyilvánosságra hozatala pillanatában sietett kijelenteni: *„Nem ismerem ugyan a szerződés részleteit, de biztos, hogy a meg-*

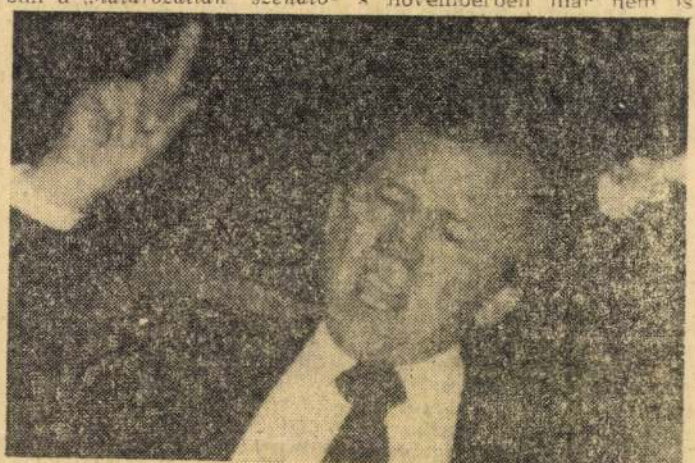

Howard Baker szenátorról még nem tudni, hogy mellette vagy ellene foglal állást

szinte felfoghatatlan tényezők kényszeríthetnek bizonyos honatyákat arra, hogy „határozatlannak" vallják magukat.

Amerikai vendégünk elmondta, hogy az ő szenátora például olyan államban készül 1980-ban esedékes újraválasztása érdekében korteskedni, amelynek republikánus közvéleménye a *SALT 2 egyezmény mielőbbi amerikai ratifikálását kívánja*, ám a pártgépezet szenvedélyesen ellenzi a szerződést. Ha tehát a szenátor most egyértelműen állást foglal a SALT 2 mellett, azt kockáztatja, hogy a jövő év elején esedékes próbaválasztásokon *saját pártgépezete buktatja* ki, s novemberben már nem is indulhat. Ha viszont a pártgépezet szájize szerint elutasítja a SALT-ot, s így módon a helyi republikánus vezérkar győzelemhez segíti a próbaválasztáson, novemberben *esetleg szavazói mérnek rá* vaksaikkal vereséget.

Carter elnök és kormányzatának tagjai beszédeikben, nyilatkozatokban biztosítják az amerikai közvéleményt arról, hogy *a SALT 2 igazságos és ellenőrizhető*

RÓNA EMY

8 Népszava 1979. május 20. NÉPSZ

ALKOTÓMŰHELYBEN

Róna Emy mesevilága

Hogyan lesz valakiből meseillusztrátor? Például úgy, hogy a szülei beíratják az elemi iskola első osztályába, hónapokig illedelmesen ül a padban, mígnem egyszer a tanítónő — esetünkben a termetes, vörös sörényű Roskai Albertné — a mesebeli királyfi udvarába betévedő kisleányról szóló verses mesét olvassa föl a gyermekeknek:

Ugye szép itt, ugye jó itt?
Tekints ide, meg oda!
Bársony itt a gyepes udvar
Drágakő a palota.

S a tanítónő közben észreveszi, hogy egy kislány már nem hátratett kézzel ül, hanem ujjacskáival valamit matat a padon. Mutasd csak, mit firkálsz a füzetedbe? — szól rá vészjóslóan a gyerekre. A füzetben ott találta az imént olvasott mesét, rajzban elbeszélve.

Ez után a kis epizód után persze még hosszú idő telt el addig, amíg valóban művész lett Róna Emyből. Pontosabban: nem is olyan hosszú idő. Az apa újságíró és író volt, aki maga is írt meséskönyveket, ifjúsági regényeket. Így a családi környezet segítette a művészi ambíciók felébredését. Tizenhat éves korában el is határozta, hogy meseillusztrátor lesz. S egy év múlva, anélkül, hogy otthon valakinek szólt volna, néhány próbarajzot magához véve, fölment a *Színházi Élet* szerkesztőségébe, és illusztrációs munkát kért. Egy majomról szóló novellát kapott, s ezzel kezdetét vette alkotói pályája.

1924-ben már Tábori Piroska *Dugó Dani* című könyvét illusztrálja, s utána a sorozat minden kötetét, szám szerint tizenkettőt. Közben képezte magát itthon is, külföldön is, Párizsban és Rómában. S már-már hűtlen lett a meseillusztrációhoz. Párizsban egy szatirikus lap munkatársa, Rómában Terruzzio Ferrazzi freskótanár osztályán tanult. Itthon plakátokat is tervezett. Számos hazai és külföldi kiállításon vett részt, több díjat is nyert. Munkásságának fő iránya azonban a *meseillusztráció* maradt.

„Amikor Róna Emy — állapítja meg a művészről szólva D. Fehér Zsuzsa — először vett ceruzát a kezébe, hogy az addig divatos, esztétikai nevelésre alkalmatlan rajzok helyett valami újat, értékesebbet alkosson, szinte járatlan, ismeretlen úton indult el." Mi volt az újdonsága ezeknek az illusztrációknak? Az, hogy a korabeli túlrészletező, a valósághoz szolgai módon tapadó illusztrációkkal ellentétben merte elhagyni a fölösleges részleteket, merte szabadonengedni fantáziáját, és hozzá tudta adni saját mondanivalóját a műhöz.

Illusztráció francia népmeséhez

Munkásságának súlya, művészetének egyenletes és harmonikus bontakozása a felszabadulást követő évtizedekre esik. A felszabadulás után művészete mélyebbé, sokrétűbbé válik. S később, az ötvenes évek első felében, az elsők között perli vissza a sematizmustól a költőiség és fantázia, a *teremtés jogát* a meseillusztrálásban. Bazsov, Grimm, Andersen, A. Tolsztoj meséihez, a *Mesemondó* című antológiához, *Az ezeregyéjszaka legszebb meséihez* készített illusztrációk jelzik ennek a gazdag alkotói pályának fő állomásait. Művészetének másik vonulatát az állatábrázolások képezik. *(Meghívó az Állatkertbe, Majomkönyv.)* A művészetét átfogóan bemutató gyűjteményes kiállítás várat magára. Addig is, az idén, két kis kiállításon mutatta be grafikáit a közönségnek. A Nemzeti Galéria *Műhely* sorozatában az *Ezeregyéjszaka* téma négy feldolgozását tárta a közönség elé, mégpedig úgy, hogy a látogatók alkotóműhelyébe is bepillanthattak, a vázlattól a kész műig követhették az alkotási folyamatot. A Helikon Galériában szintén egyetlen sorozatot állított ki: az állatkerti majmok életét hozza közel hozzánk, bensőséges művészi ábrázolással.

Róna Emynek szó szoros értelmében lételeme, életritmusának fő szabályozója a munka. Tehetségével ökonomikusan bánó, új élmények befogadására képes, fantáziában, ötletekben kifogyhatatlan, folyton megújuló művész, aki minden feladat elé olyan megilletődéssel, belső kétségekkel és tusakodással ül le, mintha nem is művek hosszú sora állna már mögötte. A csoda persze újra és újra megtörténik, de ez az „alkotói válságállapot", a feladat iránti alázat, a művészi teremtés előfeltétele nála. S az ihletett percek teremtő koncentrációját *tanulmányrajzok* tucatjai előzik meg. A mese csomópontjait felidéző, mozgalmas tömegjelenetek alakjainak jó részét például először külön-külön is megrajzolja, remek tipizálóérzékkel idézve meg a hetvenkedő katonát, a furfangos diákot, a fontoskodó tudóst, a kenetes papot, az intrikus boszorkányt, a csínytevő ördögfiókákat, a bővérű menyecskéket, nyafka királykisasszonyokat. Majd *kompozíciós ötleteket* vázol fel, részcsoportozatokat hoz össze három-négy figurával, míg végül eljut a várt teremtő feszültségig, és magától értetődő természetességgel, játékossággal, bravúros biztonsággal vázolja fel a húsz-harminc figurás kompozíciót. Bár a szerkesztési váz nagy vonalakban előre kész az alkotóban, a részmozzanatok, egy-egy figura megjelenése, az alakok kapcsolódása többnyire rögtönzésszerűen történik, munka közben fejlődik, alakul, gazdagodik a kép. A hangsúly nem az egyes alakokon, hanem a szervesen, gazdag elevenséggel épülő kompozíció egészén van.

Róna Emy az illusztrálás *klasszikus hagyományainak* folytatója és megújítója. Művészetét hűségesen alárendeli a mese szellemének és mondanivalójának. Természetesen, nehézségek nélkül megtalálja az utat a gyermeki világképhez.

Kerékgyártó István

Róna Emy

— **Benedek Elek:** *Apa mesél.* Magyarországon *Benedek* Elek teremtette meg az ifjúsági irodalmat. Előtte jó-rossz fordítások kerültek a fiatalok kezébe, mikor ő merészen ízig-vérig magyar írásaival bekopogtatott. Az *Apa mesél* immár hatodik kiadásban hagyja el a sajtót és a harmadik generáció olvassa derűs történetkéit, amelyek tele vannak szőve jósággal, szeretettel, gyöngédséggel. A megújult *Benedek*-kötetet *Róna* Emy pompásan friss, ihletett rajzai díszítik. *Az Uj Idők Irodalmi Rt. kiadása.*

Pest, 1943. dec. 18.

zwei Blumensträusse und zwei V

934. VIZESPALACK POHÁRRAL, I
— Wasserflasche mit Glas, blau-w

935. OVÁLIS CUKORTARTÓ, kösz
és bekösörült virágokkal. Cseh,
rund, mit blau-rot-weiss farbige

T. — SILBER.

0—1129.

ezüstlappal boritva. Orosz, XIX. sz. — Marienbild, te mit getriebenem Dekor. Russisch, XIX. Jh.

al. Balkán, XVIII. sz. — Patronenbehälter, Silber, Jh.

födelén pásztornő. Német, XIX. sz. — Kleine Dose, iferin. Deutsch, XIX. Jh.

t ülő gyermek alkotja. SCHIR mesterjegy.: Pozsony, den Schaft bildet sitzende Kinderfigur. Pozsony, 1828.

zögü, letompitott sarkokkal. Mesterjegye: *Prandtner*. viereckig mit abgestumpfte Ecken. Meisterzeichen:

foglalatban, üvegbetéttel. Bécs, XIX. sz. — Blumen- mit Glaseinlage. Wien, XIX. Jh.

fallal, kengyeles fogantyuval. Angol, XIX. sz. — hen. Englisch, XIX. Jh.

kóstilusu diszitéssel és üvegbetéttel. Bécs, XIX. sz. — Rokokostil, mit Glaseinlage. Wien, XIX. Jh. 880 gr.

Róna Emmy

Magyar Nemzet

1946. dec. 15.

SZEGED, 191 6. julius hó 7.n.

k,

Budapest.

lött 10.-K vételét igazoljuk, mely össze
Fogyasztási Szövetkezetnél fennálló
rlesztésére forditottuk.

Tisztelettel:

- Megkezdődött ez a szocialista brigád klubja sokan szorgalmazzák és örülünk neki, hogy vag a gyárunknak is.

- És mennyivel gazdagitotta ez a brigádok életét? A szocialista brigádok klubja. Össze szoktak ott jönni tényleg?

- Igen, nagyon sokan, jönnek szinházi előadásra is. Volt az Édes Irma, Érzékeny lelkek, ilyen szovjet irodalmi est volt ez, volt itten még Bessenyei Ferenc, Lukács Margit, akit nagyon szeretünk. Volt egy estje is, mi kérdeztünk és ő válaszolt, mindenre szivesen válaszolt nekünk.

- Zsófika elhozta a klubnak a naplóját is. Kik látogattak el addig a szocialista brigád klubba?

- Hát például csak a május havi programunkat emlitem. 6-án volt egy nagyon szép kiállitás megnyitónk Róna Emmy a Munka Érdemrend aranyfokozatával kitüntetett grafikusművésznek a megnyitója.

- Ez a szocialista brigádok klubjának a kiállitása?

- Igen, igen. Aztán 12-én volt a Vámosi-Záray est két előadás. 21-én lesz a Déryné Szinház előadása Kodály Székelyfonó-ja és Donizettinek a vigoperája. 28-én az Uj Tükör Olvasószolgálatának a jóvoltából ajándékba kapjuk ezt a müsort Rittkai Éva előadóestje Parancsolj velem tündérkirálynő cimmel, amit nagyon-nagy szeretettel várunk. Itt volt nálunk az Érzékeny lélek Keres Emlil Kohut Magda, Dénes Margit, Tirring Viola, Rab Edit, Somlyó György Vertes Tamás müvészek özremüködésével, a szerencsiek, akik ott voltak ugy nyilatkoztak, az életben csak egyszer van ilyen. November 30-án az Olvasás gyönyörüsége, mit olvassunk irodalmi estünk volt, egy helybeli pedagógussal Hegedüs Imréné járási szakfelügyelővel, aki szivvel, lélekkel irodalmár.

- Lukács Margit jött és eljöttek az asszonyok a szocialista brigád tagok az könnyen elhihető. De amikor jött egy tanár és azt mondta, hogy mit olvassunk, akkor háányan jöttek el?

1977.VI.1. 13.20 N.
Brigádnapló

- Negyvenen. Aztán itt volt a Turgonyi Julia nálunk,

- a szociológus, tudós?

- Igen. Aztán az orvos, a járási főorvosunk dr. Kapus Nándor volt nálunk. Hát ezek az igazi közművelődési munkák, hát ott körülbelül nyolcvanan lehettek.

- És hány szocialista brigád van?

- Nálunk, már a klubban?

- Igen.

- A cukorgyárból 42 szocialista brigádunk van beiratkozva, ebből büszkén mondom, 30 tiszta férfi szocialista brigád, 12 az vegyes. A csokoládégyárból 15 szocialista brigád van a klubunkban 80 százalékban fizikai munkások vagyunk.

- És mindig szivesen megyünk, ha csak ~~egy~~ időnkből telik.

- Látom, hogy amig itten beszélgettünk Mezei Zsófiával, addig belopta a brigánaplójukat.

- Igen.

- Megnézhetem?

- Tessék, nyugdotan.

- Milyen müvelődési programokat vállaltak?

- Vállaltuk a szocialista brigád klubestek látogatását és amennyire időnkből telik minden előadáson itt vagyunk.

- Ez betölti minden müvelődési szándékukat?

- Nem, van aki elmegy Miskolcra például szinházi előadásra, nekem részemről elég ez a szerencsi.

- Hogyha egy brigád azt vállalja, hogy a szocialista brigádok klubjának előadásaink vesz részt, akkor ez hány szinházi előadást, hány hangversenyt jelent egy évben?

- Nyolc szinházi előadása van körülbelül, hangverseny az most is lesz 27-én két kórus mutatkozik be a Szerencsi Cukor és Csokoládégyár müvelődési házának a kórusa, akit még nem hallottak a klubtagjaink és még egy vendég kórus jön. A legjobban látogatottak általában a Liszt Ferenc Zenemüvészeti Főiskola tanárainak a hangver-

senyei, az irodalmi estjeink szoktak lenni, azok elég sürün. Nagyon komoly müsorok vannak tervbevéve, ami valóban a közmüvelődés ügyét szolgálják.

- Persze, ha meg kezdődik a kampány, akkor kevesebbet fogunk találkozni, mert sajnos se karánsony, se uj év, éjjel,nappal kell jönni dolgozni, ami már egy három hónap mulva megkezdődik.

- Ilyenkor nagyon nehéz a munkásainkat összehozni és kampány közepén, amikor három müszakban szombaton, vasárnap, karácsonykor, minden ünnepen dolgozunk, nagyon-nagyon fáradtak vagyunk már. A szocialista brigád klub 1976 november 28-án jött létre. Akkor volt az alakuló ülésünk és több mint 200 ember jött össze.

- Ezen a cimen, hogy most pedig alakitsunk szocialista brigádok klubját.

- Igen, igen 69bb mint 200 ember és ami meglepő volt és külön öröm volt, hogy a cukorgyár férfi tagjaiból is nagyon sokan eljötte, a csokoládégyáriak ugyanugy. Ők kemény nyolc órai normázás, nyolc órai munka után rohannak haza, viszik a gyerekeiket és otthon gyorsan rohanga ellátja a családot és rohan minden alkalommal a klubestjeinkra.

- Olyan brigádnapló, mint a csomagolóbrigádé sok van a gyárban. Müvelődési vállalásuk a szocialista brigád klub látogatása egész évben. Hiszen ez a klub épp azt oldja meg, amit a város önmagában nem tudna. A népgazdaság számára annyira fontos, de igen nagy terheléssel járó cukorgyári idényben is, amiegybeesik például a szinházi évadal megteremteni a müvelődés lehetőségét a két nagyüzem dolgozói számára. Hogy mennyi ebben a brigádok szervező, teremtő közremüködése, ezt már hallottuk. Müsorunknak tulajdonképpen ezt a cimet is adhattuk volna: Közmüvelődés a szocialista brigádok védnökségével. Közmüvelődés és közélet.

- Brigádnapló cimü müsorunkban Szél Julia riportja hangzott el.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 130-7180 340-145
1978 JAN 22

MAGYAR NEMZET

Róna Emy

1021

Róna Emy rajza

an idom mindenre gondol-
amikor Nagy Istvánnal a
tról — *hallgatunk.*
evés beszédű, szikár ember
egykori makói hagymás
szt. Féja Géza írja: *„A*
yma pedig nemcsak világ-
ivé tette Makót, hanem
ének belső alkatán is eltö-
etetlen jegyeket hagyott."
ren jegyeket? — kérdez-
ha nem ismerném Féja
szát: *„A hagyma bonyo-*
ügy, s termelője szükség-
ben fejlődő, minden iránt
klődő, nyugtalan egyéni-
De hiszen Nagy István
a a testet öltött nyugalom.
n ilyen volt a hagyma-
on is? Nagy István hall-
az író felel: *„A hagyma-*
on nyugtalan, érzékeny
endszerek feszülnek, ter-
ek, csatáznak..."
lán az évek mögül elő-
m. — Makó? — kérde-

százaléka még ma is szétszórt tanyavilágban él, ahol nincsenek területi párt- és tömegszervezetek. Ezért bír különös jelentőséggel a mintegy *30 tanyai népfrontbizottságunk* munkája. Városok és tanyák, a két szélsőség határozza meg tevékenységünket.

Szinte kiterül a megye tájigazdasági térképe. Csongrád festői szépségű tájait folyóvizek szabdálják. A Tisza, a Maros, a Körös... A folyók messze nyúló holt ágai... A szegedi paprika, a makói hagyma, a szegedi halászlé és a szegedi papucs. És amit még ehhez hozzáadott a gazdag tájkultúra. Alig is volt több ennél a múlt. Mert, ha van még gémeskút — van még szépszerével —, közelükben olajfúrótornyok magasodnak, az egykori kubikosok meg az

képzőművésze
A szófiai Ma
nuár 25-én re
újabb magya
mek szemléjé
gyar Intézet
között Besan
ván filmjeiből rendez bemutatót. A berlini Magyar Kultúra Házában Gross Arnold, Würtz Ádám és Rékássy Csaba grafikusok, Mészáros Mihály és Ratonyi József szobrászművészek műveiből január 26-án nyílik meg kiállítás.

∞

A Fészekben is bemutatja január 27-én este fél 9-kor a Fészek-esték sorozatában Szaretőnk, anyánk című estjének — először a Korona Pódiumon elhangzott, s a Magyar Nemzetben is méltatott — műsorát Tolnay Klári.

#

Négy Kodály-dalt adott elő, magyar nyelven az osakai egyetem énekkara az alapításának huszonöt éves évfordulóját köszöntő koncerten, a város művelődési palotájában.

≈

Érdekes fotókiállítás nyílt meg Krakkóban. A bemutatott kétszáz színes felvételt a Lumière-testvérek által kidolgozott autochrom eljárással készítette a század elején egy krakkói fotóművész. Műveit halála után találták meg, házának padlásán.

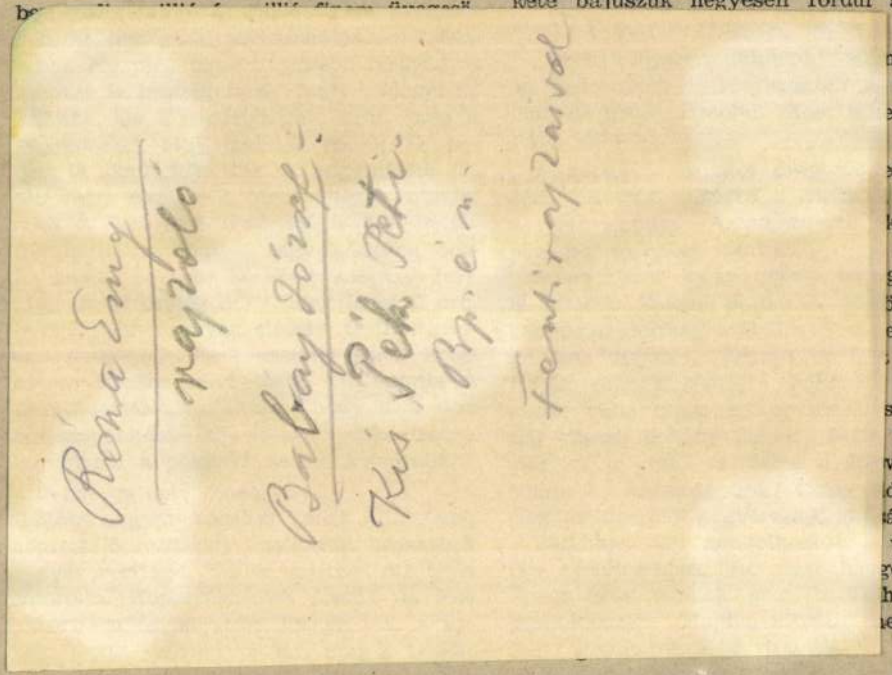

kete bajuszuk hegyesen fordul az orruk

nak össze
frontról,
erülnek a

elkelő ki-
kinyílik
ket a lö-

g a töb-
örgeti és
ek is vé-
örökké.
Kenyér
só nincs,
kidöglik
velek le-
dig bírja
át.
többi is.
gosabban.
hangosan
egtanítja

megfosztva, úgy dőlt le a sudár törzs az erdőszélen, min az első összecsapásnál sereg élén elesett fővezér. Félelem zúg végig a seregen; remegés vesz erőt az erdőn. A reszkető fák harmatcseppjeiket, mint millió könnyzáport hullatják az alattuk dűlő mberre. S még sincs kegyelem.

Az erdő királya már halott, s hullanak a tekintélyesebb fák is. Az örjöngő pusztítástól örömmámorban úszó ember most nem tesz kivételt senkivel. Most mindenki egyenlő, mert — halni kell.

A százéves cserrel együtt hull el a páfrány; az erdőszéli nyárfa egyszerre pusztul a kökénybokorral; a legkisebb fűszál is megkapja a kegyelemdöfést: ha nem is az, embertől, de attól a nagyobb társától, aki egész életén át elvette tőle a napsugarat; s most a ráeső hullája oltja ki hitvány életét.

Ez tehát az élet? Felserdülni, s derékba törni? Egy percre megszületni, az idők végtelenjéből előjönni, s újabb végtelen semmibe merülni? Irtózatos!!

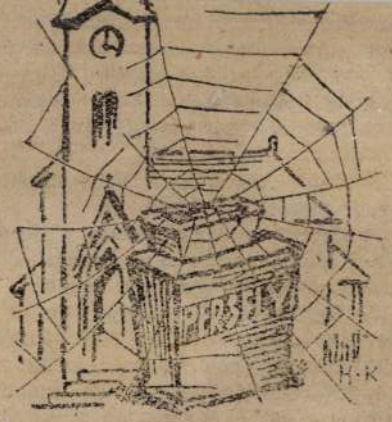

Egy hírneves festőt felkértek arra, hogy fesse meg az élettelen gyülekezet képét. Szívesen eleget tett a felszólításnak. Hatalmas templomot festett, feltárt kapukkal, zsúfolásig tele padsorokkal, ájtatosan éneklő hívekkel. De a bejárat melletti perselyeket hálóval szőtte be a pók.

Róna Emmi

Jesto 9

Hétfő, 1943 december 20 PEST 5

A Dante ifjú-ági könyvei

Az ifjúság szellemi táplálékkal való ellátása mindenkor a legfontosabb feladatok közé tartozott és különösen nagyjelentőségű a mai időben. Örömmel látjuk tehát, mily sok és jó ifjúsági kiadvány teríti a könyvkereskedések karácsonyi asztalát. *Homerosz* „*Odisszeia*"-jának teljesen hű prózai átdolgozását *Csipak* András tolla szólaltatja meg magyarul *Bíró* András remek rajzaival. *Ferenczi* István könyve, *Az ország szíve* Budapest életének nagy képes keresztmetszetét adja, megelevenítve fővárosunk egész multját, jelenjét. Történelem, kultúrtörténet, földrajz, technika egyvelege ez a regényes keretű mű.

Szentiványi Jenő *A nagy kaland* című ifjúsági regénye új szempontjaival, életfelfogásával, tökéletes ifjúságismeretével fejezetet nyit a magyar gyermekirodalomban. Művében kisfiúk nagy csibészkedésein keresztül maga a mai gyerek elevenedik meg. *Gesztelyi Nagy* Zoltán *Vakáció a tengeren* című humoros ifjúsági kalandregényével, amely Münnich úr Budapesttől Japánig tartó csetlés-botlásait örökíti meg, kacagással teli órákat szerez majd olvasóinak. *Sven Heinberg*, a világhírű dán ifjúsági író *Csiri és Vadóc* című új műve a lányok szívéhez szól és *L. Maggary* Judit *Örökzöld a hegyek között* című regénye a tiszta, nemes romantika szellemében. Mindkét kötetet *Róna* Emmi rajzai teszik színessé.

XXV.

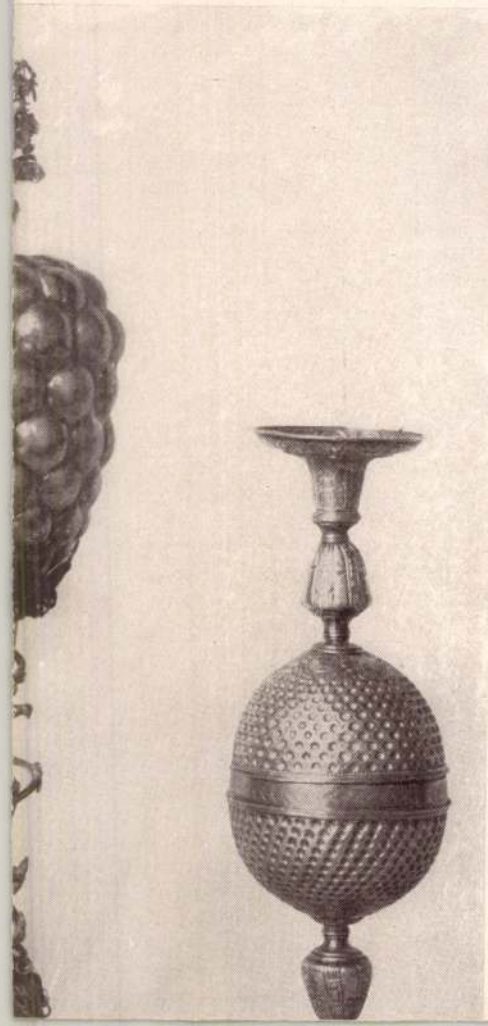

ban
tané
auta
állap
az e
inak
mögö
végz
vona
biolo
totte
200-
tott.
ben
molt
meet
vizsg
mun
ben
ben
don,
Hill

temen nem adják elő, ezirányú előadásokat a Council of Legal Education és a Law Society's Law School vezetőségének engedélyével a barrister- és solicitor-jelöltek tanfolyamain hallgatott. Legtöbbet azonban a bírósági tárgyalásokon való részvételből tanult, amelyeken mint az eljáró bíró vagy master vendégeként vett részt és ezeknek felvilágosításai nagyban előmozdították megfigyeléseinek eredményességét. Az egyetemre research studentként iratkozott be. Itt főleg Prof. R. S. Theodore Chorley, a London School of Economics and Political Science tanárától nyert értékes útbaigazításokat, különösen fizetésképtelenségi jogi tanulmányaiban. Ezirányú érdeklődésében nagy segítség volt számára Mr. Camplingnek a kereskedelmi minisztérium csődjogi osztálya vezetőjének, továbbá a London Chamber of Commerce főtitkárának Mr. E. G. Roscoenak támogatása is. A csődönkívüli kényszeregyesség gyakorlati megismerését Mr. A. A. Garett, a Society of Incorporated Accountants and Auditors titkárának segítsége tette számára lehetővé. Szorosan vett szaktanulmányai mellett általánosságban is igyekezett megismerni az angol politikai, gazdasági és szellemi életét. Ecélból beiratkozott egyesületekbe, sűrűn látogatott ilyen irányú előadásokat, beutazta az ország fontosabb helyeit és a tanév végén két hetet Észak-Angliában töltött. Több előadást is tartott, amelyekben a magyar életről számolt be az angol közönségnek. Hazatérése után az iparügyi minisztériumba nyert beosztást.

MAGYARORSZÁG KIS KIRAKATA

SI RUHA sportmellény bőrkabát esőkabát lóden- és viharkabát
Márton és Szász
Bálvány-utca 3. Címre ügyelni.

Ideál HARISNYA FEHÉRNEMŰ
VI., Teréz-körút 44. T.: 126-413

Bel- és külföldi gumifűzők
Saját készítményű divatfűzők
KŐSZEGI R. tűzőspecialista Rákóczi-út 9.

10 raktárban **100** készítő **1000** bútora
Telefon: 22-66-92 22-66-93
UNIVERSAL
bútorgyár, irodabútorgyár, VII., Wesselényi-utca 8.

Cipőfestés művészies, garanciával
Belvarosi Cipőkellék IV. Keesekeméti-utca 3

Kijár ma már ősz lejjel? Okvetlen próbálja meg. 5—6 nap alatt ősz hajának, bajuszának visszaadja eredeti, természetes színét, ha az IBIS keleti hajfújító regenerátort használja. Nem festék, nem ártalmas. Mindenki egyedül kezelheti. Egy üveg ára: 1.60, 2.60, 4.— és 5.— pengő. Egyunk »Herkules« magyar teát. Kitűnő, zamatos, mindenben pótolja a drága külföldi teát. 1/4 kg 1.80 fill. Fölérakat, utánvéttel szállít, csomagolás ingyen, postaköltséget a vevő fizeti WELLNER, Herkules drogéria, Bpest, Kálvin-tér 5

JÓ DICSŐ **BUNDÁK**
PILÁT szűcstől, Ferenc-körút **32**, II. 3.

Részletre szezlonok, átvetők, ebédlő- és futószőnyegek. Paplanok, fotelágyak, függönyök, kárpitosáruk. Lakásberendezőnél, Baross-u. hetvennégy

FESTMÉNYEK, SZENTKÉPEK
GERA képszalonból, VII., Rákóczi-út (Corvin Áruházzal szemben) 42
KEDVEZŐ RÉSZLETFIZETÉS!

TÖLTŐTOLL és csavarírón legalkalmasabb AJÁNDÉK „IVORY" üzem KIRÁLY-UTCA 44

Használt ruháért!
egyenruháért, szőnyegért, fehérneműért stb-ért legtöbbet fizetünk. Schmergel ruhaüzlet, Rottenbiller-utca 37 Tel. 422-269

BUTOR-t
KOCSIS JÁNOS-tól vegyen
Üzlet: V., Visegrádi-utca 14. Telefon 112-821.
Üzem: V., Bálvány-utca 22. Telefon 310-628.

Műtárgyakat olcsón vehet nálunk „Antikart" IV., Pilvax-köz 5/6. Nagy választék szebbnél-szebb műtárgyak-, perzsaszőnyegek-, antik- és stílbútorokban.

Perzsa és másfajta szőnyegek művészies javítását helyszínen is elvégzem.
Osztermanné, VII., Garai-tér 19. Tel. 228-331

Ürlembernek vagy hölgynek
kitűnő ellátást adok
mosással, központi fűtés, melegvizes, dunai kilátású szép szobában, úrihelyen január 1-re »Szent István Park 715« jeligére

Már **este 9-től** hallgathatja **Cselényi**-t a **Baross** kávéház híres **vacsorája** mellett

KÖNYVEK

ÖT ÉRDEKES KÖNYV

A *Stádium* karácsonyi ujdonságai közül öt érdekes könyv fekszik előttünk *Maderspach* Viktor másfél évtizeddel ezelőtt adta ki *A románok nyomában* című művét, amelyben beszámol a világháborús időkről, amikor huszárosztagával egészen a Fekete tengerig jutott. Most ismét megjelent a kitűnő munka, amely lenyügöző olvasmány és egyben történelmi dokumentum is.

Daniele *Varé*, az olasz diplomácia kimagasló személyisége *Egy mosolygó diplomata feljegyzései* címmel írt élményeiről. A nagyközönség számára eddig szinte megközelíthetetlen világba enged bepillantást, a diplomaták életébe.

Az *Abesszíniai vadászok paradicsoma* című könyvben *Mészáros* Kálmán, a négus egykori orvosa, vadászkalandok, természeti képek keretében megismerteti az olvasót a mai Abesszíniával, a primitív néptörzsek életével és a vadász paradicsommal.

Dadányi György Két év a Gran Chacóban című új könyvében délamerikai élményeiről ír, eseményekben gazdag vadászkalandjairól, az ottani pusztai életről és a farmok világáról.

Rásy Barna *A háború első éve* című művében átfogó képet nyujt a világrengető eseményekről, amelyek Prága megszállásától kezdve Lengyel- és Franciaország összeomlásán át az erdélyi részek visszacsatolásáig zajlottak le 1939—1940-ben.

Szegváry Mihály: SZEKUNDAIRTÓ R. T.

Hogy lesz a rossz tanulóból jó? — erről szól *Szegváry* Mihály pompás ifjúsági regénye. Öt ismert típus mutatkozik be, a lusta diák öt arca, s ezekben az arcokban egy kicsit mindenki, aki gimnáziumba járt, a szomszédjára, osztálytársaira és — önmagára ismer. Mindez a ráismerés persze kacagtató humorral történik, temérdek diákkalanddal. Ez is egyik célja a regénynek: nevetni, szórakoztatni és a nevetéssel javítani. A másik cél: közelhozni a »házitanító« alakját, s megmutatni a kopott könyökű instruktorban az embert. *Szegváry* Mihály kitűnően megírt ifjúsági regénye a Könyvbarátok Kis Könyvei között, a *Királyi Magyar Egyetemi Nyomda* kiadásában jelent meg.

Jó és olcsó a Darmol. Beváltja, amit ígér. Nincs vele bajlódás, teafőzés, rossz íz. — Jóízű hashajtó a DARMOL
Már 14 fillérért is gyógyszertárban.

Róna Emy Tányértalpú albuma

A karácsonyi mesekönyvpiac egyik legszebb ajándéka a gyermekek számára *Tányértalpú koma új képeskönyve*. A sokszínű szép albumban (Singer és Wolfner kiadása) *Róna* Emy, a kitűnő festőművésznő szívet-szemet gyönyörködtető képekben elveníti meg a gyermekek felejthetetlen barátainak, Tányértalpú komának, meg a két bocsnak, Dorkának és Zebinek érdekes kalandozásait úszóversenyen, autón, repülőgépen, tengeren, sítalpon. A csengő, kedves versekkel keretezett pompás képek sok örömet és vidámságot varázsolnak majd a gyermekszobákba.

Bethlen Margit meséskönyve

Műfajok születnek és műfajok halnak meg, de a mese örök. Örök a gyermek figyelme, amint kedves hősei kalandos útját követi és örök a felnőttek mesélő kedve, amely ezeknek a hősöknek az útját megrajzolja. Ami körülöttünk van, tárgyak, emberek, a természet, mind tele van mesével, csak szem kell hozzá, amely meglátja benne, csak fül kell hozzá, amely meghallgatja némaságukban is az örök mesét. *Bethlen* Margit azok közé a mesélők közé tartozik, akik az élet minden mozzanatában megtalálják a mese derűjét és bölcsességét. A kis autó kalandjaiban éppen úgy, mint a művirágokat életszagtató tündér történetében. Elbűvölő modern mesék ezek, tele humorral és okossággal, tele csillogó költői képzelettel és tiszta költészettel. Gazdagodása irodalmunknak és új út a mese örök birodalmában. A könyvet — Révai kiadása — a kitűnő erdélyi festőművész, *Vásárhelyi* Z. Emil illusztrálta, elragadó sokszínű rajzai külön értéket adnak a szép kötetnek.

MAGYARORSZÁG KIS KIRAKATA

Perzsa, seal, macska **bundák,** muffok, rókák **olcsón**
Szemere szűcsnél,
Erzsébet-körút 26. sz.,
második emeleten

Elegánsat, finomat **karácsonyra**
DORRIT
harisnyaszaküzlet
kesztyű- és öv-különlegességek
ARWA újból minden színben V., Váci-utca 14

Magyaros ruha
2-soros **SZMOKING**
kölcsönzés
Goldner VIII., ker., Rákóczi-út 59

Világhírű **ólomkristály**
a legszebb ajándék díszтárgy. Olcsón.
Damjanich-utca 54, I. em. 6. Címre ügyelni.

Budán, **II., Retek-utca 17. sz.**
alatti luxus sarokpalotában **nagyméretű** 2 szobahallos, 1 szoba-hallos és garszón
öröklakások
tanuári biztosítottt beköltözéssel **eladók**
Központi fűtés már működésben
Garázs külön eladó. Önálló telekkönyvi azonnali átírás. **Emeletre vonatkozó kívánságok az első 5 napokban figyelembe vehetők.** Érdeklődés helyszínen. Leköthető V., Klotild-utca 12/c, I. em. 1. Telefon 124-758

Karácsonyra legszebb ajándék a VIRÁG
Nagy választék, olcsó árak
„DÁHLIA" József-krt 25. T. 135-468

8 hengeres Lincoln autó
6 új belső- és külső gumival, luxus karosszéria, Zupka-gyártmány, 8000.— pengőért sürgősen **eladó.** BRAUCH, Mester-utca 29. szám

Gazdasági, házassági, érzelmi problémával forduljon **grafológushoz.**
Fogad 1—7-ig. Wesselényi-utca 46, I. emelet 9. M. CARY. Ünnep- és vasárnap is.

Mester-utca 44. 618 négyszögöl, raktár- és lakásépületekkel
2 utcafronttal, sürgősen **eladó.** Brauch Rt., Mester-utca 29.

Veszek Elefántcsont agyarat Elefántcsontfaragásokat Tajtékpipát
Nováqh műesztergályos utóda, Egyetem-utca 3.

Karácsonyi vásár
100 darab staniolos karácsonyi függelék 1 doboz ára **1 pengő 40 fillér** a Tamer török cukrászdában, VIII., Rákóczi-út 67. sz.
Minden vevő 2 dobozt vásárolhat

Kerékpárok, tricikli, autók használtak, **készítése, javítása, karbantartása.**
Vétel, eladás, csere. — Alkatrészek raktáron. **Essenfeld Zoltán műszerész,** Budapest, VII., Hársfa-utca 25

Világmárkás rádió legszebb karácsonyi ajándék! Részlet, csere: 25 pengőtől.
Juventus Technika, Nagy Lajos király-út 190

Évtizedes gyakorlattal, jó referenciával bíró, nagyvállalat volt pénzbeszedője
állást keres
Megkeresést a főkiadóba »Hadviselt« jelige alatt kérek.

CSAK EGY RÉSZ!

Az e heti 6 rejtvény mindegyikében az egyik nyíllal jelölt sorban egy állatnév van elrejtve. (Pl.: MINT A KARIKACSAPÁS ... KACSA.) A 6 kezdőbetűből egy hetedik állatnév olvasható össze. Ez küldendő be december 25-ig a mellékelendő 6 »Csak egy rész« cím. Jutalmak: 4 darab 10 pengős.

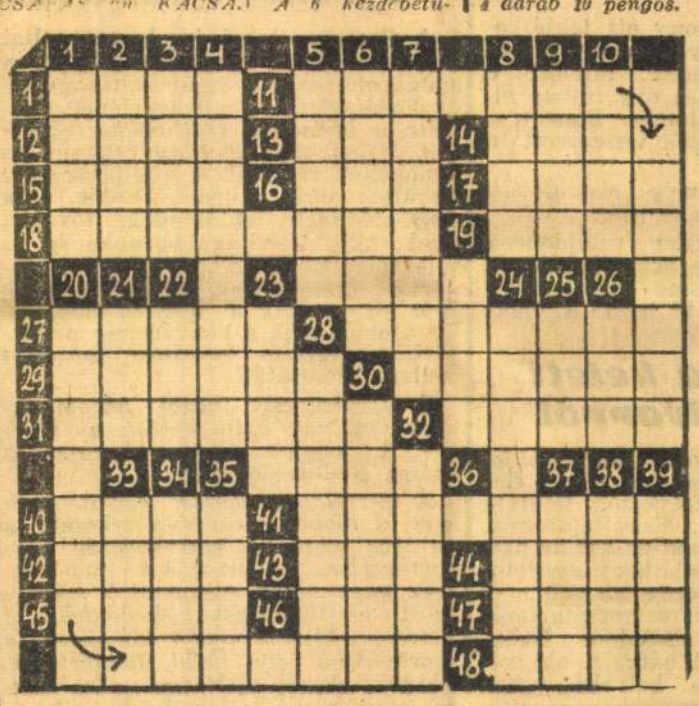

VIZSZINTES:
1. Sétány
11. Angyalképű ifjúember
12. Tenger — németül
13. Angol segédige egy alakja
14. »Sok ....«: Kettő, vagy semmi« (Arany: Hídavatás)
15. Gyümölcs — névelővel
16. Foglal — fog nélkül
17. Bokszcsata színhelye
18. Nagy ricsaj
19. Angol hölgy
23. Kódex — franciául
27. Egyvalaki énekel
28. Vidéke: hideg vidék
29. Muzsikáló
30. Teréz
31. Híres klassikus tragédia
32. Melyik embernek?
35. Pecsenye
40. Olcsó húsnak híg a ....
41. Spárta nagy fia
42. Zseblámpába való
43. Vissza: hivatal — németül
44. Serleg
45. Anya — franciául
46. J. A. S.
47. Vallásrőv.
48. Régi cipő

FÜGGŐLEGES:
1. Első pária
2. Szüret — németül
3. Francia férfinév
4. Borz pompás
5. Mikszáth népe
6. Az ég megszemélyesítője a görög mitológiában
7. Lecke
8. Károly — németül
9. A gyermeke
10. Marha — németül
19. Véreskornak
20. Kultúrcentrum
21. Zelóta balfele
22. Egy — angolul
23. Tüzet szüntess! (!)
24. Műbíráló
25. Fájdalom
26. Vajjon ők?
28. Borzasztóan jó! (?)
30. Spanyol regényíró a XVI. században (Mateo)
32. Pohárköszöntő
33. Férfinév
34. Van ilyen fény
35. Amaz párja
37. A Fekete tengerbe ömlik
38. Vörösség az arcon — névelővel
39. Asztalos is dolgozik vele

Zárórakönnyítéseket remél a szombat, a Szilveszter és a farsang

Az artisták kérelme

A zárórarendeletek módosításán dolgoznak az illetékes minisztériumok. Az érdekeltek a közeli napokra várják a módosító intézkedések megjelenését.

Legutóbb *az éjszaka foglalkoztatott artisták* érdekében intéztek felterjesztést az illetékes minisztériumokhoz. Szóvátették, hogy a nagyrészt Pestkörnyéken lakó, szerény fizetésű éjszakai alkalmazottak: *pincérek, zenészek és artisták két óra után nem tudnak hazamenni*, mert akkorra elmennek az utolsó villamosok és mire záróra után befejezik munkájukat, az éjszakai autobuszok is.

Azt kérik, hogy esetleg szigorú korlátok között *engedjenek nyitvatartani néhány helyet a mulatók környékén;* esetleg olyan feltétellel, hogy ezek csak 3 órakor nyitnának, a közönség így nem mehetne oda a lokálokból, ők azonban, az artisták és éjszakai alkalmazottak, eltölthetnék bennük az időt az első villamosok indulásáig.

A megjelenő módosítások hír szerint *szigorúbban körülhatárolják egyes üzemek nyitvatartását* és megszüntetik azokat a visszásságokat, amelyeket a zárórarendelet megjelenése óta tapasztaltak. Valószínűnek tartják azonban, hogy *több könnyítés is lesz, elsősorban a szombatot illetőleg* és esetleg a mulatók vasárnap délutáni nyitvatartását is megengedik.

Külön könnyítések lesznek Szilveszterre és a farsangra, amikor is a hagyományos nagy elitbálaknak megadják a záróra meghosszabbítását reggel 5 óráig.

Az artisták érdekében tett felterjesztést *Szilágyi* Béla, a Magyar Artista Egyesület kormánybiztosa is pártfogolja.

Királyi udvari hangszergyár
Sternberg
Rákóczi-út 60. Legjobb választék. Cserе. Javítás. Kedvező fizetési feltételek.
Bemutatója: MARNITZ
Telefon: 124-028 VIII., József-körút 37-39
Szakszerűen bemutatja
HOFFMANN RÁDIÓ
V., Szent István-körút 19. Tel.: 128-831.
NAGYGÉPEK ZENEGÉPEK
KONCERT
IV., Váci-utca 23
RÁDIÓ GRAMOFON, villamos háztartási cikkek részletre is.

Lukács Jenő kiskőrösi vásári kereskedőt gyanusítják a királyutcai rablógyilkossággal

A 19 éves fiatalember 500 pengőt küldött a szüleinek azzal, hogy világgá bujdosik

Nem egészen huszonnégy óráig tartó bravuros nyomozás után a főkapitányság bűnügyi osztálya megállapította, hogy ki gyilkolta meg tegnap délután a *Király*-utca 16. számú házban *Schönfeld* Izsó kötöttszövöttárukereskedőt.

A ma délután kiadott rádiókörözés szerint *a gyilkossággal alaposan gyanusítható Lukács Jenő 19 éves izraelita vallású kiskőrösi vásári kereskedő.*

Tegnap délután háromnegyed hatkor egy asszony ment be a ház udvarára, ahol sűrű egymás mellett nyílnak a különböző üzletek. *Schönfeld* üzletéből világosságot látott kiszűrődni, de ember nem volt látható, *a földön pedig elhullajtott papírpénzdarabok hevertek.* Kíváncsian benézett az üzletbe. A hátsó, sötét irodahelyiségből hörgést hallott. Megijedt, a házmestert hívta és ketten mentek be az irodába. A földönfekve találtak rá *Schönfeldre*, akinek fejét valamilyen éles tárgy, *fejsze vagy bárd*, teljesen szétroncsolta.

Kihívták hozzá a mentőket, akik bevitték a *Park-szanatóriumba*, de ott néhány perc mulva *meghalt*. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy *kilenc—tíz ütést* mértek rá.

A főkapitányság bűnügyi osztályáról *Kemény* Gábor főtanácsos, a sérülési csoport vezetője és *Zilahy* János rendőrfogalmazó vezetésével bizottság ment a helyszínre. Az irodahelyiségben üvegfallal elválasztott két méter hosszú és alig másfél méter széles pénztárfülkéből kiemelve megtaláltak egy vaskazettát, amelyben 2170 pengőt, legnagyobbrészt papírpénzt számoltak meg. A földön két-két darab tíz- és húszpengős és egy papír ötpengős hevert. Látszott, hogy *a rablógyilkos igen sietve dolgozott*, belemarkolt a vaskazettába, de *nem volt ideje mindent zsebregyűrni* és közben is elvesztett egypár papírpénzt.

Egy kucsmás fiatalember

A nyomozás mingyárt azzal a feltevéssel indult, hogy *a tettes ismerőse lehetett Schönfeldnek* és azért végzett vele olyan kegyetlenül, hogy *biztos* legyen a kereskedő halálában, mert attól félhetett, hogy ha áldozata életben marad és magához tér, elárulja őt.

A kereskedő segédje, *Szluka* Jenő elmondotta, hogy az inassal együtt tegnap délután félhat óra tájban elment az 53-as postahivatalba csomagot feladni. Az üzletben egész nap ott tartózkodott egy kiskőrösi fiatalember, akinek a nevét nem tudja, de a kereskedő jól ismerte. Megadta a személyleírását is: *kucsmát viselt, fekete báránygalléros télikabátot, csíkos fekete nadrágot és fekete cipőt.* Reggel óta állandóan az üzletben volt ez a férfi, aki még akkor is ott maradt, amikor ők már mentek a postára.

Akadt a házban több tanu, akik *két idegen alakot láttak félhat felé az üzletben mozogni, egy férfit és egy nőt. Szluka* elmondotta, hogy egy vevő volt az üzletben, akit »Manyi asszonynak« szólított *Schönfeld*. A házbeliek kihallgatása alapján megállapították, hogy *Lindenfeld* Miklósné született *Dreilinger* Margit volt a vevő.

Emlékezett rá, hogy ott tartózkodott az üzletben egy kucsmás, fekete télikabátos fiatalember. Mielőtt ő még háromnegyedhat óra tájban elment volna, a fiatalember kiment az üzletből és az ajtóból visszaszólt a kereskedőnek:

— Majd később *még visszajövök, ha már egyedül lesz* és ráér.

A szembenlévő üzlet tulajdonosa, *Back* Bernátné nemsokkal később a boltajtóból egy kucsmás fiatalembert látott kiugrani, aki igen gyorsan távozott.

Üzenet a keleti pályaudvarról

A további nyomozás során kiderült, hogy az üzletben tartózkodó fiatalember a nap folyamán felhívta *Kiskőrös* telefonon. Megállapították, hogy beszélt telefonon és azt az üzenetet küldte szüleinek, hogy *egyelőre nem megy haza.* Szerda óta volt már Budapesten és mivel hozzátartozói nyugtalankodtak, elküldték Budapestre *Sándor* nevű bátyját, aki végigjárta azokat a helyeket, ahol öccse megszállni szokott, de nem találta meg őt sehol és tegnap este eredménytelenül visszautazott Kiskőrösre.

Kinyomozták, hogy az először ismeretlen nevű fiatalember kivel beszélt Kiskőrön. Ezen az alapon tudták meg a nevét: *Lukács* Jenőnek hívják és egy ismerős asszonnyal beszélt, aki szülei szomszédságában lakik.

Még tegnap este leutazott Kiskőrösre másodmagával *Harangozó* Sándor detektívfelügyelő. Onála jelentkezett egy kiskőrösi asszony, *Földes* Aladárné, aki elmondotta, hogy tegnap estefelé utazott haza Kiskőrösre Budapestről. Hat óra tíz perckor a *Keleti*-pályaudvaron találkozott *Lukács* Jenővel, akit jól ismert.

A fiatalember átadott neki egy csomagot, ezenfelül 500 pengőt azzal, hogy *vigye el a szüleinek és adja át az üzenetet, hogy ő világgá bujdosik.* A csomagot a detektívek megvizsgálták és *vérnyomokat* fedeztek fel rajta. A csomagban pedig *Schönfeld* üzletéből való árut találtak.

Ezeknek az adatoknak alapján pontosan meg lehetett állapítani a történteket és *szinte százszázalékos bizonyossággal azt is, hogy a tettes Lukács Jenő.* A gyilkosság után eltünt. Most rádiókörözés alapján az egész országban keresik.

A körözés szerint személyleírása a következő: 165 centiméter magas, sovány, lefelé keskenyülő arccal, orra rendes, haja barna, fekete kucsmát, háromnegyedes, perzsaszerű gallérral díszített télikabátot, szürke csíkos nadrágot és fekete magasszárú fűzős cipőt viselt.

Feloszlatták a Lavalt elfogó rendőralakulatot

Genf, december 21. *(Német T. I.)* Mint Vichyből jelentik, a francia belügyminiszter parancsára pénteken este *feloszlatták a nemrég alakított francia segédrendőrséget, a Groupes de protection-t. (MTI)*

Kijelölték Budapest 1129 tüzifakereskedőjét

Rövidesen a petróleumengedélyek kiadása is eldől

A főváros ipari és kereskedelmi ügyosztályának javaslata alapján a polgármester a kormányhatósági intézkedések figyelembevételével *kijelölte a budapesti tüzifakiskereskedőket.* Közel *1500 kérvény* érkezett az érdekeltek részéről. A kijelöltek közé kerültek aozk a kiskereskedők, akik *kereszténynek* tekintendők, továbbá azok, akik a világháborúban és az ellenforradalom idején olyan magatartást tanusítottak, amellyel *méltónak* bizonyultak a nemzet hálájára. Ez utóbbiaknak a honvédelmi minisztérium részéről kiállított *igazolást* kellett felmutatni.

A kérvényezők közül *háromszázötvenkettőnek elutasították a kérését.* A kijelölt tüzifakiskereskedők száma *Budapesten 1129.*

A *petróleumárusítás engedélyezésére is többezer kérvény* érkezett a főváros ipari és kereskedelmi ügyosztályához, feldolgozásuk most folyik ugyanolyan szempontok szerint, mint a tüzifakiskereskedőknél. *A petróleumkiskereskedők kijelölése a legrövidebb időn belül* megtörténik.

Azok, akiket tüzifaárusításra kijelöltek, ha iparengedélyük petróleumárusításra is kiterjed, minden körülmények között *megkapják* a petróleumárusítás jogát is. A többi kérelmező jogosultságát a legalaposabban megvizsgálják.

Harmonika Sternberg Rákóczi út 60

HERPY ORAS
BUDAPEST, IV.,
PETŐFI SÁNDOR-U. 17

Róna Emy, grafikus

□ RÓNA EMY grafikusművész illusztrációiból nyílt kiállítás a Kemenesaljai Művelődési Központban. Alkotói pályája során több száz kötetet illusztrált, eddig 350 könyve jelent meg. A kemenesaljai bemutató után a Csepel Galériában nyílik majd műveiből újabb kiállítás.

2.

-.□ Róna Emy

Esti Hirlap, Bp. 1978. okt. 21.

Népszabadság, 1984. II. 19

EMY NÉNE MŰVÉSZETE

Róna Emy 80. születésnapjára

Vajon hány unoka él ma ebben az országban, aki az Öreg néne özikéjének, az oly kedves és közkedvelt mese címének már csak hallatára is — megfeledkezve minden nemzedéki ízlésvitáról — ugyanazt a meleg vállkendőbe burkolózó anyókát és bársonyos tekintetű gidácskát idézi maga elé, mint akiket már a nagymamák is a néne és az őz egyetlen élethű megjelenési formájának tekintettek? Hogy miért? Mert ilyennek teremtette meg Fazekas Anna meséjének ihletésében valamikor, hajdanán, Róna Emy grafikusművész, mesekönyv-illusztrátor, s olvasó legyen a talpán, aki az ő öreg nénéjénél „dolgos derekabbat", vagy gidájánál „sete-sutábbat" tudna elképzelni. De így van ez, ha illusztrátorként Tolsztoj, Andersen vagy éppen Grimm társszerzőjévé szegődik. Grafikái korántsem csupán díszítőelemei egy-egy könyvnek, az alakok nem egyszerűen a szöveg képi megfelelői; az ő rajzaiban még a tündérek is tündéribbé válnak, bájuk még bájosabbá szépül, sőt, nála a rútak is valahogy kedvessé válnak.

Pályája 1921-ben a Színházi Élet szerkesztőségében kezdődött; Tábori Piroska Dugó Dani című könyvének illusztrálása 1924-ben tette nevét szinte egy csapásra ismertté. Egészen fiatalon már egy párizsi szatirikus lap munkatársa, majd Róma következik, ahol egy kis időre odahagyja a mesék világát, az illusztrálást, s monumentálisabb műfajjal, a freskófestészettel foglalkozik. Régi vonzalma azonban az intim, sok-sok fantáziát és nem utolsósorban romantikát kívánó grafikához újraéled, s ettől kezdve munkásságának fő iránya a meseillusztráció marad.

Az Ezeregy éjszaka legszebb meséihez készített rajzai, melyek később, kilépve a könyvből, tárlaton is önállósították magukat, nemcsak kimeríthetetlen képzeletéről, egyfelé irányuló, ám biztos stílusérzékéről tanúskodnak, de ezek a miniatűrák mesterségbeli, technikai tudásának is csillogó bizonyítékai. S akkor még nem beszéltünk a János vitézről, melynek Iluskáját, Jancsiját és mostoháját — ha netán a költő nem is ilyen légiesnek látta őket — így őrzi majd nemzedékek emlékezete; vagy a bűbájos állatfigurákról, a soksok kedves humorral, nagyszerű tipizáló érzékkel megrajzolt-megszelídített ördögfiókákról, boszorkákról és sárkányokról, s meg se próbálhatjuk leírni az üveghegyek Róna Emy-s kékjét, az aranyalmák aranyát vagy a Holle anyó párnájából puhán szállingózó pelyhek álombéli melegét.

Lehet kételkedni abban, hogy hűvös-tárgyszerű korunkhoz illik-e ennyi édes álmodás; az viszont bizonyos, hogy Róna Emy illúzióvilága — a mesebeli jó tündérhez hasonlóan — sokszor éppen azokból az érzelmekből, gyengédségekből, meghatódásokból lop vissza valamit gyermekeinknek, amiből tőlünk, szülőktől sem kapnak eleget és amit megtagad tőlük a mai realitás, de amely nélkül élni még felnőttnek sem érdemes. Ezért vagyunk elfogódottak, amikor a most 80 esztendős Róna Emy érdemes művésznek, négyszáz kötet illusztrátorának még nagyonnagyon sok könyv ékesítéséhez kívánunk jókedvet és egészséget.

Bárdos Éva

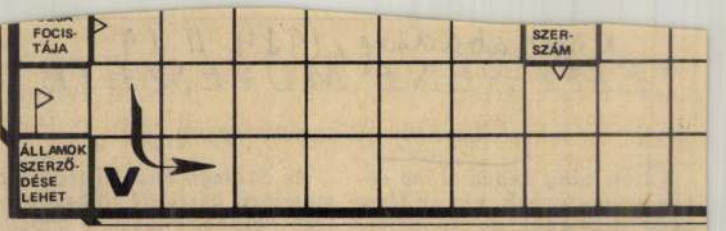

Beküldendő — lehetőleg levelezőlapon — az Arany-idézet
27. A cím mellé kérjük ráírni: VASÁRNAPI REJTVÉNY.

FEBRUÁR 5-I REJTVÉNYPÁLYÁZATUNK N

Megfejtés: A világ egy nagy tüskedisznó, mely akárhol érintem, sért.

Budapestiek: Szekszárdi Imréné, Takács Lajos, Szuromi István, özv. Kéry Józsefné, Maroch Éva, Gabi Tibor, Dedinszky Ferenc, Bakos József, Hegedűs János, Kék János, Lutz Istvánné, dr. Balázsi Ferencné, Farkas Károlyné, Koltai László, Balázs Andrásné, Tasnádi István, Kukusik László, Nyíri Antalné, Rádai Sándorné, Baumgarten Karola.

Vidékiek: Király András, Gyöngyös; Till Tamás, Pécs; Csikós Lajosné, Salgótarján; Czakó Józsefné, Győr; Bokor Attila, Salgótarján; özv. Papp Pálné, Mágocs; Jászberényi Emilné, Balassagyarmat; Rigó Zsuzsa, Tereske; Regéczi Ágnes, Heves; Tóth Klára, Nádudvar; Pekár Kálmánné, Karcag; Sparing Lászlóné, Szombathely; András Béláné, Szigetvár; Boros Lászlóné, Hajdúböszörmény; Benyó Istvánné, Mezőberény; Sinkó László, Szegvár; Smiri István, Biharkeresztes; Busi László, Rum; Seres Mi-

A RÁDIÓ ÉS A TELEVÍZIÓ

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

8.05: Öt kontinens hét napja.
8.20: Énekszóval, muzsikával.
8.59: Gondolatjel.
9.39: Ránki György: Pomádé király új ruhája. II. szvit.
10.03: A Gyermekrádió műsora.
11.00: Vasárnapi koktél.
12.05: Harminc perc alatt a Föld körül.
12.35: Édes anyanyelvünk.
12.40: Újragondoló. Faragó Vilmos jegyzete.
12.50: Magyar művészek operafelvételeiből.
13.37: Határ — Idő — Napló.
14.05: Népdalkörök pódiuma.
14.30: Szonda. Tudományos magazin.
15.05: Művészlemezek.
16.06: „Kell a jó könyv." Anyegin. Puskin elbeszélő költeményének rádióváltozata.
17.05: A kráterben. Riport.
17.30: A hegedű virtuózai.
18.14: A Radirpók. Csukás István meséje.
18.40: Kállai Ferenc jutalomjátéka. Élő holttest.
20.07: Népszerű szimfonikus zene.
20.39: Faragó Laura népdalokat énekel, Szakály Ágnes cimbalmozik.
21.01: Örökzöld dallamok.
22.15: Évszázadok mesterművei.
23.03: Kamarazene.
0.10: A Liége-i Szimfonikus Zenekar fúvósegyüttese játszik.

15.05: Magyar dzsesszarchívum. Szt.
18.30: A Magyar Rádió szerb-horvát nyelvű nemzetiségi műsora.
19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora.
19.35: Az Englisch Concert két Händel-concerto grossót játszik az Op. 6-os sorozatból. Szt.
20.05: Philadelphia Jerry Ricks blueshangversenye. Szt.
21.00: Legszebb Schumann-lemezeinkből. Szt.
22.08: Reneszánsz vokális muzsika. XXX/21. rész. Szt.
23.01: „Gyöngéden." Könnyű dallamok. Szt.

TELEVÍZIÓ

8.45: Tévétorna (sz.).
8.50: Óvodások filmműsora. Mesék a világból. Francia rajzfilmsorozat. XIII/7. rész: A kék szőnyeg titka (sz.). — Lolka és Bolka a nevadai sivatagban. Lengyel rajzfilm (sz.).
9.10: Lakótelepi gyerekek. Csehszlovák filmsorozat. VII/7. rész: Az iskola (sz.).
9.35: A láperdő szelleme. Mesejáték (sz.).
10.05: Hírek.
10.10: A Közönségszolgálat tájékoztatója.
10.15: Telesport. Téli olimpia (sz.). Mai versenyek: Férfi műlesiklás I. futam, 50 km-es férfisífutás, férfi műlesik-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971. I.É.B. 131

1021

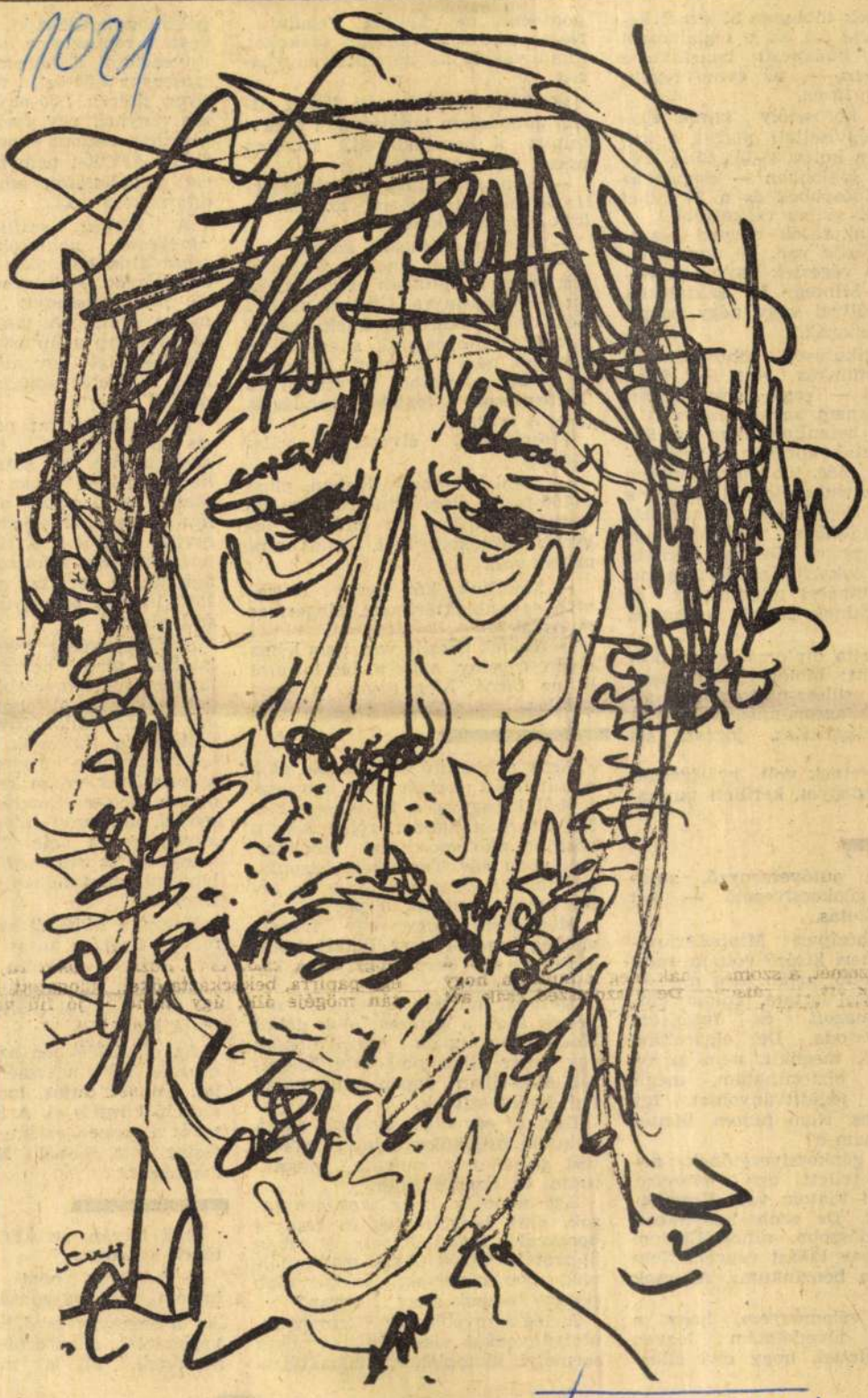

Róna Emy rajza

asok többsége öt évnél ke-
deje űzi ezt a foglalkozást
0 budapesti benzinkutas
)7-en —, tíz évnél régeb-
)án 19-en.
en korosztály szinte egy-
képviselteti magát a ku-
— a korfa 36-tól 40-ig szé-
ki legjobban — csupán az
el idősebbek és a 20 évnél
bak száma csekélyebb.
nzinkutasok negyed részé-
ttségije van, de ugyanenny-
em végeztek nyolc általá-
m. Mintegy 55 százalékuk
sztállyal vagy négy polgá-
ndelkezik.
nzinkutasok többsége az-
akmunkás volt — főleg
elő — vagy gépkocsivezeté-
saknem ugyanennyi volt a
és betanított munkás. So-
goztak közülük a kereske-
en, még többen különböző
szövetkezeteknél. Nagy a
középkáderek, adminiszt-
különböző előadók és
ők száma. De van korábbi
és takarító, rendőr- és ka-
, tanácsi alkalmazott és
(akinek „más" szakmája
t).
nfajta diplomás van a ku-
özött: biológia-földrajzsza-
ár, szülész-nőgyógyász, ál-
sztő agronómus, villamos-
közgazdász, jogász, sőt

legetnek volt gyárigazga-
rőrnagyot, kerületi tanács-

ula autóversenyző, autó-
s gépkocsivezető — két
inkutas.
Nehézipari Minisztérium-
szteri kísérő voltam, mint
ezető, aztán meg miniszt-
essel jártam. Voltam kül-
almazott és futárként
ide-oda. De elgázoltam
ert, meghalt, nem az én
biztosíthatom, mégis
a jogosítványomat. Így
tas. Nem tudom, bünte-
tsam-e?
gépkocsivezetőnek ne-
tellett egy Mercire.
ki Fiatom van. Vezethe-
nt. De szoba-konyhában
rdőszoba nincs. Eladom
hogy lakást vegyek. Nem
a benzinkutas. Az csak

a véleményem, hogy a
is jövedelmem legyen
sülettel, hogy elvi állás-

pontomat
Nézze ezek
mind várjá
csit.

A. Péter,
tila gimnázi
töltött a
beszél tapas

— Könny
lés és élvezetes, mert az ember *látja*, hogy mit keres.

— Milyen autósokat szeret?

— Magyarokat, mert azok mindig adnak... Minden vevő kedves ha nem kicsinyes. Utálom azokat akik óriás kocsival jönnek, mondjuk Rolls Royce-szal, s egy ilyen kocsiból négy forintot nyomnak az ember markába. Egyébként a Trabantosok a legjobb vendégek.

— A kereset?

Mosolyogva, élvezettel válaszolgat.

— Napi hetvenes átlagban, plusz a 700 forint alap. Ahhoz, hogy jobb kúthoz kerüljön az ember, nagyobb protekció kell, mint ami nekem volt.

— Mondjuk, két forint borravaló egy ablaktörlésért. Megéri az autósnak?

— Akinek kocsija van, nem lehet olyan szegény, hogy a két forintot ki ne bírná. Meg aztán a kocsi kötelez.

Azok a kisegítő diáklányok, akik a kút előtt sorban álló kocsioszlopból kihagyva a következő Fiat 500-ast és a Skodát, rohannak a hátrább álló sportkocsi csodához, amelyben egy Tarzanhoz hasonlatos olasz fiatalember ül — az arcot nézik, nemcsak a pénzt.

Megtörtént, hogy egy francia vendég kezéből egy fiatal kutas kirántott egy tízest, mert nem kapott borravalót.

Mesélik, milyen harsányan nevettek azok a kutasok, akik doboz Kossuthot kaptak borravalóként egy fehér Oldsmobil tulajdonosától. Akkoriban éppen mindnyájan Pall Mall-t szívtak.

Egyszer egy olasz tíz lírát adott. A kutas megvetően eldobta, miközben szánakozva mondta olaszul: uram, ez tizenöt fillér.

Azt mondják, hogy azok a kutasok, akik becsületesek és csak a borravalót fogadják el, átlagban ötezret keresnek. Akik manipulálnak, nyerészkednek, sokkal több pénzre tesznek szert. Hogyan?

A legkönnyebb az üzemanyag-utalványokkal visszaélni, ez csak személyi motozáskor, ruhaátvizs-

tulajdonosa volt.

A kúthoz szállító
nincsenek pontosan
tehát általában több üz
szállítanak — kevesebb
—, mint amennyit a
mérce mutat. A tanka
forintot kap a kutastól
két hét alatt egy állon
liter többletet adhatna
zsebre".

A kútoszlopokat nem
jes pontossággal be
automatának 0,7 száza
határa lehet plusz, n
többet ad ki a kút, mi
mutat, azonnal jelenti
revízió jóvá is írja. Ha
természetesen a haszon
nak jut; a decikből gy
1000 liter is összegyűli
szak alatt.

Sok bejelentés érke
latoktól, mert becsap
tankautósok, kevesebb
got adnak le. A többit
egy ismerős állomásra,
csóbban a kutasnak,
len beavatni a kútszer
a szerelőnek vissza kel
oszlop mérőszerkezetét
nyival, amennyi illeg
anyag került bele. T
a szerelő is részesedik
leplezni, mostanában
sikerült.

Vagy: a külföldi sa
mében fizet, a kutas
ját fizeti be helyette.

Időnként, ha figyeln
vő, nem nulláról indítj
mata kutat...

Az elmúlt évben az
désze 350 visszaélé
fel, ezt 691 kutas, tan
szerelő követte el. A k
tehát a haszon értéke
forint volt, ebből 26
megtérült.

Csík István, az ÁFO
ének vezetője:

— A károk nem a
hanem a népgazdaság
Az üzemanyag-gazdálko
vezettebbé, ellenőrzötte
ne tenni. Mi is me

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 MÁJ 20

MAGYAR NEMZET

Róna Emy

arafi munkái

1021

Róna Emy rajza

Ez a szelle
lálkozón is,
falujában, a
dult már Ge
különhajó az
vevőivel, a
elől, a parto
tyúk közt, h
sanne-ban is kikössön, majd megkezdődjék Cullyben, a hegyektől körülvett tóparti nagy téren az ünnepség, felhangozzanak a színpadon *„A nagy Sondrebond-i háború"* verses elbeszélés sorai (a német protestáns és francia katolikus kantonok értelmetlen háborúskodásáról; magyarul a *Helikon* kiadásában jelent meg), a vidék szőlőművelőinek, hegyilakóinak énekkarától kísérve, hogy meghallgassuk államférfiak megemlékezését... hogy aztán olvassuk a *„24 heures"*-ben, ebben a lausanne-i napilapban a *„Ha Ramuz ott lett volna"*-című írásban: „Ha Ramuz most a Place d'Armes felé sétált volna, bizonnyal megőrül, hogy szőlőművelőkkel s néhány vidám, nem éppen intellektuel cimborával koccinthat, bekukkant a kantinba (1200 személynek terítettek vacsorához s ott állították fel a színpadot is, félve az esőtől, de ragyogó volt az idő), aztán megindul valahová a munkasztalához, hogy újra íráshoz ásson... mert mindig is ide-

ka a vállalkozás megindításához éppen az volt, hogy egyszer teljesen saját elképzelései szerint (tehát saját rendezésében is) színre vigye *A Nibelung gyűrűje*-tetralógiát. Ezt az előadássorozatot azóta is a *Ring* „Karajan-reformja" néven ismerik, s valóban nagy tett volt az előadóművészet történetében. Karajan szakított a hagyományos felfogással, amely valójában éppenséggel nem volt hagyományos. A reform lényege a wagneri partitúrákhoz való visszatérés, tehát mindazoknak a hamis tradícióknak lehántása, amelyek Bayreuth hallgatólagos hozzájárulásával elfedték Wagner zenéjének színeit, finomságait, kamarazeneszerű zenekari effektusait, s a wagneri zenedrámákat az állandó fortissimo és az üvöltő éneklés jegyében eltorzították.

Karajan persze nem csak a *Ringért* hívta életre az *Osterfestspielt*. Egy operaelőadás, egy oratorikus és két

Róna Emy levele

Kaposy K. Ödön: Csavargó voltam

KISGÖRGÉNYI BARTHA FERENC kiadása

A lendületesen megírt mozgalmas regényben a szerző átélt kalandjai tárulnak elénk. Földrészeken át vándorolunk a szerzővel, aki saját rajzaival díszítette ezt a vérbeli kalandos ifjúsági regényt.

Ára kötve **16.—**

Magyary Judit: Örökség a hegyek között

DANTE kiadás

Három fiatal leány és egy fiú útja a boldogulás felé.

Ára kötve **9.60**

Karácsony Sándor: Barátság és szerelem

ERDŐS és SZABÓ (EXODUS) kiadása

Karácsony Sándor sokféle kiadásban megjelent művei a Barátság, a Szerelem és a Hivatás, egykötetbe kötve. A legaktuálisabb ajándék az ifjúságnak.

Ára fűzve **4.50**

Mark Twain: Koldus és királyfi

VIGILIA kiadás.

Az ifjúság klasszikusai sorozatban az örökké élő, nemes romantika legszebb munkáit hozza egymásután a Vigilia könyvkiadó. A teljesen új átdolgozás Mándy Iván művészi munkája a képeket Korcsmáros P. készítette.

Ára kötve kb. **15.—**

Kosáryné Réz Lola: A Balassi vár kincse

RUSZKABÁNYAI kiadás

Minden fiatal lány szeret arról álmodozni, hogy várkastélyban lakik, s a régi lovagregények idejét éli. Egy ilyen várkisasszonyról szól ez az újszerű hangon megírt, gyönyörű könyv. Nem történelmi regény, nem komolykodó könyv, bár visszanyul egészen Szent Margit életéig is egy öreg dajka mesélgetései nyomán. Leányaink legkedvesebb olvasmánya lesz!

Ára kötve **10.—**

May: Winnetou

ATHENAEUM kiadás

Teljes kiadás három kötetben

A halhatatlan ifjúsági regényíró immár klasszikussá vált hatalmas alkotása. Távoli tájak, távoli emberek szokatlan és érdekes élete bontakozik ki e nagyszabású regényből.

Ára kötve kb. **45.—**

Lagerlöf Zelma: Amikor én kislány voltam

ATHENAEUM kiadás

Saját leánykorának élményeit mondja el a halhatatlan írónő: az emlékek megszépítő varázsa lengi át az egész művet.

Ára kötve **13.20**

Montgomery: Gyermekszív rejtelmei

ATHENAEUM kiadás

A meg-nem-értett ifjúság lázadozó titkainak érdekes és tanulságos eseményei teszik fordulatossá ezt a klasszikus művet.

Ára kötve **10.—**

Nagy Méda: Szendrey Marika

ROZSNYAI kiadás

Marika, mint kislány éli át Petőfi és Julia szerelmét és a szabadságharcot. Mosoly és könny kíséri végig ezt a történetet, amely a két Szendrey leány történeti alakját vetíti elénk, akik boldogságot ajándékoztak két nagy költőnek: Petőfinek és Gyulai Pálnak. Ára kötve **10.80**

Ötven év

a Magyar Lányok Emlékalbuma

UJ IDŐK IRODALMI INTÉZET (Singer és Wolfner) kiadása

A Magyar Lányok most ünnepli alapításának ötvenedik évfordulóját. Tutsek Anna, a Magyar Lányok szerkesztője, ötven elbeszélést, minden évfolyamból a legszebbet, a legjellegzetesebbet gyüjtötte össze ebben a pompás kötetben, Albumalak, ára szép kötésben **20.—**

Nagykárolyi Etelka: Mint a madár...

ROZSNYAI kiadás

Ebben a könyvben azt a problémát boncolja az írónő, hogyan lehet valaki egészen modern leány és amellett gondos kis háziasszony is. Ezen a friss, bátor leányalakon keresztül teszi rokonszenvessé a repülőnői hivatást.

Ára kötve **10.80**

Pálosy Éva: Hatan az asztal körül

ROZSNYAI kiadás

Falusi környezetéből elvágyakozó fiatal leányról szól ez a történet. Csupa báj és kedvesség ez a könyv, amint rámutat annak az igazságára, hogy az egyszerű falu tisztább boldogságot őriz egy fiatal lélek számára, mint a város tarka forgataga.

Ára kötve **11.80**

Palotai Boris: Kegyetlen ifjúság

HINDY ANDRÁS (IRÁS) kiadása

A kitűnő írónő ebben a regényében nem az ifjúsághoz szól, hanem a felnőttekhez. Elsőrangú meglátással merül el fiatal leányok lelkivilágába s tükrözi vissza nagyszerű és komoly művészetével.

Ára fűzve **12.80**, kötve **14.80**

Urbán Dezső: A diákkisasszony gazda lesz

KIR. MAGY. EGYETEMI NYOMDA kiadása

Az én földem c. nagysikerű regény átdolgozott, új kiadása.

Ára kötve **10.—**

Osváth Zsuzsa: A vöröskereszt angyala

HUNGÁRIA kiadás

A krimi háború sebesültjeinek és betegeinek irgalmas angyala, az előkelő lady, Florence Nithingale. Nemesen irgalmas, magasztosan példaadó életregénye minden szebb élethivatást választó leány kezébe való. Róna Emy rajzaival.

Ára kötve kb. **9.—**

Eleanor Porter: Az élet játéka

PALLADIS kiadás

Milliós példányszámával a leghatalmasabb könyvsikere volt Amerikában, ez a regény, amely az élet drámai változatainban mindig a derűt és vigasztalást meglátó, csodálatos kislány történetét írja le. Róna Emy tíz illusztrációjával.

Ára kötve **15.—**

Karácsonyi könyvjegyzék 1943.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Róna Emy festő- és grafikaművésznő

1021

nzet — Vasárnap, 1979. febru

A Magyar Nemzet galériája

Róna Emy rajza

sárnap, 1979. február 25.

Zalahátság városa

Nagykanizsa felnövése

rosaink között alig van
, amely földrajzi hely-
ől fakadó energiáit ered-
resebben hasznosította
, mint Nagykanizsa. Egy
létrejöttének előfeltéte-
fejlett társadalmi mun-
egosztás — vagyis, hogy
ai között a mezőgazda-
termelők mellett kézmű-
és kereskedők is legye-
—, a rendszeres árucsere-
yolítás és végül bizonyos
rvező szerep betöltése.
kanizsa soha nem volt
i város, helyzeti ener-
révén mégis már igen
túlnőtt a mezővárosi

jó darabig osztozik ugyan nyugati határvárosaink közös sorsában, 1957-ig sajnálatraméltóan stagnál, de a dél-zalai olajmezők feltárása újabb — minden addiginál nagyobb lendületű — fejlődés kezdetét jelenti számára. Nagykanizsa *a zalai olajipar központjává válik;* a kutatás, a feltárás, a termelés irányítása ma már mind itt összpontosul. A *Kőolaj- és Földgázbányászati Vállalat* ötezer embert foglalkoztat, s nemcsak a Dunántúlon, de az Alföldön is végez fúrásokat. Az 1944-ben

egyébként párhuzamosan
lyik az új negyed kialaki
sával.

A történelmi városmc

Kanizsa történelmi vár
központjának rekonstrukci
során messzemenően tiszte
ben tartják a védelemre m
tó utcasorokat és épülete
A főutcán — amely az M7
út átkelőszakasza — a s
zadforduló idején épült e
két emeletes szecessziós la
házak közötti foghíjak n
hivalkodó módon, noha t

Róna Emmi.

1928 junius 21, csütörtök

* **A Nemzeti Szalon évadzáró kiállitása.** Változatos és gazdag kiállitás nyilik meg a *Nemzeti Szalonban.* Méltóan zárja be idei művészi munkásságát. A nivó az utóbbi években feltünően javult, sok az uj érték is. Feltünik *Róna* Emmi, *Erdős* Lajos, *Johan* Hugó nemes művészete. Szépek *Kende* Jolán rajzai, *Bán-Kuszka* Lili karakterben erős arcképei, *Schuschny* Erna kompoziciói, *Sassné Farkas* Böske és *Sass-Brunner* Ferenc tájai, *Velten* Armand öreg kondása, *Guncser* Károly két figurális képe, *Dimics* Sándor vázlatai, az egyre erősebben és értékesebben fejlődő *Nógrády* Magda öregasszonya, nagyon szép balatoni tája és *András* József tájképe. A szobrászok közül *Zirlich* József és *Kovács* Pál művei értékesek.

Budapest, 1928. jún. 21.

Róna Emmy
festőművész

— **A Nemzeti Szalón tavaszi tárlata.** Kétszáz és egynéhány kép, szobor, grafika, a szokásos évi vigaszverseny vásári együttese, amelyben alig akad valamirevaló darab. Valami különösebb értelme nincs az egésznek. A rossz, sőt dilettáns képek felhalmozva sem javulnak meg. Viszont azt a néhány komoly munkát, amely mégis idekerült, szinte elnyomják. Csak fáradságosan sikerül a nézőnek kihalásznia az érdemes neveket, amelyeknek sorát *Róna* Emmy (három dekoratív hatású akvarelje a tárlat kiemelkedő értéke) és *Schaar* Erzsébet (érdekes női feje és férfiportréja nívósabb környezetben is feltűnő tehetséget reprezentál), továbbá *Johan* Hugó és *Ducsay* Béla nyitja meg. Erős fejlődést mutatnak *Bendéné* K. Friderika Riviera-részletei, *Dabis* Rózsi vásznai és *Spinner* Klára akvarelljei. *Turán Hacker* Mária, *Bakonyi* Kató, *Jungabelné Éber* Anna, *H. Schuschny* Erna, *Müller* Ágota és Méla, *Nógrády* Magda, *V. Pataky* Ferenc, *Soós* György, *Szuly* Angela, *Vadon* Benjámin és *Weisz* Klári teszik teljessé azt a listát, amelyért tudomásul kell vennünk a vasárnap megnyíló kiállítást. —*io.*

Pesti napló
1929 VI. 16

Folyó szám.....

Könyvelé

192.....

T á

A ..... *számú ügyiratok alapján:* .....

A könyv lap-száma	Tartozók			Korona	f

D. Róna Emmi

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Vízfestményein grafikus stílusának egyre fokozódó erejét érezzük

U j s á g
1929.VI.16.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
Róna Emy, grafi
kusművész
PESTI MŰSOR
1979 FEB 14

1021

Róna Emy grafikusművész meseképei

Háromszázhetvenöt magyar és idegen nyelvű mesekönyvet illusztrált. Ki tudja, hány nemzedék nőtt fel mesekönyvein? Ki ne emlékezne vissza szívesen gyermekkora világszép királykisasszonyaira, gonosz, rút boszorkányaira, fontoskodó tudósaira, a János vitézre, s az Öreg néne őzikéjére.

Róna Emyt — a kiállítás megnyitása előtt — lakásán kerestem meg. Amikor ajtót nyitott, úgy éreztem, hogy valamennyi mesehősének szép, jó, igazságos, kedves figurája testesül meg benne, s

Tudósok

a gonosz, csúf, undok alakok nem is az ő munkái. Fehér haja, szép arcvonásai, bájos, kedves modora, anyáskodó fogadása pillanatok alatt elárulta, hogy tiszta szívből szereti a gyerekeket és hallatlan odaadással illusztrálja könyveit. A kedves, meghitt otthon telis-tele van képekkel, s pillanatok alatt a mesék fantasztikus birodalmába röpítik a látogatót is. Vidám, színes *gyermekarcok sorozata*, az *Ezeregy éjszaka meséinek* illusztrációi — s mire továbbszáguldanék gyermekkorom mesés birodalmán, az *Így néztünk ki 1945-ben* című grafikán akad meg a szemem. Itt is gyermekarcok, gyermekalakok — de megtörten, fázósan, éhesen. Az az igazság, valóság, amit minden mesében keres, s végigkíséri egész pályáját.

— Ön több száz könyvet illusztrált, klasszikus és mai meséket egyaránt. Hogyan dolgozik? Van-e kedvenc témája?

— A mesék világa kimeríthetetlen, kiaknázhatatlan kincsesbánya. Van kedvenc témám, kedvenc figurám. Minden könyvhöz úgy kezdek, mintha ez lenne az első. Rengeteg bennem a tudásvágy, szakmailag még mindig képzem magam. A magánéletemet is alárendelem munkámnak. Csúcsteljesítményemnek s kedvencemnek az Ezeregy éjszaka meséit érzem.

— Úgy tudom, ezt többször is illusztrálta...

— Háromszor. Először 1947-ben, majd 1960-ban, s legutóbb néhány éve. Mindig próbáltam tökéletesíteni a rajzokat. Ennek a kiállításnak azért örülök, mert a vázlattól a kész könyvig láthatják a látogatók, mennyi új felfedezés, mennyi új forma jelenik meg rajzaimon, míg elkészül a könyv. Hónapokig jártam a múzeumokat, figyeltem a perzsa, a kazah, a hindu, az indiai és más karaktereket, viseleteket, viselkedéseket, csak ezután kezdtem a munkához.

Beszélgetés közben a kiállítás anyagát nézegetjük. Félszemű, ravasz rablók, kígyóbűvölők, fontoskodó, szakállas tudósok, Turandot, Seherezádé, Szindbád, Ali baba, a perzsa miniatűrökre emlékeztető finomsággal elevenednek meg előttem.

Róna Emy parányi helyen teremt svéd, francia, bolgár, lett, észt, albán, magyar, finn, orosz miliőt *(Népek meséje sorozat — Mesemondó)*. S így rajzaival az apróbbak esztétikai nevelésén túl fontos ismereteket is ad. Sokoldalú művész. *József Attila illusztrációk, önportrék, nógrádi menyecskék* is függnek a falon. Az *Életben maradtak* és az *Óvóhely* című grafikái egy darabka történelmet idéznek, mint ahogy a pókhasú, köpcös pap is az a kutyájával, amikor büszkén lépeget az összekötözött, sovány szegényemberek mellett — még ha mesefigura is.

A *Nemzeti Galéria* után a *Helikon Galériában* és a *Csepel Galériában* találkozhatnak a látogatók műveivel. Mindenütt más témát mutat majd be. A hallatlanul gazdag életműnek így is csak töredékét állíthatja ki, hiszen február 20-án hetvenötödik születésnapját ünnepli. Gratulálunk, és kívánjuk, maradjon továbbra is ilyen fiatal, fantáziája legyen olyan gazdag, mint eddig.

Csorba Mária

PM 101

A PM sportműsora

Atlétika

Február 10—11-én (szombaton és vasárnap): Budapest I. o. felnőtt férfi-női fedettpályás bajnokságai. Olimpiai csarnok. 10 óra.

Birkózás

Február 10—11-én (szombaton és vasárnap): „Matura Mihály" emlékverseny, kötöttfogás. Körcsarnok. 12 és 9 óra.

Jégkorong

Február 9-én (pénteken): Ú. Dózsa—FTC, NB I. o. IV., Megyeri út. 17 óra. BVSC—Székesfehérvári Volán, NB I. o. Kisstadion. 17 óra.

Február 14-én (kedden): Magyar Népköztársasági Kupa mérkőzései (FTC, Ú. Dózsa, BVSC, Volán — sorsolás szerint) Kisstadion. 17 órától.

Gyorskorcsolya

Február 8-án (csütörtökön): Felnőtt I. o. férfi-női sprint-bajnokság. Városligeti Műjégpálya. 18 óra.

Kosárlabda

Február 10-én (szombaton): Vasas Izzó—Soproni SE, NB I. o. férfi. IV., Megyeri út 6. 16.30 óra. TFSE—BSE, NB I. o. női. XII., Alkotás u. 44. 15 óra. MTK-VM—KSI, NB I. o. női. VIII., Hungária krt. 6. 15.30 óra. Bp. Spartacus—BEAC, NB I. o. csarnok. 16 óra. BEAC—TFSE, NB I. o. női. XI., Menyecske u. 11 óra. MAFC—Szolnoki VM, NB I. o. női. IX., Kinizsi u. 1—3. 11 óra.

Február 12-én (hétfőn): Vasas Izzó—MTK-VM, NB I. o. női. Sportcsarnok. 17 óra. BSE—Bp. Spartacus, NB I. o. női. Sportcsarnok. 18.30 óra.

Műkorcsolya

Február 10—11-én (szombaton és vasárnap): Utánpótlás országos bajnokság, férfi-női. Millenáris pálya. 15 és 9 óra.

Súlyemelés

Február 9—10-én (pénteken és szombaton): Csapatbajnokságok, NB I. o. 1. forduló. XXI., Béke tér 1. Csepeli súlyemelő-csarnok. 10 óra.

Tenisz

Február 12—14-ig (hétfőtől szerdáig): „Izsák János" emlékverseny, fedettpályás. Ú. Dózsa terem. 15 óra.

Vívás

Február 11-én (vasárnap): Női tőr I. o. minősítő verseny. Vasas SC csarnok. XI., Pasaréti út 13. 9 óra. Párbajtőr I. o. minősítő verseny. Ú. Dózsa terem. VII., Majakovszkij u. 89. 9 óra.

1021

1979..III. 2. Kossuth 17,35 Áné

Láttuk, hallottuk...

- Róna Emmy majd 50 éve illusztrál mesekönyveket, most a Galériában az Ezeregyéjszaka meséi cimü könyvhöz készitett illusztrációit láthatjuk, ennek többféle változatát 1947-től egészen 1977-ig. Bojár Iván szerint mi az amire oda kell figyelni a közönségnek ennél a tárlatnál?

- Mondjuk talán mi az, amit a látogatónak észre kellene vennie. Feltéve, hogy a látogatók azok volnának, akik számára ezek az illusztrációk készültek, nevezetesen gyerekek. Nem a gyerekek látogatják, a felnőttek. Ilyen módon ez valóban egy mühelykiállitás, ahol a felnőtteknek, szakmabelieknek mutatja be az immáron 75 esztendős Róna Emmy azt, hogy egy témából mit tudott kihozni.

Róna Emmy
festő- és grafikusművész

Természetesen nem egy témát illusztrált a 75 év alatt, hanem nagyon sok mesekönyvet, gyerekkönyvet és hasonló témáju dolgokat. Amit észre kellene vennie a közönségnek, hogy Róna Emmy hol helyezkedik el az illusztrátorok között, ezen a kiállitáson nem tudja észrevenni, hiszen nincsen viszonyitási alap.
Tehát inkább megpróbálom elmondani. Róna Emmynek ha menézzük a 30 évet felölelő munkáit, akkor azt látjuk, hogy áz első Ezeregyéjszaka illusztrációit a perzsa miniaturából és a szecesszióból meriti, a kettőt összekombináló, bizonyos fajta némileg talán édeskés stilusból indult ki, amit azután ahogy egyre jobban egy vélt illusztrátori kötelességtől fel tudta szabaditani magát, mind inkább szabadabbá vált a szövegtől. Itt meg is kell állni, mert közbe kell vessek saját magamnak valamit.

- Éspedig?

- Róna Emmy tulajdonképpen soha nem szakadt el a szövegtől. Nem azok közé az illusztrátorok közé tartozik, akik egy az irott szöveggel egyenértékü, de attól lényegileg független és csupán hangulatban, vagy müvészi mondanivalóban adekvát illusztrációt helyeznek. Ő ténylegesen a szöveget illusztrálja. Tehát a figurák, akik megjelennek, azok a szövegnek a figurái, a környezet a szöveg környezete.

- Azt hiszem egy mesekönyvnél ez elég fontos.

- Ez egy mesekönyvnél fontos, és nagyon fontos a gyerekeknél is, mert a fantáziájukat ő ugy tudja transzponálni az irodalmiból a vizuálisba, hogy nincsen törés a kettő között.

- Térjünk vissza akkor a képekhez. Ami számomra élményt jelentett az az, hogy az előbb emlitett 47-es képek, amelyek lehetnek ódeskések, naturálisak, tehát pontos, kirajzolt figurák, ehhez képest valóban egy felszabadultság érezhető a 77-es rajzokon, amelyek inkább szinükben, folthatásukban emlékeztetnek az Ezeregyéjszaka meséire.

- Igen, itt most már nem egy az Ezeregyéjszaka fogalmát felidéző keletieskedésről van szó, hanem arról, hogy azt a vitalitást, azt a fajta drámaiságot megfelelően tudja Róna Emmy transzponálni egy vizualis müvészetnek a sikjára, és hogy ezt éppen 75 éves korában, több mint 50 éves szakmai gyakorlat után sikerült, számomra rendkivül irigylésre méltó teljesitménynek tünik.

Ünnep

KÉPES SZÉPIRODALMI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ: MEGYERY ELLA

I. ÉVF. BUDAPEST, 1935. 7. SZÁM. FEBRUÁR 5.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN. ÁRA 60 FILL. ELŐFIZETÉSI ÁR 1 ÉVRE 28 P 1/4 ÉVRE 7.50 P

AMI A RÓMAI GETTÓBÓL MEGMARADT

A római gettóról akkor sem sokat hallott az idegen, amikor még állt ez a városrész a Tiberis-parton, körülkeritett fórumjával, ahol az Augustus-korabeli portikusokat birkabelek és kóser kecskesajtok koszorúzták s a maszatos házak földszintjei állandóan vizben áztak.

Mussolini hatalmas városrendezési akciója egyszerre elsöpörte ezt a festői negyedet s ami belőle maradt: valóban csak egy palettára való. A régi Róma életrekeltése elsősorban is: rombolás. Igy kellett itt is ledönteni évszázados falakat, napot és levegőt sohasem látott sikátorokat felásni...

A rommávált háztömbök alól kibontakozott a *Marcellus-szinház* korintusi márvány oszlopsora, amelyet *Augusztus* császár sógorának, Marcellusnak a tiszteletére emelt.

Éveken át folyt a bizarr összevisszaságban egymásra és egymásmellé zsufolt házak bontása s az államilag kisajátitott lakások szapora népességét leginkább a *Casa Popolaré*-kban, Népházakban helyezte el a hatóság.

Elképzelhető, micsoda izgalmat keltett annak idején a városrész halálos itélete a hurcolkodásra nem igen berendezett gettólakók közt, akik a még Jeruzsálemből ideszármazott ősök gyermekei s ükapáik háromszáz évnél is régebben lakták már ezt a zsibongó, homályos utcaszövevényt.

És csodálatosan: egyetlen hangot se hallott az ember Mussolini parancsa ellen! Én éppen Rómában jártam, mikor az első ásatási munka kezdődött s a mocskos falakon nem egyhelyütt olvastam ilyen krétasorokat, jeléül, hogy maga a kitelepitett, áldozatul esett Gettó is mennyire átérezte a Duce törekvését:

Evviva il Duce, restauratore
di ogni romana grandezza!

Róna Emmy rajza

Vitéz László Párisban

Pár napja nyilt meg a *Bábszinházak Nemzetközi Világkiállitása Párisban.* Nem véletlen, hogy éppen itt, és nem máshol. Olaszország kivételével sehol sem rajonganak annyira a *Marionnette*-szinházért, mint Franciaországban, ahol már elkeseredett harc is dult az ártatlannak látszó népi mulatság körül. A tizennyolcadik század elején történt, amikor a kis *Polichinelle* teljes tüdőből énekelni kezdett a vásárokon, s ezzel a tilalmak és pörök egész sorozatát zuditotta ugy a maga, mint fából faragott kollégái nyakába, mert az Opera, mint az énekes szinjátékok privilegizált háza, nem akarta megtürni Polichinellet, az éneklő konkurrenst.

A Bábszinház, a Guignol, lassan enyészetnek indult, s már-már egészen tönkre ment, amikor a hires Le Sage pártfogásába vette. A következő században aztán uj erőre kapott, s azóta egy-egy bábszinház apáról fiura száll. Ilyen a Beranger-Pajot-Walton család nagytradicióju kis francia szinháza, amely száz éves, s ilyen a legrégibb párisi bábszinház is, a „Théatre du vrai Guignolet" („Az igazi Guignol szinház"), ahol a megalapitó dédapának, — 1818-ban — még állandó helyhez sincs joga, hanem *„vonulhat"* a Champs Elysées hosszában, kerekes kocsijával, meg-megállhat összecsődíteni a gyerekhadat, de estére el kell tisztulnia a helyszinről, s egy üres telekre áll be kocsijával. (Ma a Grand Palais pompázik a hajdani üres telken . . .)

1848-ban üt a szabadság órája a kedves kis fajankók számára, s a nagyapának már megadatik a kegy, hogy saját költségére összetákolhat egy állandó szinházat. S ma, száztizenhat év után, a párisi gyerekek még mindig a Champs Elysées fái alá vonulnak izgulni és művelődni, papák és nagyapák vezetésével, kiket személyes emlékeik is visszavonzanak . . .

*

Erre az ezerkilencszázharmincötös kiállitásra a világ minden tájáról eljöttek a kecses, a komikus, a keserü és bölcs bábuk, s akit szerződése nem engedett, az fényképét küldte önmaga helyett. Itt látjuk a francia Guignolt, az angol Punch-ot, a német Kasperl-t, az olasz Pulcinellot, az orosz Petrouchkát, és a magyar Vitéz Lászlót.

A falakon végig ott függnek festői kosztümjeikben a famüvészek, selyem és bársonyba öltözött egykoru meseemberek, állatok és történelmi alakok, s a lemezből és nemezből, rugóból és dugóból, gyöngyből és göröngyből készült modern „művészek". A Bohóc, a Halál, a Furfangos, a Kámzsás, a Fösvény, a Részeg, az Együgyü, farkasszemet néznek őseikkel, a templomi játékok szent táncosnőivel, és a jávai árnyékfigurákkal. Itt vannak a hires török Karagöz bábuk: nagyhasu basák, háremhölgyek, s mellettük a kinai árnyék-játékosok, akik még a „Nagy Séraphin" alázatos kis szinészei voltak.

De csöngetnek, este kilenc óra, kezdődik az előadás. Pár héten át minden este más és más francia Bábszinház van soron, ma este az *„Arc en Ciel"* (*„Szivárvány"*) játszik, a kitünő magyar müvésznek, *Blattner Gézának* komplett kis szinháza, amelynek ötletes produkcióí évközben is állandóan vonzák a francia közönséget. Különben is ennek a mindig uj irányok felé haladó müvésznek az érdeme, hogy ezen a világkiállitáson a magyarok ilyen szépen szerepelnek.

Első szám: a scenirozott ófrancia sanzon: „A Loire partján". — A csónakot négy matróz hajtja, és száll a dal, kastélyok, fák, felhők nyájak vonulnak a lassan tovatünő diszlet Walleshausené, pásztorlány ősi karmozdulattal vágyódik, majd belép a csónakba . . . A matrózok eleveznek, majd visszajönnek, s a siró kislányt visszateszik a part báránykái mellé . . . Öt perc és ennyi élmény: Költészet, szerelem, csalódás. Tökéletes szimbólum és kristálytiszta életfilozófia. A guignol hű marad önmagához, mert itt megbukna minden, ami nem igazi játék.

A felvonásközöket és átdiszletezést a felső szinpadon lezajló perszíflázsok humoros jelenetek tőltik ki, vagy egy-egy stilizált táncjelenet, mint amilyen Walleshausen „Nyomor" bábujának tragikus tánca. Nagy sikerük van a *Nemzetek Szövetségéből* vett mulattató figurák énekének és táncának, érdekes a *Vak Vadász* groteszk jelenete, remek az *Ezüstlakodalmát ünneplő komikus öreg házaspár játéka, a Fotografus gépe előtt,* s magának a fényképező masinának szörnyszerüsége hallatlanul mulatságos. Kitünő a *Banjos meg a Pelikán,* s hatalmas tapsot kap a hangulatos *Magyar Legenda,* finom muzsikájával.

Előadás után Blattner Géza elárulja, hogy tavaszra nagy tervei vannak: már készülnek is műtermében a bábuk, kosztümök, diszletek és *szinre fog kerülni Párisban az Ember Tragédiája, a tizenkettedik századbeli misztérium-játékok stilusában.*

Előre is gratulálunk. Igy bucsuzunk el a Marionnettektől, akik békében térnek vissza az ádáz pofozkodás után dobozaikba, ellentétben az emberi művészekkel, akik játék után szokták elkezdeni az ilyesmit . . .

S. E. *(Páris)*

Magyar legenda: Egyszer egy királyfi . . .

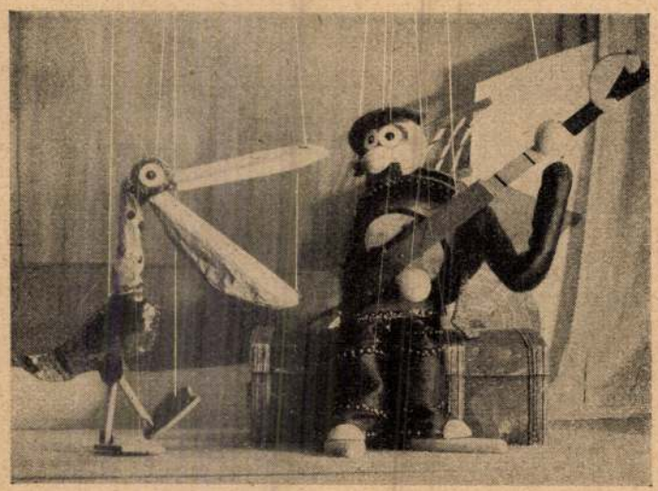

Banjó ur és pelikánja

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

Róna Emy

1965 MAR 21.
1021

FILM · SZÍNHÁZ · TÉVÉ · RÁDIÓ · ZENE · KÉPZŐMŰVÉSZET

Róna Emy grafikái a Dürer Teremben

Bizonyára legnépszerűbb grafikusművészeink egyike *Róna Emy*, hiszen közönsége méltán hálás és nagy számú gyermekgenerációk nőttek fel alkotásain. Képzőművészeti élmény valóban, mert grafikái nemcsak kedvesek, színvonalasak is, rajzai nemcsak megragadják a gyereket — igényre is nevelik. És hogy mennyire őszinte a gyerekszeretet, mennyire belülről fakad ez a sajátos művészi szemlélet Róna Emynél, azt mostani, *Dürer Terem*-beli kiállítása is bizonyítja. Igaz, ezúttal nem gyerekeknek szánt műveket, hanem „komoly" grafikákat állított ki, de amazoknak erényei, szelleme és szemlélete — áttételesen bár — most is érződnek rajzain, akvarelljein.

Nagyon megnyerő művész. Hiszen alapvető élménye az élet- és természetszeretet, a drámáktól mentes derű, amelyet elsősorban virágtémájú, változatos lapjai szólaltatnak meg. Szemléletének azonban legalább ilyen állandó jellemzője a derűs humor, a könnyed groteszkség is, s másik kedvenc témaköre, az állatok ábrázolása iskább ezt fejezi ki. Ezeknél sem megy el a kritikai hangig, a kedves pulikban, az esetlen elefántokban fölösleges is keresnünk áttételesebb, filozófikusabb tartalmat. S mégsem egyszerűen a gyermeki hang szólal itt meg. A gyermek nyelvén is értő felnőtt, a gyermeket nagyon szerető művész és nő hangja ez: játékos is, naiv is, kedves is, de azért igazán művészi. S ezt a megkülönböztetést elsősorban mértéktartó ábrázolási módja, az édeskés gügyögéstől, a hatásvadászattól távol álló egyénisége adja, másrészt az a valóban megragadó technikai tudás, színvonalas stílus, amely ezeket a műveket jellemzi.

A művész alkotómódszere — néhány rajzának stílusa is — közel áll a távol-keleti ecsetrajzok természetábrázolásához. A kínai és japán művészekhez hasonlóan rendkívül részletesen, nagyon közelről ismeri a természetet, a virágokat és az állatokat, a választott téma minden apró vonása a birtokában van, és mégsem naturalista. A legjellemzőbb mozzanatokat emeli ki imponáló magabiztossággal — egy állat „arckifejezését", egy virág ernyőjét, egy-egy faágat —, s miután ennek sikeres ábrázolásával jól megragadta a témát, a többit, a részleteket csak jelzi bravúros nagyvonalúsággal. Ez a könnyedség egyébként is jellemzője, s szerencsés módon párosul ritka színkultúrájával, nagy rajzkészségével és jó kompozíciós érzékével. Művei ezért levegősek és lebegően könnyűek, de ezért megkomponáltak és igen kultúráltak. Mesterségbeli tudása megmutatkozik egyébként a műfajok sokaságában: a művész egyaránt otthonosan bánik a filctollal és a vízfestékkel, a pasztellel és a szénnel.

Derűs, harmonikus képzőművészeti élmény Róna Emy kiállítása. Grafikái — ha nem is akarnak választ adni az élet bonyolult kérdéseire — kedves szóval mondanak valamit nemcsak a gyerekeknek, hanem — most elsősorban — a felnőtt tárlat-látogatónak

R. Gy.

Napló

„EGY LEHELLET, EGY A PÁRNA...”

Alig hinném, hogy tartottak már keresztvíz alá céltudatosabb újszülöttet, mint akit nekem sikerült. A neve már megvolt, Nemeskürty István, ezzel nem kellett törődni. Csak az volt a kérdés — megfogan-e a keresztvíz? Akik az újszülöttet körülállták — a Vigília szerkesztőségében történt ez —, nemigen bíztak benne. Volt elég gondja a keresztapának, hogy meggyőzze őket. Mert a hadifogságból éppen hazatért és leszerelt ifjú utászhadnagy túl sokat akart. Rendkívül szerényen és halkan ugyan, de nagyon határozottan. Rögtön közölte célját — filmesztéta kíván lenni, megváltani a magyar filmművészetet, és melléje irodalomtörténész, lehetőleg professzor. Mindkettőre alaposan felkészült. Látott minden filmet, ami látható volt, értesültsége, cédulagyűjteménye felért egy archívumával. És tudta — nyilván ezt is kicéduláz-ta előbb —, hogy mint irodalomtudós merrefelé indul el vadászatra, és hogy nagy vadat akar elfogni, Bornemisza Pétert. Nyilván Bornemiszáért tanult meg olyan kitűnően latinul, és azt sem volt nehéz kitalálni, kinek-minek a kedvéért oroszul és olaszul — ami fellelhető filmesztétika volt, az oroszul és olaszul íródott. Hogy az egyetlen magyar filmesztétikát, a Balázs Béláét, elolvashassa, ahhoz csak németül kellett tudnia. És németül persze tudott. Csak még magyarul nem: kicsit felületesen írt és fogalmazott, de természetesen azt is tökéletes magabiztossággal.

Több mint másfél évtized tel el azóta. S most már senkinek sem lehet kétsége

Érdekes, izgalmas és ugyanakkor lehangoló olvasmány „A meseautó utasai”. 1930-tól a felszabadulásig kíséri figyelemmel a magyar hangosfilm történetét, és írója akarva-akaratlan egy rémregény írására kényszerül. Igénytelenség, ostobaság, belső-külső korrupció áraszt el mindent, ez ellen küzd — alig olvasottan — néhány filmesztétánk, kritikusunk. Félelmetes és lehangoló olvasni-látni, milyen óvatos kacskaringókban kerüli el a magyar film az igazabb mondanivalókat, s hallgatja el, vagy jobb esetben hogyan szűkíti le, a társadalmi valóságot. Száz meg száz magyar film közül alig néhány maradandót jegyezhet fel a krónika. És ez a néhány előzmény, folytatás nélkül marad, elborítja, szinte semlegesíti a filmipar tengeri kígyó hosszúságú celluloidszalagja.

Így kellett-e ennek törvényszerűen lennie — ezt, gondolom, talán behatóbban vizsgálhatná Nemeskürty. Hiszen ezekben az időkben — hasonló társadalmi körülmények között — már jelentkezik az olasz neorealista film, hogy nagy remekekkel folytassa a háború után a kezdeményeket. Ennek vizsgálatával — a a társadalmi okokat kitűnően elemzi különben — több pszichológiát alkalmazhatott volna. Csak a körülményekben találhatjuk az okokat, vagy magukban az alkotókban is? Hogyan történhetett, hogy Szőts Istvánnak mégiscsak sikerült megalkotnia az „Emberek a havason” remekét, és még az ifjú Ranódy László is kis híján a „Szakadék” leforgatásának megvalósításáig juthatott — és ugyanakkor a többiek megrekedtek a filmiparban. Érdekes és hasznos lett volna ennek a szellemi tehetetlenségnek, igénytelenségnek vagy tán csak — mert szó lehetett erről is — kényszerű belenyugvásnak lélektani gyökereit kiszabadítani. Úgy gondolom, belefért volna a kötet koncepciójába egy egy rendezői életszakasz műveinek elemzése. Így világosabb lenne az összkép, egyszerűbb és érthetőbb az átmenet a felszabadulás után

GERGELY SÁNDOR

ELBESZÉLÉSE:

VÁSÁR

Kokas János bácsi ill
vényszéki tárgyaló
vénye elé állt. Két
és néha helyeslő
egyik bíró gyors,
amelyek az öreg
sorolták a nyomozati jegy
adatok szerint Kokas Jánc
esztendős, nős, róm. kat
asztalos mester, vagyon
nem volt. Két nős fiúgye
ban teljesít szolgálatot, h
szintén nős, orosz fogságb

Most az elnök vette kezé
— Vádolva van — kezd

De felpattant az ügyész
ből zárt tárgyalást kért. A
ták a fejüket és néhány pe
után, az elnök elrendelte, h
tárgyalótermet.

Most megszólalt Kokas
— Nagyságos elnök úr —
gedelmet kéresk nékik —
padok felé, ahonnan a tere
kifelé vagy húsz ünneplőbe
tot. — Engedelmet kérek..
radjanak.

— Zárt tárgyaláson senk
— szólt rá az elnök.

— De kérem alázattal, ő

A bíróság újra tanácskoz
sze és egy perc múlva azz
sal utasította el a tanúkih
nyuló előterjesztést, hogy a
mozás folyamán nem tagad
jes beismerésben volt, és így
zegek följelentését százszáz
ságnak fogja fel a törvénysz

Az elnök most már üres

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Róna Emy

NÉPSZAVA

1979 MÁJ 20

Gráfikusművész

8 1021

NÉPS

ALKOTÓMŰHELYBEN

Róna Emy mesevilága

Hogyan lesz valakiből meseillusztrátor? Például úgy, hogy a szülei beíratják az elemi iskola első osztályába, hónapokig illedelmesen ül a padban, mígnem egyszer a tanítónő — esetünkben a termetes, vörös sörényű Roskai Albertné — a mesebeli királyfi udvarába betévedő kisleányról szóló verses mesét olvassa föl a gyermekeknek:

Ugye szép itt, ugye jó itt?
Tekints ide, meg oda!
Bársony itt a gyepes udvar
Drágakő a palota.

S a tanítónő közben észreveszi, hogy egy kislány már nem hátratett kézzel ül, hanem ujjacskáival valamit matat a padon. Mutasd csak, mit firkálsz a füzetedbe? — szól rá vészjóslóan a gyerekre. A füzetben ott találta az imént olvasott mesét, rajzban elbeszélve.

Ez után a kis epizód után persze még hosszú idő telt el addig, amíg valóban művész lett Róna Emyből. Pontosabban: nem is olyan hosszú idő. Az apa újságíró és író volt, aki maga is írt meséskönyveket, ifjúsági regényeket. Így a családi környezet segítette a művészi ambíciók felébredését. Tizenhat éves korában el is határozta, hogy meseillusztrátor lesz. S egy év múlva, anélkül, hogy otthon valakinek szólt volna, néhány próbarajzot magához véve, fölment a *Színházi Élet* szerkesztőségébe, és illusztrációs munkát kért. Egy majomról szóló novellát kapott, s ezzel kezdetét vette alkotói pályája.

1924-ben már Tábori Piroska *Dugó Dani* című könyvét illusztrálja, s utána a sorozat minden kötetét, szám szerint tizenkettőt. Közben képezte magát itthon is, külföldön is, Párizsban és Rómában. S már-már hűtlen lett a meseillusztrációhoz. Párizsban egy szatirikus lap munkatársa, Rómában Terruzzio Terrazzi freskótanár osztályán tanult. Itthon plakátokat is tervezett. Számos hazai és külföldi kiállításon vett részt, több díjat is nyert. Munkásságának fő iránya azonban a *meseillusztráció* maradt.

„Amikor Róna Emy — állapítja meg a művészről szólva D. Fehér Zsuzsa — először vett ceruzát a kezébe, hogy az addig divatos, esztétikai nevelésre alkalmatlan rajzok helyett valami újat, értékesebbet alkosson, szinte járatlan, ismeretlen úton indult el." Mi volt az újdonsága ezeknek az illusztrációknak? Az, hogy a korabeli túlrészletező, a valósághoz szolgai módon tapadó illusztrációkkal ellentétben merte elhagyni a fölösleges részleteket, merte szabadonengedni fantáziáját, és hozzá tudta adni saját mondanivalóját a műhöz.

Illusztráció francia népmeséhez

Munkásságának súlya, művészetének egyenletes és harmonikus bontakozása a felszabadulást követő évtizedekre esik. A felszabadulás után művészete mélyebbé, sokrétűbbé válik. S később, az ötvenes évek első felében, az elsők között perli vissza a sematizmustól a költőiség és fantázia, a *teremtés jogát* a meseillusztrálásban. Bazsov, Grimm, Andersen, A. Tolsztoj meséihez, a *Mesemondó* című antológiához, *Az ezeregyéjszaka legszebb meséihez* készített illusztrációk jelzik ennek a gazdag alkotói pályának fő állomásait. Művészetének másik vonulatát az állatábrázolások képezik. (*Meghívó az Állatkertbe*, *Majomkönyv.*) A művészetét átfogóan bemutató gyűjteményes kiállítás várat magára. Addig is, az idén, két kis kiállításon mutatta be grafikáit a közönségnek. A Nemzeti Galéria *Műhely* sorozatában az *Ezeregyéjszaka* téma négy feldolgozását tárta a közönség elé, mégpedig úgy, hogy a látogatók alkotóműhelyébe is bepillanthattak, a vázlattól a kész műig követhették az alkotási folyamatot. A Helikon Galériában szintén egyetlen sorozatot állított ki; az állatkerti majmok életét hozza közel hozzánk, bensőséges művészi ábrázolással.

Róna Emynek szó szoros értelmében lételeme, életritmusának fő szabályozója a munka, Tehetségével ökonomikusan bánó, új élmények befogadására képes, fantáziában, ötletekben kifogyhatatlan, folyton megújuló művész, aki minden feladat elé olyan megilletődéssel, belső kétségekkel és tusakodással ül le, mintha nem is művek hosszú sora állna már mögötte. A csoda persze újra és újra megtörténik, de ez az „alkotói válságállapot", a feladat iránti alázat, a művészi teremtés előfeltétele nála. S az ihletett percek teremtő koncentrációját *tanulmányrajzok* tucatjai előzik meg. A mese csomópontjait felidéző, mozgalmas tömegjelenetek alakjainak jó részét például először külön-külön is megrajzolja, remek tipizálóérzékkel idézve meg a hetvenkedő katonát, a furfangos diákot, a fontoskodó tudóst, a kenetes papot, az intrikus boszorkányt, a csípnytevő ördögfiókákat, a bővérű menyecskéket, nyafka királykisasszonyokat. Majd *kompozíciós ötleteket* vázol fel, részcsoportozatokat hoz össze háromnégy figurával, míg végül eljut a várt teremtő feszültségig, és magától értetődő természetességgel, játékossággal, bravúros biztonsággal vázolja fel a húsz-harminc figurás kompozíciót. Bár a szerkesztési váz nagy vonalakban előre kész az alkotóban, a részmozzanatok, egy-egy figura megjelenése, az alakok kapcsolódása többnyire rögtönzésszerűen történik, munka közben fejlődik, alakul, gazdagodik a kép. A hangsúly nem az egyes alakokon, hanem a szervesen, gazdag elevenséggel épülő kompozíció egészén van.

Róna Emy az illusztrálás *klasszikus hagyományainak* folytatója és megújítója. Művészetét hűségesen alárendeli a mese szellemének és mondanivalójának. Természetesen, nehézségek nélkül megtalálja az utat a gyermeki világképhez.

Kerékgyártó István

erikaiak a SALT-ért

Carter elnök az egyezmény jóváhagyása mellett érvel

mindenkit az amerikai törvényhozási jóváhagyás kilátásait illetően. S nagyon is indokolttá teszik a Carter-kormányzat *alapos felkészülését* a nehéznek ígérkező szenátusi csatára, s a végső szavazásra.

Amerikai politikai szakértők már az év elején egybehangzóan arra figyelmeztettek, hogy jelentősen megváltozott a Capitol Hillen a politikai hangulat azóta, hogy 1972-ben *88:2 arányban hagyták jóvá az első SALT-megállapodást.* Most, hogy elérhető közelségbe került és kézzelfoghatóvá vált a SALT 2 megkötése, tovább szaporodtak a mértéktartó óvatosságra intő figyelmeztetések.

A *New York Times* bizonytalannak ítélte a törvényhozási helyzetet, a *Washington Post* felmérése szerint pedig pillanatnyilag a szenátusban legfeljebb 40 honatya tekinthető biztosan elkötelezettnek a SALT 2 mellett, 20-an, 25-en — az amerikai katonai-nukleáris fölény fokozásának megrögzött hívei, a katonai ipari komplexum szószólói — biztosan ellene szavaznak, s 40 azoknak a szenátoroknak a száma, akik még határozatlanok.

Ezért valószínűnek tartják, hogy a SALT 2 egyezmény júniusi aláírása után még *hosszú hónapokig* eltart a törvényhozási processzus, sőt, maga a szavazás alighanem áthúzódik a jövő esztendőre — az elnökválasztások évére. *Robert G. Kaiser*, a Washington Post ismert kommentátora már április közepén arról cikkezett, hogy a Carter-kormányzat a parlamenti-politikai matematika, a „számok törvénye" nyomására taktikát változtatott és most már arra törekszik, amit korábban mindenképpen igyekezett elkerülni: *az 1980-as választási hadjárat középpontjába készül állítani a külpolitikát, s azon belül is a Newsweek* magazin cikkírója is, aki szerint az elnök és környezete arra a meggyőződésre jutott, hogy a *SALT és Jimmy Carter jövője szempontjából egyaránt előnyös a ratifikálási vita, illetve az ezt kísérő kormányzati kampány elhúzódása.* A SALT szempontjából azért, mert *alaposabb felkészülést tesz lehetővé* a SALT hívei számára. Jimmy Carternek pedig azért, mert a békéért, az enyhülés elmélyítéséért, a nukleáris katasztrófa elhárításáért küzdő felelős államférfiként vívhatja meg újraválasztási hadjáratát.

A harc most Washingtonban a *„határozatlan" szenátorok megnyeréséért, „igen" szavazataik biztosításáért folyik.*

Nyilvánvaló, hogy fölösleges erőfeszítés volna az enyhülésnek, a szovjet—amerikai kapcsolatok javításának olyan ellenfeleit győzködni, mint például *Henry Jackson* demokratapárti szenátor, aki az elvi megállapodás nyilvánosságra hozatala pillanatában sietett kijelenteni: *„Nem ismerem ugyan a szerződés részleteit, de biztos, hogy a megállapodás a Szovjetuniónak* szinte felfoghatatlan tényezők kényszeríthetnek bizonyos honatyákat ara, hogy „határozatlannak" vallják magukat.

Amerikai vendégünk elmondta, hogy az ő szenátora például olyan államban készül 1980-ban esedékes újraválasztása érdekében korteskedni, amelynek republikánus közvéleménye a *SALT 2 egyezmény mielőbbi amerikai ratifikálását kívánja*, ám a pártgépezet szenvedélyesen ellenzi a szerződést. Ha tehát a szenátor most egyértelműen állást foglal a SALT 2 mellett, azt kockáztatja, hogy a jövő év elején esedékes próbaválasztásokon *saját pártgépezete buktatja ki*, s novemberben már nem is indulhat. Ha viszont a pártgépezet szájíze szerint elutasítja a SALT-ot, s ily módon a helyi republikánus vezérkar győzelemhez segíti a próbaválasztáson, novemberben *esetleg szavazói mérnek rá vaksaikkal vereséget.*

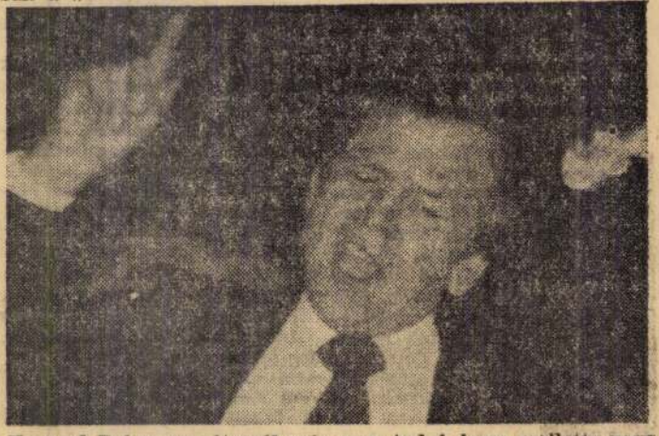

Howard Baker szenátorról még nem tudni, hogy mellette vagy ellene foglal állást

Carter elnök és kormányzatának tagjai beszédekben, nyilatkozatokban biztosítják az amerikai közvéleményt arról, hogy *a SALT 2 igazságos és ellenőrizhető, mindkét fél számára előnyös*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 MÁJ – 4

CSEPEL

Róna Emy
Grafikusművész

A meséket még szebbé teszi

Róna Emy kiállítása a Csepel Galériában

1021

Az illusztráció sokat segít a gyerekeknek a mesék megértésében

„Még szebbé teszi", s ezt nem túlzás mondani *Róna Emyről*, aiknek illusztrációiban több évtizede gyönyörködhetünk. Hiszen generációk nőttek fel azokon a meséken, amelyekhez ő készítette a rajzokat. Az Ezeregyéjszaka legszebb meséi, a Grimm-mesék kedves alakjait láthatjuk újra és újra, de mindig friss ruhában, dús fantáziával és csodálatos képzelőerejével párosulva.

— Pályámat hivatásnak érzem — mondta, amikor otthonában felkerestem. — Nagy kontrasztok vannak bennem. Rómában 1934—36-ig voltam ösztöndíjas; az akadémiára jártam és freskófestést tanultam, F. Ferradzzinál. Az „Anyaság" című képem — mutat dolgozószobájának egyik nagy festményére —, itt látható, abból a korszakból való. S lám ezzel szemben miniatúrákat készítek! De szeretem is csinálni, és állandóan tele vagyok új és új alakokkal.

— *Mikor volt az első kiállítása?*

— Nagyon régen, mondja sóhajtva, 1962-ben Párizsban a nővéremmel együtt, aki festőművész volt, és ott is lakott. A francia fővárosban két évig tanultam, miközben egy párizsi lapnak rajzoltam.

— *Mikor kezdett rajzolni?*

— Még egész kisgyerek koromban. Művészcsaládban születtem. De érdekes módon az olajfestés nem vonzott, csak a tus, pasztell és akvarell. Sokat dolgoztam, de sohasem fáradtam el, mert mindig újabb alakok foglalkoztattak.

— *Merre járt még Franciaországon és Olaszországon kívül?*

— Számos országban jártam, köztük a Szovjetunióban, Csehszlovákiában, Lengyelországban (négyszer is), s persze minden utamról élményekkel, emlékekkel gazdagodva, benyomásaimat rajzokban is megörökítve tértem haza otthonomba.

— *Több száz könyvet illusztrált. Kérem, említsen meg néhányat közülük.*

— Összesen 379 magyar és idegen nyelvű könyvet illusztráltam. Köztük Arany László Magyar népmeséit, Csányi Gyöngyi Csibeköltögetőjét, Várnai Zseni Tündérkertjét, Ölbey Irén Patti Petijét, A varjú háztűznézőben ászt népmeséket, Tolsztoj Aranykulcsocskáját, az Ezeregyéjszaka meséit többször is. Idén márciusban a Nemzeti Galériában az Ezeregyéjszaka és az Ezeregynap meséihez készített illusztrációimból rendeztek kiállítást. Sok kedves látogató gratulált a „napló"-ban, amelynek végtelenül örültem. A Helikon Galériában április 5-től volt az idei második kiállításom, ahol az érdeklődők csak állatképeimet láthatták. Ezek a „megemberiesített" figurák, amelyek élő modell után készültek — magukon viselik a döbbenetet, a rabságot, a szomorúságot vagy a vidám nemtörődömséget.

Itt, a XXI. kerületben, a Csepel Galéria ad otthont Róna Emy újabb kiállításának, melyen *A baranyai népmesékhez*, a *Mesemondóhoz*, *Bercze Nagy meséihez* és a *Tudósok, bölcsek, boszorkányok* című művekhez készítetett illusztrációk tekinthetők meg.

Fenyves Mária

értekezletre k
zottságok kü
alapot teremt
nyes munkáh
rumokon mél
zik az ifjúság
vékenységét,
gyan tudunk
párt politikájának eredmé-
nyes megvalósításához? —
tette föl a kérdést hozzászólásában *dr. Tarcsi Gyula*, a KISZ Budapesti Bizottságának titkára.

A KISZ elsősorban akkor járulhat hozzá eredményesen az MSZMP politikájának valóra váltásához ha föltárja azokat az aktuális problémákat, amelyek a fiatalokat foglalkoztatják. *Most a gazdasági munka hatékonyságán, minőségén, a minőségi paraméterek javításán van a hangsúly. Akkor dolgoznak jól a KISZ-esek* — folytatta a gondolatmenetét a KISZ Budapesti Bizottságának titkára —, *ha föltárják és hasznosítják a fiatalok energiáját, akkor, ha a fiatalok legszélesebb rétegeinek megmutatják, miként lehet jobban dolgozni.*

Az ifjúsági mozgalom általános feladatairól szólva le-

CSM bizottsága kiemelkedő, *példamutató munkát folytat.*

A KISZ Budapesti Bizottságának véleménye szerint is országos mértékkel vizsgálva *kimagaslóan jó a csepeli ifjúkommunisták termelést segítő tevékenysége, a védnökségi munka. A KISZ-bizottság fegyelmezett, pontos szervezeti életet teremtett, korszerű munkamódszereket dolgozott ki a hagyományok mellett.* A KISZ-bizottság tervszerű irányító munkájának és az itt dolgozó fiataloknak köszönhető, hogy a CSM KISZ-szervezetét országszerte a legjobbak között tartják számon. Mindezek alapján *a KISZ Központi Bizottsága úgy döntött, hogy ismét* (sorrendben harmadszor) *a Csepel Művek KISZ-szervezetének adományozza a KISZ KB Vörös Vándorzászlaját.*

A KISZ KB elismerése a Vörös Vándorzászló

Komoly politikai tényező, fontos közvéleményformáló erő a CSM KISZ-szervezete — hangsúlyozta felszólalásában *Ernszt Antal*, a Csepel Művek pártbizottságának első titkára. A gyár közvéleményének megkülönböztetett figyelme kíséri az ifjúkommunisták küldötteinek munkáját. A küldöttgyűlésre olyan időpontban került sor, amikor a KMP, a KIMSZ megalapításának és a Tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulóját köszöntik a tröszt vállalatainál. *A megtisztelő szovjet kitüntetés — az Októberi Forradalom Érdemrend — odaítélésében nagy szerepet játszott a gyár fiataljainak áldozatkész munkája.*

A fiatalok döntő többsége egyetért a párt politikájával — állapította meg a CSM-pártbizottság első titkára. *A pártszervezetek*, amikor a KISZ munkáját irányítják, *arra törekszenek, hogy a fiatalokban is erősítsék a marxista—leninista szemléletet, s az ennek megfelelő gondolkodásmódot.* A párt politikáját a gyár fiataljaihoz a KISZ-esek juttatják el. Ezért is fontos az a megállapítás, amely a küldöttgyűlésen Ernszt Antaltól hangzott el: *„A KISZ Csepel Művek bizottsága, a vállalati KISZ-szervezetek alapvetően betöltik hivatásukat.* Ezt mutatja a politikai nevelőmunka egyik legfontosabb fokmérője is, a párttagajánló tevékenység. *A múlt évben az új párttagok 57,6 százalékának volt egyik ajánlója a KISZ-alapszervezet taggyűlése.* A CSM pártbizottság továbbra is növelni akarja a pártalapszervezetekben a fiatalok arányát." — Ezzel összefüggésben szólt arról is, hogy azok a párttagok, akik életkoruknál fogva a fiatalokhoz igen közel állnak, a KISZ-ben kapjanak és vállaljanak megbízatást.

Ezután a CSM pb első titkára elismeréssel beszélt az ifjúkommunisták termelést segítő tevékenységéről. Arra ösztönözte a küldöttgyűlés résztvevőit, a KISZ-bizottság tagjait, hogy fejlesszék, finomítsák a különféle munkaversenyformákat. *„Legyen nagyobb becsülete a mindennapos munkának, a középpontban a minőség, és a hatékonyság álljon"* — hangsúlyozta. *A KISZ-bizottság karolja fel és népszerűsítse a jó kezdeményezéseket*, mint amilyen például a KISZ komplexbrigád életre hívása volt. *A gyár fejlődése töret-*

1021

BESZÉLGETÉS
RÓNA
EMMYVEL

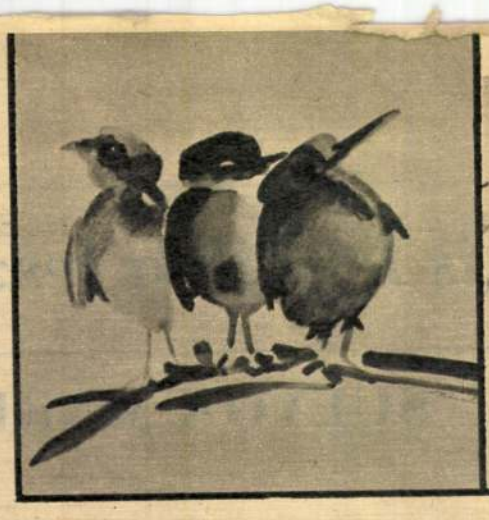

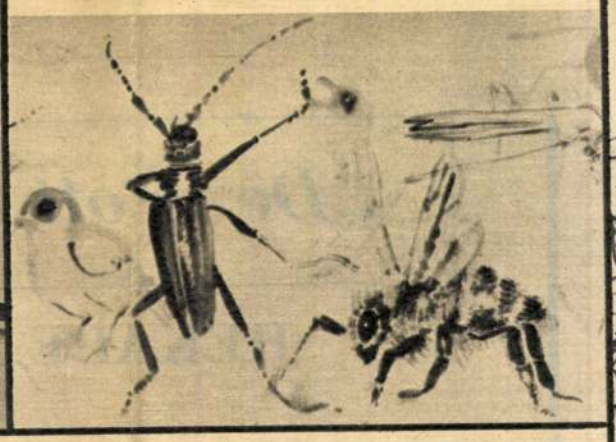

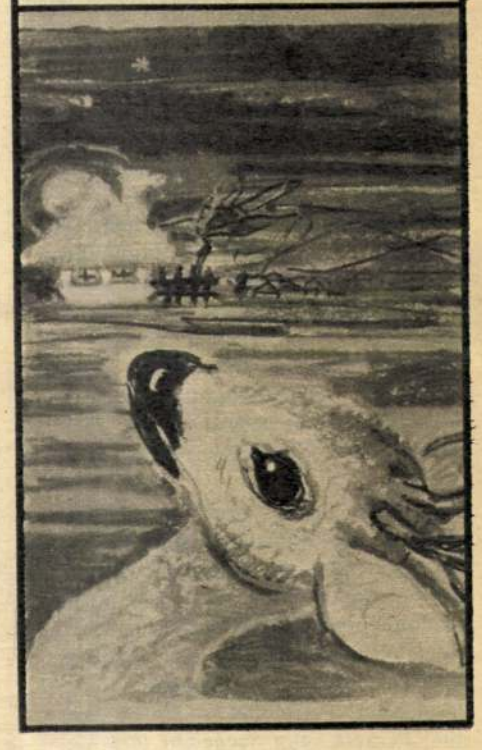

ŐZEK MADARAK VIRÁGOK

EGY ASSZONYÉLET

felvétele

Amikor a Pesti Naplónál (amit a fiatalok már csak hírből ismernek) megismertem, *Róna Emmy vasárnaponként* egy fejlécet rajzolt: *Mai nő* címen. Az úgynevezett mai lányról szólt a fejléc, az új, dolgozó, sovány nőről, aki az övjét csípőn, aktatáskáját a hóna alatt, kalapját félszemre húzva és szívét a homlokán viselte. Ezek a mai nők ma már tegnapiak. Akkor azonban olyan izgalmasan fanyarok és újak voltak, hogy nem ártana elővenni és megnézni őket, hadd tudjuk, hogyan változtunk meg! Nem mi, az akkori modellek — ezt tükrünk minden nap közli velünk, elég kellemetlen formában és a fiatalok tekintete még kellemetlenebbül. A típusok... azt lenne érdemes megnézni, hogy a mai nő típusai miben térnek el a tegnapiaktól?!

Mert Róna Emmy rajzai akkor, a harmincas évek derekán kegyetlenül őszinték és amellett szekszepilesek voltak. Akkor így hívták a mai szekszíséget. Jól, frissen és amellett hízelgően tudott rajzolni. Már túl volt első párizsi kiállításán, melyet a mintarajziskola elvégzése után, ahogy most mondja: szinte ajándékba kapott a sorstól.

Nővérével, *Klie* Zoltánnéval együtt állított ki a Galerie du Zodiaque-ban. Akkor még nem értette, hogy ez milyen nagy és komoly eredmény, hiszen jóformán nem is kellett érte küzdenie. Akkor azt hitte, hogy ez neki jár.

olyan hibát, ami miatt *tanítványai előtt megszűnt volna példakép lenni.*

N. Sára és T. Ferencné között sok ellentét volt már korábban is. Elsősorban azért, mert T. Ferencné, mint KISZ-nevelőtanár, minden olyan esetben kiállt növendékei védelmében, amikor őket az igazgatónő részéről igazságtalan vád érte. »Először mérlegelte a körülményeket, és csak azután mondott véleményt, amikor már tiszta képet látott, az igazgatónő pedig mindjárt ítélkezett« — mondta T. Ferencné egyik volt növendéke. Pedagógusi munkáján túlmenő feladatokat is magára vállalt, ha tanítványairól volt szó. Előfordult, hogy elutazott a növendékek szüleihez, ha egy-egy problémájukat másképp nem sikerült megoldani.

N. Sára igazgatónő kérdésünkre, hogy nem tartja-e embertelennek az ítéletet, ezt mondta:

— *Nem.*

És elégedetten mosolygott hozzá.

V. Sándorné személyügyis is:

— *Igazságosnak tartom. Miért nem mondott le önként? Felajánlottuk. Én szinte könyörögtem neki.*

Nehéz lenne eldönteni, hogy V. Sándorné, aki évekig egy munkahelyen dolgozott T. Ferencnével, miért tartja igazságosnak ezt a felháborítóan embertelen döntést? Miért hárítja másokra a felelősséget azzal, hogy neki csak tanácsadási joga volt az ügyben, bele azonban nem szólhatott. De a valóságban mégis beleszólt!

A város egyik vezető személyiségétől is megkérdeztem: *egyszeri* botlás miatt, amely zárt körben, néhány személy jelenlétében zajlott le, s tulajdonképpen a házaspárra tartozott, nem lelkiismeretlenség-e ez a súlyos erkölcsi-anyagi megbélyegzés?

— Nem! — felelte. — *Ha ez Pesten, Pécsett vagy Szegeden történik, egészen más — de itt, Szekszárdon nem maradhatott tovább nevelő!*

Annyira nem ismerem Szekszárdot, hogy kapásból példát citáljak ennek az állításnak a megcáfolására. Nagyon meglepődnék azonban, ha ez lenne az egyetlen olyan városunk, ahol T-nén kívül még senkivel sem fordult elő az, hogy társaságban többet ivott a kelleténél. De félre a tréfával! Sem Pestre, sem Pécsre, sem Szegedre nem vonatkoznak más erkölcsök, mint Szekszárdra.

Lehet, hogy lesznek, akik most felhördülnek, mégis kiírom: szemforgató képmutatásnak, embertelennek tartom azt az álláspontot, hogy egyszeri megbotlás miatt így intézzenek el egy embert. A tantestület vezetője eljárásának semmi köze a szocialista humánumhoz.

Szemes Piroska

„De te ott is kőszikla leszel“

HEKABE – SULYOK MÁRIA

Vannak színészek, akikről *tudjuk*, hogy nagyok. Mondani talán ritkábban mondjuk, autogrammjukat talán alacsonyabban jegyzik a »Ki mit gyűjt« tőzsdén és fotójukkal ritkábban csalogatnak a mozik. De ha színpadra lépnek — kisebb vagy nagyobb szerepben — megtelik velük az író álmodta világ, sugárzásuk nemcsak ragyog, de fűt is.

Sulyok Mária az ilyen művészek közül való.

Legújabb színészi remeklése a Trójai nők Hekabe szerepében tehát voltaképpen nem számít meglepetésnek. Tudtuk, hogy jó lesz — és kitűnőnek láttuk.

Nem is a színész lepett meg ezúttal, hanem bármilyen különösen hangzik — a szerep. Olvasva Euripidész drámájának sartre-i átdolgozását, inkább a mű költői ereje, szárnyalása hatott — drámává igazán a színpadon forrósodott. Hekabe, a trónjavesztett trójai királynő, mikor felöltötte — voltaképpen levetette a történelmi jelmezt: emberré meztelenedett a színpadon. Jellemében sajátos ötvözetté szilárdult a tűz és a víz. A színész a fájdalomnak és a lázadásnak soha nem látott szintézisét teremtette meg. A fájdalmas Niobe és az istenekkel dacoló Prometheusz nehezen rokonítható mítosza itt egy hús-vér asszonyban egybeforrt. Nem jelkép, nem szobor, hanem maga a lemezteleníttett lélek jelenik meg a Vígszínház színpadán.

Hekabe, a legyőzött Trója királynője a tízesztendős pusztító háború után szépségét, ifjúságát vesztve siratja a maga, népe és családja sorsát. Egyszerre gyötri őt a test és a lélek pokla. Férfiak nélkül s romokban maradt a város. Halott az egyik lánya, élő halottá lett a tébolyult másik. Magára rabsors vár, a gyűlölt ellen birodalmában. Sújthat-e asszonyt magasabbról mélyebbre a végzet? És Hekabe még ezzel sem ürítette fenékig a keserűség poharát: neki kell megadni a végtisztességet imádott unokájának és el kell viselnie, hogy minden szenvedésük forrása, a viszályt teremtő hűtlen Heléna ismét diadalmaskodjék.

Sulyok Mária alakításában első perctől fogva a könnytelen, méltósággal viselt fájdalom rendít meg a legjobban. Orgánuma csodálatos. Erőteljes és belefér az érzelmek és szenvedélyek teljes skálája. De mivel a drámának nemcsak hőse, de krónikása is, az elbeszélő részekben érvényesül a legteljesebben követésre méltó beszédkultúrája és *Illyés* Gyula költői fordítása is. Amellett Sulyok hallatlan művészi fegyelemmel mond le a szerep látványos, érzelmes lehetőségeiről. Úgy siratja el Ajaxot, az ellenség meggyilkolta unokáját, hogy a néző szeme könnytelen marad. De megrendülése talán éppen ezért még mélyebb és keservesebb, mert az ezer villám sújtotta, kősziklánál keményebb jellem fájdalma csak a meggyötört lélek tükreként elhomályosuló szemekben tükröződik. A királynői mozdulatok harmóniáját már régen megtörte a kor és a betegség. De most, mintha az inak és izmok is dacolnának az akarattal: Hekabe teste a szárnyaló, küzdő lélek méltatlan börtönévé lett. És ez a meggyötört, emberi ronccsá lett öregasszony mégis ki meri mondani, hogy »Tróját nem győzte le senki«. Ki meri mondani — és szavával szemben nincs helye kételkedésnek. Fel meri venni a kesztyűt Menelaosszal és Helénával szemben, s az istenekkel szemben is vállalja az igazmondást és a bosszú kockázatát.

Keleti Éva
MTI felv.

Legmagasabbra Hekabe alakja, Sulyok Mária alakításának ereje, éppen ebben az utolsó jelenetben, az istenekkel való leszámolás viharában nő.

A megalázottság poklából magasra emelkedő, lázadó ember nagysága itt már a végzettel dacol. És mikor a színész, néhány pillanatnyi dermedt csend után, vitázva, küzdve odavágja az isteneknek a megvetéssel teli, sorsot kihívó átkot. »A gyáva banda« — itt hangjában egy hadsereg össztüzének erejét érezzük. Gúnyt és fölényt, elveszettséget és diadalt. Ha többet nem mondana is Sulyok, mégis tudnánk — Hekabe sorsa ezzel beteljesedett. Mert halál vár rá, de mégsem élt hiába. Kősziklává válik a tengerben, s jelképpé, példává ezen a világon. Annak az embernek példájává, akit a testi kín földre kényszeríthet, de az istenek hatalma térdre — soha. Mert nem önmagát, de igazát és az emberi méltóságot védi, amikor a háborút hozó gonosz, vak erők és az égi hatalmak ellen lázad.

A *Vámos* László rendezte megkapóan, látványosan szép vígszínházi előadáson Sulyok Máriának köszönhettük a legnagyobb élményt. Kimagasló színészi teljesítménye azonban nem halványíthatja el a kar mozgás- és előadáskultúrájának értékét, *Ruttkai* Éva erőteljes, hatásos Kasszandráját és *Szinte* Gábor valóban korszerű díszleteit.

(földes)

NŐK LAP...
1966 MÁR 5.

Mint ahogy az ő helyében mindenki ezt gondolta volna, csinosan, fiatalon és Párizsban. Hogy ez csak a kezdet! Igaza is volt. Hiszen csakugyan indulás volt ez, csak a kezdeti siker. Aztán jött a római ösztöndíj, melyet a nők közül először Róna Emmy kapott meg. Indulás valami felé, amit lehetett ugyan fényes karriernek is nevezni, de nem ez a lényege. A grafika nem hasonlít a baletthez, meg a matematikához sem. Nem nagyon vannak csodagyerekei. Azaz: ritkán vannak. Még a festőművész, a szobrász is hamarabb érik általában, mint a grafikus, akinek alkalmazkodnia kell íróhoz, stílushoz, kiadóhoz. És mégis önmagát kell adnia anélkül, hogy ezzel meghamisítaná a szöveget, amelyhez tartozik a műve. Lassú út vezet a tudáshoz. A tehetség, a jóízlés, mindössze előfeltétel. Róna Emmyt kitűnő meseillusztrátorként ismertük meg később. A gyerekvilág nagyon sok mindent tőle tanult először: meglátni. Fazekas Anna *Öreg néne őzikéjé*-vel részese volt egy komoly nemzetközi magyar könyvsikernek. Ezeregyéjszaka-illusztrációi kiléptek a könyvből és kiállításon önállósították magukat, nemcsak a tárlat falain, hanem nagyon sok komoly szakember emlékezetében is. De hát egy ember élete több szólamú. Egy nőnél különösen; a melódia mögött ott az örök bal kéz kíséret: a család, a háztartás, a gond. És gyakran ez maga a dallam. Átveszi a vezetést, túlharsogja a munkát, eltakarja az életcél fővonalát.

De hát tulajdonképpen nem ez a természetes? Nem úgy válik valami igazzá, hogy összefonódik az élettel?

— Akkor kezdtem virágokat rajzolni, amikor a férjem beteg volt. Vigaszul, pihenésül éjszaka, amikor ő szegény nem tudott aludni, és én nem mertem...

Ezt mondja a festőnő otthonában, ahol immár egyedül van. A fia megnőtt, a társ, a férj, *Szalmás* Béla festőművész és kerámikus, ezermester és ikerlélek meghalt.

A művésznő a nagyon szép otthonban egyedül maradt. Virágokkal, madarakkal és őzekkel, melyeknek emléke, mint az *Öreg néne őzikéje*, hazajárnak hozzá, nem kísérteni, hanem beszélgetni. Egyre jobban ismeri őket, egyre több köze van belső lényükhöz. Olyan titkokat tud mezei virágok reszkető bóbitáiról, levelek gyöngédségéről, amelyeket nagyon kevés embernek árulnak el. Madarai ugyanolyan határozott egyéniségek, amilyenek valaha a mai lányok voltak. Pipiskedők, kedvesek, szomorúak és mulatságosak. És valódiak. Nagyon felnőtt művész lett a könnyed, mulatságos Róna Emmyből.

Talán érdemes volna rá jobban odafigyelni.

Fedor Ágnes

járművet mindenki elhagyta; ő maradt. Testét bezsírozta, s leszállt a mélybe. A kórházi megfigyelés alatt azt mondta parancsnokának, hogy ezt mindenki megtenné a helyében. *Leöwey* honvédalezredes hozzáfűzi: igaza is volt, később mások is megtették ugyanezt.

Tenger. Tizennégyezer hold tenger. Az édes déli szél a Körös tengerén kegyetlen, vad, jeges pofonokat ad.

Róna Emy

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1979 APR 6

BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI HÍRLAP
Budapest

Gyöngyi Imre

...nak a ...awban, ...kóban, ...skban, ...an is, ...ezke- ...ezeti ...ski ...zet

...eselő képek művésze

Emy illusztrációiról ...egyéjszaka legszebb ...utnak eszünkbe; önma... ...em ismételve, gazdag ...ziával három évtizeden ...újra és újra sokféle szín... ...i varázsolta elénk. E toll... ...jzok és temperaképek az el... múlt hetekben sok felnőtt és gyermek látogatót vonzottak a Nemzeti Galériába.

A Helikon Galériában április 5-én nyíló kiállításon azonban a neves illusztrátor egészen más arcával ismerkedhetünk majd meg. A bemutatásra kerülő anyag — élő modellek után — a 60-as években készült.

Róna Emy otthona a mesék birodalma — a látogató is rögtön a mesében érzi magát. Íróasztalán sokféle festék, tollak, ceruzák, ecsetek, amelyek szinte várják, hogy újra és újra „szerepeljenek".

— Nagyon szeretem az állatokat — mondja —, mindig szívesen illusztráltam bármelyiket. Az első könyvem a *Meghívó az állatkertbe* volt, amit New Yorkban is kiadtak. A legutóbbi pedig *Jékely:* Három törpéje, melyhez kedvemre rajzolhattam állatfigurákat: katica- és szarvasbogarakat, lepkéket, egyéb rovarokat. A közben eltelt idő alatt összesen 379 magyar és idegen nyelvű kötetet illusztráltam.

— Mi szerepel a mostani kiállításon?

— Csak a majmokról készült alkotásaim; ezeket porpasztellel készítettem. Mindegyik figura egy-egy emberi sorsot jelenít meg. „Megemberesítettem" ezeket a szomorú, bús, vagy éppen pajkos, vidám arcokat, a mozdulataikat. Mindegyiknek egyénisége van. E gyűjteményem az állatkertben töltött sok-sok órám eredménye.

Végignézve a Kerékgyártó Istvánnal összeválogatott kiállításra szánt anyagot, mintha megelevenednének a figurák.

— Itt egy Dosztojevszkijhős — mutat az egyikre a művész —, ez meg az *Anya és gyermeke*, a *Pávián család*, a *Bölcs Nathan*. *Az öreg páviánhoz*, a *Jókedvű makihoz*, *A nyújtózkodó csimpánzhoz* és a többi figurához sok kedves emlékem fűződik.

A Helikon Galériában nagy érdeklődéssel várt, április 5-én, délután 17 órakor kezdődő kiállítást Vizy Zoltán nyitja meg.

Fenyves Mária

esetre má

Öt hóna
iroda meg
mentáció
gyáregysé
pedig, hog
lük párhu
zott tervel
dett a be
Fél év ala
három és
szerelt szivattyú, a 192 lóerős Rába-MAN-motor és a kiegészítő egységek értékét egymillió 800 ezer forintban állapították meg. *A már említett próbán, 1972. november 12-én, a gép teljes diadalt aratott. A szakemberek, ha csodákat nem is, de nagyon sokat vártak tőle.*

A csoda mégis megtörtént. Ha ugyan csodának nevezhető az előrelátás, az előzetes tapasztalatgyűjtés hiánya miatti kudarc. A gépről kiderült, hogy túl jól dolgozik, *a hatalmas erejű vízsugár az olajsárral együtt a csarnokok betonpadlóját is felszedi.* S a dolgon változtatni sem lehet, mert ha csökkenti a nyomást az olajsár is marad.

Mi történjék a géppel? A megoldás tálcán kínálta magát; a Fővárosi Csatornázási Művek hasonló berendezésekkel dolgozik, szívesen átvette — megvásárolta — volna a miénket is. A szakemberek azonban nem törődtek bele a kudarcba; tovább keresték a lehetőséget a gép vállalaton belüli hasznosítására. A pótkocsi-üzemegységről üzemegységre vándorolt, próbáltak vele alvázakat mosni, alkatrészeket, fődarabokat tisztítani. *De a várt siker elmaradt, sőt az üzemegységek inkább szabadulni igyekeztek a berendezéstől, mert a kezelő*

lusi agglomerációs övezetei megfelelő kialakítását, a kommunális- és lakásgazdálkodásnak a környezetvédelem szempontjai szerinti vitelét.

Legutóbb az intézet munka-

Trolibuszok k

Az első cseh trolibusz, a „Skoda I Tr" már 1936-ban elkészült a plzeni Skoda Művekben. A trolibuszgyártás ezután a Skoda vállalat gyártási programjában maradt. A vállalat Ostrov nad Ohříban működő fióküzemében jelenleg a „9 Tr" típusú trolibuszok készülnek, amelyek alacsony üzemelési és karbantartási költségükkel, hosszú élettartamukkal és kiváló, a modern városi közlekedés igényeinek megfelelő konstrukciójukkal tűnnek ki.

Az Ostrov nad Ohříban működő üzem főként exportra gyárt trolibuszokat. Több mint 5000 „szárnyas nyíl" védjegyű csehszlovák trolibusz közlekedik külföldön, több tucat szovjet városban, az NDK-ban, Lengyelországban, Bulgáriában, Norvégiában, Indiában és Afganisztánban.

Róna Emmy

KÉPEK AZ UME KIÁLLÍTÁSÁRÓL

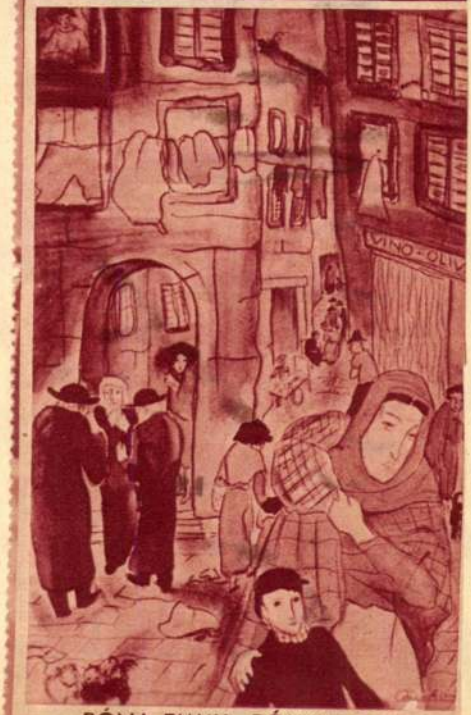

RÓNA EMMY: RÓMAI UCCA

Pesti Napló' képes mell
1936. március 22

579 **Keményffi Jenő** Dr. Sch. R. arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

580 **Basa Jenő.** Politikus. Olajfestmény. 400 korona.

581 **Bachmann Károly.** Munkaszünet. Olajfestmény. 800 korona.

582 **Cserna Rezső S.** Éjjel a Montrouge-on. Olajfestmény. Eladó.

583 **Greguss Imre.** A 3-ik veressipkás honvédzászlóalj rohama Szolnoknál 1849. márczius 5. Olajfestm. 1900 korona.

Nemzeti Szalon 1937 ápr. máj.

Rónai

RÓNA EMY : Anyaság

Róna Emy

festő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Róna Emy.
MAGYAR NEMZET

Péntek, 1960. június 3.

117 Két kiállítás

Az ifjúsági irodalom és a mesekönyvek népszerű illusztrátora, *Róna* Emy ad most képet több évtizedes munkásságáról a *Fényes Adolf*-teremben. Anyagának összeválogatása alkalmat ad arra is, hogy bepillantsunk egy lelkiismeretes rajzművész-illusztrátor alkotóműhelyébe. Róna Emy nem bízza rá magát rutinjára, nagy gakorlatára. Mesterségbeli tudására nem kell felhívni a figyelmet, de annál inkább arra a példamutató szorgalomra, ahogy elmélyül tanulmányaiban és kapcsolatát a valósággal, a színek és formák világával nemcsak állandóan tartja, hanem egyre szorosabra fűzi. Figyelő, megfigyelő szemmel merül el a tanulmányokban, hogy azután a valóság beható ismeretében cerúzája szabadabban mozoghasson, s megszülethessenek a mesék stilizált alakjai, jellemző jelenetei. Éppen a gyermekhez szóló rajzokban nagy fontosságú a természet fokozottabb ismerete, mert az illusztrátor nevelő is egyben, akinek hivatása a fiatal olvasó szemléletének, esztétikai érzékének művelése és irányítása. Róna Emy rajzai elbírják a kiállítást, sőt most, amikor a képek a szövegtől függetlenül sorakoznak fel, érezni igazán, mennyire együtt él, lélegzik témájával, s mennyire átéli azt, amit meg kell jelenítenie. Ha a mese stílusa úgy kívánja, gondosan kidolgozza a témát, és nagy kedvvel időz el az aprólékos részleteken, jellemző mozdulatokkal perdít táncra mókusokat, s emberi mosolyokat tud varázsolni bájos állatalakjaira. Eszközeivel sokféle hangot tud megpendíteni, és saját stílusán belül mindig iparkodik előadását a mű szellemének alárendelni. Ebben a tekintetben éppúgy említhetjük példának a János vitézt, vagy Bazsov közkedvelt Lidérc anyó kútját, mint legújabb munkáit, a Bechstein-illusztrációkat, melyekben felszabadultabbnak és játékosabbnak mutatkozik, s mintha itt találta volna meg a valóság és a stilizálás közötti helyes egyensúlyt.

A rajz, mint alkotó forma Róna Emynél a *kifejezés teljes értékű* eszköze, de ez még nem minden, s bizonyára nem szerzett volna magának megbecsült nevet a szakmában, ha a szépség igazi szeretetének, a szép megszerettetésének célja nem lebegne állandóan előtte.

d. m.

A néző egy ideig idegenkedve jár-kel a Kultúrkapcsolatok Intézetében kiállított 25 kép között, szeme Athéntől Párizsig máshoz szokott, mint amit *Haimanti Majumder* bemutat. Vásznain a XVII. és XVIII. század indiai festészetéből jól ismert arcok tűnnek fel: a sajátos, bánattal teli fekete szemek, a sötétbarna arcok, amelyeken zölddel és arannyal ragyogtatja fel az indiai nap és levegő különös koloritját. A festőnő azonban modernebb, semhogy megelégednék annyival, amennyit ősei legszebb műveikkel kifejeztek. Figuráit a térbe sajátosan helyezi, ez a tér különös, üres, egy- vagy kétszínű tér: terakotta, fáradtzöld, barna, sárga, lila, szürkésbarna, legfeljebb megbontja a széles ecsetkezelésből eredő egyenetlenségekkel.

A stilizáltságig egyszerűsít. Ebben hagyományosan indiai és modern egyszerre. Legsikerültebb képe egyetlen fáradtrózsaszín folt, amelyen éles kontúrokkal két alak forr össze ölelésben. A karok, törzsek, lábak virtuóz vonaltechnikával fonódnak egymásba. Egy-egy részletük valóságos modern ornamentikának hat. A két figura minden testrésze — beleértve az arcokat is — jelzés csupán. Az egész együtt — kompozíció, vonal, rózsaszín tónus és a sarokban egy végsőkig stilizált virág — összhatásában élményt jelent a szemlélőnek, aki igent mond a kép címére: valóban ez Szerelem.

Magyarországon festett képein realistábban lát és láttat formát, és részletezőbb is. A keresés, a kísérletezés nem minden vásznán hozhatott sikert, hiszen fiatal festőről van szó, aki még pályája kezdetén tart. Teljesen érthető tehát, hogy néha túlzásokba esik, máskor maga a keresés uralkodik el művén; tehetsége és bátor újratörése azonban felvillantja a fejlődés perspektíváját.

(toknös)

Ki tette be az

Miután nem sikerült a csúcsértekezletet átirányítani a hidegháborús vágányra, s ott kisiklatni — hogy az egész világ tanúja legyen a legmagasabb szintű tárgyalások látványos kudarcának —, most az Egyesült Államok vezető bürokratái azon buzgólkodnak, hogy a csúcsértekezlet meghiúsulásából kovácsoljanak tőkét a hidegháborús irányzat feléleszténséhez. Nyilvánvalóan ez a célja az amerikai szenátus vizsgáló bizottsága előtt bemutatott színjátéknak is, amit azért rendeztek, hogy meggyőzzék az Egyesült Államok közvéleményét: nem az amerikai vezetőket terheli a felelősség a csúcsértekezlet meghiúsulásáért. Ugyanekkor *Herter* és még inkább Allan *Dulles* beszámolójából az is kiderül, hogy az Egyesült Államok vezetői csak olyan értekezletet tartottak kívánatosnak, amelyben az »erő helyzetéből« tárgyalhatnak. Ez az elképzelés azonban nemcsak azért bizonyult irreálisnak, mert az »erőhelyzetből« való tárgyalás ellentmond annak a politikának, mely a csúcsértekezlet gondolatát felvetette, hanem a világban kialakult tényleges erőviszonyok következtében is. Ilyen körülmények között az amerikai hidegháborús körök jobbnak látták, ha kísérletet tesznek a csúcsértekezlet felrobbantására.

Ez a tendencia egyébként már Párizsban is megfigyelhető volt. Már a csúcstalálkozó előtti helyzetet elemezve, felhívtuk olvasóink figyelmét arra, hogy a nyugatiak hozzáállása a csúcsértekezlethez, merőben formális és semmi jele sincs annak, hogy a Nyugat vezető hatalmainak képviselői konkrét megegyezési szándékkal indultak el Párizsba. Márpedig világos volt, hogy az adott helyzetben, figyelembe véve a világ közvéleményének várakozásait, és azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a szovjet diplomácia fejtett ki a csúcsértekezlet összehívása érdekében, olyan értekezlet, véseknek, a csúcsértekezlet éppen annak a politikának vált volna eszközévé, amelynek felszámolását tűzte ki célul.

A világ nem hidegháborús mérkőzést akart látni Párizsban — amire az amerikaiak igyekeztek felhasználni a csúcstalálkozót —, hanem érdemi tárgyalásokat a béke sorsát közvetlenül érintő legfontosabb kérdésekről. Világos volt az is, hogy az egész tárgyalás teljesen irreális alapokra kerülne, ha úgy kezdenék el, hogy az Egyesült Államok kormánya továbbra is kitart a nemzetközi jog és erkölcs nyilvános semmibe vevése mellett, amit nemcsak *Powers* kalandor vállalkozásával követtek el, hanem talán még inkább a kémrepülésekhez fűzött abszurd hivatalos »magyarázattal«.

A nyugati sajtó — beleértve a tekintélyes amerikai lapokat is — súlyos szemrehányásokkal illeti az Egyesült Államok kormányát *ügyetlenségéért*, amiért így »bement a csőbe«. Az amerikaiak párizsi magatartása alapján meg lehet azonban ítélni, hogy *nem egyszerű melléfogás történt, hanem igenis elszánt kísérlet a csúcsértekezlet megtorpedózására.* A tárgyalások egészséges és reális alapjainak biztosítása azon dőlt el, hogy *Eisenhower* elnök hajlandó-e és milyen formában elégtételt adni a Szovjetuniónak. Az a mód, ahogy a szovjet kormányfő az U—2 provokációja következtében kialakult helyzet tisztázására törekedett, alkalmat kínált az Egyesült Államok elnökének, hogy elkülönítse magát a hidegháborús törekvésektől és megfelelő biztosítékot nyújtson a világ közvéleményének, hogy a csúcsértekezleten komoly tárgyalások lesznek és nem hidegháborús pókerjáték. A szovjet miniszterelnök erélyes és határozott állásfoglalásaiból igazán meg lehetett érteni, hogy *a póker-diplomácia ideje lejárt és komolyan kell tárgyalni* olyan égető kérdésekről, mint a leszerelés, a nukleáris fegyverkísérletek eltiltása és a német kérdés. Ha tehát Eisenhower az Egyesült Államok elnökének *teljes autoritásával* jött volna el Párizsba, s valóban annyira áthatotta volna a béke biztosítá-

A tízév

Róna Emy
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
19[illegible] JUN 22
ORSZÁG VILÁG

117

Róna Emy, az ismert grafikusművész, annyi mesekönyv tündérszép illusztrációjának alkotója, a Fényes Adolf teremben kiállítást rendezett illusztrációiból és rajzaiból. A közönség és a műértők egyaránt nagy érdeklődéssel szemlélték a kiállítás művészi anyagát. Itt közöljük Róna Emy néhány mese-illusztrációját.

Az Ezeregyéjszaka meséiből

Illusztráció Bechstein »Legszebb mesék« c. könyvéhez

Misi-mókus (Tersánszky J. Jenő írásához)

Illusztráció Arany László »Magyar népmeséihez«

Munkanélküli

dössze hat perc telt el, s ez alatt a hat
c alatt... de tartsunk sorrendet.

vörös Horvát a gulyásleves után szóba
hozta a tízest Liebnernek. Lélegzetvé-
yi ideig Liebner gondterhelten nézett
ga elé, s ki tudja, mi lett volna a vá-
a, ha Horvát nem emlékezteti rá sze-
yen:

- Hányszor adtam cigit, mikor neked
volt!

iebner bólintott. A szekrényébe tette
a pénzt; ha felmennek, ad Horvátnak
tízest, de becsszóra két héten belül
za kell adni az ösztöndíjból. Bekövet-
ett a drámai fordulat: Liebner nem ta-
a pénzt. Először átkutatott mindent.
mi. Aztán szólt a többieknek. A má-
k emeleti ötös hálóban mindenki a
zt kereste. Hiába. Lementek a neve-
t.

znap este már csak annyi történt, hogy
evelő Liebner valamennyi szobatársát
gkérdezte, mit tudnak a dologról. Min-
ci a vállát vonogatta. Eltelt az idő,
ackor villanyoltás, majd holnap folyt
k a kutatást. A nevelő-tanár az ajtó-
megjegyezte, méghozzá szokatlanul
ény hangon, hogyha a pénz nem kerül
értesíti a rendőrséget.

ásnap az ügy az otthon tanácsa elé
került. Az otthon tanácsa az igazgató-
a két nevelőből, a hálószobák tanuló-
őseiből és a KISZ-titkárból áll. Az
atónak az volt a véleménye, hogy
lőre a KISZ-titkár vegye kezébe a dol-
Vacsoránál már természetesen min-
i tudta, hogy a harmadéves Liebner-
eltűnt a pénze. Senki sem csodálkozott
, amikor a KISZ-titkár felállt s el-

Róna Emy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

...llítások

A Fényes Adolf terem új kiállítása egy széles körben ismert grafikusművész műveit mutatja be.

RÓNA EMY

behízelgően kedves művészete elsősorban a legifjabb generáció köreiben népszerű — lévén a művésznő az Ifjúsági Kiadó mesekönyveinek jeles illusztrátora. A szakmabeliek rendszerint fanyalgással fogadták derüsen játékos, egyszerű stílusát. S szemére vetették: a tetszetősséget, szentimentalizmust, felületességet. Ezen a kiállításon viszont véglegesen kiderül, hogy Róna Emy jóval többet ad, mint az „illusztrációs-iparosok", s hogy igazságtalanul marasztalták el művészetét.

— Bizo
hogy Chil
jogától. —
tározottan
ünnepelné
ségének 1

—

Éhi

48 óra a gyermek

Santiago, június 9.

A májusi földrengések és szökőár következtében túlnyomórészt romokban levő Valdivia városában szerdán

iben
fe-
szer-

dél-
leg-
800
okoz-

i To-
he-

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 9 óráig fogadunk el hirdetést.
A legkisebb hirdetés ára 6 pengő.

Legjobb karácsonyi ajándék egy 10 dkg-os dobozolt **valódi indiai teakeverék P 12.–**
DELICAT CSEMEGE KERESKEDELMI kft
pél, Teréz-körút 10. Telefon: 221-896

Csak **Halász kabátot, ruhát** viseljünk! Magas nívón!
Olcsó szabott árak!
HALÁSZ DEZSŐ női divatháza, VII, Rákóczi-út 54

Pörkölt rozs 1 kiló **58** fillér
a Párisi Nagyáruházban IV em., elelmiszerosztály

Használt ruhákért csodálatos árakat fizet
Fischbein, Dob-utca 25 Tel 423-582

Használt férfiruhákért egyenruhákért óriási árat fizetek.
Spiegel, Teréz-krt 2, I. 9. T. 224-842

SI RUHA spor mellény bőrkabát esőkabát loden- és viharkabát
Márton és Szász Bálvány-utca 3. Címre ügyelni.

CYKLOP BÉRAUTÓ temetőbe, túrára, órabérbe. Telefon 421-578

MACH **TAXIGÉPIRÓ** vállalat óránként P 1·30 423-501, 223-338

Használt férfi és női ruhákért, EGYENRUHÁKÉRT, cipőkért legtöbbet fizetek. Freund, Döbrei-utca 27 Telefon: 142-673. Hívásra jövök. Szövetkezet.

Printz penzió úri családi otthon. Kitűnő ellátás. Mérsékelt árak. I., Mészáros-u. 2. T. 150-827

Festmények régi és modern mesterek művei
Munkácsy, Paál László, Szinyei, Rippl-Rónai, stb. Bernáth Aurél, Basch, Berény, Czóbel, Diener-Dénes, Egry, Szőnyi, Vas Elemér stb.
Donáth Sándor műkereskedőnél, Kossuth Lajos-utca 3

TÓTH BÉRAUTÓ modern nagy- és kiskocsik 120-324 Tóth József 8 Katona József-u

Elveszett fekete aktatáska 11-én dél 1—3 óra között, bárkire nézve értéktelen iratokkal. Jutalom 20 P. Szent István-körút 9, földszint 9

Új textiliparigazolvány tulajdonosa, aki komoly munkával komoly eredményt akar elérni, írjon »Azonnal 13« jeligére a kiadóba.

Használt férfi, női ruhákért egyenruháért szenzációs árat fizetek
Gerstl, István-út 28. Telefon 426-547

Régi bőség
Régi árak...
ARKANZAS-nál
Váci-utca 20

Nagy gyárhelyiség világos és **pincehelyiségek azonnal kiadók**
VIII., Németh-utca 23.

Király-garázs modern bérautói. T. **226-252**

SÜRGŐSEN mutassa meg **eladó briliánsait** mielőtt eladja, Kristóf-tér 2, I. 3 Ékszerműtersm, 11—2 között Telefon: 182-647

Varrógépet vennék Tel.: 224-014.

Aramvonalas **BÉRAUTÓK** órára, túrára, temetőbe. **Elite** bérautó-üzem **144-558** 6324

Cabriolet Detra generál-javított, új gumikkal olcsón **eladó.** Király-utca 11 Márton. Telefon 226-211

Felhívás! Ügyfelem megvette özv. Hass Lajosné, Budapest, Erzsébet-körút 7. sz. alatti vendéglő-buffet üzletét. Felhívom azon hitelezőket, akik követeléseiket nálam még nem jelentették volna be, hogy követeléseiket 1940 december 24-ig nálam jelentsék be, mert ellenesetben felem felelősséget nem vállal. Dr. Wolf. Lajos, Budapest, Jókai-utca 26.

Tömör bronzcsillár utányos áron eladó. Klein ván. Akácia-utca 27 szám alatt

Használt férfi, női ruhákért legtöbbet fizetek. Ékszerekért, szőnyeg, varró- és írógépért, egész háztartásokért. Gerstl G., Erzsébet-krt 32. T. 421-888

Ólomkristály 12-személyes gyönyörű desszertkészlet eladó. Légrády Károly-u. 22, III. 1

Budafokon, állami intézetnél tárolló 15 hl prima **csemegebor** (tele vörös), sürgősen eladó. Ára Budapestre beszállítva P 230 plus fogy. adó. Jelige »Jogelvonás 6326« a főkiadóba.

Kevesett használt, jókarban lévő ¼-tonnás **teherautót** veszek. Ajánlatok »Azonnal kpe jeligére Üllői-út 53, dohánytőzsdébe

Üzletátruházás. Egy ügyfelem át akarja venni a Budapest, Andrássy-út 19. alatt lévő Pock Rudolf féle fodrászüzletet. Felhívom ennélfogva mindazokat, akik Pock Rudolffal szemben igényt támasztanak, hogy azt nálam legkésőbb hétfőn reggel 9 óráig bejelenteni szíveskedjenek, mert ellenkező esetben úgy elem azokat figyelembe venni nem fogja. Budapest, 1940 december 19. Dr. Hirschler Henrik ügyvéd, V., Mérleg-utca 2.

Hívja 340-287 Sok pénzt kap használt civil- és egyenruhákért.

Kitűnő **OPEL** kisfogyasztás, 7 prima guml, priváttól olcsón eladó. Palatinus garázs, Újpesti-rakpart 8. sz.

Kékróka-pellerin gyönyörű szép, 400 pengőért privát úrihelyről eladó. Telefon 123-728

Használt ruhákért egyenruhákért, szőnyegért, fehérneműért, stb.-ért legtöbbet fizetünk. Schmergel, ruhaüzlet, Rottenbiller-u. 37. T. 422-269

Nyelvórákat ad futányosan bölcsész. doktornő London University diplomával (német, francia, angol). Ülő.-út 30 I. emelet 5. Telefon 134-907. Fordítások

Telefonáljon a leggyorsabb **taxigépiró nőnek** 437-582

Kukorica bérszáritását iparvágányos telepemen vállalom. »Reexpedíció« Blocknerhez, Vilmos császár-út 33

MŰBUTOR HÁLÓSZOBA, ebédlő, ülőgarnitúra, csillár, márkás képek, ezüstök, porcellánok, világvevő rádió eladók. Baross-utca 59. II. em. 10.

Pulikölykök díjatnyert szülőktől, 6-hetes remek példányok eladók. Felvilágosítás hétköznap telefonon 8—4-ig 380-301 Jolán

D.K.W. Meisterklasse egy és féléves eladó. Corvin-garázs. Telefon: 152-707

Mátyásföldön jó helyen, 252 □-öles **TELEK ELADÓ!** Cím a kiadóhivatalban

Azonnal keres kezdő ügynök is **napi 10.— pengőt** akciónknál **Bartl,** Berlini-tér nyolc, földszint.

Karácsony előtti előfizetésgyűjtés a **Híd**-ra szervezésnél, Erzsébet-krt öt.

Házfelügyelői állást vállalna fiatal házaspár jó referenciával vagy esetleg óvadékkal. Szíves értesítést: »Bádogos és szerelő« jeligére a kiadóhivatalba kérek.

A záróra kijátszásáért egy hónapra és 8000 pengőre ítélték Démusz Jánost, a nyugati pályaudvar vendéglősét

Rendkívül érdekes rendőrbírói ítélet hangzott el ma a VI. kerületi kapitányságon, ahol az új zárórarendelet kijátszása miatt vonták felelősségre *Démusz* Jánost, a nyugati pályaudvari étterem tulajdonosát. Az új zárórarendelet megjelenése óta *ez volt az első ilyen eljárás.* Már a rendelet megjelenése után az első napon szabálytalanságot vett észre a vendéglő bezárása körül a szolgálatos rendőr, de nagyon sok ugyanilyen panasz érkezett más oldalról is a kapitányságra.

Az történt ugyanis, hogy a Démusz-éttermeknek nem a záróra rendelet szerint megengedett második és harmadik osztályú vasúti étterme maradt nyitva az utasok megkívánt ellátására, hanem *a Démusz-pince, amelynek még csak összeköttetése sincsen a vasúti étteremmel és a pályaudvar terrenjával,* hanem a multban is mint más *nyilvános étterem* volt üzemben.

A rendőri eljárás során megállapították, hogy történetesen *mindig a hivatalos záróra után telt meg fokozottabb mértékben a szabálytalanul nyitvatartott Démusz pince,* de még ezenfelül a kapus és a pincérek — valószínűleg utasításra — csak olyan vendégeket engedtek be, illetve szolgáltak ki a hivatalos záróra után, akik vagy feltűnő eleganciájukkal, vagy esetleg öltözetükkel garanciának látszottak arra, hogy *jól jogyasztó és fizető vendégek,* akik már bezárt más vendéglőkből és szórakozóhelyekről jöttek.

A feltűnéstkeltő ügyet a VI. kerületi kapitányságon dr. *Csáka* József fogalmazó büntetőbíró tárgyalta. Megjelent a rendőri ügyész és maga Démusz János is védője társaságában. Az iratok ismertetése, az ügyész meghallgatása és Démusz János kihallgatása után Csáka büntetőbíró ítéletet hozott: *Démusz Jánost egyhavi elzárásra és 8000 pengő pénzbüntetésre, ennek behajthatatlansága esetén további 30 napi elzárásra ítélte.* Az ítélet megokolása szerint a rendőrbíró súlyosbító körülménynek találta, hogy a tilalmi időben nyitva tartott éttermnél *a fizetőképesség szerint megrostálták a vendégeket* és így igen sok olyan utas nem kapott ellátást, akinek erre a legtöbb igénye lett volna. Az ügyész súlyosbításért, Démusz enyhítésért fellebbezett.

A hideg kissé mérséklődik

— A Meteorológiai Intézet előzetes jelentése —

BUDAPESTEN MA DÉLBEN —6 C. FOK VOLT A HŐMÉRSÉKLET.

Várható időjárás a következő 24 órára: Északkeleti szél, több helyen, főleg Erdélyben és délen havazás. Sok helyen köd, a hideg kissé mérséklődik.

Csak fokozatosan enyhül

• A Pest meteorológiai tudósítójától •

Az időjárási helyzetben nincs lényeges változás: az enyhébb levegő *csak fokozatosan tudja mérsékelni a középeurópai hideget.* Hazánkban az elmult éjjelen is nagyjából ugyanolyan erősségű fagyok voltak, mint a mult napokban, sőt *a keleti országrészeken. Erdélyben, most erősödött még valamit a lehűlés.* Így a hőmérséklet ott többfelé *elérte a —20 fokot.* Egy-két kisebb havazástól eltekintve száraz volt az idő.

Ma déli hőmérséklet

Gyors változásra nincs is kilátás; *tovább tart a hideg idő és csak fokozatosan enyhül.* Egyelőre a száraz jelleg is megmarad, legfeljebb jelentéktelen havazások lehetnek.

Az időjárási elemek várható értékei Budapesten: Legalacsonyabb éjjeli hőmérséklet —10, —12 fok, déli hőmérséklet holnap —4, —6 C fok.

T. G.

UKRAJNÁBAN GAZDAG ÚJ OLAJFORRÁSOKAT TARTAK FEL

Moszkva, december 19

Most kezdték meg az ujonnan felfedezett új ukrajnai olajmezők kiaknázását, amelyek a Szumszk tartománybeli Rovnó város közelében terülnek el. *Az első megnyitott petróleumforrás napi szolgáltatása már száz tonna.* A geológiai vizsgálatok megállapítása szerint *az új olajforrások igen gazdagok.*

Ítéletek a zsidótörvény kijátszása miatt

A VII. kerületi rendőrkapitányság büntetőbírája súlyos ítéletet hozott a *Harmónia Filmipari és Filmforgalmi vállalat kft.* vezetői ellen a zsidótörvény kijátszása miatt. *Pless* Ferenc ügyvezető igazgatót 50 napi elzárásra átváltoztatható 5000 pengő pénzbüntetésre, vitéz dr. *Fotyházy* Károly ügyvezetőt pedig 10 napi elzárásra átváltoztatható 500 pengő pénzbüntetésre ítélte, mert Pless Ferenc jövedelmét 21.950 pengő helyett 3600 pengőben jelentették be, továbbá, mert *egy 20.000 pengőt meghaladó jövedelmű zsidó alkalmazottat és egy zsidó ügynököt egyáltalában be sem jelentettek.*

A budapesti *Központi Általános Tejcsarnok Rt.* igazgatóját, *Deckner* Marcellt, azért, mert az alapkimutatásban szabálytalanságokat követett el és a zsidótörvényt kijátszotta, a rendőrbíró 30 napi elzárásra átváltoztatható 3000 pengő pénzbüntetéssel. *Mousong* Nándor cégvezetőt pedig 500 pengő pénzbüntetéssel vagy 10 napi elzárással sujtotta.

PEST
POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik minden hétköznap délben
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 54.
TELEFON: 222-630 222-220, 222-688, 222-636

Felelős szerkesztő: BAKOS ÁKOS
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR

Készült a könyvnyomtatók föltalálásának 500. évében

Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Ma a 9. oldalon is közlünk Express hirdetéseket

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

Kínálat van dióban, mákban, mogyoróban és mandulában

Megállapították az aszaltszilva és a mazsola fogyasztói árát

A karácsonyi fontosabb élelmiszerek közül: dióban, mákban, mogyoróban és mandulában nagy bőség van a fővárosban. Az élelmiszerüzletekben és a piacokon kínálják a fenti cikkeket. A fogyasztói árak a következők: dióbél I. oszt. 4.90—5.50, II. oszt. 4.40—4.80 pengő kg-ként. Kék mák 2.80—3 pengő. Mogyoróbél hazai: 3—3.80, külföldi 3.84—5.16 pengő. Mandulabél: hazai 4.80—5.40, külföldi 6—7.20 pengő. A behozott jugoszláv aszaltszilva és a török mazsola árát a fogyasztók részére így állapították meg: aszaltszilva 2.82—3.54, mazsola 3.38—3.26 pengő kg-ként.

A *konyhakerti termékek piacán* a vásártelepen a vöröshagymát 28—24, a fokhagymát 65—80, a fejeskáposztát 9—12, a kelkáposztát 16—28 fillérért árusították. A kalarábé 12—18, a céklarépa 10—18, a feketeretek 16—20, a karfiol levéllel mérve 60—100 fillér a lerakatokban. A melegágyi sóskát 200—240, a parajt 50—75, a sárgarépát 12—18, a gyökérzöldséget 20—35, a vegyeszöldséget 16—22, a zellert 40—55 fillérért árusították. A gomba és a torma ára nem változott.

A *gyümölcspiacon* az alma 60—180 fillérig szilárdult. A narancsot 80—90, a mandarint 110—140, a gesztenyét 70—100 fillérért hozták forgalomba nagyban.

A *baromfipiacon* jelentős késletek vannak, az árak általában tartottak. Az élő tyúkot 180—190, a csirkét 180—220, a rucát és aludat 210—225, a pujkát 170—180 fillérért árusították. A tisztított tyúk 180—220, a csirke 215—300, a lúd és a ruca 205—230, a pujka 170—230 fillér a lerakatokban.

A *tojáspiacon* a friss ládaáru 260—270, a hűtőházi 247—252, a meszestojás 232—237 fillér kg-ként nagyban.

— Gázolt és megszökött egy teherautó. Súlyos kimenetelű gépkocsigázolás történt csütörtök reggel Kispesten a Határ-útnál. Az Üllői-úton haladt kerékpárján Pestszentlőrinc felé *Csuka Nagy József* 20 éves péksegéd, amikor hirtelen elébekerült egy eddig ismeretlen rendszámú teherautó, *elülötte, azután megállás nélkül továbbhaladt.* A szerencsétlen péksegéd véresen maradt az útkövezeten, kerékpárja teljesen összetört. A kispesti mentőket hívták ki a helyszínére, akik súlyos kar- és lábtöréssel, valamint belső vérzéssel vitték a Szent István-kórházba. A rendőrség keresi az elmenekült szívtelen teherautóst.

MŰSOROK

A színházak mai műsora

OPERA: *A láng* (½8). — **NEMZETI:** *Négy asszonyt szeretek* (½8). — **KAMARA:** *Kaland* (¾8). — **MŰVELŐDÉS HÁZA:** Délután: *Ifjúsági előadás* (3); este: *Dr. Tangl Harald vetitettképes előadása* (7). — **VIG:** *Egy fillér* (¾8). — **MAGYAR:** *Az ördög nem alszik* (¾8). — **MADÁCH:** *Kismadár* (¾8). — **ANDRÁSSY:** *Nehéz ma férjhez menni* (¾8). — **PÓDIUM A PESTI SZINHÁZBAN:** *Karácsonyi műsor* (½9). — **FŐVÁROSI OPERETT:** *Fiatalság bolondság* (¾8). — **ROYAL VARIETÉ:** *Royal Ritmus* (½9). — **KAMARA VARIETÉ:** *Kacagj, Lohengrin!* (½9). — **KOMÉDIA:** *Ne gyerekeskedjünk* (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Csunya lány* (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** *Szybill* (½6, ½9). — **KISFALUDY:** *Bécsi gyors* (½6, ½9).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat; V Ü = Vasárnap és ünnepnap; M = Matiné.

ADMIRÁL (538—707): Floridai kaland. (1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: Trader Horn. — **ALKOTÁS** (355—374): Örökké. (1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Tarzan győz. — **ANDRÁSSY** (124—127): Botrány a cirkuszban. (3/11 5/6 7/8 9/10; V Ü d. e. 3/10 és 5/12, d. u. 2 4 6 8 10.) — **ATRIUM** (154—024, 153—034): A szerelem nem szégyen. (½6 ½8 ½10; Sz V Ü ½4-kor is.) — **BELVÁROSI** (384—568): Csak egyszer élünk. (4 6 8 10; V Ü jobbt. 2 4 6 8 10, balt. 3 5 7 9.) — **BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (181—244): Karácsony a messze Északon. Színes kultúrfilm a Vezuvról. Gyermekballerinák. Keresztelő a főhercegi családban. Színes Walt Disney-film. Magyar, Ufa, Luce és Fox hiradók. (Folyt. előadások 9—21 óráig; kedden este 6 óráig.) — **BROADWAY** (422—722): Csintalan lérjek. (1/4 3/6 ½8 ½10; Sz V Ü ½2-kor is.) — **BUDAI APOLLO** (351—500): Floridai kaland. (1/4 3/7 9; V Ü ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10.) Vas. d. e. 11-kor: Dsungel hőse. — **CAPITOL** (134—687): Hazajáró lélek. (1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **CASINO** (338—102): Harmadik hétre prolongálva! Hétszilvafa. (½6 ¾8 ¾10; Sz V Ü ¼4-kor is.) — **CITY** (111—140): Második hétre prolongálva! Nagyvilági nő. (3/6 ¾8 ¾10; Sz V Ü ¾4-kor is.) — **CORSO** (182—818): Balalajka. (1/6 ½8 ¾10; Sz V Ü ½4-kor is.) — **CORVIN** (139—884, 138—288): Alcazar. (1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11 órakor: Ha előtted a holnap. — **DAMJANICH** (425—644): Floridai kaland. (1/4 3/6 ½8 ½10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121—343, 135—052): A szerelem nem szégyen. (1/6 1/8 ½10; Sz V Ü ¼4-kor is.) — **ELIT** (114—502): Alcazar. (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—628): Negyedik hétre prolongálva! Szerelem és vérpad. (1/6 1/8 ½10; Sz V Ü ¼4-kor is.) — **GLÓRIA** (427—521): Floridai kaland. (½5 ¾7 9; Sz 1/4 1/6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222—499): Karácsony a messze Északon. Színes kultúrfilm a Vezuvról. Gyermekballerinák. Keresztelő a főhercegi családban. Színes Walt Disney-film. Magyar, Ufa, Luce és Fox hiradók. (Folyt. előadások 9—21 óráig; kedden este 6 óráig.) — **HOLLYWOOD** (225—003): Alcazar. (1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: Eszményi asszony. — **HOMEROS** (296—178): Variété. (¾5 7 ½10; Sz ½11-től: V Ü ½2-től folyt.) — **IPOLY** (292—026): Postamester. (1/4 1/6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: Döntő pillanat. — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): Floridai kaland. (1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: Operabál. — **KAMARA** (423—901, 423—903): Rózsafabot. (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **KULTÚR** (386—163): Választás. (5 ½8 ½10; V Ü ¾2 ¾4 ¾6 ½8 ¾10.) — **LLOYD** (111—994): Hollywoodi varázs. (1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) — **NYUGAT** (121—022): Az idegen asszony. (½5 7 ½10; Sz 4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — **ODEON** (422—785): Csak egyszer élünk. (Folyt. előadások: ½5 ¾7 ½10; Sz 1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is. Vas. d. e. 10-kor: Párisi nászút; ½12-kor: Pénz áll a házhoz. — **OLYMPIA** (423—188): A szerelem beleszél. (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130—125): Lányok a kirakatban. (5 ½8 ½10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **ORIENT** (144—926): Választás. (Folyt. előadások: ½5 ¾7 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) — **PALACE** (221—222): Igen vagy nem? (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **PATRIA** (145—673): Hollywoodi varázs. (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) Vas. d. e. ¾11-kor: Szervusz Péter. — **PHÖNIX** (223—243): Napoleon házassága. (Folyt. előadások: 11 1 3 5 ½8 ½10.) — **RADIUS** (122—098, 120—564): ½6 és ¾8-kor: Ismeretlen ellenfél; ¾10-kor: Táparti látomás. — **RIALTO** (224—445): Lángoló határok. (11 1 3 5 ½8 ½10; V Ü 10 12 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (223—002): Balalajka. (1/6 ½8 ¾10; Sz V Ü 3-kor is.) — **SAVOY** (146—040): Hollywoodi varázs. (1/4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½11-kor: Szervusz Péter. — **SCALA** (114—411): ½6-kor: Mindenki mást szeret; ½8 és ¾10-kor díszelőadás: Árvíz Indiában. — **SIMPLON** (208—998, 268—099): Alcazar. (3 ½6 ½8 ¾10; V Ü 1 1/4 ½6 ¾8 10.) Vas. d. e. 11-kor: Engadini kaland. — **STUDIÓ** (223—216): Penita kabát. (Mindennap: 11 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (225—602): Bulldog Drummond titkos szolgálatban. (½5 7 ½10; Sz ¾4 ½6 ¾8 ¾10; V Ü ½2 órakor is.) Vas. d. e. ¾10-kor: Pénz áll a házhoz; ½12-kor: Párisi nászút. — **TURÁN** (120—003): Floridai kaland. (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) Vas. d. e. 10 és 12-kor: Trader Horn. — **URÁNIA** (146—046): Egy királynő szíve. (5 ½8 ½10; Sz V Ü ¾8-kor is.) Vas. d. e. ½12-kor: Egyetemi sportrepülők filmelőadása. — **VESTA** (222—401): Amor az autóban. (11 ½2 ¼4 ½6 ½8 ½10; V Ü 11 2 4 6 8 10.)

Svájc fölött az éjjel ismét idegen repülőgépek jártak

Bern, december 19

A svájci vezérkar közli:

A december 19.-ére virradó éjjel *idegen repülőgépek többízben megsértették Svájc felségterületét.* Az idegen gépek a Jura-határ fölött *délkeleti irányban repültek el az ország fölött.* Légelhárító tüzérségünk *több helyen tüzelt a repülőgépekre.*

A rajz és a gyermeklélek

A gyermekkönyvek számára készült illusztrációk mindig a legnagyobb és a legfelkészültebb művészi elmélyültséget kívánó feladatok egyike volt, hiszen a gyermek nem annyira a szövegen keresztül, hanem inkább a szöveg megelevenítését célzó illusztrációkon át értette meg annak a műnek a szellemét, ami a kezébe került. A magyar ifjúsági irodalom mindig megtalálta a maga megfelelő művészeit, akik meg is tudták eleveníteni azt az eszmevilágot, gondolatot, amire az ifjúságnak szüksége volt. Ezen a karácsonyon azonban a gyermekvilág kedvelt illusztráló művészei sorában egyszerre három művel is jelentkezett *Róna* Emy, új színt, hihetetlenül gazdag, sokoldalú tehetséget vive a gyermekmű illusztráló művészek munkái közé. Ez a három könyv: *Óz a csodák csodája, A tányértalpú koma új képeskönyve* és végül az *Égigérő rózsafa.* Mind a három kötet rajzai szernesésen kapcsolják össze a mély valóságérzést a stilizált formákkal és külön szót érdemel színkompozíciója, amely csillogásával, életteli elevenségével külön gyönyörűségre szolgál. Ha a felnőtt szemével nézzük, még akkor is maradéktalan, gyökeret hagyó élvezetet nyujt, a gyermek szeme előtt pedig bűbájosan, majdnem elfelejthetetlenül eleveníti meg azokat a figurákat, amelyek életbeöntésére a munkát elvállalta.

„Ne gyerekeskedjünk"

A Komédia Orfeum tegnap mutatta be új műsorát *Ne gyerekeskedjünk* címmel. A gyüjtőcím egy egész csomó nevettető egyfelvonásos »darabot« és néhány magánszámot foglal magában. A műsor artistaszámai talán a legjobban tetszettek a közönségnek, mert az artisták valóban mindent megtettek a siker érdekében. Türk Berta, akit a legnépszerűbb pesti dizőz megtisztelő címével léptet fel, már igen hosszú idő óta a Komédia Orfeum igazgatósága, az új műsor bemutatóján nem érdemelte ki ezt a címet. (—s)

Tolna megye ezévi utolsó közgyűlése

Szekszárd, december 19

(A Pest tudósítójának telefonjelentése)

Tolna megye törvényhatósági bizottsága tegnap tartotta ezévi utolsó közgyűlését. *Orffy* Imre felsőházi tag megemlékezett a Vitézi Rend huszadik évfordulójáról. Javaslatára a törvényhatósági bizottság hódoló táviratban üdvözölte a Kormányzó Urat, a Vitézi Rend legfelsőbb kapitányát. *Erdélyi* Aladár azt kérte, hogy vegyék le a községi jegyzők válláról azokat a teendőket, amelyek szembeállítják a néppel. *Klein* Antal országgyűlési képviselő az alispánnak azzal a rendeletével foglalkozott, amely kitiltja a zsidókat a vásárokról és piacokról.

— Az olcsó és tápláló főzés titka. Melyik házisszony ne szeretné tudni, hogyan lehet olcsón és táplálóan főzni a mai nehéz időkben, amikor anyaggal, pénzzel oly takarékosan kell bánni. Vegyünk csak egy példát: mi olcsóbb és táplálóbb étel, a borjúpörkölt-e, vagy a farsangi fánk. A borjúpörköltből egy adag 42 fillérbe, a farsangi fánkból 25 fillérbe kerül. De amíg a borjúpörkölt egy adagjának tápértéke kalória tartalomban 300, addig a farsangi fánké a bene levő zsírmennyiség következtében 583, csaknem a kétszerese. Száz kalóriaegység tehát a borjúpörköltből 14 fillérbe, míg a farsangi fánkból csak 4.2 fillérbe kerül. Világos ebből, hogy a tápértéket tekintve a borjúpörkölt több mint háromszor olyan drága étel, mint a farsangi fánk. Mindezeket a kérdéseket megvilágítja a Képes Vasárnap karácsonyi számának meglepetése, »A jó és olcsó konyha« című újrendszerű szakácsművészeti munka, amely a háztartás fontos tudnivalóin kívül 180 korszerű étel receptjét közli, minden egyes étel egy adagjának előállítási árával és kalóriatartalmával. Minden házisszony megbecsülhetetlen és nélkülözhetetlen tanácsadója. Megtanít arra, hogyan kell olcsón és jól főzni. A legolcsóbb és leghasznosabb karácsonyi ajándék a Képes Vasárnap ünnepi száma, ára 40 fillér.

Express hirdetések

Svábhegyi Majestic
Lomnic, Kis Majestic, 5-emeletes, luxuspenzió, a Fogasmegállónál.

Az üdülők paradicsoma
Legn. komfort. Fürdőszobák, erkélyes lakosztályok. Hid.-mel. folyó víz. Tündéri kilátás. Diétás konyha. Árak P 5-től. Tel.: 165-416 v. 165-286.

Kvarclámpa kölcsönzés
UNIFON, Károly király-út 5. T. 227-954

Perzsaszőnyeget
legmagasabb árban **veszek,** legolcsóbban **eladok.** Hartmann, Barcsay utca 16. Telefon: 223-897

Jutalmazom aki V., VI. kerületben kisebbméretű **udvari, utcai helyiséghez juttat.** — »Textil« Baloghi hirdetőbe, Szent István-körút 9

Ügyvédi irodába gyakorlattal, jó referenciával bíró, nagyvállalat volt pénzbeszedője **állást keres.** Megkeresést a főkiadóhivatalba »Határidős« jeligére kérek

Öröklakásos társasvilla
épül a Gellérthegy legszebb részén, gyönyörű kilátással **Tündérlaki mélyút** 6. sz. alatt 2-, 3- és 4-szoba-hallos örök-lakásokkal és örökgarázsokkal, különálló kertrészekkel. Bővebbet: Mikle Károly tervező építészmérnöknél, IV. ker., Veres Pálné-utca 31. Telefon: 188-260

Töltse a karácsonyt az Istenhegyi Szanatóriumban a Svábhegyen. XII., Óra-út 12. Tel. 165-239. Központi fűtés, hideg-meleg víz

HÁZ Nagykörútnál, 6-emeletes, liften, prima bérpalota, komfortos modern lak. 90.000 bér 580.000-ért **eladó.** 80.000-rel átv. többi előnyös pengő kölcsön. Dr. Hegyi, tel. 139-683

Német kereskedelmi levelezést tanít gyakorlati szakember, egyéni módszer szerint. Nagyatádi Szabó-u. 20, III. 17. Telefon: 282-660

Karácsonyra nyakkendő, sál, pulover, pizsama, különlegességek **BLUM** ÉS TESTVÉRE angol úri divat IV., Váci-utca 33 (Piarista palota)

Perzsaszőnyeget (zálogban levőt is) **veszek** T. 189-148. Faragó, Váci-utca 21.

Mérlegkészítést, adóbevallások számszerű adatainak összeállítását, **felárbiráti kérelmek** előkalkulációját, organizációs munkát, **könyvek** rendbehozását vállalja Omka pályadíjnyertes, nagygyakorlatú irodaszervező könyvelő Szabó Sándor, XII., Kléh István-u. 3/B. Telefon: 158-140

ALTISZTI vagy bármilyen **állást keres azonnalra** székely menekült Szíves megkeresést »Megélhetés miatt sürgős« jeligére a kiadóba kérek

PEPITA KABÁT Kacagtató vígjáték **STUDIO** Akácfa-utca 4.
Egry Mária, Latabár, Vaszary, Kiss Manyi.
Előadások kezdete minden nap 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor.

SZELECZKY ZITA nagysikerű, művészi filmje!
RÓZSAFABOT
Mától ismét a régi előadáskezdetek: naponta 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor! **KAMARA**

Ünnep

KÉPES SZÉPIRODALMI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ: MEGYERY ELLA

II. ÉVF. BUDAPEST, 1935. 10. SZÁM. FEBRUÁR 27.

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN. ÁRA 60 FILL. ELŐFIZETÉSI ÁR 1 ÉVRE 28 P 1/4 ÉVRE 7.50 P

KIÁLTÁS

Mi ez a vágy,
mely vérem megrohanja ?
Nő, légy velem most,
alkoss, szülj meg ujra,
boldogságom rejtélyes édesanyja.

Kosztolányi Dezső

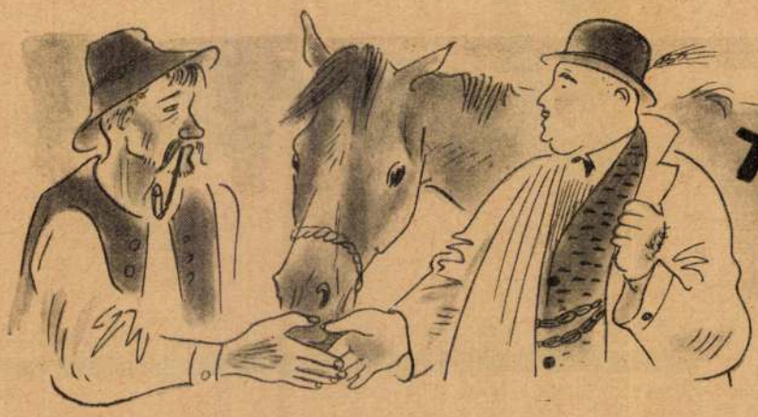

A Szürke

IRTA: BIBÓ LAJOS

I.

Nyár volt. Az égen hófehér bárányfelhők pihentek, odább, a magasságos levegőégben két gólya keringélt, lent megsült a fény a sárguló vetés fölött.

János a kanális hidjánál rántott a kantárszáron:

— Ne te, ne! — mondta a szürkének.

Vén volt az ember, öreg a ló, nehezen viselték a kegyetlen nagy meleget.

A szürke meglegyintette a farkát a biztatásra és lomhán ügetésbe kezdett. De jobbadán csak a farát hányta, s néhány lépés után megcsendesedett. Az ember várt keveset, de hogy a legyek ott szálldostak az orra előtt, megint előre szólt:

— Te! Hát nem lipköcc, te!

A szürke oldalt vágott a fejével, megrázta magán a szerszámot és cammogott nyugodtan tovább.

János a levegőt nézte. A városban járt s most nehéz gondolataival vergődött. A disznó ára megint esett. Ez a nem várt körülmény felboritotta minden számitását, hasztalan volt tehát minden vergődése, az üszőt ezen az őszön sem veheti meg.

A ló lassitott. Jánosban most már meglódult a vér.

— Ej... — mondta és a hasa alá suhintott a szürkének az ostorral. — Tán köteködni akarsz.

A ló megugrott és ügetésre fogta.

Már pedig tehén nélkül semmire se megy, füzte tovább János a gondolatait. Mert a tehén az borjadzik, a borjuból üsző lesz, az üszőnek pedig, ha arra való, mindig megadják az árát. Na, hiszen már fordult elő máskor is ilyesmi. Az őszi vásárig még emelkedhetik a hizó ára. De hátha még jobban alább száll?

— Te!... Kutyaszőr te! — bődült el, hogy a szürke megint lassitott és most már teljes erejével a füle közé csörditett. A ló horkantott, oldalt rántotta a kocsit, a göröngyösre, akkor megállott.

János kétkézre fogta a gyeplőt:

— Gyi, na! — mondta, hogy visszafojtsa a dühét.

A ló nem mozdult.

— Na!... — biztatta János és hirtelen elborulva, ölő haraggal előrevágott. A ló prüszkölt, utána kirugott.

A kocsi hátrább zökkent, János kezében most már csattogott az ostor. Sürü, fergeteges káromkodással verte az állatot, de hogy az most már végkép megmakacsolta magát, a vén emberben elszabadult a keserü indulat és vak dühvel levetette magát az ülésről. A zablát kapta el.

— Itt döglesz meg, te! — fujt veszettül és hörögve fölrugott a ló szügyéhez.

Az állat nagyot nyikkant, hirtelen curukkolt, a következő pillanatban reccsent a rud.

Ember és állat egyszerre állottak meg. A ló egész testében reszketett, János gyomrában hideg kosnyatott.

Eltelt néhány örökkévalónak tetsző perc, akkor a szürke lehajtott fejjel megindult. Az ember vezette, fogta a kantárt. Delelőn állott a nap, amikor a tanyában beálltak az eperfa alatt.

II.

Az asszony, Rozál, két napig lapult, látta, hogy az embernek baja van.

Estig állta, akkor megszólalt:

— Tán lelte valami kendet.

Az ember nem felelt. Leheveredett a vacokra, falnak fordult és várta a nagy éccakát, hogy álmot hozzon rá. Virrasztott egész pitymalatig, akkor fölkelt és megindult a jászol felé.

A szürke ott állt az eperfa alatt, rágta nagy nyugalommal a szecskát. Akkor hátratekintett. A hátán remegés futott át.

János előlkerült, hogy megoldja a kötőféket. A szürke megdőlt, János oldalba nyomta a könyökével.

— Arrébb, na! A ló horkantott.

János megállott. Föltekintett az állatra.

— Engöm nézöl?

Olyan hirtelen öntötte el a vér, hogy beletántorodott. Ököllel sujtott a ló felé, a szemét akarta kiütni, de az állat ebben a pillanatban felvágott. János elzuhant és odahemperedett a trágyadombhoz. A vasvillát kapta fel.

— Embör!... — hallatszott ebben a pillanatban a háta mögött. Az asszony volt, Rozál.

— Hej!... — orditott János és megforgatta feje fölött a vasvillát.

— Embör!... — sikoltotta az asszony és védőleg a ló elé vetette magát.

Az ütés lezudult. Vállon érte az asszonyt, aki jajszó nélkül hullott a földre.

III.

Az orvos két hét mulva ezzel köszönt el:

— Aztán holnap, vagy holnapután föl is kelhet kend.

Már mint Rozál, aki azóta nyomta az ágyat.

Aznap, amikor először ült ki a napra, a pitvar elé, János este odaszólt neki:

— Hát akkor röggel majd bemék vele.

Az asszony hallgatott.

János másnap szürkületkor kelt. Früstökkor már ott állt a lóval a városban, a körtöltés alatt.

Kupecforma jött, megállott előttük. Fölmustrálta a lovat, akkor tovább ment. Ugy tiz lépésnyiről fordult vissza: — Eladná kend?

Jánosnak egyszerre összeszorult a szive.

— Nem tom... — mondta csöndesen. — Kiálltam vele. — A kupec köhintett. Lassu léptekkel visszaballagott és megint megállt elöttük. Darabig várt, akkor előrekerült, Előbb a szemét, aztán a fogát vizsgálta meg a lónak.

— Hát ez mán kiszolgált — mondta.

— Ki. A szögénységöt.

— A lábajival mán mást is.

— Hibájuk azoknak sincs.

— Csak ippen pókosak.

Elhallgattak. A kupecforma keveset várt, akkor bökött a kalapja karimáján és csöndesen továbbállt.

Órával később került megint elő.

— Még nem akadt gazdája?

— Kérték. Négyen is. De nem az áráért.

A kupecforma keményen szivta a pipáját.

— Majd akkor mögszalajtatom.

Körbefutott a lóval. Lihegett, amikor megállott.

— Sömminek se hijják.

Jánosnak hangosan vert a szive. Már most viszi, elviszi, ha megalkusznak. Ugy mondta, odavetve:

— Badárnak. Az a neve. Nyócvanér viheti.

HIREK

A Pest legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek után szerdán délben a rendes időben jelenik meg

December 23

1914. *Milka András, volt beszterce-bányai 16. honvéd gyalogezredbeli őrmester a Tarnowtól délkeletre fekvő Zurowanál, midőn az oroszok szakaszának nagy részét bekerítették, 9 emberével hősies küzdelemmel áttört azok vonalán és szakasza többi részét is kiszabadította szorongatott helyzetéből. Ez alkalommal még 5 orosz foglyot is ejtett. Bátor magatartásáért a kisezüst vitézségi érmet kapta.*

— **Katonakarácsony a Mária Terézia-laktanyában.** A Budapesti Honvédaltiszti Sport- és Kaszinó-Egyesület pénteken este kitünően sikerült karácsonyi ünnepséget rendezett a Mária Terézia-laktanyában és azon szeretetcsomagokat osztott ki szegény családok között. A műsor szereplői voltak: *Berki* János honvédtisztviselő, *Kozák* Imre, *Papp* Zsigmondné, *Tóth* Paula, *Csiszár* Józsefné, *Gyimes* Sándorné, *Hétfalusi* Márton, *Szigeti* Lajos, *Harangi* Imre és a Honvéd Központi Ruhatár ötventagú énekkara. A műsornak, amelyet a rádió is közvetített és amelyen megjelent *Jány* Gusztáv hadtestparancsnok is, általános sikere volt.

— **Megüresedett a kispesti főjegyzői szék.** Budafokon Mericzay Aladár kispesti főjegyzőt választották meg polgármesternek, így *megüresedett a kispesti főjegyzői szék.* Értesülésünk szerint az alispán hamarosan kiírja a pályázatokat a kispesti főjegyzői állásra, amelyre az eddigiek szerint vitéz dr. *Varju* Alajos, közigazgatási tanácsnok pályázik a legnagyobb eséllyel. Ugyanekkor több más megüresedett állás is betöltésre kerül.

— **Hargitaváralja Jelképes Székely Község** elöljárósága tudatja az érdekeltekkel, hogy a mai naptól kezdve új helyisége a VIII., *Festetics*-utca 4., I. emelet 18. ajtószám alatt van (a Vasúti Segédtisztek Országos Otthonában).

A helyiség hetenként három napon: hétfőn, kedden és pénteken áll a tagjai rendelkezésére. Ezeken a napokon délután 5—7 óráig hivatalos szolgálatot tart az elöljáróság.

— **30.000 amerikai ruhadarab a finneknek.** *Newyorkból* jelenti az *NST:* Norman *Davis*, az Egyesült Államok Vöröskeresztjének elnöke most tette közzé a Finnország számára rendezett ruhagyüjtés eredményét. Davis bejelentette, hogy az első Finnországba indított küldemény *30.000 ruhadarabot* tartalmaz polgári személyek és katonák számára. További küldemények hamarosan követik ezt az elsőt.

— **Karácsonyfát vitt és elütötte a motorkerékpár.** Súlyos motorkerékpárgázolás történt ma reggel *Csepelen*, a *Gyár-utcában*, a piac közelében. *Tardy* Józsefné 28 éves csepeli asszony *karácsonyfával a kezében át akart menni az úttesten* és nem vette észre, hogy egy robogó motorkerékpár közeledik feléje. Az utolsó pillanatban el akart ugrani, de már elkésett és *a motorkerékpár elütötte.* Súlyos belső zuzódásokat és agyrázkódást szenvedett. *Haldokolt*, amikor a Szent István-kórházba vitték. A rendőrség a motorkerékpár vezetője ellen megindította az eljárást.

— **Róna Emmy új képeskönyve.** A karácsonyi könyvpiac rengeteg sok szép gyermekkönyve közt is feltünést kelt *Róna* Emmy három új képes mesekönyve. Ezek közül kettőt: Gulliver Törpeországban és Gulliver Óriásországban című mesekönyvet *Róna* Emmy írta és a szép meséhez illő meseszerű szép illusztrációkkal díszítette. A harmadik könyvet *Szondy* György: Virágország, Bogárország című könyvét pedig *Róna* Emmy művészi illusztrációi teszik színessé és elevenné.

x **Szemüvegek és látcsövek** Calderoni és Társánál, Vörösmarty-u. 1.

— **Este nyolc órakor indulnak az utolsó villamosok és autobuszok a szentestén.** A Beszkár közli, hogy december 24-én, karácsony este az utolsó villamoskocsik 20 órakor, az utolsó autobuszok pedig 20 óra és 20 óra 15 perckor indulnak a végállomásokról.

— **Házasság.** *Pfeiffer* Klára és *Richtseit* György e hó 24-én délután 1 órakor tartják esküvőjüket Kaposvárott.

Gárdonyi Klára és *Paulovits* László okl. építészmérnök jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Nemes *Hoffmann* Lilla és *Javornitzky* József, az »Universal« film tisztviselője, karácsony napján tartják eljegyzésüket.

Sándor Géza, a Magyar Úszó Szövetség irodaigazgatója és *Heifeld* Irén (Dévaványa) házasságot kötöttek.

— **Nászutasoknak** *Hotel Kikelet, Pécs.*

— **Kuszenda Lajos sajtópöre.** A budapesti büntetőtörvényszék *Lengyel*-tanácsa ma délben ½12 órára tűzte ki annak a sajtópernek a főtárgyalását, amelyet *Kuszenda* Lajos nyugalmazott pestszentlőrinci főjegyző indított *Tar* Lajos nyugalmazott bírósági főtiszt ellen. A sajtóper nagy eseménynek ígérkezik. *Tar* Lajos a valóság bizonyítására vonatkozólag *többtucatnyi okirattal és fotokópiával felszerelt terjedelmes indítványt nyujtott be a törvényszéknek. Kuszenda* Lajos feljelentésére indult meg az eljárás *Tar* Lajos ellen. A tanuk egész serege jelenik meg a mai tárgyaláson, többek között *Fabinyi* Tihamér nyugalmazott pénzügyminiszter, *Palásthy* Ferenc belügyminiszteri tanácsos, *Kubinyi* Imre fővárosi tisztiügyész, *Hargittay* Ernő városi képviselő, *Szemere* István földbirtokos, rajtuk kívül is még számos tanut hallgatnak ki a perben, amely előreláthatólag igen érdekes következményekkel jár majd.

— **A jugoszláv király diákvendégei.** *Belgrádból* jelenti a *Pest: II. Péter*, Jugoszlávia ifjú uralkodója az idén is, mint minden évben, karácsony előtt *negyven hasonló korú fiatal diákot és diáklányt hivott meg Belgrádba* a jugoszláv vidéki középiskolák legkiválóbb tanulói közül. A király vendégeit belgrádi diáktársaik családtagjainál helyezik el az uralkodó költségére és megismertetik velük a jugoszláv főváros és környékének nevezetességeit. Tiszteletükre különböző előadásokat rendeznek Belgrádban, amelyeken az ifjú király is megjelenik. A belgrádi karácsonyi vakáció végén a király fogadja valamennyi diákvendégét és ajándékokat oszt szét közöttük.

— **Karácsony a művészetben** címen tart előadást karácsony hétfőjén az *Uránia Filmszínházban* délelőtt 11 órakor dr. *Hoffmann* Edit, a *Szépművészeti Múzeum* igazgatója. Az előadás során ismerteti a *Jézus* gyermekkorából vett négy jelenetet éspedig *Jézus* születését, a *Pásztorok* üdvözletét, a *Pásztorok* hódolását és a *Három Királyoknak* művészi ábrázolási módját az ókeresztény időktől a mai időkig. Vetített képekkel mutatja be *a téma kialakulását* és az általános szellemi áramlatokkal összefüggő változásait. Az előadáson közreműködik *Pécsi* Sebestyén orgonaművész.

— **A gyilkos macska.** *Brüsszelből* jelenti a NST: Antwerpenben egy házaspárt tizenhétéves fiával együtt egy reggel holtan találtak lakásukon. A vizsgálat megállapította, hogy mindhármuk halálát *gázmérgezés* okozta. A családot álmában lepte meg a gázcsapból kiömlő világítógáz. Először öngyilkosságra gondoltak, de csakhamar kiderült, hogy a szerencsétlen család halálát a macskájuk okozta. A macska olyan szerencsétlenül borított fel egy ruháskosarat, hogy az megrántotta a gázcsapot s ezáltal megnyitotta a gázömlést.

— **Székely karácsony.** Az Erdélyi Férfiak Egyesülete szeretettel hívja meg tagjait és a budapesti erdélyieket december 30-i díszhangversenyére, melyet *»Székely karácsony«* címen rendez a Zeneakadémia nagytermében délután 6 órai kezdettel.

MEGJELENT
új, átdolgozott és bővített kiadásban a
RÁDIÓSOK KÖNYVE
Irta **Molnár és Jovitza.** Ára 6 pengő.
Kapható a PEST könyvkereskedésében, Erzsébet-körút 18

Kísértetszereplője is van a londoni rádió hangjátékának

London, december 23

Különös érdekességű hangjátékot mutat be karácsony másodnapján az angol rádió. *A hangjáték rendkívül érdekessége abban áll, hogy van egy valódi kísértet szereplője.*

A háború kitörése után a londoni rádió studióit vidékre költöztették, régi nemesi kastélyokba. Így egy skóciai kastélyból is rádióstudió lett. Amint a napokban éppen ennek a kastélynak egyik szobájában próbálták a karácsony másodnapján műsorra tűzött hangjátékot, a rendező a hangszóróban, amelyen át a darabot figyelte, *egyszerre csak a négy szereplő hangja mellett egy ismeretlen ötödik női hangot hallott.* Azonnal kutatni kezdtek, hogy ki volt az, aki a próbát meg akarta zavarni, de nem sikerült a titokzatos hölgy nyomára jutni.

A kastély öreg felügyelője végül is azt a magyarázatot adta, hogy *ez a titokzatos ötödik szereplő nyilván nem lehet más, mint a kastély régi szellemasszonya*, aki már gyakran ijesztgette a lakókat éjszakánként csoszogó lépteivel, most pedig úgylátszik, hogy a modern technika vívmányai iránt is érdeklődik és a hangszórón át is beszélni óhajt a kés̈ő utódokhoz. Tekintettel arra, hogy minden kutatás hiábavalónak bizonyult és a titokzatos női hang tulajdonosát nem sikerült megtalálni, *a rendező kénytelen volt beletörődni abba, hogy új hangjátékának kísértetszereplője is lesz.*

Express hirdetések

Alsónadrág? Gutmann-sarok

Tömegcikk-újdonságok karácsonyra! UNIFON, Károly király-út 5. T. 149-607

Pénz áll a házhoz, ha átnézi régi értékpapírjait. Legjobban értékesítheti **Barna Banknál,** V., Nádor-utca 26. Tel.: 121-316. Értékpapírokra kölcsönt nyujtunk.

Keleti szőnyeget (lábasat is) zálogjegyet magas árban **VESZEK.** Telefon **142-843**

Villa Tisztviselőtelepen, 250 öl, 4-szobás komf. 25.000-ért; Rózsadomban, 300 park, 2×6-szobás főúri, közp. fűt. 70.000-ért **eladó.** Dr. Hegyi, T. 139-683

Jól jövedelmező iparengedélyhez **pénzestársat keresek** Nyelvtudással előnyben. »5000« kiadóba

Üzemépület szabadon álló, modern, tágas, világos, csempézett falakkal, **élelmiszer-üzemnek** különösen alkalmas, **bérbeadó vagy eladó** XIV., Abonyi-utca 17.

35.000 pengőt budapesti bérházra 1—2 tételben **kihelyeznék.** »Jelzálog« jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33**

HÁZ eladó Nagykörútnál, 8%ra **50.000-ért. Kettőemeletes,** adómentes **55.000-ért. Négyemeletes,** adómentes **95.000-ért. Hatemeletes** Dunaparton, 9%-ra, **460.000.** Összes alkalmi bérház és villaeladás nyilvántartva, szakszerű gyors kiszolgálás. — **Budapesti Házkezelő R. T. Telefon: 421-389** 130

Keresek szépen berendezett, gőzfűtéses **utcai szobát** meleg vízzel, fürdőszobával. Választ kérek »Állandó lakó, pontos fizető« jeligével a főkiadóhivatalba

Tömegmunkák sajtolását Snitek, húzószerszámok, készülékek, rajz- v. mintaszerinti szakszerű készítését vállalja **Rosta, Ó-utca 14. Telefonhívó 113-519** Kérjen árajánlatot

Társalkodónői vagy **betegápolónői** foglalkozást keres német nyelvet is bíró volt medikaoki. ápolónő. Telefon: 145-264

Szép és ízléses női fehérneműt készít, bérmunkát is vállal, vidékre is, **Zsolnainé Lengyel Ágnes,** Haris-köz 1. I. emelet 1

Opera penzió VI., Dalszínház-u. 8 **Tel.: 128-681**
Úri otthon. Elsőrangú konyha. Árengedmény. **Januárban lift**

Ágytoll-pehely sz. **foeztott tollat** P **2.**— ért, fehér foeztott libatollat P **3.50,** egy jobb minőséget **4.50** pengőért szállít 5 kgos csomagolásban bérmentve, utánvéttel **Rosner Gyula** ágytollüzeme, **Kiskunfélegyháza**

Kombinált finom berendezés biedermeier 3 ajtós szekrény, finom képek, szőnyegek **olcsón eladók.** Nagymező-utca 12. I. em. 4. 102

Olcsó sí-akció Bergsmannál Izabella-tér 6 Telefon 145-026

Győrfi penzió V., Harmincad-utca 3. Rendkívül mérsékelt árak. Havi bérletben **nagy engedmény**

VII., Király-utca 21. üzlethelyiség kiadó

Bélyeget, régi levelet, gyüjteményt vesz, ajánlatot kér: Kaufmann, **VI., Paulay Ede-utca 43. III. 20.**

Halrendelő előjegyzési **könyvem elveszett.** Kérem tisztelt vevőimet, hogy rendeléseiket megismételni szíveskedjenek. **Rédner,** Szent István-körút 12. Telefon **123-111.**

Felvidéki nagy városban, főútvonalon, elsőosztályú jóforgalmú, prosperáló **vendéglő-étterem üzem** **átadó.** Megfelelő anyagiakkal rendelkező, kizárólag kitünő szakemberek ajánlatát »Életpálya 7172« jeligére **Blocknerhez** hirdetőirodájába, Városház-utca 10

Drogistát, ki gyógyárunagykereskedésben az expedíciónál vagy árkivételnél (számlázásnál) működött, mielőbbi belépésre keresünk. Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igény feltüntetésével »Keresztény drogista« jeligére Balogh hirdetőbe, Szent István-körút 9.

VÁMMENTES teherautójához igen előnyösen szerezhető be **pótkocsi** eredeti gyári kivitelben **raktárról** **Magyar Auto Forgalmi R.T.** V., Szemere-utca 37. Telefon: 115-911

Külföldi nyakkendő, sál, házikabát, pizsama különlegességek **BLUM ÉS TESTVÉRE** angol úridivat, IV., Váci-utca 33 (Piarista-palota)

Öröklakások a Széchenyihegyen. Társasszálló-építkezésünk a Fogasnál, 1500 öles kertünkben, **egy- és kétszobásak,** gyönyörű kilátással, központi fűtéssel, melegvízzel, júniusra. Önálló telekkönyvi tulajdon. Kitünő tőkeelhelyezés. Könnyű bérbeadási lehetőség. Telefon 165-068 és Grünfeld Jenő, Katona József-utca 25. sz., IV. emelet 3

HÁZ Gellért-szállónál, pazar kislakások, nagyadóm. 8300 bér, 78.000-ért: **Apponyi-térnél,** 30 éves, adóm., évibér 10×eséért: 145-000-ért **ELADÓ** Dr. Hegyi, T. 139-683

Gyorsmérleget National kaszaát és páncélszekrényt keresek. »Készpénz« jeligére Erdős hirdetőbe, Teréz-körút 35. sz.

Tátra-u. 28 szám alatt 2 szoba-hallos, 25 éves adómentes **öröklakás eladó** Készpénzvevő címét »Olcsó ár 133« jeligére a kiadóba.

Színes ólomüvegfalak még beépítve, 2-szárnyú ingóajtókkal, jutányosan eladók. Döbrentei-tér 6. sz. bontásnál.

Budán **4—5-szobás bútorozott** vagy **bútorozatlan villát keresek** »Arisztokrata 8000« a kiadóhivatalba

Törvénynek megfelelő vagy **iparengedélyes utazó** hasonszakmából is ajánlkozzék »Kerékpár engros« jeligére **Tenzer hirdetőjébe, IV., Szervita-tér 8.**

Kisebb **Kávéház-Étterem** hosszabb bérleti szerződéssel méltányos feltételek mellett **átadó.** Jelige »Néhányezer pengő 132«

Lakás földszinti, Széna-térnél januárra, 2-szoba hall, komf., melegvíz, 1600+25% **Knapik** T. 349-896 (d. u.) VIII., Szentkirályi u. 4. — Pasaréten 6. sz. **VILLA** közp. f., garázs. Ára 70.000, bérbe 4000 P.

Legrövidebb idő alatt **szabást, varrást tanítok** **B. STEINER GIZI** NŐI SZALON V., Lágrády Károly-u. 44/b, I. em. 1 Telefon: 292-531.

Látogatás a föld alá süllyesztett hadihajón, amely nem más, mint a Maginot-vonal egy erődje

A „Maginot-bakák" különös élete az öntudatos gépek csodás földalatti világában

Párizs, december 23
(Az Est alkalmi tudósítójától)

Az embernek igazán meg kell erőltetni a szemét, hogy fel tudja fedezni az erődítményeket. Pedig itt vannak, a talajhoz simulva, minden domboldalban, a talaj minden hajlásában, a mezőn, az utak és patakok mellett. *Első látásra nem lehet őket a környezettől megkülönböztetni.* Pedig ezek alatt a betonból és acélból épített tetők alatt emberek élnek, esznek, alusznak, gyakorlatoznak. Külön keresés nélkül fel sem lehet fedezni a tankelhárító ágyúkat, amelyeknek csöve fenyegetően néz az ellenfél felé...

Külön engedéllyel meglátogathattam a Maginot-vonalat. *Amikor már régen az erődítések övezetében jártam, még magam sem tudtam, hogy ott vagyok.* Furcsa ez a modern erődítményvonal, szinte semmi sem látszik belőle.

A földalatti hadihajó

Persze abban a pillanatban, amikor az ember belép valamelyik erődmű kapuján, megváltozik a helyzet. A tapasztalatlan látogatónak az az érzése, hogy varázslat történt és *földalatti erőd helyett egy nagy hadihajó belsejébe került.* A szabadba szolgáló ablaknyílásokat vastag páncéllapok fedik és erős gumiszalagok szigetelik, úgy, mint a legmodernebb tengeralattjárókon. Szűk kis vaslépcső vezet egy emelettel feljebb, egy emelettel lejjebb, egy muníciólift körül kanyarogva, szinte semmi helyet nem foglalva el. Közben az ember csatornák csőrendszerét és a szellőztetőkészülékek bonyolult szerkezetét látja s meglepődik, hogy mindez mennyire hasonlít a csatahajók nagy turbináihoz.

Ahol a gépeknek gép parancsol

A föld alá ásott nagy csatahajó belsejében *kis villamosvonat* közlekedik. Most éppen muníciós ládákat szállít. Ha útkeresztezéshez ér, egy láthatatlan pályaőr, aki talán háromnegyed kilométernyi távolságban kezeli a váltókat, egy gombnyomással a helyes vágányra irányítja. Kiserteties, hogy ez a kis vonat milyen gyorsan és milyen biztonsággal rohan a föld alatt, látszólag valami varázslatnak engedelmeskedve. Egyszerre csak megáll, a kocsik tartófelülete fokozatosan oldalt dől, a ládák maguktól lecsúsznak s abban a pillanatban, amikor mind együtt vannak egy újabb hordfelületen, valahonnan egy elektromos kar nyúlik ki, felkapja az egész ládacsomót s eltűnik vele a raktárak mélységeiben. *Közel s távolban sehol egy emberi lény, aki ezeket a bonyolult mozgásokat irányítaná.* Szakemberek azt mondják, hogy minden egyes erőd raktárában akkora lőszerkészlet van felhalmozva, hogy ha teljesen elvágnák az összeköttetéseket, *az erőd egymaga hat hónapig tud védekezni.*

Villany-szakácsok, villany-pincérek

Mintha csak ennek az elektromosságra járó világnak csodáit akarnák folytatni a hatalmas *földalatti konyhák* gépei. Itt is minden villamoserőre jár. Most, amikor éppen ebédkiosztás ideje közeledik, egyetlen főszakács jár kóstolókanalával a hatalmas elektromos üstök között, amelyekben öt-hatféle étel fő, sül. Az előkészítés, az adagolás, a szétosztás egész munkáját gépek végzik. Az első étkezést reggel *hét órakor*, az utolsót pontban *éjfélkor* kapják a katonák. Az utolsó étkezés meleg hagymalevesből, a franciák nemzeti ételéből és fejenként tizenöt deka sajtból áll. Kenyér, mint a francia vendéglőkben általában, itt is *korlátlanul* áll rendelkezésre.

Katakomba „összkomfort"

A konyha közvetlen szomszédságában találjuk az erőd *mészárszékét.* Óriási, falba épített jégszekrények rejtik a holnapi és holnaputáni húsadagokat. Más jégszekrényekben konzervdobozok végtelen légiói várakoznak: ezekre csak akkor kerül sor, ha bármilyen oknál fogva a csata hevében időlegesen megszakadna a friss hússal való ellátás. A szomszédos, ugyancsak gondosan hűtött teremben *boroshordók* sorakoznak egymás mellé, az erőd folyosójára három külön ablak nyílik, ezen át osztják ki a katonák italát.

El sem akarom hinni, amikor megmondják, hogy milyen mélyen vagyunk a föld felszíne alatt. *A falakon sehol semmi nyoma az ilyen mélységgel rendszerint együttjáró nedvességnek.* Kísérőm büszkén magyarázza, hogy a tökéletes szellőző berendezések tartják ilyen szárazon levegőt. A hálótermet és az étkezőrokban óriási készülékek állandóan tisztítják, frissítik és kicserélik a levegőt. A hálótermeet és az étkezőhelyiségeket külön gépek szellőztetik. A tiszteknek külön étkezőjük van, mellette külön konyhával. A legénység húsz személyes hálótermekben alszik, a tiszteknek kettesével jut egy-egy külön szoba.

A földalatti kórház

A tisztiszobák mellett helyezték el a földalatti *kórházat.* A bajmegállapító és vizsgálóteremben a modern tudomány valamennyi gépi felszerelése egymás mellett látható. Külön légmentesen elzárható szobák várnak arra az esetre, ha ragályos betegség fordulna elő az erődben s minden egyes erődnek külön *operálóterme* van. Ennek a műtőnek világítása, fertőtlenítése és egész felszerelése olyan, hogy akárhány vidéki város közkórháza megirígyelheti, pedig itt csak a legsürgősebb eseteket kezelik, azokat a sebesülteket, aki szállíthatók, villamos expresszvonatok viszik a front mögé a nagyobb kórházakba.

A parancsnok szerzetesi cellája

Az erőd parancsnokának szobája, ahol naponta huszonnégy óráig tart a szolgálat, a sok géptől eltekintve, olyan kopár és egyszerű, mint egy szerzetes cellája. Hófehérre meszelt falak között állandóan figyeli a környéket, a többi erődöket s a szakadatlan sorban befutó jelentéseket egy magasrangú tiszt, a parancsnok, vagy valamelyik helyettese. *Sürgönygéphez hasonló szerkezeteken szinte megszakítás nélkül árad asztalára a jelentések sora* a szomszédos erődökből, az előörsöktől, a megfigyelőktől. Reá hárul az a feladat, hogy mindent azonnal áttekintsen, intézkedjék és a főparancsnokságnak megtegye a szükséges jelentéseket.

A Maginot-baka

Legfeltűnőbb, hogy az erőd belső folyosóin milyen gyorsan, határozottan, céltudatosan és *szótlanul* mozognak az emberek. Minden katona pontosan tudja saját feladatát s a legénység ugyanolyan jól be van gyakorolva, mint bármely elsőosztályú hadihajóé. Szolgálatban egy fölösleges szó el nem hangzik. Egy rövid parancs és mindenki tudja, mi a teendője. Annál beszédesebbek az étkezés és pihenés órái. A különlegesen kiképzett Maginot-hadsereg katonái büszkén viselik *megkülönböztető egyenruhájukat* s megbecsülik bajtársaikat. Még a katonák között egyébként oly gyakori összeszólalkozások, nézeteltérése is a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak. A Maginot-vonal katonája tudja, hogy rajta is, bajtársán is milyen mérhetetlen felelősség nyugszik s amint megköveteli saját nyugalmát, úgy megbecsüli a bajtársáét is.

Amikor az ember végigjárta az erődöt s meghallja, hogy a határ egész hosszában és az ország belseje felé sok-sok kilométer mélységben ugyanilyen erődök ezrei állnak állandó készenlétben, önkéntelenül arra gondol: ez az egész hatalmas mű áttörhetetlen, legyőzhetetlen, bevehetetlen.

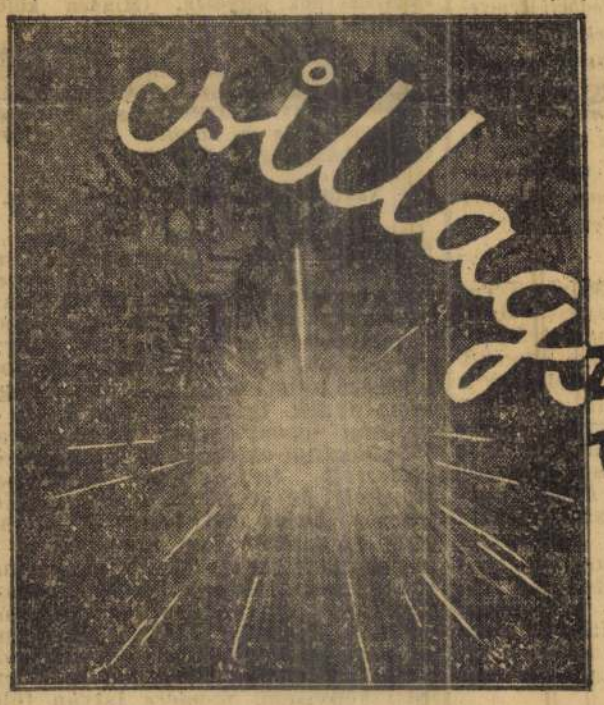

Ne gondolj egy percig semmire. Felejtsd el a fényeket, melyek odakint megvilágítják a sötét égboltot. A lidérefények korát éljük. Ne törődj vele. Ne szólj egy szót se és hallgass. Hallgasd a saját szived dobogását és figyelj, hátha meghallod a másokét is. Ne vedd észre, hogy odakint tombol a lárma.

Idebent csend van. Ne engedd, hogy idegen hangok megszavarjanak. Hunyd be a szemed és ne lásd, mi történik a tengeren, mert az a tenger már nem az, amit te ismersz. Nyáron még sötétül a partján és vidám fejest ugrottál a szikla tetejéről a kék habokba. A langyos víz simogatta testedet, a hegyoldalon fenyők illatoztak, fehér vitorlások ültél és este a pálmák alatt hallgattad a halászok énekét. Ma aknák rejtőznek a mélyben és bombolnak a hajóágyúk. A megdühödött hullámok acélroncsokat és holttesteket dobálnak. A felrobbant hajóból kiömlő olaj lángol az éjszakában és a kísérteties sárga fény messze világít. Fordulj el és ne nézz oda. Ne nézd azt a sárga fényt, mely a sötét vízen imbolyog. Egy percig ne törődj a rőt lángokkal és ne vedd észre a fekete árnyékokat, melyek a háttérben leskelődnek.

Nem kell tudnod, hogy valahol ép most reszket egy város. Talán jártál ott valamikor és ismered a házat a sarkon, ahol egyszer cigarettát vettél. Ne törődj vele, hogy az a ház romokban hever, mert a magasból lecsapott egy bomba. A fényszórók vakító sugarakat vetítenek a sötét égre és keresik a repülőgépet, amely a bombát dobta. Ne nézz most oda. A fénynyalábokba ép beleszaladt a gép. Ne... ne törődj vele. Miért kell látnod, hogy a gyermekmesék képzelt világa vált kegyetlen valósággá? Seprűnyélen boszorkány nyargal az égen. A vasorrú bába hozza a halált és a pusztulást... Odafent egy asszony kezeli a gépfegyvert és ő dobálja le a bombákat.

A fényszórók fehér izzását ne nézd most és ne figyelj az égő házakra. Ezek a fények ma nem a te fényeid. A gyujtóbombák piros lángját ne vedd észre és ne gondolj a titokzatos kezekre, melyek felgyujtják valahol a petróleummezőket. Ne tekints sem nyugatra, ahol lángszóróli sistergnek a senki földjén, sem északra, ahol égő falvak világítják meg a fehér csatateret az éjszakában. Ott a távolban fáklyafénynél halottakat temetnek. Ez sem a te fényed. Kértelek már, hogy ne nézz oda...

Igen, ne gondolj egy percig semmire. Felejtsd el a fényeket, melyek odakint megvilágítják a sötét égboltot és ha reszket is egy kicsit a kezed, fogd meg jól a vékony kis drótot és gyujtsd meg a végén a szürke port. A karácsonyfa előtt állva, bátran nézz bele a csillagszóró lángjába. Ez ma a te fényed. Örülj neki és kápráza el tőle. Ez ma a te tüzed. Játsz vele és gyönyörködj benne. Nem kell félned. Ez a fény nem riaszt és ez a tűz nem éget. Nézd figyelmesen, amíg ezerfelé szórja az apró ezüst szikrákat és akkor felfedezel benne valamit, ami több, nagyobb, mélyebb és örökkévalóbb minden más fénynél és minden más tüznél, amit ember keze gyujt, pedig te magad gyujtottad meg.

Mi történt? — kérdezed majd.

Semmi — felelem neked. Csak egy csillagszóró égett el, melyet négy fillérért vettél a boltban, de a fénye erősebb volt minden fénynél, mert *emlékezésül* gyujtottad meg és egy pillanatig Reá gondoltál, aki először hirdette itt a földön a szeretetet.

Örülj és ne szégyeld, ha az olcsó csillagszóró ellobbanó fényénél kicsit könnyes lesz a szemed.

Rab Gusztáv

VÁLAS ÉS NŐTARTAS
Irta: DR. GERŐ ERNŐ Ára: 1 P 50 fill. Kapható a PEST könyvkereskedésében, VII., Erzsébet-körút 18.

RENDSZERES ANGOL NYELVTAN
Kezdőnek, haladónak nyelvtanárnak
Irta: Willer József Ára 3.60 P
Kapható a PEST könyvkereskedésében, Erzsébet-körút 18.

Ünnep, 1934. dec. 17

RÓMAI KARÁCSONY

Sok karácsonyt töltöttem Rómában és le merem irni: a római karácsony — Natale di Roma — többnyire kékegü, eperizü, ibolyaszagu.

Az eper és ibolya kint terem ugyan Nemiben, a szelid gesztenyeerdők avarja alatt, de mindkettőt egész kosárhegyekkel szállitják be a városba a kékesfeketehaju, füzöttdereku, hosszufüggős campagnai asszonyok, különösen a Campo dei Fiori ponyvái alá, ugy hogy a tér ilyenkor igazán méltó a nevéhez, igazán a virágok vására.

Ez a jókora kocka Róma őspiaca, olyasmi, mint Londonban a Portobello Road, vagy Pesten a Teleki-tér, csak persze, olasz életre, olasz temperamentumra áthangszerelve.

Látni kell ezt a százszinü-százhangu nyüzsgést-zsibongást, amely egy-egy karácsony előtti szerdai hetivásárkor itt zajlik, a Savonarolaként megégetett Giordano Bruno ércszobra alatt, aki zöldes bronzkámzsája alól megértőn néz le az eleven freskóra és nem tiltakozik, ha egy-egy mandolinos fel is mászik hozzá, hogy onnan a magasból deritse jókedvre az áldozatokat, mert a Campo dei Fiori pszichológiával dolgozik és tudja, hogy a vidám vevő könnyebben áll kötélnek, mint a komoly, vagy rosszkedvü ...

Valóságos kis városrész ez a szabadtéri piac, a bódék közt kanyargó utcikákkal s a legkülönbözőbb célu és rendeltetésü portékákkal, amelyek közt csak másodsorban érdekesek a halasok-zöldségesek-gyümölcsösök sátorrengetegei s a Sziciliát idéző, kétkerekü targoncák, amelyek az antik római bigákra emlékeztetnek.

A Campo dei Fiori-i árumintavásár főkülönlegességei a többé-kevésbé sikerült régiségutánzatok, amelyek a kezdő rómajárót szinte elszéditik — itt „valódi" génuai bársonynyal, cinquecento-brokáttal, megtévesztően fakó Medicicimerrel, foszló miseruhával, ott bőrmunkával, csipkével, borostyánnal, emaillal, porcellánnal, mesterségesen patinázott ezüst- és aranyfiligránnal kecsegtetnek az Olcsó Jánosok, oly módon, hogy minden alkalmi árus mellett ott ágál a segédje és kikiáltója, aki bedobja a közönség körébe az első árajánlatot ... aztán mennek lefelé vagy felfelé a lirákkal, aszerint, milyen hangulatban van a vevőtábor, mennyire hiszi el a sok „valódi", „eredeti", és „hamisitatlan" jelzőt, amelyet alapjában maguk az aukciósok se vesznek komolyan, legalábbis erre vall a felirás, amit annyiszor láttam diszelegni egy-egy sátor homlokán:

Itt kaphatók a legujabb divatu régiségek!

*

De van az Örök Városnak egy másik piac-csendélete is, amely speciálisan karácsonyi, — és nem is tart tovább december 24-től Vizkeresztig. Mert tudni kell, hogy itt az ugynevezett Befana, azaz: Epiphania, Vizkereszt, jelnti ugyanazt, amit nálunk karácsony estéje: az öröm és ajándékozás ünnepét, — természetesen karácsonyfa nélkül, ami ógermán szokás ... meg aztán nem is volna itt könnyü fenyőerdőket előteremteni, legfeljebb leánder-pálma-pisztácia lehetne a Jézuska fája, ahogy a külföldet járt előkelőbb osztályok egyre inkább divatba is hozzák.

A jellegzetes római spettacolo szintere a Piazza Navona, ez a hatalmas, ellipszis-alaku térség, amely Domitianus császár korában hadijátékokra szolgált: elöntötték vizzel s hajógyakorlatokat produkáltak rajta, mint aféle vizicirkuszban, vizi-gladiátorokkal, akik valóságos tengeri ütközetet rögtönöztek itt, cézár és varga egyforma mulatságára ...

Érdekes, hogy ma is a viz uralja ezt a nagymultu teret: középen három kut is pergeti fénylő viztekercseit s Bernini — a tizenhetedik századbeli Róma szertelen fantáziáju ékitője, — a középső nagy fontána centrumába épitette bele a hieroglifekkel telerótt, egyiptomi obeliszket, a Nilust megszemélyesitő vizi-isten alakja mögé.

Egy hangos film se adhatná vissza a mi bucsuinkhoz

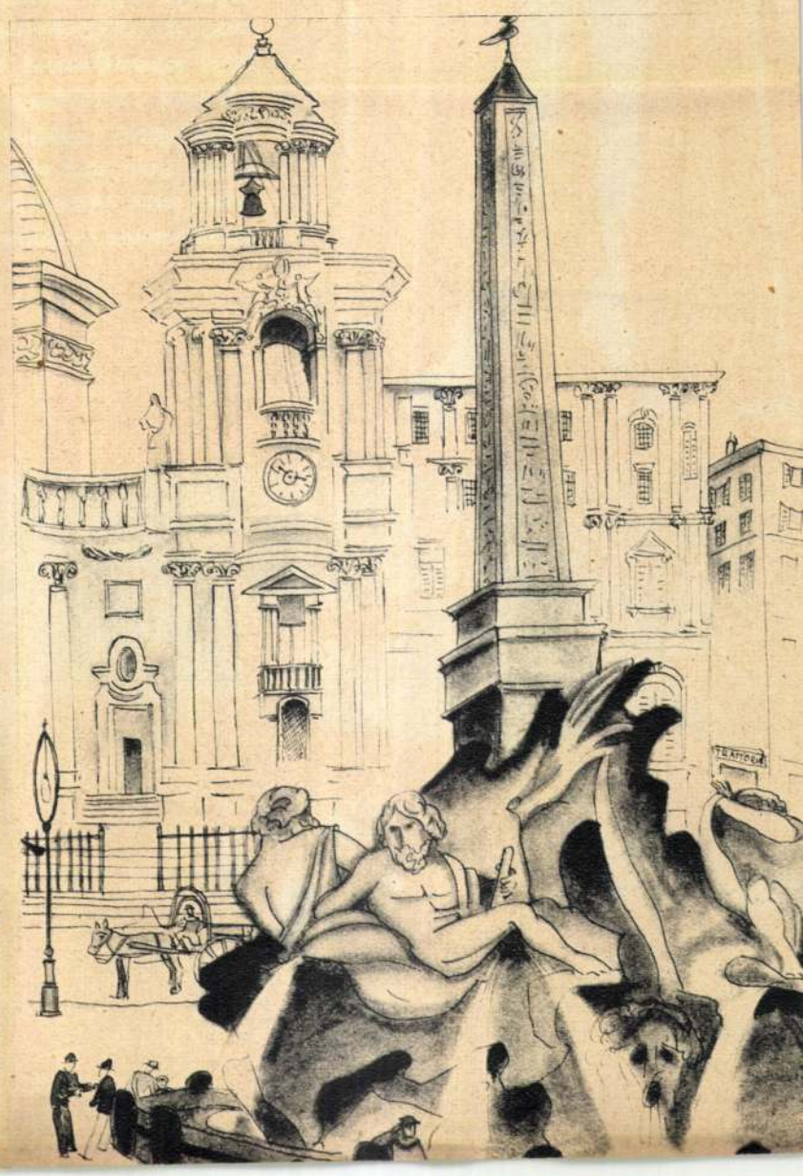

A Piazza Navona középső kutja. E körül zajlik a nagy karácsonyi vásár

Sielők paradicsoma

„Isteni!"... bizonyára igy sóhajtanak fel a pesti sielők e képek láttára. A „Nagy-Norma" és egyéb helyi si-paradicsomok csak izelitőt adhatnak a korlátlan száguldás gyönyörüségéről. Csodálatosan szép vidékek, izzón tüző alpesi nap és a porzó, friss, végtelen hó valóban si-paradicsommá varázsolják Tirolt.

Lefutás a „Gefrorene Wand" csucsról. Hintertux, Tirol. (Foto Weiss)

Fel a „Tuxer-Joch"-ra. Hintertux.

Szerdai piac a Campo dei Fiori-n

hasonló futurista össze-visszaságot, ami az egyetlen feketeséggé tapadt tömeget sodorja körbe-körbe — ember-ember hátán, sátor-sátor mellett, mindenki egyszerre kiabál, kinál, rábeszél, alkuszik, kérdez, vitatkozik, fujja a szines papirtrombitákat, rázza a sivitóhangu csengőket, sipol, dobol, kereplőzik, vagy telitorokkal énekel egy-egy hörghurutos verkli, vagy villanyzongora mellett... Serceg, pattog, sistereg, a sürü, forró olaj a vastriposzokban, s a kuncsaftok két kézzel tömik magukba a belül még nyers fánkot, — pirossapkás albániai parasztok egész malacokat huznak nyársra, apró halat, óriási gesztenyét, kisdinnyényi édes almát sütnek, borsót, babot, tökmagot pörkölnek, — rakéták pukkannak, betlehemi csillagok szikráznak, fából faragott, müvésziesen kifestett kisborjuk, tehenek, szamarak, juhok tarkállnak a papirmassé-jászlakban, a parafából és háncsból megépitett karácsonyi istállók, háromkirályos Jézuska-bölcsők körül; fehérkötényes gyertyamártók, szaporaszavu mézeskalácsosok, cirkuszi kikiáltókként harsogó perecesek csábitanak tréfás versikékkel, csalogató cukrászok gyártják nyilt szinen végtelenbe nyuló selyemcukor-szalagjaikat, a frissitőárusok bömbölése eget ostromol... és Róma népe fáradhatatlanul kering a szines, zajos, igazi latin ünnep ijesztő tolongásában... s szörpöli az édes, méz-sárga borokat a környék száz kis osztériájában, ahol a féktelenségében is naiv, gyermekes életörömről szinte az ókori Saturnáliákra kell gondolni a betévedő idegennek...

*

De Róma végtelen... és végtelen az ő változatossága, sokfélesége is, amely a legellentétesebb hangulatokra is tud rezonálni.

Milyen csendes, áhitatotkeltő például egy karácsonyi délelőtt a Santa Maria in Aracoeli sekrestyéjében, a százlépcsőjü templom homályán, amely a Capitolium virágos dombját őrzi, ugyanazon a helyen, ahol még Róma királyai épitették valaha az Urbs fellegvárát, — milyen középkori titokzatosságot árasztó élmény felkeresni ott a Kisjézus-szobrot, a világhires Santo Bambinot!

A czenstohowai Mária-képre emlékeztet az az ékszer- és aranytömeg, amely a koronás gyerekalakot elönti, épp ugy, mint a krajcáros üveggyöngyök, olcsó gyürücskék, és láncok, s a gyertyák fényében vastag levélcsomó, a világ minden részéből, leginkább gyógyulásért, vagy gyerekáldásért fohászkodva s egyszerüen igy cimezve: Santo Bambino, Róma.

Kérvények a karácsonyi Jézuskához, gyakran tengerentulról is, nem egyszer távirat formájában, ha az óhaj már nagyon sürgős és félős, hogy a tulterhelt égi adminisztráció nem intézheti el Karácsonyig...

— És mi történik a rengeteg irással? — kérdeztem a sekrestyést, — ki bontja fel ezt a sok-sok levelet, ha már nagyon felgyült a posta?

— Ma che! — csodálkozott az öreg, — minek kellene felbontani? Akihez irták, ugyis tudja, mi van bennük, — mi csak elégetjük őket olvasatlanul, ha már nem férnek az ezüsttálcára. *(m. e.)*

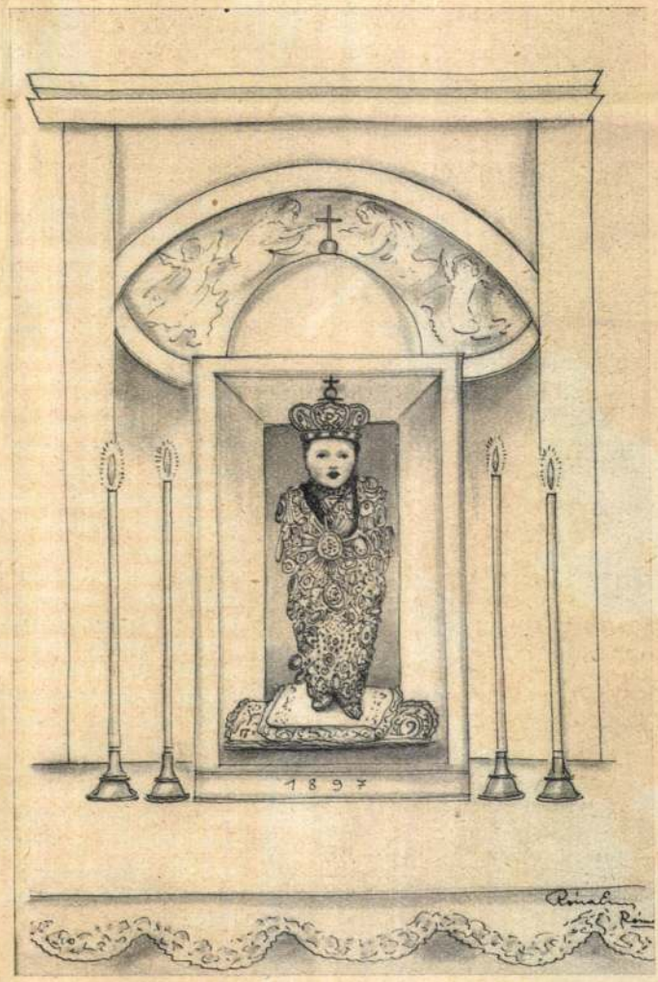

Santo Bambino, akihez a karácsonyi kérő-leveleket irják
(Róna Emmy rajzai)

Róna Emmy

Önfeláldozó Kutyák-hálátlan emberek

A szentbernáthegyi kolostor előcsarnoka. Fent a hires Barry kutya kitömött mása. Ez az állat ötven turista életét mentette meg, megérdemelte, hogy hőstetteiről pontos könyvet vezettek a barátok. Sorsa emberien tragikus volt: egy eltévedt hegymászó farkasnak nézte és agyonpuffantotta.

A külföld lapjai mind beszámoltak mostanában a happyenddel végződött sitragédiáról, amelynek hőse egy vakációzó német diák, helyesebben: a Szentbernáthegyi kolostor egyik négylábu életmentője. Ismerni kell a terepet, a 2470 méter magasságban az Alpokat átvágó Szent Bernát-hágót, amelynek különösen svájci oldala keskeny és meredek. Az örökös hó- és jégsivatagon az idei enyhébb télben különösen sürük a lavinaomlások; amelyek a sielők életét veszélyeztetik. A Németországból átrándult diák is ilyen görgetegbe sodródott bele s a „fehér halál" már-már eltemette, mikor mozgó fekete állatárnyakat látott közeledni... majd ezek a rejtelmes bundások rárohantak.. s kaparni-hányni kezdték körülötte a havat, amely alatt már lábáról ledöntve, hevert. Az eltévedt turista, a félig-megfagyás eszméletlenségében, talán Szibériába képzelte magát, talán farkasoknak nézte a kétméteres négylábuakat, mert utolsó erejével kirántotta a kését és két állatot megsebzett a vakonvagdalkozásban... A hoszpicban tért magához, ahová beszállitották a barátok, a bernáthegyi kutyák segitségével, „akik" testi épségüket is feláldozva teljesitették kötelességüket...

A hatalmas, foltos állatokat a szerzetesek dresszirozzák, akik nemcsak tudósok, hanem szakképzett orvosok, sportolók, elektrotechnikusok és motorosok is. A hétköznapi élet minden munkáját ők maguk látják el a külvilágtól teljesen

TIPP, TOPP ÉS KOPP

IRTA ÉS RAJZOLTA: RÓNA EMY

TIPP

Sűrű sötét erdő égig ágaskodó fái között, kerek kis tisztáson állt egy ici-pici házikó. Ebben az ici-pici házikóban élt a világ három legderekabb, legkedvesebb törpéje. Kilencszázkilencvenkilenc tavasz fordult a nyárba, ősz a télbe — hogy a három bölcs és békés törpécske ezen a kerek kicsi tisztáson felépítette házikóját. Azótától fogva az égvilágon semmi egyéb nem történik, mint hogyha az első tavaszi napsugár bekukucskál a házikó ablakán, Tipp, Topp és Kopp szembekacag a napsugárral, aztán kiki szedi a sátorfáját és trappol a szélrózsa három irányába. Tipp bogarászni, Topp lepkézni, Kopp pedig gyógyító füveket böngészni.

Kint zimankós decemberi este van, a három törpécske körülüli a pittegőpattogó kályhácskát, nagy békés csend borul a szobára — amikor egyszerre csak halk kopogás hallatszik: kipp-kopp ... kipp-kopp ... Es mielőtt még a három kicsi törpe csak szóhoz is juthatott volna ámulatából, magától nyílott az elreteszelt zár és az ajtóban aranyhajú, hófehérbundás angyalka jelent meg.

— Adjon Isten jóestét — lehelte és féloldalt hajtotta fejecskéjét, hogy csak úgy hullott róla a sok szikrázó hópihe.

— Bocsássatok meg nekem, hogy csak így kéretlenül betoppantam hozzátok, de Télapó oly borzasztó sűrűn fújta szemembe a havat, hogy nem találtam meg a mennybéli országutat, eltévedtem — mondta és piciny szája sírásra görbült.

— Oh, oh, ezért csak nem sírsz — vígasztalták a törpécskék és szép szeliden kihámozták bundájából.

Amikor aztán a kályha mellé terepedett, Tipp, Topp és Kopp hizelkedve vették körül, kérve, hogy mesélje el, mint került ide: miért kellett neki ebben a zimankós időben ily hosszú útra kelnie.

— Oh, — kezdte az angyalka a beszédet — nagyon fontos dologban jártam-keltem lent az emberek között. Amint tudjátok, háromszor nyugszik le Napnéni és itt van szent karácsony estéje. Ilyenkor minden angyaltestvéremnek temérdek a tennivalója. Énreám a Főangyal igen nagy és fontos feladatot bízott. Nekem kell összeírnom a föld összes jógyerekeinek nevét és címét, hogy aztán angyaltestvéreim jó helyre vigyék a földíszített fákat.

Kis tűnődés után folytatta csak az angyalka elbeszélését.

— Csak tudjátok, az a baj, hogy túlsok a cím és én félek, hogy a Mennyek Országában sem lesz elég karácsonyfa, játék és egyéb holmi, annyi sok kedves, jó, szegény gyermek él lent a földön. Mi lesz akkor, ha akad olyan édes kicsi gyermek, aki hiába lesi szívdobogva karácsony estéjét? Jézuska ajándékát — és itt megint elsírta magát az angyalka.

— No, hátha csak ez a baj, azon mi igazán könnyen segíthetünk! — kiáltott fel egyszerre a Tipp, Topp és Kopp. — Törpebecsületünkre fogadjuk, hogy mához három napra, mindhárman egy-egy színültig rakott puttonnyal várunk téged. Csak arra kérünk, — mondották — hogy vigyél magaddal bennünket az emberek országaiba, mert mi a földön nem ismerjük a járást.

— Oh de kedvesek, de jók is vagytok — rebegte az angyalka és megkönnyült szívvel állott fel, hogy elbúcsúzzon. — Úgy lesz, ahogy akarjátok, mához három napra itt leszek értetek.

Azzal már futott is az ablakhoz, hogy az időt kémlelje. De már akkor ragyogtak, tündököltek a csillagok odakint, a mélységesen sötét égboltozaton. Igy aztán Tipp, Topp és Kopp hiába kérlelték az aranyhajút, maradjon még velük, nem volt már az angyalkának szempilantásnyi türelme sem. Tudta, milyen nagyon várják angyaltestvérei. Forró köszönetet rebegve, bundácskáját magára kanyarítva suhant ki az ajtón.

No, össze is ült a három aranyszívű törpécske tanácskozni, hogy is, mint is tegyenek. Abban csakhamar megegyeztek mindhárman, hogy kilencszázkilencvenkilenc év óta gyűjtött minden bogárkájukat, lepkéjüket, fűvecskéjüket, a rengeteg szép szőttes holmit, mind-mind odaadják, a szent célra.

Már most csak a rengeteg finom szép szőttesből kellett szabni-varrni kicsi gyermekgúnyákat. Hát neki is állt Tipp, Topp és Kopp, három napig sem keltek együttőhelyükből, míg csak az utolsó szálig mindent meg nem varrtak. Akkor aztán alig hogy telirakták puttonyaikat, — sok kicsi csengő muzsikáló szava hallatszott kintről.

TOPP

GYERMEKEKNEK

Majd az ismerős kip-kopogás ... És már be is röppent az aranyhajú angyalka a szobába.

— Itt vagyok — csicseregte. — Készen vagytok?

Indulásra készen állott elébe a három törpe, roskadozva a tele puttony alatt. Ki is trappoltak menten a házikó elé, ahol már ott állott egy vert aranyból, gyémántból, tündöklő szép szánkó. 12 hófehér habzószájú rénszarvas volt eléje fogva, bakján pedig már ott ült az angyalka, kezében a hóvirággal körülfont ostort tartva. Bele is huppant a három törpe a kényelmes, puha, meleg ülésbe és hajrá! Elindultak! ...

Hipp-hopp és már át is ugrattak égigérő hegyeken, — hipp-hopp és parttalan tajtékzó tengerek fölött suhantak át. Aztán mégegyszer nekirugaszkodtak; föty — és már a földre is huppantak. De ha ott termettek, jól is tették, mert éppen egy egyesegyedül álló vakolatlan, szomorú házikó elé toppantak. A két ablaka, mint két szomorú szem, úgy sötétlett, roppant ajtajának kilincse alighogy betéve. No, három barátunk mindjárt be is kukucskált rajta. Hej de elszorult a szívük a szomorú látványon. Az alig-alig pislákoló gyertya fényénél három göndörhajú és sápadtarcú gyermeket pillantottak meg. Egy kihűlt, bedőlt kályha körül ültek, egymást szorosan átkarolva és aludtak. De még álmuk is szomorú lehetett, mert selymes, hosszú pilláik alól könnyek peregtek alá. Összenézett három törpe és az ő szemüket is elfutotta a könny. Szép, hosszú, békés életük alatt, most sírtak először ... Hiszen míg az erdőben éltek, minden olyan vidámnak látszott ... Az aranyhajú angyalka is hangosan zokogott a hátuk megett.

Nem gondolkodtak tovább egy percig sem, hanem óvatosan, halkan besompolyogtak a szobácskába. Levették hátukról a puttonyt, kivettek belőle legelőször is egy jó meleg takarót, aztán sok-sok ruhácskát, majd elővették a játékdobozokat és az egyetlen rozzant asztalkát púpozták föl vele. És ekkor pillantották meg az asztalon egy törött bögrében egy szál hervadt fenyőgalyat ... De már akkor ottermett az angyalka is egy gyönyörű, padlótól gerendáig érő, cukortól roskadozó karácsonyfával.

Mindent gyönyörűen elrendeztek, aztán észrevétlen lopódzkodtak ki a szobácskából. Am Topp ügyetlen volt, megbotlott és zsupsz, nagy robajjal elvágódott. Hiába kapták fel Tipp és Kopp és iszkoltak ki vele, a három gyermek már felébredt! Oh, ki tudná leírni azt mennyei boldogságot, ami a gyermekek arcán tükröződött, amikor megpillantották a sok gyönyörű holmit! Kacagtak, tapsoltak és sikongva szedegették széjjel a csomagokat. Sorra próbáltak minden ruhácskát, magukhoz öleltek minden játékot. Talán csak Tipp, Topp és Kopp, no meg az angyalka, akik az ablakon át leselkedtek be a szobába ... csak ők tudnák elmesélni, mi és hogyan volt ...

— No, — susogta Tipp, Topp és Kopp sugárzó arccal az angyalkának — 999 év óta ma fájt először a szívünk, ma este sírtunk először ... És mégis-mégis, ez az életünk legszebb és legboldogabb karácsonyestélye! Ma tudtuk meg, mi az igazi boldogság, ma tudtuk meg, hogy mit jelent az ajándékozás öröme!!

Ezeket mondta Tipp, Topp és Kopp; én is hallottam, mert ott leselkedtem a közelükben és már csak azt láttam, amint újra föl kaptattak a szánkóra és tovahajtattak, míg csak el nem nyelte őket az éjszaka vaksötétje ...

Mentek tovább ajándékozni, ezt bizonyosan tudom, mert azóta is minden évben leselkedem utánuk karácsony éjszakáján.

KOPP

Rádióélet 1939 márc. 3.

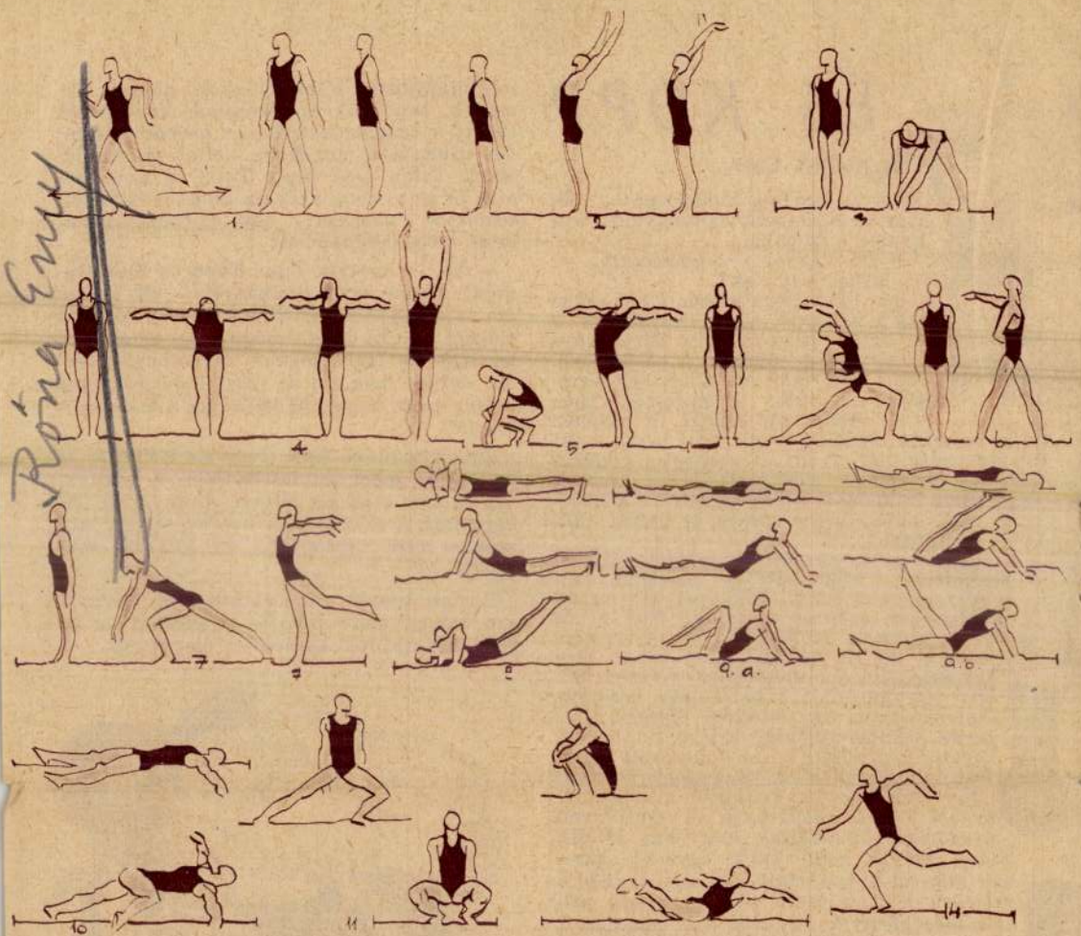

MÁRCIUS HAVI RÁDIÓTORNA

Összeállította: Dr. Hepp Ferenc

1. Szökdelés előre kétszer a bal-, majd kétszer a jobblábon és szökdeléssel hátrafelé kétszer lábterpesztés és zárás.

2. Páros karlendítés magastartásba, majd kétszer karkeresztezés a fej mögött és karlendítés ismét mélytartásba.

3. Megállás. Ballábbal lépőállás oldalt és törzshajlítgatás háromszor előre jobboka érintéssel, majd alapállás; és ellenkezőleg.

4. Alapállás. Törzshajlítgatás háromszor hátra, karemeléssel oldalt, azután rézsutos és végül magastartásba, majd karlendítés ismét mélytartásba.

5. Alapállás. Bal támadóállás oldalt, és balkar-emeléssel magastartásba, törzshajlítgatás háromszor jobbra, majd alapállás, és ellenkezőleg.

6. Alapállás. Ballábbal oldal-terpeszállásba lépés és balkarlendítéssel balra törzsfordítgatás háromszor balra (jobbkar hátul), alapállás; és ellenkezőleg.

7. Alapállás. Balláb-nyujtás hátra guggolótámaszba, balláb-lendítéssel oldalt jobbtérdnyujtás, majd ballábnyujtás hátra ismét guggolótámaszba és alapállás. Ellenkezőleg.

8. Hasonfekvés támasszal. Karnyujtással törzshajlítás hátra, karhajlítással páros lábemelés, karnyujtással ismét törzshajlítás hátra, majd karhajlítás.

9. a. Hanyattfekvés. Felülés bal, jobb, majd kétszer páros térdemeléssel és ismét hátonfekvés.

b. Ugyanaz, mint 9. a., de nyujtott lábemeléssel.

10. Hanyattfekvés, láb terpesztés, kar oldalt. Jobbtérdemelés keresztbe a balvállhoz, majd jobbláb-lendítés a kiinduló fekvésbe; és ellenkezőleg.

11. Alapállás. Bal támadóállásban oldalt kétszer térdrugózás, balláb-zárással kétszer térdrugózás, és ellenkezőleg.

12. Ülés hajlított térddel. Gurulás hasonfekvésen át ismét ülésbe a kéz segítsége nélkül.

13. Alapállásból guggolás és törzshajlítás előre. Térdnyujtással törzshajlítás hátra belégzéssel, guggolás és kilégzés.

14. Futás.

Cselényi József a kiváló magyar dalénekes Orion rádiókészülékével
(M. F. I.—Pálházy foto)

NAPI HIREK

Telepitenek a diakok

Igen. Szószerint igy van. Nincs benne nagyitás. Forró valóság, hogy a mai diákság lelkét átjárta a magyar föld sikoltása. Üreszsebü, szakadtruháju diákgyerekek szive meghallotta ezt a sikoltást és most filléreikből rakják a jövendő fészkeit, nagycsaládu, szegény magyar embereknek. Különös és csodálatos ez a mai diáksereg! Fiatalon, az öregek gondját vállalják.

Egy-két évtizeddel ezelőtt még milyen más volt a diákélet. Az iskola önképzőköre volt a diákság szellemi fóruma. Itt olvasták fel rimtelen rimeiket, szirupos verseiket, novelláik gyerekes szárnypróbálgatásait, a tudomány ruhájába bujtatott értekezéseiket. Viszont nem egy magyar tehetség indult el az önképzőkörök dúsan termő öléből a csillagok felé. Itt, az önképzőkörben gyakorolták a hihetetlenül szigoru akadémikus birálatokat s nem egyszer a biráló vitte el a babért, a benyujtott pályamű helyett. Micsoda sikert jelentett egy-egy hazafias ünnepélyen előadott beszéd! Aztán a majális, hogy megdobogtatta annak az ifjuságnak a szivét. És a diákálmok teljessége: az érettségi bankett! Ezek édesitették meg nem is oly régen a diákság életét.

Ma mást látunk. Az önképzőkörökben izgatott beszélgetésekben tárgyalják a magyar élet nagy problémáit. Megkomolyodik a diákpoézis, novelláikban megelevenedik a népélet ezer szépsége, tudományos értekezéseikben pedig a magyar föld élet-halál kérdéseit vitatják. Ez a mai diákság, zsenge ifjuságában, ráhajol erre a földre és megérti annak problémáit. Zakatoló szivvel érzi, hogy fogy a magyarság és félelmetesen terjeszkedik az idegen. Szive diktálja, hogy a drága magyar vér, az egyke, meg az egyse csatornáin lassan elfolyik. Fénylő szemekkel nézik ők a jövendő horizontjait s ugy érzik, nem elég látni. Tenni is kell! De hát mit tehetnek ők? És levizsgázik szemünk előtt a mai diákság. Lemondanak a vacsorai főzelék husfeltétjéről, lemondanak szegényes szórakozásaikról, örömeikről. Eltemetik a majális édes izét és majálisokat rendeznek a telepitésért. Lemondanak az érettségi bankettek megtartásáról, csakhogy filléreikből egy-két sokgyerekes család indulhasson a haldokló magyar végekhez. Telepitenek a magyar diákok. Ne mosolyogja meg őket senki. Ne mondja bárki is, hogy ez nem az ő dolguk. Ez az ő belépőjük az Életbe.

És egy parányi magyar história is az, amikor szegény diákok, leteszik filléreiket a magyar vér oltárára. Boldogan nézünk reájok és szeretnénk hangosan feléjük kiáltani: tiétek a jövő!

b. á.

— **A Budapesti Ügyvédi Kamara** szombaton tartotta ez évi rendes közgyülését. Dr. *Kövess Béla* elnöki megnyitó beszédében megemlékezett *Horthy Miklós* huszéves országlásáról. A közgyülés hosszas ünneplés közepette határozta el a kormányzó érdemeinek jegyzőkönyvben való megörökitését. Dr. *Komarniczky Román* terjesztette elő ezután főtitkári jelentését a Kamara multévi működéséről. *„A magyar ügyvédség működésének, magasztos hivatásának — mondotta — három megdönthetetlen pillére: a szentistváni gondolat, a kereszténység és az egyéni szabadság gondolata."* Méltatta a mult év törvényalkotásait és hangoztatta, hogy a hatalmas mérvü rendeletalkotás mellett *számos olyan jogterületet vontak el a törvényhozás alól, amely jelentőségénél fogva a törvényhozás nyilvánossága elé tartoznék.* A jelentést egyhangulag elfogadták.

— **Obolenszky herceg, az angol királyi légierő tisztje,** Kelet-Anglia egyik repülőterén leszállás után repülőgépén *öngyilkosságot követett el.* Tagja volt az oxfordi rugbyegyüttesnek és egyik legnépszerübb embere volt Angliának.

— **Ujabb népkenyér-változatot engedélyezett a kormány.** A földmivelésügyi miniszter rendelete szerint a jövőben általánosan készithetők olyan őrlemények, amilyeneket a Graham-kenyér jellegü, vagy más néven diétás célokat szolgáló kenyérfajtákhoz szoktak felhasználni és amelyek kiőrlés szempontjából az érvényben lévő előirásoktól eltérnek. Az eddigi kétfajta népkenyéren kivül az u. n. *fehér rozlisztből* ugyancsak készithető ezentul az egységes buzakenyérnél olcsóbb népkenyér.

— **Nemzeti zarándoklás Rómába.** Az *Actio Catholica* junius végén országos nemzeti zarándoklást indit Rómába. A főpásztori vezetésre *Serédi Jusztinián* biboros-hercegprimást kérték fel.

A Mezőgazdasági kiállitásról

— Felhajtás az árviz idején —

(Folytatás.)

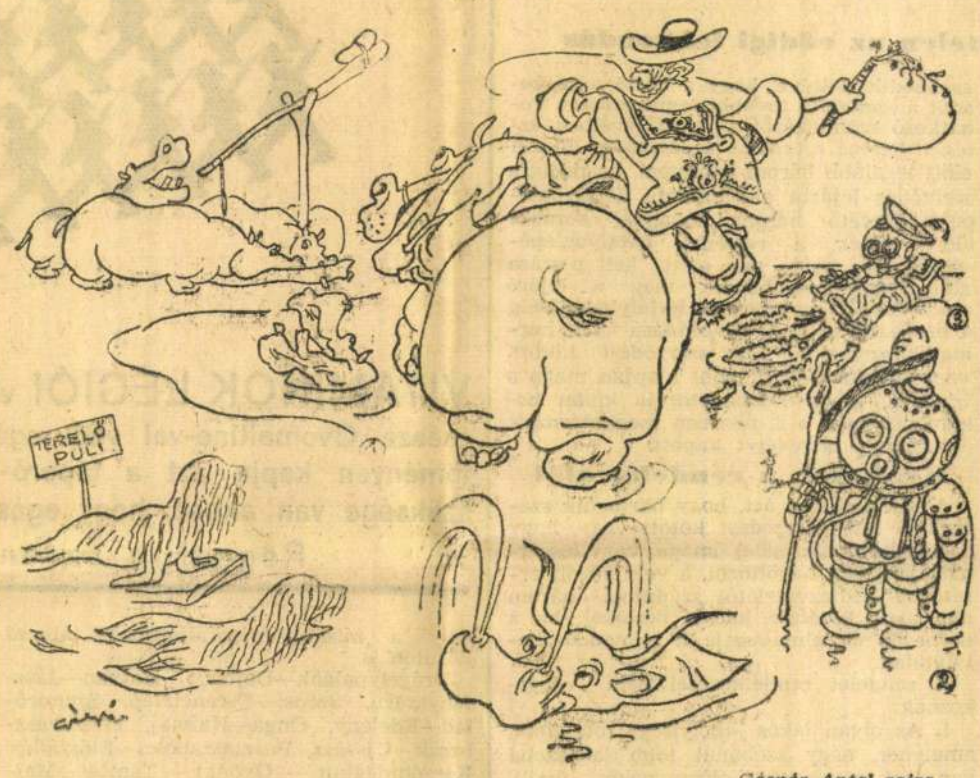

Gáspár Antal rajza

A Duna—Tisza-köze faunája a kiállitáson. 1. Csikós tüzes alföldi kétéves telivérrel. 2. Gulyás vizi tehénnel. 3. Alföldi juhász furulyaszó mellett.

(Nem április elseje, komoly!)

— **Magyar tragédia** cimmel dr. *Benda Jenő*, a *Pesti Hirlap* munkatársa, vasárnap délelőtt féltizenkét órakor tartja az *Uránia Filmszinházban* nagy érdeklődéssel várt előadását a trianoni békediktátum létrejöttéről.

— **Hirtelen meghalt az angol hajózási miniszter.** Londonból jelentik: Sir John Gilmour hajózási miniszter, szombaton reggel Londonban hirtelen meghalt.

— **Magyar képző- és iparművésznők kitüntetése a newyorki világkiállitáson.** A newyorki világkiállitás igazgatóságától a napokban érkezett meg az a három diszoklevél, amellyel a világkiállitás birálóbizottsága három ismert és kiváló magyar képző- és iparművésznőt tüntetett ki. Az egyik *Róna Emy*, a tehetséges festőművésznő, akinek meseillusztrációi méltó feltünést keltettek a magyar vilákiállitás pavillonjában, a másik *Szabó Panni* iparművésznő, akinek viaszosvászonból készült saját tervezésü játékállatai már ugyszólván az egész világon ismertek, a harmadik pedig dr. *Szerelemhegyi Jenőné*, akinek művészi szépségü és magyaros öltözetü babái valósággal meghóditották a világkiállitás nemzetközi közönségét. Az elismerő okleveleket báró *Kruchina Károly* államtitkár, a világkiállitás magyar kormánybiztosa az Iparművészeti Társulat disztermében rendezett ünnepség keretében nyujtotta át a kitüntetetteknek.

— **Házasság.** *Kovács Margitka*, Páty és *Polgár László* közs. aljegyző, Alsóvárad, március 30-án házasságot kötöttek.

Hegyaljai György ref. segédlelkész, a Soli Deo Gloria Szövetség főtitkára (Budapest) és *Karner Mária* tanitónő (Pilisvörösvár) jegyesek.

Szabó Mihály épitési anyagkereskedő leányát, *Gizikét* eljegyezte traskóczi *Rimár István* okl. épitészmérnök, épitőmester. (Minden külön értesités helyett.)

Kalmár Matild tanitónő és *Tamor Mihály* kántortanitó jegyesek.

Heincz Magdát (Rozsnyó) eljegyezte *Perneczky Géza* okl. gépészmérnök (Budapest) (Minden külön értesités helyett.)

Madarassy Irénkét eljegyezte dr. *Rabb László* áll. f. ker. tanár. (Gacsály, Kassa.) (Külön értesités helyett.)

Vieszt Babit eljegyezte ifj. vitéz *Tóth Lajos*. (Minden külön értesités helyett.)

László Margitkát eljegyezte *Pintér István*, Keszthely. (Minden külön értesités helyett.)

Kováts Laura Rózsát, Hajdubőszörmény, eljegyezte *Vass László* állami polg. isk. tanár, Sátoraljaujhely. (Minden külön értesités helyett.)

— **Przemysl világháborus védőrsége** (tisztek és legénység) március 31-én, vasárnap 11 órakor — a hősi védelem 25. évfordulója alkalmából — ünnepélyesen megkoszorúzza a Margithid budai hidfőjénél levő hősi emléket. Gyülekezés 10 óra 45 perckor az emlékmű előtt.

Szines hirek

Kárpátalján az idén a szokásos ujévi üdvözlések és gratulációk helyett mozgalom indult meg, hogy ki-ki az erre a célra forditandó összeget Horthy Miklósné nyomorenyhitő akciója keretében ajánlja fel. Az akció keretében összesen 2253.47 pengő folyt be, amelyet a kormányzói biztosi hivatal 905.53 pengővel egészitett ki. Az összegyült adományokból negyvenhárom családot részesitettek segélyben.

Vasárnap délelőtt 12 órakor a Nagymezőutcai Gróf Almásy-Teleki Éva művészeti tézetében, a volt Ernst-muzeumban, a IX. Fülprök-kiállitás keretében közszemlére helyezett przemysli repülő- és ballonpostaküldeményeket tartalmazó kereteken a magyar bélyeggyüjtők nevében dr. vitéz Bárány László székesfővárosi főjegyző koszorut helyez el, hogy ezzel az aktussal adjanak kifejezést a magyar bélyeggyüjtők a galiciai vár magyar repülőhősei iránti tiszteletüknek. A megkoszoruzásra kerülő keretekben látható Tausig alezredesnek, az akkori neves repülőhadnagynak hires első légipostája, amelyet alig néhány gyüjteményben lehet megtaldlni. De van itt egy másik magyar tisztről is légi posta, Vértesy (Wagner) János alezredestől.

Különös, de igen hatásos büntetést szab ki az amerikai Unio Wisconsin államának rendőrfőnöke a szabálytalanul, vagy a megengedettnél gyorsabban vezető autósokra. A feljelentett vezetőket berendeli az irodájába és ott százszor, kétszázszor, vagy esetleg többször le kell irniok, hogy „Ma ismét megszegtem a törvény rendelkezéseit." Vagy: „Gondatlanságommal veszélyeztettem embertársaim életét." Ennek az irásbeli feladatnak állitólag jobb hatása van, mint a pénzbüntetésnek.

A Vezuvnak mint erőforrásnak kihasználására tervet dolgozott ki Carlevarol nápolyi egyetemi tanár. Egy hatalmas geotermikus központ felállitására gondol a Vezuvon. Ebbe a központba akarja bevezetni a Vulkán kondenzált gőzeit, hogy azoknak segitségével egy gőzturbinán át elektromosságot termeljenek.

Csehov születésének nyolcvanadik évfordulóján az orosz posta egész sorozat bélyeget ad ki a világhirü iróról.

Minden külön értesités helyett.

Paul Pálné és fia György, a maguk és egész rokonságuk nevében mélyen lesujtva jelentik, hogy a legjóságosabb férj és a legjobb apa és rokon

PAUL PÁL

m. kir. kincstári főtanácsos

f. hó 30. napján 59 éves korában, 33 évi boldog házasélet után visszaadta lelkét az Uristennek.

Drága megboldogultunk földi maradványait április 1. napján d. u. 4 órakor fogjuk a Kerepesi-uti róm. kat. temetőben örök nyugalomra helyezni.

Emlékét örökké megőrizzük.

Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Áprilisi tréfa

Nem tudom, miért éppen április elseje az a nap az év háromszázhatvanöt napja közül, amely egyértelmü pajzán ugratással, a bolondos tréfákkal. Talán csak a lexikont kellene fellapozni, hogy megtudjuk, honnan ered április első napjának ez a korántsem hizelgő megkülönböztetése a többi naptól, de fontos volna-e ez az okot nyomozó kutatás, különösen manapság, amikor sokkal nagyobb rejtélyek hasztalanul várnak megfejtésre? Sokkal okosabb, ha beletörődünk a meg nem változtatható ténybe: április elseje a bolondságok napja, ami persze nem jelenti azt, mintha a többi nap kizárólagosan a bölcsességé volna . . . Hiszen ha ezt jelentené, akkor április elsején nem „dőlnének be" olyan könnyen mindenféle ugratásnak, mert háromszázhatvannégy napos bölcsességgel hátunk mögött, igen jól meg tudnánk különböztetni a tréfát a komolyságtól és a hihetetlent a hihetőtől. Dehát — sajnos — nem igy van és az április elseje megrögzött tréfacsinálói, finom emberismerettel, már régóta kitapasztalták, hogy az emberek, általában, sokkal jobban hisznek abban, ami hihetetlen, mint ami hihető, sokkal könnyebben elfogadják a valószinütlent, mint azt, ami valószinü. Valószinü pl., hogy a titkos drámairót, akinek szinpadi alkotásait egész évben konokul visszautasitották a szinházak, nem éppen ápr. 1-én reggel 8 órakor költi fel édes álmaiból a Nemzeti Szinház igazgatósága, azzal a boldogitó hirrel, hogy Herostratos című ötfelvonásos történelmi tragédiáját elfogadta előadásra, Bajor Gizivel női főszerepben. Költünk, ugyebár, mégsem ugratásra gondol, hanem boldogan készpénznek veszi a dolgot és a ridegápriliski valóságra csak abban a kimerülő pillanatban eszmél rá, amikor, rövid néhány óra mulva, előlegért jelentkezik a szinháznál, miután időközben mindenféle jelentős betáblázásokat eszközölt az elkerülhetetlenre. Ez csak egyetlen példa, de jellemző, — az ember mindig vár valami fényereményt az élettől és nem tudja, hogy az élet fényereményeit többnyire azoknak huzzák ki, akiknek nincs is sorsjegyük. Ezért ugrunk be oly könnyen a csodának, bár — sajnos — nem éppen csak április elsején. Az igazi bölcs, ha váratlanul éri valami, október negyedikén is megnézi a naptárt, nincs-e mégis április elseje . . .

(—thy.)

— **Budapest székesfőváros Elektromos Müvei a május havi költözködéssel kapcsolatban** felhivja igen tisztelt fogyasztói figyelmét a következőkre:

A helyiségből való ki- vagy beköltözést, illetőleg az áramszolgáltatás megszüntetését, vagy megkezdését a torlódások elkerülése végett minél előbb, de legkésőbb 14 nappal a költözés előtt kérjük bejelenteni, mindenkor az uj fogyasztási hely szerint illetékes körzeti irodánkban. A szükséges munkálatok pontos elvégzését csak akkor biztosithatjuk, ha a bejelentést a fogyasztó személyesen, vagy két tanuval igazolt meghatalmazottja utján eszközölte. Pénzbeszedőinknek, mérőleolvasóinknak és szerelőinknek átadott üzenetek teljesitéséért felelősséget nem vállalunk. A bejelentés elmulasztása esetén a fogyasztó felelős a további áramfogyasztásért. Körzeti irodáink: II., Margit-körut 15, IV., Eskü-ut 5, V., Váci-ut 74, VIII., Baross-tér 1, IX., Ferenc-körut 9—11. Ugyanott kiállitva helyiségeink is díjtalanul megtekinthetők.

— **Budapest székesfőváros Elektromos Müvei kérelme az épitkezőkhöz.** A folyó évi május hó 1-én beköltözhető bérházak épittetőinek és az Elektromos Müveknek egyaránt érdekük, hogy az uj bérházba beköltöző lakóknak az áramszolgáltatás már a beköltözés napján rendelkezésre álljon. Az Elektromos Müvek ennek a követelménynek csak akkor tud eleget tenni, ha az érdekelt háztulajdonosok és épitészek az uj bérházak áramellátására vonatkozó igényüket az uj bérház lényeges adatainak közlésével a Elektromos Müvek Ajánlati-osztályánál (V., Váci-ut 74. Tel.: 290—400) idejekorán bejelentik, illetve, ha a bejelentésük alapján kapott megrendelési lap aláirásával és visszaküldésével a kábelcsatlakozás elkészitését kellő időben megrendelik. Egyuttal általánosságban is szives figyelmébe ajánljuk az érdekelt háztulajdonosoknak és épitészeknek, hogy a Elektromos Müvek hálózatához való csatlakozás müszaki és gazdasági föltételeire nézve már az épitkezés megkezdésekor kérjenek ajánlatot, mert előfordulhat, hogy a csatlakozás létesitéséhez oly előzetes hálózati átalakitások szükségesek, amelyek a csatlakozás elkészitését a beköltözés időpontjáig lehetetlenné teszik. Ilyen esetekben az áramszolgáltatás késedelmes megkezdéséért a Elektromos Müvek természetesen felelősséget nem vállal.

— **Hustalan napok husételei.** A Népmüvelési Bizottság előadásokat rendez a Gázmüvek VI. Vilmos császár-ut 3. sz. alatti bemutatóterében április 1-én hétfőn, 3-án szerdán és 6-án szombaton d. u. 5 órai kezdettel a juhhus gazdaságos, változatos és izletes felhasználásáról. Belépődij nincs, ruhatár díjtalan. Kóstoló.

— **Ideges embereknél és lelkibetegeknél** az igen enyhe hatásu, mindig megbizható természetes **„Ferenc József"** keserüviz reggel éhgyomorra egy pohárral bevéve kiadós hálürülést, jobb [illegible] elegendő étvágyérzetet hoz létre. Kérdezze meg orvosát!

Rendelet a lakásbérletek felmondásának korlátozásáról

Bizonyos esetekben érvénytelen az eddigi felmondás

A MTI jelenti: A kormány rendeletet dott ki a lakások bérletének felmondára vonatkozó korlátozó rendelkezésekről A rendelet értelmében lakásnak és lakás éljára szolgáló egyéb bérelt helyiségnek érletét a bérbeadó rendes felmondással sak a következő esetekben szüntetheti eg:

1. Ha a lakásba (helyiségbe) a bérbeadó maga vagy leszármazója kíván beköltözni.

2. Ha a bérbeadó a bérbeadott épület vagy helyiség helyébe ugyancsak bérbeadás céljára szolgáló uj épületet vagy uj épületrészt emel, s az építkezés következtében a bérelt lakás (helyiség) kiürítése szükséges. E pont alapján a bérbeadó a bérletet csak akkor mondhatja fel, ha az építkezésre már hatósági engedélyt kapott.

Állásánál fogva helyhezkötött polgári vagy katonai közszolgálati alkalmazottal szemben az első bekezdés 1. pontjában megállapitott esetben is csak akkor van felmondásnak helye, ha a bérbeadó a bérlő részéről ennek indokolt lakásigényét kielégitő más lakásról gondoskodik.

A felmondás korlátozására vonatkozó ez rendelkezés nem érinti a fennálló jogszabályok értelmében a bébeadót megillető rendkivüli vagy rögtöni hatályu felmondási jogot.

E rendelet hatálybalépése előtt közölt elmondás, még ha érvényességét a bérlő is ismerte (a felmondást elfogadta, tudomásul vette), vagy birói határozat ki is mondta —

hatálytalan, ha a bérlő a bérbeadót a szerződés további fenntartásáról e rendelet hatálybalépését követő nyolc nap alatt értesiti, vagy ezt az értesitést nyolc nap alatt ajánlva postára adja.

Nem veszti hatályát a felmondás a bérlő értesitése következtében akkor, ha a bérbeadó a lakás bérbeadása iránt harmadik személlyel a rendelet hatálybalépéséig már szerződést kötött vagy a felmondásra a föntebbi pontok alapján egyébként is jogosult. Ezekben az esetekben a helyiség átadására vagy kiürítésére irányuló birói határozat foganatositása iránt, azokon a helyeken, amelyekre hatásköre kiterjed, a lakásügyi miniszteri biztos intézkedik akkor is, *ha a helyiség évi bére 1400 pengőt meghalad.*

A rendelet hatálybalépése előtt határozott időtartamra kötött bérleti szerződés, ha a bérleti idő a rendelet hatálybalépése után jár le, határozatlan időre meghosszabbodik, föltéve, hogy a bérlő a bérbeadót a szerződés további fenntartására vonatkozó szándékáról ajánlott levélben értesiti. Ezt az értesitést a szerződés lejárta előtt legalább három hónappal, ha pedig a szerződés lejárta a rendelet hatálybalépését követő három hónapnál korábbi időre esnék, a rendelet hatálybalépését követő nyolc nap alatt kell postára adni. Nem hosszabbodik meg a lejáró szerződés, ha a rendelet hatálybalépéséig a bérbeadó a lakás bérbeadása iránt harmadik személlyel már szerződést kötött, vagy a lakásba a 1. pont alapján maga a bérbeadó vagy hozzátartozója kíván beköltözni, vagy a 2. pontban meghatározott épitkezésre engedélyt kapott.

Kivételek a rendelet alól

A bérbeadónak azt, hogy harmadik személlyel már szerződést kötött vagy, hogy a lakásba (helyiségbe) ömaga, vagy leszármazója kiván beköltözni, a vele közölt értesitést kézhezvételétől számitott három nap alatt közölnie kell a bérlővel; ha a bérbeadó ezt elmulasztja, a felmondás hatálytalan.

A rendelet rendelkezései nem vonatkoznak:

1. Az olyan lakás (helyiség) bérletére, amelyben négy szobánál több lakószoba van; az ugynevezett előcsarnokot (hall), ugyszintén a bérlőnek vagy családtagjának hivatása gyakorlásához szükséges egy helyiséget (orvosi rendelőszobát, irodát, műtermet, stb.) ennek a rendekezésnek a szempontjából nem lehet számításba venni;

2. uj házakban és épületrészekben elsőizben az 1940 január 23-a után használatba vett lakások (helyiségek bérletére, valamint az emlitett időpont után átalakitott és az átalakitás után elsőizben használatba vett lakások (helyiségek) bérletére, ha az átalakitás a fennálló jogszabályok értelmében adókedvezményre igényt nyujt;

3. a nyaralás céljára bérelt lakások bérletére;

4. a fogadó (szálló, penzió) ipar keretében szállás céljára bérbeadott helyiségek bérletére;

5. állami hivatalok és más közintézmények elhelyezésére szolgáló helyiségeknek a 9960—1939. M. E. számu rendelettel szabályozott bérletére;

6. albérletekre.

A rendelet, amely még büntetőrendelkezéseket tartalmaz, a Budapesti Közlöny vasárnapi számában jelenik meg és kihirdetése napján lép hatályba.

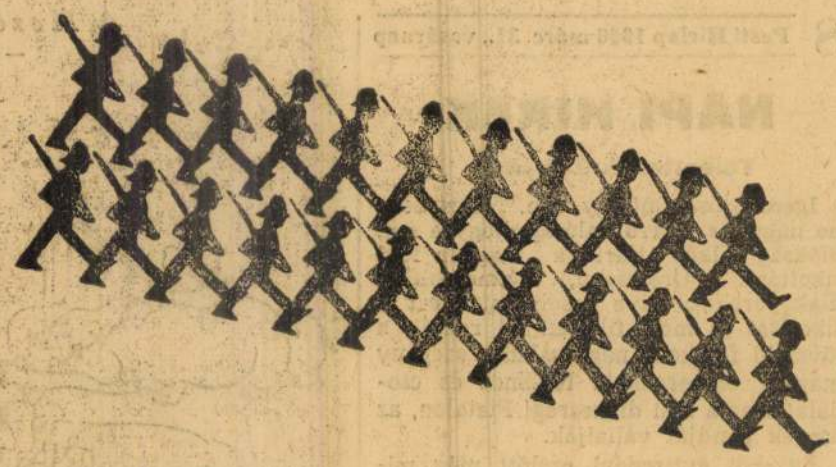

VITAMINOK LÉGIÓI vigyáznak arra, aki naponta néhány csésze Ovomaltine-val védi egészségét. Az OVOMALTINE-ban töményen kapja azt a táperő- és vitaminmennyiséget, amelyre szüksége van ahhoz, hogy egészséges és munkaképes maradjon.

Reggelire, uzsonnára Ovomaltine.

Megkezdődött a lassu apadás

A Duna Budapestig apad — Az árvizvédelmi kormánybiztos tájékoztatója a március 30-iki helyzetről

Vitéz *Bonczos Miklós*, az árvizvédelem országos kormánybiztosa szombaton délután repülőuton volt. Megérkezése után a március 30-iki helyzetről a következő tájékoztatást adta:

A Sajó és a Hernád, valamint mellékvizeik alsó szakasza ma valamit apadt.

A Zagyva és a Tarna felső szakaszán a viz visszahuzódik medrébe.

Kárpátalján a hidegebbre fordult időjárás előre megállitotta az áradást. Csapnál égtorlasz áll. A Bodrog magas vizállással rad, jege zajlik. *A Duna Budapestig apad,* Pozsony alatt csekélyebb mértékben. Bécsben holnap már csak közepes magasságu esz a Duna vizállása.

Budapesten tegnap óta két centiméter az apadás. Budapesttől lejebb még mindig árad a folyam és az egész magyar szakaszon rendkivül magas vizállásu.

A *Tisza* Tiszaujlakig apad, lejebb lassan rad, a Szamos torkolatától Tiszafüredig gen magas. *A Körösök ismét áradnak.* A Maros ugyancsak árad, de még közepes izállásu. A repülőuton ugy láttam, hogy Heréd, Lőrinci és Hatvan *már túljutott a peszélyen,* az árviz délre huzódott. Megllapitottuk azt is, hogy

a Sajó Miskolctól Sajószentpéterig és azon felül is mindkét oldalra kiöntött.

Ugyanezt láttam a Bodva völgyében is. A Hernád völgyében elllenben azt tapasztaltam, hogy *Ongától északra elmult az árvizveszély. Szikszó* északkeleti része még mindig viz alatt áll. Innen északra viszont a Hernád majdnem rendes képet nyujt.

A nagyida—tornal lapályt csaknem teljesen elöntötte a viz. Ugyanilyen helyzetben van Sátoraljaujhelytől Sárospatakig a Bodrogköz, ahol ameddig elláttunk, mindent viz boritott.

A Tapoly-Ondava, keleten a Latorca Radicska, Garány, Szernyeg és Imreg községek területén *kiöntött.* Az áradás olyan nagy, hogy *Mészpest és Petrik községeket teljesen elöntötte a viz.* Az Ung, a Dusa, az Udocs és különösen az igen megduzzadt Latorca Záhonytól Csapon, Nagydobronyon, azután Koncházán keresztül és az ettől északnyugatra fekvő területeken olyan kisebbfajta tengert alkotnak, amely a határon is tul nyulik. Ezen a területen lepte el az árviz azokat az egykori legionárius falvakat, amelyeket a csehek idetelepitettek.

Minden lehetőt meg fogunk tenni, hogy a Szamos—Tur közéről a Tiszába szivattyuzzuk a Romániából ránk ömlő belvizeket.

A forgalmi akadályok fokozatosan megszünnek. A budapest—kassai állami közut végig járható. Ugyancsak megszünt az akadály a miskolc—sátoraljaujhelyi állami közuton is.

Drégelypalánk—Dejtár, Hatvan—Jászfényszaru, Szepsi—Ferenctelep, Szendrőlád—Edelény, Onga—Halmaj, Felsőszászberek—Ujszász, Pusztaszabolcs—Előszállás. Keszőhidegkut — Gyöngy — Tamási—Majsamiklósvár, Lengyeltóti—Osztopán, Nagyatád—Lábod, Tolnamözs—Szekszárd, Zalaapáti — Balatonszentgyörgy és Nógrádszakáll—Ipolytarnóc között a vasuti forgalom szünetel.

Rohamosan árad a Tisza

Miskolc, márc. 30. A késő esti órákban érkezett jelentés szerint *Mezőcsát és Hejőbába között a Hejő-patak elsodorta a vasuti hidat, ugyhogy a Miskolcról Mezőcsát felé utban levő vonat kénytelen volt visszafordulni.*

Szent-István Béla előadása Hágában

Hága, márc. 30. (MTI) Szent-István Béla hágai magyar követ tiszteletére a Holland-Magyar Egyesület szombaton Hágában villásreggelit adott, amelyen a hollandiai magyar vezetőférfiakon kivül igen előkelő holland személyiségek vettek részt. Szent-István Béla előadást tartott a magyar nemzeti szellem néhány sajátosságáról. Kifejtette, hogy a szabadságszeretet és a nemzeti függetlenség értékelése tekintetében a magyarok és a hollandok között milyen nagy hasonlóság van. Hangsulyozta, hogy Szent István a magyarságot mindenkorra a nyugati kereszténységhez és művelődéshez kapcsolta és *a magyarság nemzeti szellemében ma is élesen kidomborodik történelmi küldetése, amelyet a Duna-völgyében a jövőben is betölteni hivatott.*

Szendy polgármester rádióelőadása a Budapesti Nemzetközi Vásárról

Szendy Károly polgármester, mint a Budapesti Nemzetközi Vásár elnöke szombaton este hosszabb rádióelőadást tartott a küszöbönálló idei vásárról. Hangsulyozta, ez a vásár is igazolni fogja, hogy Magyarország a békés alkotómunka hazája. Rámutatott a polgármester a gazdasági élet jelenlegi különböző nehézségeire, igy mindenekelőtt a nyersanyagkérdésre. A meg nem szerezhető nyersanyagokat pótanyagokkal kell helyettesiteni és a fogyasztókat meg kell győzni arról, hogy a kellő gonddal felhasznált pótanyagokból is elsőrendü iparcikkeket lehet előállitani. A vásár fejlődésének jellemzésére megemlitette, hogy az idei kiállitók száma jóval meghaladja a tavalyit és hogy a vásár területe is lényegesen megnövekedett. A külföld is rendkivül nagy mértékben érdeklődik a vásár iránt. Olaszország, Albánia, Törökország, Jugoszlávia és Németország jelentősebb részvételén kivül számos más külföldi állam részéről is jelentkeztek kiállitók. A vásáron az összes fontosabb iparágak méltóan fognak felvonulni, ugy hogy igazi békevásár lesz az idei a háborus láthatáru Európa közepén. Nagy érdeklődésre számithat a pót- és műanyagkiállitás, valamint a csupa csillogó üvegből és porcellánból épitett szakmai palota. Lesz divatbemutató, rádióüzenetközvetités s többek között idegenforgalmi mozgószinház. Befejezésül a polgármester hangsulyozta, hogy a magyar főváros örömmel és hagyományos vendégszeretettel lát mindenkit vendégül a kiállitáson.

*

Három és fél hét mulva, pénteken, **április 26-án** tartják meg a Budapesti Nemzetközi Vásár ünnepélyes megnyitását. A már hetek óta a Városligetben működő műszaki és kiállitói osztály mellé most kivonult a vásár teljes apparátusa és vezetősége is a városligeti vásárterület kiállitási irodájába. A vásáriroda városligeti csillagos telefonszáma, a kizárólag csak a technikai és kiállitói osztályt kapcsoló 22—00—00 számon kivül a vásáriroda egyéb osztályait a várossal egybekötő 422—930 csillagos sorszám. A vásáriroda naponta 9—14 óráig és 16—19 óráig áll a felek rendelkezésére.

EZ TÖRTÉNT....

Zsuzsika jól tudta, hogy vőlegénye miért tölt vele oly rövid időt, mert arcbőre egy idő óta hibás, szintelen, pattanásos. Elhatározta, hogy tanácsot kér barátnőjétől, akinek gyönyörü, hamvas az arcszine.

EGY HÉTTEL KÉSŐBB:

Minden nő számára nyitva áll a boldogság felé vezető ut. Egyszerü módon megszépitheti arcbőrét, mely gyengéd, üde és bársonyossá válik. Biztositsa előre arcbőre egészségét egy évre. Tizenkét darab krémes LETON-szappan tizenkét boldog hónapot jelent, ragyogóan fiatalos, hibamentes arcbőrrel. Csak egyszer próbáljon a LETON-szappan krémes habjával mosdani, azonnal hívévé szegődik a LETON-szappant használó boldog női tábornak.

Egy kiadós darab **ára 96** fillér. Kapható mindenütt és a főraktárban: HUNNIA laboratorium, Budapest, Erzsébet körut 56.

További lassu javulás

A Kárpátmedencébe három nappal ezelőtt betört hideg sarkvidéki eredetü levegő már a Fekete tengerig jutott előre. Ez a hideghullám rövid egy hét leforgása alatt Skandinávia északi részéről a Fekete tengerig jutott le, tehát több mint háromezer kilométeres utat tett meg. A hideg levegővel járó viharos északi szél szombaton hazánkban már megszünt, a felhőzet feloszlott és eléggé sok napsütésben volt részünk mindenfelé, igy az előző naphoz képest már kellemesebb volt az időjárás. Az északi lehülés mindenütt fagypont alá szállitotta a hőmérsékletet és igy nehezen indult meg a nappali felmelegedés. Ennek ellenére csaknem mindenütt 5 fok fölött volt a hőmérsékleti csucsérték. A hegyeken ezer méter felett olvadás még napközben sem következett be és igy az amugy is nehéz helyzetet ez nem sulyosbitotta. Kisebb eső vagy hózápor sokfelé hullott, de ezeknek mennyisége nem volt jelentős.

A vasárnap időjárása kor a hőmérséklet 2 további lassu javulást fok Celsius, a tengszintigér. Erős éjszakai le- re átszámitott légnyohülés után a nappali más 765 milliméter erőfelmelegedés tovább fog sen emelkedő.
fokozódni. Eső nem valószinü. Hétfőre a felmelegedés még erőteljesebb lesz.

Budapesten március 30-án reggel a tegalacsonyabb hőmérséklet 0 fok (a normális 4), délben a legerősebb felmelegedés 8 fok (a normális 13) volt. Előző nap 3 és 6 fok). **Z. I.**

*

A Meteorológiai Intézet jelenti: **Budapesten szombaton este 8 óra-**

Várható időjárás a következő 24 órára: Erős éjszakai lehülés, mérsékelt szél, kisebb felhőátvonulások, egyes helyeken futóeső, a magasabb hegyeken futó havazás. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

*

Budapesten a nap kel 5.26-kor, nyugszik 18.12-kor, a hold kel 1.31-kor, nyugszik 11.12-kor.

Ünnep

KÉPES SZÉPIRODALMI HETILAP

FŐSZERKESZTŐ: MEGYERY ELLA

II. ÉVFOLYAM. 36. SZÁM. BUDAPEST, 1935. AUGUSZTUS 29.
MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN. ELŐFIZETÉSI ÁR 1 ÉVRE 28 P

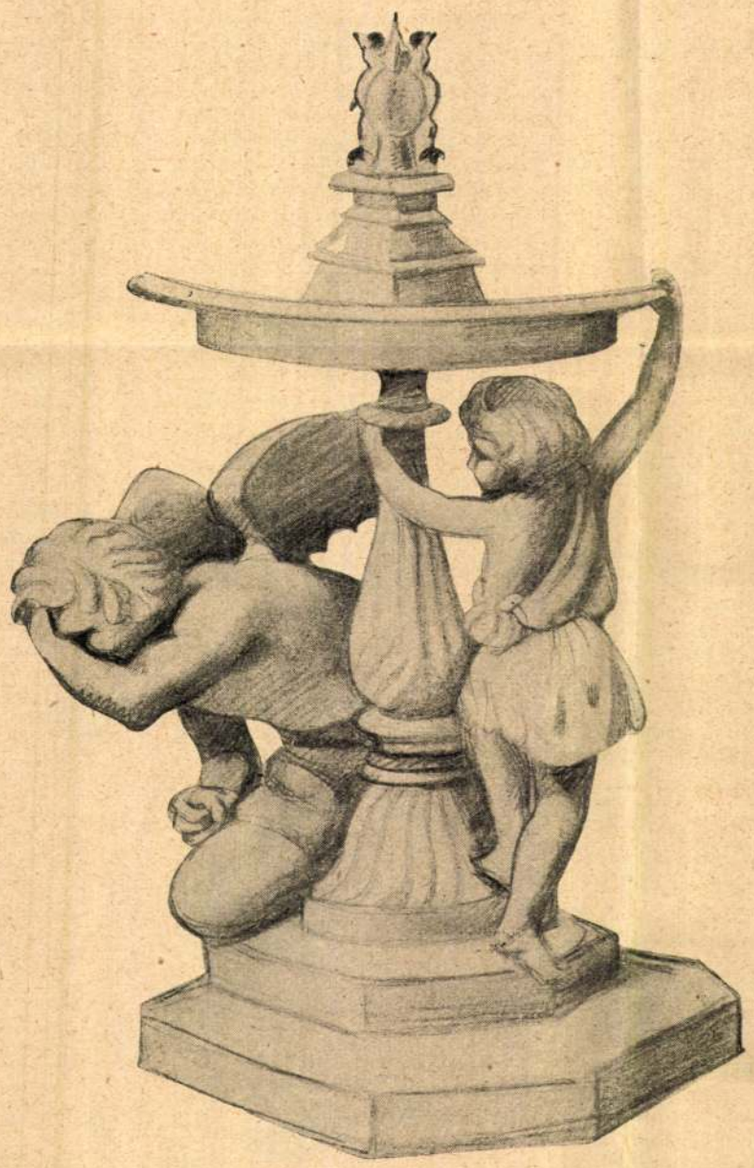

Róna Emmy rajza

Róma leghatásosabb temploma: a San Paolo-katedrális, ott kinn a falakon tul — ez a gazdag, hideg, felséges, szinte pogány görögös kör-bazilika rejti ezt a frappáns márványkompozíciót: ördög — templomban...

Egy hercegnő ajándékozta acquasantiera, azaz szenteltviztartó, amely meztelen kis angyalt ábrázol a Sátánnal, aki térdrerogy a szenteltvizmedence sulya alatt.

Micsoda arc, alak ez a Lucifer, a lázadó szellem, a bukott angyal! Mennyi gőg, dac, dölyf összeroppanása a mozdulatban, amint fejét lehajtja s elrejteni igyekszik térdei között! Elveszejtően gyönyörü: félig még angyal, akinek fáj az elbukás s akinek lényén még az isteni visszfény tündöklik... félig már ördög, akinek faunos szarvai ott kisértenek a selymes fürtök között... lábán patkóalakura hegyesednek a körmök s szárnyai mögött lófarkká kezdenek összecsapzani a göndör, állatias szőrök...

Szemei: mély, nyitott, tragikus szemek... segélytkérők, szomoruak, ijesztők, elszántak és elvetemültek egyszerre... az ember végigborzong pillantásuktól és segiteni szeretne... érezve a könnyeket, amelyek befelé folynak az elveszett lélekbe... de már késő, mert a Bün elkövettetett, a kárhozott letaszittatott s végzete most már az Embert is maga után rántani...

(Róma, augusztus.)

Megyery Ella

Jánoska betegsége

IRTA: KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Jánoska, aki hatéves koráig makkegészséges volt, egy juniusi délután hirtelen hányni kezdett.

Halványan nyöszörögve feküdt a divány szélén, bágyadt fejecskéjét a párnára ejtve.

Az apa éppen hivatalba indult. Kezében a kilincs, fején a szalmakalap.

— Bemégysz? — kérdezte az asszony.

— Nem tudom.

— Maradj itthon apa. A gyerek nagyon forró, — tette hozzá németül, hogy ne értse a fiucska és mégegyszer megtapintotta a homlokát.

— Akkor talán irok a főnöknek.

— Ird kérlek, hogy orvosért szaladtál.

Az apa megirta a levelet, egy kis gondolkodás után, mert utóbb a főnökkel jelenete volt a kései bejárások miatt. Udvariasan jelentette, hogy a fiu sulyos beteg. A levelet elküldte a hivatalba, hol az akták reménytelen szaga terjengett.

Viharra készülő nyári délután volt, tisztafekete felhőkkel.

A szoba egyre sötétebb lett, a szinek elfakultak, tompa sárgaság borult mindenre, mintha az égbolt üvegharangja alól egyszerre kiszivattyuzták volna az utolsó korty levegőt is s a következő pillanatban mindenki megfulladna.

Villanyt gyujtottak.

Kalapáló szivvel járkáltak le-föl s szinte vakon meredtek a hőmérőre, melynek higanyoszlopa magasan a piros vonal felett, alig valamivel a negyven fok alatt csillogott.

Másnap reggel kiderült, hogy Jánoska kilenc darab zöld és nyers körtét evett meg. Azzal rontotta el a gyomrát.

Félnyolc felé az apa egyik hivatalnoktársa jött hozzájuk — édeskés és savanykás ember — némi fontoskodó jóindulattal s nem is csinált titkot abból, hogy félig-meddig hivatalos küldetésben jár. A cukros citromfröccs egyenesen a gyerekhez vezettette magát s megfogta a kezét, hogy elég forró-e.

Annak találta.

A főnök kéme, gondolta az apa és az anya egyszerre s ugy érezték mind a ketten, hogy a beteg most nem is elég forró.

Másnap azonban a főnök egy üveg konyakot küldött a névjegyével. Erre ezt irta:

„Jobbulást a kis betegnek. Ön pedig maradjon otthon, amig meg nem gyógyul a fiucska. Mint apa, nagyon megértem aggodalmát."

„A szép levél", amint otthon nevezték, rendkivüli hatást gyakorolt. Meglepődve nézegette az apa.

Gonosz és sunyi ember volt a főnök, aki mindenre, még önmagára is gyanakodott. Folyton szaglászott vastag véreborrával, folyton ide-oda sanditgatott, szeme a gyanutól majdnem bandzsitott. Ha becsapta maga mögött a párnás ajtót, alkalmazottai azt képzelték, hogy a kulcslyukon át kémlelődik vagy hasravágódik, fülét a padlóhoz tapasztva.

Különösen őt nem szenvedhette.

Hátul, egy sötét szobában dolgoztatta reggeltől estig, kezet sohase fogott vele, alig viszonozta köszönését. Utazott reá.

Most az apa mindenesetre élvezte a szabadságot. Ténfergett a beteg kisfiu körül, tétlenül. Ebéd és vacsora után olykor hörpintgetett a konyakból, melyet az orvos megtiltott a gyermeknek. Ideje maradt a szemlélődésre is. Észrevette, hogy harmadik emeleti udvari lakása nem is ellenszenves. A gyermekszoba, melyet eddig csak délben, ebédidőn látott, minthogy mindig a hivatalban ült, ünnepnapokon pedig aludt, reggel kilenc óra tájt keleti napfényt kap, az ő kisszobája pedig délután háromkor egészen hangulatos.

A szegény emberek ilyenkor jönnek rá, hogy nem övék az életük. Elmulik és észre sem vehetik.

Fia egy hét mulva fölkelt az ágyból.

Sétált vele az utcán, egyszer elvezette a régiségtárba is, megmutatta neki a véres, lőporos zászlókat.

Csak a harmadik hét multán ment be a hivatalba.

Egy kis halk, alig sajgó önvádat érzett, mikor belépett.

Attól tartott, hogy talán önkényesen nyujtotta a szabadságát.

De a szolga nagyon nyájasan fogadta. Kinyitotta előtte az ajtót s amit sohasem tett, elvette tőle a kalapját is.

Körülötte villanyos érdeklődés sercegett. Körülállták az iróasztalát, bizonyos néma ujjongással és a vállára veregetett.

Róna Emy, grafikus

A „legdzsinnebb" dzsinnek mestere

Róna Emy rajzairól

Nemzedékem úgy nőtt föl *Róna Emy* meseillusztrációin, mint az utánunk jövők Reich Károlyéin vagy Würtz Ádáméin. Emlékszem, a színházban először látott *János vitéz* nem azért keltett csalódást, mert ott dalra fakadtak, míg a könyvben még minden szavalható vers volt, hanem mert a tündérek a színpadon tüll-tütüben táncoltak az illusztrációkon beígért hosszú, selyemszoknyák helyett. Korda Sándor *A bagdadi tolvajának* díszletei nem azért keltettek hiányt, mert eltávolodott Harun al Rasid valódi világától, hanem mert eltávolodott az 1949-es Athenaeum-féle Ezeregyéjszaka-kiadás rózsaszínjeitől és hegyikristály-zöldjeitől. Ezért nem egészen „ér a nevünk", amikor a tanult dolgokat rápróbáljuk régi élményeinkre, amikor felülvizsgáljuk, hogy művészettörténetileg mit is érnek Róna Emy illusztrációi ma, a hetvenes évek ugyancsak megváltozott vizuális világában.

Elszoktunk a részletektől, elszoktunk a látvány egyértelműsítésétől. A hamis naturalizmus jó időre megutáltatta azt a naturalizmust is, amelyet az alaposság és a szorgalom hozott létre. Bizony egzotikusnak számított a Nemzeti Galéria műhelyében a minap az *Ezeregyéjszaka-variációkon* a mesteremberek etnográfiailag is hiteles kivitele, most pedig a *Helikon Galériában* a bunderek, a cerkófok, a páviánok természetrajzi korrektsége. És még sincs egészen igazunk.

Igaz, ez a fajta ábrázolás nem nagykorúsítja a gyerekfantáziát, nem teszi „nyitottá" a művet, és nem emeli társalkotóvá a nézőt. Ezzel szemben megmutatja: tudásunk jelenlegi állása szerint ilyenek a dzsinnek, olyanok a griffmadarak és amolyanok a humorban gazdag főemlősök. Mai stílusérzékünknek már kicsit groteszknek hat Szomory Dezső harmincas években írt kritikája az „imádandó festőnőről", akinek „hangszerként siklik tova tökéletes rajztechnikája, s pazar színei melódiája" — de azért megjegyzendő ebből a mesterségbeli tudás felemlítése és a festéskultúra elismerése. Amely tudásból és kultúrából éppenséggel táblaképre-freskóra is telt volna, nem csak szakmányba illusztrálásra. Mert más kérdés, hogy Róna Emy jól választott, amikor a római ösztöndíjas évek alatt elsajátított „monumentalizmusát" felcserélte intim műfajokra, és más kérdés, hogy az intim műfajokban azért képes volt megőrizni a klasszikum hitelesnek látszó távoli emlékét. Röviden: kompozíciós biztonsága, ízlése, a tárgyi részletek iránt tanúsított figyelme visszatartotta, visszatartja ma is az illusztráció „lekenésétől". Elképesztő alapossággal kering egy-egy téma körül, egészen addig, amíg a legmajomabb majom és a legdzsinnebb dzsinn meg nem születik, hogy aztán a legekből is tucatnyi kerüljön a kiállításokra. Talán ezért az alaposságért szerettük rajzait annak idején. Mi is kétszázszor rajzoltunk figurát addig, ameddig megtanultuk a figurarajzot, és még kétszázszor azért, mert szerettünk figurát rajzolni.

P. Sz. J.

P. Sz. J.: A Népszal

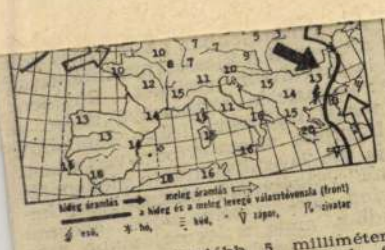

mennyiségű (legalább 5 milliméter) csapadék az ország területének 60 százalékán várható.

Előrejelzés ma estig:

Gomolyfelhő-képződés, több órás napsütés. Az északi szél már csak időnként élénkül meg. A hőmérséklet kora délután 9—13 fok között alakul.

A Duna vízállása csütörtökön Budapesten 408 centiméter volt; mára 410 centiméter várható.

hogy helyezze a vezetőt előzetes letartóztatásba. A községi kollégák összecserélte a személyeket, és Mihavecset zárta be a 12—15 négyzetméter alapterületű, ablaktalan, világítás nélküli nedves cellába, majd pedig teljesen elfelejtkezett foglyáról.

A halál küszöbén levő fiú, akit azonnal kórházba szállítottak, 24 kilót fogyott, de ennél is súlyosabb a folyadékvesztesége. A kórház vezető orvosa szerint a szakirodalom nem ismer olyan esetet, amikor valaki 17 napig kibírta volna folyadék nélkül.

Erwin Lanc osztrák belügyminiszter elrendelte a súlyos mulasztás haladéktalan kivizsgálását és a bűnösök szigorú felelősségre vonását. (MTI)

Róna Emmy

Róna Emmy: Nő fekete kalappal

Pesti Napló képes mell.
1937. nov. 19.

Finály Gábor dr., főgymn. tanár

V. 196.

Róna Emy

— **Róna Emy két uj mesékönyve.** A magyar grafikusművészek közül Róna Emy érti legjobban a gyermekek nyelvét, az ő mese-illusztrációi igazán olyanok, amilyeneknek a gyermek a mesealakokat megelevenedni látja. Az idei karácsonyra, Singer és Wolfnerék fényüző kiadásában ismét két pompás meséskönyv jelent meg Róna Emy rajzaival. Az egyik a filmről is jólismert Oz-mese, amelyet angolból Beöthy Lydia ültetett át finoman magyarra, a másik Tányértalpu koma legujabb kalandjait mondja el ékes versekben. Róna Emy remekbekészült illusztrációi érthetővé teszik a tehetséges rajzolóművésznő legutóbbi nagy sikerét a newyorki világkiállításon.

Pesti Hirlap
1940. dec. 14.

kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

1940.
.....szám.

mlékek Országos Bizottsága tek. Elnökségének,

ból.
i ügyben
yozva.

Budapest,
IX. Hőgyes Endre-utca 10.

Róna Emmi

A Nemzeti Szalon csoportkiállításáról
Róna Emmi: KRISZTUS
(Veres felvétele)

Magyarság képes vasárn., 1937. szept. 26.

18
Kat. Kamill

Hétfő
19
Kat. P. Vince

Kedd
20
Kat. Jeromos

Szerda
21
Kat. Praxed.

Csütörtök
22
Kat. M. Magd.

Péntek
23
Kat. Apollinár
Holdtölte 13 óra 46 p.

Szombat
24
Kat. B. Kinga
Izr. 16 Voethk. 3. P.

Róna Emy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 MÁR 1.8.

ESTI HÍRLAP

Állatok, vadvirágok

1021

Róna Emy kiállítása a Dürer Teremben

Tegnap este Fehér Zsuzsa művészettörténész nyitotta meg a Dürer Teremben Róna Emy festőművésznő tárlatát.

— A tárlat eddig csaknem ismeretlen oldaláról mutatja be a művésznőt — mondta többek között *Fehér Zsuzsa.* — Különös világba viszik el a nézőket Róna Emy képei: megelevenednek rajtuk a virágos réteg, virítanak a vadvirágok, komoran hallgatnak a bogáncsbokrok, az utak szélén a bakszakáll, meganynyi szerény dísze a természetnek. Az élővilág másik, kedves területére, az állatvilágba is elvezetnek bennünket a melegszívű akvarellek, a finoman kimunkált tuss-, *toll-*, ceruza- és krétarajzok. A kompozíciók, a legalkalmasabb pózok és legjellegzetesebb pillanatok megörökítése, mind-mind arról tanúskodnak, hogy a művésznő nemcsak nézi — szereti is az állatokat.

A nagy tetszéssel fogadott kiállítást két hétig tartják nyitva.

eje..."

anyja gondosan őrzi az űrhajós iskolai vázlatait, *Ajvazovszkij* és *Siskin* képeiről készített másolatait.

Hetvenhárom esztendős apja, *Arhip Leonov* nyugdíjas, 70 éves feleségével, Jevdokijával, több gyermekével és unokáival él együtt Kalinyingrádban.

Az űrhajós nős ember, felesége *Szvetlána*. Négyéves kislányukat Viktoriának hívják.

★

A további részleteket budapesti kiadásunkban közöljük.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Róna Emy

NÉPSZAVA

1965 MÁR 21.

Róna Emy rajzkiállítása

1021

A Dürer-terem nagysikerű grafikai kiállításainak sorában a napokban Róna Emy legfrissebb munkáinak válogatott gyűjteményét tekinthetik meg a látogatók. Az előzőekben sokszor szolgáltak már meglepetéssel ezek a kiállítások — a grafikusi tevékenységükről jól ismert művészek mellett szobrászok, festők mutatkoztak meg új oldalukról. Róna Emy grafikus, de ezúttal ő is tevékenységének szokatlan, eddig kevéssé ismert területét láttatja. A könyvillusztrációi révén közismert művésznőtől egyetlen illusztráció sem szerepel, csupán bármiféle irodalmi vonatkozástól mentes, önálló rendeltetésű lapok: virágok és állatok közvetlen természet megfigyelésén alapuló rajzai.

»Ki szeretnék törni a beskatulyázásból« — mondja ő maga, a kiállítás céljáról. Ez a »kitörés« az illusztrátorságból elsősorban virágrajzain sikerült. Az egyszerű mezei virágok és növények krétával, vízfestékkel, filctollal készült, finom vonalakból és színharmóniákból összeszövődő képei híven tolmácsolják a látvány-élmény üde frisseségét. Hasonlóképpen az állatképek is, azonban bennük van még valami, amit alkotójuk képzelete adott hozzá többletként a természet tükörképéhez. Ezek az állatkák, fajtájuk jellegzetes formái, és mozdulatai mellett, ugyanakkor valamiféle kedves, suta, derűs gyermekmagatartás kifejezői is. Róna Emy illusztrációinak egyik legvonzóbb vonása, a mindent megszemélyesítés tör itt utat magának az irodalmi vonatkozástól függetlenedni kívánó, önálló rendeltetésű lapokon — és ez semmiképpen sem válik hátrányukra.

(havas)

7

botjá
szőlő
jet k
ganak

hiába plakátoltak!...

— Ugyan, ne óbégass mán — morgott a gazda —, nyilván az ellést lesi az istállóban.

A tizenhét esztendős, virgonc szemű Sándor fiú egy magakorú katonagyerekkel komázott a hideg nap sütötte istálló előtt. Mikor az anyja kinézett, éppen cigarettát sirítettek egymásából. Erre az öregek is kibátorkodtak.

Csak épp a parolázásra volt idő, mert előhasi üszőjük gyanúsan elbőgte magát. Pár perc múlva a nyamvadt kisborjú már ott reszketett csodálkozó anyja mellett. A tehénné csak az imént előlépett üszőcske nem fogta föl mindjárt tennivalóját. De aztán annál szaporábban kezdte frizurázni csemetéjét.

*

Az élet lassan rendes kerékvágásba zökkent. A kicsi borjú már vígan kocogott az anyja után, mikor kimentek az első fűre. A csordás cserdítésére úgy felrúgott, akárcsak őszi társai. Eső jött, a kukoricát is megkapálták elsőjére. Kerezsiék már utána voltak, így aztán a Sándor gyerek engedelmet kapott, hogy bemehessen

Gyalogszerrel indult e
öröme. Tán még moziba
ilyenkor már sör is van.
metszett az akácfáról, nem
sikeredett, de odáig meg

Már az Öregszőlők közö
rövidítse az útját, átvágot
lagott a finom homokban
is. Mosolygott: azám, há
kislány mellé kerül a m
csendben már hallotta a t
— gondolta. Számolta is a
a tizedikig jutott el. A tiz
tenetes dörej volt...

A pincéző parasztok ria
a robbanásra. Tudták, mi
első volt. Tányérakna!...
Mire odaóvakodtak, már
szétvetett, felismerhetetle
emberi testet.

*

Öreg Kerezsi aznap est
Feleségét hiába nógatta. —
rek hazajön — hangzott a
a vacsoráját csak meg kel
tosan éhes lesz, pénzt csa
a fene se tudja, mi van n
ze', mindig kevesebbet adr
ban meg tán éppen semm

Mire ezt elmotyogta, az
lélegezve aludt.

Kerezsiné aznap délutá
nál volt, a betegágyas T
ámbátor a berlinert is a
tette — huncut a tavasz,

Róna Emy

1021

Róna Emy-vel

A „Tudósok" valóságos molière-i felvonulást alkotnak a rajzon.

„Mátra alján, falu szélén, lakik az én öreg néném . . ." Fazekas Anna verses meséje a világ sok-sok nyelvén Róna Emy illusztrációival jelent meg.

Csodás Kelet az Ezeregy nap című mesegyűjteményből

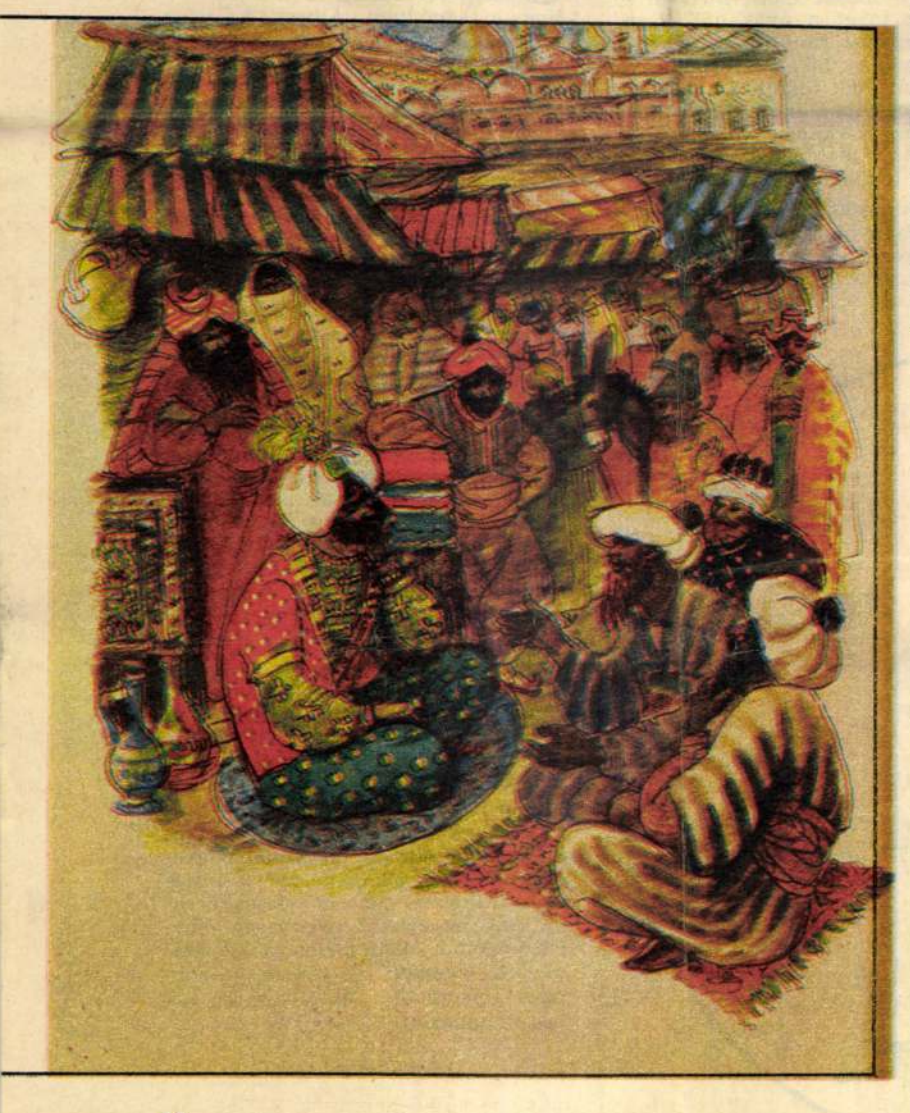

Hát nem bűbájosak ezek a békák? Zelk Zoltán Erdőben-mezőben című kötetéből

Bábszínház — írta és rajzolta Róna Emy

REDNER MÁRTA REPRODUKCIÓI

kertje. Ha félig is, tette hozzá gondolatban, savanyú képpel.

A rendőr már vagy ötödször sétálta körül az űrhajót. — Nincs rajta bejárat — jegyezte meg. — Nyoma sincs semmiféle nyílásnak.

— Én sem találtam — közölte Albert. — Az ablakok meg mintha tükörből volnának. Nem lehet belátni.

Az őrmester feje főtt a sisak alatt. Most végre elérkezettnek látta az időt, hogy levegye, megkönnyebbülten fújt, és kapkodás nélkül végigtörölgette rövidre nyírt, csapzott haját. Zsebkendője csurom víz lett. — Valaki ráfizethet erre a mutatványra — mondta. — Ha kiderül, hogy a hatóság félrevezetése forog fenn, akkor az illető megütheti a bokáját. — Semmi fenyegetés nem volt a hangjában. Tárgyszerűen, higgadtan beszélt. — Van a közelben telefon? — kérdezte aztán. — Jelentést kell tennem.

A hatóság félrevezetése forog fenn... Szép.

Albert bekísérte a lakásba. Kávéval kínálta, de az őrmester nem kért. — Köszönöm, már kettőt ittam ma — magyarázta közvetlen mosollyal. Hivatalosságán mintha lazított volna egy kicsit, amikor leült. Felvette a jegyzőkönyvet, közben gyors, gyakorlott pillantásokkal végigfürkészte a kopott bútorzatú szobát.

— Halmos doktoré volt a ház — magyarázta Albert. — Tőle örököltem a telefont. — Aztán tapintatosan kibicegett.

A konyha kilincsét azzal a gondolattal fogta meg, hogy még csak most jön a neheze: lesz még itt hercerhurca jócskán, azt a valamit előbb-utóbb el is kell szállítani, a fene egye meg. Ocsmány darús monstrumok csörtetnek majd át a kerten, és menthetetlenül letarolnak mindent... Egy pohár pálinkára vágyott, az talán majd helyrebillenti valamennyire az idegeit, talán attól elmúlik gyomrában a remegés.

Ahogy benyitott, édeskés, túlillatosított pipadohány szaga csapta meg az orrát. Persze, a Néró... A nagy szupermarkec... A felesége nem volt ott, a virágmintás nylonnal letakart asztalnál Pikai, a szomszédja ült.

Albert kelletlenül nyújtotta a kezét. — Azt hiszem, ma nem tudok dolgozni.

A férfi nevetett. — Megpróbállak nélkülözni.

— Olga hol van?

— Nálunk — felelte a másik. — Azzal jött át, hogy adjunk neki idegcsillapítót. Ami azt illeti, elég zavarosan beszélt. Mi a helyzet ezzel a bizgentyűvel?

— A feleségem nem mondta?

— Mondta, de nem nagyon értem.

— Láttad?

— Mi az, hogy! Felmásztam a diófára, onnan néztem a gukkerrel.

— És mit szólsz hozzá?

— Csak tátom a számat. Igazán precízen meg van csinálva.

A konyhában vágni lehetett a füstöt. Albert ablakot nyitott, elővette a pálinkásüveget a szekrényből. — Iszol egy kortyot?

A szomszéd pár éve nyitott műhelyt a sarkon, az út mellett. Autókkal és motorokkal foglalkozott, meg azzal, ami jött. „Mindennemű javítás, szerelés, garanciával. Gyors, pontos, megbízható." Ötven körül járt, vadul ráhajtott minden nőre. Válogatás nélkül, éhesen. A környék Nérónak hívta. Igazi nevén alig emlegette valaki.

— Igyál — mondta Albert.

A másik koccintásra emelte a poharát. — Szerintem a feleséged hallucinál. — Belenyalt a pálinkába, majd az egészet egyszerre ledobta. — Úgy űrhajó ez, mint ahogy én Rotschild-lány vagyok. De nagyon gusztusos kis építmény. Harapnának rá a nyaralók, annyi szent.

Albert elhúzta a száját. — Te a családi kriptát is kiadnád a nyaralóknak, ha lehetne.

— Ez az űrkabin jobb ötlet, papa.

— Igazán? — Albert indulatos mozdulattal töltött. — Kezdem már nagyon unni az egészet. Még majd azt fogják kisütni, hogy én kalapáltam össze ezt a micsodát...

Odakint a ház előtt nagy zajjal csattogott el egy agyonhasznált, ócska fűrészgép. Az öreg Edgáré, ismerte fel Albert. Edgár tata nem adja fel, komoran, csökönyösen próbál élni ebben a kemény világban, amelynek már nincs szüksége rá...

— Kopognak — bökte meg ekkor Néró.

Az ajtóban megjelent az őrmester. A bukósisak ismét a fején volt, futólag az idegen férfira pillantott. — Itt kell maradnom — közölte Albert felé fordulva. — Ez a parancs. — Némi bocsánatkérő árnyalat volt ebben. Mielőtt kiment, hozzátette: — Behozom a motort az utcáról. A múltkor is valaki leeresztette a hátsó kereket...

Albert egykedvűen vette tudomásul a bejelentést. Ők tudják, mit akarnak. Minek törje a fejét? Úgy érezte, megkönnyebbült kissé. Az űrhajó jelenléte már nem nyomasztotta annyira, izgalom nélkül tudott rágondolni, először ezen a furcsa napon. A pálinka, ahogy várta, megtette a hatását. Meg is éhezett. Ha Néró nincs itt, most nekilát, készít magának egy rántottát, sült szalonnával és kolbásszal. Az étel ízét a szájában érezte. Tüntetően félretolta az üveget és az üres poharakat, de Néró nem akarta érteni. Otthonosan támaszkodott az asztalra, esze ágában sem volt odébbállni.

— Azzal jöttem át, hogy megszaglászom közelről — mondta. — Ezzel az ötlettel nagy boltot lehetne csinálni. — A pipáját tisztogatta, közben néhányszor ferdén Albertra nézett. — Amikor a fáról gukkeroztam, egyre az járt a fejemben, hogy van itt a parton agyafúrt, csupa üveg, csupa beton nyaraló; zsúpfedeles, meszelt paraszthház, tulipános búboskemencével, made in Hungary; fakalyiba, alpesi stílusban, natúr fenyőgerendákból meg minden, amit el lehet képzelni, de tudod, mi nincs?... Ilyen kacsalábon forgó űrkégli. Ilyen nincs.

— Megáll az eszem — méltatlankodott Albert. — Folytasd.

— Folytassam? — kacsintott Néró. — Van egy jókora telkem a vízparton, fent, az északi sávban, ahol most parcelláztak. Pénzem is van valamennyi. Te meg príma szakember vagy. Értesz az ilyesmihez. Ketten mi is össze tudnánk bütykölni egy ilyen tökös szuperhiper dolgot. Vagy akkora nyugdíjat ad a gyár, hogy egy ilyen bizniszt csak úgy kihagysz?

Albert felpattant.

— Kifordul a belem — mondta. Ebben a pillanatban nyomorultul kiszolgáltatottnak látta magát, öreg, elnyűtt, magányos embernek, akivel már nem számol senki. Egyszer csak ott állt a másik előtt, hirtelen elkapta az inget a nyakánál. Keményen magához rántotta az elképedt férfit, aztán lökött rajta egyet, amekkorát csak tudott. És akkor azt érezte, hogy megtántorodik; a konyhaszekrény sarkának vágódott, csípőcsontját fájdalmas ütés érte, akaratlanul felnyögött.

Néró megvetően nézett rá. — Az Opel sárhányóját még befejezed. Ha az emlékezetem nem csal, felvetted rá a pénzt. Aztán végeztünk, papa. Örökre...

Szőnyi Gyula rajza

Urr Ida:

SÖTÉTBEN

Még nem ébredtem
fel egészen
alig hallom,
hogy zene szól
a húrnak kulcsra
járó torkán,
egyre erősebb lesz
az orkán.

A sok fekete
apró lepke:
hintázik
homlokom körül
bepólyálják
puhán a gondot
zúgnak bennem
az üde lombok.

Felülök ágyam
peremére
tetszik a dalban
valami
fények gyúlnak rám
sokszor, sokszor
a húr lüktet,
mint porló foszfor.

Még két perc sem telt el, az asszony feldúltan belihegett. — Nagyon aggódtam, Albert. Az isten szerelmére, mi történt?

— Semmi.

Nem volt kedve magyarázkodni. Mindenre praktikus szűkszavúsággal válaszolt: igen, nem, talán, meglehet... Ímmel-ámmal lenyelt néhány falatot, de az ülés is idegesítette. fölállt, bekapcsolta a rádiót. Éppen híreket mondtak. Leszerelési konferencia, tőkehalháború, robbanások, repülőszerencsétlenség, erőműavatás... A szokásos, gondolta, semmi érdekes. Helyretologatta a székeket, belenézett az újságba, és rögtön le is tette, cigarettára gyújtva megpróbált ledőlni, de csak percekig bírta a fekvést. Nem találta a házban a helyét, csak keringett ide-oda. Időnként benézett hozzá a felesége, félénk, kövér arcát az ajtónyílásba dugta, aztán szótlanul visszahúzta, csak csendes, szorgalmas motozása hallatszott a konyhából, ahogy a főzéshez készülődött, mint bármelyik más napon. A kertből, a terasz nyitott ajtain át meleg levegő áramlott be, és a környék délelőtti zajai. Az őrmester a forrósodó napsütésben gépiesen rótta kint az utat, beidegződött, nyugodt rendőrjárásával Hallható volt, ahogy léptei alatt megreccsen a kavics. Úgy tizenegy tájban megérkezett az őrmester váltótársa, egy nyurga, bajuszos szakaszvezető. Vidám, közvetlen fickónak látszott, jókat derült a histórián. Albertet „igazán vicces öregúr"-nak nevezte, kényelmesen elhelyezkedett a kerti padon, a kőasztal mellett. Derékszíját letette, a zubbonyt kigombolta, és élvezettel, békésen napozott.

(Vége következik)

Meseországban

Hétmérföldes csizma nélkül, autóbuszon érkeztünk meseországba, annak is egyetlen, négy fal határolta, belvárosi szigetére, amelyet prózai módon a Kulturális Kapcsolatok Intézete kiállítótermének hívnak. Zászló nem lobog a birodalom kapuján, mindössze egy, nem is túlságosan vonzó plakát hírdette szeptember hónapban Róna Emy grafikusművész tárlatát. Az ő ecsete, tolla, keze és képzelete varázsolta e falakra néhány hétre meseország tucatnyi tartományát. S aki melléje telepszik, képzelete repülőszőnyegére, ott láthatja egymás mellett a falakon a népek mesebirodalmát: magyar, perzsa, észt és arab mesehősöket. Sorra megelevenednek előttünk Andersen és a Grimm testvérek hősei, az állatmesékben emberarcot öltött, négylábú és tollas barátaink, és a képzőművész varázsszeművegén keresztül betekinthetünk a távoli mesepalotákba és parányi kunyhókba is...

Róna Emy, talán a legnépszerűbb, legnagyobb táborral rendelkező magyar grafikus, és ez a tény — amelyre a megboldogult Murányi Kovács Endre utalt a művész legutóbbi tárlata alkalmából — akkor is figyelemre méltó, ha ennek a széles rajongó tábornak a többsége egyáltalában nem tudja, mi fán terem a grafika. Elég, ha az Andersen meséken épülő, a Kővirágot élvező, népmeséken derülő gyerekek *csak* annyit tudnak, hogy meséskönyveik — amelyeket Róna Emy illusztrált — nemcsak érdekesek, de szépek is. Hogy János vitéznek csillagot rúg a paripája és Zelk Zoltán versében bűbájosak a békák... Pihe Pali éppen olyan bumfordi, mint ahogy óvodás pajtásai elképzelik, de a mesebeli királykisasszony — még annál is szebb.

Ha egymás mellé raknánk a Róna Emy illusztrálta köteteket — 355 darab, valóságos könyvtár! De még káprázatosabb illusztrátori életművének gazdagsága, ha belegondolunk: első munkájának, az 1922-es kiadású Dugó Dani sorozatnak gazdái, ifjú olvasói — már maguk is nagypapák! És annak idején, amikor még az ABC-n innen, mi magunk is csak *nézegettük* a meséket, bennünket is Róna Emy tanított tündért látni. Azután ő kísért el Felix Salten képzőművész társszerzőjeként az erdőbe. És megvárta ott, erdei rajzasztala mellett, a mi gyerekeinket, hogy lerajzolja nekik Öreg néne őziképét úgy, ahogy Fazekas Anna megírta.

Félszázad alatt sok mindent megírtak már Róna Emyről. Számontartotta a kritika, hogy freskófestőnek készült, sikeres párizsi kiállítás után tért haza Magyarországra és azt is, hogy az alkalom szülte műfajnak, az illusztrációnak azóta hazánkban és hazánk határain kívül is sokszorosan elismert, kitüntetett mestere lett. Dicsérték az irodalmi művekhez való tántoríthatatlan hűségét, és összetéveszthetetlenül egyéni grafikai stílusát, megfigyelésekkel alátámasztott valóságismeretét és szárnyaló képzeletét. S ahogy most végigjárjuk legújabb kiállítását, mindehhez szinte nincs is mit hozzátenni. Vagy ha mégis, talán csak azt, hogy két, egymástól szélsőségesen eltérő műfaj, sőt művészeti ág rokona Róna Emy művészete. Alkotásait a középkori miniaturákhoz és a modern rajzfilmekhez egyaránt szoros szálak fűzik. Rajzai hihetetlenül pontosak, kidolgozottak, és ugyanakkor egyéni módon stilizáltak is. Kompozícióinak a lelke mindenkor a mozgás. Ennél talán csak egy jellemzőbb vonása van, és ez a humora. Az a megbocsátó szeretet, amellyel elnézi és leleplezi a baglyok bölcsességét, a törpék törpeségét, és a tudósok tudatlanságát is. S talán ez is bizonyítja, hogy képzelettágította mesebirodalma roppantul hiteles: tündéreinek csodáiban, csiga palotáinak otthonosságában, egész, ezerszínű mese-valóságában csak az kételkedik, aki nem hisz a költőknek sem.

De a gyerekek hisznek Róna Emynek.

Hatalma azért is óriási, mert nemcsak a mesék birodalmába vezeti el híveit, de a művészetébe is. Mert azok a meserajongók, akik ma még csak nézik a könyvet, jövőre már olvassák is, s akik gyerekfejjel megszeretik a szépet, felnőttként talán már keresni is fogják.

Könyvben, tárlaton — és az életben is.

Földes Anna

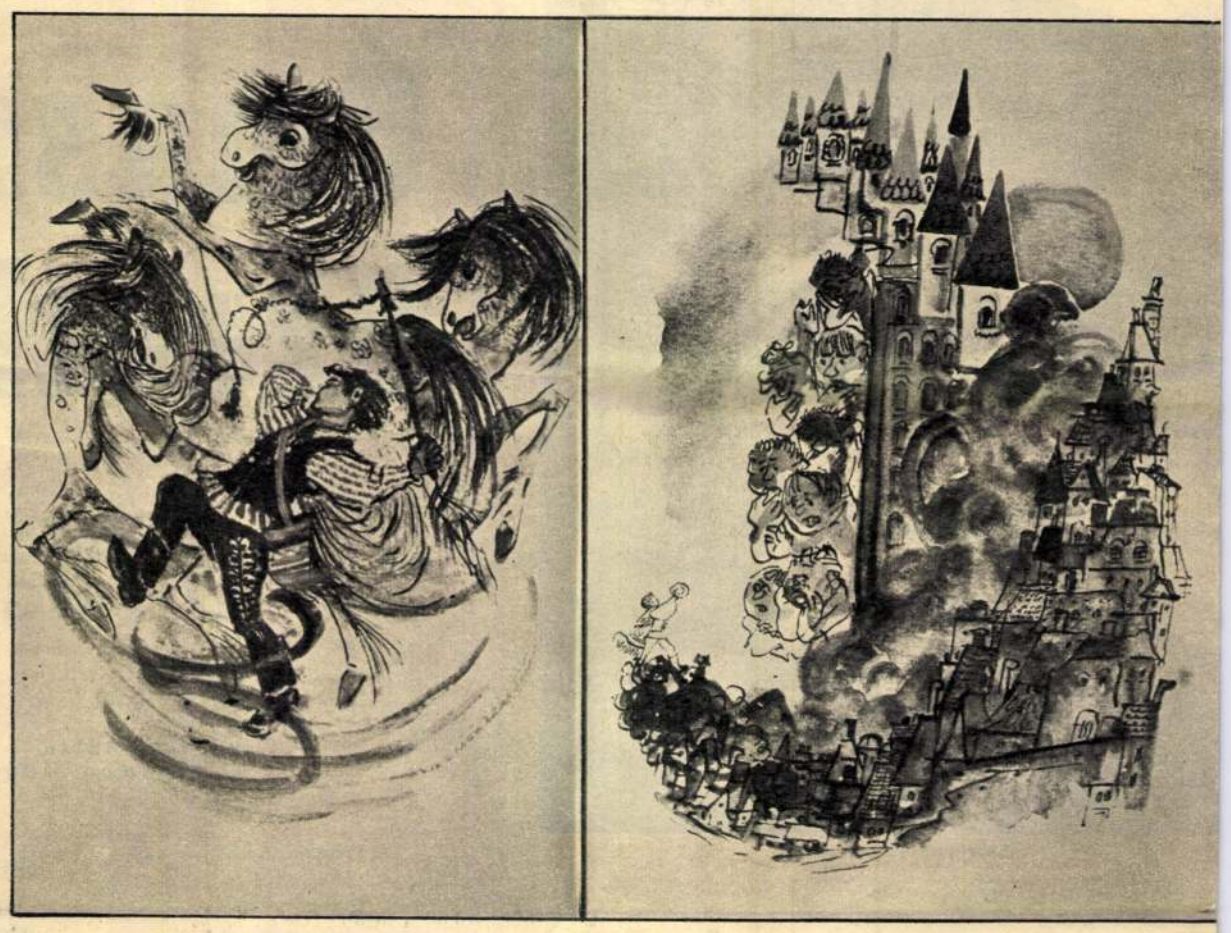

Két rajz Ölbey Irén: Patti Peti c. mesekönyvéből

Illusztráció Megay László: Vásárban c. mesekönyvéhez

Lillafüre Ómassa, Szentlélek

A BÜKK SZÉPSÉGEI

Rédner Márta
és Salamon Magda riportja

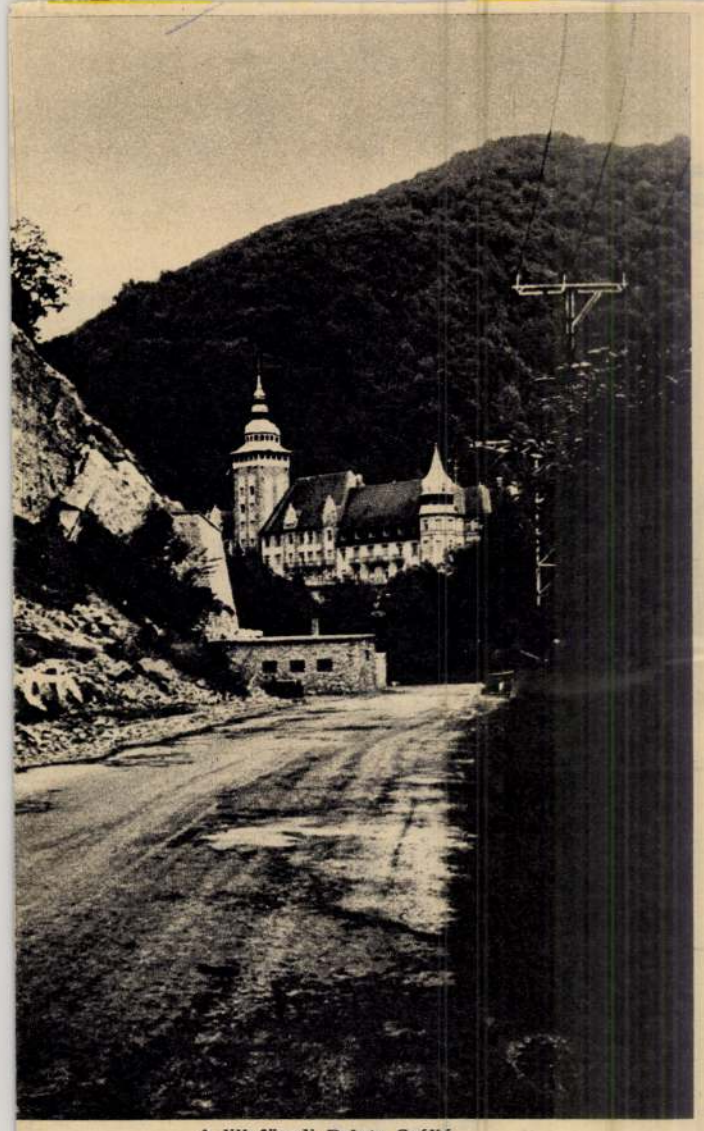

A lillafüredi Palota Szálló

Ómassa

Lévai erdészé ez az ősi ház Ómassa

A szentléleki zárda romjai

A Garadna a kertek végében dübörög be a faluba, lent az utcán már szelidebb: gyerekek mossák benne a paradicsombefőzéshez való üvegeket. Ómassán a Garadna a falu lelke. Építkezéshez, inni, főzni, mosni. ő adja a vizet. A mosógépben kimosott ruhát is kihozzák a patakba öblíteni.

Omassa nagyon kicsi, nagyon szép hegyi falu – 286 lélek, Miskolc III. kerülete. Iskolája helyén állt a Fazola Henrik által 1772-ben épített vizikerekes kohó.

Lillafüred, Ómassa, Szentlélek – az egész útvonal gyönyörű. Szentlélek: Ómassa fölött, 750 méter magasban egy menedékház és egy zárdarom.

A tatárjárás előtt épült, majd újjáépített zárda, romjaiban is szép. A mellette álló menedékház se lenne csúnya, de elég elhanyagolt.

Olcsón lehet lakni itt a kis faházakban, de minden piszkos (a házak belseje, az ágynemű, a WC). Egyféle üdítő ital és egyféle (15 forintos) sör kapható, egyébként még szódavíz sincs. Viszont fejenként 10 forinttal többet számoltak a vacsoránkért. (Kérésünkre vissza is kaptunk hárman 30 forintot).

A környékbeliek szerint olyan kevés a menedékház alkalmazottainak a fizetése, hogy örülnek, ha akad munkaerő.

Mi nem a turisták elrettentése miatt írjuk le az ott tapasztaltakat, hanem éppen azért, hogy változtassanak ezen a helyzeten. Mert Szentlélek az ország egyik legszebb táján fekszik. A Bükk minden csodáját kitárja itt, a levegő éles, friss és benn az erdőben pihentető a csend.

Róna Emmi

1973. X. 7. 19.06. Petőfi /11/ V.

Láttuk, hallottuk

- Róna Emmi kiállitása, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitótermében.

Rota Tennis

- Róna Emmi , meseillusztrációi kiállitásának látogatói közö legalább annyi volt a felnőtt , mint a gyermek. És ez tulajdonképpen érthető, hiszen nemzedékek nőttek fel, az általa illusztrált mesekönyvekben. A kivételesen termékeny művészek közé tartozik. A magyar, és idegennyelvü kiadásokat, egyaránt számitva, eddig több mint 3 és félszáz kötete jelent meg . Ebben az impozáns sorozatban, akadnak pesze, rutinos konvencionális megoldások, és olykor a naturálisan részletező előadás veszélye is kisért, ám művészetét nem ezek, hanem a lényegretörő, ötletekben, és humorban gazdag müvek jellemzik. Róna Emmi az illusztrálás, klasszikus hagyományainak folytatója. Művészetét hüségesen alárendeli a mese szellemének, és mondandójának. S ez nem kényszer számára. Ő nem csupán a feladat teljesitése miatt, hanem izgalommal, és örömmel merül el a mesék világában. Jelenetei, figurái, szeretettel, átéléssel megrajzoltak. Természetesen, nehézségek nélkül találja meg az utat, a gyermeki világképhez. Alkotói egyénisége, a néhány vonással találóan jellemző lendületes, mozgalmas illusztrációkban nyilatkozik meg legtisztábban. A tárgyak, és a figurák , az egész kompozición végighullámzó ritmusláncolat részelemeikként jelennek meg. Az élénk, üde szinfoltok is a formalizmusnak rendelődnek alá. Az Ezeregy éjszaka, a mesemondó képei, miniatura szerüen finomak, artisztikusak, a népmesékhez, például a sárkányölő Sebestyénhez készitett illusztrációi felszabadultak játékosak, eleven humoruak. Figyelemre méltóak, a mai mesékhez készitett, fantáziadús illusztrációi is. Különcsoportot képeznek

állatportréi. Remek megfigyelőkészség, és jellemző erő, bensőséges átélés, és irónia jut kifejezésre bennük.

Bonjour Arthur, je suis désolé de t'avoir laissé
sans nouvelles. J'ai eu beaucoup de travail ces
derniers temps, et j'ai préféré me consacrer
pleinement à mes études.

Róna Emy, grafikus

Róna Emy

A Magyar Nemzeti Galéria kísérleti kiállítássorozatot indított Műhely címmel. Az Esti Hírlap minden alkalommal tájékoztatást ad ezekről a tárlatokról. Holnaptól Róna Emy grafikusművész munkáival ismerkedhet a látogató a Galéria D épületének III. emeletén.

Kerékgyártó István, a tárlat rendezője mondja:

— Ötvenhét esztendős alkotói pályán tekint végig, s kivételes gazdagságú életművet mérhet fel a művész. A magyar és idegen nyelvű kiadásokat egyaránt számítva, összesen 379 kötetet — valóságos kis könyvtárat. Most, e születésnapján nyíló kiállításon alkotóműhelyébe hív meg bennünket. A mesekönyvek áradatából — a Műhely sorozat jellegét szem előtt tartva — csupán egyetlen művet választott átfogó bemutatásra. Az Ezeregyéjszaka meséinek négy feldolgozását tárja elénk úgy, hogy a gondolat születésétől a kész műig, a vázlattól a könyvig követhetjük az alkotói folyamatot. (Az Ezeregyéjszaka meséit első ízben 1947-ben, másodszor 1955-ben illusztrálta, majd 1960-ban az Ezeregynap következett, s végül 1965-ben az Ezeregyéjszakához készített tollrajzokat és tempera képeket.)

— Az előtanulmányok, a kosztümrajzok és karakterfigurák sora után tanúi lehetünk az elképzelés kibontakozásának. Egyik illusztrációsorozat sem önismétlés, mindegyikben meg tudott újulni a művész, mert számára nem csupán megbízás volt e mesefüzér, hanem izgalmas, képzeletvilágát megmozgató élmény. A négy Ezeregyéjszaka-feldolgozás gazdagodó, kiteljesedő sorozattá áll össze. Az Ezeregynap meséihez készített vonalas rajzok közül a vázlatok a robbanékonyabbak, a könyvekbe került tollrajzok a kelleténél kissé kidolgozottabbak, részletezőbbek. A negyedik könyv tollrajzai azonban már ugyanolyan lényegre szorítkozók, kevés vonallal sokatmondóak, mint a vázlatok. A kiállítást a variációk az Ezeregyéjszaka témára sorozat nagy méretű temperaképei zárják.

-: Róna

Esti

2

Félév. 12.

ják át a kitüntetetteknek a Városházán.

TIZENNYOLC HÓNAPIG TART,
KÖLTSÉGE: 700 MILLIÓ FORINT

Kezdődik a
és környéke

A Városházán ma tájékoztatnak a Petőfi-híd és környékének átépítési munkáiról.

Róna Emy, grafikus

RÓNA EMMY grafikusművész meseillusztrációiból nyílt kiállítás a kemenesaljai művelődési központban. A tárlat áttekintést nyújt a művész alkotói pályájáról, melynek során több száz kötetet illusztrált. A kiállítás november 12-ig tekinthető meg.

– :Hl

8

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 18

Róna Emmy, grafikus

Róna Emmy meseképei Celldömölkön

A felnőtt tárlatlátogatók általában fegyelmezettek, tetszésüket ugyanúgy suttogva közlik, mint megrökönyödésüket, olykor pedig csak egy vállrándítással „mondanak" véleményt. A gyerekek azonnal reagálnak az élményre, hangosan és egyértelműen. Az apró műítészek — akik egyáltalán nem a műítész szemével nézik az alkotásokat — pillanat szülte érzéseket tolmácsolnak: elégedett sóhajtással nyugtázzák, ha a világszép királykisasszony mesékkel teli gyermeki képzeletükhöz igazodva valóban világszép, és felkiáltanak a rút boszorkány kifejező gonoszsága láttán.

Meg kell vallani, tapasztalati úton jutottam a fenti megállapításra, ugyanis kétszer láttam Róna Emmy grafikusművész meseillusztrációit a celldömölki Kemenesaljai Művelődési Központban rendezett kiállításon: egyszer felnőtt-társaságban, egyszer pedig egy iskoláscsoport hivatlan kísérőjeként.

Nem vállalhatom a kritikus felelősségét, így inkább csak az élményekről szólnék, amelyeket így lehetne egyetlen mondatba sűríteni: ismerősként, jellemüket karakterisztikusan ábrázoló alakokban láttam viszont gyermekkorom mesehőseit és „utálatos alakjait". Az utóbbiakból kevesebbet, s ezt jellemzőnek is érzem Róna Emmy munkáira. Szívesebben, kifejezőbben, hatásosabban ábrázolja ő a szépet, a jót, az igazságot, vagy éppen *Kiss Dénes Bábu Páljának* megkapóan kedves figuráját — akinek arcáról sugárzik a szórakoztatók, a másokat nevettető komédiások öröme —, mint a rosszat, a csúfot, a gonoszt.

A szemünk előtt elevenednek meg az *Ezeregyéjszaka meséi* — szinte a szó szoros értelmében — nagyon szép sorozaton. Stílusa, színei, figurái a mesés Keletet idézik, csipkefinoman kidolgozva, távolról valahogy olybá tetszik minden egyes illusztráció, mintha egy szép keleti szőnyeget nézne az ember. A legtöbb sóhaj — érthetően, hiszen szinte „alapmesének" számít — a *Hófehérke és a hét törpe* piros-fekete illusztrációi előtt szakadt fel, ez a sorozat önmagában, szöveg nélkül is visszaadja a mese lényegét.

A klasszikusnak számító mesék mellett kortárs magyar meseírók műveinek alakjait is láthatjuk Róna Emmy kiállításán, így megelevenedik *Csuka Zoltán* nagyvilágban bolyongó kiskutyája, gyönyörködhetünk *Zelk Zoltán Száll az erdő* című meséjének „békanászában". Egy vitrinben pedig ott láthatók az immár hivatásukat betöltött, kész meséskönyveket díszítő munkák: az *Ezeregyéjszaka legszebb meséihez*, a *Majomkönyvhöz*, a *Mesélő kerthez*, az *Öreg néne őzikéje* című meséhez készített, az író stílusához, a mese mondandójához igazított, mégis önálló életű rajzok.

A grafikusművésznő, és nem utolsósorban a jó értelemben zajló életű Kemenesaljai Művelődési Központ hírnevét öregbítette ez a meglehetősen ritka témájú kiállítás, amely a gyönyörködtetés mellett a legapróbbak esztétikai nevelését is szolgálta.

K. J.

négy kerületi tanácsnál, tizenkét ipari, tizenkét építőipari, tizennégy kereskedelmi, négy közlekedési vállalatnál, 42 költségvetési intézménynél folytattak vizsgálatokat. Általános tapasztalatuk, hogy a törvény megjelenését követően igen hiányosan adtak ki a különböző felsőbb irányító szervek végrehajtási utasításokat, s még inkább elmaradt a szabályozás végrehajtásának ellenőrzése. A tanácsok szakigazgatási szerveinél és a felügyeletük alá tartozó vállalatoknál gyakran teljesen hiányzik a belső szabályozás, emiatt a közérdekű bejelentések.

tevékenységben rejlő hibák, visszaélések a társadalmi tulajdont károsító cselekmények vagy mulasztások miatt is sokan tesznek bejelentéseket. A fővárosban a mind nagyobb számban megalakuló lakásszövetkezetek felügyelete nincs megoldva, emiatt is sokan kérnek segítséget, teszik szóvá az ellenőrzés szigorításának szükségességét.

Az FNEB szorgalmazza a bejelentők és a lakosság mostaninál szélesebb körű és jobb tájékoztatását, s felhívja a figyelmet a törvényben is előírt harmincnapos ügyintézési határidő megtartására.

D. K.

RÓNA EMY

Magyar Nemzet 1979. márc 1.

RÓNA EMY RAJZAI

a Nemzeti Galéria Műhelyében

A *Nemzeti Galéria* évek óta megszakítás nélkül folyó *Műhely*-kiállításai egyetlen célra törnek. Nem a művészpályák múzeumba illően teljes, hitelesen dokumentált és lezárt alakját törekszenek látogatóik elé tárni — csupáncsak egy jellemző részletet: egy friss periódust, egy új munkát, néha egy-egy készülődő művet. Útjukat éppen ezért e közös célig sokféleképpen mérik ki. A legtöbbjük: egyszerű kamarakiállítás, megszokott válogatás „az új termésből". Néhányuk: az új munka körbejárása, előzményeinek sorakozója. A legritkább: a szerencsés szóval talán portrénak nevezhető.

Róna Emy tárlata e ritkák közé tartozik. Portré, bár nem rajzolja föl sem a művész, sem az életmű valamennyi vonását. Csupáncsak a legfontosabbakat. Azt mutatja meg ugyanis, hogyan dolgozik Róna Emy.

Egy szóval jellemezve módusát, így kell szólnunk: gonddal. Mert látnivalóan ő azokhoz az illusztrátorokhoz tartozik, akik minuciózusan ragaszkodnak ahhoz a szöveghez, amelynek kíséretére vállalkoztak. Gondja azonban Róna Emynek nemcsak erre van. Ügyel arra is, hogy ragaszkodása hiteles legyen. Éppen ezért, mindegyre fölemeli pillantását a készülő könyv szövegéből, s körülnéz a kultúrhistóriában: öltözködési szokásokról, házakról, bútorokról, étkezésről, utcaképről, építészeti stílusról, festészeti formakincsről tájékozódik — gyűjtőmunkája közben vázlatokat készít, kosztümöket, helyszíneket skiccel, mozdulatkrokikat csinál sorozatban. Aztán mindezeket gyúrni kezdi, változatokat épít belőlük, egyre inkább közelítve terveivel a kiindulóponthoz, az illusztrációs szándékhoz; a láttatni kiválasztott jelenethez. Amely így egyszerre lesz — a maga módján és útján — hiteles is, eleven is.

Az Ezeregyéjszaka csodás mesefüzére kétszeresen ideális terep volt ennek a sokállomású útnak a megmutatására. Kiállítását ugyanis így négy kötet rajzaiból-képeiből választhatta Róna Emy, demonstrálva önmaga változásait — és megmutatva a négyszeri újrakezdésben a közös utat és a közös alapelvet, az újragondolást és az újraépítést a gyűjtéstől a műig. Egyszóval a munkamódszert. Vagy — más kifejezéssel élve — a műhelyt, megfelelvén a tárlatsorozat programot fogalmazó címének is.

—th

Ahogy tetszik

Kambodzsával

rgyalások

Kambodzsában ma nem található olyan család, amelynek ne okozott volna gyászt a pekingi terjeszkedő politikát kiszolgáló klikk — mondotta. — *Népünknek nem volt más választása, mint harcot kezdeni puszta létének megmentéséért.* Az ellenállás fokozatosan fejlődött, s hamarosan olyan erővé vált, amely képes volt a kambodzsai nép történelmében példátlan brutális rendszer megdöntésére. Új élet vette kezdetét Kambodzsában.

A kambodzsai népnek számtalan nehézséggel kell szembenéznie — mondotta a továbbiakban. A szocialista országok, a független államok, az el nem kötelezettek mozgalma, a nemzetközi szervezetek, a béke- és igazságszerető emberiség *rokonszenve és szolidaritása, sokoldalú támogatása* azonban jelentős segítség ahhoz, hogy felülkerekedjenek a nehézségeken, sikeresen felépítsék a békés, független, demokratikus, semleges, el nem kötelezett és a szocializmus felé haladó Kambodzsát.

Beszéde végén Ros Samay átnyújtotta Molnár Bélának a Kambodzsai Nemzeti Egységfront vörös zászlaját.

Győri Imre Rákospalotán

Győri Imre, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának titkára szerdán a főváros XV. kerületében, Rákospalotán tett látogatást. A pártbizottság székházában *Szabó* László, a pártbizottság első titkára, *Pataki* Béla tanácselnök és a párt-végrehajtóbizottság tagjai fogadták.

A KB titkára megbeszélést folytatott a 125 ezer lakosú kerület életéről, várospolitikai gondokról. A program ezután — rövid városnézést követően — Újpalotán, a Kontyfa utcai 24 plusz 6 tantermes általános iskolában folytatódott. A vendég megtekintette a korszerű intézményt, ismerkedett az ottani nevelőmunkával.

Ezután Győri Imre felkereste a Landler Jenő MÁV Járműjavító Üzemet, ahol *Kövér* Imre igazgató és *Sebestyén* József üzemi pártbizottsági titkár adott tájékoztatást. Az üzem a vasút egyik nagyjavító bázisa, ahol ebben az évben 145 gőzmozdonyt, 2520 tehervagont és 25 ezer kormányszelepet javítanak. Az üzemlátogatás során a KB titkára ismerkedett a javítóműhelyekben dolgozó kollektívák munkájával.

A látogatás délután pártnappal zárult, amelyen Győri Imre időszerű kérdésekről tartott tájékoztatást.

Czinege Lajos

Róna Emy, grafikus

□ RÓNA EMY grafikusművész kiállítása ma délután 5 órakor nyílik az Eötvös Loránd utcai Helikon Galériában. Megnyitja: Vizy Ottó művészettörténész. A tárlat április 29-ig látogatható.

2.

– □ Róna Emy

Esti Hírlap, Bp. 1979 ápr. 5.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1031 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Róna Emy festő- és grafikusművész

PETŐFI NÉPE

1994 DEC 8

Róna Emy meseillusztrációinak kiállítása

1021

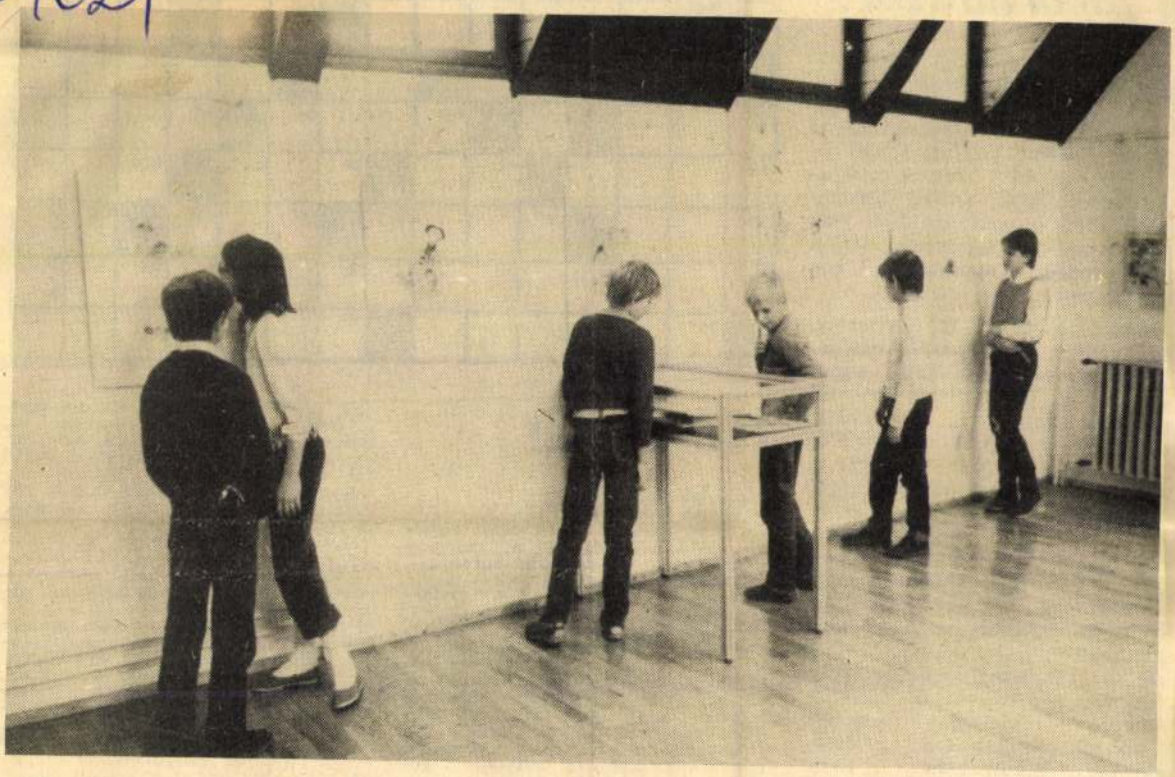

December elsejétől Róna Emy festőművész meseillusztrációinak kiállítása látható a SZORAKATÉNUSZBAN. A tárlat múlt szombati megnyitójával kezdődtek a karácsonyig tartó gazdag programok, kapcsolódva egyúttal a gyermekkönyvhét kecskeméti rendezvényeihez is.

Róna Emy 1904-ben született, idén ünnepelte 80. születésnapját. A 20-as évek közepén Párizsban tanult, ott kezdett — megélhetése biztosításához — illusztrálni a Villemard-kiadónak. Hazatérte után itthon is igen sok megbízást kapott; munkatársa volt a Singer és Wolfner, az Atheneum és a Pallas kiadóknak. Pályája során 378 könyv jelent meg rajzaival.

A kiállításon több könyv is látható az eredeti grafikák mellett. Bizonyára sokan ráismernek majd a „Május hercegnője" tündéreire, a „Tányértalpúak" mackócsaládjára, Hófehérke és Hamupipőke Róna Emy megálmodta alakjára.

Az egyik legnagyobb sikere Fazekas Anna: ÖREG NÉNE ŐZIKÉJE című verses meséjéhez készült sorozata. Számtalan kiadásban, több nyelven jelent meg a könyv, két generáció egyik gyerekkori kedvence. A mesében minden lehetséges; ez hatása fontosságának a titka. Ezeken a rajzokon az igazi mesék világa elevenedik meg: tündérek, királynők, az erdő állatai, virágai, életre kelt babák, cirkuszi bohócok és törpék.

Ebben a környezetben rendez a Szórakaténusz ezüst- és aranyvasárnap is karácsonyi KÖNYV- ÉS JÁTÉKVÁSÁRT.

P. R.

Hogyan hasznosítsuk a záportározót?

Legutóbbi cikkünk óta — amelyben beszámoltunk a kecskeméti, széchenyivárosi záportározó építéséről — gyakran csenget a telefon szerkesztőségünkben. Horgászok, főleg nyugdíjasok érdeklődtek, milyen feltételek mellett engedik majd be oda őket? Aggódva kérdezték, vajon telik-e majd a nyugdíjból a belépőjegyre?

Azóta levelek is érkeztek, amelyek a horgászati lehetőségekről érdeklődnek. Írók segítségüket is felajánlják. Úgy tűnik, közérdek lett a záportározó sorsa. Hasznosítását valószínűleg sokan sokféleképpen képzelik el azonban. Jóindulatukhoz, segítő szándékukhoz nem férhet kétség. Az is valószínű, hogy valamennyi igényt nem lehet majd kielégíteni, mégis érdemes megfontolni a javaslatokat, amelyeknek rovatunkban a jövő szombattól helyet adunk. Ezt azzal a szándékkal tesszük, hogy segítsük a közérdekű döntést, amely — reméljük — legközelebb áll majd a többség érdekeihez, kívánságához. Ezzel azoknak is segíteni szeretnénk, akik döntenek a tó sorsáról, hasznosításáról.

Kérjük tehát olvasóinkat, hogy írják meg véleményüket, vitassuk meg: hogyan hasznosítsuk a záportározót?

NAPTÁR

December 8-tól 9-ig igen jó, 10-től 14-ig gyenge fogást ígér a horgásznaptár.

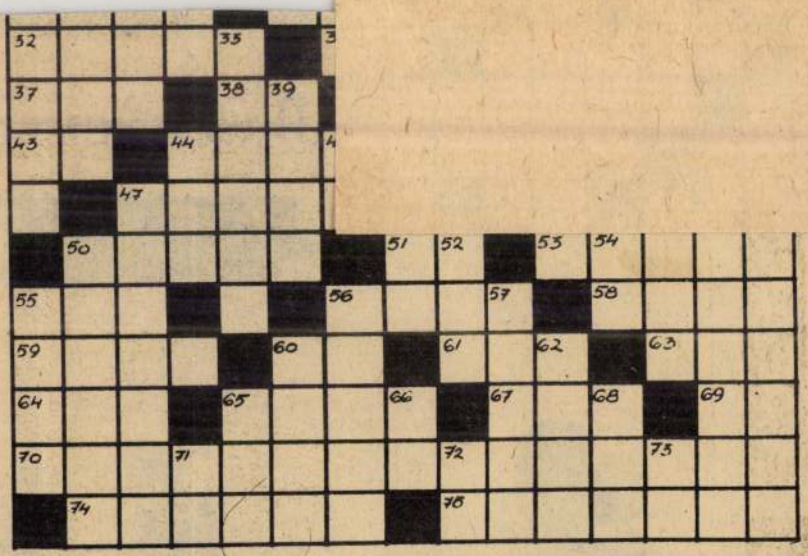

Hó és dér

Nől a dér álom jár
hó kering a fák közt . . .

Weöres Sándor: Dalok című verséből idézünk; folytatása a rejtvény vízszintes 14. és 70. számú soraiban

VÍZSZINTES: 1. Indián törzs tagjai. 8. Húsevő gázlómadár. 14. **A versidézet első folytatása.** 16. Kiejtett betű. 17. Sárga színű fém. 18. Fővárosa Bagdad. 19. Régi tornaegylet névjele. 20. Német hármas mássalhangzó. 22. Finom szemét. 24. Zeneművek rövidített jelzése. 25. Útszakasz. 26. Kicsépelt rozs után nyert szalma. 28. Kúszónövény. 31. Czuczor Gergely írói álneve. 32. Turkál. 34. Pontvég. 35. A szerelmi költészet múzsája a görög-római mitológiában. 37. Idegen Éva. 38. Omszk folyója. 40. A Garadna patak felduzzasztásából keletkezett tó. 43. Indulatszó. 44. Görög kikötőváros. 46. Mutató névmás. 47. A legtöbb útrakészülőn erőt vesz. 48. Lábrész. 49. Angol sör. 50. Egy angol diákvárosból való. 51. Kanadai légitársaság. 53. Lel. 55. Ezt a „babát" negyven rablóval emlegetik. 56. Ebben a korszakban élünk. 58. . . . Dani, Móricz Zsigmond parasztfigurája. 59. Jelfogó. 60. Kis folyóvíz. 61. Sérülés. 63. Község Kaposvár közelében. 64. Mutató névmás. 65. Fundamentum. 67. Kávékeverék. 69. Hótalp. 70. **A versidézet befejező része.** 74. Zenei utasítás (a.m. csapongva). 75. Vállfa.

FÜGGŐLEGES: 1. (Kenessey Jenő táncjátéka. 2. Pancevo magyar névjele (Jugoszlávia). 3. Az argon vegyjele. 4. Egykori szláv uralkodói cím. 5. Gabonaszem-kiverő készülék. 6. Szétmegy. 7. Magyar film. 8. Az ókor legnagyobb görög szobrászainak egyike. 9. Petőfi-vers. 10. Helyez. 11. Sakkban áll! 12. Büntetést szab ki rá. 13. Unalmat keltő. 15. Mutató szócska. 21. Üveggyári olvasztóüzem. 23. Kávékeverék. 27. Olasz folyó. 29. Könyvelési rovat. 30. Arany-, vagy ezüstszálakkal átszőtt, kiemelt mintázatú szövet. 33. Krúdy Gyula Szindbád című regényének nőalakja. 35. „. . . . és a detektívek" (Kästner írása). 36. Becézett Aranka. 39. Afrikai köztársaság, fővárosa Bamako. 41. Dátumrag. 42. Környéke üdülőtelep. 44. Száz, szerbül (sto). 45. Mint a 43. számú sor. 46. Víz alá juttat. 47. Nem kellemes, ha ezt kötik az ember talpára. 49. Lent. 50. A tv-beli Mézga család egyik tagja. 52. Szögfüggvény rövidített jele. 54. Vonatvég! 55. Földünk egyik legnagyobb kiterjedésű tava. 56. Mezőgazdasági dolgozó. 57. Mafla. 60. . . . és tudomány, a TIT hivatalos lapja. 62. Csillagkép az északi égbolton. 65. Régi török tiszti rang. 66. Kettőzve: szülő megszólítása. 68. Boksa közepe! 71. Háziállat. 72. Tüzelő. 73. Erdei állat.

E. B.

Beküldendő: a versidézet.

A december 1-én közölt rejtvény helyes megfejtése:
A Moulin Rouge-ban; Fehér és fekete; Azok a szép hölgyek; Nő tálcával.

Az elmúlt héten közölt keresztrejtvény helyes megfejtői közül könyvutalványt nyertek: **Semsi Józsefné,** Kunbaja; **Fűstös Tibor,** Szank; **Pozsár Anna,** Pálmonostora; **Fogarasi Imréné,** Baja.

Róna Emmy
grafikus

RÓNA EMMY grafikus, festőművész, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze 84 éves korában elhunyt. Temetése január 3-án, kedden 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben — jelenti a Művészeti Alap és a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége.

Népszabadság, 1988. dec. 21.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1982 OKT 23
MAGYAR NEMZET

RÓNA Emy

Született 1904-ben

„Szív és illúziók nélkül nem lehet…"

Látogatóban Róna Emy grafikusművésznél

— *„Emykém, te egy művész vagy!" — csapta össze kezét álmélkodva a tanító néni* — meséli derűsen kuncogva, még a tanító néni küllemét is szemléletesen leírva, *Róna* Emy — *első elemista koromban, meglátva a rajzot, amit az éppen felolvasott verses meséhez készítettem. Ez volt az első illusztrációm.*

A pályakezdés első lépéseiről beszélgetünk, miközben kis házi képtárát nézzük végig. Nem a közismert, kedves mese-

Koldusok. Róna Emy rajza

figurák — amelyek nemzedékek számára jelentették mesevilágot, „valódi" királykisasszonyokat és tündérpalotákat — nepesítik be a szobák falát, hanem egy gyönyörű fiatal lány önarcképei, édesanyjáról készült portréi, és egy egészen más világ iszonyata: megrázó erejű rajz zsidó deportáltakról (egy könyvillusztráció).

— *Úgy tudom, Emy néni eredetileg festőművésznek készült, mégis az alkalmazott grafika, a könyvillusztráció vált igazi területévé. Miért lett „hűtlen" a festészethez?*

— Olyan családi környezetben nőttem fel, amely nagyon korán a művészetek felé irányította érdeklődésemet. Édesapám újságíró volt és költő, de írt meséket, ifjúsági regényeket is, és igen jól rajzolt. Így aztán elég korán, *tizenhat évesen elhatároztam, hogy meseillusztrátor leszek.* Elvittem néhány próbarajzot a *Színházi Élet* szerkesztőségébe azzal, hogy illusztrációs munkát kérjek. Egy novellát kaptam, s ezzel tulajdonképpen elkezdődött a pályám. Az első kiemelkedő siker az 1924-ben megjelent *Dugó Dani*-sorozat volt, amelyet Olaszországban is kiadtak, Tino Tappo címen. Egyébként tizennyolc évesen kikerültem két évre Párizsba. Óriási dolog volt ez akkor. Abból éltem és tartottam el a családomat is, hogy egy szatirikus lapnak voltam a rajzolója. Ezenkívül fölfedeztem egy anyagba vasalható viaszos krétát, amivel előrajzolás nélkül készítettem mintát színházi belépőkre; egy éjszaka megcsináltam egyet, amiért 75 frankot kaptam. Óriási pénz volt ez akkor, egy egész havi lakbérünk az Hotel L'Universben. Nagyon sok magyar lakott abban az időben ott, többek közt Ligeti Lajos; mi úgy hívtuk, a Lizseti Ludvizs, és bizony kiröhögtük a megszállott szorgalmáért. Mindig azzal ugrattuk, hogy ő lesz az Akadémia alelnöke. Amikor ösztöndíjasként megérkezett Párizsba, elment a Sorbonne könyvtárába, ott kivette azokat a hatalmas kelet-ázsiai könyveket, amelyek mindig érdekelték, bevonult velük a szobájába, és ki sem mozdult hetekig. Mégcsak le sem ment sétálni Párizsba. És ami a vicc az egészben, tényleg az Akadémia alelnöke lett. De visszatérve az indulásra, a munka mellett jártam a Colarossi iskolába és Julien Akadémiára aktrajzra.

— 1926-ban, mielőtt eljöttünk Párizsból, a nővéremmel, *Róna* Klárával, aki egyben *Klie* Zoltán festő felesége, volt egy közös kiállításunk a *Galerie Zodiaque*-ban. Tizenkilenc éves voltam akkor. Ady-, Baudelaire- és Verlaine-illusztrációkat állítottam ki. (Egy ottani mérnök, akinek rádiógyára volt, megvette valamennyi képemet, az egész falat, úgy, ahogy volt. Az igaz, hogy feleségül is akart venni, de nekem nem tetszett. Nekem egy földhözragadt magyar fiú tetszett, aki ott kint élt, és aki csakhamar ott is hagyott.) A kiállításnak nagy sikere volt. Híre ment, cikkeztek rólam, és a kiadók — az *Athenaeum*, a *Dante*, a *Singer és Wolfner* — egymás után jelentkeztek. Így, amikor hazajöttem, *egyszerre rengeteg munkám lett.* Ennek ellenére nem volt könnyű kiharcolnom a helyemet, hiszen amikor én kezdtem, egyrészt nagyon kevés grafikus dolgozott, talán öt-hat, másrészt *a könyvek ilyen arányú illusztrálása még nem volt szokás.* Az alkalmazott grafika mint hivatás sem volt igazán megbecsült. Azóta is rengeteget dolgoztam, *387 könyvet illusztráltam összesen*, köztük az *Ezeregyéjszaka meséit*, *Grimm legszebb meséit*, a *János vitézt*, a *Gullivert*.

— *A kérdés azonban még mindig nyitva maradt, miért fordult el a festészettől, hiszen életrajzából úgy tudom, 1934-ben, kikerülve Olaszországba, freskófestészetet tanult?*

— Igen, Olaszországban a leghíresebb freskósnak, Ferruccio Ferrazzinak lettem a tanítványa. Az egész Akadémián én voltam az egyetlen magyar. A nagy volumenű dolgok érdekeltek, *vonzott a monumentalitás.* Csak a gazdag fantáziám vitt mégis az illusztrálás felé.

— *A fantáziát nem bírta el, illetve nem elégítette ki a freskófestészet?*

— Nem. Az egy teljesen más világ. Gyönyörű, de más. Én magam is sokat meditáltam ezen a kettősségen, hiszen *ez valóban két véglet.* Végeredményben az is lehet, hogy a kiadóktól kapott sok munka volt az oka annak, hogy inkább a grafikát választottam. És nagyon nehezen kaphatott volna akkor egy fiatal nő Magyarországon freskós megbízásokat, mert egyszerűen nem volt rá igény.

— *Emy néni egyszer azt nyilatkozta, hogy ki szeretne törni a skatulyából, mármint a meseillusztrátoréból.*

— Nem magából az illusztrálásból akartam kitörni. De a kapott szövegek nem mindig vittek engem előre. Sokszor a giccs határát súrolta az anyag, amit kaptam. Nagyon nehéz volt abból rajzilag igazán jót csinálni (Ma persze már ez nem így van. Jó ideje megválogathatom a munkám.)

— *Az illusztrátor dolgát nyilván erősen meghatározza, befolyásolja a szöveg, az irodalmi alapanyag. Mégis mennyire lehet vagy lehet-e egyáltalán önálló alkotótársa az írónak? Teremthet-e saját, szuverén világot alkotásában? Mennyire kell szöveghűnek lennie?*

— Én az illusztrátort teljesen egyenrangú alkotótársnak tartom. Ha nem éli át az anyagot, amivel foglalkozik, akkor akár ne is csinálja. Elsőrendű követelmény, hogy az írott szöveggel együtt lélegezzen, érezzen. Ez persze nem jelenti azt, hogy bele kell olvadnia, elveszítve az egyéniségét is. Erről nincs szó. *A lényeget* kell megragadnia, hogy az íróval együtt és *ugyanazt* fejezzék ki. De ami írásban kifejezhetetlen, azt az illusztrátornak kell a maga eszközeivel megfogalmaznia. Tehát együtt lélegzem ugyan a művel, de az egyéniségemet sohasem adom fel. Magamon keresztül szűrve, ahogy *én* látom, ahogyan *én* fölfogom a könyvet, úgy rajzolom meg.

— *Tudtommal a János vitéz vagy az Ezeregyéjszaka meséinek illusztrációit többször megrajzolta Emy néni. Miért fogalmazta újra ezeket az alkotásokat?*

— Alapjában véve nem változott semmi, csak az eszközeim lettek mások, modernebbek, bár ma is úgy neveznek engem, hogy a „nagy romantikus".

— *Az úgynevezett romantikus vonások, a szépségre való törekvés mellett rajzait gyakran jellemzi humor, groteszkbe hajló ábrázolásmód.*

— Engem éppen anyira érdekel a groteszk és a humor, mint a szépség. Mindig igyekszem teljesen átvenni a könyv hangulatát. Amikor rajzolok, nem gondolok arra, hogy ilyen vagy olyan stílusban is alkotnak mások. Ez engem nem érdekel. Nagyon sok kitűnő grafikusunk van, de közülük is sokan fickándoznak, hogy valami újat, valami olyant csináljanak, *amilyen még nem volt. Pedig nem ez a lényeg*, hanem az, hogy az alkotás hasson az emberekre. Márpedig a modernkedő, üres technikai bravúrok nem hiszem, hogy hatnak. Nem azt várom én el, hogy fotografikus legyen az ábrázolás, de *a rajztudás elengedhetetlen.* Mindez persze nem jelenti azt, hogy nem akceptálom, ha igazi tehetséget érzek. De máig is hiszem, hogy szív és idealizmus nélkül nem lehet csinálni. Az olvasó, főleg, ha gyerek, rögtön megérzi az őszintétlenséget. *Sajnos, a szív és idealizmus ma nem divat.* Én igenis nagyon tudom értékelni a mának jó kvalitásait, és mélyen érdekelnek a kor problémái, hiszen mindennel, ami körülöttem van, együtt élek. Mégis döntően romantikus vagyok, a magánéletben is.

— *Mi a véleménye a fiatal meseillusztrátor-nemzedékről?*

— Én színtiszta mesét adtam rajzaimban. Ehhez egy sajátos lelkiség kell, de erre úgy érzem, ma nincsenek beállítva a fiatalok. *A mai nemzedék sokkal társulatosabb.* Nem tudják, mi az illúzió. Pedig illúziók nélkül élni szerintem gyötrelem. És ma, hetvennyolc éves fejemmel is tele vagyok illúziókkal.

Szücs Katalin

GOBBI HILDA

Közben

Néhány hét múlva jelenik meg Kossuth-díjas színésznőnk emlékiratkötete Közben címmel. Az alábbi részletek a Háborúk című fejezetből közöljük.

Nőttem, növögettem abban a langyos vízben, amit családomnak eleinte a Horthy-korszak teremtett. Későn értem, buta voltam, nagyon buta — tán a környezetem és a világ is buta volt körülöttem, legalábbis, akik öntudatra neveltek.

Igen lassan tisztult meg az elmém. Későn bár, de szerencsére, nemcsak nézni, de érezni és látni is kezdtem a világot.

Amikor családunk tönkrement és az addigi zárt kalickákból vakon kirepültem a világba, mellbevágott és fellázított az emberi nyomorúság. Később lassan boldoggá tett jólétünk csődje, rossz kispolgári életem elmúlása — mert úgy tapasztaltam és hiszem, hogy forradalmi világnézetet csak az igazságtalanságok felfedezése ád.

Ezer mozaikból született új életem, szemléletem.

Egy kocka: egyszer a Nemzeti Színházból jöttünk ki előadás után, tél volt, hó, a Corvin Áruház és a Nemzeti körül hómunkások dolgoztak, sokan. Vacsorázni mentünk. Késő éjjel visszafelé jövet még mindig ott dolgoztak az emberek. Közelebb mentünk hozzájuk, halljuk, hogy az egyik verset mond: Vörösmartyt. Megálltunk, beszélgetni kezdtünk velük, kiderült, hogy fiatal pedagógusok, nem kellettek ők akkoriban, örültek, ha havat lapátolhattak. Jaj, de szégyelltük magunkat — mindenkiért és mindenki helyett; pedagógusok és havat lapátolnak! Mi legalább jól, rosszul, még ha éhezve is, de a saját hivatásunknak élhettünk.

Egy mozzanat — és egy betűt tett ahhoz a szóhoz, hogy „kommunista". Először csak kom, kommu, kommuni... és mindig adódott egy betű; a saját nyomorúságomból, vagy mások szenvedéseiből. Az élet naponta kézzel szórta rám a „betűket", hogy ki tudjam írni: kommunista vagyok.

Valamit tettem vagy mondtam a Nemzeti Színház kispadján, ahol szép időben tanyáztunk. L. Á., a színház kitűnő vezető művésze odaszól: „Fiam, gyere csak!" — Nem haragosan, inkább szorongva azt kérdezte:

— Te Gobbi, nem vagy te kommunista?

Mondom: „Nem!"

Hazamentem, riadtan meséltem anyámnak, nagyanyámnak, akik polgári miliőben nőttek fel és éltek. Tisztességes humanisták voltak — de az, hogy „kommunista", valami ördögi rém volt a számukra.

„Ezt kérd ki magadnak, fiam, csinálj rendet!" — mondta anyám. De én nem szóltam semmit. Telt az idő. Egy próbán megint mondtam, vagy tettem valamit, most már döbbenten húzott félre kollégám:

„Te Gobbi, te mégis kommunista vagy!"

Akkor már annyit mondtam: „Na és?"

Egy év múlva, amikor ismét rám szólt szomorúan, hogy: „Te Gobbi, most már biztos, hogy kommunista vagy!" — csak annyit mondtam: „Igen!"

Bár Marx, Engels és Lenin írásait nem ismertem, a szocializmusról, a marxizmusról fogalmam sem volt, de a fiatalságom, az akkori baráti köröm, értelmiségiek, munkásfiatalok, akik körülvettek, ezeknek az élete, emberi magatartása, kultúrája, az elhangzott beszélgetések érlelték meg bennem azt, hogy ha ez a kommunizmus, akkor én kommunista vagyok! Furcsa is volna, ha egy fiatal művészpalánta, aki Baudelairen, Shelleyn, Petőfin, Adyn és a többi nagy költőn nőtt fel, aki éppen nekilendül, hogy ostobaságából kirántsa magát, ne lenne forradalmár? Húszéves korában? Hát akkor mi legyen?

*

1938 tavaszán vitéz Haász Aladár, a művészeti ügyosztály főnöke értekezletet hívott össze, amelynek tárgya a színművészeti és filmművészeti kamara rendelettervezetének megvitatása volt.

A színészkamara megalakulása a színésztársadalom akaratától és befolyásától függetlenül, néhány szélsőjobboldali emberből álló előkészítő bizottság egyéni érdekeit, világnézetét szolgáló elgondolás szerint történt. De hát kik is irányították akkor a hivatalos magyar kultúrát? Hóman Bálint, vitéz Haász Aladár, Zsindely Ferenc — később mindegyiket háborús bűnösnek találták — mellettük álltak a különböző szélsőjobboldali pártok; a hírhedt Zsabka Kálmán vezetése alatt álló „Turul Szépmíves Céh".

December 10-én Németh Antal Szücs Lászlóval, a Nemzeti Színház dramaturgjával, Kürti József művészszel és Hajdu László titkárral társulati ülést hívott össze — s ezen határozatot hoztak.

A december 10-én délben tartott ülés határozata a következő volt:

„A Nemzeti Színház tagjai a Királyi Magyar Operaházzal szolidaritást vállalva tartózkodnak a jelenlegi sárga szavazóívvel történő szavazástól és mindaddig nem vesznek részt a Színművészeti és Filmművészeti Kamara életében és munkájában, amíg a Királyi Magyar Operaházzal együtt a két állami színház művészei és művésznői, alkalmazottai és személyzete biztosítékot nem nyer arra, hogy a képviseleti közgyűlésen méltó módon, formában és méretek között vehet részt az ország színházi kultúrájának önmagukra vonatkozó irányításában. A Nemzeti Színház tagjai tehát elhatározták, hogy a folyó hó 12-i szavazáson nem jelennek meg, szavazni nem fognak..."

Ezt a határozatot a felsőbb szervekhez is eljuttatták, de a két állami színház akciója nem volt eredményes, mert a nyilas és turulista klikk erősebbnek bizonyult, sem Haász Aladár, sem Zsindely Ferenc nem másítottak meg semmit. Könyörtelenül végrehajtották a rendeletet, amellyel elkezdődött a százötven éves magyar színházi kultúra legszomorúbb fejezete.

Tehát megalakult a Színészkamara.

A magyar színésztársadalom, ha akart, ha nem, kénytelen volt belépni. Természetesen zsidók és félzsidók meg sem kísérelhették felvételüket. Viszont a keresztények részére ez fejvesztés terhe mellett kötelező volt. Vannak korok, amikor nem sok mindent szabad, de amit szabad, azt muszáj. Három generációra visszamenőleg igazolni kellett a „fajtiszta" származást. Olasz származású vagyok és görbe az orrom. Kommunista is voltam. Görbe orr és kommunistaság — ez egy kicsit sok volt. Ennélfogva a beadott iratok nem voltak elegendők, nekem ötödíziglen kellett igazolnom származásomat. Haj, de szerettem volna látni az arcukat, amikor német ük-ük szüleim horogkereszttel lepecsételt keresztleveleit megkapták! Tehát maradtam keresztény és kommunista, valamelyes német vérrel, ami még boszszantóbb volt számukra.

Elkezdődött a magyar színészet „tisztogatása", a legkiválóbb magyar művészeket is beleértve. Ugyanekkor viszont elkezdődött ezeknek az akcióknak a kivédése is. Az első zsidótörvény bizonyos százalékban szabta meg a zsidó származásúak alkalmazását — ez volt a hírhedt „numerus clausus". Így hát a Nemzeti Színházban megmaradhatott Gál Gyula és Bartos Gyula. Gózon Gyulát viszont csak úgy menthette meg Németh Antal, hogy a készülő törvényről tudva rögtön hároméves szerződést kötött vele. A törvény ilyenfajta kijátszása miatt sajtóhadjáratot indítottak ellene és prédául követelték a színház három félzsidó tagját, akiket Hóman Bálint, a színház intendánsa intézkedése alapján a színháztól el is távolítottak.

1941 májusában a Nemzeti Színház Németországba utazott. Kényszerítették, vagy dacból vállalta Németh Antal; a Nemzeti Színház igazgatója ezt a vendégjátékot, nem tudom, de azt tudom, hogy évekig fölháborodottan mesélte, hogy 1938 vagy 39 nyarán Frick porosz belügyminiszter ittjártakor megnézett egy margitszigeti előadást és néhány mondat után megdöbbenve kérdezte: „Hát itt nem németül beszélnek a színészek?" Németh dühöngött: „Majd megmutatjuk, hogy magyarul játszunk, méghozzá náluk!"

Elmentünk. A Csongor és Tündét és Goethe Ős-Fausztját játszottuk. Várkonyi Zoltánt már nem engedték ki...

Először Berlinben játszottunk, majd Frankfurtban. Elsötétítés volt, fekete papírokkal voltak beragasztva az ablakok, kijárási tilalom, állandó repülőgépzúgás. A németek példásan fegyelmezettek voltak; érződött az egész város lakosságán, hogy katonák; a tejesasszony — katona; a villamoskalauz — katona; mindenki katona.

Egyik előadás után — amelynek mellesleg nagy sikere volt — sokáig tartott, amíg lefestettem, nagy maszkom volt, és mire a német öltöztetőnők segítségével elkészültem, már nem volt ott senki a mieink közül. Lementem a portáshoz. Ijedten mondta:

— Azt hitték, hogy már el tetszett menni.

— Hogyan jutok el a Kaiserhofba?

Hosszan magyarázott, hogy menjek egyenesen, aztán jobbra, aztán villamossal és itt és ott szállok le.

Elindultam a vaksötétben. Felszálltam arra a bizonyos villamosra, le is szállítottak azon a bizonyos helyen, közölték, hogy menjek nyílegyenesen és odaérek, arra a térre, ahol a szállodánk van. Ahogy az utcán mentem, kopogtak a lépteim, szinte visszhangzott, mert egyetlen ember sem járt sehol. Féltem, szóltam is néha, hogy halló, halló, de sehol senki.

Továbbmenve látom, hogy sötét árny áll egy kapuban. Hozzáléptem: „Segítsen, kérem" — mondtam németül. Csönd. — „Kicsoda ön?" — Nincs felelet. Rimánkodom: „Feleljen, az istenért, én külföldi vagyok, a szállodámat keresem, a Kaiserhofot!" — Egy szó sem, csak a lélegzet. A vaksötétben szinte tapogatózva megérintem a karját. Már majdnem sírva mondom: „Uram, segítsen már rajtam!"

Egyszercsak megszólal igen halkan: „Ez Hitler palotája. Gyorsan menjen innen. Menjen előre és megtalálja."

Hát Hitler testőrének a ruháját érintettem. A szállodát megtaláltam. Az őr ki tudja, hová lett...

Frankfurtban szintén nagy sikerünk volt, a polgármester fogadást adott tiszteletünkre és egy hatvan centi átmérőjű, vörös bőrbe kötött könyvet tett elénk — Frankfurt város vendégkönyve volt —, hogy a magyar vendégjáték résztvevői írják be a nevüket. Várkonyi Zoltánt — mint mondtam — nem engedték ki, ő lett volna a harmadik ördögfióka, de hát félzsidó volt. De mi azt akartuk, hogy ott legyen! A sajátja alá mindenki odaírta az ő nevét is. Frankfurt vendégkönyve tehát így nézett ki:

Major Tamás
Várkonyi Zoltán
Gobbi Hilda
Várkonyi Zoltán
Ungvári László
Várkonyi Zoltán stb.

Lehet, hogy a frankfurtiak eleinte azt hitték, hogy az egy foglalkozás, hogy „Várkonyi Zoltán".

1938-tól a magyar színészet félelme, zűrzavara és létért való küzdelme egyre keservesebb lett — akárcsak az országé. Elzavart művészeink — már akiket nem vittek el a háborúba — állást próbáltak vállalni, de ez is hallatlanul nehezen ment, a törvények mindenütt érvényesek voltak. Emlékeiket írták meg és kis magánnyomdák segítségével adták ki könyveiket. Így jelent meg Básti Lajos, Pártos Erzsi, Gárdonyi Lajos, Salamon Béla és mások könyve.

Botránnyal fenyegették meg legnagyobb művészeinket.

169

168 • BALLA BÉLA (1882–1965)

Tavasz

52,5 × 63 cm
Olaj, vászon
J. hátoldalán
Kikiáltási ár: 80 000 Ft

169 • FRANZ WIESENTHAL
(Kis-Tapolcsány, 1856– ?)

Télikertben

36,5 × 69 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Franz Wiesenthal 1917
Kikiáltási ár: 90 000 Ft

167 ◆ RÓNA EMMY (1904– ?)

Jelenet

43 × 29,5 cm
Vegyestechnika, papír
J. b. l.: D. Róna Emmy 932
Kikiáltási ár: 50 000 Ft

167

Obersovszky Gyula

Sohasem voltam

otthon én egészen
mindig mindig
idegenben éltem
az otthoni tájra
csak most
most találtam
hogy a zajok felett
egy percre megálltam
itt itt itt születtem
itt vagyok honos
alattam az élet
jaj alattomos
alattam az élet
olyan idegen
nincs hova fektessem
nyugtalan szívem

E kor szült engem

e kornak vagyok én
édes fia
Ezredekkel
súlyosult a tollam
s a századot kell
könnyen írnia

Terek gyűlnek
találkozókra
Karnevál-kavargó
kis napok
Milliók kopognak
bebocsáttatást
s én konoklón
egy vagyok

Üvöltök fájón
a kor bajaival
Hangom
egy világ
és mégis
csak magyar

Róna Emy mesevilága

Az 1904. február 20-án Budapesten született grafikusművészre emlékeztünk a Várlak Klubban.

A Népszerű rajzoló az Iparrajziskolában tanult, majd Párizsban a Calarossi-iskolában. Az ÚJ Művészek Egyesületének volt tagja. **Képzeletgazdag gyermekkönyv illusztrációi jelentősek.** 1925-ben Róna Klárával (Klie Zoltánné) Párizsban közös kiállításon mutatkoztak be. **Bazsov Lidérc anyó kútja** című meséihez készült illusztrációit a Magyar Nemzeti Galéria őrzi.

A február 25-i emlékesten (Várlak Klub) rögtönzött kiállítás fogadta az érdeklődőket. **Trencsényi László** egyetemi docens méltatta Róna Emmy munkásságát. A műsorban közreműködött **Halmai Lenke** a Magyar Operaház tagja, Jeremiás Beatrix az Operaház címzetes magánénekese, **Hegedűs Valér** zongoraművész és **Sellei Zoltán** előadóművész.

A házigazda szerepét **Fenyves Mária Annunziáta** vállalta.

A századik születésnapra Fenyves Mária Annunziáta tollából könyv jelent meg a grafikusművész munkásságáról.

G.T.

Róna Emy rajza

Kérjük tagtársainkat, barátainkat, hogy jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával támogassák egyesületünk munkáját.

A Művészetbarátok Egyesületének adószáma: 19816133-1-42
A Művészet és Barátai Alapítvány adószáma: 18015504-1-42

Hogyan is kezdődött?

Egy művészetbarátkör megalapításának gondolatát 1971-ben dr. Névay László, a Hazafias Népfront VI. ker. Bizottságának elnöke vetette föl egyik bizottsági ülésén. Az akkori népfronttitkár – Jánosi Katalin – mindjárt megbízta Kristó Nagy Istvánt és Szíj Rezsőt, mint a kulturális bizottság tagjait, hogy külön-külön dolgozzanak ki tervet arra nézve, hogyan is működne egy ilyen kör. Én egy hét alatt benyújtottam tervezetemet, utóbb megtudtam, hogy később Kristó is beadta a magáét. Aztán majdnem egyéves csönd következett. Közben megjelent a Műgyűjtés jövője c. cikkem a Magyar Nemzet 1973. március 20-i számában (L. a teljes szöveget A műgyűjtésről szóló kiadványban). A megjelenés reggelén úgy nyolc óra tájban megszólalt a telefon s egy Kun Zsigmond nevű, általam addig nem ismert férfiú megkérdezte, azonos vagyok-e a Magyar Nemzetben megjelent cikk szerzőjével? Valami rosszra voltam elkészülve, azonban nem kis csodálkozásomra azzal folytatta, hogy írásomnál szebb ajándékot „80. születésnapjára nem is kaphatott volna". A benne foglaltakkal teljes mértékben azonosítja magát, hasonló gondokkal küszködik maga is, s megkérdezte: hajlandó volnék tőle egy feketére szóló meghívást elfogadni? – Én igennel válaszoltam, s a megbeszélt időpontban Tüköry utcai lakásán megjelentem. Megcsodáltam nagyon gazdag és rendkívül értékes darabokból álló néprajzi-népművészeti gyűjteményét s elhatároztuk, hogy alakítunk egy műgyűjtő kört. Én akkorára már – a Népfront hallgatása miatt – erre az elhatározásra jutottam. A népfronti hallgatás személyi okának ismertetése még nem tartozik a nyilvánosság elé. De tudtam, hogy javaslatom jó, azért – fektethető el. Kapóra jött hát Kun Zsigmond mellém állása. A kérdés mármost csak az volt, hogy milyen keretek között létesüljön a kör?

Tagja lévén a Vasvári József elnökletével működő Magyar Rajzpedagógus Szövetség vezetőségének, megállapodtunk, hogy annak egyik tagozataként megalakítjuk a Műgyűjtők és Műbarátok Körét. Ez meg is történt. **A VI. ker. Csengery utcai Fáklya Klubban kezdtük meg működésünket**. Nagysikerű esteket rendeztünk, amikről nagy vonalakban alább számolok majd be. Olyan jól működtünk, hogy a szövetség elnöksége szerint egymagunk többet produkáltunk, mint a többi – tucatnyi – tagozat. Ez sajnos igaz volt, részben éppen ez okozta az alábbi nehézségeket.

Vasvári Józseffel nem is lett volna baj, de a köztük és a Fáklya Klubot kézbentartók – Domonkos Imre és Nagy Zoltán igazgató – közötti ellentét odáig fajult, hogy a Fáklya Klub azt hitte, ha a legjobban működő osztályt, mármint minket, műbarátokat különféle ürügyekkel valahogy kiszorítanak, akkor a Szövetség is összeomlik. Önfenntartók voltunk, a Szövetségnek nem kerültünk egy vasába sem. Ezt tagjaink áldozatkészségének köszönhettük, a tagdíjat a Szövetség csekkszámlájára fizettük be Vasváriék a Szövetség közgyűlésén nagyon szép dicséret után minden indoklás nélkül megszüntették tagozatunkat. Vasvárinak az elnökségben társai – távollétemben azzal érveltek, s hogy mit keresnek a művészetbarátok a Szövetségben? A Fáklya művészeti vezetője, egy kis nő, szintén azt kiabálta magából kikelve, hogy „ő sem gyűjt műkincseket!" Ehhez a szövetségi és Fáklya klubi bizonyítványhoz nem kell magyarázat. De sok mindent elárul a művészet társadalmi meg nem becsüléséről.

Én később is részt vettem a vezetőség megbeszélésein, Vasvári elnök ragaszkodott hozzám, ma is tagja vagyok a Szövetségnek, melyre meggyőződésem szerint szükség van. Hogy Vasvári József jót akar, az elvitathatatlan, a nemzetközi elismerések is ezt bizonyítják.

A Kör 1973. április 5-én azzal a céllal alakult, hogy a gyűjtők munkáját valamennyi területen kulturált szintre emelje; tömörítse a gyűjtőket, hogy szakmai tanácsadással, előadásokkal ismereteiket megalapozza, azokat bővítse, kritikai érzéküket és ízlésüket fejlessze, s a gyűjtött tárgyak karbantartására hasznos útmutatásokat adjon. Továbbá: hogy a hivatalos szervekkel, intézményekkel, elsősorban múzeumokkal közvetlen kapcsolatot létesítsen, s a múzeumoknak mintegy önkéntes társadalmi munkásaivá nevelje a gyűjtőket, s a művészet barátait. A Kör gyűjtőtevékenysége nem öleli föl a pénzérem és a bélyeggyűjtést, mivel e területek gyűjtői külön egyesületbe tömörültek.

Szíj Rezső
(Művészetbarátok Könyve 1981)

Szövetség a művészetek jegyében

Április 7-től ezen a címen rendezünk kiállítást a Gutenberg Galériában. Célunk bemutatni a 31 éve alakult egyesületünk első írott, fotózott vagy rajzolt műalkotásokba fogalmazott emlékeit.

Várjuk – akár kölcsön is a dokumentumokat.

Köszönet jár **dr. Szeleczky Józsefnének,** amiért néhai férje karikatúráinak egy részét, **Karai Sándornak** pedig azért, mert több 18x24 cm méretű fotót ajándékozott egyesületünknek.

Nyílt nap

Idén **április 13-án kedden 14-től 16 óráig** István utcai székhelyünkön várjuk azokat, akik valamely dokumentumot vagy pénzügyi elszámolást személyesen kívánnak megtekinteni.

Geröly Tibor

VENDÉGLÁTÁS HEGYVIDÉK MÓDRA

58-AS KISVENDÉGLŐ

A Zugliget mélyén, ahol egykor az 58-as villamos végállomása fordította vissza az egyesek szerint hangosan csikorgó sárga villamosokat, ma meglepően kedvező árakkal és remek konyhával várja vendégeit dr. Meszleny András *és a járatról elnevezett kisvendéglő.*

Igények és pénztárcák

A NICHE kemping egyaránt szolgálja a lakókocsival vagy sátrakkal érkező, speciálisan nomád nemzetközi és hazai közönséget, a kempingkedvelőket, akik igazán jól érezhetik magukat a jó levegőjű, csöndes völgykatlanban. A szolgáltatások bővítésére vállalkozónk újjáépítette romjaiból az egykori végállomás faépületét és fedett váróját, és megnyitotta benne télen-nyáron üzemelni képes kisvendéglőjét. Lokálpatrióta szíve még ma is fáj, ha a környék számos, romokban heverő műemlékére gondol, mint amilyen a közeli *Fácán* is, a *Hild József* tervei alapján épült egykori híres fogadó, őneki azonban ennyire tellett. Az újjáteremtett épület ma is hódít szépségével.

Az akkori vendéglő a kemping vendégeinek igénye és pénztárcája szerint üzemel, ezért árai a környék nemtetszését vonták maguk után. Meszleny úr belátta: a vendég két hónapig jön, a helybéli meg tizenkét hónapon át lakik itt; hozzájuk is kell tehát alkalmazkodnia. A vendéglátási *bessz* közepette a kempingszezonon kívül leszállította az árait, és azóta is a valós igények felmérésén és teljesítésén fáradozik, csak hogy megnyerje magának főként a kerület, a környék polgárait. Mivel a 40–50 vendéget befogadó első tér télieresített, a környező üres területet fagy idején fellocsolja, hogy egy jégpálya további örömeivel szolgáljon az ittenieknek. Más ám az erdő közepén korcsolyázni, hokizni, mint egy iskolaudvaron vagy teniszpályán!

Vendégcsalogató

A jó levegő, a fák hűsítő árnyéka nyáron is várja nem csupán a kempinglakókat, de a hátizsákos turistákat, a libegőről jövő családokat, a sörözni, borozgatni, eszegetve társalogni vágyó baráti társaságokat. A Zugliget egykor mesterlegények, iparosok társasági kirajzásának volt a végcélja. Kár, hogy e kirajzásokat az idő elemésztette. Pedig milyen hangulatos falócákon körbeülni a nagy asztalt, nézegetni az ismerős-ismeretlen faragásokat. A sokaknak már történelmet idéző villamos-képeket a falakon. Közben isteni marhapörkölt és jó vörösboros fröccs mellett múlatni a délutánt!

A gazda október elejére vendégcsalogatónak szüreti mulatságot is ígér, ahol az ételek mellé a cég számlájára lehet majd fogyasztani a bort. Az egykori hangulat visszacsempészésében oroszlánrésze van a mostani főszakács, *Takács Árpád* házias ízeinek, amivel az Újházy tyúklevest, a paprikás csirkét, a töltött káposztát, a cigánypecsenyét vagy a meggyes pitét asztalra küldi, a különlegességek kedvelői sajttal, banánnal vagy tejfölös gombaszósszal kérhetik a pulykát, fűszervajjal a hátszínt, bélszínt. Mindezt tisztességes árakon, rendes adagokkal, ötnyelvű étlapból.

Higgyék el, hangulata van ennek a helynek, amit akár ebédidőben, akár később, este is körülleng a csend, a belterületi kertvendéglőktől eltérő környezet! Egyszerűségét, háziasságát, természetességét mindenki élvezheti, aki veszi a fáradságot, hogy gyalog, libegővel, 158-as autóbusszal vagy személygépkocsival felkeresi az „58-ast" a Zugligeti út 101-ben.

Ezúttal is recepttel búcsúzunk a visszahozott ízek ligetes zugától.

Hátszín pikáns mártásban

A marhahús puha hátszín részét sózzuk, borsozzuk és bekenjük mustárral. Eközben serpenyőben zsíron lepirítunk finomra vágott vöröshagymát, majd ezen félig átsütjük a hússzeleteket. A húst kivesszük a serpenyőből, a hagymás zsírt megszórjuk némi liszttel, pirospaprikával, mustárt, borsot teszünk bele, simára keverjük és felöntjük vízzel. Felforraljuk, forrás közben még cukorral, citrommal is ízesítjük és öntünk hozzá egy pohár vörösbort. A hússzeleteket visszarakjuk ebbe a készre főzött mártásba és puhára pároljuk. Tálalás előtt további sóval, borssal, citrommal és kakukkfűvel ízesíthetjük ízlésünk szerint.

–muzsay–

„Egy boldog pillanat az unokával"

Miklós bácsi

Elment, csendben távozott közülünk – ha jól emlékszem, csak a második vagy a harmadik klubesten tudtuk meg a hírt, a visszavonhatatlant.

...És visszavonhatatlanul lezárul egy szép időszak a mi életünkben is, akik a klubhoz éveken, esetenként évtizedeken át kötődtünk mint törzstagok. A KLUB, amely szabadidőnk legnagyobb részében magához vonzott, és amelyet vezetőnk, Pászt Miklós bácsi hívott életre még 1959-ben, s működéséről harminc éven át szüntelenül gondoskodott.

Annakidején merész gondolat volt magánklubot alapítani, még akkor is, ha egy igen jó és időtállónak bizonyuló ötletre épült.

Sokan tanulnak idegen nyelveket, azután valamilyen oknál fogva nem használják, és lassan-lassan felejteni kezdik. Ezért alapította meg Miklós bácsink (már akkor is bácsi volt) az Idegennyelvű Klubot, ahol oktatás nem folyt, de a passzív tudás ébrentartását, aktívvá válását kávéházi stílusú asztaltársasági rendszerben gyakoroltuk. Kötetlenül társaloghattunk gondjainkról, örömeinkről, terveinkről vagy közös programjainkról, azzal a szigorú megkötéssel, hogy ezt csak a hat világnyelv valamelyikén tehetjük. Nem is csoda, hogy kívülről úgy hatott ez, mintha a „bábeli zűrzavar" elevenedett volna újjá. Öregünk, ha magyar szót hallott valamelyikünktől, rögtön figyelmeztetett, és ismétlődés esetén ajánlatos volt egy darabig meghúznia magát a vétkesnek.

Természetesen (mai szemmel dehogy természetes!) mindig volt egy papírforma szerinti felettes szervezetünk – általában egy művelődési ház vagy valami hasonló intézmény képében. Az összejöveteleinket azonban valamelyik kávéházban vagy vállalati klubhelyiségben tartottuk. A legemlékezetesebb és talán a leghosszabb időszak a Hungária Kávéházban eltöltött évek voltak. Mindannyian tudtuk, hogy ez egy nagy-nagy baráti kör Miklós bácsi vezénylésével. Találgattuk: hány éves is lehet, szinte semmit sem változott az idők folyamán, személye testesítette meg a klubunk állandóságát. Ez kérem, nem olyasmi volt, hogy hú de jó, csináljuk, azután néhány hónap múlva kifullad. Mi, a tagság tudtuk, hogy hosszú távon számíthatunk a rendezvényekre. Nagyon szerettük, hogy nagyszámú törzstagságunk révén mindig sok ismerőst találunk, de ugyanakkor őszintén örültünk, hogy tradíció volt a nyitottság, így gyakran láthattunk új arcokat is.

Nem is alkothattunk volna zárt trendet, hiszen az egész működésünk a kommunikációra, minél több ember megismerésére épült. A beszélgető csoportok őszinte érdeklődéssel fordultak az újonnan érkezők felé.

A jó példával vezetőnk járt elöl, már a megérkezés percében is igyekezett megfelelő kontaktust kialakítani az egyelőre még idegenül forgolódó érdeklődővel. Az átmeneti szorongás természetes egy új helyen sok ismeretlen arc láttán, de ez még egy pillanatig is alig tarthatott, mert az érkezőt igen barátságosan vezették a számára leginkább megfelelő asztaltársaságba.

Az én széles ismeretségi köröm is itt alapozódott meg. Nem volt nehéz barátságot kötni, hiszen az egymást szimpatikusnak találóknak bőven volt alkalom az ismerkedésre. A budapesti ifjabb értelmiség színe-java megfordult itt. Sok éven át hétvégeken saját diszkónk is volt, ahol a tánc a különneműeket hozta össze.

Elnézést, hogy annyit írok a klubról, de Miklós úrnak ez volt az életműve – de sokat piszkálták egyes hivatalok és újságírók miatta! A magánszférájáról csak hallomásból tudtunk. Iskolaigazgatóként ment nyugdíjba és nem volt sohasem nyelvtanár. A XII. kerületi Böszörményi úton lakott és kitüntetésnek számított, ha valaki megkapta ennek a lakásnak a telefonszámát. Ameddig ereje bírta, szinte mindennap innen sétált fel a Szabadság-hegyre vagy a Városmajorba. Nagyon szerette a természetet.

Az estéit azonban a klubéletnek szentelte. Hetente háromszor-négyszer is rendelkezésünkre állt, tehát igazi társaskörként működhettünk. Tudtuk, ha nem érünk rá ma, majd megyünk holnap vagy holnapután.

Elnézést, már megint az idegennyelvű klubról beszélek, de sokunk számára elválaszthatatlan a kettő, és emlékeimben is így maradt meg végtelenül egyszerű alakja.

...Így jött el 1989, amikor magunkra hagyott és mi a történelmi változások esztendeiben összefogó tekintély nélkül maradván elveszettük egymás kezét. Még abban az évben – kínos mondani – feloszlottunk. 1992 novemberétől – ha zártabb formában is, de – újból működünk!

Kertész István

Róna Emy emlékezete

Meseképein több nemzedék nevelkedett. Nagymamák, unokáik első mesekönyveként a János vitézt, az Öreg néne őzikéjét, a Grimm meséket, a Hófehérkét keresték – Róna Emy rajzaival. Nevét mesekönyv-illusztrációi fogalommá tették itthon és külföldön. Rajzai mosolyra késztetnek, derűt árasztanak, kitágítják a gyermek és felnőtt képzeletvilágát.

Tehetsége már kisiskolás korában feltűnt tanítónőjének, mert olvasmányait többször illusztrálta. Tizenhat éves korában néhány rajzát elvitte bemutatni a Színházi Élet c. lapnak, és azonnal egy novellát kapott illusztrálásra. Az Iparrajz Iskola elvégzése után nála is a festők álomvárosa következett: Párizs. Persze nem egyedül! Az édesanyja és nővére kísérte. Akkoriban lánynak egyedül utaznia elképzelhetetlen volt. A híres Colarossi iskolában tanult úgy, hogy a délelőtti tanítás után egy szatirikus lapnak készítette rajzait. Ebből élt és tartotta el családját. Mielőtt 1926-ban Párizsból visszajött, nővérével a Galerie Zodaque-ban volt kiállításuk. Ady, Baudelaire és Verlaine illusztrációkkal mutatkozott be: 19 éves volt! Később a római Akadémián folytatta tanulmányait, a freskófestészetet tanulta Ferucio Ferazzi freskóművész tanszékén. Sajnos, itthon nem volt freskófestésre lehetősége, a kiadók pedig elhalmozták illusztráció rendelésekkel, hiszen „alkotói" pályáját már 1922-ben Tábor Piroska tizenkét kötetnyi Dugó Danijának az illusztrálásával kezdte. A megélhetés gondja terelte az illusztráláshoz, de annyira beleélte magát a mesék világába, hogy egész élete is mesevilággá lett. Közel négyszáz könyvet illusztrált, köztük a legnevesebb magyar és külföldi írók műveit. Az újabb kiadásokat új rajzokkal bővítette.

Bármilyen óriási sikere volt könyveinek vagy kiállításainak, mindig voltak kétségei: „Mondd, igazán jól sikerült? Talán mégsem olyan, ahogy elképzeltem?" Az Ezeregy éjszakát négy változatban készítette el. Soha nem ismételte sem önmagát, sem alakjait. Egyik rajzát előttem fejezte be, mert nem készült el vele, mire megérkeztem; rajzolt és közben beszélt a képen kialakuló kis mókushoz. Játékosan, tréfás kedvvel, a legnagyobb természetességgel ábrázolta figuráit, akár gyermek, felnőtt, kismadár vagy éppen húsvéti nyuszi volt.

A spontaneitás és a tervszerű tudatosság jellemezte munkáit. Egyszer vendégeimmel együtt tanúi voltunk az ihlet pillanatának. Egy vasárnap délután hegyoldali otthonomban az erkélyről néztük, hogyan jön fel a nem könnyű lépcsőkön, aztán a ház oldalánál megtorpan, táskájában kotorászik, cetlit, papírt vesz elő és rajzolni kezd. Megpillantotta a fal tövében, a maga által összehordott őszi leveleken alvó vagy csak sütkérező „süni". Nem akarta lépéseivel megzavarni, inkább lerajzolta. Éppen becsukta noteszét, amikor a süni is nekiindult fürge léptekkel a szemben lévő fenyőfám tövében lévő állandó tanyájára, ahol néha egy kis friss tej is várta... Legközelebbi látogatásakor már a kis sündisznó délutáni álmát megörökítő színes rajzával érkezett, amely azóta is megnevetteti a kedves jelenet tanúit.

„Kedves, csupaszív ember, mosolygós múltbéli dáma!" – mondta róla Lévai Lajos erdélyi író, a Székelyudvarhelyi Tanítóképző utolsó magyar igazgatója, amikor nálam találkoztak. Azt hiszem, igaza volt. Egyik otthonról írt levelében írta nekem: „A szép mesekönyvekhez sokat mesélek én is Emykénkről a mi kis székelyinknek, akik boldogan fedezik fel saját magukat a színes rajzokon. Nem egy még olyant is mondott: Apó, tudja-é, hogy jó volna abba a mesevilágba el is menni, meg egy kűs házikóba béülni".

Számos kitüntetést kapott. 1939-ben már a New York-i Világkiállítás grafikai díját nyerte el, de az ő legszebb kitüntetése a gyermekszemek csillogása volt rajzai láttán. Szerette a gyerekeket. Ha egy délután felsétáltunk a Széchenyi-hegyre, néhány gyermekarc jegyzetlapra került. Csodálatos szeme volt, az embereket is hamar felmérte és rövidesen újságban vagy könyvillusztrációként láthattuk az ismeretlent viszont. A pihenést neki a séta jelentette, a természet, a madarak, a fák, a virágok – ezért is szerette annyira a XII. kerületet, mert itt mindent megtalált. 1932 óta lakott itt. Mint fiatalasszony kisfiával édesanyjához jött a Kékgolyó utcába, később mentek át a Hollósy Simon utcai lakásba.

– Ez a környék még a pusztasághoz tartozott, palánkok voltak a házak helyén, a fiam itt szánkázott – mesélte. – Rengeteget festettem és rajzoltam a környékről, de azokat mind megvették. Utoljára egy amerikai vitte magával a megmaradtakat. Sajnos, nekem sincs már a saját utcámról! Vágyam, hogy egyszer végigjárjuk a környéket – ha kedved van –, és kiválogatjuk a régi házakat, öreg fákat, az érdekes természeti képeket... Csinálunk egy kis albumot... Ezt 1982 nyarán mondta tele illúzióval, érzelemmel és az emberekre áradó nagy szeretetével (bár erre néha rá is fizetett!), hófehér hajjal, mosolyogva.

Ez év tavaszán születése kilencvenedik és halála tizedik évfordulóján a VETÉS GALÉRIA (V., Belgrád rakpart 24.) mutatta be művészetét. Közvetlen hangú, nagyon tartalmas megnyitót, életműbemutatót tartott *dr. Pogány Ö. Gábor,* a Magyar Nemzeti Galéria ny. főigazgatója. A kiállítást *Fenyves Mária Annuciáta* rendezte, aki a vezetése alatt álló gyermekkönyvtárban a művész életében is több, szépen sikerült kiállítást rendezett gyermekrajzaiból, gyermekrajz pályázattal egybekötve. Sajnos, a kiállítás anyagához XII. kerületi tájkép nem került. Ezt a tervét a képeslapokkal már nem tudta megvalósítani Róna Emy, s a tervezett hegyi séták is elmaradtak – de valójában csaknem minden rajza itt készült a kerületünkben, a csöndes kis Hollósy Simon utcai igazi művészlakásban. Vajon a külső falán, a kapu felett olvashatjuk-e egyszer, hogy itt lakott az a művészasszony, aki rajzaival még a szomorú, beteg kis gyermekarcra is mosolyt tudott varázsolni?

A napokban elsétáltam a Hollósy Simon utcai ház előtt, otthona falai egykor a mesék varázsos birodalmát zárták körül. Hazajöttem. Itthon a falról a kis „süni" nézett rám. A meseképek, a Kiskődmönt tartó székely legény, a virágos kosarat hozó gyerekek, a kis mókusok, költői illusztrációk. Ők továbbra is beszélnek Róna Emyről, és a sok-sok könyve, levelei külföldi útjairól is mind a sokszor hallott vallomását tükrözi: „Annyira beleéltem magam a mesék világába, hogy szinte az egész életem meghatározója és kiteljesítője lett ez a színes, kedves, a jót, a szépet kereső világ..."

Így is maradjon emlékezetünkben!

Schelken Pálma

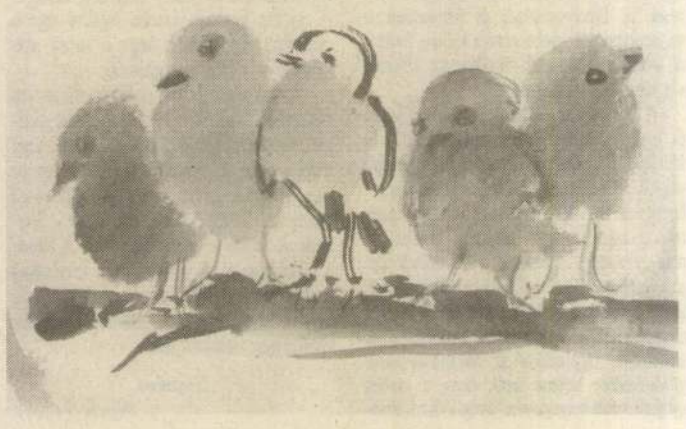

BARANYI FERENC

Tenorvarázslat

Kölyökkoromban nagyon szerettem Horváth Jenő Gyöngyhalász című slágerét. Kigyújtotta képzeletemet, magam előtt láttam az életét naponta kockáztató embert, aki elszántan bukik alá a mélységek sötétjébe, hogy diadalmasan mentse ki abból a kölesnyi ragyogást. Bennem kicsit a költősorssal „rímelt" a gyöngyhalász sorsa. Akkortájt vetettem papírra első verseimet.

Aztán megtudtam, hogy a slágernek egy tenorária képezi az alapanyagát, Bizet: A gyöngyhalászok című operájából. Az áriát összespórolt uzsonnapénzeimen, tizenhárom forintért vásároltam meg, hetvennyolcas fordulatú, normál hanglemezen, szovjet kiadásban, Leonyid Szobinov előadásában. Akkor szerettem bele a tenorhangba, pedig akkor még nem is tudtam, hogy az orosz énekes a századforduló világhírű sztárjai közé tartozott, akit nemritkán Carusóval és Zenatellóval hasonlítottak össze.

De helyes dolog-e énekeseket összehasonlítgatni? Korunk egyik legnépszerűbb tenoristája, José Carreras így vélekedik erről Lélekből énekelni című könyvében:

„Nyilvánvalóan kikerülhetetlen, hogy minket, énekeseket állandóan összehasonlítsanak egymással. Nekem ez nem rokonszenves, mert a művészet egyszeriben sportverseny jellegűvé válik. Alapjában megbízhatatlan és buta ez a verseny, hiszen olyanok közt zajlik, akik nem fej fej mellett – és ráadásul nem is azonos időpontban – lépnek fel."

Carreras kijelentésének igazságát senki sem vitatja. Egyedül ő maga tette kérdésessé, mégpedig 1990. július 7-én este, amikor két legnagyobb riválisával – Placido Domingóval és Luciano Pavarottival – „azonos időpontban" lépett fel a Terme di Caracallában, az Európa-koncerten. És a vállalkozás egyáltalán nem vált sportverseny-jellegűvé, még annak ellenére sem, hogy egy gigantikus méretű sportesemény – a labdarúgó világbajnokság – finisében zajlott. Engem ért a megtiszteltetés, hogy közvetíthettem a szuperkoncertet a hazai nézőknek. Ehhez fogható élmény csak ritkán jut ki egy halandónak, még akkor is, ha mestersége – vagy inkább küldetése – az élmények szünet nélküli hajszolását írja elő...

Korunk három legkiválóbb tenoristája ugyanis egy pillanatig sem rivalizált egymással. Minden idegszálukkal arra törekedtek, hogy valami egészen különleges élményben részesítsék azokat, akik akár a helyszínen, akár a képernyők előtt tátott szájjal, mintegy elvarázsolva bámulták és hallgatták őket világszerte. Énekeltek operaáriát, operettslágert, musicalrészletet, francia sanzont, spanyol szerenádot, nápolyi dalt és orosz románcot külön-külön és hárman együtt, mindvégig felszabadultan és jókedvűen, egymással szinte évődve olykor, máskor pedig egymásnak alájátszva. A közönség biztosan érezhette: ebben a „súlycsoportban" már nincs kicsinyes rivalizálás, itt már csak kölcsönös megbecsülés van – és mindenekelőtt a publikum magas színvonalú szolgálatának őszinte és természetes igénye. Az ember nem hitt a fülének és a szemének: együtt a három legnagyobb! Olyan volt – és ezt a közvetítésben is elmondtam –, mintha a század második évtizedében Caruso közös koncertet adott volna a fiatal Giglivel és a kettejüket „áthidaló" Pertilével.

A tenorok kétségkívül a legnagyobb sztárok az operaházakban. „Egy igazán jó tenor a legbiztosabb kasszasiker" – vélte Herbert Adler, a San Franciscó-i opera egykori igazgatója. „Nincs izgalmasabb egy nagy, magas tenorhangnál" – fűzte hozzá Joan Sutherland, a világhírű koloratúrszoprán. Pedig hát jórészt mesterkélt ez a hang, minthogy a férfiak rendszerint bariton hangfekvésben beszélnek. A tenorhang mindig valamiféle „perverz" férfiasságot közvetít: az átható kamaszosságnak és a férfias erőnek a kombinációját. Mégis, értük rajong a legforróbban a közönség és a komponisták is őket kényeztetik: az operaslágereknek legalább a fele tenorária... Hát még ha magas C is van benne!

A felső C-nek immáron valamiféle misztikuma támadt. Hiába énekel tökéletesen órákon át a tenorista, ha a felső C-t elhibázza, kudarcot könyvelhet el. És fordítva: egy rosszul áténekelt operai estét egyetlen jól kivágott magas C-vel feledtetni lehet. Pedig hát a dolognak nincs különösebb jelentősége. Carusót a világ legnagyobb tenorjaként emlegetik, pedig nem volt felső C-je – legalábbis a legérettebb korszakában. Tito Schipa sem énekelte ki soha. Nem a hangi akrobatika tesz tehát naggyá, hanem a hibátlan frazírozás. Négy éve Rómában azonban minden volt: hangi akrobatika és hibátlan frazírozás egyaránt. Sztárokhoz méltó tökéllyel.

És most, az idei labdarúgó világbajnokság finisében is volt minden. Előállt újra a tökély. A három sztár ugyanis – ezúttal Amerikában – július 16-án újabb kolosszális koncertet adott. Ismét óriási volt a siker. Csak...

Csak az a légkör, az a családias hangulat hiányzott, ami a Caracallából oly varázslatos erővel áradt szét a világba. Az a tüneményes kontaktus egymással és a publikummal. Az a magávalragadó rögtönzőkedv, amely mindhárom világsztárt jellemezte akkor este.

Az amerikaiak gazdagok. De a csodák megismétlése pénzzel sem oldható meg. A csodát legfeljebb csak reprodukálni lehet. Megismételni nem.

Új csoda kell mindig, hogy ámuljon a világ. Ám ez már korántsem pénzkérdés csupán. Hálistennek.

1990 ELŐTTI TÉRKÉPET NE HASZNÁLJUNK

Hegyvidéki szomszédaink

Molnár György

A Millers Co. „székházának" toronyerkélye ideális hely a beszélgetéshez. Talpunk alatt a Sas-hegy tövében épült házak és kertjeik lombkoronája. Ameddig a szem ellát, a Várhegytől a Gellérthegyen át Lágymányosig lüktet a város, de a BAH-csomópont forgalma ide már csak halk alapmorajként jut fel. Itt a beszélgetés fonala is tág időket és tereket fonhat át...

A Károlyi Mihály utca sarkán az ELTE Eötvös Klubja – törzshelye ifjúkoromnak – kitűnő színtere volt a szellemi élet pezsgő megnyilvánulásainak éppúgy, mint a kibontakozó beatzenei mozgalomnak, és valóban kivételezettnek érezhettük magunkat, akik „élve bejutottunk" a *Bajtala* vagy az *Omega* klub bulijaira. Röpíthették az Omegát a siker szárnyai bármilyen óriásszínpadok felé, nekem ők ma is a „hordóban" muzsikálnak.

Ω

Erről is szó esik most, '94 nyarán, amikor két hónappal a nagy szeptember 3-ai Omega-koncertet megelőzően beszélgető partnerem a csapat szólógitárosa, *Molnár György*.

– Milyen felkészülést jelent számodra az előtted álló koncert?

– Egy ilyen esemény minden szempontból nagy kihívás. Kell hozzá fizikai erőnlét, ezért naponta úszom 1500–2000 métert. Régebben lovagoltam is, de egy „fejesugrás" a lóról, és a család úgy döntött, hogy inkább csak a vízbe ugráljak. Azután szellemi erőpróba is, hiszen a három órás programban bemutatunk egy teljesen új zenei anyagot is, és bizony újra kell tanulni a műsor nagyobbik részét kitevő régi slágereinket. Végül van technikai kihívás is, mert utoljára hét éve voltam színpadon, és ha volt is időközben gitár a kezemben, az itthoni improvizálgatás és az igazi fellépés között nagy a különbség.

– Az Omega a klubpódiumokról tudatosan dolgozta fel magát a monstre színpadokra. Nem hiányzik a régi klub-muzsikálás?

– Az idők során a könnyűzenei élet alapvetően megváltozott. Annak idején a zenélés életformát jelentett nekünk, a közönségnek pedig eseményt. Ma a zene közfogyasztási cikk, áru, a zenekarok pedig vagy egészen apró klubokban, vagy monstre színpadokon jelennek meg. A közbülső rész kihullott. A stílusok is sokkal jobban elhatárolódtak egymástól. De mi nem a divat szerint zenélünk, hanem a magunk egyéni muzsikáját játszottuk és játsszuk. Viszont nincs kedvem visszatérni a magyar könnyűzenei életbe, ezért számomra szeptember 3-át követően nem lesz folytatása a dolognak, mert nem akarom.

Elefánt

– Hogyan kezdted, és hogyan lett a beceneved Elefánt?

– Hét-nyolcévesen zongorával kezdtem, a tanárnő bóbiskolásai mellett. Azután az Artistaképzőbe kerültem, ahol *Somló Tamás* volt az osztálytársam. Itt legjobb mesterünk *Heinemann Sándor*, a cirkusz karnagya volt. Sokat segített, amit *Kovács Andortól* és *Balogh Gézától* tanultam, de az igazi énemet már az Omegában magamnak kellett megtalálni.

Ami az *Elefánt*-ságot illeti, nos, abban az időben egy valamirevaló Shure mikrofon ára 5000 Ft volt – (kb. két-háromhavi fizetés) –, és azt is csak csempészektől lehetett beszerezni. Én az egyik ilyen mikrofont egy ügyetlen mozdulattal úgy levertem, hogy használhatatlanná vált, akkor kaptam *Laux Józsitól* a titulust, és ez rám is ragadt. Én voltam az elefánt a porcelánboltban.

– Az Omega ügyesen csinálta, hogy a megkeresett pénzt vállalkozásokba fektette. Te most éppen lapkiadó vagy.

– Igen, a *Millers Co.* családi vállalkozás, amit édesanyámmal, a sógornőmmel és a testvéremmel együtt viszünk. A cég három lábon áll, ugyanis van egy női fehérneműt csomagküldő szolgálata, egy reprózásra, filmkészítésre szakosodott része és van a lapkiadás. Jelenleg mi adjuk ki az *Őnagyságát* (ennek van a legnagyobb konkurenciája a lappiacon), az *Ármány és Szerelmet*, a *Konyhatündért*, amely kitűnő recepteket közöl és végül, de nem utolsósorban az *Aktuell*-t, amely Bajorország egyik legnagyobb képeslapjának magyar mutációja.

– Tanultad ezt?

– Nem, de megtanultam. Már a lemezkészítések során érdekelni kezdett a munkák nyomdai része. Amikor ebbe a vállalkozásba kezdtem, autodidakta módon megtanultam a komputerrendszer használatát, lehetőségeit, és ma már a munka minden fázisát meg is tudom csinálni, és érdemben tudom irányítani az alkalmazottakat is. Kell az embernek, hogy időnként váltson, és nekem most ez jelenti az életemet, mert van képességem és lehetőségem is az újat megteremteni. Nem ezekkel kezdtük, de amit úgy éreztem, hogy abba kell hagyni, mert nem nyereséges, azt nem csináltam tovább.

Zita

– Az Omega mostani nyeresége is a cégbe megy?

– Nem, azt Zita németországi taníttatásába szeretném fektetni. Nagyon sokat jelent számomra a kislányom. Képzeld, már egyéves korától kikövetelte *Grace Jones* meg a *ZZ Top* zenei jelenlétét magának, de szereti az *Omega*, a *Demjén*, a *Rapülő* nótákat is. Jó érzéke van az énekhez, tánchoz, mimikához, és azt hiszem, büszke az apjára.

– Neki ez a ház a gyermekkor színtere. És neked?

– Nekem is. 1956-tól laktunk itt Erikkel és a nagymamával, általános iskolába az Arany Jánosba jártam, ezeken az utcákon játszottam. Akkor persze nem volt még így beépítve a környék. Volt itt egy patak – házat építettek rá. Persze a mi házunk is jóval kisebb volt, de fel kellett építenünk a nagyobbat, hiszen gyarapodott a család, és ma itt van a szerkesztőség, meg a reprőműhely is.

Féltem a természetet és azt, ahogy az emberiség tönkreteszi a saját környezetét és világát. Évek óta nem voltunk nyaralni: idén sikerült eljutnunk Tunéziába. Sokadmagammal két órán át sikerült megfigyelnünk három UFO mozgását. Tudom, hogy azok voltak, máskülönben is foglalkoztat ez a téma. Eszembe jutott, hogy vajon mit láthatnak azok a mi világunkból és milyen következtetésekre juthatnak? Az *agapé* kétezer éves eszméje helyett miért ellenkező irányba halad a világ morális fejlődése? Miért az erőszak, a bizonytalanság felé megyünk?

– Ha mostanában zenét hallgatsz, mit teszel fel?

– *Stinget, Vangelist, Pink Floydot.* Ha bekapcsolják az MTV-t – én kimegyek a szobából.

Muzsay András

– Ki hitte volna, hogy egyszer még újra divatbajövök?

Normafától a Moszkva térig

Végig zöld sáv (Z) turista útjelzés: 9,1 km kényelmes tempóban, 175 perc (pihenők nélkül). Csak 1990-ben vagy azután kiadott térképet használjunk!

Normafától a kilátóhelynél az útmutató tábláknál csatlakozva a Zugligetből jövő zöld sáv jelzésekhez indulunk el. (Ide a gyors 21-es autóbusszal is eljuthatunk!) Először a sípálya felett, gyönyörű kilátással a szomszédos hegyvidékre, szintben haladunk a jól kiépített sétaúton, majd az Eötvös utat az Olympia Szállónál keresztezve a Gyermek (Úttörő-) vasút „Normafa" megállójához érünk. Tovább sétálunk a pályatestek mellett egy elhanyagoltabb gyalogúton néhány méterre a párhuzamosan futó Hegyhát úttól, melyre az Ordas út torkolatánál érünk ki. Szemből már messziről feltűnik a televíziós adótorony. A kisvasút Széchenyi-hegyi végállomásáig nagyjából vízszintesen haladtunk. Innen a Rege úton két perc alatt elérjük a KŐBÜFÉ-t és mellette a fogaskerekű felső végállomását. (1,5 km, 28 perc)

A derékszögben megtörő Rege úton folytatjuk a sétát és a Hotel Gyopár mellett elhaladva a kerítés sarkánál balra a Svájci útra fordulunk, amelyen még száz métert sem haladunk, amikor lépcsőssé válik. 82 lépcsőfokon ereszkedünk le a Széchenyi-emlékútra. Balra rézsút a fogaskerekű völgyhídja. Jobbra fordulva a Széchenyi-emlékútra kissé emelkedünk, és a hegy felőli oldalon szépen rendbehozott díszes, kőcímeres kaput, majd a völgyi oldalon egy érdekes tetőszerkezetű, félig befuttatott házat láthatunk. Még néhány percet haladunk most már nagyjából vízszintesen és a közelmúltban rendbehozott Széchenyi-kilátót érjük. (Ugyanide érhetünk, ha a kevésbé látványos, ám kevesebb szintvesztéssel vezető Rege úton jövünk végig, a Kalóz útra nem tévedve rá!) A kilátás az időközben felnőtt erdő miatt korlátozott. (0,9 km, 21 perc.)

A Széchenyi mellszobrot érjük el néhány lépcsőfokon leereszkedve, majd az újból kétfelé ágazó lépcsősor bal oldali ágán a Melinda út kanyarulatába érünk, amelyen balra mintegy 150 méteres emelkedő szakaszán a Karthauzi útra érünk. Jobbra olyan régi bérházat látunk, amelynél a bejárat a legfelső emeletre visz és innen lépcsőház vezet az alsóbb emeletekre. Elmegyünk a soklábú ház mellett, és csakhamar a Sváb-, közismertebb nevén a Szabadság-hegy központjába, a fogaskerekű állomásához érünk. (0,7 km, 15 perc).

A kenyeres pavilon előtt meglátjuk a zöld jelzést, és követjük a térségből északkelet irányba kiágazó fasoros, Szépkilátás utcába. Két perc után egy 16 lépcsőfokból álló bejáraton keresztül aszfaltozott gyalogjárón érjük el a keskeny Tücsök utcát, amelyen balra fordulva csakhamar a Diana utca buszok által járt, forgalmas részéhez érkezünk. Mindössze 30 métert kell mennünk ezen lefelé, és máris jobbra fordulunk a hangulatos és jóval csendesebb Költő utcába. Egykor Svábfalunak nevezték ezt a részt. Balra élesen kanyarodik utcánk a Természetvédelmi Hivatal kertje mellett és a Tündér utca kiágazásához ér itt lejtőssé váló utunk. A Költő úton a kiágazó zöld kereszt jelzés vezet tovább a Fonográf Klub érintésével a 112-es autóbusz legfelső végállomásához (jó 20 perc). Mi most a lefelé haladó Tündér utcába térünk, balról valóságos erődítményszerű villa, jobbra a 22-es szám egész kis sikátornak hat. Nagyobb kertek között ereszkedünk a lombkoronával árnyékolt úton a Rozella Panziónál kiágazó Gyöngyvirág útig. Itt a jelzések átmenetileg követhetetlenné válnak, ezért azt tanácsoljuk, hogy balra a Gyöngyvirág utcába fordulva, majd rövidesen jobbra (ismét) a Diana útra térjünk, amelyen lefelé haladva a Vízművek telepét érintjük és csakhamar a Lóránt útnál az Óra-villa (ma Ausztrál Nagykövetség) szomszédságánál ismét láthatjuk a zöld jelzést.

Továbbra is lefelé a lépcsőssé váló, mélyútszerű Diana úton megyünk. Az igen rossz állapotú lépcsőfokokon leérkezve keresztezzük – egy vörös téglás háznál – az Óra utat, majd – ha ugyan lehet fokozni – még rosszabb állapotú lépcsőn ereszkedünk le. A Kakukk út torkolata után mindjárt a keresztező Szendrő utcát érjük. (Tovább a Diana út az Orbán térre vezet le, innen 5 perc). Most balra a szintben vezető Szendrő utcába térünk, és elhaladva egy magáncukrászda mellett, az új Horvát Nagykövetségnél az Istenhegyi utat érjük el. (Autóbusz megálló, a Szabadság-hegytől idáig 2,3 km, 38 perc.)

A forgalmas úttesten átkelünk, s a túloldalon rézsútos gyalogjárón elhaladunk a benzinkút háta mögött és egyenesen a Matyó utcába tartunk. Jobbra fordulva a Trencsényi utcába már látjuk a Martinovics-hegy tetejét.

Előbb enyhén lefelé, majd a Pethényi út kereszteződése után erősen felfelé megyünk. Visszatekintve egy meglehetősen rendezetlen terület felett meglepően szép kilátásban van részünk, a János-, a Hárs-, a Hármashatár-hegy felé. Az Álom út torkolatánál a természetvédelmi táblánál a széles, fehér sóderes sétányon fenyveserdőben megyünk fel a 258 méter magas hegy tetejére (régi nevén Kis-Svábhegy). A jelenlegi kilátóterasz megmagasítása vagy torony építése tervben van. A hegy tetején megyünk tovább, és hamarosan a 3 körháznál elérjük (falépcsők!) a Gaál József utat, amelyen először jobbra, majd a Tusnádi út kiágazásánál követve a hajtűkanyart, balra tartunk.

Az erdős hegyoldal miatt úgy érezzük, mintha most nagyon messzire kerültünk volna a várostól. Hamarosan igen meredeken leágazik a Csaba lépcső. Jól karbantartott 129 lépcsőfokon lelépegetve a Goldmark Károly utat keresztezzük, majd újabb 36 fok után a Határőr utat a 39-es busz régi végállomásánál érintjük. Nyílegyenesen továbbra is lefelé haladunk, és 70 lépcsőfok megtétele után jobbról a Karap utca csatlakozik hozzánk, majd rövidesen a Ráth György utcánál ismét keresztezzük a 39-es busz vonalát (1,8 km, 36 perc). Irányunkat megtartva még mindig a Csaba lépcsőn sétálunk lefelé, nagy régi villák és igen tekintélyes méretű fák között. A Bíró utcánál, amelybe befordulunk, véget ér a Csaba lépcső és a hasonnevű utcán már magas városi házak között is lemehetnénk a Moszkva térre (innen 8 perc). Mi továbbra is hűségesek maradunk jelzésünkhöz, és előbb igen enyhén felfelé, majd lefelé haladunk a villanegyed övezte Bíró utcában, amely az Alma utcába torkollik. Meredeken lemegyünk a Városmajor utcába (autóbusz megálló), majd rézsútosan a lépcsős Temes utcán át érünk a Városmajorba. A ligetben derékszögben a fő sétaútvonalra kanyarodunk, és végigmegyünk a templomig, ahol ismét elérjük a Csaba utcát. Ezen folytatva a sétát, keresztezzük a Krisztina körutat és felmegyünk a Várfok utcáig, az autóbuszok végállomásához, ahol végetér a zöld jelzés. (1,9 km, 37 perc.)

Térképet ajánlatos magunkkal vinni!

Kertész István

SZARVASBŐGÉS

– A beépülő budai erdők miatt bőg szegény.

Gondolatok a XII. kerület városképi megjelenéséről (3)

Ki köteles takarítani?

A közterületek helyzetét szemügyre véve az első, ami feltűnik, az *út- és járdaburkolatok* siralmas állapota. Az elkátyúsodott burkolatok helyreállítására igen sokat kellene költenünk. Bajok vannak azonban a szegélyekkel is: ezek sok helyütt meg sem épültek, s hiányuk nemcsak esztétikai kárt okoz a töredezett szélű aszfalt látványával, hanem a burkolat gyorsabb tönkremenetelét, a burkolatszélek szakadatlan kitöredezését is okozza.

Ahol az útszegélyek megépültek, ott sem válnak mindenütt előnyére a városképnek. Nem szép, ha ugyanaz a szegély egyik szakaszán kőből, másik közeli szakaszán betonhasábokból van megépítve, mert az ideiglenesség hatását kelti az érzékenyebb szemű járókelőben. A szegélyek vonalvezetése geometriai, s ebből eredően újra csak esztétikai szempontból is gyakran hagy kívánnivalót maga után: az ívek torzak, az egyenesek görbék, a görbék girbe-görbék. Ugyanez áll az útburkolatra festett osztóvonalakra, záróvonalakra is.

A kerület domborzati adottságaiból eredően sokfelé szegélyezik útjainkat szalagkorlátok. Számos helyen ezek megépítésének geometriája is igen kezdetleges, márpedig az úton közlekedő számára a korlát vonala igen hangsúlyos elemként jelenik meg. Ráadásul ezek a szalagkorlátok nagyon ápolatlanok: csak az eső mossa meg őket néhanapján, ezért aztán sárosak, rozsdásodnak.

Néhány éve kampány indult a fővárosban, hogy a kismamák közlekedését könnyítse: a gyalogátkelőhelyeknél a szegélykövet megdöntötték, hogy a babakocsi ezen a rámpán billegtetés nélkül feltolható legyen. A jó gondolatot sokhelyütt úgy valósították meg, hogy a szegély mellé egy aszfalt-pogácsát öntöttek, amely csúnya, esőzéskor pedig a víz haladását is gátolja a folyókában. Sokhelyütt találhatók magán-kapubejárók is hasonló kivitelben. Ezeket senki sem engedélyezte. Nem lehetne kötelezni az önkényes építőket a szakszerű kivitelezésre?

Ennél sokkalta nagyobb jelentőségű, hogy kerületünk *úthálózatának* kiépítése maga is még mennyire elmaradott helyzetben van. Utcáinknak körülbelül egynyolcada kiépítetlen, de ugyanakkor ezeknek az útvonalaknak mentén a telkek beépítése már megkezdődött. A házak vagy a telkek bejáratai önkényes magasságban épülnek meg, s ez magában rejti a majdan kiépülő útburkolat megtervezésének – stílszerűen kifejezve – a buktatóit. Vagy a megépült bejáratokhoz illeszkedik majd az utca magassági vonalvezetése, s ez esetben csaknem hepehupás lesz a burkolat, vagy pedig jó magassági vonalvezetéssel épül meg az útvonal, de akkor a küszöbmagasságokat kényszerül figyelmen kívül hagyni. Ez ugyan elsősorban műszaki természetű gond, de későbbi városképi jelentősége már ma is látszik.

Messze vezetne, ha esztétikai kérdések ürügyén a *köztisztaság* helyzetét is boncolni kezdenénk. Itt csak annyit, hogy a városképhez a tisztaság vagy a szemét ügye is hozzátartozik. Az utcáink rendszeres takarítását mindenképpen meg kell valósítani; akár közpénzen, intézményesen, akár a háztulajdonosok kötelezésével. A jelenlegi állapotok bizonyosan nem tarthatók fenn.

Külön rendezést kellene kezdeményezni abban a kérdésben, *ki köteles* a takarítást és gyomtalanítást elvégezni a közterületen épített lépcsők és a telkek kerítései között.

A szemét ügyével némileg rokon a roncsautók kérdése. Utcáinkat itt is, ott is elhagyott gépkocsik szegélyezik, sokszor rendszám nélkül. A roncsok eltávolításának ügyében valami furcsa körbemutogatás alakult ki: sem a rendőrség, sem a közterületfelügyelet, sem az önkormányzat nem vállalja magára ezt a feladatot, pénztelenségére hivatkozva. Vajon hová lettek az elhagyott kocsik tulajdonosai?

A rozsdásodó autóroncsok mellett rozsdásodó *közvilágítási oszlopok* láthatók, amelyekről a rajtuk szabályellenesen elhelyezett választási plakátokkal együtt a festéket is levakarták. Ezeknek a tulajdonosait ismerjük. Őket nem lehetne kötelezni a városképet csúfító, kopott oszlopaik újramázolására? Tessék csak körülnézni az *Alkotás utcán*, a *Böszörményi úton*, a *Királyhágó téren*, mindenütt!

Az oszlopokkal más baj is van. Rendszeresen fognak a kerületben a kátránnyal telített régi jó faoszlopok, amelyek a közvilágítást, az elektromos kábelt, meg a telefonvezetéket hordozták, hogy átadják a helyüket a jóval drágább, ám a hegyvidéktől idegen, ormótlan betonoszlopoknak. Alig hihető, hogy akár az Elektromos Művek, akár a MATÁV elzárkózna a kérés teljesítésétől, ha a kerület kinyilvánítaná, hogy marad a faoszlopoknál.

Ha már az előbb szóvá tettük a betonoszlopok dromedárságát, nem hagyhatjuk szó nélkül az általuk hordozott kábeleket sem. Addig is, amíg pénz és lehetőség adódik a légkábeleknek földkábelekkel történő felváltására, gondoskodni kellene egy olyan légkábel típusról, amely a jelenleg alkalmazottal szemben hangsúlytalanabbul jelenik meg az utcaképben.

Nagy örömmel fogadta a közönség az *új autóbuszvárók* megjelenését. A régiek valóban csúfak, az újak viszont elegánsak és könnyedek, az utcaképbe jól illeszkednek. Sokhelyütt mégis baj történt elhelyezésükkel: nem sikerült úgy megépíteni őket, hogy a gyalogosforgalmat ne akadályozzák. A járda közepére telepítve persze az utcaképből is kilógnak. (Azt már csak zárójelek között jegyezzük meg, hogy az alig egyesztendős várólehelyek ülőkéinek vörösen rozsdás sodronya aligha nevezhető előnyös városképi elemnek – és ülőhelynek...)

A városképet előnyösen befolyásolhatná egy egységesen kialakított *utcabútorcsalád* megjelenése. A buszvárók és telefonfülkék mellett megjelenő hulladékgyűjtő kosarak, parki padok, hirdetőoszlopok, s ne adj isten egy kifejezetten a mi környékünkhöz illeszkedő elárusító pavilon bizonyosan tudna karaktert kölcsönözni a kerület utcaképének. A jelenleg látható pavilonok – sokszor inkább bódék – nem mondhatók bokrétának a városrész kalapján.

Az utcák képéhez hozzátartoznak a köznyelvben kresz-táblának nevezett forgalmi jelzések is. Elhelyezésüknél és fenntartásuknál mindenképpen nagyobb gondot kellene fordítani arra, hogy oszlopaik függőlegesen álljanak, s a táblák tiszták legyenek.

A kresz-táblák oszlopai is, a közvilágítási és egyéb oszlopok is, de minden kerítés és falfelület jó lehetőség arra, hogy a hirdetni vágyók ott helyezzék el falragaszaikat. Ezek a hirdetések nem válnak díszére a városképnek már új korukban sem, hát még, amikor eső után „virítanak". Nemcsak a választások idejére, hanem általánosan érvényes tilalmat kellene a kerületben életbe léptetni, amely teljesen megszüntetné a hirdetmények kirakásának az anarchiáját. Ugyanakkor az önkormányzatnak gondoskodnia kellene arról, hogy a kerület meghatározott helyein, erre szolgáló hirdetőtáblákon a falragaszok elhelyezésének a lehetősége megmaradjon. Ezzel egyidejűleg, de még mindenképpen a világkiállítás előtt nagytakarítást kell rendezni utcáinkon.

Ezzel rokon, de mégis külön gond a hirdetőtáblák kérdése. Az ezekkel kapcsolatos friss keletű szabályozások még nemigen jutottak érvényre, bár meggyőződésünk szerint érvényesülésükhöz erőteljes lépéseket is kell tennie a műszaki igazgatásnak. A kerület szép útvonalai mentén elhelyezett óriás reklámtáblák sora sokáig már nem tűrhető. Nem kevésbé zavaróak a kisebb reklámtáblák sem: az Orbán tér városképi kuszaságát például csak fokozza a *Fodor utca és a Diana utca sarkán* díszelgő, különféle méretű, színű, arányú, más-más betűtípussal megírt tucatnyi hirdető- és cégtábla. Ugyanezeket a táblákat – vagy még többet is – egyetlen egységes keretbe foglalva úgy is csokorba lehetne kötni, hogy a témek akár előnyére is válnék a megjelenése.

Vannak olyan helyek is, ahová semmilyen körülmények között nem volna szabad reklámot vagy bármilyen táblát is elhelyezni. Nagy tiszteletlenség *Jókai Mórral* szemben, hogy az amúgy is oly szerény sarkocskára elhelyezett mellszobra mellett – az *Eötvös út és a Normafa út sarkán* – immár több tábla is hirdeti a közeli cégeket. A városkép iránt felelősséget érző kerületi polgárok bizonyára tudnának még egy-két helyet felsorolni, ahonnan a hirdetési tevékenység kitiltandó volna.

(Folytatjuk)

Noéh Ferenc

Graff

G. 2. *Lajosné*, sz. *Róna Ferike*, szobrász és keramikus. * Bpest 1894 aug. 1. A bpesti iparművészeti iskolában és atyjánál, Róna Józsefnél tanult. Főleg kisplasztikával és keramiával foglalkozik.

K. Gy. I. 416 l

~~1301. Giotto di Bondone tanítvá~~

1301. Szent Krispin.

Derékig látható, szem
kálla szőke; felemelt jobb kezé
fejét dicsfény övezi és jobb vá
félkörives, fölül ~~még~~ és oldalt

Fresco, fölül jobbra haj
tei 102, 98 és 52 cm.
Vétetett [illegible]tól 1
Elszámoltatott 1895: VII
Az elszámolásra nézve l.

L P. Lunghi-

904: IV. 25.

1895

hatással van a kedélyre. Az élénkebb, rikitóbb vörös és sárga sokkal jobban izgatja az idegeket, mint pl. a kék, a szürke, vagy a sötétzöld és barna. Idegbetegeknél az orvosok gyakran még azt is előírják, milyen szinü szobában tartózkodjanak.

A falszinekről szólva, nem mulaszthatjuk még el hangsulyozni, hogy legszebbek és a kedélyhangulat szempontjából a legalkalmasabbak, sőt a mai kor stilusának a legmegfelelőbbek a tiszta egyszinek, egy tónusok — vagyis a zavaró, cifra és izléstelen szobafestő-mintázatok nélkül készitett falszinek. A falak a szemlélőben igy egységes szin, tónus hatását keltik. Nagyon természetesen, az egységes tónushatás megengedi, — s ez különösebben a nagyon világos szinü falakra vonatkozik, — hogy a fal nagy szinfelülete kisebb, inkább elszórtan fekvő, stilusos mintázatu, az általános faltónusból nem bántóan, inkább alig kiváló diszitésekkel élénkitessék. Szalonokban nem bántó, ha ezek a diszitések alig észrevehető, úgynevezett aranyszin vonalakkal is tarkittatnak.

A falszinek mellett fontosak még a lakásban a szőnyegek, függönyök és a bútorhuzatok szinei. Ezekre nagy általánosságban ugyanaz mérvadó, amit föntebb a falszinekről elmondottunk. Természetesen ezeknek a szineknek a falszinnel igen sok érintkezési pontjuk van és kell, hogy egymást harmonikusan kiegészitsék, vagy emeljék. Fő elv legyen az: mély szinek mellé hasonló nyugodt, s az élénkek mellé hasonló derült szinek kerüljenek. A szindús valódi keleti szőnyegek épen szindússáguknál fogva általában mindenütt megfelelők, célszerű azonban az ilyen szőnyegek uralkodó tónusát pl. kékes, vörös stb. egyeztetni a szoba uralkodó szinével pl. vörös szalonba olyan keleti szőnyeget tegyünk, melynek uralkodó szine szintén a vörös.

Ezek volnának azok az általános szempontok, melyek lakásunknak szinbeli harmoniáját elősegithetik. Igen természetesen a kulturáltabb nem, a fejlettebb izlés megengedhet magának a fentiektől való eltérést is. A magasabb kultura mindig fejlettebb izléssel jár, amely már képes arra, hogy szabadabban válassza meg az izlésének megfelelő szinharmoniát.

ifj. Gonda Béla.

Bokros Ferenc rajza.

SZERKESZTŐI POSTA.

(Szerkesztőségi hirek.) Bruno Paul a berlini iparművészeti iskola igazgatója igen meleg sorokban fejezte ki elismerését a Diszitő Művészetnek. — **Hans Loubier,** a berlini iparművészeti muzeum könyvtárosa ugyancsak a D. M. legutóbbi számáról irja: „eine ganz famose Leistung. Grossartig finde ich die 4 Entwürfe von Gyula Tóth". — **Alexander Koch,** a darmstadti mükiadó cég főnöke engedelmet kért arra, hogy a Diszitő Művészetből 18 tervezetet átvehessen művészi folyóiratában (Deutsche Kunst u. Dekoration, Stikerei u. Spitzen-Rundschau) való közlés végett. — **Lakatos Artur** munkatársunk irja Nisből: Itt mi hadifoglyok türelmesen töltjük napjainkat, különösen fafaragással és intarzia készitéssel foglalkozunk. Van egypár ügyes munka. Az összes tisztek négyötöd része iparművészettel foglalkozik nyelvek tanulása mellett.

H. J. (Szabadka.) Az országos védegylet Kossuth szellemi vezetésével alakult meg. Minthogy a magyar állam nem volt elég erős arra, hogy a magyar ipart megvédelmezze, ez a kötelesség a társadalomra szállott. Ha az ország határán nem lehet, a magyar ház küszöbén kell felállitani a vámsorompót.

B. J. (Sepszibükszád.) A vagdalásos himzésű függönyre tervet készit: Országh Ilona (Kinizsi u. 31.).

K. L. (Budapest.) A magyar aranyakon Nagy Lajostól Rudolfig szerepel Szent László álló képe. Ennek mintájára a mai aranyainkon is a királynak álló alakja van ábrázolva. Vasilevics Iván orosz cár, Mátyás kortársa, szintén Szent Lászlót verette aranyaira magyar ötvöseivel.

T. M. (Budapest.) A bőrfestéshez használható szürke festék kénsavas vasoxyd. 20 fillér ára port 3 liter forró vizben főzzük s 24 óráig állva hagyva, használat előtt felrázzuk. A barna szinhez vasuvint veszünk 30 fillérért, azt 1 liter vizben leforrázzuk, 24 óráig állva hagyjuk s használat előtt jól felrázzuk. A kénsavas vasoxyd és a vasuvin kapható drogériában és festékkereskedésben (pl. Eifriednél).

A szerkesztésért felelős: Czakó Elemér.

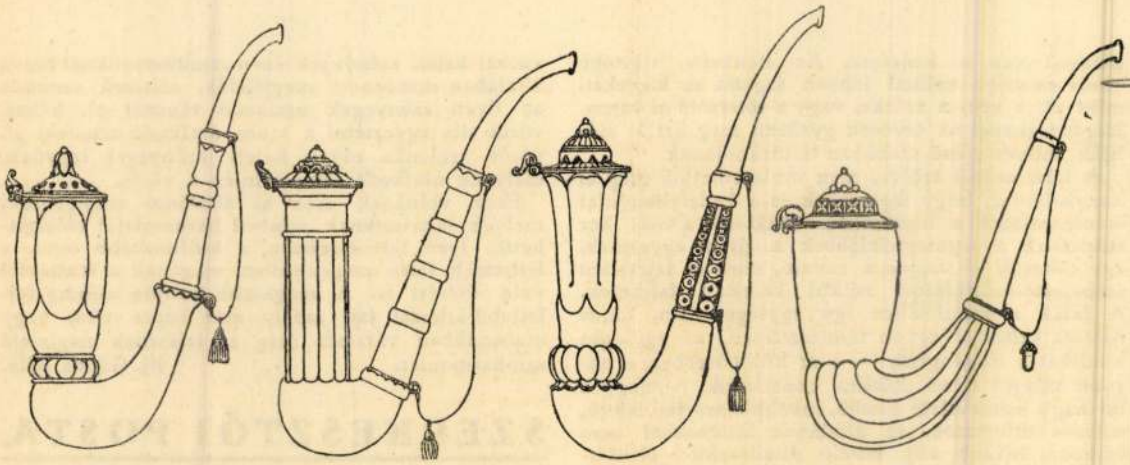

Pipatervek Róna Ferikétől. Eredeti nagyságu részletrajzát darabonként 2 koronáért küldi meg a kiadóhivatal.

szem örül, olyat, amely nyugodt és derült benyomást kelt rendeltetésében, vagyis annak a célnak megfelelve, melyre a helyiség szolgál. A lakásban a legnagyobb szinfelület mindig a falak, legfontosabb tehát a falszin megvalasztása. E tekintetben mindenekelőtt azt kell figyelembe venni, hogy a szobafal szinének miféle szinhatást kell szolgálni, tudniillik, a szobában a falszin legyen-e uralkodó, avagy más. Ha a falszin az uralkodó, vagyis kevés bútor, kép, függöny, tükör stb. takarja el a falakat, akkor általában a lágyabb, gyengébb, világosabb szinek jók, falkárpit esetén igen kevés és nem nyugtalanitó diszitésü mintázattal. Ha a falkárpit alaptónusa rikitóbb, vagy mélyebb szinü, akkor a kárpit rajzának, ornamentikájának kell kiegyenlitőnek lenni.

Ha azonban nem a szobafalszin az uralkodó, vagyis mikor a szoba hátteréül nagyobb bútorok, képek stb. szolgálnak, akkor a mélyebb falszinek: sötétvörös, sötétkék, kékeszöld, kékesszürke ajánlatosak. Nagyon természetesen, függ még a falszin a bútorok szinétől is. E tekintetben — szintén nagy általánosságban — irányadó legyen az, hogy a falszinek a bútorok szinének lehetőleg kiegészitő szinei legyenek; pl. sárgás tónusu butorhoz a kék és vele rokon (kékesszürke, kékeszöld); kékezve pácolt bútorhoz a sárga és az ezzel rokon szinek alkalmazandók. Nagy felületeket betöltő bútordarabok, mint pl. ebédlő szekrény, hálószoba szekrény stb. mögött a falszin lehetőleg ne legyen a bútor szinével egyező, mig viszont karcsubb, kisebb vagy bizonyos formastilusban (rokoko, barok, empire stb.) tartott szalonbútoroknál a bútorzathoz hasonló szinü és tónusu fal igen kellemes hatást tesz.

Függ még a fal szine a megvilágitási viszonyoktól is. A gyéren világitott szoba szine világos legyen, a világosabbé lehet sötétebb. A menyezet legyen lehetőleg mindig fehér, igy a szoba megvilágitása fokozottabb is s ezenfölül a fehér menyezet jóleső, derült érzést kelt s a szobamagasságot optikailag növeli. Ez a fehér szin többé-kevésbbé az oldalfalakra is lehozandó: ha a szoba alacsony, akkor lejebb, ha magas, akkor valamivel feljebb hozandó. A fehér menyezet ujabban tapasztalható sürübb alkalmazásának egyik oka az is, hogy a modern házépitkezéseknél, különösen a nagyvárosi többemeletes bérházakban a szobákat jóval alacsonyabbra tervezik, mint azelőtt, mert igy az épitkezési terület gazdaságosabban kihasználható s a szobáknak az alacsonyságát pótolhatják a szemben magasságérzetet keltő fehér menyezetszinnel. Az esti világitás lehetőleg mindig egyenletesen eloszló legyen. Ahol villanyvilágitás áll rendelkezésre, legajánlatosabb a menyezetégők alkalmazása, ezek egyenletesen eloszló fényt adnak s nem állanak útjában a falra helyezett műtárgyak (képek stb.) szemléletének.

A szobafalszinek megválasztásánál irányadó szempont legyen még az is, hogy mi a helyiségek rendeltetése. Ismét csak nagy általánosságban, mely alól okkal-móddal és főképen izléssel mindig van kivételnek helye, — a leginkább társasösszejövetelekre használt szalon legyen a derült, könnyed hangulatnak megfelelően lágyabb, gyengédebb, lehetőleg egészen világos szinben tartva, már azért is, mert igy könnyebben megvilágitható. Régibb stilusu, tömörebb, szerkezetileg erőteljesebb szalonbútorok azonban elbirják a nehezebb, mélyebb szinek élénk tónusait is.

A hálószoba szine lehetőleg világos legyen, mert igy a reggel behatoló világosság, napfény, mindjárt kellemesebben, barátságosabban hat. Lányok, gyermekek szobájának a szine legyen friss, üde. Alkalmas a nagyon világos kék, rózsaszinü, avagy lila. E szobák bútorai, függönyei, szönyegei, ágytakarói lehetőleg szintén világos szinüek legyenek.

Dolgozószobáknak viszont a mélyebb, sötétebb szinek valók; a nyugtalan mintázatu és a rikitó szinek ezekben bántólag, zavarólag hatnak. A szellemi munkához nyugodt megfontolás kell és olyankor a szemnek is nyugalomra van szüksége. Köztudomásu, hogy a szineknek az intenzitása erős

Diszitő Művészet
1915. II. évf. 2. sz.

Róna György

Magyar Nemzet
1986. VIII. 4.

A herceg életrajza

Érdeklődéssel olvastam a Magyar Nemzet július 5-i számában *Józsa* György Gábor legendaoszlató beszélgetését *Zachar* Józseffel Savoyai Jenő hercegről. Én is azok közt voltam, akik ellenezték Róna György szobrának az eltávolítását. Az *Új Tükör* 1978. január 15-i száma közölte is *A névtelen lovas* cím alatt a Savoyai Jenő szoborral foglalkozó levelemet. Mint könyvtáros szeretném azonban felhívni a figyelmet arra, hogy a „nemes lovagnak" igenis van életrajza, bibliográfiai adatai: . Horváth Jenő: *Szavójai Jenő herceg.* A Dunai Monarchia kialakulása. Budapest, Cserépfalvi kiadás, é. n. 333. old. A forrás és irodalomjegyzékben magyar nyelvű kiadványok is találhatók. Hor-

PÉNTEK

március 19.

Miaszerelem?

Színház

Az Oberon Színházi Műhely bemutatja Kárpáti Péter Miaszerelem? című darabját. Rendező: Szabó Attila. Szereplők: Ács Norbert, Gelencsár Tünde, Domonyai András, Köles Ferenc, Nagy Lilian, Schneider Jankó, Tóth Zoltán, Várnagy Kinga. Zene: Csernák Zoltán. Tervező: Ritter Szilvia. „Eccer az iskolába aszonta a taníttónk, hogy mindenik tanulló rajzolja le magát, tetőtül a talpáig. Na, osztán én rajzóttam, osztán odarajzóttam… érti, a kis pöcörőjét. Mer aszgondótam, azér asse egész elhanyagolható. De osztán mit kaptam ezér a pálcával! Hujujj! – Mosmeg… gyön az onokám, hogy ott vótt náluk az iskolába a picológus, tömte a fejiket ilyennel!" Az előadás este 8-kor kezdődik a Fogadóban.

Cím: Bp. II., Fény u. 20–22.

Róna Jutka fotókiállítása

A Spinoza Házban májusig látható a művész amszterdami képeiből készült válogatás.

Cím: Bp. VII., Dob u. 15.

Címlapfotó: Kulka János a Mixben

HÉTVÉGE

Kiállítás

Forradalmárok a táncművészetben

A Bajor Gizi Színészmúzeum március 19-én nyitja meg A tánc forradalmárai 1898–1948 című tánctörténeti kiállítását. A korszakot felölelő tárlat gazdag anyaggal szolgál ennek a forradalmi időszaknak a képeiből, írásos anyagából.

A tánc forradalmárai című kiállítás és tanulmány elsőként tesz kísérletet arra, hogy írásos és képi dokumentumok segítségével rekonstruálja azt a fél évszázados, rendkívül szerteágazó művészeti folyamatot, amelynek során a magyar közönség először szembesült egy teljesen új táncirányzattal, a modern tánccal és ezzel párhuzamosan a hagyományaiba merevedett balett korszerűsödésével. A táncművészet korabeli vezető személyiségei – Fuller és Saharet, Duncan és St. Denis, Allan és a Wiesenthal testvérek, Dalcroze és Chladek, Gert és Impekoven, Wigman, Palucca, Kreutzberg és Berger – és a legfontosabb társulatok – az Orosz és a Svéd Balett, Pavlova és Jooss együttese – ugyanis nemzetközi turnéik során útba ejtették Budapestet. A főváros közönsége így közvetlen élményeket szerezve tájékozódhatott azokról a kísérletekről, amelyek a XX. század első felében alapvetően megváltoztatták a színpadi táncról kialakult elképzeléseket, és a táncot újból a korszerű színházművészet szerves részévé tették.

E táncforradalmárok vendégszereplései olyan alapvető művészi kérdéseket vetettek fel, amelyek a tánc kapcsán korábban fel sem merültek. Ilyen volt többek között, hogy mi a test – elfedésének vagy megmutatásának – szerepe a táncművészetben; mi a viszonya az alkotónak az előadóhoz; hogyan alkalmazhatók az új technikai vívmányok a színpadon; áttörhetők-e a színházi konvenciók; szabadon értelmezhető-e a tradíció; és végül, de nem utolsósorban: egyáltalán művészet-e a tánc, része-e a korszerű színházművészetnek. Ezekről a kérdésekről elsőként jobbára írók és költők fogalmazták meg gondolataikat, többek között Bródy Sándor, Csáth Géza, Kosztolányi Dezső és Lovik Károly máig bámulatos éleslátással és érzékenységgel. Később, a harmincas évektől inkább teoretikus, semmint költői válaszok születtek a modern tánc és a balettreform által felvetett kérdésekre, mert ekkor már színházi emberek, művészet- és zenetörténészek – mint Bálint Lajos, Hevesi Sándor, Németh Antal, Rabinovszky Máriusz, Haraszti Emil, Tóth Aladár, Jemnitz Sándor – publikálták nézeteiket a korszerű tánc- és színházművészetről – mondta el Fuch Lívia, a kiállítás rendezője.

M. K.

Bajor Gizi Színészmúzeum Budapest II., Stromfeld Aurél u. 16. március 19.–május 2.

Könyvtámasz

George Simenon: Maigret védekezik

Ezt is megértük: Simenon is megy kifelé a divatból. Pedig micsoda remek szórakozás e sokat vitatott belga író krimijeit (és más műveit, lélektani regényeit, írt vagy négyszázat mindösszesen) olvasni! A hangulatteremtés, a hétköznapi dialógusok utolérhetetlen mestere.

A Maigret-történetek klasszikus krimik. Az olvasó (mostanában egyre gyakrabban a néző, mivel a tévécsatornák tobzódnak a különböző minőségű Maigret-sorozatokban) nem értesül előre az elkövető személyéről, szabad neki gondolkodnia egy kicsit. Persze nem a krimi a legfontosabb ezekben a könyvekben, hanem a hangulatteremtés és az emberábrázolás. Hősei hétköznapi emberek, elsősorban maga Maigret főfelügyelő az ő hűséges háztartási hitvesével. Maigret elkezd nyomozni, különféle alkoholokat iszik (jó sokat), nagyokat eszik, beszívja a tavaszi (nyári, őszi, téli) illatokat, majd zsigeri úton megfejti a rejtélyt.

Ennyi? Dehogy. Működik benne valami elszánt, mély racionalizmus, hit az értelemben. Mindig van értelmük az eseményeknek, csak meg kell őket találni, össze kell állítani a logikai láncot. El lehet jutni az igazságig, van igazság, és csak egyetlen igazság van. Ez mozgatja a Patront, a pipázó, nehézkes rendőrfelügyelőt, Descartes és Pascal tanítványát. Maigret embernek tekinti a hajléktalant, a nyomorultat, még a bűnözőt is. Akit utál, az a nagyképű, jól képzett „fehérgalléros", a csúcskáder, aki az egyetem után bűnügyi gyakorlat nélkül parancsolgat neki. És akiben annyi tisztesség sincs a végén, hogy elnézést kérjen.

Szabolcsi János

Szerkesztőség és kiadó 1034 Budapest, Bécsi út 122–124. **Telefon** 436-4444, **fax** 436-4592 **E-mail** magazin@nepszabadsag.hu **Szerkesztő** Láng Zsuzsa **Helyettes szerkesztő** Veres Mária **Ajánló** Agyagási Edit **TV-ajánló** Karádi Róbert **Képszerkesztő/Fotó** Sopronyi Gyula **Tervezőszerkesztő** Rigó Erika **Kiadja** a Népszabadság Rt. **Felelős kiadó** Lengyel L. László vezérigazgató **Műsorszerkesztőség** MTI Kiadói Kft., felelős vezető Kohut Tibor **Prepress** Népszabadság **Hirdetésfelvétel** Primus Kft. **Nyomdai előállítás** Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető Matolcsy Miklós vezérigazgató ISSN 1589-2131

Indul a buli!

Jó, hát ha az ember eléggé sznob, akkor biztosan ki-kijár Szentendrére, egyrészt mert nincs messze, másrészt meg nem olyan kínos a barokk főtér meg a környező óváros, de a tavasszal különösen átitatott napokon tán még egy-egy múzeumba is betéved, mármint az ember, ha nem figyel. Így alakult ki Szentendréről az az általános tévképzet, hogy ott gyakorlatilag múzeumban laknak az emberek, és áhitatos csendben, lábujjhegyen kerülgetik a műemlékeiket, és persze a turistákat, akikben tényleg bokáig lehet gázolni.

Nos, mint minden előítélet, ez is gyökeres tévedésen alapul. Jelentem: Szentendrén igenis élnek emberek, nemcsak Kovács Margit-figurák – és ha már élnek, akkor természetesen buliznak, amiben szerepe lehet annak is, hogy bulizni jó.

Évek óta rendszeres program már a Szentendrei Tavaszi Napok, ami azért is jó, mert be lehet melegíteni a Szentendrei Nyár programsorozatára. A szervezők most is igyekeztek gondoskodni arról, hogy minden korosztálynak legyen valami csemege, és ha ehhez hozzávesszük, hogy gyakorlatilag január eleje óta mást sem csinálnak, mint egyeztetnek a különböző szentendrei kulturális formációk között, akkor könnyen belátható, hogy a dolog követelt némi karizmot. Szerencsére nem nagyon kell tehát dönteni a különösen ínyenceknek, hogy képtárba akarnak menni vagy vagy alternatív koncertre, mert a programok időben egyáltalán nem ütköznek egymással. Viszont időben felhívjuk a lusta típusú ínyencek figyelmét, hogy néhány programra kifejezetten célszerű előre jegyet rendelni, mert például a Ghymes Együttes koncertjére csaknem kizárt, hogy kezdés előtt dílerektől lehessen szerezni, bármekkora összegért is.

Tekintettel arra is, hogy ez a március 15-e igen előzékenyen hétfőre esik az idén, a meghosszabbított hétvégén akár Szentendrére is ki lehet ugrani, a szokott módokon: HÉV-vel, busszal, autóval vagy biciklivel.

Török Monika

Szentendrei Tavaszi Napok

A HIVATALOS PROGRAM

Március 12.,
péntek 17 óra:
Deli Antal gyűjteményes kiállításának megnyitója. A kiállítást megnyitja: Stoltz Dénes, zongorán közreműködik: Tóth Judit. Helye: MűvészetMalom (Bogdányi út)

Március 13.,
szombat 18 óra:
Jubileumi hangverseny a Szentendrei Kamarazenekar 25 éves fennállásának alkalmából. Vezényel: Fenyő Gábor. Helye: Városháza díszterme (Városház tér 1–3.). Belépődíj: 800 Ft

Március 14.,
vasárnap 19 óra:
Bauernfeind Éva zongoraművész hangversenye. Helye: Városháza díszterme (Városház tér 1–3.). Belépődíj: 800 Ft

Március 19.,
péntek 19 óra:
Szentendre CD-bemutató. Helye: Városháza díszterme (Városház tér 1–3.)

Március 20.,
szombat 19 óra:
20 éves a Ghymes Együttes jubileumi műsor. Helye: Városi Színházterem (Városház tér 1–3.) Belépődíj: 1800 Ft

D. Róna Emy

festő. UME-tag.

Műcsarnok

1932. febr.-márc. kiáll.

404

1933. nemz. képzm. kiáll.

514.

Róna Emy

Jeszó

XII. Bernáth Géza u.

32

MKSz 1947

Róna Emy

Károlyi Amy:

Cili cica kalandjai. [2. kiadás]
Bp [1946].

Fenti rajzaival.

Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZAMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono: 185-618

Róna Emy

illusztrációi az alábbi műben

Damon, Marjorie

Kettő a kislány.

Bp. 1946.

vármegye.

ápolna.
lom.
m.
n.
lom.
mplom.

Róna Emy

illusztrálta az
alábbi könyvet

Zelk Zoltán:
Az állatok iskolája.
Mesék, versek.
Bp. 1946.

Besztercze-N

Besztercze, ev. tem
Minoriták ter
Városfalak.
Hunyadi vára
Harina, ev. templo
Ó-Radna, templom
Paszmos, várkastél

Róna Emy

l.

Bűrömagtestőnök

5 l.

Róna Emy

Kiáll.

Nemzeti Salon

1937. szept – okt.

Föv. képt

Róna Emmy

Párisban, virf.
Tavasz, tempera

Nemzeti Szalon
1929. máj.
Tavaszi Szalon

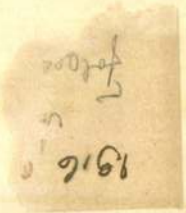

~~0~~ // észmet egy balra fordult fiatal nő
ábrázolja, ki

I Pontresina közelében 1899 szeptember 29-én

~~balra~~ ki hajló ~~fa galván egy balra for-~~ ágán ül és a ki
gyermeket tartja. Szőke haja válla-
A ~~gyermek~~ utóbbinak testét fehér kendővel van kö-
tt-ott vizzel. Az égbolt derült.

mér. 59.5:47.9 cm.
ett előterjesztés (194/901.) alapján
leirattal (254/901) a Vereinigung Bil-
sével 14.000 koronán.-- A vételár ki-
iv. öst. Credit Anstalt Handel und Ge-
nz átvételet ezen intézet 1901 május 28-án
direct zugehen
9-én (345/901.).

1901: IX. 23-i 64907 sz. rendelet

ini. Sein Leben und sein Werk.
artin Gerlach Comp., pag.
ol reprodukálva van.

28-ki levele és

Róna Emy

festő

László

Nemzeti Szalon

1937 szept-okt.

87. csop. kiáll.

RÓNA EMY
142. Egy asszony, tempera

Nemzeti Szalon
Őszi tárl. 1942. okt.

Róna Emy

Akvarell, tempera

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

Térkép.

A Magyarország koronás c
irata alól balra a sarokban:

HVNGARI
REGNVM.

Rm., mér. a rl. 2

131-91-23

Róna Emy

Tretsch Anna:

Égig érő rózsafa.

Singer és Wolfner.

Bpest. 1940.

Illusztrálta fenti.

Magyar Kulturszemle

1940. 12. sz. 302. l.

Róna Emy

Magyar Kultúrszemle
1941. 12. sz. 304. l.

Róna Emy

Magyar Kultúrszemle
1941. 12. f. 305. l.

4/a.) A kelő hajós vonatkozó kifejezés, valamint az ik
végződésű főnevek főnévi és igeképző szerepének
kiküszöbölése. Gyakorlati példák segítségével, felis-
mertetésük után, hogyan kell a kapcsolatban megfe-
lelő magyar kifejezéseket használni, felis-
mertetésük után, hogyan kell a kapcsolatban meg-
felelő magyar kifejezéseket használni. Az ikes igék
mint főnevek kapcsolatban való használata.

cé

BUDAPEST

utca
út
körút
tér

Róna Emy

Magyar Kulturszemle
1941. 12. sz. 306. l.

Róna Emy

Jestő

RÓNA EMMY *Mese illustrátio*

Nemzeti Szalon 1928
Jelv.

Róna Emmy
grafikus

lásd
3

Nemzeti Szalon 1928
Uml febr.
186 – 194. sz.

Róna Emmy
festő

Róna Emy

124	Jézus imádása	tempera
125	A szent család	„
126	„Hasszán" Az ezeregyéjszaka reg.	„
127	A keritő	„
128	Anyaság	„
129	Angyalok kara	„
130	Portrait	„
131	Nők	„
132	Tanitványok	„

Nemzeti Szalon

1937
ápr. maj

1937 kezd.

UJ MŰVÉSZEK EGYESÜLETE

UME

Róna Emmi

W. M. Thackeray:
A hiúság vására.
Fenti rajzaival

Hungaria könyvkiadó ifjúsági könyvjegyzéke.
1941–42.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Róna Emy

illeszkedik
Erna Heimberg: A
vadóc c., a Dante
kiadásában 1942-ben
megjelent ifjúsági
irodalmi könyvet.

Magyar Kultúrszemle
1943. 1. sz. 17. l.

Róna Emy

Szerepel a Nemzeti Szalon
LXXXVII. őszi kiállításán
Emlékül: Mária a gyermek Jézussal
Krisztus
Magyarság
Cím

Magyarság 1937 IX. 19

Róna Emmy festő

Karapel a Nemzeti kalon

Mův. Egyesület 87 csoport-

kiállítása

Cyság 1937 IX. 15

Róna Emmy festő

Szerepel a Nemzeti Szalon
LXXXVII. csoportkiállításán

Magyarság 1937 IX. 19

Róna Emmy festő

kezepel a Nemzeti Szalon
csoportkiállításán
„Marquise de Grammantica"
temperó portréja. (emlitve)

Pesti Hirlap 1937 IX-19.

Róna Emmy

festőművész

Tavaszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1929.VI.18.

MDK

Róna Emmy, grafikus
[Emmy]

Rajz:

Repr.

(—): Mickónak pontosan igaza van

11.
Rajz

Gyermekünk, Bp. 1970. augusztus

XXI/8.

Róna Emy MDK

Illusztrációk Petőfi: János vitéz c. könyvéhez I-IX.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Róna Emmy

Temperakkal és mese illusztrációkkal versenyel az UME kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nemzeti Újság 1937 IV. 25

D. Róna Emy

Z. Tábori Piroska. Dugó.

Dania tenger partján.
Festi rajzaival. Budapest
1934. 84 l. Album-
alak.

D. Róna Emy

B. Molnár Mária:

Kidi Kádi falova.
Fenti rajzaival.
Bpest, 1934. 104 l.

B. Molnár Mária: Retek
Tóbiás. Fenti rajzaival.
Bpest. 1934. 91 l.

Róna Emmy

Damon Marjorie: Retto'
a kislány. Vidám elb. fiatal
lányok számára. Ford.
Wiesner Juliska. Fenti
rajzaival. Bpest, 1935.
Dante.

kö-

-

fós

lko-

és

ala-

•

t

t

n

om nemzedék/

gy

a-

Róna Emy

Horne-Vaiszey, G. de:

Diáklányok. Ford, Wiesner Juliska. D. Róna Emy rajzaival. Bpest, 1935. 190 l.

Róna Emy

illusztrációkat
rajzolt a Szinházi
Élet 1935. évf. ba.

Róna Emmy

grafikus Budapest

Ume 1928 febr. kiáll

8 grafika.

Ume rendes taf

Róna Emy

1928. Balatoni Társaság kiadt.

Illustrációk a Bala-
konról 5 db.

Műkincsek megőrzése III. 44, 45.

D. Róna Emmi

Jestő

Műcs. kiáll. 1932 tól
Pipics 119. l.

KISKŐRÖS

Petőfi szülőháza

Petőfi születési házát... VV 1874,
157 l.

D. Róna Emmi

festő

Vül. Bpest

lásd

Bor Magyarlex

800 h.

MDK

Róna Emy, grafikus

Bogáti Péter: Pike Pali c. könyve és Rónay György átköltésében a Szindbád, a tengerjáró (az 1001 éjszakától) német kiadása [és] Róna Emy eredeti illusztrációival jelenik meg.

— : Gyermekkönyvek 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. okt. 23.

Róka Emmi

Asszonyok akv. 9,5 x 25

II. Országos Akvarell Biennálé
1970. Eger

Róna Emmi

Andersen-t és a grimm meséket illusztrálta

L. G.: Az ifjuság esztétikai nevelésének kérdései

Kisalföld 1969 XI. 16

MDK

Róna Emmi, grafikus
[Emi]

Részt vett a Kölcsönzői rendezett
gyermek-könyvhét egyik rendezvényén.

H. N.: Gyermek-könyvhét Kölcsönzőin
314-315.

A KÖNYVTÁROS, Bp. 1964. július [XIV/7]

Róna Emmy festő

Szerepel a Nemzeti Szalon
téli tárlatán

Nyitva 1938 I. 25

Róna Emmy festő

Szerepel a Nemzeti Szalon
két Tárlatán

Uj Magyarság 1938 I. 25

MDK

Róna Emy

könyvillusztráció

Magyar Kulturszemle, 1943. dec. 15.
27 l.

Róna Emmy MDK

Kompozició, temp.

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Róna Emmy MDK

Arckép, temp.

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben.

Róna Emmi

MDK

A Nemzetközi Nőnap tiszteletére az Ernst múzeumban a magyar képzőművésznők II. országos kiállításán részt vesz.

/János Vitéz illusztrációk/

Esti Hirlap 59. sz. 1959. márc. 11. 2 old.

MDK

Róna Emy grafikus

Havas L: Két kiállitás. Népszava, 1960. jun. 12. 4.l.

MDK

D. Róna Emmy festő

KMTárs őszi kiáll. 1938. nov. Mücs. 38 l.

MDK

Rona Emy
grafikus

illusztrálta az ezeregynap meséit
(perzsa meseg jujt.) Vázsonyi Elek át-
ültetése.

H L Könyvjelző
Népszava 89 évf. 193 sz 1961 aug 16.

Róna Emy, grafikus MDH

Budapesti kiállítása után vajzait most vidéki városokban is bemutatják.

-: Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1960. szept. 18.

M.D.K.

Róna Emmi

Több müvész rajzai között jelent meg egyik rajza a Magyar Bányamunkások Szabad Szakszervezete kiadványában, a "Szabad Május" c. lapban.

H i r e k c. rovat közleménye.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. május 11. II. évf. 19. sz. 21. l.

MDK

Róna Emy

Egy asszony, temp.

Őszi tárlat. N. Szal. 1942. okt.

M.D.K.

Róna Emmy

Arany László: Magyar Népmesék cimü, Móra Ferenc kiadásában megjelenő mü illusztrációit, szines képeit készitette, melyek -az ismertetés szerint- "szépen visszatükrözik a mesék hangulatát."

Könyvek között rovatban:
/-s/: Arany László Magyar népmesék c. rövid ismertetése.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. okt. 24. II. évf. 43. sz. 32. l.

Róna Emy, grafikus

MDk

Kiállítása a budapesti bemutató után Salgótarjánba, majd Nagybátonyba került.

–: Ma hallottuk

2.

ESTI HÍRLAP, Gy. 1960. nov. 1.

MDK

Róna Emy, festö

Portrait. Tempera

Műcsarnok. IV. Képzőműv. kiáll. "A Magyar Művészetért".
1913 máj. 16-30. Kat. 12.1.

MDK

Róna Emmi, festö

Anyaság. " Finoman dekorativ."

R. Szörédi Ilona: "A magyar művészetért" mozgalom
Nagy kiállitása. Mücsarnok. Uj Magyarság. 1943.
máj. 16. 13. l.

Róna Emy

MDK.

Rajza (bárom kislány)

Kortárs. 1961, 4. sz. 477. l.

D. Róna Emmi MDK

Merengő

A magyar akvarel és pasztelfestők egyesülete
Mücsarnok 1934. márc-ápr.

MDK

Róna Emmi

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakátmű-
vészeti Kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll.1953.Kat.

D.Róna Emmi festőművész

Vasárnap

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Műcsarnok.

D.Róna Emmi festőművész

Merengő

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok.

MDK.

Róna Emmy festőművésznő
A Nemzeti Szalon Tavaszi Tárlat.

Képzőművészet, 1929. 21. sz. 144. l.

Róna Emmy MDK

Bazsov mesék, illúsztrációk, akvarell

Mücsarnok 1959 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

MDK

Róna Emy, grafikus

Eredeti illusztrációitól is

Kiállítanak.

-: Magyar gyermekkönyvek Stockholmban

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. dec. 4.

Róna Emy, grafikus MDK

Rajza. Repr.

— ford.: Radnóti Miklós: Bizonge
(Bantu-néger dal) 18.

Galád s' iskola, bp. 1961. március

KÖNYVBARÁT

MD K

Róna Emmi, graf.

Illusztráció a János vitézhez.	Tempera.
U.A.	"
Illusztrációk a János vitézhez.	"

Mücs.-IV.M.Képzm. Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 16.l.

Róna Emmy MDK

festő

Az UME kiállitása.
Budapesti Hirlap 1936. márc. 22.

MDK

Róna Emmi

Magyar képzőművésznők sikere Londonban. Szinházi Élet 1938. 18. sz. 44-45. l.

Róna Emmi MDK

grafikus

Képzőművészet. Két magyar kiállitás Párizsban.
Ujság 1925. nov.7.

Róna Emmy grafikus

kerepel az UME kiállítása a Nemzeti Szalonban temperákkal

Magyar Hírlap 1937 IV. 25

Róna Emy illusztrátor

Nékány temperával nezepel az UME VII. kiállításán a Nemzeti Szalonban

Magyarország 1937 IV. 25

Róna Emmy

Szerepel az UME kiállításán
a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 IV. 25

Róna Emy

szerepel az UME VII. kiállításán
a Nemzeti Szalonban

Újság 1937 IV. 28

Róna Emy
grafikus

Szeptember hónapban volt Róna
Emy kiállítása a kulturális
kapcsolatok intézetében

Földes Anna: Róna Emyvel Marokkóban
Nők Lapja, 1973. okt. 13-14 oldal.

Róna Emy
grafikus

„Az öregnéne őrihéje"
„Tudósok"
„Bábszínház"
} repro

Földes Anna: Róna Emy és Mese országban
Nők Lapja, 1973. okt. 13 - 14 oldal.

Róna Emy
grafikus

Lelk Loltán „Erdőben-mezőben"
című könyvének egyik illusztráció-
ja. (repro)

Földes Anna: Róna Emyvel Mesevországban.
Nők Lapja, 1973. Okt. 13-14 oldal.

Róna Emy
Grafikus

Illusztráció Mugay László
„Vásárban" című mesés-
könyvéhez. (repro)

Földes Anna: Róna Emyvel Meseországban.
Nők Lapja, 1973. Okt. 13-14 oldal.

Róna Emy

Grafikus

Ölbey Ilsen: Patti Peti cimű

mesekönyvéből két rajz.

(repro)

Földes Anna: Róna Emyvel Mesevországban.

Nők Lapja, 1973. október 13 – 14 oldal.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy rajzai pontosak,
kidolgozottak és egyanakkor
egyéni módon stilizáltak is.

Földes Anna: Róna Emy pel Mesevszágban
Nők Lapja, 1973. okt. 13 - 14 oldal.

Róna Emy
Grafikus

A művésznő alkotásait a közép-
kori miniatúrakhoz és modern
rajzfelnékhez egyaránt szorosszá-
lak fűzik.

Földes Anna: Róna Emyre Mesországban
Nők Lapja, 1973. okt. 13 - 14 oldal.

Róna Emy

Borsorkányok temp.

Róna Emy kiállítása
Kult. Nap. Int. 1973.

Róna Emy

Könyvkaricák, temperák I – III.

Róna Emy kiállítása
Kult. Kap. Int. 1973.

Róna Emy

1. Tollrajzok, ~~Tempera~~ ill. I–XX.
2. Temperák. Illusztrációk I–XXXI.

Róna Emy kiállítása
Kult. Kap. Int. 1973.

Róna Emy

Tudósok I–II. temp.
Mongol harcosok —"—

Róna Emy kiállítása
Kult. Kap. Int. 1973.

Róna Emy

Sfjúpár temp.
Törpék —"—

Róna Emy kiállítása
Kult. Rap. Int. 1973.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy freskófestőnek készült
sikeres párizsi kiállítása után tért
haza. Az illusztrációnak háránlban
és külföldön elismert kitüntetett
mestere.

Földes Anna: Róna Emynek Meseorszagban
Nők Lapja, 1973. Okt. 13 - 14 oldal.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy ecsete, tolla nyomán megelevenednek kiállítása Andersen és Grimm mesék hősei, állat figurák és kitűnőző mesehősök.

Földes Anna: Róna Emyvel Mesországban
Nők Lapja, 1973. Okt. 13 - 14 oldal.

Róna Emy
grafikus

Róna Emy első munkája az 1922-es kiadású Dugó Dani sorozat. Az ő neveher fűződik Farkas Anna: Öreg néne özikéje illusztrációja is.

Földes Anna: Róna Emynel Mese országban
Nők Lapja, 1973. okt. 13 - 14 oldal

Róna Emy
grafikus

Róna Emy illusztrálta az Andersen meséken épülő „Kövirágot", a János vitéz, Lelk Lott án verseet, stb. Illusztrációs műveinek száma 355 db.

Földes Anna: Róna Emyvel Mesevszágban.
Nők Lapja, 1973. Okt. 13 - 14 oldal.

Róna Emy

Meseillusztrációit mutatták be a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállitó termében. "Nosztalgiák" cimmel Vadas József több kiállitást ismertet, s közöttük beszámol a müvész rajzairól. Kiemeli rajztudását, "mindent ugy rajzol meg, ahogy a szövegben áll" A nyalka huszárok, a báva tekintetü paprikajancsi, a szép királykisasszony egyaránt a helyére kerül s arról tanuskodik, hogy a müvész„nem felejtette el gyermekkorát."
Élet és Irodalom, Bp. 1973. szeot. 22.
XVII. évf. 38. sz. 12. lap.

Róna Emmy

"Tavaszi Szalon" cimmel a Szinyei-Merse Társaság rendezett kiállitást. A lap "Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel kiemeli azokat a müvészeket, akik a tárlat legjobbjai. Ezt ugy is szemlélteti, hogy az itt felsorolt müvészek nevét dőlt betükkel jelöli meg:

Dabis Rózsi, Leicht Lilly, Marik Brigitta, Nógrády Magda, Réty Zsuzska, Schaár Erzsébet, Szemere Lenke, Péter Marianne.
A többi tizenhat müvészt is felsorolja a cikk, de külön sorrendben.

Róna Emmy: "Mese". c. képét hozza a lap. Repr.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64-65. lap.

Róna Emy, grafikus

L: Kozma Lajos.

Nemes Nagy Ágnes: A könyv, mint eszköz kum 10

Élet és Irodalom, Bp. 1983. máj. 25. XXVII/12

Róna Emmy grafikus

1983-ban Érdemes Művész lett.

Magyar Nemzet 1983. IV. 2.

Róna Emy

„Virág" pasztell 44×29 cm

Balatoni Nyári Tárlat 1976

Balatoni Múzeum, Keszthely

Róna Ervy

Müve szerepelt a Grafikusmüvészek Csoport-
kiállitásán a Csepel Galériában

1978.nov.1-19.

Róna Emmi, festő- és grafikusművész

Az új esztendő első napja, Petőfi Sándor születésének évfordulója — idén volt a 160-ik. Kiskőrösön a Petőfi Sándor Irodalmi Múzeum rendezett kiállítást. — Az illusztrátorok közül a legismertebbek Aba Novák Vilmos, Rippl-Rónai József, Reich Károly, Róna Emmi. A Petőfi Kiállítás május végéig látható Kiskőrösön, a művelődési házban.

Dél-alföldi krónika.

1983. II. 1. televízió 1. 18.20 | Szalné |.

Róna Emmy

Az UME kiállitásáról a Nemzeti Szalonban bemutatott -"Jézus imádása" c.- festményét hozza a lap.
Repr.
A müvész olasz állami ösztöndijjal hosszabb ideig Rómában dolgozott. Mostani tárlaton nagy sikerrel szerepelt.

Délibáb, Bp. 1937. május 8. XI. évf. 19. sz. 16-17. lap.

Róna Emmy

"Anyám" c. festményét a Mücsarnok kiállitásáról bemutatja a lap a müvész arcképével együtt.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. juni. 12. XI. évf. 24. sz. 69. lap.

Róna Emmy

Felkai Ferenc: "Hóláz" c. elbeszélését illusztrálta három rajzzal.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. dec. 11. XI. évf.
5o. sz. 19-21. lap.

Róna Emmy

A Nemzeti Szalon kiállitásán nagy sikert aratott egyik festménye, mely női arcot ábrázol.
A képet bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. okt. 23. XI. évf. 43. sz. 69. lap.

Róna Emmy

Petróczy Katalin: "Névtelen levél" c. elbeszélését illusztrálta három rajzzal, a novella szereplőit ábrázolva: a fiatalasszony, a tanitónő és a szakácsnő személyében.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. nov. 13. XI. évf. 46. sz. 61-62. lap.

Rónai Emmy grafikus

a József Attila Klubkönyvtár kiállításáról megnyílt a Szemelvények illusztrátorai — „Szemelvények" c. kiállítás, melyen szerepelnek a művész művei.

(aláírás nélkül): Szemelvények illusztrátorai. Déli Hírlap, 1974. szept. 16.

Róna Emmy

Kanyák Zsófia emlékkiállitása a zalaegerszegi Ifjuságí Házban február 14.-től,
Timár Péter fotókiállitása a Fiatal Müvészek Klubjában megtekinthető február 15.-ig.
Bálint István a Fiatal Müvészek Klubjában február 15.-ig,
Varga Gyula a Csók Galériában február 15.-től,
Kelemen Károly a Studió Galériában febr. 14.-től
Róna Emmy a Magyar Nemzeti Galéria Mühely-sorozatában február 14.-től,
Haász István a Fészek Müvészklubban február 13.-tól mutatja be müveit a fent nevezett kiállitó termekben,- közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. febr. lo. XXIII. évf. 6. sz. 8. lap.

Róna Emy, festő- és grafikusművész

A művész mesecillusztrációt állította ki Kemenesaljai Művelődési Központ, Celldömökön. – a felnőttekben gyermekkori mesecolvasások varázsát idézik fel a képek. – Az egyik vendégkönyvi bejegyzésből idézünk: „az én képzeletvilágomat gyerekkoromban Róna Emy nyitotta ki. Köszönet érte".

„Egy négyalakos rajz" (repr.)

Kerékgyártó István: Róna Emy mesecillusztrációi.

Tükör, Budapest, 1978. nov. 19.

Róna Emy

Róna Emy mesejlusztráci-
ót a Kemenesaljai Művelő-
dési Központban, Celdömölkön
mutatta be.

Kerék gyártó István: Róna Emy mesejlusztrációi.
Új Tükör, 1971. november 19-4. lap.

Róna Emy

A művész a huszas évek elején indult. A legkorábbi rajzok a negyvenes, ötvenes elyéről származnak.

Kerék gyártó István: Róna Emy mescillusztrációi.
Új Tükör, 1978. november 19 – 4 lap.

Róna Emy

Róna Emy képei a mesevilág varázsát idézik fel a lábogatóban. Képei humorosak, játékkal teli, iróniával, szatirikus csiphelődéssel párosulnak.

Kerékgyártó István. Róna Emy mesevilusztrációi.
Új Tükör, 1978. november 19 – 4 lap.

Róna Emma

Müve szerepel a Magyar Grafika 1978.
c.kiállitáson

Magyar Nemzeti Galéria,1979.február

-katalógus a könyvtárban-

Rónai Emy, grafikus

l. Vasas Károly

– A hétvégi kult. prog.

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 6.

9.

RÓNA Emy

Bárdos Éva:

Emy néni művénete
Róna Emy 80. születésnapjára

Népszabadság, ~~184~~ 1984. febr. 19. 7. lap

XLII. 42. sz

psychical ailments of ageing tormented him. His daughter, Zsuzsa Kádár, obtained an apartment for the family with the help of the Socialdemocrat Party. The master continued to work there in the last ten years of his life: his attitude to life at the time was determined by a wish to *get away*. He was attracted especially to the ancient art of the Mediterranean region, to the art of Greece, and his works expressed this longing except some whose theme reflected everyday grey reality.

It seems that he found conditions around him almost unbearable although when he got quite lonely, in 1950, his works were still exhibited; true, not at home but in the *Art Gallery of Yale University, USA.*

Although his forces diminished, he continued to work persistently: on the day before his death he still painted a little. He died in the Rókus hospital—from pneumonia and cardiac failure,—as his doctors said. The family was unable to raise the money for his burial; although many paintings and drawings were left, nobody wanted to buy Kádár-pictures at the time. Finally the Israelite religious community of Budapest gave him a funeral.

Szíj Béla

Translated by Éva Polgár

RÓNA Emy

(hm): [Harangoró Maita]: Róna Emy Tőszontása.
= Esti Hírlap, XXIX. évf. 43. n. 1984. febr. 20. 2. p.

RÓNA Emy

Brestyánszky Ilona: A magyar könyvillusztráció
klasszikusa.= Nők Lapja, XXXVI, 20, 1984. máj. 19.
16-17. p. ill

Jelentés a Dokumentációs O

A beszámoló tárgyát képező
másolat gyüjtemény kivétel
rélt, a Lexikon gyüjtemény
tént személyi változások,
tek nem okoztak különösebb
nőkkel müködött a kutatósz
gyarapitás, a feldolgozás.
keretek igencsak behatárol
1991. jan. 1-től a Tevéltá
gyüjteménynek nincs gazdáj
A tervezett forráskiadvány
Párbeszéd müvekkel. Interj
melyet a volt Müv. Min. ni
Elkészült az Urbaria et Co
tele óta a nyomdában van.
Folytattuk a gyüjtést a "V
városokban" témakörben /po

K.J.K.

RÓNA Terézia keramikus

az Iparművészeti Iskola műhelyében

dolgozott 1912-ben

Csánki 1954. 109. l.

Róna Ferike, Frau Lajos Greff, Bp. VII. Szabó
József-u. 12.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

Róna Ferike

Greff Lajosné

szül Róna Ferike

Geboren am 1. August 1894 zu Budapest, absolvierte sie die Kunstgewerbeschule ebendort auch den Unterricht ihres Vaters Meister Róna in der Bildhauerkunst geniessend. Als Kleinplastikerin und Keramikerin befasst sich Frau Greff nur ausnahmsweise mit der Medailleurkunst.

3 nüvel fels.

Hu Prmagyérem 244. l.

T. 8512.

és oldalán lógó puskával ábrá-
s kardjával ellenfelére csap.

egiment Löwenehr.

Rochatin in Galizien.

Karl VI. und hiess Graf d'Olon-
dwig Landgraf v. Hessen Darm-
raf v. Hessen Darmstadt +

xxxx.

8: 10.1 cm.

904
3.

Róna Ferike

festő

l.

Göröntsérné

Róna F.

MKSz 1947

Róna Ferike

4 felső leányisk-
női rajztanf.
Tanár Bölm János
10 hónap. jeles

Iparrajziskola 1909

magától értetődéssel bukkan elő a
az antik bronzszobrászatnak egy
egész középkoron keresztül ismer
föld alá.[34]) Erről alább még bőve
területekről további, felette jellen
ábrázolásai, melyek szintén a 12.
a kifejlődő gótikának és a római
Museo Petriano Rómában) által kö
szinte szervesnek mondható hatá
(Freiberg, Wechselburg) későrom
az antik hatást.[36])

A német nyelvterületen Ma
találunk különösen szép és fejle
maszkokat, azaz akantuszmotívu
záróköveken. Ezekkel, illetve a 12
rajnavidéki és középfrank illum
összefüggésével újabban M. We
antik formakincsből átvett levélm
kus, módszeres fogalmazást nyer
vázlatkönyvében.[38]) Idegen mintá
letört szárak és nyakvonalak, mí
levelek szabálytalan fekvése szobr
keztetni. Antik mintáknak e lev
ványus fejeket, vagy a konzul-di
oroszlánfejeit tekinthetjük.[39])

Róna Ferike

jeles

Iparrajziskola 1911

Róna Ferike

4 felsőbb l. isk.
1 iparr.
nőí rajztanf.
10 hónap, jeles
tanár Böhm János
Iparrajziskola 1910

9596.

itményekkel diszitett kapu e-
lött császári sas ül PRINCIPA-
QUASQUE NATIONES earumque SE-
mis vicinorum Statuum Provin-
a IOH.BAPTISTAE HOMANNI Sac.
e Borussae Societatis Scientia-
megkeletelt laphoz Benevole Spec-
n szöveg, Scala Milliarium fel-
eris 10-re, a Milliaria Germani-
garica 5-re van adva.

méretei a vonalkeretnek 48:4:57 cm.

n.53-913
3-913-46
lelt.10053.

15.-

Róna Ferike

zobrazy

1911.–1917

Éjmisk 1930. 87. 1

Róna Feríke

Diszitő szobrász szak.
Elismerés.
Éimisk. 1913-14.-

Róna Ferike

V cvs. szakoklevelet
kapott jó eredm.

Kémiszt 1915/16. 43 l.

[láthatá,

ága.

ázolva, a hol az elbukott és földön
haja vállaira omlik és a kinek dics-
igula császár közegeinek egyike Bárd-
stját, egyik hive, a ki a szószéken
g, hogy a vértanunak elesését megaka-
sergő asszony és ugyanannyi férfi van
alálos itélet végrehajtását. Jobbról
portot. Közülök a fővádló, a történtek
ését kifejező mozdulatot tesz. A háttér
kastélylyal és mezőséggel.

- Lelt.sz.4149, -- Vétetett az 1912
13-912) és az 1912 április 20-iki ér-
lius Böhlertől 1930,68 K-án (916-912).
12-én (1126-912).-- Elszámoltatott 1912
elszámolásra nézve lásd a 31835 szvsz.

.n.434-912.
.lelt.7791.
26-912-4.

38

Rónay Géza

MDK

Novemberi csend, pasztell

Műcsarnok 1939.-dec 1940 január

Róna Géza

MDK

Régi házak

Műcsarnok 1934 márc.-ápr.

MDK

Róna György, nobrász

Műve: Bessenyei nobra a

Tanárképző főiskolán

A nobor régebben bérben volt.
[fehér márvány].

Repr.

Margóny József: Nyíregyháza és az
irodalom 545. lap

KÖNYVTÁROS, Bp. 1967. szeptember XVII/9.

MDK

Róna György szobrász

Zsigmond

Zámborszky Ilona: A magyar Országház. Bp. 1937.
129-132 l.
/az épület külsején elhelyezett szobrok/

Róna Gy örgy szobrász M.Dk

B essenyei György szobra

Bessenyei szobra Nyiregyházán

Pest megyei Hirlap 1965. március 31. 5. l.

MDK

Róna György szobrász

Zsigmond c. szobormüve a képviselóházi arkadok felett.

Zámborszky Ilona: A Magyar Orszaghaz.Bpest. 1937./Képekkel./ 130.l.

Róna György (?)

nobrai az Országházon

A képviselőházi árkádok fölött

Zsigmond

Zámborszky Ilona

A magyar Országház

Bpest, 1937, 129 l.

Miseruha, zöld selyem alapon két széle-
sebb és peremén keskenyebb kis szines,
virágosdiszű, barokkrajzú hímzett
arany passzamánt három mezőre osztja
s ebben palmettás-tulipános-vi-
rágos aranyhímzésű disz. Mag. 104cm.
Magyar munka 1720 körülről.

[illegible]

Eszmyánszky 88 l.

Talán Keresztély Ágosté
volt.